Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Bibliothèque électronique suisse

A.1.

LVCIANI SAMOSATENI OPERVM

Tomus II.

Cum

GILBERTI COGNATI,

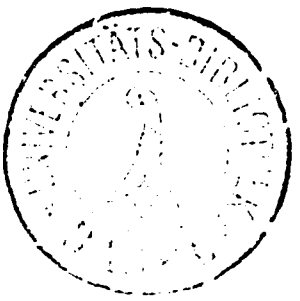
ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus:

Quas ad calcem vniuſcuiuſque DIALOGI adiectas, correctiores & locupletiores reperies.

BASILEAE.

MUSEUM
REM. FAESCH.
BASIL.

DEORVM Dialogi.

ΔΙΟΣ ΚΑΙ Ερμοῦ. IOVIS ET MERcurij.

Iacobo Micyllo interprete.

IVPITER.

Ἦν ἡ Ἰνάχου παῖδα τὴν καλὴν οἶσθα, ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ναί. τὴν Ἰὼ λέγεις. Ζ. οὐκέτι ταύτην ἐκείνην ὄψῃ, ἀπὸ δαμάλεως. Ερ. τρόπον τινὰ θαυμαστόν. ὅπως δὲ ἐγένετο; Ζ. ζηλοτυπήσασα ἡ Ἥρα μετέβαλεν αὐτήν. ἀπὸ δὲ τοῦ καινόν τι ἄλλο κακὸν ἐπιμηχανήσασθαι τῇ βουκολίωνι. βουκόλον τινὰ πολυόμματον Ἄργον τοὔνομα ἐπέστησεν, ὃς νέᾳ μὲν τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ὑμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. μα-

Illa[a] Inachi puella pulchra noſti, Mercuri? MER. Etiam. Io dicis. IVP. Non amplius puella illa eſt, ſed iuuenca. MER. Monſtroſum hoc.[b] Quomodo mutata eſt? IVP. Zelotypia mota Iuno transformauit ipſam. Sed & nouum aliud quoddam malum inſuper excogitauit. Infelici illi bubulcum quendam multioculum, Argum nomine, cuſtodem addidit, qui iuuencam paſcit, inſomnis ac peruigil ipſe exiſtēs. MER. Quid igitur nos oportet facere?

Ζ. καταπλάμψω σὲ ἐς τὴν Νεμέαν (ἐκεῖ δέ τις ὁ Ἄργος βόσκει) ἐκεῖνον μὲν ἀποκτείνουσαν· τὴν δὲ ἀπάξω διὰ πελάγους ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγαγοῦσαν, ἶσιν ποιήσω. καὶ τὸ λοιπὸν ἴσα θεὰ δόξει ἐκεῖ, καὶ τὸν Νεῖλον ἀναγάγῃ, καὶ τοὺς ἀνέμους ἐπιπνεύσῃ, καὶ σῴζῃ τοὺς πλέοντας.

IVP. Deuolans c in Nemeã ſyluam (illic alicubi Argus paſcit) illum quidem interficito: ipſam verò Io per pelagus in Aegyptum abducẽs, Iſim facito, & decæterò d pro deo ab incolis habeatur, e Nilum ſ attollat, & ventos immittat, & præterea nauigantes ſeruet.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a INACHI puellam.] *Io, iuxta poëtas, Inachi filia fuit: quam à Ioue compreſſam, Iuno in iuuencæ formam conuertit, eiq; præfecit Argum exploratorem: quem ferunt per ambitum capitis multorum oculorum luminibus ornatum. Deinde interfecto Argo à Mercurio, Io æſtro ita in furorem acta eſt, vt ſe in mare præcipitauerit: quod ab ea Ionium dicitur. Sed cùm hæc tandem in Aegyptum, Mercurij ductu, peruenisſet, Iſis eſt. Quam fabulam in primis Lucianus hic, & in Nothi & Zephyri dialogo eſt executus.* *b* Quomodo mutata eſt.] *in Græco τὴν articulus ponitur interrogatiuè pro, πῶς.* *c* In Nemeam ſyluam.] *Achaiæ inter Cleonas, & Phliuntem, in qua leonem fertur occidiſſe Hercules.* *d* Pro Deo ab incolis habeatur.] *Iſis multa credebatur curare valetudinum genera, cuius etiam tutelæ commiſſi erant nauigantes. Quibus nominibus eius ſacra obijt Delia peregrè mari Tibullo profecturo:* Quid tua nunc Iſis tibi Delia? *e* Nilum.] *Aegypti fluuium, qui attollitur circa æſtiuum ſolſtitium mirum in modum.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητικὸς καὶ ἀποφαντικός.

Inachiden narrat formam traxisse iuuencæ
Iuppiter, ob zelum coniugis arte noua.
Vt quoq; custodē dederit polyommata Argum:
Quem priuat vita postea Mercurius.

ILLAM Inachi puellam.] ἐρώτησις. Etiam.] ἀπόκρισις & asseueratio. Zelotypia mota.] Διήγησις τοῦ πράγματος. Sed & nouum.] ὁ τρόπος, αἴτιον καὶ ἄλλο μέρος. Et deceteró.] *II. pars ἀποφαντική, pro enumerationem.*

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ καὶ Ἑρμοῦ.

NEPTVNI ET Mercurij.

Eodem interprete.

NEPTVNVS.

ΕΣτιν, ὦ Ἑρμῆ, νῦν δυνατὸν τὸν Δία; Ερ. ἀλαμῶς, ὦ Πόσειδον. Ποσ. ὅμως προσάγγελον αὐτόν. Ερ. μὴ ἐνόχλει, φημί, ἄκαιρον γάρ. εἰ δὲ ἄρ' ἴδιόν τι αὐτῷ καὶ παρόντι. Ποσ. μῶν τῇ Ἡρᾳσωνίδι; Ερ. ὄκ, ἀλλ' ἔνδοθέν τι δή. Πο. σαίνομαι. ὁ Γανυμήδης ἔνδον. Ερ. δοκεῖ γε, ἀλλὰ μαλακῶς ἔχει αὐτός. Ποσ. πόθεν, ὦ Ἑρμῆ; δεινὸν γὰρ τοῦτο φής.

LIcétne, Mercuri, conuenire Iouem nunc? MER. Nequaquam, Neptune. NEP. Attamen intrò renuncia de me ipsi. MER. Ne molestus sis, inquam. Importunū enim hoc: quare nō poteris ipsum videre in præsentia. NEP. Num igitur cum Iunone concumbit? MER. Non, sed diuersum quiddā est. NEP. Intelligo, [a] Ganymedes intus est.

Ερ. MER. Neque hoc: sed ipse infirmus aliquantulum est. NEP. Vnde hoc, Mercuri? Nescio enim quid graue narras.

Ερ. αὐσχύνομαι εἰπεῖν, τοιοῦτόν ὄν. Πο. ἀπ' ὀχὴ πρὸς ἐμὲ θεόν γε ὄντα. Ερ. τίκτει γε ἄρτίως, ὦ Ποσείδον. Πο. ἄπαγε. τίκτει ἐκεῖνος; ἐκ τίνος; ὀκοῦν ἐλελήθει ἡμᾶς ἀνδρόγυνος ὤν; ἀπ' ὀλίγου ἐπεσύμαινεν αὐτῷ ἡ γαστὴρ ὄγκον τινά. Ερ. οὐλίγης. ὀ γὰρ ἐκείνῳ ἔχει τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ δ' ἐφάλλης ἔτικτεν ἄνθις, ὥσπερ τὸν Αθηνᾶν. ἐκάθλα γὰρ τὸν ἐφαλλὸν ἔχει. Ερ. ὄκ. ἀπ' ἐν ᾧ μηρῷ ἐκεῖθεν τὸ ἐκ τῆς Σεμέλης βρέφος. Πο. οὖν γε ὁ γυναῖος, ὡς ὅλος ἡμῖν ὑγροφορεῖ, καὶ παντάχοθι τοῦ σώματος· ἀπὸ τίς ἡ Σεμέλη ἐστί; Ερ. θηβαία, τῶν Καδμου θυγατέρων μία. ταύτῃ σπαρεὶς θεὸς, ἐγκύμονα ἐποίησεν. Πο. εἶτα ἔτικτεν, ὦ Ερμῆ, ἀνὴρ ἐκείνης; Ερ. καὶ μάλα, εἰ καὶ παραδόξον ἔναι δοκεῖ. τὸν μὲν γὰρ Σεμέλην ὑπελθοῦσα ἡ Ηρα, (οἶσθα γὰρ ὡς ζηλότυπός ὄν) πείθει

MER. *Pudet dicere, tale quidpiam eſt.* NEP. *At nihil eo tibi opus eſt apud me,* [b] *patruus vtiq; tum tibi ſim.* MER. *Peperit paulò antè, Neptune.* NEP. *Apage. An peperit ille? Ex quo? Itaq; latuit ille nos* [c] *Hermaphroditus exiſtens? At* [d] *neq; vterus eius tumorem aliquem præ ſe tulit.* MER. *Rectè dicis: neque etiam ille partum intra ſe habebat.* NEP. *Noui, rurſum ex capite peperit ſcilicet,* [e] *quemadmodum & Mineruam. habet enim ille caput quoddam puerperum.* MER. *Neque illud, ſed* [f] *in femore geſtauit partum illum, videlicet ex Semele receptum.* NEP. *Euge generoſus, vt ille totus nobis, & ex omni parte corporis imprægnando idoneus atq; fœcundus eſt. Sed quænam* [g] *Semele iſta eſt?* MER. [h] *Thebana mulier,* [i] *ex filia* [b] *Cadmi vna. Huic congreſſus prægnantem eam reliquit.* NEP. *Deinde verò ipſe pro illa peperit?* MER. *Atque admodum, etiam ſi tibi alienum ac mirum videatur. Nam* [k] *Semelen dolis aggreſſa Iuno,* ([l] *noſti autem vt ſit zelotypa hæc*) perſua-

πείθει αὐτὸν πρὸς τὸν Διὸς, μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν κεκλημένον παρ' αὐτοῦ. ὡς δ' ἐπάθη. καὶ ἦκεν ἔχων καὶ τὸν κεραυνὸν, ἀναφλέξας ὁ ὄροφος. καὶ ἡ Σεμέλη καὶ ἡ οἰκοδομία ὑπὸ τοῦ πυρὸς. ἐμὲ δὲ κελεύει ἀναλαβόντα τοῦ γαστέρα τὸ γυναικὸς, ἀναπομίσαι ἀτελῆ ἔτι αὐτῷ τὸ ἔμβρυον ἐπαμφιεσόμενον. καὶ ἐποίησα, διελὼν τὸν ἰσχίον μηρὸν, ἐντίθησιν, ὡς ἀναπληρωθείη ἐνταῦθα, καὶ νῦν τρίτον ἤδη μηνὶ ἐξέτικτεν αὐτὸ, καὶ μαλακῶς ἔχει τῶν ὠδίνων ἔχει. Πόσον νῦν οὖν τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. ἐς τοῦτο Νύσσαν ἀφικόμενος, παρέδωκα τοῖς νύμφαις ἀνατρέφειν, Διόνυσον ὀνομάσαντα. Πο. ἐκεῖνον ἀμφότερα τοῦ Διονύσου τοῦτου καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ ὅλως ἦν; Ερ. ἔοικεν. ἄπειμι δ' οὖν ὕδωρ αὐτῷ πρὸς τὸ τραῦμα οἴσων, καὶ τἆλλα ποιήσων, ὅσ' ἂν νομίζηται ὠδῖσι λεχοῖ.

persuadet illi vt petat à Ioue quò cum fulmine ac fulgure ad se veniat. Quæ quũ verbis huius inducta credidisset, venissetq; Iupiter fulmen secum portans, conflagrauit tectum, ipsaq; Semele ex igne perijt. Me autem iubet Iupiter, vt incisa illius aluo, [m] partum ad se afferam, imperfectum illum quidē adhuc, & [n] intra septimũ mensem conceptũ. Quod vbi fecissem, ille dissecto fœmore suo, intrò illũ recipit, vt ibi perficeretur. Atq; ita iam tertio postquam factum illud est mẽse, denuò illum peperit, & nũc ex doloribus aliquantulùm languidus est. NEP. Vbi igitur infans ille iam est? ME. [o] In Nysam hinc ablatũ, tradidi illum Nymphis enutriendum, [p] Dionysium cognominatũ. NEP. Ergo vtrumque, Dionysij huius & pater & mater ille est. ME. Ita videtur. Abeo igitur, vt illi [q] aquã ad vulnus afferam, ac cætera, ea quæ ex more atq; consueto fieri solent, quasi puerperæ procurem.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a GANYMEDES.] *Poëtæ fabulantur Ganymedem Trois filium fuiſſe, & ob admirandam eius pulchritudinem ab aquila Iouis armigero raptum, ac pocillatorem Iouis menſæ adhibitum, quam rem Iunonem indigniſſimè tuliſſe. Homerus tamen eum non à Ioue, ſed à dijs raptum tradit, neq; ad concubitum, vt quidã fabulantur: ad quã fabulam hîc Lucianus alluſit, ſed ad pocillãdum, vt dixi. Cic. Tuſc. 1: Nec Homerum audio, qui Ganymedẽ à dijs raptum ait propter formam, vt Ioui pocula miniſtraret. Hom. Iliad. v.* *b* Patruus cùm tibi ſim.] *Iouis patris tui frater.* *c* Hermaphroditus.] *ἀνδρόγυνος.* i. *vtrunq; ſexum habens.* *d* Neq; vterus tumorem præſe tulit.] *Eſt enim propriè mulieris vterus. Hinc quæ grauidæ ſunt, dicuntur vterum ferre ἐν γαστρὶ ἔχειν. Propriè etiam ad fœminas pertinet párere & fœtum emittere.* *e* Quemadmodum & Mineruam.] *Mineruam emiſit Iupiter cerebro ſuo percuſſo, quum videret Iunonem ſterilem, & ferendæ proli ineptam. Hinc Lucanus:*

Hanc & Pallas amat, patrio quæ vertice nata eſt.

f In fœmore.] *Bacchum, cùm adhuc immaturus infans éſſet, matre Semele fulmine extincta, Iupiter femori ſuo adſuiſſe dicitur, ibiq; geſtaſſe donec maturus fœtus fieret: inde bimatrẽ ipſum vocauerũt.* *g* Semele.] *Mater Bacchi ex Ioue.* *h* Thebana mulier.] *Cadmus rex Thebarũ eius filia Semele.* *i* Ex filiarum Cadmi vna.] *Nam quatuor fuerunt, Semele, Agaue, Ino & Autonoë. Cum Semele Iouem cõcubuiſſe notum eſt, ex Ouidij 3. Metam. & Faſtis, & ex alijs, ea à Plutarcho in Camillo pellex dicitur.* *k* Semelen dolis aggreſſa Iuno.] *Iã Semelen complexu Iouis grauidam, & ad pariẽdum vicinã, dolis Iunonis circumuentã atq; inductã à Ioue petiiſſe, vt ea ad ſe ſpecie, eoq; habitu veniret, quo fuerat tum, cùm primùm Iunonis nuptias expetiuerat: Iouem autem, qui ei pollicitus erat, ſe quicquid illa peteret, conceſſurum, in curru ad eam veniſſe cum fulgure & fulmine, illamq; metu exanimatam eſſe (vel vt alij volunt) fulmine conflagraſſe: Bacchũ verò è flamma ereptum, in Iouis femur coniectũ & inſutũ eſſe, docet Euripid. in Bacchis.*

l Noſti

l Nosti aũt vt sit zelotypa.] *Verũ est ex amoris vehemẽtia nasci zelotypiam, nec illic est amor, vbi non est zelotypia. Qui enim non zelat, non amat.* *m* Partum imperfectum.] *Bacchus bis genitus. Ouid. 3. Metam.* Tutaq; bis geniti sunt incunabula Bacchi.] *n* Intra septimum mensem.] *Cic. 1. de Nat. deor. Diana adhibetur ad partus, quod ij matureſcunt, aut septem aut nouem lunæ cursibus.* *o* In Nysam.] *Arabiæ vrbẽ, in qua, vt Diodor. ait, Bacchus educatus à Nymphis fuit, vnde & Nysæus.* *p* Dionysium cognominatum.] *Ab Indis. à Ioue scilicet, & Nysa nomine accepto.* *q* Aquam ad vulnus afferam.] *De cura puerperæ & infantis recèns nati, consulendi sunt nostrorum medicorum libri. Liberata infante & secundis puerpera, obstetrix ſpongiam puram calida mersam sumit, ipsamque in sedili adhuc desidentem leniter, vbi opus est, abluit, & quædam oleis calidis rosarum, violarum vel chamæmeli deungit, & calidis pannis fotum in suum locum dirigit. Quibus præstitis ad lectum imponitur.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγηματὸς: *De Baccho ex femore Iouis nato.*

Excisum quondam Semeles de ventre puellum, *Hor. lib. 1.*
Ac femori insutum, Iuppiter edit ouans. *Car. oda 19.*
In Semeles vtero es conceptus, sed Ioue natus:
Hinc etiam nomen Bacche bimatris habes.

LICE'TNE.] ἐρώτησις *& occasio dialogi.* Nequaquã.] *Negatio.* Attamen.] ἀντιρρησις. Importunũ enim hoc.] *Ratio.* Non poteris.] *Conclusio.* Peperit paulò anté.] ἀφήγησις γενικὴ *rei.* Apage.] *Abominatio rei absurdæ à signo. Rectè dicis.* Neq; etiam.] ἀπόκρισις ἀποφατικὴ. Quemadmodũ, & cętera.] *A simili.* Sed quænam.] ἐρώτησις περὶ τῆς θηβαίου. Thebana mulier.] Διήγησις. Illa peperit.] θαύμασις τῆς παραδοξολογίας. Nam Semelem.] ὑφήγησις *post assseverationem.* Conflagrauit tectum.] τὸ πρᾶγμα. Me autem.] τὸ ἐκβαίνον. Quod vbi feciſſem.] τὸ ἐπόμενον πρᾶγμα. Iam tertio.] ὁ χρόνος. Ergo vtrunque.] ἐρώτησις εἰκότα. Ita videtur.] ἀπόκρισις Ab eo igitur.] ἐπίλογος.

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Ηλίου.

MERCVRII ET Solis.

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Ωλιε, μὴ ἐλάσῃς τὺ μιρον, ὁ Ζεὺς φησι, μηδὲ αὔριον, μηδ' ἐς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔνδον μένε, καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔσω νὺξ μακρά. ὥστε λύτωσαν μὲν αἱ ὧραι αὖθις τοὺς ἵππους, σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε σῷ μακροῦ σεαυτόν. Ηλ. ἱκανὰ ταῦτα, ὦ Ερμῆ, καὶ ἀλλόκοτα ἥκεις παραγγελῶν. ἀλλὰ μὴ παραβαίνειν τι ἔλοξα ἐν τῷ δρόμῳ, καὶ ἔξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, ἃ κατά μοι ἄχθεται, καὶ τὴν νύκτα τριπλασίαν ἢ ἡμέρας ποιῆσαι δίεγνωκεν; Ερ. ἀλλ' οὐδέτερον, ἀλλ' ἐς ἀεὶ τὸ ἴσον. ἀλλά τι νεῶ αὐτὸς ἐπεμνησθεὶς γρύφοι σοί τὴν νύκτα. Ηλ. ποῦ δῆτα, καὶ ὅστις, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν ταῦτά μοι;

Ερ.

AVdi, ô Sol, a ne hodie currum agas, inquit Iupiter, neque in craſtinum, neque etiam in diem perendinum: ſed intus mane, fiatque interea perpetua vna nox longa. Quare b equos quidem iterum ſoluant Horæ: tu verò reſtingue ignem, & nunc tandem poſt longum interuallum temporis te ipſum recrea. SOL. Noua hæc atque omnino aliena denuncians venis. Sed nunquid transgredi ſiue peccare viſus ſum inter agendum, & extra fines curſum habuiſſe, atque id nunc iraſcitur ille mihi, noctemq; triplo maiorem die facere ſtatuit? MER. Nihil tale: neque hoc etiam perpetuò fiet: ſed ipſe nunc opus habet noctē ſibi fieri cōſueto longiorem. SOL. Vbi autē etiā ille eſt? aut vnde ipſe emiſſus es, vt hæc nunciares mihi?

MER.

Ερ. ἐκ Βοιωτίας, ὦ Ἥλιε, παρὰ δ' ἀμφιτρύωνος γυναικός, ἣ σωίσιμ. Ηλ. ἐρᾷ αὐτῆς; ἔστα οὐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. οὐδαμῶς. τιχθῆναι γάρ τινα δεῖ τῆς ὁμιλίας ταύτης μίαν ἦμαρ, καὶ πολύαθλον θεόν. ἓν οὖν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἀρτιωθῆναι ἀδύνατον. Ηλ. ἀλλὰ τελεσιουργείτω ἡ ἀγαθὴ τύχη. ταῦτα δ' οὖν, ὦ Ερμῆ, ὅπως ἐγένετο ἐπὶ τοῦ Κρόνου: αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐσμεν. οὐδ' ἀπέκοιτο ἐκεῖνος περὶ τῆς ῥέας λῶ, οὐδ' ἀφλιπὼν ἂν τὸν οὐρανὸν ἐν Θήβαις ἐκοιμᾶτο. ἀπὸ ἡμέρα μὲν ἦν ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέτρον τὸ αὐτῆς ἀνάλογον τοῖς ὥραις. ξένον δὲ ἢ παρηκολουθημένον ἦν, εἴ ἄρ' ἐκοινώνησέ ποτε ἐκεῖνος θνητῇ γυναικί. νῦν δὲ δυσλαίνει γυναῖον ἕνεκα. καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκαμπεστέρους μὴ γενέσθαι τοὺς ἵππους ὑπὸ τῆς ἀργίας, δύσπορον δὲ τὸν

Mer. Ex [c] Bœotia, ab [d] vxore Amphitryonis, cum qua concumbit. Sol. Amator illius? atq; ita illi satis non est nox vna? Mer. Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc cōcubitu magnum, atq; multorum certaminum victorem deum. hoc igitur vna nocte absolui ac perfici impossibile est. Sol. Sed absoluat, atque ad exitum perducat ille, [e] quod faustum felixq; sit. Veruntamen hæc, Mercuri, [f] temporibus Saturni non fiebant, (solē enim hic nos sumus) neque ille tum [g] ab vxore Rhea diuertebat, aut seorsim cubabat: neque etiam [h] relicto cœlo Thebis dormiebat: sed dies quidem tum dies erat, nox autem ad suum certum spacium secundum proportionem horarum agebatur: peregrinum verò aut immutatum nihil. Neque ille tum vnquam cum muliere mortali quicquam rei habuit. At nunc infelicis mulierculæ causa oportet omnia sursum & deorsum verti, ac equos quidē præfractiores & difficiliores fieri ob ociū & desidiā,

viam

ὅλον, ἀριβῦ μὴν ἔσαν ἐξὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸς δ' ἀνθρώπος ἀθλίως ἐν σκοτανῷ διαβιοῖῶ; Ταῦτα ἀρπαύοντα τῶν Διὸς ἐρῶσαν, καὶ καθιδοῦσα πεμψόντων, ἐς ἂν ἐκᾶν& ἀρτιλίσῃ τὸν ἀθλητλὼ, ὃν λέγας, ὑπὸ μακρῷ τῷ ζόφῳ. Ερ. σιώπα, ὦ Ηλιε, μή τι καλὸν ἀρπαύσῃς ἐκ λόγων. ἐγὼ δὲ παρὰ τλὼ Σιληνῶ ἀπιλθὼν, καὶ τὸν ὕπνον, ἀπαγγιλῶ καὶ ἐκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἀπίσταλκι, τλὼ μὲν σχολῇ πεβαύσαν, τὸν δ' ὕπνον μὴ ἀνίναι τὸς ἀνθρώπος, ἐς ἀγνοήσωσί μακρὰν ἔσα τλὼ νύκτα γιγραμμένω.

viam autem asperiorem, eò quòd toto triduo non vsurpabitur: homines prætereà miserè in tenebricoso viuere. Hoc boni ex amoribus Iouis consequentur illi scilicet, sedebuntq; expectantes donec ille athletam istum quem dicis, absoluerit sub longis tenebris. MER. Tace, ô Sol, ne quid mali probis dictis tuis nanciscare. Ego verò ad lunam hinc abiens, & ad Somnum, renunciabo etiam illis quæ Iupiter mandauit: illi quidem, vt ne procedat citiùs: huic autem, vt ne remittat à se homines, quò ignorent longam adeò noctem hanc fuisse.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus vt solet facetè, si non potius ridens Ethnicorum deos, ludit in Herculem τριάκοιτον, sic dictũ à trinoctio illo, quod traditur eo concipiendo insumptum τριάκοιτον appellat Homeri commentator Iliad. ξ. fabulam delibans trinoctij concubitus Iouis & Alcmenæ, quæ nota est vel ex Plauto, & hìc aperitur. Vide Tzetzẽ in Lycophronem, & Varinum in voce τριάκοιτος. Item Gregorium Nazianz. in lib. contra Iulianũ, vbi καὶ τὸν βυθίνην παρήσομεν αὐτοῖς καὶ τὸν τριάκοιτον τριακοίτους λέων. i. trinoc-

triuesper leo cognominatus est Hercules à Lycophrone in Alex. si Isaacio credimus, quod tribus vesperis in vnam coniectis Iupiter cum Alcmena concubuerit, vnde natus est Hercules. τριστίλλω@ à Pallada in Epigrammate dicitur: Αλκείδην τριστίλλως. i. tribus continuis noctibus procreate. Vna enim nocte ex tribus facta generatus fertur, quę τριστίλλω@ νύξ. Ibidem, Herculis autem genealogiam & gesta diligenter persequitur Diodor. Siculus lib. 5.

a NE currum agas.] *De Solis curru & laboribus Lucianus noster in Bis accusato. Iam primum certè Sol quidem hic iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs*, &c. *equos quos illi poëtæ ascribunt, Ouid. 2. Metam. hos nominat:*

Interea volucres, Pyrois, Eous, & Aethon
Solis equi, quartusq; Phlegon, tinnitibus auras
Flammiferis implent —. *b* Equos soluãt Horę.] *Horæ ab Ouidio 2. Metam. Solis assectæ & ministræ finguntur cum alijs temporis partibus: ita enim canit:*

A dextra leuaq; dies, & mensis, & annus,
Seculaq; & positæ spacijs æqualibus Horæ. *Dictæ autem sunt à Sole, vt Macrobius putat. Aegyptij enim Solem vocabant Horum. c* Bœotiæ.] *Quæ est regio in finibus Græciæ, Euboææ insulæ obiecta. d* Vxore.] *Alcmena Electrionis filia, filij Persei & Andromedes. Illa cùm iam nubilis esset, & à multis peteretur, Electrion pater nuptias eius proposuit illi præmium qui necem filiorum suorum vlturus esset: id Amphytrio suscepit. Verùm quum in ea expeditione versaretur, Iupiter imagine eius assumpta, toto trinoctio cum ea concubuit. Quæ quamuis antea ex viro grauida esset, insuper tamen ex Ioue concepit, eodemque tempore Ioui Herculem, Amphytrioni Iphiclum peperit. Huius concubitus etiam meminit inferiùs in Charidemo. e* Quod faustum fœlixq; sit.] *Bene precantis est, quemadmodum Græci dicunt: ἀγαθὴ τύχη, secunda fortuna & fœlix, quod bene vertat. f* Temporibus Saturni.] *Saturni vita fuit beata & luxus exotici, doliquę ignara, quo regnante auream ætatem extitisse fabulantur poetæ:*

—quæ

—quæ vindice nullo
Sponte ſua ſine lege fidem rectumq; colebat,
Cóntentiq; cibis nullo cogente creatis,
Viuebant, *vt canit Ouid. Damaſcius Syrus in Philoſophica hiſtoria: Niſi quiſpiam deus voluerit hominibus gratificari, exemplar Saturniæ vitæ proponendo, &c. g* Ab vxore Rhea.] *Quæ cœli & terræ filia fuit, alio nomine Cybele dicta. h* Relicto cœlo Thebis dormiebat.] *Thebe fuit in Bœotia vrbs à Cadmo condita, quam Amphion muris ornauit. Bacchi & Herculis clariſſima patria.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Απόλλωνος.

MERCVRII ET Apollinis.

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Τί σκυθρωπὸς εἶ, ὦ Απολλον; Απ. ὅτι, ὦ Ερμῆ, δυσχῶ ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ διοῦδον. σὺ δέ τι δυσχεᾶς; ἢ τὸ κατὰ τὴν Δάφνην σε λυπεῖ τι; Απ. ἀδάμως. ἀπ' ἐρώμενον πεφθῶ τὸν Οἰβάλου. Ερ. πέθνηκε γάρ, ἔφη μοι, ὁ Υάκινθος; Απολ. καὶ μάλα. Ερ. τίς ἐστιν, ὦ Απολλον; ἢ τις

QVid verò triſtis es, Apollo? APOL. Quoniam, ô Mercuri, miſer atque infelix circa amores ſum. MER. Dignum quidem mœrore hoc: ſed tu quo pacto miſer atque infelix es? An adhuc dolore affecit te id quod cum [a] Daphne accidit? APOL. Nequaquam, ſed amaſium doleo Laconem illum [b] Oebali filium. MER. An mortuus eſt [c] Hyacinthus? dic mihi. APOL. Atque admodum. MER. Vnde, Apollo? aut quis

τίς ἕτως ἀνίρασος ἐῶ, ὡς ἀφεῖναι τὸ καλὸν ἐκεῖνο μειράκιον; Απ. αὐτὸς ἐμὸν τὸ ἔργον. Ερ. ἑκοῦσ ἐμάνης, ὦ Απολλον; Απ. ἐπ' ἀμαὶ δυσύχημά τι ἀπέσιον ἐγένετο. Ερ. πῶς; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι τὸν λόγον. Απ. δισκόβολον ἐμάνθανε, ἀφ' ὧ σωιδίσκησον αὐτῷ. ὁ δ' ἔμαθε ἀνέμων ἀφελόμενος ἔργον ἦρα μὴ ἐκ νοσοῦ καὶ αὐτός. ἀμελόμην κἀγὼ καὶ φέρων τὴν ὑπεροψίαν. ἐγὼ μὲν ἀνέβριψα, ὥσπερ εἰώθαμεν, τὸν δίσκον εἰς τὸ ἄνω· ὁ δὲ ἀφ' τοῦ ταυγέτου καταπνεύσας, ἐπὶ μικρὸν ὡς παιδὶ ἐνίσησι φέρων αὐτὸν, ὥστε ἀφ' τῆς πληγῆς αἷμά τι ῥυῶδες πολύ, καὶ τὸν παῖδα εὐθὺς ἀφῆκαν. ἀπ' ἐγὼ τὸν μὲν ἔγκυρον αὐτίκα ἠμυνάμην καταξώσας, φεύγοντι ἐπισκόμην ἄχρι τοῦ ὄρους· ὡς παιδὶ δὲ καὶ τάφον ἐχωσάμην ἐν Αμύκλαις, ἔνθα ὁ δίσκος αὐτὸν κατέβαλε.

quis ita ab omni amore alienus fuit, vt occiderit formosum illum puerum? APOL. Meum ipsius factum hoc est. MER. Quid igitur? insaniuistin' Apollo? APOL. Nô, sed infortunium quoddam inuito mihi accidit. MER. Quomodo? cupio enim audire rationẽ hanc. APOL. [d] Disco ludere discebat, atque ego vnà cum illo ludebam. Cæterùm ventorum omnium pessimè perditus [e] Zephyrus amabat quidem longo iam tempore etiam ipse illum. Verùm neglecto eo, & contemptum istum non ferente, ego quidem, quemadmodum consueueramus, discum in altum sursum versus iaculabar, ille autem deorsum à [f] Taygeto spirans, ablatum hunc in caput puero inflixit, ita vt ex ea plaga & cruor manaret affatim, & ipse puer statim moreretur. Verùm ego eue-

stigiò Zephyrum vlciscebar, tortis in eum sagittis, fugientemq; ad montem vsque persequendo. Puero autem & tumulum extruxi in [g] Amyclis, quo loco discus eum prostrauit:

τίβαλι. ἢ ἀρ' ἐ αἷμα[Θ ἄν-
θος ἀναδοιῶαι τλὺ ἡλῶ ἐποίη
Θ, ἥδισον, ὦ Ερμῆ, ἢ ἀνθέ-
σαδον ἀνθέων ἁπάντων, ἔτι ἢ
γράμμα[α ἔχον, ἐπαιάζοντα
ὥ νεκρῷ. ἆρά σοι ἀλόγως λε-
λυπῆσθαι δοκῶ; Ερ. ναὶ, ὦ Α-
πολλον· ἤδεις γὰρ θνητὸν σε-
παιημένον ἐ ἐρόμενον, ὥστε μὲ
ἄχθε ἀφθανόντ Θ.

uit : & florem ex cruore illius terrã induere feci, suauissimum illũ quidem, Mercuri, atq; omnium fragrantissimum, præterea & h literas quasdam habentẽ, quæ mortuũ ipsum quasi deplorant. Num tibi igitur præter rationem mœstus fuisse videor? MER. Sanè verò, Apollo. Noras enim mortalem te comparasse amasium tibi: quare dolere non debes, mortuo iam illo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DAPHNE accidit.] *Vide proximè sequentem dialogum Mercurij & Apollinis, & quę in eum annotauimus.* b Oebali filium.] *Oebalus Hyacinthi pater, Lacedæmoniorum rex fuit, à quo regno Peloponnesi Laconiæ pars, Oebaliæ dicta est.*

c Hyacinthus.] *Hyacinthus puer fuit Amiclæus, eodẽ tempore ab Apolline & Zephyro adamatus. Verùm cùm in Apollinis amorem propensior esset, ægrè id ferens Zephyrus, amorem in odium conuertit. Cùm itaq; Apollo cum Hyacintho suis delicijs disci iactu seſe exerceret, Zephyrus nocendi occasionem nactus, discũ ab Apolline emissum flatu suo in caput Hyacinthi conuertit, puerumque interemit. Cuius mortem cùm ægerrimè ferret Apollo, tellus in amatoris Dei solatium, cruorem eius cõmutauit in florem sui nominis. Refertur hæc fabula in Palæphato, libro de Fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio libro* 10. *Metamorph.* d Disco ludere discebat.] *Erat publici exercitamenti genus, quo discus æneus arte simul & viribus ita ab humo torquebatur in altum, vt intra certum spatium decideret. Rotunda quædam erat moles siue ænea, siue ferrea, vel plumbea vel saxea, cuius iactu homi-*

nes

nes inter ſe adhuc hodie certant. Huiuſmodi diſco etiam vtuntur hodie mimi & hiſtriones, qui quæſtus gratiâ coram populo geſticulantur, dum neſcio quid ad diſci formã rotundum & æneum iaculantur in aërem, deinde virgâ excipiunt, quos diſcobolos appellat Plinius libro 35. capite 11. hoc eſt, diſci iactatores. e Zephyrus amabat.] *Zephyrus ab occaſu æquinoctiali flat, Latini Fauonium appellant, quo plantæ omnes germinant & pullulant: vnde ζωηφόρος dictus, quaſi vitam ferens. Vide Gell. lib. 2. cap. 22.* f Taygeto.] *Mons eſt Laconiæ, Amyclis imminens.* g Amyclis.] *Amyclæ vrbs Laconiæ, à qua Amyclæus dictus Hyacinthus.* h Literas] *Suidæ hyacinthus eſt genus violæ vernæ, colore obſcuræ purpuræ, quod venis quibuſdam nigris eſt diſtinctum, ita diſcurrentibus lineis, vt duarum Græcarũ literarũ α & ι figuram referant, quæ res Poëtis duplicis fabulæ occaſionem præbuit. Nam & Hyacinthum puerum ab Apolline dilectum, quem imprudens diſci iactu interfecit, in hunc florem mutatum tradunt, interiectionemq; dolentis αι, quæ ex duabus illis literis conficitur, velut teſtimonium doloris, quem Apollo ex eius morte conceperat, habere inſcriptam. Præterea etiam Aiacem in eundem florem conuerſum aiunt, dum impatientiam prælati ſibi Vlyſſis ſeipſum interemit, duasque primas eius nominis literas in hoc flore manſiſſe impreſſas. Ouidius vtramque fabulam complexus eſt lib. 13. Metam. his verſibus:*

—rubefactaque ſanguine tellus
Purpureum viridi genuit de ceſpite florem,
Qui priùs Oebalio fuerat de vulnere natus.
Littera communis medijs pueroque viroque
Inſcripta eſt folijs, hæc nominis illa querelæ.

& hoc ænigma apud Virgilium:

Dic quibus in terris inſcripti nomina regum
Naſcantur flores: & Phyllida ſolus habeto.

Idem Ouidius:

Ipſe ſuos gemitus folijs inſcribit, & αἰ αἰ
Flos habet inſcriptum, funeſtaq; litera dicta eſt.

Hyacinthum Latini vaccinium appellant.

Eodem interprete.

IVNO.

Καλὰ μὲν γὰρ, ὦ Λητοῖ, τὰ τέκνα τίκτειν σοὶ ἔπεστι. Λητ. ἐ πᾶσα, ὦ Ἥρα, τοιούτους τίκτειν δυνάμεθα, οἷος ὁ Ἡφαιστός ἐστιν. Ἡρ. ἀλλ' οὔτε μὴ ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ὢν, τεχνίτης ἀγαθὸς, καὶ λαμπρὸν ἡμῖν τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἔγημε, καὶ σπουδάζεται πρὸς αὐτοῦ. οἱ δὲ παῖδες, ἃ μὲν αὐτῶν ἀρρενωπὰ πέφυκε μέν πως, καὶ ὄρειος, καὶ τὸ τελευταῖον εἰς πολὺ σκυθίαν ἀπελθοῦσα, πάντες ἴσασιν οἷα ἐσθίει ξένους κτείνουσα, καὶ μιμουμένη τοὺς σκύθας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δ' Ἀπόλλων προσποιεῖται μὲν πάντα εἰδέναι καὶ τοξεύειν, καὶ λιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ διατεθρύλληκε δὲ ἐργασίαν μαντικῆς, τὸ μὲν ἐμ

PVlchros [a] enimuerò Latona & liberos procreâsti Ioui. LATO. Non enim omnes, ô Iuno, tales párere possumus, qualis [b] Vulcanus est. IVN. At hic [c] claudus quidem, vtilis certè tamen est, [d] artifex optimus existens, ac cœlum nobis exornauit quoque, [e] Veneremq; vxorem duxit, à qua & studiosè obseruatur. Contrà autem, [f] tuorum liberorum altera quidem virilis vltra modum, & [g] mouitiuaga est, & postremò [h] in Scythiam quoque profecta, omnes sciunt qualia comedat, hospites mactando, ac Scythas ipsos imitando, qui humana carne vescũtur. [i] Apollo autem simulat quidem omnia scire seſe, & [k] iaculari, & [l] cithara canere, & [m] medicũ esse, & [n] vaticinari: & erectis vaticinandi tabernis

hîc in

ἐν Δελφοῖς, τὸ δ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατῶν τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λοξὰ καὶ ἀμφοτεροῖς ἐοικότα πρὸς ἑκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀπεκρινόμενος, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πλανᾶται μὲν οὐ διὰ τοῦτο· πολλοὶ γὰρ οἱ ἀνόητοι, καὶ παρέχουσιν αὐτοὺς καταγελᾶσθαι. πολλοὶ οὐκ ἀγνοοῦνται γε ὑπὸ τῶν συνετωτέρων, τὰ πολλὰ τεραστεύοντος. αὐτὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φονεύσει μὲν τὸν ἐρώμενον τὸν Δίσκον· οὐ προεμαντεύσατο δέ, ὡς φεύξεται αὐτὸν ἡ Δάφνη, μὴ ταῦτα, οὕτω καλὸν καὶ εὐμήλιον ὄντα. ὥστε ἐγὼ ὁρῶ καθ' ὅτι καλλιτεκνοτέρα τῆς Νιόβης ἐδόξας. Λυτ. ταῦτα μέν σοι τὰ τέκνα, ἃ ξυνοικοῦντος, καὶ ὁ ψευδόμαντις, οἶδα ὅπως λυπεῖ σε ὀρθρεύοντα ἐν τοῖς βιβλίοις. καὶ μάλιστα, ὅταν ἡ μὲν ἐπαινῆται ἐς τὸ μέσον, ὁ δὲ λιβαείης ἐν τῷ συμποσίῳ, θαυμαζόμενος ὑφ' ἁπάντων.

hîc in Delphis, illic in Claro & Didymis, decipit consulêtes se, obliqua et in vtrãque partẽ quæstionis propositæ inclinantia respondendo, ne videlicet erroris possit damnari: atq; ita ex hoc quæstũ facit, & diteſcit. Multi enim amentes sunt, seq; ipsos exhibent præstigijs deludendos. Verùm non ignoratur vtique à prudentioribus, quòd pleraque falsa ac ficta dictitet: quippe ille ipse vates ignorabat, quòd interfecturus amasium suũ esset Discon: neq; prædixerat ipse sibi, quòd fugitura ipsum esset Daphne, idq; adeò formosum atq; comatum. Quare nõ video quâ causâ pulchriores liberos te quàm Nioben illam procreasse putâris.

Ηρ. LAT. At verò liberi hi, hospitum mactatrix ista videlicet, & mendax vaticinator ille, scio quo pacto mordeãt te, dũ cõspicũtur inter deos: & maximè quando hæc quidem ob pulchritudinem laudatur, ille autem citharam personat in cõuiuio, omnibus ipsum admiratione prosequẽtibus.

Ηρ. ἐγέλασα, ὦ Λητοῖ. ἐκεῖνον δὲ θαυμαστὸς, ὃν ὁ Μαρσύας, εἰ τὰ δίκαια ἐκ μέσου δικάσαι ἤθελον, ἀπέδειρεν ἂν αὐτὸς ἐρασθεὶς τῇ μουσικῇ; νῦν δὲ καλλισφισθεὶς ἄθλιος ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἀλύει δὲ καλὴ παρθένος, ὅτω καλή ἐστιν, ὡς ἐπὶ ἔμαθεν ὀφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀκταίωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ νεανίσκος ἐξαγορεύσῃ τὸ αἶσχος αὐτῆς, ἐπαφῆκεν αὐτῷ τὰς κυνᾶς. ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὅτι δὴ τὰς τιτώσας ἐμαίετο, παρθένος γε οὖσα ἔτι. Λη. μέγα, ὦ Ἥρα, φρονεῖς, ὅτι ξύγκοιτος τῷ Διί, καὶ συμβασιλεύεις αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο ὑβρίζεις ἀδεῶς. πλὴν ἀλλ' ὄψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις δακρύουσαν, ὁπόταν σε καταλιπὼν ἐς τὴν γῆν κατίῃ, ταῦρος ἢ κύκνος γενόμενος.

IVN. Nequeo risum continere, Latona. Illúmne admirantur? Y quem Marsyas, si iustè modò iudicare Musæ voluissent, excoriasset merito, vt qui ipse in Musica vincerat: nunc autè circumuentus miser ille periit, iniustè sanè damnatus. Hæc autè formosa tua virgo, ita formosa nimirum est, vt posteaquam animaduertit sese [z] conspectam ab Actæone fuisse, vereta ne adolescens ille turpitudinem ipsius euulgaret, immiserit illi canes: vt interim non dicam, quòd neq; parturientibus A obstetricatura fuisset, si virgo vtiq; & ipsa foret. LAT. Valdè animo elato es, Iuno, eò quòd cum Ioue concumbis, & vnà cum eo regnas: & propterea absq; metu contumelioſa es. Veruntamen videbo te non ita multò pòst rursum lachrymantem, quando te relicta in terram descenderit ille, B in taurum aut C cygnum conuersus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LAtona Cœi Titanis filia, à Ioue oppressa, ex eo geminam cõcepit prolem, Apollinem videlicet & Dianã, quod Iuno adeò egrè tulit, vt immisso contra illam Pythone

thone ſerpente, per totum terrarũ orbem pellicem perſecuta ſit, donec errando ad ſororẽ Aſterien in inſulam Orthygiã peruenisſet, à qua ſuſcepta eſt, ibiq; Dianam peperit, quæ eueſtigiò obſtetricis officium in naſcituro fratre matri præſtitit, & Apollinem naſcentem ſuſcepit, qui adultus mox Pythonẽ interfecit, & petentibus cœpit dare reſponſa. Ouid. 6. Metam.

Magna gemelliparæ venerantur numina diuæ.

Plin. lib. 34. Latona puerpera Dianam & Apollinẽ infantes ſuſtinens. Porrò Ortygia inſula Delos poſteà vocari cœpit, quod cũ anteà aquis merſa fuiſſet, ſubitò Iouis iuſſu conſpicua fuerit reddita. Nam δῆλον Græci dicũt, quod nos oſtendere, ſeu manifeſtare. Vide inter marinos Iridis & Neptuni dialogum, in quo de Latonæ puerperio, & Delos inſula vt emerſerit.

a PVLCHROS liberos.] *Apollinem & Dianam. Latonę liberorũ vituperatio & commendatio. b* Vulcanus.] *Iouis & Iunonis filius ob deformitatem cœlo in Lemnum inſulam deiectus, vbi ab Eurymone Oceani filia, & Thetide, nutritus eſt. Ea autem ruina, quæ de cœlo decidit, claudus factus eſt.*

c Claudus quidẽ.] *Vulcani commẽdatio hîc, ſed vituperatio de ſacrificijs habetur, vbi ſcribitur, Iunonẽ citra virilem congreſſum ſubuentaneo cõceptu grauidam, Vulcanũ edidiſſe, atq; eum quidem non admodum fortunatũ, verum excuſorem ac fabrum ærarium: quiq; perpetuò tũ in igni, tum in fumo verſetur. Tum autẽ ne pedibus quidem integris: claudicare enim è ruina, cùm à Ioue præceps datus eſſet è cœlo. Quod ni Lemnij pro ſuæ bonitate eum, dum adhuc ferretur in aëre, ſuſcepiſſent, perierat nobis Vulcanus nõ aliter q̃ Aſtyanax è turri deiectus. d* Artifex opt. exiſt.] *Fingitur deorũ faber, & Iouis fulmina, dijsq; arma aduerſus Gigantes fabricaſſe. Officinam habere fertur in Lemno, & Cyclopes miniſtros. Cic. lib. 3. de Nat. deor. Tertius è Ioue & Iunone, Lemni fabricæ traditur præfuiſſe. e* Venerẽ vxorem duxit.] *Admiſſus non eſt ad deorum menſam, quinetiam cùm Mineruæ nuptias expetiſſet, repulſam paſſus eſt. Vnde Virgilius Ecl. 4:*

Nec deus hunc menſa, dea nec dignata cubili eſt.

Aliam deinde ſibi vxorem quærens, Venerem duxit, quã poſtea vnà cum Marte in adulterio deprehẽdit. f Tuorũ liberor.] *Dianæ obtrectatio. A Iunone accuſata, à Latona defenditur. g* Montiuaga.] *Stat. in Achill.* Littora multum montiuagæ dilecta deæ. *& Horatius lib. 4. Carm. Hæc ob virginitatis amorem fertur hominum conſortia fugiſſe, & venando ſyluas incoluiſſe. Ob hanc cauſam ſyluarum & nemorum dea putabatur. h* In Scyth. prof.] *Septentrionalem regionem à meridie Tauro terminatam laudatiſſimum templum habuit in Taurico, vbi carne tantũ humana litabatur. Fuerũt autem & Scythæ & Tauri, ſiue Sarmatæ inhoſpitales, moribuſque immaniſſimis, vt qui hoſpites omnes Dianæ ſolerẽt immolare. Veſcebantur humanis carnibus, & interfectorum caluarias habebant pro pateris. i* Apollo am. ſcire.] *Apollinem artium præſidem ex Homeri & Orphei hymnis colligimus. k* Iaculari.] *Arcum & ſagittas habere ſcribunt, tum iaculatorem & ſagittarium faciunt, ac in Græcos ſagittas immittentem. l* Citharacanere.] *Citharœdum ac citharœdorum deum putauit antiquitas. m* Medicum eſſe.] *Medicinæ inuentorem, ac ipſum etiam medicum conſtituerunt. n* Vaticinari.] *Vatem, & vaticinij deũ exiſtimãt, & pro vate diuino accipiũt. o* Delphis.] *Delphorum oraculum notiſſimũ, quod ſummam fidem apud mortales obtinuit. Creditum enim eſt antiquitùs, nullum oraculum fuiſſe certius, q̃ Apollinis. p* In Claro.] *Iſaacius Lycophronis interpres, Clarum montem & vrbem, non longè à Colophone ponit, vbi fuerit Clarius Apollo. q* Didymis.] *Fuit apud Miletum templum Apollini dicatum, dictum & Didymeum ab Apolline Didymeo, & geminæ ſpeciei. r* Amaſiũ ſuum.] *Hyacinthum, cuius fabula eſt notiſſima, vel ex proximè præcedenti dialogo Mercurij & Apollinis. s* Fugitura eſſet Daphne.] *Theſſala virguncula, quæ vim Apollinis fugiens conuerſa eſt in laurum. Martialis libro* 11: Torquebat Phœbum Daphne fugitiua. *t* Adeò formoſum.] *Virgilius in Bucol.* Orphi Calliopea Lino formoſus Apollo. *u* Atque comatum.] *Hinc intonſus. x* Nioben.] *Niobe Tantali filia, Amphionis vxor, liberos ex eo ſuſcepit duodecim, ſex mares, totidemq; fœminas. Hæc liberorum multitudine & pulchri-*

pulchritudine ferox, Latonam præ se contemnere ausa est, cùm diceret illam duos solùm peperisse, Apollinem & Dianã. Idcircò Dij hac contumelia offensi, Niobæ filios ad vnũ interemerũt: Hæc Homeri interpres Il. ω. γ Quẽ Marsyas.] *Plat. & Ouid. Satyrũ fuisse scribunt. Palæphatos ἄγροικον vocat generaliori vocabulo. Eius fabula refertur ab Hygino, Tzetza: de eius certamine & excoriatione Ouid. 6. Fast. Diod. Sicul. & in Tragopodagræ annot. Luciani.* ϛ Conspectã ab Actæone.] *Actionis, qui à canibus laceratus traditur. fabula est notissima.*

A Obstetricatura.] *Diana Lucina parientibus fauere creditur. Virgil.* Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo. *Eius autem proprium munus est distendere corporis rimas, & meatibus viam dare, quod accelerando partui salutare est.*

B In Taurum.] *Iupiter salacissimus nihil non factus propter mulieres. in Tauri speciem transformatus, Europam Agenoris regis Phœnicum filiam rapuit, & per mare in Cretam transuexit.* *C* Cygnum conuersus.] *Cum Nemesi Oceani filia in anserem mutata concubuit.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irridet prolem Latonæ liuida Iuno,
Ediderit tetrum quum tamen ipsa fabrum.
Fabula naturam ostendit Iunonis acerbæ,
Quæ se supremi iactat vbique toro. PVLCHROS cnimv.] ὀνείδισμος. Non.n.om.tales pár.] αὐτονειδισμός. Artifex opt.exist.] ἴσως ὁ Ἡφαίστος. Cœl nobis exor.] ἀντιπόδοσις ψεκλικὴ μιξολυδῶ. Illic in Claro.] *Postremi membri expositio.* Obliqua & in vtr.] *Apollinis oracula* ἀμφοτερόζωνα. Verũ non.] ἐπίκρισις. Ipse vates.] ἐπιμαρτυρία. Idque adeó.] αἰτιολογία ἐνθετική. Quare non video.] *Conclusio per collationem.* At verò liberi.] ἀφαίρεσις τοῦ αἰτίου. Ob pulch.t.laud.] αὐτεισαγωγὴ κατ' ἔπαινον. Nequeo risum.] *Irrisio.* Illúmne.] *Inficiatio.* Vt qui ipse.] *Approbatio.* Hæc aũt form.] *Alterea pars de Dianæ fabula.* Vt interim nõ dicã.] παραλειψις. Valdè an.el.es.] Cõclusio συνθετική. Ast ego quæ Danaũ incedo regina, Iouisq;, Et soror & coniunx. Veruntamen.] ἀπιθανή.

Eodem interprete.

IVPITER.

ΕΡμῆ, λαβὼν τοῦτο τὸ μῆλον, ἄπιθι εἰς τὴν Φρυγίαν, παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον (νέμει δὲ τῆς ἴδης ἐν τῷ Γαργάρῳ) καὶ λέγε αὐτῷ· ἄγει σε, ὦ Πάρι, κελεύει ὁ Ζεύς, ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι τῶν θεῶν, ἥτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. Ζεῦ δὲ ἀγῶνος τὸ ἆθλον, ἡ νικῶσα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δὲ ἤδη καὶ ὑμῖν αὐτῶν ἀπιέναι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ δὲ ἀπαθοῦμαι τῆς δίκης, εἰ πάσας τε ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ εἴ τι οἷόν τε λῷον, ἅδην ἂν ἀπάσας νενικήκατε ἤδη, ἄκων τε καὶ ἀνάγκῃ, μιᾷ τὸ καλλίστου ἀφελόντα, πάντως ἀπεχθάνεσθαι τοῖς λοιποῖσι. δεῖ

MErcuri, accepto hoc pomo abi in Phrygiā ad [a] Priami filium, pastorem armenti (pascit autem in Ida monte, qua parte Gargarum vocant) ac dic illi: Iupiter, inquiens, ô Pari, iubet te, posteaquam & ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter deas, quænam illarum omnium formosissima sit. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porrò tempus iam est, vt & ipsæ vos abeatis ad iudicem. Ego verò ablego à me arbitrium, vt qui ex æquo omnes vos ámem: ac, si modò possibile foret, libenter omnes vos victrices videre vellem, præsertim quando & necesse est, qui vni pulchritudinis summam adiudicabit, eũ omninò in odium cæterarũ pluriũ incurrere.

Quare

διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸς οὐκ ἱκανὸς ὑμῖν δικαστὴς. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ φρύξ, ἐφ' ὃν ἄπιτε, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενὴς, τἆλλα δὲ ἀφελὴς καὶ ὄρθιος, κοὐκ ἄν τις αὐτὸν ἀναξιώσειε τοιαύτης θέας.

Αφρ. ἐγὼ μὲν, ὦ ξεῦ, εἰ καὶ τὸν μῶμον αὐτὸν ἐπισήσειας ἡμῖν δικαστὴν, θαρρῶν βαδιοῦμαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἄν με μωμήσαιτό μου; καὶ δὴ καὶ ταύταις ἀρέσκειν τὸν ἄνθρωπον. Ηρα. οὐδ' ἡμᾶς, ὦ Αφροδίτη, δεδίαμεν, οὐδ' ἂν ὁ Αρης ὁ σὸς ἐπιτραπῇ τὴν δίαιταν. ἀλλὰ δεχόμεθα καὶ τοῦτον, ὅστις ἄν ᾖ, τὸν Πάριν. Ζ. ἦ καὶ σοὶ ταῦτα, ὦ θύγατερ, σωφρονεῖ; τί φῂς; ἀποσείῃ, καὶ ἐρυθριᾷς; ἴσως μὲν ἴδιον τὸ αἰδεῖσθαί γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπινεύεις δὲ ὅμως. ἄπιτε οὖν· καὶ ὅπως μὴ χαλεπήνετε τῷ δικαστῇ ἃ νενικήμεναι, μηδὲ κακὸν ἐντρίψασθε τῷ νεανίσκῳ.

Quare equidem ipse vobis idoneus iudex non sum: adolescens aũt ille Phrygius, ad quem hinc abitis, regio quidem genere prognatus est, & Ganymedis huius cognatus: cæterùm simplex & montanus: neq; quisquam illum cognitione hac indignum meritò putauerit. VEN. Ego verò, Iupiter, etiam si Momũ ipsum præstituas nobis iudicẽ, præsenti animo itura sum ad documẽtum mei præbendũ. Quid enim adeò reprehẽderit ille in me? Sed oportet etiam hisce placere hominem. IVN. Neq; nos, Venus, timemus quicquam, etiam si Mars iste tuus [b] electus sit arbiter: sed recipimus & hunc Parin, quisquis etiam fuerit. IVP. Num igitur & tibi eadem hæc, filia, placent? quid respondes? auertis te, & erubescis? Est quidem peculiare hoc virginibus vobis, verecũdia affici erga talia. sed tamen annuis. Abite igitur, ac videte ne infensiores fiatis iudici, quæcunque victæ fueritis: néve malum aliquod inferatis ipsi adolescentulo.

οὐ γὰρ οἷόν τι ἰσχύσειν ἅπαντας καλὰς πάσας. Ερ. προϊωμεν ἀεὶ τῆς φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγούμενος. ὑμᾶς δὲ μὴ βραδέως ἀκολουθεῖτέ μοι, μηδὲ θαῤῥεῖτε. οἶδα ἐγὼ τὸν πάριν. νεανίας ἐστὶ καλὸς, καὶ τἆλλα ἐρωτικὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα κείνῳ ἱκανώτατος, ἐπὶ δὲν ἐκῶν κριθήσεσθαι καλῶς. Αφρο. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ πρὸς ἐμοῦ λέγεις τὸ δίκαιον ἡμῖν εἶν τὸν δικαστήν. πότερα δὲ ἄγαμός ἐστιν οὗτος, ἢ καὶ γυνή τις αὐτῷ συνοίκησιν; Ερ. οὐ παντελῶς ἄγαμός ἐστιν, ὦ ἀφροδίτη. Αφρο. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐτῷ συνοικεῖν ἰδία γυνὴ, ἱκανὴ μὲν, ἄγροικος δὲ καὶ δεινῶς ὄρος, ἀλλ' οὐ πρόδηλα προσέχειν αὐτῇ ἔοικε τὸν δ' οὖν ἕνεκα ταῦτα ἐρωτᾷς; Αφρο. ἁπλῶς ἐρόμην. Αθη. παραπρεσβεύεις, ὦ οὗτος, ἰδίᾳ ταύτην καινολογούμενος;

Neque enim fieri poteſt vt æqualiter omnes formoſæ ſint. MER. *Procedamus ergo rectà verſus Phrygiam. Ac ego quidem præibo, vos autem non lentè & ſequimini me, & bono animo eſte. Noui ego Paridem hunc: adoleſcens eſt formoſus, & quod ad cætera attinet, amori deditus, & ad talia diſceptanda maximè idoneus: neque ille facilè iudicauerit malè.* VEN. *Hoc quidem totum bene, adeóque pro me narras, iuſtum videlicet eſſe nobis iudicem. Vtrum autem & vxore adhuc caret hic, an & mulier quæpiam ipſi cohabitat?* MER. *Non omnino abſque vxore eſt, Venus.* VEN. *Quomodo hoc dicis?* MER. *Videtur quædam cum eo habitare mulier Idæa, ſic ſanè formoſa, cæterùm ruſtica, atque inter montes malè conſueta: ſed non admodum adhibere animum ipſi videtur. Cuius igitur gratia hæc interroges?* VEN. *Nullius ſanè rei, ſed ita temerè in mentem venit.* MIN. *Malè legationem obis, heus tu, qui priuatim cum hac conſilia con-*

fers.

μενος; Ερ. οὐδέν, ὦ Αθηνᾶ, λευὸν, οὐδὲ καθ' ὑμῶν· ἀλλ' ἤρετό με, ἆρα ἔτι ὁ Πάρις εἴη. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦθ' ὁλυπραγμονεῖτε; Ερ. οὐκ οἶδα. φησὶ δ' οὖν ὅτι ἅπαξ ἐπιλθὸν, οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό με. Αθη. τί οὖν, ἄρα μός ἐστιν; Ερ. οὐ δοκεῖ. Αθη. τί δὲ τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὐτῷ ἐπιθυμία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ πᾶν βουκόλος; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, ἀπάξειν δὲ χρὴ νέον ὄντα, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι ἂν πρῶτον αὐτὸν εἶναι καὶ τὰς μάχας. Αφρο. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὼ μέμφομαι, οὐδὲ προσκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταῦτα ἰδίᾳ λαλεῖν· μεμψιμοίρων γὰρ, καὶ οὐκ Αφροδίτης τὰ ζιαῦτα. Ερμ. καὶ αὖτη σχεδὸν τὰ αὐτά μ' ἤρετο. διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἷον μονονοὶ κλᾶν, εἴ τι καὶ ταύτῃ κατὰ τὸ

fers. MER. *Nihil mali, Minerua, hoc: neque etiam contra vos, sed interrogabat me, an vxore adhuc careret Paris.* MIN. *Quamobrem igitur hoc superstitiosè adeò illa curat?* MER. *Nescio. Aiebat igitur quòd temerè ita in mentem venisset hoc, neque ex composito interrogasset me.* MIN. *Quid ergo? carétne vxore adhuc?* MER. *Non videtur.* MIN. *Quid autem? bellicæne rei studio aliquo tenetur, atque amans gloriæ est, an nihil aliud quàm bubulcus est?* MER. *Verum quidem non possum dicere: coniecturam autem facere licet, iuuenis cùm sit, etiã has res consequi illum cupere, ac velle præcipuũ in prælijs esse se.* VEN. *Vides? nihil ego nunc conqueror, neque crimini verto tibi, quòd cum hac seorsim nunc loqueris. Querulorum enim hoc, non Veneris.* MER. *Etiam hæc fermè eadem interrogauit me: quamobrem grauiter ne feras, néve putes eò minus consecuturam esse te, quòd huic quoque simpliciter & absque dolo*

τὸ ἁπλοῦν ἀπκευάμλω. ἀλλὰ μιταξὺ λόγων ἤδη πολὺ προιόντες, ἀπισπάσαμλν τῶν ἀστέρων, καὶ σχεδόν γι κατὰ τλὴν Φρυγίαν ἐσμέν. ἐγὼ δὲ καὶ τλὴν Ἰδλην ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς· ἃ δὲ μὴ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν Δικασλὴν τὸν Πάριν. Ηρ. ὅπου δὲ ἔστιν; οὐ γὰρ κἀμοὶ φαίνεται. Ερ. ταύτῃ, ὦ Ηρα, πρὸς τὰ λαιὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄκρῳ τῷ ὄρει. παρὰ δὲ τλὴν πλινθρὰν, οὗ τὸ ἄντρον, καὶ τλὴν ἀγέλλν ὁρᾷς. Ηρα. ἀπ' οὐχ ὁρῶ τλὴν ἀγέλλν. Ερ. τί φῄς; οὐχ ὁρᾷς βοίδια κατὰ τὸν ἐμὸν οὑτωσὶ δάκτυλον, ἐκ μέσων τῶν πετρῶν προϊόντα; καί τινα ἐκ τοῦ σκοπέλου καταθέοντα, καὶ λαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀναίροντα μὴ πρόσω διασκίδνασθαι τλὴν ἀγέλλν; Ηρα. ὁρῶ γωῦν, ἄγε ἐπάνος ἔστω. Ερ. ἀπ' ἐπάνω. ἐπαὖθις δὲ πλησίον ἐσμέν, ἐπὶ τῆς γῆς, ἃ

dolo respondi. Verùm interea dum sermones cedimus, iam multùm progressi, reliquimus post nos stellas, & propemodum Phrygiam contingimus. Ego verò etiam Idam video, adeóque totum Gargarum exactè: & , si non fallor, ipsum quoque iudicem vestrum Paridem. IVNO. Vbi autem is est? neque enim ipsa etiam video illum. MERCVR. Hac versum, Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus, vbi antrum illud & armentum vides. IVNO. At non video armentum. MERCVR. Quid ais? annon vides buculas secundum meum hunc digitum, ex mediis rupibus progredientes? & quendam à scopulo deorsum currentem, pedum manu tenentem, & prohibentem ne longiùs dispergatur armentum? IVNO. Video nunc tandem, si modò ille est. MER. Ille verò. Sed quia propè iam sumus, in terram,

si

ἐ λοπᾶ, καταστάντες βαδίζωμεν, ἵνα μὴ ἀταράξωμεν αὐτὰν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθιπτάμενοι. Ηρα. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπὲι δὲ καταβεβήκαμεν, ὥσπερ σοι, ὦ Ἀφροδίτη, προϊτέον, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῖν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἔμπειρος ἐκ τοῦ χωρίου, πολλάκις, ὡς λόγος, κατιλθοῦσα πρὸς Ἀγχίσην. Αφροδ. σὺ σφόδρα, ὦ Ηρα, τούτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερμ. ἀλλ' οὖν ἐγὼ ὑμῖν ἡγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνδιέτριψα τῇ Ἰδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τοῦ μειρακίου τοῦ Φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον, ὑπ' ἐκείνου καταπεμφθεὶς ἐς ἐπισκοπὴν τοῦ παιδός. καὶ ὁπότε ἤδη ἐν ᾧ ἀπῆν ἐγὼ, συμπαιπτάμην αὐτῷ, καὶ συνεκύφιζον τὸν καλόν. καὶ δὴ καὶ μέμνημαι, ἐπὶ ταυτησὶ τῆς πέτρας αὐτὸν ἁρπάσαντα. ὁ μὲν γὰρ τότε ἔτυχε συρίττων πρὸς τὸ ποίμνιον.

κατα-

si videtur, demissi, pedibus faciamus iter, ne conturbemus illum supernè ex improuiso deuolãdo. IVNO. Rectè dicis, atque ita faciamus. Cæterùm posteaquam descendimus, tuum iam est Venus, vt præeas, ac viam nobis ducendo commonstres. Tu enim, vt consentaneum est, locorum perita es: quippe quæ sæpiùs, vt fertur fama, huc ad Anchisen descenderis. VENVS. Non admodum, Iuno, me tua ista mouet dicacitas. MERCVR. At igitur ego vos ducam. nam & ipse frequenter in Ida versatus sum, quando Iupiter amabat adolescẽtulum istum d Phrygium: ac sæpiùs huc veni ab illo missus, vt quid ageret puer, obseruarem: & cùm iam in aquilam tõuersus esset, vnà quoque e cum ipso aderam, & vnà formosum illum subleuabam. Et, si mo ò satis memini, ab hac ipsa rupe illũ in sublime abripuit. Nam hic quidem fortè tum fistula canebat ad ouile:

Iupiter

παταπλάμψας ἀπόπιθεν αὐτοῦ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα ζώσας ὄννυξι περιβαλὼν, καὶ τῷ σώματι πλὴν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν δακὼν, ἀνέφερε τὸν παῖδα τεταραγμένον, καὶ τῷ πρόσωπῳ ἀπεσφαλμένῳ ἐς αὐτὸν ἀπεβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τὴν σύριγγα ἔλαβον, ἀπεβεβλήκει γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ δέους. ἀπὸ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὐδαμοῦ φανῇ, ὡς κελεύσαιμι ἂν αὐτόν. χαῖρε, ὦ βουκόλε. Πά. καὶ σύ γε, ὦ νεανίσκε. τίς δ' ὢν, δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδειον ὀρεσσοβατεῖν, οὕτω γε οὔσας καλάς. Ερ. ἀλλ' οὐ γυναῖκές ἐσίν! Ἥραν δέ, ὦ Πάρι, καὶ Ἀθηνᾶν, καὶ Ἀφροδίτην ὁρᾷς, πέμψαι τὸν Ἑρμῆν ἀπέσταλκε ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις, καὶ ἐκπλήττῃ; μὴ δείδιθι· χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε δικάσαι γνώμῃ τοῦ κάλλους αὐτῶν. ἐπαοιδὴ γάρ φησι καλός τις ἔσῃ, καὶ σοφὸς τὰ

Iupiter autẽ à tergo ipſi deuolans, leuiter admodũ eũ quibus circumiectis, & ore in tiaram, quam ſuper caput habebat, impreſſo, in altum ſuſtulit puerum, perturbatum, & ceruice reflexa in ipſum intuentem. Tum igitur ego fiſtulam ſuſtuli: abiecerat enim illam præ timore. Atenim arbiter hic propè eſt, quare compellemus ipſum. Salue bubulce. PARIS. Et tu certè adoleſcens. Quis autem ipſe es qui huc ad nos adueneris: aut quásnam has adducis mulieres? Non enim eiuſmodi apparẽt, quæ in montibus verſari cõmodè queant, formoſæ adeò cùm ſint. MERC. At non ſunt mulieres. Iunonem verò, Pari, & Mineruam, & Venerem vides, & me Mercurium videlicet Iupiter ad te miſit. Sed quid tremis & expalleſcis? ne metue: nihil enim periculi hic. Iubet autem, te iudicẽm eſſe pulchritudinis ipſarum. Quandoquidem enim, inquit, & formoſus ipſe es, & doctus rerum

τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τὴν γνῶσιν ἐπιτρέπω. τῆ δ' ἀγῶνος τὸν ἆθλον ἔσται, ἐναγνὺς τὸ μῆλον. Αλι. φέρ' ἴδω τί καὶ βέλτιον ἡ καλή, φησι, λαβέτω. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ δέσποτα Ερμῆ, διαμυθέλω ἐγὼ θνητὸς αὐτὸς, καὶ ἄγροικος ὤν, δικάσειν γε δὴ παραδόξου θέας, καὶ μείζονος ἢ κατὰ βουκόλους; τὰ γὰρ ζηλωτὰ κείνων, τῶν ἀνδρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμὸν, αἶγα μὲν ἀγὸς ὁποτέρα κομψοτέρα, καὶ δάμαλις ἄλλης δ' ἀμάλεως, τάχ' ἂν δικάσαιμι κατὰ τὴν τέχνην. ἅπασαί τε ὁμοίως καλαὶ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μεταγάγοι τὴν ὄψιν ἀποστάσας. ὁ γὰρ ἐθέλων ἀφίστασθαι ῥᾳδίως. ἀλλ' ἔνθα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τοῦτο ἔχεται, καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ, κἄν ἐπ' ἄλλο μεταβῇ, κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ παραμένει, καὶ ἐπὶ τὸ πλησίον παραλαμβάνεται. καὶ ὅλως περὶπάντα

rerum amatoriarum, cognitionem hanc tibi commēdo: certaminis autem præmium scies lecto hoc pomo. PA. Cedo, vt videam quid sibi etiam velit. Pulchra, inquit, capiat. Quo pacto igitur, ô here Mercuri, potero ego, mortalis cùm sim ipse ac rusticus, iudex esse tam inopinati spectaculi, & maioris adeò quàm pro bubulci captu? Nam huiusmodi causas disceptare, delicatorū atque vrbanorum magis est. Quod autem ad me attinet, vitra capella formosior altera sit, & iuuenca num alia aliam superet, fortassis ex arte dijudicare possim. Hæ verò & formosæ pariter omnes sunt, & non video quo pacto aliquis ab vna ad aliā transferendo aspectum auellere queat. Non enim facilè abstistere vult: sed cuicunque se primo applicat, ei inhæret, & quod præsens est laudat. Inde si ad aliud transierit, etiam illud formosum videt, & immoratur: & semper ab ijs quæ propiora sunt, ceu per successionem excipitur. Et in summa, circumfusa mihi

est

περιέχυται μοι τὸ κάλλος αὐτῆς, καὶ ὅλον περιείληφέ με· καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς, ὥσπερ ὁ Ἄργος, ὅλῳ βλέπειν δύναμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄρα μοι καλῶς κεκρίσθαι, πᾶσαις ἀφεῖναι τὸ μῆλον· καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε τοῦτο μὴ ἂν συμβῆναι τῷ Διὸς ἀδελφιδῷ, καὶ γυναῖκα ταύτας εἶναι, θυγατέρας· πῶς δὲ καλὸν καὶ ὅσιον ἂν εἴη κρῖναι; Ερμ. οὐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀναβάλλεσθαι πρὸς τὸν Διὸς κεκελευσμένον. Αλέ. ἆρα τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, πεῖσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλλὰ μόνῳ τῶν ὀφθαλμῶν ἐγκαλεῖσθαι τὴν ἁμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη περαίνειν τὴν κρίσιν. Αλέ. παρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον ἀδύναι βέλομαι, πότερα ἐξαρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀφαιρέσαι δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβεστέραν τὴν ἐξέτασιν;

est pulchritudo ipsarum, & totum me complexa tenet, Ac doleo quòd non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possum. Videor autem mihi bene tum judicasse, si omnibus pomum hoc reddidero. Nam & rursum illud quoque accedit, quòd hæc quidem Iouis soror & coniunx est: illæ verò filiæ. Quomodo igitur non periculosum etiam hoc pacto iudicium hoc fuerit? MER. Nescio, nisi quòd non licet detrectare Iouis imperium. PARIS. Vnum igitur hoc, Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ, quæcunq; victæ fuerint: sed quicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. MERC. Ita facturas se aiunt. Tempus autem iam tibi est, vt peragas iudicium. PARIS. Faciemus periculũ. Quid enim agat quispiam? Cæterùm illud primùm scire volo, vtrũ satis erit spectare ipsas, vt nunc sunt, vestitas: an verò etiam exuere sese necesse erit, vt diligentius inspici atque examinari eo possint?

φως; Ερ. τοῦδε μὲν σὸν ἂν εἴη ἔργον κρῖναι, καὶ πρόσταξον ὅπῃ καὶ θέλεις. Πά. ὅπῃ καὶ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόλλυσι; ὦ αὖται. σὺ δ' ἐπίσχες, ἐγὼ δ' ἀπεκδύσω. Ηρα. καλῶς, ὦ Πάρι, καὶ πρώτην γε ἐκδύσομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω λὰς ὠλένας λευκὰς, μηδ' ὧν βοῶπις εἰμί, μέγα φρονῶ. ἐπίσης δὲ ἅμι πᾶσα καὶ ὁμοίως καλή. Αθη. μὴ πρότερον ἀποδύσῃ, ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κεστὸν ἀπόθηται· φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε καταγοητεύσῃ δι' αὐτοῦ. καίτοι γε ἐγὼ μὲν δι' ὅτου κεκαλλωπισμένην παρεῖναι, μὴ δὲ τοσαῦτα ἐντετριμμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἑταίρᾳ τινὰ, ἀλλὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύναι. Πά. εὖ λέγεσι τὸ περὶ τοῦ κεστοῦ, καὶ ἀπόθου. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ καὶ σὺ Αθηνᾶ τὸν κόρυν ἀφελοῦσα, ψιλὸν τὸν κεφαλὸν ἐπιδεικνύεις, ἀλλ' ἐπισείεις τὸ λόφον, καὶ

sint? MERC. *Hoc tuum officiũ erit videre, vtpote iudicis. Ac imperes ipsis licet, quomodocunq; etiam voles.* PAR. *Quomodocunque etiam volo? Nudas igitur videre volo.* ME. *Exuite heus vos. Tu verò inspice eas. Ego interim auertam me.* VEN. *Rectè, ô Paris. Atque prima certè exuam me, vt noris, quòd non solùm lacertos habeam candidos, neque etiam magnos & augustos oculos præ me ferendo superbiam. Aequaliter verò sum tota & vniformiter pulchra.* MI. *Ne priùs ipsam exueris, ô Paris, quàm cestũ à se deposuerit, (incantatrix enim est) ne ve præstigijs circumueniat per illum. Et certè quidem oportebat neque etiam studiosè ita exornatam hîc adesse, neque tot coloribus fucatam, perinde ac verè meretricẽ aliquam, sed ipsam formã nudam exhibere spectandam.* PA. *Rectè sanè admonẽt illud de cesto: atq; etiam depone illum.* VE. *Cur non igitur & tu Minerua galea deposita nudum caput spectandũ exhibes: sed conciliis conum,*

καὶ τὸ δικαστὴν φοβᾶς; ἢ δι-
δίας μή σοι ἐπίσχῃ τὸ γλαυ-
κὸν τῶν ὀμμάτων, ἄνω τοῦ
φοβεροῦ βλεπόμενον; Αθη.
ἰδοὺ σοι ἡ κόρυς αὕτη ἀφῄρη-
ται. Αφρο. ἰδοὺ σοι καὶ ὁ
κεστός. Ηρα. ἀπ' ἐφθόνη-
μαι. Πά. ὦ Ζεῦ τῆς ἀθείας, τοῦ πάθους, τῆς ἀδονῆς.
οἷα μὲν ἡ παρθένος. ὡς δὲ
βασιλικὸν αὐτὴ καὶ σεμνὸν
ἀπολάμπει, καὶ ἀληθῶς ἄξιον
τοῦ Διός. ὁρᾷς δὲ ἀθλίως, καὶ
γλαφυρόν τι, καὶ προσαγω-
γὸν ἐμπέδιασον· ἀπ' ἤδη μὲν
ἔλπις ἔχω τῆς εὐδαιμονίας. εἰ
δοκῶ δέ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκά-
στην ἐπιδεῖν βούλομαι, ὡς νεω-
τερικὸς εἰμι, καὶ οὐκ
οἶδα πρὸς ὅ,τι τὴν ἀποβλέψω,
πάντῃ τὰς ὄψεις στρεφόμε-
νος. Αφρο. οὕτω ποιῶμεν.
Πά. ἄπιτε δὴ οὖν δύο. σὺ δὲ
ὦ Ηρα, μεῖνον. Ηρα. μέ-
νω. κἀπειδάν μοι ἀκεια-
θῇς ἴδῃς, ὥρα σοι καὶ τἄλλα
ἤδη σκοπεῖν, ἃ καλά σοι τὰ
δῶρα τῆς νίκης ἐμοῦ. ἢν γάρ
μοι,

& perterres iudice? An ve
reris ne tibi obijciat & re
prehendat cæruleum istud d
culorum, si dempto terribil
isto aspiciatur? MIN. Ec
ce tibi galea hæc ablata.
VEN. Ecce tibi & cestu
hic. IVN. Sed examus
tandem. PAR. O Iupi
ter monstrifice, quod specta
culũ? quæ pulchritudo? qua
voluptas? qualis virgo hæc
vt verò regalis illa & vene
rabilis effulget, adeoq; veri
digna Ioue: tuetur aũt sua
uẽ quãddam & iucundum,
ac blandum & illecebro
sum. etiam arrisit. Sed iam
satis habeo felicitatis huius.
Si videtur autem, etiam seor
sim vnamquamque inspicere
volo: quoniam nũc certè am
biguus sum, neq; satis scio ad
quid etiam me referam, vi
su in omnes partes distra
cto. VEN. Ita faciamus.
PAR. f Abscedite igitur vos
duæ: tu verò Iuno hic ma
ne. IV. Maneo. Ac postea
quã me diligenter inspexeris, tempus tibi erit & cætera iã spe
culare, num pulchra victoriæ meæ dona proposita tibi. Nam si

me,

μι, ὦ Πάρι, δικάσῃς εἶναι καλλίω, ἁπάσης ἴσῃ τῆς Ασίας δυνάστης. Πά. οὐκ ἐπὶ δώροις μὲν τὰ ἐμὰ τίθεται. πλὴν ἀπιθι· πραχθήσεται γὰρ ὅτι ἂν δοκῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Αθηνᾷ. Αθη. παρεσκεύασταί σοι. κάτα λεύ μι, ὦ Πάρι, δικάσῃς καλλίω, οὔ ποτε ἥττων ἀπὸ ἐκ μάχης, ἀπ' ἀεὶ κρατῶν· πολεμιστὴν γάρ σε, καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πά. οὐδέν Αθηνᾶ δεῖ μοι πολέμου καὶ μάχης. εἰρήνη γάρ, ὡς ὁρᾷς, τανῦν ἐπέχει τὴν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπολέμητ' ἡμῖν ἡ τοῦ πατρὸς ἀρχή. θάρρει δέ, οὐ μεμνησόμεθα γάρ, κἂν μὴ ἐπὶ δώροις δικάσωμεν. ἀπ' ἐνθυμοῦ ἤδη, καὶ ἐπίθου τὴν κόμην· ἱκανῶς γὰρ εἶδον. τὴν Αφροδίτην παρεῖναι καιρός. Αφρο. αὕτη σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκόπει καθ' ἓν ἀνεισβῶς, μηδὲν παραλείπων, ἀπ' ἐνθυμοῦ εἰδὼς ἑκάστων μελῶν. ἃ δὲ θέλεις, ὦ καλὲ, καὶ τάδε

me, Pari, formosiorē esse iudicaueris, vniuersæ eris Asiæ dominus. PAR. At non donis nostra hæc geruntur. Sed tamen abi, mox enim agetur quicquid æquum visum erit. Tu verò accede Minerua. MIN. Adsum tibi. Quòd si igitur me, ô Pari, formosam esse iudicio declaraueris, haud vnquā ex pugna victus abibis: bellatorē enim te, & victoriarū compotem efficiam. PAR. Nihil, Minerua, opus mihi est bello & pugnis. Pax enim, vt vides, in præsentia tenet Phrygiam ac Lydiam: & ab hostibus quietum est patris imperiū. Sed tamen confide. neq; enim eò minus feres: tametsi ob munera nequaquā iudicium feramus. Sed indue te tandē, & impone galeā, satis enim te inspexi. Ac nunc Venerem adesse tempus est. VE. Eccam meipsam tibi. Ac cōtemplare singillatim vnumquodque diligenter, nihil cursu præteruehendo, sed immorando singulis etiam membris. Quòd si verò placet, ô formose, etiam

τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ἐρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὁποῖον οὐκ οἶδα ἄλλον τινὰ ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους, ἀτιῶμαι δὲ τὸ μὲν ἀπολιπάντα τοὺς σοπίλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄλλην ἴσως, ἀλλὰ διαφθείρασθαι τὸ κάλλος ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ σὲ ἀπολαύσεται τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τῆς σῆς κάλλους αἱ βόες; ἔπρεπεν δέ σοι ἤδη καὶ γυναῖκα ἔχειν, μὴ μέντοι τινὰ ἀγροικόν τινα, καὶ χωρίτιν, οἵα κατὰ τὴν Ἰδαίαν ἀναπεφύκασιν, ἀλλά τινα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἢ Ἀργείαν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵα περ ἡ Ἑλένη ἦν, νέα καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ, καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρᾶται κἀκείνη γὰρ ἐκ καὶ μόνον θέασαί σε, οἶδ' ἐγὼ, πάντα ἀφεῖσα, καὶ παρακαθεζομένη ἑαυτῇ ἔνδοξον, ἐπιθεῖσα, καὶ συνοικήσει. πάντως

hæc mea dicta accipe. Ego enim iamdudum aspiciens te iuuenem adeò, formosum, qualem nescio an vllum aliũ nutriat Phrygia, beatum quidem te putans ob pulchritudinem: reprehendo autem, quòd non relictis hisce rupibus & saxis in vrbe alicubi vitam degis, sed corrumpi pulchritudinem istam finis in solitudine. Quid enim te montes isti iuuant? aut quid proficiunt pulchritudine ista tua boues? Decebat autem te iam & vxorem duxisse, non tamen rusticam aliquam & indigenam, quales per Idam passim mulieres sunt: sed ex Græcia aliquam vel Argiuam, vel Corinthiam, vel Lacænam, cuiusmodi Helena illa est, adolescentula & formosa, & nulla parte me ipsa inferiorem, & quod maximum est, amori quoque dedita. Nam illa, si solũm etiam aspiciat te, satis scio, relictis omnibus, sequẽ ipsa ceu in deditionem tradita, sequetur & cohabitabit tecum. Præ-

sum

νος δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι καὶ περὶ αὐτῆς. ΠΑ. οὐδέν, ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ ἄνδρα διαφερούσης. ΑΦΡ. αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας. ἐπαίνου δ' καλῆς, ἐφ' ᾗ ὁ Ζεὺς καταπτὰς, κύκνος γενόμενος. ποία δέ τις πρὸς ὄψιν; λευκὴ μέν, οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγενῆσθαι. ἀπαλὴ δέ, ὡς ἐν ὕδασι τραφεῖσα· γυμνὰς τὰ πολλὰ, καὶ παλαιούσης. καὶ οὕτω δή τι φιλοπόνους, ὥστε καὶ βόλιμον ἀμφ' αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ θείου ἄωρον ἔτι ἁρπάσαντος· οὐ μὲν ἀλλ' ἐπειδή πῃ ἐς ἀκμὴν καθίστη, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ πρὸς μνηστείαν ἀπέπλευσαν. προκείθαι δὲ Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους. ἃ δὲ θέλεις, ἐγώ σοι καταπράξομαι τὸν γάμον. ΠΑ. πῶς φῄς; τὸν τῆς γεγαμημένης; ΑΦΡΟ. νὶ, ἃ σὺ, καὶ ἄγροικος. ἐγὼ

sum autem & tu audiſti iam aliquando de ipſa. PAR. *Nihil etiam, ô Venus. Nunc autem lubens audiero omne quicquid eſt de illa te narrantem.* VENVS. *Eſt haec & filia quidem Ledæ formoſæ illius, ad quam Iupiter è cœlo deuolauit in cygnum conuerſus?* PAR. *Qualis autem aſpectu eſt?* VENVS. *Candida quidem, qualem conſentaneum eſt eſſe è cygno prognatam: tenera autem, vt quæ in aquo enutrita fuerit: nuda plerunque exercens ſeſe, & palæſtricæ rei dedita. Adeò igitur magnopere ab omnibus paſſim expetitur, vt & bellum ipſius cauſa ſuſceptum fuerit, cùm Theſeus nondum nubilem illam rapuiſſet. Poſtea verò cũ iam ad florem ætatis peruenisſet, optimi quiq; Achiuorum ad petendas illius nuptias ſe*

ſe obtulerunt. Antepoſitus autem reliquis tum Menelaus fuit, ex genere Pelopidarum natus. Quòd ſi autem voles, ego tibi confeciam has nuptias. PAR. *Quid narras? eiúsne quæ iam nupſit alteri?* VENVS. *Imenis adhuc es, & ruſticus.*

ἐγὼ δὲ οἶδα, ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πά. πῶς; ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Αφρο. σὺ μὲν ἀποδημήσας ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ἑλλάδος. κἄπειδὰν ἀφίκῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοὐντεῦθεν δὲ ἐμὸν ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐραθήσεταί σου, καὶ ἀκολουθήσει. Πά. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστόν μοι δοκεῖ, τὸ ἀπολιποῦσαν ἄνδρα, ἐθέλουσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρο. θάρρει τοίνυν γε ἕνεκα. παῖδε γάρ μοι εἰσὶν δύο καλὼ, Ἵμερος καὶ Ἔρως, τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆς ὁδοῦ γενησομένω. καὶ ὁ μὲν Ἔρως, ὅλως παρελθὼν εἰς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν· ὁ δ' Ἵμερος, αὐτῇ σοι συνεισελθὼν, τοῦθ' ὃ πάρεστιν, ἱμερτόν τι θήσει, καὶ ἐράσμιον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαροῦσα, Πειθὼ καλουμένη τῶν χαρίτων ἀκολουθεῖ. ἅπαντες αὐτῇ ἀναπείσομεν.

Ego verò noui quo pacto talia perficere conueniat. PAR. *Quomodo? cupio enim & ipse scire.* VEN. *Tu quidem proficiscêris ad perlustrandam Græciam, atque vbi Lacedæmona peruenceris, videbit te Helena. Post illa verò, meum iam opus erit efficere, quò illa amore tui capiatur, teq; sectetur.* PAR. *Hoc ipsum etiam incredibile mihi videtur, vt illa relicto coniuge, cũ homine barbaro atque hospite è patria nauigare in animum inducat.* VEN. *Bono animo esto. Nam huius certè rei gratia liberos duos habeo pulchros, Amabilitatem & Cupidinẽ videlicet, quos tibi tradam, qui tibi duces itineris futuri sint. Ac Cupido quidem totus subingrediens illam, vi coget amare mulierem. Amabilitas autem tibi ipsi circumfusa, id quod ipsa est, & expetibilem te reddet, & amabilem. Deinde autem & ego vnà præsens rogabo Gratias, quo & illæ comites se præbeant: atq; ita omnes ipsam ad hoc quod volumus impellemus.*

μιν. Πά. ὅπως μὲν τάχα χωρήσει, ἄδηλον, ὦ Ἀφροδίτη. πλεῖν ἐρῶ γε νῦν τῆς Ἑλένης, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἴομαι. καὶ πλέων δι' Ἑλλάδος, καὶ τῇ Σπάρτῃ ἐπιδημῶ, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἥδομαι ὅτι μὰ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Ἀφρο. μή πρότερον ἡσθῇς, ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν προμνήστριαν καὶ νυμφαγωγὸν ἀμείψασθαι τῇ κρίσει. πρέπει γὰρ κἀμὲ νικηφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, ἃ ἐρᾷς τε, τὸ κάλλος, τὸν γάμον τὸν τε τῶν μέλλω πρίασθαι. Πά. δέδοικα μή μοι ἀμελήσῃς μετὰ τὴν κρίσιν. Ἀφρο. βάλλ' ἐπομόσομαι; Πά. μηδαμῶς, ἀλλ' ὑπόσχου πάλιν. Ἀφρο. ὑπισχνοῦμαί σοι τὴν Ἑλένην παραδώσειν γυναῖκα, ἣ ἀπολυθήσομαι γε ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ἰλιον,

lemus. Quomodo fortaſsis hoc proçedet, incertum adhuc, Venus eſt: veruntamen amo iam Helenam, & neſcio quo pacto etiam videre ipſam mihi videor, & nauigo rectà verſus Graeciam, & in Sparta peregrè abſum, & redeo vnà cum vxore: & doleo quòd non omnia haec iam nunc facio. VENVS. Ne prius amaueris, Pari, quàm [i] pronubam me & ſponſae conciliatricem iudicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoriae compotem factam adeſſe vobis, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriae. Omnia enim licet tibi haec, & amorem, & formam, & nuptias [k] pomo iſto mercari. PAR. At metuo ne me poſt latum iudicium neglegas & contemnas. VEN. Vis igitur vt iurem tibi? PAR. Nequaquam, ſed tantùm promitte denuò.

VEN. Promitto igitur, Helenam traditurum me eſſe vxorem tibi, & futuram comitẽ proficiſcenti ad ipſam: deinde &

Ἴλιον, καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα.
Πά. καὶ τὸν Ἔρωτα, καὶ τὸν Ἵμερον, καὶ τὰς Χάριτας ἄξεις; Αφρο. θάρρει· καὶ τὸν πόθον καὶ τὴν ὑμέναιον πρὸς τούτοις παραλήψομαι. Πά. ἀκούεις ἐπὶ τούτοις δίδωμί τοι τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Ilium venturam esse ad vos. Atq; adeò ipsa præsens adero, & ad omnia opitulabor. PAR. *Etiam Cupidinem & Amabilitatem & Gratias tecum adduces?* VEN. *Bonum animum habe: quin & Desiderium! & Hymenæum prætereà comites assumam.* PAR. *Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HVius iudicij occasionem dedit Eris, rixarũ dea, in Thetidis & Pelei nuptijs: ad quas reliqui dij omnes, præter Eridem, hoc est, discordiã (quid enim huic turbulentæ atque insanæ Deæ cum nuptijs?) inuitati conueniunt. Eris vltura iniuriam suam, pomum elegantissimũ cum hac inscriptione, ἡ καλὴ λαβέτω: id est, pulchriori detur, in mensam discumbentium proijcit. Iupiter, ne qua fieret in nuptijs commotio, Mercuriũ ad Paridem mittit: vt ipso iudice, pomum detur venustiori. Habita inter deas tres longa disceptatione, Paris promissæ Helenæ occasione, Veneri dat pomum. Ipse ad Spartam nauigio proficiscitur, Helenam rapit, raptam ad Ilium deducit. Hinc illæ lachrymæ, hinc illud decennale bellum, quod tota Græcia ad Troiam gessit: quod quidem ab Homero libris 24. vsque ad Hectoris interitum describitur. Extat etiam Coluthi Thebani de Helenæ raptu liber vnus. Vide prætereà infrà dialogum Marinum, Panopes & Galenes. Item conuiuium Lapitharum: postremò Charidamum.

a PRIAMI filium pastorẽ.] *Nam & Paris pastor fuisse dicitur, atque tũc eum iudicem formæ inter Deas fuisse ferunt. Virgi-*

Virgilius: —amârunt dij quoque ſyluas
Dardaniusque Paris, &c.

b Electus ſit arbiter.] *Nec nos, bella Venus, noſtræ formæ metuimus: ne quidem ſi ad tuũ Martem huius arbitrium cauſæ deferretur.* *c* Cum eo habitare.] συνοικᾶν *hoc loco verbum eſt tectum, & pudoris ac verecundiæ plenum, idemq; valet quod infrà diximus in primo meretricio Dialogo* περὶ τοῦ ἐχθροῦ. *Lærtium quoque in Ariſtippo vſum eſſe conſtat, pro cohabitare.* *d* Phrygium.] *Catamytum puerũ Ganymedem, Troïs filium, quem ob elegans ingenium in Ida paſcentem rapuiſſe Iupiter, in aquilam conuerſus, fingitur. Fabula eſt apud Ouidium: & de eo loquitur Theocritus in Syracuſiis, Iouis pueri pocillatorem eũ vocãs. repudiata enim Hebe Ioui pocula miniſtrat. Itẽ Xenophon in Sympoſio. De eo Virg. in princ. 1. Aen.*

—& rapti Ganymedis honores. *e* Cũ ipſo aderã.] *Volabam. Mercurius de Ioue Ganymedem rapturo. In raptu Ganymedis diſſentiunt autores: nã Homer. à dijs, Virg. 5. Aeneid. ab aquila, Ouid. 10. Met. & noſter Lucian. à Ioue in aquilam verſo raptum ſcribunt. Illud quidem dicunt omnes raptum, vt Ioui, ſicut Ouidius loquitur, pocula miſceret.* *f* Abſcedite vos duæ.] *Euocatio imperfecta* ἄπιτε οἱ δύο. i. *abite vos duæ.* ἄπιτε *Græcè, Latinè vnius literæ mutatione,* abite.

g Filia quidem Ledæ.] *Iupiter, propter mulieres nihil nõ factus eſt. Cygnus Ledam compreſſit, Tyndari regis vxorẽ, quæ ouum peperit: vnde nati ſunt Dioſcuri, Pollux & Caſtor & Helena, vt eſt apud Ouidiũ 6. Metam. & 14. Iliad. Apud Athenæum lib. 2. exponitur eius quoq; fabulæ origo. De Helenæ forma, procerum cùm Græcorum, tum Troianorum robore & moribus, & alijs virtutibus, vide Daretem Phrygium, in hiſtoria belli Troiani, qui ei interfuit* αὐτόπτης. *Helenam ob formæ elegantiam primũ à Theſeo, deinde à Troiano Paride rapiã, hiſtoriæ tradunt. De Helenæ pictura vide Plin. lib. 35. c. 3.* *h* Theſeus.] *De Theſeo eſt apud Iſocratem in encomio Helenæ, Euripidem in Helena. Eius vitam ſcripſit Plutarch.* *i* Pronuba.] προμνήστρια, *ἡ νυμφαγωγὸς dicitur, quam Xenophon* προμνηστρίδα *vocat.* Προμνᾶσθαι *eſt, pronubæ officio fungi, & nuptiarũ conglunatricis, i.* συναρμοστείας *& γάμου. & ars ipſa* προ-

ſa προμνηστὶ dicitur, quaſi conciliatrix, ars cõciliandi & copulandi. προμνηστικὴ etiam, αὐτὴ ἡ προμνᾶσθαι dicitur. Idem Lucianus in Herodoto: προμνήσασθαι τὴν Ἀσπάσιαν τὴν ἑταίραν ἡγεμονίης. Quod ideò dixit, quia Proxenides artem picturis admiratus, qui nuptias Alexandri pinxerat, generum ſibi eum aſciuit vtrũ. ℔ Pomo iſto mercari] *Mercandi verba variùs datiuo iunguntur. In Græco πρίασθαί τι μήλου. Sunt qui putãt ſubaudiendum ἀγορᾷ, aliis placet αὐτῇ.* ℓ Et Hymenæum.] *Hymenæus nuptiarũ deus, quẽ Poëtæ fabulantur Veneris & Liberi filiũ fuiſſe, primũq; certas nuptias inſtituiſſe.*

IOANNIS SAMBVCI

ANNOTATIONES.

Ἐξηγητικὸς iudicij Paridis.

Paridis iudicium, vti vult Proclus Diadochus in Platonicis Commentarijs, nihil aliud eſt q̃ delectus adoleſcentis in perſequendo hoc aut illo vitæ inſtituto, dum aut recta ratio eum ducit ad verorum bonorũ, hoc eſt, Palladiæ vitæ amorẽ, vel animi affectus vecordia ſeductus, ad Venereæ, & in ſpeciem pulchræ formæ admirationem rapitur & inclinat.

Matris Acidaliæ iuuenis deceptus amore,
Non curat reliquas cæcus habere deas.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipſa?
Præferimus Cypridos munera praua tamen.

Iudicium Paridis αὐτοσχέδιος.

Priamides iuuenis, quo non formoſior alter,
Qui tenuit magni Troia ſceptra ſenis:
Pallados & Veneris formæ, Iunonis & olim
Arbiter electus, talia verba tulit:

Ad Iunonem.

Quamuis magna potes Iuno, coniunxq; ſororq;
Illius excelſi qui iuga ſumma tenet:
Non tamen his moueor, curę mihi non tua dona,
Haud referes formæ præmia chara tuæ.

Ad Palladem.

Fruſtra tu certare paras quoq; Pallas amica:
Ingenij quamuis gloria magna tui.

Nam-

Namq; Venus Cytherea placet, calor ossibus ardet,
Munera iudicio nunc feret ipsa meo.

Ad Venerem.

Hoc igitur capias malum, quæ mitia reddis
Corpora, quæque potes flectere cuncta Venus.
In grauibus mihi sola dabis solatia curis,
Quâ nihil æthereus charius orbis habet.

Exegesis.

Est adeò stygijs mens nostra immersa tenebris,
Vt non quæ bona sint, quæ mala, dispiciat.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipsa?
Eligit hic Veneris munera fœda tamen.
Noxia quæque petunt homines caligine cæci,
Iudicioque perit plurima turbâ suo.
At reputes quæso Paridis tu semper amores,
Cautiùs vt viuas, lector amice vale.

MERCVRII.] ἡ τοῦ διὸς πρόσταξις, à persona, actu, et loco, & ipsum mandatũ. O Pari.] ἡ δ' ἀντίρρησις ἐνθάλλει. Certaminis aũt.] *Occupatio.* Vt & ipsæ.] ἀντοίκησις ἀντί. Ego verò abl.] *Concludit ablegationem sui arbitrij.* Quare equidẽ ipse.] *Altera pars cõparationis* προσωποποιΐας. Ego verò.] καὶ χρὴ τὴν ἀφροδίτης, *ac probat iudicẽ.* Seu oportet etiã.] *Occupatio.* Neq; nos, Venus, tim.] *Responsione probat & Iuno iudicẽ.* Nũ igitur.] ἀποφορὰ *Iouis ad Palladẽ, è cerebro ipsius natã.* Abite igitur & vid.] πρόσταξις καὶ παραίνησις. Neq; enim fieri pot.] ἀπολογία. Ego quidẽ præibo.] *Profectionis imtiũ.* Adolescẽs est form.] *Descriptio Paridis.* Hoc quidẽ] ἐπίκρισις. Verùm aũt.] *Veneris callida interrogatio.* Videtur.] *A cõditione vel fortuna.* Cuius igitur gratia.] *Occupatio.* Malè legation.] ἐπιτίμησις ἢ μέμψις. Nihil mali,] *Defensio sui ad* προσκλημα. Quid aũt bellicæ.] *Mineruæ interrogatio* πρὸς τὸ πολεμικὸν, καὶ τὸ φιλοδοξίας. Vidésne? nihil ego.] ἀκαιρεμῷ *respondet.* Etiam hæc fermé.] *Interfatio Veneris.* Quamobrem,] δίνησις. Propemodum Phrygiam.] *Profectionis continuatio.* Hâc versum Iuno.] ἀναλυτικὸς. A scopulo deorsum.] *A signis iudicẽ describit.* Sed quia.] *Consilium Mercurij.* Recte dicis.] *Iunonis oratiuncula.* Locorum perita es.]

σκώμμα. Non admodum luno.] *Veneris responsio.* Atq; igitur ego vos inducam.] *Mercurij pollicitatio.* Nam & ipse.] *Ratio.* Vt quid ageret puer obser.] σκώπλευτλεῶ ἥ-ρων. Et si modò satis memini.] *Interserit fabulam de rapto Ganymede.* Tũ igitur ego fist.sust.] *Redit ad ipsam rẽ.* Salue bubulce Paris.] *Compellationes ἡ ἀστασμοί.* Quis enim ipse es qui huc ad nos.] ἐρώτησις γνωμική. Non enim eiusmodi.] δείξις τῶν γυναικῶν. At nõ mulieres.] ἀφήγησις. Sed quid tremis.] *Confirmat Paridem trementem.* Quandoquidẽ form.ipse es.] αἰνολογία. Cognitionem hanc tibi.] ἐπιτροπή. Cedo vt videam.] *Petitio.* Quo pacto.] *Reiectio.* Mortalis cùm sim.] *Extenuatio sui ἀπὸ τῦ ἀθανάτυ.* Nã huiusmodi.] *Ratio per comparationem.* Hæ verò & form.] *A difficili,* ὅτι χαλεπὴ ἡ κρίσις. Non enim facilé.] αἰνολογία. Et in summa.] ἐπιφώνημα. Doleo q nõ & ipse.] ὀχή. Benè tũ iudicasse.] *A tuto.* Nescio nisi quod.] *Proponit ipsis conditionem.* Facturas se aiunt.] *Recipiunt cõditionem.* Tempus tibi est.] *Iussio.* Quid enim agat.] *Occupatio.* An verò etiam.] διαίρεσις. Hoc tuũ offic.erit.] *Permissio.* Nudas igitur videre volo.] *Expositio suæ sententiæ.* Tu verò inspice eas.] *Iussio.* Quòd non solùm lacert.hab.cand.] *Venus seipsam commẽdat.* Nec priùs ipsam.] *Interlocutio.* Et certè quidẽ.] κατηγορία. Cur non igitur.] ἀπηγορία. An metuisti.] θαυμασμός. Ecce tibi galea.] ἀστεῖη κρίσις τῶν παιῶν. O Iupiter.] αὔξησις. Vt verò.] *Clausula.* Tuetur aũt.] δοκιμαστικὴ ἐξέτασις τῶν ἐγκώμιων. Si videtur.] *Ascensus ad illud.* Tu verò luno.] ἀποστροφὴ πρόσωπον *ad Iunonem.* At posteaquam.] κατάκρισις *ad corrumpendum iudicem.* Non donis nostra hæc geruntur.] *Recusatio donorum.* Accede Minerua.] *Vocatio Mineruæ.* Quòd si igitur.] κατάκρισις. Nihil Minerua.] *Recusatio.* Pax enim.] *Ratio à contrario.* Confide.] *Hortatio.* Venerẽ adesse tempus est.] *Transitio ad Venerem.* Contemplare singillatim.] *Permissio.* Quòd si verò placet.] ἀξίωσις. Te iuuenẽ adeò form.] ἔπαινος. Beatũ quidem te,] μακαρισμός. Ob pulchritudinem.] αἴνησις. Reprehendo autem.] ἀποτρεπτικόν.

Quid

Quid enim tu fruaris his.] ἀπολογία, *ab iniucundo & inusitato.* Decebat autē.] *Ἀ decoro.* Quales per Idā.] ἦθος. Cuiusmodi Helena est.] ἀνάθεσις. Adolescētula & formosa.] ἀσχημοσύνη φύσεως. Prorsum autē.] ἀσχημάτισις. Est hæc filia quidem Ledæ.] διήγησις *à parentibus aspectu vel forma, & corporis temeritudine.* Theseus nōdum nubilē.] *Proci Helenæ.* Menelaus.] *Maritus Helenæ.* Quòd si voles.] ὑπόθεσις. Quid narras.] τὸ ἀδύνατον Tu proficiscēris.] ὁ πρόπος ἡ δύναμις. Post illa verò.] ὑπόθεσις. Incredibile mihi videtur.] *Repetit τὸ ἄπιστον.* Bono animo esto.] *Pollicetur adiumentū suum.* Cupido quidem.] τὸ ἐνθύμημα. Veruntamen amo iam.] *Vincitur Paris non à gloriæ cupiditate, aut regnandi libidine, sed ab amore turpi.* Videre mihi videor.] φαντασία. Ne priùs amaueris.] ἀξίωσις τοῦ ἀμφιβόλου. Decet enim.] *Ἀ decoro.* Omnia enim.] *Ἀ possibili.* Ne me pòst negligas.] *Petit fidem sibi dari.* Promitto igitur.] *Promissio Helenæ & suæ opis.* Ob hæc igitur.] *Conclusio iudicij.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΜΑΙΑΣ.

a *MERCVRII* & b *Maiæ.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MERCVRIVS.

ΕΣτι γάρ τις, ὦ μῆτερ, ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερός ἐμοῦ; Μαῖα. μὴ λέγε, ὦ Ερμῆ, τοιοῦτον μηδέν. Ερμ. τί μὴ λέγω; ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος μάμενος, μὴ κἂς τοσούτας ὑπηρεσίας διασπώμενος; ἑωθεν μὲν γὰρ ἐξαναστάντα, σαίρειν τὸ

ESt verò, mater, Deus quisquam in cœlo me miserior? MAI. Cauē ne quid istiusmodi dixeris, Mercuri. MBR. Quid non dicam? qui quidem tantum negotiorum solus sustineam, quibus delassor, in tam multa ministeria distractus. Nam manè protinùs surgendum est mihi, statimq; verrendum cœnacu-

συμπόσιον δεῖ· καὶ διαφθεί-
ραντα τὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα δι-
βιτήσαντα ἕκαστα, παρεστάναι
τῷ Διΐ, καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγε-
λίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κά-
τω ἀμπροφομοῦντα. καὶ ἐπανιο-
θόντα ἔτι λιπονιμφόν, πα-
ρατιθέναι τὴν ἀμβροσίαν.
πρὶν δὲ τὸν νιφόνιζον ζοῦτον
οἰνοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ
ἐγὼ ἐνέχιον. τὸ δὲ πάντων
δεινότατον, ὅτι μηδὲ νυκτὸς
καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων,
ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τὸν Πλού-
τωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκρο-
πομπὸν εἶναι, καὶ παρεστάναι
τῷ δικαστηρίῳ. ἐ γὰρ ἱκανά
μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἐν
παλαίστραις εἶναι, διὰν τοῖς
ἐκκλησίαις κηρύττειν, καὶ ῥή-
τορας ἐκδιδάσκειν, ἀλλ' ἔτι
καὶ νεκυικὰ συνδιαπράττειν
μυριεσμφόν. καί σοι τὰ μὲν
τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡ-
μέραν ἑκάτερος ἐν οὐρανῷ
καὶ ἐν ᾅδου εἰσίν. ἐμοὶ δὲ,
διαθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τοῦ-

cœnaculum, vbi dij compo-
tant. Tum vbi curiam, in
qua consultant, vndique stra-
uero, ac singula ita vt opor-
tet, composuero, Ioui neces-
sum est assistere, ac [c] per-
ferendis illius mandatis to-
to die sursum ac deorsum
cursitare. insuper quum re-
deo, puluerulentus adhuc,
[d] ambrosiam apponere co-
gor. Porrò priusquam [e] no-
uitius iste pocillator adue-
nisset, ego nectar etiam mi-
nistrabam. Quodq; est om-
nium indignissimū, soli om-
nium ne noctu quidem age-
re quietem licet: verùm id
quoque temporis necesse ha
beo defunctorum animas ad
Plutonē deducere, manium-
que gregi me ducem præbe-
re, tum autem & tribuna-
libus assistere. Neque enim
mihi sufficiebant scilicet
diurna negotia, dum versor
[f] in palæstris, dum in con-
ciombus præconis vices ago, dum [g] oratores instruo: ni hæc
quoq; prouincia accidat, vt simul etiam vmbrarū res dispo-
nam. Atqui [h] Ledæ filij alternis inter ipsos vicib. apud supe-
ros atque inferos agitant; mihi necesse est quotidie tum

hoc,

τα ληκᾶνα ποιεῖν ἀναγκαῖον. καὶ οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης ἦσαν, ἐκ γυναικῶν δυσλώβητοι, ἐνωχοῦνται ἀφροδιτιδῶν· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντίδος ἐκγονῦμαι αὐτοῖς, καὶ νεῶ ἄρτι κομιδᾷ μοι ἐκ Σιδῶνος ἀπὸ παρὰ Διὸς Κάδμου θυγατρὸς, ἐφ' ᾧ πέμπομαί μοι ἐψόμενον ὁρᾶν τί πράξει κόρης, μηδὲ ἀναπνεύσαντα, πέμπομαι αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἐπισκιψόμενον τῷ Δανάῃ. ἔπ' ἐκεῖθεν, ἐς Βοιωτίαν φησὶν ἐλθὼν, ἐν παρόδῳ τῷ Ἀντιόπῃ ἴδοι. καὶ ὅλως ἀπημόρυκα ἤδη. εἰ γάρ μοι ἐξῆν τοῦτο, ἡδέως ἂν ἐξίων ἐποιησάμην, ὥσπερ οἱ ἐν γῇ ἐλαφρῶς δουλεύοντες. Μα. Ἔα ταῦτα, ὦ πάτερ. χρὴ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατρὶ, νεανίαν ὄντα. καὶ νεῶ ὥσπερ ἐπέμφθης, σόβει ἐς Ἄργος, ἔπειτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδυώρῳ λάβοις. ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

hoc, tum illud pariter agere. deinde [i] *duo illi Alcmena ac Semele miseris prognati mulieribus, ociosi in conuiuijs accumbunt: at ego Maia Atlantide progenitus, illis ministro scilicet. Quin nunc quum recèns* [k] *Sidone à Cadmi filia reuersus essem (nam ad hanc me legârat, visum quid ageret puellâ) priusquâ respirassem, & adhuc anhelum de via, rursum ad* [l] *Argos emandauit, visurum qui cum Danaë ageretur. Rursum inde in* [m] *Bœotiam profectus, inquit obiter Antiopam visito. adeò vt planè iam pariturum me negârim. quòd si mihi licuisset, lubens profectò fecissem id, quod solent ij, qui in teneris duram seruiunt seruitutem.* MAI. *Missa fac ista, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, quum sis iuuenis: ac nũc, quò iussus es, Argos cõtende, deinde in Bœotiam: ne si cessâris, fueriscq; lentior, plagas etiam auferas; nam iracundi sunt, qui amant.*

GIL-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a MERCVRII.] *Mercurius ſuperis & inferis ex æquo cõmunis: denique μυςαγωγὸς ipſe, hoc eſt, myſterij præfectus, ac Deorum interpres, conqueritur miſeriam & immenſos labores ſuos. b* Maię.] *Maia Atlantis filia fuit ex Pleione nympha, ex qua Iupiter Mercurium ſuſcepit, vt eſt apud Virgil. 8. Aen.*

c Perferendis illius mandatis.] *Idem erat & nuncius deorum, vnde κήρυξ & Διάκτωρ vocatur. d* Ambroſiam.] *ἀμβροσία cibus eſt, apud Hom. deorũ αἰὲν ἐόντων, vt Nectar potio. Martial.* Iuppiter ambroſia ſatur eſt, & nectare viuit. *Apul. in 6. Tunc poculum nectaris quod vinum Deorum eſt. Hæc illis tantùm à Poëtis tribuũtur, ſi quando domi cibum capiunt, nam alibi nidore carnium delectantur. e* Nouitius ille pocillator.] *Ganymedem intelligit, quẽ ab aquila raptum, & in cœlum tranſuectum aiunt. Theocritus in Syracuſiis: O' aquilæ eburneæ, Ioui puerum pocillatorem aduehentes. Autor Priapei carminis:* —raptus alita ſacra,

Miſcet amatori pocula grata ſuo.

Nam Ioui ad pocula ſtare finxerunt. Cic. 1. Tuſcul. Non enim ambroſia Deos aut nectare aut Iuuentute pocula miniſtrante lætari arbitror. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait, propter formam, vt Ioui pocula adminiſtraret: non iuſta cauſa, quur Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus, & humana ad deos transferębat: diuina mallem ad nos. f In palæſtris.] *Palæſtrę præſules Deos antiqui habuerunt, Mercurium & Herculem: quo ſignificarent, cum ingenio robur coniungi debere. vnde palæſtricam, Mercurij artem appellat Heliodorus lib. 10. τῷ ἀναγώνιον ἐμοῦ τέχνῳ ἠκριβωκὼς:* id eſt, *in concertatoria Mercurij arte exercitatiſſimus. g* Oratores inſtruo.] *Quia orationi præeſt, λόγιος dicitur. h* Ledæ filij.] *Leda Tyndari regis coniunx fuit, cũ qua Iupiter in forma cygni concubuit, & illa duo oua protulit: ex quorũ vno nati ſunt Pollux & Helena, ex altero Caſtor & Clytemneſtra. Cùm aũt Caſtor in pugna aduerſus Athenienſes cecidiſſet, Pollux ſuã immortalitatẽ illi communicauit, impetrauitq; à Ioue, vt alternatim viueret. Virg. 6. Aen.*

Si fra-

Si fratrem Pollux æterna morte redemit.

Hos sæpè celebrant Pindarus, Theocritus & Lycophron in Cassandra. Laudat quoque Isocrates in Helenæ encomio. i Duo illi Alcmena.] *Hercules & Bacchus. nam Iupiter ex Alcmena Herculem suscepit, Bacchum verò ex Semele Cadmi filia. Ambo in deorum numerum relati sunt.* k Sidon.] *Vrbs insignis Phœniciæ Cananæorum, apud quam Cadmum regnasse scribit Eusebius, cuius filia fuit Semele, cum qua Iupiter concubuit.* l Argos.] *Ciuitas clarissima in Peloponneso, à qua Argiui Græci dicti sunt, quorum rex fuit Acrisius Danaæ pater, cuius amore captus Iupiter, in imbrem aureum se conuertit, & per tegulas in puellæ gremium se dimisit, quæ munitissima turri includebatur.* m Bœotia.] *Regio in finibus Græciæ, Euboææ insulæ obiecta: ab Attica aũt Cithærone mõte discreta.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ὀδυρτικὸς, querulus. Conqueritur enim de miseria & laboribus suis immensis: & παρακλητικὸς, hortatorius ad obedientiam Ioui præstandam.

Munus Atlantiades queritur, magnósve labores,
Et quæ sint etiam munia tanta probat.
Pareat vt summo, sedes cui lucidus æther,
Hortatur gnatum sedulò Maia suum.

Est verò.] *ἡ τῦ ὀδυρμῦ παράπτωσις συγκεκριμένη.* Caue ne.] *μὴ πως οὐδέν.* Quid non.] *ἐπιτιμητικὸν κατ' ἀπορίαν.* Pocillator.] *ὁ γανυμήδης.* Priusquam aduenisset.] *Alturi tempus.* Defunctorum animas ad Plutonem deducere.] *Mercurius.* ψυχαγωγὸς καὶ νεκροπομπός. Neq; enim mihi.] *ἐπεξεργασία.* Dum versor in palæstris.] *αὐτιπαραβολή.* Ni hæc quoq;.] *αὐτανάδοσις.* Atqui Ledę filij.] *ἡ ὀδυρτικὴ αὐτανάπαυσις ἀπὸ τῦ αὐχήσεως ἐπάνοδος· ἐπανελθὼν γὰρ ἐπὶ τοὺς πόνους.* Rursum inde.] *Fastidium magnum laborum perpessorum* Missa facista.] *ἀποτροπὴ, καὶ παραίτησις ἀπὸ τῦ πρέποντος.* Argos contende, ne si cessaris.] *παράκλησις αἰτιολογικὴ.* Nam iracundi.] *Ratio ἠθική.*

MARINI DIALOGI.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ Νηρηίδων.

NEPTVNI ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

NEPTVNVS.

Ο μὲν τοῦτο τὸ εἰς ὃ ἀπῶς καταδύεται, Βλάσφατον ἀπ' αὐτῆς καλεῖσθω. τὴν δὲ νεκρὸν ὑμᾶς, ὦ Νηρηίδες, παραλαβόσας, τῇ Τροάδι προσφέρεται, ὡς ταφῆς ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. Νηρη. μηδαμῶς, ὦ Πόσειδον, ἀλλ' ἐν ταύτῃ ἐν τῷ ἐπωνύμῳ πελάγει τετάφθω. ἐλεοῦμεν γὰρ αὐτὴν, οἵα πεπόνθασιν ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς πικρόν. Ποσειδ. τοῦτο μὲν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐ θέμις. οὐδ' ἄλλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῷ ψάμμῳ αὐτὴν ἀπ' ὀλίγου ἔσεσθαι, ἐν τῇ Τροάδι, ἐν τῇ Χερρονήσῳ τεθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσται αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ ὑπὸ Ἰνοῦς πείσεται, καὶ

Retum hoc quidem angustum in quod [a] puella haec delapsa submersa est, Hellespontus ab ipsa vocetur. caeterum autē ipsum vos [b] Nereides acceptū in [c] Troadem auferte, vt ibi ab incolis sepeliatur. NER. Nequaquā, Neptune, sed hic in cognomine pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, vt quae miserabilia maximè [d] à nouerca passa fuerit. NEP. At hoc quidē, [e] Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hic illam alicubi sub arena iacēre: sed quod dixi, in Troade in [f] Cherſoneſo mox ſepelieē. Illud autem pro ſolatio ei erit, quòd paulò pòſt eadem ipſa quoque [g] Ino patietur,

καὶ ἐμπεσῆται ὑπὸ τῆ Αθάμαντι διωκομένη ἐς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κιθαιρῶνος, καθάπερ καθέκει, ἐς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῶν ἀγκάλων. Νηρ. ἀλλὰ μὰ κεῖνόν γε σῶσαι δίκαιον, χαριζόμενον τῷ Διονύσῳ· τροφὸς γὰρ αὐτοῦ καὶ τέτθη ἡ Ινώ. Ποσειδ. οὐκ ἐχρῆν οὕτω πονηρὰν οὖσαν· ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἐχαρίσω, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐκ ἄξιον. Νηρη. αὕτη δὲ ἄρα τί παθοῦσα, κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ κριοῦ; ὁ ἀδελφὸς δὲ ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται; Πο. εἰκότως· νεανίας γάρ, καὶ δυνατὰ ἀντέχειν πρὸς τὴν φοράν. ἡ δὲ ἀπὸ ἀηθείας ἐπιβᾶσα ὀχήματος παραδόξου, καὶ ἀπιδοῦσα εἰς βάθος ἄχανες, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τὸ θάμβει ἅμα σχεθεῖσα, καὶ ἐκλιγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆς πλύσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν κεράτων τοῦ κριοῦ, ὧν τέως ἀπείληπτο· καὶ κατέπεσεν εἰς τὸ πέλαγος. Νη. ἐκεῖνο

& præcipitabitur, perſequente illam Athamante, in pelag° ex ſummo [h] Citharone, quà in mare porrigitur, [i] vnà cum filio quem in ulnis geſtabit. NER. Sed & illã ſeruare conueniet, gratiam hanc Baccho faciendo. [k] Educauit enim illum Ino, eadéq; nutrix illius fuit. NEP. Non decebat, adeò prauam. Sed tamen Baccho non gratificari, [l] Amphitrite, indignum foret. NER. Sed quid accidit [m] huic quòd ab ariete decidit, frater autem eius Phryxus tutò vehitur? NEP. Meritò: adoleſcens enim eſt, & contra impetum obſiſtere poteſt. Illa verò, eò quòd inſueta eius rei erat, conſcenſo videlicet vehiculo nouo & inopinato, & deſpiciendo in profundum immenſum, perculſa animo, & pauore pariter attonita: præterea & vertigine correpta, præ vehementia & impetu volatus retinere cornua arietis amplius non potuit, quibus ſe eouſq; ſuſtentauerat: atq; ita in mare decidit.

Νη. ὀκνῶ γελῶ τὴν μητέρα νηφάλιον βουβῶν πιπλήσας; Πο. ἐγέλων, ἀλλ' ἡ μοῖρα πολλῷ τῆς νηφάλης ἀωατωτέρα.

NER. An non igitur matrē ipsius Nephelen decebat opē ferre cadenti? NEP. Decebat sanè, sed [n] Parca quàm [o] Nephele multò potentior est.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

NOuercas inuidere liberis ex priore vxore natis. Illis enim innatum esse fatale quoddam & irrecōciliabile odiū in priuignos, etiam indicat Euripides in Ione: φθονεῖν γὰρ φάσι μητρύιας τέκνοις. i. Inuidere enim aiunt nouercas liberis. Vide apud Erasmum: Odium nouercale.

a PVELLA delapsa.] *Helle Athamantis regis Thebarū, & Nepheles filia, q̄ vnà cum Phryxo fratre, nouercales insidias metuens, cū accepto à patre ariete aureo pontum vellet traijcere, magnitudine periculi cōterrita, in mare decidit, eiq; nomē fecit: quod etiā hodie ab eius nomine Hellespontum vocant eruditi. fretum est angustum inter Propontidem, & mare Aegæum, Asiam ab Europa septem non amplius stadiorum interuallo disterminans. Ouid. 11. Metam.*

Angustum circa pontum Nepheleïdos Helles
Laomedonteis Latonius astitit aruis.

Idem 13. Metamorph.

Longus in angustum qua clauditur Hellespontus.

b Nereides.] *Nereus Deus maris est Oceani & Tethyos filius, qui ex Doride vxore, eademq; sorore maximā maris Nympharum turbam, humanam effigiem habentium, suscepit, quæ à nomine patris Nereides appellantur. Earum nomina vide apud Hesiodū in Theogonia.* *c* Troiadem.] *Asiæ minoris regionē, quam Ptolemæus minorē Phrygiam appellat, Hellespōto adiacens.* *d* A Nouerca.] *Ino, quę Cadmi & Harmoniæ filia, & Liberi patris & Semele Iouis filij nutrix, & ideo à Iunone afflicta, cū qua Athamas Thebanorū rex secūdas cōtraxit nuptias, postquā Nephele (ex qua iam ille Phryxum & Hellen susceperat) liberi patris furore agitata in syluas se cōtulerat. Hæc, vt erat, ita re vera se nouercam gessit, priuignosq; identidem apud patrem*

patrem accusans, eò compulit, vt conscenso aureo ariete fuga sibi consulerent. Quã rem ægrè ferens Iuno, Athamanti Furias immisit, quæ in tantã eum adegerũt rabiem, vt cũ Inò ad se accedentẽ aspiceret, hanc quidẽ Leænam, filios aũt suos eiusdẽ catulos esse arbitraretur, atq; raptũ Learchum alterũ ex filijs saxo illiserit, idẽ in vxore exemplum edituru, nisi illa arrepto Melicerta altero filio, vnà cũ illo in mare se abiecisset, vbi deorũ miseratione in deam marinã est transformata, quã Græci quidẽ λευκόθεαν, Latini aũt Matutam appellant. Cic. Tusc. & lib. 3. de Natur. deor. Ino Cadmi filia nónne λευκόθεα nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris? Melicertes aũt in Palamonem, quẽ nos Portunum *nominamus. Hanc historiã fabulosè tractat Ouid. 6. Fast. & 4. Metam. Pausanias in Atticis, Hyginus in Mythologijs suis cap. 1. 2. 3. & 4. Lucianus in epigrammate quodam. e* Amphitrite.] *Nerei filia & vxor Neptuni. Hic pro ipsis Nereidibus accipitur. f* Chersoneso.] *Peninsula: terra est, in insulæ modũ mari cincta, vno tantũ, eoq; angusto spatio cõtinenti adiũcta. ἀπὸ τῆς χέρσου, καὶ νήσου. g* Ino.] *Cadmi filia furentẽ maritum cùm fugeret, se in mare præcipitauit, & pro dea est habita. h* Citheron.] *monte Bœotiæ Libero patri sacro. i* Vnà cum filio.] *Melicerta. k* Educauit.] *Ino Bacchum infantem matertera dicitur enutriuisse. l* Amphitrite.] *Nereides. m* Huic quod ab ariete decidit.] *Helle. n* Parca.] *Dea fatalis quæ nemini parcit. o* Nephele.] *vxore Athamantis Helles & Phryxi matre.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Προσαχτικὸς, καὶ διηγητικὸς, de Helle ab ariete in mare delapsa.

Hellen cùm vexit, Phrixum q; per Hellespontum,
Olim aries, dorso decidit illa metu.
Aſt huius frater Colchos est vectus aduſq;,
Sola soror liquit nobile nomen aquæ.

FRETVM hoc.] *προσαχτικῶς.* Vos Nereides.] *ἀποστροφή.* Nequaquã.] *ἀπόφασις.* Miseremur enim ipsius.] *αἰτιολογία.* At hoc quidẽ.] *ἀναστολὴ ἀπὸ τοῦ ἀδίκου, καὶ αἰσχροῦ.* Sed quod dixi.] *Repetit mandatũ suum.* Illud autẽ pro solatio

erit.] τὸ παραμύθιον ἡ ἀποῤῥησις τῆς τιμωρίας. [Educauit enim illum Ino.] *Ouid. 3. Metam.* Sed tamen Bacchi.] *Occupatio.* Sed quid accidit.] παραλυσία. Illa verò.] *Narratio, quomodo Helle sit delapsa in mare.* Et vertigine correcta.] *Causæ.* Atq; ita in mare décidit.] *Ipsa res.* An non igitur matrem ipsius Nephelen decebat op.] *Obiectionem ἀντιστροφῇ diluit.*

ΙΡΙΔΟΣ ΚΑΙ Ποσειδῶνος. *IRIDIS ET Neptuni.*

Iacobo Micyllo interprete.

IRIS.

ΤΗν νῆσον τὴν πλανωμένην, ὦ Πόσειδον, ἀποσπασθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἐπινήχεσθαι συμβίβασον, ταύτην, φησὶν ὁ Ζεύς, νῆσον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ ποιησον ἤδη δῆλον ἐν τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, σκέψας πάνυ ἀσφαλῶς· δεῖται γάρ τι καὶ τῆς. Πο. συμπράξεται τοῦτο, ὦ Ἰρι̃να· ὅμως παρέξει αὐτὴν τὴν χεῖρα ἀναφανεῖσα, καὶ μηκέτι πλέουσα ἰέναι τὴν λητὼ ἐπ' αὐτῆ δεῖ ἀκρυῶσαι ἤδη γὰρ πονήρους ἔχει τῶν ὠδίνων ἔχει. Ποσ. τί δῆτα; οὐχ ἱκανὸς

INsulam[a] istam errãtem, Neptune, [b] quæ à Sicilia reuulsa atque vndiq; submersa, mari innatet, eam iubet Iupiter, consistere facias iam, atque apparêre, vt & tandem manifesta atque conspicua [c] in medio Aegæo inconcussè maneat, fundata firmiter admodum illa. opus enim illa nonnihil habet. NEP. Fiet hoc, Iri: sed tamen quem vsum illi præbebit manifesta apparens, & non ampliùs fluctuans? IRIS. [d] Latonam in ipsa oportet pá-

rere, iam enim malè habet à doloribus. NEP. Quid igitur? annon

οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς ἐντικτεῖν; ἀ. μὰ τὸν οὐ τὸν, ἀλλά γε πᾶσα ἡ γῆ ἂν ἀρ' ἐπιδέξασθαι δύναιτο τὰς αὐτοῦ γονάς; λέγε ἐκ, ὦ Ποσειδον. ἀ. Ἡρα γὰρ ὄρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τόπον ὠδίνων ἐπιδοχήν. ἀ. ζώνην νῦν αὐτὴ ἀνώμοτός ἐστιν· ἀφανὴς γὰρ ἦν. Πο. σωίημι. σεῖε, ὦ νῆσε, καὶ ἀνάδυθι αὖθις, ἐκ τοῦ βυθοῦ, καὶ μηκέτι ἐπιφέρου, ἀλλὰ βεβαίως μένε· καὶ ὑπόδεξαι εὐδαιμονεστάτην ἀδῖνα φῦσαι τὰ τέκνα δύο, τῶν καλλίστων θεῶν. καὶ ὑμᾶς, ὦ Τρίτωνες, διαπορθμεύσατε τὴν Λητὼ ἐς αὐτήν, καὶ γαληνὰ ἅπαντα ἔστω. τὸν δράκοντα δέ, ὃς νῦν ἐξεγείρει αὐτήν, φεύγων τὰ ἐπιγενόμενα, ἐκπλαγήσεται τυχθείς, αὐτίκα μίτεσι, καὶ τιμωρήσεται τῇ μητρί. οὐ δὲ ἀπάγγελε τοῦ Διΐ, πάντα ἤδη ἐπηρτῆσθαι. ἔσεσθε δὲ Δῆλος, ἀκίνητος δὲ Λητὼ, καὶ τέξεται.

annon sufficit illi cœlum, vt in eo pariat? Quòd si minus autem illud, at certè nec tota terra partus illius recipere poterat? IRIS. Non, Neptune. Nam Iuno obstrinxit iureiurando magno [e] Tellurem, ne præberet Latonæ parturienti vllum receptaculum. Hæc igitur insula iuramento non tenetur: abscõdita enim tum fuit. NEP. Intelligo rem. Igitur [f] subsiste insula, atq; emerge iterũ ex profundo, & non amplius fluctues aut titubes, sed immota maneas: ac suscipe, ô felicissima [g] fratris mei [h] liberos duos, deorũ omniũ pulcherrimos. [i] Et vos Tritones traijcite Latonam in ipsam, omnia q; tranquilla sint. [k] Serpentem autem istum, qui nũc [l] velut œstro exagitat illam, perterrefaciendo, ipsi infantes posteaquam in lucem editi fuerint aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu verò vade renuncia Ioui, omnia bene habere. Stabilita est insula; veniat Latona, ac pariat.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a INSVLAM istam errantem.] *Delon maris Aegaei, Cycladum omnium clarissimã, in qua Latone Apollinẽ ac Dianam dicitur enixa, de qua Cic. 3. in Verr. & Virg. 3. Georg. Dicta aũt putatur δῆλος, ἀπὸ τῦ δηλῦν, quod cùm antea mari tecta esset, Latonę locũ ad pariendũ quærẽti, repentè se ostẽderit.*

b Quę à Sicilia.] *Tyrrheni maris insula q̃ olim agro Brutio creditur adhęsisse, posteaque impetu maris auulsa fuisse. Inde nomẽ hoc credit̃ traxisse, quasi Sicilita. i. resecta. Virg. 3. Aen.*

Hæc loca vi quondam, & vasta conuulsa ruina,
(Tantum æui longinqua valet mutare vetustas)
Dissiluisse ferunt, cùm protinus vtraq; tellus
Vna foret——. *c* In medio Aegęo.] *amplissimo maris mediterranei sinu. d* Latonem.] *Latona Cœi Titanis filia à Ioue cõpressa geminã ex eo prolẽ cõcepit. Quã rem tam ęgrè tulit Iuno, vt immisso aduersus illã Pythone serpẽte per totũ terrarũ orbẽ pellicẽ persecuta sit, & ne partui quidẽ vicinę quietem, locúmve pariẽdi cõceſſerit donec illa tandẽ post longos errores ad Asteriem sororẽ suã peruenit, in Ortygiã insulã iam permutatã in Delon, à qua susceptа, primũ Dianã peperit, q̃ euestigiò obstetricis officiũ matri præstitit, Apollinẽq́; nascentẽ suscepit, qui postea adultus, maternę iniurię memor, Pythonẽ sagittis interfecit. e* Tellurem.] *Terrę Deam omniũ matrẽ & alumnam.*

f Subsiste insula.] *Neptunus ad Delũ in qua paritura erat Latona. g* Fratris mei.] *Iouis. h* Liberos duos.] *Dianã & Apollinẽ. i* Et vos Tritones.] *Tritones plures. Virg. 5. Aen.*

Tritonesq́; citi, Phorciq́; exercitus omnis

Idem 10. *Aeneid.*

Hunc vehit immanis Triton, & cærula concha
Extorrens freta: cui laterum tenus hispida nanti
Frons hominem præfert: in pristin desinit aluus.

Sunt qui triremis nomẽ volũt esse à Tritone in ea depicta, belua marina. Nam & nunc quoq; suũ cuiq; nauigio nomẽ inditum est. Sic Scyllã, sic Pegasum nomina nauiũ fuisse putat Palephatus περὶ ἀπίστων, nõ monstra, vt poëtæ fabulati sunt. Tritonem Lycophron νηρέως γόνον vocat, alij, Neptuni & Amphitritæ,

superio-

ſuperiori quidē corporis parte vmbilicotenus humanā effigiem referens, ſed poſteriori vſq; ad caudam eſſe delphinem: reuera nihil aliud, quàm ἰχθυοκένταυρον. Lycophronis enarrator citat Aceſandrum quendam authorem, Eurypylum & Tritonem Neptuni & Celænus liberos eſſe, alij Tritonem Oceani & Tethyos faciunt, patris & Neptuni tubicinem: pro tuba concha vti, quam buccinam vocitatam volūt. Quidam in literas retulerunt, Tiberio Cæſari quendam nunciaſſe Tritonem in ſpecu quodam viſum, auditumq; concha canentem. Eadem perſuaſio irrepſit de Nereidibus, quæ ſquamis in hiſpido corpore veſtitæ humanam effigiem habeant, de quibus proximè præcedēti dialogo annotauimus. Huiuſmodi Tritones piſces velociſſimi pro dijs culti inueniri, Plin. li. 9. cap. 5. grauiſſimis teſtimonijs probat. Hodieq; viſuntur Romæ imagines pleræq;. Tritonem etuſoque buccinam deſcribit Ouid. 1. Metamorph. & 2. k Serpētem.] *Pythonem miræ magnitudinis, ex putredine terræ poſt diluuium Deucalionis natum, quem Apollo ſagittis ſuis confixit. Cuius rei memoria ne vllo tēporum lapſu obliteraretur, ſacra certamina inſtituit, quæ à nomine ſerpentis Pythia appellauit, vt idem Ouid. 1. Metam. l* Velut œſtro.] *Oeſtrum inſecti genus horrendo ſtrepitu, vnde & nomen inditum. Nam Latini aſilum appellant, vulgus Tabanum. Hoc animali Iuno pellices ſuas exagitauit, nec paſſa eſt conquieſcere: Vnde poëtæ diuino furore correpti, œſtro perciti dicuntur. Oeſtrum deſcribit Virg. 3. Georg.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητὴς: Quomodo Delus inſula fluitans ſubſtiterit.

Vt fluitans Delus conſiſtat, nunciat Iris:
Ortygia, Aſterie quæ antè vocata fuit.
Hoſpitium tandem Latonæ præbuit iſtic,
Cùm Pytho vſque adeò perſequeretur eam.

INSVLAM.] *Subiecti tractatio κατ' ἀφήγησιν.* Eam, ita iubet Iupiter.] *Prædicatum κατ' ἐπίθλιψιν.* In medio Aegæo.] *Alludit ad nomen inſulæ, quo ipſa fuit appellata.* Opus enim.] *Ratio.* Fiet hoc Iri.] *Pollicetur ſe morem ge-*

ſtrum: & interrogat cauſam finalem. Latonem in ipſa oportet párere.] ἀφήγησις. Quid igitur? ánnon ſufficit illi cœl:] *Obiectio.* Non Neptune.] *Reſponſio.* Nam Iuno obſtrinxit iureiurando magno Tellur.] *Maior aſſumptio.* Abſcondita enim tum fuit.] *Probatio.* Subſiſte.] ὦ ἀδελφέ. Fratris mei.] *Scilicet Iouis.* Liberos duos.] *Apollinem & Dianam.* Et vos Tritones traijcite Latonem in ipſ.] ἀπόφασις. Tu verò vade, renuncia Ioui, omn.] *Concluſio.*

ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

XANTHI ET Maris.

Eodem interprete.

XANTHVS.

Δέξαι με, ὦ θάλασσα, λύσὰ πιεπονθότα. καταψύξόν μου τὰ τραύματα. Θαλ. τί ἔστι, ὦ Ξάνθε, τὸ πάθος; τίς σε κατέκαυσεν; Ξάν. Ἥφαιστος. ἀπ' ἀνωμοβράκων μαι ὅλος ὁ κακοδαίμων, καὶ ζέω. Θαλ. διατί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξάν. διὰ τὸν ἐμὸν τὸν Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα ἔνυς Φρύγας ἱκέτευσα, ὅπως ἂν ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀλλ' οὐδὲν τῶν νεκρῶν ἀνέφελκεν

SVſcipe me, ô Mare. Grauia. n. paſſus ſum. extingue mihi vulnera. MAR. *Quid hoc rei eſt* [a] *Xanthe? quis te deuſsit?* XAN. *Vulcanus. ſed igne candeſco prorſus miſer, & efferueſco.* MA. *Cur autem iniecit tibi ignem?* XAN. *Propter filium Thetidis. Poſtquam enim occidentem illum* [b] *Phrygas ſupplex deprecatus ſum,* [c] *ille autem ab ira nihil remiſit, ſed*

φραπὴ μοι τὸν ῥοῦν, ἐλιπάρεσ τοὺς ἀθλίους ἐπῆλθον, ἐπικλύσαι θέλων, ὡς φοβηθεὶς ἀποσχοίη τ ἀνδρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ηφαιστος (ἔτυχε γὰρ πλησίον πως ὤν) πᾶν, ὅσον οἶμαι, πῦρ ἔσχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ εἴποθι ἄλλοθι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι, καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πτελέας, καὶ μυρίκας, ἔφλεξε δὲ καὶ τοὺς λακοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας, αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑπερκαχλάσαι ποιήσας, μικρᾶ δεῖν ὅλον ξηρὸν ἔργασαι. ὁρᾷς δ' ὅν, ὅπως διαιθάλωμαι ὑπὸ τῶν ἐκκαυμάτων; Θά. βολιτὸς, ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς, ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μέν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ἡ θέρμη δέ, ὡς φῂς, ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ εἰκότως, ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, ἐκ αὐλισθεὶς ὅτι Νηρηίδος υἱὸς ὤν. ΞΑΝ. ἐκ εἰκὸς δ' ἦν ἐλεῆσαι γείτονας ὄντας τοὺς Φρύγας; Θαλ.

sit, sed occisorum corporibus etiam obstruxit mihi alueum: ego misertus miserorum, occurri, vt aquis inundarem atq; inuoluerem illum, quò eo periculo absterritus, ab occidione virorum cessaret. Ibi igitur Vulcanus (nam tum fortè quadam propè aderat) vniuerso igne, quantum opinor vsquam habebat, quantumq; & [d] in Aetna, & si quibus aliis locis vllus est, allato, processit obuiam: ac exusit quidem vlmos & myricas, assauit autem & infelices pisces & anguillas: me verò cùm efferuescere fecisset, parùm abfuit quin totum aridum ac sicum reddiderit. Vides nimirum quo pacto exustionibus istis deformatus sim? MAR. Turbidus es, ô Xanthe, & calidus, vt consentaneum est, cruore, à cadaueribus: calore autem, vt ais, ab igne veniente. Ac meritò, Xanthe, vt qui [e] contra* filium meum impetum feceris, non ageritus quòd [f] Nereidis filius ille esset. XAN. An'non igitur decebat misereri me Phrygum, vicinorũ adeò meorum?

* Fortassis nepotẽ legẽdum: idest, pro υἱὸν, υἱωνόν.

MAR.

Θέτ. τὸν Ἡφαιστον δ' ἐκεῖνα ἐκείνου Θέτιδος ἐγὼ ὄντα ἢ Ἀχιλλέως;

MAR. Vulcanum verò ánnon contrà decebat misereri Achillis, & Thetidis adeò filij?

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a XANTHE?] *Xanthus Lyciæ amnis in campis Troianis, qui & Scamander dicitur, à colore aquæ flauo dictus, qui color in Tyberi conspicitur. Vnde Horatius:*

Vidimus flauum Tyberim.

Xanthum διϊκέα nuncupat Homerus Iliad. ξ:

Ξάνθῳ διϊκεῖ, ὃν ἀθάνατος τέκε Ζεύς.

& θ his verbis:

νέσθι νεὸν ἀγαγὼν πολεμὸν εἰς διϊκέα ἐς χοροπεδίον.

Huius meminit Eustathius circa finem Iliad. β. & Strabo lib. 14. b Phrygas.] *Troianos minoris Asiæ populos è Thracia oriundos. De hac Troianorum memorabili fuga ac cæde luculenta narratio extat Iliad. 20. & 21. itemque Virg. 1. Aen.*

c Ille autem ab ira nil remisit.] *Achillis ira implacabilis fuit & μῆνις, quæ est argumentum Iliadis. Horat. lib. 1. Carm. Od. 6:*

— nec grauem
Pelide stomachum cedere nescij.
Nam ne dijs quidem cessit in acie.

d In Aetna.] *Monte Siciliæ, qui perpetuo incendio clarus est, eoq; nomine à poëtis celebratus. Incendij autem eius causas explicat Iustinus lib. 4.* e Contra filium meũ.] *Achillem ex Peleo Thetidis Nereïs filio filium. Ipse verò Nereus Oceani filius fuit. Fortassis legendum pro υἱὸν ἐμὸν: id est, nepotem.*

f Nereidis.] *Thetidis, quæ vna fuit Nereidum.* g Filium Thetidis.] *Achilles Pelei & Thetidis filius fuit, qui Hectorem occidit.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

ἀπὸ γὰρ λιμνῆς: Petit enim Xanthus fluuius, à Vulcano penè exustus, auxilium à mari.

Ignipotens rapidis incenderat omnia flammis,
Vnà etiam exustus fortè Scamander erat.
Præsidium ponti quærens nihil impetrat ille,
Audax obstiterit quod semel Aeacidi.

SVSCIPE me.] *Δῦσις.* Grauia enim passus.] *αἰτία.* Quid hoc rei est.] *Rogatio gemina.* Postquam enim occidentem.] *A' causa narratio, & factum Achillis, quod est causa impulsiua sui facti.* Ego misertus miserorum.] *Causa impellens.* Vt aquis inundarem.] *Factum suum.* Ibi igitur Vulcanus.] *Redit ad Vulcanum, & ipsam rem, post causam expositam.* Etsi quibus alijs locis.] *ἐφαιρέσις.* Exussit quidem vlmos.] *ἀφαίρεσις, vel αὐξαπόδοσις.* Videz nimirum.] *Conclusiuncula querelæ.* Turbidus es, ô Xanthe.] *Concessio αὐξαπόδοσις.* Ac meritò Xanthe.] *συμπερασμὸς & accusatio.* An non igitur decebat.] *Defensio ab honesto.* Vulcanum verò, an non.] *ἀντιστροφὴ regeris par.*

ΤΡΙΤΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΕΙΔΩΝ.

TRITONIS ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

ΤΟ κῦτος ἡμῶν, ὦ Νηρηίδες, ὃ ἐπὶ τὴν τοῦ Κηφέως θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδαν ἐπέμψατε, οὔτε τὴν παῖδα ἠδίκησεν, ὡς οἴεσθε, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε.

Νηρ.

BAlaena[a] ista vestra, Nereides, quam contra filiam Cephei Andromedam emisistis, neque puellam ipsam iniuria aliqua affecit, perinde vt vos putatis, & ipsa iam mortua est.

NER.

Νηρ. ἀπὸ τίνος, ὦ Τείσηρ; ἢ ὁ Κηφεὺς, καθάπερ δίκην πεθεὶς, πλὴν λόρκου ἀπικτείνῃ ἐπιὼν, λοχήσας μετὰ πολλῆς δυνάμεως; Τεί. οὐκ ἀπ' ἴσης, οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸ τῆς Δανάης παιδίον, ὃ μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ λάρνακι ἐμβληθὲν ἐς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῷ μητροπάτορος, ἐκθεῖναι, οἰκτείραντες αὐτούς. Ἰφ. οἶδα δὴ λέγεις. ἐκὸς δ' ἤδη νεανίαν ἄνδρα, καὶ μάλα γενναῖόν τε καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τεί. οὗτος ἀπέκτονε τὸ κῆτος. Ἰφ. ὀκνεῖ, ὦ Τείτων; οὐ γὰρ δὴ σώσαι ἡμῖν δικαίως τοιαῦτα ἐκεῖνον αὐτὸν ἐχρῆν. Τεί. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν, ὡς ἐγένετο. ἐπεὶ γὰρ οὗτος ἦλθε τὰς Γοργόνας, ἆθλόν τινα ἦν τῷ βασιλεῖ ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δ' ἀφίκετο ἐς τὴν Λιβύην. Ἰφ. πῶς, ὦ Τείτων, μόνος, ἢ καὶ ἄλλους συμμάχους ἔχων; ἔπλευσε γὰρ ἀνδρῶν ἱκανός.

Τεί.

NBR. A quo, Triton? Num Cepheus tanquam ibi lectamento aliquo proposita puella, aggressus illam occidit, ex insidijs cum multa vi adortus? TRI. Non: sed nostis, arbitror, [b] Iphianassa, [c] Perseum illum, [d] Danaës puerum illum paruum, quem vnà cum matre in arca abiectum in mare ab auo materno, conseruâstis, miserta illorũ videlicet. IPHI. Noui quem dicis. Consentaneum verò, illum iam adolescentem factum esse, atq; admodum generosum, & pulchrum aspectu. TRI. Hic occidit balænam. IPHI. Quamobrem Triton? Neq; enim huiusmodi cõseruationis præmia persoluere nobis debebat. TRI. Ego vobis exponam omnem rem, ita vt gesta est. [e] Missus hic fuit ad Gorgonas, vt hoc quasi quoddam certamen regi perageret. Postquam autem peruenit [f] in Libyam. IPHI. Quomodo Triton? solúsne, an & alios secum socios abduxit? nam alioqui difficile hoc iter.

TRIT.

Τέ. ἆρ' ζῦ ἀέρος. ἐπέπτετο γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἔχουσα. ἐπεὶ δ' οὖν ἦκεν, ὅπου λιπτῶν, οὐ μὲν ἐκάθευδον, οἶμαι· ὁ δὲ ἀφῃρημένος τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ὤχετ' ἀπολαβών. Ἱππ. πῶς ἰδών; ἀδιάβατον γάρ ἐστιν. ἢ ὅς ἂν ἴδῃ, οὐκ ἔτ' ἄλλο μετὰ ταῦτα ἴδοι. Τέ. ἡ Ἀθηνᾶ μὲν ἀσπίδα προφέρουσα, (διαῦτα γὰρ ἤκουσα διηγουμένου αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀνδρομέδαν, καὶ πρὸς τὸν Κηφέα ὕστερον) ἡ Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἐπανθούσης, ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου, παρέχων αὐτῷ ἰδεῖν τὴν εἰκόνα τῆς Μεδούσης. ἔπειτα λαβόμενος τῇ κόμῃ τῆς κόμης, ἐπορῶν δὲ τὴν εἰκόνα, τῇ δεξιᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, πρὶν ἀνεγρθῆναι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν παράλιον ταύτην Αἰθιοπίαν ἐγένετο, ἤδη πρόσγειος καὶ κατόμενος, ὁρᾷ τὴν Ἀνδρο-

TRIT. *Per aërem profectus est. & alatũ enim ipsum Minerua reddidit. postquam autem eò loci venit vbi illæ agebant, illæ quidem dormiebant, opinor: at hic amputato Meduſæ capite, iterum auolauit.* IPHI. *Quo pacto autem aſpexit illas? Aſpici enim nequeũt: vel quiſquis illas aſpexerit, non amplius quicquam poſthac aſpicit.* TRIT. *Minerua illi clypeo velut face aliqua prælato (talia enim audiui ipſum narrantem apud Andromedam, poſtea & apud Cepheum) Minerua igitur, inquam, in clypeo refulgente, tanquã in ſpeculo aliquo, exhibuit ipſi ſpectãdam Meduſæ imaginem. Poſtea miniſtra, arrepta illius coma, & inſpecta imagine, h dextra autem ſublata harpe, abſcidit caput ipſius: atque ita priuſquam ſorores reliquæ expergiſcerentur, auolauit. Porrò vbi circa maritimam hanc Aethiopiæ orã veniſſet, terræ iam propinquior aliquanto volans, videt*

Andro-

Ἀνδρομέδαν προκειμένην, ἐπίτιν & πέτρας πεφυκυῖαν καλλίστην & πρόσπεπλον καλλιμένην, καλλίστην, ὦ θεοί, καθειμένην τὰς κόμας, ἠμίγυμνον πολὺ ἔνδοθι τῶν μαστῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνερώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης. καταμαθὼν δὲ ἁλοὺς ἔρωτι, (ἐχρῆν γὰρ σῶσαι τὴν παῖδα) βοηθεῖν διένευε. καὶ ἐπειδὴ τὸ κῆτος ἐπέφερετο μάλα φοβερόν, ὡς καταπιόμενον τὴν Ἀνδρομέδαν, ἐξαναρπασθεὶς ὁ νεανίσκος, πρόσωπον ἔχων τὴν ἄρπην, τῇ μὲν ἑτέρᾳ καθικνεῖτο, τῇ δὲ πεδικνὺς τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτό. τὸ δὲ τίθνηκε γοῦν, καὶ πίπτων αὐτῆς τὰ πολλὰ, ὅσα ἅλις τὴν Μέδουσαν. ὁ δὲ λύσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ὑποσχὼν τὴν χεῖρα, ἀνέλιξε ἀπροσδοκήτως κατιοῦσαν ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς οὔσης. καὶ νυμφικὰ ἐγάμει ἐν τοῦ Κηφέως, καὶ ἀνῆγε αὐτὴν εἰς Ἄργος.

Andromedā expoſitā in rupe quadam prominēte palo affixam, pulcherrimam, ô Dij, promiſſa coma, & ſeminudam longè vſque infra vbera. Ac primùm quidem miſertus fortunæ illius, interrogat cauſam damnationis huius. Paulò autem pòſt amore captus, (oportebat enim incolumem ſeruari puellam) opem ferre illi ſtatuit. Atque vbi iam Balæna acceſsiſſet, terribilis admodum, & quaſi mox abſorpturā Andromedam, in altum ſublatus adoleſcens, manu ad capulum admota, harpen tenens, altera quidem ferit, altera autem Gorgona ſpectandam proferens, [i] in lapidem illam conuertit. Illa igitur mortua eſt, & diriguêre ipſius membra omnia [k] quæcunque Meduſam aſpexerunt: at hic ſolutis vinculis, quib. virgo alligata fuerat, ſuppoſitáq; manu ſuſcepit illam ſummis pedum digitis deſcendentem è rupe, ardua illa quidem atque procliui: & nunc cum eadem nuptias peragit in ædib. Cephei, abducetq; illam ſecū Argos.

quare

ἕνεκα ἀντὶ θανάτου, γάμου οὐ τὴν τυχόντα εὗρεν. Ner. Ἐγὼ μὲν οὐ πάνυ τῷ γεγενῆσθαι ἄχθομαι. τί γὰρ ἄν ποτε ἀδίκημα ἡμᾶς, εἴ τι ἡ μήτηρ ἐμεγαλαύχησε τότε, ἀφ' ἑξίου καλλίων ἔναι; Tri. Διὰ οὕτως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ, μήτηρ γε ὤν. Ner. μηκέτι μνησθῶμεν, ὦ Δωρί, ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρος γυνὴ ἐπὶρ τὸν ἀξίαν ἐλάλησεν. ἱκανὸν γὰρ ἡμῖν τιμωρίαν ἔλαβεν, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί. χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

quare pro morte nuptias, neque vas vulgares, illa inuenit. NER. [1] *Equidem non ita valde ægrè fero factum hoc. Quid enim adeò nobis iniuriæ fecit puella,* [m] *si mater ipsius superbè extulit sesè tunc, ac pulchrior nobis esse voluit?* TRIT. *Quòd hoc pacto magnum dolorem perceptura fuisset ob filiam, mater certè illius cùm sit.* NER. *Ne meminerimus Dori istorum amplius, si quid* [n] *barbara mulier suprà quàm decebat loquax fuit. Satis enim supplicij tulit, quæ tanto in metu, filiæ causa constituta fuit. Gratulemur igitur* [o] *nuptijs.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a BALAENA.] *Andromeda Cephei regis Aethiopum & Cassiopes filia ob matris iactantiam, quæ se Nereidas forma antecellere gloriabatur, illarum indignationem incurrit, & scopulo alligata, ceto deuoranda exposita fuit, sed Perſei virtute liberata, qui illac opportunè iter faciens, captus ſpecie eius exarſit, pactusque à virginis parentibus, vi ſibi eam matrimonio*

trimonio darent, si Balænam interemisset, voti compos factus est, hoc est, *& Balænam interemit, & Andromedam vxorem duxit.* *b* Iphianassa.] *Prœti Argiuorum regis filia & Melampi vxor fuit. Hoc etiam nomine appellatur à Lucretio lib. 1. Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytemnestra, cùm inquit:*

Aulide quo pacto Triuiai virginis aram
Iphianassai turpârunt sanguine fœdè
Ductores Danaum delecta prima virorum.

c Persèum illum.] *Perseus à dijs ipsis armatus Medusam interfecit: multosque, inter quos Atlas fuit & Acrisius, vertit in lapides, quibus iactis Deucalion olim humanum genus refecit.* *d* Danaës puerum illum paruum.] *Danaës fabula habetur apud nostrum Lucianum in Dialogo Deoridis & Thetidis, & apud Ouid. 6. Metam.*

Aureus vt Danaën Asopida luserit ignis:
Mnemosynen pastor, variusq; Deoida serpens:
Te quoq; mutatum toruo Neptune iuuenco
Virgine in Aeolia posuit —.

e Missus hic fuit ad Gorgonas.] *Gorgonum fabulæ meminit Lucianus de Domo, & in Philopatre, Medusæ porrò in imaginibus, vbi eam saxificam vocat. Tres fuisse traduntur, Stœnyo, Euryale, & Medusa, cuius caput à Perseo desectum, in suo clypeo posuisse narratur. Hæ habitasse Dorcadas insulas dicuntur, in Oceano Aethiopico, contra hortos Hesperidum, vno tantùm oculo, quo vicissim vterentur, quoties lubitum esset: cæterùm forma luculenta, ac crinibus aureis. Ab agilitate nomen inuenêre, γοργόν.* *f* In Libyam.] *Africam. In extrema Africæ ora fuisse produntur, quarum Medusa sola fuit mortalis, quam ideo solam petiuit Perseus Orci siue Plutonis galea contectus. Huius comas Minerua in angues mutauerat, quòd in suo templo vitiata esset. Et oculis Perseus in clypeum æneum, in quo ipsius Gorgonis imaginem videbat, manum in Medusam librans eius caput dissecuit. Reliquæ sorores volantes (erant enim his alæ, quibus per aërem ferebantur.) Perseum quidem insequebantur, sed cùm illum*

propter

propter galeam videre nequirent, persequi disierunt. g Alatum enim ipsum Minerua reddidit.] *Perseus ductu Palladis & Mercurij volucer ob talaria allata ad Gorgonas deuolauit cum falce adamantina, pera & galea Plutonis, sicuti diximus.* h Dextrâ autem harpe.] ἄρπη *ensis insummitate falcatus quo Mercurius occidit Argum, Perseus Medusæ caput amputauit.* i In lapidem conuertit.] *Balæna cui Andromeda erat exposita, in lapidem conuersa.* k Quæcunque Medusam aspexêre.] *Cùm Medusa sola circa littus proximum vagaretur, eam fugientem Neptunius amplecti voluit, quum in Mineruæ templum vsque sequutus, vbi violasset, dea irata, eius aureos crines in totidem angues conuertit, effecitque, vt qui eam intuerentur, illicò verterentur in lapides, quod iam antè annotauimus. Perseus è Libya in Seryphum reuersus, multos Gorgonis capite obiecto, obtuentes in saxa vertit, inter quos Polydectes. Ouid. libr. 5, Metam.* l Equidem non ita valde ægrè fero.] *Andromedam à Perseo liberatam esse.* m Si mater.] *Cassiopea. Hic* ὑπόθεσις *dissimulatur. Integrum esset,* εἰ ἐώρα προσπαλαδμένον, ἤλγησεν ἄν : *Si vidisset affixam doluisset. Sed continetur prior pars in dictione* οὕτως : *& altera accedit* ὑπόθεσις, *participio enunciata,* εἰ γὰρ μήτηρ ὡς ἀληθῶς ἦν, ἤλγησεν ἄν. n Barbara mulier.] *Cassiopea Cephei regis Aethiopum vxor, & Andromedes mater.* o Nuptijs.] *Persei & Andromedæ, de quibus Ouid. 4. Metamorph. sub finem, & 5. in principio.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διηγηλικὸς: Quomodo Perseus filius Danaës balenam contra Andromedam emissam occiderit, & ipsam puellam liberauerit, & tandem in vxorem duxerit.

Iusserat Andromedam conuinci nexibus Ammō:
Pro matre id Veneris vltio certa fuit.
Liberat hanc Perseus, qua conditione volebat:
Belua nil potuit, factus & hicce gener.

BALAENA ista vestra, Nereides.] *ἀφήγησις ἡροικὴ, & propositio bipartita.* A' quo.] *Rogatio de interfectore.* Tanquā illectamento.] *Causa impellens.* Ex insidijs.] *Modus.* Aggressus illam.] *ἐξήγησις.* Puerum illum paruum.] *ἀνεσις τοῦ παραφέρειν.* Conseruâstis misertæ.] *ἔπαινος.* Noui quæ dicis.] *Consensio.* Consentaneum verò.] *Ratio ab ætate, familia & corpore.* Hic occidit balænam.] *Continuatio narrationis causæ.* Ego vobis exponam.] *ἀνάληψις.* Missus hic fuit.] *Narratio.* Postquam autem peruenit.] *Causa finalis.* Quomodo Triton.] *τὸ ἡροικόν. Quibus auxilijs? quomodo? interpellatione rogat an μονομαχία fuerit, an bellum.* Quo pacto autem aspexerit.] *ἐπιπαράληψις.* Aspici enim nequeunt.] *Gorgones.* Talia autem audiui ipsum.] *Ἀ testimonio.* Minerua igitur inquam.] *ἐπιπαράληψις.* Postea siniſtra.] *τὸ ἁρπακτικὸν ἢ ἰδίως διήγησις.* Harpe.] *ἅρπη ensis falcatus Persei fuit.* Porrò vbi circa maritimam.] *Accedit propiùs ad deliberationem Andromedæ.* In rupe quadam prominente, palo affixam.] *Ἀ fortuna:* id est, *supplicij fœditate & indignitate, à situ, ab habitu, ab ætate & sexu.* Misertus fortunę illius.] *πάθος.* Oportebat enim incolumē.] *Causa.* Opem ferre illi statuit.] *Consiliū.* Vbi iam balæna accessisset.] Der Ritter S. Georgius. Quasi mox absorptura.] *τὸ πρὸς λίθον.* In lapidem illam conuertit.] *μεταμόρφωσις.* Diriguêre ipsius membra.] *τὸ ἀπόμορον.* Solutis vinculis.] *πρᾶγμα πρὸς ἡδονήν.* Summis pedum digitis.] *τὸ πρέπον.* Quare pro morte.] *ἐπιφώνημα ex repu-*

vopugnantibus. Equidem non ita valde ægrè fero.] *ἐπίκλησις αἰκολογική.* Quid enim adeò nobis iniuriæ.] *ἐμμελώς.* Quod hoc pacto.] *ἀνάκλησις φορητὴ φυσικῆ.* Ne meminerimus.] *Conclusio.* Satis enim ſupplicij tulit.] *Ab æquo.* Gratulemur igitur.] *Clauſula.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛόχου καὶ Τροφωνίου.

MENIPPI, Amphilochi & Trophonij.

Eraſmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Φὰ μέν σοι, ὦ Τροφώνιε καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, οὐκ οἶδ', ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε, καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων θεοὺς ὑμᾶς ὑπολάμβανον εἶναι. Τρο. τί οὖν ἡμᾶς αἴτιοι, εἰ δι' ἀνοίας ἐκεῖνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δοξάζουσιν; Μεν. ἀλλ' οὐκ ἂν ὑπόλαβον, εἰ μὲ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐπεδείκνυσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προλέγειν, καὶ προφητᾶν ἀναμίξαι τοῖς ἐρωμένοις.

Oe nimirum, [a]Trophoni atque [b]Amphiloche, quū ſitis mortui, tamē haud ſcio quōnam modo [c]phanis eſtis donati, vateſq; credimini, ac ſtulti mortales deos eſſe vos arbitrantur. TRO. Quid? an nobis igitur imputādum, ſi per inſcitiam illi de mortuis huiuſmodi opinantur? MEN. Atqui non iſta fuiſſent opinati, ni vos tū quum viueretis, eiuſmodi quædam portenta oſtentaſſetis, tanquam futurorum fuiſſetis præſcij, quaſiq; prædicere potuiſſetis ſi qui pereōtarentur.

Τρο. ὦ Μῴππε, Ἀμφίλοχος ἦν οὗτος ἀρ' ἀδελφός, ὅ, τι ὠήθης ἀποκριτέον ὑπὲρ αὐτοῦ· ἐγὼ δ' ἥρως εἰμί, καὶ μαντεύομαι, εἴ τις καταβαίη παρ' ἐμέ· σὺ δ' οἶκαδε οὐκ ἐπιδιδημήκεις Λιβαδείᾳ τὸ παράπαν· οὐ γὰρ ἂν ἔφησθα οὐ τάδε. Μῴ. τί φής; ἐγὼ μὲν εἰς Λιβαδείαν γὰρ ἐπορεύθην, καὶ ἐπαλμένος τὰς ὀθόνας, γελοίως μάλα ἐν τῇ χειρὶ ἔχων, ἐσεπεσόμην δι' αὐτοῦ τοῦ σφυρὸν τοῦ ταπεινοῦ ὄντος εἰς τὸ σπήλαιον, ὃν ἂν ἐδυνάμην ἀδήλως ὅτι νεκρὸς εἴην, ὥσπερ ὑμᾶς, μόνον τὴν γοητείαν διαφέρων, ἀλλὰ πῶς τοῦτο μανθάνεις. τί γὰρ ἥρως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ συμβεβηκός. Μῴ. ὁ μέν τι ἄνθρωπος ἦν, ὡς φῂς, μήτε θεὸς, καὶ συναμφότερον ὄν; νῦν οὖν ποῦ ἐστὶ τὸ θεοῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπολέλυται; Τρο. ἐν Βοιωτίᾳ, ὦ Μῴππε, ἐν Βοιωτίᾳ.

Μῴ.

TRO. *Menippe, nouerit Amphilochus hic ipse pro seſe respondendum esse: cæterùm ego* [d] *Heros sum, vaticinorq; si quis ad me descenderit. At tu videre nunquam omnino Lebadiam adijsse, neque enim alioqui ista non crederes.* MEN. *Quid ais? equidem nisi* [e] *Lebadiam fuissem profectus, ac linteis amictus,* [f] *offam etiam ridiculè manu gestans, per angustum aditum in specum irrepsissem, nequaquam fieri potuit, vt te defunctum esse cognoscerem, perinde atque nos, sola præstigiatura reliquos antecellere. Sed age per ipsam diuinandi artem, quid tandem est Heros? neque enim intelligo.* TROPH. *Est quiddam partim ex homine, partim ex Deo compositum.* MEN. *Nempe quod neque sit homo, quemadmodum audio: neque Deus: verùm pariter vtrunque. Ergo dimidia illa tui ac diuina pars, quo nunc recesit?* TROPH. *Reddit oracula, Menippe, in Bœotia.*

MEN.

Μὴν. οὐκ οἶδα, ὦ Τροφώνιε, ὅ, τι ἄλλο λέγεις. ὅτι μὴ ὅλος εἶ νεκρὸς, ἀκριβῶς ὁρῶ.

MEN. *Haud intelligo quid dicas, Trophoni, nisi quòd illud planè video, te totum esse mortuum.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HIc confutantur & damnantur deorum Gentilium oracula & responsa & fatidicę Mathematicorũ artes, Astrologia iudiciaria, cuius vsus est, vt rerum euentus incerta tempora pronunciet. Hæc omnia Christo ex illibata virgine nato passim in orbe terrarum obticuisse, & tanquã ranæ in Seripho obmutuisse, testes sunt Augustin. de ciuit. Dei. Euseb. lib. 5. c. 1. & 8. lib. 7. c. 6. Plutarch. de orac.

a TROPHONI.] *Tradunt autores, Trophonium virum quempiam fuisse supra modum gloria famelicum, extructoque sibi subterraneo fano & domicilio in Lebadia Bœotiæ, oracula reddidisse. deinde vbi ille fame interijsset, genium quendam in id demigrasse, atque oracula reddere perrexisse. pòst superstitione mortalium plures oraculi causa, sacra stola amicti, placentasque quas lemuribus & serpentibus objcerent, gestantes, in id antrum demisisse sese, ac dies complures fuisse commoratos, qui postea nunquam risêre. Quæ quidem fabula Erasmus noster in centuria 7. Chiliadis primæ, Patricij Senoti puteo contulit. Sed enim Trophonij oraculi celebritas, & frequens apud scriptores mentio est, vt apud Ciceronem in Tusc. & de Natura deorum; Herodotum in Clio, Philostratum in Apollinis Tyanei vita, Pausaniam. Quod certè Lucianus noster hic, & alibi videt.* *b* Amphiloche.] *Amphilochus, in Oropo Atticę pro deo vates cultus, vt T. Liuius in 5. li. Decad. 5. scribit. Templumq; vetustum fontibus, riuisq; habuit, ad quod visendum P. Aemylius victor prodijt. Meminit & Strabo & Pausanias, qui & eius aram Athenis describit. Itẽ in Mallo Ciliciæ vrbe,*

cuius oraculum Pausanias sua ipsius ætate cætera omnia ait superare. Thucydides lib. 2. Histor. Amphilochum scribit Amphiarai filium, post bellum Troianũ cùm domum reuersus esset, Argos exõsum, domicilium condidisse in sinu Ambraciotæ vrbem, quam de nomine primæ vrbis & suo Argos Amphilochium appellauit. c Phanis.] *Templis.* d Heros.] *Seruius potestates supernas existimauit corporibus sese humanis infundere, vnde procrearentur heroës,* hoc est, *semidei. Hi animas cœlestes credebantur gerere, sacrasque mentes, atque sub humana effigie in totius mundi commoda procreatos antiquitas existimauit. Hinc sunt qui eos ἀπὸ τῆς ἀρετῆς,* hoc est, *à virtute nuncupatos dixerunt, quòd scilicet virtute præditi essent.*

e Lebadiam.] *Lebadia oppidum est antiquum in Bœotia, teste Gell. lib. 12. cap. 5. Bœotia aũt Europæ regio, in qua Thebe ciuitas fuit, Athenis non cedens claritate. In Lebadia porrò fuit Triphonij oraculum. Plutarch. in lib. de defectu Oraculorum:* ἡ εἰς Λεβάδειαν ἡ Βοιωτίαν. *Apud Euseb.* ἡ εἰς Λεβάδειαν.

f Offam.] *Qui ex Trophonij antro oracula sciscitabantur, nudi in aditu specus sedere soliti sunt. Gestabant autem placentas, quas Lemuribus occurrentibus obijcerent.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Καταγελᾷ τῶν ἀνοήτων.

Amphilocho vati fanum positum, atq; Triphoni
Quidam miratur, stultitiamq; hominum.
Fatidicos ridet quosdam & responsa Menippus:
Idq; putat verè solius esse Dei.

Vos nimirũ Trophoni.] καταγέλα. Cùm sitis mortui.] ὦ τῶν μεχρυδίων. Quid? an nobis.] ἀπολογία. Atqui non ista fuissent opinati, ni vos.] *Causam in eos transfert.* Nouerit Amphilochus.] ἀπόδειξις. Cæterùm ego Heros sum.] ἀπόκρισις ὑπὲρ αὐτῶν. At tu videre nunquã.] *Obiectio.*

Nè. Equidem nisi.] *Solutio à signis, per asseuerationem*. Sed age per ipsam diuinandi artem.] ἱερόσκοπος ὀμοῦμαι. Est quidam partim.] ἀπόκρισις ὁμοῦμαι. Nempe quòd neq; sit homo.] *Repetit* ὅτου. Quò nunc recessit.] *Interrogatio*. Reddit oracula.] *Responsio*. Haud intelligo quid dicas.] *Conclusio* ἐφωνική.

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΩΝΟΣ.

MERCVRII ET Charontis.

Iacobo Micyllo interprete.

MERCVRIVS.

ΛΟγισώμεθα ὅ πορεύσομαι, ἀ λοιπὰ, ὁπόσα μοι ἀφέλκειν ἔδει, ὅπως μὴ αὖθις ἐνίσωμέν τι νὴ περὶ αὐτῶν. Χά. λογισώμεθα, ὦ Ἑρμῆ. ἄμεινον γὰρ οὕτω περὶ αὐτῶν καὶ ἀπραγμονέστερον. Ερ. ἄγκυραν ἐντεταλμένος ἐκόμισα ψυχῇ δραχμῶν. Χά. πολλοῦ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Ἀϊδωνέα, τῶν ψυχῇ ὠνησάμην, καὶ πρόσωπα δύο ὀβολῶν. Χά. τίθει ψυχῇ δραχμὰς, καὶ ὀβολὸς δύο. Ερ. καὶ ἀντὶ τοῦ ἱστίου ψυχῇ ὀβολὸς ἐγὼ

RAtionem supputemus [a] portitor, si videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuò aliquando de eo inter nos contendamus. CHAR. *Supputemus, Mercuri. Satius enim est maturè id agere, deinde & minoris negocij.* MERC. [b] *Anchoram, vt mandâras, comparaui tibi quinq; drachmis.* CHAR. *Caro dicis.* MER. *At per Plutonem, quinq; emi illam: & præterea lorum, quo* [c] *remum alligares, obolis duobus.* CHAR. *Pone quinque drachmas, & obolos duos.* MERC. *Et pro reſarciendo velo quinque obolos*

ἐγὼ ἐξεπίβαλον. Χά. καὶ τούτους προσίθει. Ερ. καὶ λυχνοῦχον, ὃς ἐπιπλάσαι ἐξ ὀπλαφιδίου τὰ ἀνοίγοντα, καὶ ἥλους δύο, καὶ καλὸν λίθον, ἀφ' οὗ πρὸ τοῦ τὰς τρύπας ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἄπαντα. Χά. εὖγε· ἄξια ταῦτα ὀνήσεως. Βριταῦτά σου, εἰ μή τι ἄλλο ὑμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δ' ὦν ταῦτ' ἀποδώσειν φὴς; Χά. νῦν μέν, ὦ Ἑρμῆ, ἀδυνάτως. ἢν δέ ποτε ἢ πόλεμος ἢ λοιμός τις ἢ λιμὸς καταπέμψῃ ἀθρόους τινάς, ἴσως τότε ἀποπλεύσας ἐν ᾧ πλεῖστα παραλογιζόμενον τὰ πορθμεῖα. Ερ. νῦν οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ ἐλάχιστα ψυχόμενος καὶ ἱδρούμενος, ἂν ἄρα ἀπό τινος ἀφελοίμην. Χά. ἐκ τίνος ἄλλως, ὦ Ἑρμῆ. νῦν δ' ὀλίγοι, ὡς, ὁρᾷς, ἀφικνοῦνται ἡμῖν, ἀρλιὴν γάρ. Ερ. ἄμεινον ἔτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' εἰ μὴ πάλαιοι, ὦ Χάρων, οἶδα

ego exolui. CHAR. Etiam hos appone. MER. Et ceram ad oblinendas nascentes rimas tibi emi: & clauos praterea, & funiculum vnde hyperam feciſti, omnia haec duabus drachmis. CHAR. Rectè, laudo, haec vili emiſti. MER. Haec ſunt quae tibi expoſui: niſi ſi quid reliquum eſt quod me fugit inter computandum. Quando autem haec redditurum te promittis? CHAR. Nunc quidem, Mercuri, non poſſum. Si verò peſtis aliqua aut bellum confertos & frequentes huc demiſerit aliquos, licebit mihi tum allucrari aliquid, ſubtracto clàm nonnihil ex portorio. MER. Proinde egò nunc ſedebo, peſſima quaeque vt eueniant precando, vt inde fructum aliquem capiam. CHAR. Fieri aliter nō poteſt, Mercuri. Nam pauci nūc, vides, ad nos deſcendunt. Pax enim eſt. MER. Satius eſt ita eſſe, etiamſi ob hoc abs te prorogatur nobis debiti iſtius ſolutio. Verùm enimuerò priſci illi, Charon,

noſtri

οἷοι παρῄνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἱματοῦ ἀναπλεῳ, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοί· νῦν δὲ φαρμάκῳ τις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπολωλώς, ἢ ὑπὸ τῆς γαμετῆς, ἢ ὑπὸ φρυγῶν ἐξοιδηκὼς τὴν γαστέρα καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲ ὁμοῖοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, καὶ χρήματα ἔχοντες, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις, ὡς ἐοίκασι. Χά. πάνυ γὰρ πλεονέκται ἔτι ταῦτα. Ερ. ἐκοῦν δὴ ἐγὼ λέξαιμι ἄν ἁμαρτάνειν, μικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

nosti: quales aduenire solebant, quàm fortes atque animosi omnes, cruore maddidi, & vulneribus pleni plerique? Nunc autem aut veneno aliquis à filio interfectus, aut ab vxore, aut præ nimia voluptate tumefacto ventre & cruribus aduenium. Pallidi enim omnes, & ignaui, neque similes prioribus illis. Plurimi autem ipsorum etiam pecuniarum causa veniunt, factis (vt videtur) mutuò sibi insidijs. CHAR. Omnino enim expetibiles illæ sunt. MERC. Proinde neque ego videar peccare grauius aliquid, si vel acerbius abs te exigam ea quæ mihi debes.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PORTITOR.] *Charon Noctis & Herebi filius tria inferni flumina seu paludes obseruare dicitur, puta Acherontem, Stygem, & Cocytum, & per illas mortuorum animas ad profundum Herebi transuehere, obolum quem danacem Græci vocant, à vectoribus accipiens. Charontem portitorem, Virgil. in 6. Aeneid. pulchrè describit.* b Anchoram.] *Hic recenset aliquot nauium instrumenta. Anchora dens est ferreus ad sistendas naues.* c Remum.] *Remi perticæ seu conti, quibus naues & rates impelluntur agunturque. Remis vela addun-*

untur,

duntur, vt alæ ad nauium celeritatem funes & rudentes tum ad vincula, tum ad nauiũ tractus & retinacula. d Ceram.] *Græci κηρὸν pro cera picisque mixtura accipiunt: consule Plin. lib. 16. cap. 12. Hinc cerata naues dicuntur, cera piceque simul confusis oblitæ. e* Hyperam.] *Hyperæ sunt funiculi, quibus antennarum cornua traducuntur. vnde prouerbium: Omissa hypera, pedem quæris. Vide Suidam & Erasmum nostrum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Nauta petit quod debebat talariger ales,
Vera subducta sed ratione prius.
Mercurius queritor technas, hominumq; furores
Semper quod peior sit quoq; posteritas.

RATIONEM supputemus.] *Propositio inuentis.* Supputemus, Mercuri.] *Assensio.* Satius enim est.] *Ratio.* Anchoram vt mandâras.] *λογισμὸς per enumerationem.* Vnde Hyperam fecisti.] *ὑπέρα funiculi sunt, quibus antennarum cornua traducuntur. Vnde prouerb. Omissa hypera pedem quæris. Erasmus & Suidas.* Rectè laudo.] *Collaudatio.* Hæc sunt.] *Conclusio suppputationis.* Quando autem hæc.] *Postulat solutionem.* Nunc quidem, Mercuri.] *Petit dilationem.* Fieri aliter non potest.] *λογισμός.* Nam pauci nunc.] *Consilium suum exponit.* Pax enim est.] *Ratio* Verùm enimuerò prisci illi.] *Comparatio mortuorum.* Proinde neque & ego.] *Conclusio.*

MENIP-

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΚΕΡΒΕΡΟΥ

MENIPPI ET Cerberi.

Erasmo Roterodamo interprete.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ω Κέρβερε (συγγενὴς γάρ ἐστί μοι, κἂν μὴ αὐτὸς ἦς) ἀπάγγειλόν μοι πῶς τῆς Στυγὸς, οἷος ὢν ὁ Σωκράτης, ἐπότε κατῆλθε πρὸς ὑμᾶς; ἀνὴρ δὲ οὐδὲν ὄντα, ἢ ὑλακτῶν μόνον, ἀπαλλάττεσθαι ἀνθρωπικῶς φθεγγόμενον, ὅταν τι βούληται πρὸς ἰδιώτας. ΚΕΡ. πρῶτον μὲν, ὦ Μένιππε, πάντα ἐσιὼν ἐδόκει ἀπρόσιτος προσωπῶ προσιόντι, καὶ ὅπου πάνυ δείσειεν τὸν θάνατον ἀπόντα, ἢ ὅτῳ ἀμφιῶν ὄντων ἔξω τῆς σοφίας ἰδιώτην. ἐπεὶ δὲ καταβλέψας ἅπαξ ἐς χάσματος, ἢ ἄλλο τὸν ἔφορον, ὑφεῖλε τι ἁμύνοντα αὐτὸν δακὼν σκυτάλῃ κατεσπασμένῃ τῆς σοφίας, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκάνει, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὀλύρει, καὶ πάντ' ἐγύμνου. ΜΕΝ.

HEus, Cerbere, quandoquidem mihi tecum cognatio quædam intercedit, quum & ipse [a] sim canis, dic mihi per [b] Stygiam paludem, quomodo sese habebat [c] Socrates, quum huc accederet? Verisimile est autem te, Deus quum sis, [d] non latrare modò, verumetiam humano more loqui, si quando velis. CER. Quū procul adhuc abesset, [e] Menippe, visus est constanti atque interrito adire vultu, perinde quasi mortem mihil omnino formidaret, tanquam hoc ipsum vellet ijs qui procul à specus ingressu stabant ostendere: verùm simulatque despexit in hiatum, viditq; profundum atque atrum antri recessum, simulq; ego cunctantem etiam [f] aconito mordens, pede correptum, detraherem, fantium ritu eiulabat, suósque deplorabat liberos, nihilq; non faciebat, in omnem speciem sese conuertens. MEN.

Num

οὐκοῦν σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος ἦν, καὶ οὐκ ἀληθῶς καταφρόνει τοῦ πράγματος; Κερ. οὐκ ἀλλ' ἴσως ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐδόκει, καταθρασύνεσθαι, ὡς ἔφην οὐκ ἄκων παρόμην, ὁ πάντας ἅμα παθεῖν, ὡς θαυμάσονται οἱ θεαταί. καὶ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων ἀπᾶν ἂν ἔχοιμι, ὅτι ἐν τῷ στόμιον τολμηροὶ καὶ ἀνδρῶδες, τὰλ' ἔνδοθεν ἅπαν κοῦφα καὶ ἀκεβές. Μέν. οὐκοῦν ἐγὼ καὶ πῶς δοκῶ σοι καταπεπλευσέναι τὸ δοξάριον; Κερ. μόνος, ὦ Μένιππε, ἄξιος τοῦ γένους, καὶ διογένης πρὸ ἐμοῦ, ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσέπτε, μᾶλλον ἐθελόμενοι, ἀλλ' ἑκουσίως γενόμενοι, οἰμώξαν παραγγέλλοντες ἅπασιν.

Num igitur fucatè ſapiens erat ille, neque verè mortem contemnebat? CER. *Haud verè: cæterùm vbi vidit id eſſe neceſſe, audaciam quandam præ ſe ferebat, quaſi verò volens id eſſet paſſurus, & quod alioqui volenti nolenti tamen omnino fuerat ferendum, videlicet quo ſpectatoribus eſſet miraculo. Equidem illud in totum de viris iſtiuſmodi verè poſſim dicere, ad fauces vſque ſpecus intrepidi ſunt ac fortes: porrò intùs quum ſunt, nihil mollius neque fractius.* MEN. *Cæterùm ego quónam animo tibi viſus ſum ſubijſſe ſpecum?* CER. *Vnus mortalium, Menippe ſic mihi viſus es ſubire, vt tuo dignum erat genere: & prior te* [h] *Diogenes: propterea quòd neutiquam adacti ſubieritis, aut intruſi: verùm tum vltronei, tum ridentes, atque* [i] *omnibus plorare renunciantes.*

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SIM canis.] *Cynici vulgo pro canibus habiti sunt, non ob aliud, nisi quòd rectè quidem arguerent vitia mortalium, sed absq; delectu personarum, temporis & loci.* b Stygiam.] *Per Stygiam paludẽ. Hunc deorũ poëticorũ iusiurandum religiosum & grauissimũ esse volunt. Homerus Odyss. & Virg. lib. 6. Aen.*

—Stygiamque paludem,
Dij cuius iurare timent & fallere numen.

Qui enim per eam peierauerit, illum oportet annum & diebus nouem ambrosia & nectare defraudari. c Socrates.] *Hic de Socratis sapientia atque constantia seu fortitudine agitatur, de qua Hieronymus: Eundem semper vultum, inquit, habere non possumus, quod de Socrate falsò gloriantur philosophi. Philosophus Atheniensis fuit, Sophronisci statuarij & Phanaretæ obstetricis filius, Apollinis oraculo omnium sapientissimus iudicatus, qui aequabilitatem in omni vita adeò seruauit, vt idem semper vultus, eademque frons siue prosperis siue aduersis rebus extiteris vsque ad extremum. Præceptores habuit Anaxagoram & Damonem. Postea ad Archelaum physicum se contulit. vbi cùm animaduerteret naturalis speculationis nullum esse fructum, primus Ethicen inuenit:* id est, *moralem philosophiam, ad quam transiens fertur dixisse: Quæ supra nos, nihil ad nos. Vxores eodem tempore duas habuit, Xantippen & Myrtonem, quæ cùm crebrò inter se iurgarent, & ille eas solitus esset deridere, quòd propter se fœdissimum hominem, simis naribus, recalua fronte, pilosis humeris, repandis cruribus disceptarent, nouissimè verterunt in eum impetum, quem fugientem diu persecutæ sunt. Interrogauit Alcibiades, cur vxores tam acerbas domo non exigeret? Quoniam, inquit Socrates, cùm illas domi perpetior, assuesco, & exerceor, quò foris petulantium iniuriam facilius feram. Nónne tu toleras anseres perstrepentes? Illo annuente: Quoniam mihi ova & pullos pariunt. Et mihi, ait, Xanthippe filios gignit. Xanthippe verò adeò molesta fuit, vt ipso cum discipulis differente, mensam non rarò subuerterit. De eius patientia Gellius, casti tate verò Aelianus scribit. Accusatus tandem ab Anyto quodam diui-*

se, & Melito poëta, & Lycone oratore, quòd de dijs malè sentiret, iuuentutemq; præpostera Venere corrumperet, cùm à iudicibus de more interrogaretur, Quánam potissimùm pœna se dignum censeret: Vt, inquit, in Prytaneo alar de publico. Quo responso irritati iudices, capitis eum damnauerunt, & ad bibendam cicutam compulerunt. qua ille intrepidè accepta, & non alio quàm quo vinũ solet, vultu exhausta, supremum vitæ diem clausit. De quo Persius:

—barbatum hoc crede magistrum
Dicere, sorbitio tollit quem dira cicutæ.

Ex Comœdijs Sotadis hoc quoq; de eo extat: Socratem mundus facit sapientem, ac malè Socratem in carcere interemit. Epota enim cicuta, mortuus est. Cicer. 1. de Orat. pluribus illius historiam persequitur. Et Erasmus in Alcibiadis Sileno. d Non latrare modó.] *Virgil. 6. Aeneid.*

—licet ingens ianitor antro
Aeternùm latrãs exangues terreat vmbras. *Et,*
Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci
Personat—. e Menippus.] *Phœnix philosophus Cynicus, conditione seruus, qui reliquit lucubrationes crebris salibus. Cynicaq; mordacitate refertas: ad quarum imitationẽ M. Varro Satyras conscripsit, quas ab illius nomine Menippeas appellauit, vt tradit Macrobius in Saturn. laqueo vitam finijsse dicitur à Diogene Laërt. Dicis hic se esse canem. canes enim vocantur Cynicæ sectæ philosophi.* f Aconito mordens.] *Id est, veneno, ἀπὸ τῆς ἀκόνης. Est autem aconitum, omnium venenorum ocyssimum, authore Plinio, quod contraxit spuma Cerberi, ab inferis extracti. quod passim describitur ab auctoribus in primis poëtis, sed ignoratur adhuc hodie.* g Quod volenti nolenti.] *Vsus huius adagij, Velim nolim, est, quum contra sententiam animi fit aliquid. Pro eo Plautus sæpe vtitur ingratijs, vt in nostro Adagiorum collectaneo annotauimus.* h Diogenes.] *Philosophus Cynicus celeberrimus.* i Omnibus plorare renunciantes.] *Hac prouerbiali voce Lucianus sæpè vsus est, de qua nos in primo Necricorum dialogo, & nostro Adagiorum collectaneo.*

IOAN.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

ἀνανδρίαν τὴν : *Fortitudinem Socratis falsam fuisse.*

Socratis expouit trepida de morte Menippo,
Cerberus infernas vt metuatque domos.
Nescio quàm fortis fuerit: sub iudice lis est,
Mors etiam magnos territat vsque viros.

HEVS Cerbere.] ἐνθυμηματικὴ ἐρώτησις, ἢ αἴτησις. Verisimile.] *Ratio ἐκ τοῦ ἐνδεχομένου à possibili.* Verùm etiam.] ἀπόφησις. Quum procul.] *Primum tempus.* Quasi mortem.] *Factum.* Verùm simul atque.] *Alterum tempus.* Nihilq; non.] *Conclusio.* Cæterùm.] *Expositio suæ sententiæ de Socrate.* Equidem illud.] ἐπίκρισις γνωτική. Quónam animo.] *Interrogatio de seipso.* Vnus mortalium.] ἐπίκρισις ἐπαινετική. Propterea quód.] αἰτιολογία.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΜΕΝΙΠΠΟΥ, καὶ Ἑρμοῦ. a CHARONTIS & Menippi.

Erasmo Roterodamo interprete.

CHARON.

ΑΠόδΟΣ, ὦ ἀκατάστατε,] ἀπὸ τοῦ πορθμεῖα. Μεν. Βόα, εἰ ἐπὶ τοῦτό σοι ἥδιον, ὦ Χάρων. Χάρ. ἀπόδΟΣ, φημί, ἀνθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην. Μεν. ἦ καὶ ἄν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος Χάρ. ἔστι δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Μεν. εἰ μὲν καὶ ἄλλος τίς, οὐκ οἶδα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχω. Χάρ. καὶ μὴν ἄξω σε, κἂν τὸν Πλούτωνα, ὦ μιαρέ,

REdde[b] naulum, scelestè. MEN. Vociferare, siquidem istuc tibi voluptati est, Charon. CHA. Redde, inquam, quod pro traiectiõe debes. MEN. Haud quaquã auferre queas ab eo qui nõ habeat. CHA. An est quispiam, qui ne obolum quidem habeat? MEN. Sit ne alius quispiam præterea, equidem ignoro: ipse certè non habeo. CHA. Atqui præfocabo te p[c] Ditẽ, impu-

 rissime,

ρὶ, λῶ μὲ ἀφθῆς. Μφ. Ἰὰχὼ ὦ ξύλε σε κατάξας σμικρὸν τὸ κράνιον. Χάρ. μάτην οὖν ἴσως πλανήσῃ, τοσοῦτον σε πλοῦν; Μφ. ὦ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀφθότω, ὅς μοι παρέδωκέ σε. Ερμ. νὴ Δία ὀναίμην, ἂ μέλλω γε καὶ ὑπὲρ πεντήκοντα τῶν νεκρῶν. Χάρ. ἐκ ἀφήσομαί σου. Μφ. τότε γε ἴσως γελοίσας τὸ πορθμεῖον παράμενε. πλὴν ἀλλ' ὅ, γε μὲ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χαρ. σὺ δ' ἐκ ἤδεις, ὡς ἐμοὶ ξένον ἦν; Μφ. ἤδειν μέν, ἐκ ἔχων δέ. τί οὖν ἔχεις δὴ τοῦτο μὲ ἀφαιρεῖν; Χάρ. μόνος οὖν αὐχήσεις πρῶτα πεπλευκέναι. Μφ. ἐ πρῶτα, ὦ βέλτιστε· καὶ γὰρ ἔδεισα, καὶ τὸ ἐμπνεῖν ἐπεκαβόμην, καὶ ἐκ ἔπλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χάρ. ἐκοῦν ταῦτα πρὸς τὰ πορθμεῖα· τὸν ὀβολὸν ἀφθονῶς σε δεῖ, ἐ γὰρ θέμις ἄλλως γίνεσθαι. Μφ. ἐκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις εἰς τὸν βίον. Χάρ. Χαρίεν λέγεις, ἵνα καὶ

rissime, ni reddas. MEN. *At ego* [d] *illiso baculo tibi comminuam caput.* CHAR. *Nè ergo te tam longo traiectu gratis transuexero?* MEN. *Mercurius meo nomine tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit.* MER. *Bellè mecum agatur per Iouem, siquidem futurum est, vt etiam defunctorum nomine persoluam.* CHAR. *Haud omittam te.* MEN. *Quin igitur vel huius gratia perge, vt facis, nauim trahere: quanq̃* [e] *quod non habeo, quinam auferas?* CHAR. *At tu nesciebas qd tibi fuerit apportandum?* MEN. *Sciebam quidem, verùm non erat. Quid igitur? num ea gratia erat mihi semper in vita manendum?* CH. *Solus ergo gloriaberis te gratis fuisse trāsuectū?* ME. *Haud gratis, ô præclare: si quidem* [f] *sentinam exhausi, & remum arripui, & vectorum omnium vnus non eiulaui.* CHAR. *Ista nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas est secus fieri.* MEN. *Proinde tu me rursum in vitam reuehe.* CHAR. *Bellè dicis, nimirum vt*

verbera

πληγὰς ἐπὶ τούτῳ παρὰ Αἰακοῦ προσλάβω. Μφ. μὴ ἐνόχλει οὖν. Χά. δεῦρο δεῖξον τί ἐν τῇ πήρᾳ ἔχεις. Μφ. θέρμους ἀ θέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χάρ. πόθεν τοῦτον ἤγαγες ὦ Ἑρμῆ, τὸν λωὰ ἄγοντα; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει παρὰ τὴν πλοῦν, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων καταγελῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ἄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων; Ερμ. ἀγνοεῖς, ὦ Χάρων, ὁποῖον ἄνδρα διέπορθμεύσας; ἐλεύθερον ἀκαβῆ, καὶ δυνάμενον αὐτῷ μέλει, οὗτος ὅστις ὁ Μένιππος. Χάρ. ἦ μὴν ἄρα σε λάβω ποτέ. Μένιπ. ἂν λάβῃς, ὦ βέλτιστε· ἀλλ' οὐκ ἂν λάβοις.

verbera etiam & ab Aeaco mihi lucrifaciam. MEN. Ergo molestus ne sis. CH. Ostende quid habeas in pera. MEN. [h] Lupinum si velis, & [i] Hecatæ cœnam. CHAR. Vnde nobis hunc [k] canem adduxisti, Mercuri? tu qualia garriebat inter nauigandum, vectores omnes irridens, ac dicteriis incessens, vnusque cantillans illis plorantibus? MER. An ignoras, Charon, quem virum transuexeris? planè liberum, cuique nihil omninò curæ sit. Hic est Menippus. CHAR. Atqui si vnquam posthac te recepero. MENIP. Si receperis? ô præclare, ne possis quidem iterum recipere.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CHARONTI Poëtæ inferorum fluminum custodiam & cymbæ gubernaculum tribuunt. b Naulum.] Parvum numisma, in os mortuorũ inditũ, Charonti pro portorio soluendum. c Ditem.] Plutonẽ inferorũ Deum, Iouis & Neptuni fratrẽ. d Illiso baculo.] κάγὼ τῷ ξύλῳ. Materia pro instrumento, vt Latini ferrũ pro gladio. Aliàs βάκτρου ἢ βακτηρίᾳ. e Quod nõ habeo.] Alludit ad illud Plauti in Asin. Nudo detrahere vestimẽta me iubes. De quo in nostro Adagiorũ

collectaneo. f Sentinam.] *Nauis partẽ inferiorem, in quam quicquid instillat aquarum, influit, corruptæq; malè olent. Cicero de Senect. Alij sentinam exhauriant, &c.* g Aeaco.] *Hunc Poëtæ fabulantur apud inferos vnà cum Minoë & Rhadamantho iudicem delectum esse, & sontium crimina discutere, & vnicuique pro meritis pœnam constituere. Lucianus noster in Necyomantia, portorio apud inferos colligendo præfectũ facit. In Cataplo is Mercurium obiurgat.* h Lupinũ.] *Lupini vniuersam atq; adeò mirabilem historiam lege apud Theophrastũ lib. 8. apud Plin. lib. 18. cap. 12. & 22. cap. vlt. Editur frumentorum inopia, q̃ instar lupi terræ sit appetẽs, dicitur lupinum.* i Hecatæ cœnam.] *Hecate Iouis & Latonæ filia, & soror Apollinis. Huic triplex numen attribuitur. vnde etiam à Virgil. 8. Aeneid. Tergemina vocatur. Nam in cœlo creditur esse Luna, in terris Diana, & apud inferos Proserpina. Dicta Hecate, teste Seruio, q̃ centum victimis placetur, aut q̃ centum annos faciat errare insepultos. Sub nouilunium ditiores vespere cœnam mussitabant (vt dicebatur) in triuijs, nocte pauperes aderant, clausis portis, qui eam famelici diripiebant, postridie persuadentes vulgo, Hecaten id quod appositum esset, deuorasse. Vnde quoties significare volumus quid per tumultum direptum, Hecates cœnam appellare licebit. Eandem & præparcam ac sordidam veteres appellabant, quòd apud inferos vmbræ tenui ac vilissimo cibo victitare dicantur, vt malua ac porro. Idem in dialogo Diogenis & Pollucis.* k Canem.] *Id est, impudentiẽ. Nota est eius bestiæ impudentia, inde & Homericũ illud κυωπις & Cynicorum appellatio fluxit. Sed & apud Terent. in Eunuch. & canis & os durum impudentiam significat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξισιὼς. De naulo enim Charonti reddendo litigant.

Nauita de naulo quærit rogitando Menippum,
Vt soluat vectus per Phlegethontis aquas.
Sed nihil extorsit, nec erat soluendo Menippus:
Post vitam nullas namque tenebat opes.

REDDE

REDDE naulum.] *Poſtulatio.* Redde inquam.] *Repetit poſtulationem.* Haudquaquam.] *Recuſatio cum ratione.* Equidem ignoro.] *Inficiatio.* Ipſe certé.] *Aſſeueratio.* Atqui præfocabo te.] ἀπειλή. At ego illiſo baculo.] αὐτιπαπεική. Num ergo tecum.] λόγ ἀδικε. Mercurius meo nomine.] *Reiectio in Mercurium.* Haud gratis.] αὐτεισαγωγή.

ΑΧΙΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ. *ANTILOCHI ET Achillis.*

Ottomaro Luſcinio interprete.

ANTILOCHVS.

Οια πράλω, Αχιλλεῦ, πρὸς τὸν Ὀδυσσέα σοι ἤρξω, πρῶτον τοῦ θανάτου; ὡς ἀγωνῶν καὶ ἀνάξια τοῖν διδασκάλοιν ἀμφοῖν, Χείρωνός τε καὶ Φοίνικος; ἀκροώμενος γὰρ, ὁπότε ἔφης, βέλτιόν σοι ἐπάρειν ὤν, θυτῶνα παρά τινι τῶν ἀκλήρων, ἢ μὴ βίου πολὺς ἂν, μᾶλλον, ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἀγωνῶν τινα φρόνημα δηλοῖ, καὶ φέρειν τοῦ καλῶς ἔχοντος φιλόδοξον ἴσως ἐχέτω λόγον· τὸν Πηλέως δὲ υἱὸν, τὸν φιλοκινδυνότατον

Qvæ nam ſunt illa, Achilles, quæ tu Vlyſſi iam primùm commemorando in mortem executus es, vt minimè generoſa, ac Chirone atque Phœnice, quibus tu aliquando vſus es præceptoribus, parùm digna? Audiui enim magis ex re tua futurum tibi videri, ſi vilis agricolæ munus obiens, inopi, cui nec victus ſuppetat, loces operâ, quàm vt omnibus vita functis dominetis. Quæ ſi rudis quidã, plebeius, ex media Phrygia ortus, atque immodicus inſuper etiam vitæ affectator diceret, ferendum fortè id eſſet, atque condonandum nonnihil ruſticitati: verùm ex Peleo prognatum, & ex omni heroum numero periculorum

δυσότολον ἡρώων ἀπάντων, ταπεινὰ ὕτω περὶ αὐτοῦ διανοεῖσθαι ποιῇ αἰσχύνῃ, καὶ ἐναντιότης πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ, ὃς ἐξὸν ἀπλεῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολὺν χρόνον βασιλεύειν, ἑκὼν πρὸ εἵλου τὸν μετὰ δόξης θάνατον. Αχιλ. ὦ πᾶ Νέστορ, ἀπὰ τότε μὴ ἄπαρ' ὅτι τῶν ἐνταῦθα ὧν, καὶ τὸ βέλτιον ἐκείνων ὁπότερον ἴσως ἀγνοῶν, τὸ λυσιτελοῦν ἐκεῖνο δοξάσειν προετίμων τοῦ βίου. νῦν δὲ σωίομαι ἤδη, ὡς ἐκείνη μὴ ἀνωφελὴς, ἃ καὶ ὅ, τι μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψῳδήσουσι· μετὰ νεκρῶν δὲ ὁμοτιμία, καὶ ὅτι τὸ μάτην ἐκεῖνο, ὦ Ἀντίλοχε, ὅτι ἡ ἰσχὺς πάρεστιν, ἀπὰ μείμεθα ἅπαντες ἴσα τοῖς αὐτῷ ξόφῳ ὅμοιοι, καὶ κατ' ἀδὴν ἀπύλων ἀφίρουται, καὶ ὅτι οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ διδίαι-

contemptorem acerrimum, in tam abiectam & humilem de ſeipſo deſcendere opinionem, fœdum ſanè atq; pudendum in primis. Demiq; ijs, quæ in vita ſtrenuè geſſeris, equidem haud ſcio, quomodo iſta conueniant. Nam dum in Phthio regnare tibi ad ſenectam vſque lieuiſſet, citra gloriam tamen: tu glorioſam oppetere mortem maluiſti, quàm potiri regno. ACHIL. At, ô Neſtoris fili, nondum etiam tũ ſeueram trũ earum periculum, & qui-ui præferrem ignorans, gloriolam hanc infelicem præponebam vitæ. Atqui ſerò iam tandem intelligo, quàm egerim imprudenter. Apud viuos enim reperies fortè, qui res benè geſtas celebrent literarum monumentis: ſed hic apud manes non video, quàm frugiferum opus effecerim, vbi vnus eſt honos omnium. Sed neque vires iam adſunt corporis, Antiloche, aut forma. interciderunt omnia: pari rerum ſtatu viſuntur omnia. nullum ſapientiæ, aut alterius rei diſcrimen eſt. Adde quòd nulli iam ex Troianorum mortuis formi-

δειδίασί μι, ὅτι οἱ τῶν Ἀχαιῶν θεραπεύσιν. ἰσηγορία δὲ ἀκριβὴς, καὶ νικρὸς ὅμοιος, ἢ μὴ λαχὼν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἴσῳ κείμενος. ταῦτά μι ἀνιᾷ, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ θνητῷ ζῶν. ΑΝΤ. ὅμως τί οἰῶ ἄν τις πάθοι, ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀπαρνήσασθαι ἅπαντας. ὥστε καὶ ἐμὲ μέχρι τοῦ νόμου, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς διατεταγμένοις. ἄμως τὸ ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, ὅτι καὶ περὶ σὲ ἐστὶν ἴσως. εἰ δὲ, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. φέρε δὲ παραμυθίαν καὶ ἡ κοινωνία τοῦ πράγματος, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πιπονθέναι. ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἳ οὐκ ἄν, οἶμαι, δόξαιεν ἀνιᾶσθαι, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε θνητεύσοντας ἀκλήροις καὶ ἀβίοις ἀνθρώποις. ΑΧΙΛ.

formidabilis ſum, nemini Græcorum venerãdus: prorſus omnium de mortuis par exiſtimatio eſt, ſiue boni fuerint, ſiue improbi. Hæc ſunt quæ me angunt, & miſerè ſolicitant, & ob quæ doleo, quòd non potiùs loco operas, & viuo. ANTIL. *At verò, Achilles, quid agat quiſpiam? quando ſic naturâ comparatum eſt, vt omnes prorſum cogantur ſemel vitam relinquere. quæ lex quum in vniuerſum iam obtinuit, nec abrogari vllo modo queat, patienter hanc feras oportet. Cæterùm aſpice nos, quotquot penes te ſumus: denique & Vlyſſes quoque poſt puſillũ aduenier: vnde ſolatium tibi meritò afferet ſocietas: id quod & alijs in rebus plerunque vſu venire ſolet. Non enim ſolus videris in hæc mala coniectus: en tibi Herculem, Meleagrum, & alios pleroſque, qui non parum multos in admirationem traxêre: qui quidem (ni fallor) haudquaquam in vitam videntur redituri, ſi quis eos ad inopes & victu indigos mittat, vt illis pro mercede ſeruiant.*

Αχιλ. ἐταιρικὴ μὲν ἡ παραίνεσις· ἐμὲ δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τῶν παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἕκαστον. ἃ δὲ μὲν ὁμολογεῖται, ταύτῃ χάρουσι, καθ' ἡσυχίαν αὐτὰ πάσχοντες. Αν. ἄκ, ἀπ' ἀμαύρους, ὦ Αχιλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελὲς οὖν λείπωμεν ὁμῶν. σιωπᾶν γάρ, καὶ φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι δεδόται ἡμῖν, μὴ καὶ γελῶτα ὀφλωμέν, ὥσπερ σὺ, τοιαῦτα δυσχεραίνοντες.

ACHIL. *Sociorum hæc quidem admonitio est: verùm haud scio quo pacto eorum quæ in vita aguntur, memoria impendiò me excruciat. Arbitror autem & vestrûm vnumquemque ita affici, etiam si non palàm confiteamini: nequiores sanè in eo, quòd tacitè huiusmodi per quietem tolleratis.* ANTIL. *Nō equidem Achilles, sed longè tibi præstamus: quippe qui intelligimus, quàm sit inutile de ijs rebus verba facere. Silere enim & æquo animo sustinere omnia quæ accidunt, datum nobis est: ne tibi affectu isto similes, ipsi quoque ridiculi omnibus meritò videamur.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

AEQVA omnibus moriendi conditio, & vt inquit Horatius lib. Carm. ode 28:

Omnes vna manet nox. lib. 2. ode 3:
Omnes eodem cogimur: omnium
Versatur vrnam.— de Arte poët.
Debemus enim mortis nos nostraque—.

Porrò quòd hîc fuit in precio, fit illic nullo denique honore. Huc accedit illud Horatij ode 28:

Missa senum, ac iuuenum densentur funera: nullum
Saeua caput Proserpina fugit.

Dixit

Dixit Proſerpinam nullius vnquam caput fugiſſe, quo minus illud more ſuo tonderet, aut ſaltem tondẽdum curaret. Exiſtimabant enim antiqui, eos qui morti eſſent proximi, à Proſerpina, mortis ac vitæ arbitra, primum tonderi, & his quaſi primitijs Orco initiari, nec aliter diem ſuum obire poſſe. Id autem ex Euripide, & Virgilio apertè cognoſcere licet. Virg. quidem Didonis difficulter morientis cauſam hanc adfert:

Nondum illi flauum Proſerpina vertice crinem
Abſtulerat, Stygioq; caput damnauerat Orco.

Addit Poëta Irim Proſerpinæ officio fungi. Ac ſimiliter ait Statius initio 2. Syluarum de Glaucia iamiam perituro:

Iam complexa manu crinem tenet infera Iuno:

id eſt, Proſerpina. Apud Euripidem Θανάτου, ſiue mors introducitur Alceſtidis comam ſecans.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Aequalem omnium apud inferos eſſe conditionem, neminemq; præferri mortalium: & de Achillis apud inferos puſillanimitate.

Ingentem quanquam Pelides Hectora vicit,
Martia cui ſemper prælia ludus erant.
Non tamen eſt melior timidis in Ditis auerno:
Nominis eſt illo gloria parua loco.

QVAE'NAM ſunt.] *Propoſitio per interrogationem* ἐλεγκτικὴ μετὰ παῤῥησίας. Audiui enim.] *Ratio* αἰτιολογική. Quæ ſi rudis.] *Approbatio per comparationem.* Verùm ex Peleo.] ἀποπόδοσις ἀπὸ τοῦ ἀπρεποῦς. Ex omni heroum numero.] *Exornatio* ἐπιτρεπτικὴ καὶ ἔπαινος. At, ô Neſtoris fili.] ἀπόκρισις ἐλεγκτική. Atqui ſeró.] αἰτιολογικὴ ἀπόκρισις. Apud viuos enim.] κατάκρισις τοῦ λόγου. Sed neque vires.] *Expolitio huius ſententiæ.* Adde quod.] αἴτησις. Hæc ſunt.] *Concluſio querimoniæ.* At verò Achilles.] τὸ παραμύθιον. Quando ſic natura

comparatum eſt.] A' *neceſſario.* Vt omnes coganturꝰ.] *Ab exemplis æqualium.* Cæterùm aſpice nos.] *παραίνεσις.* Non enim ſolus.] A' *communi malo.* En tibi Herculem.] *Gaudium eſt miſeris ſocios habere pœnarum.* Soceiorum hæc.] *Conceſſio.* Verùm haud ſcio.] *Correctio.* Arbitror autem.] *ἀπαλλαγή.* Non equidem.] *παύχασις.* Silere enim.] *Fortis eſt σιωπᾶν, φέρειν τε καὶ ἀνέχεσθαι τὰ πονηρά.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Ἑρμοῦ.

MENIPPI ET Mercurij.

Eraſmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Ποῦ δ' εἰ καλοί εἰσιν, ἢ οὐ καλοί, ὦ Ἑρμῆ, ξυνάγησόν μ' ἐνίκλινον ὄντα. Ερ. ἐ σχολὴ μὲν, ὦ Μένιππε. πλὴν κατ' ἐκεῖνο ἐντὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ λεξιὰ, ἵνα Ὑάκινθός τί ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ καὶ Ἑλένη καὶ Λήδα, καὶ ὅλως τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Μεν. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τῶν σαρκῶν γυμνὰ, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὲν οὐ πάνυ εἰσὶν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ καὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὅθεν οὐ τοίνυν καταφρονεῖν.

AT[a] vbinam formoſi illi ſunt, ac formoſæ, Mercuri? ducito me, docetoq́, vtpote recèns huc profectum hoſpitem. MER. Haud mihi licet per ocium, Menippe: quin tu iſthuc ipſe è loco dextrorſum oculos defleete. Illic & [b] Hyacinthus eſt, & Narciſſus ille, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter quicquid eſt veterum formarum. MEN. Equidem præter oſſa nihil video calvariaſq́ carnibus renudatas, inter quæ omnia nihil ſit omnino diſcriminis. MER. Atqui hæc ſunt quæ poëtæ cunctis mirantur ac celebrant, oſſa ſcilicet quæ tu videris cõtemnere.

MEN.

Μι. ὅμως γοῦν Ελένην μοι δεῖξον, εἰ γὰρ ἄρ' ἀγνοεῖν ἔοικε. Ερ. τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ελένη ἐστίν; Μεν. ἆρα αἱ χίλιαι ναῦς καὶ τοσοῦτοι ἐπληρώθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάπαλοι γεγόνασιν; Ερ. ἀπ' οὐκ εἴδους, ὦ Μένιππε, ἴσως τὴν γυναῖκα. εἰ γὰρ ἦν καὶ σὺ ἀνεμίσγου ἂν, οἶμαι, ἀμφὶ γυναικί, πολλὴν χρόνον ἄλγεα πάσχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, ἃ τις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφήν, ἄμορφα δὴ λοιπόν ἐστιν· ἐνῶν δέ ξυνίης, ὅτι μὲν οἱ ἀνθοῦσι, καὶ ἔχει τὴν χροιάν, καλλίστη ὄψις. Μεν. οὕτω τοῦτο, ὦ Ερμῆ, θαυμάζω, εἰ μὴ σωφρόνησαν οἱ Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος ἔτους ὀλιγοχρονίου, καὶ ῥᾳδίως ἀπανθοῦντος, πονοῦντες. Ερ. εὖ σχολή μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφεῖν σοι. ὡς τις ἐπιλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κάτω κατάβαλε σεαυτόν· ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους μικρὸν ὕστερος μεταδιώξομαι.

MEN. *At Helenam saltem mihi commonstra: nam ipse quidem haud queam dignoscere.* MER. *Haec videlicet caluaria, Helenae est.* MEN. *Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex vniuersa Graecia acto delectu sunt impletae, tantaque tũ Graecorũ tum Barbarorũ multitudo conflixit, tot vrbes sunt euersae?* MER. *Caeterum, Menippe, nõ vidisti mulierẽ hãc viuã: quã si fecisses, forsan diceres tu quoq; vitio dandũ nõ esse*

Pro tali muliere diu tolerare labores.

Alioq; si quis flores etiã arefactos marcidosq; contẽpleit, posteaquã coloris decus abierint, deformes nimirum vidẽtur: at vidẽ donec florent, colorẽq; obtinẽt, sunt speciosissimi. ME. *Proinde illud id demiror, Mercuri, si Graeci nõ intellexerũt sese pro re vsq; adeò momẽtanea, quaeq; tam facilè emarcescere, elaborare.* MER. *Haud mihi vacat tecũ philosophari, quare delecto loco vbicunq; velis, prosterne te temet ac recumbe: mihi iam aliae sunt traducendae vmbrae.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a VBI NAM formosi sunt.] *Forma bonum fragile est, & fugacissimum: nam cito pede labitur, & velut rosa arescens perit.* b Hyacinthi.] *Hyacinthi fabula est in Dialogo Mercurij & Apollinis.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irridet formosos: quorum eximia pulchritudo ac species post mortem nulla est.

Forma nihil prodest, folijs leuiorq; caducis:
Perdidit hæc multos, milléve damna dedit.
Hanc etiam propter ceciderunt mœnia Troiæ:
Ob formam vt placeant desine velle tuam.

VBI NAM formosi.] ἐρώτησις περὶ τῶν καλῶν: καὶ ἀξίωσις. Quin tu isthuc.] ἀποτροπή. Illic &.] λῆξις. Atqui hæc sunt.] *Irrisio.*

Forma bonum fragile est: quantumq; accedit ad annos,
Fit minor, & spacio carpitur ipsa suo.

Et huius scilicet.] *Obiectio.* Cæterúm.] ἀνασκευή. Proinde illud demiror.] ἀνάμνησις προσμαντική. Haud mihi vacat.] *Præcisione concludit.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Χείρωνος. *MENIPPI ET Chironis.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

ΗΚουσα, ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὤν, ἐπιθυμήσας ἀποθανεῖν. Χε. ἀκήκοας ταῦτ' ἄρα, ὦ Μένιππε; Ε Quidem inaudiũ a Chiron, te, deus quum esses, tamen optasse mortem. CHIRON. *Vera nimirum sunt ista quæ audiisti Menippe:*

πι. καὶ τίνυπα, ὃς ὁρᾷς, ἀθάνατος ἂν ἀνάμιν. Μίν. τίς δὲ σὲ ἵμερος τοῦ θανάτου ἔσχεν, ἀνιαρότατον τοῖς πολλοῖς πρᾶγμα; Χείρ. ἐρῶ πρὸς σὲ οὐκ ἀνοήτως ὄντα. οὐκ ἦν ἔτι ἡδὺ ἀπολαύειν τῆς ἀθανασίας. Μίν. οὐχ ἡδὺ ἦν, ζῶντα ὁρᾶν τὸ φῶς; Χείρ. οὐκ, ὦ Μίνιππε. τὸ γὰρ ἡδὺ ἐγώγε ποικίλον τι, καὶ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ μὲν ζῶν ἀεὶ, καὶ ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, τροφῆς. ἐμοὶ μὲν αἱ αὐταὶ, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα, ἐξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα, θάτερον θατέρῳ. ἐνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. ὃ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἀεὶ, ἁπλᾶ καὶ ἐν τῷ μεταχεῖν ὅλως, τὸ τερπνὸν ἦν. Μίν. ὦ λέγας, ὦ Χείρων. τὰ ἐν Ἅιδου δὲ πῶς φέρεις, ἀφ' οὗ πεπλόμενος αὐτὰ ἔκεις; Χείρ.

pe: planéq; mortuus ſum, ſicuti vides, quum mihi licuerit immortalem eſſe. MEN. At quænam te mortis cupido tenebat, rei videlicet quã vulgus hominum horreat? CHIR. Dicam apud te, virum neutiquam ſtultum atque imperitum. Iam mihi deſierat eſſe iucundum, immortalitate frui. MEN. Quid? an iniucundum erat te viuere, lucemque tueri? CHIR. Erat inquam, Menippe. nam quod iucundum vocant, id ego neutiquam ſimplex, ſed varium quiddam eſſe arbitror. Verùm quum ego ſemper viuerem, atque ijſdem perpetuò rebus vterer, ſole, luce, cibo, tum horæ eædem recurrerent, reliqua item omnia quæcunq; contingunt in vita, reciproco quodam orbe redirent, atque alijs alia per vices ſuccederent: [b] ſatietas videlicet eorum me cœpit. Neque enim in eo voluptas eſt ſita ſi perpetuò fruaris ijſdem, ſed omnino in permutando poſita eſt. MENIPPVS. Probè loqueris, Chiron: cæterùm hæc quæ apud inferos agitur vita, quinam tibi procedit, poſteaquam ad hanc tanquam ad potiorem te contuliſti?

CHIR.

Χε. οὐκ ἀηδῶς, ὦ Μένιππε, ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικόν, καὶ τὸ πρᾶγμα ἐδίαν ἔχει τὸ διάφορον, ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄπως τι οὖν δεῖ λιψῆν, ὥσπερ ἄνω, οὔτε πανῆν δεῖ, ἀπ' ἀνιαρίας τούτων ἁπάντων ἐσμέν. Μέ. ὅρα, ὦ Χείρων, μὴ πιεπίπλης σαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος περιεξῇ. Χε. πῶς τοῦτο φῄς. Μέν. ὅτι ἃ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεὶ, καὶ ταὐτὸν ἐγγένοιτό σοι προσκορίς, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιτο, καὶ δεήσει μεταβολῆς τινος καὶ ἐντεῦθεν ἐς ἄλλον βίον, ὅπερ οἶμαι ἀδύνατον. Χε. τί οὖν ἂν πάθοις, ὦ Μένιππε; Μέ. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, σωφρονοῦντα ὄντα ἀρέσκεσθαι καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὖ τῶν ἀφόρητον εἶναι.

CHIR. *Haud insuauiter, Menippe: siquidem æqualitas ipsa quiddam habet admodum populare. Nihil autem interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum, sed eiusmodi rerum omnium egentia vacamus.* MEN. *Vide Chiron ne temet ipse inuoluas, néve eôdem tibi recidat oratio.* CHIR. *Quamobrem istuc ais?* MEN. *Nempe si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper ijsdem similibusq; rebus vtendum erat: quum hic itidem similia sint omnia, eundem ad modum parient fastidium, ac deintegrò tibi quærenda erit vitæ commutatio, atque hinc quópiam aliam in vitam demigrãdum: id quod arbitror fieri non posse.* CHIR. *Quid igitur faciundum, Menippe?* MEN. *Illud nimirum, vti sapiens quum sis, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant, præsentibus rebus sis contentus, boniq; consulas quod adest: neque quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HVius Menippi & Chironis facetiſſimi Dialogi argumentum eſt Chiron interrogatus à Menippo, quamobrem, cùm ei immortali eſſe liceret, mori maluerit, reſpõdet, perpetuum rerum tenorem, & ſimilia omnia ſuo tempore viciſſim recurrentia vitæ ſatietatem ſibi peperiſſe. Eadem ſunt omnia ſemper, inquit Lucret. lib. 3. Altera pars Dialogi eſt, præſentibus eſſe acquieſcendum, iuxta illud τὸ παρὸν δεῖ παθεῖν ſiue δεῖ πιεῖν: *id eſt*, Quod adeſt, æqui boniq́ue facere oportet, quo vtitur Plato in Gorgia. Ne nos alienarum rerum cupiditate maceremus, inquit Eraſmus noſter, ſed quæcunque contigit, ſors eam velut optimam amplectamur. Magna enim felicitatis pars eſt, vt ſua cuique fortuna placeat.

a CHIRON.] *Chiron Centaurus, Saturni & Phyllirę filius, dimidia ſui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poëtæ, Saturnum, cùm Phylliram Oceani filiam adamaret, eiuſq; frueretur concubitu, Opis vxoris interuentu turbatum, ſubitò in equum ſe conuertiſſe: Phylliram autem ex eo grauidam effectam, fœtum peperiſſe, cuius anterior pars hominem, poſterior equum referret, eumq; Chironem nominaſſe. qui vbi primùm adoleuit, in ſyluas ſeſe contulit, ibiq; herbarum vires edoctus, in præſtantiſſimum medicum euaſit. Senex tandem effectus, (ſenem enim Theocritus in Thalyſia dixit) atque vitæ longioris pertæſus, à ſuperis impetrauit, vt immortalitatem, (vtroque enim parente immortali natus erat) ſibi morte liceret commutare.* *b* Satietas.] *Ariſtoteles 2. Rhetoricarum præceptionum lib. ſcribit, quod ſemper idem ſtati perpetuiq́ue habitus, parit ſatietatem: varietatemq; & viciſſitudinem iucundam eſſe. Fit enim, inquit, iuxta naturam tranſmutatio. Vnde illud dictum eſt, viciſſitudo rerum omnium iucunda. Id quod repetit lib. Moralium Eudem. 7.*

Euripides

Euripides in Oreste; μεταβολὴ πάντων γλυκύ: id est, *Mutatio iucunda rerum est omnium. Eôdem alluſit Virg. in Palæmone:*

Alternis dicetis, amant alterna Camœnæ.

Mimus: Nil iucundum, niſi quod commendat varietas. Item: Bonarum rerum conſuetudo peſſima eſt. Ea rerum natura, inquit Eraſmus noſter, eiuſmodi ſenſus humani faſtidium, vt nihil eſſe poſſit tam ſuaue, quod non abeat in nauſeam, ſi paulò diutiùs vtare: nihil tam egregium, quod idem diu placere poſſit. Iuuenalis:

—voluptates commendat rarior vſus.

Terent. in Eunucho:

Tædet harum quotidianarum formarum.

In Phormione:

At enim tædet audire eam millies.

Cic. ad Atticum lib. 2: Prorſus vitæ tædet, ita ſunt omnia omnium miſeriarum pleniſſima. Varietas, inquit Eraſmus, tantàm in omni re vim habet, vt commendatione nouitatis interdum & peſſima pro optimis placeant. c Arbitror fieri non poſſe.] *Sibylla apud Maronem, ad inferos viam Aeneæ non negat quidem, ſed deterret à difficultate reditus, quam componit cùm deſcenſus facilitate: obliquè notans temerarium Perithoi & Theſei conatum, qui ab inferis redire non valuerunt. Nam ab inferis reditus via, vt angusta, ita infrequens eſt, & rarum videt viatorem, vt quoque noſter Lucianus in Diogenis & Alexandri dialogo ſcripſit: neque enim fas eſt reuerti quenquam, qui ſemel paludem tranſmiſerit*, &c. d Præſentibus rebus ſis contentus.] *Menippus hic nos cum Chirone admonet, vt quemcunque ſtatum ſors dederit, in eo latè tranquilleq; viuamus iuxta illud: ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάγειν, Quæ præſto ſint, in hiſce vitam nectito.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Exosus Chiron præsentis munera vitæ,
Tetras exoptat posse videre domos.
Esse isthic etiam fastidia multa docetur:
Vtere præsenti non meliora sciens.

EQVIDEM inaudiui.] ἀφήγησις ψιλή. Vera ista.] *Asseueratio.* At quæ nam te.] *Inuestigatio causæ.* Dicam apud te.] ὑπόχυσις. Iam mihi desierat.] ἀπήγησις. Quid? an iniucundum.] *Interpellatio.* Erat inquam.] *Ratio primæ sententiæ.* Verùm cùm ego.] *Continuat narrationem cõmemorando ea quæ fastidium satietatemq; viuendi adferre solent.* Neque enim in eo.] *Ratio ex loco communi.* Cæterùm hæc.] *Secunda interrogatio.* Haud insuauiter.] *Responsio & ratio.* Siquidem æqualitas.] *Occupatio.* Vide Chiron.] *Hortatio.* Nempe.] *Ratio à minori.* At de integro.] *Consilium eius quod fieri non potest.* Quid igitur.] *Petit aliud consilium.* Præsentibus sis contentus.] γνώμη ἀφηρημένη.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝΙΔΟΥ, Ἢ ΝΕΚΥΟΜΑΝΤΕΙΑ. *MENIPPVS, SEV Necyomantia.*

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

VIdetur hoc Dialogo Lucianus illud maximè commẽdatum voluisse, quod in fine Menippus ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse, priuatorum videlicet hominum vitam optimam atq; tutissimam esse: quod idem Græci noto illo prouerbio dicitant, τὸν λαθὼ βιώσας. Nam diuitias, potentiam, gloriam, & cætera quæ mundus appetit, vana omnia & incerta esse: præcipuè autem diuitum atque magnorum hominum vt vitam ipsam periculosam, & pompis solennibus, item tragicis quoq; fabulis similem esse, ita miseros plerunque sorturi exitus, quod eo decreto videtur intelligere vel-

le, quod apud inferos contra diuites factum fuisse dicit, quo & corpora illorum supplicijs destinantur, & animi in asinos migrare iubentur: quod & ipsum nimirum eam significationem habet, quòd diuitum animi plerunque inertes, & omnis doctrinæ expertes esse soleant. Inscribitur autem Necyomantia: quasi dicas, ab inferis seu mortuis petitũ responsum. quo vel maximè apparet eum Dialogi scopum habẽdum esse, qui responso isto Tiresiæ proponitur. Semper enim ex titulis alter nobiliorem dialogi personam, alter argumenti quasi quandam ὕλην indicat, Platonico more, quem maximè in hoc Lucianus imitatus est. Constat autem perpetua quadam narratione, qua & causam & modum sui ad inferos descensus, & præterea occasionem qua edictum illud de diuitibus audierit, commemorat. In hac præcipui quidem loci sunt & maximè illustres, de incerta doctrina Philosophorum, de Magorum superstitione & potestate, de inferorum locis, supplicijs, & æqualitate: & postrema illa collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cum fabulis Tragicorum. Occasio & exordium dialogi ab habitu & percunctatione Menippi sumuntur.

MENIPPVS, PHILONIDES.

MENIPPVS.

Χαῖρε μίλαξ θρόμε, πρόπυλαῖε ἱερίας ἐκ μυῶν, ὡς ἄσμενός σ' ἰδὼν ἰδοῦμαι, ἐς φάος μολόν. Φι. ὁ Μένιππος οὗτός ἐστιν, ὁ κύων; ὑμενῦν ἄλλος, ἀλλ' ἐγὼ παραβλέπω Μένιππος ὅλος. τί δ' ἀνῶφ βούλεται τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο σχῆμα; πῖλος καὶ δύρα,

Alue atriũ, de muscq; vestibu lum meæ. Vt te lubens aspicio, luci redditus. PHI. *Nũ nam hic Menippus est, canis ille? Nõ hercle alius, nisi ego forte ad Menippos omneis hallucinor. At quid sibi vult habitus huius insolẽtia? claua, lyra,*

λύρα, λεοντῆς; προσιτέον δῆτα ὅμως ἀνδρί. χαῖρε, ὦ Μένιππε. ΜΕ. ἥκομεν ἀφῖξαι πολλὰ γὰρ χρόνον, οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. ΜΙ. Ἥκω νεκρῶν κοιλωμάνα, καὶ σκότου πύλας λιπὼν, ἵν' Ἅιδης χωρὶς ὤκισται θεῶν. ΦΙ. Ἡράκλεις, ἐλελήθει Μένιππ' ὑμᾶς ἀποθανών, κἄτ' ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβεβίωκεν; ΜΙ. οὐκ, ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν Ἅιδης μ' ἐδέξατο. ΦΙ. τίς δ' ἦν αἰτία σοι τῆς καινῆς καὶ παραδόξου ταύτης ἀφορμίας; ΜΕΝ. νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ θράσος τῆς νέας πλέον. ΦΙ. παῦσαι μανικὰ τραγῳδῶν, καὶ λέγε ἁπλῶς τοσοῦτος ἁπλῶς, καταβὰς ἀφ' ἰαμβείων. τίς ἡ σολή; τί σοι δ' κάτω πορείας ἐδόκησεν; ἄλλως γὰρ οὐκ ἐδεᾶτό τις, ἀλλ' ἀσπάσιός γ' ἦν ὁδός. ΜΙ. ὦ φιλότης, χρεών μι κατάγαγε ἐς Ἅιδαο, ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο. ΦΙ. ἔστιν, ἀλλ' ἦ παραπαίεις. οὐ γὰρ ἄν ἔτως ἐμμέτρως ἐρραψῴδεις

lyra, leonis exuuiae? Adeundus tamē est. Salue, Menippe. Vndé nobis aduenisti? diu est quòd in vrbe te non vidimus. MEN. Adsum reuersus mortuorum è latibulis,

Foribusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHI. O Hercules: clam nobis Menippus vita functus est, reuixitq; denuò? MEN. Non, sed me adhuc viuum recepit tartarus.

PHIL. Quae nam causa tibi fuit nouae huius atque incredibilis viae? MEN.

Iuuenta me incitauit, atque audacia,

Quàm pro iuuenta, haud paululùm impotentior.

PHI. Siste, ô beate tragica: & ab Iambis descendens, sic potius simpliciter eloquere, quae nam haec vestis? q̄ causa tibi itineris inferni fuit, quū alioqui neq; iucunda, neq; delectabilis sit via? MEN.

Res dilecte grauis me infernas egit ad vmbras,

Consulerem manes vt vatis Tiresiai.

PHIL. Atqui deliras: alioqui non hoc pacto caneres

πρὸς ἄνδρας φίλους. Μί. μὴ θαυμάσῃς, ὦ ἑταῖρε, νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμενος, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ ἦπέ μοι, πῶς τὰ ἐπὶ γῆς ἔχει, καί τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; Φι. καινὸν οὐδέν, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ, ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. Μέν. ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἐναγχος κεκήρυκται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μετὰ τὴν Κέρβερον, οὐδεμίᾳ μηχανῇ τοῦ διαφυγεῖν αὐτούς. Φι. τί φῄς; δέδοκταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Μέ. νὴ Δία καὶ πολλά, ἀλλ' ὁ θέμις ἐκφέρειν αὐτὰ πρὸς ἅπαντας, οὐδὲ τὰ ἀπόῤῥητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Φι. μηδαμῶς, ὦ Μένιππε, πρὸς τοῦ Διός,

apud amicos consarcinatis versibus. MEN. Nescire veris, amice. nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic impletus sum, vt numeri mihi in os sua sponte confluant. Verùm die mihi quo pacto res humanæ hic se habent in terris? & quidnam in vrbe agitur. PHIL. Nihil noui: sed quemadmodum prius actitabant, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt. MEN. O miseri, atq; infelices. Nescium enim qualia de nostris rebus nuper apud inferos decreta sunt, qualesque sorte iacti sint in diuites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto potuerunt effugere. PHIL. Quid ais? Nouúne aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est? MEN. Per Iouem, & quidem multa: verùm prodere non licet, neq; arcana quæ sunt reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthũ impietatis accuset. PHI. Nequaquã, Menippe, per Iouẽ: ne amico sermonẽ hunc inuideas. Nam

μὴ φθονήσῃς ἢ λέγων φίλῳ ἀνδρὶ. πρὸς γὰρ ἀδότα σιωπᾶν ἱερᾶς, τέτ' ἄμα, καὶ πρὸς μυημόνων. Μι. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τὸ πίταγμα, καὶ οὐ πάνυ ἀσφαλὲς, πλὴν ἀμὰ σῦ γε ἕνεκα ζημιτέον. ἔδοξε δὲ, τοὺς πλουσίους τέτους, καὶ πολυχρημάτους, καὶ τὸ χρυσίον κατάκλυσον ὥσπερ πλὴ Δανάλω φυλάττοντας. Φι. μὴ πρότερον ἄπῃς, ὦ γαθὲ, τὰ δεδογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλις' ἂν ἡδέως ἀκέσαιμί σε. ἔ τις αἰτία σοι τῆς καθόδε ἐγένετο; τίς ὁ τ' πορείας ἡγεμὼν; εἶθ' ἑξῆς, ἅτε ἐλθὼν, ἅτε ἤκεσας παρ' ἀνδρῶν. ἀκὸς γὰρ εἶ, φιλόκαλον ὄντα σὲ, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν. Μέν. ἀναγκαῖον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλῳ ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ δὴ πρῶτά σοί δίδωμι πλὴ γνώμλω πλὴ ἐμλὸ, καὶ ὅθεν ὡρμήθλω πρὸς πλὴ καθάβασιν. ἐγὼ γὰρ ἄχει μὲν ἐν παισὶν ἔτι, ἀκέων Ὁμήρε τε καὶ Ἡσιόδε, πολέμες τε πάσας διηγεμένων,

Nam apud hominem tacendi gnarum, & initiatū prætereà sacris, edisseres. ME. *Dura profectò iubes, & neutiquam tuta: verùm tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos aurū tanquam Danaën seruātes abstrusum.* PHI. *Ne prius, ô beate, quæ sunt decreta dixeris, quàm ea percurras omnia quæ abste audire libentissimè velim: quæ videlicet descensus causa fuerit, quis itineris dux: deinde ex ordine & quæ illic videris, & quæ audieris omnia. Verisimile est enim te, quum res pulchras videndi curiosus sis, eorum quæ visu aut auditu digna videbantur, nihil omnino prætermississe.* ME. *Parendum etiam in his tibi est. Nam quid facias vrgēte amico?* [b] *Ac primùm sanè tibi expediam quæ res animū meum ad hūc descensum impulerit. Ego igitur quum adhuc puer essem,* [c] *audirēq; Homerū atq; Hesiodum seditiones ac bella canentes, non semideorum modò,*

οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἐγὼ μὲν ἄνω καλὰ, καὶ οὐ παρέργως ἐκείνοις ἐσπούδαζον. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς λεγόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ἐν μεγάλῃ δὴ καθέστηκεν ἀμφιβολίᾳ, οὐκ εἰδὼς ὅ, τι χρησάμενος ἐμαυτῷ. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἄν ποτε ἡγοῦμαι μοιχεύσασθαι, καὶ στασιάσαι πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς ἐπὶ καλῷ τούτων ἐγίνωσκον· οὔτ' ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, εἰ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δὲ διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τι ἐμαυτὸν, καὶ ἀκοῦσαι αὐτῶν χρῆσθαί μοι ὅ, τι βούλοιντο, καὶ τινα ὁδὸν

sed ipsorum etiam deorum adulteria quoque, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiones, & fratrum & sororum nuptias: haec meherclè omnia bona pulchráque putabam, & studiosè erga ea afficiebar. Postquam verò in virilem iam ætatem peruenirem, hìc leges rursus iubentes audio poëtis apprimè contraria: neque videlicet adulteria committere, neque seditiones mouere, neque rapinas exercere. Hic igitur hæsitabundus cõstiti, incertus ommino quo me pacto gererem. Neque enim deos vnquam putauì mœchaturos, aut seditiones inuicem fuisse moturos, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neque rursus legumlatores his aduersa iussuros, nisi id conducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi philosophos istos adire, atque his me in manus dedere, rogaréque vti me vtcunque liberet vterentur,

vitaéque

λὸν ἁπλῶ καὶ βεβαίαν ὁδὸν ἄξοι τοῦ βίου. ταῦτα μὲν δὴ φρονῶν, προσίημι αὐτοῖς. ἐπελάθην δ' ἐμαυτὸν εἰς αὐτό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ καπνοῦ βιαζόμενος. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα ἐώρων ἐφισταμένην τὴν ἄγνοιαν, καὶ τὰ πράγματα ἀπορώτατα. ὅστις μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέφηνε βίον, ἀμέλει ὁ μὲν αὐτῶν παρήνει τὸ πᾶν ἥδεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ἐκ παντὸς μετιέναι, τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν. ὁ δέ τις ἐπαλλὰξ, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ δῶμα καταγηράσαι, ξυνωνίστα καὶ αὐχμωνίστα. καὶ πᾶσι δυσαρεστούμενα, καὶ λοιδορούμενον, σωρηδὸν ἐπιῤῥαφοδῶν τὰ πάνδημα ἐκεῖνα τοῦ Ησιόδου περὶ ἀρετῆς ἔπη, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλλος καταφρονεῖν χρημάτων παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον εἶναι τὴν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν ἔναι

vitæq; viam aliquam ſimplicem ac certam oſtenderent. Hæc igitur mecum reputans, ad eos venio, imprudens profectò, d quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem. Apud enim hos maximè diligenter obſeruans, ſummam reperi ignorantiam, omniaque magis incerta, adeò vt præ his illicò mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. e Alius etenim ſoli me iuſsit voluptati ſtudere, atque ad eum ſcopum vniuerſum vitæ curſum dirigere: in eo ipſam ſitam eſſe felicitatem. Alius rurſus omnino laborare corpusque ſiti, vigilijs ac ſqualore ſubigere, miſerè ſemper affectum, contumelijsque obnoxium aſsiduè, Heſiodi ſedulò inculcans celebria illa de virtute carmina, & ſudorem videlicet, & accliuem in verticem montis aſcenſum. Alius contemnere iubet pecunias, earumque poſſeſ-

honem indifferentem putare. Alius contrà bonas ipſas

ἄναι καὶ τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀποφαίνεται. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κοσμοῦ τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅτι ἰδέας καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους καὶ κενὰ, καὶ ζωῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ἐσημήραι παρ' αὐτῷ ἄκουον ἐναντίων, καὶ τὸ πάντων ἀλογώτατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἑκάστοτε αὐτῶν λόγων, σοφίσματα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὡς τε μήτε τῷ θερμῷ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγουσι, μήτε τῷ ψυχρῷ, ἀντιλέγειν ἔχειν· καὶ ταῦτα, εἰδότα σαφῶς ὡς οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς ὅν ἔπασχον τοῖς νυσταζουσι τοῦτοις ὅμοιον, ἄρτι μὲν ἐπινεύων, ἄρτι δὲ ἀνανεύων ἔμπαλιν. ἔτι δὲ πολλῷ τοῦτο ἐκείνων ἀτοπώτερον, τὸς γὰρ αὐτὸς τούτους εὔκοπον ἐπιτρῶν, ἐναντιώτατα τοῖς ἀντῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τὸς γοιῶν καταφρονῶν πα-

etiam diuitias esse pronunciat. De mũdo verò quid dicam ì de quo ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quãdam pugnantium inuicem nominum turbam indies audiebam: & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdum, de cõtrarijs vnusquisque quum diceret, inuincibiles admodum rationes ac persuasibiles afferebat: vt nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contenderent, contrà quicquam hisce re potuerim: atque id, quum tamen manifestè cognoscerem, fieri nunquam posse vt eadem res calida simul frigidaque sit. Prorsum igitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus, vt interdum capite annuerem, interdum contrà abnuerem. Praterea quod multò erat istis absurdius, vitam eorum diligenter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis præceptisq; summopere pugnare. Eos enim qui spernendam censebant pecuniam, amidstimè conspe-

xi colli-

ἀπλῆξ ἐχομένους αὐτῶν, καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τὸς τε τὴν δόξαν ἀποβαπτομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιτηδεύοντας, ἡδονῆς τε αὖ σχεδὸν ἅπαντας λατηγορουμένους, ἰδίᾳ δὲ μόνῃ ταύτῃ προσηρτημένους. σφαλὲς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέραινον, ἀρίμα παραμυθούμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων ἀνόητός τε εἰμι, καὶ ταλήθης ἔτι ἀγνοῶν περιέρχομαι, καί μοι ποτὲ διαγρυπνοῦντι τούτων ἕνεκα, ἔδοξεν εἰς Βαβυλῶνα ἐλθόντα, διηθλιῶά τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ διαδόχων. ἤκουον δ' αὐτὸς ἐπῳδάς τε καὶ τελετὰς τισιν ἀνοίγειν τε τοὺς ᾅδου πύλας, καὶ διάγειν ὅν ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ἐπίσω αὖθις ἀναπέμπειν.

ἄεισον

xi colligendis diuitijs inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes: omnia denique nummorum gratia tolerantes. Ii verò qui gloriam verbis aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem in gloriam referebant. Voluptatem rursus omnes fermè palàm incessebant, clanculùm verò ad eam solam libenter confluebant. Ergo hac quoque spe frustratus, magis adhuc ægrè molestéque tuli. Aliquantulum tamen inde memet consolabar, quòd vnà cum multis & sapientibus & celeberrimis viris ipse insipiénsque essem, atq; verè adhuc ignarus oberrarem. f Peruigilanti mihi tandem, atq; hisce de rebus mecũ cogitanti, venit in mentem, vt Babylonem profectus, magorũ aliquem 8 ex Zoroastri discipulis ac successoribus conuenirem. Audieram siquidem eos inferni portas carminib. quibusdam ac mysterijs aperire, & quem libuerit, illuc tutò deducere, ac rursus inde reducere.

ἄμεινον οὖν ἡγήμην ἂν ποιεῖν παρά τινα τούτων διαπραξάμενος τὴν κατάβασιν, ἐλθοῦσα παρὰ Τειρεσίαν τὸν Βοιώτιον, μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ἅτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἂν ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἕκαστος αἱροῖτο, οὗτον φρονῶν: καὶ δὴ ἀναπηδήσας, ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον ἀθρόος Βαβυλῶνος. ἐλθὼν δὲ συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ θαυμασίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὴν κόμην, γήραος δὲ μάλα σεμνὸν κεκαθεμμένῳ, τὄνομα δὲ ἦν αὐτῷ Μιθροβαρζάνης. δεηθεὶς δὲ καὶ κατικετεύσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἔλουτο, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἔπειθε πρὸς ἀνατολὰς τὸν ἥλιον, ῥῆσίν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἣν οὐ σαφῆ κατέκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι

Optimè ergo me facturum putaui, si cum horum quopiã de descensu paciscẽs [h]Tiresiam Bœotium consulerẽ, ab eóq; perdiscerem (quippe qui vates fuerit & sapiens) quæ vita sit optima, quámque sapientissimus quisque potissimùm elegerit. Ac statim quidem exiliens quàm poteram celerrimè Babylonem versus rectà contendi. Quò quum venio, diuersor apud Chaldæorũ quendam hominem certè sapientem, atque arte mirabilem, coma quidem canum, admodúmque promissa barba venerabilem. Nomen autem illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecransq; vix exoraui, vt quauis mercede vellet, in illam me viam deduceret. Ac tandem homo me suscipiens, primùm quidem dies nouem ac viginti cùm Luna simul incipiens abluit ad Euphratem, manè Solem orientem versus reducens, ac sermonem quempiam longum mussitans, quẽ nõ admodum exaudiebã. Nam (quod in certamine

λοι τὰρ ἐμ τοῖς ἀγῶσι λυρίκων, ἐπίπροχόν τι καὶ ἀσφαλὲς ἐφθέγγετο: πλὴν ἀπ' ἐμοῦ καὶ γέ τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ γοιῶν τὴν ἐπῳδὴν, πρίς ἄν μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἀρπύσας, ἐπανέπαισεν, ἐδενὸς τῶν ἀπαντόντων προσβλέπων. καὶ σιτία μὲν ἡμῖν, τὰ ἀκρόδρυα. ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ τοῦ Χοάσπου ὕδωρ. εὐνὴ δὲ ἐπὶ χαμαὶ καὶ ἐπὶ τῆς πόας. ἐπεὶ δὲ ἄλις ἦν τῆς προδιαιτήσεως, περὶ μέσας νύκτας, ἐπὶ τὸν Τίγριδα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρε τε μὲ, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιέσυρε δᾳδὶ καὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα καὶ τὴν ἐπῳδὴν ἐκείνην ἐπιζοντορύζας. ἔπειτα ὅλον με καταμαγεύσας, καὶ περιελθὼν, ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν φαντασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς ἔχον, ἀναποδίστον τα. καὶ τὸ λοιπὸν, ἀμφὶ πλοῦν ἦν ἡμῖν. αὐτὸς μὲν οὖν μαγικήν τιν'

certamine præcones inepti ſolent) volubile quiddam atque incertum proferebat, niſi quòd quoſdam viſus eſt inuocare dæmones. Poſt illam igitur incantationem ter mihi in vultum ſpuens, deducit rurſus, oculos nuſquam in obuium quemquam deflectens. Et cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulſum, & Choaſpi lympha. lectus verò in herba ſub dio fuit. Ac poſtquam iam præparati ſatis hac diæta ſumus, medio noctis ſilentio ad Tigridem me fluuium ducens, purgauit ſimul, atque abſterſit, ſ facéque luſtrauit ac ſquilla, tum pluribus ſitidem alijs: & magicum ſimul illud carmen ſubmurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne à ſpectris læderer, circumiens, reducit domum, ita vt eram, reciprocantem. Ac reliqua noctis parte nauigationi nos præparauimus. Ipſe igitur magicam quandam

τιν' ἐσθῆτα ἐνδύς, τὰ πολλὰ ὁμοιούμενος τῇ Μηδικῇ. ἐμὲ δὲ τούτοις φέρων, ἐνεπόδισας τῷ πίλῳ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ πρὸς τούτοις τῇ λύρᾳ. καὶ παρεκελεύσατο, εἰ τίς ἔρεται σε τοὔνομα, Μένιππον μὴ μὰ λέγειν, Ἡρακλέα δέ, ἢ Ὀδυσσέα, ἢ Ὀρφέα. ΦΙΛ. ὡς δὲ τί ζοῦτο, ὦ Μένιππε; οὐ γὰρ σαφὲς τοῦτο, οὐκ αἰτίαν οὔτε τοῦ σχήματος, οὔτε τῶν ὀνομάτων. ΜΕΝ. καὶ μὴν πρόδηλόν γε τοῦτο, καὶ οὐ πάνυ ἀπόρρητον. ἐπεὶ γὰρ οὗτοι πρὸ ἡμῶν ζῶντες, εἰς Ἅιδου καταπλεύσειν, ἠγέατο, εἰ μὲν ἀπεικάσειαν αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν τοὺς Αἰακοῦ φρουροὺς λαθεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν, ὅτι σωφρονέστερον, πρᾳοτέρως μάλα παραπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ σχήματος. ἢδη δ' οὖν ὑπέφαινεν ἡμέρα, καὶ κατελθόντες ἐπὶ τὸν ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγυμνούμεθα. παρεσκεύαστο δ' αὐτῷ καὶ σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα καὶ ἄλλα ὅσα πρὸς τοὺς τελετοὺς χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι δὲ ἅπαντα

quandam veſtem induit, Medorum veſti vt plurimùm ſimilem: ac me quidem his, quæ vides ornauit, clauâ videlicet, ac leonis exuuijs, atque inſuper lyra. Iuſſit præterea vt nomen ſi quis me roget, Menippum quidem ne dicerem, ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheum. PHIL. Quid ita, ô Menippe? neque enim cauſam aut habitus, aut nominis intelligo. MEN. Atqui perſpicuum id quidem eſt, ac neutiquam arcanum. Nam hi qui ante nos ad inferos olim viui deſcenderant, putauit ſi me his aſſimilarem, fore vt facilius Aeaci cuſtodiam fallerem, atque nullo prohibente tranſirem, vtpotè notior tragico admodum illo cultu emiſſus. Iam igitur dies apparuit, quum nos ad flumen ingreſſi, in receſſum incumbimus. Parata ſiquidem ab illo fuerant, cymba, ſacrificia, mulſa, & in id myſterium denique quibuſcunque opus erant. Hæc poſtquam ergo quæ prompta

ἐπάνω τὰ παρισκευασμένα, ἔπου δὴ καὶ αὐτοὶ βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν μὲν κατὰ δάκρυ χέοντες. καὶ μέχρι μέν τινος ἀντιφερόμεθα ἐν ὕδατι πολλαμῷ, ἔπειτα δ' ἐσπλώσαντες ἐς τὸ ἕλος, καὶ τοῦτο λίμνην τινὰ ἐνταῦθα ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περαιωθέντες δὲ καὶ ταύτην, ἀφικνούμεθα ἐς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὑλῶδες καὶ ἀνύλιον, ἐς ὃ καταβάντες (ἡγεῖτο γὰρ ὁ Μιθροβαρζάνης) βόθρον τινὰ ὀρυξάμενοι, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐσπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος ἐν χερσὶ τὴν λαμπομένην ἔχων, ἐκ ἴσου ἀριμακῇ τῇ φωνῇ, παραμίγνυσθαι, ὡς οἷός τε ἦν, ἀναπράττων, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο, καὶ Ποινὰς, καὶ Ἐρεννύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ ἀπαυλὴν Περσεφόνην, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. ἐνθὺς μὲν πάντα ἐκάνα ἐσαλεύετο, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς τὰ δένδρα ἀνερρίγου. καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀπηρέμα κάτοφθον

pta erant, impoſuimus, tum nos quoque

Ingredimur triſtes lacry miſq́ implemur obortis.

Atq́ aliquātiſper quidem in fluuio ferimur: deinde in ſyluam delati ſumus, ac lacum quendam, in quē Euphrates conditur. Tum hoc quoque tranſmiſſo, in regionē quandam peruenimus ſolam, ſyluoſam, atq́ opacam: in quam deſcendentes (præibat enim Mithrobarzanes) & puteū effodimus, & oues iugulamus, & fouea ſanguine conſpergimus. At magus interim accenſam facem tenēs, haud ampliùs iam ſummiſſo murmure, ſed voce quàm poterat maxima clamitans, dæmones ſimul omnes conuocat, Pœnas, Erinnyes, [k] Hecatem nocturnam, excelſamq́ Proſerpinam: ſimulq́ polyſyllaba quædā nomina barbara, atq́ ignota commiſcet. Statim ergo tremere omnia, & rimas ex carmine ſolūm ducere, ac porrò Cerberi latratus audiri; & iam res planè triſtis ac

mœſta

πάτηφθον ἰῶ, καὶ σκυθρωπόν. Βάθρων δ' ὑπενερθεν ἄνακ ἐνέρων Αἰδωνεύς. διατφαίνεται γὰρ ἤδη τὰ πλήσια, καὶ ἡ κώκυτος, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ ἡ Πλάτωνος τὰ βασίλεια. διαπεπτόημαι δ' ὅμως δεῖ ἡ χάσμαθος, ἡ μὴ Ραδάμανθυν ἴνυφον, τεθνεῶτα μικρῷ λάθρη ἡμᾶς ἡ λέοντος. ὁ δὲ Κέρβερος ὑλάκησεν μὲν ἰοῖ, καὶ παρεκίνησεν· ταχὺ δέ μου κρέσαντος πλὴν πόρου, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπεὶ δὲ πρὸς πλὴν λίμνην ἤλθομεν, μικρᾶς μὴ δεήσαντος διαπεράσθημεν. ἰῶ γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεον. τραυματίαι γάρ τινες ἐπέπλεον, ὁ μὲν τὸ σκέλος, ὁ δὲ πλὴν λιφαλῆν, ὁ δ' ἄλλο τι σωτηριμμένος, ἐμοὶ δοκεῖν ἐκ τινος πολέμου παρόντος. ὅμως δὲ οὖν ὁ βέλτιστος Χάρων, ὡς ἔδει πλὴν πλουτῶν, οἰκεῖός μοι τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἐδιδάξατό μου, καὶ διεπόρθμευσέ τι ἄσμενος, καὶ ἀπέβασε διεσόμενον πλὴν ἀπαπόν. ἐπεὶ δὲ ἐκ μὲν ἐν ὠ σκότῳ, προῆκε μὲν ὁ Μίθρα-

mœsta fuit, *Vmbrarum* at timuit rex imis sedibus Orcus. *Ac protinus quidem inferorũ patebant plerag, lacus Pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tum per illum descendẽtes hiatũ, Rhadamanthum propemodum metu reperimus extinctum. Ac Cerberus primùm quidem latrabat, commouitq; sese: at quum ego lyram celerrimè correptã pulsassem, cantu statim sopitus obdormit. deinde posteaquam ad lacum venimus, tranare ferè nõ licuit. Iam enim onustum erat nauigium, & eiulatu certè plenũ. Vulnerati quippe in eo nauigabant omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus: vsqueadeò, vt mihi certè ex bello quopiam adesse viderentur. At optimus Charon quũ leonis videret exuuias, esse me ratus Herculem, recepit, tránsque vexit libens: tum exeuntibus quoque nobis monstrauit semi-*

ram. *Sed quoniam iam eramus in tenebris, præcedit quidem Mithra-*

Μιθροβαρζάνης, ἀπόμιμνω δὲ ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενος αὐτοῦ, ἕως πρὸς λειμῶνα μίγιστον ἀφικνούμεθα, ὡς ἀσφοδέλῳ κατάφυτον. ἔνθα δὴ περιπέτονται ἡμᾶς τριζυγίαι τῶν νεκρῶν σκιαί. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες, παριγγόμεθα πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ ὁ μὲν ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος, παρεστήκεσαν δὲ αὐτῷ Ποιναὶ καὶ Ἀλάστορες, καὶ Ἐριννύες. ἑτέρωθεν δὲ προσήγαγον πολλοί τινες ἐφεξῆς, ἁλύσει μακρᾷ δεδεμένοι, ἐλέγοντο δὲ εἶναι μοιχοὶ καὶ πορνοβοσκοί, καὶ τελῶναι καὶ κόλακες καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτος ὅμιλος τῶν πάντα λυκώντων ἐν ᾧ βίῳ. χωρὶς δέ τι πλήσιοι καὶ τοκογλύφοι προσέστασαν, ὠχροὶ καὶ ῥυτιάσεσι καὶ ποδαγροί, κλοιὸν ἕκαστος αὐτῶν, καὶ κόρακα ἑκατάλαντον ἐπικείμενος. ἑστῶτος δὲ ἡμῶν, ἐπορθμεύθη τε τὰ γιγνόμενα, καὶ ἀκούομεν τῶν ἀπολογουμένων· κατηγόρων δὲ αὐτῶν καινοί τινες

Mithrobarzanes, ego autem à tergo continuus illi comes adhæreo, quoad in pratum quoddam venimus maximum, asphodelo consitum, vbi circunfusæ vndique mortuorum stridulæ nos sequuntur vmbræ. Tum paulò procedentes longiùs, ad ipsum Minois tribunal accessimus. Erat ipse quidem in solio fortè quodam sublimi sedens: astabant autem illi Pœnæ, Tortores, mali Genij, Furiæ. Ex altera parte plurimi quidam adducti sunt ex ordine, longa fune vincti. dicebantur autem adulteri, lenones, mœchi, homicidæ, adulatores, sycophantæ, ac talis hominum turba quiduis in vita patrantium. Seorsum autem diuites ac fœneratores prodibāt, pallidi, ventricosi, ac podagrici, quorum quisque trabe vinctus erat, ferri pondere duorum talentorum impositio. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ dicuntur auscultamus.[m] *Accusant aūt noui quidam*

τινὲς ἢ παράδοξοι ῥήτορες. quidam atque admirabiles rhetores. PHIL. Quinam
Φιλ. τίνες οὗτοι, πρὸς Διός; ergo hi per Iouem sunt? Ac
μὴ γὰρ ὀκνήσῃς καὶ ζῦτο εἰ- ne istuc quidem te pigeat
πεῖν. Μεν. οἶσθά που τοῦ- dicere. MENIP. Vmbrásne vnquam istas nosti, quas
τοις τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀ- opposita Soli reddunt cor-
ντιπουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν pora? PHIL. Quid ni?
σωμάτων; Φιλ. πάνυ μὲν οὖν. MENIP. Hæ nos igitur
Μεν. αὗται ἐγώ, ἐπειδὰν quum primùm functi vita
ἀποθάνωμεν, κατηγοροῦσί τε, sumus, accusant, testantur,
καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ δι- atque redarguunt quicquid
αλέγχουσι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν in vita peccauimus. Et sa-
παρὰ τὸν βίον. καί σοφόν τινες nè quædam ex his dignæ ad-
αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἅ- modum fide videntur, vt-
τε ἀεὶ σωθῆναι, καὶ μηδέποτε potè nobiscum versatæ sem-
ἀφιστάμεναι τῶν σωμάτων. ὁ per, nostrisq; nusquam di-
δὲ δὴ Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετά- gressæ corporibus. Minos
ζων, ἀπέπεμπε ἕκαστον εἰς τὸν igitur curiosè quemlibet e-
τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκην xaminans, impiorum rele-
ἐξοῦσαν κατ' ἀξίαν τοῦ τετο- gabat in cœtum, pœnas in-
μημένου. καὶ μάλιστα ἐκείνων bi sceleribus suis dignas lui-
ἐκέλευε, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε turum. In hos præcipuè
καὶ ἀρχαῖς τετυφωμένων, tamen incenditur, quos o-
καὶ μονονυχὶ καὶ προσκυνεῖ- pes, dum viuerent, ac di-
σθαι πεπεισμένων, τοῦ τε ὀλι- gnitates inflauerant, quíq;
γοχρονίου ἀλαζονείας αὐτῶν, adorari sese ferè expecta-
καὶ τοῦ ὑπερφίαν μυσαττό- bant: nimirum breui pe-
μενος, καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο rituram eorum superbiam,
θνητοί τε ὄντες αὐτοί, μὴ θνη- fastúmque detestatus, quippe qui non meminissent, morta-
τῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες. les ipsi quum sint, sese bona quoque mortalia consequutos.

At

δὲ ἀφλυάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλοῦτον λέγω καὶ γένη καὶ δωρεάς, γυμνοὶ κάτω νεανίσκοις παρεστήκασιν, ὥσπερ τινα ὄνειρον ἀναπιμπλάμενοι τὴν παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥστε ἔγωγε ταῦθ' ὁρῶν ὑπερέχαιρον· καὶ εἴ τινα γνωείσαιμι αὐτῶν, προσιὼν ἂν ἡσυχῇ πως, ὑπεμίμνησκον, οἷος ὢν παρὰ τὸν βίον, καὶ ἡλίκον ἐφύσατο, ὡνίκα πολλοὶ μὲν ἔωθεν ἐπὶ τῶν πυλώνων παρεστήκεσαν, τὴν πρόοδον αὐτοῦ περιμένοντες, ὠθούμενοί τε, καὶ ἀγριαινόμενοι πρὸς τοὺς οἰκέτας, ὅ δὲ μόγις ἄν ποτε ἀνατείλας αὐτοῖς, πορφυροῦς τις, ἢ περίχρυσος ἢ ἀμφοίκιλος, εὐδαίμονας ἤδετο καὶ μακαρίους ἀφαίνων τοὺς προσιόντας, ἢν τὸ σῶμα ἢ τὴν λιξίαν προτείνων, δόξη καταφιλῆν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ὠνιῶντο ἀκούοντες. ὡς δὲ Μίνωί μία τις καὶ πρὸς χάριν ἐλιπάθη δίκη. τὸν γὰρ τοῦ Σικελιώτου Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια ὑπὸ τῆς Δίωνος κατηγορηθέντα, καὶ

At nunc ſplendida illa exuti omnia, diuitias inquam, genus, mumia, nudi ac vultu demiſſo ſteterunt, tanquam ſomnium quoddam humanam hanc felicitatem retẽgitantes: adeò vt haec dum conſpicarer, nimiùm quàm delectatus fuerim. Et ſi quẽ eorum fortè agnoueram, acceſſi, atque in aurem ſalenter admonui qualis in vita fuerat, quantopere fuerat inflatus tum, quum plurimi mane fores eius obſidentes, pulſi interim excluſíq; à famulis, illius expectabant egreſſum: at ipſe vix tandem illis exoriens puniceus, aureus, aut verſicolor, felices ac beatos ſe facturum ſalutantes putabat, ſi pectus dextrámve porrigens permitteret oſculandam. Illi verò audientes iſta, moleſtè ferebant. At Minos quiddam etiam iudicauit in gratiam. quippe Dionyſiũ Siciliæ tyrannũ multis & atrocibus criminibus, & à Dione accuſatum,

καὶ ταῦτ' ἐδὲ καταμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος (ἄγουσι δ' αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δυνάσθαι μέγιστον ἐν ταῖς Ἀθήναις) μικρὸν ἄνω τῆς Χιμαίρας προσδεθέντα, παρέλυσε τῆς κατακλίσεως, λέγων πολλοῖς αὐτὸν τῶν παιδευομένων χρήσθαι διδάσκαλον. ἀρτέαντο δ' ὁμοῦ τοῦ διδασκείου, πρὸς τὸ κολαστήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δὴ, ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἀλγεινὰ ἰδεῖν ἀκοῦσαί τε καὶ ἰδεῖν. μαστίγων τε γὰρ ὁμοῦ ψόφος ἀκούεται, καὶ οἰμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῖς πυρὶ ὀπλωμένων, καὶ σφύραι καὶ λύφωνες καὶ τροχοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἱσπάραττε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐλάκα. ἐκολάζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλῆς, ἰδιῶται, σατράπαι, πτωχοί, πλούσιοι, πλωτοί, καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν πεπολυμμένων. ἐνίους δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίζομεν ἰδόντες, ὀπόσοι ἦσαν τῶν ἔναγχος τετελευτηκότων. οἱ δ' ἐνεκαλύπτοντο, καὶ ἀπεστρέφοντο. ἐδ' ὅτε πόθεν μάλα λυπρὸν

& graui Stoicorum teſtimonio conuicti Cyrenæus Ariſtippus interueniens (nam illum valde ſuſpiciunt inferi, eiuſq; plurimùm ibi valet auctoritas) fermè iam Chimæræ alligatum, abſoluit à pœna, aſſerens illum eruditorum nonnullos olim iuuiſſe pecunia. Tum nos à tribunali diſcedentes, ad ſupplicij locum peruenimus: vbi, ô amice, & multa & miſeranda audire, ſimul ac ſpectare licuit. Nam ſimul & flagrorum ſonus auditur, & eiulatus hominum in igne flagrantium tum rotæ, & tormenta, catenæ: Cerberus lacerat, & Chimæra dilaniat, cruciaturq; pariter omnes, captiui, reges, præfecti, pauperes, mendici, diuites: & iam ſcelerum omnes pœnitebat. Et quoſdam quidem eorum dum intuemur, agnouimus, videlicet qui nuper è vita deceſſerant. At hi ſe pudentes tum occulebant, noſtroq;

ſubtrahebant aſpectui: aut ſi nos aliquando reſpiciebant.

id ſer-

πὶς

πάνυ τι καὶ δουλοπρεπὲς καὶ ταπεινὸν οἴει, βαρεῖς ὄντας, καὶ ἀπράκτους πρὸς τὸν βίον. ἦν μέν τι κεφάλαιον ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ἀναπαυομένοις πάλιν ἐπανάγεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄλλα εἶδον τὰ μυθολογούμενα, τὸν Ἰξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα. καὶ τὸν γηγενῆ Τιτυὸν, Ἡρακλῆς ὅσος. ἐκεῖνο γὰρ τόπον ἐπέχων ἄρουρ. ἀναπεπτωκότες δὴ καὶ τούτους, εἰς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀχερούσιον. εὐθὺς δὲ ἀναμιγνύμεθα, αὐτόθι τὰς ἡμιθέους τε καὶ τὰς ἡρωίνας, καὶ τῶν ἄλλων ὅμιλον τῶν νεκρῶν, κατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διατεταγμένους, τοὺς μὲν παλαιούς τινας, καὶ νυστικοὺς καὶ ὡς φησὶν Ὅμηρος, ἀμενηνούς, τοὺς δὲ νεκύων, καὶ σαπρίστους, καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίων αὐτούς, διὰ τὸ πολυαρκὲς τῆς ταριχείας. τὸ μέν τοι διαγινώσκειν ἕκαστον, οὐ πάνυ τι ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτυχῶς ἀπείροις γίνονται ὅμοιοι, τῶν ὀστέων γεγυμνωμένων,

id ſeruiliter admodum abiectéq; faciebant. atq; hi quidē quàm olim putas onerosi faſtuoſiq; in vita? At pauperibus malorum dimidium remittebatur, & quum interquieuiſſent, denuò repetebantur ad pœnam. Sed illa quoque quæ fabulis feruntur, aſpexi, Ixionem, Siſyphum, Phrygiumq; graui affectum Tantalum: genitumq; terra Tityum, dij boni, quantum? Integrum ſtratus agrum occupabat. Hos tandem prætereuntes, in campum venimus Acheruſium, vbi ſemideos heroidásque reperimus: atque aliam ſimul mortuorum turbam in gentes tribúsque diſpoſitam, alios quidem vetulos quoſdam ac marcidos, atque (vt Homerus ait) euanidos, alios verò iuueniles & integros, & hoc potiſsimùm ob illam condiendi efficaciam Aegyptios. Verùm dignoſcere quemlibet haud procliue fuit: adeò nudatis oſsibus omnes erant inuicem ſimillimi,

πλὴν μόγις καὶ ἀφ' ποσοῦ ἀγαθιωρῆντες αὐτὸς ἐγινώσκομεν. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀπλήλοις ἀμαυροὶ καὶ ἄσημοι, τὴ ἰδέᾳ ἔτι τ παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες, ἀμίλια ποσῶν ἐν τοῖς σκιλιτῶν λειψάνων. καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι καὶ διάκυφον διοπτόων, καὶ γυμνὰς τὰς ὀδόντας προφαινόντων. ἀπόρλω πρὸς ἐμαυτὸ, ᾧ τινι ἀφανείσαμι τὸν θερσίτλω ἀφ' τ καλὸ Νηρέως, ἢ μιλαίτλω ἱρὸν ἀφ' τ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυῤῥίαν τὸν μάγειρον ἀφ' τ Ἀγαμέμνονος. ἰδὲν γὲ ἔτι τ παλαιῶν γναθισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀπ' ὁμοία τὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ ὑπ' ἀλγὸς ἔτι διακείσθαι δυνάμενα. ζυγάρτοι ἐκεῖνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσοικεῖν, χορηγεῖν δὲ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, διαφόρα καὶ ποικίλα ζῆς πομπεύσοι σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὲ λαβὸν

nisi quod vix tandem eos diu intendētes, agnouimꝰ. Quippe conferti considebant obscuri atque ignobiles, nullum q̄ seruantes amplius pristinæ formæ vestigium. Cùm igitur multi simul ossei consisterent, inuicem omnino similes, qui terrificum quidam per cauos oculorum orbes transpicerent, dentesq̄ nudos ostenderent, hæsitabam certè mecum, quonam signo P Thersitem à Nireo illo formoso discernerem, aut mendicum Irum à Phæacum rege, aut Pyrrhiam coquum ab Agamemnone: quippe quibus iam nihil veteris permansit indicij, sed ossa fuerunt inter se similia, incognibilia, nullis inscripta titulis, nullq̄ vnquam dignoscenda. Hæc igitur spectanti mihi, persimilis hominum vita pompæ cuipiam longæ videbatur, cui præsit ac disponat quæque Fortuna, ex his qui pompam agunt, diuersos variosq̄ cuiq̄ habitus accommodans. Alium siquidem

Fortuna

& ἡ τύχη, βασιλικῶς διακοσμήσασα, τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τὴν κεφαλὴν στέψασα τῷ διαδήματι. τῷ δὲ οἰκέτῃ σχῆμα περιέθηκε. τὸν δὲ τινα καλὸν ἂν ἐκόσμησε. τὸν δὲ ἄμορφον καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπὴν γὰρ οἶμαι δεῖν γενέσθαι τὴν θέαν. πομπῆς δὲ δὴ μέσης τῆς πομπῆς μετιέναι τὰ ἑνίων σχήματα, ἀπιοῦσαν εἰς τέλος διαπομπεύσασα, ὡς ἐτάχθησαν. ἀλλὰ μεταμφιέσασα τὸν μὲν Κροῖσον, ἀναγκάσει τὴν τοῦ οἰκέτου καὶ ἁρμαλοῦ στολὴν ἀναλαβεῖν. τὸν δὲ Μαίανδριον, τέως ἐν τοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τὴν Πολυκράτους τυραννίδα μετσχίσει. καὶ μέχρι μέν τινος ἔᾶσι χρῆσθαι τῷ σχήματι· ἐπειδὰν δ' ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, τὴν εἰκαῖαν τε ἀφελὸς τὴν στολὴν, καὶ ἀφελυσάμενος τὸ σχῆμα μετὰ τοῦ σώματος, ὅσπερ ἦν πρὸ τοῦ, γίγνεται. μηδὲν τοῦ πλησίον διαφέρων.

Fortuna deligens, regijs ornat insignibus, & tiaram imponens, & satellites addens, & caput diademate coronans. Alium serui rursus ornatum induit: hunc formosum effigiat, hunc deformem atque deridiculum fingit. nam omnigenum, vt opinor, debet esse spectaculũ. Quin habitus quorundam plerunque in media quoque pompa demutat. neque perpetuò eodem sinit ordine cultúq; progredi quo prodierant, sed ornatu commutato Cræsum quidem cogit serui captiuíq; vestes induere: Mæandrium autem olim inter seruos incedentem, Polycratis vicissim ornat tyrannide: & aliquantisper quidem eo cultu permittit vti. verùm vbi iam pompæ tempus præterijt, apparatum quisque restituens, & cum corpore simul exutus amictu, qualis antè fuit, efficitur, nihilo à vicino differens.

οἱοί δ' ἂν ἀγνωμοσύνης,

Quidam tamẽ ob insciti-

ἐπειδὰν ἀπαιτῇ τὸν λόγον ἑπισᾷ ἡ τύχη, ἄχθονταί γε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκόμενοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀποδιδόντου. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς πομπάκις ἐωρακέναι, τοὺς τραγικοὺς ὑποκριτὰς τότε, πρὸς τὰς χρείας τῶν δραμάτων, ἄρτι μὲν Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ αὐτὸς, ἡ τύχοι, μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σεμνῶς τὸ τῆ Κίκροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ' ὀλίγον οἰκέτης πεσὼν ὑπὸ τῆ ποιητῆ διεπλασμένος. ἤδη δὲ πίρας ἔχοντος τοῦ δράματος, ἀποδυσάμενος ἕκαστος αὐτῶν, τὰ χρυσόκαρα ἐκεῖνα ἐσθῆτα, καὶ τὸ κοθόρνιον ἀφεὶμενος, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβάτων, ψυχῆς καὶ ταπεινὸς διεξέρχεται, οὐκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαικλέους Σουνιεὺς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος.

quum ſuos fortuna cultus exigit, ægrè ferunt atq; indignantur, tanquam proprijs quibuſdam bonis priuati: ac non potius alienis, quibus pauliſper vtebantur, exuti. Quin in ſcena quoq; vidiſſe te plerūq; puto hiſtriones iſtos tragicos, qui (vt fabulæ ratio poſcit) modò Creontes, modò Priami fiunt, aut Agamemnones: idemq; (ſi ſors retulerit) paulò antè tam grauiter Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò pòſt ſeruus, poëta iubente, progreditur. At quum fabulæ iam finis affuerit, quiſque auratas illas veſtes exutus, perſonam deponens, & q ab altis illis crepidis deſcendens, pauper atque humilis obambulat, haud amplius Agamemnon ille Atreo prognatus, aut Creon Menœcei filius, ſed Polus filius Chariclei Sunienſis, aut Satyrus filius Theogitonis Marathonius.

Sic

διάθετα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἐδόκει. ΦΙ. ἀτάρ μοι, ὦ Μέμφιππε, οἱ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τούτους ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλας καὶ εἰκόνας καὶ ἐπιγράμματα, ἆρα τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; ΜΕΝ. λῆρος εἶ καὶ σύ. οἶδα γὰρ ἐγὼ τὸν Μαύσωλον αὐτὸν, λέγω δὲ τὸν Κᾶρα, ἐκ τοῦ τάφου μειδιόντα, οἶδα ὅτι οὐκ ἂν ἐπαύσω γελῶν, ὅτε ταπεινὸς ἐρριμμένος ἐν παραβύστῳ τινί, λανθάνων ἐν τῷ λοιπῷ ὄχλῳ τῶν νεκρῶν, ἐμοὶ δοκεῖν. τοσοῦτον ὠφελοίην τοῦ μνήματος, παρ' ὅσον ἐβαρυύετο τηλικοῦτος ἄρθρος ἐπικείμενος. ἐπεὶ λάρ γε, ὦ ἑταῖρε, ὁ Αἰακὸς ἑκατέρῳ ἐπάξας τὸ τέτταρον, δίδωσι δὲ τὸ μέγιστον πλέθρου ποδὸς, ἀνάγκη ἀγαπῶντα καταλαβεῖν τὸ μέτρον συνεσταλμένον. ποδαπὸν δ' ἂν, εἰπέ, μᾶλλον ἐγένετο, ἢ ἐβιάσω τὸς παρ' ἡμῖν βασιλέας

Sic se mortalium res habent, quemadmodum mihi tum spectanti videbatur. PHI. [r] *Dic mihi, Memphe, isti qui magnificos altosque tumulos habent super terram, & columnas, imagines, titulos, nihilone sunt apud inferos plebeijs quibuslibet umbris honoratiores?* MEN. [s] *Nugaris tu quidem. nam si vidisses Mausolum, Carem illum dico pyramide celebrem, sat scio, nunquam ridere desiisses. ita in antrum quoddam abstrusum despectim abiectus est, in reliqua mortuorum turba delitescens. Hoc tantum commodi mihi videtur ex monumento referre, quòd imposito tanto ponderè laborat magis & premitur. Nam quum Aeacus, ô amice, locum cuique metitur (dat autem cui plurimum, haud ampliùs pedem) necesse est eo iacere contentum, seséq; ad loci modum contrahere. At vehementiùs multò risisses opinor,*

βασιλέας καὶ σατράπας, πλουτοῦντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ἔνιοι ταλαιπωροῦντας ὑπ' ἀπορίας, ἃ τὰ πρῶτα διδάσκουσι γράμματα, καὶ ὑπὸ τῆς τυχούσης ὑβριζομένους, καὶ καταβλητὰ μόρῳ πατουμένους, ὥσπερ τῶν ἀνδραποδωδῶν τὰ ἀτιμότατα. Φίλιππον γοῦν τὸν Μακεδόνα ἰὼν θεασάμενος, καὶ κρατοῦντα ἁπάντων ἀνθρώπων, οὐδὲ κατέχειν ἐμαυτὸν ἐδυνάμην, ἀλλ' ἐξῆλθόν μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθοῦ ἀκούμενον τὰ ἀπὸ τῶν ὑποδημάτων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἰδεῖν ἦν τοὺς πρόδηλον μισταποδοῦντας, Ξέρξας λέγω, καὶ Δαρείους, καὶ Πολυκράτεις. Φησὶ. ἄξιον διηγεῖσθαι τὰ περὶ τὸν βασιλέα, καὶ μεγάλα ἄπιστα. τί δ' ὁ Σωκράτης ἐπραξε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος σοφῶν; Μέν. ὁ μὲν Σωκράτης ἐπεὶ πρεσβύτερος ἦν, διελέχθη μὲν ἅπασι· συνῆσαν δ' αὐτῷ Παλαμήδης καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος παλαιὸς. ἔτι μὴν καὶ ἐνεφύσησε αὐτῷ καὶ διαβάλλων ἐν τῇ φαρμακοποσίᾳ τὸν

si reges hosce nostros satrapasq; vidisses apud eos mendicantes, & aut salsamenta vendentes, aut primas ipsas literas vrgente inopia profitentes: & quemadmodum contumelijs à quouis afficiantur, atque in faciem cædantur, perinde atque vilissima mancipia. Itaque Philippum Macedonem conspicatus, continere me certè non potui. ostensus est mihi in angulo quodam detritos calceos mercede resarciens. Quin alios præterea multos erat videre mendicantes in triuijs, Xerxes videlicet, Darios, ac Polycrates. PHIL. *Admiranda narras ista de regibus, penéq; incredibilia. Socrates autem quid fecit, ac Diogenes, & si quis est sapientum alius?* MEN. *Socrates profectò etiam ibi obuersatur, omnesq; redarguit: t versantur autem cum illo Palamedes, Vlysses, & Nestor, & quisquis est alius inter defunctos garrulus. Inflantur autem illi etiam magis atque intumescunt exhausto veneno cru-*

τὰ σκίλη. ὁ δ' βέλτιστος Διογένης, πρὸς μὲν Σαρδανάπαλον τὸν Ἀσσύριον, καὶ Μίδαν τὸν Φρύγα, καὶ ἄλλους τινὰς τῶν πολυτιμήτων. ἀνέμνησε δ' οἱμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν τύχην ἀναμιμνησκόμενος, γελᾷ τε καὶ τέρπεται. καὶ τὰ πολλὰ ὕπνιος καταλαμβάνει, ἄλλα μὲν λαχείᾳ καὶ ἀηδεῖ τῇ φωνῇ, τὰς οἱμωγὰς αὐτῶν ἐπικαλύπτων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ δυσκόλως μεταπείθειν, οὐ φέροντας τὸν Διογένη. Φι. ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα τοῦτο, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες κεκυρῶσθαι κατὰ τῶν πλουσίων; Μεν. νῦν ὑπομιμνήσκεις· ὃ γὰρ οἶδ' ὅπως περὶ τούτου λέγειν παθόμενος, πολὺν ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου. διαπρίοντός γάρ μου παρ' αὐτοῖς, πρόθυμον οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. ἰδὼν ἓν πολλοὺς συνιόντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς πυκνοῖς, ἀνὴρ

no crura. At optimus Diogenes Sardanapalo vicinus Aſsyrio, Midæque Phrygio, atque alijs item pluribus ex iſtorum ſumptuoſorum numero manet, quos quum eiulantes audit veteris fortunæ magnitudinem recogitantes, & ridet & delectatur, ac ſupinus cubans vtplurimùm cantat, aſpera nimis atque iniucunda voce illorum eiulatus obſcurans, adeò vt id ægrè ferentes, nec Diogenem ferre valentes, de mutanda ſede deliberent. PHIL. De his iam ſatis quidem: cæterùm quodnam illud decretum eſt quod initiò dixeras aduerſus diuites eſſe ſancitum? MEN. Bene admones: neſcio enim quo pacto quum de hac re dicere propoſuiſſem, ab inſtituto ſermone procul aberraui. Dum igitur ibi verſabar, magiſtratus concionem aduocauerunt, his videlicet de rebus quæ in commune conducerent. Conſpiciens ergo multos concurrere, me quoque cum illis ſimul immiſcens,

ἀνὴρ εἷς καὶ αὐτὸς τῶν ἐκκλησιαστῶν. Διεκυβεύθη μὲν οὖν καὶ ἄλλα, πολλὰ τοιαῦτα· τὸ δὲ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν ἐπεγένοντο πολλαὶ καὶ ἀνομίαι, βίαι καὶ ἀπλεονεξίαι, καὶ ὑπερηφανία καὶ ἀδικία, τέλος δὲ ἀναστάσεις τῶν δημαγωγῶν, ἀνίγνω ψήφισμά τι τοιόνδε·

vnus de numero eorum qui in concione aderant, effecit. Agitata sunt igitur & alia multa, postremò verò de diuitibus negocium: in quos postea quam plurima fuissent obiecta violetia, superbia, fastus, iniuriæ: assurgens tandem ex populo primâs quidam, huiusmodi decretum legit:

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ ψηφίσματα οἱ πλούσιοι ἔρρωσι πρὸ τοῦ βίου, ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα πρόσωπα τῶν πενήτων καταφρονοῦντες· ἔδοξε τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθνήσκωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν· τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθείσας ἄνω εἰς τὸν βίον, καταλαθεῖν εἰς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάγωσι μυριάδας τῶν πενήτων πεντήκοντα ἀπορίᾳ ὄντων, ἐξ ὄνων γινομένους, καὶ ἀχθοφορουμένους, καὶ ὑπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνομένους, συντεθέντος δὲ λοιπὸν ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν, ὅτε

DECRETVM.

[u] Quoniam, inquit, multa diuites perpetrant in vita, rapientes, ac vim inferentes, inopesq; omni modo despectui habentes: Curiæ populoq; visum est, vt quum functi vita fuerint, corpora quidem eorum pœnas cum aliis sceleratorum corporibus luant, animæ verò sursum remissæ in vitam, [x] in asinos demigrent, donec in tali rerum statu quinquies ac vicies decem annorum millia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, atq; à pauperibus agitati: dein vt liceat illis è vita excedere. Hanc

sententiam

λὼ γνώμῳ Κραναίου Σκιαδίου Νεκυσιὺς, φυλῆς Λιβαρτιάδος. Τούτου ἀναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσματος, ἐπιφέρειν μὲν αἱ ἀρχαὶ, ἐπιχαροτόνησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβεμάσατο ἡ Βεμὼ, καὶ ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ ἐντελῆ γίγνεται, καὶ λυσεῖα τὰ ἀνηγνωσμένα. ταῦτα δὴ δὲ τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ, οὕτως ἀφίγμην ἐπὶ τὴν Ταρσίαν προσιὼν, ἐκέτευον αὐτὸν, τὰ πάντα διηγήσασθαί μοι, ἅπερ πρός με, ποῖόν τινα ἡγεῖται τὸν ἄριστον βίον. ὁ δὲ γελάσας (ἦν δὲ τυφλόν τι γρύντιον, καὶ ἀχλὺν καὶ λεπτόφωνον) ὦ τέκνον, φησὶ, πάλαι μὲν αἰτίαν οἶδα ἐγὼ τῆς ἀπορίας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐγγίζεις, οὐ τὰ αὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ οὐθέμις λέγειν πρός σε ἄπαντα γὰρ ὑπὸ τοῦ Ῥαδαμάνθυος μὴ λαμῶς, ἔφην, ὦ πάτερ, ἀλλ' ἀνὴρ, καὶ μὴ περιίδῃς με τοῦ τυφλότερον

sententiam dixit Caluarius patre Aridello, patria Maricensis, tribu Stygiana. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes, scisciuit plebs, adfremuit Proserpina, allatrauit Cerberus. sic enim rata quæ inferri statuunt, authenticâque fiunt. Quæ igitur in concione agebantur, erant huiusmodi. Tum ego statim, cuius gratia veneram, Tiresiam adeo: atque illi reuti erat ordine narrata, supplicaui vt mihi diceret, quódnam optimum vitæ genus putaret. Hic verò subridens (est autem semiculus quispiam cæcus, pallidus, voce gracili) O fili, inquit, causam tuæ perplexitatis scio à sapientibus istis profectam, haudquaquam idem inuicem iisdem de rebus sentientibus, verùm haud fas est id tibi proloqui: si quidem quod Rhadamanthus interdixit. Nequaquam, inquam, ô patercule: sed dic amabò, neque me contemnas, qui in vita te

τερον περιόντα ἐμ τῷ βίῳ. ὁ δὲ μὲ ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀφεστὼς, ἀρίστα ἔφασκε λέγειν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν ἄδικος βίος, καὶ σωφρονίστερος, καὶ ἧττον ἀφροσύνης πανταχόθεν μεστὸς, καὶ τῶν ἀρχῶν ἐπιστοπάτερον. καὶ καταπαύσας τῶν σοφῶν τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ ζητούμενα πάντα μηδενὸς ἡγησάμενον, τὸ μόνον ἐξ ἅπαντος θηράσῃ, ὅπως τὸν βίον εὐθύμως διάξεις, καταφρονῶν τῶν πολλῶν, καὶ περὶ μηδὲν ἐσπουδακώς. ὡς εἰπὼν, πάλιν ἐπὶ κατ' Ἀσφοδελὸν λειμῶνα. ἐγὼ δὴ (καὶ γὰρ ἤδη ὀψὲ ἦν) ἄγε δή, ἔφην, ὦ Μιθροβάρζανες, τί διατρίβομεν, καὶ οὐκ ἄπιμεν ἔτι εἰς τὸν βίον; ὁ δὲ πρὸς ταῦτα, θάρρει, φησὶν, ὦ Μένιππε. ταχεῖαν γάρ σοι καὶ ἀπράγμονα ποιήσω τὴν ἄφοδον. καὶ δὴ ἀπαγαγών με πρός τι χωρίον ὑπόσκοτον, δείξας τῇ χειρὶ πόρρωθεν ἀμαυρόν τι καὶ νυκτῶδες, ὥσπερ δι'

tate etiam ipso cæcior. Abducens ergo me procul ab alijs auferens, ac aures mihi inclinans: Optima est, inquit, idiotarum priuatorumq; vita, ac prudentissima quamobrem ab hac vanissima sublimium cōsiderationē desistens, mitte principia semper ac fines inquirere, & vafros hosce syllogismos despuens, atq; id genus omnia nugas æstimans, hoc solum in tota vita persequere, vt præsentibus bene compositis, minimè curiosus, nulla re solicitus, quamplurimūm potes hilaris vitam ridensq; traducas. Hæc quum dixissem, rursus in Asphodelorum pratum sese corripuit. Ego igitur (nam & nunc vesper erat) Age, inquam, ô Mithrobarzane, quid cūctamur, ac non hinc rursus abimus in vitam? Ad hæc ille: Confide, inquit, ô Menippe, breuem quippe facilémque tibi monstrabo semitam. Et me protinus abducens in regionem quandam magis priore tenebricosam, manu procul ostendens subobscurum, tenuéque, ac velut

per

διὰ λιχθείας ἰσρίου φῶς, λέγω, φησὶ, τὸ ἱερὸν τ Τροφωνίου, εἰς ἅδου καταργοῦσι οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. ταύτῃ ἴθι ἄνιθι, ἡ ἀνόδους ἴσχ ἐπὶ τ Ἑλλάδ. ἐγὼ δὲ τοῖς ἀρημμένοις ἡδόμενος, ἡ τ μάγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μάλα διὰ τοῦ σώματος ἀνδρὸς, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν Λιβαδείᾳ γίγνομαι.

per rimam influens lumen: Illud, inquit, [z] Trophonij templum eſt, atque illac ad inferos è Bœotia deſcenditur. hac aſcendes, atque illicò eris in Græcia. Ego igitur hoc ſermone gauiſus, ſalutato mago, difficilè admodum per anguſtas antri fauces ſubrepens, neſcio quo pacto in Lebadiam peruenj.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus non ſolùm hîc, ſed in Vitarum auctione, & pluribus alijs in locis perpetuam diſcrepantiã philoſophorum atque diuerſas doctrinas notat. Itidem Seneca in Ludo demortui Claudij Cæſaris, & in eundem Beatus Rhenanus Seleſtadienſis. vbi quàm nihil inter veteres philoſophos vſpiam conueniat, videbis. Porrò hîc falsè taxat vel Magorum præſtigias, vel inania poëtarum figmenta, vel incertas quauis de re philoſophorum inter ſe digladiationes. Occaſio dialogi ab inceſſu & habitu Menippi.

a O MISERI.] *Occaſio argumenti.* *b* Ac primùm ſanè.] *Narratio cõtinens cauſam deſcenſus ad inferos.* *c* Audirem Homerum atque Heſiodum.] *Cùm poëtæ Epici plerunq; narrent fœdas libidines, quibus magnos deos irretitos fingunt, etiam ipſum deorum imperatorem Iouem, multaq; impiè de Dijs immortalibus comminiſcantur, ideo à Platone è ſua republ. Homerum exterminarum puto, quòd moribus noceret.*

d Quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem.] *Id eſt, euitans grauius malum, in alterum diuerſum inciderem. Senarius extat prouerbialis:* κάπνου γε φεύγων εἰς τὸ πῦρ

τῦϛ καπνὸν, *fumum fugiens, in ignem incidi. Vtitur & Plato lib. de Rep. 8. cùm ait, populum, dum recusat ingenuis seruire, quasi vitato fumo seruitutis, in eius flammam incurrere, & seruis etiam seruire. Item Plutarch.* διὰ ἀναισχυντίαν: *Ineptiæ autem verecundiæ illud accidit, vt fumum fugiens infamiæ, in ignem coniiciat sese. i. in aliud maius. Vide Erasmum in Adagior. prima Chil.* e Alius etenim.] *Philosophorum incertæ & diuersæ doctrinæ.* f Peruigilanti mihi.] *Sequitur nunc quomodo ad inferos descenderit.* g Ex Zoroastri discipulis.] *In fragmentis Berosi Chaldæi legitur, Zoroastrem Persam fuisse Cham, Noë filium, à patre maledictũ, ac primũ inuenisse artes magicas, & mundi principia, syderumq; motus diligentissimè spectasse. Vnde & Zoroastres dictus est,* ϕ *velut* ζῶον ἄστρον, *quasi viuens astrum ab omnibus coleretur, propter doctrinam ac sapientiam. Meminerunt huius Plato, Plutarchus, Laërtius, Psellus, Iustinus, Plinius, Apuleius, & multi alij.* h Tiresiam.] *De Tiresia nobis dictum est in dialogo Menippi & Tiresiæ. Hom. Odyss. x. qui eum apud inferos solum sapere, aut cæteros vmbrarum vagari modo, &c. de Diu. 1. i* Faceq; lustrauit.] *Qui enim id faciebãt, certum carmen insusurrabant, & Hæda, scilla, ouis, sulphure, aliisq; circũpurgabant, quod Lucianus* περιαγίζειν *dicit. Idem etiam* περικαθαίρειν *Græci dicunt: & ἀποκάθαρσις est* περικάθαρσις, *qui circumlustrabat, & circumpurgabat, quod quia res certæ certaq; februa circumferebantur, circumferre Latini vocauerunt. Itaq; apud Maronem, circumferre vnda, est lustrari, lustratione curari & vnda purgare.* Idem ter socios pura circuntulit vnda.

k Hecaten.] *Hecate triformis & tergemina à poëtis vocatur, eandemq; esse putant cum Proserpina. Verùm hic à Proserpina Hecaten separat Lucianus.* l Asphodelo consitũ.] *Ex multis Luciani locis colligere licet, Asphodelum herbam esse plebeiam ac vilem, atq; hac victitare manes, apud quos nullus luxus, nulla sit ambitio. Quin etiam apud Theocr. idyllio 7. Asphodelus inter rusticanas herbas commemoratur. Proinde poëta, regum ac locupletum immoderatos luxus taxat, illorum fastibus popularium mediocritatem anteponens. Hesiodus lib. 1. operis, cui titulus* ἔργα καὶ ἡμέραι *ad fratrem Persam:*

ἐσ᾽ ὅσον ἐσ μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ᾽ ὄνησιν.

Magna sit vtilitas maluæ asphodeliq; vrētis. *Vide ea quæ annotauimus in libello de Luctu.* m Accusant autem.] *Iudicia & accusatores & pœnæ defunctorum.* n Perituram eorum superbiam.] *Detestatur nimiam hominum superbiam, qualem ferunt fuisse Tarquinij, cui Superbi cognomen inditum à moribus quidem docent. Dionysius libr. 4. scribit Tarquinium à Romanis Superbum cognominatū esse, quòd insolentia quadam tyrannica & moribus superbissimis praditus fuerit.* o Dionysium.] *Vide Ouid. lib. 4. de Ponto, & 5. Tristium, elegia 9. Erasmum quoq; in prouerbio: Dionysius Corinthi.* p Thersitem à Nireo.] *Deformosissimus vir ad Troiam venit Iliad. 2.* q Ab altis illis.] *Actores planis: id est, nudis pedibus proscenium introëuntes, quibusdam excalceati & planipedes dicuntur.* r Dic mihi.] *Obiectio.* s Nugaris tu quidem.] *Vanam esse gloriam, quam in hac vita plerique appetunt.* t Versantur cum illo Palamedes.] *Idem Lucianus in Menippo, Aeaco, Pythagora & Socrate, Menip. Caterùm Socrates vbi Aeac. cum Nestore ac Palamede ille plerunq; nugatur.* u Quoniam.] *Decretū contra diuites apud inferos à Caluario latum, vt diuitum animæ quæ rursus in vitam remittendæ essent, in asinos demigrarent, donec in tali rerum statu, ad multa annorū millia asini ex eiusmodi asinis renati, onera ferrent, atq; insuper à pauperibus agitarentur. Sunt autem verba Menippi, qui descenderat ad inferos, consulturus vatem Tiresiam, quam vitam vt optimam eligere deberet, philosophis omnibus dissentientibus, nec eadem studia, eadémve opiniones sequi iubentibus. Is reuersus exponit Philonidæ supplicia apud inferos diuitum & improborum, eorumq; miseros exitus, de ijsdemq; decretum illud vnanimi cōsensu curiæ infernalis latum esse affirmat.* x In asinos demigrent.] *εἰς μετεμψυχώσεως. i. de migratione animarum in varia corpora tum etiam brutorum, vide elegantissimum dialogum Luciani, qui Gallus dicitur.* y Optima.] *Summa & scopus totius argumenti.* z Trophonij.] *Per Trophonij antrum Menippus hic se iocatur ab inferis rediisse.*

IOAN.

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Quum breuis hæc fumo leuior sit vita caduco:
Et tamen excedat quod facit omne modum,
Quam teneat callem, medium seruare Menippus
Vtpote sit, cæcas curat adire domos.
Ergo refert primum diris quæ vidit in vmbris:
Decretum infernum, peruariosque locos.
Consilium tandem vatis, quæ vita sequenda:
Cuius responsi, quisquis es, esto memor.

SALVE atrium.] *Occasio Dialogi ab incessu & habitu Menippi.* At quid sibi vult.] *ἀναγώρησις.* Salue Menippe.] *ἀσπασμός.* Vnde nobis.] *ἐρώτησις.* Adsum reuers⁹.] *ἀπόκρισις ἀφηγηλικὴ καὶ τὸ μετρὰ ἰαμβεῖον.* O Hercules.] *ἐκφώνησις γραμματική.* Non, sed me.] *Responsio de genere sui discessus.* Quæ nam causa.] *Αἰφόκρισις τ αἰτίας.* Iuuenta me.] *Redditio causæ efficientis.* Siste, ô beate.] *ἀξίωσις καὶ παράκλησις ἀπὸ τ ἰαμβείων.* Quæ nam hæc vestis.] *ἐρώτησις ἀλλαγ.* Res dilecte grauis.] *ἀπόκρισις ad posterius membrũ καὶ τὸ ἔπος.* Vt consulerem.] *A causa finali.* Atqui deliras.] *ἐπιτίμησις.* Quid ais, nouíne.] *Interrogatio.* Per Iouem.] *Asseueratio à quantitate.* Verùm prodere.] *Occupatio.* Nequaquam.] *Pollicetur taciturnitatem.* Verùm tui gratia.] *ὑπόσχεσις.* Decretum est.] *Narrationis principium.* Ne prius, ô beate.] *Interpellatio ordinis instituendi gratia facta.* Quæ videlicet. *Αἰτίωσις τ ἀλόγ.* Verisimile enim.] *Ratio.* Parendum etiam in his.] *Assensus ad istam petitionem.* Nam quid facias.] *παράκλησις τ πρώτ.* Ac primúm.] *Narratio continens causam descensus ad inferos.* Ego igitur.] *Narrat quid ex poëtarum lectione hauserit.* Seditiones ac bella.] *τὰ παραχθέντα καὶ μεταμορ.* Postquã verò.] *Alterum tempus.* Hic leges.] *Quid leges de Dijs statuant.* Hic hæsitabundus.] *τὸ ὀκνεῖν, ἢ μεγάλη.* Neque enim Deos.] *ἀπόκρισις ἠθικὴ καὶ προσαπόδοσιν.* Nisi de his.] *τὸ αὖθις.* Neque rursus.] *ὁ λογισμός, καὶ τὸ δεῦτερον παραχθῆν.* Hæc igitur mecum.] *Contulit se ad philosophos.*

Alius

Alius etenim.] *μισεῖ μὲν vanarum ſectarum.* Corpus ſi-
ti.] *ἡ ἀπάθεια.* Alius iubet.] *τὰ ἀδιάφορα δὲ προνγμένα.* De
mundo verò.] *Academici, eorumq; ἄθροισις ἡ ἰδέα.* Vt nec
ei qui.] *In vtramque partem probabiles diſputationes.* Prorſum igitur.] *τὸ σκοπεῖν.* Præterea.] *Hactenus de doctrina, nunc de vita.* Eos enim.] *Diſtributio, contemptores diuitiarum.* Ii verò.] *οἱ σοφισταί.* Ergo hac.] *Concluſio.* Aliquātulum tamen.] *τὸ παραμόδιον.* Peruigilanti mihi.] *παρεισπεσὸν ad modum deſcenſus.* Venit in mentem.] *ὁ λογισμός.* Vt conuenirem.] *Ἀ causa.* Eos carminib.] *Magorum potentia & ſuperſtitio.* Optimè ergo.] *Concludit conſilium.* Si cum horum quopiam.] *τὸ πλοῖον αὖλιον τῆς καθόδου.* Ac ſtanti quidem.] *Narratio profectionis & aduentus.* Quo cum venio.] *τὸ μὲ πρᾶχθέν.* Coma quidem canum.] *πρόσωπον ἀφὴ à narratione habitus, animi & corporis.* Nomen aūt.] *Ἀ nomine.* Orans igitur.] *τὸ δὲ πρᾶχθέν.* Suſcipiens verò.] *τὰ τῦ μιθροβαρζάνου πρᾶχθέντα.* Primum quidem.] *τὸ μὲ, à tempore.* Ad Euphratē.] *Ἀ loco.* Volubile quiddā.] *τὸ λεχθέν, ἢ ἐπῳδή.* Poſt illam igitur.] *τὸ παραλειφθέν.* Cibus quidem.] *ἡ σιτία καὶ.* Potus.] *τὸ ὕδωρ.* At poſtquam.] *τὰ ἄλλα πρᾶχθέντα ὑπὸ τῦ μιθροβαρζάνου.* Deinde totū.] *τὸ αὖλιον πλοῖον.* Nos ſpręparauim⁹.] *τὸ τῦ ἀμφωτέρου.* Iuſſit pterea.] *ἡ παρακέλευσις.* Quid ita, ô Menippe.] *Inueſtigatio cauſarū.* Atqui perſpicuū.] *Prodit cauſas iſtius habitus, & mutati nominis.* Nam hi qui ante.] *Narratio de nauigatione.* Iam igitur dies.] *ὁ χρόνος ὁ τόπος.* Parata ſiquidē.] *τὰ ὁρμᾶσθαι, καὶ συνέρχεται αὖλια.* Iam egredimur.] *Profectio.* Puteū effodim⁹.] *τὰ πρᾶχθέντα.* Summiſſo murmure.] *τὰ λεχθέντα, ἢ ἡ ἐπῳδή.* Dæmones conuocat.] *Poëtica ὑποπνοίας Orci, carminibus magicis excitati.* Ac porrò.] *Secundus acceſſus ad inferos.* Vmbrarū.] *Diſtributio.* At quum.] *Conſilij habitus, euentus.* Iam enim.] *Occaſio.* Sed quoniam.] *Tertius tranſitus per inferos.* Tum pauló.] *Deſcriptio inferorum & eorum iudicij.* Nos igitur.] *Attentio.* Per Iouem.] *ἀξίωσις.* Hæ nos igitur.] *Accuſatores qui.* In hos præcipuè.] *Quos pœnæ potiſſimùm maneant.* At nunc ſplēdida illa.] *καθαρεύουσα diuitiū defunctorum.* Et ſi quem eo-

rum.] *Menippi σαρκασμός.* At ipſe vix.] *τὸ πρᾶγμα.* At Minos.] *Iudex infernalis iudicat in gratiam.* Cyrenæus.] *Cyrenæus Ariſtippus eum abſoluit à pœna, ob beneficia in doctos collata.* Tum nos.] *Tranſitio ad locum ſupplicij,* ὡς δὲ τὸ πολυτήριον. Nam ſimul.] *ἡ ἔκθεσις τῶν δικῶν.* Cerberus lacerat.] *σωματοποιμός.* Et quoſdam.] *ἄλλο τῶν μιαρῶν μόριον.* Id ſeruiliter.] *ἡ ἀπόπτωσις.* Sed illa quoque.] *ἄλλο μέρος.* Hos tandem prætereuntes.] *Tranſitio ad εὐθήνιον.* In campum venimus.] *Campus Acheruſius, ſiue Elyſius.* Alios quidem.] *Diſtributio.* Verum dignoſcere.] *Occupatio.* Cùm igitur multi.] *Aequalitas inferorum.* Quónam ſigno.] *Deridet formoſos, & alios diſpares fortuna.* Hæc igitur.] *ὁμοίωσις.* Alium ſiquidem.] *Diſtributio. Fortuna hominum varia & incerta.* Quin habitus.] *Amplificatio, in qua docet humanam vitam eſſe fabulam.* Sed ornatu.] *τὰ μὲν τοιαῦτα πομπικῶς, καὶ ἡ ἀπόπτωσις.* Aliquantiſper quidem.] *Fortunæ bona non propriè noſtra ſunt; ſed extra nos poſita, fluxa & caduca.* Quin in ſcena.] *Illuſtratio à ſimilitudine, à ſcenicis fabulis, earumq; perſonis hiſtrionibusq; ducta.* At cum fabulæ.] *τὰ μὲν τὸ δρᾶμα.* Sic ſe mortaliũ.] *Concluſio.* Dic mihi.] *Obiectio.* Nugaris.] *ἀπόκρισις ab exemplo, vanam eſſe gloriam, quam plerique maximi viri in hac vita expetunt.* Hoc tantum.] *ἐπανόρθωσις μείωσις.* Nam cum.] *αἰτιολογία.* At vehementius.] *νέα πρόθεσις.* Si reges.] *τὸ ἀόριστον, de regib. & ſatrapis.* Perinde.] *τὸ ὁμοίωμα.* Quin alios.] *τὰ δ' ἄλλα ἐπαγωγῆς παραλείπομεν.* Socrates autem.] *μετάβασις.* Etiam ibi.] *ἀφήγησις.* Cæterùm quódnam illud decretum.] *Tertia pars, ἐπὶ τῷ ψηφίσματος τὸ πλούσιον τοῦ ἀπὸ τῆς ἀποπλανήσεως ἐπανόδου ἕνεκα.* Dum igitur ibi.] *ἀφήγησις.* Concionem.] *ἡ ἐκκλησία.* Conſpiciẽtes.] *οἱ ἐκκλησιαζοί.* Agitata ſunt.] *τὰ δόγματα προσλήψει.* Quoniam.] *Decretum contra diuites factũ* Curiæ.] *ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ψηφίσματος.* Corpora.] *Diuitum pœnæ.* Quę igitur.] *Clauſiuncula.* Tũ ego.] *Secunda Dialogi pars ſuſcitatoria.* Eſt autẽ.] *Tireſiæ deſcriptio.* Haud qua quam] *Tergiuerſatio.* O patercule.] *Inſtat orando.* Optima eſt.] *Summa & ſcopus totius argumenti.* Ideo ab.] *πρόπτωσις.* Ho

πῆ. Hoc ſolum.] *Epicureum conſilium.* Hæc quùm.] *Concluſio.* Ego igitur.] *Diſceſſus ab inferis, & reditus in Graciam.* Hoc ſermone gauiſus.] *Concludit dialogum.*

ΕΡΜΟΥ, ΧΑΡΩΝΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ἢ Σόλωνος, ἢ ἰδιώτου τινὸς πολυπράγμονος.

CHARON, SIue Contemplantes.

Petro Moſellano interprete.

ARGVMENTVM.

EIuſdem fermè argumenti eſt hic Dialogus cum ſuperiore. Nam vt illic Menippus apud inferos videre atq; audire ſupplicia & miſeros exitus diuitũ atq; potentum fingitur, ita hic Charon apud ſuperos hominũ dementiam contemplatur, ſtulta illorum conſilia & actiones deridẽdo: quippe qui in his quę incerta ac momentanea maximè ſunt, puta robore corporis, potẽtia, diuitijs, fortuna, gloria, & id genus alijs, omnem ſpem atq; fiduciam collocent: mortis verò, quæ omniũ certiſſima, & mox conſecutura eſt, nullam rationem habeant. Id quod ipſe Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat: & paulò ſuprà quoq;, vbi homines ſtultitiæ ſuæ admonet, & ad meliorem mentẽ reuocat. Tractantur autem hæc primò per ſpeciem, propoſitis exemplis Milonis, Cyri, Crœſi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere, deſcriptis hominum & priuatorum & regũ affectibus, ſtudijsq;: poſtremò etiam confutata opinione quam multi de defunctorum honorib. habebant: & in ſumma non hominum modò res & corpora, verùm & ciuitates, & flumina, deniq; omnia morti ſubiecta eſſe oſtenduntur: quam eo faciliorem cuiq; eſſe, quo mundanis iſtis rebus ac opib. minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam δραματικὴ eſt, dum Mercurius iam exoratus à Charonte, montes alios alijs imponit, & locum vnde proſpectus in omnes terras pateat, extruit.

MERCVRIVS.

Γελᾷς, ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνελήλυθας εἰς τὸν πρόσω ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χαρ. ἐπιθυμίᾳ, ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πραττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ· ἢ τίνων ἐχόμενοι, πάντες οἰμώξονται κατιόντες παρ' ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διῆλθεν. ἀτεχνῶς οὖν διὰ τοῦ ἄλλου καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ὁ Θεσσαλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λαθεῖν βούλομαι γενόμενος, ἀνελήλυθα εἰς τὸ φῶς. καί μοι δοκῶ εἰς δέον ἐντετυχηκέναι σοι ἐξαγούσης γάρ, εὖ οἶδ' ὅτι μὴ ξυμπεριενοσῶν, μὴ δείξεις ἅπαντα, ὡς ἂν ἀδὸς ἄπαντα. ΕΡ. οὐ σχο-

Vid[a] rides, ô Charon? aut cur deserto nauigio in hanc lucem ascendisti, non admodum assuetus superùm rebus interesse? CHA. Cupido me cepit, ô Mercuri, videndi & quænam in vita gerantur negocia, & quibus studijs homines teneantur: tum etiam quibus bonis exuti plorent omnes, vbi ad nos descenderint. Neque enim ex ipsis quisquam citra lachrymas traiecit. Quare exemplo illius Thessali adolescentis commeatu à Dite impetrato, vt vnum saltem diem à naue abesse liceret, in lucem ascendi: ac mihi videor in ipso planè tempore in te incidisse. [b] Nam peregrinus cùm sim, sat scio te non grauari, quin obambulando me ducas, singulàque demonstres, vt qui vniuersa iam habeas comperta. MERC. Non

οὐ σχολὴ μοι, ὦ πορθμεῦ, ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῶν ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δὲ ὀργίλος μὲν βραδυπλεῖ μοι, ὅλον δὲ μέτρον ἴσως ἄναξ, πρᾶος δὲ λοιδῶ τὸν ἥρωα τὸν πρώην ἐποίησεν, ἐμὲ μὲν τεταγὼς τοῦ νεὼς ἀφ' ἑστίας βυθοῦ, ὡς ὑποσκάψων γήλωτα πρίξοιμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Χαρ. πρόσεσθε οὖν με ἄπλως πλανώμενον ἀνὰ γῆν, καὶ ταῦτα ἐτὸς ὄντα καὶ ξυμπλουν, καὶ σκωπτικὸν ὄντα, καὶ μάλα καλῶς ἔχει, ὦ παῖ Μαίας, ἐκεῖνον γοῦν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μηδέποτε ἐπὶ τὴν ἀντλίαν ἐκέλευσα, ἢ πρόσωπον ἔναι· ἀλλὰ καὶ μὴν ῥίψας ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκαθεύδες, ὅμοιος οὐδενὶ τῶν ἐμπλεόντων. ἢ εἴ τινα ἄλλον νυκτὸς ἴδοις, ἐκείνῳ παρ'

Non eſt ocium, ô portitor. Nam abeo iam nunc, negocium quoddam quod ad mortalium ſtatum pertinet, ab Ioue ſummo datum expediturus. Ille autem ad iracundiam propenſior eſt: vt planè verear ne eunctantem me vel totum veſtræ ſortis eſſe permittat, caligini videlicet addictum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita & me correpto pede, è ſummo deïciat cœlo: nimirum quò & ipſe pocillatoris munere fungens, claudicando riſus moueam. CHA. *Deſpicies ergo me temerè & indecorè in terra oberrantem, præſertim amicus, & nauigationis ſocius, tum & noſtræ reip. ex parte legatus? Atqui conueniret, ô Maiæ proles, illorum te etiã num meminiſſe, quod te vel ſentinam exhaurire, vel* [c] *remum agitare ne vnquam quidẽ iuſſerim:* [d] *quin tu interim, quanquam adeò robuſtus es humeris, in nauigij dorſo porrectus ſtertis: aut ſi quam fortè ex vmbris loquacem offenderis, cum hac inter nauigandum perpetuò con-*

παρ' ὅλον τὸν πλοῦν ἀγαλλήσῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὢν, τὴν διπλωσίαν ἔλκων, ἱδρῶτα μόγις. ἀλλὰ πρὸς σοῦ πατρὸς, ὦ φίλτατε Ἑρμῆ λιον, μὴ καταλίπῃς με. σφίσιγγος δὲ τὰ ἐμὰ τοῦ βίου ἄπαυλα, ὅς τι καὶ ἐλθὼν ἀπανέλθοιμι, ὡς λύῃ με σὺ ἀφεῖς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διαίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι ἀφάμενοι, διολισθάνοντες ἐν τῷ σκότῳ, ὕστερον δὲ ἐγὼ σοι πάλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς, ἀλλὰ δεῦ, ὦ Κυλλήνιέ μοι, ἐς ἀεὶ μεμνημένῳ τὴν χάριν. Ερ. Τοῦτί τὸ πρᾶγμα, πολλῶν αἴτιον κακῶν κατασκευάσει μοι, ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς σφιγγώσεως, ὑπερδούλιον πάντα πάσαις ἡμῖν ἐσόμενον, ὑπουργητέον δ' ὅμως. τί γὰρ ἂν μὴ πάθοι τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; πάντα μὲν οὖν ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς, ἀμήχανόν ἐστιν, ὦ σοφώτατε· πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἡ διατριβὴ γένοιτο. ἔστω τοίνυν μὴ κατὰ πάντα δοκεῖν ἀκριβῆ εἶναι, καθάπερ ἀκριβῶς ἐπιστάμενα

fabularis: ego verò quantùuis senex, remigium agens duplex, solus remigo. At te per patrem obsecro, ô charissime Mercuriole, ne me deseras: sed vt nouo aliquo conspecto redeam, indica quæ nam in vita geruntur. Quòd si tu me neglexeris, nihil planè ab ipsis cæcis differre videbor. Vt enim illi lubrico gressu per caliginem titubant, ita rursus ego ad lucem tibi hallucinabor. Quin tu hanc mihi das gratiam, ô Cyllenie, perpetuò memori futuro? MER. Hæc profectò res verberum mihi causa existet, adeò vt iam hinc commonstrationis huius mercedem non sine tuberibus nobis fore prospiciam: obsequendum tamen. Quid enim facias, vbi amicorũ quispiã impellat? Principiò ergo vt omnia singulatim & examussim cõspicias, frustra laboras, ô portitor. nã hoc multorũ annorũ fuerit negociũ:

deinde & ipsi mihi verendum, ne interim tanquã transfugam

Iupiter

ὑπὸ τοῦ Διὸς, σὲ δὲ οὐκέτι αὐτὸν λανθάσειν ἐνδυόμενον τὰ τοῦ θανάτου ὅπλα, οὐδὲ τὴν Πλούτωνος ἀρχὴν ἡμιοῦν, μὴ οὐ κρατηγοῦντα πολὺν τοῦ χρόνου. οὐδὲ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσει, μηδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ τὰ κυφάλαια τῆς γνώμης ἴδῃς, τί ἂν ἔτι σκυθρωπάζοις. Χά. αὐτὸς, ὦ Ἑρμῆ, ἐπίστασαι τὸ βέλτιστον· ἐγὼ δὲ οὐδὲν οἶδα τί ἂν χρῷτο, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Χάρων, ὑψηλὸν τινες ὑμῖν ἔδαφος εἰσὶ, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἴδοις. σὺ δὲ, ἃ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναβὰν διοικεῖ τις ἢ ἐν τῇ γῇ, οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν, οὐδὲ πυθοῖο ἂν ῥᾳδίως ἅπαντα λαβών. ὅτι δὲ καὶ ὑμῖς, ἀθάνατοι ἀεὶ ξῶντες, ἐπιβατεύσαιτε τῶν βασιλείων τοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν, ὑψηλόν τι ὄρος καὶ περισκοπὲς. Χάρ. οἶδα, ὦ Ἑρμῆ, ἄκρας ὅσας ἐν τῇ λίμνῃ ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπιβάς

Iupiter me abdicet: tibi verò quòd minus mortis munia peragere possis, fuerit impedimento: neque non Ditis imperio detraxerit, cùm videlicet longo adeò tempore vmbras adueheres nullas. Postremò & Aeacus, qui portorio colligendo præfectus est, stomachabitur, vt qui tanto tempore ne obolũ quidem lucrifecerit. Verùm qua via ipsa rerum capita videre possis, iam consilium nobis erit captandũ. CHA. *Ipse, ô Mercuri, quod optimum factu fuerit, videris: ego verò peregrinus cùm sim in terra, quid rerum hìc agatur, nescio.* MER. *Breuiter, ô Charon, editiore alio quo loco opus erit, vt inde cuncta queas prospicere. Cæterùm si in cœlum subuolare tibi foret facultas, non laboraremus. Cùm autem te, cui semper cum mortuorum simulachris commercium fuit, Iouis regiam caltare minimè liceat: iam tempus fuerit, excelsum aliquem montem disquirere.* CHAR. *Nosti, ô Mercuri, quæ ad vos inter nauigandum dicere consueuerim:*

ἐπειδὰν σάλος ᾖ· ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα λαταγῇ, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπίπτον, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμᾶς μὲν οὐκ ἀγνοίας λαμάνειν τὸν ὀθόνιον ἐᾶσαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τῷ πλοίῳ, ἢ συνεκδραμεῖν τῷ πνεύματι. ἐγὼ δὲ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν παρακελεύομαι ὑμῖν, αὐτὸς γὰρ ἐπίσταμαι τὸ βέλτιον. λατὰ ταῦτα δὴ καὶ σὺ πρᾶττε, ὁπόσα λαλῶς ἔχειν φαμίλας, λυβερνήτης ποῦ γε ὤν· ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἐπιβάταις νόμος, σιωπῇ λαθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος καὶ ὑπείξων τοῖς. Ερ. ὀρθῶς λέγεις, αὐτὸς γὰρ ἅπερ τί ποιητέον, ἐξεύρισω τὸν ἱκανὸν σκοπόν. ἆρ' ὖν ὁ Καύκασος ἱκανὸς, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐπιφανέστερος; καί τοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην, ἐς τὸν Ολυμπον ἀναβλέψας, συνεργὸν καμοῦ δέ τι καὶ ὑπουργοῦντα ἡμῖν σὺ δεῖ.

Χά.

siquidem vbi procellosus ventorum flatus obliquo velo incubuerint, vt in sublime tollantur fluctus: ibi vos, quæ est vestra imperitia, iubetis vel velum trahere, vel pedem paulisper accommodare, vel etiam ipsius venti cursum sectari. at ego quietem vos agere iubeo: ipsum enim me, quod optimum sit, non ignorare. Quin ergo & tu quidem hæc imitaris, & in præsentia quum sis gubernator, quæ tibi conuenire visa fuerint, facito: ego verò, vt est vectorum conditio, tacitus sedebo, per omnia tibi iubenti obsecundans. MER. *Rectè admones, ô Charon. ipse enim quid facto opus sit, sciero: ac speculam nobis idoneam inuenero. Num ergo Caucasus idoneus, aut hoc altior Parnassus, aut vtroque eminentior Olympus ille? Atqui in Olympum mihi intuenti, non contemnendi cuiusdam consilij in mentem venit: verùm ad hanc rem tuo & labore & obsequio pariter erit opus.*

CHA.

Χά. πρόσωθεν, ἐπειδήπερ ὅδε δυνατός. Ερ. Ὅμηρος ὁ ποιητής φησι, τοὺς Ἀλωέως υἱέας, δύο ὄντας αὐτοὺς, ἔτι παῖδας, ἐπιχειρῆσαί ποτε τῷ Οὐρανῷ ἐπὶ βάθρων ἀναστήσαντας, ἐπιβῆναι τοῦ Ὀλύμπου, ἄνω τοῦ Πήλιον ἐπ' αὐτῷ, ἱκανὸν τοῦτο νομίσαντας, εἰ προσβαίεν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ἱκανὼς μὲν οὖν τὸ μεταξὺ (διαβαίνω γὰρ ῥᾴδιον) ἵνα δὲ ἐπὶ μακάρων θεῶν ταῦτα βουλόμενοι (τί γὰρ οἰκοδομοῦμεν μὴ αὐτοὶ δίκαια τὰ αὐτὰ, ἐπικυλινδοῦντες ἐκείνοις τὰ ὄρη, ἵνα ἔχωμεν ἄμεινον ὑψηλοτέρᾳ ἀναβάσει τῷ σκοπῷ; Χά. καὶ δυνησόμεθα, ὦ Ἑρμῆ, ἂν ὦμεν ἀναστῆσαι ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἐπὶ τῷ Οὐρανῷ; Ερ. ἆρά τί σε ἔτι ἀνέλπιστον, ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγωνιστέρους εἶναι ζῶν βρεφυλλίοις ἐκείνοις, καὶ ταῦτα θεὸς ὑπάρχοντας; Χάρ. οὐκ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τῷ

CHA. *Tuũ ergo fuerit imperare, ô Mercuri: equidem pro mea virili in omnibus parere conabor.* MER. *Homerus poëta dicit, Aloëi filios, cùm & ipsi duo essent, ad hæc pueri, statuisse olim vnà cum radicibus Ossam euulsum Olympo superimponere, deinde & huic Pelion: quòd arbitrarentur hoc pacto sufficientem sè gradum & ascensum in cœlum habituros. Verùm hi adolescentuli cùm impij essent, audaciæ suæ pœnas dederunt. Nos autem, qui hæc in deorum iniuriam minimè molimur, cur non & ipsi eandem viam ædificamus, montem monti agglomerãdo, quò videlicet exactiorem & commodiorem habeamus prospectum?* CHA. *Et duobus nobis, ô Mercuri, vires sufficerint ad loco mouendum vel Pelion, vel etiã Ossam?* MER. *Quid ni, ô Charon? an tu nos abiectiores magisq; imbecillos infantulis illis iudicas? maximè quum simus dij.* CHA. *Nequaquã, sed res ipsa incredibilem quandã*

τὸν μεγαλοφροσύνην ἔχειν. ΒΡ. Ἀληθῆ. ἰδιώτης γὰρ ἦν, ὦ Χάρων, καὶ ἄκομψα ποιητικός. ὁ δὲ γενναῖος Ὅμηρος, ἐπὶ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμφοτέρους ἐποίησε τοὺς οὐρανούς, οὕτω ῥᾳδίως συντιθεὶς τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἰ σοὶ ταῦτα τερατώδη φαίνεται, τὸν Ἄτλαντα ἐπιστάμενος ἀλόντα, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν, εἴς ἂν, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις δ' ἴσως καὶ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ τοῦ, τοῦ Ἡρακλέους, ὡς ὑπολάβοιτό ποτε αὐτοῦ ἰκανὸν Ἄτλαντα, καὶ ἀναπαύσασθαι βλέπων ἐπ' ὀλίγον ἐκεῖνον, ἐπιθεὶς ἐαυτῷ τὸ φορτίον. ΧΑ. ἀκούω καὶ ταῦτα· ἃ δ' ἀληθῆ ἐστι, σὺ ἄμεινον, ὦ Ἑρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ ἀδύνατοι. ΒΡ. ἀληθέστατα, ὦ Χάρων· ἐπεὶ γὰρ ἵνα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὅτι δὲ ἀναμοχλεύομεν τὸν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον ἀνσείσειεν ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα, καὶ ποιη-

magnifici operis ostentationē cōtinere videtur. MER. Non iniuria: rusticus enim es, & in elegantia poëtica minimè versatus. At egregius Homerus, duobus statim versibus accessum nobis parauit in cœlum, adeò facilè congestis montibus. Porrò demiror hæc tibi prodigiosa videri, quum tamen Atlanta non ignores, qui vel solus cœlum ipsum fert, vniuersos nos sustinens. Sed & de fratre meo Hercule fortè audisti, quomodo ipse illi Atlanti in officium succesſerit, ipseque se oneri, tantisper dum ille interquiesceret, supposuerit? CHA. Audio sanè huiusmodi: an autem vera sint, tu & poëtæ videritis. MER. Verissima, ô Charon: alioqui qua gratia viri illi sapientes mentirentur? Itaque quod felix faustumq; sit, primùm Ossam eruamus: quemadmodum carmen præscribit, & ipse architectus Homerus: at super Ossam, Pelion arboribus densum. Vides quàm citra negociū pariter, & quàm

poëticè

ποιητικῶς ἐξεργασάμεθα; φέρε δή, ἀναβὰς ἴδω ἃ καὶ ταῦτα ἱκανά, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει πρὸς; μάτην ἔτι ἐς μὲν τὴν πορείαν ἐξ οὐρανοῦ· ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων μόνις Ἰωνία καὶ Λυδία φαίνεται· ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, ὁ πλέον Ἰταλίας καὶ Σικελίας· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδε ἔσχατα μόνα, ἃ πρὸς τῷ Κρήτῃ ὁ τάναν σαρῶς. μεταπηνητέα ἡμῖν, ὦ πορθμεῦ, καὶ ἡ Οἴτη, ὡς ἔοικεν, εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσι. Χά. οὕτω ποιῶμεν. ὅρα μόνον, μὴ λεπτότερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον, ἁρμηνεύοντες πρὸς τὸ πιθανόν, εἶτα συγκαταῤῥιφθήσεται αὐτῶν, μικρὰς δ' Ὁμήρου οἰκοδομητικὰς παραθῶμεν, ξυντριβησόμενοι τῶν ἀνίων. Ερ. θάῤῥει, ἀσφαλῶς γὰρ ἔχει ἅπαντα. μεταθοῦ τὴν Οἴτην, ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασσός. βάδην, ἀνάπαυσις αὖθις. νῦν ἔχεται πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χάρ. ὄρεξον, ὦ Ερμῆ,

poëticè effecerimus? Age hac mole conscensa dispiciã, num aut hæc faciant satis, aut plura superstruere oporteat. Papæ, quid hoc? Hæremus adhuc in ipsa coliradice. Etenim ab oriente Sole vix Ionia & Lydia conspiciuntur: ab occidẽte verò nõ amplius Italia ac Sicilia. Porrò à septentrione, ea solũ quæ Istro adiacent, apparent. Illinc autem Creta, neque hæc admodum apertè. Quare sicuti videtur, & Oetam transponere oportet. postremò omnibus superimponendus Parnassus. CHA. Sic faciamus. At hoc solùm vide, ne plus æquo attenuando opus, ipsum tenuius fragiliusq; reddamus, ita vt tandem vnà cũ ipsa mole deturbati, Homericã illã ædificãdi rationẽ nimis amarã experiamur, nimirum caluarijs ex casu perfractis. MER. Bono animo es, ô Charon. res omnis in vado erit. tu Oetã trãspone, aduolutetur & Parnassus. En iterũ conscendã. Bene habet, cũcta iam conspicio: tu nunc ascende. CHAR. Manum mihi porrige, ô Mercuri,

neque

τὴν χέρα, ὑφ' ἡμῖν μικρὰν μὲν τοιαύτην τὴν μηχανὴν ἀναβιβάσας. Ερ. ἄγε νῦν ἰδὼν ἰδὲ πάντα, ὦ Χάρων, ἅπαντα, ὅπως ἂν ἐν ἀσφαλεῖ καὶ φιλοθεάμονι [illegible], ἀπ' ἴχνους μὴ τῆς ἀληθείας, καὶ φείδου μὴ καταθῇς τοῦ ὀλισθηροῦ πατάξας. νῦν μὲν ἀνελήλυθας καὶ σὺ, καὶ ἐπείπερ δικόρυμβος ὁ Παρνασσός ἐστι, μίαν ἑκάτερος ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθιζώμεθα. σὺ δέ μοι πάλιν ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χά. ὁρῶ γῆν πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιρρέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμοὺς Κωκυτὸν καὶ Πυριφλεγέθοντα καὶ μείονας, καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικρούς, καί τινας φωλεοὺς αὐτῶν. Ερ. σκόπει ἐπανακάμψιν, ὡς φωλεοὺς αὐτοὺς νομίσεις. Χά. οἶδα, ὦ Ερμῆ, ὡς ὀλίγην ἡμῖν πέπρακται, ἀπὸ μάτην τὴν Παρνασσὸν αὐτὴν Κασταλίαν, καὶ

neque enim paruam ac humilem molem me facis videre. NER. *Si singula contueri gestis, ô Charon, discrimini te committas oportet.* h *Non enim ita comparatum est, vt simul & extra periculum sis constitutus: & tamen, quæ cupis, liceat spectare. Posthæc mò hac mea dextra niteré, ac pedetentim scandendo, ne in lubrico pedem figas cauè. Nunc omni ex parte res bene se habet, quum & tu superâris. Iam verò quoniam bicipiti vertice prominet hic Parnassus, vtérque altero occupato consedamus. Tu autem nunc oculis in orbem mihi ductis, intuere vniuersa.* CHAR. i *Terram video amplam, ac paludem quandam ingentè, quæ vndiq; terram circumfluit. Tum montes ac fluuios & Cocyto & Phlegethonte ampliores. Ad hæc, homines admodum exiles, pariter & horum nidulos quosdam.* NER. *Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris.* CHA. *Vides quàm nihil nobis tanto labore sit effectum? quin frustra sede mouimus Parnassum vnà cum Castalio, tum*

...σιὼ Οιτλω καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ερμ. ὅτι τίς; Κά. ἀλλ' ἀκριβὲς ἔχομεν οὐδὲν τῆς ὑψηλῆς ὁρᾶν. ἐβουλόμην δ' ἂν πόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον, ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ τὰ πράγματα, καὶ οἷα λέγουσιν, ὅσπερ ὅτε μοι τὸ πρῶτον ἐν τῷ ὄχλῳ ἄδηλον γελῶντα, καὶ εἴρετό μου ὅ, τι γελῴην. ἀκούσας γάρ τινος, ἔφην ἐς παρρησιαν. Ερ. τί δ' τοῦτ' ἦν; Χά. ἐδόκουν, οἶμαι, ἑταίρου τινὸς τῶν φίλων, ἐς δεῖπνον κεκλῆσθαι παρ' αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ἤκουσα ἔφη, μάλιστα ἥξω. ἐν τούτῳ καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἐπὶ τῇ τέγους ὑπερμεγέθει ἐπιστᾶσα, ἐκ οἷδ' ὅτῳ κινήσαντι, ἀπέπεσεν αὐτόν. ἐγέλασα δῆτα, ἐκ ἐπιτηδείσαντος ἀκοῦσαι, ἔοικα δὲ καὶ ὑπακαταβῆσεσθαι, ὡς μέγιστον βλέποιμι καὶ ἀκέοιμι. Ερμ. ἴσχ' ἀρίμας, καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδερκέστατον

& Oetam cæterosq; montes omneis. MER. Quid ita? CHA. *Equidem è sublimi exactè despicio nihil: desiderium autem erat non vrbes solùm, neque montes ipsos tanquam in tabula depictos intueri, verùm & homines ipsos, tum quæ faciant, quæq; loquantur, exaudire: haud secus ac prius cùm tu obuius mihi factus ridentem conspiceres, ac quidnam riderem percunctareris. Nam cùm ridiculū quiddam audirem, mirum in modum delectabar.* MERC. *Quódnam hoc erat.* CHA. [k] *Cùm quidam ab amicorum quopiam ad cœnam, opinor, vocatus esset, in posterum (inquit) diem veniam, maximé. atque interim dum hæc diceret, tegula quædam nescio quo deturbante à tecto in caput huic irruens, ipsum neca-*

uit. Risi ergo hominem, vt qui promissa minimè præstaret. Sed & nunc quò magis audiam, magisq; videam, descendendum mihi censeo. MERC. *Quietus es. nam & huic malo remedium inuenero, atque incantatione qua-*

ἀμηχάνως ἐμ βραχεῖ ἀφανῶ, παρ' Ομήρε τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπιβολὴν λαβών. Ἐμοὶ μὲν ἄπαν τὰ ἔπη, μίμησε μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χά. λέγε μόνον. Ερ. Ἀχιλλεῖ δ' αὖθι ἀπ' ὀφθαλμῶν εἶλον, ἣ πρὶν ἐπῆν, Οφρ' εὖ γινώσκῃς ἢ μὴ θεὸν, ἢ ἧ καὶ ἄνδρα. Χά. τί δῆτα; Ερ. ἤδη ὁρᾷς. Χά. ὑπερφυῶς γε τυφλὸς ὁ λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ, ὥς τι σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ πεδίλασκέ με, καὶ ἐρωτᾷς τι. ἀλλὰ βέλα καλὰ ἢ Ομηρος ἐμοὶ γε δοκεῖ, ὡς μάθῃς ὅλ' αὐτὸν ἀμιλλᾶ ὄντα μετ' Ομήρε; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἴσθα τί τῶν ἐκείνε ἀλγεῖ, ναύτης ἀνὴρ καὶ πρόσπαρος ὤν; Χά. ὁρᾷς; ἀναλεπτὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ δ' ὁπότε διεπόρθμευον αὐτὸν ἀποθανόντα, πολλὰ ἐψοφοῦντος ἀκούσας, ἴσως τι μέμνημαι· καί τι

ne quadam ab Homero accepta, videndi aciem acutissimam tibi vel breui reddero. At posteaquam carmina ipsa pronunciâro, memor sis non amplius hallucinari, verùm apertè cuncta contueri. CHAR. Dic solum. MERC.

Dimoui nubem, visum quæ texerat antè,
Vt tandem agnoscas qui sint hominésve, deive.

CHA. Quid est? MERC. *An' non iam vides?* CHAR. *Maximè, cæcus sanè Lynceus ille, si mecum componatur. Itaque deinceps hoc primùm me velim doceas, mihique percunctanti respondeas. Sed heus tu, vin' & ipsum me* [m] *Homericis versibus tecum agere, quò videlicet intelligas, neque ipsum me ab Homeri elegantia abhorrere?* MER. *Vnde tu quæso illius aliquid scire possis, nauta cùm sis, & cum remis rem habeas?* CHA. *Vides, opprobria sunt hæc in artem. At ego cùm illum vita iam functum traijcerem, multa ex ordine cauentè audiui, quorũ nonnulla adhuc in memoria hærent Por-*

rò tem-

δι χαμὸν ἔμας ὀλίγας ὑμῖν τότε καταλιπεῖν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ἅδειν τινὰ μουσικὴν ἡμῖν πλέουσιν, οὐκ εὐπλοίαις χρησαμένοις τὸ πρῶτον, ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς πόνους, ὥσπερ τοῦτον ἐλέγετε, ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θύελλας ἀνῳόθωσε, καὶ ἅμα πολὺν ἐπαγαγὼν τῇ θαλάσσῃ τὸν τῶν, χειμῶνα ἄφνω καὶ νέφος ἐπισκοτοῦν, ὀλίγου δεῖν πανταχόθεν ἡμῖν τὴν ναῦν, ὅτι μὴ καὶ ναυτιάσας ἐκεῖνος, ἀπέμιξε τὰ ψαφλιῶν τὰς πολὰς αὐτῇ Σκύλλῃ καὶ Χαρύβδει καὶ Κύκλωπι. Ερ. ὀχληρὸν ἂν ἦν, εἰ ταῦτα ἐμέτου ὀλίγα γοῦν ἀφυλάκτως. Χά. ἀπὶ γάρ μοι. Τίς γὰρ ἦν οὗτος πάχισος ἀνήρ, ἀδύ τι μέγας τι, Εὐσχήμων ἀνθρώπων ἐπιφανὴς, καὶ ἐυμερίας ὤμους. Ερ. Μίλων οὗτος, ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸ ταῦρον ἀράμενος, φέρει δὶς τὸ σταδίου μέσου.

τὸ tempestas non mediocris tum nobis incubuit. Etenim posteaquam cantilenam quandam nauigantibus non admodum prosperam neque salutarem fuisset auspicatus, [n] carminum vi impulsus Neptunus, & nubes conuocauit, atque tridente velut vnco quodam hamo iniecto, cùm fluctuum procellas excitauit, tum alijs multis turbis vniuersum miscebat mare, adeò vt parùm abfuerit quin tempestas quæ vnà cum densa caligine imminebat, nauem nobis subuertisset. Tum ergo & ille nauseabundus, bonam carminum partè Scyllæ & Charybdi exomuit: sed & Cyclopi. MERC. Non ergo difficile fuit, ex tanto vomitu paucula aliqua reseruare. CHAR. At dic mihi,

Crassus & ille quis est,
vir magnus, conspicuusq;,
Vertice sublimi, atq; humeris latissimus amplis?

MER. [o] Milo Crotoniata hic est athleta. Applaudunt autē ei Græci, quòd taurū sublatum solus per mediū ferat stadiū.

CHAR.

Χά. καὶ πόσου ἀνατίθεμαι ἄρα ἐμαυτόν, ὦ Ἑρμῆ, ἐπαινοῦντες, ὅτε αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυλαβὼν, ἐνθήσομαι εἰς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἔλθῃς ἡμᾶς, ὑπὸ τῦ ἀθλιωτάτε τῶν ἀντιπάλων καταπαλαισθεὶς τῦ θανάτε, μηδὲν ξυνεὶς ὅπως αὐτὸν ἐνεκυλίσθη; νῦν δὲ οἰμώξεται ἡμῖν ἀληθῶς, μιμνησκόμενος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τῦ ἐρότου· νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ ταύρε φορᾷ. τί οὖν οἰησόμεθα ἆρα ἐλπίσαι αὐτὸν καὶ τελευτήσεσθαί ποτε; Ερ. πόθεν εἰκὸς θανάτε νῦν μνημονεύσαι ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Μά. ἴα τοῦτον, ἐκ ἂς μακρὰν χίλιοντα ἡμῖν παρίξοντα, ἐπότ' ἂν πλέῃ, μὰ Δὶ ἐλπίσαι, ἐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄραιτο δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐπαῖνο ἀπὸ, τίς τ' ἂρ ὅδ' ἄλλος, ὁ σεμνὸς ἀνὴρ; ὐχ ἵλεως ἄλλω,

CHAR. *At quantò inficiari causa, ô Mercuri, ipsum me laudibus veherent, qui paulò pòst ipsum tibi Milonem, quantus est, correptum in naviculam imponam? nempe vbi à morte inuictissimo aduersario luctâ superatus ad nos venerit, quando nec ipse planè intelliget qua cruris implicandi ratione sit deiectus: tum profectò nobis plorabit, recordatus & harum coronarum, & huius applausus. Nunc autem quia propterea quòd taurum gestârit, est admirationi, grandia sapit, ac mirificè sibi placet. Quid ergo de ipso arbitrabimur? Num quòd mortem etiam aliquando sibi imminere speret?* MER. *Quidē ille mortis recordaretur in tanto flore?* CHAR. *Missum hunc face, ô Mercuri, risum nobis haud ita multò pòst exhibiturum, quando videlicet nobiscum nauigans, ne culicem quidem amplius, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velis, quis alius ille vir grauis, ac seueritate quadam verendus, nec tamen Gra-*

cus,

λω, ὡς ἔοικεν ἀπὸ γῆς τῆς σοῦς. Ερμ. Κῦρος, ὦ Χάρων, ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν παρὰ Μήδων ἀνέλαβεν, υἱὸς Περσῶν ἤδη ποιήσων ἅπαντας, καὶ Ἀσσυρίων ἀνάγκης οὕτως ἀρτίως κρατήσας, καὶ Βαβυλῶνα πορισάμενος, καὶ νῦν ἐπιστρατεύειν ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἅπαντων ἄρξων. Χά. ὁ Κροῖσος δὲ ποῦ μάλιστα ἐστίν; Ερμ. ἐκεῖσε ἀπόβλεψον εἰς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τριπλοῦν τεῖχος, Σάρδεις ἐκείνας. καὶ τὸν Κροῖσον ἆρα ὁρᾷς, ἤδη ἐπὶ λευκοῦ κρηπῖδος καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν, ὅ, τι ποτὲ λέγουσι; Χάρ. πάνυ μὲν οὖν. Κροῖσ. ὦ ξένε Ἀθηναῖε, ἔδοξέ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσὸς ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, ἀπέμοι, τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι; Χάρ. Τί ἆρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερμ.

cus, quantum ex peregrino habitu cōiici poteſt? MER. Cyrus, ô Charon, Cambyſis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Perſas tranſtulit, atque idem Aſſyrios nuper deuicit, & Babylonem expugnauit. ad hoc exercitum in Lydiam traducere iam parat, hoc iam in animo deſtinans, vt Crœſo ſuperato imperium habeat in omneis. CHA. At ? Crœſus vbi tandem ille? MER. Illorſum oculos deflecte in magnam illam arcem, quæ triplici muro eſt ſepta, Sardeis illæ. An' non Crœſum ipſum vides in aureo ſedentem ſolio, ac cum Solone illo Athenienſe diſſerentem? Vis auſcultemus, qua de re verba faciant? CHA. Volo, ô Mercuri. CROES. O' hoſpes Athenienſis, quia iam diuitias noſtras vidiſti, theſauros ſcilicet, & quantū nobis auri ſit rudis, tum & aliam ſupellectilem precioſam: dic mihi, quémnam omnium hominum felicitſſimum arbitraris? CHAR. Quid tandem dicet Solon?

Ερμ. θάρρει, οὐδὲν ἀγώνις, ὦ Χάρων. Σόλ. ὦ Κροῖσι, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες· ἐγὼ δὲ ἂν οἶδα, Κλεόβιν καὶ Βίτωνα ἄγαμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τὰς τε ἱερείας παῖδας. Χά. Ἀργόθεν φασὶν οὗτος, τὸν ἅμα πρώην ἀποθανόντα, ἐπὶ τὸ μητρῷον ἀποδώτον, εἰλκυσάτην ἐπὶ τῆς ἀπήνης, ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖσ. ἔσω, ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας· ὁ δεύτερος δὲ τίς ἂν εἴη; Σολ. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς εὖ τε ἐβίω, καὶ ἀπέθανε ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖσ. ἐγὼ δὲ κάθαρμα, σοὶ δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; Σόλ. οὔπω οἶδα, Κροῖσι, ἢν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ὁ γὰρ θάνατος ἀκριβὴς ἐλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸν ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χάρ. λάμπει, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῖν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἀξιοῖς γνῶναι τὸν περὶ τῶν τοιούτων λέγοντα. ἀπὸ τίνας ἐκάστης

MERC. *Otioso es animo, nihil, ô Charon, vel ingenerosum, vel contemnendum.* SOL. *Felices quidem admodum pauci: verùm ex his, quos ego noui, Cleobin & Bitonem sacerdotis filios, arbitror felicissimos extitisse.* CHAR. *Argiuae sacerdotis hic dicit: qui nuper postquam matrem vehiculo insidentem ad sacrarium vsque, ipsi iugum subeuntes, adduxissent, è viuis statim excesserunt.* CROES. *Esto, habeant illi felicitatis primas: at quis tenebit secundas?* SOL. *Tellus Athenienſis, qui praeterquàm quòd benè vixit, mortem etiam pro patria obire non recusauit.* CROES. *Ego verò, ô scelus, non tibi videor felix esse?* SOL. *Nondum, ô Crœse, statui, quòd necdum ad vitae metam perueneris. rectissimus enim eius rei index ac certissimus mors ipsa existit, & vita ad finem vsque feliciter perducta.* CHA. *Optimè facis, ô Solon, quòd nostri non es oblitus, quoniam rogabam ipsam his de rebus iudicare censes. Sed quinam illi,*

quos

πάνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερμ. πλίνθους ἐκ Πυθίᾳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῆς χρησμῶν. ὑφ' ἅπερ καὶ ἀπόλλυται μικρὸν ὕστερον· φιλόμαντις γὰρ ἀνὴρ ἐν τόποις. Χάρ. ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσὸς, τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀστίλβει τὸ ὑπωχρον μετ' ἐρυθήματος· ναὶ γὰρ πρῶτον ἔδον, ἀκούων ἀεί. Ερμ. ἐκεῖνο, ὦ Χάρων, τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ πολεμάχιζον. Χάρ. καὶ μὰν οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, ἂ μὴ ἄρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρυόνται οἱ φέροντες αὐτό. Ερμ. ἐγὼ οἶδα, ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ λῃστεῖαι, καὶ ἐπιορκίαι καὶ φόνοι καὶ λιμοὶ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορεῖαι καὶ δουλεῖαι; Χάρ. διὰ τοῦτο, ὦ Ερμῆ, τὸ μὲν πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρει· οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν, ὡς οἶδα, παρὰ τῶν διατακτόντων ἑκάστων ἐκλέγων. Ερμ.

quos Crœsus emittit, aut quid humeris gestat? MERC. Aureos Pythio lateres dicat, oraculi eius mercedem, cuius beneficio paulò pòst peribit. Est enim vir ille plus æquo vatibus deditus, adeò vt omninò ex ipsis pendeat. CHAR. Et illud est aurum splendidum scilicet, quodq; suppallidum refulget rubore? nunc enim, quū antè iam sæpè de eo audierim, ipsum primùm video. MERC. Hoc celebre illud est nomen, cuius gratiâ tantoperè pugnatur. CHA. Atqui non video quónam precio commendetur: nisi hoc fortè ad rem pertinet, quòd qui ferunt, eo grauantur. MERC. Non enim nosti quot huius gratiâ bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot periuria, quot cædes, quot vincula, quámque longinqua nauigatio, quot mercaturæ, quot seruitutes.

CHAR. Propter hócne, ô Mercuri, quòd parum ipsi æris præstat? Nam æs noui, vt qui à singulis vectoribus (quod & tu ipse non ignoras) obolum cum delectu accipiam.

Ερμ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολύς, ὥστε ἐ πάνυ σπουδάζεται ὑπ' αὐτῶν. ζητοῦσι δὲ ὀλίγοι ἐκ πολλῆς τῆς βάθους οἱ μεταλλεύοντες ἀνορύττουσι, πολλὴν ἀπ' ἐκ τῆς γῆς καὶ οὐσαν, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χάρ. Δαυλώ τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσοῦτον ἵμερον ἔχουσι χρυσοῦ καὶ βάρους κτήματος. Ερμ. ἀλλ' ἐ Σόλωνα γε ἐκεῖνον, ὦ Χάρων, ἡμᾶς ὁρᾷς φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ γὰρ τοῦ Κροίσου, καὶ τῆς μεγαλοψυχίας τοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖ, ἱστορά τι βούλεται αὐτοῦ ἐπακέσωμεν ὅτι. Σόλ. εἰπέ μοι, ὦ Κροῖσε, οἷα γάρ τι λάθοι τῶν πλούτων τούτων τὸν Πύθιον; Κροῖ. νὴ Δί', ὃ γὰρ ὅσον αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα ἐκ τοιοῦτον. Σολ. ἀκούω μακάριον οἷα τὸν θεὸν ἀποφαίνειν, εἰ κτήσαιτο ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ πλούτους χρυσοῦς; Κροῖ. πῶς γὰρ

MER. *Est ita vt dicis, ô Charon: verùm æs, quia magna est eius copia, non est in precio: aurum verò, & huius quidem parum, hi qui terræ venas scrutantur, ex immenso profundo effodiunt, attamen ex terra prouenit, quemadmodum & plumbum, & reliqua metalla.* CHA. *Insignem quandam hominum stultitiam narras, qui tanto amore prosequuntur rem tum pallidam, tum etiam grauem.* MER. *At Solon ille aurum minimè mirari videtur, vt & planè vides. Nam cùm Crœsum ipsum, tum verò maximè hominis barbari iactantiam deridet, adeò vt videatur etiam mihi hac ipsa de re Crœsum velle percunctari. Quamobrem auscultemus.* SOL. *Dic mihi, ô Crœse, putásne laterum horum indigere Apollinem?* CROES. *Per Iouem. nullum enim ipsi est donarium Delphis suspensum tam magnificum.* SOL. *Arbitraris ergo te Deum beatum reddere, si inter alia multos tuo beneficio & aureos lateres possideat?* CROES. *Quid*

mi-

γῆ ὄς; Σόλ. πολλὴν μοι λέγεις, ὦ Κροῖσε, πενίαν ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταπεμψάμενοι τὸ χρυσίον λύσαι αὐτοὺς, δεήσει ἐπιθυμήσουσι. Κροῖ. οὐ γὰρ τοσοῦτον ἂν γήινοι χρυσοὶ, ὅσον παρ' ἡμῖν. Σόλ. ἔτι μοι, σίδηρος ἦν, φύεται ἐν Λυδίᾳ; Κροῖσ. ἀ πάνυ τί. Σόλ. ζῇ βελτίονος ἄρα ἐνδείᾳ ἐστέ. Κροῖσ. πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος χρυσίου; Σόλ. ὦ ἀρετὴν μηδὲν ἀγαπητῶν, μάθοις ἄν. Κροῖσ. ἰρώτα, ὦ Σόλων. Σόλ. πότερον ἀμείνους οἱ σώζοντός τινὰς, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτῶν; Κροῖσ. δῆλα δὴ σώζοντος δηλαδή. Σόλ. ἆρ' οὖν ἂν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπὶ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας οὐ ποιήσας ὧν ἔφερον, ἦλθε ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. ὁ σίδηρος δῆλα δή. Σόλ. καὶ ἄγε μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἵοις ἂν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας ἀχμάλωτος. Κροῖ. εὐφήμει, ὦ ἄνθρωπε. Σόλ.

mi? SOL. *Magnam mihi paupertatem in cœlo narras, ô Crœse, si deos, cùm fortè desiderent, aurum ex Lydia aduehere oportebit.* CROES. *Vbi enim alibi auri proueniret tantũ, quantum apud nos?* SOL. *Rursus illud mihi dicito: ferrum in Lydia nascitur?* CROE. *Non temerè.* SOL. *Potioris ergo rei indigi estis.* CROES. *Quinam? ferrũ præstantius auro?* SOL. *Si citra stomachum respondere velis, facilè quidem intellexeris.* CROES. *Interroga tu modò, ô Solõ.* SOL. *Vtri præstantiores? an qui seruant ac defendunt, an qui seruantur & defenduntur?* CROES. *Qui seruãt profectò.* SOL. *Quid ergo? Si (quemadmodum quidam narrant futurum) Lydos Cyrus adortus fuerit, aureósne gladios militi tuo facies, an ferro tum erit opus?* CROES. *Ferro sanè, ferro.* SOL. *Et si huius copiam non apparaueris, futurum vt egregium illud aurum captiuum ad Persas abeat.* CROES. *Bona verba, ô homo.*

Σολ. μὰ γήραϊ μὲν οὖν ἔτι ταῦτα, φαίνῃ δ' οὖν ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖσ. ἐποίων γὰρ ἂν θεῷ κινδύνους σιδηροῦς πλίνθους ἀναστήσαι μοι, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀναπαλᾶν; Σόλ. ἀλλὰ σιδήρου μὲν οὐδένες γε δέονται. ἀλλ' ἴσως τι χαλκοῦν, ἴσως τι χρυσοῦν ἀναθῆς· ἄλλοις μέν που λιτὴμα καὶ Ἑρμαῖον ἴσως ἀνατιθεικῶς, φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς, ἢ τινι τυράννῳ λῃστῇ. τὸ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν. Κροῖ. ἀλλ' οὐ μὰ τὸν πλοῦτον προσπολεμεῖς, ὦ φθονερέ. Ερμ. οὐ φέρει ὁ Λυδὸς, ὦ Χάρων, τὴν παῤῥησίαν, οὐδὲ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, τυφλὸς ἄνθρωπος οὐκ εἰωθὼς, τὸ δὲ πᾶν εὐκαίρως λέγων. μιμνήσεσθαι δὲ οὐ μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δίκη ἁλόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ἐπὶ τὸν Κύρου ἀναχθῶσι.

ΣΟΛ. *Dij meliora velint quàm vt hæc hoc modo fiãt. Verùm tu hac via videris ferrum auro nobilius fateri.* CROES. *Ferreos ergo lateres Deo me consecrare iubes, aurum autem reuocare?* SOL. *Neque ferro ille indiguerit, sed siue æs, siue aurum dicâris, alijs sanè futuram prædam ac possessionem suspenderis, & id quidem aut Phocensibus, aut Bœotijs, aut Delphis ipsis, aut etiam prædoni alicui tyranno. deus autem aurifices tuos planè nihil moratur.* CROES. *Semper tu quidem diuitias mihi inuides, & oppugnas.* MER. *Non fert delicatus hic Lydus, ô Charon, verborum & libertatem, & veritatem: quin ei peregrina quædam res & noua videtur, hominem obscuro loco natum, ac pauperem, ea quæ vrgeant, intrepidè dicere. Atqui haud ita multò pòst Solonis recordabitur: nimirum quando eum à Cyro captum, in constructum rogum oportebit conscendere.*

Nam

ἐκεῖνα μὲν τῆς Κλωθοῦς πρόσθεν ἀναγινωσκούσης, τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα, ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δ' αὐτὸν ὑπ' ἐκείνης τῆς Μασσαγέτιδος ἀνῃρῆσθαι. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ ἐλαύνουσαν; Χάρ. νή Δία. Ερμ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτμοῦσα τοῦ Κύρου αὐτοῦ, εἰς ἀσκὸν ἐμβαλεῖν πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν ἐκείνου, τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὗτος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς ἀπέθανεν, ἀποκτείνας τὸν Απιν. Χάρ. ὦ πόνου γέλωτος· ἀλλὰ νῦν τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων; τίς ἂν πιστεύσειεν, ὡς μετ' ὀλίγον οὗτος μὲν ἀχμάλωτος ἔσται, οὗτος δὲ τὴν κεφαλὴν ἐξεῖ ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος

Nam quæ cuique Parcarum fuſo ſint decreta, ipſam Clotho nuper legentem audiui, in quibus & hæc erant ſcripta: u Cræſum quidem à Cyro captiuum duci, ipſum autem Cyrum à Maſſageti de illa necari. Viden' Scythicam illam fœminam candido vehentem equo? CHAR. *Per Iouem.* MERC. *Tomyris eſt, quæ ſua ipſius manu Cyri caput detruncatum in vtrem cruore refertum intrudet. Sed & filium Cyri vides adoleſcentem? x Cambyſes ille eſt. Is patre defuncto in imperium ſuccedet. Ac vbi mille modis errârit & in Lydia, & in Aethiopia, tandem inſania correptus, occiſo à ſe Api, migrabit è vita.* CHAR. *O riſum inexhauſtum. Sed numquis vel aſpicere ſuſtineat ipſos, adeò ſibi præ cæteris placentes? aut etiam cui credibile videri poterit, illum ſcilicet paulò poſt fore ca-*

tiuum, hûc autem c[illegible] a vtre ſanguine pleno habiturum?

λκῶν. ΚΑ τίς ὅδε, ὦ Ερμῆ, ὁ τῷ πορφυρᾶν ἐφεσεὶδα ἱμάτιον, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν λαπύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι, τὸν ἰχθῦν ἀνατεμὼν νήσῳ ἐν ἀμφιῤῥύτῃ; βασιλεύς δέ τις ὤχεται ἄνευ. ΕΡΜ. εὖγε παροδᾶς, ὦ Χάρων. ἀπὸ Πολυκράτους ὁρᾶς τὸν Σαμίων τύραννον, ὡς εὐδαίμονα οἰόμενον εἶναι. ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτὸς ὑπὸ τοῦ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ὀροίτῃ τῷ Σάρδεσι, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς ὑδαμενίας ἐν ἀκαρεῖ τινὶ χρόνῳ. μὴ ταῦτα γὰρ ἡ Κλωθὼς ἐπήκουσε. ΚΑ. εὖγε, ὦ Κλωθοῖ, γλιχῶς καὶ αὐτός. ὦ βελτίστη, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς ἂν δῶσιν ἄνθρωποι ἑαυτούς. ἐν τοσούτῳ δ' ἐπαμείψομαι, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρας ἁλῶναι κατασκήπτωμεν. ἐγὼ γοῦν οἶδα, ὅτι γνωσθεὶς αὖθις ἑκάστου γυμνὸν ἐν ᾧ σκαφιδίῳ, μήτι πορφυρίδα,

At quinam is est, ô Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem corona adornat, cuiq; coccus piscis ventre dissecto annulum exhibet? in gente mari septa regis se nomine iactat? MER. *Belle, ô Charon, quod interim occinis: cæterùm Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui ipse se modis omnibus felicem putat: verum & hic tandem ab assistente famulo Mæandrio Oroetæ satrapæ prodicus, in crucem suffigetur. Miser sanè, qui vel temporis momento ex vniuersa felicitate excideris. Nam & hæc nuper ex Clotho audiui.* CHAR. *Præclarè, ô Clotho, ita & ipsos in crucē suffige, & eorum capita generosè detrunca, quò se homines tandem agnoscant, sed & tuo beneficio in sublime adeò ferantur, nimirum vt postea quātò altiori ruina, tantò grauiori dolore decidant. Porrò quod ad me attinet, quemcunque horum nudum in nauigio agnouero, eum maximè ridebo, quando neq; purpuram, neq;*

δὲ, μήτε τιάραν ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας. ΕΡ. καὶ τὰ μὲν τούτων οὕτω ἔξει. τὴν δὲ πλανωμένην, ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλέοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας; ΧΑ. ὁρῶ ποικίλην τινὰ τύρβην, καὶ μικτὸν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν οἰκήσεις ζῶσι σμήνεσιν, ἐν οἷς ἅπας μὲν ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸν πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι καὶ φέρουσι τὸν ἑαυτῶν κέντρον. ὁ δὲ πεπτόμενος ὑπ' αὐτοὺς ἐκ τἀφανοῦς οὕτω ὄχλος, τίνες εἰσίν; ΕΡ. ἐλπίδες, ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίσος, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄνοια μὲν κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ

neq; regium capitis tegmen, deniq; neq; solium secum adferat aureum. MER. *Et horum quidem fortuna sic se habebit. Sed & vastam quandam multitudinem vides, atque ex hac alios nauiganteis, alios bella gerenteis, alios in foro litiganteis, alios terram aratro proscindenteis, alios fœneranteis, postremò alios mendicanteis?* CHA. *Turbam quandam video variam ac promiscuã, & vitam perturbationũ plenam. Ad hæc ciuitates conspicio apum examinibus similes, in quibus proprium quendam peculiaremque singuli habent aculeum, quo sibi vicinos pungunt. Quidam autem ex ipsis velut crabrones, agúntque ferúntque imbecilliorem, ac viribus inferiorem. At agmẽ illud quod ex improuiso ipsos circumuolitat, quinã sunt?* MER. *Spes, ô Charon, & metus, & amentia, tum voluptas, auaritia, ira, odium, atque id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permista. Atque in eadem cum ipsis rep. degit ira, odium,*

καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. ὃ φόβῳ δὲ, καὶ ἐλπίδι, ἀνιπάνω αἰωρούμενοι, ὁ μὲν ἐμπίπλασθαι ἐκπλήξει ἐοικὼς, καὶ ἀποπίπτειν ποιεῖ. αὖθ' ἑλπὶς ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμενα, ὀκνεῖ μὲν μάλιστα εἴπερ τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτάμενα εἴωθεν, μηλωότας ἀνοήτους ἀφιεῖσα. ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον πάνυ πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἢν δ' ἀτενίσῃς, καὶ τόνδε καὶ Μοίρας ἄνω ἐπικρεμαμένας ἑκάστῳ τὴν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ κρέμασθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς, καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἑκάστου ἀπὸ τῶν ἀτράκτων; Χάρ. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπεπλεγμένον γε τὸ πολλὰ, τοῦτο μὲν ἰσχνόν, ἰσχνὸν δὲ ἄντως. Ερ. ἀληθέστατα, ὦ πορθμεῦ. ἅπαντα γὰρ ἐκεῖνα μὲν ἐκ τούτου φορυβεῖται, τοῦτο δ' ὑπ' ἄλλου

æmulatio: tum & imperitia, hæsitantia, auaritia. A Porrò metus & spes ipsos superuolitantes, ille quidem horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit: hæ autem supra caput in altum vergentes, vbi quispiam apprehendere conetur, in sublime volantes aufugiũt, illis inhiantib. relictis: quod ipsum & Tantalum apud inferos ab aqua pati vides. Quòd si aciem intenderis, conspicies in alto & Parcas ipsas expenso singulis adnere tenuia quædam fila, quibus vniuersum mortalium genus subnixum dependet. Vidén' quasi quosdam araneorum nexus ab ipsis fusis in singulis demissos? CHA. Equidem filum vt plurimum admodum tenue ac fragile cuiq; è sublimi innexum video, hoc quidem illi, illud verò alij. MERCVR. Rectè vides, ô portitor. B Nam ab ipso fato imminet interitus, illi ab hoc, huic autem ab alio. Atque hunc hæredem fore eius,

λε· καὶ κληρονομῆσαι γε ἕτερον μὲν ἐκεῖνο, ὅτε ἂν ἡ μικρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον δ' οὐ τότε· τοιόν τι γάρ τι ἡ ἐπιπλοκὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ' ὅσον ἀπὸ λεπτοῦ κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι· μετὰ μικρὸν καταπεσὼν, ἀπορραγέντος τοῦ λίνου, ἐπὶ πολὺ μηκέτι ἀνῆκεν πρὸς τὸ βάρος· μία γὰρ ἡ φόρτου ἐργάσεται, οὗτος δὲ ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ἂν καὶ σείσῃ, ἀφορμὴν ποιήσεται, μόγις καὶ ζῶσιν ἐξακουσθήσεται τοῦ πλώματος. Χά. παγγέλοια ταῦτα, ὦ Ἑρμῆ. Ἑρ. καὶ μὲν δὴ ἐπεὶ ἔχοις ἂν καλὰ πρὸς ἀξίαν, ὅπως ἐστὶ καταγέλαστα, ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὗται, καὶ τὸ μετὰ ξὺν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπάσαντος γιγνομένους ὑπὸ τῆς βιαίου θανάτου. ἄγγελοι δὲ αὐτῶν καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοί, ὡς ὁρᾷς· ἀπίασιν καὶ πυρετοὶ, καὶ φθόαι, καὶ πνευμονίαι, καὶ

ius, cuiuscunque filum fragilius fuerit: rursus autem illum huius. tale enim quiddam connexio illa portendit. Vides ergo cunctos à tenui filo suspensos. Atque hic quidem ex ipsis in altum subtractus, sublimis est: verùm paulò pòst, vbi ponderi tanto sustinendo non amplius par fuerit, filo dirupto decidens, ingentem excitabit strepitum. C *Alius autem, qui paululùm tantùm* D *à terrâ fuerit subductus, tametsi cadat, citra tamen strepitum iacebit, adeò vt ruinam vix ipsi exaudiant vicini.* CHA. *Nimis quàm ridicula sunt hæc, ô Mercuri.* MER. *Atqui ne verbis quidem vllis pro dignitate cõsequi possis, quàm sint ridicula maximè ardua ipsorum studia, & quòd nõnunquam interea dum multa speculãtur, intereunt, ab optima scilicet morte arrepti: cuius nuncij & ministri, vt cernis, admodum sunt multi, puta febres, tum feruidæ, tum frigidæ (Latinis veteribus quercerę dictæ) tabes, pulmoniæq;, tum*

καὶ ξίφη καὶ λῃστεῖα καὶ μάχαι καὶ δίκαι, καὶ δικασταί, καὶ τύραννοι. καὶ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτὸν ἀπέρχεσθαι, ἐς ἃ ἐν πράττουσιν. ὅταν δὲ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀλοφύρεσθαι, καὶ αἲ αἲ, καὶ οἴμοι μοι. ἐὰν δ' ἄθρει ἐξ ἀρχῆς ἐννόησον ὅτι θνητοί τινες ἐσμεν αὐτοί, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ βίῳ, ἀπιασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ἀπὸ γῆς ἀφῳγότες, ἴσως τι ἂν σωφρονέστερον, καὶ ἧττον ἐνιαυτοῦ ἀφθονόντες. νυνὶ δὲ ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ἐπιστὰς ὁ ὑπηρέτης καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, πιθόμενος τῷ πυρετῷ ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὸν ἀγγελοῦν, οὔποτε προσδοκήσαντες ἀπαλλάττεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν ἱκανός, ὁ τὸν οἰκίαν σπεύδῃ οἰκοδομούμενος, μὴ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι, ὅτι ἢ μὲν ἐξ τινος αὐτῷ, ὁ δὲ

tum gladij, latrocinia, dæmonia, iudices quoque, ac tyranni. Et horum nihil omnino mentem eorum subit, tantisper sanè, dum conatus eorū feliciter processerint. At si quando sua se spe falsos senserint, Ε tū illud ohe frequēs in ore, pariter & eheu eheu, & hei mihi, hei mihi. Quòd si iam inde ab initio secū perpenderēt, mortales se esse, ac posteaquam paululum hoc temporis in vita fuerint peregrinati, hinc relictis rebus terrenis omnibus velut è somno migraturos, profectò & prudentiùs circumspectiúsque vitam ducerent, & cùm emoriendum esset, minùs angerētur. Nunc autem quia præsenti rerum statu vsuros se perpetuò sperant, cùm minister aut vocârit, aut abducere fuerit conatus irretitos vel febre, vel tabe: stomachantur, & ducēti reniti̇̄tur, propterea sanè quòd abstrahendos se à bonis præsentibus ne expectârint quidē. Sedenim quid non faceret ille, qui domum magno studio ædificando, operarios vrget, si prospexerit eam quidem finem habituram: ipsum autem se, cùm

iam:

δὴ ἄρτι ἐπιθεὶς τὸ ὄροφον ἀ-
πίοι, ᾧ κληρονόμῳ καταλι-
πὼν ἀπολαύειν, αὐτὸς μηδὲ
ἅπαξ ἀθλιος ἐν αὐτῇ ἐν-
καύσας μὴν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι
ἄῤῥενα παῖδα ἔτυχεν αὐτῷ ἡ
γυνὴ, καὶ φίλους δὴ τοὺς ἑαυτῶν,
καὶ τὸ ὄνομα τὸ πατρὸς τιθέμε-
νον, εἰ ἀπίοι, ὡς ἑβδόμους γε-
νόμενον ὁ παῖς τεθνήξεται,
ἆρα ἄν σοι δοκῇ χαίρειν ἐπ'
αὐτῷ γενόμενος; ἀλλὰ τὸ αἴ-
τιον, ὅτι ἡ μὲν εὐτυχία ἐπὶ
τῷ παιδὶ ἑκάτερον ὁρᾷ, τὸν τοῦ
ἀθλητοῦ πατέρα, τὸν Ολύμπια
νενικηκότος· τὸν γείτονα δὲ
τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον
οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας
αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο, τοὺς
μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαγω-
νιουμένους ὁρᾷς, ὅσοι εἰσὶ, καὶ
τοὺς ξιφηφοροῦντας τὰ χρήμα-
τα, ἔτα περὶ ἀπολαῦσαι αὐ-
τῶν καλουμένους ὑφ' ὧν ἕκαστος,
ἐπιόντων ἀγγέλων τινὰ καὶ ἅπτε-
σθαι. Χά. ὁρῶ πάντα ταῦτα,
καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, τί
τὸ ἡδὺ ἀνθρώποις παρὰ τὸν βίον,

ἢ τί

iamdudum faſtigium impoſuerit, deceſſurum, domo ita relicta hæredi, vt is fruatur, ipſe autem miſer ne ſemel quidem in ea cœnet? Iam qui ſtirpe virili auctus, conuiuio excipit amicos, patris nomen, nempe ſuum, puero imponit: ſi præſciret puerum ſeptem annos natum ex moriturũ, numquid ob prolem ſibi videretur gaudio ferri tam immodico? Verùm in cauſa eſt, quòd in eũ quidem intuetur, cui in filio res proſperè cadunt, cui patrem eſſe contingit vel athletæ, vel eius qui vicerit olympia. Vicinum autem, qui natum cremandum effert, non inſpicit, neque nouit quo funiculo quámque tenui ſibi ſit ſuſpenſus. Quin & eorum qui de finibus digladiantur, quanta ſit turba vides: & quàm multi coaceruent pecunias, qui tamen antequam ipſis frui liceat, ab imminentibus quos dixi tum nuncijs tum miniſtris euocantur. CHA. Video iſthæc omnia, & mecum ipſe cogito quidnam ſit eis in vita iucundum: aut

τί ἰκανὸν ἴσμεν, οὗ σκέμμενοι ἀγανακτῶσιν. Ερ. Ἦν γὰρ τὸν βασιλέα ἴδῃς τινὰ αὐτῶν, οἷον δὴ μακαριστὸν ἅπαντα δοκοῦντα εἶναι καὶ ὄντα, ἴσθι ὡς φῂς, ἀμφιβόλου τύχης, πολλὰ τῶν ἀδήλων τὰ ἀνιαρὰ ἐνεῖσαι πεφυκότα αὐτῷ, φόβους καὶ ταραχὰς, καὶ μίσος καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς καὶ κολακείας· τούτοις ἅπασι ξώννυσιν. ἐν ᾧ μηδὲν νόσος, μὴ πάθος, ἐξ ἰσοτιμίας ἁπλῶς ἄρχοντα αὐτόν. ὅσα δὲ τὰ τούτων πονηρὰ, λογίζεσθαι παρὸς οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἄρα ἔστι. Χά. ἐθέλω γοιῶν σοι, ὦ Ἑρμῆ, ἅπερ ἄν τινι ἐμοὶ πιστεύσαντί μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἔδοξα ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἰδεῖν, ὅταν πρυνῶ τινι καλαράττοντι ἀνισταμένας, τὰς φυσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξωαγεῖρι ὁ ἀφρός· ἐκείνων δίνων καὶ μυρίνιες μικρά ἐσι, καὶ αὐτίκα ἐπαγόμεναι, ἀπόβησαν ἀδὲ

aut quid tandem ſit illud quo ſpoliati tantopere ſtomachentur. Mercvr. *Quin etiam ſi ipſorum reges, quos vel omnium feliciſſimos eſſe apparet, introſpiciat quiſpiam diligenter: nimirum præterquam quòd inſtabili & ancipiti fortunæ ludo iactantur, inuenerit eis inhærere triſtia longè plura iucundis: tot timoribus, tot turbis, tot odijs, tot inſidijs, tot iris, tot adulationibus miſeri illi inuoluuntur. Prætermitto & luctus, & morbos, tum & affectus, qui ex æquo tum vulgo & his dominantur vſqueadeò, vt non minoris fuerit & temporis & negocij, horum hîc recenſere mala, quàm & priuatorum.* Cha. *Tibi ergo, ô Mercuri, dicere nolo, cuinam mortales Faſſimiles mihi videantur, atque horum vita omnis.*

Vidiſtin' aliquando bullas illas in aqua, torrente aliquo cum ſtrepitu ſcaturiente exiſtentes? Tumores illos inflatos dico, quibus cogitur ſpuma. H *Earum ſanè quædam ſunt paruæ & exiles, quæ iam ſtatim diſſolutæ euaneſcant.*

Alia

ἄλλ' ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι, καὶ προσφυσῶσι τὰς τῶν ἄλλων αὖται ὑπερφυσώμεναι, ἐς μέγιστον ὄγκον ἄρονται, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐκεῖναι πάντως ἐξερράγησαν ποτε. οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἄπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν μείζους, οἱ δ' ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ἀκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυστῆναι ἐπαύσαντο. πάντας δ' ὅμως ἀπορρᾶξαι ἀναγκαῖον. Ερ. οὐδὲν χᾶττον σὺ τοῦ Ὁμήρου ἔπασας, ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ὁμοιοῖ. Χά. καὶ τοιοῦτοί ἐστε, ὦ Ερμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλονεικοῦντα πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν καὶ κλεινῶν ἀμιλλώμενοι, ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς, δεύρο ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς. Βούλει οὖν, ἐπειπὼν ἐφ' ὑψηλοῦ τοῖς

Aliæ verò diutiùs durant, at quæ aliis ad se coactis vehementer inflantur, ac in maximū surgunt tumorem. tandem & hæ dissoluuntur omnino, pereuntq. neque enim secus fieri poterit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumescunt, ita ut alij sint maiores, alij autem minores. postremò alij quidem momentaneam, mox q deficientem sentiant inflationē: alij verò priùs deficiant, quàm omnino cōstituantur. At omnes destrui & euanescere necesse est. MER. *Nihil tu quidem infelicius hominum naturam similitudine expressisti, quàm vel ipse Homerus, qui vniuersum mortalium genus I arborum foliis comparat.* CHA. *At cùm tam fragilis sit eorum conditio, vides tamen vt inuicem auidè contendant pro imperijs, pro honoribus, possessionibusq. certando: cùm tamen ipsos, vniuersis*

his post se relictis, vnico tantùm obolo onustos ad nos venire oporteat. Vis igitur, quoniam in edito consistimus loco,

ἀνα-

quàm

ἀναβόασας παμμέγιθες παραινέσω αὐτοῖς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ξύλων δὲ, καὶ ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων· Ὦ μάταιοι, τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα; παύσασθε κάμνοντες· ὑμῖν γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε, οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν ἀίδιον ὄντων, ἀλλ' ἂν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀποθανόν. ἀλλ' ἀνάγκη τὸν μὲν γυμνὸν οἴχεσθαι, τὸν οἶκον δὲ καὶ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ χρυσίον ἄλλων ἔσεσθαι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. εἰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπιπόου ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, ἆρ' ἂν οἴει μέγα ὄφελος γενέσθαι παραπολύ; ΕΡ. Ὦ μακάριε, ἂν οἶσθα ὅσως αὐτοὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἃ ἀεὶ πάσχουσι, διαλελήθεικασιν, ὡς μηδ' ἂν πυπάνῳ ἔτι δυνοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα, τοσούτῳ κηρῷ ἔβυσαν ἀυτὰ, οἷόν περ Ὀδυσσεὺς

quàm possim magna voce acclamando eos adhortari? primùm quidem, vt à conatibus & stultis & vanis abstineant: deinde vt mortem semper præ oculis habentes, hunc vitæ cursum transigant, in hanc sententiam verba proclamans: O' stulti, quid tanto studio in his rebus molimini? Desistite à laboribus, neq; enim perpetuò viuetis. Nihil ex his quæ hîc præclara habentur, perpetuum est: nec aliquid istorum, quum moriendum est, secum auferre quispiam poterit. Quin necesse est hominem quidem (quisquis is tandem fuerit) nudum abire, domum autem atque agrum & aurum in aliorum transire manus, semperque dominum mutare. Hæc atque eiusmodi alia si vnde exaudiri possint, ipsis inclamare, annò putas vitæ eorum magnæ fore vtilitati, ita vt etiam prudentiores longè inde fieri queant? MER. O' beate, nescis quàm fortiter eos L tum ignoratia tum error occupauerit, adeò vt eorũ aures ne terebro quidẽ ampliùs aperire queas. Tanta obstrũxit cera, haud aliter

ἄλλως τὰς ἑταίρους ἴδωσι, ἀλλ' ἢ Σειρήνων ἀκροάσωνται. πόθεν δ' ἂν οὗτοι ἀκοῦσαι δύναιντο, εἰ μὴ σὺ κελεύοις ἀνεῖναι; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη δύναται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσίν αὐτῶν ὀλίγοι, ἃ παραδεδεγμένοι τὴν κηρὸν εἰς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπεκλίναντο, ὀξὺ διορῶντο εἰς τὰ πράγματα, καὶ κατιγνωκότες οἷά ἐστιν. Χά. ἀλλ' ἐκεῖνοις γοῦν ἐμβοήσαιμεν; Ερ. περιττὸν τοῦτο λέγεις πρὸς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποσκάντες τ' πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων. καὶ ἁδαμῆ ἁδαμῶς ἀφίσκουσαι αὐτοῖς, ἀπὸ δῆλοί εἰσι, θρασυνόμενοι ἅδ' βουλόμενοι παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τ' βίου; καὶ γὰρ καὶ μισοῦσι, ἐλέγχουσι αὐτὰς ἁμαρτίας. Χά. ἴθι νυν, ὦ γενναῖοι, πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσίν, ὦ Ερμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀπὸ κατίωμεν ἅδε. Χα. ἦν ἔτι ἱπόθεν ἀδύνατα, ὦ Ερμῆ,

aliter ac ſociorum aures & Vlyſſes, veritus ne Sirenum cantus exaudirent. At quinam audire poterint, etiam ſi vocem in tantum intendas, vt rumparis? Nempe quod apud vos obliuionis fons poteſt, idem hîc præſtat ignorantia. Quanquam ſunt in eis & pauci quidam, qui quoniam ceram in aures non accipiunt, ad veritatem ipſam declinant, atque in ipſis rebus cernentes acutum, quales ſint agnoſcant. CHA. Vel illis ergo ſolis acclamarè. MER. Superuacaneum fuerit, ea quæ ſciunt, ad eos dicere. Vides quomodo à vulgi turba ſemoti, rideant quæ alij facitârint? Tum neutiquâ conuenit ipſis cum vulgo, adeò vt iam nunc appareat, ipſos fugam è vita ad nos adornare. Verùm omnibus odioſi ſunt, eò quòd iſtorum imperitiam redarguant.

CHA. Bellè, ô generoſi vos: tametſi, ô Mercuri, admodum ſunt pauci. MER. Vel hos eſſe fuerit ſatis. Sed nunc deſcendamus. CHA. Vnum adhuc diſcere deſiderium

καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῶς ἱκανὸν τὸν πεπαιδευμένον ποιήσεις, τὰς ἀρθύκας τῶν σωμάτων ἵνα κατορύξωσι, θάψασθαι. Ερ. ἰδοὺ, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. πλὴν τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα καὶ σωματοφυλάκια ἐστι. Χά. τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίουσί τι ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς ἔοικεν ἐκάστοις, ἐγχέουσιν; Ερ. οὐκ οἶδα, ὦ πορθμεῦ. τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἅιδου; πεπεισόμεθα δ' ἂν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δεῦρο ἥκειν, μὴν, ὡς οἷόν τε, πειστομένας τῷ χυθέντι καὶ τὸν καπνὸν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐδέσθαι, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα; καὶ

rium eſt, quod vbi docueri
perfectam ſanè doctrina
dederis. nam cõtueri geſt
in quæ cadauera reponã
dum in terram defodiunt
MER. Sepulchra, conditè
ria & monumenta hæc vo
cãt. Cæterùm tumulos illo
ante vrbes vides, tum colu
nas, & pyramidas. Omni
illa mortuorum ſunt rece
ptacula, cadauerumq; tente
ria. CHAR. Quid erg
N ſaxa illi coronãt, vnguen
toq; inungunt? alij præ tu
mulis cõſtructo rogo, ac fo
uea effoſſa, ſumptuoſas illa
exurunt cœnas, & O vinum
mulſumq; (quantum conie
cturis aſſequi poſsũ) in ipſa
foueas infundunt? MER
Equidem ignoro, ô portitor
quid hæc ad eos q apud in
feros agunt, pertineant: ve
rùm illis perſuaſum eſt, vm
bras ab inferis reduces ca
nare quidem, vtcunque l
ceat, circũm nidorem voli
tando, bibere autem è foue
mulſum. CHA. Illos ac

huc bibere vel eſitare, quorum caluariæ ſunt aridiſsimæ

Atq

καὶ δι γελοῖος ἐμί σοι λέγων ταῦτα, ὁσημέραι καταγουσι αὐτούς. οἶσθ' οὖν, ἃ δύανσθ' ἄν ἔτι ἀνιέναι, ἅπαξ καταχθόνιοι γενόμενοι, ἐπεί τοι καὶ παγχάλεπα ἄν, ὦ Ἑρμῆ, ἔπαθον, εἰ μὴ ὀλίγα πράγματ' εἶχον, ἃ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀνάγειν πειρωμένους. ὦ μάταιοι τῆς ἀνοίας, οὐκ ἀδότις ἀπέχουσιν ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι Κάτθαν' ὁμῶς ὅ,τ' ἄτυμβός τ' ἀνήρ. ὅς' ἴσμαχε τύμβου.

Ἐνθ' ἴδε τιμῆ ἶρός, κρείων τ' Ἀγαμέμνων.

Θερσίτης θ' ἰδός Θέτιδος καλὸς ἠυκόμοιο.

πάντες δ' ἀσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,

Γυμνοί τε ξηροί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ερ. Ηράκλεις,

Atqui ridiculum eſt me tibi hæc dicere, qui quòd quotidie ipſos deducas, probè noſti an vbi ſemel terram ſubierint, denuò velut poſtliminij iure ad ſuperos remeare queant. Quin & ipſe maximè ridicula patererer, tot negocijs occupatus, ſi eos trajiciendo non deducere ſolùm, ſed reducere oporteret, ſi quando vellent bibere. O ſtulti, quæ eſt hæc amentia? Non ſcitis, quàm latè diſtantibus finibus viuentium & mortuorum res ſunt ſeiunctæ? quóque pacto ſe res habeant apud nos, vbi

P *Mortuus eſt æquè, tumuli qui neſcit honorem,*

Et qui ſortitur ſpectandi funera ſaxi:

Atque honor vnus adeſt & regi Agamemnoni, & Iro:

Therſitæ & ſimilis Thetidos formoſus Achilles.
Vmbræ nam pariter ſiccæ, nudæq; pererrant
Aſphodeli campos, confracto vertice cunctæ.

MERCVR.

Ηράκλες, ὡς πολλὰ τὸν Ομηρον ἐπαντλᾷς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Αχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον ἐπὶ ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκόν, ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν Ῥοιτείῳ. Χά. ὦ μεγάλοι, ὦ Ερμῆ, οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δέξομαί μοι, ἃς κάτω ἀπέρχομαι, τὴν Νῖνον τὴν Σαρδαναπάλου, τὴν Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας καὶ Κλεωνάς, καὶ τὸ Ιλιον αὐτό. πολλοὺς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν, μὰ Δί' οὐδὲ νεωλκῆσαι, μὰ Δί' ἀφυξαι τὸ σκαφίδιον. Ερ. ὦ Νῖνος μέν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐκ ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν ἔπειτα ὅπου ποτ' ἐστὶν εἴπῃς. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστίν, ἡ τοῦ πυργος, ἡ μέγα περίβολον, ἣ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ἐκπεπτωκυῖα, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς ἀσχολήσομαι δεῖξαί

Papæ! quàm multa ex Homero hauris. Sed quia me submonuisti, Achillis sepulchrum tibi volo indicare. Vides illud quod prope mare situm est? illic Troianum est Sigeum. Eregionè autem conditus est Aiax in Rhœteo. CHA. *Non magnifica neque insignia sunt monumenta. Verùm celebriores vrbes mihi commonstra, de quibus infernè tam magnifica audimus,* Q *Ninum scilicet Sardanapali vrbem, Babylonem, Mycenas quoque, tum & Cleonas simul, & Ilium ipsum. nam illinc oriundus, multos memini traijcere, adeò vt totis iam decem annis neque nauem subduxerimus, neque ea interim refrixerit.* ME. *Ninus quidem, ô portitor, iam est euersa, ita vt ne vestigiũ eius sit reliquũ, neq; vbi sita fuerit olim, facilè dixeris. Babylon autem tibi illa est tot turribus bene munita, quæq; magno illo ambitu est septa, haud ita multò pòst & ipsa desideranda, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me sanè commonstrare*

ἄξαί σοι, μὴ μάλιστα τὸ Ἴλιον.
πνίξεις γάρ, ἴσθ' οἶδ', ὅτι τὸν
μηρὸν καταλοῦσι, διὰ τὴν μυ-
κληδόνα τῶν ἐπῶν. πλὴν ἀλλ'
ἐκ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαί-
μονες, νυνὶ δὲ τεθνήκασι καὶ
σφ' ἀπεθάνοσαν γάρ, ὦ πορθη-
τά, καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρω-
ποι, καὶ τὸ παραδοξότερον,
καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχου οὖν
δὲ τάφος ἐν Ἄργει τις καταλε-
λείπται. Χά. παπαὶ τῶν ἐπαί-
νων, Ὁμηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων,
Ἴλιον ἰσχὺν καὶ ἀνδρώνυμον, καὶ
Κλισιὰς λέγων, καὶ ἀγὰ μι-
κρὸν λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πο-
λεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνος
ἐπάλους φονεύσουσι; Ερ. Ἀρ-
γείους ὁρᾷς, ὦ Χάρων, καὶ
Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ἀ-
ριθμῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν
Ὀθρυάδην, τὸν ἐπιγράφον-
τα τὸ τρόπαιον ἀφ' αὑτοῦ ὀ-
νόματι. Χά. ὑπὲρ τίνος δ' αὖ-
τῶν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πόλεμος; Ερ.
ὑπὲρ τοῦ πεδίου αὐτῶν, ἐφ' ᾧ μά-
χονται. Χάρ. ὦ τῆς ἀνοίας,

straré pudet: omnium verò maximè Ilium: alioquin, vbi descenderis, sat scio, præfocaris Homerum, propterea quòd tam magnificis versibus has nugas decãtare non erubuerit. Veruntamen & quondam extiterunt felices, nunc autem mortuæ sunt & ipsæ. R *Vrbes enim, ô portitor, perinde ac homines emoriuntur: & quod longè mirabilius, solidi etiã fluuij,* S *ita vt Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem reliquum appareat.* CHA. *Vah, quæ laudes, Homere, quanqúe superba nomina,*

Ingens Ilium, ac mœnibus amplum. Tum structæ bellè Cleonæ.

Sed interim dum fabulamur, quinam illic dimicant, & qua pro re se mutuò cædunt? MER. *Argiuos vides, & Lacedæmonios, ô Charon, atque semimortuum Imperatorẽ Othryadem, suo ipsius nomine tropheum inscribentem.* CHA. *At pro quo eis est pugna?* MER. *Pro ipso agro in quo pugnãt.* CHA. *O hominum amẽtiam,*

οἵτινες οὐκ ἴσασιν, ὅτι καὶ ὁ νῦν τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κτήσονται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. καὶ δὴ πολλάκις τοῦτο ἄλλοις ἄλλοι γεωργήσουσι, ποτάκις ἐκ βάθρων τὸ τρόπαιον ἀνασπάσαντες ἐς ἀρότρον. Βρ. οὕτω μὲν ταῦτα ἔχει. ἡμᾶς δὲ καταβάντας ἤδη, καὶ καλὰ χώραν ἀθήσαντας αὖθις τὰ ὄρη, ἀπαλλάξομεν, ἐγὼ μὲν κατὰ ἐκέλευσα, σὺ δὲ ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἥξω δὲ σοι μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκρῶν σκιῶν. Χά. οὗτοι ἐποίησας, ὦ Ἑρμῆ, εὐεργέτης ἀεὶ ἀναγκαῖος γράψῃ. ἀνάμνησόν δέ τι σὲ καὶ τῆς ἀρθμίας, οἷά ἐστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι· Χάρωνος δὲ οὐδεὶς λόγος.

qui haud sciunt se, etiam si nunc quisque eorum totam Peloponnesum possideat, vix tamen vix pedis locum ab Aeaco accepturos. Campum autem alias alij colent, sæpe etiam hoc trophæo per aratrum reuulso. MERC. Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos iam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis regrediamur, ego quidem quò sum ire iussus, tu verò ad nauem. Equidem pòst paulùm veniam & ipse, tibi umbrarum gregem mecum adducens. CHAR. Probè feciſti, ô Mercuri, atque in eorum album adscribêris, à quibus beneficio me affectũ perpetuò agnoscam: quandoquidem tua ope in hac peregrinatione plurimùm sum adiutus. V O' qualia infelicium hominum studia? Reges, lateres aurei, magnifica sacrificia, prælia: Charontis autem nulla habetur ratio.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hic & in Cataplo siue tyranno mira gratia humanæ conditionis miseriæ depinguntur.

a QVID rides.] *Propositio.* *b* Nam peregrinus ùm sim.] *Exhortatio à facili & conditione personæ.* *c* Renum agitare.] ἐρέσσειν. *Qui remo datus hæret custos, vt Virg. loquitur.* *d* Quin tu interim.] A' *merito & recompensatione.* *e* Principiò ergo.] *Exordium aliud à rei magnitudine ac difficultate.* *f* Breuiter editiore loco.] *Consilium de capiendo loco vnde prospectus pateat.* *g* Egregius Homerus.] *Locus ad quem alluſit, est* Il. λ; ὅσσαν ἐπ' ἠ-ώμενον, &c. *h* Non enim ita comparatum est.] *Accelit ad rem & contemplationem omnium quæ in terris vel gerantur vel appetuntur.* *i* Terram video amplam.] *Breuis hypotypoſis terræ.* k Cùm quidam ab amicorum.] *Tacita reprehensio per collationem.* l Cæcus Lynceus ille.] *Charon à Mercurio duobus* Homericis *versibus acutissimos oculos nactus. Vide ea quæ de* Lynceo *annotauimus in* Hermotimo, *& in* Icaromenippo. *Charontem* Virg. 6. Aen. *describit. Suidas abundè meminit.* *m* Homericis versibus.] *Digressio de Homeri versibus.* *n* Carminum vi.] *Ex* Odyss. *e est locus.* *o* Milo Crotoniata.] *Nihil aliud* Milonis Crotoniatis *vires tam famosas fecit, quàm exercitatio assidua, qui taurum in Olympico certamine suis humeris sine fatigatione in humeris gestare per stadij spatium minimè potuisset, nisi lactantem vitulũ quotidie portasset. Ex eo enim factum est, vt quantum cresceret vitulus, tantum & Milonis augerentur vires, vnde nihil mirum, si idoneæ tanto oneri ferendo fuerunt.* *p* Cyrus.] *Primus fuit qui apud Persas regnauit, translulitq; imperium, capto auo Astyage à Medis ad Persas, de quo multa apud Herodotum & Iustinum habes: quamuis* Xenophon *alio modo hæc referat. Is non solùm potentia & imperio fuit clarus, sed etiam prudentia, consilio, religione, pietate.* *q* Crœsus.] *Lydorum rex fuit opulentissimus: hinc pro ditissimo sæpe ponitur.*

Cuius historia luculenter exponitur ab Herodoto libro primo, & à Pindaro in Olympijs. r Felices quidem.] *Locus communis de felicitate, & contra diuitias.* s Laterum.] *Alius locus, de donarijs consecratis.* t Aurum ex Lydia.] *Multum auri in Lydia prouenire, receptum est. Hinc prouerbialiter dicitur, Lydia harena, vnde aurum conficitur. Habetur quoque terrarum fertilissima, quemadmodum ex Chrysanthe oratione apud Xenophontem facilè colligitur: ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ, &c. Enimuerò, inquit, postquam non de Syria solùm certabimus, vbi triticum est multum, & pecudes, palmaq; fructiferæ: verùm de Lydia quoque, vbi multum vinum, multæ fici, multũ oleum, mareq; alluit, per quod plura aduehũtur, &c.* u Crœsum.] *Prostigauit Cyrus Crœsi Lydi copias, illumq; captum habuit, de quo Herodotus in Clio & Euterpe.* x Cambyses ille est.] *Cambyses Cyri filius, Persarum & Medorum rex, qui quantum à patre diuersus fuerit, ex historicis facilè apparet. Namsororem contra ius & leges Persarum in vxorem duxit, eamq; paulò pòst peremit. Fratrem etiam Smerdem curauit interfici. Patrijs regnis Aegyptum adiecit. Sed offensus illorum superstitionibus, Apidis, cæterorumque deorum ædes dirui iussit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum misit, qui in Libya deserta arenis obrutus, vniuersus interijt. Ipse quoque cum suo se gladio imprudens læsisset, deorum (vt creditur) vltione, leuissimo ex vulnere mortem oppetijt: qua de re vide Herodotum lib. 2.* y Polycratem.] *Fortuna.* z Sed & vastã.] *Communis descriptio studiorum & cupiditatum humanarum, & primò priuatorũ: deinde publicarum personarũ.* A Porrò spes & metus.] *Spes & metus vt nos afficiunt, vide in Pseudomãte, & quæ ibi annotauimus.* B Nã ab ipso fato.]

Stat sua cuiq; dies, breue & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ ——. C Alius autem.]

——tollunturin altum
Vt lapsu graui oriere ruant ——.

D A terra subductus.] *Tolluntur in altum, vt lapsu graniore ruant.* E Tum illud ille.] *Hîc neutri generis Articulus præponitur τὸ λῃφθὲν ἐκ τεχνικῶς .i. materialiter sumptis sicut & infinitiuis. vt etiam in Rhetorum magistro, & de Mercede*

cede conductis. F Mortales assimiles] *Vitas hominũ bullis similes facit: quarum aliæ simulatque natæ sunt, protinùs euanescunt: aliæ paulò diutiùs durant: omnes breuissimis quibusdam interuallis, aliæ succedunt aliis. Neque quicquam profectò potuit excogitari quod melius repræsentaret, quàm nihil sit hæc vita nostra, quâ nihil fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Vnde homines Homero μινυνθάδιοι sunt, citò perituri, sicut Iliad. σ. ijdem cum foliis conferuntur, quorum alia ventus humi prosternit, alia virescunt tempore verno. Et hoc sibi vult prouerbium ab Erasmo nostro copiosissimè explanatum, huic loco plurimùm inseruiens, Homo bulla. Est enim bulla tumor ille inanis, qui visitur in aquis, momento temporis enascens simul, & euanescens.* G Vidistíne bullas.] *Amplificatio per collationem, Homo bulla.* H Earum sané.] *Amplificatio per collationem.* I Arborum foliis.] *Homines arborum foliis similes.* K O stulti qui tanto studio.] *Commonitio Charontis.* L Tum ignorantia.] *Ignorantia & error, quibus hominum animi excæcantur.* M Vnum adhuc discere.] *Confutatio opinionis de defunctorum honoribus.* N Saxa illi sonant.] *Moris fuit apud antiquos, vt non tantùm cadauera vngerent, quò aut diutiùs seruarent ea, aut ne à vermibus depascerentur, sed etiam cippum, cui corollas & serta imponerent:*

Sed a nouercali dederat fragrantia cippo.

Hinc τὸ σιδὼς δέδοται prouerbio dictum ab antiquis, quoties morbum capitalem innuebant, & vitæ periculum imminere. Plutarch. in Aristide. Idem Lucianus in Commentario περὶ πένθους. & Virg. 6. Aeneid. de Miseno:

—corpus quę lauant frigentis & vngunt.

pòst Homer. Iliad. ω. O Vinum mulsumque.] *Vino fauillam lauabant. Quin in lib. 2. Epigr. Viuo sibi exhiberi cupit, quæ mortuis præstare solent, ne impensè pereant. Vide Commentarium de Luctu.* Mortuus est æquè.] *Omnib. promiscuè moriendum est. Moritur simul & qui sepulchro caret vir, & qui tumbam sortitur in eadem namque sorte sunt Irus mendicus, & rex Agamemnon.* Κάτδυπος *pro* κατέδυπος *per syncopen. aoristi β. Irus mendicus celebratus est in Odyss. Homeri.*

Vnde prouerbium factum: Iro pauperior. Agamemnõ dux exercitus Græcorum ad Troiam, quem Homerus celebrat in tota Iliade. Q Ninum scilicet Sardanapali vrbem.] *Ninos, Stephano, vrbs Assyriorum, quam condidit Ninus Beli filius, & primus Assyriorũ rex, & Semiramidis maritus. Ciues Ninỹ. Strabo initio lib. 16. De ea Phocylides apud Dionẽ, Chrysostomus in Borysthenicis orat. 36.* R Vrbes enim.] *Non homines tantùm, verùm & vrbes, & propè cuncta morti obnoxia esse.* S Ita vt Inachi.] *Inachus primus Archiuorum rex fuit, qui Inach fluuio nomen dedit, à quo Peloponnesus nobilissima totius Europæ peninsula Inachia dicta est, & Argiui ipsi Inachidæ appellati, autore Stephano, cuius verba hęc sunt: Ἰναχία, ἡ Πελοπόννησος, δὸ μόνον τὴ ἄρχ ἀπὸ Ἰνάχ & πλαμῦ, τὸ ἐθνικὸν Ἰνάχ.* T Argiuos vides.] *Monumenta & gloria rerum gestarum.* V Q' qualia.] *Epilogus & scopus Dialogi.*

SEQVVNTVR ORATIONES QVARVM QVAEDAM ADHVC INter Mortuorum dialogos, & Meretricum: quædam adhuc inter Saturnales Epistolas prius relatæ fuêre: nonnullæ quoque Dramaticæ.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ. Λυκίνῳ τῷ Ερμοτίμῳ.

HERMOTIMVS, SIVE DE HAERESIBVS, ad Sectis.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus didacticus est. Disputat autem de sectis philosophorum, quæ nam optima sit, & ad felicitatem, quam omnes profitentur, certissimè ducat. Et quia impossibile apparet, ex tam multis, tamque diuersa sentientibus, quid optimum atque verissimum sit,

ſit, eligere: tandē concluditur, ſatius eſſe nō philoſophari, quàm fruſtrà ætatem ac operam in eo quod aſſequi nequeas, conſumere. Series dialogi ita ſe habet. Occaſio & exordium ab inceſſu & habitu Hermotimi Stoicæ philoſophiæ ſectatoris ſumitur, qui quoniam viginti iam annos perpetuos philoſophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam ſuperauerat, diſputationi occaſionem & materiam ſubminiſtrat. Prima igitur quæſtio tractatur, quanto omnino tempore opus ſit ad virtutem & felicitatem conſequēdam, Luciano longitudinem illius vt nimiam accuſante, Hemotimo autem contrà præmia & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc diſputationis procœmio, & quaſi quadam ſylua præmiſſa, mox ad principalem quæſtionem venitur, puta quæ nam philoſophorum ſecta certiſſima atque optima ſit, & quomodo eadē deprehendi debeat. Ibi Hermotimus Stoicam præferens, eiusque rei rationes quaſdam nō ſatis idoneas adhibens, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc diſputationem quaſi de integro orditur. Ac primò quidem virtutis icone quadam propoſita oſtendit, cùm multi adeò ſint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diuerſa turba, tamq; graui cauſa optimum & certiſſimum ducem, quærendum atque eligendum eſſe. Quem cùm alter ex Stoicis ſumendum eſſe rurſum diceret, eiusque rei argumentum etiam hic non ſatis idoneum afferret, Lucianus per proſopopœiam reliquorū philoſophorum, ſeipſos immeritò cauſa indicta damnari, ac Stoicis iſtis recentioribus præponi quærentium, apologiam ſubiungit, Hermotimumq; reprehendit, qui quos nunquā cognôrit ac legerit, temerè adeò damnet. Et hunc locum ita concludit, vt dicat, quoniam in incerto ſit quænam philoſophandi via alijs præferri debeat, omnes æquè relinquendas eſſe. Hinc varijs ſimilitudinibus vtrinq; res agitur, Hermotimo defendente Stoicā viam, & contendente apud vnum aliquem deprehenſa veritate,

tate,non esse opus alios vltrà consuleret contrà autem opponẽte Luciano, sed apud vnum aliquem nondum inuentam ac deprehensam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento,iam & de tempore agitur,quo ad cognoscendos omnes opus sit: quod tam longum præfinitur, vt impossibile videatur vel partem illorũ etiam per omnem ætatem ab vno aliquo euolui atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes euoluere, & tamen idem necessarium, si veram viàm ad virtutem deprehendere velis, satius esse in totum ab illis abstinere. Et hinc quoque ad similitudines deueniunt, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse vt omnium omnia scripta euoluantur, sed ex parte cognosci ac iudicari totum posse: Luciano autem contrà negante, nisi si totum idem vniformé sit, & antea aliquando,quale sit,visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non vnius generis esse, sed de multis ac diuersis rebus tractare. Post hæc idem alijs quoque argumentis ostendit,difficultatem eligendi & iudicandi tum de ipsis vijs, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde vt maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse. & hæc multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concesso eo, vt Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, neminem adhuc illorum inuentum fuisse, qui, quod promitteret alijs,ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare: quod & exemplo cuiusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur,philosophandum hoc pacto nõ esse:id quod mox Hermotimus facit, ex pœnitentia priore vita atque habitu reiectis.

LVCIA-

ΣΩΝ, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς βιβλίῳ καὶ τῇ τῶν βαλλιόντων σπουδῇ παραπλησίως, παρὰ τὸ διδάσκαλον ἐπαγομένῳ ἴσως. ἐνθύμιόν γοῦν τι μεταξὺ προϊόντων, καὶ τὰ χείλη διεσάλευσας, ῥῆμα ὑποψιθυρίζων, καὶ τὴν χεῖρα ὧδε καὶ ἐκεῖσε μετέφερες, ὥσπερ τινα ῥῆσιν ἐπὶ σαυτῆς διατιθέμενος. ἐρώτημα δέ, ἢ τί τῶν ἀγκύλων σωτιθεὶς, ἢ σόφισμα ἐριστικὸν ἀναφροντίζων, ὡς μηδὲ ὁδῷ βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀλλ' ἐνεργὸς ἄνης, ἀεί σπουδάζόν τι πράττων, καὶ ὃ τὲ ὁδὸν ἔοικε ποιεῖν ἄρτις τὰ μαθήματα. ΕΡ. Νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τὴν γὰρ ἐκβιβλὴν συνουσίαν, καὶ ἃ ἔπη πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπιμπαζόμην ἐπιὼν τῇ μνήμῃ ἕκαστα. καὶ

Vantum[a] *cùm ex codice, tum properandi ſtudio coniecturam facere licet, Hermotime, ad præceptorẽ gradum maturanti ſimilis eſſe videris. Volutas verò ſedula agitatione inter progrediendũ aliquid in animo, cùm ipſa labia commouere ſoleas ſenſim, & tacitè ſubmurmurando. Quinetiam ipſam manum iam in hãc, iam in alteram partẽ transfers, quaſi orationem aliquam apud te digeras. Quæſtionem autem aut alioqui ex obliquis illis captiunculis quiddam componis, aut etiam diſceptationem ſophiſticã comminiſceris,*[b] *ita vt neque per viam incedens, otium agere ſuſtineas, verùm ſemper in negotio feruens & ſedulus, nunquam non quidpiam ſeriæ rei conficis, adeò vt itineris quoque laborem ad diſciplinarum exercitium referre ſoleas.* HER C. *Sanè per Iouem, Luciane, tale quiddam eſt quod dicis. Commodùm enim heſternæ diſputationis conuerſationem, quæq; ille ad nos diſſeruerat, ſingula recogitando inter eundum in memoriã reuocabam.*

Aequum

χὴ δ μηδ᾽ ὑμᾶ καιρὸν, οἶ-
μαι, παιζόμα, ἀδόκητας ἀλγη-
θὶς ὧν τὸ ἀπὸ ζῦ Κώου ἰα-
τροῦ ἀρημμένον ὡς ἄρα βρα-
χὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δ᾽ ἡ
τέχνη. καί ζοι ἐκεῖνος ἰατρι-
κῆς πίεσ ταῦτ᾽ ἐλιγγῶ, ἅμα-
θεσίρου πράγμα]ος. φιλο-
σοφία δ᾽ χὴ μακρῷ ζῦ χρόνο
ἀνίφικ]ος, ὧ μὴ πάνυ τις
ἐγχωρήσ, ἀτρὶς δὲ χὴ
γοργὸν ἀφεῖπε ἐς αὐτώ.
χὴ τὸ κινδώνυμα ρὺ περὶ
μικρῶν, ἢ ἄθλιον ἦναι, ἐν ζῷ
πολλῷ τῶν ἰδίων συρφε]ῷ
παραπολόμενον, ἢ εὐδαιμο-
νῆσαι φιλοσοφίσαν]α. Λυκ.
τὰ μὲν ἆθλα, ὦ Ερμότιμε,
θαυμάσια, ἀλίκα ἄρηκας.
οἶμαι γε μὲν οὐ πόρρω σε ἦ-
ναι αὐτῶν, ἄγε χὴ ἀκάσαν
ζῶ τι χρόνο, ὁπόσον φιλολο-
φῶς, χὴ προσέτι ζῶ πόνο,
οἷόν

Aequum verò esse opinor,
ne quod tempus vacuum la-
boris temerè & negligenter
prætereamus: præsertim cũ
nobis obscurum non sit, ve-
rissimum esse quod medicus
dixit Hippocrates, nimirum
hanc vitam angustis circun-
scriptam esse terminis, ipsam
verò artem infinitæ proli-
xitatis. Sedenim hoc ipsum
ille de arte Medica protulit,
quæ quidem res multo mi-
nore labore perdiscitur: cæ-
terùm c *philosophia multo*
tempore haud ita compre-
hensu facilis est, nisi quis
summa vigilantia inconnu-
ueter & perpetuò oculos ha-
buerit in eam coniectos. At-
qui neque de paruis rebus
aut ludicris in periculum
venimus. Aut enim oportet
miseram & ærumnosam, in
promiscua priuatorum multitudine, ætatem agere: aut Phi-
losophiæ studijs excultum, vitam felicem degere. LVC.
d *Enimerò ipsa præmia, quæ dixisti, ô Hermotime, admira-*
tionis plena sunt, & quantiuis precij existimanda. Porrò opi-
nor, illa ipsa fermè te cõtigisse, neq; ita procul à te esse sepo-
sita, si quo modo fas est coniecturam facere e *ex temporis lon-*
gitudine, quod in philosophiæ studijs perdiscẽdis contriuisti.

Insuper

οδόν μοι δ μέγιστον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχειν δοκεῖς. εἰ γάρ τι μέμνημαι, σχεδὸν ἔκοσιν ἔτη ταῦτά ἐστι, ἀφ' οὗ σε ἐθέλειν ἄλλο ποιοῦντα ἑώρακα, ἢ παρὰ τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τὸ πολὺ εἰς βιβλίον ἐπικεκυφότα, καὶ ἀπομάγματα τῶν σωφρονιστῶν ἀπογραφόμενον, ὠχρὸν ἀεὶ καὶ φροντίδων, καὶ τὸ σῶμα κατεσκληκότα. δοκεῖς δέ μοι ἐκ' ὀλίγον ὅσον ποτὲ ἀνιέναι σεαυτὸν, ὅτε ὅλως ἄνειμι ἐν τοῖς πράγμασι. ταῦτ' οὖν σκοπουμένῳ μοι, φάνηθι εἰς μακρὰν ἐπιλήψεσθαι τῆς εὐδαιμονίας, εἰ μὴ πέπλασται ἡμᾶς, καὶ πάλαι αὐτῇ σιωπᾷς.

Ερμ. πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ὅς νεωστὶ ἄρχομαι παρακύπτειν εἰς τὴν ὁδόν; ἢ δ' Αρετὴ πάνυ πόρρω κατὰ τὸν Ησίοδον οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπ' αὐτὴν μακρός τε καὶ ὄρθιος καὶ τραχύς, ἰδρῶτα οὐκ ὀλίγον ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις.

Λυκ.

Insuper etiã ex labore, quem mihi non mediocrem iam os lim impẽdisse visus es. Quippe, si rectè cõmemini, hic fermè annus est vigesimus, ex quo te nihil aliud rei facere conspexi, quàm præceptores frequentãtem, & quampluri mùm libris prono et obstipo capite intentum, ad hæc dissertationum philosophicarũ commẽtarios describentem, semper diutinis curis & cogitationibus pallidum & exucco corpore prorsus aridum, adeò vt somni quoq; parcissimus mihi visus sis. ea tua est in studijs vrgendis frequẽtia & sedulitas. Hæc itaq; cùm mecum memoria repeterem, breui fore spero, vt exoptatam felicitatem apprehẽdas: atq; adeò, nisi nobis ignaris imposueris, iamdudum cum illa conuersatus es. HER. *f Vndénam hãc animo spem concipis, ô Luciane, qui ad viam prolato iam primùm capite prospicere incipio? Ipsa porrò virtus, si quid Hesiodo credimus, valdè procul sita est, ad quam pertingendam vt via est longa, ita non minùs ardua & aspera, non parũ sudoris & laboris viatoribus exhibens.*

LVC.

Λυκ. οὐχ ἱκανὰ οὕτω ἴδρωταί σοι, ὦ Ερμότιμε, καὶ ὡδοιπόρηκας; Ερμ. ὅ φημι, οὐδέν γὰρ ἐμποδίζειν μοι φαινόμενα εἶναι, ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενον. τὸ δὲ νῦν ἀρχόμεθα ἔτι, ὦ Λυκῖνε. Λυκ. ἀπὸ τοιούτου γε ἀρχῆς, ὁ αὐτὸς οὗτος Ησίοδος ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔφη εἶναι, ὥστε κατὰ μέσον τὸν ἀνοδον εἶναί σε ἤδη λέγοντος, οὐκ ἂν ἁμάρτοιμι. Ερμ. οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο, πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν λείποι. Λυκ. ἀπὸ ποῦ γάρ σε φῶμεν τῆς ὁδοῦ τυγχάνειν ὄντα. Ερμ. ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι, ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον, ὀλισθηρὰ ὂν καὶ τραχεῖα, καὶ δεῖ χεῖρα ὀρέγοντος. Λυκ. ἐχὸν δὲ διδάσκαλός σοι τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἄκρου, καθάπερ ὁ τοῦ Ομήρου Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθιείς, τοὺς αὐτοὺς λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀ-

LVC. *Ergo nondum ſatis tibi ſudatum eſt, neque ſatis cõfectum itineris?* HERM. *Mihi quidem non videtur. nihil enim præpedimento mihi eſſe viderem, quò minùs per omnia felix eſſem, ſi vnquam mihi conceſſum fuiſſet in ſummo faſtigio conſiſtere, nunc verò, Luciane, tantùm adhuc incipio.* LVC. 8 *Atqui principium ille ipſe Heſiodus, dimidium totius eſſe dixit. Itaque ſi iuxta medium te ingreſſum eſſe dixerimus, fortaſſe non multũ à vero aberrabimus.* HERM. *Nullo modo, ne hoc quidem dixeris, quantumuis multum nobis confectũ ſit.* LVC. *Proinde vbi tandem in itinere te conſtitutum eſſe rectè dixerimus?* HER. *In ipſo montis radice conſiſtentem, ô Luciane, modò porrò ire conantem. Eſt verò omninò via lubrica & aſpera: ac planè eo opus eſt, qui manu protenſa aſcendentem ſubleuet.* LVC. *Nunquid igitur præceptor tuus ad hoc tibi ſatis idoneus eſt, quèadmodum Iupiter Homericus catenam quandam auream, ex ſummo demittens, ſuas ipſius orationes opinor, quibus te vide-*

σι ἀναστῆς λυπαδὴ, καὶ ἀνακεφίζῃ πρὸς αὐτόν τι καὶ πλὴν ἀρετῆν, κἀτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς. Ερ. αὐτὸ τοῦτο ἔφηθα, ὦ Λυκῖνε, τὸ γιγνόμενον. ὅσον γοῦν ἐπ' ἐκείνῳ, πάλαι ἀνεσπάσμην ἄνω, καὶ συνῆν αὐτοῖς, τὸ δ' ἐμὲ μέχρι τινὸς ἐνδεᾶ. Λυ. ἀλλὰ βαρέως χρὴ, μὴ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, ἐς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ὁρῶντα, καὶ πλὴν ἄνω τὸν ἁρμονίαν, καὶ μάλιστα ἐκείνοις συμπροθυμούμενον. πλὴν ἀλλά τινα σοὶ ἐλπίδα ἐπιφαίνει, ὡς δή ποτε ἀναβησομένῳ, ἐς νίκην ἕκαστον ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔσεσθαί σε, οἷον μετὰ τὰ μυστήρια τὰ ἄλλα, ἢ Παναθηναίοις; Ερ. ὀλίγον φῂς, ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀπ' ἐς πλὴν ἐξῆς Ολυμπιάδα; Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον, ὃν πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μετὰ δύο μὲν δὴ Ολυμπιάδας πάντως, ἢ πολλῷ ἄν ὑμῶν βαθυμίαν καταγνοίη τις, te videlicet ſubductũ, cùm ad ſe, tum ad Virtutem ſubleuare queat, præſertim cùm ipſe multo antè aſcẽderit? HER. Hoc ipſum profectò, Luciane, quod dixiſti, à præceptore ſedulò factum eſt. Etenim quantũ ad illius operã attinet, iam olim ſubductus ſum, & cũ illis conuerſationẽ habui: quantũ verò ad me attinet, nondum aſcendi. LVC. Atqui bonum animũ habere oportet, optima ſpe mẽte cõcepta, ad itineris finẽ & felicitatẽ in ſummo propoſitam cõſpicientem: maximè verò, illo animo ſis inclamationibus cohortante & inclamãte. Veruntamen valde ſcire velim, quæ nam ſpes ab illo tibi oſtenſa ſit, ſuperato iam cacumine: an mox futurum conijctandũ ſit, te in ſummo fore poſt myſteria, aut omnino poſt Panathenæa? HER. Perexiguum eſt quod dicis, Luciane. LVC. An poſt quinquennium iam ſubſequens? HER. Et hoc quidem modicum eſt cùm ad virtutem exercendam, tum ad felicitatis poſſeſſionem conſequendã. LVC. Proinde ad ſummum poſt decennĩ, niſi extremè pigri & lenti haberi velitis,

ἂ μηδ' ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἀνύσαιθ', ὅσον περὶς ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν ἐς Ἰνδοὺς ἀπιόντα, ἔστ' ἐπανιόντα ῥᾴδιον. ἃ καὶ μὰ τὸν Δία, μηδ' ἂν βασίζοι τις, ἀπ' ἐν τοῖς ἄκροις μέσου ἴδρυσι πεπλανώμενος. καίτοι πόσῳ τινὶ βάλοι ὑψηλοτέραν καὶ λιθοτέραν θῶμιξ ἂν τὴν ἄκραν, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, τῆς Ἀόρνου ἐκείνης, ὦ ἐντὸς ὀλίγων ἀμιρῶν Ἀλέξανδρε καὶ λῃστὰ λῃστά; ΕΡ. ἀλλ' ὅμοιον, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἔστι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ ἀνάπλασας, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατορθωθῆναι καὶ ἁλῶναι, ἀλλ' ἂν μύριοι Ἀλέξανδροι πεσεῖσθαι. ἀπὸ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν, νῦν δὲ ἀνέρχονται μὲν οὐκ ὀλίγοι μάλα ἐῤῥωμένως, καὶ προέρχονται ἐπὶ πολύ, οἱ μὲν ἐπὶ πάνυ ὀλίγον, οἱ δὲ ἐπὶ πλέον. ἐπέβαν δέ τινες καὶ μέχρι τοῦ ὀδὲν γνώναι, πολλοῖς

cùm neq; tanto tempore ad virtutis faſtigium aſcendere queatis, quanto vnus aliquis ter à columnis Herculeis ad Indos vſq; haud difficulter ire atque redire poſsit, ſi non rectà aut citra intermiſsionem perpetua profectione iter faceret, verùm apud populos iacentes in medio pauliſper commoratus oberraret. Et quônam modo tandem credibile eſt, petram, ſupra quã vobis Virtus habitare creditur, altiorem decliuioremq; eſſe illa [i] *Aorna Indica, quæ paucis in diebus ab Alexãdro ſumma vi euerſa eſt funditus?*

HER. [k] *Diſsimile prorſus eſt quod adfers, ô Luciane. neque enim eadem res eſt quam tu confingis, quæ tam in exiguo temporis ſpacio confici aut capi queat, non ſi infiniti Alexandri ad vnum omnes ſuas vires coniunxerint: quoniam multi qui conſcendere moliebantur, fuerunt: iam verò non parùm multi valde forti aſcendunt animo, & proficiunt partim quidem non nimiùm, partim verò altiùs. Cæterùm vbi mediũ itineris iam attigerint multis per-*

λοῖς ζῶις ἀπόροις καὶ ἀνοχθίσαι ἐντυγχάνουσι, ἀφ' ἁπαντῶσί τι, καὶ ἀναφύσησιν ἀθυμαίνοντα, καὶ ἱδρῶτι ῥεύμενοι, καὶ φύρεσθαι δοκοῦντες. ὅσοι δ' ἂν ἐς τέλος διαφερθέωσιν, οὗτοι πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου εὐδαιμονοῦσι, θαυμάσιόν τινα βίον καὶ λοιπὸν βιοῦντες, οἷον μύρμηκας ἀπὸ ὕψους διασκοποῦντές τινας τοὺς ἄλλους. Λυ. παπαὶ, ὦ Ερμότιμε, ὀλίγους ἡμᾶς ἀφφαίνεις, οὐδὲ κατὰ τοὺς Πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παντάπασιν ἐν χῷ καὶ γῆς. ἀκότως. ὑψηλὰ γὰρ οὐ φρονεῖς, καὶ ἄνοφθ. ἡμεῖς γ', ὦ συμφυτοὶ, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἑρπόμενοι ἴσμεν, μετὰ τοὺς θεοὺς καὶ ὑμᾶς προσκυνοῦμεν, ὑπερφιλεῖς γε μεγάλως, καὶ ἀνιλθόντας οἱ πάλαι σπεύδειτε. Ερ. ἀλλὰ γὰρ χρόνοις καὶ ἀνιλθεῖν, ὦ Λυκῖνε, ἐλλὰ πολὺ τὸ λοιπόν.

tis perplexi difficultatibus, protinus omnia faſtidiunt, & reuertuntur grauiter anhelãtes, multoq; ſudore perfluentes, itineris laboribus abſterriti. Quicunq; autem omnibus gnauiter ſuperatis incommodis & diſcriminibus, in finem vſque animosè perdurauerint, illi tandem ad faſtigium vſque conſcendunt, & ex illo felices facti, vitam quandam admirandam per reliquam ætatem exigunt, alios quidem mortalium non ſecus atque formicas è ſublimi contemplantes. LVC. Papæ, ô Hermotime, quantulos homunciones nos eſſe oſtendis, qui neque Pygmæis quidem ipſis nos conferre dignaris: ſed in totum humi repentes, in cauernis terræ degere confingis? Non iniuriâ alta & quæ ſurſum ſunt, ſapis. Nos verò infimæ plebeculæ extrema fex, & quotquot per humum repentes ſumus, poſt deos etiam vos ſupplicibus votis deueneramus in alto conſtitutos, animumq; properandi addentes conſcendentibus. HERM. Vtinam ſaltem aſcendendi facultas vnquam nobis daretur; verùm multum adhuc viæ conficiendæ ſupereſt.

Λυ. ὁμως ὑπ ἔφηθα ὀπόθεν, ὡς χρόνῳ παραβαλεῖν. Ερ. ἀλλ' αὐτὸς γὰρ οἶδα, ὦ Λυκῖνε, τάχειβὶς. ἀκάλωμαί τοι ὁ πλέω τῶν ἔτεσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μεθ' ἃ πάντως τε καὶ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐσόμεθα. Λυ. Ηράκλεες, πολὺ λέγεις. Ερ. καὶ γὰρ περὶ μεγίστων, ὦ Λυκῖνε, οἱ πόνοι. Λυ. τοῦτο μὲν ἴσως ἀμυθὲς, ὑπὲρ δὲ τῶν ἔτεσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα, πότερον ὁ διδάσκαλός σου λαθυπέσχετο, ἢ μόνῳ σοφὸς, ἀπὸ καὶ μαντικὸς ὤν, ἢ χρησμολόγῳ τις, ἢ ὅτι τὰς Χαλδαίων μυθολογίας ἐπίσαντο; φασὶ γὰρ ἐκείνους τὰ τοιαῦτα. ὁ γὰρ δὴ σὺ γε ἐκ τοῦ ἐπὶ τῷ ἀλλῳ, ἐὰ βιώσῃ μέχρι πρὸς τῷ ἀριστῷ, τοσοῦτος πόνος ἀνέχεσθαι, καὶ ταλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ ἐλλοτα ἔοικε πλησίον ἤδη τοῦ ἄκρου γενόμενον, τὸ χρεὼν ἐπισὰν, διαπάσεσθαι λαβόμενον τῆς πο-

LVC. At tu nondum exposuisti, quanto temporis spacio opus sit vt in complexu virtutis interquiescas. HER. Neque ipse admodum hoc ipsum exactè calleo, ô Luciane: opinor tamen non minùs viginti annis peropus esse, quibus exactis omnino me in summo fastigio futurũ esse confido. LVC. O' Hercules, perlongũ est quod dicis. HER. Siquidem de maximis rebus nobis labor est propositus. LVC. Fortasse illud verum esse non valde negauerim. Quòd autem viginti annos adhuc dicturus sis, quónam modo præceptor tuus certũ te reddidit, nedum sapiens existens, verùm etiã fatidico spiritu præditus, aut vnus ex illis[m] qui Chaldaica disciplina sunt imbuti? Aiunt itaq; & hæc sciri posse. neque enim verisimile est, adeóq; iniquum esse, vt tu

vitæ tuæ incertus, num vnquã in humanis agens virtutẽ amplexurus sis, tantos labores temerè susciperes, tot perpessis diu noctuq; difficultatib⁹: præcipuè verò cũ prorsus ignores, num in propinquo summitatis te consistentem imminẽs Parca, pe-

de con-

ἀλλ', ἐξ ἀνιλῶς τῶς ἰαπιδ@. Ερ. ἄπαγε, ἀνοσιώμα γὰρ ταῦτα, ὦ Λυκῖνε. ἀπ' ἐξῆς βιῶναι. ὡς μίαν γὲ ἡμέραν εὐδαιμονίσω, σοφὸς γενόμε@. Λυ. καὶ ἱκανά σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων καμάτων ἡ μία ἡμέρα. Ερ. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκαιριαίον, ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δὲ ἀλλ' ἄνω ὅτι εὐδαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χαλῶ ὑπομένειν ἐπ' αὐτὰ, πόθεν ἔχεις ἀδηώνας; ὃ γὰρ ἐμὲ αὐτὸς οὐ ἀνιλάλυθας. Ερ. ἀλλὰ ἔγ' ἐπιδασκάλε πιστεύω, λέγοντι ἐμοὶ πάντων οἶδα, ὅτι ἀπρότατ@ ἦλθ ἄν. Λυ. ἴλεως δὲ πρὸς θεῶν, ποῖα τὰ περὶ αὐτ@, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῷ ἰκᾶ, ἔπε τινὰ πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους; Ερ.

de correptum, atque ab omni ſpe potiundæ virtutis deiectum, deorſum detractura ſit. HER. *Apage iſta: quippe nefas & irreligioſum eſt talia loqui, ô Luciane. Atqui abundè ſat eſt, ſi vnicam tantùm dieculam ſapiens factus, felicitate illa perfruar.* LVC. *Ergo pro tantis exantlatis laboribus vnius dieculæ ſpacium tibi ſatis eſſe videtur?* HER. *Mihi equidè breuiſſimum etiam tempuſculum ſatis eſt.* LVC. *Cæterùm illam ſupernè contingendam felicitatem, cuiuſmodinam ſit, cuius gratia dignum exiſtimas nihil non perferendum eſſe, vndénam habes perſpectam & cognitam? neque enim ipſe vnquam in virtutis vſque cacumen aſcendiſti.* HER. *At ego præceptori differenti fidem habere ſoleo, cui hæc ad vnguem explorata eſſe dubium non eſt, cùm præ omnibus ſit in ſummo virtutis faſtigio excelſiſſimus.* LVC. *Dic verò per Deos, qualiánam illic eſſe, aut cuiuſmodi tandem felicitatem gnauiter aſcendentes manere affirmabat? Nunquid confertas diuitias? an dignitatem & gloriam? aut voluptates quaſpiam non æſtimandas?*

Ερ. ἐὺφήμει, ὦ ἑταῖρε· ἀλλ γὰρ δὴ ταῦτα, πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀπὰ τίνα φῂσὶ τὰγαθὰ, ἃ μὴ ταῦτα ἔξεσι πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐληλύθοντας; Ερ. Φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως ἀπηκριβωμένον, καὶ ἱκανὰ ἔχα πλοῦτος καὶ δόξας καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα τοῦ σώματος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἀνεσάμενος ἀνέρχεται, ὥσπερ φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ, καταπεπρησμένον, θεὸν γενέσθαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀφελὼν ὑπόβολον ἀνθρώπειον ἔλαχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρόν τε, καὶ ἀπύρακτον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπλευσεν εἰς τὰς θεὰς διαπεπυρωμένον ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὕτω δὴ καὶ ὁ Φιλοσοφίας, ὥσπερ ὑπό τινος πυρὸς, ἅπαντα

HER. *Bona verba, ô amice: neque enim hæc quicquam faciunt ad vitam virtuti vacantem.* LVC. *Quæ igitur sunt illa bona, si ne hæc quidem hi qui ad exercitij finem deuenerunt, habituri sunt?* HER. *Sapientiam, animi magnitudinem, ipsiusq; honesti & iusti precium, præterea autem omnium rerum exactam & absolutam cognitionem, certò & constanter persuasum nihil sapientem desideraturum. Porrò diuitias, dignitates, voluptates, & cætera quæcunque sunt corporis, hæc inquam in vniuersum infrà relinquit: quibus exutis & abiectis, omni euicta difficultate in summitatem emergit: non secus atque Herculem in Oeta monte combustum, ad Deos migrasse tradunt, & ipsum deum factum. Etenim ille cùm à se abiecisset quicquid à matre humani atque mortalis contractum acceperat, seruata pura & incorrupta diuinitate, probè prius extructæ pyræ incendio purgatus, in cœlum subuolasse creditur. Ad hunc modum illi quoque philosophiæ opera & adminiculo tanquam igni quodam*

ἅπαντα ταῦτα περικαθάρσεις, ἃ τοῖς ἄλλοις θαυμαστὰ εἶναι δοκεῖ, οὐκ ὀρθῶς δοξάζουσιν ἀνιλθόντα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ λαμονῦσι, πλοῦτον καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν· ἀλλ' ὀλίγα μιμνημονεύοι ἔτι, καταγελῶντα δὲ τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι, Λυ. Νὴ τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἑρμότιμε, τὸν ἐν Οἴτῃ ἀνάβασιν καὶ τοῦ λάου λέγεις περὶ αὐτῶν πολλὴν ἄνωθεν τόνδε μοι ἄπιθι, καὶ διέρχου πάντα ἐκ τῆς ἄκρας, ἵν' ἴδωμέν σοι, μεγαλόφρονι τοῖς ἄνω, ἃ καταλιπόντα, καὶ ἀνάγκη ἅπαξ ἀνιλθόντας αὐτὸς μένειν, καὶ σωφρονεῖν τῇ ἀρετῇ, πλοῦτον καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν καταγελῶντας; Ερ. ὁ μόνον τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὃς ἂν ὀρθῶς ἀνιλθὼν πρὸς ἀρετὴν, ὅτι ὀργῆς, ὅτι φόβου, ὅτ' ἐπιθυμίας ὁ δεῖνα ἂν ἀπαλλάξῃ, οὐδ' ἂν λυποῖτο, οὐδ' ὅλως πάθος ἔτι δεινὸν πάθοι ἄν.

quodam perpurgati, omnibus illis reciſis, & à ſe amputatis quæ vulgi animis digna precio & admiratione videtur, parùm recto & ſano ventes iudicio, conſcenſo cacumine, felicè & beatam degunt vitam, diuitiarum, dignitatũ & voluptatũ ne memores quidè ampliùs, è ſublimi deridentes eos potius à quibus hæc alicuius momẽti eſſe ducũtur. LVC. *Ita ſanè per Herculẽ Oeteum, Hermotime, eſt quædam animi excellentia, magnitudóq; & felicitas, quæ penes ipſos eſt. Cæterùm hoc mihi quæſo ediſſere, an nunquã è faſtigio illo virtutis, vbi velint, regrediantur poſtliminio, rebꝰ quas à tergo reliquerũt, vſuri? An omnino neceſſariũ eſt ſemel delatos in verticẽ, ibidem perpetuã vitã agere, cũ ipſa virtute ſuauiter cõuerſantes, medio vngue oſtẽſis diuitijs, honoribꝰ & voluptatibꝰ?* HER. *Non ſolũ hoc illis liberũ eſſe ſcias, ô Luciane, ſed quemcũq; virtute cõſummatũ cõſpexeris, eundẽ neq; iracũdiæ, neq; timori, neq; vllis cõcupiſcentijs turpiter deditũ eſſe aut ſeruire putato. Nõ ſi reb. inſigniter dubijs iactẽt, aut triſtitia affectus fuerit, vllũ animo dolorẽ cõcipit.*

Λυ. καὶ μὰν ἄγε μοι δῶ, μηδὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τἀληθές· ἀλλ' εὐφημεῖν χρή, οἶμαι. μηδ' ὅσιον εἶναι, ἐξετάζειν τὰ ὑπὸ τῶν σοφῶν γιγνόμενα. Ερ. μηδαμῶς. ἀλλ' εἰπὲ ὅ, τι καὶ λέγεις. Λυ. ὅρα, ὦ Ετεῶνι, ὡς ἔγωγε καὶ πάνυ ὀκνῶ. Ερ. ἀλλὰ μὴ ὄκνει. ὦ γενναῖε, πρόσχες μόνον ἐμοὶ λέγοντι. Λυ. τὰ μὲν δίκαια ἅπαντα, ὦ Ερμότιμε, διηγησάμενος οἱ παρεπόμην, καὶ ἐπίστευον οὕτως ἔχειν, σοφούς τε γίγνεσθαι οὕτως, καὶ ἀνδρείους καὶ μεγαλοπρεπεῖς, καὶ τἆλλα, καί πως ἐκπλαγεὶς πρὸς τὸν λόγον. ὁπότε δὲ καὶ ἐλέχθη ἡμῖν καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, μήτε λυπεῖσθαι, μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε ἡδονῆς ἅπτεσθαι, πάνυ ἐνταῦθα (μόνοι γὰρ ἦμεν) ἐπίστευον, ἀναμιμνησκόμενος ἃ πρότερον ἔδρων πάσχοντα, βύλλα, φῶ τινα; ἢ ἱκανὸν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος;

LVC. Sedenim si fas foret me nihil reueritum veritatem proloqui: verùm satius esse opinor, optabiliora & iucundiora afferre in mediũ, neq; religiosum esse accuratiore indagine ea perquirere quæ fiunt à sapientibus. HER. Nequaquam: imò quicquid habes, audacter dicito. LVC. Vide, mi amice, quàm omnibus modis ad dicendum pigrè & cunctanter affectus sim. HER. Atqui nihil est, ô generose, quod apud me solũ dicere reformides. LVC. Enimuerò alia omnia quæ dixisti, Hermotime, haud difficulter persuasus, ita se habere credidi: nimirum sapientes esse philosophos, & magno animo præditos, neque non æqui seruantes. Et mehercule non mediocrem tua oratione persensi dulcedinem. ° At vbi eosdẽ affirmiabas & diuitiarũ contẽptores, atq; etiã dignitatis & voluptatum negligentes esse, neq; moueri iracundia, neq; tristitia conturbari: non potui (soli enim sumus) non vehementer addubitare, cũ in mentem ea mihi venirent, quæ non multò antè videbam fieri. Atq; enim, si placet, producam quendam, & si hoc non parùm tibi esse videtur, etiam nullo edito nomine:

HER.

Ερ. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὴ ἕζο ἀνὶ, ὅστις ἰῶ. Λυ. Διδάσκαλος ὁ σὸς, ἀνὴρ ταῦτ' ἄμα ἀδοῦς ἄξιος, καὶ γέρων ἤδη εἰς τὸ ὕστερον. Ερ. τί δῆτα δὴ ἐποίει; Λυ. τὸν ξυνόντα οἶσθα τὸν Ηρακλεότιλω, ὃς ἐκ πολλοῦ σπουδάζοντα σὺν φιλοσόφοις αὐτῶν, μαθητὴς ὢν, τὸν ξανθὸν, τὸν φλεγμονήν; Ερμ. οἶδα, ὃν λέγεις, Δίωνα αὐτῶν τὄνομα. Λυ. ἐκεῖνον οὖν, ἐπὶ τὸν μισθὸν, οἶμαι, μὴ ἀπὸ δίκης κατὰ καιρὸν, ἁπάγαντι περὶ τὸν ἄρχοντα ἐναγχος, περιθέας γε αὐτῶν θοιμάτιον περὶ τὸν τράχηλον, καὶ ἐβόα, καὶ ὠργίζετο, καὶ ἃ μὴ τῶν συνήθων τινὲς, ἐν μέσῳ γενόμενοι, ἀφείλοντο τὸν νεανίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, εἴ ἴσθι, προσφὺς ἂν, ἀπέπραγεν αὐτοῦ τὸ ῥῖνα ὁ γέρων, οὕτως ἠγανάκτει. Ερ. σφοδρὸς γὰρ ἀεὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀγνώμων, ὦ Λυκῖνε, περὶ

HER. *Nunquam facias, verùm nominatim perſtringe eundem, quicunq; tandem fuerit.* LVC. *Ille ipſe præceptor tuus, vir cùm aliàs quidem venerandus, tum ætate penè confecta.* HER. *Quid igitur ſe indignũ admiſit ſceleris?* LVC. *Hoſpitem illum Heracleotem, qui multo iam tempore in ijſdem philoſophiæ ſtudijs diſcipulus eius fuit, flauicomũ & contentioſum illum nouiſti?* HER. *Noui quem dicis: Dioni, ni fallor, illi nomen eſt.* LVC. *Illum ipſum dico. proinde cùm fortaſſe non reddidiſſet illi mercedẽ in tempore, ad prætorẽ paulò antè rapuit miſerum, pallio eius collo iniecto vociferans, & excandeſcẽs admodum: & niſi è familiaribus quidam è manibus furioſi adoleſcentem eripuiſſent, qui fortè fortuna ei rei interfuerant, periculum erat ne nares miſero mordicùs auulſiſſet ſenex. adeò impotenter debacchabatur incenſus iracundia.* HER. *Semper quidem & aliàs durus & implacabilis eſſe conſueuit, ſi quis non in tempore pactam mercedem, Luciane,*

περὶ τὰς ἀφελόσους, ἐπεὶ τίς γε
ἄμους. οἷς δανείσῃ, πολὺς ὄν-
τας, ἀλλ' ὅτου δι' αὐτὸ πω σχολὴν
ἀφελιδόασι γὰρ αὐτῶν καὶ
καιρὸν τῆς τόκους. Λυ. τί δ'; ἂν
μὲ ἀφελιδῶσιν, ὦ μακάριε, μέ
λει αὐτῶν καθαρθέντι ἤδη ἐκ
φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι ἐν τῷ
Οἴτῃ καταλιπόμενον ἀπο-
μισθοῦ; Ερ. οἶδα γάρ, ὅτι ἐκεῖ χαλ-
επὸν ἐκείνοις περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσ-
πίδακτον; ἀλλ' ἔστιν αὐτῶν παι-
δία νεογνά, ὧν μέλει, μὴ ἐν-
δεεῖς καταβιώσωσι. Λυ. δέον
ὦ Ερμότιμε, ἀναγαγεῖν ἐμὲ
να ἐπὶ τὸν ἀριστον, ὡς σω-
φρονήσαμονεῖσθαι αὐτῶν, πλέτα κα-
ταφρονοῦντα. Ερ. σχολή μοι, ὦ
Λυκῖνε, περὶ τούτων διαλεχθη-
ναί τοι. σπεύδω γὰρ ἤδη ἀκροά
σασθαι αὐτοῦ, μὴ καὶ πάθω τοιᾶς
ἀπολαυθείς. Λυ. θάρρει, ὦ γα-
θέ. τὸ γὰρ μέρος ἐπιεικεία ἐ
πήγειλται, ὥστε ἐγὼ ἀφήμί σε
ὅσον ἔτι λοιπὸν τῆς ὁδοῦ. Ερ.

numeret: nunquam tamē ad-
uersus illos non paucos, quib⁹
bus vsuræ pendendæ gratia
mutuò dedit vtendam pecu-
niam, quicquā tale deſigna-
uit. ſiquidem ad præſcriptum
tempus præſentaria pecunia
ſemper reddunt fœnora. Lv.
Quid? cúntne, ô beate, qui il-
li pendant fœnora? P An dū
etiam illi à philoſophia di-
ligentiſsimè perpurgato, ea-
rum rerum faciēdarum cu-
ra eſt, quibus in Oeta reli-
ctis nihil opus habet? H E.
Equidem hæc ſui gratia, vt
tu fortaſſe falsò ſuſpicaris,
non facit: ſed ſunt illi in-
fantes pueri, quorum, ne o-
lim preſſi inopia grauiter e-
geant, curam habere cogi-
tur. Lv C. Atqui conue-
niebat, ô Hermotime, vt &
illos ad virtutem ſubduce-
ret, quò communi cum illo
felicitate poſthabitis diuitijs vnà fruerentur. H E. Non eſt
mihi ſanè hiſce de rebus tecum diſputandi ocium, Luciane:
accelero enim vt ipſum iam audiam, ne per omnem ætatem
in obſcuro mihi deliteſcēdū ſit. Lv. Bono animo eſto, ô bone:
quippe hodie à philoſophicis cōmentationib. vacatio, mul-
gata eſt. Itaq; quod reliquū eſt itineris, tecū vnà cōficiā. H E.

Quomo-

πῶς λέγεις; ΛΥ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν, εἴγε καὶ πίστεώς τῳ προσγράμματι. πινακίου γάρ τινος ἐπιμήκους ὑπὲρ τῆς πυλῶνος, μεγάλοις γράμμασι λέγον, τύμβον οὐ συμποτικὸν φέρ. ἐλέγετο δ' παρὰ Εὐκράτει, τῷ πολυν, ἀπονύξας χθὲς, γενέθλια θυγατρὸς ἑστιῶντι, πολλά τε συμποτικὰ ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθυδήμου τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκεῖνοι ἐώθασιν ἀντιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ὑπό τε ἄν τῆς ἐρασμίης ποτνιᾶς τῷ ἀμφαλῷ διατριβῶν, καὶ ἰδρῶσαι μᾶλλα πολλὰ, ἐς μίαν ὑδρίαν ἐκταθείσης, ὥς φασι, τῆς συνουσίας. ἅμα δὲ καὶ ἐπιτόνως, οἶμαι, πλέον ἢ ἱκανῶς, τῶν παρόντων, ὡς εἰκὸς, φιλοτησίας πρωινόντων. καὶ

Quomodo dicis? LVC. In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur videndi aut audiendi copia, si qua fides inscriptioni habenda est. Siquidem tabella quæpiam præ foribus suspensa, literis maiusculis in hunc loquebatur modum: Hodie philosophicis dissertationib. non vacabimus. Porrò tuum præceptorem apud Eucratem filiæ suæ natilitia celebrantem hesterna nocte cœnitasse dicebant: multa præterea in sympotio super rebus philosophicis commentatum esse: ad hæc aduersus Euthydemũ Peripateticum nonnihil exasperatũ esse, suscepta cum eo ipso his de rebus cõtentione, pro quibus nunquam nõ cum Stoicis digladiari solet Peripatetici. Præmimia verò vociferatione, etiam capitis dolore, & vehementẽ quidem, contraxisse, & in multam vsq; noctẽ sustulisse, productam in longũ disputationem. Quinetiam iusto largius, vt arbitror, poculis semet inuitauerat: cũ hi qui aderãt, frequẽtiùs, vt par est, præbibẽtes, eumdẽ philotesijs prouocassent.

Insi-

καὶ ἐλιλαπυάκα πλίον, ἢ κατὰ γέροντα, ὅτι ἐναφύσας ἔμισί τι, ὡς ἔφασκον, πολλά· καὶ μόνον ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ ὑρία, ὅπόσα ὧν παιδὶ κατόπιν ἐστὶ παρελιλάκα· καὶ σημηνάμενος ἐπιμελῶς, τὰ ἐκ' ἐκείνου καθιλλα, μηδένα ἀσελίχεσθαι παραγγέλας. ταῦτα δὴ Μίδου ἤκουσε, ζῦ ἐκείνου αὐτοῦ, διηγουμένου τισὶ τῶν μαθητῶν, οἱ καὶ αὐτοὶ ἀνέφερον μαλα πολλοί. Ερ. ἠρώτησε δὲ πότερος, ὦ Λυκῖνε; ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, εἴ τί καὶ τοιοῦτον ἔλεγε ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα φασίν, ὦ Ερμότιμε, ἀγχώμαλα σφίσι γενέσθαι, τὸ δ' ὅλον τέλος τῆς νίκης καθ' ἡμᾶς ἐγγύς, καὶ παπαὶ ὁ πρεσβύτης ἠρρώστησε. τὸν γοῦν Εὐθύδημον οὐδ' ἀναμωτί φασιν ἀπαλθεῖν, ἀλλὰ τραῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ ἐπὶ

Insuper in ipsa cœna immodestiori crapula quàm sibi conuenerat, semetipsum onerauit, adeò vt domum reuersus multa euomere cogeretur. Solas verò carnium portiunculas, quas puero à tergo assistenti in conuiuio adseruandas derat, numeratas recepit, ne quem intromitteret magnopere interminans. Hæc itaque è Mida famulo eius audiui, discipulis quibusdam commemorante, qui & ipsi, cùm illorum essent non pauci, domum regressi sunt. HER. *Vter verò illorum, Luciane, obtinuit victoriam, præceptor meus, an Euthydemus? Nunquid etiam tale quippiam Midam commemorantem inaudisti?* LVC. *Initiò quidem, Hermotime, aiebat illos penè per omnia fuisse pares, ipsum verò finem victoriæ tandem penes vos fuisse, ita vt senex longè fuerit in pugna superior: Euthydemum porrò incruentum haudquaquà abisse, nempe qui permagnũ in capite inflictũ vulnus haberet.*

Cùm

ἐπὶ γὰρ ἐλαττὸν ὢν καὶ ἀλαζὼν καὶ ἐριστικὸς, καὶ πείθεσθαι οὐκ ἄθελον, οὐδὲ ῥᾴδιον ἀνθίστασθαι, ὁ διδασκαλός σου ὁ βέλτιστος, ὃν ἔχει, σκύφον Νεστόρειόν τινα καταφέρει αὐτῷ πλησίον καταπεμφθέντα, καὶ οὕτως ἐκράτησεν. Ερ. εἶτ', ὦ πρὸς ἀπάτης ἐγκεῖσθαι πρὸς ἐμὲ μὴ βουλόμενος ἀπὸ τοῖς μαθήμασι. Λυ. ταυτὶ μέν, ὦ Ερμότιμε, καλῶς εἴρηται· ἀλλά τί γὰρ πρὸς ταῦτα Εὐθύδημος, ἄνδρα γέροντα πρόξενος, ἀόργητον, καὶ θυμοῦ μᾶλλον, σκύφον οὕτω βαρὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλλὰ σχολῇ γὰρ ἄγομεν, τί οὐ διηγῇ μοι ἑταίρῳ ὄντι, ὃν τρόπον ὠρμήθης τὸ πρῶτον φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς, εἰ δυνατὸν, ἐπισωφρονίσοιμι ὑμῖν τὸ ἀεὶ τοῦδε ἀρξάμενος; οὐ γὰρ ἀφιλεύσει τί με δηλαδὴ φίλοι ὄντες.

Cùm enim immodicè esset arrogans & contētiosus, nec persuaderi vellet, neq; se præberet facilè redarguendum atq; cōuincēdum, præceptor tuus ille vir optimus eidem iuxtà accūbenti inusitata magnitudine & ponderè scyphum Nestoreum, quē fortè tenebat in manibus, fortiter incutiendo in caput illisit: atq; hac quidem ratione victoriæ palmam superato aduersario obtinuit. HER. *Macte animo præceptor: atqui haud sanè alio modo æquum erat agere cū his qui recusant cedere melioribus.* LVC. *Probabilia quidem admodum sunt quæ dicis, Hermotime. Quorsum enim attinebat vt Euthydemus hominem senem exasperaret, alienum ab iracundia, animoq; longè præstantiorem, scyphum insuper tam grandem & grauem tenentem in manibus? Sed enim ocium iam agimus: quid obstat quò mihi tuo familiari exponis, quónam modo sub initium philosophari incœperis, vt & ipse, si fieri possit, communem vobiscum profectionem suscipiam, nunc primùm facto ad eandem exordio? Neque enim temerè me excludetis à cōmuni itinere hominē familiarē.*

HER.

Ερμ. ἀ γὰρ ἐβουλόμην, ὦ Λυκῖνε, ὀλιγοστὸν ἔτι σοι βραχεῖ ὄντι μᾶλλον τῶν ἄλλων, παῖδας, τὸ ἐθέλειν, οἴομαι ἄν σε ἀπαλλάξαι, ὡς πρὸς σὲ, τοῦ ὑπερφρονεῖν αὐτός. Λυ. ἱκανὸν, ἂν μετὰ ἄλλων ἐτῶν γενοίμην τοιοῦτος, οἷος οὐ νῦν. Ερ. ἀμέλει καὶ αὐτὸς καλὰ σὺ γεγονὼς ἐρᾷς μου φιλοσοφίας; ἀλλ' ἀκριβῶς ἴσθι σχεδὸν, ὅσῳ, οἶμαι, σὺ νῦν γέγονας. Λυ. τοσαῦτα γὰρ, ὦ Ερμότιμε· ὅσα τῷ αὐτῷ ἄγει, λαβὼν, ἐμὲ μέ. δίκαιον γὰρ. καὶ πρῶτόν γέ μοι τοῦτο εἰπὲ, πότερον ἀπολείπειν ἐν τοῖς μανθάνουσιν, ἢ τί μὴ ὀρθῶς πέπρωται λοιπὸν αὐτοῖς, ἢ ὅτι ἐθέλεις ἐν τοῖς νεωτέροις; Ερ. οὐ πάνυ. σὺ δ', εἰ τι βέλτιον, εἰρήσεται μεταξύ, καὶ ἀντίλεγε· ῥᾴδιον γὰρ ἔσται μάθειν. Λυ. οὐκοῦν νὴ τὸν Ερμῆν, ὦ Ερμότιμε, αὐτό, οὗ ἕνεκα μάλιστα ἦλθον. ἆρα τυγχάνεις, εἰ μὲν ἐπί μοι, μία τις ὁδὸς οὖσα, ἡ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγει, ἢ τῶν

HER. *Si modò hæc res tibi cordi esset, Luciane, brevi videbis quātū excellas omnes cæteros. Pueros, sat scio, opinaberis omnes alios præ tē tātū ipse ingenio & intelligētia præpollebis.* LV. *Mihi verò abundè satis esset, si post viginti annos iā exactos talis euaderem, qualis tu nunc es.* HER. *Profectò & ego ipse cùm in tua essem ætate, tunc primùm ad philosophiam animum appuli, iā fermè ann. 40. natus, à quib. te non multū abesse arbitror.* LV. *Rem ipsam putâsti, Hermotime: tot enim annos iam habeo. Quare si eam iam cōprehensam tenes, age & me adducito: haud enim iniusta postulo. Et primùm quidem hoc mihi responde, est'ne philosophiæ candidatis relicta & concessa contradicendi libertas, si quid parum rectè dictum illis videbitur: aut non hæc libera est natu iunioribus?* HER. *Haud admodum. tibi tamen, si quid volueris, interea & quærendi & contradicendi facultatem liberam facio. ita enim facilius perdisces singula.* LV. *Euge sanè per Mercurium, ô Hermotime, dic mihi, éstne vnica via ad philosophiam adducens, videlicet*

Stoica-

Στωϊκῶν ὑμῶν; ἢ ἀληθῆ ἐγὼ ἤκουσον, ὡς ἢ ἄλλοι πολλοί τινές εἰσι; Ερ. μάλα πολλοί, περιπατητικοὶ μὲν καὶ ἐπικούρειοι, καὶ οἱ ἐπὶ Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι. καὶ ἄν Διογένης ἄλλοι τινὲς, καὶ Ἀντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γὰρ εἰσι. πότερον δή, ὦ Ἑρμότιμε, τὰ αὐτὰ οὗτοι λέγουσιν, ἢ διάφορα; Ερ. καὶ πάνυ διάφορα. Λυ. τὸ δὲ γε ἀληθὲς, οἶμαι, πάντως που ἓν ἐν τῷ αὐτῶν, ἀπ' ἐκείνου διαφορά γε ὄντα. Ερ. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι δή, ὦ Φιλότης, ἀνάκρινόν μοι. ἴσως πως πιστώσῃ τὸ πρῶτον σὺ, ὁπότε ἅπας φιλοσοφεῖν, πολλῶν σοι θυρῶν ἀνεῳγμένων, πρὸς σὺ τὰς ἄλλας, ἃς τὴν τῶν Στωϊκῶν ἔσχον. καὶ δὴ ἱκανῆς ἀξίους ἐπὶ πλεῖστον ἀποιήσαι, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ πλεῖστα ὠφελησούσης· τῶν δ'

Stoicorũ veſtrorũ? Niſi enim falſa audierim, etiam alios complures eſſe certum eſt. HER. *Et valde quidẽ multi ſunt: videlicet Peripatetici, & Epicurei, & qui Platonis titulo philoſophiam profitentur. Sunt item complures quoq; Diogenis & Antiſthenis aſſeclæ, tum etiam ipſius Pythagoræ imitatores, & alij his quoq; longè numeroſiores.* LVC. *Vera ſunt hæc: omnino enim illorũ magnus eſt numerus. Verum autem, Hermotime, eadẽ omnes vno ore dicant, an diuerſa?* HE. *Diuerſiſſima.* LVC. *Prorſum tamen vnũ alicubi eſſe verum, in quo conſentiant omnes, credibile eſt: ita vt non omnia pugnent quæ ab illis pro vero affirmantur.* HE. *Admodum.* LVC. *Proinde age, ô amice, hoc mihi expedi, cuinam fidem habuiſti tu ſub initium, quando ibas philoſophiæ operam daturus, cùm multas videres ianuas tibi apertas & patentes, omnibus alijs progrediendo deuitatis, in Stoicorum potiſſimùm diuertens, tanquam hæc ſola vera fuerit, ac illa quæ compendioſam ad virtutem viam ingredientibus exhiberet,*

alijs

ἅπαν ἀπὸ τυφλᾶ καὶ ἀνίξο-
δα ῥᾳθυμῶν; τίνι ταῦτ' ἐπε-
μαίρε τότε; καὶ μή μοι τὸν
νοῦν ἀλλ' τῶν σαυτὸν ἐννόει,
τὸν ἄρτι ἀμίδρον, ἄρτι ὀρθὸν
ἤδη δὲ βυλίῳ μείρδρ ὑπὲρ τοὺς
πολλοὺς ἡμᾶς ἀνωμάλως, ἀπ'
ἔτους ἀπόπειρον. ἐποῖ δ' τότε
ἦσθα ἰδιώτης, καὶ καθ' ἡμᾶς ἐ-
μέ. ΕΡ. ὁ σωίημι ὅ, τι ὀι ἐς
βέλτιον, ὦ Λυκῖνε. ΛΥ. καὶ μὲν
δ πάνυ ἀγνοῶν ἀρόμην· πο-
λῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων,
εἷον Πλάτωνος καὶ Ἀριστέλους
καὶ Ἀντισθένους, καὶ τ' ἡμετέρων
προγόνων, τῦ Χρυσίππυ καὶ Ζήνω-
νος δ, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀε-
σί, ὧν σὺ πισθὰς, τὸς μ ἄλ-
λυς ἅπας, ἐξ ἁπάντων δ' πρι-
νόμην ἄφ' πρήσαι, ἀ-
ξιοῖς καθ' ταῦτα φιλοσοφᾶν;
ἆρα καὶ σὶ ὥσπ τὸν Χαιρε-
φῶντα ὁ Πύθι ἐξέπεμψεν ἐ-
πὶ τὰ Στωικῶν, ἀείσυς ἐξ ἁ-
πάντων πρατῶν; ἐθ' γὰρ
ὧν ἄλλον ἐπ' ἄλλο ἐλθ'

alijs omnibus in obliquum & deuia ducentibus? Quibus nam argumentis aut coniecturis hæc tum potuisti deprehendere? Ac mihi non es qui nunc es, in animo concipe, siue semisapiente, siue absolutæ sapientiæ Hermotimum, qui nunc præ multis millibus optima discernere & iudicare possit: sed ita responde ac quispiam homo idiota, qualem tunc agebas, aut ego nunc possim. HER. *Quid sibi hæc tua verba velint, Luciane, haud intelligo.* LVC. *Atqui non admodum obliquũ est quod percõtabar, cùm multi sint philosophiæ principes, videlicet Plato, Aristoteles, Antisthenes: præterea maiores nostri, Chrysippus & Zenon, aliíq; complures quotquot tandem sunt: cuinam inquam credidisti, posthabitis & omissis aliis, vt ea ex omnibus desumes, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta illa philosophiæ studijs incumbere? Nunquid etiam te, vt Chærephontem, Apollo Delphicus ad Stoicorũ placita delegauit, vbi prædixisset oraculo illos ex omnibus longè esse optimos? Siquidem illi mos erat, aliũ ad aliam philo-*

φιλοσοφίας παρίημι, τῷ ἁρμόττειν, οἶμαι, ἑκάστῳ ἀεὶ λόγῳ. ΕΡ. ἀλλ' ἔοικεν, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐρώμενῳ τινὶ γελοίῳ τῷ θεῷ. ΛΥ. πότερον οὐκ ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγούμενος αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ὢν αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ τὸ βέλτιον, κατὰ σαυτὸν, ἄνευ τοῦ θεοῦ; ΕΡ. ὤμην γάρ. ΛΥ. ἐκοῦν καὶ ἡμᾶς ἄν διδάσκοις τοῦτο πρῶτον, ὅπως δυνατὸν ἡμῖν ἐσόμεθα ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία δοκεῖ, καὶ ἡ ἀληθεστάτη, καὶ ᾧ ἄν τις ἕποιτο, πρὸς τὰς ἄλλας. ΕΡ. ἐγὼ δοι φράσω, ὡρῶν γὰρ πλείστους ἐπ' αὐτὴν ὁρμῶντας, ὡς ἕκαστον ἀμείνω ἁπάντων αὐτῶν. ΛΥ. πόσῳ τινὶ πλείους εἶεν Ἐπικουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἢ Περιπατητικῶν; ἠρίθμησας δὲ αὐτοὺς ἀκριβῶς, καθάπερ ἐν ταῖς χειροτονίαις; ΕΡ. ἀλλ' οὐκ ἠρίθμησα ἔγωγε, ἕκαστον δὲ.

philosophiæ ratione & formam cohortandi, quippe cui probè perspectum erat, vt opinor, quæ cuiq; potissimùm congrueret. HERMOT. *Nihil tale est, ô Luciane, neq; de his vnquam Deum consului.* LVC. *Quid? an indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione? aut ipse sufficiens tibi videbare, qui quod optimum erat & præstantissimum, per teipsum posses eligere, non consulto Deo monitore?* HER. *Ita mihi quidem videbar.* LVC. *Quin igitur & nos isthuc ipsum doces, quònam modo statim ab initio queamus noscere quæ optima sit & verissima philosophandi ratio, & quam quispiam prætermissis alijs rectissimè eligeret?* HER. *Ego haudquaquam isthuc dicere grauabor. Cùm multos viderem ad eandem certatim viam affectantes, facilè æstimabam Stoicam philosophandi rationē cæteris esse præstantiorē.* LVC. *Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorum, an Peripateticorū? Proinde illos numerâsti, veluti in ferendis colligendisque suffragijs vsuuenire solet.* HER. *Atqui non numeraui, sed coniecturis deprehendi.*

Λυ. ὡς ἀκίνδυνός μοι διδάξαι μι, ἀπ' ἐξαπατᾶς, ὃς περὶ τ τοιού-των ἁπασῶν φῆς καὶ πλέθη κρῖναι, ἀκριβολόγους λίγων πρός μι τὰληθές. Ερμ. ἐμόνον γε, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἁπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Επικούρειοι, γλυκυθυμοι καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δὲ καὶ φιλόπλουτοι καὶ ἐπιτηδειοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δὲ τετυφωμένοι καὶ φιλόδοξοί εἰσι. περὶ δὲ τ Στωϊκῶν πολλοὶ ἔφασκον, ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάντα χειρώσασθαι· καὶ ὅτι ὁ μόνος πλούσιος, μόνος καὶ σοφὸς, καὶ ἐλεύθερος ἅπαντα. Λυ. ἔλεγον δὲ ταῦτα περὶ σφῶν αὐτῶν οἱ ἄλλοι ἁπλῶς· ἐγὼ δὲ ἐκείνοις ἂν αὐτοῖς ἐπίστευσα, ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν. Ερ. ἀλλὰ μὴν, ἀπ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἱ μὲν ἀνδρώδεις οὐκ

LVC. *Vt quid igitur me tã topere cupientem non doces, ſed vana ſpe lactas ac decipis, affirmans, de tantis rebus coniectura & multitudine fretum iudicaſſe?* HER. *Non ſolùm hoc quidem, ô Luciane, ſed omnes quoque cæteros mortales ſæpenumero affirmantes audiui, Epicureos quidè eſſe corruptos delicijs, voluptatumq; extremè amãtes. Peripateticos autem ad rem attẽtiores, parandis cumulandisq; diuitijs inſeruire, & quoſdam ex illis immodicè contentioſos. Porrò Platonicos arrogantes, & nimio faſtu turgidos, gloriæq; cupientiſſimos. Cæterùm de Stoicis multorum ſemper idem fuit teſtimonium, videlicet quòd viriles eſſent, maſculo animo præditi, & nihil illos fugeret: & quòd eam viam ingreſſus, ſolus rex, ſolus diues, ſolus ſapiens, breuiter, in vniuerſum nihil non eſſet.* LVC. *Videlicet iſta tibi de illis dixerunt alij. Neque enim veriſimile eſt hæc illis de ſe ipſis prædicantibus, ſuâque ſuperbè collaudantibus te credidiſſe.* HERMOTIM. *Non, verùm hæc ab alijs prædicata audiui.* LVC. *Facilè tamen conijcio hæc diuerſæ*

οὐκ ἔλεγον, ὡς τὰ εἰκὸς· οὔτοι γ' ἂν ἔφαν οἵτινες ἅπαντα φιλοσοφοῦντων. ΕΡ. οὐ γάρ. ΛΥΚ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; ΕΡ. καὶ μάλα. ΛΥ. ὁρᾷς, ὅπως ἄνθις ἐξαπατᾷς με, καὶ ἃ λέγεις τἀληθῆ, ἀπ' οἰκείας μοι δόξης δοκεῖν ἀπολέγεσθαί τινι, ὡς πιστεῦσαι ὅτι Ἑρμότιμόν ἀνέρα σωφρονέστατον, ἔτη πολλὰ γεγονότα πρεσβύτην, ὥσπερ φιλοσοφίας καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστασθαι, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἐπαοιδαῖς τισὶν ἄρρητοις, καὶ ἅτε κρείττοσιν ἀξιῶν. ὁ γὰρ πιστεύσαιμί σοι ταῦτα λέγοντι. ΕΡ. ἀλλ' οἶδα, ὦ Λυκῖνε, οὐχὶ σοῖς ἄμοις μόνοις ἐπιστεύσων, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβλεπομένους ἐπὶ πολὺ, σεμνοπρεπῶς ἀεί, ἐρρωμένως τε καὶ ἐν χρῷ ὑγείας ὄντας πάσης, ὅλῳ

uersæ sectæ & opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, è numero philosophantium fuerint, nescio. HER. Ne ij quidem. LVC. Proinde homines idiotas hæc dixisse credibile est. HE. Et valde quidem. LVC. [a] Obsecro, vt iterum me deceptū ab omni spe deijcere soleas: neque verum sermonem exponis, sed existimas te cum [x] Margita quopiam insulso & stupido verba facere: vt planè persuasum haberem, Hermotimum virum singulari præditum cùm ingenio tū industria, annos nunc natum 40, hominib. tamè idiotis de sapientiæ studio, deq; viris philosophiæ candidatis credidisse: illorumq; inductum testimonio & prædicatione, rectiore via philosophantium electionem fecisse. neq; enim ista tibi prædicanti facilè crediderim. HER. [y] At ne hoc quidem te fugiat, Luciane, me non solùm credidisse aliis, verùm mihi quoq; ipsi. Etenim conspiciebam illos honestè & ornatè incedentes, splendidè & decenter amictos, nunquam non certis cōmentationib. cogitabundo animo intentos, aspectu tetricos & terribiles, [z] demissa barba, & longa

ἐλλῃ ἀβρὸν, ἢ μὴ αὖ πάνυ ἐς τὸ ἀδιάφορον ὑπῃρτημένον, ἢ ἐπιπλακτὸν ἔναι, καὶ μωιπὸν ἀτιχνῶς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μίσου μαλασσόμενον, ὃ δὴ ἄευ πάντων ἄναιδὲς φασιν. Λυκ. ἆρ' οὖν μηχανὰν ἄλλην ποιησάμενος αὐτὸς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἑωρακέναι τὸν σὸν διδάσκαλον, ὦ Ἑρμότιμε, πράττοντας; οἷον δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας μικρῶς, καὶ φιλονείκως πάνυ ἐν εἰσπράξεσιν ἐν τοῖς ξενισείοις, καὶ τάλλα, ὅσα ἐπιδείκνυνται; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχεις ἂν ὠσπαλὲς ἢ ἀναβολὴ, καὶ ὁ πώγων βαθὺς, κἂν ἐν χρῷ ἢ μιαρά; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἄρα ἐπιχωμεν τοιοῦτο μανόνα, κἂν σάθμιον ἀκριβῆ τοιοῦτον, ὡς Ἑρμότιμός φησι· κἂν χρὴ ἀπὸ σχημάτων, κἂν βαδισμάτων, κἂν κομᾶς

coma venerandos, nihil molle aut parum virile, aut citra delectum aliquid admittentes, quod quidem alijs ſtuporem induceret, aut planè videretur impudens & Cynicum, ſed in media & regia via conſtitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur eſſe optima. LVC. A Nunquid igitur & hæc illa quæ paulò antè præceptorem faciẽtem me vidiſſe teſtabar, ipſos deſignantes vidiſti? videlicet fœnori & vſuræ ſeruientes, amarulenter & contentiosè mercedem à diſcipulis exigentes, in conuiuijs aut colloquijs immodeſtè & pertinaciter digladiantes, foliáq; quæcunq; indecorè plerunq; peccare conſueuerant? Aut fortaſſe harum rerum nullam curam habendam eſſe exiſtimas, modò veſtitus ſit probè mundus, & nitidè compoſitus, & barba profunda, plixáq; in capite cæſaries? Quare in poſterũ, vt video, hic nobis certus erit canon & regula rectè philoſophantes exactè cognoſcendi, quẽ videlicet proponit Hermotimus: oportétque omnino ex habitu mundiore, grauioreq; inceſſu, & capillo prolixiore, optimorum cognitionem

ρᾶς ἀφαιρήσεται τὸς ἀεὶ ἔχοντας; ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μὴ δ' σκυθρωπὸς, ἢ, καὶ φροντιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀπροσδιορίστως καὶ ἀπροβλητί; ἀλλ' ὅρα, μὴ καὶ ταῦτα, ὦ Ἑρμότιμε, παίζας πρός με, παραύμ καὶ ἐξαπατῶμ σωίημι. Ερ. ἀφ' οἵου τοῦτ' ἔφησθα; Λυκ. ὅτι δ' ἀληθὲς ἀνδριάντων ταῦτα ἐξέτασιν λέγεις, τὸ ἀπὸ τῶν σχημάτων. πρᾶγμα γοῦν ἐκεῖνο ἀσχημοσύνεσθαι, καὶ τὰς ἀναβολὰς εὐσχημότερον, Φειδίου τινὸς, ἢ Ἀλκαμένους ἢ Μύρωνος, πρὸς τὸ ὡμορφότατον ἀπεικάζοντος. εἰ δὲ καὶ ὅτι μάλιστα καὶ τεκμαίρεσθαι ἔστι τοῖς τοιούτοις, τί ἂν ποιοῖτις, ἢ τυφλὸς ἐν ἐπιθυμοίη φιλοσοφίας; ἢ ἀφανοῦς ἢ τοῦ ἀμείνονος πεπαίρεσθαι κεκρυμμένου, ὅτι σχῆμα, ὅτι βάδισμα ὁρᾶν δυνάμενος;

gnitionem ſumere. Itaque cui hæc deeſſe viderimus, neque ille tetricus fuerit, aut perpetuis intentus cogitationibus obambulauerit, reprobandus, & nihili æſtimandus eſt. Sed vide, Hermotime, ne & hæc illudendi gratia ad me dixeris, periculum faciendo, num deceptum me eſſe ſentiam. HERM. Quorſum iſtud dicis? LVC. Quòd hæc, ô bone, rectius ſtatuarum ſit cognitio atque indagatio, quam tu ab habitu ſumendam eſſe dixiſti. Omnino enim illæ habitu ferè ſunt elegantiore, & amictu ornatiore, quas aut Phidias quiſpiam, aut Alcamenes, aut Myron ad pulcherrimum abſolutæ formæ archetypum expreſſerit. Quòd ſi etiam maximè inde coniectura capienda eſt in illis dignoſcendis, quid ille agat, qui viſu captus, philoſophiæ perdiſcendæ deſiderio tenetur? Qui enim fieri poſſet, vt in habendo delectu non tota via aberret, cùm neque habitus neque inceſſus perſpiciendi facultatem habeat?

μὴν ὦ; Ερ. ἀλλ' ἐμοιγε ὁ πρὸς τυφλοὺς ὁ λόγος, ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλει τῶν τοιούτων. Λυ. ἐχέτω μέν, ὦ χρηστέ, καινόν τι τὸ γνώρισμα εἶναι τῶν οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν ἀλλὰ, οἱ μὲν ἔξω ἡμῶν φιλοσοφίας μετέχειν τοῦ τυφλοί, ἴσως μὴ ὁρῶσι. καί τι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς τοιούτοις μᾶλλον φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πολὺν ἄχθος ἐπὶ τῇ συμφορᾷ οἱ δὲ βλέποντες, καὶ μὰ πολὺν ὀξυδερκεῖς ὄντες, τί ἂν δοκοῦσι σωφρονεῖν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπόντι τῆς ἔξωθεν ταύτης περιβολῆς; ὅλως βούλομαι εἰπεῖν, τοιόνδε τι ἐστὶν, οὐχ ὅτι τῆς γνώμης τῶν ἀνθρώπων ἔρωτι προσήκεις αὐτοῖς, καὶ ἄξιος ἀμείνων γίγνεσθαι τὰ τῆς γνώμης; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. πῶς οὖν οἴόν τέ σοι ἦν, ἀφ' ὧν

HERM. Ego verò, ô Luciane, non ad cæcos verba facio, neque illorum mihi quicquam curæ est. LVCIA. Atqui conueniebat, ô bone, vt tantarum rerum, adeòque omnibus necessariarum cognitu, communis quædam esset cognitio. Sed enim quando ita tibi videtur, à philosophiæ commercio cæci exclusi maneant, posteaquam orbati sunt oculis: tametsi cumprimis operæprecium mihi videbatur, illos præ omnibus aliis philosophiæ studio incumbere, ne acceptam amissi visus calamitatem ferrent immoderatiùs. C Cæterùm illi qui probè vident, etiamsi fuerint perspicacissima oculorum acie præditi, quónam pacto ea quæ in animo tecta sunt, peruidere possunt ab illa externa vestitus mundicie? Nisi enim me fallat animus, tale quiddã est quod dicturus sum, nimirũ te parandæ & colligẽdæ sapientiæ cupidine cum istiusmodi viris conuersari, vtq; ea indies aucta, cumulatiùs euadas melior. HERMO. Et maximè quidem. LVC. Quî igitur tibi promptum fuit, atque

ἂρ ἔφηθα ἐκείνων τῶν γνω-
σισμάτων διορᾷν ἢ ὀρθῶς φι-
λοσοφοῦντα, ἢ μή; οὐ γὰρ φιλᾷ
τὰ τοιαῦτα οὕτω διαφαίνε-
σθαι, ἀλλ' ἔστιν ἀπόρρητα, καὶ
ἐν ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις καὶ
συνουσίαις ἀναλαμβανόμενα, καὶ
ἔργοις τοῖς ὁμοίοις ὀψὲ μόλις.
ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκήκοας, οἶμαι,
ἃ τινα ἐτιάσατο τὸν Ἡφαίστου,
εἰ δὲ μή, ἀκουσον νῦν ἄκουσι. φησὶ
γὰρ ὁ μῦθος, ἐρίσαι Ἀθηναῖόν τε
Ποσειδῶνα τε Ἥφαιστον ἐντε-
χνίας πέρι, τε τὸν μὲν Ποσει-
δῶνα, ταῦρόν τινα ἀναπλάσαι,
τὴν Ἀθηναν δ', οἰκίαν ἐπινοῆ-
σαι· ὁ Ἥφαιστος δὲ ἄνθρωπον
ἄρα συνιστάσαι. καὶ ἐπεὶ δὴ
ἐπὶ τὸν Μῶμον ἦλθον, ὃν δὴ
διαιτητὴν προείλοντο, θεασά-
μενος ἑκάτερα τὸ ἔργον·
ἦ μὴν ἄπονον, ἔφη τινα ἐτιάσασθαι,
πρόσθεν ἂν ἄν τις εἰπὼν, ἐπὶ
τοῦ ἀνθρώπου δὲ ἐμέμψατο,
καὶ

atque adeò factu posſibile,
vt ab ijs ipſis quas dixiſti
cognitionibus, philoſophan-
tem aut ſecus perſpiceres? D
Neque enim iſta perinde
ſolent propalàm eſſe conſpi-
cua, ſed ſunt abſtruſa valde,
atque adeò in obſcuro repo-
ſita, quæ multis vix oratio-
nibus & congreſsibus, po-
ſtremùm verò opibus conſi-
milibus licet animaduerte-
re. D Qualia enim Momus
in Vulcano reprehenderit,
opinor aliquando inaudi-
uiſſe te: quòd ſi me fallit o-
pinio, audi iam nunc. ſic e-
nim habet E fabula: nimi-
rum Mineruam, Neptunum,
& Vulcanum contentio-
nem inter ſe ſuſcepiſſe de
artificij principatu & præ-
ſtantia: atque ipſum quidem
F Neptunum taurum ef-
finxiſſe, G Mineruam verò
domum excogitaſſe: porrò H Vulcanus hominem compoſu-
it, fabricauitq. Cæterùm vbi iam ad Momum ventum eſſet,
quē certaminis arbitrum & expenſorem elegerāt, & ille ſin-
gulorum opera diligētiſsimè inſpexiſſet: I in alijs quidem quæ
reprehenderit, ſuperuacaneum fortaſſe foret referre: il-
lud tamen in hominis opificio potiſsimùm * calumniatus eſt,

καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα ἐπίπληξε τῷ Ἡφαίστῳ, διότι μὴ καὶ θυείδας ἐποίησε αὐτῷ καὶ τὸ στέρνον, ὡς ἀναπεταθέντων, γνώσεσθαι γίγνεσθαι ἅπασιν ἃ βούλεται, καὶ ἐπινοεῖ, καὶ ἃ φρονεῖται, ἢ ἀληθῆ. ἐκεῖνόν μὲν, ἔστι ἀμβλυώττοντα, οὕτω περὶ τῶν ἀνθρώπων διαγνοῆναι· σὺ δὲ τὸν Λυγκέα ἡμῖν διόπτρας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδον, ὡς ἔοικε, διὰ τοῦ στέρνου, καὶ διϊσχυρίζει τὰ πάντα, ὡς ἀδιάφθαρτα μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερον ἀμείνων ἢ χείρων. ΕΡ. παίζεις, ὦ Λυκῖνε, ἐγὼ δὲ καὶ τὸν θεὸν ἐπόμην, καὶ ἀμεταμέλητα μοι τὰ αἱρέσεως, ἱκανὸν δὲ τοῦτο πρὸς ἐμέ. ΛΥ. ὅμως ἂν ἄρα εἴποις, ὦ ἑταῖρε, καὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ περιόψει με περαπολοῦμενον ἐν πομπῷ τῷ συρφετῷ; ΕΡ. οὐδὲν γὰρ ἄν σοι ἀρέσκοι, εἰ ἄρα ἐροῖμι. ΛΥ. ἀλλ' ὦ γαθέ.

atq; ipſum quidem architectum Vulcanum nō mediocriter perculſit, & quòd artifex non in pectore oſtiola quædam addidiſſet, quibus apertis & reclusis perſpicuū fieret omnibus quid ille velit, aut in animo ſtrueret & cogitaret: num mentiretur, an verum diceret. Atque ille quidem velut cæcutiens ſic de hominibus ſtatuit: tu verò nobis ipſo etiā Lynceo es perſpicacior, qui, ſicuti videtur, per pectus ipſum quæ intus ſunt, cernis: ſuntq; tibi aperta omnia, adeò vt non ſolùm certò teneas quid quiſque velit aut cogitet, verùm etiam vter ſit melior aut deterior. HER. Tu quidē, Luciane, ludos ex me facis: ego verò Apollinis ductu & auſpicio delectū habui, neque prorſus electionem moror: atque hæc quidē ſatis Hermotimo. LVC. Attamen ne ſic quidem mihi dignaris exponere, ô amice, ſed me in ima vulgi fece verſantem ſuperbè contemnis. HERMOT. Nihil fortaſſe illorum tibi placebit, quæ dixero. LVC. Nequaquā, ô bone, verùm

ἀπ' ἀλλ' ἐθέλοις ἀπᾶν, ὁποῖον ἄν μοι ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' ὃν σὺ ἐκὼν ἀπορρίπτεις, καὶ φθονᾶς ἐμοὶ, ὡς μὴ ἐξ ἴσου γυμνασθέντε φιλοσοφήσαντε, ἐγὼ παραβάλλομαι, ὅπως ἄν οἷός τε ὦ καθ' ἑμαυτὸν ἐξευρεῖν τινὰ ἀκριβῆ περὶ τούτων λόγον, καὶ τινὰ ἀσφαλεστάτην αἵρεσιν. ἄκουε δὴ καὶ σύ, ἂ βέλτιον. ΕΡ. ἀλλὰ βούλομαι, ὦ Λυκῖνε· ἴσως γάρ τι χρήσιμον ἐρεῖς. ΛΥ. σκέπτου δὴ, καὶ μὴ καταγελάσῃς, ἐὰν παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναλήτῳ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ ὅτως, ἐπεὶ μὲν σὺ ἐθέλεις σαφέστερον ἀπᾶν, ἀλλως ἄμεινον. ἴσως δέ μοι καὶ μὴ ἀγριτὸ τοιοῦτόν τι, οἷον πόλις τις, εὐδαίμονας ἔχουσα τοὺς ἐμπολιτευομένους (ὡς φαίη ἄν ὁ Δημόκριτος ὁ σὸς, ἐκεῖθεν ποθὲν ἀφιγμένος) ὑφὲς ἐς τὸ ἀκρότατον, ἀνδρῶν ἄπαν-

verùm nihil eorum vis dicere, quod me delectaturum esset. Et quia tu me cessas de industria, nobis inuidens, ne fortè tibi pares euadamus, si philosophiæ indagandæ studio operam nauaremus: periculum faciam, si quo modo fieri possit, vt per me exactam iudicandi rationem, miniméque fallibilem delectus habendi viam inueniam. Quocirca tu, si volueris, arrectis auribus attento fac sis animo. HER. Prorsus isthuc volo, ô Luciane: fortassis quiddam scitu dignum dicturus es. LVC. At vide ne naso me suspendas, si illud omnino rusticè & ineptè proposuero. Ita enim facto opus esse video, posteaquam tu qui harum rerum es multò peritior, illud manifestius & disertius explicare grauaris. Itaque virtutem vrbis instar esse fingas volo, quæ ciues habeat honestissimè & integerrimè Rempublicam administrãtes, quemadmodum tuus quoque præceptor, qui isthuc aliquando peruênit, idem hoc affirmare non dubitat: præterea summa sapientia viros exornatos, magno infractóque animo

ἅπαντας δικαίους, σώφρονας, ὀλίγων θεῶν ἀποδέοντας. οἷα δὴ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων καὶ βιαζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, ὅθεν ἄν τις, φασίν, ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ζημιώσειεν· ἀλλ' ἐν ἀρετῇ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύοντες, μάλα ἀκότως. ἃ δὲ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, οἶμαι, τὰς στάσεις καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκ πολλῶν ὄντων ἐκείνοις· ἀ δὲ ὅτι χρυσίον ἔστι, ὅτι ἡδονὰς, ὅτι δόξας ὁρῶσιν, οὐκ ἀμφίβολα περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πάλαι τῆς πόλεως ἐξελαύνασιν αὐτὰ ἐκ ἀναγκαίας ὑγιαινούσης ξυμπολιτεύεσθαι, ὡς γελοῖόν τινα, καὶ πανωλοθρίαν βίου βιῶσαι, ξὺν εὐνομίᾳ καὶ ἰσότητι καὶ εὐδαιμονίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις

præditos, iuſtitiæ ſeruantiſſimos, modeſtia admirandos, parùm infra Deorum conditionem conſiſtentes. Cuiuſmodi multa apud nos deſignantur, rapina, violentia, iniuria, habendi cupidine: eorum flagitiorum ne tantillum quidem quēquam audere in ea vrbe conſpiceres, ſed pacati & concordes Reipublicæ munia ſimul obeunt & adminiſtrant. Nec iniuria. Ea enim quæ alijs in vrbibus ſeditionū & factioſarum contentionum concitandarum occaſionem ſuppeditant, quorūmque gratia alter alterum clandeſtinis petit inſidijs; ea inquam omnia è medio illorum ſublata & remota ſunt. Neque enim aut aurum, aut voluptates, aut honores habent in precio, tanquam alicuius momenti iſta apud illos habenda ſint, verùm iam olim hæc in vniuerſum, tanquam parùm neceſſaria exiſtimantes ad bene gerendam Rempublicam, vrbe eiecerunt. Itaque tranquillam quandam & omnibus modis felicem degunt vitam, bonis legibus, æqualitate, libertate, & omnibus denique

ἅπασι ἀγαθοῖς. ΕΡ. τί οὖν, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν πολίτας γίγνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε κάμα λογιζομένους ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τῆς χρόνου ἀποφερομένους, ἀ μικρὸν ἀφικόμενοι ἐγγραφήσεσθαι τοῖς αὐτοῖς, καὶ μεθέξειν τῆς πολιτείας; ΛΥ. νὴ Δί' ὦ Ἑρμότιμε, πάνυ μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον, τὸ δ' ἄπαν ἀμελητέον, καὶ μήτε πατρίδος τὸ ἐναντίον τοῦτο ἐπιλαμβανομένους, πολλοῦ ποιεῖσθαι λόγον, μήτε παίδων ἢ γονέων, ὅτῳ εἰσὶν, ἐπισχόντων καὶ κατοδυρομένων· ἀλλὰ μάλιστα μὲν ἀναπείσαντας παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν, εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, καὶ μὴ βούλοιντο, ἀπροσκάρτους αὐτοὺς, χωρεῖν νῦν τῆς παναθλίου ταύτης καὶ κακοδαίμονος πόλεως, καὶ αὐτὸ ἀποῤῥίψαντας τὸ ἱμάτιον, εἰ τέ-

denique bonis inſtitutam. HER. Quid igitur, ô Luciane? annon tibi videtur æquiſsimũ eſſe, vt omnes certatim eius vrbis ciues fieri deſiderent, ita vt itineris tam laborioſi moleſtiam pro nihilo reputent, neq; temporis longinquitate victi animum deſpondeant, certò & conſtanter perſuaſum habentes, ſe omni euicta difficultate in ciuium numerum relatũ iri, eiusq; politiæ ſe participes futuros? LVC. Sanè per Iouem, ô Hermotime: omnibus omnes neruos in hoc intendendos eſſe arbitror, cæteraverò negligenda. Nec patriæ tenaciter nobis inhærentis magna cura habenda eſt: neque valde moueri decet aut frangi animo, parentum aut liberorum nos detinentium complorationibus: ſed & illi pari opera ad eandem profectionem nobiſcum ſuſcipiendam cohortandi ſunt. Quòd ſi aut ſequi nos recuſauerint, aut per ætatem non potuerint: illis relictis & poſthabitis, rectà ad vrbem omnium feliciſsimam animosè tendendum erit, reiectis etiam veſtimentis, ſi eiſdem amicti detinerentur,

illic

ἀ τότε ἐπεπημμένοι, καταβύνειν ἐσόμενον ἐκεῖσε· ἐ γὰρ δὴ θ', μὴ σί τις ἀφυλάξοι, καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἄγοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτου ἀνδρὸς ἤκουσα διηγουμένου, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί μοι πρόθυμον ἐποιεῖτο εἰς τὴν πόλιν ἐλθεῖν αὐτὸς, καὶ ἐκβάντα ἐγγράψαι, καὶ φυλέτην ποιήσασθαι, καὶ φρατρίας μεταδόσαι τῆς αὐτῆς, ὡς μετὰ πάντων ἐνδημοῦντος. ἀπ' ἐμὲ δὲ ἐπιθέμενον ἀνοίας καὶ νότου τότε, πᾶς ἀγροικικώτατα σχολὴν ἐτῶν· ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα, καὶ πρὸς τοῖς πέντε ἦν ἄν. ἔλεγε δ' ἐν περὶ τῆς πόλεως, ἅπερ μέμνημαι, ἅπαντα ποικίλα, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπασαν μὲν ἐπάλυδις καὶ ξένοι ἦεν, αὐθιγενὴς δ' ἐκείνης, ἀπὸ καὶ βαρβάρους ἐμοὶ

illic haud dubiè commeſtiendi. Neque enim periculum eſt ne quis te eò nudo corpore delatum excluſurus ſit. Iam enim & aliàs virum multa canicie reuerendum differentem audiui, quinam illic ſe res haberent: meq; magnopere cohortabatur ille, vt me ſibi ad vrbé eunti comitem adiungerem. ſiquidem pollicebatur itineris ducem ſe fore, & quòd me ciuitate donare vellet, vnumq; ex tribulibus facere, ſuo adſcriptum ſodalitio, adeò vt nulla non ex parte bene & felicitèr agerem. Cæterùm ego id ætatis rectè monenti non obtemperabam, ſtultitia & rudibus annis dehortantibus: nondum enim egreſſus eram annum quintum & decimum. Fortaſſis ſi ſecutus fuiſſem, iam in ſuburbio aut

πολιτ

prę portis conſiſterem. Porrò de ciuitate, ſi rectè commemini, cùm alia multa, tum hæc quoque prædicare ſolebat, quemadmodum omnes eius vrbis incolæ eſſent aduenæ & peregrini, nec vllus eſſet indigena. Quin etiã illud addebat, non parum multos in eadem Republica verſari barbaros,

ολιτεύεσθαι πολλὸς, καὶ δό-
ους καὶ ἀμόρφους, καὶ μικρὸς
καὶ πτώχους, καὶ ὅλως, μοτί-
αν τῆς πόλεως τὸν βουλό-
μενον τὸν δὲ δὴ νόμον αὐ-
τοῖς ἐκ τοῦ τιμήματος ποιεῖ-
σθαι τῷ ἐφικνεῖσθαι, ἀλλ' ἐκ
τημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ
άλους, ἀλλ' ἐκ γένους, ἀλλ'
μπρεπῶς ἐκ πεφυκέναι, ἀλλὰ
ῦτα μὴ δεῖν νομίζεσθαι παρ'
ὐτοῖς, ἀρχεῖν δ' ἐκάστου πρὸς
τολίτου γενέσθαι εὐσύ-
ν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν κα-
ῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ ἀλι-
αρὲς, καὶ τὸ μὴ ἐνδιδόναι, μηδ'
αλαπωθῆναι πολλοῖς δεῖς
υσχερέσι, κατὰ τοῦτο ὁδὸν
τυγχάνοντα. ὡς ὅστις ἂν
κῶν ἐπιδείξηται καὶ διε-
λθοι, προσιόντι δ' ἄχθι πρὸς
ὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα
ολίτου ὄντα τοῦτον, ὅστι-
ν ἦ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι τοῖς
ίροις ἢ ἱερεῦσιν, ἢ ὑπα-
ίλοις, ἢ ἀγενέσι, ἢ δούλοις, ἢ ἐλευ-

& ſeruilis conditionis homines, informes, modicos, pauperes, breuiter nemi-nem non eius Reipub. fore participem, quem penes modò voluntas eſſet eò tendi: quandoquidem illis morem ciuitate donandi aduenas, affirmabat non ſumi aut ab externa cultus & veſtitus elegantia, aut à corporis proceritate & formoſitate, neque à generis ſplendore, aut claris maioribus, ſed ea pro nihilo æſtimari apud illos. Oportere tamen eos qui ciuitatis ius indipiſci velint, intelligentia inſtructos eſſe, rerumq; honeſtarum tangi cupidine, labore non frangi, nullis voluptatum illecebris capi, neque effeminari aut emolleſcere rebus dubijs & difficilibus inter eundum ingruentibus. Quiſque itaque præſtiterit, exſuiſq; vbi primùm vrbem attigerit, actutùm in ciuium communionem aſſumitur, quicunque tandem fuerit, paem experturus honorem. Porrò peior an melior, an obilis, an ingenioſus, an ſeruus, aut liber, aut an prorſus infimæ

ἐπιλάθῃ, ἀλλ' ὅλως εἶν, ἐ
λάχιστα ἐν τῇ πόλει. Ερ. ὁρᾷς,
ὦ Δοπῖνι, ὡς ὁ μάτλων, ἀλ
περὶ μικρῶν μάμνω, πολί-
της ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ
αὐτὸς οὕτω μαλᾶς καὶ ἰνδαί-
μονος πόλεως; Λυ. καὶ γὰρ
αὐτὸς, ὦ Ερμότιμε, τῶν αὐ-
τῶν ἐμοὶ ἐρῶ, καὶ οὐκ ἴσην ὅ, τι
ἂν μοι δὲ ζύτων ἐνδεέμενον
γενέσθαι. ἃ μὲν ἔν πλησίον ἴσ
ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἐκεῖν ἅ-
πασι, πάλαι ἄν, εἰ ἤδει, μηδὲν
ἐνδοιάσας, αὐτὸς ἂν ἐς αὐ-
τὴν, καὶ ἐπολιτευόμην ἂν ἐν
τάχει. ἐπεὶ δ', ὡς ὑμεῖς φα-
τε, σύτε, καὶ Ησίοδος ὁ ῥα-
ψῳδὸς, πάνυ πόῤῥω ἀπῴ-
κισται, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδόν
τινα ἥτις ἄγουσαν ἐπ' αὐτὴν καὶ
ἀγνόνα ἀπὸ ἄπειρον. ἢ οὐκ οἴε
σθαι οὕτω χρῆναι ποιεῖν; Ερ.
καὶ πῶς ἄν τις ἄλλοι τις;
Λυ.

infimæ ſortis & conditionis homo ſit, in ea ciuitate ne nominantur quidem. HERM. *Hinc perſpicere potes, Luciane, quòd non temerè aut pro rebus ficulneis tantos ſudores perferam, cùm adeò felicis & exoptatæ Reipub. ciuis fieri concupiſcam.* LVC. *Et o ego quidem harum rerum communi tecum cupiditate teneor: atque haud ſcio, an quicquam ſit quod perinde præ his mihi votis expetendum putem. Iam ſi in propinquo vrbs ſita foret, & omnium proſpectui expoſita: iam olim, vt ſcis, nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuiſſem ingreſſus, in ea mul-*
tum iam temporis verſando contriuiſſem. Poſtea-
quam verò (quemadmodum vos perhibetis, nimirum tu, & Heſiodus ille rhapſodus) valde procul hinc remota eſt: operæprecium mihi eſſe videtur, vt & viam ipſam quæ rectà nos ad vrbem ducat, inueſtigemus, nec minus operæ & ſtudij in duce quamoptimo deligendo ponamus. An non ita quoque tibi faciendum videtur, Hermotime? HERMOT. *Et quinam alia ratione eò quis peruenire-*

LVC.

Αν. ἀκῇς οὖν μὴ ὅτι τὸ ἀπειρεχὲς ὄχλου, καὶ φάσκοντος εἰδέναι, πολλὴ ἀφθονία τῶν ὑπισχνουμένων· πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοι παρεσεσθαι αὐτόχθονες, ἐκεῖθεν ἕκαστος ὡς ἐσ τὰ μάλιστα λέγοντες. ὁδὸς γὰρ μὲν ἡ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀπὸ πολλοῦ μὲν διάφοροι, καὶ ἐδὲν ἀπολείπουσαι ὅμοιον ἢ μὴ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια, ἡ δ' ἐπὶ τὸν ἥλιον φέρουσα ἕτοιμον, ἡ δ' ἐπὶ τὰς ἄρκτους, καὶ ἄλλη τὸ παράπαν μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν διὰ λειμώνων καὶ φυτῶν, καὶ ῥιζῶν, ἥνυσθ' ὡς καὶ ἡδέως, ἐδὲν ἀντίτυπον ἢ δύσβατον ἔχουσα· ἡ δὲ πετρώδης καὶ τραχεῖα, πολλοῦ ἥλιον, καὶ δίψος καὶ κάματον πεφύκυσα. καίτοι ὅμως αὗται πᾶσαι πρὸς τὴν πόλιν ἀγόμεναι λέγονται, μίαν οὖσαν, ἐσ τὰ ἐναντιώματα τελοῦσαι, ἵνα δὲ μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐνῇ.

LVC. *Nonne vides igitur immensam multitudinem promittentium & affirmantium se viæ peritos esse? Multi enim ad hoc parati circumstant, quorum nemo non se indigenam esse perfamiliariter deierat. Cæterum non esse vnam tantum viam, illud apparet liquidò, sed innumeras & valde diuersas, nec quicquam habentes in quo inter se conueniant. Nam hæc quidem ad occidentalem plagam vergit, illa ad solem exorientem: mox altera ad Septentrionem viatorem ducit, altera verò rectà ad Meridiem. Rursus hæc quidem per florida prata, & molles plantas sub vmbra amœna & delectabili, nihil habens asperitatis aut difficultatis: altera autem petricosa, & omnibus modis aspera, multùm exhibens viatoribus cùm sitis tum ardoris, tum etiam laboris & molestiæ. Et tamen omnes illæ cùm multæ sint, ad eandem vrbem quæ vna est, tendere perhibentur, tametsi sint inter se diuersissimæ. Inde incredibilis animum meum habet perplexitas & hæsitantia.*

Etenim

ἐφ' ἣν ἢ ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὁπαπῆ ἵκας & ἱρισὸς, ἐν ᾗ εὐόδῳ μάλα τις ἀξιόπιστος & ὁρίζηται τὴν χεῖρα, καὶ περίπυ κατὰ τὴν αὐτῆ ἐπιφάνειαν, λίγων ἵκας & αὐτῶν μόνος & τὴν ἐνθάδε ἀφῖξιν, τὰς δ' ἄλλας πλανᾶσθαι, μήτε αὐτὰς ἐληλυθέναι, μήτε ἄλλους ἡγήσασθαι δυναμένας ἀκαλυβάστους. ἐμὲ μὲν ἐπὶ τὸ πλησίον ἐφίκεσθαι, λέγειν & τὰ ὅμοια ἰσχυρότατα περὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, καὶ τὰς ἄλλας ἐκείσε, καὶ ὁ παρ' ἐκεῖνον ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντα τὸν τρόπον, τέλος δ' ἤδη πλῆθος & τῶν ὁδῶν καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, ὑπερβολὰς παράδοξα, καὶ ἀπρεπῆ ποιᾶ, καὶ μάλιστα οἱ ἀγχοῦ ὑπερδιατεταράχθαι, καὶ τὰ ἑαυτῶν, ἵκανοι ἐκπλῆξαι. ὁ μὲν οὖν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις τινὰ τραπόμενος, ἢ τῶν πλείονα ἀκολουθήσας, ἀφικοίμην

Etenim in quacunque fortè fortuna incidero, virũ quẽpiam circa ingressum diuerticuli consistentem offendam antiqua virtute & fide admirandum, statim in introitu accedenti manus porrigentem, vehementerq; cohortantem, vt ipsius viam ingrediar. vsqueadeò certatim vnusquisque illorum se compendiosæ viæ gnarum esse iactat identidem, alios verò tota via aberrasse, neque vnquam eò peruenisse, neque aliorum insequentium duces esse posse. Tandem vbi proximum accesserò, audio & illum de via sua magnificè pollicentem, aliosq; malitiosè vituperantem. Ad eum quoque modum facit is qui huic vicinus est, & sic deinceps omnes reliqui. Hinc itaque viarum multitudo & diuersitas non mediocriter me conturbant, animumq; meum incertum diuersè distrahunt, maximè verò duces ipsi præter modum vociferantes, dum quisque sua immodicis laudibus deprædicat. Neque enim calleo in quam declinans, aut quem potissimùm ex ducibus secutus, vrbem

κλω ἄρ πρὸς τὴν πόλιν. Ερ. ἀλλ' ἐγώ σε, ὦ Λουκιανέ, τῆς ἀπορίας· ἴσως γὰρ προσδοκῶμεν ἐκεῖνοι, ὃ Λυκῖνε, πιστώσας ἡμῖν σφαλεῖς. Λυκ. τίσι πίστεως, τοῖς κατὰ ποίαν ὁδὸν ἐληλυθόσι, ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν; αὖθις γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους μεταλλαττόμενον. Ερ. πῶς τοῦτο φῄς; Λυκ. ὅτι ὁ μὲν πλὼ Πλάτωνος ἀποδημῶν, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνῳ ἐπαινέσεται Λυκόντι· ὁ δ' ἂν πλὼ Επικούρειον ἑαυτῷ, καὶ ἄλλος ἄλλῳ· σὺ δὲ πλὼ ὑμετέραν. ἢ πῶς γάρ, ὦ Ερμότιμε, ἔχει ταῦτα; Ερμ. πῶς γὰρ οὔ; Λυκ. ὁ δεῖνα ἀπολυόμενος μὲν τῆς ἀπορίας, ἀπ' ἴσης δὲ ἐμοίγε ἀγνοῶ ὅτῳ μᾶλλον χρὴ πιστεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων· ὁ δὲ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν

bem accedere queã. HER. *At ego te, Luciane, ab omni hæſitatione liberabo. Etenim haud facilè, ſi ijs, quī ante nos idem itineris confecerunt, fidem habueris, aberrabis.* LVC. P *Quibus tu habendam fidem dicis? aut quem ex ducibus ſequuti ſunt? aut per quam viam ingreſſi ſunt? Iterum enim nobis ſub alia forma eadem apparet animi perplexitas, à rebus ad homines translatis.* HERM. *Quonam modo iſthuc dicis?* LVC. *Quoniam quidem qui in Platonis viam digreſſus eſt, & illo duce ſe in viam dedit, illam hauddubiè laudaturus eſt. rurſus qui Epicurum ducem ſibi ſequendum elegit, Epicuri. ita omnino alius aliam commendabit: tu verò veſtram omnibus alijs præferes. Aut non ita futurum eſſe, Hermotime, credendum eſt?* HERM. *Et cur non?* LVC. *Proinde ab ancipiti animi perplexitate me non liberas, cùm tiamnum ignorem ex viatoribus Quinam potiſſimùm fidē adhibendaſit. Video enim vnumquemque illorum, & ip-*

τὸν καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς
πειπαραμυθίαν, καὶ ἐκείνῳ ἐ-
παινοῦντα, καὶ λέγοντα ὡς ἄντη
μόνη ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν. ἐ
μοὶ γοι ἔχει ἀδύνατα ἃ ἀληθῆ
φησιν· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφῖκταί
πρός τι τέλος, καὶ εἴδέ τινα
πόλιν, δύσομαι αὐτῷ ἴσως. εἰ δὲ
ἐκείνῳ ἔδοξεν, ἴσως ἐχέτω, ἐγὼ δὲ
ἐπιθυμοῦμεν ἐγώ τε καὶ σὺ πο-
λιτεύσασθαι ἁδίκως εἰς Κόρινθον
ἐλθεῖν, ὅτε εἰς Βαβυλῶνα
ἀφικόμενος οἴεται Κόρινθον
ἑωρακέναι, ἄδηλον ἐμοιγε ἔτι
ἔστι. ὁ γὰρ πάντως ὁτινὰ πό-
λιν ἰδὼν, Κόρινθον εἶδεν, εἰ-
γε μόνη πόλις ἔστιν ἡ Κόρινθος. ὃ δὲ δὴ μάλιστα εἰς ἀπο-
ρίαν με καθίστησιν, ἐκεῖνό
ἐστι, τὸ εἰδέναι, ὅτι πᾶσα ἀ-
νάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ
ὁδόν· καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία
ἔστιν, αἱ δ' ἄλλαι πανταχόσε
μᾶλλον, ἢ εἰς Κόρινθον ἄγου-
σιν· ἃ μή τις ἔτω σφόδρα παρα-
παίοι, ὡς οἴεσθαι καὶ τὴν εἰς

Υπερ-

psum & ducem eius, omnia
tantũ viæ fecisse periculum,
ac illam laudare, affirmãn-
tem hãc solam esse, quæ per-
ducat ad vrbem. Ego autem
num verum dicat, scire non
possum. Quòd enim ad fi-
nem aliquem delatus sit, &
ciuitatem quandam conspe-
xerit, fortasse illi haud diffi-
culter concesserim: cæterùm
num illam viderit, quam o-
portebat, in cuius Republi-
ca ego & tu versari concu-
piscimus, in Corinthum de-
lati, ille autem Babylonem
profectus, Corinthum se vi-
disse putârit: hoc quidem e-
tiamnum mihi incertum est.
Neq; enim ille qui aliquam
ciuitatem vidit, statim &
Corinthum vidit: siquidem
non sola Corinthus est ciui-
tas. R *Quod autè omnium*
maximè me facit animi in-
certum & ambiguum, illud
est, quòd sciam necessariò

Hyper-

vnam atq; adeò veram esse viam, siquidem nec plures quàm
vna Corinthus est, aliæ autem quoquo gentium magis via-
torem quàm in Corinthum perducunt. Nisi quis vsqueadeò
delirus esset, & mente captus, vt putaret & eam quæ ad

Ὑπερβορέους, καὶ τὴν εἰς Ἰνδοὺς ἄγουσαν, εἰς Κόρινθον εὐθεῖαν. Ἑρμ. καὶ πῶς οἷόν τε, ὦ Λυκῖνε; ἄπιστα γὰρ ἀπαλλόττει ἄρτι. Λυκ. ἀκούω, ὦ ἑταῖρε Ἑρμότιμε, ἐκ μικρᾶς δὲ βουλῆς, ἐπὶ τὴν αἵρεσιν τῶν ὁδῶν τε καὶ ἡγεμόνων. δεῖ δὲ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου ποιήσομαι, ἵνθα ἂν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἴωμεν, ἐπεὶ λύσομεν ἔτως, ἀντὶ τῆς εἰς Κόρινθον ἀγούσης, τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ Βάκτρων ἀπιόντες· δεῖ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο ἑαλωκὸς ἴσχει, τῇ τύχῃ ἐπιτρέπειν, ὡς τάχα ἂν τὴν ἀρίστην ἑλομένους, ἢ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαντας ἐπὶ μίαν τῶν ὁδῶν, ἰῶ τίνα οὖν· δόκιμον μὲν γὰρ καὶ τοῦτο γνῶναι, καὶ ἴσως ποτὲ ἐγγὺς ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἡμᾶς δὲ ἔγωγε περὶ τῶν ὅτου μεγάλων οὐκ οἶμαι δεῖν παραβόλως ἀναρρίπτειν, οὐδ' ἐς τυχὸν ἰέναι δεῖ κατακλείειν τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ

Hyperboreos, & eam quæ ad Indos tendit, in Corinthum recto tramite perducere. HERM. *Quónam pacto hoc fieri posset, ô Luciane, cùm alia aliò tendat?* LVC. *Proinde, ô bone Hermotime, non mediocri opus est consilio in eligendis cùm viis, tum ducibus. Neq; illud vulgò iactati prouerbij committendum est, vt quocumque nos pedes duxerint, eò inconsultò abeamus: quo modo ita hauddubiè decepti, pro Corintho ad Babylonios aut Bactra abiremus. Atqui ne hoc quidem valdè mihi consultum factu videtur, vt fortunæ tantam rem committamus, tanquam optimam fortasse apprehendentes, si citra omnem viarum exactam perueſtigationem, in vnam aliquam quamcunque tandem temerè irrueremus. Nihil enim obstat quò minus & fieri possit, & fortasse iam olim in tanta temporis longinquitate factum est.* T *Haudquaquam verò æquum esse opinor, vt tam inconsideranter de rebus adeò magnis spem abiciamus, aut ita in angustum coactã constringamus,*

ἐπὶ ῥιπὸς, ὡς ἡ παροιμία φησὶ, τὸν Αἰγαῖον ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι βέλονται. ὅτι οὐδ' ἀντιασάμενοι ἂν δικαίως τῇ τύχῃ, εἰ τοξεύσασα καὶ ἀκοντίσουσα, μὴ πάντως ἔτυχε τοῦ ἀληθοῦς, ἵνα ὅν]ως ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν. ὅπερ οὐδὲ τῷ Ὁμηρικῷ τοξότῃ ὑπῆρξεν, ὡς δοκεῖ τῇ πολλάδα καταζεῦξαι, ὁ δὲ τὸν μόνον ἔτυψε, ὁ Τεῦκρος, οἶμαι. ἀλλὰ παραπολὺ ἐκεῖνο ἀληθέστερον τῶν ποιητῶν, προθήσεσθαι, καὶ πειρήσεσθαι τοξεύματι ἐλπίδα, ἢ πάντως ἐκεῖνο τὸ ἓν ἐξ ἁπάντων. ὁ δὲ μινδέω ὅτι ὁ μικρὸς, εἰ ἀντὶ τῆς ἐπ' εὐθὺ ἀγωγῆς, ἐς τῶν πεπλανημένων μίαν ἀγνοοῦντες ἐμπίπτοιμεν, ἐλπίζοντες ἄμεινον αἱρήσεσθαι τῇ τύχῃ ὑπὲρ ἡμῶν, ἐκάλεσεν οἶμαι. οὐδὲ γὰρ ἀναστρέψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆναι ὀπίσω ῥᾴδιον, ἢν ἅπαξ ἐπιδῷ

virgultea ſcapha (quod aiunt) Aegæum aut Ionium tranſmittere volentes. Neque enim rectè aut probabiliter fortunam incuſaremus, ſi ſagittando & iaculando nō prorſus aſſecuta ſit veram illam viam, vnam nimirum inter tot infinitas falſas & erroneas exiſtentem: quod nec Homerico quidem ſagittario conceſſum fuit, qui cùm debuiſſet columbam arcu fixam deïjcere, linea vincula rupit: opinor autem fuiſſe Teucrum. Sedenim hoc multò magis rationi conſentaneum eſt, ſpem habere multa vulnerandi, & iaculo petendi, quàm omninò illud vnum ex omnibus: quoniam periculum nō mediocre eſt, ſi pro recta & compendioſa via in vnam ex erraticis & deuijs imprudentes incideremus, ſperantes fortunam meliorem pro nobis electuram eſſe. Opinor autem in tali re comparatione vtendum, & demonſtrandum eſſe. Neque enim promptum & facile eſt reuocare curſum, ſalúmque & incolumen retrò euadere, ſi quis ſoluta

ἐπιδῶ τὴ πλοίου τῆς αὐτοῦ, τὰ ἀπόγεια λυσάμην & · ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τῷ πελάγει διαφερεσθαι ναυτιῶντα ὡς τὸ πολύ, καὶ διδιότα, καὶ βαρεωμένα ὑπὸ τοῦ σάλου. δίκαιον ἐξ ἀρχῆς, πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπί σκοπιάν τινα, σκέψασθαι, ἀ ἐπιφορόν ἐστι τῷ θείῳ τὸ πνεῦμα τοῖς εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι, καὶ νὴ Δία λυδιρνήτην ἵνα τὸν ἄπλουν ἐκλίξασθαι, καὶ ναῦν ὑπαγῆ; οἵαν διαρκέσαι πρὸς πολυετῆ λιμένα. Ερ. ἔστω γε ἄμεινον, ὦ Λυκῖνε, παρασκευή. πλὴν οἶδά γε, ὅτι ἀναπλας ἐν κύκλῳ περιελθὼν, οὐκ ἄπλους ἂν εὕροις, ὅτι ἡγεμόνας ἀμείνους, ὅτι λυδιρνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ ἴσως ἐθελήσεις γε ἀφικέσθαι ποτὶ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἕψῃ, κατὰ τὰ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος ἴχνη προϊών, ἄλλως δὲ ἀ-

soluta naui mari se semel commiserit: verùm necessarium est, in pelago fluctuum arbitrio iactari & circumferri, nauseantem vepluriműm, & metu perculsum, capiteq; marinis fluctibus grauatum. Aequum verò fuerat, sub initium priusquàm vela ventis permississet, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile, & secundus flaret ventus Corinthum nauigare volentibus. Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cũ iudicio illi deligendus fuerat: prætereà nauis satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse potuisset. HERM. *Est quidem, Luciane, quod dicis, non improbandum. Verùm enimuerò hoc satis certò scio, quòd si etiam per circulum omnes ad vnum acceſſeris, non tamen alios inuenies neque duces meliores, neque gubernatores maiori peritia præditos quàm Stoicos. Atque si animus tibi est aliquando Corinthum perueniendi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis vestigia incedendo.* X *alioqui*

ἀδωάτου. Λυκ. ὁρᾷς τοῦτο, ὡς λοιδορεῖ, ὦ Ἑρμότιμε, εἰρωνικῶς; ἆρα γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ ὑπὸ Πλάτωνι ξωοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ἑπόμενος καὶ οἱ ἄλλοι μὴ ἀπιθεῖν μοι εἰς τὸν Κόρινθον, εἰ μὴ μετ' ἐμοῦ ἔκαστος; ὥστε, εἰ πᾶσι πιστεύειν χρή, ὅπερ χαλεπώτατον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως· μακρῷ γὰρ ἀσφαλέστερον τὸ τοιοῦτον, ἄχρις ἂν ἐμαυτῷ τὰληθῆ ὑποσχνούμενον, ἐπεί φημι, εἰ καθάπερ νῦν ἔχω, ἀγνοῶν ἔτι ὁπότερος ἐξ ἁπάντων δίκαιος ὁ ἀληθεύων, ἑλοίμην τὰ ὑμέτερα, οἷ πιστεύσας, ἀνδρὶ φίλῳ· ἀτὰρ μόναις αὐτόθι τὰς Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιῶναι ποιήσειε Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ περιστάντες ἐρωτῷεν με, καὶ νὴ Δί'

frustra hanc viam tentabis.

LVC. *An non sentis, ô Hermotime, commune quiddam te dixisse? haud dubiè enim hoc ipsum dixerit & quisque qui communem cum Platone viam ingreditur, & qui Epicurum ducem sequitur, insuper & alij, me videlicet Corinthum nunquam venturum, nisi cum illorum aliquo itineri memet accingam: ita vt necessarium mihi esse videam, aut omnibus sine discrimine credere, quod absurdissimum est: aut omnibus iuxtà diffidere, quòd quidem multò tutissimum esse opinor, donec vera pollicentem inuenerimus.*

HER. *Age verò, si quemadmodum nunc ignarus sum, etiamnum certum non habens, quinam ex omnium philosophantium ordine & numero verum diceret, vestræ sectæ me addicerem, habita tibi fide viro amico & familiari, attamen Stoicæ saltem philosophiæ perito, tantúmque vnicam illam viam ingresso: posteà verò deorum aliquis ab inferis in vitam reuocaret Platonem & Aristotelem, præterea etiam alios omnis generis philosophos: illi autem circumsistentes interrogarent, & per*

Iouem

Δι' ἃς δικασόμεθα ἀγανακτῶν, ὕβριος ἕνεκα καὶ δικάζοιντο λέγοντος· ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί παθὼν, ἢ τίνι ποτὲ πιστεύσας, Χρύσιππον καὶ Ζήνωνα προτίμησας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων παρὰ πολύ, χθὲς καὶ πρώην γνωμένους, μήτε πάλαι μεταδοὺς ἡμῖν, μήτε παραθεὶς ὅλως, ὧν φαμὲν, ἃ παῦτα ἀγνοοῦσιν, τί ἂν ἀπρεπὲς εἴη μοι αὐτοῖς, ἢ ἐξαρκέσαι μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ἑρμοτίμῳ ἐπόθην, φίλῳ ἀνδρί; ἆρα φαῖεν ἂν, οἶδ' ὅτι, ἡμᾶς, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἴσμεν, τὸν Ἑρμότιμον ἕτερον, ὅστις ποτέ ἐστιν, οὐκ ἐῶντες καὶ ἡμᾶς· ὥστε οὐκ ἐκλιπῶν ἀπάντων καταγινώσκειν, οὐδὲ ἐμοῦ ἐνταῦθα καταδικάσαι, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ὁδὸν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ οὐδὲ ταύτην ἴσως ἀκριβῶς κατανοήσαντι. εἰ δέ γε νομοθέται, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἄτοπα πεφύκασι ζητεῖν δικαστὰς ποιεῖν, οὐδὲ ζητοῦ ἑτέρου μὲν ἀκούειν, τὸν

Iouem quoque in ius pertractum contumeliæ accusarent, dicentes: Quid verò passus es, optime Luciane, aut à quo persuasus Chrysippum & Zenonem nobis, qui multò antè fuerimus, propofueris, homines heri & paulò antè natos, cùm nos neque sermonis participes feceris, neque prorsus quæ loquamur tentaris? Quòd si hæc ab illis diceretur, quidnam illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixero me ab Hermotimo viro familiari ita persuasum esse? Atqui dicerent, sat scio: Nos verò, Luciane, quis ille sit Hermotimus, iuxtà cum imperitis ignoramus, sed neque ille nos nouit: quare æquum non fuit, omnibus in totum repudiatis nos indicta causa condemnare, fidem dantè viro vnicam tantùm in philosophia viam, sed neq; illam fortasse exactè satis perspectā habēti.

Sedenim legū conditores, ô Luciane, ad hūc modum nō imperāt faciendum iudicibus, nimirum vt altero tantū audito,

τὸν δ' ἕτερον οὐκ ἐᾶν λέγειν ἅπερ αὐτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ῥᾷον ἂν τιθέντας τοὺς λόγους, ἐν εὐκόποις τὰ ληθῆ τε καὶ ψευδῆ, καὶ μὴ ἄνω ποιοῦσιν, ἐφίεσθαι δίδωσιν ὁ νόμος ἂς ἕτερον δικαστήριον διαιτᾶν, ἄλλα ἀκοὰς ἐρεῖν αὐτούς. Ἢ τάχ' ἄν τις αὐτῶν καὶ προσέροιτό με, ἀπί μοι, λέγων, ὦ Λυκῖνε, εἴ τις Αἰθίοψ μηδεπώποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμεν, δι' ὃ μὴ ἀπιδυμηκέναι τὸ παράπαν, ἵν τινι συνόλῳ τῶν Αἰθιόπων διϊσχυρίζοιτο, καὶ λέγοι μηδαμόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς ἢ ξανθούς, μὴ δι' ἄλλο τι, ἢ μέλανας, ἆρα πιστεύοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; Ἢ εἴποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, σὺ δὲ πόθεν ταῦτα, ὦ θρασύτατε, οἶσθα; ἢ

alteri facultas pro ſe loquendi ea, quæ ex vſu ſuo eſſe intellexerit, non concedatur: verùm vtrunque iuxtà audiendum eſſe præſcribunt, quò facilius diuerſis ſermonibus inter ſe examinatis & perpenſis, quæ vera, quæ falſa ſint, inuenire queant. Quod niſi ſic factitatum fuerit, permittit lex appellandi libertatem, vt in aliud iudicium ea transferantur, quæ illos loqui par eſt. α At ſi quiſpiam fortaſſe illorum me interrogaret, dic mihi, inquiens, ô Luciane, ſi quis Aethiops, qui nunquam alios homines conſpexiſſet, quales nos ſumus, propterea quòd nunquam peregrè extra patriam profectus ſit, in quadam corona & conuentu Aethiopum pertinaciter affirmaret, dicerétque nuſquam gentium homines albos aut flauos reperiri, neque vllius alterius coloris quàm nigros: nunquid aliis fidem ſuis dictis faceret? Diceret autem ad illum quiſpiam ex ſenioribus Aethiopibus. Tu verò vnde hæc cognita & explorata affirmas, audaciſſime? neque

οὐ γὰρ ἀπολίμπανας παρ' ἡμῶν οὐδαμόσε, οὐδὲ νὴ Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας ὁποῖά ἐστι, φαίλως ἂν ἔγωγε δικαίως ἐρωτῷμι τὸν προσβύτην; ἢ πῶς, ὦ Ἑρμότιμε, συμβουλεύεις; Ερ. οὕτω δικαιότατα γὰρ ἐπαῤῥῶ δοκεῖ μοι. Λυ. καὶ γὰρ ἐμοιγε, ὦ Ἑρμότιμε, ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο οὐκ ἔτ' οἶδα ἐ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦδε πάνυ δοκεῖ. Ερ. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπάξειν δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φήσει πρός με ὁ δίκαιος, ἀνάλογον τοίνυν κἀκεῖνό τις ἡμῖν, ὦ Λυκῖνε, τὸ Στωϊκὸν μόνα ἐᾶσον, καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ἑρμότιμος, ἄρδην μίσας δὲ μηδενὸς ποτε, μήτε τὸν Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὸν Ἐπίκουρον, μὴ δὲ ὅλως πρὸς ἄλλον τινά. ἐ τοίνυν λέγοι,

neque enim vnquam à nobis ſuſcepta ad exteros populos profectione peregrinatus es, neque per Iouem qualia apud exteras nationes ſint, vnquam perueſtigâſti, aut præſens oculorum teſtimonio didiciſti. An verò hunc ſenem non rectè & grauiter ſentire prædicarem? Aut quid tu conſilij in mediũ adfers, Hermotime? HER. Imò verò tuæ ſententiæ aſſentior: iuſtiſſimè enim mihi videtur eius temeritas ita poſſe cõpeſci. LVC. Et quidem mihi, ô Hermotime. Cæterùm quod poſthac dicturus ſum, quomodo tibi mecum cõueniat, ſcire non poſſum: mihi quidem & illud iam valde perſuaſum eſt. HERMOT. Qualénam illud eſt? LVCIAN. Nempe vir ille probabili inductione inferet dicturus: β Ergo abſurdè propoſitus eſt nobis quiſpiam, Luciane, qui ſaltem Stoicorum placita calluerit: quemadmodum amicus ille tuus Hermotimus, cùm numquã peregrè profectus, neq; ad Platonis Academiã ſe contulerit, neq; apud Epicurum diuerterit, neque omnino cum alio quoquam familiaritatem cõtraxerit. Itaq; ſi dixe-

γοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εὑρεῖν, μήθ' ἁληθὲς παρὰ τοῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῶν Στοϊκῶν ἐστὶ, καὶ ἃ ἐκεῖνοι φασὶν, οὐκ ἂν εἰκότως σοι θρασὺς ἔναι δόξαι σοι, περὶ πάντων ἀφορμενος, καὶ ταῦτα, ὦ μάκαρ, οὐδὲπώποτε ἐξ Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πόδα προβαλόμενος τί βούλει, ἀποκρίνωμαι αὐτῷ; τὰληθὲς ἐμοῦ γε ἕνεκα λέγε, ὅτι ἡμεῖς τὰ μὲν Στωϊκῶν καὶ πάνυ ἐκπεπαιδεύμεθα, ὡς ἂν καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοσοφεῖν ἀξιοῖντο· οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα· ὁ γὰρ διδάσκαλος καὶ κοινὰ μεταξὺ καὶ διάφορα πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἀναφανδὸν γε αὐτὰ, προσθεὶς αὐτός. ἢ νομίζεις ἐνταῦθα σιωπήσεσθαι ὑμῖν τοὺς ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους, οὐχὶ δι' ἀναγκαίας ἂν ἀπεῖν πρὸς ἐμέ· εἶτα ποιεῖ, ὦ Λυκῖνε, ὁ ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος; ἀξιοῖ

rit nihil ita pulchrum aut ita verum inueniri apud omnes reliquos, qualia Stoicorum sunt, & quæ ab illis asseruntur: ánnon iure optimo temerarius & audax tibi videri debeat, de omnibus definiendi & pronunciandi authoritatem sibi sumens, maximè verò cùm tantùm vnius sectæ peritus sit, neque vnquam ex Aethiopia vel alterum pedem protulerit? Quid verò existimas illi respondendum esse? Num verissimum illud, nos videlicet Stoicis addictos, illorum philosophiam perdiscere, iuxta quam dignum putemus philosopharí? & neque tamen nobis obscura sunt ea quæ dicuntur ab aliis: siquidem præceptor noster, & illa inter differendum proponit, refellens subuertensque illa satis argutè. Num verò existimas hoc responso audito tacituros esse Platonicos & Epicureos, tũ etiam alios? An'non in risum soluti iure optimo ad me dicerèt: Quadrãnã facit familiaris tuus Hermotimus, ô Luciane, qui

ἀξιοῖ τοῖς ἀντιδίκοις περὶ ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται τοιαῦτα εἶναι τὰ ἡμέτερα, ὁποῖα ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἢ οὐκ ἀδότου, ἢ κρυπτόμενοι τὸ ἀληθὲς. οὐκοῦν εἴ τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν ἴδῃ ἀσκούμενον πρὸ τοῦ ἀγῶνος, λακτίζοντα εἰς τὸν ἀέρα, ἢ πυγμῇ πληγήν τινα καταφέροντα, τὸν ἀνταγωνιστὴν δοκοῦντα, τύπτοντα ἀναπηδήσαντ' αὐτὸν ἀγωνοθέτης ὤν, ὡς ἄμαχόν τινα; ἢ ἐκεῖνα μὲν οἰήσεται ῥᾴδια εἶναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ γυμνάσματα, οὐδενὸς ἀντιπαιομένου αὐτῷ, τοῦτο δὲ νικᾶν τοιοῦτα κείνοθαι, ὁπόταν παταγωνίσηται τὸν ἀντίπαλον αὐτὸν, καὶ κρατήσῃ, ὃ δ' ἀπαγορεύσῃ, ἄλλως δὲ οὔ; μὴ τοίνυν μηδὲ Ἑρμότιμον, ἀφ' ὧν ἂν οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀπόντας, οἴεσθω

qui dignatur aduersarijs de rebus nostris fidem habere, prorsus existimans eiusmodi esse omnia nostratia, qualia ipsi falsò confingunt & dictitant, quorum aut ipsi imperiti sunt, aut ipsam veritatem de industria celantes obfuscant improbi? Aut igitur si viderit aliquem ex athletis exercentem se priusquam in arenam descenderit, calcitrantem in aëra, aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quasi cæderet aduersarium, illum ideo statim proclamabit præfectus certaminis esse inuincibilem? Aut non potius existimabit perfacile & tutum esse, ita pueriliter & iuuenilitèr Thrasonem gloriarum plenum agere, nullo aduersario illi repugnante: ipsam autem victoriam tunc primùm decernendam esse, quando aduersarium fortiter deiectum prostrauerit, & superior certando euaserit, altero lassitudine confecto, alioqui verò nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab his quibus præceptores sui aduersum nos absentes in vmbra dimicant atque digladiantur, illos

οἰκῶσι κρατεῖν αὐτοὺς, ἢ τὰ ἀπὸ μίτρα τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀναπρίπτεσθαι ῥᾳδίως· ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὅμοιον ἂν εἶναι τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ κατασκευάσαντες ἐκεῖνοι ἀπαθῆ, ὠθοῦσι ἀναπίπτουσιν. ἢ καὶ νὴ Δία τοῖς τοξόταις μιλιτοῦσιν, οἱ κάρφη τινὰ σωσθέντα, ἴσατα ἐπὶ κοντοῦ πήξαντες, οὐ πόῤῥω προβεβλημένοι, τυχάζονται ἀφιγμένοι, καὶ ἂν τύχωσί ποτε, καὶ διαπείρωσι τὰ κάρφη, ἀνίεται γοργὸν ἀθοῦσι, ὅτι τι μέγα ποιήσαντες, ἃ διεξιλάλυθεν αὐτοῖς τὸ βέλος ἀπὸ τῶν φρυγάνων. ἀλλ' οὐ Πέρσαι γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκυθῶν ὅσοι τοξόται, ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἀφ' ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύειν· ἴσατα δὲ καὶ τὰ τοξευόμενα κινεῖσθαι ἀξιοῦσιν, οὐχ ἑστῶτα, οὐδὲ μενεμένοντα τὸ βέλος, ἵν' ἄρα ἐμπέσῃ, ἀλλὰ διαδιδράσκοντα, ὡς ἔνι μάλιστα,

illos victores esse putet: aut ea quæ à nobis asseruntur, tam sine negocio posse refelli aut subuerti: quoniam illud persimile esset puerorum ædiculis, quas illi vt infirmas parare solet, ita protinus subuertunt ac diruunt. Aut per Iouem etiam his qui exercitio sagittandi sunt occupati, qui stipulis quibuspiam colligatis, & super contum fixis, nec ita procul positis, emisso telo iaculantur: ac si quando fortè fortuna collimantes scopum tetigerint, stipulasq; præfixas iaculo penetrauerint, illicò exclamant quasi re magna peracta, si telum per sarmenta euolârit. Cæterùm nequaquam ad hunc modum Persæ facere consueuerunt, sed neque Scythæ, quotquot illorum arcu & arte iaculandi præcellunt: verùm imitiò ipsi equis insidentes, obequitando emittunt iaculum: deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu collimant, non stabilia, aut sagittam expectantia donec inciderit, sed cumplurimum fugientia, nempe fe-

ras,

λισα, θνεία γέ τοι ὡς τὸ πολὺ κατατοξόυσι, καὶ ὀρνίθων ἔνιοι τυγχάνουσιν. ἢν δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοπὸν δόξῃ παραβλῶσι τὸ τόξον τῆς πλευρᾶς, ξύλον ἀντίτυπον, ἢ δοκίδα βοείοις ῥοθόνιοι προβάλλουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι καὶ ἐν ὅπλοις σφίσι χωρήσασθαι τοὺς ὀϊστούς. ἀπὸ τοίνυν, ὦ Λυκῖνε, παρ' ἡμῶν Ερμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ φρύγανα προβάλλοντες κατατοξεύουσιν, ἔπειτα φασὶν ἀνδρῶν ὡπλισμένων κρατῆσαι. καὶ εἰκόνας ὑμῶν γράψαντες, πυκτεύουσι πρὸς ἐκείνας, καὶ κρατήσαντες, ὡς τὸ εἰκὸς, κρατεῖν ὑμῶν οἴονται. ἀλλὰ φαίημεν ἂν ἔγωγε πρὸς αὐτοὺς τὰ τῷ Αχιλλέως ἐκείνα, ἃ φησι περὶ τοῦ Εκτορος,

ἀμφὶ δέ μοι κόρυθος λιγύσσει μίτωπον.

ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἕν δ' ἕκαστος. ὁ Πλάτων δ' ἄν

ras, & maximè volucres feriunt. Quòd si nonnunquam scopus quoque feriendus est, emissi teli firmitate & impetu lignum transuersim obiectum, aut scutum bouinis coriis confectum præponentes, transfigunt: ac tũc quidem bonam spem habent fore vt eorum tela etiam per arma, vbi vsus erit, penetrent. Quapropter, ô Luciane, dic nostris verbis Hermotimo, præceptores eius sarmentorum seu stipularum fasciculos propositos telis petere: deinde ambitiosè gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduersus imagines nostras depictas pugillum more depugnare: quib. etiam, vt par est, superatos, nos prostratos esse existiment. Atqui vnusquisq; nostrũm ad illos dicere possemus, quod ab Achille dictũ est de Hectore:

Ille meam haudquaquam galeam, cristasq; comantes
Aspicere audebit——. Hæc quidem vno

ore dicturi sunt omnes, singulatim autem alius alia. Plato haud

δ' ἄρ μοι δοκῶ καὶ διηγήσασθαί τι τῶν ἐκ Σικελίας, ὡς ἄρ' ἀδῶς τὰ πλεῖστα. ὧν γὰρ Συρακουσίῳ Γέλωνι φασὶ διαφθορὸν εἶναι τὸ σῶμα, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν ἀνόν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐλέγξαι τύραννον ἄνδρα, μέχρι δή τινα χρόνον ξένης σωφρονισθείσης αὐτῷ, τολμῆσαι καὶ ἀπεῖπον ὅπως ἔχοι. τὸν δὲ παρὰ τῷ γυναῖκα ἐληλύθυῖαν τῷ ἑαυτῆς ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμίγνυτο πρὸς αὐτὸν, ἀδεᾶ μάλιστα τῷ δυσωδίαν. τῷ δὲ παρατεθῆναι συγγνώμην ἔχειν αὐτῇ· ἐπεὶ γὰρ τοῦ μὴ πεπειρᾶσθαι ἄπαυστον ἀνδρὸς, μηδὲ ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰκεῖον ἅπασι τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἐμφυῆναι τοῦ σώματος. καὶ Ἑρμότιμον τοιγαροῦν, ἄ τι μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνὼν, φασὶν ἄρ ὁ Πλάτων,

hauddubiè mihi videtur aliquid narraturus eorum quæ facta comperit in Sicilia, quorum non pauca habet comperta. Siquidem perhibent Geloni Syracusiorum tyranno os fuisse putridum, infectumque graueolentia: id quod per multum temporis illum latuit, cùm nemo auderet ob hoc ipsum reprehendere, virum præpotentem tyrannide, donec illi mulier peregrina adducta, rem vt se haberet, sumpta audacia exposuisset. Qua re ille inflammatus iracundia, vxorem suam accessit, grauiter cum ea expostulans, quòd illi non palàm fecisset fœtidi oris graueolentiam, cùm eius vitiosæ animæ probè fuisset conscia. Illa verò orauit sibi habendam esse veniam, propterea quòd nunquam antea vllum alium virum sit experta, neque cum quoquam tam propè congressa, ita vt pro certo putârit in vniuersum omnes viros non aliam animam ore exhalare. Itaque Hermotimus, quia cum solis Stoicis commercium habuit, proculdubiò diceret Plato, non

τῶν, ἀκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ σώματά ἐστιν. ὅμοια δ' ἂν ἴσως καὶ Χρύσιππος ἄλλοι, καὶ εἴ τι πλέω τούτων, ἄλλ' ἐπὶ λιπὼν αὐτὸν ἄκριτον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὁρμήσαιμι. πεισθέντας τινὶ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὁμιλητότων. ἵνα τι λόγῳ ξυνιλών φημι, ἄχθος ἂν ἄδηλον ἦ, τίς ἀληθὴς ὁδὸς προαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδεμίαν αἱρεῖσθαι· δέος γὰρ ἐν τῷ ἄλλῳ τὸ ζητούμενον.

to, non iniuriâ nescius est qualiánam aliorum sint ora. Non dissimilia fortasse & Chrysippus diceret, & his etiam multò plura, si illo indemnato & indicta causa relicto ad Platonis Academiam à quodam eius assecla persuasus me recipe-rem. a Iam, vt tandem paucissimis verbis totius rei summam complectar, ita statuo, dum quidem in incerto fuerit quænam vera sit secta philosophandi, nullam esse eligendam, propterea quòd non careat contumelia, si hac electa, aliam neglexerit. HERM. Per societatem domesticam, Luciane, age Platonem quidem & Aristotelem, quin etiam Epicurum & alios missos faciamus. Neque enim ex dignitate mea est, vt aduersus illos ego conflicter. Cæterùm nos duo, ego inquam & tu, accuratè discutiamus, num res philosophica talc quiddam sit, cuiusmodi ego esse affirmo. Aethiopas autem, aut Gelonis vxorculam, quorsùmnam opus erat ex Syracusis vsque ad nostrum colloquium accersere?

Ἡρ. ὦ Λυκῖνε, πρὸς τῆς Ἑστίας Πλάτωνα μὲν καὶ Ἀριστοτέλη καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀφῶμεν· οὐ γὰρ καλόν ἐστιν ἐμοὶ, ἀντα-γωνίζεσθαι αὐτοῖς. νῦν δὲ, ἐγώ τε καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν, εἰ τοσοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγὼ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθίοπας δὲ, ἢ τὴν Γέλωνος γυναῖκα, τί ἔδει καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον;

Λυ.

Lvc.

Λυ. Ἀλλ' ἱκανοί μὲν ἀπίτω-σαν ἡμῖν ἀπὸδῶν, εἴ σοι δοκοῦσι περιττοὶ εἶναι πρὸς τὸν λόγον· σὺ δὲ λέγε ἤδη, θαυμαστὸν γάρ τι ἱρᾶν ἔοικας. Ερ. Δοκῶ μοι, ὦ Λυκῖνε, καὶ πάνυ δωατὸν εἶν, μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἠμαθόντα, ἀπόλωνε τελείως ἀπὸ τούτων, κἂν μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπιστήμη τις ἠμανθάνων ἔκαστ: οὕτοσὶ δὲ σκόπει, λῴ τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς αἱ δύο δυάδες τὸν τέλαρα ἀριθμὸν ἀπαρτίζουσιν, ἆρα δοκεῖ σοι ἐπαΐοντα σε τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοί, μή τις ἄρα εἴη πρώτη, ἢ ἐπὶ λέγων αὐτὰς εἶν, ἢ ἀντίκα ἀθρόως ἂν ὅτι ἀνὴρ ἀλαθῆ λέγῃ; Λυ. ἀντίκα, ὦ Ερμότιμε. Ερ. τί πο' ἦν ἀδύνατον ἔναί σοι δοκεῖ, ἐντυγχάνοντά τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς

Lvc. *Sanè illos quidem missos faciamus, quandoquidem tibi ad nostram disceptationem parùm vtiles & superuacanei visi sunt. Tu verò dic modò: apparet enim similis quiddam admirandi dicturo.* Herm. *Mihi equidem prorsus videtur, Luciane, omnibus modis fieri posse, eum qui tantùmodo Stoicorum dogmata perdidicerit, ex illis ad vnguem cognitis verum nosse, tametsi aliorũ decretis pcsthabitis nequaquam singula perdiscẽdo excusserit. Considera verò tecum, ad hunc modum ratione inita, si quis hoc tantum ad te dixerit, duabus dyadibus numerum quaternarium absolui. Ergo tibi iam circũeundum est, & viritim exquirendum ab alijs omnibus, quotquot arithmeticæ non sunt rudes, ne fortè quispiam inter illos sit qui dicat, bis duobus quinque aut septem constitui. An non illicò tibi planum sit eum virum vera dicere?* Lvcia. *Illicò quidem, ô Hermotime.* Hermotim. *Quæ igitur tibi fieri posse non videtur, eum qui solùm in Stoicorum*

τοῖς λέγουσι τἀληθῆ, παίειν θαί τι, ὦ βῖς, καὶ μικρὸν δεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἀδύτα ὅτι οὐκ ἄν ποτε τὰ τέτταρα πέντε γένοιντο, οὐδ' ἂν μυρίοι Πλάτωνες ἢ Πυθαγόραι λέγωσιν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ταῦτα, ὦ Ἑρμότιμε· τὰ γὰρ ὁμολογούμενα τοῖς ἀμφισβητουμένοις ἀκάρεσι, πάνυ διαφέροντα αὐτῶν. ἢ τί ἄν φαίης; ἴσως δέ τινι ἐν τῇ τύχῃ καὶ λέγοντι τὰς δύο δυάδας συντιθέσθαι, τὸν ἑπτὰ, ἢ ἑνδεκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν; Ερ. οὐκ ἔγωγε, ἢ μαίνοιτ' ἄν, ὁ μὴ τέτταρα ξυμβαίνειν λέγων. Λυ. τί δαί, ἐντετύχηκας πώποτε, καὶ πρὸς Χαείτων πεπῷ ἀληθεῖ, Στωϊκῷ τινι, καὶ Ἐπικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς ἢ τέλους; Ερ. ἔλαχε μῶς. Λυ. ὅρα τοίνυν, μή πως μὴ παραλογίσῃ, ὦ γραῦ, καὶ ταῦτα,

corum scholam inciderit veritatem dicentium, illorumque sermonibus planè persuasum, aliorum non amplius egere ductu & auspicijs, cùm certus iam factus sit, nunquam fore vt quatuor quinque fiant, non si infiniti Platones aut Pythagoræ diuersum affirmauerint? LVC. Nihil aduersum, quod aiunt, dicis, ô Hermotime, cùm ea quæ omnibus iamdudum sunt certa & persuasa, rebus dubijs & incertis assimulare non dubites, longè latéque inter sese disidentia. Quid autem respondes? essene aliquem quo cum tu sermonem sociaris, contendentem duas dyadas cõiunctas, aut septenariũ aut vndenarium numerum constituere? HERM. Haudquaquam ego, nisi fortasse per insaniã deliraret, negans ex his non nisi quatuor excrescere. LVCIAN. Quid autem? incidistine aliquando (& per Gratias verum dici volo) in Stoicum aliquem & Epicureum de rerum principijs, & bonorum fine inter se non disidentes? HER. Nunquam. LVC. Proinde etiam atq; etiam vide, ne tuis falsis & euanidis rationibus me fraudulenter

ταῦτα, φίλον ὄντα. ξυζώντων γὰρ ἡμῶν, οἵ τινα ἀμφιβάλλουσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαρπάσας, ἴδιόν φῂς τῶν Στωϊκῶν, λέγων, ὡς οὗτοί εἰσιν οἱ τὰ δὶς δύο, τέσσαρα τιθέντες, ὅπερ ἄδηλόν ἐστιν εἰ οὕτως ἔχει. φαίην γὰρ ἄν οἱ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοί, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ὑμᾶς δὲ πέντε ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά. εἰ οὐ δοκοῦσί σοι τοῦτο ποιεῖν, ἐπόταν ὑμᾶς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθαι ἔναι, οἱ Βωμολόχοι δὲ τὸ ἡδύ; καὶ ὅταν ὑμᾶς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζει καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν ἔναι; ἀλλ' ὅπερ ἔφην, πλουνικτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συναβών, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καίτοι ἀντιλαμβανομένων τ ἄπωθεν,

decipias, maximè verò amicum tuum existentem. Cùm enim nos subinde quæramus quinam in philosophiæ studijs vera loquantur, tu nihil cunctatus hoc præoccupatum Stoicis attribuisti, dicens illos esse qui bis duo quatuor esse statuerint: quod quidem obscurum est num ita se res habeat. fortassè enim dicerent Epicurei aut Platonici vestram hanc esse compositionem: nos autem quinque aut septem illa esse dicimus. [k] An non videntur hoc ipsum tibi egregiè præstare, cùm vobis hoc solum quod honestum est, bonum esse putantibus, Epicurei voluptatem summum bonum esse statuant? Et cùm vos pertinaciſsimè contendatis omnia esse corporea, Plato tamen eius opinionis est, vt censeat in rerum natura nonnihil quoque esse incorporeum. Et quod primo loco dixi, nimiùm auidè illud quod in dubio versatur, tanquam minimè dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cùm alij hoc sibi vendicent,

ἄπαντων, καὶ λιχνότατον αὐτῶν τῷ ἔρωτι, ἵνα δὴ πείσωμεν μάλιστα, οἶμαι, δεῖ. ἂν μὲν οὖν πρόδηλον γένηται τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν δὴ μόνων, τὸ δὶς δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄχει δ' ἂν αὐτῶν τούτων πέρι διαμάχωνται, πάντας ὁμοίως ἀκουστέον, εἰ δόξομεν ὅτι πρὸς χάριν διαίτης δόξομεν. ΕΡ. ὅ μοι δοκῶ, ὦ Λυκῖνε, ξυνῆκας, πῶς βούλομαι ἐκεῖνον. ΛΥΚ. οὐκοῦν σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ἱστροῖόν τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις. ΕΡ. ἴσως αὐτίκα οἶόν τι λέγω· βούλομαι γάρ τινας δύο ἐπελθεῖν εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, ἢ εἰς τοῦ Διονύσου τὸ ἱερόν, ἔπειτα μέν τοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι, δόξαι δέ μου ἀμφοτέρους ἐρευνᾶσθαι αὐτούς, ὁπότερος ὑπὸ κόλπου ἔχει τὴν φιάλην. ΛΥ.

cent, dicántque illud esse, sanè ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porrò autem si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos verè autumare bis duo esse quatuor, alijs mea quidem sententia conticescendum est. Quandiu verò ea de re inter ipsos contentiosè digladiantes anceps est controuersia, omnes ex æquo audiendi sunt, aut compertum habere, videri nos ad gratiam ferre iudicium. HERMOT. Non videre mihi, Luciane, intellexisse quid dicere voluerim. LVCIAN. Ergo crassius & manifestius explicandum tibi erit aliud quippiam dicturo, tantum vide ne tale aliquid deinde adducas. HERMOTIM. Scies actutum, cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Aesculapij aut Dionysij fanum ingressos, deinde phialam quandam è rebus sacris esse sublatam atque deperditam: hauddubiè iam summopere necessarium est, vt ambos inuestigatione habita perscrutemur, vtrnam illorum phialam in sinu abditam habeat.

Λυ. μὴ μάλα. Ερ. ἔχεις πάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ οὐ, ἄγε ἀπόλωλεν; Ερ. ἐκεῖνον ἄρα παρὰ σοῦ προτέρου εὑρὼν αὐτῷ, οὐκ ἔτι τὸν ἕτερον ἀπορύσεις, πρόδηλον γάρ ὡς οὐκ ἔχεις. Λυ. πρόδηλον. Ερ. μὴ ἄγε μὲν εὑροιμεν ἐν τῷ τοῦ προτέρου κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχεις, καὶ οὐδὲν ἐρώνης οὐδὲ οὕτω λέγε. Λυ. ἔχω γάρ. Ερ. καὶ ἡμεῖς δίνιμεν, ἃ εὑροιμεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς τὸν φιάλην, οὐκ ἔτι ἐρευνᾶν δοκοῦμεν ἄλλους ἀξιώσομεν, ἔχοντες ὃ πάλαι ἐξητοῦμεν; ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κάμνοιμεν; Λυ. ὀδυνᾶς, ἄγε εὑροῖς, καὶ εὑρόντες ἔχοιτε ἀδύνατον ὡς ἐκεῖνο ὦν τὸ ἀπολωλὸς, ἢ ὅλως γνώσιμον ὑμῖν ἦν τὸ ἀνάθημα. νυνὶ δέ, ὦ ἑταῖρε, πρότερον μὲν ὁ δύο ἦσαν οἱ παρισθόντες εἰς τὸ νεὼν, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι τὸν ἕτερον ἀνδρῶν τὰ φώρια ἔχειν, ἀπὸ μάλα

LVC. *Maximè.* HERM. *Omnino autem alterum habere necesse est.* LVC. *Et cur non, si quidem deperdita est?* HER. *Proinde si apud priorem amissam phialam inueneris, alterum nequaquam exuēdum esse putas. Iam enim palàm est illā non habere.* LVC. *Sanè palàm est.* HER. *Et si in prioris sinu reperta non fuerit, alterum habere sanè consentaneum est: neq; hic longa perscrutatione opus est.* LVC. *Certè enim habet.* HER. *Ergo nos quoque si apud Stoicos phialam iam inuentā habemus, alios perscrutādos esse supernacuum & indignum existimamus, habētes quod dudum tantopere quærebamus: aut quāobrē inani labore nos ipsos amplius defatigaremus?* LVC. *Nullius profectò gratia, si reperta phiala penes vos fuerit, illáq; inuenta pro certo compertum habetis illud ipsum esse quod erat deperditum: aut planè vobis cognitum est donarium. μ Iam verò, ô amice, non saltem duo sunt qui templum ingrediuntur, vt necessarium sit alterū habere rem furto subtractam, verùm*

profectò

πάνυ πολλοί τινες. ἔτι καὶ τὸ ἀπολόμενον αὐτοῖς ἄδηλον ὅ, τι ποτὲ ἐστὶν, ἆρα φιάλη τις ἢ σκύφος, ἢ στέφανος. ἄλλοι γοῦν ἄλλας, ἄλλος ἄλλο ἄνευ λίθου φησὶ, καὶ οὐδὲ περὶ τῆς ὕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν· ἀλλ' οἱ μὲν χαλκοῦν, οἱ δὲ ἀργύρου, οἱ δὲ χρυσοῦν, οἱ δὲ παντάπασιν ἄνευ λίθου φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀφελόντας τοὺς ἱματισμοὺς, ἃ βούλεσθε τὸ ἀπολωλὸς. καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ τινὶ τύχῃς φιάλῃ χρυσῇ, ἴσως καὶ τοὺς ἄλλους σοι ἀφελοῦντος. ΕΡ. διὰ τί, ὦ Λυκῖνε; ΛΥΚ. ὅτι ἄδηλον, εἰ φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἐστίν· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἅπαντες ὁμολογηθείη, ἀλλ' οὔτι γε χρυσῆ ἅπαντες φασὶν ἄνευ τοῦ φιάλου. εἰ δὲ καὶ μάλιστα γένοιτο, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἀπόλοιτο χρυσῆ, καὶ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ τυχὼν φιάλην χρυσῆν,

profectò illorum magna est copia. Deinde non minus obscurum est, quid illud tandem sit quod deperditum est, num phiala quæpiam, num scyphus, num corona. Quotquot enim sacerdotes sunt, subinde alius aliud esse affirmat: quippe qui neque de ipsa materia vnanimiter consentiunt, verùm hi ex ære, alij ex argento factum, partim autem aureum, partim verò argenteum illud esse dictitant. Itaque planè operæprecium esse vides, detractis vestimentis omnes in templum ingressos exui, si animus est rem amissam inuenire. Quanquam enim apud primum aurea phiala tibi reperta fuerit, nihilo secus tamen & cæteri pari opera sunt exuendi.

HERMOT. *Quamobrem, ô Luciane?* LVCIA. *Propterea quòd incertum sit, num phiala illud ipsum sit quod erat amissum. Tametsi verò & hoc vno ore omnes confessi fuerant, haud tamen omnes auream fuisse phialam confirmabant. Porrò autem vt maximè inter omnes constet auream, phialam esse amis-*

ἀλῶ, οὐδὲ οὕτω παύσῃ διερευνώμενος τοὺς ἄλλους. οὐ γὰρ δῆλόν που, εἰ αὐτὴ λῷω ἡ τῆ θεοῦ, ἢ οὐκ οἶσθα πολλὰς φιάλας ἄνευ χρυσᾶς; ΕΡ. ἔγωγε. ΛΥ. Δεῖ δὴ ἐπὶ πάντας ἰέναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἑκάστῳ εὑρισκόμενα πάντα εἰς μέσον καταθέντα ἀκριβῶς ὅ, τί ποτε αὐτῶν πρέπον μοι ἄν θεῖον κτῆμα οἰκοίη. καὶ γὰρ αὖ τὸ τῷ πολλὴν ἀπορίαν παρέχόμενον, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἅπας τῶν ἀποδυομένων ἔχει τι πάντως, ὁ μὲν σκύφον, ὁ δὲ φιάλην, ὁ δὲ στέφανον. καὶ ὁ μὲν ἐκ χαλκοῦ, ὁ δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὁ δὲ ἀργύρου. ἃ δὲ ὁ ἔχει, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὅν τινα ἱερόσυλον εἴπῃς, ὅταν γε καὶ πάντες τὰ ὅμοια ἔχωσιν, ἄδηλον ᾖ καὶ ἄτως ὅστις ὁ τὰ ἑαυτοῦ ὑφηρημένος· ἴσως γὰρ καὶ ἰδιωτικὰ

ſam, tamen ne ſic quidem alios perſcrutandi finem facies: neque enim tibi conſtabit, num Dei ſit illa ipſa: aut non reputas infinitas eſſe phialas aureas? HERM. *Sanè cenſeo.* LVC. *Igitur omnibus modis neceſſarium eſt, perſcrutatem omnes accedere, & illis quæ apud quemque inuenerit, in medium depoſitis, conijcere quidnam ex eiſdem diuinum donarium potiſsimùm ſit exiſtimandum. Etenim quod omnium maximè dubio inuoluit animum, illud eſt, quòd vnuſquiſque exutorum aliquid apud ſe habeat, hic ſcyphum, ille phialam, alius coronam, & hic quidem ex ferro fabricatam, alter autem auream, tertius argenteam. Nondum verò clarum eſt & perſpicuum, num hæc ſit res ſacra, quod habetur. Quare magnam tibi impoſitam eſſe vides neceſsitatem dubitandi, quémnam ex tanto numero ſacrilegij inſimules. Vbi verò omnibus eſſent paria & ſimilia, iuxtà foret incertum cognitu, quínam diuina donaria ſuſtuliſſet. Sunt enim harum rerum poſſeſsiones etiam priuatæ.*

καὶ ἴχαιρ. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας ἓν ὄναρ, οἶμαι, τὸ ἀνεπιγράφου ἔναι τῷ ἀπολομένῳ φιάλῳ. θῶμεν γὰρ φιάλην ἀπολωλέναι, ὡς ἄγε ἐπιγέγραπτο τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τῦ ἀναθέντος, ἦλον ἂν ἀνάσκοιμεν, καὶ ἐνρόντες τῷ ἐπιγεγραμμένῳ, ἐπαυσάμεθ' ἂν ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες τοῖς ἄλλους· οἶμαι δέ σε, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις. Ερ. καὶ ὀρθῶς οἴει. πολλάκις γὰρ, καὶ πολλαχόθι. Λυ. ἦ οὖν ποτε καὶ περὶ τοὺς ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐκαθέζου; Ερ. νὴ Δία, ἴναγχος Ολυμπιάσιν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῶν Ελανοδικῶν, Εὐανδρίδου τοῦ Ηλείου θέαν μοι προκαταλαβόντος, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ἐπεθύμουν γὰρ ἐγγύθεν ἅπαντα ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ελλανοδίκαις γιγνόμενα. Λυ. οἶδα, ὅτι καὶ τοῦτο, πῶς κληροῦσιν, ὅν τινα ᾧ τινι χρὴ παλαίειν, ἦ πάγ-

uatæ. Cæterùm ignorantiæ causam vnam esse arbitror, quòd nullo titulo inscripta sit deperdita phiala. Ponamus enim amissã esse phialam, quæ si Dei nomine, aut eius qui illum templo dicatam consecrauit, foret insignita titulo, minori in perscrutando labore defatigaremur, & ea quæ inscriptiuncula notata foret reperta, finem faceremus exeundi, & alios perturbandi. Opinor autem, Hermotime, iam te sæpenumero e gymnicis certaminib⁹ interfuisse. HER. Et rectè quidem opinaris: iam enim persæpe interfui. LVC. Nunquid igitur etiam aliquando iuxta Athlothetas consedisti? HER. Per Iouem nuper in Olympijs læuum latus iudicum sedendo claudebam, Euandrida Elei filio interciues suos spectaculum mihi præoccupante. Cupiebam enim singula propiùs inspecta cognoscere, quæ fierent circa iudices. LVC. Proinde etiam illud exploratum habes, qua ferendi ratione vti soleant, cuinam cum quoq; luctandum,

ἢ παγκρατίαστας; Ερμ. οἶσθα γάρ. Λυκ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ ἄμφοιν, ἐγγύθεν ἰδών. Ερμ. τὸ μὲν παλαιὸν, ἐπὶ Ηρακλείους ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης. Λυκ. μή μοι τὰ πάλαι, ὦ Ερμότιμε, ἃ δὲ ἄδην ἐγγύθεν, ἐκεῖνα λέγε. Ερμ. κάλπις ἀργυρᾶ πρόκειται ἱερὰ τοῦ Διός, εἰς ταύτην ἐμβάλλονται κλῆροι μικροὶ, ὅσων δὴ κυαμεῖοι τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγράφεται δὲ εἰς δύο μὲν ἄλφα, ἐν ἑκατέρῳ, εἰς δύο δὲ τὸ βῆτα, καὶ εἰς ἕπτα δύο τὸ γάμμα, καὶ ἑξῆς κατὰ τὰ αὐτὰ, ἂν πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. προσελθὼν δὲ ἑκάτερος ἀθλητῶν, προσφέμενος τῷ Διΐ, καθὰς τὸν χεῖρα εἰς τὴν κάλπιν, ἀνασπᾷ τῶν κλήρων ἕνα, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἕτερος,

aut Pancratio decertandum sit. HERMOTIM. Planè perspectum habeo. LVC. Longè itaque promptiùs & meliùs tu expedies, qui ista propiùs & curiosiùs sis contemplatus. HERMOTIM. Apud priscos quidem præsidente in certaminibus Hercule, laurea folia. LVCI. Ne mihi quæso priscorum instituta percenseas, Hermotime, sed quæ ipse coràm conspexisti, cedo. HERMOTIM. Initiò quidem ξ vrna argentea ο Deo sacra in medium proponitur, in eam paruæ quædam sortes coniiciuntur, fabaceæ fermè magnitudine, literis inscriptæ. Inscribuntur autem duæ, vtraque videlicet litera α, deinde in alteras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iuxta eandem rationem inscribuntur & reliquæ pro numero athletarum, si plures fuerint, ita vt semper binæ sortes iisdem sint insignitæ literis. Accedit deinde quisq; ex athletis susceptis votis Ioui supplicans: immissáq; in vrnam manu, vnam ex sortibus extrahit, & post

ἕτερ Θ, καὶ παρισὸς μασι-
γοφόρ Θ ἑκάσῳ, ἀντίχει αὐ-
τῶ τὴν χεῖρα, οὐ παρίχων
ἀναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα
δείκνυσι, ἀνίσπαγγον. ἀπάντων
δ' ἤδη ἐχόντων, ὁ Αλυτάρ-
χης, οἶμαι, ἢ τῶν Επανοδι-
κῶν αὐτῶν τις (οὐκ ἔτι γὰρ
ἔστι μίμνημαι) περιὼν, ἐ-
πισκοπεῖ τοὺς κλήρους ἐν κύ-
κλῳ ἑστώτων. καὶ ἅτα τὸν μὲν
τὸ ἄλφα ἔχοντα, ᾧ δὲ τὸ ἕτε-
ρον ἄλφα ἀντισπακότι, πα-
λαίειν ἢ παγκρατιάζειν συ-
νάπτει· τὸν δὲ τὸ βῆτα, ᾧ τὸ
βῆτα ὁμοίως, καὶ τοὺς ἄλλους
τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταῦ-
τα. οὕτω μὲν γε, ἂν ἄρτιοι ὦσιν
οἱ ἀγωνισταὶ, οἷον ὀκτὼ ἢ τε-
τταρεσκαίδεκα· ἂν δὲ περιτ-
τοί, πέντε, ἑπτὰ, ἐννέα, γράμ-
μα τι περιττὸν ἐνὶ κλήρῳ ἐγ-
γραφὲν συμβάλλει αὐτοῖς,
ἀντίγραφον ἄλλο οὐκ ἔχων.

ὃς

post illum alius. Quibus ſingulis aſſiſtens ω flagellifer protenſa manu obſtat, ne legantur literæ, quæ à ſingulis extractæ ſunt. Cæterum vbi iam ſinguli ſingulas ſortes habuerint, tum demum Alytarches, vt ego opinor, aut vnus ex iudicibus (neque enim amplius memoria teneo) circumeundo cõtemplatur & explorat ſortes in circulo conſiſtentium. Atqui ita eum quidem qui α habuerit, cũ altero ſortem α inſcriptam habente, aut luctã, aut ρ Pancratio decertaturum committit, Deinde pari ratione etiam eum, qui β habet extractum, cum altero eiuſdem literæ. qui tenor committendi ſeruatur etiam in alijs conſimilium literarum ſortes habentibus. Et hæc ratio componendorum athletarum, numero illorum æquali, ſeu pari exiſtente, nimirum ſi octo, aut quatuor, aut duodecim illorum fuerint. Quòd ſi diſpares acceſſerint, quinque videlicet, aut ſeptem, ſeu nouem, tum litera quæpiam ſuperuacua ſorti inſcripta, vnà cum alijs in vrnam mittitur, non habens literam ſibi reſpondentem.

ὃς δ' ἂν τοῦτο ἀνασπάσῃ, ἐκφοβήσας πειρώμενος, εἰς ἂν ἐκείνοις ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ ἀτυχία τοῦ ἀθλητοῦ, τὸ μίαν ἀπαμβλυθεῖσι τοῖς ἐπιμηνύσει συμπαθῆσαι. ΛΥΚ. ἔχ' ἀτρέμα. τοῦτο γὰρ ἰδιόμαν μαθήσει. οὐκοῦν ἐννέα ὄντων ἀντισπάσασιν ἅπαντες, καὶ ἔχουσι τοῦτο ἐπίρρουν. πειρῶμαι δὴ (βούλομαι γάρ σε Ἑλληνοβάρβαρον ἀντὶ θεαθῆναι ποιῆσαι) ἐπισκόπησον τὰ γράμματα· καὶ οὐ πρότερον οἶμαι· μάθοις ἄν, ὅστις ὁ ἐκφοβήσων ἐστίν, ἕως μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συνθῇξῃς αὐτούς. ΕΡΜΟΤ. πῶς, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῄς; ΛΥΚ. ἀδυνατόν ἐστιν εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο, τὸ ἀληθῶς ἐκφοβοῦν. εἰ δὲ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, ὁ μὲν δεῖνα, ὁ ἐκεῖνός ἐστιν·

Quicunque ergo illam extrahendo consecutus fuerit, aliis ad vltimum vsque præsidet, expectans donec alij finitis certaminibus decertauerint: neque enim habet literam sibi oppositam. Efficiet illa non mediocrit athletæ felicitas: quippe qui adhuc viribus integer, cū defessis congressurus sit. LVC. Iam quidem paulisper interquiesce, etenim illud est, cuius egebam maximè. ergo illorum iam nouem sunt, omnésque immissa in vnam manū sortem extraxerunt. tu verò age iam circumeundo (prospectatore enim certaminis, iudicis officium tibi deferam) contemplare literas. Haudquaquam enim credo priùs te cogniturum, quis ex illis præses dicendus sit, quàm ad omnes veneris, & illos inter se composueris.

HERMOT. Quorsum verò ista dicis, Luciane? LVC. Horsum videlicet, quòd nullo modo fieri posse videatur, vt illicò reperiatur litera illa declarans præsidem: fortasse enim inuenire potes literam, incertus tamen eris num illa sit.

δῆλον· ὁ γὰρ προείρηται, ὅτι τὸ κ ἢ τὸ μ ἢ τὸ ι δεῖ τὸ χαρακτηρίσαντα τὸν ἕτερον· ἀλλ' ἐπειδὰν τῷ α ἐντύχῃς, ζητεῖς τὸν τὸ ἕτερον α ἔχοντα, καὶ εὑρὼν, ἐκείνους μὲν ἤδη συνέλεξας. ἐντυχὼν δὲ ἄνθις τῷ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα, ὅπου δή, ζητεῖς, τὸ ἀντίπαλον ᾧ ἐρριθμήσατο· καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως, ἄχρις ἂν ἐκεῖνος περιληφθῇ, ὁ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀνανταγώνιστον. Ερμοτ. τί δ', ἂν ἐκείνῳ πρώτῳ ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς, τί ποιήσεις; Λυκ. ἀμφίβολον. ἀλλὰ σὺ ὁ Ερμοτίμου, ἴδωλω ἀδηλόν σ', τί καὶ πράξας, πότερον αὐτίκα ἐρεῖς ὅ τι οὗτός σοι ὁ ἕτερος, ἢ ἀναστὰς ἐν κύκλῳ ἐκθέμενος, ἰδεῖν ἅπασι αὐτῷ γράμμα ὅμοιόν σοι. ὡς ἔγωγε μὴ δοκῶ πάντων ἐλάττους ἴδοις, ἐκ ἂν μάθοις τὸν ἕτερον. Ερμοτ. καὶ μάλα, ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως

sit. neq; enim vlla exceptione prædictum est κ *aut* μ *aut* ι *fore eam literam, quæ præsidem sit constituura. Atqui vbi in* α *incideris, alius* α *habens tibi quærendus est: quo inuento, illos inter se ad congrediendum componis. Deinceps in* β *prolapsus, alterum* β *vbi sit studes inuestigare, quod inuento aduersum est. Ac ita quidem agis cum cæteris omnibus, donec ille tibi relictus fuerit, qui solitariam habuerit literam, nullum aduersarium indicantem.* HERM. *Quid autem si ad illum fortè fortuna prima aut secunda vice delatus fueris? quid tum faciendum tibi videtur?* LVC. *Nihil equidem: verùm tu Græcorum iudex, scire volo quid facturus sis, an actum eundem pro præside sis proclamaturus, aut potiùs putes omnes in circulo necessariò accedendos & inspiciendos esse, num vspiam consimilis penes aliquem relicta esset litera, ita vt nisi omnium sortes viritim tibi inspectæ fuerint, nunq; cognosces præsidem.* HERM. *Atqui perfacilè scire possum, Luciane,*

nouem

ῥᾳδίως ἂν μάθοιμι. ἐπὶ γὰρ
τῶν ἐννέα λῶ, τὸ ι ἔνατον πρῶ-
τον ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἔφι-
φθαι τοῦτο ἔχων ἐτύ. Λυκ.
πῶς, ὦ Ἑρμότιμε; Ἑρμ. ἔτω,
τὸ α δύο αὐτῶν ἔχουσι, καὶ
τὸ β ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν
δὲ τεττάρων ὄντων, οἱ μὲν τὸ
γ, οἱ δὲ τὸ δ πάντως ἀντιστά-
ντες, καὶ ἀνέλωτα ἤδη ἐς
τοὺς ἀθλητὰς ἐκτὸς ὄντας, τὰ
τετταρα γράμματα. δῆλον δὴ
ὅτι μόνον ἂν ἔτι περιεῖναι
δοκῇ τὸ ἑξῆς γράμμα, τὸ ι, ᾧ ὁ
τοῦτο, ἀνιστακὼς, ἐφεδρός
ἐστι. Λυκ. πάτερον, ὦ Ἑρμό-
τιμε, ἐπαινέσω σε τῆς σοφί-
σεως, ἢ θᾶττον ἀντάπω τάχι
μοι δοκοίης, οἵοῖα ἂν ᾖς
Ἑρμ. νὴ Δία, ἀμφορῶμαί τι,
ὦ, τι ἂν εὔλογον ἀντιπῶν ἔ-
χοις πρὸς τοῦτο. Λυκ. σὺ
δὲ ἤδη, ὅτι ἑξῆς πάντως γράφο-
μένων γραμμάτων, ἄρχαι,
οἷον πρῶτα τοῦ α, λάθι-
ρα

nouem illorum existentibus. Etenim si ι primo aut secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præsidem, qui eo sortem inscriptam habuerit. LVC. *Quónam pacto, ô Hermotime?* HERMOT. *Ad hunc quidem modum: illorum enim duos α habere certum est. consimiliter etiam alij duo β sibi vendicant. Iam cùm adhuc quatuor sint reliqui, duos illorum γ, alteros δ extraxisse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igitur constat tantummodò supereſſe ι, quod qui extraxerit, præses hauddubiè constituitur.* LVC. *Virum igitur, Hermotime, collaudem ne ego te ob singularem ingenij tui industriam, an placet vt ea refellam quibuscunq; tandem probabiliter contradici posse reor?* HERMOT. *Ita per Iouem. vehementer enim animi pendeo, etiam atque etiam cogitans, quidnam his ratione probabili possis contradicere.* LVC. *Equidem tu, quemadmodũ literæ pinguntur ex ordine, dixisti, veluti primo loco α ponitur, secundo*

ρα ἀπὸ β, καὶ κατὰ τὴν τάξιν,
ἄρχοις ἂν ἐκ τῶν αὐτῶν τιθεμένου ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν. ΕΡΜΟΤ. Δίδωμί σοι Ὀλυμπιάσιν ἔτι γίγνεσθαι. τί δαί, ἂν ἐξελόντος ἀτάκτως τὰ γράμματα, ἐξ ἁπάντων τὸ χ, καὶ τὸ σ, καὶ τὸ ξ, καὶ τὸ κ, καὶ τὸ θ; τὰ μὲν γὰρ ἅπαντα τέτταρα, λοιπὰ ἐπὶ τῶν ἐννέα τὰ ὄντα γράφωμεν, τὸ δὲ ξ μόνον ἐπὶ τῷ ἐννάτῳ, ὃ δὴ μὴ δηλοῖ ἡμῖν τὸν ἕβδομον, τί ποιήσεις πρῶτον ἐν ἀρχῇ τὸ ξ; πῶς διαγνώσει ἕβδομον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτὸ, ἐὰν μὴ ἐπὶ πάντας ἐλθὼν, ἕνα ἕκαστον αὐτῷ συμφωνοῖ, ἃ ἐγὼ ἔχω, ὥσπερ νῦν, τὴν τάξιν αὐτῶν τιμαίρεσθαι. ΕΡΜΟΤ. Δυσαπόκριτόν ἐστι τοῦτο ἐρωτᾷς. ΛΥΚ. Ἰδοὺ δὴ μὴ ἑτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον. τί γὰρ ἐὰν μὴ γράμματα γράφωμεν ἐπὶ τῶν ἐννέα, ἀπὸ τινὰ φυμᾶτα καὶ χα-

eundo β, ac deinceps alias, secundùm illarum seriem, vsque ad vnam illam, in qua terminatur athletarum numerus. Et sanè facilè assentior tibi ita fieri in σ Olympicis certaminibus. Quid autem si non seruato literarum ordine, quinque ex omnibus indiscriminatim eligeremus, videlicet ipsum χ, deinde σ, mox ξ, postremò κ, & θ? Quatuor itaque literæ, octo sortibus inscribentur, ipsum autem ξ super nonam solùm, quo præses nobis indicabitur. Quid ergo iam facies statim sub initium literula ξ inuenta? Quomodo verò cognosces præsidem existentem eum, qui illam habuerit, nisi omnes accedens, nihil huius simile inueneris? Neque enim tibi integrum erit, quemadmodum nunc,

ex illarum ordine cognoscendi præsidis coniecturam faceret. HERMOT. Rem arduam ex me interrogas, ad quam ut tibi respondeam, mihi promptum non est. LVC. Age, si placet, hoc ipsum alia ratione considerandum tibi proponam. Quid si nullis literarũ figuris, sed signis quibusdam

& cha-

καὶ χαρακτῆρας, οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν γραμμάτων, κυνοκεφάλους τινὰς ὄψεις, καὶ λεοντοκεφαλίδας ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἀφῶμεν, ἐπείπερ ἀπόκοπά ἐστι; φέρε δὲ τὰ μονοσάνδαλα καὶ ἁπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἷόν τε, ἀκόσμητος ἄνθρωπος ἐπὶ δυοῖν κλήροιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ κύνας δύω· ὧδε γὰρ ἂν τάχιστα, λέων ἴσως τὸ ἐπίσημον. λεὼν δὲ οὐκ ὢν τῷ λεοντοφόρῳ τούτῳ κλήρῳ ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πόθεν ἔξεις ἀπᾶσαι ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἱερεῖον ποιῶν, ἂν μὴ πειθωράκισας ἅπαντας ἐπιὼν, ἄνις καὶ ἄλλο λέοντα ἔχει; ΕΡ. οὐκ ἔχω ὅ, τι σοι ἀποκρινοίμην, ὦ Λυκῖνε. ΛΥΚ. ἀκόντως· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπορεῖς, ὧν ἂν ἐθέλῃς ἢ τὸν ἔχοντα τῶν ἱερῶν φιάλῃ

& characteribus ſortes connotarentur, cuiuſmodi permulta literarum loco depingunt Aegyptij, puta homines canibus aut leoninis capitibus? Aut illa quidem, ſi videtur, miſſa faciamus, cùm ſint peregrina & exotica, & à noſtro inſtituto prorſus aliena. Age verò ſimplicia illa & vniformia ſortibus inſcribamus, quemadmodum fieri poteſt aſſimulantes, nimirum binis ſortibus homines, deinde binos equos alteris binis, mox duos gallos, poſtremò duos canes. Porrò nonæ, tanquàm præſtantiſſimæ, leonis imago inſculpta ſit. Proinde ſi mox initiò in ſortem leoninam ferentem imaginem incideris, quibúsnam coniecturis perſuaſus dices eam eſſe, quâ præſes deſignatur, niſi omnes accuratè circumſpiciendo perluſtraueris, num quis etiam alius præter hunc adſit, habens ſortem leoniferam? HERMOT. Nihil habeo, Luciane, quod tibi ad hæc reſpondeam. LVC. Non iniuria. Neque enim video quid poſſit aptè reſponderi, adeò vt ſi animum induxerimus, aut cum inuenire penes quem ſacra ſu

phiala,

φιάλιν ἐφᾶν, ἢ τὸν ἔφεδρον, ἢ τὸν ἄθλοις ἡγησόμενον ἡμῖν ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀσφαλεῖς ἀφιξόμεθα, καὶ ἐξετάσομεν, ἄκρως παρόμενοι, καὶ ἀφροντίστως καὶ ψευθισφρωτῶν. μόλις γὰρ ἄν ἔτω τάληθὲς ἐκμάθοιμεν, καὶ εἴ γε τις μέλλει σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι φιλοσοφίας περὶ, ὧν τινα φιλοσοφητέον, οὕτως ἂν ἔχοι μόνος ὁ τὰ παρὰ πάντων αὐτῶν λεγόμενα εἰδώς. οἱ δ' ἄλλοι, ἀτιμάσας, καὶ οὐκ ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, εἰ καὶ μιᾶς ἐπιστήμονες ὦσι· τάχα γὰρ ἂν ἐκείνη ἱκανὴ ἔη· οὐ γὰρ δὴ, εἴ τις παρασκευάσεται καλὸν ἄνθρωπον, λέγοι ζῦτον ἅπαν κάλλιστον ἀνθρώπων ἁπάντων, πιστεύσαιμι αὐτῷ, ἢν μὴ ἐδῶμεν, ὅτι πάντας ἀνθρώπους

phiala, aut qui inter athletas præsidis loco habendus sit, aut cuius ductu & auspicio felicissimè in Corinthum vrbem illam florentissimam peruenire queamus, omnes necessariò accendos esse putem, summáque diligentia detractis vestimentis, omnibus tentatis solertissimè exquirēdos: etenim vix etiam sic veritatem indagātes perueſtigabimus. Quod si quis mihi vnquam futurus esset consiliarius fide dignus super rebus philosophicis, contendens omninò operam esse nauandam philosophiæ studijs: ille demum solus erit, quem eorum quæ dicuntur ab omnibus, ad vnguem peritum esse cognouero. Reliquos autem omnes vt inutiles, & nulla re dignos contemnam, nihil fidei illis habituru, donec etiam vnius fuerint nescij, quæ fortasse ex illis esse possit omnium optima. v Neque enim si quis adducta hamine formoso dicat hunc ex omnibus hominem esse formosissimum, statim ille suis verbis mihi fidem faciturus est, vt credam eum vera loqui, nisi certum habuero omnes homines illi visos esse: fieri enim fortasse potest, vt hic homo

ἀνθρώπου ἐφάπτῃ, ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὕτω καλὸς, ἀλλ' οὐκ ἄντων κάλλιστος, οὐκ ἂν ἔχοι ἀδήλως, μὴ ἰδὼν ἅπαντας· ἡμεῖς δὲ οὐκ αὐτοῦ μόνου καλοῦ, ἀλλὰ τοῦ καλλίστου δεόμεθα, καὶ ἂν μὴ τοῦτο εὑρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον πεπράχθαι ἡγησόμεθα. ἐγὼ γὰρ ἀγαπήσομαι, οἱῳοῦν λαβόντες καλῷ ἐντυχόντες, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἀκροτάτου ἡττοῦμαι κάλλους, ὅπερ ἀνάγκη ἐν ἔναι. Ερμ. ἀληθῆ. Λυκ. τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ ἀπεῖραι ἅπασης ὁδοῦ πεπαραμεμυθημένην ἐν φιλοσοφίᾳ, ἣ ὅστις τι ἀπὸ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Χρυσίππου καὶ Ἐπικούρου, ἢ τῶν ἄλλων λεγόμενα ἀθρῶν, πιθανωτάτην μίαν ἑλὼν ἐξ ἁπασῶν ὁδὸν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πάρεργα μαθὼν ὡς μόνην ἄγει ἀθρῶν τὴν εὐδαιμονίας. εἰ γάρ τινα τοιοῦτον εὑροιμεν,

homo non ſit contemnendæ elegantiæ: quòd autem ſummæ ſit inter omnes formæ & venuſtatis, ſcire haud quaquam poſſum, nondum viſis omnibus. Nos porrò non formoſo tantùm egemus, ſed formoſiſſimo: quem niſi inuenerimus, parum ſudatum, & nihil actum eſſe putabo. Non enim contenti erimus, in qualemcunque tandem amabilis & honeſtæ formæ hominem inciderimus, verùm ſummam illam, qua maior eſſe non poteſt, formæ elegantiam perueſtigamus, quam neceſſariò vnam eſſe negare non poteſt. HERMOT. Vera ſunt hæc. LVC. Quando ergo aliquem mihi produces totius in philoſophia itineris peritum, quémque ea non fugiant, quæ cùm à Pythagora, tum à Platone, præterea quæ ab Ariſtotele, Chryſippo & Epicuro, alijſq; omnibus dicuntur, & affirmantur? Denique qui vna via ex omnibus electa, experimento edoctus pro certo compertũ habeat, eam ſolam eſſe viam, quæ rectà ducat viatores ad felicitatẽ tantoperè quæſitã. Etenim ſi talem quem-

piam

ρὴν, πανσόμεθα πράγματα ἔχοντας. ΕΡ. ἐ ῥᾴδιον, ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτον ἄνδρα εὑρεῖν. ΛΥ. τί δὴ οὖν πράξομεν, ὦ Ἑρμότιμε; ἢ ἂν ἀπαγορευτέον, οἶμαι, ἐπὶ μηδενὶ ἀνιμόν& τοιοῦτο ἴσε γε τὸ παρὸν ὑπορῦμεν ἄρα τόδε πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἕκαστον ἀρξάμενον, ἀπὸ πάσης πραγματείας χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ παρὰ πάντων λεγόμενα; ΕΡΜ. ἔοικεν ἀπό γε τούτων, πολὺ ἐκεῖνο μὲν ἐναντίον ἦ, ὀλιγῳ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς ἑῴδιον ἐπιδόντα ἑαυτὸν, καὶ πιτάσαντα τὼ ὀθόνᾱ, ἀναθραμεῖν αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς δόξας ἐν τῇ πρώτῃ, ὡς φῂς, καταστρεφομένῳ; ΛΥ. ἐγὼ σοι φράσω, τὸ τῦ Θησέως ἐκεῖνο

piam quærendo conſecuti eſſemus, deſineremus nos moleſtis onerare negocijs. HERMOT. Haudquaquam, Luciane, eiuſmodi vir inuentu facilis eſt. LVCIA. Quid igitur faciemus, Hermotime? neque enim animus abijciendus eſt, propterea quòd eiuſmodi ducis inopia in præſentia laboramus. Ergo illud aggrediamur, quod factu mihi videtur multò conſultiſsimum & tutiſsimum, vt quiſque ab initio exorſus, omnes ſectas percurrat, eaque accurata & diligenti indagine conſultando examinet quæ dicta ſunt ab omnibus. HERMOT. Quantum quidem tua verba intelligo, ita facto opus eſſe videtur, niſi quòd illud quod non multò antè à te dictum eſt, cum his mihi pugnare videtur, videlicet arduum & graue eſſe, eum qui vitæ iam ſeſe tradiderit, expanſis denuò velis recurrere. Quomodo enim fieri poteſt, vt is qui in priori iam occupatus detinetur, reliquas omnes percurrat? LVCIA. Illud equidem paucis tibi expediam: nimirum Theſei inſti-

μο μιμησόμεθα, καί τι λῖνον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδνης λαβόντος, ἅσιμεν ἐς τὸν Λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς ἔχεν ἀπραγμόνως μηνύσαντι αὐτὸ ἐξεῖναι. Ερ. τίς ἂν ἦν ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ' ἄν, ἢ πόθεν τὸ λίνον ὑπορύξομεν; Λυ. θάῤῥει, ὦ ἑταῖρε, δοκῶ γάρ μοι εὑρηκέναι οὗ τινος ἐχόμενοι, ἐξελθοιμεν ἄν. Ερ. τί δ' ἔστι τοῦτο ὅτου; Λυ. ἐπὶ ἐμοὶ ἐρῶ, ἀλλά τινος τῶν ἑφῶν, τὸ Νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν. ἦν γὰρ μὴ ῥᾳδίως πεισόμεθα ἀκούοντες, ἀλλὰ διὰ παντὸς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀφέντες καὶ ζῆν ἐξῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἂν τοὺς Λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. ἔχε· ἐπὶ τινὰ δὲ αὐτῶν πρῶτον ἴλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν διοίσει; ἀρξάμενοι δ' ἀφ'

tutum imitabimur, filoq; à tragica illa Ariadne accepto, nullum non Labyrinthum ingrediemur, nec dubito quin sine negocio tantum ductu fili ita nobis licebit regredi. HERMOT. At vnde tandem nobis illa Ariadne comparebit, aut vnde filum parabimus? LVCIA. Bonum habe animum, ô amice: iam enim videor mihi reperirisse, cuius ductum sequuti, hauddubiè egrediemur. HERMOT. Quódnam igitur illud est? LVC. Certè meum non est quod dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus virî summi, nempe illud: Sobrius esto, & memento diffidendum esse. Etenim si minimè leuiter & facilè persuasi, quibus suis auditis fidem habuerimus, sed more indicum, alijs quoque fandi copiam concesserimus, fortasse haud difficulter horum Labyrinthorum inextricabiles errores effugiemus. HERMOTIM. Bene sanè dicis. Illud quoq; nobis faciendum intelligo. LVC. Videlicet: cæterùm ad quem illorum omnium primùm nos conferemus? aut non permagni illud interesse putas? Ab eo tandem quicum-

ἀφ' ὁτουῦν, οἷον ἀπὸ Πυθα-
όρου, ἂν ἔτω τύχῃ. πόσου ἄρ
χόνου οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ
Πυθαγόρου ἅπαντα; ὦ μοι
ξαίρει καὶ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τὰ
ῆς σοφίας. σοὶ δ' ἂν ὑπὲρ τούτου, ἐκανὰ τριάκοντα οἶ-
μαι· ἢ μή, ἀλλὰ πάντως γε
ίκοσι. ΕΡ. θαρρῶν ἔτως, ἔτα
ξῆς τῷ Πλάτωνι θετέον ἀμη-
χανεῖ ὑσαοῦτα ἔτερα, ἔτι
ωλὺ καὶ Ἀριστοτέλει ἐκ ἐλάττω.
Λυ. ἐ γάρ. ΕΡ. Χρυσίππῳ δὲ-
ρι ὅτι ἐρήσομαί σε πόσα
οἶδα ἢ, παρὰ σοῦ ἀκούσας,
ὅτι τεσσαράκοντα μόγις
ἱκανά. Λυ. οὕτως. ΕΡ. ἔτα
ξῆς Ἐπικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλ-
λοις. ὡς ἐγὼ πολλὰ ταῦτα
ἀκήκοα, ἐκεῖθεν μάθοις ἄν,
ἢν ἐνοχλῇς, ὅτι οὐδολογου-
μένως ἀεὶ Στωϊκοὶ ἢ Ἐπικού-
ειοι ἢ Πλατωνικοὶ, ὁμολο-
οῦντες μὲν πάντα ἀδόκιμα τὰ
ῆς ἑαυτῶν αἱρέσεως ἔχας ὃ,
ὡς

quicunque sit, incipiamus, nempe à Pythagora, quandoquidem ita ceſsit. Q. Quàtum verò temporis ſtatuemus omnibus Pythagoricæ philoſophiæ placitis perdiſcendis ſuffecturum? Volo autem annos in quibus ſub initium Pythagoricæ ſectæ candidatis conſilescendum eſt, excipi. Opinor omnino cum illis quinque ſatisfore 30. aut adminimum omnibus modis viginti peropus eſt. HER. Ponamus ita eſſe. deinceps verò totidem alij Platoni concedendi ſunt, ac mox nihilo pauciores Ariſtoteli. LVC. Non pauciores profectò. HER. Chryſippo autem quot impendendi ſint, non eſt quòd multis te interrogem. Iam enim certus antea ex te audiui, quadraginta vix ſuffecturos eſſe. LVC. ta ſané. Deinde Epic & alijs. Quòd autem non niùm illis tribuere videar, hinc perdiſces facillimè, apud nimum tuum conſiderando quótnam ſint octogenarij cùm toici tum Epicurei, atque etiam Platonici, ingenuè fatens nondum cuncta ſuæ ſectæ ſibi eſſe explorata & cognita,

ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σοφίαν εἰς τὰ μαθήματα. ἐὰν μὲν, ἀπὸ Χρυσίππου γε, καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος φῶμεν ἄνδρα καὶ πάντων τούτων, ὁ Σωκράτης οὐδενὸς φαυλότερος ἀὐτῶν, ὃς ἐπιτιμᾷ πρὸς ἅπαντας, οὐχ ὅπως μὲν πάντα, ἀπὸ μιᾶς δ' ὅλως ἀκριβῶς τινός, ἢ ἕν μόνον, ὅτι οὐκ οἶδε, λογισώμεθα δὲ ἐξ ἀρχῆς, ἄκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ τίθεμεν, εἶτα Πλάτωνι ἴσους τοὺς ἴσους. πόσοι δ' ἂν ταῦτα σωζόμενα ἐν ἀσφαλεῖ γένοιτ' ἄν, ἀφέντες μόνας θεμένην τὰς αἱρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ. Ερ. ὑπὲρ δισχιλίους, ὦ Λυκῖνε. Λυ. βάλε δὲ, ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πρωτικαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶναι; ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον; Ερ. αὐτὸς ἂν ἀκούσῃς ἄμεινον· ἐγὼ δὲ ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἄν καὶ ὅτῳ δοκῶ

ita vt in disciplinarum cognitione nihil in ipsis desiderari queat. Quòd si de his in hoc tergiuersari videmur, non tamen, vt opinor, hoc negabit Chrysippus & Aristoteles, & Plato, potissimùm autem præcunctis Socrates, illis certò non postponendus, qui omnium testimonio professus est, se non tantùm omnia, sed in vniuersum nihil nosse, aut hoc tantum se scire, quod nesciret. Computemus igitur subducta ratione ab initio, viginti Pythagoræ attributi sunt, deinde totidem alij Platoni, mox nihilo pauciores alijs concessimus. Quot ergo in summa isti sunt anni simul comprehensi, si decem saltem in philosophia disciplinarum sectas constituerimus? HERMOTIM. *Plures quàm ducenti, ô Luciane.* LVCIAN. *Ergo si tibi consultum facta videtur, quartam partem amorum auferamus, saltem quindecim studijs nostris satisfacere putantes, aut omnino partem dimidiam.* HERMOT. *Tu quidem multò melius hac de re quid faciendum sit, statues. Ego hoc probè perspicio, perquàm paucos ad*

hunc

ὃν πάσων ἐξιλθοιμι, ἐκ γραστῆς εὐθὺς ἀρξάμενοι. ΛΥΚ. τί δῆτα πάθοι τις, ὦ Ἑρμότιμε. ἢ ζῆν τοῦτο δεῖ τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀναπυστέον ἐκεῖνα τὰ ἤδη ὁμολογημένα, εἰ ἐκ ἄρ τις εἴποι ἐκ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ οὐχὶ πᾶσι φανεὶς ἁπάντων, ὡς τοῦ γε ἄνω πέρας ἀρίστου, μανθάνειν μᾶλλον, ἢ μείσει τὰ νῦν εἰς ἀναίσθητον; οὐχ ὅτῳ ἐλέγομεν; ΕΡ. ναί. ΛΥΚ. πᾶσα δὴ ἀνάγκη, ἐπὶ ζῆν τοῦτο βιῶναι ἡμᾶς, εἰ μέλλοιμεν τῷ τι αὐρήσεσθαι, ἁπάντων παραθέντες, καὶ ἐλόμενοι φιλοσοφῆσαι, καὶ φιλοσοφήσαντες εὐδαιμονῆσαι. πρὶν δ' ἂν τοῦτο ποιῆσαι, ἐν σκότῳ, φασὶν, ὀρχούμεθ' ἄν, οἷς τύχοιμεν προσπεσόντες. καὶ ὅ, τι ἄν πρῶτον

hunc modum omnes ſectas percurſuros, tametſi ſtatim ab ineunte pueritia philoſophiæ ſtudiũ exorſi fuerint. LVCIAN. *Quid autem faciendum ſuades, Hermotime, cùm ita ſe res habeat? An ſubuertenda & refellenda ea exiſtimas, quæ iam antè haud dubitanter confeſsi ſumus, neminem videlicet vnquam electurum id quod ex multis omnium eſt præſtantiſſimum, niſi omnium facto periculo ſingula degustauerit? adeò vt qui magiſtra experientia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut reſponſo veritatem inueſtigandam eſſe. An non iſtiuſmodi inter nos dicta ſunt?* HERMOTIM. *Sanè.* LVCIAN. *Proinde ſummoperè neceſſarium eſſe video, tantum temporis nos ætatem agere, ſi vnquam omnibus pertentatis rectè eligere conſilium eſt, iámque facto delectu philoſophiæ incumbere, qua percepta & cognita felicem vitam viuere queamus. Priùs verò quàm ita fecerimus, in tenebris, quod aiunt, ſaltaremus, in quæcunque inciderimus, illiſo pede impingentes. Et quodcunque*

πρῶτον εἰς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' ἂν τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοιντο, διὰ τὸ μὴ ἀληθὲς τἀληθὲς. εἰ δὲ καὶ εὐροιμὲν ἅπαντα, κατά τινα ἀγαθὴν τύχην πεπεισόντες αὐτοὺς, ὡς ἐξαίφνης βεβαίας ἀδίνας, εἰκαίνομεν, ὃ ζητοῦμεν· πολὺ γὰρ δεῖν ὅμοια αὐτοῖς, λίγου[ς] ἴσασιν αὐτὸ ἂν πάλαι θέσθαι. Ερμ. ὦ Λυκῖνε, οὐκ οἶδ' ὅπως εὔλογα μὲν λέγειν, ἀτὰρ (ἀρέσκει γὰρ τἀληθὲς) ὑπὸ μικρίας ἀνίας μι, διεξιὼν αὐτὰ, καὶ ἀκριβολογούμενος οὐδὲν λίαν. ἴσως δὲ καὶ ἔοικα οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ ἐξεληλυθέναι τάχιστον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐξελθὼν ἐντετυχηκέναι σοι, ὃς με πλησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, ὡς ἀφείας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδιωάτως ἀφανὲς τῆς ἀληθείας τὸ εὕρεσιν, ἐπὶ πολὺν χρόνον διαμοχλεύων. Λυ. οὐκοῦν,

primum in manus nobis venerit, illud quod quærimus esse existimabimus, propter veritatis ignorantiam. Quòd si etiam maximè bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamé nunquam scimus, num id sit quod tantopere à nobis quæsitum est. Sunt enim non parùm multa his ipsis similia, singulis affirmantibus, hoc ipsum esse multò omnium verissimum HERMOTIM. *Haud scio, ô Luciane, quàm mihi videare argumenta persuasionis bonarúmque rationum plena inter disputandum producere: verùm enimuerò non mediocriter me perturbas ista differendo, nimiúmque argutè & anxiè disquirendo, quod ad rem parùm attinet. Fortasse autem videor etiam inauspicatò hodie pedem domo extulisse, cùm egressus tibi obuiam venerim, qui me prope spei portum consistentem in ineuitabilem animi desperationem iniecisti, & Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, tantum videlicet temporis requirentem.* LVCIAN. Cur

ἐκεῖνον, ὦ ἑτᾶρε, πολὺ δικαιότερον μίμφεσθαι ἂν ὧν πατρί σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, ἥ τίς ποτ' ἐκαλεῖτο, οὐ γὰρ οἶδα, ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἁπάντων, ὅτι οὐ μὴ, κατὰ τὸν Τιθωνὸν, πολυετῆ καὶ μακρόβιον ἔθηκαν, ἀλλὰ διαγράψαντα μὲν πλείω βιῶναι τὸ μέχρι τοῦ ἑκατοστοῦ, ἄνθρωπον ὄντα. ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκοπούμενος, εὗρον τὸ ἐκ τοῦ λόγου ἀφελέσθαι. Ερμ. ἐκ, ἀπ' ὑβρεως ἀεὶ σὺ, καὶ ἐκ οἶδ' ὅ,τι πεπωκὼς, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐφοκέλλας. Λυκῖν. ὦ Ερμότιμε, εἴ τις ἦν ἀληθὴς ὄναρ, ὑμᾶς ἂν ἄμεινον ἔπρεπε τι οἱ σοφοὶ, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος. ἐγὼ δὲ τό γε σαφὲς οἶδα, ὡς ἡδύ πάνυ ἀκοῦσαι ὄναρ αὐτὴ

Cur ergo hoc ipſum, ô antice, non multò iuſtius cum patre tuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neque enim teneo) expoſtulas? aut potius enim natura omnium noſtrûm parente, quòd te quoque non vt Tithonum, annoſum & longæuum conſtituerit, ſed præfinito deſtinârit homini vitam etiam longiſsimam centum annorum numerum non excedentem? Cæterùm ego tecum conſiderando reperi, quod è diſputatione noſtra potiſsimùm potuit elici. HERMOTIM. *Nequaquam, verùm tu ſemper quidem conuiciator es: atque haud ſcio quinam factum ſit, vt tu extremè odio habeas philoſophiam, eósque qui ſapientiæ ſtudijs ſunt addicti, ſalibus & dicterijs deluſos, naſo ſuſpendas.* LVCIAN. *Cuiuſmodinam res ſit veritas, ô Hermotime, vos longè meliùs & promptiùs, qui ſapientia ornati eſtis, expedietis: nimirum tu, & præceptor tuus. Ego ſaltem hoc me planè ſcire arbitror, hanc non nimium auditu iucundã & dulcẽ*

αὐτὰ τοῖς ἀκούσιν, ἀπὸ πα-
ρολελειμένα ὑπὸ τοῦ ψεύδους
πολλῷ παρασπόνδου. ὑπροσωπότερον
γὰρ ἐστιν, καὶ σὺ τοῦτο ἄθλιον.
ἀλλ', ἐπεὶ μηδὲν ἐνδιάλογον ἐ-
αυτῇ συνειδυῖα, μετὰ παῤῥη-
σίας ἀπαλλάττεται τοῖς ἀνθρώ-
ποις καὶ σοὶ τοῦτο ἄχθονται αὐ-
τῇ. ἀλλ' ἐγώ τοι καὶ σὺν μικῷ ἄχθη
μαι, τάληθὲς ἐξουρύντι περὶ
τούτων μετὰ σοῦ, καὶ δηλα-
δὴ σαυτὶ οἷων ἐρῶμεν ἐγώ τε, καὶ
σὺ, ὡς δ' πάνυ ῥᾳδίων. ὥσ-
περ ἐ ἀνδριάντ' ἐρῶν ἐτύ-
χανον, καὶ ὥς τινξιαθαι, ἐπει-
λαμβάνων ἄνθρωπον ἐν-
ἐγὼ δ' ἰατιδὼν ὡς λίθ' ἢ
ἢ χαλκὸς εἴη, ἐμιλύνσα πρός
σε ὑπ' εὐνοίας, ὅτι ἀδυνά-
των ἐρᾷς, καὶ τότε δόσυν
ἐμὲ ἔχειν ὡς ἂν σωθῶ, διό-
τι σε οὐκ ἔων ἐξαπατᾶσθαι,
ἀπό-

esse mortalibus, quoniam longè lateq; mendacio est inferior & vilior. Est enim hoc apud homines multò in speciem formosius & præcellentius, atque hoc nomine quoque auditu iucundius & dulcius. Illa verò quia nihil in se habet insinceritatis aut adulterini, cuius sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter homines, eamq; ob rem plerisque intolerabilem adfert molestiam: quemadmodum & tu nunc indignaris, nec mea dicta fers humaniter, quibus tecum super hisce rebus veritatem erui, tibiq; planè indicium feci, cuiusmodi ea sint, quorum viriq; iuxtà immodico & amore & desiderio teneamur, quàm prorsus illa naclu non sint facilia: veluti si statuam aliquam non informem infando amore deperires, eaq; te posse potiri in animum induceres, suspicans esse hominem: ego verò intuitus aut lapidem aut æreum esse simulachrum pro mea in te benevolentia tibi significarem, rerum quarum potiundarum nulla esset relicta copia, te amore capi, ac tu iniquum tunc & maleuolentem me tibi censeres, quia nolim te decipi, absurda

ἀπόνοτα καὶ ἀνήλπιστα ἐλπίζοντα. ΕΡ. οὐκοῦν ζῆζε, ὦ Λυκῖνε, φὴς, ὡς ἀ φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀπὰ χὴ ἀργίᾳ πραδιδόντας αὐζὺς, ἰδιώτας καταβιῶναι; ΛΥ. καὶ πῶς ζῆζε ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ γὲ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημὶ, ἀπ' ἐναίως φιλοσοφητέον, ὁδοί τινες πολλαί εἰσιν ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐκάσῃ ἐπ' ἀρετὴν ἄγειν φάσκουσα, ἃ δ' ἀληθὴς ἐν αὐταῖς ἄδηλον, ἀκριβῶς ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν. ἀλλ' οὐδὲν δὴ χρὴ ἡμῖν ἐφάνη, πολλῶν ἀφεσηκότων, ἐλέσθαι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ ἐπὶ πάντα ἴοι τις παρόμοιον, ἔπειτα πως μακρὰ ἡ πεῖρα ὤφεθη. σὺ δὲ πῶς ἀξιοῖς (ἄνθις γὲ ἐρήσομαι) ὅτῳ πρώτῳ ἄρ' ἐντεύξῃ. ζῆτον ἔγωγε, καὶ συμφε-

absurda & monstrosa nec spei consentanea sperantem. HERMOTIM. *Eò igitur haec tibi dicta sunt, Luciane, quasi putes nullam operam philosophiæ studijs nobis nauandam esse, sed operterenos socordiæ & inertiæ addictos priuatam vitam in terris agere?* LVCIAN. *Et quando aut vbi ista me dicentem audiuisti? Ego quidem non eò, quasi non sit philosophandum, ista dico, verùm quandoquidem omnino philosophiæ studendum est, viæ autem ad illam sint non paucæ, quarum nullum non perhibetur compendiosissimum esse ad virtutem diuerticulum, tametsi etiamnum incerto sit quæ ex illis vera sit: diligentem & exquisitam diuisionem faciendam esse*

existimo. Qui enim fieri posse sperem, multis nobis propositis, ex illis eligere quod optimum est, nisi quis omnia faciendi periculi gratia accesserit? Deinde, num longa adhuc superstit peregrinatio, aut an finis iam instare visus sit. Cæterùm quid tibi videtur? Iam enim deintegrò te interrogabo: num eum qui sub initium tibi occurrerit, sequêris?

σοφιστικοῦ; μᾶλλον δ' ἐρμηνέα ποιήσεται σε; Ερμότ. καὶ τί σοι ἀποκρινάμενος ἂν εἴη τις; ὃς οὐκ αὐτόν τινα μείζονα οἶόν τε ἄνευ φῆς, ἂν μὴ Φοίνικα ἔτη βιώῃ, πάντας ἐν κύκλῳ περιιὼν, καὶ παράβολον, οὐκ ἐπὶ τοῖς πανταχοῦ ἐπιστάμενος ἀξιοῖς, ἔτι τοῖς πολλοῖς ἐπανοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι. Λυκῖν. τίνας φῂς τοὺς πολλοὺς ἀλόγους καὶ ἀπείρους ἁπάντων; ἃ γοῦν τις διοῦτός ἐστιν, ἱκανοὺς εἶναι γε καὶ οἶδε, καὶ ἐκ τοσούτου πλήθους δηλονότι. ἐν δὲ τοὺς οὐκ ἀλόγους λέγεις, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσδέξεταί με πίστεσθαι, ἄχρις ἂν ἐκ μιᾶς, ἢ ἐν ἀλόγῳ, περὶ ἁπάντων ἐπιφάνωσιν. Ερμότ. μόνος δὲ σὺ τάληθὲς κατέλαβες, οἱ δ' ἄλλοι ἄνθρωποι ἅπαντες, ἄβουλοι φιλοσοφοῦσι. Λυκῖν.

cúmque illo communibus philosophiæ disciplinis inuigilabis, atque ille te verum faciet? HERMOTIM. Quid verò tibi amplius respondeam, qui neges quenquam rectè discernere posse, nisi Phœnicis annos vixerit, omnésque per orbem periculum faciendo accesserit? Neque dignum ducis fidem habere illis qui iam olim harum rerum sunt expertissimi, neque multis illis ista collaudãtibus, suoque testimonio comprobantibus? LVCIAN. Quos tu mihi multos illos narras? num qui harum rerum sunt probè gnari, & ijdem iam omnium facta indagine periti? Quòd si quispiam talis esset, mihi quidem vel vnus sufficeret, neq; multis opus haberem. Porrò si imperitos dixeris, nunquam illorũ multitudine adduci potero ad credendum, donec de omnibus nullius ignari definiendi facultatem sibi parauerint. HERMOT. Proinde tu solus veritatem perspexisti, cæteri verò quotquot philosophãtur, in vniuersum omnes vecordes sunt, & sine iudicio?

LV-

Λυκῖν. καταψεύδη μου, ὦ Ερμότιμε, λέγων ὡς ἐγὼ προτίθημί σε ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, καὶ τάττω ὅλως ἐν τοῖς ἀλόγοις. καὶ οὐ μνημονεύεις, ἂν ἔφην, οὐκ αὐτὸς ἀλλ' ἄλλα πάλαι τοὺς ἄλλους διδάσκω; ἀλλὰ μετὰ πάντων αὐτὸ ἀγνοῶν ὁμολογῶν. Ερμότ. ἀλλ', ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐπὶ πᾶσιν εἶναι θᾶττον χαλῶσι καὶ παραβλῶσιν ἂν φαίη, καὶ τὸ μὴ ἄλλως ἀλλοῦσθαι τὸ βέλτιον, καὶ οὕτως, εὔλογον ἴσως· τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἐκάστῳ ἐπαύτῳ ἕκαστα δοκιμάζειν, παγχάλεπον, ὥσπερ ἐγὼ οἶμαι τοῦτο, ἀπὸ ὀλίγων καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ ζητούμενον, καὶ οὐ πολλῆς δεῖσθαι διατρίβης δοκοῦν. φασὶ γέ τοι τῶν παλαιῶν τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα

LUCIAN. *Tu quidem, Hermotime, falsò me mẽdacij coarguis, cùm dicere non verearis quòd me ipse cæteris omnibus anteponam, aut omnino in numero eruditorum haberi contendam: parúmque memor esse videre eorum quæ per me antè dicta sunt. Neque quidem me præ alijs veritatem dignoscere contentiosè vociferor, verùm ingenuè fateor me cum alijs omnibus iuxtà ignarum esse.*

HERMOT. *Atqui, Luciane, quòd ais omnes accedendos esse, eorúmque experimentum sumendum quæ dicuntur ab alijs: neque aliam rationem meliorum eligendorum supereſſe, fortasse non valde improbâsim. Cæterùm cuique experientiæ tot annos impendi oportere, perquàm ridiculum mihi videtur: quasi verò non & è paucis cuncta perdiſci queant. Mihi equidem iſta perpendenti, haudquaquam graue aut operoſum hoc videtur, quódque multo exercitio eget minimé. Siquidem aiunt quendam ex ſtatuarijs, Bopinor autem fuiſſe Phidiam,*

tantum

ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλογίσεσθαι, ἡλίκος ἄρ' ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς. καὶ σύ μοι, εἴ τις σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξει, τὸ ἄλλο σῶμα καταλύψας, ἔσχες, οἶμαι, ἀὐτίκα, ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ ὑπαλυμμένον, κἂν μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἴδῃς. καὶ τοίνυν τὰ μὴ ὑπεραλγεῖν, ἅπαντες λέγουσι. ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας. τὸ δ' ὑπερεκθεῖν τούτου, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, οὐ πάνυ ἀνεπιτήδειον ἐς τὰ ἄριστα τοῦ βελτίονος, ἀπ' ἐνίων εἰρῆσθαι καὶ ἀπ' ἐκείνων. Αν. παῖ παῖ, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' εἴρηκας, ἐκ τῶν μερῶν ἀξιῶν τὰ ὅλα ἁλῶναι. καί τοι ἐγὼ τἀναντία ἀκούσας μέμνημαι, ὡς ὁ μὴ τὸ

tantum ab vngue leonis eon ſpecto æſtimaſſe in quantam magnitudinem totus leo exurgeret, ſi iuxta vnguis rationem fuiſſet ſculptus atque formatus. Neque mihi dubium eſt, quin & tu, ſi quis tantum hominis manum tibi commonſtraret, reliquo corpore obuelato, nihil cunctatus actutum ſcies hominem eſſe quod abſconditum eſt, etſi totum corpus non videris. Ita quoque rerum capita, de quibus multus eſt multorum ſermo, ſine negocio in exiguo etiam puncto diei perdiſces. Accurata autem & exacta harum rerum cognitio, cui conſequendæ longa perquiſitione opus eſt, nullo modo ad electionem melioris requiritur, verumetiam ab illis quæ dixi, iudicium facere licebit. LVCIAN.

Γ Papæ: quàm firma ſunt & fortia quæ dixiſti, Hermotime, contendens ex partibus totum cognoſci poſſe! Quanquam ego me tuæ ſententiæ diuerſum audire memini, vt qui totum

τὸ ὅλον ἀδὼν, ἀδὼν ἄρ καὶ τὸ μέρος, ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, οὐκέτι καὶ τὸ ὅλον. ἄτω δή μοι τόδε ἀπόκειναι, ὁ Φειδίας ἄρ ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, ἃ μὴ ἑωράκει ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἴσχυες ἂν εἰδέναι ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶ, μὴ πρότερον ἄνθρωπον, μήθ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βέλτιον ἐγὼ ἀποκρίνομαι ὑπὲρ σοῦ ταχέως ἀναγκαῖα, ὅτι οὐκ ἄν ἔχοις; ὥστε κινδυνεύει ὁ Φειδίας ἄπρακτος ἀποκλυσθῆναι, μάλιστα ἀναπλάσας τὸν λέοντα· οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον, ὦ πρᾶε, λέγω. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; τῷ μὲν γὰρ Φειδίᾳ, καὶ δι' οὐδὲν ἄλλο τοῦ γνωρίσαι τὰ μέρη αἴτιον ἦν, ἢ τὸ ἀδῆσαι τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, καὶ λέοντα. ἐν φιλοσοφίᾳ δέ, οἷον

tum cognouerit, etiam partem perspectam habeat: porrò qui partem saltem, is non statim etiam totum habet cognitum. Iam tu hoc mihi quoque responde, quomodo Δ Phidias quondam, leonis vngue conspecto, cognoscere potuit leoninum esse vnguem, nisi antè aliàs totum leonem vidisset? An verò tu hominis manu saltem visa dicere possis hominis esse, cùm antea hominem neque vidisses neque cognouisses vnquam? Cur autem taces? Nunquid vis vt ego pro te respondeam ad quæstionem tibi propositam, videlicet quòd nullo modo possis? adeò vt periculum sit, ne Phidias infecta re abeat, leone quicquam incepto & exculpto. E Nihil enim ista ad Bacchum, quæ à te proponũtur, faciunt: aut quomodo hæc inter se sunt similia? Neq; enim tibi & Phidiæ alia cognoscendarum partium causa fuit, quàm prior totius cognitio, hominis dico & leonis. Cæterùm in philosophia, nempe

quam

τῶν Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἐκ τοῦ μέρους καὶ τὰ λοιπὰ ἴδοις, ἢ πῶς ἂν ἀφραίνοιο ὡς λανθάνων; οὐ γὰρ οἶσθα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνα ἐστιν. ὃ δὲ φῂς, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥᾴδιον ἀκούσαι ἀναλύσεως φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τίνα, καὶ τί θεοὺς οἴονται εἶναι, τί ψυχήν, καὶ τίνα μὲν σώματα πάντα φασί, τίνας δὲ καὶ ἀσώματα ἄνευ ἀξιοῦσι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἡδονὴν, οἱ δὲ τὸ καλὸν, ἀγαθὸν καὶ ἔνδαιμον τίθενται, καὶ τὰ ὅμοια· οὕτω σὲ μὲν ἀκούσαντα ἐκφέρασθαι ῥᾴδιον, καὶ ἴσχνον οὐδέν· ἐπίσταμαι δέ, ὅστις ὁ τἀληθῆ λέγων ἐστὶν, ὅρα μὴ ἐχὶ μέγιστον ὂν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δεόμενα. ἢ τί γὰρ ἐκεῖνοι πάντες, περὶ αὐτῶν τούτων ἐκα-

quam tradunt Stoici, quónam pacto ex aliqua parte cognita, etiam reliqua cognosces? Aut quomodo illa vt honesta & pulchra demonstrabis? Neque enim totum nouisti cuius illa sunt partes. Quod autem dicis, totius philosophiæ capita auditu facilè posse comprehendi etiam in modica diei portiuncula, nimirum quæ rerum sint principia, qui fines, quam opinionem de Dijs habeant philosophi, præterea quid animam esse sentiant, & quòd nonnulli omnia corporea esse affirment, rursum alij etiam pleraque incorporea esse contendant: tum quòd pars illorum voluptatem, pars autem nescio quod honestum, summũ bonum felicitatemque esse statuãt, atq; id genus sexcenta alia: hæc inquã auditu facilè discerni & definiri posse, nihilq; in his excutiendis & statuendis esse operæ: nosse autem eum qui vera dicat, vide ne non vnius saltem dieculæ particulam requirat, sed multorum potius dierum opus & labor sit. Z Aut quid animi illis fuisse putas, qui de his ipsis rebus aliquot li-

brorum

ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας βιβλίων ἑκασοι συγγράφασιν, ὡς πάσαις, οἶμαι, ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καί ἅ σοι ἰδόκει φάσθαι καὶ ἐμαθεῖν; νῦν δὲ μόνοντινας, οἶμαι, δεήσει σοι λαμβάνεσθαι πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν ἐμπιπόντων, ἃ μὲν ἀπὸ τῆς διαριβείας, ὡς ἀκριβῶς εἰδέναι αὐτὸς ἅπαντα, καθ' ὅσον ἕκασον κατανοεῖσθαι. ἐπίσαμαι γὰρ ἄντη γένοιτ' ἂν ἐν ἔχουσα πρόπλοκας, δὲ ἀναβολὰς, ἀμιτασχάμφατον τὸν μάντιν, ἀπὸ τῶν ἐμφανῶν ἅπάντων, σφαιρίδιον ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαπάξει γάρ σε ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δείξας ἐν ὧν ἰδίου ἅπαντι, ἅ τινά σοι αἱρετέον. ἃ δ' βέλει καὶ ἄλλο τι ἀπραγμονέστερον ἐπο-

brorum centurias & chiliades conscribere non grauati sunt? nimirum non ob aliam causam, quàm vt persuasum facerent omnibus, vera esse, vt mea fert opinio, pauca illa & modica quæ tibi videntur facilia, nullóque labore comprehensibilia. Iam verò omnino vate tibi opus esse opinor ad meliorum electionem faciendam: nisi, vt dixi, exercitij impigro studio illud consecutus fueris, vt in deligēdo accuratè vniuersa discutias, & vnumquemque totum ad vnguem exploratum cognoueris. Haud enim valde negauerim, hoc pacto philosophiam in compendium contrahi posse, neque habitumnam multas variarum rerum comprehensiones, neque vllam moram aut cunctationem, si constitutum vatem omnium rerum capita percensentem audieris, & inter audiendum ad singula mactatis hostijs sacra feceris. Hoc enim pacto infinitis laboribus Deus tè subleuabit, posteaquam ex oblatis extis tibi commonstrauerit, quænam potissimùm tibi eligenda sint.

¶ *Quòd si autem volueris, & aliud multò minoris negocij*

compendium

ὑποβάλωμαί σοι, ὡς μὴ ἐπιφέρῃ καταθύσῃς ταυτὶ, καὶ θυσιάσῃ, ὧν μήδ' ἱερεῖά τινα τῶν μιγαλομίσθων παρασκεύῃ· ἀλλ' εἰς καλαθίσκον ἐμβαλὼν γραμματεῖα, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἑκάστου ὄνομα, κέλευε παῖδα τῶν ἀνήβων ἀμφιθαλῆ τινα, προσιόντα πρὸς τὸν καλαθίσκον ἀνιλέσθαι ὅ, τι ἂν πρῶτον ἀπὸ τοῦ χάρακος ἕλκῃ τῶν γραμματείων, καὶ τὸ λοιπὸν κατὰ τὸν λαχόντα ἐκεῖνον, ὅστις ἂν ᾖ φιλόσοφος. Ερμότ. ταυτὶ μέν, ὦ Λυκῖνε, βωμολοχικὰ, καὶ οὐ κατὰ σέ. σὺ δέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτός; Λυ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερμότ. ἆρ' οὖν πρὸς ἅπαντας ἐμ μάλα τοὺς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀπογευόμενος καὶ πραβάλλων καὶ ἀντεξεταζων τοὺς οἴνους. Λυκ. ὁλα μῶς. Ερμ. καὶ γὰρ, οἶμαί, σοι

compendium eligendi tibi subjiciam, quod secuto, neque victimæ tibi offerendæ sunt, neque vllus ex sacerdotibus magna mercede conducendis tibi adscisendus est: verùm conjectis in vrnam literulis, cuiusq; philosophorum nomina habentibus, iube puerum aliquem impuberem floreſcente ætatula, ad vrnam accedentem extrahere eam literam, quæcunque primùm illi sub manum venerit: ac tandem inſpecta literula ducem cognoſces, quem tibi in philoſophia ſequendum exiſtimo. HERMOTIM. Iſta quidem, Luciane, ſcurrili dicacitate à te, & non ex animo dicta ſunt. Tu verò reſponde mihi, nunquámne ipſe vinum commercatus es? LVCIAN. Et perſæpe quidem. HERMOTIM. Numquid ergo per orbem circuire ſoles quotquot in vrbe ſunt caupones, deguſtans, licitans, atque expendens vina? LVCIAN. Nequaquam. HERM. Opinor enim illud, cui

ὲ ὦ πρώτῳ χρυσῷ καὶ ἀ-
ίῳ ἐντυχέντι ἀφαιρεῖσθαι.
λυ. νὴ Δία. Ερμ. καὶ ἀ-
τόγε τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύμα-
ος ἔχοθ' ἂν εἰπεῖν, ὁποῖός
ίνας ὁ οἶνός ἐστιν. Λυ. ἔχομ
αῖρ. Ερμ. εἰ δὲ δὴ ἔλεγόν
σοι πωλοῦντες ἐπὶ καπήλοις, ἐ-
τειδὴ καταλλλω πρίασθαι βέ-
λομαι, λότε μοι, ὦ οὗτοι, ἐκ-
νεῖν ὅλον ἵκας ὑμῶν τὸν
ίθον, ὡς διαπαντὸς ἐπιξυλ-
ῶν, μάθοιμι ὅστις ἀμείνω
ῖνον ἔχει, κἠ ὅθεν μοι ὠνητέ-
ν· εἰ ταῦτ' ἔλεγες, οὐκ ἂν οἴει
καταγελάσαι σε αὐτοῦ; εἰ
δ' καὶ ἐπιστόλιον ἐνοχλοίης,
ταχ' ἂν καὶ πρόσεχεν τὸν νοῦ-
λατ&; Λυκ. οἶμαι ἔγωγε,
καὶ δίκαια γ' ἂν παθοιμι.
Ερμ. κατὰ ταυτὰ δὴ καὶ
ν φιλοσοφίᾳ. τί δεῖ ἐκπιεῖν
τὸν πίθον, δυσαμενοῦς ἀπ' ὀ-
ίγου τοῦ γεύματ& ἀλγοῦν
ὁποῖον

cui ſub initium bono & di-
guo incideris, auferendum
tibi eſſe. LVCIAN.
Ita per Iouem. HER-
MOTIM. *Proinde à*
modica illa & tenui degu-
ſtatiuncula pronũciare iam
potes de toto vino cuiuſmo-
di ſit. LVCIAN. *Haud-*
dubiè poſſum. HERMO-
TIM. *Porrò ſi diceres,*
aſsiſtens cauponibus, Po-
ſteaquam vini ſextarium co-
emere ſtatuerim: agite, ô a-
mici, date quæſo vnuſquiſq;
veſtrûm totum dolium mihi
ebibendum, vt omnibus ex-
hauſtis certum habeam qui-
nam veſtrûm generoſiora
vina venalia habeat, & vn-
de mihi vinum ſit commer-
candum: quòd ſi hæc in-
quam diceres, annon iure
optimo pro inſano ab illis
deridendus eſſes: atq; ſi illos
acriter inſtando perturban-
li finem non faceres, fortaſſe etiam aqua ab illis perfunde-
êre? LVC. *Sanè opinor, & profectò meritis meis digniſsi-*
na paterer. HERM. *Non ſecus ſe quoq; habent res phi-*
oſophicæ. quid enim neceſſarium eſt totum vas exhau-
ire potando, cùm etiam à modica illa deguſtatiũcula nobis

ἀπορον τὸ μέλλον ἔσεσθαι; Λυκῖν. ὡς ὀλισθηρὸς, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀλισθαίνοντας ἐκ τῶν χειρῶν. μόλις ἀπ' ὀργυιᾶς γε· οἰόμενος γὰρ ἐκπεφευγέναι, εἰς τὸν αὐτὸν λύβδον ἐμπέπτωκας. Ἑρμότ. πῶς λέγεις; Λυκῖν. ὅτι τοῦ ὁμολογουμένου πράγματος λαβὼν, καὶ γνώριμον ἅπασι, τὸν οἶνον, ἀπεικάζεις αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα, καὶ περὶ ἃ μηδεὶς ἀμφισβητοῦσιν ἄπαντες, ἀφανῆ ὄντα· ἃ δὲ ἔχομεν οὐκ ἔχω ἅπασι καθότι οἱ ὅμοιοι φιλοσοφίαι καὶ οἶνος ἄν, ἆρα καὶ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀμφίλεκτα τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ καπῆλοι, μιγνύντες οἱ πονηροὶ, καὶ δολοῦντες καὶ κακομετροῦντες. οὕτω δ' ἐπισκοπῶμεν ὅ, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνον φὴς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον

promptum sit nosse quale sit futurum? LVCIA. Quàm lubricus es, ô Hermotime, quâmque tergiuersando láberis è manibus? verùm profectò tua tergiuersatione parùm promouisti. cùm enim speraris te effugisse, in easdem plagas incidisti. HERMOTIM. Quorsum ista dicis? LVCIAN. Quoniam rei per se planæ & indubitatæ, omnibus certæ & cognitæ, nempe vino, longè dissimillima assimilando comparas, & ea quidem de quibus nemo non incertus animi ambigit, in obscuro consistentibus, ita vt ego mehercle dicere nequeam, quatenus tibi vinum & philosophia similia videantur: nisi fortasse in hoc solo, quòd & philosophi in quæstu habeant disciplinas venum expositas, quemadmodum caupones vinum, quas quidem commiscentes dolosè & fraudulenter adulterant, & maligna mensura diuenditant. Ad hunc verò modum quod dicis considerabimus. Ais autem vinum in vase exceptũ, totũ

esse

μοιον ἐὰν, νὴ μὰ Δί᾽ ὦ ἑταῖρε, ἄλλο πον, ἀπὸ καὶ ἄν τις γεύσαιτο, ἀρυσάμενος ὀλίγον ὅσον αὐτίκα ὁποῖόν ἐστιν ὁ πίθος ἅπας ὁ πιθῶν ὕδωρ, ἀπόλουθον καὶ τοῦτο, καὶ ὑμῖν ἅπερ γνώριμόν τι ἀντεῖπεῖν. ὁρᾶτε δὴ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷον ὁ διδάσκαλος ὑμῶν ὁ ὅδε, ἆρα ταῦτα πρὸς ὑμᾶς λέγει ἑσημέραι, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἃ ἅπαξ ἅπαντα ἄπεστι; πολλὰ γάρ ἔστι, πρόδηλον, ὦ ἑταῖροι. ἢ ὅτι ἂν ἄλλο ἔτι παρῇ ὑμῖν, κατὰ τὴν Ὁλυσσέως πρόνοιαν, καὶ πρώτιστα νῦν, ἃ τὰ αὐτὰ ἀεί φησι, πλὴν ἀπὸ χρῆ ἄρα σοί καὶ ἅπαξ ἀκούσαντι; ΕΡΜ. πῶς γὰρ οὔ; ΛΥΚ. πῶς οὖν οἷόν τι σοὶ δοκεῖ, ἐπεὶ πρῶτα γεύσασθαι ἀδύνατα πάντα ἐστὶ τὰ οὕτω γε, ἀπ᾽ ἀπείρατα καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἀλήτῃ, οὐχ ὥσπερ ὁ ὀδυσσεὺς καὶ ὁ αὐτὸς οὗτος. ὅτι, ὦ ἑταῖρε, ἂν μὲν

esse sui simile. & profectò nihil absurdi in hoc à te dictum est. Atqui si quis etiam degustauerit illud, hausto saltem modico, statim compertum habet, quale totum sit dolium: & hoc in confesso est apud omnes, nec est quòd quicquam tibi in his contradicam. Vide verò etiam posthac, philosophia, eiusq; alumni, nempe præceptor tuus, num eadem quotidianis prælectionib. ad vos differit, ijsdéq; de rebus nunquam non verba facere consueuit, annon subinde alio tempore alia vobis solet proponere? Esse enim non parùm multa philosophiæ abstrusa mysteria, iã olim, amice, nemini obscurum est. An non verò tu etiamnũ, vt par est, instar Vlyssis apud illum perduras circumeundo & oberrando, si semper sonat eadem per eadem, at fortasse satis est si semel quippiã inaudieris? HERMOT. Et cur non? LVC. Quinam igitur fieri potuit, vt tu primo gustu statim nosceres vniuersa? Neq; enim semper eandẽ cantilenã nobis solet occinere, sed subinde noua nouis differendo agglomerat. Non, ô amice,

ἓν μὴ ὅλον ἐκπίῃς τὸ πίθον, καὶ ἄπως μεθύσαι σπεύδεις· ἀτυχνῶς γὰρ ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ θεὸς κατακρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν, ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῶν. λύσον οὖν ὅλον ἐξαντλῆσαι εἰς τέλος, ἢ οὔποτ' ἂν εὕροις τὸ νικταρεον ἐκεῖνο πῶμα, οὗ πάλαι διψῶν μοι δοκεῖς. σὺ δ' οἶσθα τὸ ζητοῦμενον αὐτὸ ἆρα, ὡς ἐμόνον γάλα ἐστὶ αὐτοῦ, καὶ σπάνιόν μικρὸν, ὅσον αὐτίκα σε πάνσοφον γενησόμενον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὸν προμάντιν, ἐπειδὰν πίῃ τοῦ ἱεροῦ νάματος, ἔνθεον αὐθὶς γίγνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς πεσοῦσιν. ἀλλ' οὐχ ὕστως ἔχεις ἔοικε. σὺ γ' ὅσον ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ πίθου ἐκπέπωκὼς, ἐναρχεσθαι ἔτι ἐλπίζεις. ὅρα ζήνων, μὴ τῶν μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν.

ὁ μὲν

vt vinum quod ſemper idem eſt, adeò vt niſi totum vas ſtrenuè exhauſeris, nequiquam inebriatus obambulabis. Planè enim in fundo mihi viſus eſt Deus philoſophiæ adyta abſtruſiſſe, ſub ipſam fecem vſque. Itaque totum dolium poſtremò exhaurias neceſſe eſt, ſi vnquam conſilium tibi fuit nectaream illam potionem inueniendi, quam aridis faucibus iam olim auidiſſimè ſitire mihi viſus es. Porrò autem eam perſuaſionem tibi perſuaſiſti, vt putes tale quippiam eſſe philoſophiam, vt ſi ſaltem leuiter illam primoribus, quod aiunt, labijs deguſtaueris, ſtatim fore vt omnibus ſapientiæ numeris euadas abſolutiſſimus; quēadmodum perhibent de diuinatrice K *illa in Delphis, quæ ſimulatque ſacra fluenta deguſtauerit, actutùm afflata numine, accedentibus reſpondet oracula. Atqui non ita ſe habet philoſophiæ ſtudium. Itaque te, quem vltra mediũ iã dolij ebibiſſe cõſtat, adhuc incipere perhibeas.* Λ *Quare vide ne rectiùs huic philoſophia comparari queat.*

Dolium

μὴν γὲ οἶθ' ἔτι μὴτω
οι, καὶ ὁ καπηλ', ἐνέτω
μὰ οἶν', ἀλλὰ πανσπε-
ία τις, πυρὸς ὑπολευκο, καὶ
ετὰ ταῦτ' ἤδη καμοι, ἔτα λευ-
αὶ, καὶ ὑπὸ τούτοις φα-
οὶ, ἔτα ἐρέβινθοι, καὶ ἀλ-
ὰ ποικίλα πρός. εἰ δὴ οὖν
ὑνάσθαι ἐθέλων τῶν σπε-
άτων, καὶ ὃς ἀφελὼν ἕ
υρου, οὕτως ἴω, ἀνέλωκέ
οι δεῖγμα ἐς τὴν χεῖρα, ὡς
δοις· ἆρα οὖν ἔχοις ἂν
ἐπεῖν, εἰς ἐκεῖνο ἀρβλί-
ων, ἐὰν καὶ οἱ ἐρέβινθοι
καθροὶ, καὶ οἱ φακοὶ ἀντα-
ῆς, καὶ οἱ κυαμοὶ οὐ διάκε-
νοι; ΕΡΜ. ἁλλαμῶς. ΛΥ. οὐ
βίνων δὴ φιλοσοφίαν ἀφ' ἑ-
νὸς, ὅν φήσ τις τῶ πρώτου,
μάθοις ἂν ἅπασαν ὁποῖά ἐ-
πν. οὐ γὲ ἔν τι ἴω, ὥσπε ὁ
ἶνος, ᾧ πε οὐ αὐτὸν ἀπεκά-
δης, ἀξιῶν ὁμοίαν ἔν ὢν γεύ-
ματι. τὸ δ' ἑτεροῖόν τι ὤφθη,
ὁ πρίεγε

*Dolium enim & caupo-
nem adhuc tibi ſinemus,
nihil autem inſit vini, ſed
potius omnium frugum
confuſum quoddam ſemi-
narium, in ſummo qui-
dem triticum, cui ſubſint
fabæ, quibus deinde ſub-
iectum ſit hordeum, mox
lentes, quintò cicera, po-
ſtremò aliæ quæpiam di-
uerſorum ſeminum ſpecies
& genera. Iam ſi inſti-
torem accederes ſeminum
mercandorum gratia, illeq;
à ſummo tritici aliquot gra-
na inſpicienda in manum ti-
bi traderet: poſſésne igitur
conſpectis gravis dicere ci-
cer eſſe mundum, & lentes
probè purgatas, fabas au-
tem inanes?* HERMO-
TIM. *Nullo modo.*
LUCIAN. *Proinde
neque philoſophiam ab v-
no aliquo eorum quæ quis
dixerit, vniuerſam perno-*

ſces, cuiuſmodi tota ſit. Neque enim vna aliqua res eſt, quale eſt vinum, cui quidem tu illam, tametſi valde inæquali comparatione contuliſti, contendens ſimilem eſſe totam primo guſtui. Quòd autem diuerſum quiddam viſum eſt,

οὐ περίεργον τῆς ἐξετάσεως δεόμενον. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον πίασαι, ἢν δεῖν ὀβολοῖν ὁ λίτρεως. αὐτὸ δὲ τινα ἐν τῷ συρφετῷ πραττομένων, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν ἂν εἴη κακόν. ἄλλως τε, ὁ μὲν ὅλον ἀξιῶν ἐκπιεῖν τὸν πίθον, ὡς διοτυλίῳ πίασας, ἡμιαῦσαι ἂν ἢ διάψηλον, οὕτως ἀπόθανε γενόμενος. φιλοσοφία δὲ ἂν ἐκ βιοῦ πολλοί, ἀπὸ μικροῦ ὅτι πάμπαν πίῃς, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνεται, οὐδὲ ἐκπέπωκεν ὁ διάπλεως· ἐπιῤῥεῖ γάρ, κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ πρᾶγμα ἐξανιλάμενον εἰς τὸ ἔμπαλιν, ἔνθα ὁ τῶν Δαναΐδων πίθος. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἐμβαπόμενον οὐ σωρεύει, ἀπὸ διῤῥεῖ δὲ εὐθύς. ἀντεῦθεν δὲ κἂν ἀφέλῃς τι, πλεῖον τὸ λοιπὸν γίγνεται. ἐβούλου δέ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν φιλοσοφίας περὶ γάμου, καὶ μή μοι νομίσῃς βλασφημεῖν περὶ

curiosa perscrutatione non eget. Etenim siquis vinum acetosum aut alioqui malum emerit, duorum obolorum iacturam facit. Porrò autem in media plebe versari, sicut & tu dixisti statim initiò, non mediocre malum est. Alioqui qui totum vas epotare voluerit, vt vini sextarium coëmat, damno cauponem afficiet, tam inciuiliter & insolenter degustando. Nihil autem tale philosophia patitur: verùm tametsi nimis multa biberis, vas tamen non imminuitur, neq; vllam iacturam facit cauponam exercens. In idem enim loci fluit exhaustum negocium, laborq;, iuxta prouerbium, & contrà fit atque in Danaidũ dolio, illud enim quicquid infusum fuerit, non cõtinet, sed protinus hàc atque illàc perfluit. Hinc verò etiam si multa absteleris, multò tamen plura relinquũtur. Cæterùm aliud quidda nõ dissimile de philosophiæ gustu tibi proponã: tu verò caue putes in philosophiæ cõtumeliam

μὲ αὐτῶς, ἐμ ἄπω ὅτι φαρμακῳ ὀλιθείῳ ἐοικῳ, οἷον ὠμῳ ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τῶν τοιούτων· οὐ γὰρ ταῦτα, ἐπεὶπερ θανατηφόρα ἐστὶ, ὀλιγοστὸν ὅσον ἀπριαῖον ἀφελόντες αὐτῶν, ἄμοιρον ἂν ἔτι ὀλέθρου ποιήσαιμεν, ἀλλὰ ἐν μὲ τοσοῦτον. ὅπου μὲν καὶ, καὶ ὅπως, καὶ ξὺν οἷς, οὐκ ἂν ἀσφαλῶς προγνοίμην. σὺ δ' ἀξιοῖς τὰλαθὲς ἐξευρεῖν, ὡς ἀποτελέσαι πρὸ τοῦ ὅλου γνώσιν. Ερμότ. ἴσως ταῦτα, ὡς βούλει, Λυκῖνε. τί οὖν ἐπὶ τέτῳ καὶ βιῶναι. καὶ τοσοῦτῳ ἐπιμένειν πράγματος; ἢ οὐκ ἂν ἄμοιρος φιλοσοφήσαιμι; Λυκῖν. οὐ γάρ, ὦ Ερμότιμε, καὶ λανὸν οὐδὲν, ἂν τις ἀληθῆ ἔλεγε ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρά. νῦν δ' οὐκ οἶδ' ὅ,τι παθὼν ἀγανακτᾷς, ἂ μὲ

meliam ista me dicere, si dixero illam similem esse exitiali & pernicioso pharmaco, cuiusmodi est Nicuta, aut aconitum, aut aliud tale quippiam. H *Neque enim illa tametsi sint lethalia & mortifera, statim mortem inferunt, si quis modico quopiam de illis ablato, summo vngue degustauerit: verùm si non tantum, quantum ad conscindendam mortem necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, & cum quibus sumendum sit, certè non morieris. Tu autem contendis ad totius cognitionem parandam minimum quodque sufficere.* HERMOT. *Sint sanè ista, Luciane, quèadmodum ipse volueris. quorsum igitur centum annos nobis viuendum autumas, & tantorum negociorũ molem sustinendam, quasi verò alioqui nobis philosophari non foret integrum?* LVC. *Non profectò, Hermotime: neque hoc tibi graue & arduum auditu videatur. Etenim si sub initium vera dixisti, O vitam videlicet breuem esse, artẽ verò longã: nunc nescio quî fiat vt tu grauiter succensere soleas,*

ἀ μὴ αὐθημερὸν ἡμῖν πρὶν δλώσαι ἥλιον, Χρύσιππος ἢ Πλάτων ἢ Πυθαγόρας γένοιο. Ερ. προίεχαι μοι, ὦ Λυκῖνε, καὶ σωκλαύσεις ἐς σφὸν, ὅτι δίκην ἀπ' ἐμοῦ δεινὴν παθὼν, ἀπὸ φθόνου δηλαδὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν προὔκοπτον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὀλιγάρκεις ἑαυτῷ, τηλικοῦτος ὤν. Λυκῖν. εἰσθ' ὅπῃ ὁ δρασεῖς; ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ κορυβαντιῶντι, μὴ πρόσχῃς τὸν νοῦν, ἀλλ' ἴα λυπεῖν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, πεχώρει ἐς τὸ πρόσθεν τῆς ὁδοῦ, καὶ πείρασαι καὶ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι διανοημένα πρὸ τούτων. Ερμό. ἀλλ' ἴσχε ἐᾷς σύ, βίαιος ὤν, αἱρεῖσθαί τι, ἢν μὴ πρᾶως ἀκούσω. Λυ. καὶ μὴν ἐῶ σε διανοεῖσθαι καὶ, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄλλο ἔποιμι. βίαιον δὲ λέγων ἐμὲ, ἀναίτιον δοκεῖς μοι, καὶ τὰ τοιαῦτα.

niſi priuſquã ſol diurnũ curſus penſum abſoluerit, nobis Chryſippus, aut Plato, aut Pythagoras euadas. HERMOT. *Inſidiosè imponis mihi, ô Luciane, meq; in anguſtum conſtringis, nihil vnquam mali à me paſſus, nimirum præ inuidia, quòd ego quidem in diſciplinis nonnullum operæprecium fecerim, te ipſum verò nihili pendens dare ſoles neglectui, nullis diſciplinis liberalibus animum excolens, tantus ætate exiſtens.* LVCIA. *Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquam atra bili percito, & inſanienti, ne dicto audiens eſto, néve mentẽ adhibeas, ſed ſine nugari me liberè: tu verò, vt quidem iam facis in præſentia, porrò perge viam tuam, atq; ad illa quæ initiò decreuiſti perſequi, alacriter contende.* HER. *Atqui tu nullam mihi permittis deligendi copiam: tam vehementer & violenter me vrges, niſi omnium experimentum ſumpſero.* LVCI. *Siquidem planè peritum eſſe oportet, vt ne quid interim dicam aliud. Quòd autem me violentũ dicis, videre mihi inſontem & inculpabilem*

iuxta

ποιητὴν. αἰτιᾶσθαι αὐτὸν, ἢν ἄρ μὴ ἕτερός σοι λόγος συμμαχήσας ἀφέληται τῆς βίας, ἤδη ἀγόμενον, ἰδοὺ γέ τοι καὶ τάλλα πολλῷ βιαιότερα φαίη ἄν σοι ὁ λόγος, σὺ δ' ἐκείνων παρὼν, ἐμὲ ἴσως αἰτιάσῃ. ΕΡ. τὰ ποῖα; θαυμάζω γάρ, εἴ τι ἄῤῥητον καταλέλειπται αὐτῷ. ΛΥΚ. οὐκ ἱκανὸν εἶναί φησι, τὸ πάντα ἰδεῖν καὶ διεξελθεῖν ἅπαντα τὰ ὄντα, ὡς ἔχειν ἤδη ἑλέσθαι τὸ βέλτιστον, ἀλλ' ἔτι τὸ μηδὲν ἰδεῖν. ΕΡΜΟΤ. τίνος τοῦτο. ΛΥΚ. κριτικῆς τινος, ὦ θαυμάσιε, καὶ ἐξετάσεως παρασκευῆς, καὶ νοῦ ὀξέος, καὶ διανοίας ἀκεραίου καὶ ἀδικάστου, οἵαν χρὴ εἶναι τὸν περὶ τῶν τηλικούτων διακάσοντα, ἅμα πάντα ἑωραμένα εἴη. ἀπλοῦν ὄν φησι καὶ ὧν τοιούτων χρόνον ὀλίγον, καὶ πολύμορον ἅπαντα εἰς μέσον, ἀρεῖσθαι δεόμενον, καὶ βρα-

iuxta poëtam incusare. nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens, nunquam quod iam illatum est, aufertur à violentia. Ecce his multò etiam vehementiora tibi proponeret oratio, tu verò illa omissa me fortasse incusares. HER. Qualiánam? demiror enim si quid etiamdum abstrusum illi relictum sit. LVC. Parum esse ait, neque sufficere omnia perspexisse, illaque obiter perlustrasse, vt possis iam optimum eligere, verùm adhuc opus esse re quapiam maxima. HER. Qua tandem? LVC. Π Critico quopiam, ô admirande, excussoque iudicio, menteque acuta & solerti, intelligentia insuper summa & acri, qualem esse summopere necessarium est de rebus tantis iudicantem. Aut semel nequicquã vniuersa visa sunt. quinetiam permultum temporis huic tribuendum esse confirmat, quod omnibus exactè & diligenter excutiendis & indagandis sufficiat, omnibusque in medium propositis eligere oportere cunctantem, &

βραδυόντα, πολλάκις ἐπισκοποῦντα, μήτε ἐλαχίστην ζῶν δίκην ὀφείλοντα ἐξέτασιν, μήτε σχῆμα ἢ λόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἀδόκιμον, ἀλλὰ καθὰ τοῖς Ἀρεοπαγίταις αὐτὸ ποιοῦντα, οἷς ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ δικάζουσιν, ὡς μὴ εἰς τοὺς λέγοντας, ἀλλ' εἰς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιεν. καὶ τότ' ἤδη ἔξεστί σοι βιβαίως ἐλομένῳ φιλοσοφεῖν. ΕΡΜΟΤ. μετὰ τὸν βίον φῄς. ἐγὼ γὰρ τοῦτον, ἐλαχίστου ἀνθρώπου βίον ἐξαρκέσαντα ἄν, ὡς ἐπὶ πάντων ἐλθεῖν καὶ ἑκάστου ἀκριβῶς ἐπιδεῖν, καὶ ἐπιδόντα μῖναι, καὶ μείναντα ἐλέσθαι, καὶ ἑλόμενον φιλοσοφῆσαι μόνως καὶ δὴ ὅταν εὑρεθῇ ναὶ φὴς τἀληθές, ἅπαξ δ' ἔτι. ΛΥΚΙΝ. ὀκνῶ γάρ σοι ἀπερῶ, ὦ Ἑρμότιμε, ὅτι οὐδ' τοῦτό πω ἱκανὸν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκοῦμεν διαλαθεῖν ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰόμενοι μέγ τι εὑρηκέναι βέβαιον, εὑρόντες δ' οὐδ', ὥσπερ

tardantem: nullo modo autem differentis annos spectandos esse, neque habitum suspiciendum, neque opinionem sapientiæ reuereri oportere, sed in morem P Areopagitarum cuncta esse facienda, quibus mos est noctu & in tenebris cognoscendis causis dare operam, vt non in dicentes, sed in ea quæ dicuntur, defigant oculos. Ad hunc quidem modum tibi eligenti promptum erit philosophari. HERMOT. Iuxta vitæ rationem tu dicis. ex his enim quæ dixisti, Σ nullius hominis vita satis longa esse potest vt omnia percurrat, & vnumquodque non ociosanter perspiciat, perspectaq́ iudicet, iamq́ iudicata eligat, delectuq́ habito philosophetur. Hac enim sola ratione verum inueniri posse contendis, alioqui nequaquam. LVCIAN. Vereor ad te dicere, ô Hermotime, ne hoc quidem satis esse, verùm adhuc mihi videmur nosmetipsos fallere, existimantes aliquid certi & firmi nobis inuentum esse, cùm tamen nihil inuenerimus: quemadmodum

ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες, ποτὲ μὲν τὸ δίκτυον ἀναβιβάζονται τὰ δίκτυα, καὶ βάρος τινὸς αἰσθόμενοι, ἀνέλκουσιν ἰχθύων πλῆθος καὶ πολυθηρίαν ἐλπίζοντες, ἔπειτα ἐπειδὰν κάμωσιν ἀνασπῶντες, καὶ λίθος τις ἀναφαίνεται αὐτοῖς, ἢ κεραμίου ψάμμου σεσαγμένον. σκόπει, μὴ καὶ ἡμᾶς τι τοιοῦτον ἀνασπάσαμεν. Ερμ. οὐ μανθάνω τί σοι τὰ δίκτυα ταῦτα βούλεται· ἀτυχῶς γάρ μοι φιλεύσασθαι αὐτοῖς. Λουκ. ἐγὼ σοι παρὰ δικαιολογίαν· σοὶ θεῷ γὰρ οἶδα νεῦσαι, εἰ καί τις ἄλλος. ἐγὼ γάρ, ὦ φίλε, ἅπαντας ἤδη ποτὲ πειρώμενος, καὶ τοῦτο ἐργασόμενός ποτε, οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο ἔσεσθαι νομίζω, εἴ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ πάντες ὁμοίως ἄγνοοῦσι. Ερμότ. τί φῄς; οὐδὲ τοῦτον τις πάντως ἔχει;

admodum hoc ipsum non rarò vsu venire solet piscatoribus, qui cùm in captum rete iecerint, & aliquid graue ac ponderosum senserint, attrahunt rete, sperantes piscium copiosam multitudinem conclusam esse. deinde postquam attrahendo nimium delassati fuerint, aut ingens lapis aut vas aliquod arena refertum, præter spem illis apparet. Proinde etiam atque etiam tibi considerandum est, ne & nos tale quippiam subtraxerimus. HERMOTIM. Non intelligo quid sibi ista velint retia, planè tamen ijsdem me irretitū inuoluis. LVCIAN. Proinde ego te rursum extricare conabor. Neque enim mihi dubium est peritia natandi te præcellere,

Λυ.

si quiretiam alius. Etenim ego, etsi ad vniuersos venerimus experimenti sumendi gratia, & illud aliquando fecerimus, nondum tamen planum & certum esse existimo, penes quem illorum, illud quod quærimus, deliteſcat. Posſibile enim est, vt eius omnes in totum ignari sint. HERM. Quid ais? an opinaris penes nullum illorum esse?

LVC.

Λυ. ἄδηλον. ἢ δοκεῖ ἀδύνατόν σοι δοκεῖ ἅπαντας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀληθὲς ἄλλο τι εἶναι, πρὸς μηδενὸς αὐτῶν πω εἰρημένον; Ερμ. πῶς οἷόν τε; Λυκῖν. ἴσως. ἴσως γὰρ ὁ μὴ ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, εἴκοσιν. οἷον εἰ δύναμίς τις εἴκοσιν ἐς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπικλασάμενος, ἐρωτάτω δέκα τινὰς, ὁπόσοι εἰσὶν οἱ λύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· οἱ δ' εἰκάζοντες, ὁ μὲν ἑπτὰ, ὁ δὲ τριάκοντα λιγέτωσαν, ὁ δέ τις δέκα ἢ πεντεκαίδεκα, καὶ ὅλως, ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν, ἐνδέχεται μέν τοι καὶ κατὰ τύχην τινὰ ἀληθεῦσαι, ἢ γάρ; Ερμ. ναί. Λυκ. ὁ μὲν δὴ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλος ἀριθμὸς εἰπεῖν, τὸς ψευδεῖς, καὶ ὄντας, μηδένα δὲ αὐτῶν φάναι, ὅτι εἴκοσιν ὁ ἀνὴρ λυάμους ἔχει. ἢ τί φής; Ερμότ. οὐκ ἀδύνατον. Λυκ. κατὰ

LVC. *Incertum eſt. Numquid non videtur tibi fieri poſſe, vt mentiantur omnes, ipſáque veritas alia quæpiam res ſit, quæ penes nullum horum inueniri queat?* HER. *Qui nam fieri poſſe credam?* LVC. *Ad hunc modum: ſit enim nobis certus aliquis numerus ex compoſito conſtitutus, nempe viginti. Iam ſi quis viginti fabas in manum ſumeret, & ea clauſa decem quoſpiam interrogaret, quótnam fabas in manu ſua concluſas haberet: illi autem ducti coniectura, hic quidem ſeptem, ille triginta, alter verò decem aut quindecim, prorſuſque alius alium numerum diuinaret: poſsibile enim eſt aliquem fortè fortuna verum dicere: annon veriſimile tibi videtur?* HER. *Sané.* LVC. *Ergo ne hoc quidem facto impoſsibile credendum eſt, vt omnes ex æquo alius alium numerum dicat, falſum tamen, & à quo longè lateque abſit certus ille numerus, adeò vt nullus ex illis dicat virum in manu ſua habere viginti fabas. Quid autem tu ad iſta reſpondes?* HERMOTIM. *Fieri poſſe.* LVC. *Non*

κατὰ ταῦτα λέγω ἅπαντας μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες τὸ εὐδαιμονίας ζητοῦσιν ὁποῖόν τί ὅτι, καὶ λέγουσιν ἄλλο τι αὐτὸ εἶναι, ὁ μὲν ἡδονὴν, ὁδὶ τὸ καλὸν, ὁ δὲ, ὅσα ἕτερά φασι περὶ αὐτῆς. ἐκὸς μὲν ἓν καὶ τούτων ἦν τι εἶναι τὸ εὐδαιμον. ἐκ ἀπεικὸς δὲ, καὶ ἄλλο τι παρὰ αὐτὰ πάντα, καὶ ἐοίκαμεν ἡμᾶς ἀνάπαλιν, ἢ ἐχθὲς, πρὶν τὸ ἀρχὴν εὑρεῖν, ἐπείχεσθαι πρὸς τὸ τέλος. ἔδει δ', οἶμαι, πρότερον φανερὸν γενέσθαι, ὅτι ἔγνωσται ἀλήθεια, ἢ πάντως εἶχε τις αὐτὸ ἀδὸν τῶν φιλοσοφούντων, ἔπειτα μετὰ τοῦτο, τὸ ἐξῆς ἂν ἤδη ζητῆσαι ᾧ μάλιστα ἐπίστευον. ΕΡ. ὦστε, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φὴς, ὅτι εἰδ' ἂν ἅπασης φιλοσοφίας χωρήσωμεν, οὐδέπω πάντως ἔχομεν τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν. ΛΥΚΙΝ. μὰ Δί, ὦ ἄριστε, ἀλλὰ τὸν λόγον αὖθις αὐτὸν, καὶ

Non alia ratione quotquot philosophantur, felicitatem quærere insistunt, cuiusmodinam tandem res sit, planéque alius aliud quiddam esse somniando confirmat: hic quidem voluptatem, ille honestum: alius alia quæpiam de illa commiscitur. Consentaneum autem est, vnum quiddam ex illis esse felicitatem. Contrà verisimile est, præter hæc omnia aliud quiddam esse. Ac nos planè videmur conuerso rerum ordine, secus quàm oportet, ante inuentum principium ad finem festinare. Oportebat autè priùs, vt mea fert opinio, manifestum esse, veritatem esse cognitam, essèque ex philosophantium numero aliquem, qui eandem certò cognôrit. Deinde primùm quærere, cui potissimum fides adhibenda sit. HER. *Ergo ea ista dicis, Luciane, quòd etsi omnem philosophiam excussérimus, nunquam tamen facultatem nobis parabimus veritatem inueniendi.* LVCIAN. *Quid me interrogas, ô bone? quin potius istum sermonem exquiris?*

& for-

καὶ ἴσως ἂν ἀπεύξαιτό σοι, ὅτι οὐδὲ ποτε, εἰς ἂν ἄδηλον ᾖ, εἴ τι τούτων ὄντων, ἢ οὐδὲ λέγουσιν. ΕΡΜΟΤ. οὐδέποτε ἄρα, ἐξ ὧν σὺ φῂς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ λύσαι ἡμᾶς δεήσει τινὰ βίον ἕτερον ἀντὶ τοῦ φιλοσοφεῖν. ΛΥΚ. ταῦτ' ἐμβαίνει μοι, ἐξ ὧν φῂς, ἀναγκαῖον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνυφίκτον ἀνθρώπῳ γε ὄντι· ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἐπίστασθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τίνα ἀεὶ αἱρεῖσθαι, ἢ δ' ἄριστος ἔστω σοι ἐπόμενος μόνος ἀκεραίως ἂν γνοίη, ἃ δὴ πάσης φιλοσοφίας χωρίσαντα, ἐποίμιόν τινα ἀναθησάμενον. ἔτα λογιζόμενον τῶν ἀεὶ μὸν, ὁπόσον ἑκάστῳ ἱκανὸς ἂν εἴη, περιξυπνῆσαι, ἀφυπνώσαντα τὸ πρᾶγμα εἰς γνωρὰς ἅπαξ, ὡς ἀπέμπορον γένεσθαι τὰληθὲς τῷ ἑκάστου βίῳ. τηλικοῦτον δὲ καὶ

& fortasse respondebit tibi, nunquam hoc fore, quoad incertum fuerit, num omnino quiddam illorum sit de quibus illi verba faciunt. HER. Proinde nunquam, vt tu contendis, philosophiæ dabimus operam: sed necessarium omnino esse video, ea abdicata priuatam quandam vitam cum vulgo nos agere. LVC. Illud quidem accidit quod dicis, philosophari promptum non esse, estq; ei qui quidem homo sit, ineuitabile. Iubes enim, vt is qui philosophiæ operam daturus sit, statim initiò optimam quanq; deligat. Ipsius autem delectus habēdi ratio in hoc solo accuratè tibi videtur consistere, si tota philosophia perlustrata elegerimus quàm verissimam. Deinde numerum quoq; annorum computando, quantus vnicuique perscrutandæ satis est, longè lateq; excidisti omni spe frustratus, ipsum negocium producēs atq; reijciens in aliud seculum, ita vt ipsa veritas vniuscuiusq; vitæ vltra præstitutum tempus vix deprehendi queat.

Postremò

μὴ τοῦτο αὐτὸ ὑπ' ἀμφιβολίαν ἤγαγες ἀφροάνας, ἄδηλον εἶναι λέγων, εἴ τι εὕρηται πρὸς τῶν φιλοσόφων πάλαι ἀληθές, ἢ τι καὶ μή. σὺ δ' οὖν Ἑρμότιμε ἀνώμοτον ἂν οἶμαι σοῦ καὶ ἁπλῶς ὅ τι εὕρηται πρὸς αὐτῶν; ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ὀμόσαι μι. καί τοι πόσα ἄλλα παρέλθοιμι ἐκὼν εἰδώς, ἐξιὼν τάχιστα μακρὰς ἢ αὐτὰ διώμνυα; Ερ. τὰ ποῖα; Λυκ. οὐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν ἢ Ἐπικουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἔνα φασκόντων, τὸς μὲν αἱρέσεις τὸς λόγους ἐκάστους, τὸς δὲ μή, καί τοι τά γε ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας; Ερμότ. ἀληθῆ ταῦτα. Λυκ. τὸ τοίνυν διακρῖναι τὸς αἱρέτας, καὶ διαγνῶναι ἐκ τῶν ὑπ' ἐκείνου μὲν, φασκόντων δ' οὖν οἱ λοιπᾶ πάνυ ἐγγὺς εἶναι; Ερμότ. καὶ μάλα. Λυκ. διόπερ τοίνυν σοι, ἐπειδὴ τῶν Στωϊκῶν ἐστὶν ἄριστον ἐθέλεις γνῶναι, ἐπεὶ

Postremò ne hoc quidem vt ambiguum vnquam perpendisti, cùm incertum esse dicas, num à philosophis iam olim inuenta sit veritas, nec ne. Cæterùm tu, Hermotime, posséne iureiurando interposito confirmare ab illis inuentam esse? Ego quidem nequaquam iurare velim. Non illibenter verò & alia multa tacens prætergredior, quæ & ipsa indagatione non indiligenti discutienda forent. HERMO. *Quæ liánam sunt illa?* LVCIA. *Nónne audis Stoicos aut Epicureos aut Platonicos dicentes esse partim quidem qui teneant omnium rerum rationes: partim verò illarum prorsus esse rudes & imperitos, ex quibus permulti sunt fide longè spectatissima?* HERMO. *Vera sunt hæc.* LVC. *Y Proinde discernere peritos ab imperitis, semet tamen peritos perhibentibus, nónne res tibi videtur plena laboris & negocij?* HERMOT. *Ita profectò.* LVCIAN. *Oportebit itaque te, si volueris Stoicorum optimum cognoscere, tametsi*

εἰ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείους αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ πειραθῆναι, καὶ τὸν ἀμείνω προτήσασθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε πρότερον, καὶ διειλημμένον τῶν τοιούτων δυνάμεων, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων προκριθείς. καὶ σὺ καὶ πρὸς τοῦτο ὅρα ὅσου δεῖ τὸ χρόνου, ὃν ἐκὼν παρῆκα, διὰ δὲ ὡς μὴ σὺ ἀγανακτήσῃς διά τοι τόγε μέγιστόν τι ἅμα, καὶ ἀναγκαιότατον ἐν ταῖς διατάξεσι, λέγω δὴ τοῖς ἀδήλοις τι καὶ ἀμφιβόλοις, ἐν τούτῳ δεῖν, οἶμαι. καὶ μόνῳ σοι αὐτῷ πιστὰ καὶ βέβαια ἐλπὶς ἐπὶ πλὼ ἀληθεσάν τι καὶ εὕρεσιν αὐτῆς, ἅπερ ἐγὼ ἀπ' ἀτιουσιῶ, ἃ τὸ κεῖνον δυσαθαι, καὶ χρεῖσαν ἐκ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ τοὺς ἀργυρογνώμονας διαγινώσκειν ἅ, τι δόκιμα καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἃ παρακεκομμένα,

tametsi non ad omnes, ad plurimos tamen illorum accedere, eorundemque periculum facere, meliorem præceptorem præstituere, qui priùs multis sit exercitatus, quique censoria quadam eligendorum præceptorum facultate animum tuum imbuat: ne videlicet tibi imponat, deterior per electionem cæteris præpositus. Atqui hoc tibi quoque considerandum venit, quantum hoc requirat temporis, quod ego de industria prætermisi, veritus ne tu meis verbis stomacharere. Et sanè quod maximum iuxtà ac summopere necessarium est, in talibus putarebus hisce dubijs & ambiguis vnum illud esse opinor. Insuper sola fides & spes non fallax & inconstans tibi relicta est veritatis, eiusque inuentionis consequendæ alioqui nihil aliud, quàm vt discernere queas & seiungere à veris quæ falsa sunt, vtque possis in morem argentariorum discernere ea quæ proba sunt, & non adulterina, à fucatis & factitijs.

Hanc

ὴ ἔποτε διαῤῥεῖν τινὰ δύναμιν καὶ τέχνην πρὸς ἀμφοτέρων, ἵνα ἐπὶ τοῦτο ἐξετάσῃς τῶν λεγομένων, εἰ δὲ μὴ, οὖν ἴσθι, ὡς οὐδέν σε κωλύσει τῆς ῥᾳστώνης ἐπιλαθέσθαι ὑφ' ἑκάστου, ἢ θαττον προσδεχθέντι ἀκολουθεῖν, ὥσπερ τὰ πρόβατα. μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐπὶ πραπιδίου ὕδατι ἴσοικεν ἔχειν, ἐφ' ὅ, τι ἂν μέρος τις ἐλκύσῃ σε, ἄκρῳ δακτύλῳ ἀγόμενος, ἢ καὶ νὴ Δία καλάμῳ τινὶ, ἐπ' ὀλίγον παραπολαμία πιφυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον καμπτομένῳ, κἂν μικρά τις αὔρα διαφύσαι, διάγουσα αὐτόν. ὡς ἄγει τινα ἴυγξ διδάσκαλον, ὡς ἀρμόξειεν πλεῖ, καὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἀφικέσθαι, τέχνην τινὰ ἀδὸς, διδάξει σε, παύσει δηλαδὴ πράγματα ἔχων· αὐτίκα γὰρ σοι τὸ βέλτιστον φανήσεται, καὶ τάληθὲς ὑπαχθὲν τῇ ἀποδείξει

Hanc inquam facultatem & artem consequutus conferre te potes ad supradictorum perpensionem: sin minùs, planè tibi persuasum esto, nihil obstaculo esse quò minùs ab vnoquoque nare (quod aiunt) traharis, aut prælatum & florescentem oliuæ ramum te sequi, perinde vt oues. Magis autem aquæ, cuius immensa vsus est, assimilabere: in quamcunque enim partem te quispiam traxerit summo digito, ducêris. aut per Iouem arundini cuipiam fluuiali iuxta littus enatæ, ad quemcunque statum semet flectenti: & si tenuis & permodica quæpiam aura flauerit, illam illicò commouere solet. Non secus tecum quoque agetur, præceptore quopiam inuento: qui si de demonstrationibus & rebus dubijs discernendis alicuius artis gnarus te docuerit, cessabis hauddubiè temetipsum onerare negotijs. Siquidem actutùm quod optimum est tibi comparebit, ipsáq; veritas arte illa compendiaria & demon

καὶ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται, καὶ οὐ βεβαίως ἐλόμψῃ, καὶ λείνας, φιλοσοφήσας, καὶ τῷ τριπόθητον ὑδαμονίαν κτησάμενος, βίωσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συμβόλου ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερμ. εὖγε, ὦ Λυκῖνε· παραπολὺ γὰρ ταῦτ' ἀμείνω, καὶ ἐλπίδος μικρᾶς ἐχόμψα λέγεις. καὶ ζητητέος, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἀνήρ τις οἷός τε διαγνῶναί τε διακριτικοὺς ποιήσων ἡμᾶς, καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδεικτικός, ὡς τά γε μετὰ ταῦτα ῥᾴδια ἤδη καὶ ἀπράγμονα, καὶ ὁ πολλῆς διατριβῆς δεόμψα. νῦ ἔγωγε ἤδη χάριν οἶδά σοι, ἐξευρόντι σωτόμόν τινα τοιοῦτον ἡμῖν, καὶ ἀείσιτον ὁδόν. Λυκ. καὶ μὴν ὀρθῶς χάριν ἄν μοι ἀφεὶς ἐκότως· οὐδὲν γάρ σοι ἐξευρεκὼς ἔθαξα,

stratiua eruetur, neque non mendacium deprehensum redarguetur: túque iam cõcto & constanti iudicio delectu habito philosophiæ perdiscẽdæ nauabis operam, atque ter exoptatam felicitatem consequutus, conuersationem cum illa sociabis iucundissimam, vniuersis bonis in totum semel fruens, & abundans. HERM. *Euge, ô Luciane, quantò iam præstantiora, & spem non mediocrẽ ostendentia, quàm dudum dixisti? Estq; nobis omninò, vt par esse videtur, eiusmodi vir quispiam studiosè conquirendus, cuius opera earum rerum cognitionem & iudicium nobis paremus, & quod maximum est, infallibilem demonstrationem. Hoc pacto confido fore, cætera deinceps cõprehensu facilia, nec nimiũ operosa aut laboriosa futura, quæq; non multùm sint requisitura exercitij. Atque ego quidem magnas tibi iam habeo gratias, propterea quòd nobis tandem compendiariam quandam & optimã viam inueneris.* LVC. *Atqui iure optimo nullæ mihi abs te habẽdæ sunt gratiæ. neque enim quicquam meo labore inuentum tibi demonstraui,*

quo

ξα, ὡς ἐγγυτέρω σε ποιή-
σαιμι τῆς ἐλπίδος· τὸ δὲ πο-
λὺ πορρωτέρω γεγόναμεν, ἢ
πρότερον ἦμεν. καὶ μετὰ τὸς
παροιμιαζομένους, πολλὰ
μοχθήσαντας, ὁμοίως ἐσμέν.
ΕΡΜ. πῶς τοῦτο φῄς; πάνυ
γάρ τι λυπηρόν τι καὶ ἀνοικ-
τι ἰρᾶν ἔοικας. ΛΥΚ. ὅτι, ὦ ἑ-
ταῖρε, ἐὰν ἡμῖν ὑποσχνέ-
μενόν τινα ἐπίδειξιν ἀπόδα-
ξιν, καὶ ἄπονον διδάξειν, ἐκ
αὐτίκα, οἶμαι, πιστώσομεν αὐ-
τῷ, ἀλλά τινα ζητήσομεν τὸν
μέλλοντα διδάσκειν, εἰ ἀληθῆ
ὁ ἀνὴρ λέγει· ἐὰν τοῦτον ἀν-
ορήσομεν, ἄδηλον ἔτι ἡμῖν,
εἰ ὁ ἐπιγνώμων οὕτω οἶδε
διαγιγνώσκειν τ' ὀρθῶς μει-
νοῦντα, ἢ μή· καὶ ἐπ' αὐτῇ ἄν-
θις τοῦτον ἄλλου ἐπιγνώμο-
νος, οἶμαι, δεῖ. ἡμεῖς γὲ πό-
θεν ἂν εἰδείημεν διακρίνειν
τὸν ἄμεινα μείνειν δυνάμενον;
ὁρᾷς

quo ſpem tibi firmiorem, aut ei te viciniorem feciſſem: ſed multò magis ab omni ſpe remoti excidimus, quàm antè fueramus. Ac prorſus iuxtà vulgò iactatum prouerbium nobiſcum agitur: Cùm multùm laborauerimus, in eodem loco ſumus. HERM. *Quorſum iſthuc, Luciane? Vidêre quidam ſupra modum triſte & admirandum dicere.* LVC. *Quoniam, ô amice, tametſi inuentus nobis fuerit is, qui polliceatur ſe quandam ſcire demonſtrationem certam & infallibilem, ſéq; docturum alium: non ſtatim propterea, vt opinor, illi fidem habebimus, ſed alium aliquē quærere conabimur, q iudicio exactè habito diſcernere valeat, num vir ille vera polliceatur. Iam vbi etiam illum ex ſententia nacti erimus, nihilo ſecus tamē etiamdum incerti erimus, num ille quem ad cognoſcendum adſciuimus, probè cognoſcere poſſit rectè iudicātem, nécne, & ſic ītērū deinceps ad priorem alio ad cognoſcendū appoſito nobis opus erit: nos enim vndénam tanta præditi intelligentia, ſciremus diſcernere eū, qui optimorū iudiciū habere poſſit?*

ὁρᾷς ὅποι ζῦτο ἀπτείνῃται, καὶ ὡς ἀπείραντον γίγνηται, καὶ ἀπώλεσε πολὺ, καὶ καταληφθῆναι μὴ δυνάμενον. ἐπεὶ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἷόν τε ἐνείσκεμαι, ἀμφισβητουμένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἐπέχουσι βέβαιον· ἀλλ' οἶμαι πλείους αὐτῶν, δι' ἄπειρον ἀμφισβητουμένων πείθειν ἡμᾶς βιάζονται ἀδήλως, ἢ δι' ἧττον πάνυ προδήλοις τὰ ἀφανίστατα σαφῶς δηλοῦσαι, ἀλλ' αὐτοῖς ἀμυνομένοις τὰ ἀποδείξεις αὐτῶν εἶναι φάσκουσιν, ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν εἶναι θεοὺς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὄντως φαίνονται. ὥστε, ὦ Ερμότιμε, οὐκ οἶδ' ὅπως, καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέουσι, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀρχὴν καὶ ἀπορίαν ἐπανειληλύθαμεν. Ερ. οἷά με ἀγάσω, ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι θησαυρὸν ἀποφήνας; καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολεῖταί μοι

Vidésne quousq; protendatur, & quàm immensum fiat, anxio & suspenso animo esse eum, qui comprehendere nequeat? Quandoquidem ipsas quoque demonstrationes, qualescunq; tandem inueneris, dubias & incertas esse comperies, nihil habentes in se firmitudinis. Plurimæ igitur ex ipsis per alias non minùs dubias ad persuadendum nos certæ esse per vim adigentur. Aliæ autem rebus omnium confessu manifestis obscurissimæ coniungentes, & ne tantillum quidem cum illis participantia, illorum tamen demonstrationes esse perhibentur: veluti si quis contenderet, ita demonstrari posse Deos esse, quòd in illorum cultum & honorem aræ passim cõstructæ cernerentur. Proinde, ô Hermotime, nescio quónam modo, quemadmodum ij, qui in curriculo currunt, ad ipsius initij carceres, et omniũ rerũ desperationẽ deuenimus. HER. *Quàm insigni me afficis iniuria, Luciane, cùm ℔ pro thesauro nõ nisi carbones mihi exhibeas?* X *Et quemadmodũ verisimile esse videtur, tot anni quos studijs philosophiæ impẽdi,*

mihi

μοι τὰ δεδαῦτα ἔτη, καὶ ὁ μά-
μαι & ὁ πολύς. Λυκ. ἀπ', ὦ
Ἑρμότιμε, πολὺ ἐλαττον ἀ-
νιάσει, ἰδὼν ἐννοήσεις ὅτι σὺ μό-
νος & ἔξω μέρος τῶν ἐλπισθέν-
των ἀγαθῶν, ἀπὰ πάντων,
ὡς ἔοικε & ἀπᾶν, περὶ ὄνου σκιᾶς
ἀγωνιοῦνται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἆ
τίς ἄρα διώκειν δι' ἐκείνων
ἁπάντων χωρῆσαι, ὧν ἔφην;
ἢ περ ἀδύνατον καὶ αὐτὸς εἶ-
ναι φάς. νυνὶ δὲ ὅμοιόν μοι
δοκεῖς ποιεῖν, ὥσπερ ἄν τις δα-
κρύοι, μὴ αἰτιῷτο τὴν τύχην,
ὅτι μὴ διώκειν ἐνεδέχετο εἰς τὸν
οὐρανὸν, ἢ ὅτι μὴ βύθιος & ἱπο-
δὺς ἀπὸ τὴν θάλατταν, ἀφ' Σι-
κελίας εἰς Κύπρον ἀναδύσει-
εν, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεὶς πλωτὸς αὖ-
θημερὸν ἀφ' τῆς Ἑλλάδος & ἀπ'
Ἰνδοὺς πλεῖ. τὸ δ' αἴτιον ἡ λύ-
πης, ὅτι ἐλπίκει, οἶμαι, ἢ ὄναρ
ποτὲ ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς
αὐτῷ ἀναπλάσας, ὑπέτρεσεν
ἐξιτα-

mihi planè ſine fructu perierê : inſuper etiam labor ille & ſudor immodicus nequicquam exhauſtus eſt. LVC. *Sedenim, ô Hermotime, multò minus animo perturbato diſcruciaberis, ſi cogitaueris te non ſolùm rerum ſperatarum deſiderio falli & fruſtrari, verùm omnes, vt habet prouerbium, de aſini vmbra digladiantur philoſophi. Aut, potéſtne quiſpiam per hæc omnia, quæ dixi, vagari & diſcurrere : quod quidem nullo modo fieri poſſe iam antè ipſe confeſſus es? Nunc autem non abſimile quiddam mihi videre facere, quã ſi quis profundendo lachrymas fortunam culparet, quòd illi in cœlum non liceret conſcendere, aut quòd non perinde vt monſtra natantia mare ingreſſus à Sicilia natando apud Cyprum emergeret, aut quòd non in ſublime ſublatus remigio alarum, vno die è Græcia ad Indos vſque extremos peruolaret. Cauſa autem eius triſtitiæ ea eſt, quòd ſperauerit, vt opinor, aut viſum aliquando ſomnium eiuſmodi, aut rem à ſeipſo ita ſibi confictam, cùm parùm*

ἐξετάσας ἃ ἐφικτὰ ὤχηται, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ, ὦ ἑταῖρε, πολλὰ καὶ θαυμασὰ ὀνειροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀφ' ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν, ἔτα ὀργίλῃ αὐτῷ, ἔτι μόλις τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων, καὶ τὸν ὕπνον ὑφ' ἡδονῆς, ὧν εἶδες, ἀφαιρούμενος, ὑφ' ἡδονῆς, ὧν εἶδες. πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τὴν ψυχὴν μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες, ἢν μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἄλλα εὐδαιμονοῦσιν· οἷα πολλὰ ἡ θεὸς ἐκείνη ῥᾳδιουργεῖ, ἡ τύχη μεγαλόδωρος ἅπερ, ἢν πρὸς ἀλλήλους ἀντιλέγωσι, λάβῃ πλουσίου θέλειν τινὰ γενέσθαι, λάβῃ κολοσσιαῖος τὸ μέγεθος, λάβῃ ὄρη ὅλα χρυσᾶ ἐνεῖναι. ἢν δέ τινων ταῦτα ἐννοοῦσιν αὐτοῖς, ὁ παῖς προσελθὼν, ἔρηταί τι

sub initium expenderit, num ea in optatis habuerit, quæ consequi poterat, neque ea essent præter hominis naturam. Præcipuè verò te, ô amice, multa & admiranda versantem in somnijs, cùm pupugisset ratio, è somno te exilire fecit: deinde in illam commotus excandui-sti, vixdum aperiens oculos, somnumq; non facilè discutiens præ voluptate eorum, quæ vidisti. Patiuntur idem tecum persæpè, qui inanem quandam voluptatem & euanidam sibi cõfingunt, cùm interea sibi videntur ampliter esse nummati, effodientes thesauros, regnantes & dominantes, breuiter, quantum ad omnia alia attinet, felicem vitam agentes: Y qualia perquàm multa Dea illa sine negotio operatur, nempe votum existens liberale & magnificum, nulli rei quamlibet absurdæ contradicens, adeò vt si quis alatus fieri concupiscat, aut Colossæa mole esse conspicuus, aut optet montes prorsus aureos inuenire. Quòd si igitur hæc ab illis in animo versantibus puer accedens postu-

τ ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτος ὠνητέον, ἢ ὅ,τι ἂν, φατέον πρὸς τ ἀπαιτοῦντα τὸν οἰκέτην, ἐκ ποίας πειμφούσας, ὅτως ἀγανακτοῦσιν, ὡς ἐπὶ τ ῥιπίζοντι καὶ παροξυνόντων ἀφαρπασθέντος ἅπαντα ἐκεῖνα τἀγαθὰ, καὶ ὀλίγου δεῖσι τῷ ῥῖνα τοῦ παιδὸς ἐκτραγεῖν, ἀλλὰ σὺ, ὦ Φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμὲ, εἴ σε θησαυρὸς ἀνορύττοντα, καὶ πετόμενον, καί τινας ἐννοίας ὑπερφυεῖς ἐννοοῦντα, καί τινας ἐλπίδας ἀνηφιγμένας ἐλπίζοντα, φίλος ὢν, οὐ πειράσομαι σῷ βίου, ὀνείρῳ ἡδεῖ μὲν ἴσως, ἀτὰρ ὀνείρῳ γε συνόντα, δεδυσάντα δέ, ἀξιῶ πράττειν τι τῶν ἀναγκαίων, μὴ ὅ σε παραπίμψει ἐς τὸ λοιπὸν τ βίου τὰ κοινὰ τῶν φρονοῦντα. ἀπὸ ὅ γε νῦν ἔπρατ-

laret aliquid rerum neceſſariarum, videlicet vnde panis eſſet coëmendus, aut quidnā reſpónſi dandum ſit pro locatis ædibus penſionem flagitanti, qui multo iam tempore expectaſſet, adeò inflammantur iracundia, ac ſi ab interrogante & odioſè interturbante omnibus illis bonis vel cum puluiſculo ſint exuti atq; diſpoliati, ac propemodum pueri interpellantis naſum ſolent mordicùs abripere. Veruntamen, ô amice, ne ad hūc modum velis quoque erga me animatus eſſe, ſi te theſauros effodientem, & volantem, cogitationesq; quaſpiam naturæ noſtræ non conſentaneas animo concipientem, eaq; ſperantem, quæ nullo modo te conſequi poſſe video, amicus tibi exiſtens, non patiar, aut permittam per omnem vitam nequicquam ſommio iucundo fortaſſe illo & dulci, ſommio tamen congredientem oblectari, cùm vehementer cupiam te regreſſum ad ſanitatem agere quiddam, quod magis ex vſu tuo eſſet, cúmque te emittere cogitem, vt reliquum ætatis quod ſupereſt, ad cōmunes cum aliis vitæ actiones ſapientius inſtitutum componeres. Nam quod hactenus feciſti, & nunc

ἔπραττες, καὶ ἐπῃνοῦμεν, ὅθεν τῶν Ἱπποκενταύρων καὶ Χιμαιρῶν καὶ Γοργόνων διαφέρει, καὶ ὅσα ἄπιστα, ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς, ἐλαύθεροι ὄντες, ἀναπλάττουσιν, ὅτι γυνὴ μορφὴ πώποτε, ὅτι γυναῖκα ἀνάμορφα, καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἐπαλαιῶται ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ ζωγραφήματα διὰ τὸ ξένα καὶ ἀλλόκοτα εἶναι. καὶ σὺ δὴ μυθοποιοῦ τινος ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ ὑπὲρ φύσιν τὸ κάλλος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτὰς, καὶ πλοῦ δραστήριον εἶναι, μὴ πρότερον ἐξετάσας, εἰ ἀληθῆ λέγει, καὶ εἰ ἔστι που ἐν γῆς καὶ ἀνθρώπων ἄντικρυς, κόρας οὐδεὶς, ὅσον φασὶ πλοῦ Μήδειαν ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τοῦ Ἰάσονος. ὁ δὲ μάλιστα πρὸς ἓν ἐρωτα ἐπαγάγοι σε, καὶ τὸς ἄλλους δὲ, ὁπόσοι τοῦ αὐτοῦ τοιούτου

facis, atque etiam tecum versas in animo, nullo discrimine à fabulosa Hippocentaurorum & Chimararum Gorgonumque narratione discerni potest. Praeterea quaecunque alia cùm à somnijs offeruntur, tum à Poëtis & Pictoribus confinguntur, quae neque fuerint vnquam, neque pòst vnquam fieri possunt: quibus tamen promiscua vulgi multitudo credit, & non mediocri voluptate ista videndo, aut audiendo afficitur, quia peregrina sunt, & auditu admiranda, nec passim obuia. Et tu fabulatore quopiam audito, confirmante mulierem quandam esse supra modum formosam, quippe quae ipsas Gratias pulchritudine superet, quaeque planè cœlesti quadam forma prædita sit, non priùs ad animum tuum expendens num vera diceret, & num vspiam gentium esse putanda sit eiusmodi tam amabilis formae mulier, statim eandem miserè deperires, quemadmodum perhibent [aa] *Medeam ex solo somnio exarsisse in amorem Iasonis.* [bb] *Hoc autem quod maximè ad amorem te illexit, aliósque quotquot eius simulachri desiderio*

νου ἰρῶσι, τοῦτο λῶ, ὥς γε μοι ἀκάζουσι φαίνεται, τὸ τὸν λέγουσα ἐκεῖνον περὶ γυναικὸς, ἐπείπερ ἐπισθύνετο τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγοι, ἀκόλουθα ἐπάγειν. ἐς τοῦτο γὰρ ἔοικε ῥᾴτι μόνον, καὶ ἐξ τοῦτο ἔλκειν ὑμᾶς τῆς ῥινὸς, ἐπείπερ ἅπαξ τῷ πρώτῳ λαβοῦ ἐπιδόκαζε αὐτῷ, καὶ ἤγαγε ἐπὶ τὴν ἀγαπωμένην, ἢ ἧς ἔλαττον εὐθείας ὁδοῦ. ῥᾴδιον γὰρ οἶμαι τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ἐπισφίγξειν ἐς τὸν ἔσοδον, ἐξήταζεν ἡ ἀληθὴς ἦν, καὶ ἡ μὴ ἔληθε κατ' ὦν οὐκ ἐχρῆν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἀκολούθει τοῖς τῶν προσδόκητον ἴχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, δέον ἐπὶ τῇ ἐσόδῳ, καὶ κατὰ τὸν ἀρχὴν, εὖθυς σκέψασθαι ἄπερ ἀσκεπτέον. ὃ δὲ φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ἢν

desiderio inflammati sunt, illud erat, veluti mihi coniecturam facienti res apparet, quòd is qui de muliere memorabat, posteaquam statim initio narrationis creditus est vera dixisse, priori orationi non aliena aut dissimilia induxisse videretur. In hoc enim solùm attenti estis, & per hoc nare vos trahit, posteaquam semel illi sub initium ansam suppeditastis, vosque ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam viam. Nulla enim difficultate conficiuntur & reliqua, vt ego quidem opinor, neque quisquam ex vobis iuxta ingressum conuersus exquirebat num verus sit, & an obliuione seu errore ductus eam viam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verùm ille eorum qui præcesserunt sequendo insistit vestigijs, veluti oues præcedentem pastorem aut arietem consequuntur, cùm æquum fuerat statim in ingressu perpendere nũquid in eam viam diuertendum fuerat. Illud aũt quod dicturus sum, manifestiùs fortasse & faciliùs intelliges,

λῷ τι τοιοῦτον ὅμοιον πα-
ραλιπόντι ἀῤῥωστίᾳ. λέγοι γάρ τις ἂν καὶ τῶν μεγαλο-
μανῶν τούτων ποιητῶν, ὡς γέ-
νοιτό ποτε τριπρόσωπος, καὶ
ἑξάχειρ ἄνθρωπος, ἂν τὸ
πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως
ἐπιδείξῃ, μὴ ἐξετάσας ἃ δυ-
νατὸν, ἀπὸ πίστεως, ἀνδρὸς
ἀκολούθως ἂν ἐπαίοι καὶ τὰ
λοιπὰ, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ
αὐτὸς ἔχων ἓξ, καὶ ὦτα ἓξ,
καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἀφιείς,
καὶ ἄῤῥιν ἀπὸ τριῶν σωμάτων,
καὶ δακτύλους τριάκοντα ἔ-
χων, οὐχ ὥσπερ ἡμᾶς ἕκαστος ἡμῶν
δέκα ἐν ἀμφοτέραις χερσί·
καὶ ἡ πολεμεῖν δέοι, αἱ τρεῖς
μὲν χεῖρες, ἑκάστην πέλτην ἢ
γέῤῥον ἢ ἀσπίδα ἔχων, αἱ
τρεῖς δέ, αἱ μὲν πέλεκυν καθι-
κνούμενον, αἱ δὲ λόγχην ἀφιεῖσαν, αἱ
δὲ ξίφος ἐσείοντο. καὶ τίς ἔ-
τι ἂν ἀπιστήσειε ταῦτα λέγον-
τι

si tale quiddam non absimile priori perſpexeris.

cc *Quòd ſi enim quiſpiam ex poëtis Herculea audacia nihil non affirmare audentibus, diceret olim fuiſſe tricipitem quendam, & ſenis manibus inſtructum hominem: iam ſi ſtatim initiò iſta non grauatim credenda ſuſceperis, neque habita ratione diſcuſſeris, num fidei conſentanea dixerit, ſed nihil cunctatus conſtanter credis ita ſe habere: pari ratione & reliqua inferet, videlicet quòd etiam ſenos habuerit oculos, neque non ſenas auriculas, præterea quòd tres voces ſemel pariter emiſerit, quodque per tria ora cibum ſumpſerit, quòd triginta digitos habuerit, non quemadmodum quiſque noſtrûm, decem in vtriſque manibus. Tum quotiès illi belligerandum erat, tres manus tenebat: vnaquæque aut peltam, aut parmam Perſicam, aut clypeum: tres autem aliæ, illa quidem ſecurim ancipitem ferebat, altera haſtam vibrabat, tertia gladio vtens depugnabat. Et quisnam hæc illi affirmanti fidem habere dedignabitur?*

τι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν αὐτὸν σκοπεῖν ἀκρίβεια, καὶ ἡ συγχωρήσις οὕτως ἔχειν. ἐᾷ δ' ἄπαξ ἱκανῶς λῆψις, ἐπιῤῥᾴδιά τὰ λοιπὰ, καὶ οὐ πόλεμος ἡσθῆναι, καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκέτι ῥᾴδιον, ἐπείπερ ἀκόλουθα καὶ ὅμοιά ἐστι τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. καὶ γὰρ δὴ λίαν τοῦτο καὶ προθυμίας οὐκ ἐξετάσαντα τὰ καλὰ πλὴν ἕκαστον, ὅπως ἡμῖν ἔχει, προχωρεῖτε. καὶ τοῖς ἀκολουθίας ἐπόμενοι, οὐκ ἐννοοῦντες, εἰ μὴ γένοιτ' ἂν ἀκόλουθόν τι αὐτῷ; καὶ ψεῦδος ὅμοιον εἴ τις λέγοι τὰ δὶς πέντε, ἑπτὰ εἶναι, καὶ σὺ πιστώσασθαι αὐτῷ, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτοῦ, ἐπάξει ἀπατᾶν, ὅτι καὶ τρισκαίδεκα πάντως ἐστί, καὶ μέχρις ἂν ὅτε βουλήσῃ, οἷα

bitur? valde enim hæc omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim sub initium considerandum fuerat, num ista omnia citra cõtradictionem suscipienda & concedenda erant, ita se constanter & pro certo habere. Porrò autem si semel illa concesseris, etiam cætera consequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare, posteaquam ista à principio priùs concesso nõ discrepant, sed planè cum illo conueniunt, cuiusmodi & vos patimini. Siquidem præ magnitudine amoris & alacritatis, non expẽdentes ea quæ circa quëq; ingressum vobis obiiciuntur, quo pacto cuncta se habent, subinde porrò progredimini, rerum consequentiæ ductu prõtracti, parùm aut nunquam in deliberationem sumentes, num quod priori videtur consentaneum, etiam falsum esse possit, velut si quis diceret bis quinque septem esse: & tu illi fide habita persuasus, apud te non numerares, hauddubiè consimili quoque ratione inferet, ter quinque esse quatuordecim, quod quidem faciet quousque libuerit, aut sibi risum fuerit:

qualia

οἷα καὶ ἡ θαυμασὴ γεωμετρία ποιεῖ. κἀκείνη γὰρ τὸς ἐν ἀρχῇ ἀπλόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῶσα ἀυτῇ ἀξιώσασα, ὐδὲ συνῆναι δυνάμενα, σημεῖά τινα ἀμυρᾶ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ ὡς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευδοῦς τῆς ἀρχῆς ὁρμωμένη. κατὰ ταὐτὰ τοίνυν καὶ ὑμᾶς δόντας τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἐκάστης, πιθανὰς τοῖς ἔξωθεν, καὶ γνώσεσθαι τῆς ἀληθείας ἀυτῶν τῷ ἀκολουθίαν ἡγεῖσθαι ἔναι, ψευδῆ οὖσαν. ἔπειτα οἱ μὲν ὑμῶν ἐναποθνήσκουσι τῇς ἐλπίσι, πρὶν ἰδεῖν τὰληθὲς, καὶ καταγνῶναι τῶν ἐξαπατησάντων ἐπαίνων· οἱ δὲ κἂν ὀψὲ φρονήσαντες ἤδη γηρῶντες, ὀκνοῦσιν

qualia permulta admiranda illa dd Geometria facitare consueuit. Etenim illa his qui primùm eam artem exordiuntur, cùm postulata quæpiam exotica & absurda efflagitet, eáq; ipsa sibi concedi contendat, nullo modo subsistere queuntia signa, nonnulla indiuisibilia, literulasq; quaspiam informes, aliáq; eius generis consimilia, eiusmodi fundamentis putridis substruit, volens ad demonstrationem faciendam vera adducere, tametsi à falsis facto initio artem exordiatur. Non secus vos quoque vnamquamque sectam exorsi, cæteris quibusque deinceps sequentibus fidem habetis, veritatis certam cognitionem illorum consequentiam, licet falsam, esse existimantes. Interea partim quidem vestrûm spebus nequicquam amplis & magnificis animo conceptis immoriuntur antè aliquanto quàm veritatem conspexerint, eosq; à quibus illis turpiter impositum est, nouerint: partim verò tametsi sagaciter subodorati fuerint se miseris modis deceptos esse, serò tamen cùm iam penè senio sint confecti,

piget

ἐκνοῦσιν ἀναστρέφειν, ἀλλ' οὐ μόνον αἰδούμενοι, ἂ δι' ὑπὸ τηλικούτους αὐτοὺς ὄντας ἐξομολογήσασθαι ὅτι πράγματα παίδων ἔχοντες, οὐ σωίζειν, ὡς τι ἐμμένουσι τοῖς αὐτοῖς ὑπ' ἀσχολίας, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν δύνωνται, προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτά, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀλλ' ἔχωσι παραμυθίαν, τὸ καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ὁρῶσιν, ὅτι ἐὰν τἀληθὲς εἴπωσιν, οὐκ ἔτι σεμνοί, ὥσπερ νῦν, καὶ παρὰ τοὺς πολλοὺς δόξουσιν, ἀλλὰ τιμήσονται ὁμοίως· οὐκ ἂν οὖν ἐκόντες ἑαυτοῖς γε, ἀφ' ὅτου γε ἄρ' οἶσιν ἐπιστάντο, ὁμοίοις τοῖς ἄλλοις δόξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐντύχοις, ὑπ' ἀνοίας τολμῶσι λίγαν ὅτι ἐξηπάτημαι, καὶ

piget illos ab incœpto regredi, verentes ne tanti natu cùm sint, confiteri cogantur se puerilibus negocijs hactenus fuisse occupatos. Proinde pudore obstante in studijs semel cœptis perseuerant, ea immodicè collaudantes & commendantes. Et quoscunque persuadere possunt, ad ea pertrahunt, vt non ipsi soli decepti viuant, sed consolationem habeant ex his qui eadem fraude illecti, communibus cum illis malis conflictantur. Etenim & illud acutè perspexerunt, quòd si veritatem semel ingenuè faterentur, fore vt non amplius venerandi haberêtur, quemadmodum in præsentia, neque supra plebeiam sortem in illo precio æstimarentur: sed ne tantillum quidem, vt prius, vllo honore habito honestè consultarentur. Quare haudquaquam libenter ista fatendo cõmemorant, cùm non sint nescij à quibus rebus sibi excidendum foret, & æquali cum alijs omnibus honore & sorte fruendum. Vix enim fieri potest, vt in perquàm paucos illorum incidas, qui magnitudine animi præditi, se deceptos esse confirmare audeant,

alios

καὶ τοὺς ἄλλους ἀπρέπειαν, τῶν ὁμοίων παρομένους. ἐὰν δ' οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις, φιλαλήθη τε καὶ τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν καὶ δίκαιον, καὶ ἐὰν βούλῃ, φιλόσοφον· οὐ γὰρ ἄν φθονήσαιμι τούτου μόνου τοῦ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν, οἰόμενοι εἰδέναι, ἢ ἰδόντες, ἀπερύπουσι διὰ δειλίας, καὶ ἀσχώνης, καὶ τοῦ προτιμᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μὲν, ἃ ἴσμεν, ἀσφαλῶς, αὐτοῦ καταβαλόντες, καὶ λάθῃ τις ἴσως ἀνῃρῶν, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἀρχόντων πραχθέντων. ὑποδύμενοι δὲ ταύτῃ φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τῶν Στωϊκῶν, ἁπλῶς δὲ μηδ' ὑστεραίαν, ἴδωμεν εἰ ἐφικτὴ αὕτη, καὶ δυνατή ἐστιν, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὑπόσοι

aliosq; ab inauſpicato inſtituto auertere, atque deberi tari ſimilia tentare quæ ſtituiſſent. Quòd ſi in eius modi virum vnquam incideris, illum ſanè veritatis amantem, & virum bonum, & iuſtum, atq; etiam, ſi vis, philoſophum compellato. Hunc enim ſolum huius nominis compellatione dignũ exiſtimauerim: cæteri verò aut nihil de vero compertũ habent, vtcunque ſibi eius gnari & periti eſſe videantur: aut ſi aliquid exploratiꝰ habuerint, illud tamen præ paruitate animi, & pudore, & deſiderio, quo præ alijs in præclara hominum opinione & precijs haberi concupiſcunt, occultant ſeduló. Et ſanè per Mineruam quæcunq; hactenus à me diſputata ſunt, miſſa faciamus hoc ipſo loco abiecta, & ſit ſempiterna quædam omnium illorum obliuio: qualem fuiſſe perhibent earum rerum quæ ſub Euclide duce Athenis peractæ ſunt. ee Cæterùm ponamus philoſophiã Stoicam præ omnibus alijs veram & rectã eſſe, diſpiciamusq; num illã vllo modo queant conſequi, aut num hi fruſtra laſſitudine afficiantur malè locata opera, quicunq;

ὅσοι ἐφίενται αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμασίας τινὰς, ἵνα καὶ ὑπὲρ ταύτας εὐδαιμονήσουσιν οἱ εἰς τὸ ἀκρότατον εὐδόντες· μόνους γὰρ τούτους πάντα συναβόντας ἔχειν τὰ ὧν ἔνεκα ἀγαθά. τὸ μετὰ ταῦτα δὲ σὺ ἄμεινον εἰδήσεις, εἴ τινι ἐντετύχηκας Στωϊκῷ διδύμῳ, ἢ Στωϊκῶν ὧν ἄκρῳ, οἵῳ μήτε λυπεῖσθαι, μήτ' ἐφ' ἡδονῆς καθάπαξ, μήτ' ὀργίζεσθαι, φθόνος δὲ κρείττονι, καὶ πλούτου καταφρονοιῶντι, καὶ σωφόλως εὐδαίμονι, ὁποῖόν φασὶ τὸν κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα τοῦ καλῶς ἀρίστου βίου. ὁ γὰρ καὶ κατὰ μικρότατόν ἐνδεὴς, ἀτελὴς· κἂν πάντα πλείω ἔχῃ, ἃ δὲ τοῦτο οὐχί, οὐδέπω εὐδαίμων.

Ερμότ.

quicunque eius consequendæ desiderio capti sunt. Etenim promissiones magnificas, & illas quidem admirandas audio, videlicet per omnia felices & beatos fore, quicunque ad summum philosophiæ fastigium vnquam conscenderint. Solos enim illos omnibus bonis hauddubiè semel potituros perhibent. Sedenim quod deinceps dicturus sum, tu me longè exactiùs scire potes, num vnquam cum eiusmodi Stoico tibi cõmercium fuerit, atque inter Stoicos summo illo, nimirum quem nullus affectus animi vlla tristitiæ nebula perturbaret, quem nullæ voluptatum illecebræ commouerent, qui non inflammatus iracundia aliquando in furorem erumperet, qui inuidiæ contagio non esset infectus, qui diuitiarum amore & desiderio non tangeretur, sed illas pro nihilo duceret: breuiter, qui per omnia felix esset: quam regulam & amussim certissimam esse oportet vitæ planè virtuosæ. Etenim in quo vel minimum quiddam desideratur, ille etiamdum imperfectus habendus est, tametsi cæteris omnibus abundet: hoc tamen cùm consecutus non sit, nondum exoptatæ & tantopere quæsitæ felicitatis particeps dicendus est.

HER-

Ερμότ. οὐδένα τοιοῦτον ἔγνωκα. Λυ. εὖγε, ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδῃ ἑκών. ἐς τί γοῦν ἀφορμᾶς, φιλοσοφίας, ὅταν ὁρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ, μηδ' ἂν ἐς δεκαγονίαν ἀναγάγῃς, μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ ἀφ' τοῦτο εὐδαίμονα γεγενημένον; οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς ἔχοις, ὡς ἀπόχρη, κἂν πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, ἐπεὶ οὐδὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἐσμὲν, καὶ ἐν τῷ παράθυρῳ, ὅ, τι παρὰ πλὺ θύρας ἔξω ἐστὼς, καὶ ὁ πόρρω· διαπλάττοιμι δ' ἄν, ὅτι μᾶλλον οὕτω ἀνιάσονται, ὁρῶν ἐγγύθεν οἷον ἐστέρηνται. ἔπειτα, ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας (δώσω γὰρ τοῦτό σοι) τοσαῦτα πόνους καταπόνεγκαν σαυτὸν, καὶ

HERMOT. *Nullum quidem tale vnquam me vidisse, mihi sum conscius.* LYCIA. *Euge, Hermotime, quandoquidem lubens mendacium nō dixeris. ad quem ergo finem intentus, philosophiæ perdiscendæ impendis operam, cùm neq; præceptorem tuum, neq; illius, neque vllum alium ex prioribus, neq; si ad decem retrò secula descenderis, quenquā Stoicorum perfectè sapientem videas, & per hoc quoque fuisse felicem? Neque enim, vt opinor, hoc à te rectè dicetur, sufficere si quis saltem felicitati proximus fuerit, posteaquam nihil inde fructus & vtilitatis capi posit.* ff *Nihilo secus enim extra viam sub dio diuersatur is qui iuxta ostium foris stat exclusus, quàm qui eminus adhuc labore itineris conficitur: nisi quòd verisimile est illum non mediocri perturbatione discruciari, videntem in propinquo ea quibus priuatus est. Deinde vt quamproximè etiam felicitatem accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando perfers, temetipsum miseris modis absumens & conficiens, atq;*

καὶ παραδεδράμηκέ σοι βίος ὁ τοσοῦτος, ἐν ἀκηδίᾳ καὶ καμάτῳ καὶ ἀγρυπνίαις, πάντα γεγακότα, καὶ ἀσαῤῥοῦθις πονήσας, ὡς φῂς, ἅμα ἔτεσιν ἤτη τελέθισον, ἵν' ὀγδοηκοντούτης γένωμαι. εἴ τις ἐγγυητὴς δὴ σοι, ὅτι βιώσῃ ζωὴν ταύτην, ὅμως ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν, εἰ μὴ μέντοι οἴει τάξεσθαι τούτου, καὶ ἀρήσας λιώκων, ὃ πρό σου μάλα πολλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ ἀκύτεροι παραπολὺ διώκοντος, οὐ κατέλαβον. ἀπὸ καὶ καταλάβοις, εἰ δοκεῖ, καὶ ἴσχε ὅλον συναβών· τὸ μὲν δὴ πρῶτον οὐχ ὁρῶ ὅ, τι πολ' ἂν εἴη τἀγαθὸν, ὡς ἀνάξιον δοκεῖν τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα εἰς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτοῦ, γέρων

atq; ita tantum ætatis per ſocordiam & ſupremam negligentiam tibi elapſum eſt, immenſo labore & vigiliis multis attenuato, & obſtipo capite in terram defixo. Quinetiam deintegrò, vt ais, alios viginti annos, ad minimum laboribus temetipſum exercebis, vt euadas octogenarius. Quis autem obſtricta fide ſponſor tibi factus eſt, te certò tot annos victurum? Nihilominus tum eorum in numero habeberis, qui felicitatis nondum ſunt compotes: niſi tu ſolus putes illud te conſtanter conſecuturum, & inſectando capturum, quod ante te non parùm multi, & boni, multóq; velocitate præſtantiores omnibus viribus conſectantes comprehendere non potuerunt. 88 *Sed eſto, ſi videtur, te comprehendiſſe, iamque votis tuis optata omnino contigiſſe: tamen omnium primùm bonum illud, cuiuſmodinam ſit, non poſſum perſpicere, num tantis laboribus pro illo conſequendo impenſis & exhauſtis dignum & conueniens æſtimari debeat. Deinde non video quàm illo per reliquam ætatem iucundè & dulcitet frui poſſis, tan-*

ρων ἤδη, καὶ παντὸς ἀδικ& ἔξω& ὢν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασὶν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων· ἀ μή τι ἐς ἄμεινον, ὦ γενναῖε, βίον μεταμελήσει σαυτὸν, ὡς ἐς ἐκεῖνον ἐλθὼν, ἄμεινον διαγάγοις, ἀδὲως ὅπως τινα τρόπον καὶ βιώσῃ, ὅμοιον ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦτον σκωλήξοι τι, καὶ ὑπτιάσοι, ὡς λαμπύσων ἄμεινον, ἄχρις ἂν λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρείς. ἀπὰ μὲν οὐδ' ἐκεῖνό πω καταγινώσκειν, οἶμαι, ὡς ἡ μὲν ἀρετὴ ἐν ἔργοις δεῖπου ἐστὶν, οἷον ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ καὶ ἀνδρεῖα. ὑμᾶς δὲ (τὸ δὲ ὑμᾶς ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημὶ) ἀφέντας ταῦτα ἐπιτηδεύειν, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια δύσλυτα μελετᾶτε, καὶ συλλογισμοὺς,

tus natu cùm sis, quippe iam incuruatus senio, & ad omnem voluptatem capiendam parùm aptus & accommodus, iam capulo vicinus, & alterum pedem (quod aiunt) loculo insertum habens: nisi fortasse, ô generose Hermotime, ad aliam vitam varijs laboribus temetipsum exerceas, vt in illam iam delatus viuas molliùs & suauiùs, certior iam factus quemadmodum vita in posterum instituenda sit. hh Quod mihi perinde videtur factum, atque si quis deambulatiuncula & exercitijs quibuspiam se præpararet atque instrueret, quò maiore cum voluptate cœnaret, donec nescius præ fame necaretur. Cæterùm nec hoc vnquam mihi animaduertisse videre, vt opinor, solidam virtutem in actione consistere, videlicet in rectè & sapienter factis, & ijs quæ fiunt magno animo. ii Vos autem, summi nempe philosophi, quos per vos quoties dixero innuere soleo, posteaquam in his inuestigandis & faciendis parùm estis occupati, voculas quaspiam miseras consectantes meditamini, connectentes syllogismo

λογισμοὺς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατρίβειν, καὶ ὃς ἂν κρατῇ ἐν αὐτοῖς, καὶνικᾷ ὑμῖν λοκᾶ. ἀφ' ἑνὸς, οἶμαι, καὶ τὸν διδάσκαλον τουτονὶ θαυμάζετε, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας εἰς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἴεσθε, ὡς χρὴ ἱρίσθαι καὶ σοφίσασθαι καὶ πανουργῆσαι, καὶ εἰς ἄφικτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸν καιρὸν ἀτιχνῶς ἀφεῖναι (οὕτω δὴ λέγω περὶ τὰ ἔργα) περὶ τὸν φλοιὸν ἀσχολεῖσθαι, τὰ φύλλα καταλαμβάνοντας ἀπάλωμεν ἐν τοῖς ὁμιλίαις, ἢ γὰρ ἄλλα ἐστὶν, ἃ πράττετε, ὦ Ερμότιμε, πάντες ἔωθεν εἰς ἑσπέραν; Ερμότ. οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα. Λυ. ἢ οὖν ἐγὼ καὶ ὀρθῶς τις φαίην, πλὴν

logismos & perplexitates, atque in his maiorem vitæ partem sine fructu conteritis. At quicunque in connectendis promptior fuerit & dexterior, huic victoriæ palmam vnanimi consensu defertis. Quo nomine, vt ego quidem opinor, etiam præceptor tuus tantopere vobis est in admiratione & existimatione multa, vir quidem ætatis decrepitæ, quia suos assectas vnà secum sermonem sociantes, perplexis & captiosis quæstiunculis probè calleat inuoluere, tenens quid quærendum, & quo quisque pacto [k k] sophisticis magis sit circumducendus, optimus nimirum dolosè & callidè agendi, inq; non euitabiles laqueos conijciendi magister exercatissimus. Hoc planè nihil aliud esse confirmare ausim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos esse, adeò vt tantùm folia in disputationibus vestris vicissim decutere videamini. Aut fortasse alia quæpiam sunt, Hermotime, quæ vos à summo mane ad vesperam vsque facere credendum est? HER. Non profectò, sed ea ipsa sunt quæ facitare solemus. LVC. [l l] An non igitur rectè quis dixerit,

τὴν σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, ἐάσαντας τὸ σῶμα, ἢ ζοῦ ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ὄλκοῦ; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιοῦν, ὥσπερ ἄ τις εἰς ὄλμον ὕδωρ ἐκχέας, ὑπέρῳ σιδηρῷ πλήσσοι, πρᾶγμα ἀναγκαῖόν τι καὶ προὔργου οἰόμενος, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἂν ἀραβάλῃ, φασὶ τοὺς ὄμους πλήσσων, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ μένει. καί μοι δὸς ἐπισκοπῶμεν ἤδη ἐρωτῶν σε· ἐν ἐθέλοις ἂν ἔξω τῶν λόγων τὰ ἄλλα ἐοικέναι τῷ διδασκάλῳ, οὕτω μὲν ὀργίλος, οὕτω δὲ μικρολόγος, οὕτω δὲ φιλόνεικος ὤν, καὶ φιλήδονος, νὴ Δί', εἰ καὶ μὴ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τοῖς ἄλλοις. ΕΡΜ. τίσι χρῆ; ΛΥΚΙΝ. ὦ Ἑρμότιμε, θέλεις διηγήσομαί σοι ἃ πρώην ἤκουσα παρὰ φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος, ἀνδρὸς πάνυ γεγηρακότος, ᾧ πάμπολλοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάζουσιν; ἀπαιτῶν γὰρ

uos relicto corpore ſolam vmbram venari? aut neglecto viui ſerpentis tractu, ſaltem exuuium cõſectari? Aut potius huic perſimiles in agendo, qui infuſam in mortarium aquam ferreo piſtillo magno conatu tunderet, rem quampiam ſummopere conducibilem ſe facere exiſtimans, ignarus tamen, etiam ſi humeros, vt aiunt, verberando decutiat, tamen aquam quamlibet cõtuſam, manere aquam? Permitte verò vt ego te deinceps liberè interrogem. dic mihi, num in votis habeas excepta eruditione in cæteris omnibus, per omnia præceptori tuo eſſe ſimilis: nempe vt ita ſis ad iracundiam propenſus, ita moroſus, ita ſordidus, ita contentioſus, deniq; in tantũ voluptatibus deditus, tametſi per Iouem ita paucis eſſe videatur? HERM. Quibus tandem? LVC. Si placuerit, Hermotime, ea tibi commemorabo, quæ virum quempiam multa canicie infectum, ſuper philoſophia differentem audiui, ad quem permulti iuuenes ſapientiæ comparandæ gratia certatim cõmigrant. Cùm enim à quodã ex diſcipulis mercedem

γὰρ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἀγανάκτει, λέγων ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ὑπερθέσθαι τοῦ ὀφλήματος, ἵν' ἔλθῃ πρὸ ἑπτακαίδεκα ἡμερῶν ἐκτίσειν τῇ ἕκτῃ καὶ νέᾳ· οὕτω γὰρ συνθέσθαι· καὶ ἐπὶ τούτοις ἀγανάκτει, παρισὸς ὁ θεὸς τοῦ νεανίσκου, ἄγροικος ἄνθρωπος, καὶ ἰδιώτης, ὡς πρὸς τὰ ἡμέτερα, πάππε, ἔφη, ὦ θαυμάσιε, τὸ μέγιστ' ἀδικεῖσθαι λέγων, ἃ ῥηματίων πρὸ σοῦ πεπάμενοι, μηδέπω ἐκτίσαμεν διάφορον. καίτοι, ἃ μὲν ἡμῖν πέπρακας, ἔτι ἔχεις καὶ αὖθις, καὶ οὐδὲν ἧττον γέγονέ σοι τῶν μαθημάτων· τὰ δ' ἄλλα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμοῦν, σεσύρησαί σοι τὸν νεανίσκον, ὁ δ' οὐδὲν ἀμείνων γεγένηται ἢ ὅτε τοὐμὸν γέλωτα Ἐχεκράτους τοῦ θυγατρὸς σφαλεὶς, παρθένον ὅσην ἀνέῳκτο ῥιπῇ ἐλάσσῃ δίκλωτον ἔφυσεν βιάσῃ,

mercedem exigeret, vehementer incanduit, affirmans vltra præscriptum tempus solutionem debiti sibi prorogari, quod ante decimumsextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse. & ob hoc quidem indignabatur. Cùm autem fortè fortuna adstaret ibidem eius iuuenis auunculus, homo rusticus, & nostrarum rerum minimè peritus: Desine, inquit, vir admirande, te magna iniuria affectum esse conteſtari, si voculas à te commercantes nescio quas, mercedem tibi nondum reddiderimus. Ea enim quæ nobis feciſti, etiam dum ipse integra habes & posſides, neque quicquam tibi immutum est ex disciplinis tuis: in cæteris autem quibus sub initium adolescentem tibi offerens, eundem desiderabam imbui, nihilo melior tua opera factus est, quippe

qui mei pici ni Echecratidis filiæ raptæ per vim vitium inulit: & sanè pœnam dediſſet damnatus iudicio, ni-

ἀφῶ, εἰ μὴ ἐγὼ τηλαύτου ὠνησάμην τὸ πλημμέλημα παρὰ πίνητος ἀνδρὸς τοῦ Ἐχεκράτους. τὴν μητέρα δὲ πρόθυμον ἐφάπτεσθαι, ὅτι αὐτοῦ ἐλάβετο ὑπὸ κόλπου ἐκκομίζοντος τὸν κάδιλον, ὡς ἔχει συμβολὰς, οἶμαι, καταθεῖναι. τὰ μὲν γὰρ ἐς ὀργὴν καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος μακρῷ τινι ἄμεινον ἔχει πίρυσίν, ἢ νεῶ. καί τοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν ἐς ταῦτα ὠφελῆσθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢπερ ἐς κεῖνα ἐλθεῖν, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲν δεομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον διεξέρχεται, ὡς προκόπτοντος ἤδη παισὶν, καὶ ὑπέσχηται ἀρθώσειν αὐτὸ, ἂν ἀφεικέναι ὁ πατὴρ οὐκ οἶδ' ὅ, τι· ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα εἶναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γραῦς ἀναφύει, οὐκ

si ego à vicino paupere valente mulctam redemissem. Porrò autem ipsi matri imperincusſit alapas, quòd ipſum in manifeſto furto deprehendiſſet, ſub ſinu cadum efferentem, vt haberet, niſi fallor, vnde cum ſodalibus bibens deponeret ſymbolum. Etenim quantum ad iracundiam & furorem, & impudentiam, & audaciam, & proloquendamendacia, aliáque vitia attinet, ſuperioribus quidem annis longè melius ſeſe habebat, quam nunc, cùm his ipſis ſit omnium contaminatiſsimus. Atqui planè mihi perſuaſeram in hiſce vitandis & dediſcendis illum præcipuè à te adiutum & formatum iri, magis quidem, quàm quòd illa perdiſceret, quæ quotidie ille ad nos, quib⁹ illa audire ſuperuacaneum eſt, in menſa conſueuit diſſerere, quemadmodum nn crocodilus rapuiſſet puerum, patriq; pollicitus eſſet ſe redditurum, ſi reſpondiſſet neſcio quid Aut quòd cùm dies ſit, neceſſe eſſet noctem non eſſe. Nonnunquã & cornua nobis affingere ſolet generoſus ille, ne-

οὐκ οἶδ' ὅπως πειπλέκων τὸν λόγον. ἡμεῖς δὲ γελῶμεν ἐπὶ τούτοις, καὶ μᾶλιστα ὅταν ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, μελετᾷ πρὸς αὑτὸν ἕξεις τινὰς, καὶ σχέσεις καὶ καταλήψεις καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιών. ἀκούομεν δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐν οὐρανῷ ἐστιν, ἀλλὰ διὰ πάντων πεφοίτηκεν, οἷον ξύλων καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τὴν μητέρα ἐρωτῶντα αὐτὸν, τί ταῦτα λυπεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀπ' ἴσου τὸν λῆρον τοῦτο, ἔφη, ἐκμάθω ἀκεραίως. εἰδὲν κωλύσει μὲ μόνον πλούσιον, μόνον βασιλέα εἶναι· ταῖς δὲ ἄλλαις, ἀνδράποδα καὶ καθάρματα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμέ. τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς ἀπούσαντος, ὁ φιλόσοφος, ὅρα οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκείνατο, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρόβυτικὴν. ἔφη γάρ, ἀλλ'

le, nescio quo pacto sermonem connectens. Nos autem his auditis ridere solemus, maximè verò quando obstructis auribus sedula agitatione secum meditatur, habitus & dispositiones quaspiam: praterea catalepses & imaginationes, multa denique id genus nomina percurrendo. Quinetiam non rarò ipsum dicentem audiuimus, Deum in cœlo non esse, sed per omnia certatim penetrare, nimirum per ligna, per lapides, per animantia, vsque ad ea quæ sunt omnium despectissima. Cæterùm matrem illum interrogantem, cur ad hunc modum deliras ista secum nugaretur, subsannare solet. Sed si eas nugas, inquit, exactè perdidicero, nihil video obstare mihi quò minus solus diues, solus rex sim, cæteri verò mihi collati, mancipia & hominum purgamenta existimandi sint. Hæc cùm dixisset vir ille, vide, mi Hermotime, cuiusmodi responsum ille dederit philosophus, quàm verò maturũ & simile. Atqui nisi

ἀπ' ἄγχε μὴ ἐμοὶ ἐπλησίαζεν οὗτος, οὐκ οἶδ' ὁπόσῳ χείρω ἂν αὐτὸν ἐξειργάσαιτο, ἢ καὶ νὴ Δία ἴσως τῷ δημίῳ παραδιδόναι; ὡς νῦν γε καλινόν τινα ἐν βιβλίοις αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς ταύτῃ αἰδώς, καὶ διὰ τοῦτο μετριώτερόν ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητός ἐστι· φέρει γάρ τινα ἀσχήμονα αὐτῷ, εἰ ἀναξίως φαίνοιτο τοῦ σχήματος καὶ τοῦ ὀνόματος, ἃ δὴ παρὰ καλοῦ τινα παιδαγωγεῖ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ, ὧν βελτίω ἀπέφηνα, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' ὧν ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδρακεν, αἰδέμενος φιλοσοφίαν, ἐπεὶ μὴ ἀπαίτοιτο διὰ λόγου σε περὶ τῶν παιδίων, ὡς ἀπίτιον αὐτοῖς ἐκ διδασκάλου· καὶ γὰρ ἂν μηδὲ παθεῖν ἀγαθόν τι δυνάιτο, ἀλλ' ὅν φαῦλον ἄλλον ποιήσουσιν, ἐπεὶ μένουσόν γε ἐγὼ μὲν ὅν τἄλλα πάντα ἀρκεῖν ἡγοῦμαι

me ille, inquit, accessisset, nónne putas quòd longè peiora flagitia admisisset, aut per Iouem etiam traditus fuisset torquendus carnifici? Nunc autem frenum quoddam illi iniecit philosophia iuxtà ac verecundia, & ob hoc ipsum modestior vobis nostra opera factus est, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim pudorem illi incutit, quòd indignus habitu & nomine philosophiæ apparcat. Cæterùm quæ à nobis abstulit, ea illum in disciplina continent: ita vt iustus esse videar, si mercedem à vobis accepero, etsi illum haud multò meliorem reddiderim. nam in his quæ nondum admisit, philosophiam reueritus est, postea quam nutrices quoque talia de pueris dictitare solent, nempe præceptoris ædes illis adeundas esse. Siquidem nusquam alibi locorum pueris relicta est copia bonum quiddam perdiscendi: sed neq; mali quippiam vnquã in se admittunt, quamdiu sub præceptorum custodia militauerint. Ego quidẽ oẽs officij mei partes in excolẽdo iuuene mihi impleſſe videor.

δοκῶ.

δοκῇ· καὶ ὅν τινα ἂν ἐθέλῃς τῶν ἐνθάδε τὰ ἡμέτερα, ἔχει μοι ἐς αὔριον παραλαβὼν, ὄψει τι ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκρίνεται, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων περὶ συλλογισμῶν, περὶ διαλήψεως, περὶ διαθέσεων, καὶ ἄλλα ποικίλα. ἃ δὲ ἢ πρὸ μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένους συνήρπαζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; ἐγὼ γὰρ παιδαγωγόν μοι ἐπεστήσατε αὐτόν. διαῦτα γέρων ἄνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ ἴσως αὐτὸς ἂν φαίης, ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν εἶναι, εἰ διὰ τοῦτο φιλοσοφοίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν; ἢ ἐπ' ἄλλαις ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν, οὐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν ἐσμὲν βέλτιστοι ἔσεσθαι μόνον; τί οὖν οὐκ ἀρκεῖ καὶ τοῦτο; Ερμ. τί δ' ἄλλο, ἢ ὅτι

videor. Iam quicunque tibi placuerit noſtrarum rerum non imperitus, illo tecum aſſumpto cras me accedas, & videbis quàm promptè & expeditè interroget alios, quámque ingeniosè & argutè ad quæſita reſpondeat: tum quantam eruditionem ſibi mea opera parârit, & quos iam libros euoluerit de proloquijs ac ſyllogiſmis, de complexionibus & officijs, déq; alijs multis & varijs. Cæterùm quòd matrem pugnis cæciderit, atque etiam raptas virgines vitiârit, quid ad me attinet? neque enim me illi pro pædagogo conſtituiſtis. Hæc quidem homo ſenex de philoſophia diſſerebat. Tu fortaſſe & ipſe, Hermotime, diceres abundè ſatis eſſe, ſi ob hoc ipſum philoſopharemur, ne quid eorũ, quæ mala & vitioſa ſunt, faceremus. An verò non initiò longè ampliori ſpe inducti philoſophandum nobis eſſe exiſtimabamus, nõ ob hoc ſaltem, quòd paulò q̃ priuatus quiſpiam ex vulgo honeſtiores eſſemus? Cur igitur nõ & ad hoc dignatis dare reſpõſum? HER. Quid verò aliud tibi reſpondeã,

ἢ ὅτι μὴ λαπρύσασθαι ὀλίγυ δέω; ἐς τοσοῦτό μου λαθίκλεο ὁ λόγος ἀληθὴς ὢν, καὶ ὀδύρομαι, ὅσον ἄθλιος χρόνον ἀνήλωκα, καὶ πόσοις μίσθοις οὐκ ὀλίγους τιλῶν ἀντὶ τῶν πόνων. νυνὶ γὰρ, ὥσπερ ἐκ μέθης ἀναπνέων, ὁρῶ οἷα μεγάλων ἕνεκα ἤρων, ὁπόσα ἂν πεπονήθαι δοκῶ ταῦτα. Λυκ. καὶ τί δὲ δακρύων, ὦ χρυσέ; τὸ γὰρ ζῶν μύθου ἐκεῖνο πάνυ σωφρονοῦν οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖται. ἔφη γάρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἠϊόνι καθεζόμενον, ἐπὶ πολὺ κυμαινόμενον, ἀεθμεῖν τὰ κύματα. σφαλῆναι δὲ ἄχθεσθαι καὶ ἀνιᾶσθαι, ἄχρι δὴ τὸν κυβερνήτην αὐτῷ παρασκεύασαι ἀπεῖναι αὐτῷ, τί ὦ γύναι ἀνιᾷ τῶν παρισθόντων ἕνεκα; δέον τὰ ἐκπεσόντα ἀριθμεῖν, ἀμελήσασά ἐκείνων· καὶ σὺ δίκαιος ἐκεῖνος οὕτω δοκεῖς, ἐκ τοῦ ἀνιηρὸν ἂν ἄμεινον ποιήσας,

quàm quòd propemodum etiam mihi lachrymandi intelligo? vsq; adeò me commouit oratio tua nimiùm vera. Et iam quidem grauiter lugeo me miserum tantum temporis frustra insumpsisse & contriuisse, ad hæc mercedem tam grandem pro laboribus impendisse. Iam enim tanquā ex ebrietate profunda ad sobrietatem reuersus, video, cuiusmodi illa sint, quorū amore capiebar, tum quantas ærūnas pro illis consequendis ego miser exhauserim. LVC. Fletu quidem et lachrymis haud opus est, ô bone, longè aūt præstabilius & prudentius esse opinor, quod in fabulis Aesopus cōmemorat. Ait enim quēdam in maris littore consedisse, PP conantem singulas vndas pernumerare: cumq; vndarū mutuò se trudentium multitudine obrueretur, animoq; grauiter angeretur, quòd eas numero complecti non posset, adueniens callida vulpes, nō inidoneo consilio hominis perturbationem subleuauit. Quid diseruciaris, inquit, propter vndas quæ prætergressæ sunt? hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et tu

βίον

quando-

ἴσως τι καινὸν ἅπασι βίων ἀ-
ιῶν, καὶ συμπολιτεύσῃ τοῖς
τοιοῖς, ὅλως ἀποκλίνων τι τῆ-
νῦν φαινόμενον ἁπλοῦν, καὶ ἐκ δι-
ρκείας, εἰ ὡς εἰ φρονεῖς, ἀγεί-
ων ἄνθρωπ& μεταθήσῃ, καὶ
μεταχωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον.
ταῦτα πάντα, ὦ Φιλότης, ὑπό
& ἔπους, μή μοι νομίσῃς διαλε-
γ Στοᾶς παρεσκευασμένον, ἢ
ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς
Στωϊκὸς ἐπανηρημένον ἀφη-
κέναι, ἀπὸ καινὸς ἐπὶ πάντας
ὁ λόγ&, τὰ γὰρ αὐτὰ πρὸς σὲ
ἔπον ἄν, εἰ τὰ Πλάτων&, ἢ
Ἀριστοτέλους ἥρῳ, τ ἄλλων ἀ-
κείτων ἐρήμην διαλαγχάς. νῦν
δὲ ἐπὶ τὰ Στωϊκῶν προτί-
μησας, πρὸς τὴν Στοὰν ἀπ-
τετάσθαι ὁ λόγ& ἔδοξεν, ὅλ
ἐξαίρετον πρὸς αὐτὴν ἔχων.
Ερμ. εὖ λέγεις. ἅπαμι γοῦν
ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοί-
μην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα.
ὄψει

quandoquidē ita tibi videtur, posthac magis ex vsu tuo feceris, si communem cū aliȳs vitam viuere decreueris, ac ita quidem cū multis in Republ. versaberis, nihil absurdum aut fastuosum animo concipiens, aut sperans. Nec est quòd pudore afficiaris, quòd iam primū decurso vitæ spacio rectè sapere incipias, aut mutato consilio ad meliora te recipias. ¶ *Proinde hæc omnia, ô amice, quæcunque à me dicta sunt, nolim putes me de industria præmeditatū & instructum aduersus Stoicos, quasi mihi cum illis essent susceptæ inimicitiæ, dixisse, sed communem aduersus omnes orationem esse putato. Neque alia contra te protulissem, si aut Platonis aut Aristotelis te sectatorem esse, testatus esses, cæteris indicta causa contemptis, & posthabitis. Nunc autem posteaquam Stoicos cæteris omnibus anteferebas, aduersus Stoicam omnem disputationem quoque nostram instituimus, nihil alioqui simultatis aut dissidȳ aduersus illam susceptum habentes.* HERM. *Benè sanè dicis. Iam itaque abeo, vt ego me totū vnà cum vestitu & habitu commutem.*

Videbis

ὄψει γοιῦν οὐκ ἐς μακρὰν ὅτι πάγυρα, ὅσπερ νῦν, λάσιον μὲν βαθὺ, ὅτι δίαιταν λιτοπαρημύθιον, ἀλλ' ἄνιπτα πάντα καὶ ἀλόθρια. τάχα δὲ καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ἐς ἀνδρῶν ἄπαντα ὅτι μηκέτι μόνον λύρων ἐπάνω μέτειμι. οὐ μόνον γε καὶ ἐξαμίσω δωρεὰν τὸν ὦτα ἄπαντα ἐπάνω, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν. μὴ νῦν ἴδοι, οὐκ ἂν ὄκνησα καὶ ἐμβόρυμον ἐσθίειν, εἰ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐννοήσαιμι ὧν φασι. Οἶδ' οὖν ὡς μικρὰν χάριν οἶδα. Ὦ Λυκῖνε, ὅτι μοι περιφρόνημα ἀπὸ θολεροῦ τινος καὶ πικροῦ, ἐπιδόντα ἑαυτὸν, καὶ κατὰ ῥοῦν συρρέοντα τῷ ὕδατι, ἀνέσπασας ἐπὶ ξηρὰς, τὸ τῶν παροιμιῶν τοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ἐπιφανέντος. Λοιπόν μοι οὐκ ἀλόγως ἂν μὴ ξυρήσασθαι τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ ναυαγίων

Videbis igitur in breui, non veluti nunc, me neque barbatam denſa & profunda horridum, neque ita afflictam & aſperam victus rationem, verùm molliora omnia, magiſq; libero homine digna ſequentem. fortaſſe, neq; purpuram induere grauabor, vt omnibus fiat perſpicuum, mihi priores nugas non amplius curæ eſſe. Atq; vtinam etiam ex intimis cordis penetralibus euomere ea omnia poſſem, quæcunque ab illis vnquam audita deuoraui. Et vt pro certo ſcias, neq; helleborum ebibere formidabo propter hoc ipſum, contrà quàm Chryſippus cõſueuit, ne quid eorum vnquam poſthac quæ dixerunt, mihi in mentem veniat. Cæterùm tibi, Luciane, non mediocrem habeo gratiam, quòd me hactenus iactatum & circumlatum à turbido torrente & aſpero, iuxtaq; fluxum vnà cum vndis fluitantem extraxeris, aſſiſtens iuxta Tragœdorũ prouerbium, Deus ex improuiſo oſtenſus. Videor autem mihi nõ abſurdè facturus, ſi & caput raſero, quemadmodum facere ſoliti ſunt, qui è naufragijs

ἅλων ἀπροσδοκήτως ἐλεύθεροι, ἅτε καὶ σωτήρια τὰ μέγιστα ἄνευ κόπου, τοσαύτῃ ἀχλὺς ἀπορραγεῖσα τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δὲ ἐς τὸ λοιπὸν ἂν ἄκων ποτὲ ἐν ὁδῷ βαδίζων ἐντύχω, ἅτως ἐκφεύξομαι, ἐκκλινῶ, ὥσπερ τοὺς μυσαττοὺς τῶν κυνῶν.

naufragijs enatant, incolumes, ita vt ſalutis meæ feſtiuitatem hodie concelebrem, poſteaquam tantarum nebularum caligo ab oculis meis diſcuſſa eſt. Porrò autem conſpectum philoſophi poſthac, & ſi inuitus inter eundum alicui obuiam venero, non ſecus deuitabo extra viam declinando, quàm rabioſos canes fugere ſoleo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc eorum ſtultitiam elegãter exagitat, qui ab ineunte adoleſcentia ita ſe alicui diſciplinę philoſophorum addixerant, vt eius omnia placita ac decreta ſequerentur: &, vt Vlyſſes Homericus ait, ſolùm Tireſiam apud inferos ſapere, cęteros σκιὰς ἀΐσσειν, ita ipſi, qui ex eadem eſſent hæreſi, ijs veritatem patere ſolis, cæteros omnes vagari temerè, & huc illuc à vero auios ferri iudicarent. Negat autem id eos ſtatuere potuiſſe: Non enim aliorum cognouiſſe rationes: vt, omnibus diligenter examinatis ac perpenſis, conſtituerent, quæ tandem vna cunctæ aliæ præponderarentur. Sed tum autem eſt illud, ſiue ἡσιόδειον eſt, ſiue, vt creditur, Ὁμηρικόν. Μηδὲ δίκλιν δικάσῃς, ἀλλὰ μύθον ἀκούσῃς. Id igitur non feciſſe ipſos, ſed infirmiſſimo ætatis tempore, aut ſecutos amico cuidam, aut vna alicuius, quem primùm audiſſent, oratione captos, de rebus incognitis iudicaſſe, & ad quancunque diſciplinam quaſi tempeſtate delati eſſent, ad eam tanquam ad ſaxum adhæ-

adhæsisse. Porrò inanis illa philosophia, quàm etiam Paulus summo studio cauendam docuit, si non alio nomine semper apud cordatos fuisset in odio, certè eam ob causam debebat sapientibus & ingeniosis hominibus iure optimo esse suspecta & inuisa, quòd his rebus penè innumeris, & per hoc diuersissimis esset infecta & obscurata. Quemadmodum enim corpus, quod ex diuersis inter se membris nec cohærentibus compositum est, verum & naturæ opificio consentaneum esse non potest, sed potiùs monstrum existimari debet, cuiusmodi in exordio artis Poëticæ adumbrauit Horatius: ita nec vlla vnius alicuius disciplinæ professio, seu vitæ ratio sana & recta habenda est, quæ sectarum diuersitate & discrepantia distracta & vitiata est. Quî enim ad aliquem finem eius rei vllus potest patêre exitus, cuius initia sunt incerta & repugnantia, & viæ nullo modo inter se conueniunt? Veluti de rerum principijs, & bonorum finibus, breuiter de rebus omnibus inter se dissentiunt, discordant & dissident philosophi: cùm hic aërem rerum principium fuisse contendat, ille aquam: ab Homero fortè persuasus, affirmante Oceanum omnium rerum esse parentem. Alter particulas nescio quas similares, quartus ignem, quintus aëris infiniti raritatem & densitatem, sextus litem & amicitiam. Quibus annumeratus Pythagoras, ex numeris & horum dimensionibus omnia fluxisse μάλα φιλοσοφικῶς confirmat. Rursus hic bonorum finem in voluptate & delicijs sitam habet, ille in indolentiæ præstantia, alius in ficto & falso virtutis vocabulo: est, qui in dignitate & summis atque ampliſsimis honoris & gloriæ gradibus vitæ beatæ summam collocat. Nam quorsum percensere attinet, quàm contraria & pugnantia de mundo, anima & dijs statuerint: cùm hic interiturum mundum, alius sempiternum fore confinxerit: hic innumerabiles, alius nouos subinde exoriri commentus sit? Quo de numero est mol-

& voluptuarius ille Epicurus & Democritus. Iàm qui sunt è schola Pythagorica, animam numerum seipsum scientem esse definierunt: Aristoteles entelechiam primam corporis: alius, quatuor elementorum harmoniam. Et ne cuncta persequendo nimius sim, cuique pro suæ rationis intellectu, aut (quod verisimilius est) pro nocturnis somnijs semper alia atque alia res visa est anima: adeò, vt si collatæ inter sese fuerint de illa philosophorum opiniones, anima res erit omnium monstrorum monstrosissima. Deinde, quot illorum sunt, qui deos omninò esse negant: rursum, quot sunt qui innumeros esse somniant? Omitto, quàm absurda & ridicula de Sole & Luna impudenter mentiantur. Prætereà quàm stulta & insulsa, quàm vana & nugatoria de materia, de motu, de infinito, de loco, de vacuo, de tempore, de ideis, de atomis, de nubibus, de ventis, de pluuijs, fulminibus, tonitribus, deque reliquis hoc genus meteoris disputant: ita vt si rem propiùs contempleris, in tota philosophia nihil cernas aliud, quàm confusissimam quandam repugnantissimarum opinionum confusionem, & verborum pugnas nunquã finiendas: vt rectè in hoc Dialogo eleganti mihi scripsisse videatur Lucianus: παύεις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἅπαντα τὸν σχολάζοντα μοχθοῦντα τὰς φιλοσοφίας. His ergo nugis cùm melior selectissimæ iuuentutis pars pulcherrimis ingenijs prædita perderetur, & ad ciuilium rerum administrationem capessendam in vniuersum inutilis redderetur: credo, Luciano implacabili philosophorum hosti, fuisse in consilio, vt hunc de sectis Philosophicis dialogum conscriberet: vel vt illorum insignem stultitiam pro more suo falsè subsannaret: vel vt palàm faceret, nullo modo quenquam exactam philosophiæ cognitionem parare posse, propter sectas in ea multiplices, & vias diuersissimas. Mihi, quoties animo & memoria mecum repeto veterum philosophorum discordes disciplinas, semper succurrit nostra religio, quæ

&

& ipſa ita ſectis & diuerſis viuendi modis diſcerpta eſt, vt neque in ea quicquam manſerit ſanum, ſincerum & integrum, profligata fide, & vera pietate extincta, donec lucis Euãgelicæ exortu impoſturæ diaboli ſagaciter deprehenſæ ſunt, & hæc ignorantiæ noſtræ caligo diſcuſſa eſt. Sed ad Lucianum regrediamur, qui ſi hoc tempore reuiuiſceret, & nonnullorum gymnaſiorum ſtudia vigilantiùs conſideraret: dij boni, quot illi miſero Hermotimi forent conſcribendi? Nam ſi quis facta collatione noſtros philoſophos cum veteribus compoſuerit, & vtrorumque philoſophiam penitiùs excuſſerit, non dici poteſt, quantò feliciores priſci illi noſtris exiſtimandi ſunt. Qui tametſi in multas hæreſes eſſent diſtracti, & omnibus fermè opinionib. inter ſeſe diſcordabant: digniores tamen habuêre magiſtros, quos ſequerentur, nempe Platonem, Ariſtotelem, Cratippum, Zenonem, Epictetum, aliosque innumeros. Noſtri planè, neminem (neglectis his quoque nominibus & titulis impudenter gloriari ſolent) quàm ſpurciſſimam illam fecem indoctiſſimorum ſophiſtarum, & immundiſſimas illas ranas, neque non locuſtas loquaciſſimas, Occam, Scotum, Thomam, & qui inde nati ſunt innumerabiles peruerſores, rectiorum ſtudiorum peſtes præſentiſſimas, ſectarum magiſtros ſtupidiſſimos Modernalium, Realium, Thomiſtarum, &c. Vide verò, quæ iſtorum hominum fuerit amentia, aut potiùs extrema cæcitas & peruerſitas, cùm ad perdiſcendas ſacras & diuinas literas, per iſtam ſectarum coluuiem omnibus vix alia via fuit aſcendendum: nemine ſcilicet in album theologiſtarum recepto, niſi alicui ſectæ nomen antè dediſſet, eamque fermè nugaciſſimarum nugarum plenis faucibus exhauſiſſet, & ita promouiſſet, vt clamore, barbarie, & impudentia, cũ quouis ex æquo decertare poſſet. Ex his itaque locuſtis magiſtri noſtri orti ſunt, præclarum illud genus hominũ: per quod non ſolùm quicquid humanarũ fuit literarũ

extremè

extremè corruptum & contaminatum est, verùm omnia quoq; sacra irreligiosissimè profanata sunt. Qua de re (quando iam omnibus liquet) hîc non est prolixiùs disputandi locus. Iam quanquam & apud Germanos rectiora studia caput erigere cœperint: mirum tamen, quàm multis in locis adhuc frigeant, regnante etiamdum peruersæ & inanis philosophię studio, magistrorũ nostrorum propugnatione & opera. Et formantur adhuc artium & philosophiæ magistri, belli scilicet & insignes asini, quibus ne nomen quidem philosophiæ rectè cognitum est: non, quòd hunc ritum in Gymnasijs coronandi, aut ornandi meritos damnem: sed quòd indignum esse putem, eiusmodi bestias hoc potissimùm insigniri titulo, à quo absunt longissimè, siue eorum vitam spectes: siue eruditionẽ perpendas. Nam cùm perhibeant, ex philosophia vtrumq; iuxtà & morũ elegantiam, & multarum rerum cognitionem parari: illi tamẽ interim neq; vlla morum ciuilitate sunt ornati, neq; vlla literarum peritia, aut rerum vel tenui iudicio perpoliti. Et hi tandẽ sunt, quibus in Academijs integrum est docere literas, clauum scholæ tenere, iuuentutis magistros esse, melioribus & doctioribus per sycophantiam & impudentiam loco motis & eiectis. Illorum ergo fastum & arrogantiam, hoc Dialogo egregiè ridet Lucianus.

a QVANTVM cúm.] *Exordium ab occasione.* *b* Ita vt neq; per viam.] *Idem de Mercenario præceptore: Ne in via quidem inter eundum musas negligit, sed ambulationis ocium bene colloeat.* *c* Philosophia multo tempore.] *Philosophiæ studia inquisitione, studio ac vigilantia & labore multo constant. Planè in fundo, inquit Lucianus pòst, visus est philosophiæ adyta abscondisse Deus, sub ipsam fecem vsq;.* *d* Enimuerò.] *Occasio disputationis, ex diurna auscultatione.* *e* Ex temporis.] *In Græco τῷ τι χρόνῳ*: id est, *ὁτι τῦ χρόνυ.* *f* Vndé nam.] *Ratio auscultationis, à descriptione virtutis.* *g* Atqui principium, Hesiod. dimidium totius.] *Refer-*

tur ab eodem Luciano in somnio seu vita sua. A Platone lib. de Rep. 2: Scisne, inquit, principium cuiusque operis maximum quiddam esse, præsertim & iuueni, & cuiuis, qui tener sit, & flexibilis? Demetrius Phalerius de elocutione: Deinde nos, inquit, ad comparationem conferimus, afferentes illud: Principium dimidium esse totius. Vide Eras. chiliad. 1. cent. 2. adag. 39. h Proinde ad summum.] *Eleuatio studij tanquã inanis, à simili. i* Aorna.] *In India petra Aornos est, quæ propter frigora & altitudinem ab auibus vitatur. De ea Lucianus in præceptore Rhetorum. k* Dissimile prorsus.] *Dilutio, à negatione & euentu. l* Neq; ipse.] *Redit ad primam quæstionem, quamdiu philosophandum sit, vt felicitas illa summa comparetur. m* Qui Chaldaica disciplina sunt imbuti.] *Id est, Mathematicis. Genethliaci enim omnes qui ex natalitio sydere futura præsagiunt, Chaldæi vocantur. Quod enim illa natio syderum obseruandorum peritissima fuit, factum est, vt Mathematici ita vocarentur. n* Cæterùm illum.] *Causa tanti laboris, & effectus. o* At vbi eosdem.] *Effectus & cõfutatio, ab exemplo. p* An dum.] *Dilutio exempli, à causa.*

q In præsentia quidem.] *Inuitat ad disputationem, ficta opportunitate ocij, cum descriptione quadam præceptoris Hermotimi, cuius exemplo mox ad confutandos Stoicos vtetur.*

r Ego haud.] *Rationes quibus Stoicam viam prætulerit.*

s Atqui non.] *Confutatio ab absurdo. t* Non solùm.] *Alia ratio. Hinc est quòd voluptuarij homines Epicurei dicantur, quod est maximum conuitium, vt idem Lucianus in Alexandro, Pseudomante & falso Vate, ait. u* O bsecro.] *Confutatio eiusdem rationis. x* Margita quopiam loqui.] *Inerte & nullius pretij stolidoq; homine. Margitis enim meminit ex Homero Arist. atq; Clemens Alexand. Vide Eras. Chiliadas de Margite. Demosth. apud Plutarchum: Alexandrum puerum & Margiten nominabat. y* At ne hoc.] *Ratio. z* Demissa barba.] *εἰ χρὴ τὰ κυρίας. Sic in Vitarũ auctione, vbi in Stoicos quædam annotauimus. A* Nunquid igitur.] *Confutatio à superiori exemplo. B* Rectiùs.] *Alia, per absolutionem.*

C Cæterùm illi.] *Vnde iudicandus & cognoscendus sit sapiens.*

lent. D Qualia.] *Amplificat fabula,* E. Fabula.] *Huius fabulæ mentionem facit Plato. Momum Hesiodus in Theogonia ait Nocte matre, sine patre progenitum. Huic deo mos est, seipsum nihil quidem operis edere, sed aliorum deorũ opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum, id summa cum libertate carpere. Nam μῶμος Græcè reprehensionem significat.* F Neptunum taurum effinxisse.] *Sive vt alij, equum velut arationi, vecturæque accommodum in primis animal in medium scatuisse. Idem Lucian. in Nigrino quoque vt hic, taurum fuisse scribit: Momus, inquit, reprehendebat tauri artificem Deum, qui nõ præposuisset oculis cornua.* G Mineruam domum excogitasse.] *Pallas domicilium ostendit, cuius vsus contra iniurias aëris omnes inseruiret.* H Vulcanus hominem fabricauit.] *fictum hominẽ pro facile præstantissimo opere exhibuit.* I In alijs quæ reprehenderit.] *In tauro, ex Nigrino diximus.* * Calumniatus.] *Caussatus.* K Quod artifex.] *Vulcanus. Vitruuius Pollio libro de Architect. tertio, in præfatione, hanc sententiam Socrati tribuit: Socrates (inquit) memoratur, prudenter doctissimeq; dixisse, oportuisse hominum pectora fenestrata esse, vt non occultos haberent sensus.* L Non addidisset ostiola.] *clathros, seu fenestellas, per quos, ne quid occultum lateret intus, introspici posset.* M Lynceo es perspicacior.] *perspicaces, intelligẽtes, & acutè subtiliterq; vidẽtes, Lynceï dicũtur, nõ à lynce animali, vt tradũt quidã, sed à Lynceo Argonautarũ vno, qui dicitabat vltra parietẽ videre, vt ait Hieronymus contra Ioannẽ Origenistã: vnde Valer. Flaccus inquit in primo:*

—quumq; æthera Iuppiter vmbra
Perdiderat, solus trãsibit sydera Lynceus. *Et Horat.*
—ne corporis optima Lynceus
Contemplere oculis—. *Cicer. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat. Sunt qui tradant, vt ait Lycophronis interpres, Lynceum primum reperisse fodinas metallorum, æris, argenti, auri, & hinc vulgo natam fabulam, quòd ea quoque præuideret, quæ sub terra sint, quæque apud inferos fierent. Plin. lib. 4. cap. 10. ait: nouissimam, primamque*

lunam in Ariete primum eadem die conſpexiſſe, Apollonius in Argonauticis ſcribit Lynceum vſqueadeò fuiſſe perſpicacem, vt etiam terram ipſam oculorum acie penetraret. Hinc proverbium: Lynceo acutior ſiue perſpicacior. Idem in Icaromenippo, repentè quaſi Lynceus quidam effectus, cuncta diſcernis. Idem in Charonte ſiue contemplantibus: item Menippi & Tireſiæ dialogo meminit. N Nequaquam.] *Redit ad caput quæſtionis latius quàm planius exponendo illam, ficto icone virtutis, & eius viæ.* O Ego quidem harũ rer.] *Hactenus virtutis imaginem deſcripſit: iam & de via ad ipſam, quæ (vt inquit Heſiodus) in altiſſimo loco conſtituta, non niſi cum ſudoribus poteſt adiri. Volentibus enim ad eam peruenire, ſenſus & concupiſcentia ſe opponunt: & omnes ferè homines fraudibus & dolis ita præpediunt, vt ſuſcepti itineris faciant pœnitere.*

P Quibus tu habendam.] *Redit ad quæſtionem ſuperiorem, quę nam via philoſophandi potiſſima ſit.* Q Cuinam potiſſimùm fides adhibenda ſit.] *In Græco τῷ articulus ponitur infinitè.* i. *ſine interrogatione, pro τίνι.* R Quod autem.] *Amplificatio à ſimili.* S Quocunque nos pedes.] *Quocunque via patuerit, nullo nobis ab initio loco quò eamus, proposito ἢ πόδες ἄγουσι, ſic loquuntur Latini, Quò pedes ducunt. Perſ. Sat. 3:*

An paſſim ſequeris coruos, teſtaq́;, lutoq́;,
Securus quò pes ferat, atq; ex tempore viuis?

Horat. in Epodis ode 16:

Ire pedes quocunq; ferunt, quocunq; per vndas
Notus vocabit aut proteruus Africus.

Plaut. in Mercat. Nec podagricus, nec articularius eſt, quem rus pedes ducunt. *Virg. Mær.* Quò te Mœri pedes? *Vnde noſtrum Adag. Quocunq; Deus.* T Haudquaquam verò.] *Alia à fine.* V Eſt quidem.] *Redit ad id quod ſuprà propoſitũ fuit, Stoicam viam eſſe optimam.* X Alioqui fruſtra.] *Confutatio, à reiectione cauſæ.* Y Age verò.] *Proſopopœia cæterorũ philoſophorum, ſeſe contrà Stoicos defendentiũ.*

Z Sedenim.] *A' iuſto, & forma iudiciorum.* α Aut ſi.] *Ab abſurdo & ſimili.* β Ergo abſurdè.] *A' modo & officio*

iudican-

indicantis. γ Neq; tamẽ.] *Obiectio, cui respondet à qualitate personæ.* δ Aut igitur.] *Amplificatio à simili.* ε Quoniam illud.] *Alia, à collationibus.* ζ Siquidẽ perhibent.] *Alia, ab exemplo Gelenis.* η Iam, vt tandẽ.] *Finis & scopus.* θ Mihi quidem.] *Alia defensio Stoicorũ, continens hanc quæstionem: An ex vna aliqua via veritas comparari possit, an omnes sint cognoscendæ.* ι Nihil aduersum.] *Confutatio.* κ An non.] *Ab exemplis.* λ Ponamus.] *Alia defensio per diuisionem.* μ Iam verò.] *Confutatio ab inæqualitate similitudinis.* ν Gymnicis certaminibus.] *Quoniam cæperunt aliquando nudi in ludis & palæstra decertare Græci, authore vel Orsippo Megarensi, vel Acantho Lacedæmonio, ideo & gymnasia cùm ipsę exercitationes ludorum tum loca, & gymnici ludi sunt appellati.* ξ Vrna argentea.] *De sortibus Athletarum. Pulchrè monstrat quónam modo sortes athletis obueniebant, quomodóve pares ad certamẽ iungebantur.* ο Deo.] *Apollini.* π Flagellifer.] *Dei minister.* ρ Pancratio.] *Pancratium quid, idẽ Lucian. de Gymnasiis. Philostratus de Athletis refert Pancratium palæstrã simul & pugillatũ vocari. Certaturi ante omnia per aliquot dies sese exercebãt maiore quàm postea labore. verbi gratia, cursu certaturi, in arena cum ocreis per aliquot dies currebant: postea solutus, tanquam compedibus liberatus, maiorem obibat operam. Item saltu certaturi, cũ manibus priùs oneratis assuescebant. Præterea carne vescebantur bubula, quæ fortiores redderet: abstinebant à cæteris deliciis, præsertim coitu. Hæc ille.* σ Olympicis.] *Olympicũ certamẽ quinto quoq; anno fieri solebat, in honorẽ Iouis Olympici, cuius autorẽ Herculem fuisse putãt.* τ Non iniuria.] *Adaptatio similitudinis, & finis quæstionis, omnes esse cognoscẽdas vias ei qui verã eligere velit.* υ Neq; enim.] *Amplificatio à simili.* φ Quantũ verò tẽporis.] *Quo, & quanto tempore quisq; philosophi cognoscendi. Et hic locus finẽ disputationis cõtinet, seu scopum, de quo suprà: videlicet, quòd impossibile sit omnes philosophorũ doctrinas & vias cognoscere, vt ex ijs quę vera sit eligatur.* χ Veritatis inuentionẽ.] *Alludere videtur ad Democriti dictũ, In profundo veritatẽ esse demersam. Cic. in Acad. & Lactant. 3. Instit.*

Inſtit. lib. cap. 28. Thucid. verò ait lib. 1. ſegnè apud multos eſſe veritatis veſtigationē, ad ea ſe potius quæ in promptu ſunt conuertentes. ✝ Tithonum.] *Poëtæ fingunt, Tithonū adamaſſe ab Aurora in cœlū ſublatum fuiſſe, atq; illius ſucco perfuſum, ad tantā peruenisſe ſenectutē, vt tandem optauerit, vt in cicadā verteretur. Inde Tithonios annos pro longa ſenectute vſurpauit idem Lucianus in dialogo Zenophantæ & Callimedæ:* ἢ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ἔζη ὁ γέρων. i. *Atq; vltra Tithonum viuebat ſenex. Baſil. ad nepotes cap. 17:* Τιθωνὸ τῆς γηρῶς. ω Et quādo.] *Redit ad propoſitionē, mitigādo illā diuiſione.* A Atqui Luciane.] *Confutatio tēporis, quod Luciano præfinitū fuerat ad ſingulos cognoſcēdos.* B Opinor fuiſſe Phidiā.] *Plutarch. in cōmentario de defectis oraculis, videtur ad Alcæum referre. Sic enim ſcribit:* ὁ κατ' ἀλκαῖον ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα γεφύρουλος. *Nō Alcæi more leonem ex vnguibus depingētes, hoc eſt, ex re minima, maxima colligentes. Siue autem Phidiae fuerit, ſiue Alcæus, hinc tamen ſumptum videtur iſtud adagium apud omnes vſurpatiſſimum, leonem ex vnguibus, cùm ex minimo quoq; vel indicio, vel argumento, vel cauſa, rei totius ſummam intelligimus.*

Γ Papæ! quám.] *Diluit obiectionem ab ipſius argumenti ſerie, & inæqualitate exempli.* Δ Phidias.] *Statuarius inſignis, cuius opera præclarè prædicat Plin. lib. 36. Mundi ſuæ hiſtoriæ.* E Nihil enim iſta.] *Hæc clauſula in prouerbium abijt, quo ſignificatur, illa nihil ad rem attinere, & nimiam inæqualem eſſe comparationem. Idem vſus eſt illa in Baccho: de quo vide Eraſmum in Chiliad.* Z Aut quid.] *Amplificatio à ſigno.*

H Quòd ſi autem.] *Irriſio.* Θ Tu verò.] *Aliud ſimile, quo idem contendit, ex parte totum cognoſci poſſe.* I Quoniam rei.] *Reſpondet eadem vt ſuprà ratione, inæqualem eſſe collationem.* K Illa in Delphis.] *Delphos tellus à principio vaticinari ſolita fuit, quæ paulò pòſt Daphnem conſtituit, à qua Themis eandem facultatem adepta eſt: à Themide verò Apollo dono accepit. qua de re Pauſanias in Phocicis.*

Λ Quare vide.] *Superiorem ſimilitudinem diluit alia.*

M Danaidum.] *Plato ſcripſit, puellas Danaidas apud inferos hoc genus pœnæ pendere, vt aſſiduè aquam in dolium pertuſum,*

pertusum, vasis item pertusis inferant. N Cicuta.] *Veneno cicutæ noxij apud Athenienses tollebantur.* Ξ Neque enim.] *Aliud acerbius paulò, cum præfatiuncula.* O Vitam breuem.] *βίος τυτίσιν ὁ χρόνος τῆς ζωῆς ἡμῶν, Philotheo interprete. Vita siue tempus vitæ nostræ breue ab Hippocrate etiam dicitur, in primo Aphorismo de artis comparatione, quæ quidem longa est. In Græco verbum substantiuum ἐστὶν subauditur. Quanquam etiam simpliciter vita nostra breuis, fugax, ac momentanea est. Siquidem vniuersum vitæ nostræ tempus, Dauide teste, anni sunt septuaginta, vel ad summum octoginta. Quam quidem, de vitæ breuitate Dauidis sententiam, Hobanus Hessus ijs versibus sanctissimè expressit:*

Tam nostri tacitis labuntur cursibus anni,
Quàm citò quæ loquimur verba perire solent.
Viuitur humanos bis septem lustra per annos:
Vix rectè vt valeas, lustra bis octo feres.
E' quibus eximios quos viuimus omne laborum,
Et genus, & miseri fata doloris habent.
Tam citò desinim⁹, tam fors hęc nostra caduca est:
Tam citò ceu penna præpete vita fugit.

Quare rectissimè etiam ab Horatio dictum Od. 4. lib. 1:

Vitæ summa breuis spē nos vetat inchoare longā.

Sic Virgil. 10. Aeneid.

—breue & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ—.

Iuuenalis Satyr 9:

—festinat enim decurrere velox
Flosculus, angustæ miserēq; breuissima vitæ
Portio—*De Hippocrate autem maximo Medicinæ parente hoc solum hîc dicã: Eum totam Græciã pestilẽti lue Thucydidis tempore, magna cũ gloria liberasse, itaq; etiã aureis statuis, arisque tanquam deus à seruatis illis populis donatus est.*

Π Critico quopiã.] *Argumentũ à difficultate.* P Areopagitarum.] *De Areopagitarum integritate, & simul authoritate, multa scribit in Anacharside, & Isocrates in Areopagitico. Præerant enim moribus Athenis, in pago & vico Martis.*

Hinc dicitur Areopagus, quasi Martis pagus. Σ Nullius hominis vita satis longa.] *Homines inter negocia moriuntur ἐχο λέρδμοι, & solliciti, propria solũ curãtes.* Τ Ad hũc modũ.] *Amplificatio à simili.* Υ Proinde.] *Aliud argumentũ à difficultate eligendi præceptoris.* Φ Protheſauro carbones.] *Prouerbium eſt de his qui ſpe ſua fruſtrãtur, ſperantes magnũ quiddam ſe reperturos, tum verò nugas offendunt. Vſus eſt in Zeuxide, in Philopſeude, in Timone, de Auro inuento: rurſum in Votis. Lege Eraſmum in Chiliad.* Χ Et quemadmodum.] *Aliud, ab inutili doctrina philoſophorum, & ſpe fallaci diſcentium.* Ψ Qualia per.] *Amplificatio à collatione.* Ω A fabuloſa Hippocentaurorum & Chimærarũ.] *Virgil. 6. Aen. facit Centauros & Scyllas in inferorum veſtibulo ſtabulare cum ſomnijs. Centauros fingunt poëtæ duplici natura:* hoc eſt, *humana & equina, quos fuiſſe negat lib. 4. & 5. Lucret. Sed neque Centauri fuerunt inquit. Probat quoq; nunquam fuiſſe Chimæram, quæ à Poëtis dicitur conſtare è leone, dracone & capra. Tragelaphus ex altera parte hirci, altera cerui.* a a Medeam.] *Regis Colchorum filiam, quam Iaſon cum Argonautis rapuit.* b b Hoc aũt.] *Alia, à cauſa impellente.* c c Quòd ſi enim.] *Amplificat ſimilitudine quadã.* d d Geometria.] *Hanc Philo ἀρχὴν καὶ μητρόπολιν omnium diſciplinarum appellat: & Plato eius artis expertes, minimè ad ſcholam ſuã admittebat.* e e Cęterùm ponamus.] *Redit ad Stoicam viam κατ' ἀνάθεσιν: oſtendens, etiam illa vera & optima exiſtente, tamen non eſſe fruſtra adeò in illa tempus terendum: quia nihil reipſa præſtent eorum quæ vulgò pollicentur.* f f Nihilo ſecus.] *Antipophora perſimile.* g g Sed eſto.] *Alia confutatio ab eleuatione præmij propoſiti.* h h Quod mihi perſinde.] *Amplificatio à ſimili.* i i Vos autem.] *Alia à virtutis effectu ſeu fine, cum qua effectus Stoicæ philoſophiæ comparat.* k k Sophiſticis.] *σοφιστὴς fuit ſuapte natura honeſtiſſimum vocabulum, quemadmodum etiam tyrannus, qui nõ alius fuit quàm rex, monarcha, princeps, aut quiſquis tandem vnus rerum potitur. Tantum verò (vt fit) hominum improbitas profeſſioni concitauit inuidiam, vt Sophiſtæ vocabulum in*

vitio

vitio ponatur. Varius tamen eius vsus est. Nam significat rhetorem seu oratorem, philosophum, eum qui falsis conclusiunculis vtitur, & impostorem, magistrum inuentorem argutiarum.

ll An non igitur.] *Amplificatio collationis.* *mm* Si placuerit.] *Comprobat exemplo rei gestæ.* *nn* Crocodylus.] *Consule ac vide ea quæ annotauimus in* I. *Necricomum dialogo, & in Vitarum auctione.* *oo* Quid verò aliud.] *Conclusio, qua fingitur Hermotimus pœnitētiā duci prioris vitæ, adeò frustrā consumptæ.* *pp* Conantem singulas vndas numerare.] *Ad hunc Æsopicum apologū visus est respicere Theocritus in Charitibus:*

ἀλλ' ἴσον γὰ ὁ μόχθος ἐπ' ἀόνι κύμαθ' μετρεῖν,
ὅσσ' ἀέθλιον χέρσον ἢ μὴ γλαυκὸς ἀλὸς ἀθῆι.

Namq; perinde fiet, quasi si numerare labores,
Quot venti è pelago trudunt ad littora fluctus.

Virg. 2. *Georgic. hunc sequutus:*

Quem qui scire velit, Libyci velit æquoris idem
Discere, quàm multæ Zephyro turbantur harenę:
Aut vbi nauigijs violentior incidit Eurus,
Nosse, quot Ionij veniant ad littora fluctus.

qq Proinde hęc.] *Mitigatio per translationem.*

ΖΕΥΞΙΣ, Η ΑΝΤΙΟΧΟΣ. *ZEVXIS, VEL Antiochus.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia quædam scriptorum Luciani est, qua ille ostendit non tantùm nouitati seu peregrinitati studere se, sed & rerum sententiarumque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Cæterùm quòd sola nouitas illorum in admiratione sit, fieri communi quadā hominū natura, qui sola nouitate plerunq; detinēatur, interim aliorū nulla habita ratione. Idē enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter nouitatem

uitatem argumenti, multam artem impenderat: & Antiocho in pugna contra Galatas accidisse, hostibus nouitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autē eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hîc ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eaque amplificata sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, vt suprà, impositi sunt.

Ναχὼ ἐγὼ ὑμῖν λέξας τὸν λόγον, ἀπῆλθον οἴκαδε. πεισθέντες δέ μοι τῶν ἀκροατῶν πολλοὶ (καλὸν γὰρ οἶμαι, καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν) προσιόντες ἦρξαντο, καὶ θαυμάζειν ἐφ' ἑκάστῳ. ἐπεὶ δὲ πρόμπροσθεν ἦσαν, ἄλλος ἄλλοθεν ἐβόων, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρις οὗ καὶ ἐμὲ ἔδυσαν αἰδοῦς, μὴ ἄρα πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἐκλείποιμι. τὸ δ' ἦν ἀσφαλὲς αὐτοῖς τοῦτο ἰδεῖν, καὶ πάντων ἅμα καὶ τὸ αὐτὸ ἐπισημαίνοντος, πρὶν ἐρυθριᾶσαι

Abita paulò in cōfessa vestro oratione, domū me conferebam. Permulti autem ex ijs qui orationi interfuerant, me accesserunt. Nihil enim prohibere opinor, quin & ista vobis meis iam familiaribus exponam. Itaque accedētes porrecta dextra me consalutabant, & admiratione persequentibus similes esse apparebant. Multo autem itinere comitatu suo me deducētes, alius aliunde exclamabat, laudabatq́, donec pudore quoque me suffunderent, verentem ne longè lateq́ à dignitate laudum quas in me congerebant, relinquerer. Caput autē & summa laudationū hæc illis fuit, & omnes vno ore vnam eandémque sententiam præ se ferebant, confirmantes orationum mearum compositionem & sententiam

μλω τῶν συγγραμμάτων ξενικὸν οὖσαν, καὶ πολλὴν ἐν αὐτῇ τὸν νεωτερισμόν. μᾶλλον δὲ αὐτὰ ἅπερ ἄμεινον, ἄνδρες ἐκεῖνοι ἀναφθέγγονθε. ὦ τῆς καινότητος, Ἡράκλες, καὶ παραδοξολογίας. εὐμήχανος ἄνθρωπος, οὐκ ἄν τις εἴποι τὴν διάνοιαν νεανικώτερον. εἰ μὴ ἄρα τοιαῦτα πολλὰ ἤλπιζον, ὡς ἐκπλήττεσθαι ἐπὶ τῇ ἀκροάσει. ἔτυχε γὰρ ἄν τινα ἴσως ἔχων ψόφησιν, καὶ μεταπεσόντα τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα· πλὴν ἐμέγε (ἀρέσονται γὰρ) οὐ μετρίως ἐδόκουν αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ πολλοῖς ἀπιθάνοις κατ' ἐμαυτὸν ἐγνώμην, ἐνεφόουν· ἔχω δὲ τοῦτο μόνον χρῆσθαι τοῖς ἐμοῖς ἔνεστιν, ὅτι μὴ συνήθη, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βαδίζει

sententiam peregrinam esse, ac multum in sese complecti nouitatis. Multò verò satius est, eadem illa verba cõmemorare, quibus illi tum usi fuêre. O nouitatem, inquiũt. O Hercules, dictionẽ inauditam. Homo promptus & agilis. Certè nemo dixerit quicquã orationum tuarum cogitatione perinde esse nouum. Equidem illi id genus verba permulta faciebant, prout quisque inter audiendum oratione mea affectus aut commotus fuerat. Aut quam alioqui talia mẽtiendi & assentandi aduersus me causam habuissent, hominem peregrinum, quem aliàs contemptui habentes, non magnificiebant? Verũtamen ego (neque enim tacitum dissimulabo) non mediocriter illorum laude discruciabar. Tandem verò illis abeuntibus cùm ad me rediissem, mente atque animo sic mecum agitaui: Ergo tantum hac gratia & venustate scripta mea condita sunt, quòd ad consuetam dicendi rationem formata non sint, nec iuxta communem loquendi viam

λίσα ζῆς ἄπαις, ὀνομάτων δ' ὄρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκαμψόων, ἢ νοῦν ἔξιον, ἢ διανοίας τινὸς, ἢ χαρίεντος ἁλικίας, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, ζένιον δ' οὐδὲν ἢ πόῤῥω ἴσως ζητοῦσιν. οὐ γὰρ ἂν πρόχειρα αὐτὰ ἐπῄνουν μόνον τὸ καινὸν τῆς προαιρέσεως, καὶ ξυνίεσαν. ἐγὼ δὲ ὁ μαθητὴς ὤμην, ὁπότε ἀνάπλεων ἐπαίνου ἦν, τάχα μοί τις καὶ αὐτὸ τοῦτο προσθήσεσθαι αὐτοῖς· ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ πολὺ νέαν ᾠδὴν ἀείδειν ὑποφέρειν τοῖς ἀκουσομένοις.

οὐ μὴν τοσοῦτόν γε, οὔτι ὅλον τῇ καινότητι νέμειν ἠξίουν, ἀλλὰ τῷ μὲν, ὥσπερ ἐν παιδικῆς μοίρᾳ συνεικοσμεῖν τι, καὶ πρὸς τὸν ἔπαινον συντελεῖν καὶ αὐτῷ· τὰ δὲ τὸ ὅλον ἐπαινούμενα, καὶ

di viam fluant, verborum verò elegantium nihil in illis adnexum est, ad veterem sermonis regulam & canonem positorum, nulla præterea sententia argutè dicta exornata sunt, nulla industria, nulla Atticæ linguæ venere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte ad amussim elaborata, sed ab his omnibus longè latéque discrepant. Neque enim hæc ipsa à præsentibus laudata sunt, sed verborum nouitas illorum iudicio peregrina & aliena visa est. Ego verò stolidus hoc ipso eos, si vnquam ad me collaudandum subsilirent, potissimùm adductum iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persuasum habebam, nouam quamque cantilenam, audientibus esse gratissimam. Non tamen tantum laudis, neq; adeò summã, nouitati concedi volebam: verùm hanc nõ aliter atq; cumuli loco adiici, & nonnihil sanè ornatus ad gloriam afferre, sed ita, vt quæ

καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων θαυμαζόμενα, ἐπαίνου ἂν μετρίως ἐπῆρμαι, καὶ ἐπιδεικτικώτερον ἐπιδοίην ἐμαυτὸν τοῖς, ἵνα καὶ μόνον ἐν τοῖς βαρβάροις ἔναι λέγωσι, καὶ τὰ θαυμαστά. τὸ δὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἀνθρακὲς ἡμῖν ὁ θησαυρὸς ἦν· καὶ ὀλίγου δεῖν, θαυμαζομένου τινὸς καὶ ἐπαίνου ἐπαινεῖσθαι κἀκείνων. ἐθέλω γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἁπάντων γραφέων γνώμων, τὰ μὲν ἄλλα καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα οὐκ ἐγράφη, ἢ ὅσα πάνυ ὀλίγα, ἥρωας ἢ θεοὺς ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπῃρτο, καί τι ἀπόκοπον ἦν καὶ ξένον ἐπινοῆσαι, ἐπ' ἐκείνῳ πάλαι ἀπείθεια τέχνης ἐπιδεικνυτο. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ζωγράφοις, καὶ βέλτιστον Ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀναπέφυσέ γε πρός τι παιδίον Ἱπποκενταύρου διδύμω, κομιδῇ νηπίω. τῆς εἰκόνος ταύτης ἀντίγραφόν τι νῦν

vt quæ vera laude & auditorum applausu digna haberentur, illa essent. Itaque non modicè commouebar, penè eò adductus, vt illis fidem haberem, vnum atq; adeò solum inter Græcos esse confirmantibus. atque id genus alia. Thesaurus autem, iuxta prouerbium, nobis carbones erant.[b] Ac propemodum vt præstigiator quispiã ab illis laudor. Volo itaque vobis pictoris institutum denarrare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia & communia illa nequaquam pingere solitus est, aut admodum pauca, nempe heroas, aut deos, aut bella: semper autem noui aliquid comminiscẽdi illi cõsuetudo fuit. Cæterùm inter alia audaciæ suæ egregia facinora, & Hippocentaurum fœminam ipse Zeuxis adumbrauit, alẽtem adhuc vberibus pueros Hippocentauros, geminos nimiùm infantes. Illius picturæ exemplum nunc

Athenis

Ἀθήνησι, πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ἀκριβῆ τῇ τέχνῃ μιμηθήσεται. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπέστελλε μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πεμφθήσεσθαι· ἔπειτα περὶ Μαλέαν, οἶμαι, Λακωνικῆς ἀκρωτήριον, ἀρτίως ἀπαντα, καὶ τὴν γραφὴν. πλὴν ἀπὸ τοῦ γε εἰκόνος τῆς εἰκόνος ἄλλον, καὶ αὐτὸς ὑμῖν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, λέξω τὸν λόγον, οὐ μὰ τὸν Δία γραφικός τις ὢν, ἀπὸ πάνυ μέμνημαι, οὐ πρὸς πολὺ ἰδὼν ἔτι τινος τῶν γραφέων Ἀθήνησι. καὶ τὸ θαυμάσαι τότε τὴν τέχνην, τάχ' ἄν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον διηγήσασθαι συναγωνίσαιτο. ἐπὶ χλόης ὀνθαλοῦς ἡ Κένταυρος ἄρτι πεποίηται, ὅλη μὲν τῷ ἵππῳ χαμαὶ κεκλιμένῃ, καὶ ἀνατεταμένα εἰς τὸπίσω οἱ πόδες, τὸ δὲ γλυκαινόμενον ὅσον αὐτῆς ἐρέμα ἐπύ-

Athènis repositũ conferuntur, ad verã imaginẽ accuratissimè expressũ: ipsum porrò archetypũ Sylla Romanorum Imperator vnà cum alijs rebus aliquot precioſis in Italiam misisse ferebatur: deinde iuxta Maleam Laconiæ promontorium, vt opinor, fracta naui oneraria atque ſubmerſa, periisse omnia, atque ipſam etiam picturam. At enim veræ imaginis imago mihi visa eſt. Ac ipſe, quoad eius fieri poterit, eandem oratione vobis adumbrabo, non per Iouem quòd pingendi valde peritus ſim: ſed quòd adhuc in recenti mihi hæreat memoria, quippe quam nuper admodum Athenis in pictoris cuiuſdam ædibus viderim. Ipſa quoque admiratio qua tunc artem diligenter contemplando proſequebar, non parum nunc mihi afferet adminiculi ad cuncta manifeſtiùs declaranda. c In ceſpite nimiùm floreſcente & viridi Centaurus ipſa facta eſt, ea parte qua equam refert, tota humi poſita, pedes poſteriores retrò extendit. Qua verò

parte

ὑπάγβται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνος ἄκρ. οἱ δ' πόδες οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι κεῖνται οὕτω παραλλήλως, ἀλλ' ὁ μὲν ὀπισθοντι ἔοικεν, ὅλος καμπύλος ὑπεσταλμένος τῇ ὀπλῇ, ὁ δὲ ἕμπαλιν ἐπανέστηκε, καὶ τοῦ ἰσχίου ἀντιλαμβάνεται, οἷόν ἐσιν ἵπποι παρόρμιοι ἀναπηδᾶν. ζῶν σκοπεῖν ἦ τὸ μὴ ἄνω, ἴδοις ἂν τὴν ἐν τοῖς ἀγκάλαις, καὶ πρόσω ἀνθρωπικῶς, ἐπίχυσιν ἔχον γυναικεῖον μαζόν· τὸ δ' ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει, ἐς ἣν παλικὸν τρόπον. ἄνω ἦ τῆς ἀκόνος, οἷον ἀπότομος σκοπιᾶς ἐπόχθη τις ἀνὴρ ἐκφαίνεται, ἀνὴρ ἐκ μέσης λιπαρᾶς, τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν γιθηνουμένης, ἐπιμειδιάσας γελῶν, ὑχ ὅλος φαινόμενος, ἀπ' ἐς μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον ἀνέχων τῇ λαιᾷ, καὶ ὑπὲρ ἐκείνου κεφαλὴν, ὡς λαβίσασθαι παιδιᾷ τὰ βρέφη. τὰ

parte mulieris gerit imaginem, ea sensim subsurgit vsque ad cubiti longitudinem. Pedes anteriores ne illi quidem porrectim extensi sunt, veluti iacentis in latere; verùm alter quidem geniculatim inflexo similis est, vngula retrò tracta incuruus existens. Alter autè contrà exurgit, & solum attingit, quemadmodum ferè sunt equi subsilire molientes. Cæterùm infantes, alterum quidem ante se habet in vlnis complexum, quem humano more nutrit, muliebrem mammam in os illi inserens. Alterum verò ex equino lactat vbere, quemadmodum pulli à matribus lactari solent. In superiore parte tabulæ, veluti è scopulo Hippocentaurus quispiam, videlicet mulieris illius infantes vtrinque nutricantis maritus, prominenti capite ridens prospicit, haudquaquam toto apparens corpore, verùm media parte equi, leonis catulum in dextra retinens: quem sustollit in hoc, vt pueros re ludicra cum risu perterrefaceret.

μὴ ὅμ ἅπαντας γραφῆς, ἐφ' ὅσῳ τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν ὑ πάντη ἐμφανῆ ὄντα, πλὴ ὅλως ὅσα μὸς ἔχει λιώαμιν ἡ τέχνης, οἷον τὸ ἀπλᾶναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ ἀνθυπαζον, μὴ ἓ χρωμάτων ἀκριβῆ πλὴ κράσιν, μὴ ἔνναφον πλὴ ἐπιβολὴν ποιήσεωη, καὶ σκιαθσαι ἐς λῖον, μὴ ἓ μιχίθυς τὸν λόγον, μὴ πλὴ ἴσον μίτρων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα μὴ ἁρμονίαν, γραφίσαν πᾶλθ ἐπαινέντων, οἷς χρὴν ἀλγῆαι τὰ διαῦτα, ἐγὼ δ' ἓ Ζώξιδ@ ἐκεῖνο μᾶλλον ἐπῄνεσα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἐπιθέσει ποικίλως τὸ πρεπὸν ἐπιδείξαθ τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα ποιήσας πάντη φοβερὸν, καὶ λομιδῇ ἄγριον, δεινὸν τῇ χάτῃ, καλὸν τὰ ποιὰ, οὐ κατὰ τὸν ἵππον αὐτῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄλλο ἴτρον τῦ ἀνθρώπου, καὶ

[d] *At reliquæ picturæ partes, propter quas non ubique accurata artis præstantia nobis idiotis comparere solebat, nihilo secus tamen summa industria erant elaboratæ, videlicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis, colorum commixtionibus scientissimis, neque non tempestiuarum adiectionum circũductionibus. Insuper decentibus inumbrationibus, neque neglecta magnitudinis ratione, & mensurarum totius operis æqualitate atque harmonia: quæ omnia admirari solèt pictores, quibus studium est ea omnia cognoscendi. Ego verò eam in Zeuxide virtutem & industriam præcipua laude extollebam, quòd in vno eodémque argumento habita diuersitatis ratione, artis discrimen egregiè indicârit. Virum quidem per omnia adornauit horridum atque terribilem, ac vehementer agrestem, horrentem capillitio, cute hirtum & hispidum, non per equinam tantùm partem illius, sed per alteram quoque quæ humanam refert speciem.*

Plurimùm

καὶ ἐξαίρας αὐτοῦ τοὺς ὤμους ἐπιπλέον, τὸ βλέμμα, καί τι γελῶντος, θηριῶδες ὅλον καὶ ὀρεινόν τι, καὶ ἀνήμερον, τοιοῦτον μὴν ἐκεῖνον. τὴν θήλειαν δ', ἐπεὶ γε τῆς καλλίστης, οἵας μάλιστα αἱ Θετταλαί εἰσιν, ἀδμήτου ἔτι, καὶ ἄβατοι. τὸ δ' ἄνω ἡμίσεμον γυναικὸς, καλλιστον ἐξ ὧν ἔστιν, ἐκείνας δὲ μόνας σαλευούσης ἔασεν αὐτῆς. καὶ ἡ μίξις δὲ, καὶ ἡ ἁρμονὴ τῶν σωμάτων, καθὸ συναπτόμενα, καὶ συνδέεται ἀλλήλοις γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν ἄρμα, καὶ οὐκ ἀβρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ προσχωρήσεως πρεπούσης, λανθάνει τὸ ὄψιμον, ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη. τὸ μὲν γὰρ τῶν νηπίων, ὅμως ἄγριον, καὶ ἐν ᾧ ἁπαλῷ ἔτι φοβερόν. καὶ τόδε θαυμαστὸν, οἷον ἔδοξέ μοι, μὴ ὅτι παιδικῶς μάλα πρὸς τὸ σκύμνον τοῦ

Plurimùm autem sublimibus illum fecit humeris, vultum : ridentis præ se ferentem, prorsus tamen ferinum & montanum, ac immansuetum. Tali quidem imagine virum expressum extulit. Porrò fœminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbrauit, quales cumprimis sunt illæ Thessalæ indomitæ, nec-dum sessoris patientes. Dimidiam verò mulieris partem summa formauit elegantia, extra ambas auriculas : eas solas informes reliquit, & horridas. Porrò autem corporum iunctura atque commixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atque coniungitur, sensim & non densè subsurgens, atque ex lento accessu deriuata, spectantium fallit oculos, ex altero in alterum perducta. Alter autem ex infantibus, non secus atq; pater agrestis est, & iam in ætate tenera aspectu sæuus atq; terribilis. Neq; hoc, vt mihi perpendenti visum est, admiratione singulari carebat, tum quòd admodũ pueriliter ad leoninum

τὸ λίθον τ' ἀναβλέπουσι, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἑκάτερ' ἐπωλημμένοι, ἐν χρῷ τῇ μητρὶ προσιζάνοντες. ταῦτα δὴ ὅλον ἐπιδεξιώμενος ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲν ὤιετο ἐκπλήξειν τοὺς ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δὲ αὐτίκα μὲν ἐβόων, ἢ τί γὰρ ἂν ἐποίουν, θαυμάσῃ ἐκπλαγέντες; ἐπήνουν δὲ μάλιστα πάντες, ὅσῳ μὲν πρώην ἐκεῖνοι, τῆς ἐπινοίας ἕνεκα, καὶ τῷ γνώμῃ γραφῆς, ὡς νέαν, καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἀγνοουμένῃ ὄγκον. ὥστε ὁ Ζεῦξις σιωπῇς ὅτι αὐτὸς ἀσχολεῖ ἡ ὑπόθεσις, θαυμὰ ὄγκον, καὶ ἀπολογεῖται τέχνης, ὡς ἐν παρέργῳ τίθεσθαι τὴν ἀκείδειαν τῶν πραγμάτων, ἄγε δὴ, ἔφη, ὦ Μικκίων, πρὸς τὸν μαθητὴν, ἀπίβαλε ἤδη τὴν ἀκόνα, καὶ ἀράμενος ἀπομίζιτε οἴκαδε. οὗτοι γὰρ ἡμῶν τὸν θηλὸν τῆς τέχνης ἐπαινέσει, τῶν

catulum respicerent, interea vterque dependens ab vbere, colore matrem referentes. Hæc ergo cùm singulari artificio Zeuxis expressisset, ipse quidem in eam veniebat cogitationem, vt putaret ob artis eximiam præstantiam atque excellentiam omnes in stuporem & admirationem spectantes se ducturum. Illi autem actutùm exclamabant. Aut quid aliud facerent, pulcherrimo incidentes spectaculo? Enimuerò laudibus certatim extollebant omnes, quemadmodum & nuper me illi, nempe inuentum peregrinum, neque non nouum picturæ consilium ignotũ prioribus. Vt verò Zeuxis animaduertit quòd argumenti nouitate tantùm illorũ detinerentur animi, eosq; ea ipsa ab arte perpendenda abduceret, ita vt neglectui darent exactam rerum expressarum diligentiam: affatus discipulum: Age, inquit, ô Micciõ, inuolutam picturam atque sublatam domum aufer. etenim illi nos tantùm ob insuetam artis materiam collaudant:

eorum

τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ, εἰ καλῶς ἔ-
χει, καὶ κατὰ τὸν τέχνιλον, οὐ
πολλοὺ ποιοῦνται λόγον, ἀλ-
λὰ πρὸ πολλοῦ τὸν ἀκρι-
βειαν τῶν ἔργων ἡ τῆς ἐπι-
θέσεως καινοτομία. ὁ μὲν
οὖν Ζεῦξις οὕτως, ὀργιλώτε-
ρον ἴσως. Ἀντίοχος δέ, ὁ
Σωτὴρ ἐπικληθείς, καὶ οὗτος
ὅμοιόν τι παθεῖν λέγεται ἐν
τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. εἰ
βούλεσθε, διηγήσομαι καὶ τοῦ-
το, ὡσπερ ἐγένετο. ἐπεὶ γὰρ
ὄντας, καὶ
πλήθει πανωπλους ὁρῶν,
καὶ τῷ φάλαγγα ἅμα τε
ρῶς συμπεφῦσαν, καὶ ἐπὶ
μετώπου μὲν πεζοπλοῦν-
τας τοὺς χαλκοθώρακας αὐ-
τῶν, ἐς βάθος δὲ ἐπὶ τρι-
σταδίων καὶ εἴκοσι τεταγ-
μένους ὁπλίτας, ἐπὶ δὲ
ρως δ' ἑκατέρωθεν τῶν ἱπ-
πων δυσμενείαν οὖσαν ἐκ
δ τοῦ μέσου τὰ ἅρματα ἐκ-
πηδήσεσθαι μέλλοντα, δρι-
πανηφόρα ὀγδοήκοντα,
καὶ

eorum verò quorum elegantia exornata est, quæque arte magistra absoluta sunt, nullum illi dignantur habere respectum: sed vincit operis diligentiam, argumenti nouitas. Ad hunc quidem modum Zeuxis, & fortassè quàm par erat, commotius. [e] *Cæterùm Antiocho, cui cognomen erat Soteri, & illi non dissimile quiddam accidisse fama est, in ea pugna, quam ipse aduersus Galatas habuisse dicitur. Si vultis, & hanc vobis historiam ordine, vt gesta est, percensebo. Cùm non ignoraret & corporis viribus & audacia Galatas esse præditos, inusitatamque illorum multitudinem videret, tum phalangem fortiter cõiunctam, à tergo verò æneis thoracibus indutos bellantes, præterea in profundum semper armatos vigintiquatuor ordinatos, in vtrunque autem cornu equitatũ qui viginti millibus equitũ constabat, dispertitũ esse, porrò è medio octoginta currus falcatos erupturos,*

καὶ σωφρονίδας ἐπ' αὐτοῖς δὶς τοσαύτας, ταῦτα ὁρῶν, πολὺν πονηρὰς εἶχε τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμαχων ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκεῖνος γὰρ, δι' ὀλίγον τῆς στρατείας ἐκείνης παρασκευασθείσης, οὐ μεγαλωστὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφίκετο, δυσμιθῆ ὀλίγους ἄγων, καὶ τούτων πλατασικὸν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δὲ ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐλόχα αὐτῶν ἤδη σκοπεῖσθαι, καί τινα ὑπερβολὴν διαλύσεως ἐνεῖσεσθαι τοῦ πολέμου. ἀπὸ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπειρος, οὐκ ἄπρα πρὸς ἀθυμίαν. καὶ ἦν γὰρ ἐκκαίδεκα ἐλέφαντας τῷ Ἀντιόχῳ. τούτους ἐκέλευσε ὁ Θεοδότας ἕως μὲν ἔτι χθὲς, ὡς οἷόν τε, λαθραίους ἔχειν τοὺς ἐλέφαντας, ὡς μὴ κατάδηλοι εἶεν ὑποφαινόμενοι τοῖς πολεμίοις. ἐπεὶ-

ac cum illis bigas bis totidem: hæc inquam cùm videret, ſpem valde malignam animo concipiebat potiundæ victoriæ, tanquam illis inuictis exiſtentibus. Siquidem ipſe modicè inſtructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate, & apparatu aut magnitudine, ſanè perquàm paucos ducens aduenerat, ac illos quidem vt plurimùm ſcutatos & nudos. Sedenim ex ijs qui nudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaque iam de petendo fœdere, ferēdiſq; pacis conditionibus, & bello conuenientiſsimè componendo ſecum agitabat. Atqui Theodotas Rhodius, vir excelſi & generoſi animi, inſtruendæ aciei non imperitus, cùm præſtò eſſet, regem perturbato animo eſſe non ſinebat. Et erant Antiocho vndecim in exercitu elephanti. Hos Theodotas iuſſit interea, quoad eius fieri poſſet, habere quàm occultiſsimè, ne ex acie apparentes conſpicui fierent hoſtibus.

Vbi

ἐπειδὰν δὲ σημεῖον ὁ Γαλατικὸς, καὶ δὴ συμπλακῆναι, καὶ ἐς χεῖρας ἰέναι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν πολεμίων ἐπελαύνειαν, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίξαντες τὴν φάλαγγα, καὶ διασηξάντων, ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων ἀπαντᾶν ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ἵπποις, τοὺς δὲ ὀκτὼ δὲ ἀντεπαφέναι τοῖς ἁρματηλάταις καὶ σιωπείασαῖς. ἐπὶ γὰρ τοῦτο γένοιτο, φοβηθέντα αὐτῶν, ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τοὺς Γαλάτας ἄνθις ἐμπεσόντα φεύγοντες· καὶ οὕτως ἐγένετο. οὐ γὰρ πρότερον ἰδόντες ἐλέφαντα, οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ ἵπποι αὐτῶν, οὕτω πρὸς τὸ παράλογον τῆς ὄψεως ἐτράπησαν. ὥστε πόρρω ἔθει τῶν θηρίων ὄντων, ἐπεὶ μόνον ἤκουσάν, καὶ τοὺς ἰδόντας ἄλλων ἀφιλόνεικον ἐπισημότερον, ὡς ἂν ἐκ

Vbi verò tubâ signum datum esset, ac iam infestis signis concurrendum, & manus conserendæ forent, ac hostium equitatus impressionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc vnà cum quatuor elephantis vtrinque equitibus esse occurrendum docebat: octo autem reliquos aurigis & curribus esse immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur, ac retrò fugientes, in ipsos Galatas illapsi impetum facient. Nec opinionem eius rei prædictæ euentus frustratus est. Cùm enim antea nullum elephantum vidissent cùm ipsi Galatæ, tum equi illorum, adeò nouo & inopinato elephantorum spectaculo animis consternati sunt, vt longè adhuc à beluis constituti, postea quàm solùm rugientes audissent, dentésque candore

lucentes vidissent, veluti ex toto nigro corpore, tum

ἐκμίλαν & τῶν παντὸς σώματος, καὶ τὰς πρυμνὰς ἐπιρραιστούμενας, πρὶν ἢ τὸ τέλεσμα ἐξικνεῖσθαι ἐκκλίναντες, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ ἔφευγον· οἱ μὲν πεζοὶ, πιεπατούμενοι ὑπ' ἀλλήλων τοῖς ἱππικοῖς, καὶ συμπαλινούμενοι ὑπὸ τῶν ἵππων, ὡς εἶχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτούς· τὰ ἅρματα δὲ ἀναστρέψαντα, καὶ ταῦτα ἔμπαλιν εἰς τοὺς οἰκείους οὐκ ἀναιμωτὶ διεφέρετο ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου·

Δίφροι δ' ἀνετετυμβαλίαζον.

οἱ ἵπποι δ' ἐπεὶ ἄπαξ τῆς εἰς τὸ ἀνὲν ὁδοῦ ἀποστρέποντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ἐπιβάτας ἀποβαλόντες, καὶ ὄχια λιποταξίζον, τέμνοντες νὴ Δία, καὶ διαιροῦντες τοῖς δρεπανοις, εἴ τινας τῶν φίλων διαταράξειαν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν τραχεῖ τοιούτῳ, διατιβαλλόμενοι, ἱπποπλῆγες καὶ οἱ ἐλέφαντες συμπα-

etiam proboscides ad praedam & direptionem faciendam sublatas: priùs quàm ab arcubus tela extorta essent, versis retrò habenis, nullóque seruato ordine aufugerunt. [f] Sedenim pedites aliquantisper alterna cæde semet hastis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis: currus autem subuersi, & illi deinceps denuò in suos non citra sanguinem ferebantur, ac plane iuxta illud Homeri:

Subuersi currus passim iacuêre supini.

At verò equi posteaquam semel à recta via auersi declinassent, elephãtorum impetum non sustinentes, sessores dorso excutiebant. Currus strepebant, proscindentes per Iouem atque dissecantes acutis falcib. quoscunque ex amicis comprehendissent. Non pauci verò, vt in tali tumultu, eiecti prosternebantur. Hos elephanti insequebantur, pedibus

συμπατοῦντες, καὶ σὺν-αναῤῥιπτοῦντες εἰς ὕψος τοῖς προνομαίοις, καὶ σιωπῶντες, καὶ ζῶσι ὀδοῦσι σπαράττοντες, καὶ τέλος, οὐδὲ κατὰ κράτος παραδιδόασι τῷ Ἀντιόχῳ τὸν νίκην. οἱ Γαλάται μὲν, οἱ μὲν ἐπιθυμήσαντες, πολλοῦ τοῦ φόνου γενομένου, οἱ δὲ ζῶντες ἐλαμβάνοντο, πολὺ πολλοὶ ὀλίγοι, ὅσοι ἔφθασαν εἰς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον. καὶ προσιόντες ἄλλος ἀλλαχόθεν, ἀνίδουν τὸν βασιλέα, καλὸν νίκην ἀναβοῶντες. ὁ δὲ καὶ λαμπρὸς, ὡς φασιν, αἰσχυνόμενος, ἔφη, ὦ στρατιῶται, εἰ γε ἡ σωτηρία ἐν ἐκκαίδεκα τοῖς θηρίοις ἐγένετο, ὡς ἐμὲ τὸ καινὸν τοῦ θεάματος ἐξεπλῆξε τοὺς πολεμίους, τί ἂν ὑμεῖς ἡμῖν πρὸς αὐτοὺς; ἐπί τε τῷ τροπαίῳ καὶ ἄλλο

pedibus proterentes atque conculcantes, simul atque in altum proïcientes proboscidibus, vnáque rapientes, ac dentibus correptos transuerberantes. Ad extremum illa summa ope annitentes Antiocho victoriam pepererunt. Cæterùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt ingenti clade edita, alij autem viui capti in victoris potestatem peruenerunt, exceptis perquàm paucis, quotquot præuenientes fuga in montes semet abdiderant. Porrò autem Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, Pæana canebant, ac alius aliunde accurrentes regem coronabant victorem, & clamantes. At ille profusis, vt fertur, lachrymis: Pudore afficimur, inquit, ô milites, quibus saltus in hisce vndecim stetit beluis, adeò vt nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos erga illos fuissemus? In tropheum nihil aliud

λὸ μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάψαι. ὥρα δέ γε καὶ σκοπεῖν, μὴ καὶ τὰ ἡμέτερα ὅμοιον ᾖ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲν ἄλλα, ὅσα ἄξια μάχης, ἐλέφαντός τινος, καὶ ξένα μορμολυκεῖα πρὸς τοὺς ὁρῶντας, καὶ θαυμαστοποιία, ἅπερ ἐκεῖνα γοῦν ἐπαινοῦσι πάντες. οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ἦν, ἀλλ' ὅτι μὲν βέλεα ἱπποκένταυρος γεγραμμένη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττουσι, καὶ ὥσπερ δεῖ, καινὸν καὶ τερατῶδες ἀνοήτοις αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα μάτην ἄρα τῷ Ζεύξιδι πεποίηται, ἀλλ' οὐ μάτην· γραφικοὶ γὰρ ὑμᾶς, οὐ μετὰ τέχνης ἕκαστα ὁρᾶτε, εἰ μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δόξειεν.

quàm elephãtum iussit sculpere. Itaq; iam hora est considerandi ne & mea perinde censeantur, vt Antiochi apparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna æstimanda non sunt. Quidam autem elephantes, & peregrina terriculamenta spectantibus metum & trepidationem incutiẽtia, ac plena præstigij, ea ab omnibus laude extollũtur. Porrò quibus ego confidebam, ea non admodum in illorũ sunt sermone. Sed quia mulier Centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem & admirationem induceit spectantibus, & quemadmodum est, nouum & monstrosum illis esse videtur. Cætera verò nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non frustra. etenim vos cùm fingendi & pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expendite num solùm ista digna sint vt theatro spectanda commonstrentur.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HABITA nuper.] *Orditur ſtatim ab expoſitione cauſæ.* *b* Et propemodū.] *Adaptatio exemplorū, quibus oſtēdit, vulgò nouitatem placere, & præ ea cætera negligi.* *c* In ceſpite.] *Tabula & pictura eiuſdem.* *d* At reliquæ picturæ.] *Amplificatio artis à malo.* *e* Cæterùm Antiocho.] *Alterum exemplum Antiochi.* *f* Sed enim.] *Amplificatio periculi per hypotypoſin.*

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ. HARMONIDES.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

COmmendat ſe amico ex principibus cuidam ſuo, adductus, vt ipſe fingit, exemplo Harmonidæ: qui cùm magiſtrum ſuum de paranda gloria & immortalitate cōſuluiſſet, monitus ab eodem fuerit, vt artem quā à ſe didiciſſet, non omnibus Græcis, (nam id impoſſibile fore) ſed optimatibus ac præſtantiſſimis quibuſq; oſtentaret. ſic enim fore, vt cùm illi ipſi laudati fuerint, vbicunq; ipſum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem conſequeretur. Statuiſſe igitur ſe, eodem pacto & huic cōmendari ſe ſuaq; debere, vt qui primùm ea præſtantia, eoq; iudicio ſit, vt quod ipſe ſuo calculo approbaſſet, deinde & cæterorū omniū probaretur, amplificando hanc perſonæ illius excellentiam per collationē. Deinde & ex eadem patria ſecum natus ſit, vt vel eo nomine fauere ac patrocinari ſibi debeat. Poſtremò & à ſcriptorum ratione facilitatem ac meritum cauſæ oſtēdit. Orditur ſtatim ab expoſitione exempli, cuius occaſione adductum ac motum ſeſe fingit. Concludit autem orationem per comprecationem & votum, à Dijs precando vt cœptam laudem ſuam creſcere ac perpetuam eſſe velint. Titulus eadem ratione qua in ſuperioribus, inditus eſt.

Ἁρμονίδης ὁ ἀοιδὸς ποτὲ Τιμόθεον, διδάσκαλον αὐτοῦ ὄντα, ἐπί μοι, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἔνδοξος γένοιμαι ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ἢ τί ποιοῦντα ἄσονταί με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα εὖ ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη, ἁρμόσασθαι τ' αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβές, καὶ ἐμπνεῖν ἐς τὴν γλωττίδα λεπτόν τι, καὶ ἐμμελές, καὶ ἐπιβάλλειν τοὺς δακτύλους ἐναφῶς ὑπὸ τὴν ἠχὼ τῇ ἄρσει καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸν χορόν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον, τῆς Φρυγίου τὸ ἔνθεον, τῆς Λυδίου τὸ βακχικόν, τῆς Δωρίου τὸ σεμνόν, τῆς Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν δὴ πάντα ἐκμεμάθηκα παρὰ σοῦ. τὰ μέγιστα δή, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθύμησα τῆς ἀσκήσεως,

HARMONIDES [a] tibicen quodam tempore [b] Timotheum magistrum suum interrogauit: Dic mihi, inquit, ô Timothee, quomodo mea arte possum euadere clarus & nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in vniuersa Græcia cognitionem venturus sim? Nam alia quidem omni me studio & beneuolētia [c] iam edocuisti, nempe exquisitum tibiæ & accommodum vsum, mox lingulam tenui & modulanti spiritu insufflare, infrà autem digitos aptè adhibitos crebrò sustollere ac deprimere, deinde ad numeros ingredi, & [d] modos facere concinnos, choroq; congruos, postremò conseruare singulorum [e] concentuum proprietates, quidam in Phrygio attonitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Hæc inquam omnia te magistro didici. Atenim quæ maxima sunt, & quorum gratia tibiæ cognoscendæ desiderio laborauī,

πῶς, οὐχ ὁρῶ, πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι παρασκεύοιτο ἡ δόξα, ἡ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον ἐν ἐν πλήθεσι, καὶ δεικνυσθαι ὡς λαμπρός, καὶ ὧν που φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας εἰς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα· οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ὅδε, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ, ὅτι καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ὑπηλλαγμένος τῷ Πανδιονίδῃ, καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, τὸ ὁμώνυμόν σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, οὐδεὶς ὧν ὃς οὐκ ἔγνω τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῇς, συντρέχουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ τὴν γλαῦκα τὰ ὄρνια. ταῦτ' ὀκνῶ μὲν ἄνδρα ἐγκαλεῖν αὐλητῇ γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ὧν ποτὲ πεπόνηκα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπὰ

ravi, nondum video, quomodo ab illo mihi paranda sit gloria, & apud multos celebris opinio, vtq; in multitudine cum existimatione aliqua clarus & conspicuus obambulem, ac præterentium digito commonstrer. Tum si cubi propalàm apparuero, statim omnium oculi in me conuertantur, ac me nominatim collaudantes dicant: Hic ille est Harmonides tibicen omnium præstantissimus, quemadmodum quo tempore & tu, ô Timothee, primùm ab ædibus patrijs è Bœotia profectus, tibicinem agens Pandionidi, victoriâ in Aiace furente reportabas, ac melodiâ tuo cognomine nobilitâras, nemo fuit qui nomen tuum ignorasset, ac Thebanum illum Timotheum. Sed & nunc vbicunq; saltem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad te curritur, veluti ad Noctuam reliquæ auiculæ sturnatim & graculatim conuolitant. Et hæc sunt quorum nomine aulœdus fieri optauerim, tum quorum gratia tantũ laborem strenuè exhauserim: quando-

ἐπὶ τὰ γε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνευ ζῆν ἔνδοξον ἂν δι' αὐτὸ, ἐπεὶ ἂν ἀφανίζωμαι, ἀγνώσῃ μοι προσχρώμενον. ἀλλ' ἐ Μαρσύας ἢ Ὀλυμπος γνώσεσθαι μέλλοιμι λανθάνων· ἐδὲν γὰρ ὄφελος ἀπόρρητα, φασὶ, καὶ ἀφανεῖς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦτα παίδευσόν με, ὅπως μοι χρήσιμον μάθημα ᾖ, καὶ τῇ τέχνῃ, καί σοι διπλῆν ἔσομαι τὴν χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἐπιτείνεται δὲ αὐτῷ ὁ Τιμόθεος· ἀλλ' ὦ Ἁρμονίδη, ἐρᾷς μέν, ἔφη, οὐ τοῦτο, ἀλλὰ μικρᾶ πράγματος, ἐπαίνου καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημος ἂν, καὶ γνώσεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν. τοῦτο δέ, εἰ μὴ οὕτως ἐς τὸ πλῆθος ἐπιδεικνύμενος ἐθέλοις ποιεῖσθαι, μακρὸν ἂν γένοιτο, καὶ

quandoquidem tibia canere per se citra famæ & existimationis accessionem haud valde concupiscerem, sim obscuro mihi delitescendum foret, tametsi hac arte ad amussim exornato non si [h] *Marsyæ aut Olympo similis euasurus essem delitescens. Siquidem* [i] *incelebris &* [k] *occultæ, quod aiunt, musices nullus est respectus aut vilitas. Atqui tu, inquit, & ista me doce, quo modo mihi me ipso relète vtendum sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habebo gratiam, cùm propter tibiæ peritiam qua me excoluisti, tum (quod maximum est) propter gloriam quam ex illa consecuturus sum. Ad hæc autem illi ita respondit Timotheus: Atqui, ô Harmonide, rei, inquit, non vulgaris aut mediocris amore & cupiditate ardes: id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, vtq; famæ celebris sis, ac vulgo notus. Hanc autem quanquam tibi ad hunc modum in medium multitudinis progresso artem ostentando, consequi in animo est, multi ac longi laboris opus aggrederis,*

tamen

καὶ ἐλάττους ἅπαντὸς ἂν φανεῖσι. νοῦ γὰρ ἂν ἐυρυθμίᾳ ἢ θέατρον, ἢ στάδιον ἕτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν ἀυλήσας ἔοις Ἕλλησιν; ὡς δὲ ποιήσας γνώριμός σοι τοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς ἐυχῆς, ἐγὼ καὶ τοῦτ' ἐμοὶ μελήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὖλει μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἐνίοτε, ἀτὰρ ὀλίγον μελήτω σοι τῶν πολλῶν. ἃ δ' ἐπίτομος, καὶ ῥᾷστα ἐπὶ τιμὴ δόξαν ἄγουσα, ἄκουε δή μοι. εἰ γὰρ ἐπιλεξάμενος τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους, καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι λογιφανοί, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμασταί, ἐπ' ἀμφότερα πίστει, ἃ τούτοις (φημὶ) ἐπιδείξαιο τὰ αὐλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινέσονταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἤδη γεγνῶσθαι γνώριμος ἐν οὕτω βραχεῖ. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅρα πῶς σωτίθημι. εἰ γὰρ οἷς

tamen ne sic quidem vniuersi te cognoscent. Etenim vbi gentium aut theatrum aut stadium ita magnum inueniri potest, in quo omnes Græci tibia canentem te audiant? Vt autem aliquo pacto illis innotescas, ac tui voti desiderio tandem potiaris, & hoc ego tibi subijciam. Vtere tu quidem arte tua & in theatris nonnunquam, parùm tamen tibi curæ sit promiscua vulgi multitudo. Porrò compendiaria & facillima ad parandam gloriam via hæc est, si collectis Græciæ optimatibus, & paucis illorum quicunque dignitate & auctoritate præcellunt cæteros, atque indubitanter viri magni sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesignani, quorum fides in vtraque fortuna spectata sit: ijs inquam, si artis tuæ egregium specimen exhibueris, illiſq; laudis suæ testimonio te cohonestauerint, omnibus Græcis in puncto temporis te longè lateq; innotuisse putato, & passim inclaruisse. Et vide in quod compendium tantã rem tibi contraxerim. Nam

si ij

ὃς ἅπαντες ἴσασι, καὶ ὃς θαυμάζουσιν, οὗτοι δὲ ἔσονται σοι αὐληταὶ τὸ λοιπὸν ὄντα, τί σοι δεῖ τῶν πολλῶν, οἳ γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖς ἄμεινον ὑρῖναι δυναμένοις; ὁ γάρ σοι πολὺς οὗτος λεὼς, αὐτοὶ μὴ ἀγνοῦσι τὰ βελτίω, βάναυσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅμως τινὰ δ' ἂν οἱ πρέχοντες ἐπαινέσουσι, πισεύσει μὲν ἂν ἀλόγως ἐπαινεθῶσι τοῦτον, ὥστε ἐπαινέσουσι καὶ αὐτόν. καὶ γὰρ ὃν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θεαταί εἰσι, ὑροῦσαί ποτε, καὶ συείσαι λείνουσι δ' ἐπὶ ἃ ἢ πρέπει, ἢ ὅσοι δύ. ταῦτα δ' Ἁρμονίδης ἐκ ἔφθη ποιήσας· μεταξὺ γὰρ αὐλῶν· φασίν, ὅτι τὸ πρῶτον ἠγωνίζετο, φιλοτιμότερον ἐμφυσῶν, ἐναπνεύσας

si ij qui omnibus noti ſunt, & quos nemo non admiratur, tibicinem præclarum & celebrem te eſſe cognoſcent, quorſum tibi vulgi iudicio aut opinione opus eſt, tantùm eos ſequentis, qui meliores ſunt rerum expenſores & iudices? Siquidē popularis iſta multitudo ferè ſemper quæ optima ſunt ignorat, cùm maior illius pars manuarij ſint opifices. Cæterùm quēcunque illi laudibus illuſtrauerint, qui reliquos m *vitæ ſplendore & dignitate anteeunt, eundem nequaquam temerè laudari planè perſuaſum habent. Itaque magnorum virorum inducti præconio, laudant & illi. Quippe in ipſis quoque certaminibus multi ſpectatores athletis nunquam clarè ſolent applaudere, non rarò etiam ſibilis illudere: penes tamen ſeptem, aut quinque, aut quotcunque tandem fuerint, iudicandi poteſtas repoſita eſt. His magiſtri ſui conſilijs parùm obſecutus eſt Harmonides. Etenim inter tibias, vt fertur, cùm primùm in muſices certamen deſcendiſſet, magna contentione inſufflans, in ipſam tibiam inſpirando exha-*

lauit

πίπτοντα τῷ αὐλῷ, καὶ ἀσ-
φάνατον ἐν τῇ σκηνῇ ἀ-
πέθανε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶ-
τον καὶ ὕστατον αὐλήσας
ἐν Διονυσίοις. ὁ μέν τοι
τῶν Τιμοθέου λόγων οὐκ
αὐλητικὸς, οὐδ' Ἁρμονί-
δῃ μόνον ἐρρῆσθαί μοι δο-
κεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δό-
ξης ὀρέγονται, δημόσιόν
τι ἐπιδεικνύμενοι, τοῦ πα-
ρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου δεό-
μενοι. ἐγὼ γ' οὖν, ὁπότε
καὶ αὐτὸς ἐνδέοιμαι τὰ ὅ-
μοια περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ
ζήτουν ὅπως ἂν τάχιστα
γνωσθείην πᾶσι τῷ Τιμοθέου
λόγῳ ἐπόμενος ἐσκοπούμη-
μην, ὅστις ἄρα ἐστὶ τῶν
ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅτῳ πι-
στεύουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὡς
ἅπαντα ἀριστεύσειν ἄν,
οὕτω δὴ ἄρα σὺ ἔμοιγε ἐ-
μοὶ φάνηθι τῷ δικαίῳ λό-
γῳ, ὅτι περὶ τὸ κεφάλαιον
ἀρετῆς ἁπάσης ὁ νόμων,
φασὶ,

lauit animam, & incoronatus atque exanimis eadem ratione prima & vltima vice tibia canendi vsus in scena corruit, celebrante populo Dionysia. At sanè Timothei tam prudens oratio, non tibicinibus neque solùm Harmonidæ mihi dicta esse videtur, verùm omnibus quicunque appetentes sunt gloriæ, ingenij aut artis suæ specimen publicè exhibentes, ac multitudinis laudem suppliciter ambientes. Quare, quo tempore & ipse non dissimilia de rebus meis agitabam animo, quæreremq; quo pacto quamocyssimè apud omnes inclarescerem, prudentissimum Timothei consilium secutus, considerabam quinam in Repub. omnium foret præstantissimus, cuiq; plurimum fidei apud alios foret repositum, tum qui præ omnibus alijs esset acceptissimus. [n] Proinde talis tu nobis apparere debebas iusto omnium sermone, veluti vniuersæ virtutis caput & summa, ac talium rerum [o] gnomon

&

φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς κανὼν τῶν τοιούτων. ἃ δέ σοι δείξαμι τάχα, καὶ σὺ ἐπαινέσαις αὐτὰ (ἔστι γὰρ οὕτω φανέντα) καὶ δὴ ἐπὶ πέρας ἥκειν μοι τῆς ἐλπίδος, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἀπάσας λαβόντα. ἢ τίνα γὰρ ἄν σοῦ ἑλόμενος, οὐχὶ παραπαίειν ἂν δόξω νομισθείς; ὥστε λόγῳ μὲν ἐφ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀναῤῥίψομεν τὸν κύβον. τὸ δ' ἀληθὲς, ὥσπερ ἂν ἐπὶ τοῖς ἁπανταχόθεν ἀνθρώποις ἐπιδεικνύμενοι τοὺς λόγους· δεῖλον γὰρ, ὡς ἔοικεν, καὶ σοὶ ἅμα πάντων σιωπησαμένῳ, μόνῳ αὐτὸς ἀμείνων ἂν ἦσθα. οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων· ἐπαινοῦσι μόνοι, ἑκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον. σὺ δὲ καὶ τὰς τῶν ἐφόρων, καὶ τὰς τῶν γερόντων ἔοικας, καὶ

& recta regula. Porrò si mea tibi spectanda & excutienda offerrem, tuque ea prosecutus esses laudibus, essent haudquaquam bene ita apparitura: egóque iam votis tantopere speratis potitus essem, in vno calculo omnes assecutus. P Aut quem tibi in eligendo præferens, non iure optimo deliquisse in habendo delectu existimarer? Itaque iuxta prouerbium, q in vno viro iecimus aleam: sed me hercle non aliter factum est, atque omnibus vbique hominibus meam in dicendo facultatem ostendissem. Quippe in confesso est, quòd & separatim singulos, & collectim vniuersos ipse solus morum bonitate atque ingenij gloria exuperaris. Lacedæmoniorum reges aliis omnibus vnicum tantùm calculum ferentibus, ipsi soli præ cæteris duos ferre soliti sunt. r Tu verò & Ephoros præterea, & senes, in summa vniuersos calculorum multi-

πῶς ὅλως ἀπάντων ὁ πολυ-
ψηφότατος ἐν παιδείᾳ. σύ
γε καὶ μάλιστα, ὅσῳ τῶν πολ-
λῶν ἀεὶ καὶ σύμψουσαν φέ-
ρεις, ὁ καὶ θαρρεῖν μοι πα-
ρόντι ποιεῖ, μείζω τὸ μέγε-
θος τοῦ ζυμβάντος, καὶ πά-
νυ δικαίως ἂν φοβηθέντα.
ἐκεῖνο δέ, νὴ Δία, προσέ-
τι καὶ αὐτῷ θαρρεῖν ποιεῖ,
τὸ μὴ παντάπασιν ἀπόπτα
τἀμὰ εἶναί σοι, ὃς πόλεώς
τι ἐκείνης εἰμί, ἣν ποτάκις
οὖν ἐποίησας, τὸ μὲν πρῶτον
ἰδίᾳ, τὸ δὲ λοίτορον κοινῇ,
μετὰ παντὸς τοῦ ἔθνους. ὥ-
στε νῦν που καὶ νυνὶ ἡμῖν εἰς τὸ
λεῖπον ῥέπουσιν αἱ ψῆφοι ἐν
τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν
αἱ ἀμείνους, σὺ τῇ τῆς Α-
θηνᾶς προσθεὶς, ἀναπλήρου
τὸ ἔνδεον παρὰ σαυτοῦ, καὶ
τὸ ἐπανόρθωμα οἰκεῖόν σοι
λογίτω. καὶ γὰρ ὅδε ἐκεῖ-
νό μοι ἱκανὸν, εἰ πολλοὶ ἐ-
θαύμασαν πρότερον, εἰ ἔν-
δοξος ἤδη εἰμὶ, εἰ ἐπαινοῦ-
τται

multitudine in disciplinis excedis. Quin etiam in primis tu candidum & saluti ferè semper suffragantem calculum addere consueuisti: quod non mediocrem in præsentia mihi addit animum, alioqui propter audacis facti magnitudinem iure optimo metuenti. [8] Sed & illud, per Iouem, non vulgariter me consolatur, quòd mea non prorsus à te sint aliena, qui & ex ea vrbe sum oriundus, quam tu persæpè primùm quidem priuatis officijs, tandem etiam publicis iuuisti per benignè & liberaliter. Itaque sicubi & nunc in peiorem mihi partem calculi vergerint in oratione, ac paucior erit meliorum & candidorum numerus: tu adiecto Mineruæ suffragio, ex te ipse defectum supplebo, tuique familiaris censorem & correctorem te egisse putato. Atqui ne hoc quidem contentus ero, si antehac multi me admirati sint, si iam per ora virûm clarus ego & celebris volitem, si oratio-

ται πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκεῖνα ἄλωϊμια ὀνείρατά φασι, καὶ ἐπῶν σκιαί. τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν ᾧ παρόντι διαχθήσεται. οὕτω δ' ἀκριβὴς ὅρος τῶν ἐμῶν, ὃν μηδὲν ἀμφίδοξον ἔτι, μηδ' ὡς ἄν τις ἐνδιάσειεν, ἀλλ' ἢ ἄριστον κατὰ παιδείαν δικαίως νομίσεσθαι, εἴγε δόξαν, ἢ πάντων. ἀφορμὴν δὲ καὶ, πρὸς ὕστερον μείζονα ἀγῶνα χωρεῖν τα· δόξαμεν γὰρ, ὦ βροτοὶ, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαιώσαιτε ἡμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θαρροῦντας, εἰς ζῆλον πόνους παρέναι. πᾶν γὰρ ἤδη σάθιον ἔτι ζῆν φοβερὸν τῷ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι.

nes meæ audientium laudibus respondeant. Omnia illa ventosa & euanida, vt est in prouerbio, t sunt somnia, & verborum vmbræ. u Caterùm ipsa veritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquetur, ne tantùm quidem, quod vel vllius mentem aliquo dubio distrahat: sed aut optimum iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi apportet gloriam, aut omnium. Sed meliora proferenda, & magis ominatiora, ad tantum certamen eunti. x Videamur verò, ô superi, hominum opinione & existimatione nõ indigni: ac eam quæ nobis ab illis euentura est, laudem confirmate, vt in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei,

qui magna Olympia
deuicerit.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Timotheum inducit Harmonidę præcepta dantem tibicinum: Suum, inquit, cuiuſque eſt modulationis conſeruandum, Phrygij Entheum quiddam & afflatum, Lydij Bacchicum, Dorij caſtum, Ionici verò iucundum & ſuaue. Quum verò Harmonides ipſe à Timotheo peteret, quonam modo citò poſſet ex arte Muſica innoteſcere, ei Timotheus reſpondit: Si peritioribus & optimatibus placeret. Harmonides id conſilium ſpreuit, & intentiſſimè tibias inflauit, vt ita omnibus innoteſceret, ſic non modò innotuit, ſed cum ſpiritu & vitam amiſit, quod ea cauſa libentiùs adoleſcentibus expoſui, vt & illi à doctioribus & ſenioribus moneri ac doceri velint. Fuerunt autem apud Græcos hæc cantionum diſcrimina. Fuit enim Harmoniæ genus quoddam ad iucunditatem & hilaritatem inuentum, idq; Ionium vocabant. Erat & Lydium ad inſaniam & Bacchicum furorem incitans. Erat & Phrygium generans ἐνθουσιασμον: id eſt, diuinum quendam impetum & afflatum. Erat & Dorium, ſiue Doricum cantionis genus ad grauitatem & modeſtiam animos hominum reducens, cuius tanta vis erat, vt Baſilius autor ſit, Pythagoram cùm obuium haberet adoleſcentum gregem, qui ebrietate nimia debaccharẽtur & inſanirent, iuſſiſſe pſalten mutare genus cantionis, & canere Doricum, ſtatimque omnes reduxiſſe ad ſobrietatem & modeſtiam. Priſci enim Dorium in rebus ſerijs adhibere ſolitos accepimus, nõ Phrygium, neque Lydium, quare cùm quid lætius aut iucundius vel dicendum, vel optandum eſſet, à Dorio in Phrygium deſinebant. Caſſiodorus de his modulis Epiſtolarum lib. 2. prodit: Dorius, inquit, prudentiæ largitor eſt, & caſtitatis effector. Phrygius pugnas excitat, votum furoris inflam-

mat. Aeolius animi tempestates tranquillat, somnúmque iam placatis attribuit. Iasius intellectum obtusum acuit, & terreno desiderio grauatis, cœlestium appetentiam bonorum operator indulget. Lydius contra nimias curas animæ tædiaque repertus, remissione reparat & oblectatione corroborat. *Hæc quidem ille.* Sunt verò & ex his alij de quibus Aristoteli alijsque mentio. Fuit autem Timotheus Milesius citharœdus, vt ait Stephanus, celebratissimus, floruitque eadem, qua Euripides, hoc est, Philippi regis ætate.

a HARMONIDES.] *Occasio commendationis ab exemplo.* *b* Timotheum.] *Hic nobilissimus sub Alexandro Magno floruit, de cuius musica tam potenti, & qua Alexandrum ad bellum accendere solebat, meminit etiam Dion in libro de Regno.* *c* Iam edocuisti.] *Hic cogita, quanta sermonis copia in vna Musicæ parte vsus sit Lucianus, cũ potuisset summatim dicere:* τὴν αὐλητικὴν ὅλην ἐκμεμάθηκα: *id est, artem inflandi tibiam totam perdidici. Hoc exemplum Erasmus noster adduxit in secundo de Rerum copia commentario, de prima locupletandi ratione, quæ est, quando id latius explicatur, atque in partes diducitur, quod summatim ac generatim dici poterat.*

d Modos facere concinnos.] *Sunt qui modos, seu modulos, nomos, hoc est, leges appellant, quoniã quasi lege præscriptum sit, ne fidium vocumq; intentiones mutarentur.* *e* Concentuum.] *Modorum seu nomorum ratio circunscribitur. Phrygio tribuit* τὸ ἔνθεον. *i. furorem, sed sacrum duntaxat: Lydio Bacchanalem licentiam, Dorico seueritatem, Ionico iucunditatem. Hæc Antigenidæ tibicini tribuit Apuleius lib. 1. Florid. Tybicen, inquit, quidam fuit Antigenidas, omnis vocalæ melleus modulator, & idem omnis modi peritus modificator, seu tunc vellet Aeolion simplex, seu Iasium varium, seu Lydium querulum, seu Phrygium religiosum, seu Doricum bellicosum: quem Lucianus* βεγχικὸν *vocat, Apuleius querulum, cùm Ionicum Iasium dixit. Sunt plures modi, sed hos quatuor vt præcipuos duntaxat nominauit Lucianus, quos concentus, seu harmoniæ proprietatem nominat. Nomorum porrò apud Plutar. & Bœot. in Musica species multæ.* *f* Prætereũtium digito

digito commonstrer.] *Verba sunt Luciano in suo somnio, talibus scilicet ornamentis ego te insignem & conspicuum reddam, vt eorum quoque qui te aspicient, quisque proximè attestantem leniter impellens atque commonens, digito te demonstret, atque dicat: Hic est ille, &c. Vide ea quæ ibi annotauimus. Et in nostro Chiliarcho adag. 44. Digito ostendi, pro eo quod est, insignem esse, quod natum videri potest ab eo, quod in vita Diogenis de Demosthene narrat Laërtius.* g Ad noctuam.] *Noctua noctu videt, canit & volat sola, odiosa cæteris auibus, in quas astuta vtitur dimicatione. Nam auicularum multitudine circundata, resupina pedibus pugnat, colligitaque in arcum, rostro & vnguibus tota tegitur. Ei auxiliatur accipiter, fœdere quodam naturæ, vt inquit Plinius. Laërtius scribit, Timonem Phliasium hoc nomine maximè reprehendisse Arcesilaum, quòd is populares plausus non aliter consectaretur, atque noctua frequenti auium conuentu claudi consueuit:*

Hæc ait & turbam dextra læuaque frequentem
Ingreditur, volucres vlulas mirantur ineptæ.
Illa stupet stolidum: sed tu vanissime, plebis
Captator, quid ob hæc tam nõ præclara superbis?

Apologum Angel. Politianus in Lamia sua verbis expolitissimis exponit. h Marsyæ.] *De Marsya scripsimus antè in dialogo Iunonis & Latonæ, & pòst in Tragopodagra. Vide fabulam apud Ouidium lib. 6. Fastor. Eiusdem Marsyæ meminit Lucianus, aduersus indoctum suis libris tumentem.* i Incelebris.] *Abstrusæ.* k Occultæ, quod aiunt.] *Huius adagij sensus est, quasuis egregias dotes ingenij, si non perferas, perinde esse, quasi non habeas. Hoc refertur à Suetonio in Nerone, & Gellio libro Noctium 13. capite vltimo: Nosti, inquit, magister verbum illud, scilicet vetus, egregiam musicam, quæ sit abscondita, illam esse nullius rei. Alluxit huc haud dubiè Ouidius cùm ait:*

Tu licet ad Thamyram superes, atq; Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

l Parum sit tibi curę.] *Dionysius tybicen gloriatur apud Laërtium in Cratete, quòd nemo pulsus suos audisset, neque in*

eriremi, neque ad fontem, quemadmodum Ismeniæ: sentiens se nunquam captasse plausus sordidorum & imperitorum, sed sat habuisse se probari paucis eruditis. m Vitæ splendore.] *Ea est enim profectò laus iucunda, quæ ab ijs proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. Cicero libro 15. Epistolarum familiarium: Lætus sum: laudari me, inquit Hector, opinor apud Neoptolemum abs te, pater, laudato viro.* n Proinde.] *Propositio, quâ se commendat amico ex principibus vni.* o Gnomon.] Γνώμων *Latinis norma vocatur, ad quam exiguntur anguli, sicuti ad regulam longitudines, ad perpendiculum altitudines. Quæ Cicero libro 2. Academicarum quæstionum tria complexus est: Atqui si crederemus, inquit, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis.* p Aut quem.] *Ratio, à præstantia & iudicio personæ eius cui scribit.* q In vno viro iecimus aleam.] *Vide ea quæ annotauimus in Apologia, pro Imaginibus, & in Saturnalibus.* r Tu verò.] *Ab amplificatione personæ, à collatione.* s Sed & illud.] *A communi patria.* t Sunt somnia.] *Somnium est quod in somnis videre videmur: vnde prouerbialiter somnium & somnia rem futilem, inanem & nihili dicimus. Idem in dialogo Nirei, Thersitæ & Menippi:* ἀνέφελα μοὶ λέγεις, *Somnia mihi narras.* u Cæterùm ipsa veritas.] *A ratione scriptoris.* x Videamur verò.] *Conclusio κατ' ἐξοχήν.*

ΣΚΥΘΗΣ Η Πρόξενος. SCYTHA, SIVE Hospes.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

LAudat Macedonicos quosdam ciues, patronos, vt videtur, suos, vt à quibus maximè adiutus, atque apud cæteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythæ, & Solonis Athenienſis: ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxare populari suo ad ductus fuisset, & humaniter acceptus

ptus ab illo, breui toti ciuitati notus atque acceptus est. Eodem igitur pacto & se, cùm in Macedoniam veniſſet, ab omnibus, vt ad illos de quibus encomium hoc inſtituit, diuerteret, ijsque ſeſe commendaret, admonitum fuiſſe ait. Vt enim apud Athenienſes aliquando Periclem, Ariſtotelem, & Solonem, quaſi cæterorum omnium inſtar fuiſſe, ita hos inter Macedonas reliquos excellere. Titulum ex eadem ratione, qua ſuperiores, hæc quoque oratio habet. Cætera plana ſunt.

Υ πρῶτος Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήνας, παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ, ἀνὴρ καὶ φιλόκαλος καὶ ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων. οἶκοι δὲ τὸ βασιλικὸν γένος ὢν, ἀλλ' οὐ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ δημοτικῶν, οἷοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ἐκπαποδεκτολαλόμενοι· ἔστι δὲ τοῦτο, δύο βοῶν δημότην εἶναι, καὶ ἁμάξης μιᾶς. οὕτως ὁ Τόξαρις οὐκ ἀπῆλθε πάλιν ὀπίσω εἰς Σκύθας, ἀλλ'

On [b] *fuit primus* [c] *Anacharſis, qui ex Scythia Athenas vſque peregrè profectus eſt, Græcanicæ diſciplinæ perdiſcendæ deſiderio: ſed ante illum & Toxaris, vir & multæ ſapientiæ, & elegantiæ, ac rerum optimarum ſtudioſus admodum, ſed qui domi nō erat de ſanguine regio, neque ex ijs qui tiaras geſtare ſolent: verū vnus è vulgo Scytharum & popularium, cuiuſmodi ſunt qui apud illos vocātur* [d] *Octipedes: quo ſignificant aliquem duorum boum & vnius plauſtri eſſe dominū. Hic ergo Toxaris haud iterū poſtliminio ad Scythas regreſſus eſt,*

ἀπ' Αθλώησίμ ἀπέθανε· καὶ μετ' ὀ πολὺ καὶ ἥρως ἐδοξε, καὶ ἐντέμνουσιμ αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Αθλωᾶοι· ζῆτο γὰρ τὄνομα ἥρως γνώμῳ ἐπικτέοαζε· τὴν δ' αἰτίαμ τ' ἐπωνυμίας, καὶ ἄνθ' ὅτυ ἐς τὸς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶμ Ασκληπιαδῶμ εἷς ἐδοξεν, ὀ χάριμ ἴσως διηγήσασθαι, ὡς μάθῃ ὁ Σκύθας μόνομ ἐπιχώριομ ὂν ἀπαθανατίζειμ, καὶ σύμπαμ τὸ ἔθνος τὸμ Ζάμολξιμ, ἀπὸ καὶ Αθλωάοις ἐξῆναι θεοποιεῖμ τὸς Σκύθας ἐπὶ τ' Εκάτ. κατὰ τὸμ λοιμὸμ τ' μίγαμ, ἔδοξε τ Αρχιτέλους γυναῖκα, Αρεοπαγίτυ ἀνδρὸς, ἐπισάντα οἱ τ Σκύθᾳ, κελεῦσαι ἀπεῖμ Αθλωάοις, ὅτι παύσονται ὧ λοιμῷ ἐχόμενοι, ἂμ τὸς σφῶ πὸς οἶνῳ πολλῷ ῥάνωσι. τ' ου χνάκις γνόμενομ (ὀ γὰρ ἀμέλησεν Αθλωᾶοι οἱ ἀκόσαντ') ἔπαυσε μηκέτι λοιμώττ' αὐτὸς, ἔτι ἀτμός τινας πονηρὸς ὀ οἶνος σβέσας τῇ ὀδμῇ,

sed Athenis manẽs diem suũ obijt, ac nõ multò pòst etiam heros esse visus est: atq; hinc peregrinum medicum Athenienses non secus atq; vnum colunt ex heroum numero. Hoc enim nomen cùm heros esse declaretur, possidere cœpit. Sed enim causam cognominis, & quamobrem in heroum catalogum relatus sit, vnusq; ex Aesculapianis visus sit, non alienũ fortasse est percensere, vt cognoscatis. Non Scythis tantũ moris est immortalitate donare homines, & ad Zamolxin e ablegare mortuos: sed Athenien-sibus quoq; licitũ est, in Græcia Scythas deos facere. Quo tempore sæuâ pestilentiâ populus Athenien-sis infestabatur, videre visa est Architelis viri Areopagitici vxor sibi Scythã adstitisse, dixisseq; fore vt Athenienses à pestifero contagio liberarentur, si angiportus vino conspergerẽt. Hoc cùm sæpiùs fieret (neque enim Athenienses mulierculæ verba audita dedeunt neglectui) factum est, vt non ampliùs pestis in eos grassaretur, siue vaporibus quibusdã noxijs vini odore extinctis, siue

ἄττ᾽ ἄλλο τι πλέον οἶδε ὁ ἥρως ὁ Τόξαρις, ἅτε ἰατρικὸς ὤν, σωτήρια ὑποθέσθαι. ὁ δ᾽ ὧν μισθὸς τῆς ἰάσεως ἔτι καὶ νῦν ἀποδίδοται αὐτῷ, ἵππος ἁλουργὴς καταθυόμενος ἐπὶ τῷ μνήματι, ὅθεν ἐδέξατο τὸν Δημώνικτον προσελθόντα αὐτόν, ἐνταῦθα ἐκεῖνα τὰ περὶ τοῦ οἴνου. καὶ εὑρέθη κεῖσθαι ὁ Τόξαρις τεθαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθείς, εἰ καὶ μὴ πᾶσα ἐφαίνετο· καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῇ στήλῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπται, τῇ μὲν ἀριστερᾷ τόξον ἔχων ἐντεταμένον, τῇ δεξιᾷ δὲ βιβλίον, ὡς ἐδόκει, ἔτι καὶ νῦν ἐλλοις ἂν αὐτοῦ ὑπὲρ ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον, τὰ δ᾽ ἄλλα τῆς στήλης, καὶ τὸ πρόσωπον ὁ χρόνος ἤδη ἠφάνικεν. ἔστι δὲ ὁ πολὺς ἀπὸ τοῦ Διπύλου, ἐν ἀριστερᾷ εἰς Ἀκαδημίαν ἀπιόντων, ὁ μέγας τὸ χῶμα, καὶ ἡ στήλη χαμαί, πολὺν ἀεὶ ἐστεφανωμένη χρόνον. καὶ φασί τινας πυρεταίνοντας ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ.

siue aliud quiddam maioris efficaciæ norit heros Toxaris, quippe qui medicus existens, ista Athenienſibus facienda ſuaſerit. Itaq; curationis merces etiam nunc illi perſoluitur. nam niuei coloris equus ad eius monimentum quotannis immolatur, quo loci mõſtrauit Dimenide illũ accedẽtem ea quæ de vino ſpargendo diximus, imperaſſe. Et inuẽtus eſt eo loco Toxaris eſſe ſepultus, ipſa inſcriptione cognitus, tametſi non integra appareat: in primis verò quòd ſuper columnam vir ornatu Scythico ſculptꝰ fuerat, læuâ arcũ intenſum, dextrâ verò, vt vĩſus eſt, librũ tenens. Etenim adhuc plus quàm dimidio corpore cõſpicitur, & arcus totus vnà cũ codice: reliquas verò partes ſtatuæ vnà cum fronte tẽporis lõginquitas id deuaſtauit. Eſt aũt non procul ab ædibus Dipyli, à læua in Academiã ingredientibus tumulus non magnus, & ſtatua humi ſita, verùm ſubinde recentibus ſertis redimita. Aiuntq́ue nonnullos febre laborantes iam ab illo ſubleuatos eſſe:

καὶ μὰ τὸν Δί' ἀδίκως ἄπιστον, ὃς ὅλην ποτὲ ἐσώσατο τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰρ οὐ περὶ ἐκείνου μνησθῆναι αὐτῷ, ἵνα μὲν ἔτι ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις δὲ ἄρτι καταπεπλευκὼς, ἀνὴρ ἐν Παραλίοις, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, καὶ μετρίως ταραχθεὶς ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς πρὸς τὰ πολλὰ, καὶ ἐν ἔχων ὅ, τι χρήσοιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰρ σαφῶς κατενόουν παρὰ τῶν ὁρώντων ἐπὶ τῇ σκευῇ, μὴ ἐμπλασσόμενον ἑαυτὸν εἶναι, καὶ ὅλως, μετεμέλετο αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ. καὶ ἐδόκει, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα ἀναδῦναι ὀπίσω χωρῆσαι, καὶ πλοίου ἐμβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ἔνθεν ἐς πολὺ ὁδὸς ἐλαύνειν αὐτῷ ἔσεσθαι οἰκάδε, ἐς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀνάχαρσιδὶ ἐντυγχάνει δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς, ὁ Τό-

& per Iouem à vero non abhorret, quippe qui totam ciuitatem quondam peste grauatam liberauerit. Sed regrediamur ad id cuius gratia illius mẽtionem fecimus. Adhuc quidem in viuis erat Toxaris, Anacharsis autem cùm nuper soluisset è patria, ex Pyræo in vrbem venit, veluti hospes & barbarus, non mediocriter animo perturbato, omnia ignorans, ad multa meticulosus & trepidus, pendens animi quid ageret. Siquidem non obscurè intelligebat à videntibus se haberi ludibrio propter habitus peregrini insolentiam, & eandem linguam sonare callentem inueniebat neminem. In summa, iam illum susceptæ profectionis pœnitebat, constitutum habens in animo, visis tantum Athenis actutum retrò abire in patriam, conscensoque nauigio iterum soluere in Bosporum, vnde non multum itineris illi conficiendum restabat in Scythiam. Ad hunc modum hæc secum reputanti Anacharsidi dæmon quispiam bonus illi fit obuiam, vt reuera credendum est, nempe

Toxaris

ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐσκόπει ἀντὶ ἐπισπάσατο, πατρίδα τις οὖσα, ἔπειτα μέντοι οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τῶν δοκιμωτάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δέ, πόθεν ἂν ἐν ξένῃ ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα, Ἑλληνιεὶ ἐσταλμένον, ὑπεξυρημένον τὸ γένειον, ἄξιφον, ἀσίδηρον, ἤδη σωμένον, ἀντῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μεταποιητὸ ἐν τῷ χρόνῳ. ἀλλὰ Τόξαρις Σκυθιεὶ προσεπῶν αὐτὸν, οὐ σύ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ὢν τυγχάνεις, ὁ Δαυκίτου; ἐκδάκρυσεν ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον ἀποδόσιμον ὄντα Σκύθαις, καὶ ἤρετο, σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη, ἐκεῖθεν ἐγὼ παρ' ὑμῶν, Τόξαρις

Toxaris f *in Ceramico. Ad quod primùm illum pertraxit habitus, quem videbat sibi esse patrium. Deinde haud difficulter cogniturus erat & ipsum Anacharsis, nempe ex illustri ortum genere, quiq; inter Scytharum primates non infimũ locum obtineret. Porrò autẽ Anacharsis vnde cognoscere potuisset populare sibi esse Toxarim, more Græcorũ exornatum, mentum habentem detonsum, incinctum, nullo ferro mumitum, iam multa facundia facetum & lepidum, & atque ex ipsis Atticis vnum indigenam? Adeò iam transformatus erat longinquitate temporis. Verùm Toxaris Scythica lingua affatus illum: Nónne tu, inquit, Anacharsis ille es Dauceto patre prognatus? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, propterea quòd eiusdem linguæ hominem inuenisset, planéq; callẽtem quis esset, aut quem apud Scythas dignitatis locũ obtineret. & interrogauit: Tu verò vnde me nosti, ô hospes? Cui ille: Inde ego sum, inquit, è vobis oriũdus, ex Scythia: nomẽ mihi est Toxa-*

ris, non

εις τὴν ὁμοφυλίαν, ἢ τῶν ἐπιφανῶν, ὡς καὶ ἐγνῶσθαί σοι κατ' αὐτό. μῶν, ἔφη, ὁ Τόξαρις ἦν, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα, ὡς τις Τόξαρις, ἔρωτι τῆς Ἑλλάδος, ἀφικόμενος καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παιδία νεογνὰ, οἴκοι ἐν Ἀθήναις, καὶ νῦν δι' ἀμφίβολα κεῖθι, τιμώμενος ὑπὸ τῶν δείνων; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις καὶ μικρὸς λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. ἄκουε δὴ ὡς ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε ἴσθι με γεγενημένον, καὶ ζηλωτὴν τοῦ ἔρωτος, ὃν πρός σε ἐσχήκαμεν τὴν Ἑλλάδα. καὶ καταγέ τοι τὴν ἐμπορίαν ταύτην ἀφορμήσας, ἥκω σοι, μυρία παθὼν ἐν τοῖς μέσοις ἔθνεσι. καὶ εἴ γε μὴ σοὶ ἐνέτυχον, ἔγνως ἂν ἤδη, πρὶν ἅλιον δῦναι, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν καταίνας, οὕτως ἐτεταραγμένος, ξένα καὶ ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς Ἀκινάκου καὶ Ζαμόλξιδος, τῶν πατρῴων ἡμῖν θεῶν, σύ με, ὦ Τόξαρι, παραλαβὼν ξενάγησον,

ri, non ex claris illis Scythi generis originem, vt per hoc tibi notus esse queam. Num, inquit ille, tu es Toxaris, de quo ego inaudiui, Toxarim quendam amore visendæ Græciæ, relictis domi vxore & infantibus filijs, Athenas esse profectum, & nunc ibi versari, inq; magno esse precio apud optimates? Ego, inquit, ille ipse sum, si qua etiam nũc apud vos de me fama superstes est. Proinde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse discipulũ, ac amoris tui æmulum, quò huc perductus es, scilicet vt viderem Græciam. [h] Itaque huius negociationis gratia peregrè profectus venio, infinitis malis perfunctus apud gentes in medio sitas. Et nisi tu mihi factus fuisses obuiam, iã decretũ erat, priusquam sol occidisset, me retrò ad nauem voluisse referre gressum. vsqueadeò consternatus eram animo, peregrina & incognita omnia conspiciens. [i] Sed age per Acinacem & Zamolxim deos nobis penates, tu me assumptum, ô Toxari, vt hospitem circumduc-

cito,

σον, καὶ δεῖξον τὰ κάλλιστα τῆς Ἀθηνῶν, ἔπειτα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων, τε τοὺς ἀρίστους, καὶ ἀνδρῶν τοὺς βελτίστους, καὶ ἤθη καὶ πανηγύρεις καὶ βίους αὐτῶν, καὶ πολιτείας, ἢν ἄρα σύ τι κἀγὼ μεῖζον ἐπὶ τοσούτῳ ὁδοῦ ἥκομεν, μὴ πρεπόντως ἀθέατον αὐτῶν ἀνασφήσωμεν. τοῦτο μὲν, ἔφη ὁ Τόξαρις, κάλλιστα ἐρωτικὸν ἔρωτας, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴκαδε ἀπιόντα, πολλοῦ ἀπὸ θαρρεῖ· ἐὰν γὰρ ἄρ, ὡς φῂς, ἀπέλθῃς, οὐδ' ἂν ἀφίκοιτο ῥᾳδίως ἐπὶ πόλιν. οὐκ οὕτως ὀλίγα τὰ θελκτήρια ἔχει πρὸς τοὺς ξένους, ἀλλὰ μάλα ἐπιλύσεταί σου, ὡς μήτι γυναικὸς ἔτι, μήτι παίδων, ἅ σοι ἤδη ἀπεῖναι, μεμνῆσθαι. ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων καλὰ, ἐγὼ ἐπιθήσομαί σοι.

cito, ac mihi pulcherrima quæque quæ Athenis sunt, cōmonstrato: deinde, si qua etiam passim in reliqua sunt Græcia admiranda & visenda, cū leges optimè constitutas, tū viros quosq; integerrimos, ad hæc mores & ludos publicos, & vitā illorū, & Rempub. quorū indagandorū gratia prior tu, exīn ego post te tantū itineris exhausimus. Et ne permittas, vt his omnibus nondum visis mihi retrò pes mouendus sit. Hoc equidem, inquit Toxaris, minimè amanter dixisti, vix tactis pede liminib⁹, mox te redituru postliminio. Atqui bonū habe animum: neq; enim, vt tu tecū cogitas, abibis, neque te facilè dimissura est ciuitas. Neq; verò adeò modica habet erga retinendos hospites demulcimenta aut illecta menta, verùm multò magis te susceptum ita tractabit, vt neq; vxoris amplius, neq; liberorum, si quos interea nobis absente susceperis, admodum memor futurus sis. Cæterùm vt quàm celerrimè vniuersam Athenienſium vrbem visam cognoscas, aut potius omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maximè visenda sunt, ego tibi effectū reddam.

Agit

ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἰνταῦθα, ἐπιχώριός μὲν, ἀφελόμενος δὲ μάλα πολλὰ ἐς τε Ἀσίαν, καὶ ἐς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς ἀείσοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄλλα ἐκ τῶν πλησίων, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ πένης. ὄψει γεγράντα, ὅτι δημοτικῶς ἐπαλείνον, πλὴν διά γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάνυ τιμῶσιν αὐτὸν, ὥστε καὶ νομοθέτης χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιῶν. ἐκ τούτου φίλον κτήσαιο, καὶ μάθοις οἷός ἀνὴρ ἐστι, πᾶσαν νόμισι τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον ἥδιστ' ἂν δέοιτο τῶν περὶ ἀγαθῶν ὡς οὐκ ἔστιν, ὅ, τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυνάμενος, ἢ συνήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μίσωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλά μι λαβὼν, ἄγε παρ' αὐτόν·

Agit hic vir multæ & admirandæ ſapientiæ, & quidem indigena, ſed qui diu multumq; ſuſceptis peregrinationibus & in Aſiam & in Aegyptum profectus ſit, ac cum optimis quibuſque mortalibus vitæ conſuetudinem habuit: cæterà homo non admodum diues, verùm infimæ penè fortunæ mendicus. Videbis ſenem adeò populariter exornatum: verùntamen cùm propter ſapientiæ excellentiam, tum aliarũ virtutum quibus præditus eſt, præſtantiam, ab omnibus certatim colitur, adeò vt etiam pro legũ auctore eo vtantur in conſtituenda Repub. neque iuxta eius præcepta viuere dedignantur. Hunc ſi amicitia tibi iunctum poſſederis, ac planè cuiuſmodi vir ſit, perdidiceris, vniuerſam Græciam in te habiturum haud dubitanter exiſtima. Et quod caput eſt noſſe, ſic habe, ex omnibus bonis hîc repoſitis, non maiori me tibi gratificari poſſe aut officio aut obſequio, quàm ſi huic te quamcommendatiſſimum reddidero. Ne igitur cunctemur, ô Toxari, inquit Anacharſis, ſed me aſſumens quantocyus ad illum ducito.

Sed

ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόοδός σοι καὶ ἐμ παρέργου θῆταί σου τὴν ἔντευξιν πρὸς ἡμῶν. εὐφήμει, ἦ δ' ὅς, ἐκείνῳ τὰ μέγιστα χαρίεσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς εἰς ξένον ἄνδρα εὐποιΐας. ἴσον μόνον· ἅσα γὰρ ὅσα περὶ τοὺς ξένους ἢ ἀσθενῆς, καὶ ἃ ἅπαντα ἐπιδεικνύει καὶ χρυσότης. μᾶλλον δὲ κατὰ δαίμονα οὕτω αὐτὸς ἡμῖν προσέσται, ὁ ἐπὶ σωφροσύνης, ὁ καλῶν ἑαυτόν, καὶ ἅμα προσαπῶν τὸν Σόλωνα. τοῦτό σοι, ἔφη, δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, φιλίας δεόμενον. Σκύθης δὲ τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδῶν, καὶ ὅμως τἄλλα πάντα ἀφεὶς, ἅπερ σωτὸν ἡγοῦμεν ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὀψόμενον τῆς Ἑλλάδος καλῶν ἐπιζητεῖ τινα τοιοῦτον ἑταῖρον ἀνδρῶν, ὅπως ἅμα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀεί-

Sed enim illud vereor, ne difficilis acceſſu ſit, tuumque erga me ſtudium tanquam ſuperuacaneum reſpuat. Bona verba, inquit ille: videor enim illi rem omnium gratiſsimam facturus, beneuolentiæ erga hoſpitem oſtentandæ occaſionem illi offerens. Tantum verò me ſequere, ſtatimque qua ſit erga hoſpites reuerentia, tum quàm à comitate non auerſus, tum quæ alia eius bonitas, & ingenij amœniſsimi ſuauitas, cognoſces. Quin potius, bona fortuna duce, ille ipſe nos accedit: nempe ille qui cogitabundus ſecum loquitur. Et cum dicto Solonem allocutus: Venio, inquit, maximum tibi munus adducens, virum peregrinum egentem amicitiæ. Eſt autè genere & natione Scytha, vnus apud noſtrates ex

nobilibus & ſummo loco natis. Omnibus verò in patria relictis, huc venit nobiſcum conuerſaturus, eaque quæ per Græciam ſunt præſtantiſsima, viſurus. Porrò ego eius rei compendium illi inuentum curaui, quo pacto facillimè ſimul & expeditiſsimè vniuerſa perdiſceret, & optimis

σοις. ζῦτο δ' ἐῶ σοι προσαγαγεῖν αὐτόν. ἐ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω ποιήσεις, καὶ προξενήσεις αὐτοῦ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔμπροσθεν, ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο ἄθλων. τοῦδε ἡ Ἑλλάς. οὐκ ἔστι ξένος, σύμπαντές σε ἴσασι, πάντες σε φιλοῦσι, τηλικοῦτόν ἐστι τὸ κατὰ τὸν πρόβυτον τοῦτον. ἁπάντων ἐπιλήσῃ τῶν ἐν Σκυθίᾳ, σεαυτὸν ἐνθῶν. ἴσθι τῆς ἀποδημίας τὰ ἆθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ Ἑλληνικὸς κανών, τοῦτο λέγομα τῆς φιλοσοφίας τῆς Ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέστατος ὤν, ὃς σωθεὶς Σόλωνι, καὶ φίλος χρήσῃ ἀνθρώπῳ. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἦλθε ὁ Σόλων ὧδε ἀφῖκται, οἷα δὲ εἶπεν. ὡς

mis quibusque innoteſceret. Aliam verò ad hæc conſequenda viam compendioſiorem non tenebam, quam ſi hunc tibi adductum familiarem feciſſem. Itaque ſi Solonem ego planè pernoui, ſic facies, ac illum in bonorum notitiam & ſtudium perduces, & germanũ ciuem Græciæ eſſe oſtendes. Et quod tibi paulò antè dixi, Anacharſi, omnia iam viſo Solone cõſpexiſti. Hoc ſunt Athenæ, hoc eſt, ipſa Græcia. Neq; amplius hoſpitem te eſſe puta. Omnes te nouerunt, omnes certatim amore te proſequuntur. Tantum tibi in hoc ſene bonorũ repoſitũ eſſe ne dubites. Omnium in Scythia relictorum te capiet obliuio, iuncta cum illo conuerſatione. Habes peregrinationis tuæ præmia, ac amoris finem tantopere deſideratum. Hîc tibi Græca eſt regula, neq; nõ Atticæ philoſophiæ index certiſsimus. Quare hoc tibi perſuade, eum eſſe multò feliciſsimum, quicunque cum Solone verſatus fuerit, eoq; amico vtitur. Perlongum eſſet referre, quãtum cùm Solon ſit delectatus munere,

tum

ὡς δὲ λοιπὸν σωῦσαν, ὁ μὲν παιδιῶν, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ προσάγων τοῖς Ἑλλήνων καλοῖς, καὶ πάντα τρόπον ἐπιμελούμενος, ὅπως καλὸς ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὁ δὲ τεθηπὼς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκὼν ἄνω ἀφιεὶς πόμενος. ὡς γοῦν ὑπέσχετο αὐτῷ ὁ Τόξαρις, ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς τοῦ Σόλωνος ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ, καὶ πᾶσιν ὢν γνώριμος, καὶ ἐτιμᾶτο δι' ἐκεῖνον· οὐ γὰρ μικρὸν ὢν Σόλων ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τούτῳ, ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο. καὶ ἐφίλουν, ὃς ἐκεῖνον ἐδοκίμαζον, καὶ ἐπίστευον ἀεὶς ἄνδρας ἔσεσθαι τὰ τηλωσᾶα, καὶ ἐμύθη θη μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρσις

tum quibus verbis respondérit, ita vt in reliquum tempus dulcissimè simul & coniunctissimè conuixerint, alter quidem illorum, nempe Solon, docens & instituens rebus pulcherrimis, & amicum Anacharsin in omnium familiaritatem aggregans, Græcorumque optimatibus adducés, tum per omnia diligentissimè curam agens, quo pacto quamiucundissimè in Græcia in precio habitus præcelleret. Alter autem admirandam illius sapientiam attonito animo admiratus, ne altero quidem pede volès à senis latere discedebat. Itaq; quemadmodum illi pollicitus fuerat Toxaris, ex vnico Solone in puncto tēporis vniuersa cognouit, ac omnibus innotuit, & illius gratia à cunctis familiariter colebatur. Neq; enim mediocri laude Anacharsis virtutes solebat extollere Solon: verùm hominibus & hoc moris erat, vt quemadmodum Soloni legislatori libenter dicto audientes erant, amore quoque & beneuolentia prosequebantur, quoscunq; ille aliquo precio dignos esse existimabat, ac prorsus eosdem in reliquū vitos optimos esse credebāt. Solus verò ex Barbaris Anachar-

σις ἀνομοπνίκτος γιγόμενος, ἀ
χὴ Θεοξένῳ πιστεῦσαι, καὶ τὸ
τὸ ἰσχυοῦντι περὶ αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἂν οὐδὲ ἀνίσχυσε, οἶ-
μαι, εἰς Σκύθας, εἰ μὴ Σόλωνι
ἀπέβανε. βούλεσθε οὖν ἤδη
ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος,
ὡς μὴ ἀκέφαλος πλανοῖτο;
ὥρα γὰρ ἐδήγαι, οὗ τινός μοι
ἕνεκα ὁ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυ-
θίας, καὶ Τόξαρις τὰ πολλὰ ἐς
Μακεδονίαν ἥκετον, ἔτι καὶ
Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἐπα-
γομένῳ Ἀθήνηθεν. φημὶ δὲ
ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν
τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ πρὸς
Χαείτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι
τῆς ἀκόλου, εἰ βασιλικῷ ἀν-
δρὶ ἐμαυτὸν ἔικασα· βάρ-
βαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος.
καὶ οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς
Σύρους ἡμᾶς φαυλοτέρους εἶ-
ναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ οὐδὲ
κατὰ τὸ βασιλικὸν ἀσποιῶ
τἀμὰ εἰς πλὴν ὁμοιότητα, κατ'
ἐκεῖνα δέ. ὅτι γὰρ πρῶτον ἐ-
πιδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει,

sis initiatus est, ac ciuitate
donatus, si Theoxeno fide
habenda est, qui præterea cæ-
tera & hoc de illo literis ac
memoriæ prodidit. Sed ne-
que, vt opinor, retrò ad Scy-
thas Anacharsis abijt, nisi
Solone mortuo. Vultis igi-
tur fabulæ finem iam impo-
nam, ne sine capite obambu-
let? proinde iam tempus est
cognoscendi, ciues, cuius rei
gratia mihi Anacharsis ex
Scythia, & Toxaris in præ-
sentia venerunt in Macedo-
niam, ad quos Solonem quo-
que adultæ ætatis hominem
ab Athenis adduxi. [k] Si-
quidem aio & me non dis-
simile quiddam cum Ana-
charside passum esse. Ac per
Gratias vos obsecro, ne in-
dignabundo animo mihi vi-
tio vertatis similitudinem, si
viro regio memet ipse com-
parauero. Barbarus enim il-
le fuit: cæterùm nos Syros
vlla in re Scythis deteriores

ἐξιπλά-

non facilè dixeris. Atqui neq; res meas cũ regia magnificẽtia
cõponere annitor similitudine, nisi quantum ad ea quæ dixi-
mus. Nam cùm primùm in vestrã vrbẽ hospes immigrassem

statim

ἐξεπλάγην μὲν ἰνθὺς, ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἄλλην δυνάμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ἐπὶ πολὺ ἐτεθάπην πρὸς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξήρκουν ὅλῳ θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νησιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος ἐπιπόνθει, πρὸς τὴν τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμοιγε οὕτω διατεθεῖσθαι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀκμῇ τοσαύτῃ, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον, Ἀνθοῦσαν ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς θάλλει πόλις. οὕτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἤδη περὶ τῶν πρακτέων, καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τὸν λόγον ὑμῖν, πάλαι ἐβουλόμην. τίσι γὰρ ἄν ἄλλοις ἔδειξα, σιωπῇ παροδεύσας τηλικαύτην πόλιν; ἑξήτουν γὰρ, εἰ ἀποκρύψομαι τἀληθὲς, οἵ τινες οἱ προὔχοντες ἦσαν, καὶ εἰς ἄν τις προσελθὼν, καὶ συγγρα-

statim animo obstupefactus sum, visa eius & amplitudine & pulchritudine, ac incolarum multitudine, aliaque potentia & splendore omni cognito. Itaque multo tempore animo hærebam attonitus ad hæc, nec poteram cuncta abundè satis admiratione prosequi: cuiusmodi quiddam & [1] insularis ille iuuenis conspectis Menelai ædibus passus est. Neque verò alium ego obtinebam animum, intuitus vrbem tanto vigore vigentem, ac iuxta Poëtam illum omnibus bonis florentem, quibus ciuitas felix & beata solet affluere. Hoc iam affectus animo, deinceps de ijs quæ agenda forent, mecum deliberabam. Iam enim olim constitutum habebam oratione vos & laudibus illustrare. Quibus enim alijs ostendi, silentio tam præclaram ciuitatem præteriens? Quippe quærebam (neque enim veritatem prudens celabo) si qui essent qui reliquos dignitate anteirent, & quos aggressus aliquis, ac

συγγραψάμην & προσάτας, σωαγωνισᾶς χρῶτο πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ ἅς, ὥσπερ ὁ Ἀναχάρσιδι, καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον οὐχ αὐταῖς συλλαβαῖς ἔλεγον· ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ λίξιοι ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἀπαχθοῖ τοιούτους εὕροις ἄνδρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἐσθ' ἁμῖν ἄνδρα ἀείσω, γνῶθι μὲν καὶ ἀξιώματι πολὺ προύχοντε ἁπάντων, παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει τῇ Ἀττικῇ λεκάδι παραβάλλοις ἄν. ἃ δὲ παρὰ τοῦ δήμου εὔνοια, πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς αὐτὸς, καὶ τετύγηκέ τι, τί ἂν ἄλλο ἢ τῇ πόλει. τὴν μὲν γὰρ κατάστασιν καὶ τὴν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ἐν μεγέθει τοσούτῳ ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ μετ' εὐνοίας εὐδόκιμον, καὶ τὸ πρᾶον,

historia de illis memoriæ prodita, adiutoribus vteretur ad omnia. Ibi verò mihi non vnus, quemadmodum Anacharsidi, & ille quidem barbarus Toxaris, sed plures, aut potius omnes eadem tantùm non ijsdem syllabis respondebant. Multi quidem & alij præclari & industrij viri, ô hospes, in hac vrbe habitant, nec temerè alibi eiusmodi viros inuenies perinde bonos. [m] *Duo tamen cumprimis sunt longè optimi & præstantissimi, generis splendore & dignitate omnibus longè superiores: cæterùm disciplinarum cognitione ac dicendi facultate, Atticæ Musæ eos non absurdè comparaueris. Populi mirus erga illos fauor, & studium singulare existit. Et hoc quoque quod in ciuitate optimũ & præstantissimum esse constat, illorum bonitatem, & obuiam erga hospites humanitatem, nullamque in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam coniunctam cùm beneuolentia, tum animi*

mansue-

ον, καὶ τὸ ἀπρόσοδον, αὐτὸς ἂν ἄλλοις διηγήσαιο, παραθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ὃς μάλιστα θαυμάσῃς, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐστὸν, υἱὸς καὶ πατὴρ, ὁ μὲν, ἄν τινα Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπινοήσῃς· ὁ δὲ υἱὸς, καὶ ὀφθεὶς μὲν, αὐτίκα ἀπάξεταί σε. οὕτω μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρενωπόν τινα τρόπον ἀμορφίαν, ἢ δὲ καὶ φθέγξαιο μόνον, οἰχήσεταί σε ἀπὸ τῶν ὄντων ἀναλυσάμενον, ὅσα οὗτος Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γαλήνῃ ὁ νεανίσκος ἔχει, ἄγει ταῖ πόλις ἅπασα, κηλουμένη ἀκούσαι, ὁπόταν ἄρα μειρακιῶδες παρέλθοι. οἱοῖόν φασι τὸν τότε Ἀθηναίους πρὸς τὸν τοῦ Κλεινίου πεπονθέναι, παρ' ὅσον οἷς μὴ ἐκ ἐς μακρὰν μεταμέλησε τοῦ ἔρωτος, ὃν ἠράσθησαν τοῦ Ἀλκιβιάδου. τοῦτον δὴ καὶ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖται ἔτι

manſuetudinem & morum facilitatem quibuſuis accedentibus expoſitam, ipſe hauddubiè alijs verbis celebrabis, paulò pòſt harum rerum facto periculo. Atque vt mireris impenſiùs, ex vna eadémque famlia ſunt pater & filius. Alter quidem non alius quam ſi Solonem, aut Periclem, aut Ariſtidem animo conceperis: alter verò filius, te ſaltè conſpectum actutũ domum abducturus eſt. Adeò præſtanti corpore viſendus eſt, & maſcula quadam forma decorus & amabilis. Quòd ſi modò ore vocẽ ſoluto loqui inceperit, ducet te reuinctum ab auribus. tantam dicendi venerem, & verborum ſuauitatem iuuenis in lingua ſitam poſsidet. Quinetiam [n] vniuerſa ciuitas ad audiendum inhiat, quoties ad populum verba facturus progreditur: cuiuſmodi aiunt Athenienſibus quondam accidiſſe in Cliniæ filio adamando, præterquam quòd non multò pòſt eos amoris ſummè pœnituerit, quo [o] Alcibiadem complexi fuerant. Porrò hunc non ciuitas ſolùm arctiſsimè diligit, verumetiam reuerenter habere non

ἄνδρα ἀξιοῖ. καὶ ὅλως, ἐφ' τοῦτο ἡμῖν δημόσιον ἀγαθόν ὅτι, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος. εἰ δὲ αὐτός τι, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, δίκαιόν σε, μὴ φίλον ποιήσαντο, πᾶσαν ἔχεις τὴν πόλιν. καὶ ἐπισῦσαι χρὴ τῷ χεῖρα ἕτοιμον, καὶ σε ἔτ' ἐνδοιάσιμα τὰ σά. ταῦτα νὴ τὸν Δί' ἅπαντος ἦν λόγου, εἰ χρὴ καὶ ὅρκον ἐπάγειν τῷ λόγῳ. καί μοι, ἤδη πεπειρωμένῳ, τὸ πολὺν τὸν προσόντων ἀρκεῖσθαι ἔδοξα. οὐχ ἕδρας τοίνυν, ἀλλ' ἀμβολῆς ἔργον, ὡς ὁ Κεῖος φησίν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν καλῶν κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. ἢν γὰρ τοῦθ' ὑπάρξῃ, ὥσπερ πάντα, καὶ πλοῦς ἔσται καὶ λαοκύμων ἡ θάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

dedignatur. In summa, hic cum hoc nobis populare bonum est hic vir, & ingens commoditas omnibus. Hic si te & eius pater susceperint, & tecum amicitiam & societatem fecerint, totam ciuitatem deuinctam habebis. Tantùm autem ad illum manus extendenda est, nec amplius res tuæ erunt in ambiguo. Hæc per Iouem ab omnibus dicebantur, etsi iureiurando oratio mea mihi confirmanda sit. Ac mihi iam earum rerum facienti periculum, ne minimam quidem partem dicendo assecutus esse videor. Itaque neq; desidiæ, neque moræ indulgendæ locus est, vt ait Poëta Ceius, verùm omnes rudentes pariter mouëdi sunt, præterea nihil non dicendũ & faciendum, quò in amicitiam illorum insinuemur. Quod quidem si ex sententia consecuti fuerimus, tranquilla sunt omnia, & nauigatio non improspera, ac mare placidum, & portus in propinquo constitutus.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOSPES.] *Aut hoſpitum excipiendorum præfectus. Suidas:* προξένους ἐκάλουν, τοὺς πεπιμφθέντας, εἰς τὸ ὑποδέχεσθαι τοὺς ξένους, ἐξ ἄλλων πόλεων ἀφιγμένους. i. Proxenos appellabant, qui eſſent hoſpitibus excipiendis præfecti. Hic enim erga peregrinos humanitatis laudem & imaginem continet. b Non fuit.] *Exempli narratio, qua quos laudare inſtituit, cum veteri Solone comparat, eosq; quaſi omnium aliorũ inſtar quoddam facit.*

c Anacharſides.] *Vide huius vitam & epitaphium apud Laërtium. Nam is Scytha natus, inter celebres philoſophos habitus eſt Athenis, de quo fertur epigramma hoc Ioannis Alexandri Briſſicani, ad Ioannem Fabrum:*

Hoſpes Anacharſis Scythicis egreſſus ab oris,
(Nam patriæ morum eſt nomine victus amor)
Multorum mores, multorum vidit & vrbes:
Nempe Ithaci fertur laus ea prima ducis.
Tandem animi linguæq; vt cultũ abſolueret, vrbem
Cecropiam celeri pergit adire gradu.
Atq; iſthic ſimili Græcorum ornatus amictu,
Nam Scythiæ dederat cætera cuncta ſuæ.
Viuendi non pauca exempla accepit Athenis:
Vrbs equidem exemplo, ſæpe iuuare ſolet
Dogmata tum magni didicit conſulta Solonis:
Sic tacitas vires ſæpe magiſter habet.
Idem hoſpes Latijs nunc ſe quoq; finibus infert,
Romana immutans pallia Græca toga.
Illi, igitur qui mos tuus eſt me interprete, amicos,
Pande fores, placido ſuſcipe & hoſpitio.
Certè hominem ſic iſtuc cupiat quod dicitur eſſe,
Sincera hoſpitij teſſara ſola facit. (gat,
Quòd ſi illam improbitas morũ, faber optime, fran-
Nõ video quidnam turpius eſſe queat. d Octi-

pedes.] *Scythico prouerbio dicebantur, quibus ruſticanæ tantùm opes erant, quiq; duos boues, & currum vnum. Inter opes enim ruſticanas, præcipuè recenſet Heſiodus lib. 2. O-*

perum & dierum τὸν βοῦν ἀροτῆρα. i. bovem aratorē. e Ablegare.] *Morem hunc mittendi ad Zamolxim, ſcribit* Herodotus *in 4. Strabo in 7. & Suidas in dictione* Ζαμόλξις. f In Ceramico.] *Locus erat Athenis, vbi, qui in bello ceciderant, ſepeliebantur: autore Suida. Meminit & Pauſanias in Græcia, Attica, & Luciamus in Piſcatore. Item in Meretricio Meliſſæ & Bacchidis, vbi pro loco, in quo meretrices habitabant, capitur.* g Atque ex his ipſis Atticis.] *Athenienſes ſe dicebant eſſe αὐτόχθονες, quaſi interrigenas dicas, ex ipſa terra genitos, ipſius terræ alumnos, indigenas. Aiunt Erichtheum ex terra editum, præbuiſſe argumentum, vt Athenienſes, quibus is imperârit, terra item geniti cenſerentur, ac nominarentur αὐτόχθονες, ſicuti etiam docuit Plato. Proinde eius rei ſymbolum τέττιγας. i. cicadas aureas ſolitos geſtare, dictoſq; eo nomine Tettigophoros. Etenim eiuſmodi traditur animalis origo. Cuius rei teſtis quoq; locupletiſſimus eſt Thucydides hiſtoria prima, id quod Virgilius, in Cyri indicat:*

Aurea ſolenni comptum quem fibula ritu,
Moſopio erecti, nectabat dente cicadæ. *Meminit & Iuſtinus libro 2. & Demoſthenes in Oratione περὶ τῆς παραπρεσβείας: μόνοι γὰρ τῶν πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς. Tertullianus in libro de velandis virginibus. Athenæus in lib. β. δειπνοσοφιστῶν. Verùm omnium copioſiſſimè, interpres Ariſtophanis in Nubibus: οἱ μὲν παλαιοὶ κατὰ τὴν ἀναστολὴν, τῶν τριχῶν χρυσῶν ἐχρῶντο τέττιγι τεκμήριον, ὅτι αὐτόχθονες ἦσαν, &c. Quo loco citat & Thucydidem eius rei authorem. Erechthei filias in numero deorum habitas* M. Cic. *refert.* h Itaque huius negociationis.] *Cicero lib. 3. Officiorum, mercatum bonarum artium appellat.* Max. Tyrius Platonicus, *Sermone 17. ſcribit, Pythagoricos honeſtam mercaturam in Græciam miſiſſe, nempe ex Italia ſcientias quaſdam Athenas vſque. Plato in Sophiſta & in Pythagora, docet longè nos attentiores eſſe debere in diſciplinis, quàm in alijs mercibus emendis. In eundum modum & Iſocrates admonet, eſſe longè quàm turpiſſimum mercatores immenſa maria tranſmittere, quò facultates ſuas augeant, & adoleſcentes nautiquam induſtriæ contendere, quo rectam animi conſtitutionem è bonis ſtudijs aſſequantur.*

i Sed

i Sed agè.] *Per suos deos vnaquæque gens iurare consueuit. Scytharum dij sunt Acinacis, Zalmois & Ventus. Vide Lucianum in Toxaride.* *k* Siquidem aio.] *Adaptatio suæ causæ.* *l* Insularis ille.] *Telemachus, scilicet ex insula Ithaca. Homerus Odyss. δ. Menelai domum ex auro, electro, argento & ebore concinnatam, cum stupore quodam miratur.* *m* Duo tamen.] *Collatio & amplificatio personarum.* *n* Vniuersa ciuitas inhiat.] *ἡ πόλις ἅπασα κεκλωότες ἄκουον.* id est, *vrbs tota hiantes auscultant. Synthesis est generis & numeri.*

o Alcibiadem complexi.] *Hoc abundè scribit Plutarchus in Alcibiade, Aristophanes in Ranis, & Val. Maximus lib. 7. de Sapienter factis & dictis.*

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟ-ρίαν συγγράφειν.

QVOMODO HISTORIA scribenda sit.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdascalicus liber est, continens præcepta ac regulas de historia scribenda. Diuiditur autem in duas partes. In priore exposito fine seu officio Historici, & confutatis ijs, qui duplicem Historiæ finem faciunt, vtile videlicet & delectabile, mox vitia recenset, quæ tum in verbis & compositione, tum in ipsis rebus vitanda sit, & hoc sub exemplis aliorum, quo quique modo aut genere peccârint, ostendendo. In posteriore autem parte primùm quæ afferre ad hanc rem, quæque antea quasi domi suæ comparata habere debeat is, qui ad scribendam historiam accedit, exponit. Deinde regulas primùm de rebus, deinde de expositione & phrasi verborum, postremò & de partibus operis tradit, etiam hîc exemplis aliorum præcepta sua confirmando.

Orditur autem ab occasione, quam collatione Abderitici morbi amplificat.

Βδηρίτας φασὶ, Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἰμπεσεῖν τι νόσημα, ὦ ἑταῖρε Φίλων, τοιοῦτον· πυρετάνειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς ἐρρωμένως, καὶ λιπαρεῖ ὑπὸ πυρετῷ, περὶ δὲ τὸν ἑβδόμιον, τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυὲν, τοῖς δὲ ἱδρὼς ἐπιγενόμενος πολὺς, καὶ οὕτως ἔλυσε τὸν πυρετὸν, εἰς γέλοιόν τι πάθος περιστήσας τὰς γνώμας αὐτῶν. ἅπαντας γὰρ ἐκφαύλως διαπαρεκινοῦντο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβόων, μάλιστα δὲ τὸν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμανώδουν, καὶ τὸν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει διεξήεσαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἡ πόλις ὠχρῶν ἁπάντων καὶ λιπῶν. τῶν ἑβδομαίων ἐπέσων τραγῳδῶν· Σὺ δὲ ὦ θεῶν τύραννε, καὶ ἀνθρώπων ἔρως, καὶ

Bdericitæ aiunt Lysimacho iam regnante morbum incidisse, optime Philo, huiuscemodi quendam: Febricitari principiò quidem cœpisse per vrbem vniuersos, primo statim die febri cōtinua ac valida grauiter correptos. Circa septimum autem diem aliis quidem multus è naribus profluens sanguis, aliis verò exortus sudor, etiam ipse immodicus febrim dissoluit, ac finijt. Cæterùm ridicula quadam perturbatione mentes illorum idem hic morbus inuoluit. Omnes enim quasi ad c Tragœdias agendas impellebantur, & Iambica personabant, multúmque vociferabantur. Maximè autem Euripidis Andromedam canticis referebant, & Perſei ſermonem per vices recitabant. Plenáque adeò ciuitas erat pallidis & macilentis illis ſeptimanis Tragœdis notum illud:

At ô tyranne hominumq; diuorumq; Amor,

Et

ἡ τἆλλα μιγάλῃ τῇ φωνῇ ἐναβοῶντων καὶ ζῦτο ἐπιβοῶν, ἄχρι δὲ χειμῶν, καὶ ἰρύσ& κ μιγαλγνόμενον, ἐπαυσε λιμοκτονοῦντας αὐτούς. αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ ζῦ ζιότου παρασχεῖν Ἀρχέλα& ὁ τραγῳδός. εὐδοκιμῶν τότε, μετοιῶτ& βίρους, ἐν ποτῷ ὄντ πλουμῷ παγῳδήσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομίδαν, ὡς πυρίξω τε ἀπὸ ζοῦ θιάτρου ζὺς πολλοὺς, καὶ ἀνασάντας ὕστερον ἐς τὴν τραγῳδίαν παρελθάνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρούσης τ Ἀνδρομίδας τῇ μνήμῃ αὐτοῦ, καὶ τῶν Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τὴν ἑκάστου γνόμην παρεπιζομένης. ὡς οὖν ἔν, φασιν, ἑνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθ& καὶ νῦν τὸς πολλὸς τῶν πεπαιδευμένων περιελύειν, ἐφ' ὅσε τραγῳδεῖν. ἥκατζον γὰρ ἂν τοῦτο παρέπαιον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, ὁ φαύλοις ἰαμβοποιοῖς, ἀπ' ἀφ' οὗ δὲ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται, ὁ πό-

Et cætera quæ ſequuntur, magna voce exclamantibus, & hoc in longum vſque, donec ſuperueniente iam hyeme, frigus nimium obortum ab inſania ac magis iſtis cohiberet ipſos. Cauſam verò eius rei videtur mihi præbuiſſe Archelaus Tragicus Poëta, qui illis temporibus celebris erat, qui media æſtate, multóque æſtu, Andromedæ fabulam ipſis egerat, ita vt multi ex theatro redirent febricitantes, & mētibus euerſi poſtea in eandem Tragœdiam delaberentur, obuerſante illorum memoriæ Andromedâ, ac Perſeo vnà cum Meduſa ſingulorum animis & cogitationibus obuolante. Vt igitur alterum cum altero comparetur, quemadmodū vulgò dicunt, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore pleroſque doctorum inuaſit: [d] non vt ipſi quoque Tragœdias agant. nam in hoc minùs delirarent, alienis Iambicis, ijſq; haud malis occupati: ſed ex quo obuia illa, & velut ante pedes expoſita

ſemel

πόλεμος ὁ πρὸς τὰς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τραῦμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νίκαι, ἁπάντων ὅσοις ἐχ ἱστορίαν συγγράφειν. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδου, καὶ Ἡροδότου, καὶ Ξενοφῶντος ὑμῖν ἅπαντες, καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἄρ' ἐκεῖνο, τὸ· Πόλεμος ἁπάντων πατὴρ, εἴγε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, ἑνὸς μιᾷ τῇ πληγῇ. ταῦτα λέγω, ὦ Φιλότης, ὁρῶντα καὶ ἀκούοντά μοι, τὸ τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο ἐσῆλθεν. ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλαύνειν ἤδη ἐπελαύνων, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἦν ἔργον ἴδοις· ὁ μὲν ὅπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ λίθους παραφέρων, ὁ δὲ ἐποικοδομῶν τοῦ τείχους, ὁ δὲ ἔπαλξιν ὑποστείβων, ὁ δὲ ἄλλος ἄλό τι τῶν χρησίμων ὑπουργῶν. ὁ δὲ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν ἔχων ὅ, τι καὶ πράττοι (ἁπάντων

semel moueri cœperit, puta bellum istud aduersus Barbaros, & vulnus in Armenia acceptum, continuæq; victoriæ illæ, nemo vnus iam est qui non historiam scribere velit: imò verò Thucydides, & Herodoti, & Xenophontes, cuncti nobis facti sunt: &, vt apparet, verum illud tandem fuit, quod dicit: [e] Bellum omnium pater est: quandoquidem & historiarum scriptores tam multos procreauit, idq; vna hac plaga. Hæc igitur, ô amice, postea quam viderem atque audirem, Sinopensis illius in mentem venit. Quando enim Philippus rex ferebatur cum exercitu iam aduentare, Corinthij omnes trepidi turbari cœperunt, & pro se quisque sedulò facere: alius quidem arma apparando, alius autem saxa comportando, alius muros ciuitatis reficiendo, alius propugnacula & turres suffulciendo: deniq; alius aliud aliquid quod ad rem pertineret, subministrando. [f] Diogenes autem cùm hæc aspiceret, quoniam ipse nihil haberet quod ageret (nemo

(οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ἐς ἄλλο ἐχρῆτο) ἀμφιῤῥαίνῃ τε τὸ πριβώλιον, σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανε δίκῃ, ἄνω καὶ κάτω τοῦ Κρανίου· καί τινος τῶν ἐπιτυχόντων ἐρομένου, τί ταῦτα ποιεῖς, ὦ Διόγενες; ἐκύλιε, ἔφη, κατὰ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνος ἀργὸς ἀποκλίνω ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις. καὐτὸς οὖν, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄρων ἄλλῳ ἐν ὄχλῳ πολυφθόνῳ καὶ καιρῷ, μηδ' ὥσπερ κωμικὸν ἀπορῥόρημα, κενεὸς σιωπῇ παραφοιτῶν, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν μοι κυλίσαι τὸν πίθον, οὐχ ἱστορίαν συγγράφων, οὐδὲ πράξεις αὐτὰς διεξιών. οὐχ ὅτῳ μεγαλόφρων ἐγὼ, μηδὲ τοῦτο δέους περὶ ἐμοῦ. οἶδα γὰρ ἁλίσκος ὁ κινδύνου, εἰ καλά τῳ πετρῶν κυλίδοιτο, καὶ μάλιστα οἷον τὸ μοῦ τοῦτο πιθάκνιον, οὐδὲ πάνυ καρτερῶς κεκραμένον.

(nemo enim ipsum ad vllum aliquod ministerium adhibebat) cincto circum se pallio, seriò admodum & ipse dolium suum, in quo tum forte habitabat, & sursum ac deorsum per Cranium volutare cœpit: ac rogante quopiam ex familiaribus, &, quid hoc, inquiente, Diogenes agis? Voluto, respondit ille, ego etiam dolium meũ, vt ne solus ociosè feriari videar inter tot laborantes. Et ego igitur, ô Philo, vt ne solus mutus forem in hoc loquaci ac strepero seculo, neque perinde ac comicum aliquod satellitium cum silentio hians præterueherer, non abs re facturum me esse arbitratus sum, si quoad possibile mihi esset, etiam ipse dolium volutarem: nõ historiam scribendo, neque etiam ipsas res gestas commemorando: non ita temerarius equidem sum, neque etiam hoc de me timeas licet. Noui enim quantum periculum hoc sit, si quis per saxa ac rupes volutet, & maximè tale, quale meũ est doliolum, ne validè quidem satis etiã fictum ac coctum,

μαμμῶν· λιθὸς γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μικρόν τι λιθίδιον προσπλάσαντα, συλλίγειν τὰ ὄστρακα, τί οὖν ἔτι γνωσάμοι, καὶ ὅπως ἀσφαλῶς μιθήξω τοῦ πολέμου, αὐτὸς ἔξω βέλους ἰσὰς, ἐγώ σοι φράσω. τοῦ μὲν καπνοῦ, καὶ κύματος, καὶ φροντίδων, ὅσα τῶν συγγράφειν ἔνεσιν, ἀνήξω ἐμαυτὸν, τῶν ποιῶν. παραίνεσιν δέ τινα μικρὰν, καὶ ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑποθήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσωμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἄκρου γε τοῦ λαχάνου τοῦ πηλοῦ προσαψάμην. καί σοι ὀλίγα παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ὃ μᾶλλον, ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἰσθίειν. ἀλλὰ πάνυ ῥᾴδιον νῦ πρόκειται, καὶ ἅπαντα ἔνι, ἰσοδίαν συγγράψαι, ἴσως τις ἐρμηνεύσαι, τὸ ἐπιπλοὸν δυνήσαι. τὸ δ' οἴεσθά που καὶ αὐτὸς, ὦ ἑταῖρε, ὡς ὁ

coctum, adeò vt si quis exiguum aliquem lapillum ipsi illidat, statim admodum testæ colligēdæ illi sint. Quid igitur decretum mihi est? & quo pacto bellum tutò conficiam, ipse extra teli iactum constitutus? Dicam equidem tibi. [h] A fumo quidem, & fluctibus, & curis, quæcunque historiam scribentem circunstant, abstinebo meipsum: admonitionem autem quandam paruam, & præceptiones hasce modicas scribentibus subministrabo, vt exædificationi saltem vnà cum illis adsim, etiamsi ab inscriptione abfuero, summo tantùm digito videlicet lutū attingēdo. Quanquam neque admonitione plerique opus esse sibi ad hanc rem putant, non magis quàm arte aliqua ad vadendum aut videndum, aut edendum, sed planè facillimum, ac promptum, & cuiusuis hominis esse existimant historiam scribere, si quis modò exponere verbis possit quod vtcunque in mentem venit. [i] Cæterùm nosti & ipse, ô amice, quòd

ὡς· οὐ τῶν ῥᾳθύμως σωτιθῶσι δυ-
νησόμεθα· ζῆτ' ἔστιν, ἀλλ' εἴ
τι ἐν λόγοις καὶ ἄλλο, πολλῆς
τῆς φροντίδος δεόμενον, ἵν'
τοῦτο, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησίν,
ὡς ἀεὶ κτῆμα σωτιθῇ. οἶδα
μὲν οὖν οὐ πάνυ πολλοὺς αὐ-
τῶν ἐπισρέψων, ἐνίοις δὲ καὶ
πάνυ ἐπαχθὴς δόξων, καὶ
μάλιστα, οἷς ἔσοις ἄποτε τέλει-
ον ἤδη, καὶ ἐν ᾧ κοινῷ δι-
δασκάλου, ἡ ἰσοτία, ἡ δὲ καὶ ἐ-
πίνηλον τῶν τότε ἀκροα-
σαμένων, μανία· εἴ γε ἐλ-
πὶς ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιή-
σουσιν, ἢ μεταγράψουσί τι
τῶν ἅπαξ ἐκτυρωμένων, καὶ
ὅσπερ ἐς τὰς βασιλείους αὐ-
λὰς ἀφικομένων. ὅμως δὲ
οὐ χεῖρον καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐ-
πανέσαι ἀρῶμαι, ἵν' εἴ που
τι πόλεμος ἄλλος συσαίη,
ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰν-
δοῖς πρὸς Βακτρίους (οὐ γὰρ
πρὸς ἡμᾶς γε δοκῶ τινα ἄν-
δρα, ἁπάντων ἤδη ἐκτετρωμένων)
ἔχωσιν

quòd hoc neq; facillimorum quippiam sit, neque eorum quæ negligenter ac temerè componi possunt: sed si quid aliud quid vsquam inter ea quæ oratione traduntur, multa cura opus habet, hoc certè habet, si quis, vt Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio igitur paucos fore, quos mea hæc oratio conuertet, imò quibusdam etiam molestus videbor: illis maximè, quibus iam opus suum absolutum est, & historia in publicum emissa. Quòd si verò etiam laudata est ab ijs, qui tum audierunt eam, insania profectò fuerit sperare illos immutaturos aliquid, aut transcripturos esse eorum, quæ iam semel edita atque auctorata, & quasi in regiam aulam relata sunt. Sed tamen non absre fuerit, etiã eos ipsos admonere hîc, vt si quando bellũ aliud exortum fuerit, vel Galatarum cõtra Getas, vel Indorum contra Bactrianos (neq; enim aduersum nos puto quisquam aliquid mouere sustinebit, cunctis iam perdomitis et sub iugũ missis) melius

ἔχωσιν ἅμαυρον σωτιθῆναι, τὸν λανόνα τοῦτον προσάγοντα, εἰ καὶ μὴ τοῖς δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι. ἀλλὰ μὲν, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πήχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μετροῦντο τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δὲ ὁ πάνυ ἀνιάσεται, εἰ πάντες Ἀβδηρῖται ἐπόντες Ἀνδρομέδαν πρᾶξαι θῶσι. Διπλοῦν δὲ ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου· τὰ μὲν γὰρ αἱρεῖσθαι, τὰ δὲ φεύγειν διδάσκει, φέρε, πρῶτα ἀποβλέψωμεν ἅττινα φυκτέον ἐστὶ καὶ ἰσοσθένειν συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα ἐκβατέον. ἔπειτα, οἷς χρώμενος, ἂν ἁμάρτῃ τις ὀρθῆς, καὶ ἐπ' εὐθὺ ἀγάγοις, ἀρχήν τινα οἵαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν εἰ τινα τοῖς ἔργοις ἁρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστου, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐμμενετέον, καὶ ὅσα παραβατέον ἅμαυρον, καὶ ὅπως ἁρμηνεῦσαι αὐτὰ, καὶ σωφρονῆσαι. ταῦτα μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὕστερον, νῦν

meliùs ac rectiùs componere tamen possint adhibita hac quasi quadã regula, si modò recta eadẽ ipsis videbitur: sin minùs, ipsi quidem tamẽ eodem cubito, quemadmodum & nunc, metiantur negotiũ: medicus autem non admodũ ægrè feret, si omnes Abderitæ isti volentes ac vltrò Andromedæ fabulam agãt. [k] Porrò quando duplex huius consilij opus est (alia enim eligere ac sequi docet, alia verò vitare) principiò age dicamus quæ nã fugienda sint ei, qui historiam scribet, & à quibus integrum ac purum maximè præbere se debeat. Deinde quibus rebus, vtendo nõ aberrauerit à recta via, & eò quò tendit, ducente: nempe quo exordio incipiendum sit, quo ordine res quæque iungendæ inter se, & componendæ sint, quis modus singulis adhibendus, quæ silentio prætereunda, quibus immorandum, & quæ cursu præteruehi satius sit, quomodo exponenda eadem, & coaptanda sint. Atque hæc quidem & his similia posteriore loco tractabimus, nunc

ρων, νυν δ' τὰς ἁμαρτίας ἄλλη ἀπωμνήμ, ὁπόσα ζῆς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθοῦσιν. ἀμφὶ μὲν κοινὰ πάντων λόγων δεῖν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτυχίᾳ, μακρόν τι ἂν εἴη ἐπελθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον· κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἁπάντων λόγων δεῖν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ καὶ ἁρμονίᾳ, ἃ δ' ἐν ἰσοτίᾳ ἁμαρτάνουσι, τὰ ζιαφέροντα ἂν ἴδοις ἐπιτηρῶν, οἷα ἐμοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔλαθε, καὶ μάλιστα, ἂν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπτάσῃς τὰ ὦτα. οὐκ ἄκαιρον δέ, μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεύσαι ἕνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἄλλῃ ὅτου συγγεγραμμένων. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἡλίκον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπώμεθα. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἴσα τῶν γεγενημένων, ζῆς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν διατρίβουσι, mus, nunc autem vitia ea commemorabimus, quæ malè scribentes aut componentes sequi solent. Quæ igitur communia scriptorum vitia sunt, in verbis, in sonoritate, in sententia, & cæteris malè & insciteè compositis, longum fuerit persequi, & à præsenti instituto etiã alienum. Nam communia, vt dixi, omnium sermonum vitia sunt, quæ in verbis & concinnitate vocum peccantur. Quæ verò in historia peculiariter quidã peccant, ea facilè deprehendas obseruando: id quod & mihi sæpenumerò vsu venit, inter auscultandum, & maximè si omnibus illis aures apertas præbueris. Sed non intempestiuum fuerit interea etiam exempli causa quædam eiusmodi repetere & commemorare, quæ iam ita composita atque edita habentur. Ac primùm quidem illud, quantum peccent, consideremus. Nam plerique ipsorum neglecto eo vt rem ipsam perinde vt gesta est, exponant, in laudibus Imperatorum & ducum immorantur,

τὸς μὲν οἰκείους ἐς ὕψος ἐπαί-
ροντες, τὸς δὲ πολεμίους δὲ πί-
ρατος μικρὸν καταῤῥίπλου-
τες, ἀγνοοῦντες ὡς ὁ σενῷ τῷ
λιθμῷ διώρισται καὶ διατετεί-
χισαι ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώ-
μιον. ἀλλά τι μέγα τεῖχος
ἐν μέσῳ δι' αὐτῶν, καὶ τὸ
τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς
διὰ πασῶν ὅτι πρὸς ἄπηλα,
ἂν γε τῷ μὴ ἐγκωμιάζοντι
μόνον ἑνὸς μέλει, ὁπόσον ἐπαι-
νέσαι, καὶ ὑφράναι τὸν ἐπαινού-
μενον, καὶ εἰ ψευσαμένῳ ἐπάρ-
χει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον
ἂν φροντίσειεν· ἡ δὲ ἵστ' ἄν
τι ψεῦδος ἐμπεσὸν ἡ ἱσο-
εία, οὐδ' ἀκαειᾶον ἀνάσχοι-
το, οὐ μᾶλλον, ἢ τὴν ἀρ-
τηρίαν ἰατρῶν παῖδες φα-
σι τὴν τραχεῖαν παραλέξι-
σθαι. ἄν τι ἐς αὐτὴν κατα-
πόσῃ. ἔτι ἀγνοεῖν ἔοικα-
σιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς
μὲν, καὶ ποιημάτων ἅπαν
ἐπόχεσις, καὶ διανόησ
ἴδιοι, ἱστορίας δὲ ἄπ-
οι.

ἐκεῖ

suos quidem in cœlum extollentes, contrà autem hostes vltra modum deprimentes, ignari videlicet quòd nõ angusto aliquo [m] Isthmo diuisa & interfepta sint hîc storia & encomium, sed magno quodam muro per medium eunte distincta, & musicorum illud, [n] δὶς διὰ πασῶν, hoc est, bis per omnes chordas, quod dici solet, inter se distant. Siquidem ille qui encomium scribit, hoc vnum spectat, vt quibuscunque modis possit, eum quem laudandum suscepit, extollat atque oblectet: etiamsi per mendacium fortè id consequatur quò tendit, parum id curat. At contrà historia [o] nihil falsum inseri sibi, ne pauxillum quidem permittit, non magis quàm arteriam dicunt medicorum pueri, eam, quæ trachea siue aspera vocatur, quicquam potus aut cibi in se recipere. Rursum nescire ijdem videntur quòd & poëticè quidem & poëmata aliud promittunt, aliud historiæ, regulasq; diuersas habent.

Nam

ἐκεῖ· μ γὰρ ἀκρατὴς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος ἐστὶ, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. ἔνθεος γὰρ καὶ μανικός ἐστιν, καὶ ἐκ Μουσῶν, κἂν ἵππων ἐπιπλήρωσιν ἅρμα βούλεσθαι θεῖναι, κἂν ἐφ' ὁπότερα ἄλλους, ἢ ἐπ' ἀνθρώπων ἄκρων θεόμενος ἀναβιβάσηται, φθόνος οὐδείς. οὐδ' ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀναστάσας, ἀωρεῖ ὁμοῦ γῆν καὶ θάλατταν, ἀλλάττεσθαι μὲν ἀπρεπείας ἕνεκεν, συντρίβῃ τὰ πάντα μαρμαίροντα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀγαπίμονα ἐπανίσαι θέλουσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων. Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι πῶς ἀσφαλές, καὶ τὰ ὁμματα, τὸ σθένος δὲ, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι, πλὴν δὴ γόνιμον, τῷ Ἄρει, καὶ ὅλως, σωφρονέστερον ἐκ πάντων θεῶν γενέσθαι δεῖ, τὸν ἀτρέως καὶ Αἰρόπης. ἀ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν, ἀλλ' Ἄρης, μόνος ἅπας ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτῶν.

Nam illi quidem libertas nullius alterius arbitrio ſubiecta eſt, vnáq; hæc lex eſt, quicquid poëta ipſi viſum fuerit. Diuino enim ſpiritu agitur, & à Muſis dependet, illarum numine afflatus: & ſiue equos alatos corrui iungere voluerit, ſiue alios ſuper aquam, aut in ſummas ariſtas curſurus per illas attollet, nemo vetat: neque etiam quando Iupiter ipſorum ex vna catena alligata in ſublime attraxerit pariter terram & mare, quicquam ex eo ſibi metuunt, ne videlicet dirupta illa conterantur, ac pereant omnia illa deorſum præcipitata. Sed & ſi Agamemnonem laudare volunt, nemo prohibet quò minus illum Ioui ſimilem faciant, & quod ad caput, & quod ad oculos pertinet: quod autem ad pectus attinet, fratri ipſius Neptuno, & quod ad balteum, Marti & omnino compoſitum quendam ex omnibus dijs oportet eſſe filium illum Atrei & Aeropes. Neq; enim ſufficit Iupiter, neque Neptunus, neque Mars, vt ſinguli illius pulchritudinẽ ac formam compleant.

ἡ ἱστορία ἢ, λῷ τινα μολα-
κείαν διαύτῳ προσλάβῃ, τί
ἄλλο, ἢ ποδίτης ποιητικὴ, γί-
γνεται, τῆς μεγαλοφωνίας ἢ
ἰκάνης ἐξημμένη, τἄλλα λοι-
πὰ ἢ τετρατέαν γυμνὰ
τῶν μέτρων, καὶ ἢ αὐτὰ ἐπι-
σημοτέραν ἐκφαίνουσα; μέ-
γα δίνιον, μᾶλλον ἢ ὑπέρμε-
γα τοῦτο μακὸν, εἰ μὴ ἀδελη
τις χωείσαν τὰ ἱστορίας, ἢ τὰ
ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπασάγα τῇ
ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώ-
ματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγ-
κώμιον, ἢ τὰς ἐν τούτοις ὑπερ-
βολάς. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀνδρι-
άντὶ τῶν καρτερῶν τὸν
κομιδῇ πρινίνων, ἀλαργίσι
περιβάλοι, καὶ ὦν ἄλλῳ κόσ-
μῳ ὦν ἐπιτηδείῳ, καὶ φοίνικον
ἐμπρίθοι, καὶ ψιμμύθιον, ὦν
πρόσωπον, Ἡράκλεος, ὡς κατ-
αγέλασον αὐτὸν ἀπεργά-
σαιτο, ἀσχώνας ὦν κόσ-
μῳ ἰκάνῳ, καὶ οὐ τοῦτό φη-
μι, ὡς ὄχι καὶ ἐπαινετέον ἐν
ἱστορίᾳ ἐνίοτε, ἀλλ' ἐν καιρῷ
ὦν πρόσκοντι ἐπαινετέον,

At verò hiſtoria ſi quam huiuſcemodi adulationē recipiat, quid aliud quàm pedeſtris quædam poëtice redditur, grandiloquentia iſtâ verborum carens: cæterùm reliquas illas præſtigias ac vanitates nudas abſq; verſibus, & ob hoc etiam magis conſpicuas oſtentans? Magnum igitur hoc, imò magis plus quàm magnum vitium fuerit, ſi quis neſciat ea quæ hiſtoriæ propria ſunt, ab ijs quæ ſunt poëtices, ſeparare, ſed introducit in hiſtoriam alterius ornamenta & fucum, fabulas videlicet & laudes, & eos qui in his rebus veritatis exceſſus fiunt: non ſecus ac ſi quis athletæ alicui iſtorum validorum & vehementer robuſtorum purpuram induat, ac cæteris ornamentis meretricijs eum exornet, præterea & fuco & ceruſſa faciem eius oblinat. Vt enim, dij boni, omnino ridiculum redderet, deformando ipſum ornatu illo? Atqui non hoc dico, quaſi non & laudandum in hiſtoria interdum ſit, ſed ſuo loco & tempore laudandum, modum-

μὴ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγνωσομένοις αὐτά. καὶ ὅλως, πρὸς τὰ ἔπη τὰ καινοτέρια τὰ διαῦτα, ἄπερ μικρὸν ὕστερον ἐπιλείξομεν. ὅσοι δ' οἴονται καλῶς διαιρεῖν εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο ἀποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν, καὶ εὐφραῖνον τοὺς ἐντυγχάνοντας, ὀλίγον ὅσον τἀληθοῦς ἁμαρτάνασι· πρῶτον μὲν διαβάλλοντες τῇ διαιρέσει χρώμενοι· ἓν γὰρ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅσπερ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνου συνέστηκε, τὸ τερπνὸν δ', ἄμεινον μέν, ἐὰν μὴ αὐτὸ παρακολουθήσαν, ὥσπερ καὶ πάλαι ἀθλητῇ, ἐὰν μὲν, οἷον λυσόντα ἀφ' Ἡρακλέους γεγέσθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότου, γενναῖον ὄντα καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἑκατέρου ἀλκιμώτερον, ἐὰν αὐτὸς μὴ ἔσχισε καὶ ὀφθῶσιν ἄμφω τοῦ ὄψιν, Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς, ὁ Μι-

modumq́ rebus adhibendũ esse censeo, ne qua molestia afficiãtur ij qui in posterum hæc eadem aliquando legẽt. Et in summa, ita hæc omnia moderãda sunt, quasi posteris, non præsentibus scribantur, vt & paulò pòst ostendemus. ℣ Porrò qui putant rectè diuidi in duo historiã, puta in iucundũ & vtile, & ob hoc & encomium in eam introducũt, tanquã quod & iucundũ sit, & delectet legẽtes: vides nimirũ quantum à vero aberrent. Primùm quia dè diuisione mala atq; adulterina vtẽtes. Vnum enim opus est historiæ, & vnus finis, vtilitas, quæ ℣ ex sola veritate cõciliatur. Iucundum verò si & ℣ ipsum sequatur, melius quidẽ hoc, perinde vt si forma seu pulchritudo athletam: sin minus, nihil vetat ab Hercule prognatum esse Nicostratum illum Isidoti filium, generosus cũ sit, & vtroque colluctatore suo fortior, etiamsi ipse quidem quod ad faciem attinet, turpissimus videatur: Alcæus autem formosus ille Mi-

λέσι, ἀνταγωνίσοιο αὐτῷ, καὶ ἱρόμνος, ὥς φασι, τῦ Νικοστράτο ὤν. καὶ δίνιω ἡ ἱστορία, ἢ μὴ ἄπως τὸ τερπνὸν, παρεμπορῶσαι, πολλὰς ἂν τὰς ἐρασπάσαιο, ἄχει δ' ἂν καὶ μόνον ἴδιον ἐντιλῆς, λέγω δὴ τὴν ἀληθείας ἔκθεσιν, ὀλίγον τῦ ἐκείνης φροντίδα. ἔτι δὲ καὶ τοῦτο ἀπᾶν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κωμικῶς μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μάλιστα πρόσαντες, παρ' ἑκάτερον τοῖς ἀκούσιν ἴσ, μὴ τὸν συρφετὸν, καὶ τὸν πολιὸν δῆμον ἐπινοῦσαι, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς πως εἰπεῖν ἀκροασαμένους, ὃς ἂν ἄρ τι λάθοι παραδραμὸν, ὀξύτερον ἢ τῦ Ἄργου ὁρῶντας, καὶ παντὶ ταχόθεν τῷ σώματι, ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὃς τὰ μὲν παρακεκομμένα εὐθὺς ἀπορρίπτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δοκιμα

lesius colluctetur cum eo, aemasius quoq; vt aiunt, ipsius Nicostrati existēs. Quare hi storia siquidē obiter, & velut auctarij modo, iucunditatē additam habeat, cōplures amatores ad se alliciet: sed quatenus perfectum atq; integrū, idq; solū habet, quod peculiare ac propriū ipsius est, veritatis expositionē dico, non magnā pulchritudinis rationē aut curā habet. Præterea etiā illud dicere nō indignū fuerit, quòd neq; iucundum adeò in historia, quod valde fabulosum est, & ad laudem maximè inclinat, vtrobiq; auditoribꝰ esse solet, dum nō de fece hominum, ac multa promiscuaq; plebe hoc intelligamus, sed de ijs qui iudicantium more, atq; adeò, per Iouē, sycophātarū modo auscultant, quos nihil subterfugere facilè potest, vtpotè ipso etiam Argo, acutiùs, ac toto corpore vndiq; omnia intuentes, mensariorū autem more, singula eorum quæ dicuntur, accuratè ac diligenter explorantes, ita vt alia quidem velut adulterina reijciant, ea verò quæ proba sunt

&

καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον. πῶς ἂν ἐμβλέποντα καὶ μὴ συγγράφειν; τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, κἂν σφόδρα τοῖς ἐπαινοῦσιν. διὸ δ' ἀφελόντας ἐκείνους, ἐλαχίστη πίστα τῇ μιμήσει τῇ ἱστορίᾳ, μύθοις καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θεσπέσᾳ, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν ἀπεργάσαιο τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ· ἑωρακέναι γάρ πως δοκεῖ ἀκόλουθον γεγραμμένον, τῷ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, πάνυ ἀπόκοσμον σκευῇ ἐσκευασμένον, ἐκείνῳ μὲν τὸν λέοντα αὐτῷ περιβεβλημένῳ, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα, ὡς Ἡρακλέα λέγουσιν εἶναι, αὐτὸν δ' ἐμβροντήτῳ καὶ πορφυρίδι θεᾳ ξαίνοντα, καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης τῷ σανδάλῳ. καὶ τὸ βίαμα αἴσχιστον, ἀμφιεσθέντα ἐσθῆτα τοῦ σώματος, καὶ μὴ προσιέντα, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον.

καὶ

& legitima, & quæ typum ſeu formam accuratè & expreſsè referunt, recipiant atque approbent. Ad quæ etiam reſpicere decet eos qui hiſtoriam componunt, aliorum autem nullam aut paruam habere rationem, etiam ſi rumpantur laudatores. Si verò neglectis hiſce ſtudebis hiſtoriam ſupra modum delectabilem facere, admixtis fabulis, laudibus, & cæteris huiuſcemodi adulationibus, celerrimè ſimilem illam reddes Herculi in Lydia. Vidiſſe enim alicubi te conſentaneum eſt, pictum illum Omphalæ ſeruientem, atque admodum alieno ornatu ac habitu indutum, illa videlicet pelle ipſius leonina veſtita, & clauam manu tenente, eoque Herculem ſcilicet præ ſe ferente, ipſo autem in crocoto & purpura lanam trahente, & vapulante ab Omphale ſandalio, &, quod turpiſsimum ſpectaculum eſt, veſtitu cum corpore non conuenient, neque ad proportionem illius quadrante, atque ipſo deo virilem illum corporis habitū turpiter adeò effœminate.

καὶ οἱ μὴ πολλοὶ ἴσως καὶ ταῦτά σε ἐπαινέσονται· οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδέως, καὶ ἐς κόρον γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφυλον καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλυντον τοῦ πράγματος. ἐκάστῳ γὰρ δή ἐστιν ἴδιόν τι, καλόν ἔστιν· ἃ δὲ τῆς ἑναρμόξεως, ἀπαλλὰς τὸ αὐτὸ παρὰ τῶν χεῖρον χίγνεται. ἐγὼ λέγω, ὅτι οἱ ἔπαινοι ἐνὶ μὴ ἴσως τερπνοί, ὡς ἐπαινεμένῳ. τοῖς δ' ἄλλοις ἔμπαλιν, καὶ μάλιστα ἢν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν, οἵους αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὔνοιαν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρώμενοι, καὶ ὑποσαρίβοντες ἄχρι τοῦ πᾶσι πρόδηλον τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι. οὐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδ' ἐπισκιάζουσι τὴν θωπείαν, ἀλλ' ἐμπίπτοντες, ἀθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα καὶ γυμνὰ λέγουσιν. ὥστε οὐδὲ τυγχάνουσιν οὗ μάλιστα ἐφίενται.

Ac multi quidem fortaſsis etiam hæc tua laudabunt: pauci verò illi quos tu contemnis, ſuauiter admodum & ad ſatietatem vſque ridebunt, aſpicientes indoctam ac diſſonam, maléque cohærentem rei compoſitionem. Nam quod vniuſcuiuſque rei proprium eſt, id pulchrum eſt. Hoc ſi mutaueris, deforme id ipſum vſu reddetur. Omitto hîc dicere quòd ipſæ quoq; laudes vni fortaſsis alicui iucundæ ac delectabiles ſunt, ei puta qui laudatur: cæteris verò moleſtæ, & maximè ſi immodicos veri exceſſus ſiue hyperbolas habuerint, quales ipſas pleriq; faciunt, dum beneuolentiam eorum quos laudant, venantur, & eò vſque immorantur illis, donec omnibus adulationem hanc manifeſtã reddant. Neq; enim ſecundum artem hoc facere nôrunt, neq; adulationẽ tegunt, ſed irruentes, cõferta omnia & incredibilia & nuda exponũt: quare neq; illud conſequũtur, quod maximè intendũt.

οἱ γὰρ

Nam

οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι πρὸς αὐτῶν, μισοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀπωσφίφουσα. ὡς κόλακας, οὐ ποιοιῶντος, καὶ μᾶλιστα, ἂν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου, καὶ ἀναγινώσκοντος αὐτῷ τὸ μάλιστα τὸ χωρίον γραφῆς (ἦν γὰρ χαριέστατα τὰ μέχρι τοῦ βασιλέα, ἐπιφερόμενος ἀνοσίας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλάττων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας) λαβὼν ἐκεῖνο τὸ βιβλίον (πλοῦς δ' ἐτύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ) ἔρριψεν εἰς βαθὺ ὕδωρ, ἐπικύψας, καὶ σὺ δ' ἄττως ἴχθυν, ὦ Ἀριστόβουλε, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίοις φονεύοντα. καὶ ἅμα εἰπὼν ἄττα ἀνανεύσας ἐκεῖνος ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε καὶ τῶν ἀρχιτεκτόνων ἐλάμβανε μισοχθῆ, ὑποσχομένου τὸν Ἄθω ἀνδριάντα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ

Nam qui laudantur ab ipsis, oderunt multò magis ipsos & auersantur, vt adulatores: rectè sanè facientes, & maximè, si virili ac generoso animo præditi sunt: quemadmodũ Aristobulo accidit, qui singulare certamen Alexandri & Pori cõscripsit. Eo enim ipso legente hunc potissimùm locum quo pugnam hãc descripserat (putabat enim se maximã apud regem gratiã hoc pacto initurũ esse, assignatis illi falsò rebus quibusdam præclarissimè gestis, & effictis operibus veritatem excedẽtibus) Alexander accepto libro (nam tum forte in flumine Hydaspe nauigabant) proiecit præcipitem in aquam, & te, inquiens, eodem modo decebat, Aristobule, præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnaueris, & elephantos sagitta interfeceris. Et certè indignaturus ita fuerat Alexander, vt qui nec architecti illius audaciã ferre potuerit, pollicentis se montem Athon ad illius imaginem effecturum esse,

μὴ μεταποιήσῃ τὸ ὄρος εἰς ὁμοιότητα βασιλέως, ἀπὸ λόπακα ἀνθυς ἐπιγνὸς, ἢ ἄνθρωπον ἐκ ἔτ' ἐπ' εἰς τὰ ἄπαντα ὁμοίως ἐχρῆτο πρὸ τούτου τὸ τρυφερὸν ἐν τούτοις; ἐκτὸς ἂ μή τις λογιεῖται ἀνόητος ἂν, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινούμενος, ὧν πρὸ πόλλας οἱ ἐλεγχοι, ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τ ἀνθρώπων, καὶ μᾶλλον γε τὰ γυναῖκα τοῖς γραφεῦσι πρακτικώτερα, ὡς καλλίστας αὐτὰς γράφειν. οἴονται γὰρ ἅμεινον ἕξειν τὴν ὄψιν, ἐὰν ὁ γραφεὺς αὐτῶν ἐρυθήματί τι πλέον ἐπαυθήσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τοῦ φύσικοῦ. τοιούτοι τ συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι τὸ τέρψον, καὶ τὸ ἴδιον, μὴ τὸ χρεὼν ὅλον, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἰσοτιμίας ἐλπίσωσι, θεραπεύοντος, ὡς μισεῖσθαι καλῶς ἔχον, ἐς μὲν τὸ πρόσω, κόλακας πολλοὺς καὶ ἀτίχνους ὄντας, ἐς ζοῦσιν δ' ὑποζυγίων τῶν ὑπερβολῶν τὸ ὅλον πραγματείαν ἀφανοῦντας.

montemq; ipsum illius similitudine exornaturum: sed statim pro adulatore homine illo agnito, non amplius neq; ad cæteras res eodem modo antea vsus est. Vbi igitur delectabile illud in hisce manet? nisi si quis vehementer amēs adeò foret, vt oblectaretur huiusce modi laudibus, quarum vanitas & confutatio ante pedes & in promptu esset, perinde vt homines deformes interdum solent, & præcipuè mulierculæ, quæ pictoribus mandāt vt se quampulcherrimas pingant. Arbitrantur enim meliùs habituram sibi esse faciem, si pictor ipsis & plurimum ruborem illinat, & multum candoris intermisceat pigmento. Tales plerique scriptorum hodie sunt, qui & proprium & vtile quod ex historia sperandum fuerat, palpando tractant, quos odio habere conueniebat, vt qui in præsenti adulatores manifesti & inertes sint, & in posterum suspectum reddant totum negocium propter nimios veritatis excessus, & incredibilitatem.

Quod

ἐὰν δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ὑπερῆται μεταμιγθῆναι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἄσματα, ἃ σοὶ ἀληθῶς τερπνὰ δόξειν ἐν τοῖς ἄλλοις μέλεσι καὶ λόγοις, ἅπερ ἐστὶ μιμήματα τούτων οἱ νόμοι. τὰ μὲν προσήκοντα ἐπεισπυκνοῦντες. ἐγὼ δ' ἅπερ οὐ διηγήσομαι, ἅπερ μνήμην ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρώην ἐπόρθουν τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων. οὐ πρὸς Χαρίτων, μηδὲν ἀνισοῦντας τοῖς πράγμασι. ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἔστι, μὲν ἐπωμοσάμην, ἃ δὲ ἐστὶν ὑπὲρ τοῦ ὄρκου ἐντιθέναι συγγράμμασι. εἰς μέν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν ἐνθὺς ἤρξατο, παρακαλῶν τὰς θεὰς σωτηρίαν ἔχειν τῷ συγγράμματι. ὁρᾷς ὡς εὐμενὴς ἡ ἀρχή, καὶ πρὸς πόδα ἡ ἐπιεικία, καὶ ὡς ἔοικε τοιοῦτο ἄλλα τοῦ λόγου πρέπουσα; ἔπειτα μικρὸν ὑποβάς, Ἀχιλέα μὲν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα ἔφασκε,

Θρᾴ-

Quòd si verò quispiam existimat omnino iucunditatem per totam historiam admixtam esse debere, præstet cætera illa quæ reuera delectabilia sunt, inter reliqua ornamenta orationis, quibus plerique neglectis, ea quæ nihil ad rem pertinent, ingerunt atq; inuoluunt: ego verò etiam narrabo quæ non ita multò antè memini me audire, cùm in Ionia historiarum scriptores, atq; adeò per Iouem in Achaia quoq; nuper quosdam auscultarem idem hoc bellum exponentes. Ac per Gratias, ne quis pro dubijs aut incertis ea habeat quæ dicentur. Nam vel iureiurando affirmare ausim, si modò vrbanum foret iusiurandum inserere cõmentario, vera illa esse. Ac vnus quidem ipsorum statim à Musis exordiebatur, inuocãdo deas, vt ipsæ ad opus hoc describendũ adesse vellent. Vidésne quàm scitum principium, & in promptu historia, & tali orationis figuræ conueniens? Deinde paulùm progressus, Achilli quidem nostrum Imperatorem comparabat,

Ther-

Θερσίτης δὲ τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἐκείνῳ αὐτῷ, εἰ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην ἐκεῖνον ἀπεκτόνει, καὶ ὁ πρόσθεν μὲν ἴσως τις, ἰδιώτην δὲ μυρίῳ ἀμείνων. ἔτ' ἐπῆγεν ὑπὲρ αὑτοῦ τι ἐγκώμιον, ᾗ ὡς ἄξιος εἴη συγγράψαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ τῇ πατρίδι τῇ τοῦ Μιλησίου, πεισθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τὸ τοῦ Ὁμήρου, μηδὲν μνησθεὶς τῆς πατρίδος ἔτ' ἐπὶ τέλει τοῦ προοιμίου, ὑπισχνεῖτο διαρρήδην καὶ ἀφανῶς, ἐπὶ μεῖζον μὲν ἄρας τὰ ἀμύητα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσας καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν δοκοίη καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἰτίαν ἅμα τοῦ πολέμου ἀρχῆς διηγούμενος. ὁ γὰρ μιαρώτατος, καὶ λωβητὸς ἀπολογίσας Οὐολόγαισος ἦρξε πολεμεῖν διὰ τοιάνδε. οὗτος

Therſitæ autem regem Perſarum: ignorans videlicet quòd Achilles multò melior futurus ipſi fuerat, ſi Hectorē potius quàm Therſitem interfeciſſet, & ſi prior quidem bonus quiſpiam fugeret, perſequeretur autem ipſum multò clarior alter. Poſt hæc adducebat & pro ſe ipſo encomium quoddam, quo dignus eſſe qui conſcriberet res geſtas adeò præclaras ac ſplendidas videri volebat. Hinc autem deſcendens, etiam patriam ſuā Miletum laudabat, illud addēs, quòd rectiùs faceret ipſe quàm Homerus, quoniam ille nuſquam patriæ ſuæ mētionem feciſſet. Poſtremò ad finem proœmij pollicebatur nominatim ac planis verbis, ſeſe noſtras res in maius ſublaturum, Barbaros aūt contrà etiam ipſum per ſe debellaturum atq; oppreſſurū eſſe. Ac hiſtoriam quidem in hunc modum incipiebat, ſimul & cauſas vnde id bellum cœpiſſet, commemorando: Nam ſceleſtiſſimus ac peſſimè perditus iſte Vologeſius bellū mouere cœpit ob talē cauſam.

Atq

οὕτω δὴ διαῦτα. ἕτερος δὲ Θουκυδίδου μιμητὴς ἄνερ, οἷος νῦν μάλα ὡς ἀρχετύπῳ ἀκριβεῖ, καὶ τῷ ἀρχῇ, ὡς ἐκεῖνο, σφόδρα ὡς εἰπεῖν ὀνόμαστι ἄριστα, καὶ τοῦ ἀττικοῦ ἀνθηρὸν ὅρα γε, Κρὶς Καλπουρνιανὸς Πομπηϊοπολίτης συγγραφεὺς πόλεμον Παρθυαίων καὶ Ρωμαίων, ὡς ξυνέθεντο πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος ἐνθένδε ξυνεστάναι. ὥστε μεταλαβεῖν διαύτῳ ἀρχῆς, τί ἄν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, οἷα ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησεν, ἢ Κερκυραῖον αὐτὸν ἑαυτὸν παρασκευάσας, ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, οἷς μὲν τὰ Ρωμαίων ἀρεσκόντων ἐπῆγε, πρὸς Θουκυδίδου χρησάμενος ὅλον ἄρδην, πλὴν μόνου τοῦ Πελασγικοῦ, καὶ τῶν ταχέων τε μακρῶν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες ᾤκουν. τὰ δ' ἄλλα καὶ ἐξ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ ἐς Αἰγυπτίους τοὺς Ρωμαίων ἑκόντας οὐκ ἐθέλειν ἕπεσθαι: ἀπὸ Θουκυδίδου μεταλαβὼν πάντα ἐξῆς, πλὴν τοῦ Πελασγικοῦ, καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν, ἐν οἷς τότε οἰκοῦντες ἐλοιμώττοντο. τὰ δὲ ἄλλα καὶ ἐξ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ ἐς Αἰγυπτίους

Atq; hic quidem in hũc modum. Alter verò quidã Thucydidis imitator ſummus quiſpiam, & ad archetypum ſeu primum exemplar admodum bene comparatus, etiam principium perinde vt ille, ſuo proprio nomine apoſito fecit, feſtiuiſsimũ illud quidem omnium principiorum, & Atticum animum planè ſpirãs. Vide enim: Creperius, inquit, Calpurnianus Pompeiopolita conſcripſit bellum Parthorum ac Romanorum, quo pacto illud inter ſe geſſerunt, ſtatim ab eo exorſus, quando illud primùm moueri cœptum eſt. Quare poſt tale vtiq; principium, quid tibi cætera ampliùs dicam? quomodo videlicet in Armenia perorauerit, Corcyrenſem illum oratorem ſeipſum exhibendo, aut qualem Niſibenis peſtem immiſerit, quia partes Romanorum ſequi noluerant: à Thucydide mutuatus omnia prorſus, excepto ſolo Pelaſgico, & longis muris, in quibus tum habitãrunt illi, qui temporibus illis peſte laborabant. Cætera verò etiam ab Aethiopibus exorſus eſt: quare & in Aegy-

Αἴγυπτον καταβῆναι, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλὴν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεναι ἐν πολλῷ. ἔγωγ' οὖν θαπόντα τὰ αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν δὴς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβῃ, ἀπῆλθον, ἀκριβῶς ἀλλὰς καὶ ὅσα ἀπιόντι μοι ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ ἂν καὶ δὴ νῦν ἱκανῶς πολὺ νεῶν ὄντι, τὸ οἴεσθαι δεῖν εἶναι δὴς Θουκυδίδου ἐοικότα λέγειν, ἀ ὀλίγον ἐντρίψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις μικρὰ καπνίνα, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, οὐ δι' αὐτὸν νὴ Δία, καπνίνα ὀλίγου δεῖν πρίλιπον. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ἅπερ ἀνέγραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ χέρυβα, καὶ τὰ διαῦτα. καί μοι ἐνενόησον, ἐλλιπὸν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρέπον, μεταξὺ τῶν Ἀττικῶν ὀνομά-

Aegyptum descendit, & in terram regis multam, in illâque ibi mansit, recte fanè faciens. Ego itaque relicto illo sepeliete adhuc miseros Athenienses Nisibe, abij, satis scies etiam ea quae me digresso dicturus postea esset. Nam rursus etiam illud abundè multum nunc est, putare hoc esse Thucydidi consentanea atque similia dicere, si parum reueritus, ea quae sunt ipsius illius, dixerit quispiam, vt μικρὰ καπνίνα, hoc est, parua & illa, & ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, id est, vt etiam ipse dixeris. & οὐ δι' αὐτὸν νὴ Δία. id est, non ob eam causam, per Iouem. & καπνίνα ὀλίγου δεῖν πρίλιπον. hoc est, etiam illa parùm abfuit quin præterirem. Nam idem hic scriptor multa quoque armorum & tormentorum genera ijsdem nominibus, quib. ea Romani vocant, perscripsit, & fossam itidè vt illi, & pontem & similia dixit. Ac mihi cogita, quanta haec historiæ dignitas, & quàm Thucydidi hoc conueniens sit, inter Attica

nomi-

ἐπιπαίτων, τὰ Ἰταλιωτικὰ παῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμμέποντα, καὶ πάνυ τοῦ πρέποντα. ἄλλος δέ τις τῶν ἐκείνων, ὑπόμνημα τῶν γεγενημένων γυμνὸν σωματοειδῶς ἐν γραφῇ, δημοδῆ τινὰ, καὶ χαμαιπετῆ, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ καπηλές τις συμπλοϊνοσῶν τῇ στρατιᾷ, πλὴν ἁπλῶς μετριώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὕτω λῶ· αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὢν οἷος λῶ, ἄλλῳ δέ τινι χάριν τινὶ, καὶ δυναμένῳ ἱστορίαν μεταχειρίζεσθαι ποιητικώς. τοῦτο μόνον αἰτιάσαιμι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐπέγραψε τὰ βιβλία, τραγικώτερον ἢ κατὰ τὸν τῶν συγγραμμάτων τύπον, Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν δορυφόρων ἕκτης, ἱστοριῶν Παρθικῶν, καὶ ὑπογέγραπτο ἑκάστῳ ὁ ἀριθμός.

nomina, Italica ista perinde vt purpuram interponi, exornantia, & decentia, & omnino consonantia. Alius verò quispiam ipsorum, quasi quoddam commentarium actorum nudum in scripta relatum, valde pedestre ac humiserpens, perinde ac si miles aliquis, aut faber, aut caupo, qui vnà cũ exercitu circumuagaretur, ea quæ in singulos dies acta fuissent, annotasset, composuit: nisi quòd priuatus hic modestior certè fuit, quippe qui ipse quidem statim qualis esset, manifestè apparuerit: alteri autem alicui, maiori gratia prædito, quiq; historiam aliquando aggredi posset, materiã submin istrârit. Hoc vnũ in eo reprehendere soleo, quòd ita tragicè inscripsit libros suos, magis quàm pro ipsorum scriptorũ fortuna, in hunc videlicet modũ: Callimorphi, medici hastatorum legionis sextæ, historiarum Parthicarum, &c. & subscriptus infrà erat vnicuique libro numerus.

καὶ

Ac per

καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ προοίμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, ὅτω συναγαγὼν, οἰκεῖον ἐδόκει ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴγε ὁ Ἀσκληπιὸς ἦν Ἀπόλλωνος υἱὸς, Ἀπόλλων δὲ μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν, οὐκ οἶδ' ὅτι δόξαν ἐπὶ τῇ Ἰωνικῇ μικρὸν ἐπὶ τοῦτο μᾶλλον ἐπὶ τῇ Ἰωνικῇ μετέθηκεν, ἰατρεῖον μὴ λέγων, καὶ κείρειν, καὶ νοσεῖν, τὰ δ' ἄλλα ὅσα ἐμοδιάλεκτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐν προοδοῖς. εἰ δέ μοι δεῖ καὶ σφοῦν ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ θήσω, τῷ γνώμῃ δὲ ἱερῶ, καὶ τὰ πρῶτα ἐν Κοείνθῳ συγγράμματα, μετέπειτα πασης ἐλληνίδος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ οὐθὺς, ἐν τῇ πρώτῃ τῆς προοιμίου περιόδου, σιωπᾶν τοὺς ἀναγιγνώσκοντας, λόγον πάνσοφον δεῖξαι σπουδῶν, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἱστορίαν συγγράφειν.

Ac per Iouem etiam proœmium plus quàm frigidum fecerat, ita colligens, familiare ac proprium Medici esse, historiam scribere: siquidem Aesculapius Apollinis filius foret: Apollo autem Musarum dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd & Ionica lingua exorsus scribere, mox nescio qua sententia, quòve animo statim admodum ad communem transiit ἰατρεῖον, hoc est, medicam artem, & experientiã, & quæcunque, & morbum, pro ἰατρικὴν, & κεῖραν, & ὀνόσον. & νόσον, ἰητρεῖον & κείρειν, & ὀνόσον, & νοῦσον dicens: cætera autem cum multitudine consueta atque eadem, ac plurima etiam velut ex triuio desumpta. Sive rò & sapientis viri meminisse me decet, ipsum quidem nomen in obscuro positum sit, sententiam autem dicam & scripta paulò antè Corinthi edita, omni spe potiora. A principio enim statim, in prima exordij periodo, disputabat cum lectoribus, sermonem omnino eruditum ac sapientem exhibere studens, quòd soli videlicet sapienti conueniret historiam scribere.

Deinde

ἔπα μετὰ μικρὸν ἄλλος συλλογισμὸς, ἔπα ἄλλος κἀ ὅλως, ἐν ἅπασι σχήμασι σωκρώτης αὐτῷ τὸ προοίμιον τὸ εἰς κολακείαν ἐς μέσον. καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικὰ, καὶ νομικὰ βωμολοχικὰ, οὐ δυσχερῆ μέν ἐστι, ἀλλὰ σωφρωτικὰ, καὶ σωφρονικὰ μέν, καὶ μάλα φορτικὸν εἶδος μοι, καὶ ἄκυρα φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πώγωνι μακρῷ καὶ βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἔχει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, οὐ μόνον τὰς πράξεις, καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, ἔπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λοιδωρῆσαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν. καὶ μὲν δὴ καὶ ὅσιον ἀμνημονεῖν, ὅτι τοιαύτῃ ἀρχῇ ἤρξατο. Ἔρχομαι εἰρήσων περὶ Ρωμαίων, καὶ Περσέων. καὶ μικρὸν ὕστερον· ἔδει γὰρ Πέρσαις γενέσθαι κακῶς. καὶ πάλιν· ἦν Ὀσρόης, ὃν οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνομάζουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁ-

Deinde post paulùm sequebatur alius syllogismus, deinde item alius: & prorsus per omnes figuras disputando ratiocinabatur illi exordium istud adulatorium, videlicet vsq; ad satietatem, & encomia ista molesta ac valdè scurrilia, syllogistica tamen & disputatoria, & cõtracta, seu cõdensata etiam illa. Et sanè etiam illud perquã ineptũ videbatur mihi, & viro philosopho, & barba cana promissáq; minimè dignum, quod in proœmio dicebat, principem nostrũ hoc præter cæteros præcipuum, & quasi seorsim habiturũ esse, quòd eius res gestas etiã philosophi iam memoriæ prodere dignarentur. Nam tale, si modò fieret, conueniebat cogitandũ nobis relinqui potiùs, q̃ ipsum dicere. At verò neque illius fas est obliuiſci, q̃ tali principio exorsus est: Venio dicturus de Romanis ac Persis. & paulò pòst: Necesse enim erat Persis malè euenire. Et rursum: Fuit Osroës, quem Græci Oxyroën nominant: & alia id genus mul-

τὰ. ὁρᾷς, ὅμοι δ' οὗτος ἐκεί-
νῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδης,
οὗτος δὲ Ἡροδότῳ τῷ μάλα
ἐώκει. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ
λόγων δυνάμει Θουκυδίδης,
καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀ-
μείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις
καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ
ποταμοὺς ἐρμηνεύσαι, πρὸς
τὸ σαφέστερον καὶ ἰσχυρότερον,
ὡς ἔπος εἰπεῖν. τὸ δὲ εἰς ἐχθρῶν κε-
φαλὰς ὁ ἀλεξίκακος πρίψαι,
τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν, ὥστε
τῷ Κασπίῳ χιόνα, καὶ τὸν
κύκλον τὸν Κελτικόν. ἡ γὰρ
ἀσπὶς ἡ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅλη
βιβλίῳ μόγις ἐξηρμηνεύθη
αὐτῷ, καὶ Γοργὼν ἐπὶ τῷ ὄμ-
φαλῷ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς
ἐκ μέλανος καὶ λευκοῦ καὶ κυά-
νου, καὶ ζώνη ἑπτάδιος, καὶ δρά-
κοντες εἱλικηδόν, καὶ βοστρυ-
χηδόν. ἡ μὲν γὰρ Οὐνολογήσου
ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου,
Ἡράκλεις, ὅσαι μυριάδες ἐ-
πῶν ἕκαστον τούτων, καὶ οἷα λῷ-
στος ὁρόος λόμκ, ὀφιώδης δ' ἡ
Τίγρητα,

ta. Vides igitur vt similis hic illi fuerit in eo, quòd ille Thucydidem, hic autem Herodotum benè admodum assimulabat. Iam alius quidam celebris & decantatus ob dicendi virtutem, Thucydidi & ipse similis, aut etiam melior paulò illo, omnes ciuitates, & omnes montes, campos prætereà & fluuios interpretatus est quàm planissimè ac validissimè, vt ipsi videbatur. Illud autem in inimicorum capita vertat malorum auerrūcator Hercules. Tanta enim frigiditas inerat, quæ & Caspias niues & glaciem Gallicam superaret. Clypeus igitur Imperatoris vix toto libro abillo describebatur, & Gorgon in vmbone, & oculi eius ex nigro & albo & cæruleo compositi: prætereà & balteus arcum cœlestem imitans, & dracones inter se implicati, & capillorum more dependentes. Nam Vologesi bracca, aut frenum equi, ô Hercules, quot millia versuum vnumquodque horum absoluebat, deinde qualis fuerit coma Ofroæ natantis p

Tigrim,

Τίγριδα, καὶ ἐς οἷον ἄντρον
κατέφυγε λάθρᾳ, τὴν μυρρίνην
καὶ δάφνην, ἐς ταυτὸ συμπε-
φυκότων, καὶ σκοτεινὸν ἀπερ-
γάζων αὐτὸ σκότῳ ὡς
ἀναγκαῖα τῇ ἰσοσκίᾳ ταῦτα, τὴν
ὡς ἐν ἄντρῳ αὐτῶν ἥδυσμά τι
τῶν ἐκεῖ πραχθέντων· ἐπὶ γὰρ
ἀσθενείας τῆς ἐν ἧς χρεί-
μοις, ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων,
ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων
καὶ ἄντρων ἐκφράσεις φύ-
σεως, καὶ ὁπόταν ἐς πολλὰ
καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπί-
πωσιν, ἰσόκασιν οἰκέτῃ νεο-
κλήτῳ, ἄρτι τῶν δεσπότου κλη-
ρονομήσαντι, ὃς ἔστι τὰ ἐνόντα
οἴδεν ὡς χὴ περιβαλέσθαι,
ἔστι λαμπρᾶσαι κατὰ νόμον,
ἀπ' ἐμπυδήσας πολλάκις, ὀρ
νίθων καὶ συείων καὶ λαγωῶν
προκαμόντων, ὑπερεμπίπλα-
ται ἔτυγόν τινος, ἢ ταείχον,
ἐς' ἂν ἀμφάγῃ ἐνδύσῃ. οὕ-
τω δ' οἶμαι, ὁ πρεσβύτερος, καὶ
πράγματα συνέγραψε πάν-
υ ἀπίθανα, καὶ θανάτους

Tigrim, & in quale antrũ effugerit, tectum videlicet ex hedera & myrto & lauro, quæ eodem loco creuerãt, et quasi in vnũ coaluerant, atq; idem illud opacũ & vmbrosum fecerant. Considera igitur q̃ hæc ad historiam necessaria sint, & q̃ non absq; his ea, quæ illic gesta sunt, scire potueramus. Nam præimbecillitatè (qua inter ea, quæ vtilia sunt cognitu, discernenda laborant) aut præignorantia (dũ quid potissimùm dicendum sit, nesciunt) ad huiusce modi locorum & antrorũ descriptiones diuertuntur. Ac quoties in multas ac præclarè gestas res incidunt, similes esse videntur seruo recèns locupleti facto, q̃ domino suo nuper in bonis successit, qui neq; vestem nouit quo pacto induere debeat, neque cœnam ex more ac legitimè capere nouit, sed

sæpenumerò irruens gallinis & suillis & leporinis appositis, pro ijs pulmento aliquo aut salsamento oppletur adeò, dũ ingurgitando rumpatur. Hic igitur, de quo anteà dixi, etiam vulnera descripsit, admodum incredibilia, & mortis

ἀποκότως, ὡς ἀπ' ἀκρυλον τ ποδὸς τὸν μέγαν πρωθείς τις εὐτέλα ἐτελεύτησεν, καὶ ὡς ἐμβοήσαντ' μόνον Πείσκε τὸν στρατηγὸν, ἐπλὰ καὶ ὀκτὼ τ πολεμίων ἀπέθανον. ἔτι γὰρ ἐν τῷ τ νικρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα, ἐν τοῖς τ ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐν ψεύσαλο· ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῃ, τ μὲν πολεμίων ἀριθανῶν μυριάδας ἑπλὰ καὶ πρὶακοντα, καὶ ἐξ ἀκτὶς ὀχυροῖς, Ρωμαίων δ' μόνοις δύο, καὶ πρωμαλίας γενέσθαι ἐννέα. ταῦτα, οὐκ οἶδα εἴ τις ἂν ἐν φρονῶν ἀνάσχοιτο, καὶ μὴν μικρὰν ἐμοὶ δοκεῖ λοιπὸν, ὑμικρὸν ὄν· ὑπὲρ γὰρ τ νομιδῶν Ἀττικὸς εἶν, καὶ ἀκριβῶς καθάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἀξιοῦσιν ἔτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιεῖσθαι τῶν Ρωμαίων, καὶ μεταγράφειν ἐς τὸ Ἑλληνικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατορνῖνον λέγειν, Φρόντιν δὲ, τ Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ, τ Τιτιανόν· καὶ τἆλλα ποιῶ γελοιότερα.

genera aliena, puta quo pacto in digitum pedis maiorē vulneratus quidam, confestim decesserit: & quòd inclamante solùm duce exercitus Prisco, septem & octo hostium mortui fuerint. Praeterea & in numero occisorū ab hac parte etiam contrà quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, mentitus est. Nam circa Europum hostium quidem cecidisse millia trecenta septuaginta, & sex supra ducentos ait. Romanorum aūt non ampliùs duobus, saucios autem factos fuisse nouem: quae haud scio an vllus sanae mentis ferre queat. Iam et illud dicendum, quod neque ipsum paruum est. Nam praenimio studio Atticae elegantiae, & quòd videri cupiebat vocem omninò ad eius linguae proprietatem quamaccuratissimè emundasse, volebat eodem pacto & Romanorum nomina efferre, eadémque inter Graeca transcribere: vt Cronon quidem Saturniū vocabat, Phrontin autē Frontonem: Titaniū, Titianiū, & id genus alia multò magis rīdicula.

πρα. ὅτι ὁ αὐτὸς οὕτω περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ τελευτῆς ἔγραψεν, ὡς οἱ μὴ ἅπαντες πάντῃ ἐξηπάτηνται, οἱόμενοι ξίφει τεθνάναι αὐτὸν, ἀπροθύμως δὲ ἀνὴρ στρατιώτης ἀποχόμενος· τοῦτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπότατον δόξαι τὸν θάνατον, ἐκ εἰδὼς, ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν οἶμαι ἡμερῶν ἐγγύς· ἀπόσιτοι δέ, καὶ ἐπὶ ἑβδομοῦσιν οἱ πολλοί. ἐκτὸς εἰ μή τοῦθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Ὀσρόης ἐπίτηδες περιμένων, ἵν' ὅπερ Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόληται, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐκ ἐπάγοιτο δι' ἑβδόμης. τοὺς δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὦ καλὲ Φίλων, ἐν ἱστορίᾳ χωμῴδοὺς ποῦ ἄρα τις θείη, τοὺς λιγουλᾶς, ἰλίλιξι μὲν ἡ μυκανὴ, τὸ τεῖχος δ' ὑπεῖδεν, μιγάλως ἐδέσπασε. καὶ πάλιν, ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας. Ἐδέσσα μὲν δὴ ἔτω δὴς ὅπλοις περιεθρομαραχᾶτο, καὶ

cula. Prætereà idem hic de morte Seueriani scripsit, & cæteri quidem omnes decepti ac falsi sint, qui putârunt ipsum gladio interfectum esse, quando inedia & cibi abstinentia perierit. nam hanc mortem illi facilimam, & minimè grauem visam fuisse: nescientes videlicet quòd totum illud, quod ille passus est, trium opinor dierum fuit: qui autem inedia moriuntur, etiam in septimum vsque diem plerique sufficiunt. Nisi si quis hoc credere volet, quòd Osroës adstiterit, expectans donec Seuerianus fame interiret, & ob hoc ante septimum diem in aciem non eduxerit. Porrò eos qui & poëticis nominibus, optime Philo, in historia vtuntur, quónam loco ponamus? eos puta, qui dicunt, ἰλίλιξι, hoc est, stridorem dedit machina impulsa, & murus cadens vehemèter ἐδέσπασε, id est, fragorè dedit. Et in altera parte præclaræ huius historiæ, Edessa igitur ita armis περιεθρομαραχᾶτο, hoc est, circũcircà personabat, & ὅλεθρος erat, hoc est, fremitus, qualis maris tempestuosi esse solet.

καὶ ὅπλοβ λῶ, ἡ ἀόνακος ἄν πάντα ἐκεῖνα. ἡ ὁ στρατηγὸς ἐμπρήσειεν, ὃ πρὸ μάλιστα προσαγάγοι τοῖς τὰ τάχ, ἔπα μεταξὺ ἔτως ἀντιλῆ ὀνόματα, καὶ ἰδιωτικὰ ἡ πάνυ καὶ πολλὰ παρενιβίβυσο, τὰ, ἐπέσκηψε ὁ στρατοπεδάρχης τῷ δεῖνι, καὶ οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχείρισια, καὶ ἄδη πλημμυροι πρὶ αὐτοὺς ἐγένοντο, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἅπερ τὸ πρᾶγμα ἴσικὸς ἂν πρᾶγοδῶ, τὸν ἕτερον μὲν πόδα ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σανδαλον ὑποδεδεμένῳ. καὶ μοὶ καὶ ἅπερ ἰδοῖς ἄν, τὰ μὲν πρόσιμια λαμπρὰ καὶ πρᾶγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐκπίσαι θαυμασὰ ἀληθῆ τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγεννὲς ὑπάγοντας, ὡς

Et, omnia illa ἐλέλεβ, id est, tumultus ac strepitus erant. Et, ipse dux ἐμπρήσειεν, hoc est, animo huc atq; illuc versabat, quo pacto potissimùm muros inuaderet. Deinde autem inter hæc, adeò humilia & abiecta nomina, adeò plebeia, & mendicis conuenientia multa infarta erant, in quibus velut rimæ aut lacunæ cæteræ obturarentur, quale est illud: ἐπέσκηψε ὁ στρατοπεδάρχης τῷ δεῖνι, hoc est, scripsit castrorum præfectus domino. Et, οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχείρισια, id est, milites emebant necessaria. Et, ἄδην πλήμμυροι πρὶ αὐτοὺς ἐγίγνοντο, hoc est, iam lati ad ipsos venerunt: & id genus alia. Vt mihi hæc res persimilis videatur esse Tragœdo, qui altero quidem pede calciamento alto & grandi incedat, alterũ autem fundalio subligatũ habet. At verò & alios quosdã reperias, qui proœmia splendida ac tragica, & excellenter longa composita habent, vt speres ex eo, quæ sequetur omninò mirabilia quædam auditurum te esse: at mox corpus ipsum historiæ exiguũ quoddam & ingenerosum subtexunt:

ὡς καὶ τοῦτο ἰοικὸς παιδίῳ, ἤ που εἶρωτα εἶδες παίζοντα, προσωπεῖον Ἡρακλέους μέγα καὶ Τιτᾶνος ἐνδεδυμένον. ἀθρόοι γοῦν οἱ ἀκούοντες ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, ὠδῖνες ὠδῖνα. καὶ μὴν ἔστω, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ σιωπᾶσθαι τῇ περιφαλαίᾳ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος ᾖ, θώραξ δὲ πάνυ γελοῖος ἐκ ῥακῶν ποθὲν, ἢ ἐκ θερμάτων ἢ πῶν συγκεκαπνυμένος, μηδὲ ἀσπὶς οἰονεὶ σὴς, καὶ χοιρίνη περὶ τοῖς λιπαροῖς· ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους ἐνίοτε συγγραφεῖς, ἢ Ῥοδίου Κολοσσοῦ τὴν περιφάλειαν καὶ σφυρίδ' ὁμοίους ἐπιτιθέντας, ἅπερ οὖν ἔμπαλιν ἀπίφαλα τὰ σώματα ἐσάγουσας, ἀπροοιμίαστον, καὶ ἀθρόως ἐκ τῶν πραγμάτων, οἳ μὴ προσταυείσουσι τὴν Ἐξηφῶντα, ἔστω ἀρξάμενον, Δαρείου μὲν Παρυσάτιδος δὲ πᾶσδε

vt & hoc non dissimile videatur puero aut infanti alicui, sicubi fortè vidisti Cupidinem ludentem, personam Herculis amplam & magnam, aut etiam Titani alicuius induentem. Statim igitur qui auscultant, acclamare ipsis solent notum illud: Parturiunt montes, &c. Decet autem non ita, sed similia inter se omnia, & eiusdem coloris esse, & capiti reliquum corpus respondere, vt non aurea quidem sit galea, thorax autem omninò ridiculus, ex pannis alicundè vetustis, aut pellibus putribus consutus: deinde & clypeus saligneus, & tibialia conchis incrustata, aut ex corio porcino facta. Videas enim perquàm multos huiusmodi historiarum scriptores, B qui Rhodij illius Colossi caput, alicuius seu pumilionis corpori imponant. Vt rursum alios, qui corpora sine capitibus introducunt, absq; proœmijs & statim ab ipsis rebus incipientes, qui & Xenophontis sectatores in hoc videri volunt, quoniã & ipse sic exorsus est, Darij & Paryfatidis fi-

δὲ γίγνονται δύο, καὶ ἅπασι τοῖς παλαιῶν ἐκ ἀδότου, ὡς δυνάμει τινὰ προοίμια ὄντα λανθάνοντα τοὺς πολλούς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν. καὶ ἴσως ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἐν μιμήσεως, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ καὶ περὶ αὐτοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, ἐ παραπλάττας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἰς γοῦν ἔτι ῥᾳθύμως φαίνεται τὰ πράγματα, ὅτε Σύρῳ τινὶ ἐντυχὼν, ὅτε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο τῶν Ἐπικουρείων τὰ τοιαῦτα μυθολογούντων ἀκούσας, ὥσπερ Εὐρώπου λέγων, ἔστιν ἔφη, καὶ Εὔροπος μέντοι μέσῃ τῇ Μεσοποταμίᾳ, σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀποίκους αὐτοῦ Εδησσαῖοι. καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμόσατα αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμε-

lij nascuntur duo, &c. & aliorum veterum, ignorantes quòd quædam proœmia vi seu potestate sunt, quæ pleroſque latent, vt alibi ostendemus. Quanquam hæc omnia adhuc tolerabilia sunt, quæcunque vel circa compositionem verborum, vel reliquam dispositionem peccantur: Cæterùm circa ipsorum quoque locorum descriptiones mentiri, idq; non solùm parasangas aliquot, sed & totas mansiones, quantum vnius diei itinere castra promoueri solent, illud quæso cui honesto aut pulchro cõparabimus. Vnus igitur quidam adeò ofcitanter ac desidiosè res ipsas collegit, vtpotè neque Syro aliquo consulto, neque notum illud, quod vulgò dici solet, Epicureorum fabulis de his ipsis rebus auditis, vt cùm de Europo mentionem faceret, in hunc modũ dixerit: Europus, inquiens, sita quidem est in Mesopotamia, mansionibus duab. ab Euphrate distans: deduxerunt autẽ eam coloniam Edissæi. Neq; hoc illi satis fuit, sed & patriam meã Samosata, idem generosus ille in eodẽ libro

sublatam

ἀράμιν & ὁ γυνὴ &, αὐτῇ ἀκροπόλει καὶ τείχεσι μετέθηκεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιρρεῖσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν ἐν χερσὶ παραμειβομένου καὶ μονονουχὶ ψαύοντος. τὸ δ' ἂν καὶ γελοῖον, εἰ σοί γε, ὦ Φίλων, ἀπολογοίμην, ὡς ὐ Παρθυαίων, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι εἰμὶ, οἷς μοι φέρων ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς ἀπόφησιν. νὴ Δία καλόν γε νομιδή τινα πιθανὸν περὶ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος ἔτυχεν ἱστορήσας, ἢ μὴν ἀκοῦσαί τινος τῶν ἔργον διαφυγόντων· οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀρθαιρεῖν, οὔτε φαρμάκου πιεῖν, οὔτε βρόχον ἅψασθαι, ἀλλά τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικὸν, καὶ τῇ τόλμῃ ξυμφορήσαντα τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα θαμμιγίθη ἐκπώματα ὑαλᾶ, & καλοῦς ὑάλου. ἐκεῖ δ' ἀπάντως ἀρθαναῖν ἔγνωσο, καλάξαντα τὸ μέγιστον & σκύφων, ἑνὶ

sublatam vnà cum ipsa arce & muris in Mesopotamiam transtulit, ita vt tota ambiretur ac terminaretur vtroque flumine, vtrinque altero quasi cutem illius præterlabendo radente, & tantum nõ ipsos muros alluente. Ridiculum autem etiam foret, si tibi nũc Philo apologiam aliquam contexam, quòd neque Parthus, neq; Mesopotamita sim: inter quos relatum me egregius iste scriptor collocauit. Quin & illud valde scilicet credibile idem hic de Seueriano dixit, appositò etiam iureiurando, quòd quæ dicat, ex quodã audierit eorum qui ex ipso eo opere effugerunt. Neque enim gladio illum mori voluisse, neque venenum bibere, neque laqueo collum innectere, sed mortem quandã excogitasse tragicam, &, quòd ad audaciã attineret, omnino externã ac peregrinã. Fortè enim habuisse ipsum admodũ magna vitrea pocula, ex vitro pulcherrimo facta. Postq; igitur omnino decretũ illi fuisset mori, fracto ex scyphis maximo,

ἐκ τῶν θραυσμάτων χύσα-
σθαι εἰς σφαγὴν, ἐντεμόντα τῷ
ὕαλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως εὐ-
ξιφίδιον ὁ λογχάειον ἴυρξν,
ὡς ἀνδρὶ ἥρωϊ καὶ αὐτῷ, καὶ ἡρωϊ-
κὸς ὁ θάνατος γένοιτο. ἔπει-
τα ἐπὶ δὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν
τινα ἔπι τοῖς πρώτοις τοῦ πο-
λέμου ἐκείνοις νεκροῖς, καὶ αὐ-
τὸς ἐγένετο χεῖμα ἐπαίνων
τῶν Σεβηριανῶν. ἅπασι γὰρ αὐ-
τοῖς, πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον
τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν
Θουκυδίδην ἡ ἄμιλλα. θά-
ψας οὖν τὸν Σεβηριανὸν με-
γαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐ-
πὶ τὸν τάφον Ἀφράνιόν τι-
να αἰῶνα, ἑκατόνταρχον,
ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς
τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπῄρε-
τόρευσεν αὐτῷ, ὥστε μὲ καὶ τὰς
Χάριτας πολλὰ πάνυ δακρύ-
σαι σὺν τῷ γέλωτι, καὶ μάλι-
στα, ὁπότε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνι-
ος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου, δακρύων
ἅμα σὺν οἰμωγῇ πεποιεῖτο,
ἐμίμνητο τὴν πολυτελῆ ἐκεί-
νων δεῖπνων, καὶ προπόσεων,

vno quodam cruſtorum v-
ſum eſſe ad cædem, inciſo
videlicet gutture, vitro. At-
que ita neque gladium, neq;
lanceam reperit, quo more-
retur, dummodo virilis ipſi.
& heroica mors obtingeret.
Poſtea autem, quoniã Thu-
cydides funebrẽ orationem
quandam habuit pro ijs qui
primi tum eo bello occubue-
runt, ipſe quoque Seueriano
talem habendam eſſe cen-
ſuit. Omnibus enim ipſis cũ
Thucydide, eo qui nihil in
culpa fuit eorum malorum,
quæ in Armenia acciderant,
æmulatio atq; contentio eſt.
Sepulto igitur Seueriano
magnificè, adducit ad tu-
mulum Afranium quendam
Centurionem, æmulum Pe-
riclis, qui talia ac tanta rhe-
torico more de illo perora-
uit, vt ego, per Charites,
multum admodum lachry-
marũ præriſu effunderem,
& maximè quando rhetor
iſte Aframius ad finem ora-
tionis lachrymans pariter cum miſerabili ploratu, ſumptuo-
ſarũ cœnarum & propinationum illarũ mẽtionem faciebat,

deinde

ἔιτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα τῷ κορωνίδι. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγνώμως πάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον ἀνὸς ἦν. πάντων ὁρόντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀνάξιος ὤν, μὰ τὸν Ἐννάλιον, πρὸ πολλοῦ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐρρητόρευε. καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας θαυμάσαι, καὶ ὑπερπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον· ἐγὼ δὲ καὶ τἆλλα μὲν αὐτοῦ κατεγίνωσκον. μονουχὶ γὰρ ὤμων καὶ λοπάδων μεμνημένου, καὶ ἐπιλαπύοντος τῇ τραπέζῃ μύας μέ. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐτιμησάμην, ὅτι μὲν τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τῶν ῥημάτων προαπουφάξαν ἀπέθανε. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι, ὦ ἑταῖρε, καταριθμήσασθαι, ὀλίγων ὄντων ἐπιμνησθείς, ἐπὶ τὰ ἑτέρα ὑποσχέσιν ἤδη μετελεύσομαι, τῷ συμβουλῷ, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις.

deinde & Aiacis quendam colophonem imponebat. Nam gladio euaginato, generosè admodum, & vt Afranium decebat, aspicientibus omnibus seipsum ad tumulum iugulauit, non indignus per Bellonam, quã multò antè mortuus fuisset, si talia rhetoricatus esset. Atque hoc dixit idem, aspicientes omnes tum qui aderant, admiratos fuisse, laudasseq; Afraniũ supra modum. Ego verò etiam cætera illius damnabam, vt qui tantum non offarum & ollarum meminisset, & placentarũ memoria illachrymaretur. Hoc tamen præter cætera reprehendi, quòd nõ scriptore ipso & actore fabulæ huius ante se iugulato mortuus fuerat? Multos autem & alios consimiles his commemorare tibi, amice Philo, possem: veruntamen paucis quibusdam adhuc additis, ad alteram promissionis partem transibo: puta ad id consilium, quo pacto rectiùs ac meliùs historiam scribere quispiam debeat.

Suns

εἰσὶ γάρ τινες, οἱ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραβαίνουσιν, ὑπὸ ἀπειρίας καὶ ἀπαιδευσίας, καὶ ἀγνοίας τῶν λεκτέων ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα πάνυ λιπαρῶς καὶ φιλοπόνως ἐρμηνεύουσιν ἐμβραδύνοντες· ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸν Διὸς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος, τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ μηδὲ τοῖς ἐκ ἀδέσιν ἐξηγεῖτο, τὴν ὑποποδίου δὲ τό, τε ἀθυρίς καὶ τὸ ἐύξεστον θαυμάζοι, καὶ τὴν κρηπῖδα τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος διεξιών. ἐγώ γ' οὖν ἄκουσά τινος, τλὼ μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχλῳ ἐν οὐδ' ὅλοις ἑπτὰ ἔτεσι παρασφαμένης, εἴκοσι δὲ μίνρα, ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀνηλωκότος ἐς ψυχρὰν, καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν ὡς Μαῦρός τις ἱππεὺς, Μαυσάκας τοὔνομα,

Sunt enim quidam, qui, quæ rerum gestarum maximè, & memoria dignissimæ sunt, prætermittant, aut quasi in transcursu tantum attingant præ imperitia autem & ineptitudine, & ignorantia eorum quæ dicenda vel tacenda sint, ea quæ minima sunt, admodum prolixè & laboriosè immorando verbis exponunt, non aliter ac si quis Iouis Olympici vniuersam pulchritudinem ac formam, quæ tanta ac talis est, non videat, nec laudet: neq; etiã ijs qui de ea nesciunt, quicquam narret, sed subsellij rectitudinem & expolitionem, & crepidinis concinnitatem admiretur, & hæc admodũ cum multa diligentia & cura exponat. Equidem audiui quendam, qui pugnam eam quæ ad Europum comissa fuit, ne totis quidem septem versibus prætercurrebat: viginti autem men-

suras aut etiam amplius aquæ consumpserat in frigidam, & nihil ad nos pertinentem narrationem, quo videlicet pacto Mauritanus quidam eques, Mausacas nomine,

ὑπὸ δίψους πλανώμενον ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι φοβηθεῖεν αὐτὸν, ἔπειτα μέντοι μαθόντες ἐκ τῶν φίλων ἄνα, καὶ ἐδέξαντο, καὶ ἐφιλοφρονήσαντο· καὶ γάρ τινα τυχεῖν αὐτὸν ἐκδεδημηκότα· καὶ αὐτὸ ἐς τὴν Μαυρουσίαν, ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ στρατευομένου. μῦθοι τὸ μετὰ τοῦτο μακροὶ, καὶ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ συννεμομένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ἁλίπους ἰχθῦς ἐπρίατο ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμασιώτατος συγγραφεὺς ἀφῆς τὰς ἐν Εὐρώπῃ γιγνομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπιπλόους, καὶ σπουδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας καὶ ἀντιφύλακας, ἔτι δὲ βαθείας ἑσπέρας ἀφεὶς, καὶ ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους πολυμεγέθεις ἀξίους ὠνήσεως· ἃ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε, κήτη ἐμπορικὰ δηλονότι. Ἐπεὶ δὲ νὺξ κατέλαβε τὸν ἄνδρα, ἐν τῇ

præ siti errans per montes, deprehenderit Syros quosdam agreſtes prandium apponentes, & quòd principiò illi metuerint ipſum: deinde verò intellecto quòd ex amicis vnus eſſet, receperint ad ſe hominem, & cibum præbuerint. Nam & illorum fortè quendam aliquando in Mauritaniam profectũ fuiſſe, cùm ipſius frater in ea terra militaret. Poſt hæc fabulæ longæ & narrationes, quo pacto ipſe in Mauruſiæ venatus eſſet, & vt vidiſſet elephantos multos in eodem loco paſcentes, & quòd parùm abfuerit quin à leone deuoratus fuiſſet: deinde & quantos piſces emerit Cæſareæ. Atque ita egregius iſte hiſtoricus relictis tot cædibus circa Europum factis, tot præliorũ motibus, & fœderib. neceſſarijs, & cuſtodijs aliis aliis appoſitis, vſq; in profundã veſperam ſubſtitit, aſpiciens Malchionem Syrum iſtum, Cæſareæ ſcaros ingentes videlicet emente. Etenim nox occupaſſet ipſum,

fortaſsis

τάχα καὶ σωιδάπνου μετ' αὐτῶν, εἰ μὴ τὰ σπάρτα ἐσκευασμένα. ἄπειρα ἃ μὴ ἐνεγείρασθαι ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ὑμᾶς ἠγνοηκότας ἦν. καὶ ἡ ζημία Ρωμαίοις ἀφόρητος, εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν μὲν οἴνου πιεῖν, ἀπ' ἄλλου δέ τινος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα, μακρῷ ἀναγκαιότερα, ἐπὰν ἐγὼ ὑμῖν παείπω; ὡς καὶ αὐλητρίς τις ἐκ τοῦ πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ μὲν Μαῦρος τῷ Μαλχίωνι λόγχην, ὁ δὲ τῷ Μαυσάκᾳ πόρπην, καὶ ἄλλα πολλὰ διαῦτα τῆς ἐπ' Εὐρώπῃ μάχης, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια. διὰ γάρ τοι ἀκότους ἄν τις ἅπτοι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν, ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. ἄλλως, ὦ Φίλων, μάλα καὶ οὕτω γελοῖον, εἰ δεῖ τὸν ἕτερον πόδα ἐκ Κορίνθου προβεβηκέναι, εἰ δεῖ

fontaſsis & ad cœnam cum illo veniſſet, ſcaris iſtis iam apparatis: Quæ niſi illorum diligenter hiſtoriæ tradidiſſet, magnas nimirum res ignoraturi nos fuiſſemus: & damnum hoc Romanis intollerabile fuiſſet, ſi Mauſacas iſte ſitiens potum non inueniſſet, ſed incœnatus ad caſtra reuerſus eſſet. Atqui quàm multa alia longè magis neceſſaria volés ego nũc prætereo? quemadmodum & tibicina quædam venit ex propinquo vico ad eos, & ut dona mutuò inter ſe dederunt, Mauritanus videlicet ille Malchioni lanceam, hic autem contrà Mauſacæ fibulam: atque alia multa talia, quæ pugnæ illius ad Europum ipſa adeò capita & ſummaria ſunt. Proinde meritò dixerit quiſpiam, tales ſcriptores roſam quidem ipſam non videre, ſpinas autem quæ iuxta radicem enaſcuntur, diligenter contemplari. D Iam alius quidé, ô Phile, admodũ & hic ridiculus, qui alterũ pedem ne extra Corinthũ quidẽ quidẽ quã protulerat, neque

οὐκ ἄχρι Κεγχρεῶν ἐξεδημήσας, οὔ τι γοῦν εἰς Συρίαν ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν ὧδε ἤρξατο, μέμνημαι γάρ· ὦτα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα γράφω τοίνυν ἃ ἤκουσα. καὶ οὕτως ἅπαντα ψευδῆ ἱστορικά, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς· χιλίους γάρ, οἶμαι, ὁ δράκων ἅπαξ ἐξαμήσας δράκοντας) ἀναμιγῆναι ἐν, γεννωμένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν. τούτους δὲ, τοτὲ μὲν ἐπινοεῖ μείζονων ἐκδιδομένους, ὑψηλοὺς αἴρεσθαι, καὶ πόρρωθεν ἐπιλαμβάνεσθαι, καὶ ἐμποιεῖν, ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπιδὰν ὁμοῦ ἴωσι, λύσαντα αὐτοὺς, ἐπαφιέναι τοῖς πολεμίοις, ἀμήχανόν τινα τῆς μίξεως ὄντα καταπόθησιν, καὶ ἄνους ἐκπλῆξαι ταραχθέντων αὐτοῖς ἀποπνιγῆναι καὶ συγκλασθῆναι. ταῦτα δὲ ἑστὼς ὁρᾷν αὐτὸς, ἐν ἀσφαλεῖ μέν τοι, ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενον τὴν σκοπήν. καὶ εὖ γε ἐποίησε,

neque ad Cenchreas vsque peregrè profectus fuerat, nedum Syriam aut Armeniam conspicatus, in hunc modum exorsus est, meminî enim: Aures quàm oculi minus fide digni sunt. Proinde scribo quæ vidi, nõ quæ audiui. atq; ita diligenter omnia viderat, vt diceret dracones Parthorum (signum autẽ hoc multitudinis ipsorum est, mille enim dracones viuos draco producit) ingẽtes esse, generariq; in Persida paulò supra Iberiã. Hos autem antea quidem ex hastis siue longurijs suspensos, illos in altum attollere, eóq; terrorem ijs qui à longè aduentarent, facere solere: in ipso verò prælio, quãdo iam congressi sunt, solutos illos in medios hostes immittere: nimirum multos nostrorum hoc pacto deuoratos esse, alios autem, implicantibus & compungentibus ipsos illis, strangulatos & confractos: adstitisse autem ipsum, atq; hæc vidisse, in tuto tamen, nempe ab arbore quãdam excelsa spectando. Et rectè sanè fecit, quòd

μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θυείοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμᾶς θαυμασὸν ἔστω συγγραφέα νεῶν ἔχομεν, καὶ ἀεὶ χαρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ γὰρ κινδυνώσας πολλὰ, καὶ ἐπλήθη περὶ τοῦρας, ἀπὸ τοῦ Κρανίου δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκροωμένων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, ὅτι μηδὲ κατὰ τοῖχον γεγραμμένον πόλεμον ἑωράκει, ἀπ' οὐδ' ὅπλα ἱκανός γε ἦν, οὐδὲ μηχανήματα οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἔμοιγε αὐτῷ πλαγίαν ἢ τὴν φάλαγγα, ἐπὶ λέξεως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἰς δέ τις βέλτιος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τοῦ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πρεπακοσίοις δὲ ὅλοις ἔπεσι βιβλιαβῶν, συνέγραψε, καὶ

quòd propiùs ad fenus istas non accesſit. neque enim nos tam egregium ſcriptorem, & qui eminus ipſe præclara ac magna adeò in hoc bello effecerit, nunc haberemus: nã & pericula multa ſubijt, & vulneratus eſt circa ſuram, à Cranio videlicet iter faciens ad Lernam. Atque hæc Corinthijs audientibus recitabat, ſatis ſcientibus illis quidem quòd ne in pariete pictum quidem bellũ vnquam vidiſſet. Sed nec arma ille quidem nôrat, neq; machinas quales eſſent, neq; ordinum aut acierum nomina. prorſus enim ſtudio habuit πλαγίαν, hoc eſt, obliquam vocare phalangem, ἐπὶ κέρως autem, hoc eſt, protentis cornibus, id quod exporrecta frõte educere dicitur. Alius autẽ ſuauiſſimus quidam cuncta à principio ad finem vſq; geſta, quæcunque in Armenia, quæcunque in Syria, quæcunque in Meſopotamia, præterea quæ ad Tigrim, quæq; in Medis acciderãt, ne totis quidẽ quingẽtis verſibus cõplexus ſcripto edidit,

eoq;

καὶ τῶδε ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησί· τῷ μὲν δοκεῖν ἐπιγραφῇ ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τὸ βιβλίον ἐπιγράψων, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου (δόλιχον γάρ φασιν, οἶμαι, ἐν παισὶ νενικηκέναι) τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νεωστὶ πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφηκότος ἅπασα, καὶ τῷ λόγῳ Ὀνολογήσου, καὶ τῷ Οσρόου σφαγῇ, ὡς παραβλητέα τῷ λέοντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν τριπόθητον ἡμῖν θρίαμβον, ὅτῳ πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχων, ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος γραφῆς· ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ὥκισέ μεγέθει τε μεγίστην, καὶ κάλλει κρατίστην· ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴ τι Νικαίαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴ τι Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρηνίαν. καὶ

eo ſi facto hiſtoriam compoſuiſſe videri volebat: inſcriptionem verò parùm abfuit quin longiorē ipſo libro inſcripſerit, videlicet hoc modo: *Antiochiani certaminis Apollinis ſacri victor (nam curſus certamine, quod Dolichum vocāt, puer olim vicerat) eorum quæ in Armenia, in Meſopotamia, & in Medis à Romanis nunc geſta ſunt, hiſtorica narratio.* Iam & quendam ego audiui, qui quæ futura eſſent, hiſtoriæ cōmendârat, & Vologeſi captiuitatem videlicet, & Oſroæ cædem, quemadmodum leoni obijciendus eſſet, & poſtremò omnium etiam multoties illum deſideratum à nobis triumphū. Adeò omninò vatis in modum ſeſe gerens, properabat iam tum ad finem ſcribendi. Quin & ciuitatē idem iam in Meſopotamia condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimā: adhuc tamen ſpeculatur & deliberat, an eam Nicæam à victoria cōueniat nominari, an verò Homonœā, an etiā Ireniā.

καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀνώνυμον ἡμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λίαν πολλοῖς, καὶ πορίσης συγγραφικῆς γέμουσα, τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα ἐπίσχιτο ἤδη γράψαν. καὶ τὸν περίπλουν δ' ἔξω θαλάσσης, μὴ ὅτι ὑποσχόμενος ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον δ' Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τέταρτον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοί, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη, σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν πολλαχοῦ. ὅ, τι δὲ πράξουσιν, ἢ πῶς λέξουσι πλὴν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, οὐκ εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμαστὸς συγγραφεύς, ἀπὸ Μυσέως, ἢ ἀπ' Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληροῦσι, τὰ μὴ ἀξιόρατα ὁρᾶν ὁρῶντες ὅτ' ἐβλέποιεν, καθ' ἀξίαν ἐπεῖν οὐκ ἐπιστάμενοι, ἐπινοοῦντες, μὴ ἀναπλάττοντες ὅ, τι κύρσει ἐπ' ἀκακείμαν γλῶτταν, φασίν, ἔλθῃ, μὴ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι,

Et ob hoc quidem adhuc in dubio pendet, & ſine nomine præclara illa ciuitas nobis eſt, nugis multis & faſtu historico referta. Quæ verò in India poſthac agentur, etiam ea promiſit ſe iam nūc ſcripturū eſſe: prætereà & deſcriptionē maris exterioris nauigantibus traditam. Neq; promiſsiones modò hæ ſunt, ſed & prœmiū Indicæ historiæ iam cōpoſitum eſt, & tertiū tagma, ſeu tertius liber. Ac Galli quidem, & Maurorū pars quædā modica cum Caſsio, omnes iſti iam Indū fluuium traiecerunt. Cæterùm quid facturi ſint, aut quomodo excipient elephantorum incurſus, non multò pòſt egregius iſte ſcriptor à Muſuride aut ex Oxydracis ad nos ſcribet. Huiuſcemodi multa, præ inſcitia & imperitia nugātur, eā quæ viſu digniſsima ſunt: neque videntes, neque etiam ſi videant, pro dignitate exponere ſcientes, excogitantes autem & effingentes quicquid temerè in linguam, vt aiunt, venerit: etiam numero librorum prætereà ſuperbientes,

&

μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὗται παγγέλοιοι, τὸ λέγω Παρθικῶν νικῶν τοσάδε. καὶ αὖ Παρθίδος πρῶτος, δεύτερος. εἶτα Ἀτθίδος δεύτερος ἄλλος ἀστρότερος παραπολύ· ἀνέγνων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικικά, οὐδ' ὡς ἐν γέλωτι ποιήσασθαι, καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἱστορίας, οὕτω καλὰς ὄσας, ἀλλὰ τῆ χρησίμου ἕνεκα, ὡς ὅσις ἂν ταῦτα ἢ τὰ τοιαῦτα φεύγῃ, πολλὴ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὕτω προσείληφε. μᾶλλον δὲ ὀλίγῳ ἔτι προσθεῖναι, εἴ γε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἡ διαλεκτικὴ ὡς τῶν ἀμίσων ἡ κατέρου αἵρεσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀναιρεῖσθαι. νῦν δὲ τὸ θυείον σοι, φάναις ἄν, ἀκριβῶς ἀνακεκάθαρται· καὶ εἴ τι ἄπαντα, ὁπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι ἐκκεκομμέναι εἰσί, καὶ ἤ τι ἄλλων ἐρείπια ἤδη ἐκφόρηται. νῦν δ' εἰ τι παλαιὸν λεῖον, ὥστε οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη καὶ αὐτὸν,

& maximè inſcriptionibus. Nam rurſum & hæ omnino ridiculæ ſunt, vt iſti⁹ neſcio cuius Parthicarũ victoriarum libri tot, vel tot: & rurſum Parthidos primus, ſecundus, & cætera, vt Atthidos ſcilicet. Alius etiam vrbaniùs pauló. Nam legi Demetrij cuiuſdã Sagalaſenſis Parthonicica. Nõ quòd proriſu habeã, & illudam hiſtoriis adeò præclaris, ſed vtilitatis cauſa hæc cõmemoro, quòd quiſquis hæc atque huiuſmodi alia euitârit, is bonã partem hiſtoriæ rectè ſcribẽdæ conſecutus iam ſit, imò pauca adeò illi etiã deſunt: ſi modò verum illud eſt quod Dialectica tradit, quòd eorũ inter quæ mediũ ſ. nullũ eſt, altero eleuato, alterũ cõtrà deprimitur. At verò area ipſa, dixerit quiſpiã, purgata probè iã eſt, ac ſpinarũ quicquid fuit, & rubi exciſi, reliquorũ autẽ ruinæ ac rudera iam exportata ſunt: & ſi quid aſperũ antea fuit, id totũ ſublatum & cõplanatũ eſt: quare tẽpus iam eſt vt ædificiũ aliquod ſuperſtruas etiã ipſe,

ὡς λάξυ οὐκ ἀναπίψαι μόνον τὰ τῶν ἄλλων, γενναίους εἶναι, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῦσαι λιξιὸν, καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι λαύσειε, φημὶ τοίνυν τὴν ἄρισα ἱστορίαν συγγράφουσα, δύο μὲν ταῦτα πορυφαιότατα οἰκοθεν ἔχοντα ἥκειν, σύνεσίν τινα πολιτικὴν, καὶ λιπαρᾶ μὲν ἐρμηνευτικήν· τὸν μὲν, διδακτόν τι ἅμα καὶ φύσεως δῶρον· ἃ λιπαρᾶς δεῖ, πολλῆ πρὸ ἀσκήσεως, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσεοικυίας ἕξεως. ταῦτα μὲν ὅσα ἄτεχνα, καὶ ὀλίγου ἐμοὶ συμβάλλου δεόμενα. ὁ γὰρ σωφρονεῖν καὶ ὀρθῶς ἀποφαίνειν, τοὺς μὲν παρὰ τῆς φύσεως τοιούτους, φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐκ πολλοῦ ἄν, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς λῷ ἄξιον, ἃ μετασκλάσαι καὶ μεταμορφῶσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄρ-

quo oſtendas non modò aliorum euertendis generoſum eſſe te, verùm etiam per te ipſum excogitando atque inueniẽdo tale aliquid præſtare poſſe, quod & dexteritatem quandam præ ſe ferat, & à nemine Momo quidem reprehendi ac carpi queat. Aio igitur eum qui optimè cõſcribere hiſtoriam volet, duæ hæc præcipua domo ſecum & de ſuo afferre debere: Prudentiam quandam ſiue intellectum ciuilẽ, & poteſtatem dicẽdi. Quorum alterum quidem nulla doctrina traditum, naturæ donum quoddam eſt: dicendi autem poteſtas, multa exercitatione, aſſiduóq; labore, & imitatione veterũ comparanda erit. Atque hæc quidem extra artem ſunt, neque me conſultore opus habent. Neque enim prudentem ſiue intelligentem & acutũ reddere eum qui nõ natura talis fuerit, libellus hic meus promittit: quoniã magni ſanè æſtimãdus, imò omnibus anteferẽdus foret, ſi trãsformare, & quaſi nouo quodã ornatu induere huiuſmodi ille poſſet: puta vel ex plũbo aurũ reddere,

vel

ἢ ἄργυρον ἀπὸ καττιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τιτορμου, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα ἐργάσασθαι, ἀλλά σου τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον οὐκ εἰς ποίησιν τῶν προσόντων, ἀλλ' εἰς χρῆσιν αὐτῶν τῶν προσόντων. οἷόν τι Ἀμύκλα καὶ Ἰκκος, καὶ Ἡροδίκης, καὶ Θέων, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς ἀπόχοιν' ἄν σοι, τὸν Περδίκκαν παραλαβόντι, ἃ δὲ οὗτός ἐστιν ὁ ἐμπρήσας Ἐφεσίους, διὰ ταῦτα καταγνωσθείς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος, ὁ τῆ Σελεύκου Στρατονίκης υἱός, ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντιπαλον, ἀλλὰ τῶν δοθέντων αὐτοῖς ἐν φύσει πρὸς ἀπόδοχὴν τῆς γυμνασικῆς, παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπίστω καὶ ἡμῖν τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ἀποδείξεως, ἐν τέχνῃ φαμὲν ἐφ' οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι εὑρηκέναι·

vel ex ſtãno argentũ, vel ex Conone Titormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis & conſiliũ vtilitas ea eſt, nõ vt ea ſuppeditẽt quæ antè adſunt, ſed vt illis rectè ac conuenienter vti doceãt. Quo pacto nimirũ & Iccus, & Herodizes, & Theon, & ſi quis alius artis palæſtricæ magiſter atq; exercitor fuerit, pollicerẽtur tibi Perdiccam hũc acceptũ (ſi modò hic eſt ille qui nouercam amauit, & ex eo cõtabuit, & non potius Antiochus Seleuci filius, Stratonices illius amore captus) Olympionicem reddere, qui cũ Theagene Thaſio illo, aut Polydamante Scotuſſæo, certamine cõgrederetur, nõ vt naturã & ingeniũ ad eam rem ſuppeditaret, ſed vt materiã iã antè à natura datã, & ad hãc palæſtræ exercitationẽ ſuſcipiendã idoneã atque habilẽ, per artem multò meliorẽ redderent. Quamobrem abſit & nobis hæc inuidia promiſſionis, vt artem aliquam rei adeò magnæ ac difficili nos inueniſſe dicamus.

ὁ γὰρ ὁντινοῦν παραλαβόντα, ἀφφάναν συγγραφέα φαμὲν, ἀπὰ τῶ φύσι σωτῶ, καὶ ἄλλως πρὸς λόγους ἐσκημένω ἐπιδέξαν ὁδούς τινας ὀρθὰς, ἃ δὴ τοιαῦ φάνονται, ἂς χρόμενος, θᾶσσον ἂν καὶ ἀμαρίστερον τελέσαις, ἄχρι καὶ πρὸς τὸμ σκοπόν. καί τοι ὁ γὲ ἂν φάνης ἀποδεῖν τὸν σωτὸν ἔν τῆς τέχνης καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ· ἐπεὶ κἂν ἐκιθάριζε μὴ μαθὼν, καὶ ἤυλε, καὶ πάντα ἂν ἐπίστατο. νυνῶ ὃ μὴ μαθὼν, οὐκ ἄν τι αὐτ χαρεργάσαιτο, ἀποδείξαν]ος δέ τινος, ῥᾳ̃ κά τι ἂν μάθοι, καὶ ἐν μέ]αχειρίσαιτο ἐφ' αὑτῶ. καὶ τοίνυν καὶ ὑμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθη]ὴς νυνῶ παραδόσθω, σωφρ̃ νά τι καὶ ἐπᾶν ὐκ ἀγροικὸς, ἀπ' ὀξὺ δὲ διδοράκως, οἷος καὶ πράγματα χρήσασθαι ἂν. ἃ ἐπιφανείη, καὶ γνώμλω σφα]ιφ]ικλῶ, ἀλλὰ μέ]ὰ τ πολι]ικῆς, καὶ

Neque enim quemuis acceptum reddere historiæ nos velle dicimus, sed ei qui naturâ intellectu bono præditus, & ad dicendum quam optimè exercitatus fuerit, viam quãdam ostendere rectam (si modò talis vlla apparet) qua vtẽdo, citiùs atq; aptiùs ad finem & scopum vsque quo tendit, peruenire possit. Non enim neque illud dixeris, eum qui intelligentia præditus fuerit, arte ac doctrina earũ rerũ quas ignorat, opus non habere. Nam si absque doctrina & institutione cithara ludere posset, etiam tibia canere, ac cætera omnia sciret. Nunc autem, nisi doctus ab aliquo, nihil quicquam eorum manu facilè attingit: at demonstrante aliquo viam ac rationem, & discit facillimè, & rectè idem administrat per se ipsum. Proinde nobis quoque nunc talis discipulus tradatur, qui & ad intelligendas res, & ad dicendum non sit degener, sed acutum tueatur, possitque rebus vti, si committantur illi, ac animum habeat militarem, sed tamen cum ciuilitate coniunctum:

&

καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γενόμενός ποτε, καὶ γυμναζομένους ἢ τασσομένους στρατιώτας ἑωρακὼς, καὶ ὅπλα ἀδὼς, καὶ μηχανήματα ἄνια, καὶ τί ἐστι πύργος, καὶ τί ἐπὶ μετώπου, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἵππαρχοι, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελαύνειν, ἢ περιελαύνειν, καὶ ὅλως, οὐ τὸ κατοικιδίως τις, οὐδ' οἷός τ' εἰσὶν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι μᾶλλον δὲ, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἐλαύνειν ἵππον τῷ γνώμῳ, καὶ μήτι φοβεῖσθαι μηδ' ὑφα, μηδ' ἐλπίζειν μηδέν, ἐπεὶ ὅμοιόν ἐστι τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ, μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένον τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ Ἀμφιπολίτου, τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ, ἀλλὰ τοιοῦτος, οἷος ὢν, διαχθήσεται μήτι

& experientiam, quam ducis militaris esse conuenit. Denique, per Iouem & in castris aliquando versatus sit, & milites ipsos, seu cùm ad prælia exercentur, seu cùm ipsa in aciem educuntur, conspicatus sit: præterea & arma nôrit, & machinas quasdã, & quid sit diductis cornibus, & quid exporrecta fronte instruere aciem: quomodo cohortes, & quomodo turmæ cõstituantur: vnde, & quid erũpere, & quid item circumducere equitem sit, sciat. Et in summa, neque eorũ quispiam sit, qui domi desidentes nusquã foràs ipsi prodiuntur: neque facilè credat ijs quæ solùm ab alijs narrari audiet. G Maximè autem & ante omnia libero animo sit, vt neque metuat quenquam, neq; ab vllo speret quicquã: quoniam similis hoc pacto foret malis iudicibus, qui vel ad gratiã, vel ad odium accepta mercede sententiã ferunt. Quin neq; curet magnopere neq; Philippũ oculo ab Astere Amphipolitano isto sagittario priuatũ circa Olynthum, sed talem qualis re ipsa est spectandũ proponat:

μήτε Αλέξανδρος ἀνιάσῃται ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὁμοίως ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένῃ, εἰ φανερῶς ἀναγράφοιτο. δεῖ Κλέωνα αὐτὸν φοβηθῆναι μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενον, καὶ κατέχοντα τὸ βῆμα, ὡς μὲν ἀπᾶν, ὅτι ἐλεύθερος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὗτος ἰών, δεῖ καὶ σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἣν τὰ ἐν Σικελίᾳ κακὰ ἰσοφῇ, καὶ τὸν Δημοσθένους λῆψιν, καὶ τὸν Νικίου τελευτὴν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ φονοί· ἡγήσεται γάρ, ὅπερ δικαιότατον, μὴ οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων αὐτὸς ἕξειν τὴν αἰτίαν. ἢν τὰ δυσχερῶς ἢ ἀνοήτως γεγενημένα, ὡς ἐπράχθη, διηγῆται· ὁ γὰρ ποιητὴς αὐτὰ, ἀπὸ μηχανῆς ἐστιν. ὡς καὶ παρανανμαχῆσαι, ὅτι οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύσας ἐστὶν, κἂν φύγωσιν, neq; illi Alexander grauiter se excruciet H ob Clitι cædem crudeliter in ipso conuiuio perpetratam, si planè ac manifestè coloribus suis depingendus sit: neque item Cleon illum perterrefaciat, eò quòd multum in concione potens sit, & suggestum siue tribunal quasi possessionem suam detineat, quo minus hominem exitiosum & insanum hunc esse dicat: deniq; neq; tota Athenienſium ciuitas absterreat illum, ne non vbi de cladibus in Sicilia acceptis historiam composuerit, omnia ista commemoret, quo pacto & Demosthenes captus fuerit, & Nicias mortem obierit, quomodo exercitus siti laborârit, & qualem aquam biberint, & vt inter bibendum plerique trucidati fuerint. Existimabitur enim (id quod iustissimum est) ab ijs qui sana mente præditi sunt, non ipse in culpa esse, si ea quæ feliciter aut stultè gesta sunt, ita vt gesta sunt, narrabit. Non enim ipse talia fingit, sed verbis tantùm indicat atque exponit. Quare etiam siue prælio nauali superati fuerint, non ille tamen is est qui eos submergit: siue in fugam conuersi fuerint, neque

οὐκ ἐκεῖνος ὁ ἀκούων, ἐκτὸς εἰ μὴ ἔδει ἅπαντα ἀκοῦσαι, μή τι παρέλιπεν ἐπεί τοι γε εἰ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς ἐναντίον εἶπεν, ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾷον δ' ἂν ἐν ἑνὶ λαμβάνων τὸν Θουκυδίδην ἀνατρίψαιμεν τὸ ἐν ταῖς ἐπιπολαῖς παράσχισμα, καὶ ταδύσαι μὲν τὸν Ἑρμοκράτους τριήρη, καὶ τὸν καταπράτορα Γύλιππον διαπεῖραι, μιᾶ ταχὺ ἀπεπλέοντα, καὶ ἀφανίσαι τὰς ὁδούς· καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Ἀθηναίους πλεῖν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν, μετὰ τῶν πρώτων τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα οὐκ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μεταστρέψαι· τοῦ δὲ συγγραφέως ἔργον ἐστὶν, ὡς ἐπράχθη, ἐκφῆναι· τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύναιτο, ἄχρις ἂν ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξην, ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐλπίσῃ Κάνδυν πορφυροῦν, καὶ

neque idem ille eſt, qui eos perſequitur: niſi ſi cũ optandum fuerat, ne quid tale euenire, ille hoc intermiſit: quandoquidem ſi tacendo hæc, aut in diuerſum narrando, corrigi aut emendari poſſent, facillimum fuerat Thucydidi, vno ac tenui calamo inuertere quidem. Epipolarũ munitiones, ſubmergere autem Hermocratis triremem, & I execrabilem iſtum Gylipum confodere intereà dum vias obſtruit, & foſſis intercludit. Denique & Syracuſanos in lapicidinas conijcere, Athenienſibus verò copiam facere tum Siciliam tum Italiam cum prima illa Alcibiadis ſpe circumnauigandi. Verùm enim, opinor, Kea quæ ſemel facta ſunt, neque Clotho reuoluet denuò, neque Atropos in diuerſum mutabit. Proinde hiſtorici opus vnum eſt, vt quæ perinde ac facta ſunt, exponat. Hoc aũt facere nõ poterit, donec vel L. Artaxerxem mentuerit, medicus ipſius exiſtens, vel ſperat Candyn purpureũ,

καὶ στεφάνου χρυσοῦ, καὶ ἵππου τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων· ἀπ' οὐ ξενοφῶν αὐτῷ ποιήσει, λίαν σωγραφικὸς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀπὸ μιᾶς ἰδίας μισῆ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινὸν, καὶ πολὺ ἀληθείαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας, μᾶλλον φιλῆ, ὅμως οὐκ ἀφίξεται ἁμαρτάνοντος· ἐν γὰρ, ὡς ἔφην, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ θυτέον τῇ ἀληθείᾳ, ἅ τις ἱστορίαν γράψων ἔοι, τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, ψυχῆς μὲν, καὶ μέτρου ἀκριβὴς, ἀφειλόμεθαν μὲ ἀς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀπ' ἀς τοὺς μετὰ ταῦτα συνεσομένους τοῖς συγγράμμασιν. ἃ δὲ τὸ παραυτίκα τισὶ θεραπεύοι, τῆς τῶν λοιδορησόντων μᾶλλον ἀκόντως ἂν νομισθήῃ, ὡς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς αὐθὶς ἀπέστραπται, οὐ μᾶλλον, ἢ κωμωτικὴν ἀνύμ-

& torquem aureum, & Mequum ex Niſæis illis aliquem ſe acceſſurum eſſe, mercedem videlicet laudum earum, quas ſcriptis inſeruiſſet. At neque Xenophon illud faciet, iuſtus ſcriptor, N neque Thucydides, ſed ſiue priuatim oderit quoſdam, multò magis neceſſarium putabit eſſe id quod publicum eſt, veritatemq; pluris faciet, quàm inimicitiam: ſiue etiã amauerit, tamen non parcet illi, quiſquis peccauerit. Vnum enim hoc, vt dixi, proprium hiſtoriæ eſt, ac ſoli immolandum veritati, ei qui ad hiſtoriam ſcribendam accedet, cætera verò omnia poſtponenda. Et in ſumma, vlna vna & menſura certa eſt, aſpicere non ad præſentes auditores, ſed ad eos qui in poſterum in his ſcriptis legendis verſabuntur. At ſi quis continuò beneuolentiam & fauorem captat, meritò in parte adulatorum recenſebitur, quos olim hiſtoria ſtatim ab initio auerſata eſt, non minùs quàm comendi artem

γυμναστικήν. Ἀλεξάνδρου γὰρ καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν, ὡς ἡδέως ἂν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνεβίων, ὦ Θνησίκρατες, ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς· οἴονται γὰρ ὑπὸ μικρῷ τινι τοῦ ἀληθοῦς τούτῳ ἀνασπάσειν ἕκαστον πρὸς τὸν παρ' ἡμῶν ἔννοιαν. Ὁμήρῳ γοῦν, καί τοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πολλὰ συγγεγραφότι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ νῦν ἔνιοι προσέρχονται, μόνον τοῦτο ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι. ὅτι μὲν περὶ ζῶντος ἔγραφεν· οὐ γὰρ ἂν εὐθέως ἐπλάττετο τοιοῦτόν τινος ἕνεκα ἐψεύδετ' ἄν, ζῶντος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω, ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος παρρησίας καὶ ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δὲ σκάφην ὀνομάσων· ἐν μέσῳ δὲ

artem Gymnaſtice. *Alexandri igitur hoc quoq; dictum refertur: Libenter, inquit, in vitam pauliſper redirem, ô Thneſicrates, poſt mortem, vt cognoſcerem quo pacto hæc legerent homines, qui tum erunt. Nam ſi nunc ea laudant, & amplectuntur, mirum non eſt: putant enim non paruo illectamento videlicet iſto quiſque ſibi beneuolentiam apud me conciliaturos eſſe. Homero itaque, quanquam fabuloſa plurima de Achille ſcripſerit, nonnulli tamen eò adducuntur, vt illi iam & fidem adhibeant: vnum hoc argumentũ ad demonſtrationem veritatis magnum exiſtimantes, quòd non de viuo illo ſcripſit. Non enim cauſam aliquam vident, cuius gratiâ mentiretur. O Talis igitur mihi ſit hiſtoricus ille, P vt & metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber ſit, Q & dicendi libertatem, ac veritatem amet, & quemadmodum Comicus ille ait, ficus ficus, ligonem ligonẽ nominet: non odio, neque*

ἐκ φιλίας νέμων, ἐκ φαδό-
μενος, ἢ ἱλεῶν, ἢ αἰσχυνό-
μενος, ἢ λυσιτελῶν. ἴσος
δικαστὴς, σύνους ἅπασιν, ἄ-
χρι τοῦ μὴ θατέρῳ τι ἀπονέ-
μειν πλέον τοῦ δικαίου. ξέ-
νος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄ-
πολις, αὐτόνομος, ἀβασί-
λευτος, ὑπὸ τί τῷδε. ἢ τῷδε
δόξει, λογιζόμενος. ἀλλὰ τί
πράξαι, λέγων. ὁ δ' οὖν
Θουκυδίδης τοῦτο μὲν νο-
μοθέτησε, καὶ διέκεινο ἀ-
ρετῇ καὶ κακίᾳ συγγραφι-
κῇ, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζό-
μενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ
καὶ Μούσας ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ
τὰ βιβλία· ἐπίπαλα γάρ φη-
σι μᾶλλον εἰς ἀεὶ συγγράφειν,
ἢ πρὸς τὸ παρὸν ἀγώνισ-
μα, καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀ-
σπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλή-
θειαν τῶν γεγενημένων ἀπο-
λείπειν τοῖς ὕστερον, καὶ ἐπά-
γειν τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ τέλος
ἄρτιος ἐν φρονοῦν ἐπιβολὴ ἰσο-
είας, ὡς ἔστι ποτὲ καὶ ἄνθις τὰ
ὅμοια

neque amicitiæ quicquam tribuens, non parcens, aut misereſcens, aut erubeſcens, aut exorari ſe facilè patiens: æqualis iudex, ac beneuolus omnibus, eò tamen vſque, dum ne alteri plus æquo aliquid tribuat: hoſpes in libris ac peregrinus, ſuis legibus viuens, nullius imperio ſubiectus, non quid huic aut illi placiturum ſit, ſecum cogitans, ſed id quod actum eſt, exponens. Thucydides igitur benè admodum lege hoc conſtituit, & virtutes ac vitia hiſtoricorum inter ſe diſcreuit, qui cùm videret R. Herodotum in ſumma admiratione eſſe, adeò vt & Muſæ vocarentur ipſius libri, poſſeſſionem tamen ait ſe ſcribendo compoſiturum eſſe, quæ in perpetuum duret, potiùs quàm quæ ad præſens certamen comparetur: neque ſe id quod fabuloſum ſit, amplexurum, ſed veritatem rerum geſtarum relicturum poſteris eſſe: deinde & vtilitatem addit, & quem finem is qui rectè ſapit, hiſtoriæ ſtatuere debeat, vt ſi quando etiam rurſus ſimilia

quædam

ὅμοια ὑποτιθέναι ἔχοιεν, φησὶ, πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀφορῶντες, τῷ χρῆσθαι τοῖς ἐν πόλει. καὶ τῷ μὲν γνώμην τοιαύτην ἔχοντι, ὁ συγγραφεὺς ἐπίτω μοι· τῷ δὲ φωνὴν, καὶ τῷ τῆς ἑρμηνείας ἰσχύϊ, τῷ μὲν σφοδρὰν ἐπαίρειν, καὶ τραχεῖαν, καὶ συνεχῆ τοῖς περιόδοις, εἶτ' ἀνιέντι τοῖς ἐπιχειρήσεσι, καὶ τῷ ἄλλῳ τῆς ῥητορικῆς δυνάμεως μὴ λεπτῇ τιθεμένῳ, ἀρχέσθω τῆς γραφῆς. ἀπ' εἰρμενικωτέρου δὲ ἀρξάμενος καὶ ὁ μὲν ναῦς φύσει ἔσται, καὶ συνηνωμένος ἡ λέξις δὲ ἔσται καὶ πολιτική, οἷα ἐπισημότατα δηλοῦν τὸ προκείμενον· ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τοῦ συγγραφέως σκοπὸς ὑπεθέμεθα, παῤῥησίαν καὶ ἀλήθειαν, ἔστω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ εἷς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀῤῥήτοις, καὶ ἔξω πάνυ ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ

quædam incidant, inquiens, ad hæc descripta respicientes, rebus ciuitatis rectè uti possint. Ac animo quidem & sententia tali præditus historicus ille mihi accedat: voce autem, & expositionis vi, vehementi illa quidem & aspera, & circuitionibus continua, deinde & aggressionibus flexa & rotunda. Præterea & reliqua oratoriæ facultatis grauitate non ita valdè instructus & acuminatus scripturam exordiatur, sed sedatior paulò & tranquilior sit. Ac sententiæ quidem inter se iunctæ ac sociatæ & densæ sint: dictio autem plana & ciuilis quàm significantissimè manifestans id ei adhibetur. Nam vt mentis scriptoris scopum hunc proponimus, libertatem dicendi videlicet, & veritatè, ita & voci eius vnus hic scopus & primus propositus sit, vt planè indicet, & quàm lucidissimè rem ipsam declaret, verbis neque obscuris, & extra communem vitam positis, neque etiam vulgaribus istis

&

καὶ λαπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὴ τοὺς πολλοὺς σωιεῖναι, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ σχήμασι λιχνομένῳ ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχουσιν, ἐπεὶ τοῖς λατηρτυμένοις τῶν ξωμῶν ἐοικότας ἀπεφάνει τοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινωνείτω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορ ᾖ, καὶ διθυραμβώδης καὶ ἐκείνη, καὶ μάλιστ' ὁπόταν παρατάξεσι καὶ μάχαις ἢ ναυμαχίαις συμπλέκηται· δεήσει γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου, ἐπουριάσοντος τὰ ἀκάτια, καὶ σωμαδιοίσοντος ὑψηλοῦ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τοῦ ναυῦ. ἡ λέξις δ' ὅμως ἐπὶ γῆς βαδιζέτω· ὃ μὲν μάλλον, καὶ ὃ μεγέθει τῶν λεγομένων σωεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δέ, μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα.

& tabernarijs, ſed ita vt & à pleriſque intelligantur, & ab eruditis laudentur. Iam verò & figuris & exornationibus vtatur minimè moleſtis, minimèque affectatis: quoniam perinde vt ius aliquod, orationem quoque rectè conditam exhibere debet. Ac ſententia quidem etiam cùm poëticè communicet, eiuſq; partem aliquam contingat, in quantum grandiloqua, & in ſublime elata etiam illa eſt, & maximè quoties aciebus & pugnis, & naualibus prælijs concurret. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui ſecundo flatu vela impleat, & ſublimem ac per ſummos fluctus nauem ſublatam prouehat. At dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem ac magnitudine eorum quæ dicuntur, ſimul elata, & ijſdem quàm maximè licet, aſſimilata: cæterùm neq; peregrinitatem præ ſe ferens, neque intempeſtiuè exultans, quaſi quodam furore concitata.

Periculum

κίνδυνος γὰρ αὐτῇ, τὸ, τι μέγιστον, παρακινῆσαι καὶ κατενεχθῆναι εἰς τὸν τῆς ποιητικῆς κορύβαντα, ὥστε μάλιστα πιστὸν τινα θεὸν χαλινῷ, καὶ σωφρονιστέον, ἐθέλοντας ὡς ἱπποτυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεσθαι. ἄμεινον δ', ἐφ' ἵππου ὀχουμένῃ τότε τῇ γνώμῃ τὴν ἐρμηνείαν ἑπεσθαι συμπαραθεῖσαν, ἐχομένην τοῦ ἱππίου, ὡς μὴ ἀπολείπειν τὸ τῆς φορᾶς. καὶ μέσην τὴν σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων ἁρμόττειν καὶ μίαν χρεών, οὔτε ἄγαν ἀφιέσθαι καὶ ἀπαρτᾶσθαι· πραχὺ γὰρ, οὔτε ῥυθμῷ παρ' ὀλίγον. ὡς οἱ πολλοὶ, σωάπλουστα. τὸ μὲν γὰρ ἐπαίτιον, τὸ δ' ἀηδὲς τοῖς ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε σωτατέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀναπείνασθαι, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα,

Periculum enim eſt ipſi, ne, quod vel maximum eſt, prorſus de ſtatu mentis emoueatur, & in Corybantem iſtum poëtices impingat. Quare maximè tum fidendum freno eſt, & ratione vtendum: illud ſcientes, quòd & in verbis non mediocre malum s hippotyphia eſt. Proinde ſatius fuerit, ſententia tunc ſuper equo incedente, expoſitionem ſeu dictionem humi iuxtà currere, ephippio adhærentem, vt ne à tergo relinquatur curſu præterueſta. At verò & compoſitione vocum temperata, ac media quadam vtendum eſt, ita vt neque nimiùm diſtrahantur ac diſſocientur (nam hoc aſperum foret) neque rurſum numerosè omnia, id quod plerique ſtudent, continuentur. Alterum enim vitioſum, alterum autem auditoribus moleſtum eſt. Ipſæ verò res non vt fortè ſeſe offerunt, ita conſtruendæ ſtatim ſunt, ſed diligenter ac laboriosè de ijſdem ſæpiùs etiam interrogare decet, ac maximè præſentem, & coràm intuentem,

καὶ ἐφορᾶν τα, ἃ δὴ μὴ, τοῖς ἀδιαφθορωτέροις προσέχοντα, καὶ ὃς ἐκάστων ἄρ τις, ἥκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσεται, ἃ προσθήσων τοῖς γιγνομένοις, μᾶλλον ταῦθα ἤδη καὶ συκοφαντικός τις, καὶ σωφρονικὸς τοῦ πιθανωτέρου ἔσω. καὶ ἐπαθὰν ἀθροίσας ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα· πρῶτα μὲν ὑπόμνημά τι συγγραφέτω αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρωτον. ἔπειτα ἐπιθεὶς τῷ τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χαριτιζέτω. καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως, ἐοικέτω τότε τῷ Ὁμήρου Διΐ, ἄρτι μὲν τ' ἱππονόμων Θρηκῶν γαῖαν ὁρῶντι, ἄρτι δὲ πρὸς Μυσῶν. καὶ γὰρ ταυτὰ, καὶ αὐτὸς ἄρτι μὲν τὰ Ρωμαίων ἰδίᾳ ὁράτω, καὶ πλησίον ἡμῖν, οἷα ἐφάνητο αὐτῷ, ἀφ'

tuentem. Quòd si autem hoc fieri nequeat, tum iis aduertere animum, qui sincerè & incorruptè magis narrare videbuntur, & quos pu taueris minimum vel ad gratiam, vel odio detracturos aliquid, aut etiam additu ros esse rebus gestis. Iámque etiam hic quispiam sit, qui & coniecturis colligere facilè, & quod probabilius fuerit, constituere possit. Ac posteaquam iam omnia, aut etiam plurima collecta habuerit, principiò capita rerum, & quasi summarium aliquod contexat, delineetq; corpus quoddam rude & informe, & nullis adhuc articulis expressum. Postea autem superaddito ordine & formam inducat, & colorem dictione adhibeat, & singulis explicandis immoretur, & eâdem numerositate quadam concinnet: & in summa, similem se tum gerat Homerico Ioui illi, qui nunc quidem equestrium Thracum terram aspicit, nunc autem rursum ad Mysorum terram oculos deflectit. Eodem enim pacto & ipse nunc quidem ad res Romanorum seorsim aspiciat, indicetq; nobis quales ea apparuerint,

ex

ἀφ' ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Πρσῶν, εἶτ' ἀμφότερα, καὶ μαχοίνθο. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος ὁρᾶτω, μηδ' ἐς ἕνα ἐπίῃ, ἢ νικᾷ, ἢ μὴ Βρασίδας τις ἂν ᾖ προσπηδῶν, ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων τὰ ἐπιβάσια, ἐς τοὺς στρατηγοὺς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παραινοῖεν, ἀφορᾶτω, καὶ ὅπως, καὶ ᾗ τινι γνώμῃ καὶ ἐπινοίᾳ ἕταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, κοινὰ ἤδη τὰ θεῖα, καὶ ξυνοπτάτω τότε, ὅσῳπερ ἐν πρυτανείῳ τὰ γιγνόμενα· καὶ συνδιωκέτω, καὶ συμφωνείτω, καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπιτιθῶ, μὴ ἐς κόρον, μηδ' ἀπαροκάλως, μὴ δὲ νικῶς, ἀπὸ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω. καὶ σῴζεσθαι μου ταῦτα, ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαίνετω, ἢν καιρὸς ἐπι-

ex alto intuenti sibi: nunc autem rursum ad res Persarum se conuertat: postea etiam vtrosque pariter contemplatur, puta cùm inter se pugna congressi fuerint. Etiam in ipsa acie non ad vnam tantùm partem respiciat, neq; ad vnum aliquem equitem aut peditem, nisi Brasidas quispiam fuerit, qui de naui prosiliat, aut Demosthenes, qui scalas rescindat, & ascensum in terram prohibeat. Ac duces quidem primùm omnium intueatur, & si quid hortati fuerint, illud quoq; audiat, & quomodo, & qua sententia atque consilio aciem instruxerint, videat. Postquā autem iam manus consertæ fuerint, cōmunis vtriusq; partis contēplatio sit: ac tum velut in trutina appendat & examinet ea quæ geruntur, simúlque & persequatur fugientes, & fugiat cum cedentibus. At omnibus hisce modus quispiam adhibeatur, ne ad satietatem vsque, néve ineptè, néve etiam iuueniliter progrediatur, sed cum facilitate quadam absoluat sese. Atque his hic alicubi subsistere iussis, ad illa transgrediatur

 si festinat.

καταπείγῃ· ἔπειτα ἐπανίτω λυθεὶς, ὁπόταν ἐκεῖνα καλῇ. καὶ πρὸς πάντα σπουδάζετω, καὶ ὡς ἀναβολὴν, ὁμοχρονείτω, καὶ μεταπιέσθω ἀπ' Ἀρμενίας μὲν ἐς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ βοιζήμασι ἑνὶ ἐς Ἰβηρίαν, ἔπειτα ἐς Ἰταλίαν· ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀφελέσθαι. μάλιστα δὲ καθόλου ἐοικέναι πρασχέσθω τῷ γνώμονι, ἀβόλῳ καὶ πλανῶ καὶ ἀκριβεῖ ὃν καγώ φημι· καὶ οἵους ἂν δείξῃ τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαῦτα καὶ δεδράτω αὐτά. διαφορὰν δέ, ἣν πράγματος, ἢ ἐπιπρόσχημον μηδενί· οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενα δεῖ, καὶ ἀρέσκεται, τὰ πραχθέντα δὲ τάξαι, καὶ ἀνεῦρε αὐτά. ὥστε, εἴ τί ἔπαθόν τισι, ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως εἴπωσιν. ὅλως δὲ νομίσεον, ἢ ἰσοτίαν συγγράφουσα, Φειδίας, ἢ Πραξιτέλης χλῶναι ἐοικυίας, ἢ Ἀλκαμένης, ἢ ὃν ἄλλον

si festinat. Deinde rursum huc redeat, absolutus, atque paratus futurus quandocunque illa reuocauerint. Ac ad omnia festinet, & quatenus fieri potest, eadem tempora omnibus tribuat, transuolétque ex Armenia quidem in Medos, hinc autem curriculo vno in Iberiam, inde in Italiam, ita vt nullam occasionem prætermittat. Præcipuè autem speculo similem animum gerat, liquido videlicet, ac splendido, & qui centrum accuratè impressum habeat, & qualescunque operum formas receperit, tales eadem etiam spectandas exhibeat: peruersum autem & obtortum, aut colore diuersum, aut specie mutatum nihil reddat. Non enim perinde ac oratoribus scribunt, sed ea quidem quæ dici debent, sunt, & mox dicentur: facta enim iam sunt: cæterùm ordinare oportet & exponere ipsa. Quare non quid dicant, grendũ ipsis est, sed quomodo dicãt. Prorsus aũt puãdũ est, eũ q̃ historiã scribit, Phidiæ, aut Praxiteli, aut Alcameni, aut alterĩ

ἄλλο ἐκείνων. δεῖ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνοι χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τῷ ἄλλῳ ὕλῃ ἐποίουν, ἂν μὴ ἐνῆρχε, καὶ προϋπεβέβλητο, Ἠλείων ἢ Ἀθηναίων ἢ Ἀργείων πιθανομένων. οἱ δὲ ἔπλαττον μόνον, καὶ ἔτευον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐῤῥύθμιζον, καὶ ἐνελεύθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο μὲν ἡ τέχνη αὐτῶν, ἐς δέον οἰκοδομήσασθαι τῷ ὕλῃ. τοῦτο δή τοι καὶ τὸ τοῦ συγγραφέως ἔργον, ὡς καλὸν ὑποθέσθαι τὰ πραγμάτια καὶ ὡς ἁμῶς ἐνῆρχε τὰ ἐπιδείξασθαι αὐτά. ἢ ὅταν τις ἀκροάσηται καὶ δίηται μετὰ ταῦτα ὁρᾷ τὰ πρόσφορα, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀνυπείθωται, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀποίνατο τὸ ἔργον τοῦ ἰδέας Φειδίᾳ. πάντων ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροσκόπως ἔχειν μηδὲν ποτὲ ποιήσεται τῷ ἀρχῇ, ὅταν μὴ πάλιν

alteri cuipiam illorũ ſimilem eſſe oportere. Nõ enim neq; illi aurum, aut argentum, aut ebur, aut aliam materiam faciebãt, ſed illa antea præexiſtebat, & quaſi ad eã rem præparata erat, ſuppeditantibus illam Eleis, aut Athenienſibus, aut Argiuis: illi verò fingebant tantùm & ſecabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabant, atque auro incruſtabant. Et hoc artis illorum erat, materiam videlicet commodè exædificare. Idè fermè igitur & hiſtoricũ opus eſt, vt videlicet ea quæ facta ſunt, bene ac rectè cõponat, & quàm fieri poteſt, clariſsimè ſpectanda exhibeat. Ac quando is qui ea ſic ſcripta recitari audiuit, putat ſe poſtea etiam videre quæ dicta ſunt, atque inde ea laudat: tum demum opus hoc exactum & abſolutum erit, propriamq; ac verã laudem hiſtorico illi Phidiæ ſiue artifici ſuo retulit. Porrò omnibus iam ita adornatis atq; paratis, etiam abſq; v proœmio interim exordiri licebit, quando videlicet non admodũ vr-

γν καταπείγῃ τὸ πρᾶγμα πρὸ διοικήσασθαί τι ἐν τῷ προοιμίῳ δυνάμει καὶ πότε φρονίμῳ χρήσασθαι, ὡς ἀφροῦντι περὶ τῶν λεκτέων. ὁπόταν καὶ φρονίμως ἄρξασθαι, ἀλλὰ δυοῖν μόνοιν ἄρξασθαι, οὐχ ὅσων οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς ὑποθέσεως πρᾶγμα, προσχὼν ἢ εὐμαθείαν ὑποποιοῦσα τοῖς ἀκούουσι· προσέχουσι γὰρ αὐτῷ, ἂν δόξῃ, ὡς περὶ μεγάλων ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων ἢ χρησίμων ἰδίᾳ. εὐμαθῆ δέ, καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει, τὰς αἰτίας προκαταβαλλόμενος, καὶ περιοδείαν τὰ διεφθαρμένα τῶν γεγενημένων. Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο, Ἡρόδοτος μέν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τοῦ χρόνου γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ τὰ μὲν, νίκας Ἑλληνικὰς ἀγωνισάμενα, καὶ τὰς βαρβαρικάς. Θουκυ-

get ac poſtulat ipſa res præoccupari quædam, & quaſi ad futurum opus præfatione aliqua præparari. X Potentia verò ſeu tacitè etiam tunc procœmio vtetur, indicante videlicet ac manifeſtum faciente, de quibus rebus dicendum ſit. Quando autem etiam aperte procœmio vtetur, à duabus rebus tantùm exordium ſumat, non vt Rhetores à tribus, ſed benevolentiæ loco prætermiſſo, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Y Aduertent enim ipſi animum, ſi oſtenderit quàm de magnis, aut neceſſarijs, aut ad ipſos pertinentibus, aut vtilibus denique rebus dicturus ſit. Z Docilia autem & plana poſteriora faciet, ſi cauſas præmittet, ac rerum quæ geſtæ ſunt, capita ac ſummas quaſdam præſcribet. Atq; huiuſcemodi procœmijs optimi hiſtoriarum ſcriptores vſi ſunt vt: Herodotus quidem, ne res geſtæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, & admiratione dignæ, & præterea Græcorum victorias & barbarorum clades declarantes, &c.

Thucydi-

Θουκυδίδης δὲ, μέγα τι καὶ αὐτὸς ἐλπίζων ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν πρόσθεν μνημονευομένων ἐκεῖνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ πραγμάτων ἐν αὐτῷ μεγάλων ξυνίδη γενέσθαι. μέγα δὲ τὸ πρόοιμον ἔσεσθαι τοῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον. ἀφαὶ καὶ ἐναλλὰξ ἴσως ἐπὶ τοῖς λόγοις μεταβάσεις. ἅπαν γὰρ ἀπὸ χνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας, διήγησις μακρά ἐστιν, ὅθεν τοῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς διακοσμητέον, λείους τε καὶ ὁμαλοὺς ποιοῦντα καὶ αὐτὰ ὁμοίους, ὥστε μὴ προσέχειν, μήτε διοπαίνεσθαι. ἕωθεν τὸ σαφὲς ἐπανθεῖτο τῇ λέξει, ὡς ἔφην, μεμιγμένον, καὶ τῇ συμπλοκῇ τῶν πραγμάτων· ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει. καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενος ἐπεὶ τὸ λοιπὸν, ἐχόμενον αὖ, καὶ ἀλύτως πρόσω συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακόπτεσθαι, μηδὲ διηγήσεις πολλὰς εἶναι, ἀπὸ-

Thucydides autem, quòd magnum etiam ipse bellum illud futurum existimaret, & memorabile maximè, & maius quàm omnia ea quæ antea gesta fuissent. Magnũ autem proœmium erit, quãdo rebus æquale & consonum erit, siue productum fuerit, siue abbreuiatum. Transitio verò ad narrationem mollis ac placida sit. Nam omnino omne reliquũ corpus historiæ longa quædam narratio est: quare & narrationis virtutibus exornari debet, leniter atq; æqualiter procedens, atq; ipsa sui similis, ita vt neque extet alibi, neq; hiatus aut cõcauitates aliquas habeat. Deinde & perspicuitas eluceat, dictione (quemadmodum dixi) & complexione rerum adornata. Absoluta etiam & perfecta omnia faciet: & primo ad finem perducto, mox secundum inferet continuatum illi, & in morẽ catenæ coaptatum, vt neq; pertusum aut interruptum sit, neq; narrationes plures mutuò sibi

ἀπλᾶς πραγματείας, ἀλλ' ἀεὶ τὸ πρῶτον καὶ πατρίῳ μὴ γειτνιᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀνακιρνᾶσθαι κατὰ τὰ ἄκρα, τάχ' ἂν καὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα, ἐὰν μὴ ἀποεία τῶν λεκτέων ᾖ καὶ τοῦτο ποιεῖσθαι χρὴ μὴ ζοῦλον ἐκ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ὅσον ἐκ τῶν πραγμάτων. λέγω δέ, ἐὰν παθεῖν μὴ τὰ μικρὰ, καὶ ἧττον ἀναγκαῖα, λέγῃς δὲ ἱκανῶς τὰ μεγάλα, μᾶλλον δὲ καὶ παραλιπεῖν πολλά· ἀθρόον γὰρ ἐμβαλεῖς τοὺς ἄλλους, καὶ πάντα ἢ πρεπόντως μίξεις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρνέοις, καὶ λοπάσι τοσούτοις, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγῳοῖς, καὶ ὑπογαστρίοις, καὶ ἐπιρρίψεις ἐνθάσας καὶ ἔτνος, ἔτι τι μοχθηρὸν προσθήσεις, ἀμελήσας δὲ τῶν ἐντελεστέρων. μάλιστα δὲ σωφρονιστέον ἐν τοῖς ἐπ' ὄρεσι καὶ τέλεσι καὶ ποτα-

adiacere videantur, sed semper quod primum est, secundo non modò vicinũ ac proximum sit, verùm etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Breuitas in omnibus vtilis est, & maximè, si non inopia quædam fuerit rerum dicendarum. Et hanc suppeditari oportet non tam à nominibus ac verbis, quàm ex ipsis rebus. Dico autem, si præterueharis cursu, ea quidè quæ parua sunt & minùs necessaria, exponas autem & explices copiosè ea quæ sunt magna. Imò verò & prætermittenda multa. Neque enim si conuiuio accipias amicos, atque omnia apparata fuerint, ob hoc inter media bellaria, & auiculas, & patinas tam multas, & sues feros, & leporina, & sumina vel vuluas, saperdam quoq; appones, & pulmentum, etiã si & illud apparatũ & coctum habeas: sed quæ viliora sunt, missa facies. a Maximè autẽ tẽperantia quædam adhibenda est in descriptionibus montium, aut murorum,

aut

ἢ ποταμῶν ἐρημώσεως, ὡς μὴ λιμώδεσι λόγων ἀπαρκτικῶς προπιδείκνυσθαι δοκοῦσι, μᾶλλον τὸ σαυτῆς ἔργον, παρὰς τὴν ἱστορίαν, ἀπ' ὀλίγων παραψαλμάτων καὶ χρησίμων, καὶ σφόδρα ἐνίοις μεταβάσεις, ἐκφυγὼν τὸν ἰξὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν διαύτλων ἄπαξ ἀγλισχίαν, οἷον ὁρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καίτοι ποιητὴς ὤν, πρέπειν τὸν Ταντάλου καὶ τὸν Ἰξίονα καὶ Τιτυὸν, καὶ τοὺς ἄλλους. ἃ δὲ Παρθένιος ἢ Εὐφορίων ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσις ἂν, οἶμαι, ἔτι σοι τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος ἤγαγε Ταντάλῳ, ἔτι πόσις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα τοιοῦτο ἅπαξ λόγου χρησάμενος, σκέψαι ὅσον ἀφέστηκε, καὶ μηχάνημα ἐρημώσεως, καὶ πολιορκίας σχῆμα ἀναγκαῖον καὶ χρησιμώτατον ὄν, ἔτι

aut fluuiorum, vt ne vim ac poteſtatem verborum ineptè ac prætet rem oſtentare velle videaris, tuumq; ipſius negocium agere hiſtoria omiſſa, ſed modicè adhibitis illis, vtilitatis & perſpicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris, viſco ſeu glutino quod in hac re eſt, atq; vniuerſa tali guloſitate euitata: quemadmodum & Homerus, vtpote magnanimus, fermè, vt vides, facit. Quanquam enim poëta eſt, prætercurrit tamen Tantalum, & Ixionem, & Tityum & reliquos. At ſi Parthenius, aut Euphorion, aut Callimachus eadem tractaret, quàm multis putas verſibus aquam ad vſque labia Tantali adduxiſſet? deinde quàm multis idem Ixionem volutaſſet? Quin & Thucydides ipſe modicè hac orationis figura vſus, vide quàm mox ab eâdem iterum recedat, quoties videlicet aut machinamentum aliquod exponit, aut obſidionis ſpeciem, quæ neceſſariq atque vtilis ſit, declarat,

ἢ ἔτι πόλεων σχήματα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῇ, σὺ τὰ πραγματα ἐννόησον· ἔσῃ γὰρ ἔτι τὸ θάχος, καὶ ὡς φεύγοντ' ὄμως ἐπιλαμβάνηται αὐτοῦ τὰ γεγενημένα, πολλὰ ὄντα. ἢν δέ ποτε καὶ λόγους ἐροῦντά τινα ἀνάγκην, μάλιστα μὲν τὰ τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι οἰκεῖα λεγέσθω, ἔπειτα ὡς ἀφέλιμα μὴ ἄκυρα, πολὺ ἐφεταί σοι τότε καὶ ῥητορεῦσαι, μὴ ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν λόγων δεινότητα. ἐπαινοῦμεν μὲν γὰρ ἅ ψόγοι, πολλὰ περιεσκεμμένοι καὶ προδιωρθωμένοι καὶ ἀνυποφάνητοι, καὶ μετὰ ἀποδείξεως, καὶ ταχέως, μὴ μάκροι, ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσι, καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἕξεις, ἐπικεχθημένος κατηγορεῖν τισὶ τῶν πλείστων, καὶ διατριβὴν ποιοῦ-

aut etiam ciuitatum formas, aut Syracusanum portum describit. Nam cùm pestem illam narratione prosequitur, atque etiam longior esse videtur: tum ipsas res considera. cognosces enim hoc pacto breuitatem, & vt fugientem illum res gestæ tum apprehendant ac retineant, vt quæ multæ sint. Quòd si quando autem & dicentem aliquem introducere opus erit, curandum est vt maximè personæ decora, & rei conuenientia ac propria dicat, deinde vt quamplanissimè etiam hæc. Nisi quòd tibi ß permittitur, tunc rhetoricari quoque, & ostentare verborum & orationis grauitatem. Nã laudes quidem aut reprehensiones, omnino parcæ, & circumspectæ, & calumnijs minimè obnoxiæ, præterea & cum demõstratione quadã, & breues & nõ intempestiuæ texẽdæ sunt. Nam extra iudiciũ ac forũ illi sunt de quib. hæc dicuntur. Alioqui in eandem cũ Theopompo culpam incurres, quã inuidiosè nimis accusat plurimos, & eam rem in studium & exer-

ποιεμένῳ τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορῆν μᾶλλον, ἢ ἱστορῆν τὰ πεπραγμένα, καὶ μυθῶδες, εἴ τις παρεμπέσοι, ἀκριβῶς μὲν, ὡς μέλλει πιστεύσεσθαι πάντας, ἀλλ' ἐμμέσῳ θετέον τοῖς ὅπως ἂν βούλωνται, ἀκάσασι περὶ αὐτῶν· σοὶ δ' ἀκίνδυνον, καὶ πρὸς ἀδιάφορον ἐπιρρέπειν. τὸ δ' ὅλον, ἐκείνου μοι μέμνησο, πολλάκις τὸ αὐτὸ λέγω, καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐπιλαμπόμενος, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς ἀκριβῆ καὶ περὶ σοῦ, ἐκεῖνος μέν τοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παῤῥησίας μεστός· οὐδὲν οὐκ ἀλαζονικὸν, οὐκ ἀλογιστικὸν, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι. τοῦτ' ἂ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θέτο ἄν, οὕτως ὀλιγο-

& exercitationem quandam vertit, vt accusare magis, quàm historiæ tradere res gestas videatur. Iam verò & fabula, si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen credenda omnino, sed in medio relinquenda iis, qui quoquo modo volent, coniecturam de ea facturi sint. Tibi verò extra periculum sit, neque in hanc vel in illam partem magis inclinet. In vniuersum autẽ illud memineris (sæpiùs autem idem dico) & non ad præsens solùm tempus respiciens scribas, vt ij qui nũc sunt, te laudent, & honoribus afficiant, sed in omne æuum intentus, illis potius qui in posterum victuri sunt, historiam componas, atque ab illis mercedem scriptionis deposcas, vt dicatur & de te aliquando: ille verò vir liber fuit, & ad dicendum fiducia plenus, nihil neq; adulatorium, neque seruile, sed veritatem in omnibus secutus. Atque hoc, si quis modestè sapiat, ante omnes præsentium spes meritò ponat.

ὀλιγοχρονίους οὔσας. ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσοῖσι δι' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλομένοις, ἐπὶ πολὺν τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο ἐν τῷ Παραιτονίᾳ, παγχάλεπον, ὥς φασιν, ὄντα, καὶ ἄφυκτον, εἴ τις ἐμπέσοι ἐς τὰ ἕρματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν καταὶ τῶν λίθων τὸ αὑτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν, ἐπιχρίσας δὲ τίτανον, καὶ ἐπικαλύψας ἐπέγραψε τὸ ὄνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος· αὐτὸς, ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου συνεπισύμενα μὲν τῷ σχίσματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δέ, Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. οὕτως οὐδὲ ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε καιρὸν, ἀλλὰ τὸν

breues adeò ac momentaneas existentes. An non vides Gnidium illum architectum, cuiusmodi fecerit? Cùm enim extruxisset illam in Pharo turrim, maximū atq; pulcherrimum operum omnium, vt ex ea faces incensæ nauigantibus viam dirigerent in multum vsque maris, & ne deferrentur illi in Parætonium, locum omnino (vt aiunt) periculosum, & vnde non facilè redire atque effugere licet, si quis intra angustias ac septa illius delatus fuerit. Hoc igitur opus postquam exædificasset, intus quidem in saxis suum ipsius nomen inscripsit, supernè autem calce illita, atque ita priore inscriptione occultata, nomen eius qui tum regnauit, superinscripsit, ratus (id quod & euênit postea) paruo admodum tempore futurum esse, vt literæ istæ foris inscriptæ vnà cū calce illita reciderent & euanescerent, appareret autem interior titulus, hic videlicet: Sostratus Dexiphanis filius, Gnidius, Dijs seruatoribus, pro salute nauigantium, &c. Hoc pacto neq; hic

ad il-

ἀλλὰ πρὸς τὸν τότε βίον τὸν ὀλίγον ἰδόντα, ἀλλ' ἐς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἀεί, ἄχρις ἂν ἰσήκῃ ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτῷ ἡ τέχνη. χρὴ δίκην καὶ τὴν ἱστορίαν ὕστω γράφεσθαι, οὐ πρὸς ἡδονὴν ἀκροατοῦ, πρὸς τὴν μίμησαν λιπόντα, ἅπερ ἀεὶ κολακείᾳ, πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινεμένοις. οὗτός σοι κανὼν καὶ κάθαρμα ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲν συνάσονταί τινες αὐτῇ τὸ ἆρ' ἔχοι, καὶ ἐς δέον ἡμῖν γέγραπται· εἰ δὲ μή, λελύλισαι ὁ λίθος ἐν Κρανίῳ.

ad illud tempus quod tum erat, neq; ad vitam suã, quæ modica ac breuis erat, respiciebat: sed ad hoc præsens, & in perpetuum, donec turris ea superstes futura est, atq; illius manebit. Oportet igitur & historiam eodẽ modo componi, cum veritate magis in futuram spem, quàm cum adulatione ad gratiam & dulcedinem ijs qui eam in præsentia nunc laudant. Atque hæc tibi regula & amussis historiæ iustæ. Qua quidem si qui examinando ac perpendendo vtentur, bene res habet, & commodùm hæc à nobis scripta sunt: si minus, volutatum est in Cranio dolium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus in hoc libello finem historiæ constituit, vt iuuet, τὸ χρήσιμον, quod Græci vocant, non τὸ τερπνόν. Nam illud ex veritate, qui vltimus est finis, proficiscitur. Quòd si per se subsequatur τὸ τερπνὸν, non extrinsecus adductum, aut accersitum, id quoque magnopere ad historiam spectare. Hæc ita Lucianus exposuit, bellè quidem & doctè. In eo porrò qui scripturus est historiam, duo insint, oportet: σύνεσις πολιτικὴ, καὶ δεινότης ἑρμηνευτική.

a ABDERITIS.

a ABDERITIS aiunt.] *Conſcribendæ hiſtoriæ ratio.* *b* Iam regnante.] *Exordium* *c* Tragœdias.] *Tragœdia vehementiſs. conſtat affectibus, ita vt tragœdias agere videatur eſſe quiddam inſaniæ ſimillimum. Proinde Lucianus hîc narrat Abderitis, ex Euripidis tragœdia recitãte tragœdo, Archelao publicitùs febrim obortã: eam ſeptimo pòſt die tranſiſſe in inſaniam, ita vt omnes ingenti voce verſus quoſdã ex Archelai Andromeda pronunciarent* *d* Non vtipſi.] *Adaptatio exempli.* *e* Bellum omnium.] *Prouerbium ideo dictũ eſt, quòd bellũ omnium rerũ nouandarum autor eſt, vt ex eo veluti nata videantur omnia.* *f* Diogenes autẽ.] *Occaſio conſiliꝰ.* *g* Surſum ac deorſum per Cranium.] *Craneum ſcholæ ſeu gymnaſium, in quo Diogenes degebat, ante Corinthum, vt Laërt. lib. 6. ſcribit:* ἐτύγχανε μὲν οὖν ἀλλαχοῦ, ἐν τῷ κρανείῳ δὲ τῷ πρόσθε γυμνασίῳ. *h* A' fumo quidem.] *Propoſitio operis.* *i* Cæterùm noſti.] *Attentio à difficultate.* *k* Porrò quãdo.] *Diuiſio.* *l* Igitur communia.] *Quæ vitia fugienda hiſtoriam ſcribenti.* *m* Iſthmo diuiſa.] ἰσθμὸς *terra anguſta inter duo maria. Eſt enim diuidẽs Euxinũ & Caſpium mare. Eſt & alius Corinthiacus, qui efficit, vt manet Lago & ancipiti ambitu iuxta peninſulam circumuagentur.* *n* Δὶς ἀλλὰ πάντων.] id eſt, *Bis per omnia. Adagiũ, vt idẽ Lucianus hîc in Apologia indicauit, ex arte muſica mutuò ſumptum, quo diſcrimen ingens ac longiſſimũ interuallũ ſignificatur. Vnde quæ pugnantiſſima inter ſeſe vidẽtur, totoq; diſſidere genere, ea δὶς ἀλλὰ πάντων inter ſe diſcrepare dicuntur. Vide quæ ſuprà annotauit Eraſmus noſter in Chiliadibus ſuis.* *o* Nihil falſum.] *Danda enim opera eſt ei qui res hominũ ſcriptis mãdare volet, priuùm, ne narrationi ſuæ mordacia & res cõmenticias adiungat. Hoc enim vitio cùm in omnibus rebus nihil eſt turpius & pernicioſius, tum vel maximè in monumentis rerum veterum.* *p* Porrò qui putant.] *Reſpondet eorũ obiectioni, qui duplicem hiſtoriæ finẽ faciunt.* *q* Ex ſola veritate.] *Finis hiſtoriæ veritas. Veritatem amet hiſtoricus, inquit póſt.* *r* Ipſum ſequatur.] *A' remotione.* *s* Præterea etiam.] *Ab ipſius laude & effectu.* *t* Cæteris verò.] *A' perſona eorũ qui laudantur.* *u* Singulare certamen.] *Probat exemplo Alexandri,*

qui

qui adulationis ambitione non laborabat. π Architecti.] *Dinocratis. Vitruuius lib. 2.* γ Nam vel.] *Subijcis exempla vitiorum.* ζ Homerus.] *Neq; de patria sua quicquam prodidit, nec proprium nomen suis poëmatis intexuit. Eum tamen in Chio habitasse, docuisse, & vxorem atq; familiam habuisse, scribit Herodotus. Hinc Chium vatem Theocritus in Thalysia vocat. Septem tamen vrbes certant de eo:*

Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Chios, Argos, Athenæ. *In Chio autem insula sepultum esse, notauit Iacob. Bononiensis in Gellij cap. 11. lib. 3.*

A Edessa.] *Edessa Arabiæ ciuitas, antea Antiochia dicta, vt scribit Plin. lib. 5. cap. 24.* B Qui Rhodij.] *Inter colossos & statuas ingẽtes, in primis celebratur colossus Rhodius, pedibus centum & quinq; altus.* C At verò.] *Hactenus de vitijs verborũ & cõpositionis: iam quæ in rebus peccantur.* D Iam alius.] *Aliud exemplum.* E Nullum est.] *Vulgò sic: Posita contrariorũ altero, tollitur alterum.* F Polydamante.] *Fexunt hunc cũ Antenore & Aenea, vrbẽ Troiæ tradidisse Græcis.* G Maximè autem.] *Libertas historici.* H Ob Cliti cædem.] *Clitus nutricis Alexandri filius, & dux eius fidissimus, tandem ab ebrio Alexandro, quòd liberiùs patris Philippi res gestas extulisset, interemptus. De quo vide Curtium de gestis Alexandri: & Lucianum nostrũ in dialogis Diogenis & Alexandri, itẽ in Alexandri & Philippi.* I Execrabilem istum Gylipum] *De Gylipo lege Aelianũ de var. hist. lib. 12. cap. Quinam sint ex obscuris facti celebres. & Plutarchum de Liberis educandis.* K Ea quę semel facta sunt.] *Quod semel factum, infectum fieri nequit. ἀναλωσαι aorist. α. opt. Aeolicus, verbi ἀναλόω.* L Artaxerxem metuerit.] *Testantur Hebræi scriptores, nomẽ hoc, Persarũ regibus cõmune fuisse, perinde ac Cæsaris Romanorũ imperatoribus.* M Equum è Nisęis illis.] *Nisæa regio est Partyenes haud procul Caspijs montibus: ea equos præstãtissimos, maximosq; aluit, quibus reges ipsi vterẽtur. Patet hoc ex Strab. lib. 11. Plin. lib. 6. cap. 25. Suid. & Plutarch. in Pyrrho, Nisæi equi meminit.* N Neque Thucydides.] *Aemilius Probus in Themist. & Cic. in Bruto, Thucydidem plurima fide dignũ putauerunt.* O Talis igitur mihi

mihi ſit hiſtoricus ille.] *Hiſtoricus qualis eſſe debet, Saluſtius etiam docet in Catilinarij exordio. Sed à quo incœpto, ſtudioq; me ambitio mala detinuerat, eôdem regreſſus, ſtatim res geſtas P.R. carptim, vt quæq; memoria digna videbantur perſcribere: eò magis quòd mihi à ſpe, metu, partibus Reipub. animus liber erat.* P Vt metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber ſit.] *Metus eſt diffidentia expectati et impendentis mali, vt Cicero in calce lib. 4. Tuſc. diffinit. Hiſtoricus metuere nõ debet, vt ſi quẽ in ſcribenda hiſtoria offenderit, is illi in honoribus aduerſetur, aut alia quacunq; in re.* Q Et dicendi libertatẽ, ac veritatẽ amet.] *Hanc libertatem Græci παῤῥησίαν appellant. Hæc autẽ ad veritatẽ expromendam maximè pertinet, vt elegantiſſimè docet Plutarch. in libello de differentia adulatoris & amici, & Lucianus noſter hic. Lupus numerat eam inter orationis figuras. vide Quintil. lib. 9 cap. 2. Ab ea Lucianus παῤῥησιαςὴς ob liberam & procacem linguam appellatus eſt in Piſcatore. Itidem Demochares. Nam in hiſtoria potiſſimùm requiritur fides. Igitur inquit Saluſtius de Catilinæ coniuratione: Quàm veriſſimè potero, paucis abſoluam. Cic. in 2. de Orat. vbi de præceptis hiſtoriæ tradit, lumen veritatis appellat hiſtoriam: Hiſtoria, inquit, teſtis temporũ, lux veritatis, vita memoriæ, magiſtra vitæ. & infrà, paulò pòſt: Nam quis neſcit primam eſſe hiſtoriæ legem, ne quid falſi dicere audeat: deinde, ne quid veri tacere audeat, ne qua ſuſpicio gratiæ ſit in ſcribendo, ne qua ſimultas. Et Strabo lib. 1. Hiſtoriæ finis eſt veritas. Polybius lib. 2: Atqui ſcriptorem rerum geſtarum decet, nõ mouere hominũ affectus, neq; orationem ad id aptam requirere, neq; calamitates hominum inſectari, quod tragœdiarum ſcriptores faciunt: ſed dicta factaq; hominum verè referre, etiam ſi mediocria fuerint. & infrà, Auguſtinus lib. 1. cap. 5. de Ciuitate Dei: Saluſtius, inquit, nobilitate veritatis inſignis hiſtoricus eſt.* R Herodotum.] *Vide in Herodoto vel Aetio quæ annotauimus.* S Hippotyphiam.] *Græci pro ingẽti faſtu, & nimia gloriæ affectatione accipiunt. Nam ἵππος in compoſitione auget, τῦφος autem ſuperbiam & faſtum ſignificat.* T Quòd ſi autem.] *Collatio rerum.* V Proœmio.] *De proœmijs hiſtoricis & cæteris partibus.* X Potentia.

tia.] *Planiùs sic: Initium vim proœmij habebit. Dat regulam historicam, vt in exordio attentionem tantũ & docilitatem, non etiam beneuolentiam captet historicus. quam Liuius seruat in præfatione, in primis tertiæ Decadis: In parte, inquit, operis mei licet mihi præfari, quod in principio summæ totius professi sunt plerique rerum scriptores: bellum maximè memorabile omnium quæ vnquam gesta sint, me scripturum, quod Annibale duce Carthaginenses cum populo Romano gessêre. Orditur à capiendæ attentione, quæ propositionem totius illius Decadis continet: & videtur alludere ad hæc Græcorum exordia.* γ Aduertent.] *Attentos reddet.* ζ Docilia.] *Dociles auditores, & perspicua quæ sequentur, facient.* α Maximè autem.] *Qui ordinem temporum digerit, regiones & loca describit, exactè cõsilia tractat, res gestas commemorat, suam de rebus sententiam rectè pronunciat: quique celebrat homines fama & nomine illustres, aptas coniciones, exhortationes, accusationes, legationes, facta, dicta, malos euentus, & hæc omnia eleganti vestit oratione: non solùm magnus est historiographus, sed etiam bonus orator. Quandò autem etiam apertè proœmio vtitur, à duabus rebus tantùm exordiũ sumat, non vt rhetores à tribus: sed beneuolentiæ loco prætermisso, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Salustius Catilinæ historiam complexurus, & dociles & attentos facit, promittendo breuitatem, & de quibus rebus sit dicturus.* β Permittitur.] *Licet historico in cõcionibus ῥητορεύεσθαι. i. rhetorico more loqui. Historica enim facultas è rhetorice enascitur.* γ In Pharo.] *De hac turri vide Strabonem libro 17. Fuit autem Paretonium locus paulò supra Alexandriam versus Libyam, vt Plinius ait lib. 38. cap. 12. vbi miratur Ptolemæum Sostrat. Gnidio architecto permisisse suam inscriptionem, cuius Sostrati idem Luc. mentionem facit in Hippia.*

ARGVMENTVM.

VT suprà Historiæ præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris exemplū eiusdē proponit, nō quidem rerū verè gestarū, sed fictarū; simul vt formam aliquam operis, ceu videtur, proponeret: simul vt animos à rebus seriis auocatos, paulisper reficeret & delectaret. Quid autem in his narrationibus potissimùm spectandum sit, nempe qua occasione, quóve consilio argumentum hoc tractârit, ipse in Proœmio exponit.

ΩΣΠΕΡ γὰρ τοῖς ἀθλητικοῖς, οὐ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἀσκημένοις, οὐ τῆς ἰσχύος μόνον, ἀλλ' ἔτι τῶν γυμνασίων φροντὶς ἔστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέτριον αὐτὴν ἐπιλαμβάνουσιν. οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν, μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν, ἀνεῖναί τι τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἴσα τὰ μάθημα τον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν. γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,

OS est athletarū, ac eorum qui summa diligentia corpus exercent, non modò bonæ habitudinis ac exercitationis habere rationē, verumetiam (quod magnam exercitationis vim habere arbitrantur) nonnunquam remissioni corporis acquiescere. Idem literarum studiosis fieri oportere censeo, vt cum grauibus ac seriis legendis defatigati fuerint, ad animi laxamentum aliquātisper declinent, donec ad futurum laborem robustiores ac vegetiores efficiātur. Maximum verò ex hoc ocio atq; quiete fructū caperent,

εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοίην, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀσεμνοῦ τινος καὶ χαλεπῶς ψιλοῦ παράξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν ἐκ ἄμουσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσαντα ὑπολαμβάνω. ὁ γὰρ μάνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ τὸ χαεῖν ἐ πεφυρίσεως, ἐπαγωγόν ἐσται αὐτοῖς, ἀλλ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ εὐαλώτως ἐξευρημένα, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορημένων ἕκαστον ἐκ ἀνωμολόγητος πρός τινας ἥνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τερατεία καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· ὃς καὶ ὀνομασὶ ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτός σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνοιτο ἐμοῦ. Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς ἤκουσε, μήτε

si talium rerum lectioni vacarent, quæ non modò tenuem ac ieiunam, verùm neque rudem neque inconcinnam speculationem præ se ferent, quale quiddam & de his scriptis sensuros suspicor. Neque enim solùm materiæ nouitas atque festiuitas, neque id quòd multa ac varia mendacia verisimiliter ac probabiliter confinguntur, eos ad legendum alliciet: verùm id præcipuè, quòd omnis fermè narratio neminem ex antiquis aut poëtis aut historicis aut philosophis, qui monstrosa quædam, & fabulis similiora quàm veris, literis mandârunt, sine morsu reprehensionis prætermisit. Quorum quidem omnium nomina subiecissem, nisi ea tibi ex ipsa lectione perspicua & manifesta fore intelligerem. [b] *Ctesias enim Ctesiochi filius Gnidius mira quædam de Indorum regione conscripsit, atque ea quidem, quæ neque ipse audiuerat,*

μάτι ἄλλῳ ἀπόρρητον ἦκουον. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῷ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ἱστορίαν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι, τὰ αὐτὰ τούτοις προπεπονηκότες, συνέγραψαν, ὡς δέ τινας ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀποδημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορρώπους, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων ξενότητας. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς, καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τοῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνίμων τε λοιγεάων, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους, ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ἀπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολάς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τῶν Φαίακας ἐτερατεύσατο. τούτοις δὴ ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν ὁ σοφὸς τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν

neq; ab alio qui vera narraret, acceperat. *Iambulus* quoque de his quæ in mari magno sunt, multa præter fidem ac opinionem hominum suis libris inseruit: omnibus quidem apertum commentus mendacium, non tamen insuauis materiæ compositor. Multi præterea hos imitati, in eadem ratione scribendi versati sunt, qui errores suos ac peregrinationes, ac immensa belluarum corpora, & feritates hominum, & inusitatos mores enarrârunt. Huius verò scurrilitatis artifex & inuentor extitit. [c] *Homericus ille Vlysses, qui apud Alcinoum ventorum seruitutem, & vnoculos crudáq; vorantes homines, & multorum capitum animalia, sociosq; meretricum veneficijs permutatos, multáq; mõstris similia* [d] *rudi Phæacum populo est ementitus. In quæ quidem cùm incidissem, nõ multùm sanè his ob mendacium succensebam,*

quum

ὁρῶν ἅλλη σιωπηθὸν ὃν ἔνδε
κὴ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνε-
μένοις· ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθ-
θαύμασα, ἃ ἐνόμισαν λή-
σεσθαι ἐκ ἀληθῆ συγγράφον-
τες. διόπερ κὴ αὐτὸς ἐπὶ
καινολογίας, ἀπολιπεῖν τι
ὑποδράσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἵνα
μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τῆς
ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθε-
ρίας, ἐπὶ μηδὲν ἀληθὶς ἴσο-
ρεῖν ἔχον (οὐδὲν γὰρ ἐπιπόν-
θεσεν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεύ-
δος ἐτράπόμην, ποσῷ τῶν
ἄλλων εὐγνωμονέστερον. εἰ γὰρ
ἔν γε καὶ τοῦτο ἀληθεύων λέ-
γω, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ'
ἄν μοι δοκῶ κὴ πρὸ
τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκ-
φυγεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μη-
δὲν ἀληθὶς λέγειν. γράφω
δέ τινων, περὶ ὧν μήτ' ἄδον,
μὴ δ' ἔπαθον, μήτε παρ' ἄλ-
λων ἐπυθόμην, ἔτι δὲ μηδὲ
ὅλως ὄντων μὴ δὲ πρὸ ἀρχῆς
γενέσθαι δυναμένων, διὸ δεῖ
τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδα-
μῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ορμη-
θεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ηρακλείων

quum hoc genus ſermonum
ab his qui ſe philoſophos
eſſe profitentur, vſurpari
viderem: illud verò non pa-
rùm in eis admiratus ſum,
ſi quum falſa dicerent, id
alios latêre exiſtimarent.
Quapropter & ipſe præ re-
rum nouarum ſtudio, vo-
lens poſteris aliquid relin-
quere, ne ſolus expers ſim li-
bertatis in fabulis dicen-
dis (nihil enim memoratu
dignum, quod verè narra-
re poſſem, mihi contigerat)
ad mendacium me tranſtu-
li, atq; vt mea quidem fert
opinio, multò tolerabilius
quàm cæteri. Nam quum
hoc ipſum quòd mentior, ve-
rè dicam, idcirco me alio-
rũ reprehenſiones iure ac me-
ritò effugere exiſtimaui,
quoniam nihil me veri nar-
raturum polliceor. Ea igi-
tur ſcribo, quæ neque ipſe
vidi, neque paſſus ſum, neque
ab alijs audiui, quæ præte-
rea omnino non ſunt, neque
ab initio eſſe potuerunt. Quare qui hæc legerit, nullam his
fidem adhibeat oportet. Egreſſus olim ab Herculeis

στηλῶν, καὶ ἀφὰς ἐς τὸν ἑσπέριον Ὠκεανὸν, διὰ ἀνέμων τὸ πλοῖον ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας πραγματεία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν, ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν οἰκοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σῖτα ἐνεβαλόμην· ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐν δέρμασι, πεπιεσμένα δὲ τῶν ἁλιτικωτάτων ποιησάμενος, πολὺ αὐτοῦ ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας. ἔτι δὲ καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρεσκευασάμην, καὶ πυθέσθαι ἄριστον, μισθῷ μεγάλῳ πάσας, παρειλάμην. καὶ τὸν ναῦν, ἄκατον δὲ ἦν, ὡς ἐς μίαν καὶ βραχὺν πλοῦν ἐμισθωσάμην· ἡμέραν μὲν ἓν καὶ νύκτα διὰ ἀνέμων πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ἐφαινομένης, ἀσφαλῶς βραχέως ἀνηνύσαμεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἅμα ἡλίῳ ἀνισχοντι, ὅ, τι ἄνεμος ἐπιπέμψειε, καὶ τὸ πνεῦμα ἠυξάνετο, καὶ σφοδρὸς ἐνεγίγνετο, καὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τοῦ ὀρθίου ἀνεμον τὸν ὑπερβαλόντες ἐφ' ἡμῶν ἐγένοντο, καὶ παραδόντες αὐτοὺς

columnis, & in occidentalem Oceanum delatus, secundis quidem ventis nauigabam. Causa autem peregrinationis & argumentum, animi curiositas, & nouarum rerũ desiderium, quodque scire cupiebam qui sit Oceani finis, quiq; homines vltra Oceanum inhabitent. Huius igitur gratia commeatum & supellectilem multam imposui, aquæq; quantum satis erat, ac coætaneos quinquaginta eiusdem animi mecum adiunxi, & armorum copiam paraui, gubernatoremq; optimum magno precio conducens accepi in nauem. Erat autem nauis mediocris, ad magnam ac violẽtam nauigationem robusta. Die igitur & nocte secundè nauigantes, terra adhuc apparente, non adeò multa vi agebamur. Sequẽti die simul sole oriente ventus increuit, & fluctus intumuẽre, caligoq; subi-

ἐχόμαζόμεθα ἡμέρας ἐνέκα καὶ ὀγδομήκοντα. τῇ δ' ὀγδοηκοστῇ, ἄφνω ἐπλάμψαντος ἡλίου, καθορῶμέν τ' ὄρεϊ νῆσον ὑψηλὴν καὶ δασείαν, ἣ πρωΐ περιχυμένην ὑπὸ ὁμίχλης καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ἁλὸς καταπαύοντο, πνοχόντες ἦμεν, καὶ ἀναβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρείας, πολλὰ μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκάμνομεν· ἀναπαυόμενοι δ' ὅμως, ἀπεκείναμέν ἡμῶν αὐτῶν τριάκοντα μὲν φύλακας τοῦ σκάφους παραμένειν, ἕκαστοι δὲ σὺν ἐμοὶ ἐπανιέναι, ἐπὶ καταστοπῇ τ' ἐν τῇ νήσῳ. πειρώμενοι δ' ὁδὸν πάλιν τρεῖς ἀπὸ θαλάσσης διὰ ὕλης, ὁρῶμέν τινα σήμηλον χαλκῆ πεποιημένον, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένον, ἀμυδροῖς δὲ καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγεσαν, ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ὧν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν πλατύτερον, τὸ δ' ἔλαττον, ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ μὲν τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον,

orta est, neq; iam demitti velũ poterat. Cũ veto igitur cõuersi, & committentes nos ipsos tẽpestati, hyemauimus diebus nouẽ & septuaginta. Octogesima verò die oriente iam sole repentè conspicimus non longè insulam sublimem, & arboribus consitam. Circa eam fluctus non asperi frangebantur. etenim procellæ iam maxima pars quieuerat. Adeuntes igitur, & descendentes, vt ex multa maris molestia. super terram strati diu iacuimus. Tandem exurgentes, ex nobis ipsis quidem statuimus triginta custodes. qui naui adstarent: viginti autem mecum qui ascenderent quæ in insula erant exploratum. Progredientes igitur circiter stadijs tribus à mari per syluã, videmꝰ columnã quandã æreã Græcis literis inscriptã, caducis tamẽ, & cõsumptis, quæ indicaret eò vsq; Herculem & Bacchum deuenisse. Erant autem & propè vestigia duo in saxo, vnum quidẽ instar iugeris magnũ, alterũ autem minus, vt mihi videretur Bacchi fuisse quod minus erat:

θάτερον δ' Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες οὖν προῆμεν. ὡς δὲ οὐ πολὺ παρῆμεν, καὶ ἐφεστάμεθα ποταμῷ, οἴνου ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα, οἷον ὁ Χίος ἔστιν. ἄφθονον δὲ τοῦ ῥεύματος, καὶ πολύ, ὥστε ἐνίοις καὶ ναυσίπορον ἂν δόξαι εἶναι. ἦν δὲ ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πίστις τοῦ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι, ὁρᾶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. ἔδοξεν δή μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς, λαβεῖν ἀφορμὴν παρὰ τὸ ῥεῦμα καὶ τὴν γνῶσιν καὶ ἐπιμέλειαν τοῦτο ποιῆσαι δὲ καὶ μιγάδας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων· παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἑκάστης, ἀνίησι σταγόνα οἴνου διαυγῆ, ἀφ' ὧν γίνεται ὁ ποταμός. τοῦτο δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς εἶδον, οἴνου μάλιστα καὶ τὴν χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινας, καὶ ἐμφαγόντες ἐμεθύσθημεν, ἀμέλει· καὶ ἀνατιμούμεθα αὐτούς, εὐεισκήτους πρὸς μεθύσους.

ὕστερον

Herculis autē quod maius. Venerantes igitur locū proceſsimus. Non iam longè aberamus, quum ecce fluminī adſtitimus vino fluentiſ ſimillimo profectò illi quod in Chio inſula naſcitur. Erat & fluxus inundans & multus, ita vt alicubi nauibus eſſet tranſitus. Nobis ergo maior addita eſt fides vt literis crederemus quas antea ſculptas in columna videramus, animaduerſis ſignis de Bacchi peregrinatione. Cupiens tamen & fluminis initium inueſtigare, aſcendebam contra fluctum: & fontem quidem nullum, multas tamen ac magnas vites vuis onuſtas inuenimus. Earum autem cuiuſq; è radicibus vinum ſcatebat lucens, quod in vnū confluens, flumen efficiebat. Videbamus & in eo piſces & colore & guſtu vino ſimiles. Nos igitur cùm cepiſſemus ex illis aliquot, ac voraſſemus, cōtinuò temulenti euaſimus: quos etiā præcidētes, fece plenos inueniebam⁹.

Deni-

ὕπνον μέν τοι ἐπινόσαντα τῶν τοὺς ἄπνους ἰχθῦς, τοὺς δὲ τοῦ ὕδατος παραμιγνυμένους, ἐκαράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφλυγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἢ σχεδὸν ἦν, ὕδωρ ἀμείνονα κομιζόμενον. τὸ μὲν γὰρ ἄνω τῆς γῆς, ὁ πλησίον αὐτοῖς, γυναικεῖον καὶ ναχύ· τὸ δὲ ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσαι ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. Τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν, ἄρτι τὸν Ἀπόλλω καταλαμβάνοντος, ἀποδρασκομένην. ἐκ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐτοῖς οἱ κλάδοι, καὶ μασχαλὴ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἐλιξί τι καὶ φύλλοις καὶ βότρυσι. προσιόντας δὲ ἡμᾶς ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, οἱ μὲν Λύδιον, οἱ δὲ Ἰνδικὸν, οἱ δὲ πᾶσαν δὴ τὴν Βακχείαν φωνὴν προϊέμενοι, καὶ ἐφίλουν ἡμᾶς ἡδέως τοῖς στόμασιν· ὁ δὲ λαθὼν, αὐτίκα ἐμέθυεν, καὶ παρά-

Denique re animaduersa commiscentes eos qui ex aqua nascuntur pisces, ac commedentes, vinalem vehementiam temperauimus. Tunc & flumen traijcientes, quà vadabile fuit, vitium portentosam rem inuenimus. Nam truncus inferior, qui à terra surgebat, ferax erat & crassus, superior autem mulieres erant, ab vtero ferè sursum perfecta omnia habentes. Talem apud nos Daphnem scribunt, Apolline iam comprehendente in arborem versam. A summis autem earum digitis exoriebantur palmites vuis pleni. Quin & capitibus pro comis inerant elauiculi, & folia, & vuæ. Ea ergo ad nos accedentes salutabant, & dextras protendebant, quædam quidem Lyda, quædam Indica, plurimæ Græca lingua loquentes: oreq; nos deosculabantur. verùm qui osculum susceperat, illicò ebrius

ἀφαίρου ἐῶ. ἀρτίως μὲν ac mutabundus reddeba-
ζει ἐ παρεῖχον τὸ καρπὸν, ἀλ- tur. Fructum autem decer-
λὰ ἤλγουν, καὶ ἐβόων, ἀρ- pi non ſinebant, ſed eo
πωμένοις. ἀλλὰ καὶ μίγνυσθαι euulſo dolebant, & qui-
ἡμῖν ἐπεθύμουν, καὶ δύο τι- dem cum clamore. Gliſce-
νὲς τῶν ἑταίρων πλησιά- bant autem vehementer no-
σαντες αὐτοῖς, ἐκ ἔτ' ἀπε- bis commiſceri: duóq; ex
λύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων nobis cum illis coiuiſſent,
ἐδέδεντο· σωφρόνιζε γὰρ, καὶ ab eis non ampliùs ſoluti,
συνέρριζοῦντο, καὶ ἤδη αὐ- ſed ex pudendis connexi
τοῖς καλάθοις ἦσαν οἱ δάκτυ- ſunt. Traxerunt enim re-
λοι, καὶ ταῖς ἕλιξι περιπλεκό- pentè ex eadem ſpecie natu-
μενοι, ὅσον ὀλίγω καὶ αὐτοὶ ram, & conradicati man-
μαστροφορήσαν ἤμελλον. κα- sêre. Iam & ipſis palmi-
ταλιπόντες δ' αὐτοὺς, ἐπὶ tes digiti emittebant, &
ναῦν ἐφεύγομεν, καὶ τοῖς ἀπο- clauiculis circumplexanti-
λειφθεῖσι λιχνεύμενα ἐλθόν- bus vuæ plenæ erumpe-
τες τότε ἄμα, καὶ τῶν ἑταί- bant. Derelinquentes igi-
ρων τὴν συμπλοκὴν, καὶ τὴν tur eas, in nauim confugi-
ἀμπελομιξίαν, καὶ λαβόν- mus, & cùm conueniſſe-
τες ἀμφορέας τινὰς, καὶ mus, iis qui ibi remanſe-
ὑδροαάμφοί τι, ἅμα καὶ rant, cùm alia, tum & de-
ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμε- relictorum comitum com-
νοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον αὐ- mixtionem cum vitibus e-
λησάμενοι. ἔωθεν ἀνήχθημεν, narrauimus. Acceptis er-
εὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύμα- go amphoris aquas hauſi-
τι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, ἐκ mus, item & è flumine vi-
ἔτι τῆς νήσου φαινομένης, num: inque vicino littore noctem duximus. Ma-
ἄφνω nè autem ferebamur, & non violentis flatibus. Circa meridiem verò, non iam apparente inſula, repentè turbo

ἄφνω τυφὼν ἐπιγνόμενος, καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, εἶτον ἐπὶ σταδίους τριακιλίους, οὐκέτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέφερον, ἐξηρτημένην ἄνεμος, ἐμπεσὼν ταῖς ἱστίοις, ἔφερε, κολπώσας τὴν ὀθόνην. ἑπτὰ δ' ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀδρομήσαντες, ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην. προσφερόμενοι δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, εὑρίσκομεν οἰκουμένην τε καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν. νυκτὸς δ' ἐπιγνομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότεραι, πυρὶ τὴν χρόαν προσοικειούμεναι. καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πεδία καὶ ὕλας καὶ ὄρη. τοιαύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην ἀνελογιζόμεθα.

turbo factus eſt, quī nauem circumuoluens, & in ſublime eleuans ad ter mille ferè ſtadia, non iam in pelagus depoſuit, ſed ſublatam ſuſpendit, ingruénsque velis ventus, & ſinu facto deferebat carbaſum. Septem igitur dies ac totidem noctes per aëra decurrentes, octaua die inſpicimus terram quandam magnam in medio aëris, velut inſulam lucidam, & circularem, multa luce micantem. Ad hanc ergo delati, portumq; ingreſſi deſcendimus. Explorantes autem regionem, inuenimus eam habitatam, & cultam: & die quidem nihil videbamus, nocte autem apparebant & aliæ nō procul inſulæ, quædā, vt videbātur, maiores, minores quædam, igni colore ſimiles. Erat & alia ſubtus terra, vrbes in ſe habens & flumina, & maria, & ſyluas, & montes, quam hanc quæ à nobis incolitur, imaginabamur.

λέξαι

βόξαν δ' ἡμῖν καὶ ἔτι προ-
ϊόντι περιθεῖν, ξυν-
λήφθημεν τοῖς Ἱπποχύποις
παρ' αὐτοῖς καλουμένοις ἀ-
ναντ[ά]γ[ν]ις. οἱ δὲ Ἱπποχύποι
οὗτοί, εἰσιν ἄνθρωποι ἐπὶ γυ-
πῶν μεγάλων ὀχούμενοι,
καὶ καθάπερ ἵπποις, τοῖς ὄρ-
νισιν χρώμενοι. μεγάλοι
γὰρ οἱ γῦποι, καὶ ὡς ἐπίπαν
τριπίφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις
τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν.
ἡνίκα γὰρ μεγάλης φορτίδος
ἰσοῦ ἕκαστον τῶν πτερῶν μα-
κρότερον καὶ παχύτερον φέ-
ρουσι. τούτοις οἰωνοῖς τοῖς ἱπ-
ποχύποις προσέταχται, περι-
ιπτωμένοις τὴν γῆν, ἤν τις
ἐνορισθῇ ξένος, ἄγειν ὡς τὸν
βασιλέα. καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλ-
λαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν.
ὁ δὲ θεασάμενος, καὶ ἀπὸ
τῆς σκιᾶς εἰκάσας, Ἑλλη-
νές ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι.
συμφησάντων δέ, πῶς οὖν
ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον ἀέ-
ρα διιπτάντες; καὶ ἡμεῖς ὃν πάρ' αὐτῶν διηγού-
μεθα, καὶ ὅς ἀρξάμενος, τὸ
καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διῆλθε,
ὡς

*Volentes ergo vlteriùs pro-
cedere, comprehensi fui-
mus in Equiuultures (sic
enim illos dicunt) inci-
dentes. Hi autem Hippo-
gypi homines sunt, equorum
loco vulturibus insidentes.
Magni etenim sunt vultu-
res, & vt plurimùm tribus
capitibus innixi. Hinc au-
tem discat quis illorum ma-
gnitudinem. Malo etenim
onerariæ nauis vnaquæque
ala maior & robustior est.
His igitur Equiuulturibus
imperatum est circumuo-
lantibus terram, si quis adue-
na inueniretur, ad regem
agere. qui & nos compre-
hendentes ad regem duxê-
re. Is verò vt inspexit, ex
ipsis, vt opinor, vestibus cõ-
iecturam capiens: Græcè
certè, inquit, vos adue-
næ. Assentientibus autem
nobis: Quomodo, inquit, ad-
ueniſtis, tantum aëris su-
perantes? At nos illi om-
nem rem retulimus. Tum
ille incipiens, nobis quæ si-
bi contigerant, narrabat,
quòd*

ὡς τὴν αὐτὸν ἄνθρωπον, ὄνομα Ἐνδυμίωνα, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθάπαξ, ἀνθρπασθέντα ποτὲ, καὶ ἀφικόμενον καὶ βασιλεύσαντα τῆς χώρας, ἐκείνην τὴν γῆν ἐκείνην εἶναι, τὴν ὑμῖν κάτω φαινομένην σελήνην. ἀπὸ θαρρεῖν προσῆκεν, καὶ μηδὲν κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ὑμῖν πρόσεσθαι ἃ δεόμεθα. ἢν δὲ καὶ καταβάσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐπάγω νῦν πρὸς τοὺς τοῦ ἡλίου καταικοῦντας, ἅπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσεσθε. καὶ ἡμᾶς ἠρόμεθα, τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς. ὁ δὲ, Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ καταικούντων βασιλεὺς (οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ ἐκεῖνος, ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη) πολλὴν ἤδη κατ' ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δ' ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ, τῇ ἐμῇ πόλει, τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν, ἐβουλήθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον στεῖλαι,

quòd videlicet homo esset nomine [f] Endymion, in nostra ortus terra, raptusque olim dormiens eò delatus fuerit, vbi & regioni imperaret. Esse autem terram illam dixit, quæ infrà à nobis luna videtur. Sed bono animo nos esse iussit, neque periculum vllum suspicari: etenim, ait, cuncta vobis aderunt necessaria. Si autem vicero bellum, inquit, quod nunc solem incolentibus infero, omnium feliciſsimè apud me viuetis. Hinc nos interrogauimus qui essent hostes, & quæ odiorum causæ. Tum ille: Phaëthon, inquit, eorum qui in sole sunt, Rex (etenim ille etiam habitatur, quemadmodum & luna) multò iam aduersum nos bellum gerit tempore. Cœpit autem ea quam audietis ratione: Ego olim pauperrimis quibusque, qui in meo erant regno, collectis, volui coloniam in Luciferum deducere, desertum

σᾶλσα, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον· ὁ δὲ Φαέθων φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀφικίαν, καὶ μέσον τὸν ὁδὸν ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν ὑπομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες (οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίσκαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ βούλομαι αὖθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγέλσαι τὴν ἀποικίαν. εἰ οὖν ἐθέλεις, κοινώνησόν μοι τοῦ σόλου· γνώσῃ δὲ ὑμῖν ἐγὼ πρίξω τοὺς βασιλικοὺς ἕνα ἑκάστῳ, καὶ τὴν ἄλλην ὁπλισιν· ἄριστον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἔστω, ἔφην ἐγὼ, γενέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ τότε μὴ οὖν παρ' αὐτῶν ἐσκεδάσθαι, ἐμέναμεν. ἑωθεν δὲ ἀναστάντες, ἱστασόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον ἦναι ἐσήμαινον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, δισμυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν ἵππων, καὶ τῶν ξύλων συμμαχῶν. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ ἱππόγυποι,

sertum tunc, & nullis habitatum: Phaëthon autem inuidia stimulatus, transitum prohibuit, mediò in itinere occurrens, Equis formicis aduectus. Tunc quidem victi (non enim apparatu æquales eramus) cessimus. Nunc autem iterum volo bellum inferre, & colonia emandare. Quòd si vultis mecum communicare cum exercitu, ex regijs vulturibus dabo vnum vnicuique, & cæteram armaturam. Cras autem faciemus exitum. Ita, inquam, quando tua hæc est sententia, fiat. Tunc apud eos conuiuio excepti mansimus. Manè autem exurgentes statuebamur in aciem: nunciabant enim exploratores hostes appropinquare. Magnitudo quidem exercitus centum millia erant, absq; peditibus & externis auxilijs, item absque impedimentis, & machinarum fabris. Horum autè octoginta millia Equiuultures erant:

qui

σοι, ἀνομμάτοι δέ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτίρων. ὄρνιθες δὲ καὶ ζυτὸ ὅτι μέγιστοι, ἀντὶ τῶν πτερῶν, λαχάνοις παντὶ πάχιον. τοῦτ' ἐκτέθεικα ἔχει θεμελιώδεσι φύλλοις μάλιστα προσεοικότα. ἐνταῦθα δὲ τούτοις οἱ Κυγχροβόλοι τεταγμένοι, καὶ οἱ Σκορδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τριάμμυιοι μὲν Ψυλλοξόται, τεσσαρακονταμύιοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ οἱ μὲν Ψυλλοξόται, ἐνὶ μὲν ψυλλῶν μεγάλων ἐπάλξεσι, ὅθεν μὴ πλὼ πρόσοψιν ἔχουσι· μέγιθος δὲ τῶν ψυλλῶν, ὅσον λάδικα ἐλέφαντος. οἱ δὲ Ἀνεμοδρόμοι, πεζοί μὲν εἰσι, φέρονται δὲ ἐν ᾧ ἄνεμος ἄνωθεν πνεῖ. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς ζιός ἐστι· χιτῶνας ποδήρεις ἐνδεδυκότες, διοπτεύοντες αὐτοὺς ὡς ἀνέμῳ, καθάπερ ἱστία φέρονται, ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ σώματα δὲ οἱ ζιοῦνται ἐν ταῖς μάχαις πεπτασμένα εἶσιν. ἐπέχονται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἐνὶ πλὼ Καππαδοκίας ἀσπίσιν

qui autem ab Lachanopteris ferebantur, viginti millia. Est autem ales hæc maxima, oleribus pennarũ loco obsita. Qui verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ foliis maximè similes. Ibi verò & cum his Cenchroboli ordinati sunt, & Scorodomachi. Aduenerunt & à septentrione auxilia 8 Psyllotoxotæ quidem numero triginta millia, Anemodromi autem quinquaginta millia. Horum sanè Psyllotoxotæ magnarum pulicum sessores sunt, vnde & appellationem trahunt: pulicum verò magnitudo, vt duodecim elephantes. Porrò Anemodromi pedestres quidem sunt, feruntur autem vento absque alis per medium aëra. Modus autem quo feruntur, talis est: Subcingunt se talares tunicas, easq; vento sinuantes, velorum in morem, ac velut naues aguntur. Hi in pugna scutis armati plurimùm valẽt. Dicebantur aũt aduentare ab his quæ supra Cappadociã

sunt

ἀστέρων ἕξακις, Στρουθοβαλανοι μὲν, ἑβδομηκοντάκις μύριοι· Ἱπογύρανοι δὲ, πεντηκοντάκις χίλιοι. ὄνους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην· οὐ γὰρ ἀφίκοντο, διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα. τερατώδη γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν οὖν Ἐνδυμίονος ἦν στρατιά. σκευὴ δὲ πάντων ἦν αὐτή. περικνημὶς μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι, καὶ ἰσχυροί. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, θερμινοι· τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρραπτόντων, ποιοῦνται θώρακας. ἀρρηκτον δὲ καὶ ἀκαὶ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος, ὅσῳ λέπας. ἀσπίδων δὲ, καὶ ξίφη; οἷα τὰ Ἑλληνικά. ἐπεὶ δὲ μαχὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον οἱ ἱππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀετοὺς περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τάξει ἦμεν. τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν, ἦν

sunt stellis; Struthobalani quidem numero septuaginta millia, Equogrues quinquaginta millia. Hos ego nō vidi, nō enim venerant: quare neq; eorum naturas scribere ausim. Portentosa quædam ac incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium autem armatura eadem erat. Galea quidem è fabarum spoliis. Magnæ autem apud illos fabæ & durissimæ. Thoraces autem squamei omnes, & squamis quidem lupinis. etenim lupinorum siliquas consuentes, thoracas faciunt. Sunt autem siliquæ ipsæ vt cornu duræ: scuta & enses, quales Græcorum. Vbi verò occasio data est, sic in aciem deducti sunt. In dextro quidem cornu Equiuultures, & rex optimos quosq; circa se habens, cum quibus & nos eramus: in læuo verò Lachanopteri: porrò inter vtrumq; auxilia, vt cuiq; magis placuit. Erat & peditatus myriadum sex millium.

Hunc

τοῦτον μὲν ἀμφὶ τὰς ἐξαισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν ὧδε ἄνωθεν· ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλαὶ, καὶ μεγάλαι γίγνονται· πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἑκάστης μείζων. ταύταις πρῶτον ἐπιτάξαι λινοῦν τὸν μεταξὺ τοῦ σελήνης καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρα, ὡς ἂν τάχιστα ἐξαρχθέν, καὶ πυκνὸν δὲ ἐποίησαν, ἐπὶ τούτῳ πρίταξι τὸ πυθόμενον. ἀγεῖ δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιανακτίδου, πρῶτος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον ἔχουσιν οἱ Ἱππομυρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων. θηρία δὲ μεγίστας, ὑπόπτερα, ταῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσοικότα, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μύρμηξ αὐτῶν, καὶ λίθου καὶ ξύλου ἐμφορεῖ δύο κοτύλας, ἃ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς ὑφάσμασιν, ἐπέχουσι δὲ οὗτοι ἅπαντα ἀμφὶ τὰς πρώτας μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ λοιποῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκάνωπες, οὕτω

Hunc ſtatuêre in aciem in hunc modum. Araneæ apud illos multæ ac magnæ ſunt: nam Cycladibus inſulis vna quæque multò maior. Has iuſsit intexere medium aëris quod à Luna in Luciferum diffunditur. Idque vt primùm perfecerunt, campus ſubſtratus apparuit, in quo peditatum ſtatuunt. Ducebat autem hunc Nycterion Eudianactis filius. Hoſtium autem læuum quidem Equiformici, & in his medius Phaëthon. Beſtiæ autem magnæ ſunt alatæ, hiſq; quæ apud nos ſunt formicis, præter magnitudinem non diſſimiles. Harum maxima duorum iugerum menſuram implet. Pugnabant autem non ſolùm qui deſuper inſidebant, ſed & ipſæ, cornibus maximé. Dicebant eſſe horum numerum penè quinquaginta millium. In eorum autem dextro Aëroculices ferè quinquaginta millia, ſagittarij omnes, magnis in culicibus inſidentes. Poſt hos autem Aërocoraces, expediti

ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πρώτας μυελάλας, πάντες ξεστοὶ τὰ, μόνοψι μιγαδίοις ἐποχέμενοι. μετὰ δὲ τούτους οἱ Ἀβροκόμαντες, ψιλοί τε ὄντες, καὶ πτηνοὶ, πολὺ μάχιμοί γε καὶ οὗτοι. πόῤῥωθεν γὰρ ἰοφθόνων ῥαφανίδας ἀφαμιλλᾶτο, καὶ ὁ βληθεὶς οὐκ ἐπ' ὀλίγον ἀντίσχεν ἐκδιώκω· ἀπίθυησκε δ' ἀνδρείας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι, ἐπιφθομένης. ἐλέγοντο δὲ χοιεῖν τὰ βλήματα λαλάγγας ἱπτάμενοι. ἐκόμητο δ' αὐτῶν ἐταλάνθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλίται ὄντες, καὶ ἀγχίμαχοι, τὸ πλῆθος μύριοι. ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίναις ἐχρῶντο· λόγχαις δὲ καυλίναις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων. πλῆθος δὲ αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι ἕπονται, οὓς ἔπεμψαν αὐτοῖς οἱ ἀπὸ Σείριον ἀλεκτρυόνες, πεντακισχίλιοι. καὶ οὗτοι ἄνθρωποι καυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πρωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δ' ἀφικέσθαι ὑπερθέν τῶν

expediti quidem illi ac pedestres, verùm bellicosi. Etenim procul raphanos iaculabantur maximos, percussusq; neque parùm subsistere poterat: moriebatur enim confestim, vulnere quodam fœtore infecto. Namque sagittas h maluæ veneno delibutas ferebant. Hos iuxta Caulomycetes posuerunt armis accinctos, & comminùs pugnantes, numero decem millia. Dicuntur autem Caulomycetes, quoniam scutis quidem fungeis vtuntur, hastilibus verò asparagorum virgultis. Steterunt autem post hos & Cynobalani, quos ij miserunt qui Canem stellam inhabitant, quinquaginta millia numero: & hi viri non humanis, sed caninis vultibus super alatas glandes pugnabant. Dicebant autem ab ipsis hostibus & alia auxilia defeciſſe à Lacteo orbe emittenda, iaculatores scilicet ac

συμμάχων, ὅς τι ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μεταπέμπτου σφενδονίτας, καὶ οἱ

Νυφι-

Νεφελοκένταυροι· ἀπ' ἐκείνου μὲν, τῆς μάχης ἤδη διακεκριμένης ἀφίκοντο· ὡς μὴ ποτε ἄφελον· οἱ γὰρ ἐφ' ἁρμάτων ὄντες, ὅλως παρεγένοντο, διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν. ὁ μὲν οὖν Φαέθων ἐπῆν παρασκευῇ. συμμίξαντος δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, μὴ ὑπενεγκόντες ἑκάτεροι οἱ ὄνοι (τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιστῶν χρῶνται) ἐμάχοντο. μὴ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν· ὁ δὲ εἰς χεῖρας διεξάμενον τοὺς ἱπποκύπους, καὶ ἡμᾶς ἐπόμενα διένοντο. τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐπέτετο ὑπὲρ τοῦ ἐπὶ θάτερα ἡμετέρου εὐωνύμου. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Αἰροκέρωτες, διώκοντες ἄχρι τοὺς πόλους. ἐνταῦθα δὲ διαχείναν ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον ἐπικλινάντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἤδοντο τοὺς ἐπὶ θάτερα εὐωνύμου σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν ἐάλωσαν καὶ ἀλίσκοντο, πολλοὶ δὲ οὐ διεφθάροντο,

Nubecentauri: sed hi commisso iam prælio aduenerunt. quod vtinam non feciſſent. Qui verò fundabantur, omninò non aduenerunt: quare iratum Phaëthonta tradunt omnem illorum regionem igne vaſtaſſe. Et is quidem Phaëthontis exercitus erat. Poſtquam verò ſigna erecta ſunt, aſelli ruditu vndique conſtrepuêre (nam his tubarum loco vtuntur) committentes prælium pugnabant: & Solarium quidem læuum confeſtim fugit (neque enim ſuſtinere valuit inſtantes Equiuultures, nósque inſequebamur cedentes) dextrum autem illorum cornu ſuperius euadebat, noſtro, quod in læuo erat, propulſato. Exeuntes autem Aëroculices inſequebantur vſque ad pediſtatum. Hinc auxiliantibus illis, defecerunt eregionè declinantes, idq; maximè vbi ſenſerunt ſuos, qui in læuo fuerant, manifeſtè deuictos. Fuga verò inſigni facta, multi quidem capti, plurimi verò confecti occubuêre,

καὶ τὸ αἷμα ῥεῦσαι πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βαφῆναι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι. οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνονται. πολὺ δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν κατέπεσεν, ὥστέ με ἠκάζειν μὴ ἄρα τινὸς καὶ παλαιὰ ἄνω γνομένου, Ὁμηρον ὑπολαβεῖν αἵματι ἔοικα τὸν Δία, ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναστρέψαντος δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἱστάμεθα· τὸ μέν, ἐπὶ τῶν ἀραχνίων, τῆς πεζομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀεromαχίας, ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τούτων διηνομένων, ἀγγέλλουσι ἀπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσελαύνοντες, ὃς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφάνησαν προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συγκράμενοι. μέγεθος δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δὲ ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέγεθος δὲ αὐ-

in ipsas q́ nubes sanguis multus defluebat, vt interficerẽtur, ac rubræ apparerẽt, quales apud nos videntur occidente Sole. Multus & in terram decidit: vt cogitarem nũ tale aliquid olim cõtigisset, quum Homerus suspicatus fuerit Iouem in Sarpedonis morte sanguineas guttas pluisse. Conuersi autem à cæde duo trophæa statuimus: vnum quidem in aranearum telis, & pedestris pugnæ; alterum autem pugnæ in aëre supra nubes. His iamdudum exactis, nunciatum est ab exploratoribus, Nubecentauros aduentare, & irrumpere, quos Phaëthonti anteà aduenisse oportuerat. Itaque vbi aduenêre, spectaculum præbuêre insolitum & inexpectatum. homines erant alatis equis commixti. Magnitudo quidem hominum quanta Rhodiorum colossi à medietate sursum, equorũ autem similis validæ onerariæ nauis. Equidẽ eorum

ἐκῶν, οὐκ ἀνέγραψα, μὴ τὸ πι-
στὸν λόγῳ τοῦτον ὦσι. ἦ-
γοντο δ' αὐτῶν, ὁ ἐκ τοῦ ζωδια-
κοῦ Τοξότης. ἐπὶ δ' ἐκείνους
τοὺς φίλους νικηφόρους, ἐ-
πὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμ-
πον ἀγγελίαν αὖθις ἐπιφέρω;
αὐτοὶ δ' διαταξάμενοι τετα-
γμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς
Σεληνίταις, ἀτάκτοις, περὶ
σφᾶς λίαν καὶ τὰ λάφυρα
διεσκεδασμένοις, καὶ πάν-
τας μὲν τρέπουσιν· αὐτὸν δὲ
τὸν βασιλέα διαδιώκουσι
πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλῆ-
θη τῶν ἐρημίων αὐτοῦ ἐπέστρε-
ψαν. ἀνέδραμον δὲ καὶ τὰ πρό-
πυλα, καὶ διατόβολον ἅπαν
τὸ ἐκ τῶν ἀραχνῶν πεδίον
ὑφασμένον· ἐμοὶ δὲ, καὶ δύο
τινὰς τροπαίοις ἐδορυφόρ-
ουν. ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων,
καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐ-
κείνων ἵστα. ἡμεῖς δὴ οὖν ἐ-
πυνθανόμεθα ἐς τὸν ἥλιον αὐθη-
μερόν, τὸ χεῖρες ὀπίσω δεδε-
μένοι ἀραχνίδι ἀρτιπόμπῳ. οἱ δὲ
πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν
τὴν πόλιν, ἀναστρέψαντες δὲ,
τὸ

rum numerum non scripsi, ne cui incredibile id fiat, tantus erat. Ducebantur autem [k] à Sagittario, qui est in Zodiaco. Vbi autem amicos deuictos sensêre, ad Phaëthontem quidem miserunt, vt iterum rediret, ipsi autem in aciem structi, in Lunares turbatos irruũt, inordinatos quidem, ob eam quam hostibus fecerant fugam, & iam spolia diuidentes: omnémque nostrorum multitudinem in fugam vertunt. Ipsum autem regem insequuntur vsque ad ciuitatem, atque ex illius auibus conficiunt plurimas. Deiecerunt autem & trophæa, ac omnem araneorum contextum. Campum decurrerunt, méque cepérunt, & è comitibus duos. Iam autem & Phaëthon aderat, & sub illis alia trophæa statuerunt. Nos autem ad Solem ipso die ducebamur, araneæ telæ fragmento manibus post tergum ligatis. Hi ciuitatem obsidere omninò noluerunt, conuer-

τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπεῖχεν. ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος τοῦτο διπλοῦν, νεφελωτόν· ὥστε ἀφὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐγίγνετο, καὶ νυκτὶ διὰ παντὸς κατέχειν. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἐκέλευσε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἕξεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν, καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δώσειν ἑκατόν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γνώμης μιᾶς διὰ ἐκκλησίας, τὴν μὲν πρώτην μὲν ὀργὴν παρέλυσαν τοῦ θυμοῦ, τὴν ὑστάτην δὲ μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ αἰρεσις ἐπὶ τούτοις· κατὰ τάδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι, πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς Ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἑκάτερα ἑκατέροις χρημάτων, τοὺς δὲ Σεληνίτας, ἀφεῖναι μὲν

si verò medium aëris vallauerint, vt decæterò splendor à Sole ad Lunam minus peruenire. Vallum autem erat duplex nubeum, vt Lunæ defectio manifesta fieret, & iam continua nox cuncta teneret. qua in re pressus Endymion, mittens orauit, ædificium demolirentur, neque se paterentur in tenebris versari. Promisit autem & tributa persoluere, seq; auxiliarem & amicum fore, neque in posterum bellaturum: insuper & obsides offerebat. Phaëthon verò congregato bis concilio, primò quidem in ira perstitit: postremò mutauit sententiam, ac pacis conditiones acceptæ sunt huiusmodi: Fœdus inierunt Solarij & horum socij cum Lunarijs, eorúmque socijs, his legibus, vt intermurale deijciant Solarij, neque posthac Lunam inuadant: statutóque precio captiuos reddant: Lunarij autem dimittant stellas liberas,

αὐτονόμους τὰς γῆ ἅπασας ἀφίεναι, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τοῖς ἀδικουμένοις, εἴ τις ἐπίοι. φόρον δὲ ἐπιτελεῖν ἑκάστους ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, φόβον ἀμφορέας μυρίους, καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους· τὴν δὲ ἀφετηρίαν, τὴν ἐς Λευκοφόρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἐλεκτρίνῃ, καὶ ἀνασῶσαι ἐν μέσῳ τῷ δίσκῳ, ἐπὶ τοῖς μυθοειδέσιν. ὅμοσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν Πυρωνίδης καὶ Θερίτης καὶ Φλόγιος, Σεληνιτῶν δὲ Νύκτωρ καὶ Μήνιος καὶ Πολυλαμπής. γενομένης δὲ εἰρήνης ἐφάνη· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθῃρέθη, καὶ ἡμᾶς, οὓς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα εἰς τὴν σελήνην, ἑστιάσιον ἡμῖν, καὶ ἐσπάζοντο μετὰ δακρύων οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν ἠξίου μέναι τι παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς, ἰσοχυήμονα τὸν ἑαυτοῦ γαμὸν τοῦ ἑαυτοῦ

liberas, armáq; posthac Solaribus nō inferant, viciſſim autem auxilientur, ſi quis inuaſerit: vectigaliū verò conditionem pendat annuatim rex Lunariorum regi Solariorum amphoras roris decem millia, obſidesq; è ſuis det decies mille. Colonia in Luciferū communis fiat, & ex vtriſque qui volet, participet. Sculpantur autem fœdera in columna electrina, eriganturq; in medio aëris in confiniis. Qui verò pepigêre, ex Solarium quidem parte fuêre Pyronides, & Therites, & Phlogius: Lunariū autem Nyctor, & Menius, & Polylampes. & talis quidem pax ſequuta eſt: confeſtim autē murus euerſus eſt, & captiuos reſtituêre. Vbi autem ad Lunam ipſi regreſſi ſumus, obuiauerunt nobis ſocij, & cum lachrymis ſalutauerunt nos, & Endymion ipſe. Atqui ſuadebat is quidem, nos ibi ſecum maneremus, & in colonia communicaremus: ſe enim dauerū

πᾶσα γυναικὶ γὰρ ἐκ ἀοὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ ἀδαμῶς ἐπαθόμην, ἀλλ' ἠξίουν ἐκπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θαλάσσαν. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἐκπέμπει με, ἑστάσας ἑπτὰ ἡμέρας. ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σελήνῃ, καινὰ καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι ὑμῖν· πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γίνεσθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀῤῥένων· γάμοις γὰρ οἷς ἄῤῥενες χρῶνται, καὶ ὄνομα γυναικὸς οὐκ οἴδασι. μίσγει μὲν αὐτῶν ἕκαστος ᾧ ἂν βούληται ἑκάστοτε, ἀγνοεῖ δὲ τούτων γαμετὴν. μιᾷ αὐτὸς. λύονται δὲ ἐν ἐνιαυτῷ, ἀλλ' ἐν τοῖς γαστρονικείοις. ἐπειδὰν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ γαστὴρ καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀναπίμπλησι, ἐξάγουσι νεκρὰ, ἐκτιθέασι δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον ἀνοιγνύντες, ζωοποιοῦσι. λοιπὰ δέ μοι, ᾗ ἐς ζῶν βλέψας ἐκεῖθεν ἥκω ἢ γαστρονικείοις

filium in vxorem mihi poliebatur suum quem habebat. Nam apud eos mulieres nullæ sunt. Ego autem haudquaquam parui, sed petebam dimitti in mare. Quū vt persuaderi non posse animaduerterit, septē diebus conuiuio acceptos, tandem dimisit. Quæ interea in Luna versatus viderim, quæue noua & maudita cognouerim, dicam. Primūm quidem eos nō generari ex mulieribus, sed maribus: nam masculis nuptijs vtuntur: sed nec quid sit fœmina, omninò sciunt. Nam ad quintum & vigesimum vsq; annum omnes mulierum habentur loco, eo autem supra non habentur, sed habent. Concipiunt autem non in ventre, sed in crurium posteriori parte. Vbi enim fœtus cōceptus est, tumet crus, & tandem suo tempore præcidentes educunt mortua: tū eadem ad ventum hiantia exponentes mulcent, & ad vitā excitant. Inde & mihi videtur ad Græcos illud gastrocnemiæ

μίας ὄνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς λυσφορᾶ. μεῖζον ἤ τότε ἄπο διηγήσομαι γένος ὂν παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλέονται Δρυφῖται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον· ὅρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτιμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν· ἐκ δ' αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλὸς, ἴχει δὲ καὶ κλάδους καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπὸς ὂν βάλανοι, πυγαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπὰν δὲ ὂν ἐπαν θῶσι, πρυήσαντες αὐτὰς, ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. αὐδοῖα μὲν ὅτι προσθετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ξύλινα, καὶ ἁβρὸ τούτων ἐχόμενοι, καὶ πλησιάζουσι τὰς γαμετὰς αὐτῶν. ἐπὰν δὲ ἥκρασε ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ βατράχου φλυήσας, ἀὴρ γίγνεται· φοιτᾷ δὲ πᾶσιν ἐπ' αὐτά. ἐπὰν δὲ πῦρ ἀναπαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν ᾧ ἀεὶ πετόμενοι. ὀπτωμένων δὲ, περιπαθὴς τις, ὥσπερ ἐπὶ τράπεζαν,

enemiæ vocabulum deuenisse, quod apud illos ventris locum sustinet. Maius quiddam & his enarrabo. Genus hominum apud illos est, qui dicuntur arborei: idque hoc modo nascitur: Testiculum hominis præcidentes, in terram plantantium more defodiunt. Inde autem exoritur arbor carnea maxima, vt phallus. Ramos quidem habet & frondes, fructus verò cubitales glandes. Vbi autem eæ maturæ fuerint, decerptas eudunt, atque in homines effingunt. Pudenda autem habent appositicia, quidam eburnea, pauperes autem lignea, quibus coëant, & vxoribus miscentur. Postquam autem senuerit aliquis, non moritur, sed vt fumus solutus euanescit in aërem. Cibus est omnibus vnus: structo etenim igne ranas assant super prunas. Multæ apud illos sunt ranæ per aëra circumuolantes. His autem assatis, circumfusi velut ad mensam

λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον λιπνὸν, καὶ τρώχουται. σίτῳ μὲν δὴ τοιούτῳ διαιτῶνται. ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστιν, ἀὴρ ἀφριβόμενος εἰς λύχνια, καὶ ὑγρὸν ἀνιεὶς, ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἀροῦσί γε, οὐδὲ σκάπτουσιν, ἀλλ' ὀρύττουσιν ὥσπερ ἡμεῖς. ἀλλ' οὐδὲ πλὴν σωφρονίσαι οἱ παῖδες ἐν ταῖς αὐγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ πλὴν γαστροκνημίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ὃς ἂν ψιλὸς τὴν φαλακρὸν καὶ ἄκομος ᾖ· τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται, ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων τοὐναντίον, ὡς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν· ἐπιδήμουσι γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν ταῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς αὐγὰς ἑκάστου αὐτῶν κράμβη ἐκφύεται μακρὰ, ὥσπερ οὐρὰ, θάλλουσα εἰς ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος, οὐ κλᾶται.

lambunt euaporatum ex illis fumum, ac vescuntur. Et cibo quidem tali aluntur. Potus autem illis est aër expressus in calicem, liquorem ex se vtrorem reddens. Non egerunt autem, neque mingunt, neque perfossi sunt ea parte qua nos: sed ne pueri quidem natibus rem obscœnam præstant, verùm poplitibus supra suram: nam illic perfossi sunt. Pulcher apud illos habetur caluus, & sine coma: comatos autem abominantur. Apud eos verò qui cometas inhabitant stellas, comati contrà formosi habentur. Aduenerunt enim quidam, qui nobis illorum mores narrauerunt. Barbam autem ad genua demittunt, & in pedibus vngues non habent, sed vnodigiti sunt omnes. In speciem caudæ brassica natibus cuiusque illorum innascitur prolixa, semper germinans, quæ & resupino cadente non frangitur. Emungunt & mel amaris-

ἀρμύηλοῦσι δὲ μᾶλλι ἀριμύτατον· καθαρὰν ἢ νοτῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥσι καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπιβάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀφ' τῶν κρομμύων, πάνυ λιπαρόν τι καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων εἰσὶν ὥσπερ κάλαθοι. καὶ μοι δοκεῖ, ἐπειδὰν ἐμπέσωσιν ἄνεμοι διαφθείρειν τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτειν τὰ κάλαθοι, διαῤῥαγέντων τῶν βοτρύων· τῇ μὲν τοι γαστρὶ ὅσα πέμπειν χωροῦσι, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὅσων δέονται· ἀκοιτὴ γὰρ αὐτοῖς ἄνθρωπος, καὶ πάλιν πλησίον ἐστίν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῷ οὐδὲ ἕνα φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι λασεῖα ἔντοσθε, καὶ λάσιός ἐστιν· ὥστε καὶ τὰ νεογνὰ ἐπειδὰν ῥίπτωσιν, ἐς ταύτην ἀποδύεται. ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑαλίνη μαλθακὴ, τοῖς πένησι δὲ χαλκῆ, ὑφαντή. πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία,

amariſſimum: qui ſi quando vel labori inſudant, vel luctantur, corpus lacte oblinunt, vt & caſeus eo coaguletur, melle paululùm diſtillante. Oleum autem è cepis educunt maximè pingue, ac redolens vt vnguentum. Vineas habent plurimas, & aquæ feraces: vuarum autem acini ſunt velut grando quæpiam: & mihi quidem videtur vbi vetus inciderit, vites illas quati, fractisque vuis grandinem huc ad nos mitti. Ventre vt ſacculo vtuntur, in eum quantum cupiunt mittentes. Apertilis etenim venter eſt illis, & iterũ clauſilis, neque in illo inteſtinum vllum aut hepar apparet, ſolùm autem denſus eſt intus, & pilis obſitus, ita vt & paruuli vbi frigent, in eum ſubeant. Amictus autem diuitibus quidem vitreus & mollis, cæteris aureus contextus. Nam ea loca metallorum ſunt fœcunda,

καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρίξαντες, ὅσπερ τὰ ἔρια. περὶ μὲν τοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μή τις μοι νομίσῃ ψεύδεσθαι, διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου· ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βουλόμενος, ἐξελὼν τοὺς αὑτοῦ, φυλάττει, ἐς ὃν ἂν δεηθῇ ἰδεῖν, οὕτω δὲ ἐνθέμενος, ὁρᾷ. καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁρῶσιν· ἐσὶ δ' οἳ καὶ πολλοὺς ἀφθίτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνου φύλλα ἐσὶν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἐκ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν ἐς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λαλουμένων. ἐὰν δ' ἐς τὸ κάτοπτρον ἐμβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δ' ἔθνη ὁρᾷς,

ijdemq; aqua macerata metalla vt lanã exercent. Quales autem habeant oculos, omnino non ausim scribere; ne fortè me quis mentiri putet ob sermonis absurditatem: tamen & id quidem dicam. Oculos exemptiles habent, vt qui velit suos exemptos, seruet eos apud se donec illis ad visum egeat: quos cùm reposuit, cernit. Et multi cùm fortè proprios perdiderint, ab alijs mutuantur, & vident. Sunt & locupletes q plures habeant, occultos quidem & reconditos. Aures illis sunt platani folia, præter eos qui ex glandibus formantur. illi enim solùm ligneas habent aures. Cæterùm & miraculum aliud in regia conspicatus sum: Speculum maximum supra puteum positum est, non adeò altum. In puteum si quis descenderit, omnia audiet quæ apud nos in terra dicuntur. Si verò speculũ intueris, omnes quidem vrbes, omnesq; gentes vides,

non

ἐρᾷ, ὅσπερ ἱμεροὺς ἑκάστοις. τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα· ἃ δὲ κἀκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ πιστεύσει οὕτως ἔχειν, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, ἴσται ὡς ἀληθῆ λέγω. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν. ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἐδωκεν ὁ Ενδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνας, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θρυμμίνην, ἃ πάντα ἐν ᾧ κήτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ ἱππογύπους χιλίους, παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ ἑωσφόρῳ, ἄρτι σωοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες ὑδρευσάμεθα. ἐμβάσεις δ' ἐς τὸ ζωδιακὸν, ἐν ἀριστερᾷ πλεύσαμεν τὸν ἥλιον, ἐν χῷ τῆς γῆς παραπλέοντες· ἐγγὺς γὰρ ἐπλέομεν, καί τοι πολλὰ

non ſecus ac ſi omnibus intereſſes. Tunc & ipſe meos vidi, & patriam omnem: an verò & illi me viderint, ſatis exploratum non habeo. Quòd ſi fortè quis non credet hæc ita ſe habere, cũ eò perueniet, ſciet me vera dixiſſe. Tunc ſalutato rege, & ijs qui circa illum erant, nauem aſcendentes ferebamur. Abeunti autem mihi dona dedit Endymion, veſtes quidem vitreas duas, æreas autem quinque, lupineamq; [1] panopliam: quæ omnia poſtea in ceto amiſi. Miſit & nobiſcum Equiultures mille, qui nos deducerent ſtadijs quingentis. Nauigantes autem circa terram illam, prouincias quidem plurimas & alias prætertapſi ſumus, appulimus verò ad Luciferum nuper inhabitatũ: vbi deſcendentes, aquas hauſimus. Hinc Zodiacum intreüntes, ad lævam quidẽ ſolem prætergrediebamur, circa illius terræ marginẽ nauigãtes. Neq;

enim

πολλὰ τῶν ἑταίρων ἐπιθυμούντων. ἀπ' ὀλίγου δὲ οὐκ ἀφῆκεν, ἐθυόμεθα μὲν τοῖς τῶν χώραν ἀθαλῆ τε καὶ πίονα καὶ ὕυδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἐφόιτησε δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τῶν ναῦν καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους, ἀπεχώρησαν· ἤδη δὲ καὶ οἱ ἱππόγυποι ἀπεπλανύοντο. πλεύσαντες δὲ τῶν ἑπόμενον νύκτα καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἤδη τοῦ κάτω πλοῦ ὄντος. ἡ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τοῦ Πλαδάρου, καὶ τοῦ Ὑάδων ἄκρου, ταπεινοτέρα μὲν τοῦ ζωδιακοῦ. ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὕρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιφέροντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας· τοὺς μὲν μικροὺς, καὶ ὥσπερ ἀπὸ πόνου πεφυκότας, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ λαμπρῶν πάνυ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς. οἰκέται

enim descendimus, & quidem sociis id summè cupientibus. Erat enim ventus qui nos à terra propelleret, quanquam videremus regionem fœcundam, ac pinguem, & irriguam, ac bonorum multorum plenam. Atqui Nubecentauri, hi videlicet qui Phaëthonti militabant, speculati nos longè ac delapsi volauerũt ad nauem: quumq; socios esse didicissent, abiêre: iam enim & Equiuultures discesserãt. Nauigantes autem sequenti nocte ac die, circa vesperam peruenimus ad Lucernarum vrbem (sic enim illam vocant) iam iter nostrum ad inferiora secantes. Haec autem ciuitas medio inter Pleiades ac Hyadas stellas aëre sita est, zodiacoq; multò inferior. Descendentes autem neminem quidem inuenimus, lucernas verò multas decurrentes, & in foro & secus portum deambulãtes, nõnullas quidem paruas, & vt ita dicam, egenas, ex magnis autẽ ac potentibus paucas, & has valde illustres ac nobiles.

Domus

οἰκίαι δ' αὐτοῖς καὶ λυχνιῶνες ἰδίᾳ ἑκάστῳ πεποίηντο. καὶ αὐτοὶ ὀνόματα ἔχουσιν ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνῇ προϊεμένων ἀκούομεν. καὶ ἐδίψων ἐμοὶ ἐπῆλθον· ἀπὸ καὶ ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλουν. ἡμεῖς δ' ὅμως ἐφοβούμεθα, ἔτι δαπανῆσαι, ἔτι ἀνῆσαί τις ἡμῶν ἐβούλετο· ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποίηνται, ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς κάθηται, ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιποντὸν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι, σφαγή. παρῆσάν τινες καὶ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογουμένων, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράδυνον, ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσαπεῖπον αὐτὸν, περὶ τῶν καθ' οἶκον ἐπυθανόμην, ὅπως ἔχοιεν· ὁ δέ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἀραντες, ἐπλέομεν παρὰ σίον τὸ νησῶν. ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν

Domus illis & lychneones seorsum vnicuique erant, & hominum more appellabantur, & vocem emittentes audiebamus: neque nocebant, sed potius ad diuertendum inuitabant. Nos tamen formidare, nec nostrum vel vnus apud illas cœnare, aut capere somnum est ausus. Palatium autē illis in media ciuitate extructū est, vbi per totam noctem earum sedet princeps, nomine vnāquāq; compellans. Quæcunq; verò non paret, condemnatur ad mortem vt transfuga. mors aūt est extingui. Astātes aūt nos cōsiderabamus quæ fiebant, simulq; lucernas respōdentes audiebamus, causasq; quare abfuissent dicentes. Hîc & lucernam nostram agnoui, & allocutus rogabā, quomodo se haberēt domestici nostri. ea autem mihi omnia enarrauit. & noctem quidem illam ibi mansimus. Sequenti verò die soluentes, secus nubes nauigabamus. Hîc & Nephelococcygiam

vidimus

πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν· καὶ μέντοι καὶ ἐπέβημεν αὐτῆς, οὐ γὰρ ἔα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορανὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστοφάνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην, ἐφ' οἷς ἐγραψε ἀπιστουμένου. τρίτῃ δὲ ἀφ' ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν, γῆν δὲ οὐδαμοῦ, πλὴν γε τῶν ἐν ἀέρι ἐκείνων, καὶ αὐταὶ δὲ πυρώδεις ἤδη, καὶ ὑπερφαινόμεναι ἐφαντάζοντο· τῇ τετάρτῃ δὲ, περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ σιωπῶντος ἐπὶ πολὺ θάλατταν καταστήσαμεν. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ἡσθέντες ἐδόμεθα, καὶ περιχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα· καὶ ἐκρέμασθε ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ ἀκατοῦ τὸ πέλαγος. ἔοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις, ἡ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμῖν δύο μόνας ἡμέρας

vidimus vrbem, videntesq; admirati ſumus: neq; in eam deſcendimus, non enim permittebat aura. Imperat autem illis Coronus Cottyphionis filius. Tum ego [m] Ariſtophanis poëtæ recordatus ſum, hominis quidem ſapientis & veri, ac in his quæ ſcripſit, fruſtra non crediti. Tertia autem ab illa die, & Oceanum iam manifeſtè videbamus, terram autem nuſquam, præter aërias illas, quæ iam ipſæ quidem igneæ & micantes mihi videbantur. Quarta autem die circa meridiem molliter aſpirante aura & ſubſidente, in mare deponimur. Vt verò aquam attigimus, mirè ac ſupra modum læti fuimus, & omnibus prandium ex ijs quæ ſuppetebant exhibuimus, & deſcendentes natabamus. erat enim tranquillum mare. Sed, vt videtur, ſæpenumerò [n] mutatio in melius, malorum malorum conſueuit eſſe principium. Etenim nobis duos tantùm

die-

ἡμέρας ἐν ὕδατι πλέοντες, τῇ τρίτῃ ἐπιφαινούσῃ πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία καὶ κήτη· πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σταδίων χιλίων καὶ μυριάκοντα εἶναι τὸ μέγεθος. ἐπήει δὲ κεχηνὸς, καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττων θάλατταν, ἀφρῷ τε περικλυζόμενον, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους· ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκοὺς, ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστερον ἀπήλους προσεπόντος καὶ περιλαβόντος, ἐμύομεν· τὸ δὲ ὕδωρ παρῆν, καὶ ἀναῤῥοφῆσαν, ἡμᾶς αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἐμοὶ μὲν τοι ἔφθη σωαφῆξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἐν ναῦς εἰς τὸ ἔσω διεξῆκεν. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτὸ ἀναχανόντος, ἅδομεν κῆτος μέγα, καὶ πάντῃ πλατὺ, καὶ ὑψηλὸν μυριάνδρῳ πόλει ἱκανὸν. ἔκειτο

dies feliciter nauigãtib⁹, illucente tertia ad orientẽ ſolem repẽtè beluas videmus, & cete cùm multa alia, tum omnium maximum, & quingentorum & mille ſtadiorum magnitudine, aduenie-bat autem hians, & mare procul turbans, ſpumaque vndiq; circumfuſum. Dentes exerebat phallis noſtris multò longiores, acutos omnes vt pali, ac ebore candidiores. Nos igitur cùm poſtremùm nobis mutuò vale dixiſſemus, & amplexi eſſemus, præſtolabamur: & cùm reſorberet, vnà cum naui ipſa nos deglutiuit. Non autem contigit in dentes offendere, ſed per eorum raritatem nauis delapſa intrò decidit. Vbi autem intus fuimus, primò quidem obſcurum erat, & videbamus prorſus nihil. Tandem eo hiante videmus cetũ magnum vndequaq; altum latumq;, & ciuitatis capacem, quæ vel decem hominum millia capere poſſit. Erant

prætereà

τὸ δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἄμα ποικίλα θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοίων λείψανα, καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν καταπίνει, συναίροντα. ὕλη δὴ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβλάστανε, καὶ ἐσπάρη πάντα ἐξηργασμένοις. περίμετρος δὲ ἡ γῆ, στάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἐῶ δὲ καὶ ὄρνια τὰ θαλάττια, λάρους, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νοσσεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναστήσαντες τοὺς ἑταίρους, πλοῖον μὲν ναῦν ἐπεσκευάσαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα σκοπήσαντες, καὶ ἀναπαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρῆκτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι, τὸ ἐκ τοῦ ἐπιφόρου ἔχομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἀναστάντες, εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄπολις μὲν ὄρη, ἄπολις δὲ μόνον τὸν οὐρανὸν, ποτὲ δὲ καὶ νήσους·

prætereà passim & parui pisces, & alia quædam animalia concisa multa, nauiumq; vela, & ancoræ, & hominũ ossa & onera. Circà medium verò & terra & colles erant, vt coniicio, ex eo quem absorpserat limo, accumulati. Igitur & sylua in his innata erat, & arbores omnigenæ, oleraq; accreuerant, ac cuncta cultis agris similia. circuitus autẽ terræ stadia 200 & 40. Erat aũt videre & marinas aues, laros & alcyonas in arborib. nidificantes. Tunc verò plurimùm lachrymati fuimus. Deniq; cũ erexissem comites, nauem fulcimus, ipsíq; è silicibus excitantes ignem, & accendentes, cœnam ex his, quæ aderant, fecimus. Aderant enim omnigenũm piscium carnes, aquamq; adhuc ex Lucifero etiam habebamus. Sequenti verò exurgentes die, si quãdo hiasset cetus, nonnunquam montes videbamus, quandoq; solum cælũ, quandoq; insulas.

nam

καὶ γὰρ ἠσθανόμεθα φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον ἐς πλῶν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὕπω δὲ ὅλους πέντε διεληλυθὼς σταδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' οὐ πολύ, καὶ τάφους πολλούς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τι πηγῆς ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καί τινα καὶ ἴαυλιν ἀνεζόμεν. σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἱμείρομεν πρεσβύτου καὶ νεανίσκου. μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὸν διοχετεύουσιν. ἀσμένοις οὖν ἅμα καὶ φοβηθεῖσιν ἔσημεν. κἀκεῖνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, πεπόνθασιν, ἄναυδοι παρεστήκεσαν. χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστὲ, ὦ ξένοι; πότερον,

nam sentiebamus eum concitè ferri ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansioni iam assueti eramus, accipiens è comitibus septem, deambulabam per syluam, cuncta lustrare ac explorare volens. Necdum quinque stadijs totis digressus, inuenì sacellum quoddam Neptuni, quemadmodum testabatur inscriptio: ac paulò pòst & sepulchra multa, & columnas desuper, iuxtaque fontem perspicuæ aquæ: & canis etiam latratum audiuimus: longeque apparebat fumus, & domum quampiam coniiciebamus. Festinanter igitur accedentes, offendimus senem & adolescentem sedulò ac diligenter sulcum quendam facientes, ac per eum aquam de fonte deriuantes. Læti ergo simul ac territi constitimus: illi verò idem & nobiscũ meritò passi, sine voce stetêre. Tandem verò aliquando: Qui vos estis aduenæ, inquit senex,

πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμόνων, ἢ ἄνθρωποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν· καὶ σωνηχόμεθα. ὧν πειζόντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' ὁπόσοι μέν, ἀκριβῶς οἰδότες· τεθνάναι μὲν γὰρ οἰόμεθα, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον, καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι ναύλυδες, ὦ πάτερ, ἐσμὲν, αὐτοῦ σκάφει πρόσφατα καταποθέντες· προσήλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ἔχει· πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο δαίμων δέ τις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤγαγε, σέ τε ὀψομένους καὶ ἀσομένους, ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθειργμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὸν σαυτοῦ τύχην, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο ἀφῖκται. ὁ δὲ οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι. καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἧκεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἐπεποίητο δὲ αὐλάρια, καὶ σταθμὰς ἐνῳκοδόμητο,

num ex marinis estis diis, an infelices homines nobis similes? Etenim nos homines, & in terra nutriti, marini nunc sumus, fluctuamusq; hac belua circumclusi, neq; quid de nobis sit, satis nouimus. Mori quidem videmur, viuere tamen arbitramur. Ad hæc ego: Et nos, inquam, ô pater, adsumus hîc homines aliũde profecti, ipsa cum naui nuper absorpti. Accessimus autem nunc volentes scire, quæ in sylua sint, quomodo se habeant. multa enim nobis & densa visa est. Deus autem, vt videtur, nos duxit, te vt videremus, sciremusq; nos in hac belua inclusos esse non solos. Sed narra nobis tuam ipsius fortunam, quisquis es, & vnde huc introieris. Is autem inquit: Non dicam, neque quæ apud me sunt, scietis, ni priùs hospitio recepti, ex præsentibus bonis fruamini. simulq; accceptos nos duxit in domũ. Cùm autẽ nobis olera & glãdes apposuisset,

δόμητο, καὶ τἆλλα ἐξήρτισο. παραθεὶς δέ ἡμῖν λαχανά τι καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἡδύν· ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐπορίσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν. κἀγὼ πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν ᾧ ἀπεπλέομεν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἆλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως. ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διῆλθε, λέγων· τὸ μὲν γένος ἐμοί, ὦ ξένοι, Κύπριος, ὁρμηθεὶς δὲ καθ' ἐμπορείαν ἀπὸ τῆς πατρίδος, μετὰ παιδός, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκείων, πλοῖον εἰς Ἰταλίαν ποικίλον φορτίον κομίζων, ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπί σώματι τοῦ κήτους διαπλευμένην ἴσως ἑωράκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας ἀτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τρίταιοι εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν, ἔνθα ᾧ κήτει περιτυχόντες. καὶ αὐτανδροι καταποθέντες, δύο ἡμᾶς, τῶν ἄλλων ἀπολομένων,

posuisset, ac pisces, vinumq; infudisset: postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui ego omnia vt sese habebant enarraui: mirum tempestatem illam, & quid in insula contigisset, tum nauigationem in aëre, atque bellum cum reliquis aliis, vsque ad id quòd à ceto absorpti fuerimus. Ille verò supra modum admiratus, & ipse ex parte quid sibi contigisset enarrabat, aiebatq; : Genere quidem, hospites, sum Cyprius. Egressus autem ad mercatū cum filio quē videtis, aliisq; meis familiaribus multis, nauigabam in Italiam, naui quidē magna, ac variis mercibus onusta, quam fortè in ore ceti dissolutam vidistis. Igitur in Siciliam vsque feliciter nauigauimus: inde violento flatu ablati, post tertiā diē in Oceanū delati fuimus: hîc in cetum incidentes, & ipsa cum naui ac comitib9 absorpti. cæteris morientibus, duo nos euasimus.

ἐσώσαμεν· θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τοῦτον τὸν βίον ζῶμεν. λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὰ δὲ, ὡς ὁρᾶτε, ἄλση, καὶ μᾶλα καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν ἡδὺς ὁ οἶνος γίγνεται· καὶ τὸ πηγαῖον δὲ ἔστιν ἄφθονον καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. ἀνθὶ δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα. καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν, καὶ ὄρνια δὲ θηρεύομεν τὰ ἀσπιτόμενα. καὶ ἰόντας ἰχθῦς ἀγρίνομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου. ἔνθα καὶ νεόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μᾶλα καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρὰ, σταδίων ἑκκαίδεκα τὸ περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς καταπόσεως ταῦτα, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ

Sepultis autem ſocijs templum Neptuno ereximus, & eam quam videtis, agimus vitam. Olera quidem ex horto legimus, veſcimur verò piſcibus ac glandibus. Multa autem, vt videtis eſt ſylua, & ſanè vineas habet plures, è quibus nobis vinum exoritur dulciſsimum, fontemque non minus optima quàm frigidiſsima aqua. Lectulum autem ſubſternimus è frondibus, ignemque ſuccendimus cōpioſum, aduolantesque volucres aucupamur, piſcamur & viuos piſces, ad beluæ branchias ſolicitatos, vbi abluimur ſi quando cupimus. etenim ſtagnum ſalſum eſt non procul, viginti ſtadiorum circuitu, quoduis piſcium genus continens, in quo & namus, & nauigamus parua in cymba, quam ipſe compegi. Annos autem à ceti abſorptu ſeptem & viginti numeramus: & alia quidem vtcunque ferre poſſemus: ſed incolæ & vicini moleſti

χαλεποὶ καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄλλοι τινὲς εἰσὶν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄγριοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόκοποι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἰγχελυωπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον καὶ θρασὺ καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τειτωνομένδιται, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ὁμοιότις, τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις, ἧττον μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαιὰ δὲ Καρκινόχειρες καὶ Θυνοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. τελὼ δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγουράδαι, καὶ Πτιττόποδες, γένος μάχιμον καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῶα δὲ, πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι, τὰ πολλὰ μὲν ἔρημά ἐστι, προσαλυόμενα τῇ θαλάττῃ· ὅμως δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον Πτιττόποσιν ὑποτελῶν,

moleſti vehementer ſunt & oneroſi, feriqúe & agreſtes. Papæ, inquam ego, & alij etiam ſunt in ceto? Multi quidem, inquit, & inhumani, ac viſu deformes. Nam occidentalem & extremam ſyluæ partem Tarichanes inhabitant, gens oculis anguillinis, & facie Carabea, bellatrix, temeraria ac mordax. Aliam quæ ad dextrum eſt latus, Tritonomendites tenent, ſuperioribus quidem partibus hominibus ſimiles, inferioribus verò felibus: atqui alijs minus immites ſunt. Ad læuam verò Carcinochires, & Thynocephali, mutua inter ſe amicitia & fœdere iuncti. Mediterraneam denique Paguradæ ac Pſittopodes, genus bellicum, ac celerrimum. Quæ ad orientem, ad beluæ videlicet os vergũt, deſerta vt plurimùm ſunt, & à mari ſtagnantia: tamen & hæc ego teneo, vectigal pendens Pſittopodibus,

ἑκάστῳ ἔτους, ὄστρια πεντακόσια. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν. ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν, ὅπως δυνησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν· πόσοι δ', ἔφην ἐγώ, οὗτοι πάντες εἰσί; πλείους ἢ τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα ἐστὶν αὐτοῖς; οὐδέν, ἔφη, πλὴν ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. εὖ γε, ἔφην ἐγώ, ἄρις ἂν ἔχοι δι' μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἄτε ξύλοις ἀνόπλοις, αὐτὸς γε ὡπλισμένος. εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἀπιόντες ἐπὶ ναῦς, παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἐμελλεν ἔσεσθαι, ὅτι φόρου ἐκ ἀπόδοσις, ἤδη τῆς προθεσμίας ἐπιούσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, τὸν μισθὸν ἀπαιτοῦντες, ὁ δὲ ὑπερφυῶς ἀποκρινόμενος, ἀπέπεμψε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Τριπόποδες, καὶ οἱ Παγουρίδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρῳ (οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ πολλῆς θορύβου ἐπέκεισαν. ἡμεῖς δὲ τὴν ἔφοδον προϊδόντες, ἐξωπλισάμενοι ἀνεμείναμεν, λόχον

ostrea quingenta. Hæc autem sic se habet regio. Nos autem prospicere oportet, quomodo possimus tot cum gentibus congredi, & quo iure viuere. Quot, inquam ego, omnes hi? Plures, inquit, mille. Armis autem quibus vtuntur? nullis, inquit, nisi piscium ossibus. Igitur, inquam ego, feliciter dimicabimus, si nos his bello congrediamur, vtpote nos armati cum inermibus. Si enim eos superabimus, posthac sine timore viuemus. Quæ vt probauimus, abeuntes ad nauē accingebamur. Belli autem causa futura erat, quòd pensio non persolueretur, iam pacti tempore imminente. Et illi quidem misêre tributa postulantes: is verò superbè respondens, nūcios persequutus est. Primi igitur Pittopodes & Pagurdæ Scintharo (sic enim vocabatur) indignati, cum tumultu ingruebant. Nos verò aggressum præuidentes, stetimus armati, insidias

χον τινὰ προτάξαντες ἀν-
δρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. ἦρκ-
το δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐ-
πειδὰν ἴδωσι παρελθόν-
τας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστα-
σθαι, καὶ ὅτως ἐποίησαν. ἐπα-
ναστάντες γὰρ, καὶ ὄπισθον
αὐτοὺς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ,
πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν
ὄντες (καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθα-
ρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρα-
τεύοντο) ἐντυγχάνομεν, καὶ συμ-
μίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, δι-
κινδυνεύομεν, τέλος δὲ, τροπὴν
αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώ-
ξαμεν ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεούς. ἀ-
πέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων,
ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡ-
μῶν δὲ ἕξ. καὶ ὁ κυβερνήτης·
πρίγλης πλευρᾷ σπαρεὶς τὸ
μετάφρενον· ἐκείνῃ μὲν οὖν
τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ ὑπὸ, ἐ-
πευλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρό-
παιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξη-
ρὰν δελφῖνος ἀναπήξαντες. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ δὲ, καὶ οἱ ἄλλοι αὖ-
θόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν
δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Τα-
ριχᾶνες ἦγεῖτο δ' αὐτῶν Πέλα-
μος, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Θυνο-
κέφαλοι, τὸ μέσον δὲ οἱ Καρκι-

insidias statuentes hominum quinque & viginti. Præceptum autem erat his qui ex insidijs erant, vbi prætergressos hostes vidissent, insurgerent. quod & fecêre. Nam insurgentes à tergo cædebant illos, nos verò & ipsi viginti quinque (siquidem Scintharus eiusque filius commilitabant) obuiauimus, committentesque manum ira & viribus decernebamus. Deniq; conuersos in fugam, ad suas vsque latebras insequuti sumus. Cæsi autem ex hostibus sunt nonaginta, è nostris verò vnus, & gubernator, tergum triglæ costa perfossus. Die igitur illa & nocte mansimus in prælio, trophæumq; statuimus, arida Delphini spina in sublime erecta. Sequenti verò die aderant & alij, quæ facta fuerant sentientes. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos & Pelamus ductitabat, læuum Thynocephali medium Carcino-

νόχαρῶ. οἱ γὰρ Τεττωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προσπαντήσαντες αὐτοῖς, περὶ τὸ Ποσειδώνιον προσμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτοὺς, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκρούς τε ἀνεροῦντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἅρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τεττωνομενδήτων. οὗτοι δὲ, ὡς ἄλλο τὰ γιγνόμενα, διεφθαρμένοι ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτοὺς ἐς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, καὶ

chires tenebant. nam Tritonomendetes quiescebant, neutri parti addicti. Nos verò congressi apud Neptuni templum obuiauimus, manumque conseruimus, multo clamore vsi. Resonabat autem cetus, vt antra solent. His item in fugam versis (erant enim expediti vndique) & in syluam fugatis, ex illo terra potiti sumus, neque post multum præcone misso sustulerunt suos in bello mortuos, fœdera & amicitias postulantes. Nobis verò de amicitia vel fœdere non est visum, sed postera die conuersi in eos, funditùs omnes cæcidimus, præter Tritonomendetes. Siquidem hi vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, desilière in mare. Igitur prouinciam ingressi iam hostibus vacuam deinceps absque timore habitabamus, palæstris, aliisque gymnasiis plurimùm ac venationibus dediti.

Quan-

καὶ ἀμπελουργοιῶτες, καὶ τὸν καρπὸν συλλεγόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἐνῆμεν ἡμῖν ἐν ἀνθρωπείῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ πλούτοις καὶ τρυφαῖς καὶ ἡδοναῖς. ἔνιαυτὸν μὲν οὖν, καὶ μῆνας ὀκτὼ, τοῦτον διήγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ πλὴν δευτέραν τοῦ σώματος ἄνοιξιν (ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο, κατὰ πλὴν ὥραν ἑκάστην, ἐποίει τὸ κῆτος, ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας) περὶ μὲν πλὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἄνοιξιν, ἄφνω βοὴ πολλὴ, καὶ βόμβος ἀκοὴν, καὶ ὥσπερ ἐκλύσεως, καὶ ἀρτοίας. ταραχθέντες οὖν, ἀνερπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ θηρίου, καὶ στάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων, ἐθεωρῶμεν ἅπαντα. ὧν ἐγὼ εἶδον θαυμάτων παραδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους, ὅσον ἡμισεδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ ἐπὶ τριήρων. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἐρῶσαν, λέγω δ' ὅμως. νῦν οἱ

Quandoque vineas exercebamus, aut ex arboribus poma legebamus, omninò his similes, qui in maximo & ineuitabili carcere concluſi delicijs & voluptatibus indulgent. Annum autem & menſes octo ibi exegimus. Nono autem menſe, quinta die menſis, circa ſecundum oris hiatum (tunc enim id ſemel vnoquoque anni tempore faciebat, ita vt nos coniectura aſſequeremur quatuor ea eſſe anni tempora.) Ad ſecundum igitur, vt prædiximus, oris hiatum, confeſtim vocem ac tumultum audiebamus, vt nautarum præcipientium, ac remigantium. Turbati igitur ad ipſum beſtiæ os prorepſimus, ſtantesq; intra dentes, aſpiciebamus omnia, ſpectaculum, quod quidem viderim, inuſitatiſſimum: homines magnos dimidij ſtadij ſtatura, magnis inſulis nō ſecus quàm triremibus nauigãtes. Et quanq; ſciam me nō veriſimilia narrare, dicã tamen.

νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸν περίμετρον, ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον ζῦν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τὰς ἕνδεκα καὶ ὀκτώ. οὕτω δὲ οἱ μὲν πρὸ ἑκάτερα τῆς νεὼς ἑκατέρωθεν ἐφεξῆς ἐκαθηντο, ξυπαρείσοις αὐτοκλάδοις, μεγάλαις καὶ αὐτοκόμοις, ὡσπερεὶ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ, ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἵστατο, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ πρῴρας, ὅσον τεσσαράκοντα ἄνδρες ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα τοιοῦτοι ἀνθρώποις, πλὴν τῆς κόμης· αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥστε καὶ λαμπρὸν ἐφαίνετο. ἀντὶ δὲ ἱστίων, ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, ποιεῖ ἔνδοθεν ἐν ἑκάστῃ, ἐκόλπου τινὰ αὐτοῦ· καὶ ἔφερε τὸν νῆσον, οἱ ἐθέλοι ὁ κυβερνήτης. κινοῦσι δ' ἐφέστηκεν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρετὴν ἄξιος ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ

Insulæ erant in longum quidem porrectæ, arduæ tamen, singulæ centum stadiorum ambitu, in quibus nauigabant ex viris illis circiter vigintiocto. Horum aliqui vtrinque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupressis magnis ipsis cum ramis ac frondibus tanquam remis. Ponè autem ad ipsam puppim, vt videbatur, gubernator vt in colle quodam sublimi stabat, æreum regens gubernaculum, longitudine stadij vnius. Ad proram verò ex his armati circiter quadraginta pugnabant, hominibus, præter comam, omninò similes. Ipsa enim coma ignis erat, & ardebat, vt galearum vsu nō sanè opus esset. Pro velis verò ventus in syluam incidens, quæ plurima cuique inerat, sinuabat insulam, & deferebat quò gubernator ipse cupiebat. Erant & in his præfecti ad remigium ineitantes: ac quibus mouebantur, quemadmodum longæ naues consueuerūt.

Primùm

τὰ μὲν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν, ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι, καὶ διαστάντες ἐπολέμουν, καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν ἀντίπρῳροι συνηράσθησαν, ἀπήλαυνον, πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διεκινδύνευον, καὶ ῥᾳδίως ἀπελύοντο· οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντές τε καὶ ἀναιρούντων, ἰσχυρὰ δὲ ἀθλητής. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους, ἐκδεδεμένους ἀπήλοις ἐπερρίπτουν, οἱ δὲ συμπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὸ νῆσον. ἔβαλλον μέντοι, καὶ ἐτίτρωσκον ὀστρείοις τὰ ἀμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πλινθειώδεσι, ἠγῶντο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκένταυρος; τῶν δὲ Θαλασσοπότης. καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα. ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἁρπάσαι, ὡς τῶν ἀκουόντων ἐπικαλούντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασι-

Primùm igitur duos videbamus aut tres, postremò autē sexcenti apparuêre, stantesq; seorsum committebant prælium, ac pugnabant. Multæ quidem inter se cōmissæ obtritæ sunt, multæq; dissolutæ submersæ sunt. Aliæ cōnexæ certabant fortiter, neque facilè abinuicem soluebantur. Qui autem ad proram constituti pugnabant, omnem ostendebant industriam, conscendentes & cædentes: neminem autem viuum ceperunt. pro ferreis autem rostris polypos magnos inuicem connexos iaciebant, qui & syluis complicati tenebāt insulas. Iaciebant etiam ac cædebant ostreis, quorum vnum currū impleat: & spongijs iugereis. Hos autem ducebat Aeolocentaurus, illos Thalassopota. Pugnare autem ipsis, vt videbatur, contigit prædæ gratiâ. etenim dicebatur Thalassopotes multos Aeolocētauri delphinorū greges surripuisse, vt erat audire ex eo quòd sibi inui-

cem

βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ νικῶσιν οἱ τὸν Αἰολοκενταύρου, καὶ νήσους τινὰς τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα, καὶ ἅπαντας τοὺς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν· τὰ δὲ λοιπὰ καὶ πρύμναν μετουσάμενοι ἔφευγον. οἱ δὲ μίκροι τινὲς διαδραμόντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, πρὸς πόλιν τὰ ναυάγια, τῶν πλοίων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νικομαχίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους, μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασαυρώσαντες. ἐκείνῃ μὲν οὖν τῇ νυκτὶ περὶ τὸ θήριον κυλισάμενοι, ἐξαψάμενοι αὐτοῦ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμίσαντο. καὶ γὰρ ἀγκύραις ἰσχυραῖς μεγάλαις ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ βύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους, καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ, ἀπέπλουν ᾀδόμενοι, καὶ ὥσπερ Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γενόμενα.

cem exprobrarent, & regum nomina conclamarent. Tandem vicerunt qui ab Aeolocentauro stabant, & insulas submerserunt centum circiter & quadraginta, trésque ipsis vnà cum hominibus ceperunt. cætera verò puppi collisa fugerũt. Sanè hi paululùm illos insecuti, vespere facto ad naufragia conuersi, plurima obtinuêre, suáque recepêre. etenim insulæ nouemdecim octoginta perierant. Statuerunt autem trophæum insularis pugnæ in capite ceti, vnam ex hostium insulis suspendentes: Nocte quidem illa circa bestiam commorati sunt, retinacula ad illam alligantes, & ancoris non procul iactis. Nam vtebantur ancoris magnis vitreis fortissimis. Postera autem die supra ceti tergum litantes, suósque ibi tumulantes, abiêre læti, & vt pæana canentes. Hæc igitur in insulari pugna gesta sunt.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a Mos athletarum.] *Præfatio in veras narrationes: in qua de corporis & animi cura agit, ac docet quibus modis vtriusque labores sint moderandi. De remissione autem studiorum lege apud Erasmum in Institutione, & apud Quintil. lib. 1. cap. 4. & apud Lud. Viuem de Institutione puerorũ, & Cic. in Offic. de qua Ouid. ita canit:*

Quod caret alterna requie durabile non est:
Hæc reparat vires, fessaque membra leuat.

Iocis quoque & lusibus aliquid dandum esse docet Seneca lib. de Vitæ tranq. cap. 15. & vlt. Ridicula est narratio. b Ctesias] *Historicus. c* Vlysses Homericus.] *In patriam rediturus, graui exorta tempestate, primùm in Ciconum litus appulsus est. Atque inde rursus soluens, simili tempestate eiectus in Aphricam, ad Lotophagorum gentem peruenit. Inde in Siciliam delatus est, vbi Cyclopi oculum eruit, præusto stipite. Hinc in Aeoliam nauigans, ab Aeolo ventos coactos in vtrem obtinuit, postea ad Læstrogynas, tum ad Cyrcen peruenit, quæ eius socios in belũas mutauit. Posthæc in insulam Sirenum delatus est. Inde Scyllam transiens & Charybdim in Siciliam peruenit. Tandem in Phæacensium portũ adnatauit. d* Rudi Phæacum populo.] *Alcynoo Corcyræ regi & eius populis Phæacibus Vlysses Lestrigonas & Cyclopas & alia monstra à se conficta narrabat, & ijs omnia vera esse persuadebas: vnde Iuuenalis:*

Tam vacui capitis populum Phæaca putauit.

e Egressus olim ab Herculeis.] *Narrationis initiũ. f* Endymion.] *Pastor fuit admodum formosus, qui cùm in Latmo monte obdormiuisset, aliquãdo à Luna deosculatus est: quæ in eius amorem ita exarserat, vt fratri bigas suas agitandas dederit. Seneca in Hippolyto:*

Arsit obscura dea clara mundi nocte deserta,
Nitidosq; fratri tradidit currus alite regẽdos, &c.

In Latmo monte Lunæ motum obseruasse dicitur. Hinc Poëtis præbita est hæc fabulandi occasio. Ouidius:

Latmius

Latmius Endymion non eſt tibi Luna pudore.

g Pſyllotoxotæ.] *Pulex Græcis dicitur ψύλλα, ἀπὸ τοῦ βοτρυώδης ψυλλίου τινὸς ἀσφάξας βόσκεται.* *h* Maluæ veneno.] *Maluæ venenũ.* *i* Homerus ſuſpicatus.] *Iliad. ω.* *k* A ſagittario.] *Chironem intelligit Centaurum, qui à Dijs in cœlum translatus, & in Zodiaco locatus, & Sagittarius appellatus. Virgil. de duodecim cœleſtibus ſignis.* *l* Panopliam.] *πανοπλίαν armaturam totam & vniuerſam interpretatur.* *m* Ariſtophanis Poëtę.] *In auibus.* *n* Mutatio in melius.] *Liberatio à cruce ſecuriores ac deteriores ferè efficit homines.*

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟ-
ρίας λόγος β.

ΤΟΤ' ἀπ' ἐκείνου μικρὸν φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ καταδίαι]αν, ἀχθόμενός τι τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, δι' ἧς ἂν ἐξιέναι γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν, διορύξασι κατὰ τὸ πλάγιον τεῖχος, ἀφεθῆναι· εἶτα ἀρξάμενοι διηκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προιόντες ὅσον πέντε σταδίους, ἐλίπομεν, τὸ ὄρυγμα τοῦτο ἐπαυσάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν· ὅτω γὰρ ἂν καῦτος ἀφεθείημεν. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥᾴδιον ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι δὲ ἀπὸ τῶν ἄκρων, ἐκαίομεν, καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ, νύκτας ἴσας, ἀναισθήτως εἶχε τὸ καῦμα τοῖς.

HISTORIÆ VE-
ræ Liber ſecundus.

INterea non iam amplius illum ferens in ceto victum, manſionisq; illius tædio affectus, quærebam quánam arte nobis pateret exitus. Et primùm quidem non inutile viſum, ad dextrum latus fodere, pérque defoſſum foramen tentare fugam. Incipientes igitur pertundebamus. Vbi verò progreſſi ad quinque ſtadia effodimus, nihil proficientes, ab opere deſtitimus. Tum ſyluam exurere viſum eſt, vt ſic cetus moreretur. quòd ſi fieret, facile liceret egredi. Igitur ab extremitate incipientes cõburebamus: & dies quidem ſeptem, ac totidem noctes calorem non ſenſit.

Porrò

ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐννάτῃ σωίεμψ αὐτὸν νοσοῦντα, ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε, καὶ οὐ πολὺ ἀνακάμνοι, ταχὺ σωίεμνι. δεκάτῃ δὲ καὶ ἑνδεκάτῃ, τέλειον ἀπενεκρᾶτο, καὶ λυσῶδες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμψ, καὶ ἐδόκει μή τις χάνοντα αὐτὸν, ἐπισχεῖν τὸν γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλᾶσαι, ἵνα δυνώσομψ κατακλεισθῆναι, ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀνοίγεσθαι. ὅτω δὲ τὸ σῶμα μεγάλως δοκοῖς διερείσαντες, τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομψ. ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖσον ἐμβαλόμψοι, καὶ τἄλλα ἐπιτήδεια· ἐκυβερνήσαμψ δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν ἄδη ἐτεθνήκει· ἡμεῖς δ' ἀνεκινήσαντες τὸ πλοῖον, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρμαμάτων ἀπαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ἀρίμα κατήκαμψ εἰς τὴν θάλασσαν. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι αὐτὸ παρὰ τὸ πρόπαιον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμψοι (γλυκεῖα γὰρ ἦν) τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμψ. ἔνθα δὲ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπαντῶμψ,

Porrò octaua ac nona intelleximus illum ægrotare, quòd hiabat non solita cum vehementia, cùm neq; hiatum sine spēdebat, ac protrahebat, sed confestim comprimebat. Decima autē & vndecima moriebatur, ac mālè olebat. At duodecima vix sensimus periclitari nos, & in cadauere cōcludi, inhiante ceto cuneos submitteremus, quò fauces in posterū non præcluderētur. Itaq; maximis trabibus illius diuulso ore, nauem parabamus, aquæ plurimū inferētes, & ad necessitatē cætera. gubernator futurus erat Scintharus. Postera aūt die iam ille mortuus erat. Nos verò attrahentes nauem, & p̄ritatem dentiū educentes ac explicantes, leniter in mare demisimus. Ascendentes aūt in dorsum apud trophæū, Neptuno immolauimus, ibiq; tribus diebus mansimus (erat enim tranquillitas) quarta verò nauigantes abscessimus. Hinc nos multis ex nauali pugna cadauerib. obuiauimus,

καὶ προσωκίμοθα, καὶ τὰ σώματα καταμιγνῦσις, ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν, εὐκράτῳ ἀέρι χρώμενοι· ἔπειτα βορέου σφοδρῶ πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τριακοσίας ὀργυιὰς, ὥστε καὶ ἀμβάντας, δραμεῖν ἐπὶ τῆς κρυστάλλου. ἐπιμένοντος οὖν τοῦ πνεύματος, φέρειν ἀλλ' οὐκέτι ἐδυνάμεθα, οἷόν τι ὑπηνοήσαμεν, οἱ δὲ τῶν γνώμων ἀπεφηνάμεθα, ὧν ὁ Σκίνθαρος. σπάνις γὰρ ἦν ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίοντες, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς, ἐνεσκαπτόμεθα δὲ ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν τῷ λιπεῖν τὰ ἐπιτήδεια, προσιόντες, καὶ τῶν ναῶν πεπηγυίαν ἀνασπάσαντες καὶ πετάσαντες τῶν ὀθόνων ἐφερόμεθα, ὥσπερ πλέοντες, λείως καὶ προσηνῶς, ἐπὶ τοῦ πάγου διολισθάνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ ἀλέα τις ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο. καὶ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο.

& impegimus, vbi & corpora dimensi mirabamur. Dicebus autem quibusdã nauigauimus, multa aëris temperie vsi: tandem violento spirãte Borea frigus magnũ secutũ est, ab eoq; totũ glacie astrictum est pelagus, non modò in superficie, sed & in profundum & altè ad passus trecentos, vt descendentes super glaciem curreremus. Quum autem ventus perstaret, neq; ampliùs ferre possemus, tale quiddam commenti sumus. Qui verò in ea re consilium dederat, erat Scintharus. Igitur in aquam antrũ maximũ fodientes, in eo latitauimus diebus triginta, ignemq; accendebamus, ac vescebamur piscibus: siquidem fodiendo plurimos inueniebamus. Vbi verò cõmeatus defecit, egressi infixam nauẽ euulsimus, ac velum expandimus, trahebamurq; vt nauigantes molliter ac leniter p glaciem delapsi. Quinta autem die tempore glacies soluebatur, iterumq; omnia in aquã soluta.

Iam

πλεύσαντες ἀπὸ ὅσον τριακοσίους σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσωρίχθημεν· ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες (ἐπιλελοίπει γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύρους ἀγρίους λαβόντες ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἔφη. μετ' ὀλίγον δὲ εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν. οὐκ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν ἀνέῳ ἐφαίνετο λευκή, πλήρης ἀμπέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πολὺν συμπεπηγὼς, ὃς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν σταδίων ἑκοσιπέντε τὸ μέγεθος. αὐλὴ δ' ἄμπελοι βότρυων πλήρεις· ἐκ μὲν οἴνου, ἀλλὰ γάλακτος ἐξ ἀνθ' ἁπιδλίβομεν. ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνεκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηΐδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον δὲ χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον τι ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεῖχε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα βασιλεύειν δὲ ἔφασαν τῆς χωρίου ἐκείνης Τυρὼ,

Iam verò & circiter ſtadia trecenta nauigaueramus, quum ad inſulam delati, non adeò magnam, & eam deſertam, aquas hauſimus, (iam enim defecerant) tauros ſylueſtres ibi duos arcu confecimus. Ipſi autem tauri cornua non in fronte, ſed in ipſis habebant oculis, vt [a] *Momo placuit. Poſt paulum in pelagus deuenimus, non aqueum, ſed lacteum: & in eo inſula apparebat alba, referta vitibus. Erat autem inſula caſeus maximus, vehementer coagulatus, quem admodũ poſtea comedentes didicimus. Eius autem circuitus ſtadiorũ vigintiquinque: & vites vuis ſcatebant, ex quibus lac, non vinum expreſsimus. Templum autem erat in media inſula* [b] *Galateæ Nereidi ſacrum, ſicut oſtendebat epigramma. Quamdiu igitur in inſula conſedimus, eſcam quidem nobis ac cibũ terra ſuppeditauit: lac autem ex vuis expreſſum potum. Regnare autem in regionibus illis dicebatur*

Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὸν ἐνταῦθα ἀποπλοῦν, τούτου πρὸ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὸν τιμιώτατον, μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξορμίσαμεν, οὔρας μέν τινος πρᾴου μετιούσης, λείου δὲ ὄντος τοῦ θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι διὰ μὲν λίμνης, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ ἀνάνεῳ ὕδατι, διαθεώμεθα ἀνθρώπους πεζοὺς, ἐπὶ δὲ φελλοὺς διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν· ταῦτα γὰρ φύσιν ἔχον, ἀφ' οὗ δὴ, οἶμαι, καὶ ἐκαλοῦντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν δὲ, ἐλθόντες δὲ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερεχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς διαπορευομένους. οἱ δὲ καὶ προσιόντες, καὶ ἀσπαζόμενοι ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ, ἔλεγόν τι εἰς Φιλὼ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μίξαι δή τινος σὺν αὐτοῖς ἡμῖν πραθέντος, ἔπλεον ἀκραιφνῆ δὴ διὰ βαθέος, εὐπλοίαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ, πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο.

Tyro Salmonei filia, cùm è vita discessisset, eo à Neptuno honore accepto. Exactis autem in insula diebus quinque, sexta egressi sumus portum, tranquillo quidem mari ab vndis, ac aura quadã impellente. Porrò octaua die nauigantes non amplius per lacum, sed in salsa ac cærulea aqua, videmus homines multos supra mare decurrentes, omnino nobis similes & corporibus & magnitudine, præter solos pedes, siquidem hos suberinos habebant. Quare, vt existimo, & Phellopodes appellati sunt. Mirabamur autem cùm videremus eos non demergi, sed supra fluctus extare, intrepidéq; incedere. Qui & accedentes, salutârunt nos Græca voce. dicebãt autem se in Phello patriã suã properare. Comitabantur autẽ aliquousq; nos p̃currẽtes, postea cõuersi ab itinere ibant, felicem nobis nauigationem cõprecati. Post paululũ verò & insulæ multæ apparuêre.

Propè

πλησίον ἦν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φελλὼ, εἰς ἣν ἐκάνοι ἐσπεύδομεν, πόλις ἐπὶ μεγάλης τινὸς σφενδόνης Φοινοῦ κατοικουμένη. πόρρω δὲ θατέρωθεν, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ, πρόκειται μεγίστη, καὶ ὑψηλότατα, καὶ πῦρ πολὺ ἀνακαίει· καὶ παρὰ τὴν πρῳρὰν, μία πλατεῖα καὶ τὰ πρὸς, σταδίους ἀπέχουσα οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων. ἦλθε δὲ καὶ πλησίον τι ἡμῖν, καὶ θαυμασή τις ἄυρα προσέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὲ ἀπὸ ῥόδου καὶ νάρκισσου καὶ ὑακίνθου, καὶ λείνων καὶ ἴων, ἔτι δὲ μυρσίνης καὶ δάφνης καὶ ἀμπελάνθης, δι ἧς ἦν ἡμῖν τὸ πολὺ προσίβαλεν, ἀσφύτου δὲ τῇ ὁλμῇ, καὶ κεκακωμένοις ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίδων τοῦ, καὶ ὀλίγον ἦλθε πλησίον ἡ νῆσος ἐγινόμεθα. ἔνθα δὴ καθιεμένων λιμένας τε πολλοὺς, πρὸ πάσης ἀπλοῦς καὶ μεγάλους, ποταμούς τε διαυγεῖς, ἐξιόντας ἡρέμα εἰς τὴν θάλατταν, ἔτι δὲ λειμῶνας καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μουσικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἠιόνων ἅλλοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων.

Propè quidem à læua Phello, ad quã illi properabant, quæ ciuitas ſuper magno ac rotũdo ſubere habitabatur. Longè autẽ & ad dexteram magis, quinq; maximæ inſulæ & altiſſimæ, vbi ignis accẽdebatur multus. [d] *Ad prorã aũt vna lata & humilis, diſtans ſtadijs non minùs quingentis. Iã verò nõ procul aberamus, cũm mira quædam nos afflauit aura, dulcis & odorifera, qualẽ hiſtoricus Herodotus à felice Arabia ſpirare dicit. nã qualis à roſis, narciſſis, hyacinthis, lilijs, violis, myrto, vel lauro redolere cõſueuit, talis nobis odor aſpirauit, à quo deliniti, boniq; aliquid lõgis ex laborib. ſperantes, iã in inſulã propè aduenieramus. Hîc & portus videmus plurimos tranquillos, & magnos, nitentiaq; flumina leniter in mare prorumpere, prataq; & ſyluas & canoras aues, partim quidem per littora cantes, multas autẽ ſuper ramis.*

ἀὴρ ὁ λιπαρὸς καὶ ἥμερος πνέων περιέχυτο τὴν χώραν. καὶ ἄυραι δή τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι, ἀπορρήγνυον τὰ ὕλλα διασάλευον, ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων διαμένειν ἀεννάους καὶ συνεχῆ μέλη ἀποτελεῖσθαι, ὁμοιότατα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τὰ πλαγίαυλα αὐλοῦσιν. καὶ μὴν καὶ βοὴ συμμικτὸς ἠκούετο, ὑ θορυβώδης, ἀλλ' οἵα γένοιτ' ἂν ἐν ἀγυρτοσίῳ, τῶν μὲν αὐλουμένων, ἄλλων δὲ ψαλλομένων, ἐνίων δὲ κροτουμένων πρὸς αὐτὸν ἢ διαθέραν. τούτοις ἅπασι κηλούμενοι, καταίχθημεν, ὁρμιζόμενοι τὴν ναῦν, ἀποβαίνομεν, τὴν Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες δὲ δι' λειμῶνος ἀνανθοῦντος, ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς, καὶ τοῖς δεσμοφύλαξι. οἱ δὴ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις (οὕτω γὰρ μίτοις παρ' αὐτοῖς δεσμοὺς καλοῦσιν) ἀνῆγον ὡς τὸν ἄρχοντα. παρ' οὗ δὴ καθ' ὁδὸν ἀκούομεν, ὡς ἡ νῆσος ἔστι τῶν Μακάρων πρόσχωρα νεμομένων ἄρχει δὲ Κρὴς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ προσχωρήσαντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἐστημεν τετάρτοι.

Aër autem lenis ac placidè ſpirans, regioni circumfundebatur. Hinc ſuaues quædã auræ ſpirantes leniter ſyluã mouebant, vt ex motis ramis dulces & perpetui cantus ederentur, ſimiles ijs qui in locis deſertis obliquis fiſtulis reddi ſolent. Atqui audiebatur vox quædam promiſcua non tumultuoſa, ſed qualis in cõuiuio reddi poſſet, cùm quidam fiſtula canunt, alij probant, alij ad fiſtulam aut citharam ſaltant. His illecti deferebamur in portum: egreſſiq; nauem, Scintharum in ea & ex ſortijs duos dimiſimus. Procedẽtes aũt per florens quoddã pratũ, in cuſtodes incidimus ac miniſtros, qui nos roſeis vinculis vinciẽtes (id enim apud eos maximũ eſt vinculũ) ad principẽ adduxêre: à quibus & per viã intelleximus eã eſſe beatorum inſulam, & regnare eũq; in ea Creticum Rhadamanthum: ad quem vbi adducti fuimus, ſtetimus in ordine iudicandorum quarto loco.

Erat

ἦν δὲ ἡ πρώτη δίκη περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἰ χρὴ αὐτὸν σωφέναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτε μὴ. κατηγορεῖτο δ' αὐτοῦ, ὅτι μεμάνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀνελόνοι. ἐπεὶ δ', ὡς ἐλέγετο, ὁ Ῥαδάμανθυς ἐκφανεῖς ἐβούλετο. ἵνα μὴ αὐτὸ πιόμενον τὸ ἐλλέβορον, παραλαβὼν Ἱπποκράτη τὸν Κῷον ἰατρὸν, ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου. δευτέρα δὲ ἦν ἐρωτικὴ, Θησέως καὶ Μενελάου, περὶ τῆς Ἑλένης ἀμφισβητούμενον, ποτέρῳ αὐτῶν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς ἐδίκασε, Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν, ὅτι μὴ τοσαῦτα πονήσαντι, μὴ κινδυνεύσαντι τῆς γάμου ἕνεκεν· μὴ γὰρ αὐτὸν Θησέα καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, πλὴν Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνω θυγατέρας. τρίτη δὲ ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε πρόσθεν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κύρον τὸν Πέρσην, τὸν πρότερον. τετάρτη δὲ ἡμᾶς προσῆκθησθε.

Erat autẽ prima causa de Aiace Telamonio, an illi in heroũ numero esse liceat, an non. Accusabatur autẽ quòd furijs actus seipsum necasset. Denique multò prius habito sermone, visum est Rhadamantho, hausto elleboro, ac demũ resipiscentẽ, tradere eũ Hippocrati Coo medico, indéq; iam in heroum conuiuium recipi. Secunda autem causa amoris erat, Thesei scilicet ac Menelai pro Helena certantium, viri illa cohabitare debeat. Et Rhadamanthus quidem eam Menelao adiudicauit, qui cõiugij huius gratia tantis olim laboribus seſe obiecerit, periculisq;. Etenim & Theseo ipsi alias esse mulieres, Amazonem, ac Minois filias. Tertia verò de præeminentia inter Alexandrum Philippi filium, & Hannibalem Carthaginẽsem. visum est Alexãdrũ præcellere, eiq; sedes posita est apud Cyrum Persem primum. In quartam autem causam nos adducti sumus.

καὶ ὁ μὲν ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες, ἐς τὸν χωρίον ἐπιβαίημεν. ἡμᾶς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμενα. ἅτε δὲ μεταξὺ σκώπτων ὑμᾶς, ἐπὶ πολὺ χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐποιεῖτο περὶ ἡμῶν. συνέδρους δὲ ἄμοι τὸ πλῆθος, καὶ Αἰακὸς ὁ Δίκαιος, ὁ Ἀθωνᾶς. ὃς δ' ἔδοξεν αὐτοῖς, ἀπηρτύσατο ἡμῖν πολυπραγμοσύνας καὶ περιεργίας, ἐπιτίμιον ἀρεθέντων λοιπὸν τὰς ἀθωίας, τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιατριβήσοντας τοῖς ἥρωσιν, ἀπιέναι. ἔταξε δὲ μὴ πλεῖω τριάκοντα μὲν τὰς ἐπιδημίας, μὴ πλέον μησὶν ἑπτὰ διεντεῦθεν, ἀπόντων ἡμῖν τῶν φράτερων περὶ ῥυσίου, ὀλιγωρήσαντες, μηδὲ ἐς τὴν πόλιν ἐπανέλθωμεν, ἐς τὸν τῶν μακάρων συμπόσιον. ἄνευ μὲν γὰρ ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ, τὸ δὲ τεῖχος πρίνεον ἐμπάγδιον. πύλαι δὲ εἰσὶν ἑπτὰ, πᾶσαι μονόξυλοι, λιπαραὶ μέλιναι. τὸ μὲν ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους χώρα ἐλεφαντίνη.

& is quidem interrogauit, quidnam in causa esset quòd adhuc viui ad sacrum illum locũ deuenissemus. Nos autem ex ordine cuncta illi enarrauimus. Tum nobis paululùm è loco summotis, secũ diu pẽsitabat, & de nobis cõmunicabat cũ assessoribus. Consederant aũt ei cùm alij multi, tũ & Atheniensis Aristides, cognomẽto iustus, cui vt placuit decreuit, vt daremus pœnas curiositatis & peregrinationis, postquam moreremur. Nunc verò præscripto tempore licere nobis in insula apud heroas versari, indéque abire. Præscripsit autem recessus terminum, non amplius quàm mensium septem. Hinc sua sponte defluentibus sertis à nobis, soluebamur, ac in vrbem adducebamur, ad beatorum conuiuium. Ipsa autem ciuitas tota aurea, murus verò smaragdo lapide cingitur. Porrò portæ septem sunt, omnes ex integro ligno & amomo. Pauimentum verò ciuitatis, & quæ intra mœnia est, terra eburnea:

omnium

οἱ δὲ πάντων θεῶν, βηρύλλου λίθου οἰκοδομημένοι· καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς εἰσιν, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μύρου· καλεῖται, τὸ πλοῦτῳ καὶ πηχῶν ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος δέ, ὅσον νεῶν ἐμβῆναι. λουτρὰ δὲ ἔστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, ὧν λιναμόμῳ ἐγκαπνίζονται, ἀντὶ μὲν δὲ τοῦ ὕδατος, ἐν τοῖς πυέλοις θέρος θερμὸν ὄν. ἐσθῆτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λινοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν· εἶδος δὲ ἀναφὲς, καὶ ἄρρητοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ σχῆμα μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ σώματος ὄντος, ὅμως δὲ ἐστὶν, καὶ διανοοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολᾶν, τὸν δὲ σώματος ὁμοιότητα περιεστᾶσαν. εἰ γοῦν μὴ ἅψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐπίστασθαι μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον· δοκοῦσι γὰρ ὡς σκιαὶ ὀρθαὶ, οὐ μέλαιναι.

omnium autem deorum templa, beryllo lapide constructa sunt, & altaria in eis maxima, vno è simplici lapide Amethysto constant: in quibus & diis immolant. Circa ciuitatem verò fluuius defluit vnguento optimo: huius latitudo regalium cubitorum centum: altitudo, vt cõmodè nare possis. Porrò ipsius balnea, domus magnæ sunt vitreæ, cynnamomo succensæ. Atqui pro aquæ tepidus in peluibus seruatur. Vtuntur autem vestibus purpureis, tenuissimis aranearum telis. h Hi corpora non habent, sed & impalpabiles sunt, & absq; carne. Formam autem & effigiem solam habent ac ostendunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, mouentur, intelligunt, vocemq; emittunt: omninóque videtur eorũ anima nuda quædam circumuagari, corporis similitudine circũdata. Si quis autem non tetigerit, non credet quòd videtur nõ esse corpus. Sunt enim vt vmbræ rectæ, nõ nigræ.

γηρᾷ

γηρᾷσκει δ' οὐδείς, ἀπ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, ὥραμενέα. ἐμοὶ μὲν δὴ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά· ἀπὸ καθαυτοῦ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πως ἔχω, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, οἷόν τι τὸ φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ μία ἐστὶν ἥ ἔτους· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστὶν, καὶ εἷς ἄνεμος πνεῖ ὁ ζέφυρος. καὶ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθη, πᾶσι δὲ φυτοῖς, ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν. οἷς μὲν γὰρ ἄμπελοι λοπαδιαίφορροι εἰσὶ, καὶ καθ' ἑκάστην ὥραν ἐκφορήσουσι. τὰς δὲ ῥοιὰς καὶ τὰς μηλέας, καὶ ἄλλων ὀπώραν πλείονα ἢ ἐνδεκαπλασιαφορούσας ἐνιαυτὸς γὲ μιᾶς, τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινῶος, δὶς ἐκφορεῖται. ἀντὶ δὲ πυροῦ, οἱ σάκχοι ἄρτους ἑτοίμους ἐπ' ἄκρων φύουσιν, ὥσπερ μύκητας. πόλεις δὲ περὶ τὴν πόλιν, ὕδατος μὲν πεντήκοντα καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσιαι, μύριοι δὲ ἄλλοι τοσοῦτοι, μυριάδες δὲ πεντακόσιαι, μικρόνησοι μέντοι εἰσὶ τινες. καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἐπὶ, καὶ οἶνος ὁ-

Seneſcit nemo, ſed ea ætate qua ſe eò contulit, permanet. Deniq; hîc haudquaquã eſt nox, neque dies admodum clara, ſed quale crepuſculum eſſe ſolet, iam aurora apparente ante orientem ſolem. talis lux terram habet. quare & vnum ſolum anni tempus nouêre. Semper enim apud eos ver eſt, vnuſq; ventus ſpirat Zephyrus. At locus cunctis quidẽ floribus, omnibus manſuetis plãtis & vmbroſis viret. Quæ illic ſunt vineæ, duodecies quotannis ferũt, & ſingulis mẽſibus vuas reddunt: mala verò granata ac malos, cæteraq; poma ter decies ferre dicebant. Nam menſe qui apud eos Minous appellatur, bis ferre fructũ: pro frumẽto verò ſpicæ in ſummitate paratos panes emittũt, vt fungos. Cõtes ſunt per ciuitatẽ, aquæ quidẽ quinq; & ſexaginta ac trecẽti: mellis verò alij totidem: vnguẽti quingenti: verùm & hi minores ſunt. flumina lactis ſeptẽ, & vini octo.

κλίνη. τὸ δὲ συμπόσιον ἔξω τῆς πόλεως ποιοῦνται ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δέ ἐστι κάλλιστος καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς καλαμαύλους. καὶ στρωμνὰς ὑπὸ τῶν ἀνθέων ὑποβάλλουσα. διακονοῦνται δέ, καὶ διαφέρουσιν ἅπασι οἱ ἄνεμοι, πλὴν γε τοῦ οἴνου ποτοῦ· τούτου γὰρ οὐδὲν δέονται, ἀλλ' ἔστι δενδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλου. ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τούτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς καλαύλους, καὶ τὰ μεγέθη ἐπιπλέον ἢ παρείη τις εἰς τὸ συμπόσιον, πυγόνας ἓν ἢ καὶ δύο τῶν ἐπομάτων, παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτίκα οἴνου πλήρη γίγνεται· ἅτερ μὴ πίνουσιν. ἀντὶ δὲ στεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τἆλλα τὰ μουσικὰ ὄρνια, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων ζῆς σώμασιν ἀνθολογοῦντα, καταπίνει αὐτὰς, μετ' ὠδῆς ἁπαλῆς· καὶ μιλὰ καὶ ἀνείλονται ὠδὴ· νεφέλαι πυκναὶ ἀναπάσασαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ ζῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπισᾶσαι

clo. Conuiuium aũt celebratur extra ciuitatẽ in campo qui Elysius vocatur. Etenim pratum est pulcherrimũ, & circa illud nemus omni arborum specie consitum, umbram discũbentibus faciens. stratũ autem substernunt è floribus. Ministrant quidẽ ac cuncta afferunt venti, præterquã quòd vinũ nõ miscẽt. siquidẽ ea non indigent. nam circum conuiuium arbores sunt vitreæ, magnæ, è micãte vitro. harum fructus pocula sunt omni specie operis ac magnitudinis. Vbi autẽ quis ad conuiuium accesserit, vnum ex illis vel duo decerpta mensis apponit: ea cõfestim vino replentur. Pro sertis verò, luscinia canoræq; volucres cæteræ, flores è proximis pratis ore legentes, cum cantu eos superuolant, aspergunt q;. Porrò vnguntur ad hunc modum: Densæ nubes vnguentum combibẽtes è fontibus ac flumine, supraq;

ὑπὲρ τὸ συμπόσιον, ἀρίμα τῶν ἀνέμων ἀρθυλιβόντων, ὕσοι λιπαρὸν, ὥσπερ ῥόσον, ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικῆς τε καὶ ᾠδῆς σχολάζουσιν, ᾄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μέλεσι, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεστι, καὶ συνεστιᾶται αὐτοῖς ὑπὲρ ἡ Ὀδυσσεία κατακείμενος. οἱ μὲν δὴ χοροὶ ἐκ παίδων ἐσὶ, καὶ παρθένων, ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συμᾴδουσιν, ἔν τε μολπός τι ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται ᾄδοντες, ἀήδονες δὲ καὶ χορὸς παρῆρχεται ἐκ λύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν δὲ καὶ οὗτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων διαταρχόντων. μέγιστον δὲ δὴ πᾶσι τοῦ φρονεῖν ἐπάνω ἔχουσι, πηγαί εἰσι δύο περὶ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γέλωτος, ἡ δὲ ἡδονῆς. ἐκ τούτων ἑκατέρας πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγουσι.

supráq́ conuiuium ſparſæ, ſenſim exprimentibus ventis, tenuiſſimum quiddam velut rorem diſtillant. In cœnâ autem muſicæ & cantilenis vacant. Canuntur autem in primis Homeri verſus, qui & ipſe adeſt, & cum illis conuiuatur, ſupra Vlyſſem diſcumbens. Choreæ autem ſunt è pueris & virginibus. præſunt verò illis & concinunt Eunomus Locrus, & Arion Lesbius, & Anacreon, & Steſichorus: nam & hunc apud eos vidi, iam ipſi Helena reconciliata. Vbi autem ij quieuerunt, ſecundæ choreæ ſuccedunt è cygnis, philomenis, ac hirundinibus. Poſtquam & illæ canere cœperint, iam tota ſylua reſonat, præſidentibus ventis. Hoc autem maximum ad lætitiam habent, fontes duo ſunt circa conuiuium: vnus quidem riſus, alter verò voluptatis. Ex horum ambobus in initio cõuiuij omnes bibunt, deinde reliquũ lætiac ridẽtes exigũt.

Vole

βούλομαι δ' ἁπᾶν καὶ τῶν ἐπισήμων, ὅς τινας παρ' αὐτοῖς ἑθεασάμην. πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἰλιον στρατεύσαντας, πλὴν γε δὴ τοῦ Λοκρέως Αἴαντος· ἐκεῖνον γὰρ μόνον ἔφασκον ἐν τοῖς τῶν ἀσεβῶν χώροις κολάζεσθαι. Βαρβάρων δὲ, Κῦρός τε ἀμφότερος, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Νομᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς σοφοὺς, ἅπαντα Πιττάκην, ἄλλον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου, ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Ὑάκινθός τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑακίνθου, τὰ πολλὰ δ' οὖν ἐκεῖνον διήλεγχεν. ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ραδάμανθυς καὶ ἀπειλεῖν πολλάκις, ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ, ἀφεὶς τὴν ἀρωνείαν, ἐνοχλεῖσθαι. Πλάτων δὲ μόνος ἐ παρῆν·

Volo & ex insignibus viris, quos apud eos vidi, dicere. [n] *Omnes quidem semideos, & qui sub Ilio militauêre, præter Locrensem Aiacem: nam hunc solum dicebant in impiorum loco supplicio affici. Barbarorũ aũt vtrunq; Cyrum, Scythãq; Anacharsim, & Thracem Zamolxim, Numamq; Italicum, necnon & Lacedæmonium Lycurgum, & Phocionẽ & Tellũ Athenienses, & præter Peridrum sapientes omnes. Vidi et Socratẽ Sophronisci filium cũ Nestore & Palamede nugantem: circa quẽ Hyacinthus Lacedæmonius, et Thespieus Narcissus, Hylas, aliiq; formosi. Videbatur autẽ Hyacinthũ amare, idq; multis argumentis. Ferebatur autem illi succensere Rhadamanthum, & sæpenumerò comminatum, si pergeret ineptire, se illum ex insula eiecturum, aut nisi omissa simulatione conuiuaretur. Solus Plato non aderat,*

ἀπ·

ἀπ' ἐλίγου καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀναπλασθείσῃ πόλει οἰκῶν, χώμῃ δ' τῇ πολιτείᾳ, καὶ οἷς νόμοις, οἷς συνέγραψι, πολιτεύεσθαι. οἱ μὲν δὴ ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἱλαρώτατοί τε ὄντες, καὶ λιχαριζόμενοι καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρύξ· τοῦτον γοῦν, ὃν καὶ γυναικοπρεπῆ χορεῦσαι. Διογένης μὲν γὰρ ὁ Σινωπεὺς ἐοικὼς μιμεῖσθαι τὸν τρόπον, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε, ἐπὶ μίθης πολλὰς λάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στοϊκῶν οὐδεὶς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἐπεὶ καὶ ἤκουσά ποτε περὶ Χρυσίππου, ὅτι ὁ πρότερον αὐτῷ ἐπιβλῶσαι τῆς νόσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσῃ. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἰδίᾳ μὲν ἐλθεῖν, ἐπίσχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτεσθαι· μηδέπω γὰρ αὐτὸ τοῦτο πως καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις οὕτω ἐστίν. ἦλθε τι καὶ τῶν ἐπὶ τῷ Ρα-

sed conditam à se ciuitatem habitare dicebatur, vbi reipub. & legibus quas tulerat, vteretur. Porrò Aristippus & Epicurus primi apud illos habebantur, cùm hilares essent, & læti, compotoresq; suauissimi. Aderat & Phryx Aesopus, quo homine pro morione vtuntur. Atqui Diogenes Sinopensis tantum à pristinis moribus degenerauerat, vt Laidem meretricem duceret vxorem, & subinde surgeret, ac temulentus saltaret, debaccharetur q. Stoicorum autem aderat nemo: nam adhuc illos rectũ virtutis verticem ascendere aiebant. Quin & id de Chrysippo audiuimus, illi non priùs fas esse vt insulam ingrederetur, quàm iam quarto se elleboro purgaret. Academicos dicebant velle quidem venire, continere se tamen, & adhuc considerare: neq; enim satis adhuc capere num vsquàm talis insula sit, nécne. Verùm, vt coniicio, Rhadamanthi

δαμάνθου, οἰηθέντες, δεῖσαι μὴ ἐπὶ δικαίοις ἐπιθῶνται, ἔτι καὶ τὸ δικαστήριον αὐτοῖς ἀνειρηκότες. πολλοὺς δ' αὐτῶν ἔφασκον ὀρμηθέντας, ἀκολουθῆσαι τοῖς ἐμπεπτωκόσιν, ὑπὸ νωθείας δ' ὑπολειφθῆναι, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. οὗτοι μὲν δὴ ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μετὰ τοῦτον Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας, καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι. μίγνυνται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξὶ καὶ ἄρσεσι, καὶ ἐλαμᾶς τοῦτο σφίσιν αὐτοῖς ποιοῦσι· μόνος δὲ Σωκράτης ἐλέγετο, ἐξ οὗ ἐβουλήθη καθαρῶς συνουσιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μηδὲν αὐτῷ ἐπιορκῆσαι κατηγόρησεν. τοπάκις γοῦν ὁ μὲν Ὑάκινθος ἦν ὁ Νάρκισσος ὡμολόγουν, ἐκεῖνος δὲ οὐ φάσκων. οὐ γὰρ γυναικὸς φύσει πᾶσιν κοινὰ, καὶ ἐν ἐλαφρᾷ φθορᾷ τὸ πλεῖον. ἀλλ' οὗτοι τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες παρίχουσι τοῖς βουλομένοις,

damanthi iudicium haud dubiè metuerunt, vtpote quū forum iudiciarium ſuſtulerint. Quanquam non paucos ex illis excitatos fama erat, vt eos qui illuc præceſſerāt, ſubſequerentur, verùm præpigritia defeciſſe, neq; potuiſſe aſſequi, ſed è medio itinere rediiſſe. Hi igitur inter eos qui aderāt, erāt maximè memorabiles. Enimuerò Achillem & poſt illum Theſeum in primis colunt. Quòd verò ad coitū & Venerem pertinet, cōmiſcentur fœminis ſimul & maribus palàm, & ſpectātibus omnibus, idq; haudquaquam turpe arbitrantur. Solus verò Socrates deierabat, ſe innocenter cū iuuenibus verſari, & quidē cū omnes illū peierare ſcirēt. Siquidē Hyacinthus & Narciſſus fatebāntur, ille autem negabat. Fœminæ ſunt omnibus cōmunes, neq; quiſquam vicino inuidet, ſed ſunt certè in hac re maximè Platonici. Pueri quoque volentibus ſe exhibent,

nihil

ἀλλ' ἀντιλέγοντος. ὅπως δύο
ἢ τρεῖς ἡμέρας διελήλυθα μόνον,
καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρῳ τῷ
ποιητῇ, σχολῆς ὄσης ἀμφοῖν,
τάτε ἄλλα ἱπανθανόμην, καὶ
ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα
παρ' ἡμῖν αἰσχύνη γιγνέσθω.
ὁ δ', οὐδὲ μὴν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
εἰ μὴ γὰρ Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον,
πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν
νομίζουσιν. εἰ μέν τι ἔλεγε
Βαβυλώνιος· καὶ παρά γε
τοῖς πολίταις, ἐκ Ὁμήρου,
ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕ-
στερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ
τοῖς Ἕλλησιν, ἀπάξαι τὴν
προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ
τῶν ἀθετουμένων εἶχεν ἐπη-
ρώτων, ἃ ὑπ' ἐκείνου οἱ γε-
γραμμένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάν-
τας αὐτὸς εἶναι. διατί γὰρ οὐ
καὶ τὸν περὶ τὸν Ζηνόδοτον
καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν
πολλὴν τὴν ψυχολογίαν.
ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπεκέ-
κευτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων·
τί ἄρα ποτε ἀπὸ τῆς Ἰλιάδος
τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ
ἔπαγε, ὃς ὅτως ἐπῆλθέν σοι-
τῷ, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι.

nihil reluctantes. Vix autem duos aut tres totos dies veneram, cùm accederem Homerũ poëtã: nam vtriq; ociũ erat: & cùm alia multa, tum illud rogabã, cuias esset, dicens illud maximè apud nos ad hũc vsq; diem esse in controuersia. At ille se nescire respõdit. Nam quidã Chiũ, alij Smyrnæũ, alij Colophoniũ eum arbitrãtur, ipse verò se Babyloniũ esse aiebat: siquidem à ciuibus suis non Homerũ, sed Tigranem vocatum fuisse: postea verò cũ apud Græcos obsidis officio functus esset, pristinam appellationem mutasse. Rogabã præterea, num & ij versus qui vulgò reijciũtur, ab se conscripti essent, nécne. Ille aũt omnes suos esse asseverabat. Ibi ego Zenodoti & Aristarchi grammatici frigidas ratiocinationes nõ potui non damnare. Vbi autẽ hæc abundè disseruit, iterum rogabã, quamobrẽ ab ira poëmatis sui initium sumpserit. Sic enim, inquit, mihi in mentem venit, nihil studio agenti.

Tum

πρὶν μὲν καὶ ἐκεῖνο ἐπεθύμουν ἀδίνας, ἢ πότερον ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν· ὁ δὲ ἀρνεῖτο, ὅτι οὐδὲ τυφλὸς ὢν, ὁ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, οὐ τίνα ἐπισάμην· ἑώρα γὰρ, ὅτι οὐδὲ σκοπεῖσθαι ἠθέλομεν. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, ἅ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώρων· πρόθυμον γὰρ ἄν τι ἐπισκοπούμενον αὐτοῦ, καὶ ὃς πρόθυμος πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλιστα καθ' ἡμᾶς, ἐπειδὴ ἐπράττομεν. ὧν γάρ τις γραφὴν κατ' αὐτοῦ ἀπεγνωσμένην ὕβρεως, ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῷ ποιήσει ἔσκωψε. καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος. κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἱκανὰς ἀπαγὰς, καὶ ἐν τοσούτοις ἤθεσι βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας τὰς ψυχὰς τὰς πλείους. ὧν δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον, καὶ ἐκεῖθεν μὲν συμπολιτεύ-

Tum & illud scire cupiebam, an quod multi volunt, Odysseam Iliade priorē scripsisset. Ille verò negabat. Nā quòd cæcus nō esset, quod & de eo affirmāt, mox cognoui: videbā enim, quare nō erat opus illū percōtari. Quin idē aliàs sæpe agebā, vbi illi vacare videre. Cùm aūt illū adirē, rogaremq́, ipse contrà prompte ad omnia respōdebat, maximè verò post causam quā vicit. Nam illū calumniæ Thersites accusauerat, quòd se in poēsi cōuicijs agitasset. Vicit aūt Homerꝰ causam, agēte Vlysse. Aduēnit et circa illa tēpora Pythagoras Samius septies mutatꝰ, q̄ in tot animalibus vixit, & animæ errores cōsummauit. Erat autem eius dextra pars aurea: et visum est vt cōmuni cū illis republica vteretur. Dubitabaī aūt adhuc, vtrū Pythagoræ, an Ꝑ Euphorbi nomine appellandus esset. Empedocles verò (nam

θαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον, αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μέν γε Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν

πρὶν

καὶ αὖθις πείρασθαι, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ἀλλημμύος· ὁ μὲν παρεσκευάσθη γε, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. πεντάθλου δὲ τοῦ χρόνου, ἐνίκα ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς θανατήσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, τὰ δὲ ἐπιφανέστατα τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλαι μὲν ἐνίκησε Κάρος, ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τὸν στέφανον καταγωνισάμενος· πυγμὴν δὲ ἴσην ἐγένοντο, Ἀρείου τοῦ Αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειοῦ, ἀπαλοῖς σφαιροβόλοις. παγκρατίου δὲ ἀθλητὰς ἄθλα παρ' αὐτοῖς. τοῦ μὲν θρόμου, οὐκ ἔτι μέμνημαι τίς ἐνίκησε· ποιητῶν δὲ, τῷ μὲν ἀληθείᾳ, παρασκολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δὲ ἆθλα, οἷς ἅπασι σύμφορος, πλακοῦς ἐκ πυρῶν πεπανόμενος. ἄρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος σφαττομένου, ἤγγελλον οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν λυομένους, ἀπορρήξαντας τὰ δεσμὰ, καὶ τοὺς φρουροὺς ἐκπεπραταίσαντας, ἐπιόντας ἐπὶ τὸν νῆσον·

& ipſe venit ſemielixum, & toto corpore excoctꝰ) nõ receptus eſt, quanquã id multis precibus poſtularet. Procedente autẽ tempore inſtabat certamen, quod apud illos Thanatuſia appellãtur. Præfuit Achilles iam quintum, Theſeus verò ſeptimũ. Porrò quid in totũ actũ ſit, longum eſſet cõmemorare: verùm ſummã ac capita rerũ peſtringã. Lucta qdẽ vicit Carus, qui ab Hercule ſtabat, & pro corona cũ Vlyſſe decertabat. Pugilũ æqualis fuit pugna, Arij Aegyptij, qui Corinthi ſepultꝰ eſt, et Epij, qui ſibi mutuò cõgreſſi erãt. Nã apud eos Pancratij nullum præmium proponitur. Porrò quis curſu vicerit, non ſatis memini. Ex poëtis, vt verè dicã, quanquã lõgè excelleret Homerus, vicit tamẽ Heſiodus. Præmia aũt omnibus erat corona ex ꝙ pauonũ pẽnis cõtexta. At iam abſoluto certamine nunciatũ eſt, eos qui in ꝛ impiorũ loco plectẽrẽtur, ruptis vinculis, & ſuperata cuſtodia, in inſulã irrũpere:

eorum

ἡγεῖσθαι τῶν Φάλαριν τὸν Ἀγραγαντῖνον, καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τοὺς περὶ Σκίρωνα καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ ταῦτ' ἔνοησεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάξας τοὺς ἥρωας ἐπὶ τοῦ λιτοῦ. ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πολλὰ καταρρώσαντος. ἠείσατο δὲ καὶ Σωκράτης, ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ταχθείς, πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ξὺν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο· πεσόντων γὰρ τῶν πολεμίων, ἐπέκειτο, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος εἶχεν. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρίθη αὐτῷ δεῖπνον, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τοῖς προαστείοις· ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑταίρους, διελέγετο, νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας. συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ δήσαντες, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος,

eorū duces esse [s] Phalaridē Agrigentinū, [t] & Busyridē Aegyptiū, [u] Diomedē Thracē, & [x] Scironē, [y] & Pityocampten. Vt verò hæc animaduertit Rhadamanthus, statuit heroës in aciem superiittus. Ducebat autē exercitū Theseꝰ & Achilles, & Aiax Telamonius, iam iam ad se reuersus. Cōmixti ergo inter se pugnabant, viceruntq; heroës, Achille vel in primis rem strenuè gerente. Fortiter se gessit & Socrates in dextro cornu constitutus, multoq; fortius, quàm quum adhuc apud Deliū pugnaret. Nam ingruentibus hostibus haudquaquā fugit, sed vultu intrepido cōstitit. quāobrem præmio donatus est, nimirū luculēto & amplo horto, in quē conuocatis alijs differebat: quē locum Necracademiam appellauit. Comprehensos igitur & colligatos eos qui victi fuerant, remiserunt multò grauius puniendos. Eam autem pugnam scripsit & Homerus,

καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίσαι τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἔπειτα δὲ καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη· Νῦν δή μοι ἔννεπε Μοῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δ' οὖν λυάμενοι ἑψήσαντες τοὺς, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπαλλὰν πόλεμον μαθεῖν ἐθέλουσιν, ἀπηγόντό τι ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον μόνος δὲ ταύτης ἀπεῖχε Πυθαγόρας, ἀπ' ἄσεως πόρρω ἐκαθέζετο, μυσαττόμενος τὴν δυσωδίαν. ἤδη δὲ τῶν ἐξ ἀπελευθέρων περὶ μέσην τὰξιν ἑβδόμων γενόντων πρᾶγματα συνέστη πράγματα. Κίνυρος γάρ, ὁ τοῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ καλὸς, ἤρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης, καὶ αὐτὴ δὲ ἐκ φανερᾶς ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον· πομάκις γοῦν καὶ διεγώρουν ἀπάλοις, ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ προὔπινον, καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος

& mihi abeunti libellos dedit ad noſtros homines deferendos. Verùm hos, vnà cum reliquis poſtea amiſi. Erat poëmatis initium ferè in hunc modum: Nunc mihi Muſa refer pugnam heroũ extinctorum. Cum igitur fabas coxiſſent, quemadmodũ illis mos eſt, vbi bello rem præclarè geſſerint, Epinicia celebrârunt, & feſtum ſolenne egerunt. Solus Pythagoras à conuiuio illo abſtinuit, & ieiunus procul deſidebat, abominatus fabarum eſum. Iam verò mẽſibus ſex exactis, ſeptimoq; ad medium deducto, res nouæ ac inſperatæ exortæ ſunt. Nam Cinyrus Scinthari filius, iam grãdis & formoſus, Helenam multo iam tẽpore deperibat: ipſa aũt cõtrà manifeſtè adoleſcentem ad inſaniam vſque redamabat. Siquidem in conuiuio ſubinde alter alteri annuebat, & præbibebat: ſolióq; ex cæteris ſurgẽtes in ſylua deerrabãt. Tandem præ amore & impatientia conſilium cepit Cinyrus

ρ Θ, ἁρπάσαι τὴν Ελένην (ἔδοκε δὲ καὶ ταῦτα) βίζεσθαι ἀπόντας ἐς τινα τ τιναμυχὸν νῆσον, ἢ ἐς τὴν Φηρὸν, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. προσωμότας δὲ πάλαι πε- ταλέσθαι πρὸς τὸν ἑταί- ρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτά- τους. ταῦτα μὲν δὴ παρὰ δόξαν ἐμοί νοι ταῦτα, ἐπίστο γὰρ ἂν αὐτῷ διολοσθησόμενον Θ. ὡς δ' ἔδοκε αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ ἐπεὶ νὺξ ἐγένε- το, ἐγὼ μὲν ὁ παρὼν ἐτύγχα- νον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ δι- ημιμυχὶ Θ. οἱ δὲ λαβόντες τὴν ἄλλην, ἀναλαβόντες τὴν Ελένην, ὡς σπουδῆς ἀνήχθη- σαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐνυχρόμενον Θ ὁ Μενέλα Θ, πὰ ἔμαθε τὴν νυκτὸς λυπρὸν γεγενημένην, βοὴν τε ἴσχ, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλα- βὼν, ἦλθε πρὸς τὰ βασίλεια τὰ Ραδαμάνθυ Θ. ἡμέρας δ' ἐπιφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν ἔτι δὲ ἐμβι- βάσας ὁ Ραδάμανθυς πεντή- κοντα τ ἡρώων ἐς ναῦν μο- νόξυλον,

rus rapiendi Helenam. Illa verò hoc probabat, vt cederent, ac in vicinam quampiam ex insulis proficiscerentur, nimirum in Phello, aut Tyroëssam. Addiderunt & huic consilio coniuratos è meis comitibus tres audacissimos. Nam hæc patri nō indicauerat: sciebat enim quòd ab illo acriter increparetur. Itaq; cùm ipsis opportunum visum esset, facinus perpetrârunt. Vbi enim nox aduênit, (nam tum fortè non intereram, sed in conuiuio distertebam) illi clàm aliis correpta Helena, maturè sē proripuerunt. Menelaus autem cùm circa mediū noctis excitatus torū vacuum sensisset, protinus clamore subalato, & fratre secū accepto, ad regiā Rhadamanthi profectus est. Porrò illucescente die aiebant exploratores nauē procul distantē apparere. Itaq; Rhadamanthus, cùm quinquaginta heroës in nauem Asphodelinam, & ex integro & solido li-

νέξυλον, ἀσφοδιλίνλω, παρύγγλι διλήλων. οἱ δ' ἀπὸ προθυμίας ἐλαύνοντο, περὶ μισημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὸς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτόδη κύκλον ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροέσσης, παρὰ ζόφον ἔλθον ἀμφήκη, καὶ ἀναλυσάμβροι τὰ ναῦν ἀλύσεσι ῥοδίνῃ, καλλίπλοκον· ἀμφὶ δὲ βλαχύῃ ἰλάκρυί τι, καὶ ἰσχύνετο, καὶ ἐνικαλύπτετο. τὸς δ' ἄμφι τὸν Κίνυρον ἀναπείνας πρότερον ὁ Ραδάμανθυς, ἤ τινες καὶ ἄλλοι αὐτῶν συνίσασιν· ὡς ἐλύγα ἦσαν, ἐκ τῶν ἀθλοίων δήσας, ἀπέπεμψε ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μαστιγωθέντας. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροσθίσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, πρὶν ἐπιοῦσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμεῖναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ λυπούμενό τι, καὶ ἰλάκρυον, οἷα ἔμπλεον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὐτὶς πλανηθήσεσθαι. αὐτοῖ μὲν γὰρ παρεμυθοῦντο λέγοντες, ὡ πομπῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτούς.

gne conſtructam collocaſſet, iuſſit eos perſequerentur. At illi cũ magna alacritate remis incumberent, tandem circa meridiem eos deprehẽdunt, cùm iam in lacteum Oceanum ſubirẽt, haud procul à Tyroëſſa inſula. tanti enim aberant vt elaberẽtur. Cùm igitur nauem roſea catena reuinxiſſent, reuerſi ſunt. Helena itaq; flebat & erubeſcebat, operiebaturq; Verùm Rhadamanthus habita priùs cũ Cinyro diligenti quæſtione, num & alii quipiam conſcij fuiſſent poſtquam vllum fuiſſe negauit, vinctum hominem expudẽdis, & malua priùs bene cæſum, in impiorum loci amandauit. Decreuerunt & nos ante præſcriptum tẽpus ex inſula ablegare, data vnius proximæ diei mora. Ibi ego grauiter ferre, & lachrymari, vtpote qui eiuſmodi felicitate relicta rurſus erraturus eſſem. At illi contrà conſolabantur me, quòd futurum dicerent vt propediem ad ſe eſſem rediturus

Iamq

μοι ἤδη θρόνον τε καὶ
κίσιαν ἐς τὸν ὑπὲρ παρεδείκνυον, πλησίον τὸς ἀείσω.
ὁ δ' προσελθὼν τῷ Ραδαμάνθυϊ ἐκέλευον ἐμοὶ τὰ μέλλοντα, καὶ ὁπόθεν μοι τὸν πλοῦν. ὁ δ' ἔφα-
ἐμοὶ ἀφίξεσθαι εἰς τὴν πατρί-
α, πολλὰ ἔτι πρότερον πλανη-
θέντα, καὶ διυλωνίσαντα. τὸν χρόνον δὲ οὐκ ἔτι τῆς ἱκανόδος
ροδάνεα ἐθέλησεν, ἀλλὰ δὴ
καὶ δακνὺς τὰς πλησίον νύ-
ας (ἐφαίνοντο δ' ἤδη τὸν ἕ-
θμὸν, καὶ ἄλλη ἄλλη πόρρω-
ν) ταύτας μὲν ἔφασκεν
ὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλη-
ίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὁρᾷς τὸ
πολὺ πῦρ καιόμενον, ἑκτὴ δ'
κείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις.
ιτ' αὖτ' ἐκ δ', ἡ τῆς Καλυψοῦς
νῆσος, ἀπ' ἐλίπου δι φαίνε-
αι. ἐπειδὰν δὲ ταύτας παρα-
λεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς
δὼ μεγάλω ἤπειρον, πολὺ
ναντίαν τῇ ὑφ' ἡμῶν κατοι-
ουμένῃ. ἐνταῦθα δ' πολλὰ πα-
θὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελ-
θὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις
ιμίξας, χρόνῳ ποτὲ ἥ-
ξῃς ἐς τὴν ἑτέραν ἤπειρον.

Iamq; mihi in futurũ ſedẽ & locũ optimis quibusq; vicinũ oſtendebãt. Ego verò accedens Rhadamanthũ, obnixè orabam, vt quæ mihi futura eſſent, prædiceret, & de nauigatione certiorem redderet. Is aũt me quidẽ in patriã rediturum reſpondit, verùm multis priùs erroribus & periculis exantlatis. Tẽpus autẽ quo eſſem rediturus, addere noluit, ſed oſtẽſis vicinis inſulis, (apparebant autẽ numero quinq;, & alia ſexta lõgiùs) hæ, inquit, adiacentes ſunt impiorũ, in quibus vides ignis plurimũ accẽſum. Sexta aũt illa ſomniorum eſt ciuitas. Poſt hãc & Calypſus eſt inſula, verùm nondũ tibi adhuc apparet. Vbi verò has præternauigaueris, tum deuenies in magnam illam continentem, quæ eregionẽ eſt ei quæ à nobis incolitur. Illic multa paſſus, multasq; gentes prætergreſſus, & inter Barbaros incultosq; homines peregrinatus, tandem in alteram terram deuenies.

ζοσαῦτ' ἔπι, καὶ ἀναστάσας ἀπὸ τῆς μαλάχης ῥίζαν ὤρεξέ μοι ταύτην κελεύσας ἐν ζοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ πεφυτεύχεθαι. παρήνεσέ γε καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην εἰς τὴν ἐμὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν· τούτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν ἐς τὸν νόστον ἀφίξεως. τότε μὲν δὴ ταῦτα περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, σιωπῶντι μοι ἀπὸ ζοῦ. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον, τὸν ποιητήν, ἐδεήθην αὐτὸν ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπεὶ ἐποίησε, στήλην βηρύλλου λίθου ἀνασήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα ἦν ζιόν δε· Λουκιανὸς τάδε πάντα, φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν, εἰδώς τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης ἀνήγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων. ἔνθα μοι καὶ Ο-

Hæc vbi dixisset, euulsam è terra maluæ radicem mihi porrexit, iubens vt hanc adorarem cùm in maximis periculis versarer. Admonuit autè, si vnquam in hanc terram incolumis redirem, ignem gladio ne foderem, néve lupinis vescerer, néve puero supra decem & octo annos nato congrederer, quorum si memor essem, bene sperarem de reditu ad insulam. Ibi demũ quæ ad nauigationem pertinent, paraui: cumq; opportunum esset, cum illis cibum cepi. die deinde proxima accedens Homerũ, orabam vt mihi duorum versuum epigramma conderet. Quod vbi fecit, columna berylli lapidis erecta iuxta portum inscripsi. Erat autem epigramma huiusmodi:

Lucianus charus diuis
hæc cuncta beatis
Vidit, & hinc iterum patrias remeauit ad oras.

Manens autem & diem illam, sequenti proficiscebar, deducẽtibus heroibus. Hic & Vlysses

ἀνδρὸς πρόσοιθεν, λάθρα δ' Πηνελόπης, δίδωσιν ἐπίσολὴν, ἐς Ὠγυγίαν νῆσον, Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δὲ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' ἀκαταχθέντες ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συμβάλοι, ἄτε καθ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὴν εὐώδη ἄρα προϊόντες, παρηλάθομεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τις δεινὴ διεδέξατο, οἷον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ ἐνίοτε μὲν πυρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων, καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, καὶ καθῆψε ἑαυτῶν φρόσω πτίλινη. καὶ μήν τοι καὶ μαστίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. τὰς μὲν οὖν ἄλλας ἐπεσχόμεθα, ἐς δ' ἐπέβημεν, διάδηλον· ἦν μὲν πᾶσα ἐρημώδης, καὶ ἀπόκρημνος, πέτραις καὶ φάραγξι κατεσκληκυῖα· δένδρον δ', ἢ ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τὰς ἐρημίας, πρόϊμεν δία τινος ἀκανθώδους,

lysses accedès nesciente Penelope, mihi literas dat in insulam Ogygiam ad Calypso ferendas. Misit & mecum Rhadamãthus portitorem Nauplium, vt si ad insulas appelleremus, nemo nobis manum iniceret, velut ij qui ad mercatum quèpiam alium nauigarent. Vbi verò progressi odoratum aërem præteriissemus, continuò nos teterrimus nescio quis odor excepit, velut bituminis & sulphuris picisve, cùm simul ardent. Nidor aũt erat grauis, intolerabilisq;, velut ab exustis hominibus. Erat & aër obscurus & caliginosus, à quo distillabat ros quidam piceus. Quin & verberũ strepitus exaudiebatur, & multorum hominum eiulatus. Ad alias igitur non applicuimus: illa verò quã ascendimus, talis erat. Tota in gyrũ præceps est, & exusta, cautibus & saxis aspera. Arbor autẽ aut aqua ne inerat quidẽ. Irrepsimus tamen per præcipitia, & per spino-

δυς, καὶ σκολόπων μεστὴν ἀπασαν πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν, καὶ τὸ φυλακήριον, πρῶτα μὲν τοῦ φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάσαμεν. τὸ μὲν γὰρ ἕδαφος αὐτὸ, μαχαίρας καὶ σκόλοψι πάντη ἐξωπλισμένον, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν βορβόρου, ὁ δὲ ὕδατος καὶ αἵματος, ὁ δὲ ἔνδον, πυρὸς πάνυ μέγας οὗτος, καὶ ἄπρατος, καὶ ἐρρέθ, ὥσπερ ὕδωρ ἐκυμαίνετο, ὥσπερ θάλασσα. καὶ ἰχθῦς δὲ ἦχε πολλοὺς, τοὺς μὲν ἁλοῖς προσοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς, ἀνθρακὶ περπυρωμένοις ἐικάλοιμεν ἂν αὐτοὺς λυχνίσκους. εἷς ὁδὸς δὲ μία, σφὼ δὲ πάντων· καὶ πυλωρὸς ἑφειστήκει, Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὅμως, ὑπὸ Ναυπλίῳ διατηρούμενοι, ἑωρῶμεν κολαζομένους, πολεῖς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν ἄλλους δὲ καὶ τὸν Κίνυρον, διὰ πυρὸς ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν ἀδοίων ἀπηρτημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ

sam & aculeis plenam semitam euasimus, transiuimus regionis tetram fœditatem. Procedentes autem ad carceres, & supplicij locũ, primum quidem loci nãturam admirati sumus. Siquidẽ vniuersum solum gladijs & mucronibus efflorebat, circum quod fluuij duo decurrebant, vnus cœno, alter verò sanguine, & item alius impetus igne, & quidem ingens & immensus. fluebat autem velut aqua, & instar maris agitabatur. Habebat etiamnãm & pisces permultos, quorum aliquot torribus erant similes, nonnulli verò minusculi carbonibus ignitis, quos Lychniscos vocabant. Aditus autẽ vnus erat, & perquã angustus. Ianitor adstabat Timon Atheniensis. Ingressi tamẽ duce Nauplio, videbamus eos qui supplicio afficiebantur, inter quos reges & priuati erant plurimi: quorũ etiam nõnullos agnouimus. Vidimus & Cinyrum fumo enecari, & à pudendis pendêre. Addebant

&

τὰς ἑκάστων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται. καὶ μηχάνας ἁπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενόν τι πρὸς τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ ταὐτὰ συγγραφότων, ἐν οἷς καὶ Κλησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους ὁρῶν ἐγὼ, χαρὰς εἶχον ἀντιλαμβάνεσθαι τὰς ἐλπίδας· ἐδόκουν γὰρ ἐμαυτῷ ψεύδους ἀπούσῃ συγγράμματι ἐντεύξεσθαι. ταχέως δὲ ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν (ὁ γὰρ ἑσπέρας ἐστὶν ὥρα) ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον, ἀπέπλευσα. καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἤδη ὄνειρος νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀφανὴς ἰδεῖν. ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις ἡ παραπλήσιον, ὑπεχώρει γὰρ πόρρωθεν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρώτερον ὑπέβαινε. καταλαβόντες δέ ποτε αὐτὴν, καὶ ἐσπλεύσαντες εἰς τὸν Υψηνὸν λιμένα προσηγορευόμενον, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἔνθα τὸ τοῦ Ἀλεκτρυόνος ἱερόν ἐστι, περὶ δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν· πρωθόντες δ' ἐς πόλιν πολλὰ, πολλὰς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν.

& ductores ſingulorum vitas, & cauſas ob quas ſupplicio afficerētur. A Maxima verò omniū pœna eis imminebat, q in vita quippiā emētiti eſſent, neq veritatem literis mandaſſent: inter quos erat Cteſias ille Cnidius, & Herodot⁹, & alij nō pauci. Hos ergo cū viderē, bono animo eſſe cœpi. nam nullius mēdacij mihi cōſcius erā. Itaq ad naue maturè reuers⁹ (neq enim tale ſpectaculū ferre ampliùs poterā) ſalutato Nauplio diſceſſi. Neq ita multū pòſt apparebat nō pcul ſomniorū inſula, obſcura illa, & vix viſu pſpicua. Habebat aūt & ipſa ſomnijs aliquid ſimile. cedebat enim accedētib. nobis, & ſubterfugiebat, ac longiùs ſe ſubducebat. Cū ergo tandem eā comprehendiſſemus, & in portū q Sōnus dicitur, delati eſſemus, prope eburneas portas, vbi ædes eſt Gallinaceo ſacra, ſub obſcurā veſperam deſcendimus: cumq in portā progreſſi fuiſſemus, ſomnia multa variáque videbamus.

πρῶτον ἢ βέλομαι περὶ τῆ πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆ, ὃς ἢ μόνος ἐπεμνήσθη Ὁμηρος, ὁ πάντα ἀκριβῶς οἰκείως γράψας. ἐλυκοειδὴς περὶ πάσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε· τὰ μὲν δένδρα δὴ μήκωνες ὑψηλαὶ, καὶ μανδραγόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεσθαι ὄρνεον πεφύκασιν ἢ παραρρεῖ πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτιπόρος. καὶ πηγαὶ δύο περὶ τὰς πύλας, ὀνόματα καὶ τούτοις, τῇ μὲν Νήγρητος, τῇ δὲ Παννυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε καὶ ποικίλος, ἰριδι τὴν χροιὰν ὁμοιότατος. πύλαι μέν οἱ εἰσιν, ἀλλὰ, καθάπερ Ὁμηρος εἴρηκεν, ἀπὸ τετράδος. δύο μὲν, πρὸς τὸ τῆς βλακείας περίορον ἀπεβλέπουσαι, ἃ δὴ σιδηραῖ, ἃς ἢ λιβάδος πεποιημένη, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀπορρήτων αὐτῶν οἵ τε φόβοι καὶ φοινικοῖ πολλάκις ἀπειλαί. δύο δ', πρὸς τὸν λιμένα καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν λιβάτιναι, αἷς δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς πρὸς ἦλθομεν, ἐλεφαντιναι.

Verùm de ipsa ciuitate libet ante omnia commemorare, quoniam de ea nemo adhuc conscripsit: solus aũt Homerus eius meminit, nõ ita accurate exacteq; descripsit. Circa hãc vndiq; circũiacet syluа. Arbores aũt sunt papauera procera, & mandragoræ, in quib. magna vis vespertilionum sedet. Sola enim hæc auis in ea insula nascitur. Flumen aũt iuxtà præterbitur, quod ab illis Nyctiporus appellatur. Sũt & fontes duo iuxta portas, quib. & nomẽ est vni quidem Negretus, alteri verò Pannychia. Ipsa autem ciuitatis mœnia alta sunt, variaq;, iridis colore simillima. Enimuerò portæ sunt, nõ duæ, vt voluit Homerꝰ. sed quatuor. Nã duæ Molitiei cãpũ respiciũt, hæc qdẽ ferrea, illa verò testa cõstructa, per quas horrenda & sæua immitiaq; somnia emitti aiebant. Duæ verò alteræ ad portũ & mare, ex quib. quædã corneæ erãt, quædam, per quas transiuimus, eburneæ.

Ingressis

εἰσιόντων δ' εἰς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῶον· σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνων δὲ, πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν ποιοῦνται· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχους ποιούμενος, τεταξίωταί τε τὸν Ματαιογήνους, καὶ Πλουτοκλῆα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Κρηνῶσαν. καὶ πλησίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας. ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ πρόεστηκε προφητῶν Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτὴς, ταύτης περὶ τοῦ ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μέν τοι τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή· ἀλλ' οἱ μέν, μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἁβραὶ, οἱ δὲ μικροὶ, καὶ ἄμορφοι· καὶ οἱ μὲν χρυσοῖ, ὡς ἔδοκουν, οἱ δὲ ταπεινοί τε καὶ ἀνιηρᾶς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ τραγελάφοις,

Ingreſsis autem ciuitatem ad dextram eſt templum Noctis. Nam illam ex deis in primis colunt, & Gallinaceum, cui iuxta portum ſacellum dedicatum eſt. Ad ſiniſtram verò Somni regia. Is enim apud eos regnat, duobus à ſe ſatrapis & præfectis conſtitutis, Taraxione Mataeogenis, & Plutocle Phantaſionis filio. In medio autem foro fons eſt, quem Careotin appellant. delubra duo adiacent, Impoſturæ videlicet, & Veritatis: vbi & illorum eſt adytum & oraculum, cui præfectus erat Antipho ille ſamniorum hiſtrio, hunc apud Somnum honorem ſortitus. Somniorum autem nec natura nec forma eadem eſt. Nam quædam procera erant & formoſa, ſuauiáq; : quædā verò breuia & deformia. nonnulla etiam aurea, vt videbantur: ſordida item & abiecta nonnulla. Erant & inter illa alata aliquot, &

monſtroſa,

τέλας, καὶ ἅμοι, καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἵδ' ἐς θεὸς, οἵδ' ἐς ἄλλα ζιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰ δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίζομεν, καλὰ παρ' ἡμῖν ἐωραπότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἠσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθες ἀπαρχόντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ καθικομίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ λιχίως ἐξεφίλοτίμηντο ἄλλῳ ἀποδοχῇ μεγαλοπρεπῆ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν, καὶ σατράπας· ἔνιοι δὲ καὶ ἀπάγειν ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπιδείξειν αὖθημερὸν ἐπανήξειν. ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες ἀνωχόμενοι. ἔπειτα δέ, ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταῤῥαγείσης, ἐκπλαγέντες καὶ ἀναθορόντες, ἀνέχθημεν ἐπισπόμενοι. περὶ ἕωθεν δὲ ἐκάθεζεν, ἐπὶ Ὠγυγίᾳ νέσῳ προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρότερον δὲ ἐγὼ πλάξ τινι ἐπισταλῇ, ἀναγινώσκοντα γεγραμμένα.

monstrosa, alia velut in pompam instructa, nimirum in Reges, aut Deos, aut aliquid eiusmodi. Quin & ex illis non pauca agnouimus, vtpote ea quæ olim apud nos viderámus. Quædam etiam nos accedebant, salutabantq́, velut familiaria & domestica. Quæ cùm nos excepissent, ac sopiuissent, splendidè planè ac eleganter tractauerunt, apparato magnifico alio diuersorio, pollicita reges aut satrapas ex nobis se facturá. Nonnulla & in suam quemque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, rursúsque eadem die reduxêre. Diebus ergo triginta, & totidem noctibus dormientes comessantésque apud eas mansimus. Hinc tonitru cum ingenti fragore repentè edito excitati ac consternati, saturi discessimus. Inde post tertiam diem in Ogygiã delati descendimus. Hîc ego primùm resignatis literis, quæ scripta erant

μῆα. ἵνα ᾖ διάδηλ. Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. ἴσθι μέν, ὡς ἀπὸ πρώτης ἐξόπλου ἀπὸ σοῦ, πλὴν ὀχυρίαν καταστήσασθαι μηχανὴν, ναυαγίᾳ χρησάμενον, μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθέντα εἰς τὴν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ἣν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκπεμφθεὶς, καταλαβὼν πολλὰς τῶν γυναικῶν μηχανὰς, ἐν οἷς ἡμετέροις πρυφῶντας. ἐκπλέναντας δ' ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου, ὃν ἐκ Κίρκης μοι γενομένου, ἀνῃρέθην. κἀγὼν ἀμέ ἐν τῇ Μακάρων νήσῳ, πάλιν μετανοῶν ἐπὶ σοὶ κατελιπεῖν τὴν πρὸς σὲ διάταξιν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ πεπονημένην ἀθανασίαν. ἣν ὅταν λάβωμαι ἀφθάς, ἀφίξομαι πρὸς σέ. σαῦτα μὲν ἐδήλου ἃ ἐπιστολὴ, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν. ἐγὼ δ' προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗρον τὸ σπήλαιον ζοῦσον, οἷον ὁ Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὴν ταλασιεργάδα. ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβε, καὶ ἀνέλιξα, rant legebam. Erant autem ferè huiusmodi: VLYSSES CALYPSO S. Nolim te ignorare, quòd vbi primùm abs te discessissem rate instaurata, postquã naufragium feciſſem, & vix à Leucothea in Phæacum regionem seruatus fuissem, à quib. domum remissus fui, me multos vxoris pecos deprehendisse, qui rebus nostris abuterentur ad voluptates suas: quos cùm omnes confeciſſem, tandem ipse à Telegono, quem ex Circe susceperam, è medio sublatus sum. Nunc autẽ in beatorum sum insula, vehementer dolens ob relictam, qua apud te vsus sum, consuetudinem, & ablatam abs te mihi immortalitatem. Quòd si per occasionem licebit, hinc arrepta fuga ad te veniam. Et hæc quidem quæ per literas significabantur: de nobis prætereà, vt hospitio

excipiremur. Ego autem procedens parumper à mari, inueni antrum tale quale Homerus descripsit, ipsamq; lanificio dantem operã. Postquam verò literas accepit, admisitq;

primùm

πρῶτα μὲν ἐπίπολὺ ἐδάκρυ-
σεν· ἔπειτα δὲ προσκαλε-
σάμενος ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ
ἀσμένως λαμ-
βάνει, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως
ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πη-
νελόπης, ὁποία εἴη τὴν ὄψιν,
καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ
Ὀδυσσεὺς φάσκει περὶ αὐ-
τῆς ἐνδημοῦσι. καὶ ἡμεῖς ταῦ-
τα ἀποκεινόμεθα, ἐξ ὧν ἐλ-
πίζομεν ἐνφραινέσθαι αὐτόν.
τότε μὲν οὖν ἀπελθόντος ἐ-
πὶ ναῦν, πλησίον τῆς ἠιό-
νος ἐκοιμήθημεν, ἕωθεν δὲ
ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κα-
τιόντος τοῦ πνεύματος. καὶ
δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο,
τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κο-
λοκυνθοσπαράταις. ἄνθρω-
ποι δὲ εἰσὶν οὗτοι ἄγριοι,
ἐκ τῶν πλησίον νήσων λη-
σεύοντες τοὺς περιπλέοντας.
πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα,
κολοκυνθίνα, τὸ μῆκος πη-
χέων ἓξ· ἐπειδὰν γὰρ ξη-
ράνθωσι, κοιλανάντες αὐ-
τὰ, καὶ ἐξελόντες τὸν ἐντρί-
βλιν, ἐμπλέουσιν, ἰσοῖς μὲν τοῖ
κώπαις καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ
τοῦ ὀθόνης, τῷ φύλλῳ τῆς κολοκυ-
θης, προσλαβόντες οὖν ἡμῖν,

primùm quidem abundè fle-
uit, tum nos ad hospitium
inuitauit, splendidèque ex-
cepit, interim de Vlysse
multa scisciata, & Pene-
lope cuiusmodi forma es-
set, num ita casta esset,
quemadmodum de ea Vlys-
ses iactauerat. Nos autem
ea quibus potissimùm eam
delectari coniiciebamus, re-
spondimus. Digressi igitur
ad nauem propè littus ob-
dormiuimus. Manè autem
soluimus, vehementiùs ven-
to insurgente. Tandem post
biduì tempestatem die ter-
tia incidimus in Colocyn-
thopiratas. Homines au-
tem immanes sunt hi, ferè-
que, qui ex vicinis insulis
nauigantes infestant. At
verò naues magnas habent
cucurbitinas, sex cubitorum
longitudine. Nam vbi exa-
uerint, excauata vna, &
medulla illius egesta naui-
gant. siquidem malis arun-
dineis vtuntur, & pro velo,
cucurbitæ folio. Impetu er-
go in nos facto, duabus
instructis

δὲ ἀλλο πληρωμάτων ἐμαχοντο, καὶ πολὺς καὶ ποικίλος ἀγὼν ἦν, βάλλοντες ἀντὶ λίθων τοῖς σπέρμασι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχοῦ μάλιστα δ' ἐπὶ πολὺ ναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν ἄφνω κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν κατοπτεύσαντες τοὺς Καρυοναύτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ὕστερον ἐδηλώθη. ἐπεὶ γὰρ ἐμάχοντο ἔφθασαν αὐτοὺς ἰδόντες, ἡμῶν μὲν ὀλιγωρησάντων, προσόμοιοι δ' ὄντες ἐκείνοις ἐναυμάχουν. ἡμεῖς δ' ἐν τούτῳ ἐπάραντες τὸν ἱστὸν, ἐφυγομεν, ἀφέντες αὐτοὺς μαχομένους. καὶ δῆλοι ἦσαν ἁλόντες οἱ Καρυοναῦται, ὅτι καὶ πλείους (πᾶσι γὰρ ἦν πλήρωμα) καὶ ἰσχυροτέροις νηυσὶ μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς λινύφινα, λεπτῶν ἱμάτιον, λινοῦν ὑφασμένα. μέγεθος ἑκάστου ἡμιόλιον εἰς μῆκος, ὀργυιὰ πᾶσι καὶ δίκα. ἐπὶ δ' ἀκροπρῴροις αὐτοῖς, ἰσόμετρα τοῖς πρωμαίοις, καὶ

instructis classibus oppugnabant, & è nostris complures sauciabant, vice lapidum cucurbitarum grana iaculati: vt plurimùm enim comminùs depugnabant. Circa meridiem verò à tergo Colocynthopiratarum videmus adnauigare Caryonautas, erant autem inter se hostes, vt postea declarauerunt. Nam vt eos adesse senserunt, nobis neglectis in eos conuersi, nauibus conflictabantur. At nos interea sublato velo, illisq; pugnantibus inter se relictis, cepimus fugam. Manifestò autem videbantur superiores futuri Caryonautæ, vtpote qui numerosiores essent. Nam illis classes erant quinque, pugnabántque nauibus aliquanto fortioribus. Siquidem naues habebant corticeas, è putamine nucum per medium secto excauatóque. Magnitudo autem putaminis cuiusq; in longũ decem & quinq; cubitos protẽdebatur. Vbi verò ab his subducti fuimus, eos qui saucij fuerãt, curauimus,

&

καὶ τὸ λοιπὸν ἐν ζοῖς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμεν, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδιχόμενοι, ὑ μάτην. οὔπω γὰρ δυσὺς ὁ ἥλιος, καὶ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου προσπλεόντων ἡμῖν, ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι, λῃσταὶ καὶ οὗτοι. καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐπεχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διασπασθέντες οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς σιγαίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς ἐρρύπων. ζεσθόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀνθυπτιόντων, ὀκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ φοβηθέντες οἱ περὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον διετράφησαν. περὶ δὲ τὸ μέσον νύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἰλαροῦ πρόσπλους ἀλκυόνος καλιᾷ παμμεγέθη. σανίσιν ἐοικότα ἐπ' αὐτῇ τὸ περίμετρον. ἐπέπλευσε δ' ἀλκυών, τὰ ὦα θάλπουσα, οὐ πολὺ μέσων τῆς καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπαμένη, μικρὸν ἐμὴ διετύγχανεν, τὴν ναῦν ὑπ' ἀνέμου τ πίπτων· ὤχετο

& poſtea in armis ferè ſtetimus, ſemper inſidias quaſpiam ſubueniti. neque id quidem immeritò. Nondum enim occiderat ſol, cùm ab inſula quadã deſerta circiter vigmti viri delphinibus prægrandibus inſidentes nobis adequitabant. Erant autem hi prædones, quos firmos ac ſtabiles ferebant Delphines, perinde ac equi ſubſultantes, & hinnientes. Cùm autem iam propè adſtarent hinc atque hinc diuiſi, nos aridis ſepijs, & cancrorum oculis feriebant. Verùm cùm nos ſagittaremus & iacularemur, non potuerunt ſubſiſtere, ſed magna parte eorũ ſaucia, ad inſulam confugerunt. Circa mediã verò noctem cùm tranquillum eſſet mare, non aduertentes in Alcyonis nidũ miræ magnitudinis incidimus. Erat enim eius circuitus ſtadiorũ ſexaginta. Inſidebat aũt illi Alcyon, fouebatq; oua, nido haud multò maior: quæ cùm auolaret, parùm abfuit quin alarum vento nauem ſubmergeret.

fuga

ὄχλο γοῦν φάνηκε, γοεράν τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ἐποφαινούσης, ἐθεώμεθα πλοῖον μεγάλον, σχεδίᾳ μεγάλῃ προσοικιζόμενον ἐκ δένδρων συμπεφορημένων. ἐπλοῦν δὲ αὐτῷ ὠὰ πανταπόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου εὐρυχωρότερον. ἤδη μὲν οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκραζον. πιλίκιστον γὰρ διακόψαντες ἐκ τῶν ὠῶν, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, ἔκοσι γυπῶν ἀδρότερον. ἐπεὶ δὲ πλοῦς ἀπέσχομεν ἡμῖν ἑκατὸν μάλιστα σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμάσια ἐπεσήμανε· ὅτι γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπερύξατο, καὶ ἀνεβόησε. καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνθαρος, φαλακρὸς ἤδη ὤν, ἀνεκόμησε. καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον· ὁ γὰρ ἱστὸς τοῦ νεὼς ἐξεβλάστησε καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς ἦν σῦκα, καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, ὕπτια. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς

fuga enim se proripuit, edita tristi quadam & lamentabili voce. Nos igitur iam die apparente videmus nidum ingenti naui similem ex arboribus congestum. Inerant autem & ouа, quorum vnumquodque Chio dolio erat capacius. Atqui & pulli iam intus conspiciebantur, & crocitabant. Cùm igitur vnum ex ouis securibus præcidissemus, pullum implumem viginti vulturibus ampliorem eduximus. Vbi verò propè ducentis stadijs à nido digressi fuimus, mira & inusitata prodigia nobis obuenêre. D Nam quæ in prora erat chemiscus, subitò alas emisit, & exclamauit. Porrò gubernator Scintharus cùm iam caluus esset, capillos produxit, & quod est omnium inusitatissimum, ipse malus nauis germinauit, & ramos propagauit, atque in vertice fructum edidit. Erant autem eius fructus fici, & vuæ permagnæ, necdum satis maturæ. Hæc postea quam vidimus,

ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα θεοῖς, ἀφορήτου φαντασίας τὸ ἀκόλουθον τῷ φαντάσματι. ὅπως δὲ σταδίους διελθόντες, εἴδομεν ὕλην μεγίστην, καὶ κάλλιστον, φοίνικάς τε καὶ κυπαρίττων· καὶ ἡμεῖς μὲν ἠκάσαμεν ἤπειρον εἶναι. τόδε δὲ ἦν πέλαγος καὶ ἄβυσσον, δένδροις δεδρυμένον. ἐπεὶ δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δὲ ὅμως, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ ἠχόμεθα, τί χρὴ δρᾶν· ὅτι γὰρ δεῖ τῶν δένδρων πλεῖν ἀνάγκη τοῦτο, φυκιὰς γὰρ καὶ πρόσχημα ὑπῆρχεν, ὅτ' ἀναστρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει· ἐγὼ δὲ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐκείνων, ὅπως ἔχοι. καὶ ἑώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα, ἢ ὀλίγῳ πλείους, πλὴν ὕλην ὅσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν, ἀναβεμένοις πλὴν ναῦν ἐπὶ πλὴν λόφου τῶν δένδρων (φυκιὰς γὰρ ἦν) ὑπερβιβάσαι, ἐς ἀν-

non iniuria turbati ſumus, deos precati vt portentoſam viſionem auerterent. Nondum autem quingẽtis ſtadijs proceſſeramus, cùm videremus ſyluam magnã & frondoſam pinis et cupreſſis. Nos autem arbitrabamur continentem eſſe, verùm erat gurges, cui fundus non erat, arboribus, quæ radices non haberent, totus conſitus. Ipſæ tamen arbores immobiles ſtabant, ac erectæ, ac ſi ſupernatarent. Cùm ergo acceſſiſſemus propiùs, & totã rem animaduertiſſemus, dubitabamus quidnam fieri conueniret. Nam p arbores nauigare haud facilè erat, quòd denſæ ac contiguæ eſſent: neque reuerti facilè videbatur. Itaque aſcendens in altiſſimam arborem, contemplabar quomodo ſe haberẽt, quæ ſequerentur: atq; ſyluã video ſupra quinquaginta ſtadia aut paulò pauciora porrectam, aliumq; vidi Oceanũ ſuccedere. Tũ ibi viſum eſt nobis nauem in arborũ frondes, (erãt enim denſæ) &, ſi fieri

ἐλαύνομεν, εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν, καὶ ὅτως ἐποιοῦμεν· ἐκδήσαντες γὰρ αὐτῶν μάλα μιγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνεμισάμεθα, καὶ ὄντος ἐπὶ τῆ ἐλάδῳ, ἀνιέντες τι τὰ ἱστία, ἐκθαλάττιν ἐπλέομεν, ἢ ἀνέμου πνεύσαντος. ἐπισυρόμενοι. ἔνθα μὲ καὶ τὸ Ἀντιμάχου ποίημα ἦν ἐπῆλθεν· φησὶ γάρ που μακάρων, Τοῖσι δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἱέρχομένοισι. διελθόντες δ' ὅμως τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως ἐκαθεζόντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπεσήμην χάσματι μιγάλῳ, ἐκ τοῦ ὕδατος διεστῶτος γιγνομένῳ καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν ἀπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα. ἡμῖν οὖν ναῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔσχε, παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν βάθος, ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν, καὶ παράδοξον· ἀσήκεν γὰρ

si fieri posset, in aliud mare transferre. quod & fecimus. Nam naue magno fune colligauimus, ac ipsa arbores conscendimus, eamq; ægrè in altũ eduximus. quam cũ super ramis demisissemus, explicatis velis velut in mari vento impellẽte nauigabamus. Hîc & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit. Nam & quodam loco ille ait:

Iis qui syluosum tentant
per cærula cursum.

Superata tamen aliquando sylua ad aquã deuenimus, vbi demissa naui p puram & lympidam aquã nauigabamus, donec ad hiatum quendam magnũ, qui aqua hinc atq; hinc diuisa contigerat, perueni-mus, quemadmodũ in terra à terræmotu nonnunquam voragines fieri videmus. Nauis autem mox detractis velis facilè constitit, quanq; parum abfuit quin in præceps delaberetur. At nos perspicientes videmus voraginem perq; horrendã & incredibilẽ, ad mille ferè stadia patêre. Nã

γὰρ τὸ ὕδωρ, ὥσπερ μιμεῖ σμῆνος. περιβλέποντες δὲ ἐκατὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπῳκοδομημένην, ὕδατι καὶ σωτάμῳ τὰ πλάγια, κατὰ πλῶ ἐπιφάνειαν, ἐκ δ' ἑτέρας θαλάττης, εἰς πλῶ ἑτέραν διαρρέουσαν. προσπλάσαντες οὖν ταῖς ἐφόδοις, κατ' ἐκεῖνα παρεβάλομεν, μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεραιώθημεν, ἔστι προσδεχόμενοι. τὸ ντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πλακός τις πρόσχωις, καὶ νῆσος μεγάλη, ἀτειχίστως οἰκουμένη. ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι, λῃσταὶ ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες δὲ, πρῶτα μὲν ὑδρευσόμενοι, καί τοι καὶ σιτίων λιψόμενοι, εἰ ποθεν δυνηθείημεν· οὐ γὰρ ἔτι εἴχομεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλησίον εὑρομεν, ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ πόρρωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν κατ' ὀλίγον προχωροῦντες, ἐπέσκημεν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς ἐδίωκον, καὶ

aqua velut vtrinq; diuisa stabat. Circũspicientes autẽ ad dextrã videmus procul pontẽ extructũ, aqua duo maria iungente, quãtũ ad superficiẽ attinet, & ex alio mare in aliud defluente. Incumbentes igitur remis ad illud delati sumus, ac multo labore præter spẽ traiecimus. Hinc nos suscepit mare placidũ ac mite, insulaq; non magna, ad quam facilis erat accessus. Hanc autem incolebãt Bucephali, homines feri ac agrestes, cormutiq;, cuiusmodi apud nos E Minotaurum fabulantur fuisse. Descendentes igitur ibamus aquatũ, et si vsquam fieri posset, commeatũ comparaturi. iam enim nobis defecerat. Et aquas quidem illic nõ procul inuenimus, & præterea nihil apparebat, nisi fortasse quòd mugitus creber non longè exaudiebatur. Arbitrati igitur boum esse gregem, paululum procedentes in homines incidimus. At illi vbi nos viderunt, mox insectati sunt, & tres

πᾶς μὲν τῶν ἑταίρων λαμ-
βάνεσιν. οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν
θάλατταν διατρέχομεν. ἔν-
τα μέν τοι πάντες ὡπλισάμε-
νοι (οὐδὲ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμω-
ρήτους ποιεῖσθαι τοὺς φίλους) ἐμ-
πίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ
κρέα τῶν ἀνηρημένων διαρ-
πάζουσι. φοβήσαντες δὲ πάν-
τας, ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομέν
τε, ὅσον πεντήκοντα, καὶ ζῶν-
τας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν,
καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν,
τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σι-
τίον μὲν οὐδὲν, εὑρομεν. οἱ
δὲ ἄλλοι πάντες παρῆσαν ἀπρόφα-
τον τὴν παρουσίαν. ἐγὼ
δὲ οὐκ ἐδοκίμαζον· ἀπὸ λύ-
τρου, ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχρι δὴ
ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφά-
λων πρέσβεις, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ
λύτροις τοὺς σωθησομένους.
σωίεμεν γὰρ αὐτῶν θανόντων, καὶ γοερόν τι μυκωμέ-
νων, ὥσπερ ἱκετεύοντων. τὰ
λύτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ
ἰχθῦς ξηροὶ, καὶ ῥόμμυα, καὶ
ἔλαφοι τέτταρες, πᾶς ἑκάστη
πόδας ἔχουσα· δύο μὲν τοὺς ὀπι-
σθεν,

tres è comitum numero ce-
perunt, reliqui verò ad ma-
re confugimus. Hinc nos
vnà omnes armis instructi
(neque enim socios multos
negligere consilium erat)
irruimus in Bucephalos, quî
iam interfectorum carnes
inter se diuidebant. Ter-
refactos igitur ad vnum
persequuti sumus, & cir-
citer quinquaginta interfe-
cimus, captis ex illis duo-
bus viuis: ac iterum reuer-
si sumus, captiuos nobiscum
trahentes. Porrò commea-
tus nihil offendimus: qua-
re nonnulli suadebant vt
captiui iugularentur. at mi-
hi non probabatur: verùm
vinctos seruaui, donec le-
gati à Bucephalis repete-
rent, redimerentque capti-
uos. Intelligebamus autem
eos ex nutibus, & tristi quo-
dam mugitu quē edebant ve
lut supplicantes. Erat autem
redemptionis precium, multi
casei, & sicci pisces, & cepe
cum ceruis quatuor, quorum
vnicuiq; tres duntaxat essent pedes: duo quidem in parte po-

σθν, οἱ δ πρόσω ἰσ ἕνα συμ-
πνεύσαντες. ἐπὶ τούτοις ἀφθόν-
τις τὸς σωεληλυμμένους, καὶ
μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες,
ἀνήχθημεν. ἤδη γ ἰχθύες τι ἡ-
μῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνια πα-
ραπίτνα, καὶ ἄλλα, ὁπόσα
γῆς πλησίον ὄντος, εἰωθότα
πρὸφαίνεσθαι. μετ' ὀλίγον δ
καὶ ἄνδρας εἴδομεν, καινῷ
τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους.
αὐτοὶ γὰρ, καὶ ναῦται, καὶ
νῆες ἦσαν. λέξω δ τοῦ πλοῦ
τὸν τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐ-
πὶ τοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες
τὰ αἰδοῖα (μεγάλα δ φέ-
ρουσιν) ἐξ αὐτῶν ὀθόνιον πε-
τάσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τοὺς
ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμ-
πίπλανται τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον.
ἄλλοι δ μετὰ τούτους, ἐπὶ
φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαν-
τες δύο δελφῖνας, ἤλαυ-
νόν τε, καὶ ὑπεδέχοντο· οἱ δ
προϊόντες, ἐπισύροντο τοὺς
φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἠ-
δίκουν, οὔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε καὶ ἁρπα-
κῶς, τὸ εἶδος τοῦ ἡμετέρου
πλοίου θαυμάζοντες, καὶ πάν-
τοθεν περισκοποῦντες. ἐπὶ-

steriore: nã qui in anteriore erant, in vnum concreuerãt: His cõditionibus redditis captiuis, vnum tantũ diem commorati recessimus. Iam inde nobis pisces apparebãt, & aues prætervolabant, & eiusmodi alia, quæ terræ vicinæ signa solent esse, occurrebãt. Neq; verò multò pòst homines vidimus, qui nouo & insolito more arte nautica vterentur. Ipsi enim simul et nautæ & naues erant. Libet aũt nauigationis modum indicare. Resupinati super aquã iacebant, erectis in altum pudendis: nam illa grandia ferunt. ex illis linteũ extendebãt, & manibus pedem tenebant, ac incidente vento nauigabãt. Post hos & alij suberib. insidẽtes, iunctis duobus delphinis remigabant equitabãtq;, alij præcedentes subera trahebant. Hi nulla nos iniuria affecêre, neq; fugerũt, sed intrepidè et pacatè vehebantur, nauis nostræ figuram admirati, & vndique circumspectãtes. Sub vespe-

ram

ραις ἦλθε, προσήχθημεν νήσῳ
μεγάλῃ, κατῳκεῖτο δ' ἄυτη
ὑπὸ γυναικῶν, ἃς ἐνομίζομεν,
Ελλάδα φωνὴν προϊεμένων.
προσήειμεν γὰρ, καὶ ἠσπαζόμεθα,
καὶ ἀσπάζοντο, πάνυ ἱλαρικῶς
κεκοσμημένων, καλαί πᾶσαι,
καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τοὺς χι-
τῶνας ἐπισυρόμεναι. ἐγὼ μὲν οὖν
ἥσθην καὶ ἐκαλέσατο Καβαλοῦσα, ἡ
δὲ πόλις ἄυτη, Υδαμαρδία.
λαβοῦσαι δ' ὅμως ἡμᾶς αἱ γυναῖ-
κες, ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε,
καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μι-
κρὸν ἕστηκα (ἐπὶ γὰρ χρηστὰ ἐμαν
τεύομαι) ἀκριβέστερόν τι σκο-
πήσων, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώ
πων ὀστᾶ, καὶ κρανία ἀνάμεσα. καὶ
τὸ μὲν βοὴν ἐκάνας, καὶ τὰς ἑ-
ταίρους συγκαλέσων, καὶ ἐς τὰ
ὅπλα χωρεῖν ἐκ ἐδοκίμαζον·
προχειρισάμην δέ τι τῶν μα-
χαίρων, ὡς ἀνύξων αὐτὴν,
ἐξαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων
κακῶν. μετ' ὀλίγον δέ, ἐξ ἕ-
νης ἐξανυσμένης, εἶδον τὰ
σκέλη γυναικὸς, ἀπ' ὄνου ὁ-
πλάς. καὶ δὴ σπασάμην τὸ
ξίφος, συναμβάντα αὐτῷ,
καὶ

ram autem appulimus ad in-
sulam non admodum ma-
gnã, quæ, vt arbitrabamur,
à mulieribus Græca lingua
loquẽtibus habitabatur. Nã
nos accesserunt, & excepe-
runt, salutárunt́q, meretriciè
admodũ comptæ ornatæq,
ac formosæ omnes ac iuuen-
culæ, talares tunicas secũ tra
hentes. Insulæ quidem nomẽ
erat Cabalusa, ciuitatis ve-
rò Hydamardia. Susceperũt
itaq nos mulieres, & secum
quemq singulæ abduxerunt,
ac hospitem fecerunt. Ego
verò cunctabundus substiti.
nihil enim fausti ominabar:
circunspiciensq diligentiùs,
video multorum hominum
ossa, & caluas passim iacẽ-
re. Vt autem clamorem su-
scitarem, & socios conuoca-
rem, ac ad arma prosilirem,
non placuit: verùm accepta
in manus malua, emixè ora-
bam eam, vt ex præsentibus
malis euaderem. ac paulò
pòst cùm ministraret hospi-
ta, vidi non mulieris crura,
sed vngulas asini. Ibi mox & eam educto gladio corripio,

καὶ λύσας, περὶ τῶν ὅλων
ἀνέκαινον. ἡ δὲ, ἄκουσα μὲν,
ἀπεδέδει ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶ-
ναι θαλασσίους γυναῖκας,
Ονοσκελίας προσαγορευομέ-
νας, προφὴν δὲ ποιεῖσθαι τὰς
ἐπιδημούντας ξένους· ἐπει-
δὰν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐ-
τοὺς, συνευνηθέντας, λοιμω-
μένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας
δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέ-
λιπον αὐτοῦ δεδεμένην, αὐ-
τὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ στέ-
γος, ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταί-
ρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλ-
θον, τὰ πάντα ἐμηνύομεν αὐ-
τοῖς, καὶ τότε ὀστᾶ ἐδείκνυον,
καὶ ἦγον ἔσω πρὸς τὴν δεδε-
μένην. ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐ-
γένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν. ὅμως
δὲ τὸ ξίφος τῆς εἰς ὕδωρ κα-
θῆκα, περιῶμεν· τὸ δὲ αἷμα
ἐγένετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν
κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν.
καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπήγαγε,
τήν τε ἤπειρον ἐκβλεπόμε-
νοι, ἐκάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ
κειμένην. προσπλεύσαντες
δὲ, καὶ προσδεξάμενοι, περὶ
τῶν μελλόντων ἐσκο-

& vindictam de omnibus interrogo. Illa autem, etsi inuita, fassa est tamen se mulieres esse marinas, quae Onosceleae appellantur, vesciis peregrinis hospitibus. Vbi enim, inquit, eos iam temulentos reddidimus, illis concumbentes, dormientes inuadimus. Haec postquam audîssem ego, illam quidem vinctam reliqui, verùm supra tectum ascendi ipse, & vociferabar, comitesq; conuocabam. Qui vbi conuenissent, illis totam rem indicabam, & ossa ostendebam, atque intrò ad vinctam ducebam. At illa protinùs in aquam versa est, & euanuit. ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illaq; mox sanguis effecta est. Ocyùs igitur nauem repetentes abnauigauimus. Hinc postquam illuxit dies, conspecta terra, coniecimus esse eam, quae nostro orbi opposita est. Procidentes itaque, atque precati, quid esset futurum dispiciebamus.

Quibus-

καὶ τοῖς μὲν ἡδονὴ ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ὀπίσω ἀναφέρειν· τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτῇ καταλιπεῖν, ἀναλαβόντας δὲ εἰς τὴν Μισόγαιαν, παραβλῶαι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπιπίπτει, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος ἡμῖν ἀφανῆ ἐποίησεν. ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἔκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν, ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν, τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συμβάντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν τοῖς νήσοις, καὶ ἐν ᾗ ἄειρα, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐν ᾗ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρά τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ τοῖς Ονοσκελίαις· τάδε ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν τοῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

Quibusdam autem placebat aſcendere duntaxat, & rurſum redire: aliis verò illic relicta naui, ad terræ meditullium proficiſci exploratũ incolas. Interea cũ hæc cogitaremus, oborta vehemens tempeſtas, nauẽ littori impactam cõminuit. Nos verò ægrè enatauimus, armis, & quod quiſq; poterat, ſecũ correptis. Hæc autẽ & huiuſmodi fuêre, quæ mihi, donec ad alteram terrã venirem, contigêre, nimirum quæ in mari, & inter nauigandum, in inſulis, & in aëre, & quæ poſtea in ceto, & cum ab illo exîſſemus, quæ apud Heroës & Somnia, poſtremò quæ apud Bucephalos, & Onoſceleas: cætera autẽ quæ in terra acciderũt, ſequentibus libris enarrabo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Momo placuit.] *Lucianus hîc alludere videtur ad id quod de Momo ſcripſit Ariſtoteles de partibus animalium libro 3. eum naturam incuſaſſe, quòd bobus cornua in capite, non in armis potius addiderit, videlicet quòd vehementiùs poſſint ferire. Idem Lucian. in Nigrino: Momus, inquit, reprehendebat*

tauri artificē Deum, qui nō præposuisset oculis cornua. Is aūt reprehensionis cōuitijq; Deus apud priscos fuit habitus, quādo etiā vitijs, morbisq;, & multis etiā pestib. sua illi præfecerunt numina. Hunc Hesiod. poëta in Thegonia Noctis filiū prodidit, absq; genitore. *b* Galatheæ Nereidi.] *Nerei filiæ, quæ dicitur quasi lactis filia Galathea.* *c* Tyró.] *De ea habes Dialogū, inter Deorum dialogos Neptuni & Enippei: Item in Philopatre.*

d Ad protā aūt.] *Proditum est à veterib. poëtis, esse quasdam in Oceano insulas, ad quas post mortē deferantur eorū animi, qui sanctè religioseq; vixerint. Ibi eos inter se iucundissimè ac suauissimè viuere, in amœnissimo quodā prato, quod vēmea florū oculis naribusq; gratissimorū varietate perpetuò distinctis picturatumq; sit. Nunquā non illic nitere cœlū, frondere arbores, pubescere herbas, ridere omnia, spirare assiduè mollissimos fauonios, quorū flabellis arborū comæ leniter ventilatæ, placidissimo murmure aurib. blandiantur. Eò accedere innumerabilem vim ac copiā immortaliū auicularum, quæ vsq; & vsq; liquidissimos cantus tenui gutture funditantes, intimos audiētium sensus incredibili voluptate permulceant. Pratū ipsum perēnibus riuulis variè intersecari, quorū aqua nitidissima ad versicolores lapillos molliter fracta & allisa susurrū efficiat dulcissimū. Ita, qua flosculorū ambrosios odores exhalantiū suauitate, qua Zephyrorū viridantib. arborū ramis illudentium sibilo, qua volucrū concentibus, quā blando murmurantiū riuulorū strepitu beatas illas mētes indesinenter hilarari. Ergo alios ad Orphei, Amphionis ve lyram choreas agere, alios psallere, alios corollas texere, alios in herba fusos, qua tellus tremulis laurorū ac myrtorū opacatur vmbraculis, iucundissimos sermones conserere. Humū ipsam opū suarū prodigā, sine vllo cultu, ter quotquot annis, vbertate summa alimētorū copiā eis suggerere, ac subministrare. Hæc aliaq; similia de insulis beatorū post Homerū alij poëtæ, atq; Lucianus noster hīc & de Luctu, vt dixi, fabulātur. Imò Lucianus summa festiuitate hanc fabulā repræsentat & eludit.* e Regnare in ea Cret. Rhadā.] *Rhadamāthy Lycia rex, filius Iouis ex Europa, Minoi & Aeaci frater, vir iustissimus. Vide Virg. 6. Aen. & Seruium in eundē.* *f* De Aiace Tel.] *Occubuit ad Troiā, vt scribūt, Sophocles in Aiace & Cretēsis Dictys in hist-*

ria

ria belli Troiani. g Theſeo al. eſſe mul.] *Theſei plures mulieres fuiſſe ſcribit Plutar. in ipſo Theſeo.* h Hi corpora non hab.] *Hoſpites neminẽ omnino vident, ſentiunt tamen ingentẽ cõcurſum fieri ad littus, hominũ congratulantiũ ijs qui recentes venerunt, eosq; maxima cũ latitia excipientium.* i Qui Elyſius voc.] *In quo animas boni meriti antiqui trãſire exiſtimabãt, & beatorũ inſulas eſſe dicebãt, vt autor eſt Seruius.* k Cũcta aff. yẽti.] *Homerus Fauonium inter oẽs ventos admodũ ſerenũ flare per cãpos Elyſios dixit.* l Homeri verſ.] *Nullius opera in tãta celebritate & laude fuerũt apud veteres quàm Homeri, ita vt maxima rediret fama ad eos, quos in ſuis ſcriptis vel ſemel nominaſſet. Eius ſunt duo præcipua poëmata, Ilias & Odyſſea. in hac Vlyſſis deſcribit errores: in illa verò bellũ Troianũ, ac potiſſimùm Achillis geſta. Homeri aũt poëmata quanti fecerint Athenienſes, quãq; vtilia eſſe ad inflãmandos honeſtatis ac dignitatis amore animos iudicârint, hinc exiſtimari licet, quod legẽ tulerunt, vt quinto quoq; anno in Panathenæis, eius vnius ex omni poëtarũ numero carmina publicè canerentur. Ita enim cogitabant, leges præcipere quidẽ, quid faciendũ, fugiendũq; ſit, ſed, propter breuitatẽ, non docere: at poëtas, qui vitâ hominum imitantes, res præclarè & fortiter geſtas copioſè exponerẽt, easq; propemodũ ante oculos cõſtituerent, aptiores eſſe ad perſuadendũ. Similẽ honorẽ habuerũt Aeſchylo, vt diximus, aduerſus Indoctũ inferiús.* m Steſichorus, & ipſi Hel. recõ.] *Steſichorus poëta propter Helenæ vituperationẽ oculis captus nõ prius, niſi placato palinodia oblaſo numine, videre potuit. De eo in Macrobijs.* n Oẽs quidẽ ſemideos.] ἡμιθέους .i. *ſemidei nõ integri dij, neq; homines, ſed altero parẽte diuino, altero humano: aut ſemidei, ratione virtutis, qua ſupra humanã naturã aſcendebãt pximè ad diuinã: vel, qui in natura humana, virtute diuina præditi erãt. Tertullianus quatuor Gentiliũ deorũ differẽtias fuiſſe ſcripſit: quorũ quidã ſelecti, & maiorũ gentiũ dij vocati ſunt: quidam ſemidei & heroës: quidam medioxumi: & quidam ſemones. Selectos deos credidit antiquitas eos, quib. maior ineſſet poteſtas, & 24. excogitauit hiſce nominibus: Iupiter, Saturnus, Ianus, Apollo, Genius, Mercurius, Mars, Vulcanus, Neptunus, Cupido, Orcus qui dicitur Pluto, Liber pater. Duodecim dearum ſelectarũ nomina: Iuno, Tellus, Ceres, Lucina, Diana,*

Minerua, Venus, Vesta, Thetys, Bona dea, Isis, Themis. Semideos vocârunt antiqui viros probos, & fœminas sanctimonia vitæ spectabiles: vt Aesculapium, Herculem, Romulum, ex hominibus assumptos in cœlum. Semones verò dixerunt, qui à lunari globo & à media aëris regione potens in terram imperium habent, & dominium in reliquas creaturas: quales fuerunt Vertumnus, Hippo, Priapus. Medioxumos nũcupârunt eos, qui mediocris essent potestatis, & minorum Gentium dij, quorum numerus planè fuit incognitus. Nam eò superstitionis deducta fuit antiquitas, vt cuilibet numini, elemento, herbæ, radicibus arbori & fructibus terræ, deum assignauerit. Syluis & nemoribus quatuor deos attribuerunt: Faunos, Panes, Satyros & Syluanos. o Deo affirmant.] *Iupiter in Bii accusato Homerum vocat cæcum & præstigiatorem. Therſites itidem in Mortuorum dialogis. Martianus lib. 1. de nuptijs Philologiæ, cæcutientem Mæonium dixit. Alij adeò pauperem fuisse dicũt, vt non esset illi vnde sumptus puero à quo duceretur, impenderet. Fecit nominis eius claritas, vt quem viuum, rebusq; omnibus egentem nemo agnouerit, nunc multæ Græciæ vrbes certatim sibi vendicent, adeò vt quibus potissimùm credere debeamus, non facilè fuerit discernere. Quod etiam testatur Cic. pro Archia:* Homerum, *inquit, Colophonij ciuem esse dicunt suum, Chij suum vendicant, Salaminij repetunt, Smyrnæi verò suum esse confirmant. Itaq; delubrum eius in oppido dedicauerunt. Multi alij prætereà pugnant inter se, atque contendunt. Extat de ea re distichon Græcum apud Gell. lib. 3. cap. 11.* p Euphorbi nomine.] *Troianus fuit adolescens Panthi filius, fratris Hecubæ, teste* Homero *Iliad. 17. Interfectus à Menelao. Eum fuisse tempore belli Troiani dixit Pythagoras: vt est apud Laërtium in Pythagora, & Ouid. lib. 15. Metamor.* q Pauonum pennis.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos posuisse dicitur. Ouid. in fine 1. Metamorph.* r Impiorum loco plecterentur.] *Sceleratorum. Impius autem dicitur in deos, in patriam, & in parentes. Cic. 3. Tusc. Qui in parentes vultu nubilo, irato, acerbo, importuno est, quamuis eos, neque dicto, neque facto vllo lædat, is impius est: qui verò parentes pulsat, aut necat, maximè impius est.* s Phalaridem Agrigentinum.] Hic Agrigen-

Agrigentinorum tyrannus, cui Perillus taurum aeneum fabricauit, quo impositi noxij dum torrerentur, tauri mugitum reddebant. Tandem vniuersa Agrigentinorum multitudo in eum impetum fecit, quòd nesciret modum pœnis statuere. De eo Seneca lib. de Clem. 2, c. 4. Illos ergo crudeles vocabo, qui puniendi causam habent, modum non habent, sicut in Phalari, quem aiunt non quidem in homines innocentes, sed super humanum ac probabilem modū seuisse. Huius meminit quoque idem Seneca lib. de Ira 2. t Et Busiridem Aegyptium.] *Busiris rex Aegyptiorum Neptuni & Libyæ filius, qui Thrasij consilio hospites immolabat incognitos, & nullius criminis reos, vt eorū sanguine pluuiam eliceret, cuius penuria Aegyptus nouem annis laborauerat: tandem ab Hercule interemptus, vt quidam tradunt. Nam Strabo lib. 17. fabulā esse putat, quod de eo memoriæ proditum est. De eo Seneca eodem lib. de Clementia 2. c. 4. Crudelis qui ignotos homines & obuios, non in compendium, sed occidendi causa occidunt, nec interficere contenti, seuiunt: vt Busiris ille.*

u Diomedem Thracē.] *Diomedes rex Thraciæ, dum equos suos humana carne aleret, in Tyrida oppida truculētus, ab Hercule equis ipsis ad deuorandū obiectus est. Ouid. 9. Metamorph.*

Quid quū Thracis equos humano sāguine pingues
Plenaq; corporibus laceris præsepia vidi?
Visaq; deieci? dominūq;, ipsosq; peremi?

x Scironem.] *Latronem insignem, qui proximos Megaris scopulos insidens, in viatores prætereuntes nullo non crudelitatis genere seuiebat. Hunc tandem Theseus dicitur occidisse.* y Et Pityocampten.] *Schinin insignem latronem, qui circa Isthmi initium, teste Pausania, miro crudelitatis genere seuiebat. Apprehensas enim piceas in terram flectebat, & quos pugna vicisset, hos alligatos sinebat in aërem efferri, quocirca cum vtraque arbor alligatum ad se traheret, vinculiq; nodus in neutram laxaretur partem, sed vtrinque pariter conuelleret, eueniebat, vt qui alligatus esset, laceraretur. Eodem pacto ipsum quoq; Schinin Theseus dilaniauit, viamq; quæ ex Trœzene Athenas ducit, latronibus infestam, tutam reddidit. Ouid. lib. 7. Aen.*

Occidit ille Schinis, magnis malè viribus vsus. *Pityocampte, hoc est, pinuum incuruator appellatus est etiam in*

apologia

apologia contra eum qui dixerat: Prometheus es in verbis, in fine. Z Admonuit autē.] *Cùm ex insulis fortunatis dimitteretur, fingit se à Rhadamantho admonitum, tria obseruant. Ne gladio ignem diuerberaret, siue dissecaret. Quid autem istud sibi velit, apud Pythagoram, non facilè fuerit augurari. D. Hieronym. atq; etiam Cyrillus, impudentē, ac ira percitū animum, verborum asperitate (is enim gladius est) non esse lacessendū exponunt. Diogenes, potentiorum iracundiam non incitādam interpretatur, cui sententiæ subscribit etiam Plutarch. Et Horat. cùm in Sermonibus dixit:* Atq; ignem gladio scrutare, *nihil aliud sibi voluit, nisi admonere nos, ne magnorum hominum indignationem aduersus nos prouocaremus, lacesseremúsve. Lucianus, Basilius & Plato, rem quæ neq; vsui, neq; efficaciæ respōdere possit, non solicitandam attendendámve, hinc significari arbitrati sunt. Cui similia hæc,* Aquam in mortario tundere, & *laterem lauare. De quibus vide Erasmum nostrum.* A Maxima verò omniū.] *Lucianus hîc cùm in campis Elysijs, diuersa nocentium genera grauissimis pœnis affici, se vidisse referat: acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait, quorum Herodotū Ctesiamq; principes ponit, facetissimè æquo, sed id animo spectasse subiungens, quippe qui nullius sibi mendacij esset conscius. Idem etiam in eo Dialogo, qui φιλοψεύδης ἢ ἀπιστῶν inscribitur, veteres Græcos, præcipueq; Herodotū Ctesiamq; Cnidium, atq; hos superiores: & Homerum denique etiam scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos quibus sua ipsi recitabant, sed ad posteros quoque, quasi per manus tradita, pulcherrimis verbis metrisq; seruata peruenirēt. Luciani de ijs scriptoribus iudicium non est improbandum, cùm & alij Græci complures in eadem fuerint sententia: Strabóq; ac Diodorus Siculus, non semel eos nugatos asserit.* B Et vix à Leucothea.] *Cic. lib. 3. de Nat. deor. Quid deinde? Ino dea dicetur, quæ Leucothea à Græcis, à nobis Matuta dicit, cùm sit Cadmi filia.* C È medio sublatus sum.] *Quomodo verò id factū sit, Didymus satis succinctè refert: ait enim:* οἱ νεώτεροι τὰ περὶ τηλίγονον ἀνέπλασαν, ὅτι κύκνης καὶ ὀδυσσέως ὡς δοκεῖ κατὰ ζήτησιν τῆς πατρὸς εἰς ἰθάκην ἐλθὼν ὑπ' ἀγνοίας παρὰ τῆς μητρὸς ἀναιρεθεὶς συγγνώσεως τυγχάνει. *Recentiores hæc de Telegono Cyrcei*

Cyrces Vlyßiq; filio dicta confinxerunt, qui cùm ad quærendum patrem in Ithacam eſſet profectus, eum per ignorantiam turturis oſſe occidiſſe exiſtimatur. Vlyßis mortem magis explicitè nobis exponit ſeptimus Dictys Cretenſis de bello Troiano liber, in cuius calce hæc de ea re legimus: Vlyſſem nempè frequẽtibus auguriis somnijsq; territum, quòd à filio ſibi timeret: propterea q; Telemachum in Cephalonia campos relegaſſet. Telegonum ex eo, & Cyrcæ genitum, ab Aeæa inſula, vt patrem cognoſceret, veniſſe. qui cùm ab Vlyßis cuſtodibus aditu ad patrem prohiberetur, eorum q; nonnullos trucidaſſet, ab Vlyſſe ad clamoris nuncium excitato, lancea petitus, fatum quidem ipſe euitauit: haſtili autẽ cuius ſummitati marinæ turturis os præfixerat, patrem inſcius interfecit. D Nam qui in prora erat cheniſcus.] *De cheniſco nauis meminit idem Lucian. in Nauigio ſeu de Votis, vbi nos plura.* E Minotaurum.] *Fuit is Minotaurus ex adulterio Paſiphaës, & Tauri, qui ſcriba Minois fuit, genitus, ac propter ignominiam in Labyrintho concluſus à Minoë. Hinc poëtæ finxerunt, Minotaurum monſtrum quoddam eſſe, quod ex homine tauroq; natum.*

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. LEXIPHANES:

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DEridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos iſtos, & affectatores obſcuri atque inuſitati ſermonis, qui dum verbis plerunque obſoletis, & ab vltima vetuſtate repetitis, interdum etiam nouis, & à ſe confictis, omnia obſcurant, & quaſi quibuſdam tenebris inuoluunt, egregiè eloquentes ac docti perhiberi cupiunt: ficto ad hoc exemplo Lexiphanis cuiuſdam. quẽ dialogum quendam ad imitationem (vt ipſe quidem videri vult) ſympoſij Platonis compoſitum, recitantem introduxit, adeò ineptum atque ridiculum, vt propter verborum obſcuritatem, quæ tamen eiuſmodi ſunt, vt vix ab ipſis illis antiquę comœdię ſcriptoribus, ex quibus pleraque ea deſumpta ſunt, ſi redeant, intelligi ſatis poſſe videantur: res quoque & ipſum argumẽtum eiuſmodi

cluſmodi ſint, vt non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit, affectatores iſtos, dum non res quas dicant, ſed verba ad quæ res accõmodent, quærunt, in vtroq; pariter ridiculè ac ſtultè ſeſe dare ſolere. Subijcit tamen ad finem paræneſes quaſdam, quibus eundem hunc Lexiphanem, rectam eloquentiæ ac ſtudiorũ bonorum rationem edocet: quale quiddam infrà quoq; in Rhetorũ didaſcalo facit, vbi duplicem ad eloquẽtiam comparandam viam proponit: alteram aſperam quidem, ſed veram ac rectam: alteram autem compendioſam ac facilem, ſed ad nouum atque affectatum iſtud genus, cuius exemplum hìc proponit, ducentem. Semper autem hoc hominum genus apud omnes odio habitum fuit. Quid enim deteſtabilius, quàm id quod omnium præſtantiſsimũ à natura accepimus, & quo ſolo à cæteris animantibus differimus, ita corrũpere ac deformare, vt iam neq; effectũ amplius ſuum habeat (quem enim moueant aut doceant non intellecta?) neque ad id adhiberi queat, ad quod ab initio comparatum eſt? Proinde & olim legimus Auguſtum Cæſarem ob hoc vitium Mecœnatem & item Caium nepotẽ reprehendere ſolitum: & apud Athenæum irridentur cùm alij quidã, tum Dionyſius, qui virginem μειρακυδριον, & bouem γαϱόταυ, & porcum ἴαχχον, & alia id genus nouis atque affectatis verbis dixiſſet. Noſtra quoque ætate Dialogus Oſcorum atque Volſcorum ille, indicio eſt quantum ab hoc dicendi genere, doctorum ingenia ſemper abhorruerint. Porrò quod ad verſionem attinet, equidem veniam à lectoribus precor audaciæ, huius meæ, qui ſcriptum adeò tenebricoſum, & alicubi (vt videtur) non ſatis integrum quoque, vertendũ mihi ſumpſerim in tanta veterum authorũ paucitate atque penuria, ſine quibus pleraq; intelligi hìc recte nõ poſſunt. Quòd ſanè haud vnquã facturus fuiſſem, niſi inſtituti operis, & amici eius cui hanc operam locaui, maiorem quàm famæ rationem habendam putaſſem.

Nam

Nam illud ingenuè fateor, me nõ pauca planè adhuc affecutum non esse, & pleraq; per coniecturas & modica quædam vestigia incedendo, leuiter, & quasi per quandam trãsennam, vt dicitur, magis aspexisse quàm deprehendisse. Ob quæ etiam si reprehendendus fuero, illud tamen non omnino contemnendum effecisse me puto, quòd per hoc alijs ac doctoribus quibusdã ansam inuestigandi atque vltrà contendendi præbuisse videor. Neq; verò illud me latet, quòd hoc argumẽtum non simplicibus verbis vertẽdum atq; tractandũ fuerat, & quòd simili aliquo dictionis genere ludendum, & Græcis respondendum erat, propterea quòd hic nihil aliud quàm verba, & eorũ siue antiquitas siue obscuritas spectanda veniant, rebus ipsis ne tantillum quidem eos qui hæc Latinè legant, iuuantibus. Sed tamen cùm in eo genere ipse mihi nihil tribuam, neque me dignũ aliquid præstare posse videam, malui equidem quibuscunq; verbis ac modis reddere hæc: cætera autem quæ ad ludum & festiuitatem pertinẽt, illis relinquere, qui & ingenio plus valent, & in eo genere aliquando periculum fecerunt.

Λυκίνε, Λεξιφάνες, καὶ Σωπόλι.

LVCIANVS.

Εξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. Λεξ. νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, γράμμα ὄζον τετιηὸν τ' ἡμῶν μοχλιόων. Λυκ. ἤδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λε. οὐ λέγω, οὐδὲ αὐχμὸν εἶπον. ἀλλ'

Exiphanes, formosus ille, cum libro scilicet. LEX. *Per Iouem, Luciane, scriptum est hornum quoddam meorum, calidum adhuc.* LVCIA. *Iam enim quippiam de squaloribus nobis scribis?* LEX. *Haud equidem. Neq; verò squalorem dixi,*

ἀλλ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς ἔτω καλεῖν· σὺ δὲ πυξινόδυμα ἔοικας ἴχνη ὦτα. Λυκῖν. σύγγνωθι, ὦ ἑταῖρε· πολὺ γὰρ τοῦ ἀῤῥυθμοῦ τὸ εὐρυθμὸν μετίχει. ἀλλ' ἄπιθί μοι, τίς ὁ νῦς τῷ συγγράμματι; Λυ. ἀντὶ συμποσιάρχου τὸν Ἀρίστωνος ἐν ἀδῷῷ. Λυ. πολλοὶ μὲν οἱ Ἀριστῶνες, σὺ δὲ, ὅσον ἐκ τοῦ συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν. Λι. ὀρθῶς ἀκήκοας· τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς ἔπος παντὶ ἀνόκτορον ἂν εἴη. Λυ. ἐκ δὴ ὀλίγα μοι αὐτὸν ἀνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπηλπισμένως τῆς ἐπάσεως· νικτάρου γάρ τινος ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ. Λι. ἆρ' ἔρωνα πιθοῖ καταβαλεῖ, σὺ δὲ ἐνώτα ποιήσας τὰ ὦτα, ἥδιον ἄκουε· ἀπίθι δὲ ἡ ἐπιβύστρα, ἡ πυξίνη. Λυ. λέγει θαῤῥῶν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, Κύψελός τις, ἢ Περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται. Λι.

sed venustas quædam est scriptum adhuc recens: ita appellare: Tu autem videris aures sordibus oppletas habere. LVC. Ignosce, amice: nam multum differentiæ inter se habent calor & squalor. Sed dic mihi quódnam argumentum scripti istius est? LEX. Conuiuium in eo vicissim instituo contra Aristonis illud. LVC. Multi quidem Aristones sunt: sed tu, quantum ex sympotio colligere licet, Platonem videris mihi dicere. LEX. Rectè sentis: cæterùm quod dicitur, vt facilè cuiuis alteri inexplicabile fuisset. LVC. Proinde mihi pauca ipsius libri recita, vt ne omnino expers sim epuli istius. Nectar enim quoddam pocillaturus ex ipso nobis esse videre. LEX. Cauillatorem igitur hunc abs te in humum proïce. Ipse verò auribus factis permeabilibus, ausculta iam: absit autem obturatrix ista Cypselis. LVC. Dic audacter. Nam mihi quidem neq; Cypselus neq; Periander in auribus residet.

LEX.

Λε. περὶ δὲ μέλλῃ, ὅπως ἐμπεράνομαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν λόγον, ἀ ἄρχὸς γε ἐσί, καὶ πολλὰ τὴν εὐλογίαν ἐπιδανύμενον, καὶ ἀκρίβειαν, ἔτι δὲ ἀκμαιότερον. Λυ. ἔοικε τοιοῦτός τις εἶναι, οὐκ ἄγαν, ἀλλ' οὐδὲ φαῦλος τὶς. Λεξ. ἔπειτα δειπνήσομεν, ἔπειτ' ὀψὲ Καλλικλῆς; ἔπειτα τὸν δειλινὸν περιδιατριψόμεθα ἐν Λυκείῳ. νῦν δ' ἤδη καιρός ὅτι χρίεσθαι τὸ ἀπόγευμα, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην θέρμην, καὶ λουσόμεθα ἀρτοσιτεῖν· καὶ ἤδη γε ἀκριβῶς ἐσπέρα, ὦ πᾶν, ἐλαγγιδία μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φωσφόρια καὶ ῥύμματα ναυσουμένῳ ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τὸ πίλημα κομίσαι· ἴσως δὲ καμάξῃ παρὰ τὴν ἐγγυθύραν δύ' ὀβολῶ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξίφανες; ἢ ἀπιὼν ἐπὶ σαυτοῦ; χαῖρε, ἐγὼ δ' ἐγὼ, φίτυλλαι λεπτῶν· οὐκ ἀπόρως τι γὰρ ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν φάμιν μαλακίζομαι, ἐπ' ἀσφάλτου ὀχηθείς· ὁ γὰρ

LEX. *Aduerte itaque interea quo pacto peragam, Lycine, orationem an ea principium commodum vtique habeat, ac multum eloquentiæ præ se ferat, stylo haudquaquam trito atque obuio cõpositã, præterea autem & verbis bonis ornata.* LVC. *Apparet huiusce modi esse, præsertim tua cùm sit: sed incipe tandem.* LEX. *Proinde cœnabimus postea, inquit Callicles. Exin vespertinum illud (quod solet) in Lycéo obãbulabimus. Iam nunc autem tempus est vngẽdi, pro meridiano atq; æstiuo more, & ad Solis splẽdorem apricãdi, ac postquã lauerimus, panem esitandi. Atque adeò abeundum iam est. Tu verò puer strigilem mihi, ac vestem pelliceam, linteaq;, & saponem, vt mittas in balneum, atq; ablutoriam vt afferas. Habes autẽ humi iuxta armariolũ duos obolos. Sed & tu quid ages, Lexiphanes? Veniesne, an ampliùs hîc demoraberis? Tum ego: Iam olim, inquã, lauaturio. Nã & ægrè incedo, & ex ijs quæ circa anũ sunt, malè habeo, mula clitellaria vectus videlicet.*

ὁ γὰρ ἀσραβλάτας ἐπισπερχὴς, καί τοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀπὸ κῆπον αὖθις ἐκ ἀκμὴς ἐπ' ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας λιγυείζοντας τὴν θρηνῳδὸν, ὡδὴν, τὸς ἔτάφον τὸν ἐμὸν πατρὶ καταστενάζοντας. συνυμβωρυχήσας ἔν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῶσι τὰ ἄνδηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχαροπονήσας, ἐκείνους μὲν ἀφῆκα, τῦ τι κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἦν. οἶδα δὲ, ὡς ἐν κρύει σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀρώματα, σκόροδά τι εὗρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα. καὶ γναπάλλος τινὰς ἀνορύξας, καὶ τ' σκανδίκων καὶ βρακάνων λαχανισάμενος ἔτι δὲ κάχρυς πειάμενος, (οὔπω δὲ οἱ λαμῶνες ἀνθοσμίαν ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν) ἀνατιθεὶς ἐπὶ τὸν ἀσράβλον, ἐβάρρουν τὸν ὄρρον. καὶ νῦν βαδίζω τι ὀδυνηρῶς, καὶ ἐδίω θαμὰ, καὶ μαλακῷ τὸ σῶμα, καὶ ἱδρῶσα διανύσαι ἐν ὕδατι ἐπιπολάσον.

Approperabat enim mulio, tametsi claudicaret ipse. Sed & in ipso agro absque labore non fui. Deprehendi enim operarios cantillantes æstiuam cantionem, eos nimirum qui patri meo sepulchrum extruebant. Postquam igitur cũ illis vnà fodissem, & cum ijs quoque qui ripam aggerebant, ipse parumper manum operi admouissem: illos quidem reliqui & frigoris causa, & quia vredo quædam erat. Scis autem quòd in frigore vehementi vredines generentur. Ego verò obambulans culta agrorum, etiam allia reperi inter ipsa enata. Ac terræ clauis aliquot effossis, Scanarijsq; herbis & Bracanis esui collectis: ptereà & hordeo coëmpto (nondum autem prata floreſcentibus vitibus fragrabant, vt pedibus incedere liceret) sublatus in mulam, attriui summum podicem. Et nunc ex eo ægrè & cum dolore incedo, & sudo frequenter, & corpore langueſco, opúsque habeo quàm plurimùm in aqua pernatare.

Iuuat

χάρμα δὲ, μετὰ κάματον ἀπολουόμενον. ἀπορίξομαι δὴ κἀγὼ αὐτὸς τὸν παῖδα, ὃν ἀκὸς ἢ παρὰ τῷ λεκιθοπώλιδι, ἢ παρὰ τὸν τυρομυοπώλην μὲ περιμένειν. καί τοι προηγόρευτο αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σίλλυκα ἀπαντᾶν. ἀλλ' ὡς μαρτὸν οὗτοσὶ ἐντὸς ἐμπολήσας τι, ὡς ὁρῶ, πυκάτλω τί τινα, καὶ ἰχθυαρίας, καὶ γήτεια, καὶ φύκας, καὶ ὀλβον τουτονὶ, καὶ λαγάνιον, καὶ τὸ βοὸς τὸ πολύπλυχον ἔντερον, καὶ φύκτας. ἴθι νυν, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβαν τὸν ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. ἐγὼ δ', ἂν ὁ σίλλος, ὦ δέσποτα, γεγύμναμαι, εἰ παρεσομαι. σὺ δὲ πῇ χθὲς ἐδείπνεις, μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ Δί', ὦ δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόν τινα ᾠχόμην, ψύλλαν κατατείνας. οἶδα δὲ, ὡς φιλαγρός εἰμι. ὑμᾶς δὲ ἴσως ᾤηθή μι λαλαγεῖν πολλάκους. ἀλλ' ἀσιὼν, ταῦτά τοι καὶ τὰ ἄλλα ἀδύσεαν, καὶ τὴν πάροδον σμῆν, ὡς θορυβάνιναι μάθοιτε ὑμῖν. ἐγὼ δὲ ξυναλοιφόμενος ἀπιμι. Iuuat aũt poſt laborẽ abluí. Proin ipſe puerũ curriculo ablegabo, quẽ veriſimile eſt aut apud Lecithopolidem, aut certè apud eũ qui ſaccu-los diſtrahit, me expectare. Atqui edictum illi fuerat, vt ad Selga obuiã veniret. Sed in tẽpore eccũ ipſum, adeſt, mercatus panem coloſtratũ, & alios ſubcinericios, & cepas vireſcentes, & Fucas, & cæbũ iſtũ, & leporinã, & bouis inteſtinũ illud multiplex & rugoſum, & Phoctas. Eu ge, ô Atticion, rectè abs te factum, quòd magna itineris peragẽdi parte me ſubleuâſti. Ego verò, inq̃t ille, Sillus propemodũ, here, factꝰ ſum, dũ te circũſpicio. Cæterùm vbi tu heri cœnâſti? Nũ apud Onomacritũ? Haud quaquã ꝓ Ioué, inq̃ ego, ſed rus ibã, vbi ripæ aggerẽ portẽdi. Scis aũt q̃ ſtudioſus agrorũ ſim. Vos autẽ fortaſſe putabatis Cottaborum ſtrepitus exercuiſſe me. Sed ingreſſus, hæc atq; alia ſuauiter cõdito, ac mactram emũda, vt Thridacinas nobis pinſatis. Ego autẽ abiens, in ſicco & ad ſolem vngar.

καὶ ἡμᾶς, ἦ δ' ὅς, ὁ Φιλῖνος, ἰ-
γώ τε καὶ Ονόμαρχος, καὶ Ελ-
λάνικος ἅτοσί, ἑψόμεθα· καὶ
γὰρ ὁ γνώμων σκιᾶζει μέσω
πόλον. καὶ δι', μὴ ἡμῖν λου-
τρίῳ ἐμπλεσούμεθα, κατόπιν
τῶν ἐκείνων, μετὰ τὴν σύρ-
φακα καὶ βύσσον ὡσπόμενοι. καὶ
ὁ Ελλάνικος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ
δυσωπῶ· καὶ γὰρ τὰ πόρρω μοι
ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδα-
μυκτῶ βαμβά, καὶ ἀρτίδακρύε
ἀμι. καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρ-
μακᾶ, καὶ δέομαι Ασκληπιά-
δου τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς
ταράξας, ἢ ἐγχίας μοι φάρ-
μακον, ἀπορυθιάσας ποιόσῃ
τὸς ὀφθαλμοὺς, καὶ μηκέτι λυ-
μαλιὸς ἦν, μηδὲ δι' ὀρὸν βλέ-
πειν. τοιαῦτα ἄττα διεξιόντες
ἔπαυσις οἱ παρόντες, ἀπέδυμεν.
κἀπειδὴ ἤκομεν ἐς τὸ γυμ-
νάσιον, ἀπεδυμένοι ἤδη, ὁ
μέν τις ἀκροχειρισμῷ. ὁ δὲ
παλαιστρισμῷ καὶ ὀρθοπάλῃ ἐ-
χρῆτο· ὁ δὲ λίπα χρισάμενος ἐ-
γυμνάζετο, ὁ δὲ ἀντίβολι ὢν κο-

Et nos, inquit Philinus, ego videlicet & Onomarchus, & Hellanicus hic ſequemur. Nam & gnomon mediũ iam horologiũ vmbra deſignat, & periculum eſt ne in aquâ iſta impura, & aliorũ eluuiẽ coinquinata lauandũ nobis ſit à tergo Carimantũ interfecẽ vulgi, cõferetis illis vndiq; nos trudentibus. Ibi tũ Hellanicus: Ego verò, inquit etiam ægrè intueor, & mihi pupillæ oculorũ quaſi quodã atramento offuſcatæ ſunt, & nicto frequenter, & lachrymas ſubinde emitto: atq; ipſi mihi oculi medicinã geſtiunt, ac opus habeo Aeſculapij filio aliquo, medicinæ ocularis probè perito, qui miſcẽdo atq; infundẽdo medicamentũ aliquod rutilare mihi faciat oculos, & non amplius lippitudine laborare, aut humidũ & aquoſum videre. Atq; huiuſcemodi

quædã inter nos verbis proſecuti, oẽs qui tũ aderamus abiuimus. Et poſtquã venimus ad gymnaſiũ, exuti veſtib⁹, alius q̃dẽ pancratio, alius aũt luctæ & palæſtræ recta exercebat, alius pinguiter perũctus mẽbra variè diſtorquebat, alius iaculo con-

βύκῃ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χρ-
μαδίους ἀράγδην ἴσχων, ἰσχα-
ροβόλει. ἔπειτα σωλευθέντες, καὶ
ἀπόλας καταπαλισάμενοι, καὶ
ἰμπαίξαντες ἀλλήλοις γυμνασίῳ, ἐ-
γὼ μὲν καὶ Φιλῖνος ἐν τῷ θερ-
μῷ νίπτρῳ καταβαπτισθέντες ἐ-
λούσαμεν· οἱ λοιποὶ δὲ, τὸ ψυ-
χροβαφὲς πάρα διαφιλονεικοῦν-
τες, παρῆμεν ἐπὶ βρύχιοι θαυ-
μασίως. ἀναψυξάντες δὲ αὖ-
θις, ἅπαντα ἅμα ἰδρῶμεν. ἐγὼ
μὲν ἐποδαάμενος, ἐξυέμην
τῷ πιφαλῷ τῇ ὀδόντι ξύ-
ων· καὶ γὰρ ἐ κημίον, ἀλλὰ
σκαφίον ἐκκέρμιλλον, ὡς ἄρ ἐ
πρὸ πολλοῦ τοῦ πόννου, καὶ τῷ
κορυφαίᾳ ἀκριβομμένος. ἄλ-
λος ἐτρίμοτράγλ, ὁ δ' ἅμα τῇ νῆ-
σιν· ὁ δ' ἀραιὰς ποιῶν τὰς ῥα-
φανίδας, ἐμυσίλλο τῷ ἰχθυκ-
ρῷ ξωμῷ. ἅπας κάδις φανί-
ας, ὁ δὲ ἐρέφετο πρὶν κἀ-
πολλοῦ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος
ἐκλινόμεθα, ἔκειντο δὲ καὶ ὁ-
ραδίαι τε ἀσπάλακες· τὸ μὲν δὴ
δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῆς.

lo contendebat, alius plumbeos quosdam lapides obnixè atq; vibratim tenens manu iaciebat. Deinde vbi mutuò exercuissemus nos, atque alter alterũ postergassemus, gymnasioq; satis illusissemus: ego quidẽ & Philinus postquã in labro calido abluissemus nos, abiuimus. Reliqui verò, vbi caput frigida tinctũ, Delphinũ more immersissent, mirabili quodã modo inter aquas iuxtà adnatabãt. Reuersi aũt iterũ, diuersis locis diuersa agitabamus. Ego quidem subligatis crepidis, caput fricabam dẽtato strigile. Non enim in Cepij, sed in Scaphij modum tonsus eram, vt qui non multò antè mentum ac verticẽ detondissem. Alius aũt calida glutiebat, alius ventrem reiectabat, alius raphanis in tenues partes concisis absorbebat salsas ac piscolentas illas offellas, alius agrestes oliuas commanducabat, alius etiam hordeum ingurgitabat. Atque vbi iam tempus erat, in cubitos inclinati cœnabamus. Positæ autem erant & sellæ & grabatula quædam. Proin cœna quidem collatitia erat.

παρεσκεύασο δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, διχηλὰ ὄντα, καὶ σχιζόδακτα, καὶ ἀγριαῖα, καὶ τοιάδε ἰόν, τὸ ἐμβρυοδίχορ ἔνδερον, καὶ λαβὸς ἐκ ταγλίνου, καὶ μυσωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦταί τινες παρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, καὶ θεία, καὶ μελιπλοῦτα. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σιλάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τριάχα πόντια τῶν ἐκ Σαργάνης, καὶ κωβαῖδες, καὶ ὄρνις σώφρων, καὶ ἀλικτρυὼν ἤδη ἀποδός, καὶ ἰχθὺς λῷ παράσιτος. καὶ οἶν δὲ ὅλον ἐπενοήσαμεν ἄχθος, καὶ βοὸς λαπαχθύμονος κωλιόν. ἄρτοι μὲν τοι ἦσαν σιφῶοι, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νουμηνίοι, ὑπερήμεροι τῆς ἑορτῆς, καὶ λάχανα, τάττι ἀσπάραγα, καὶ τὰ ὑπερφυῆ. οἶνος δὲ λῷ οὐ χίρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἤδη μὲν

Apparata autem erant multa, & varia, bifida videlicet ſuilla, & laterum pulpamenta, & ſuminis quædam, & ſuis nuper enixæ inteſtinum illud, quo fœtus recipit, & hepatis ſartagine, & alliatum, & Abyrtacæ, & ſimilia quædam condimenta opipara, deinde & Thrymmatides, & fricillæ ſiculnis foliis inuolutæ, & ex melle dulciaria. Ex natatilibus autem & marinis cartilaginea multa, & quæcunque oſtraceis teguntur, & offæ ponticæ, eorumque ſportulis ſiue naſſis excipiuntur, & anguillæ copaides, & gallina altilis, & gallus qui canere deſiit. Etiam piſcis erat paraſitus, & quem totam in furno aſſatã habebamus, bouiſq; iam grandioris atq; æuo confecti pernã anteriorem. At verò panes aderant ſiliginei, non mali, & alij nouilunares, poſt feſtum ceu præterito vadimonio dilati, & holera tum ſubterranea, tum in altum excreſcentia. Vinum autem erat, non vetus, ſed ex ijs quæ in vtribus offeruntur, quod iam muſtum quidem deſierat eſſe,

nondum

μὴν ἀγλωχὶς, ἅπαντα δὲ ἴσα τε. ποτήρια δ' ἦν πάντοθεν ἐπὶ τῆς Δελφινίδος παρέκειτο, ὁ ὑρυφιμίτραπος, καὶ πρυλλοφθαλμοφορβὸς, ὀλκαβῶν ἔχων μέγαν λίρικον, ἢ βομβυλιὸς, καὶ δηροκύκλωπ· ἢ γρῆνν πλαστὰ, οἷα Θηρικλῆς, ἄπλα ἐρεχαθῆ τε. καὶ ἄλλα ὄστρακα, τὰ μὲν Φωκαΐθεν, τὰ δὲ Κνιδόθεν· πάντα μέντοι ἀνθρακόρυτα, καὶ ὑμένοσπαρτα· κύμβια δὲ ἦν, καὶ φιαλίδια, καὶ ποτήρια γραμματικὰ, ὥστε μεστὸν εἶν τὸ λυχνίον. ὁ μὲν δὴ ἰπνολέβης ὑπεραφλάσας, ἐς λιφαλὸν ἡμῖν ἐπέρριπτε τοὺς ἄνθρακας· ἐπίνομεν δὲ ἀμυδὶ καὶ ἄμα, ἀκροθώρακοι ὄντες, ἐπεὶ ἐχειούμεθα ὑπὸ τοῦ ἀκρατείου. καὶ εἰσκύκλιός τις ἡμῖν τὸν ποδοκλόπον καὶ τριγωνίστριαν, μετὰ δὲ, ὁ μὲν τις ἐπὶ τὸν ὑπερτάλιφα, ἀναῤῥιχησόμενος ἐπιῤῥήματα ἐζήτει, ὁ δὲ λαμπάδα ἔ-

nondum tamen ad plenum cochlum erat. Pocula verò posita erant omnis generis. in Delphinide mensa, plantacrater ille occultator frontis, & clamatus, Mentoreum opus, habens ansam prehensu facilem, & Bombylius, & Dirocypelum, & fictilia multa, qualia Thericles coquebat, multicapaciáque, atque alia lati oris, quorum quædam ex Phocæa, alia verò è Gnido adiecta fuerunt. Omnia verò tenuia, fragiliáque, ac teneras testas habentia. Erant autem ibi & cymbia, & paruæ phialæ quædam, & pocula quædam grammatica, ita vt plenus esset abacus. At verò lebes furnarius ebulliens, in caput nobis euertit carbones. Bibimus autem continuis hausti bus, & iam inebriati eramus, atque exinde vngebamur cancharide, & introduxit nobis quispiam podoclypam, & trigonistriam, atque exinde alius quidam in tabulatum assultans, irrumpendi locum quærebat, alius autem crepitu ac plau-

δα ἐπεσῆλθ' ἄνθρωπος ἐρρίπτουν τὸ σῶμα γέλωτι τῶν ὁσφύων· καὶ ἐν ταυτῷ λελουμένοι, ἅμα πάμπολυ ἡμῖν αὐτιπάγκλητοι, Μεγαλώνυμός τις ὁ δαιδαλίφης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτάλαρος, ὁ κατὰ νότον ποικίλος, καὶ ὁ Λοκάταξις Εὔδημος. ἐγὼ δὲ ἐρόμην αὐτοὺς, εἰ τι καλόν ἐστι, ὑφ' ἡμῶν. ὁ μὲν οὖν Χαιρέας, ἐγὼ ἔφη, κάρυόν τινα ἐπρόκειτο, καὶ ἐλπίδια, καὶ ψέλια τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ διὰ τοῦτο ὑμῖν ἐπιδάπανος ἀφῖγμαι· ἐγὼ δ', ἀλλ' ἐς ὁ Μεγαλώνυμος, πρὸ ἄλλα ἔχομεν· λῶ μὲν γὰρ ἄσμενος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴστε, καὶ ἄλως. ὡς ἄρα οὖν ἐγὼ ἐχειροτονίας ὄντος, ἔτι ῥητορικεῖν ἔχον, ἔτι ἀμφιλύκου ὡς ὑφορνυμένου. πυθόμενος δέ, ὅτι ὁ στρατηγὸς ὁπλίτης ἦν, λαβὼν ἄχετο ἱμάτια, ἀνθρια καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξιππος ἀμαυτόν. ἐπ' αὐτὸν

ſu digitorum ludebat: alius porrò cum riſu lumbos laſciuiter agitabat. Atque interea vbi iam lauiſſemus, ecce meſſantes ad nos intrò irruperunt virò, non accerſiti, Megalonymus, cauſarum ac litium ſectator ille, & Chærea aurifex, is qui tergum variegatum habet, & Eudemus Ocataxis. Ego verò interrogabam eos, quidnam accidiſſet eis cur tam ſerò venirent? Chærea igitur: Segmentum quoddam, inquit, & inaures & pedicas filiæ meæ apparabam, & ob hoc ad repotia vobis veni. At ego, inquit Megalonymus, aliis rebus occupatus fui. Dies enim fuit haudquaquam iudicialis, vt ſcitis, & nefaſtus: proinde, vtpotè ſilentio in foro exiſtente, neque perorare licuit, neque per diem dicendo, aquam & clepſydram diſpenſare. Cùm audiſſem autem quòd Imperator conſpiciendum ſeſe præberet, acceptis veſtibus inuſitatis, & bono ſtamine textis, ſubligatiſq; calceis anteà non geſtatis, proripui meipſum foràs: atq;

exinde

εὐθὺς ἐντυχάνω Δαδούχῳ τινὶ καὶ Ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀῤῥητοποιοῖς, Δανίαν σύροντας ἀγχόνιον ἐπὶ τὸν ἀριστερὸν ἴγκλιμα ἐπάγοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτοὺς, καὶ ταῦτα εἰδὼς, ὅτι ἐξ οὐπερ ὠσιώθην, ἀνώνυμοί τινές εἰσι, καὶ οὐκ ἔτι ὀνομασοί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγενημένοι. οὐκ οἶδα, τὸν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις, τὸν Δανίαν. ἐκάλει δέ με τοὔνομα. ἔστιν, ἦ δ' ὅς, ἐν τοῖς σκαραψείοις ἐγκαφιεὶς ἄνθρωπος, τῶν αὐτολεκύθων, καὶ τὸ αὐτοκαβδάλων, καὶ λυσειῶν, ἐνδεδεμένος ἀποδήμῳ, ἃ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν, ὦ δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμυγὴν λιπὼν, ἢ πλάξ, ποτέ, ὡς ἔοικε; καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦ δ' ὅς, ὁ τῖτυς ἀνεβόησεν, ἤδη ἐμπεδός ἐστιν. ὁ δὲ στρατηγὸς, καί τοι ἀτιμαγελοιῶτι καρπόδεσμά τε αὐτῷ περιεβάς καὶ περιδρομον ἐν

exinde ſtatim incidi in Daduchum & Hierophantem, ac cæteros arcanis ac turpibus operantes, qui Diniam obtorto collo ad magiſtratum rapiebant, rem facientes, quòd ipſos nominâſſet, idq; cùm ſciret, quòd ex eo tempore, quando initiati fuiſſent, & ſine nomine forent, & innominabiles, vt a potè ſacrinomines iam facti. At neſcio, inquam, quémnam hunc Diniam dicas. Vocabat igitur me nomine. Eſt, inquit, in tabernis aleatorijs homo perditus, ex egenis ac vilibus iſtis, ſemper comatus ac ſqualidus, endromidum aut baucidarum calceamento ſubligatus, ac veſte manicata indutus. Quid igitur, inquam, deditne pœnas aliquo modo? an calcibus inſultans aufugit? At verò ille, inquit Megalonymus, q antea inter tibias & cantores perſtrepebat, iam immobilis ac tacitus eſt. Nam Imperator ſegregatum, & à reliquo grege ſeorſim amotum, circumdatis illi manicis, & intento vinculo

ἐν ποδοπέδαις καὶ ποδοσφαι-
βοις ἐπείγεσθαι ἄνευ. ὥστε ἐν
δεσμοῖς ἄρα ὑπὸ δύμης τι ὁ
Δαμοδαίμων, ἀπὸ τοῦ δέους,
καὶ ποδαλγῶν ἦν, καὶ χρή-
ματα ἀντίψυχα διδόναι ἤθε-
λεν. ἐμὲ δ', ἔφη ὁ Εὔδη-
μος, ἐπὶ τὸ δειπνητήριον μετ-
επέμψατο Δαμασίας, ὁ πά-
λαι μὲν ἀθλητὴς καὶ πολυνίκης,
νῦν ἤδη ὑπὸ γήρως ἐξαθλῶν
ἄρα. οἶσθα τὸν χαλκοῦν τὸν ἐ-
κεῖνα ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ τὰ μὲν
πολλὰ ἄρα, τὰ δὲ ἄλλα, διατέλε-
κα. ἐξοικιῶν γὰρ ἔμελλε τὴμ-
ρον ἐς ἀνδρὸς νέου θυγατέρα,
ἤδη ἐκάλλωπεν αὐτὴν, ἔστε
μυρμήκιόν τι ἕλκος ἐμπε-
σὸν, διέκοψε τὴν ἑορτήν. ὁ
γὰρ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ Δίων, οὐκ οἶδ'
ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ
δυσχθίᾳ σχεθεὶς, ἀπήγξατο
τόν. καὶ εἰ μὴ, ἀπολόλει ἄν, ἐ
μὲ ἐγὼ ἐπιὼν, ἀπαγχόνι-
ον τι ὀπλὴξ παραπαθάμε-
νον, ἐπινόσφων τὸν ἄνθρω-
πον,

vinculo collari, in pedicis ac tibialibus tormentis degere hominem fecit. Quare in vinculis exiſtens, pedebat nonnihil miſer ille præ timore, & crepabundus erat, pecuniámque pro redimenda vita dare volebat. At me, inquit Eudemus, ſummo diluculo accerſiri ad ſe fecit Damaſias, is qui olim quidem athleta fuit, multásque victorias retulit, nunc autem præ ſenectute iam à certaminibus abſtinet. Noſti æream ſtatuam in foro poſitam. Ac alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domum enim deducturus hodie fuerat filiam ſuam ad nouum maritum, iamq; adeò exornabat illam: cùm interea anxium quoddam malum interueniens, diremit feſtum. Nam filius ipſius Dion neſcio qua cauſa mœrore affectus, imò deorum odio aliquo agitatus, ſtrangulârat ſeipſum. Ac ſatis ſcitote, periiſſet ille, niſi ego ſuperueniens ablaqueaſſem ipſum, & à reſtis ſoluiſſem, diu geniculatim aſſidens, & compungens hominem,

πον, βαυκαλῶν καὶ ἁβρυνόμενον, μὴ τι ἔτι σωϊχὴς ἔοι τὸ φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὠνῆσαι ἐκεῖνο λέγω, ὅτι ἀμφοτέρῃσι κατασχὼν αὐτοῦ τὰ ἄκρα, ἐπτίνυσα. μῶν ἐκεῖνον· λέγω δ' ἐγὼ, φὴς Δίονα ἐλαυνόμενα καὶ λακποσχίαν ἐμέρτοντα, καὶ σχινοτρέπλαν παιδίσκον, ἀναφλῶντα καὶ βλιμάζοντα, λύτινα πυθόμενος ἢ πόθοντα ἀπαθῆσαι, μὴ ἰὼν ἐκείνος γε καὶ λιχαλίως; ἀλλά τι γε τὼ θεὼ, ἦδ' ὅς, ὁ Εὐδήμῳ θαυμάσας· Ἀρτιμιδωρον γάρ ὄντα αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδαον ἔργον, ταῦτ' ἐπιστένοντα, ὅ τι Δαμάσιος, ἢ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, προβύτατον ἤδη, καὶ τὼ ἐκφαλὼ τολμηρὰς ἀκεβὰς, ἱκέτευον ἐλεῆσαι σφᾶς. ἀ δ' αὐτίκα ἐπήνυσε, καὶ νῦν τὼ θεὼ δωρούμενον ἀπεφαίνετο Ἀρτιμίδωρον ἔχειν τὸν παιδίσκον. ἀνίθεσαν οὖν αὐτῇ τάδε ἅπαντα, καὶ βέλη καὶ τόξα, ὅτι

nem, huc illuc ceu infantem in cunis versans, et undequaque explorans, ac tentans, sicubi concretum ad hoc guttur haberet. Quod autem potissimùm profuit, illud erat, quod ambabus manibus comprehendens illius latera vi compressi. Tum ego: Num illum, inquam, Diona dicis, cinædum, & scrotum propendens habentem, mulierosum, & lentiscum subinde rodentem, adolescentem mastrupantem, & obscœna tractantem, si quem probè mutoniatum senserit, ipsum admittentem? At ille, certè etiam delicatus & guloſus: At deam, inquit Eudemus, admiratus. Diana enim ipsis est in media aula posita Scopadeum opus. Ad hæc procidentes & Damasias, & vxor eius vetula iam, & capite admodum cano, supplicabant ei vt misereretur

sui. Illa autem statim annuit. Et nunc Theodorum, seu potius Artemidorum adolescentem hunc habent. Conscrârunt autem illi cùm alia quædam, tum sagittas & arcus,

quoniam

ὅτι χάρμα τούτοις· τοξότις γὲ καὶ ἐκηβόλος καὶ πολέμαχος, ἡ Ἄρτεμις. φέρωμεν οὖν, ἦδ' ὅς, ὁ Μεγαλόννυμος. καὶ γὰρ καὶ λάγυνος ἔστιν ἡμῖν παρηβηκότος ἄνω, ὑμῖν δοκίμου, καὶ τυρὸν προφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς, φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγῖσι θεσπεσιωτάτοις, καὶ ἄπλας ἐλαίας νοτερὰς, καὶ κύλικα ταυτὶ ποτικὴν, ὀξύστομα, ἐμπυδόκωλα, ὡς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακοῦντα, ἐξ ὑπείρου ἐρεβυλιόδη τὸν πλακοῦ· σὺ δ', ὦ παῖ, παῖσον μοι ζῶν ὕδατος ἴγκε, ὡς μὴ βαρυβαρᾶν ἀρξάμενον, ἕξεταί σοι ὁ παιδοβοσκὸς καλῶν ἐπὶ σέ. ἴσθι γὰρ, ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ δίκμπλον ἔχω τὸν ἐν φαλεῷ. μετὰ δὲ ταῦτα ποτὸν, σφῶν θλάσαμεν, οἷα καὶ ἄπαξ ἀθλάσαμεν· ὁ γὰρ ἄκαιρον δὴ πολὺν ἐνοινοφλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο, ἔφην ἐγὼ· καὶ γὰρ, ὅτιπερ ὄφελος ἰσμὲν τῆς Ἀττικότητος ἄκρον.

quoniam his delectamur. Sagittaria enim & iaculatrix & bellatrix Diana est. Bibamus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetustioris venditorem vobis afferens, & recentis caſei maſſas, & oliuas humi collectas. Cuſtodio autem ipſas ſub ſigillis carioſiſſimis, & oliuas alias natatiles, & lutea hæc pocula, acuti tenuiſtacea ac deſtillantia, vt ex ipſis bibamus, præterea & placentam ex inteſtinis concinnatam, & quibuſdam quaſi Crobylis intextam. Tu verò, puer, plus aquæ infunde mihi, ne capite grauari incipiã, & exinde ob id magnum ſeu caſtigatorem contra te accerſam. Scitis enim quàm grauiter concitari ſoleam dolore, & caput habeo denſum, nec facilè vaporibus peruium. Poſt potum autem nugabimur mutuò, qualia & quæ conſueuimus. Non enim intempeſtiuum ſcilicet hoc, temulenter agere. Tum ego: Laudo, inquam, iſthuc. Emolumentum enim quodcunq; etiam ſumus Atticæ proprietatis haud poſtremũ

Rectè

νῦν λέγεις, ἦ δ' ὅς, ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἰριαχιλᾶν ἀπάλης σφηνάκις, λαληθησόμενά γέ πως ταῦτα. ἐγὼ δ', ἦ δ' ὅς, ὁ Εὔδημος ψυχρόν γὰρ ἐστιν, ἄθλιον ἄρα ἀνθρώπῳ ἐμπεπυκάζοιμι· καὶ γὰρ καμοθνὴς εἰμι, καὶ χλιανθεὶς, ἥδιόν ἀκούοιμι τῶν μαροσόφων τούτων, εἴ τι αὐλητῆ, καὶ τῆς βαρβιτῳδῆ. τί ταῦτα φῂς, ὦ Εὔδημε, ἦν δ' ἐγὼ, ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις, ὡς ἀσύμοις ὄσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις. ἐμοὶ δὲ καὶ γλῶττα τὸ πάλαι λοιπόν, καὶ δὴ ἀνηγόμην γε, ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ καταντίψων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω μοι, ὥσπερ ἄν τις ὁλκάδα τεταγμένον, ἐν εὐδίῳ πλέουσαν, ἐμπεπνευμαλωμένου ζῶν ἀκατίου, ὠφορεῦσάν τι καὶ ἀπροσπνευματοῦσαν, ἐκβολάς τινας ἀμφιβόλους, καὶ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφεὶς, καὶ ναυσιπόδας, ἀναχαιτίζοι τ' ἀφόρμιον τὸ ῥέθιον, φθόνῳ τ' εἰλυμίας.

ἀκούω,

Rectè dicis, inquit Callicles. nam nugis meumò prouocare nos, voluptatem quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus: frigus enim est, meraciori pino malim intus stipari. Nam frigoris impatiens sum, & tepefactus libentiùs audiuero digitis gesticulantes istos, tibicinem puto, & Barbitaedum. Quid hæc ais, Eudeme, inquam, an tu silentium nobis imperas, tanquam ore carentibus, & lingua spoliatis? Mihi verò & lingua iampridem dicturit, adeoq; iam animo prouehebar, quasi antiqua vobis narraturus quædam, & ablaturus omnes vos linguâ. Sed tu simile quiddam fecisti mihi, ac si quis nauem onerariam tribus instructam velis, secundo vento nauigantem, implentibus lintea Notis, prosperè labentem, & per summos fluctus euntem, retinaculis quibusdam ancipitibus, ancoris ferreis, naualibusq; pedicis demissis retineat, & cursus impetum inhibeat, inuidens videlicet tranquillitati.

Proinde,

ὄνικοῦ, ἢ δ' ὅς, σὺ μέν, ἂ βέλτιστε, πλεῖ, καὶ νῆ, καὶ θεῖ διὰ τοῦ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπόχρη, πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ Ὁμήρου Ζεύς, ἐκ δὲ τῆς ἠπείρου, ἢ ἐκ τῆς ἀκρορειρίας, ὄψομαι διαφερόμενον σε τινα, καὶ τὴν ναῦν πρύμνηθεν δὲ τοῦ ἀνέμου διατορμαφόλω. Λυκ. ἅλις, ὦ Λιξιφάνες, καὶ πολλοῦ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι, καὶ ναυτιῶ. καὶ εἰ μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξεκύλισάς, εἶ ἴσθι, μορμυρτιάσειν μοι δοκῶ, μανιβομβούμενος, ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς μου ὀνομάτων. καί σοι τὸ μὲν πρῶτον γελᾶν ἐπέτα μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια λῷ, ἐλέειν σε ἤρξατο δαιμονίας, ὁρῶν ἐς λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον πολὺ μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα. ζητῶ

Proinde, inquit ille, tu quidem, si placet, naviga, & nata, & curre per undas intempestas: ego autem interea bibens, de terra, vt Homericus ille Iupiter, de montibus alicunde, aut de summo cœli vertice spectabo, & te iactari fluctibus, & nauem ipsam de puppi à vento aquis immersari. LVC. Satis, ô Lexiphanes, & potus & lectionis instius. Ego enim tibi ebrius iam sum, & nauseo: & nisi quamprimùm euomuero ista omnia, quæcunque recitando persecutus es, sat scias, videor mihi mox insanus ac furiosus fore, obstrepentibus mihi vndique verbis istis, quæ mihi modò offudisti. Quanquam à principio ridere in mentem veniebat mihi illorum gratiâ. Verùm postquam ea multa atque omninò similia erant, miserebat mei ob miseriam & infelicitatem istam, cùm viderem in labyrinthum quendam irremeabilem incidisse te, morbúmque ægrotare maximum, imò verò atra bile percitum. Cogito

ζητῶ ἐν πρὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπου καταχλιάσας, ἔχθ' ὅλοῦν τὸν ἐσμὸν ἀτόπων καὶ βαρβάρων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ καταρρωγμένα ποθὲν ἀνασκῶν, κατὰ τὸ ἰαμβεῖον, Ὀλοιο, θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς· ὅλοῦ βόρβορον σωφανίσας, καὶ λιτλώτησαί μου, μηδέν σε λάθῃ ἀργαεμένη. λοιπὸν δέ μοι μήτι φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον ἢ ἔννουν ἔχειν· μήτι ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πρέπον, καὶ παῤῥησίαν ἄγοντι ἐντετυχηκέναι, ὃς τὰληθὲς εἰπὼν, ἔπαυσε σε ἄν, ὑδέρῳ μὲν ἰσόμορον, καὶ ὑπὸ τοῦ θάλπους διαῤῥαγῆναι κινδυνεύοντα, σοὶ δὲ εὐσχρον εἶναι δοκοῦντα, καὶ εὐρωστίαν οἰόμενον πρὸ συμφορᾶς, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινούμενον, ἀγνοούντων ἃ πάσχεις, ὑπὸ

Cogito itaque apud me ipſum, vnde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & vbi denique concluſum habueris tantum examen abſurdarum ac diſtortarum vocum, quarum alias quidem ipſe finxiſti, alias autem defoſſas alicunde eruens, iuxta Iambicum illud:

Pereas, miſerias qui eligis mortalium.

Tantum cœnum vndequaque cogens, in me exhauſiſti. Porrò videris mihi neminem amicum, aut familiarem, aut beneuolum habere, neque etiam in virum liberum, & qui loquēdi libertate vteretur, incidiſſe vnquam, qui vera monendo, liberaret te à morbo iſto intercutaneo, quo quidem correptus es, & præ malo illius, periculum ne diſrumparis, ſuſtines: tibi ipſi autem bene habito corpore eſſe videris, & calamitatem iſtam pro bona valetudine ducis, ac ab ijs quidem qui nihil intelligunt, laudaris, quando illi quid tu patiaris, ignorant: à doctis

τὸν δὲ τῶν πεπαιδευμένων ἀπότως ἐλεύθερον. ἀλλ' ὡς καλὸν γὰρ ξυζυγὶ Σώπολιν ἑρῶ, τὸν ἰατρὸν πρόσιόντα. φέρε, ξύτω ἐγχειρίζωμεν, καὶ σολοιχθύντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἴασίν τινα σοι εὑρώμεθα. συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολλοὺς ἤδη προλαβὼν, ὥσπερ σὲ, ἠμιμανεῖς καὶ ληρυζῶντας ἀπολλαξῃ, ἐχθίστας φαρμάκου. χαῖρε Σώπολι, καὶ ξυζυγὶ Λεξιφάνει προλαβὼν, ἑταῖρον, ὡς οἶδα, ἡμῖν ὄντα, νῦν δὲ νεῳ, καὶ ξένῃ περὶ τὴν φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ λιγυδιωώνζ ἤδη τινὶς ἀπολωλῴαι, σῶζον ἐνί γε τῷ τρόπῳ. Λε. μὴ ἐμὲ, Σώπολι, ἀλλὰ ξυζυγὶ Λυκῖνον, ὃς πεφανῶς μαινομᾶ, καὶ ἄνδρας πεφρενωμένους ὀλιγωρουμένους οἴεται, καὶ καλὰ † Μνησάρχου † Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωττίαν ἡμῖν ἐπιβάλλ. ἀλλὰ μὰ ξένην ἀναίσχυντον Ἀθηνᾶν, καὶ † μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα, οὐδ'

autem miseratione digna putaris. Sed cōmodum Sosipolim hunc medicum accedere video. age huic tradendo te, & super morbo disserendo, remedium aliquod inueniamus tibi. Intelligens enim vir est, ac multos iam ad se receptos, itidem vt te, semisanos & infatuatos a morbo infuso pharmaco liberauit. Salue Sosipoli, atq; hunc Lexiphanē quæso ad te receptum, sodalem, vt scis, nostrum, nugis autem in præsentia quibusdam, & peregrino circa sermonem morbo correptum, periculumq; sustinentem ne prorsus pereat, serua, quocunque tandem modo. LEX. Nequaquam, Sosipoli, me, sed hunc Lycinum, qui manifestè desipit, & homines mente præditos parùm sapere existimat, ac iuxta Mnesarchi filium, Samium illum, silentium ac linguæ ignauiam nobis intendit. Sed per Mineruam haud vnquam erubescentem, aut trepidam, & per magnum ferarum debellatorem Herculem,

ne tanti

ἐπὶ ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τοῦ φυὶ φροντιοῦμεν αὐτ. ἐπαινοίμην οὖν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ. ἔοικα δὲ καὶ ῥίγους ἤδη σεσθαι, τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος ἀκούων. ἰδοὺ καὶ ἄλλης ἄφομαι πρὸς τὸν ἑταῖρον Κλεινίαν, ὅτι πεπαύσθαι χρόνον ἤδη ἀπαθῆ ἔναι αὐτῷ τὴν γαστέρα, καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ ὥσπερ οὐκέτι οὐδ' ἀναβαίνει αὐτῷ, ἀπ' ἄβατος, καὶ ἀνήρατός ἐστι. Σω. τίδ', νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λυκιφάνης; Λυ. αὐλὰ ταῦτα, ὦ Σώσολι, οὐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν μεθ' ἡμῶν διαλεγομένους καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ ἀπόκοπα σιωτιθεὶς, καὶ σφενδόνῃ τοιούτῳ ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὄν, εἴ τι ξενίσοι, καὶ τὸ ἰαβιστικὸς νόμισμα τῆς φωνῆς πρακόπτοι. Σώ. μὰ Δί' ὀλίγου τινὰ νάρκης δοκῶ, ὦ Λυκῖνε· βοήθη-

ne tanti ipsum quantum [b] Gry vel Phuy faciamus. Moneo autem omnino ne obuiam quidem veniendum ipsi esse. Videor mihi verò etiam ringi, cùm talia inepta pentem audio. Ac iam vtique ab eo ad sodalem Cliniam, quoniam audio vxorē eius iamdiu mensib. nō laborasse, & ex eo ægrotare illā, quia nō fluit: quare non amplius ne inscenditur quidem, sed inaccessa & inarabilis est. SOSTR. Quid autem? an ægrotat, Lycine, Lexiphanes? LYCIN. Ipsa hæc, Sosipoli, annon audis qualia loquitur, ac nobis, qui nunc cum eo conuersamur, relictis, quasi ante mille annos nobiscum sermocinatur, distorquens linguam, ac aliena atque externa hæc componens, omnemq; operam in illis sumens? perinde ac si magnum quiddam foret, si peregrinis verbis vtatur, & consuetam atque receptam monetam sermonis adulteret. SOSTR. Per Iouem haud paruum quendam morbum narras, Lycine.

βοηθητέα γοιῶ τῷ ἀνδρὶ παῦσαι μηχανῇ. καὶ κατὰ θεὸν γὰρ, τῶν θεωτῶν τινι φαρμακον ζωτὶ μιξαι ἀσθμῷ, ἀνήκεν, ὡς πιὼν ἐμέσειε. φέρε, πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λυξιφανές, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς διαφθορᾶς τῶν λόγων ἀδωρίας ἐξωθεὶς. ΛΥ. ἀπὸ παίθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥᾷον ἔσῃ. ΛΕ. οὐκ οἶδ' ὅ καὶ φάρμακεύσεις μοι, ὦ Σώπολι· σὺ τε καὶ Λυκῖνος, πιθανόν τι ζητοῦντε τοῦ φαρμάκου. δέδοικα γοῦν, μὴ πλῶμα γένηται μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πάμα. ΛΥ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἄδῃ φρονοίης, καὶ λέγοις. ΛΕ. ἰδοὺ πέπομαι, καὶ πίομαι. φεῦ τί τοῦτο; πολὺς ὁ βορβορυγμὸς, ἐγγαστρίβυθόν τινα δοκῶ πεπωκέναι. Σώ. ἄρξαι δὴ ἐμέειν· βαβαί. πρῶτον τουτὶ τὸ μῶν, εἶτα μετ' αὐτὸ ἐξελήλυθε τὸ μᾶλλα, εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ

Subueniendum itaque homini eſt quauis arte. Atque adeò diuino quodam inſtinctu inſanorum ac bilem ercitorum alicui pharmacum hoc mixturus, domo abij, vt epoto hoc vomeret. Age primus ipſe bibe, Lexiphanes, vt ſanus nobis & mundus fias, tali verborum abſurditate euacuatus. Verùm obedi mihi, ac bibe, & minus difficilis eris. LEXIPH. *Neſcio quidnam etiam facietis mihi, Soſipoli tu, & Lycinus hic, obtrudentes mihi pharmacum hoc epotandum. Metuo itaque ne ruina quædam mihi ſit ſermonum potio hæc.* LYC. *Bibe, & ne cunctare, vt humana deinceps ſapias ac loquaris.* LEXI. *Ecce obedio, & bibo. Pheû? Quid hoc rei eſt? Quantus tumulus ventris? Equidem diuinatorem quendam dæmonem videor mihi imbibiſſe.* SOS. *Incipe igitur vomere. Papæ! Primùm hoc μῶν. inde poſt illud exiuit μᾶλλα. iſtud poſtea*

τὸ ἦθος, καὶ ἀμυχίαν, καὶ λῶσιν καὶ λύπουθον, καὶ συνοχὴς τὸ ἄπλατον. βίαιον δ' ὅμως, καὶ καθάπερ εἰς τὸν φάρυγγα τοὺς δακτύλους, οὐδέπω τὸ ἦτρ ἐμέμικας, οὐδὲ τὸ σκορδινᾶσθαι οὐδὲ τὸ τετανίζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκυθρωπάζειν. πολλὰ ἔτι ἔνδον πολύδυνα, καὶ μὴν εἰ αὐτὸν ἡ γαστὴρ, ἄμεινον δὲ, ἃ καὶ κάτω διεχώρησεν ἄν τινα. ἡ γοῦν σικανορδία μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται, σὺν πνεύματι. ἀλλ' ἤδη δὲ καθαρὸς οὗτος, πλὴν εἴ τι μεμύηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δέ, τὸ μετὰ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτὸν, ὦ Λυκῖνε, μετὰ παιδείας, καὶ διδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυκῖν. οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σόλων, εὐπαθῶς ὑμῖν προοδοποίηται τὰ πρὸ τοῦ. καὶ πῶς σοι τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξίφανες, ἡ συμβουλή. ἆρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, καὶ παρὰ τοῖς πολίταις δοκιμᾶν, τὰ μὲν

postea & ἴδε ὅς, & ἀμυχίαν, & λῶσιν, & λύπουθον, & continuum illud ἄπλατον. At coge tamen, & insere in fauces digitos. Nondum verò ἦτρ illud euomuisti, neque σκορδινᾶσθαι illud, aut τετανίζεσθαι, aut σκυθρωπάζειν. multa adhuc intus abdita latent. Satius autem fuerit, si per inferiora quoque secernantur nonnulla: σικανορδία siquidem ista magnum strepitum faciet, vnà cum spiritu erumpens. At iam quidem mundus hic est, nisi si quid remansit reliquum in inferioribus intestinis. Tu verò posthac acceptum eũ, Lycine, dedoce, atq; institue quæ decet loqui. LYC. *Ita faciemus, Sosipoli, postquam nobis via iam ad eam rem abs te patefacta est. Ac tecum deinceps, Lexiphanes, consultatio mihi est. Quòd si igitur cupis verè ob dicẽdi potestatem laudari, ac in multitudine hominum*

τὰ μὲν δι᾽ αὐτὰ πάντα φεύγε, καὶ ἀφίστω. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτοῖς ἀναγνὺς, μίγνυθι ἤδη τοῖς ῥήτορας. καὶ ἐπειδὰν ἱκανῶς φανῇς γεγραφὼς, ἴθι τὰ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μάλιστα, πολλὰ καὶ τῆς καλῆς κωμῳδίας καὶ τῆς σεμνῆς τραγῳδίας ἐγγυμνασάμενος. πρὸ γὰρ τούτων ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἴσως τις ἐν λόγοις, ὡσανεί γε ἐπιπλάθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν καροπαλθων ἐς τὴν ἀγορὰν πλασσομένοις ἐοικὼς, λιπαρούμενος μὲν τῷ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ᾽ ἔνδοθεν πυρρόν τι καὶ ἐνερυθρὲς ὤν. ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πᾶς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνας, μὴ μὲν αὖθις μεταμανθάνων, θαῤῥῶν ὁμιλήσεις τοῖς πολλοῖσι, μὴ δὲ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ σῶμα ἐπὶ τῷ χάρτῃ τοῖς ἄφροσιν ἔσῃ, Ἕλλην καὶ

celebrari, huiuſcemodi quidem omnia fuge atque auerſare. Vbi autem exercitus fueris ab optimis poëtis, & ſub præceptoribus eos legeris, tranſi inde ad oratores. Cùm iam cum illorum ſermone quaſi educatus vnà fueris, ad Thucydidis & Platonis ſcripta in tempore accede, multum adeò & in pulchra comœdia, & in graui tragœdia te ipſum exercitando. Ex his enim vbi pulcherrima quæque decerpſeris, eris aliquis dicendo. Nam nunc certè, non animaduertens, ſimilem te præbuiſti ijs quæ à luti fingulis ad forum finguntur, foris quidem illitus minio ac cæruleo, intus autem & luteus & fragilis exiſtens. Hæc ſi feceris, & non recuſaueris aliquandiu ob inſcitiam refelli, neque etiam dediſcere erubueris, bono animo eſto, verſaberis in multitudine: & non quemadmodum nunc irrideberis, neque etiam in ore peiore conditione melioribus eris, Græcum

νε καὶ Ἀττικὸν ἀποκα-
λοῦντα σε, τὸν μηδὲ
βάρβαρον ἐν τοῖς σφο-
δροῖς ἀπαριθμεῖσθαι ἄξιον. πρὸ
παντων δὲ ἐκεῖνο μέμνησό
μοι, μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγων
πρὸ ἡμῶν γραμμάτων σο-
φῶν τὰ φαυλότατα, μηδ'
ὑπερεσθίειν ἐκεῖνα, ὥσπερ
νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα
λακτιστότερα, ζηλοῦν δὲ τὰ
ἀρχαῖα τῶν παραδειγμά-
των. μηδὲ σε θελγέτωσαν
αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλ-
λὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νό-
μον, ὁ σὺ ῥᾴδιος τροφὴ σωμά-
τοις ἔσω. μάλιστα δὲ χρείαν
τὴν σαφηνείας θύειν, ἧς πάμ-
πολυ λίαν νῦν ἀπολέλειψο. τὴ
ὀπίσω δὲ, καὶ ἡ μεγαλαυ-
χία καὶ ἡ μεγαλόφθαλμος, καὶ τὸ
βρενθύεσθαι καὶ λαμπρύνεσθαι
ἀνέσθω, καὶ τὸ σφριμάνεσθαι
τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἴεσθαι ὅ-
τι πρῶτος ἔσῃ αὐτὸς, ἂν τὰ
πάντων συκοφαντῇς. καὶ μὴν
μεμνῆ-

cum atque Atticum vociferantibus te, qui ne cum barbaris quidem inter manifestissimos recenseri dignus sis. Ante omnia verò illud memineris mihi, [d] ne imiteris Sophistarum eorum qui paulò ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, néve etiam depascas illa, perinde vt nunc, sed talia quidem procula pedibus: imitare autem vetera exempla. Neque verò demulceant te anemonæ verborum, sed iuxta legem athletarum, solidus tibi cultus, consuetus ac familiaris sit. Præcipuè autem [e] Gratijs & Perspicuitati sacrifica: à quibus plus quàm nimis nunc à tergo relictus es. Et fastus autem, & iactantia, & mala ista scribendi cupiditas, præterea & tumidum istud, atque insolentem te gerere, verbáque plus æquo dilatare, procul absit, & acerbum illud, irridere aliorum scripta, & putare quòd tum demum primus ipse futurus sis, vbi aliorum omnium verba & orationes calumniosè reprehenderis.

ἐξεπάνω ὂ μικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων παρεσκευασάμενος, ἔπειτα καλλωπίζεις τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' εἰ πού τι ῥῆμα ἴκφυλον εὕρῃς, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἴῃ θῆς ἔναγχος καλὸν, τούτῳ ζητᾷς διάνοιαν ἁρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ πρόσθοσε αὐτόθεν, εἰ μὴ τῷ λεγομένῳ μὴ δὲ ἐπεισκεκάσον ᾖ. οἷον πρόθλω τὸ ἐμάλωτα, καὶ οὐδὲν ὅ, τι σημαίνει, ἀπέῤῥιψας, ἂν μὴ ἐοικότα τῷ προκειμένῳ. καὶ οἱ μὴ ἰδιῶται πάντες ἐτεθύπτησαν, ἐπὶ τῷ ξένῳ πληττόμενοι τὰ ὦτα· οἱ δὲ παιδευόμενοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ ἐπὶ σοὶ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι ὑπερθαλλόντως ἀξιῶν, καὶ τῶν φωνῶν εἰς τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, ἰδιωτικά τινα, μᾶλλον δὲ τὰ πάσης ἐγκαταμιγνύμενα τοῖς λόγοις,

Iam verò neq; illud paruum, imò verò maximum vitium committis, quòd non antea sententias ac res, quàm verba, paratas habes, ac posteà verbis eas exornas, sed sicubi verbum alienum ac peregrinum reperîsti, aut ipse fingens, pulchrum putâsti esse. huic posteà quaeris sententiam accommodare: ac damnum quoddam existimas, si illud non alicubi intruseris, etiam si ad id quod dicitur, minimè eo opus sit: quemadmodum paulò antè ἐμάλωτα illum, nescies quidem quid significaret, proiecisti, cùm ille cũ argumento nihil conueniret. Atqui idiotæ & indocti quidem omnes obstupuerant, præ peregrinitate perculsis atque attonitis illorum auribus: at qui docti erant, amborum causa, & tui, & eorum qui te laudabant, ridebãt. Illud verò omnium maximè ridiculum est, quòd cùm plus quàm Atticus videri cupias, & sermonẽ ad vetustissimam dicẽdi formã diligẽter exercuisse, talia quædam, imò verò plurima intermiſces verba, quæ

λόγοις, ἃ μηδ' παῖς ἄρτι μανθάνων, ἀγνοήσαιμι. οἷον ἰπάνα, πῶς οἴει, κατὰ γῆς λιπὼν ἀχόμην, ἀπίων ἐν ἱπιλαννυμένου. ὅτι χιτώνιον μέν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ἔφης λέγεσθαι· λευκάσια δέ, καὶ τοὺς ἄῤῥενας τῶν ἀκολούθων ἀπικάλεις. ἃ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον καὶ γυναικὸς ἐσθὴς, λευκάσια δὲ τὰ θήλεα καλοῦσι; καὶ ἅπαξ που τοῦτον πόῤῥω νίπτρα, οἷον τὸ ἴπλαξ, καὶ τὸ ἀπαντόμην, καὶ τὸ καθιδοῦς, ἀλλ' μιτοικικὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμᾶς δ' ἀλλ' ποιητὰς ἐπαινοῦμεν, τοὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα· τὰ δὲ σὰ ὡς ψιλὰ μίτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τῆ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ ἄ τις ἔτι τούτων πλὴν φαυλίω κακοδαιμονίστερος. ἂν ταῦτα ζηλώσῃς, καὶ μιμήσῃ, εἶτα βιβλιδίῳ

ba, quæ ne puer quidem qui nuper hiscere cœpit, ignorare queat, qualia sunt illa: πῶς οἴει, κατὰ γῆς λιπὼν ἀχόμην, ἀπίων ἐν ἱπιλαννυμένου. Cùm χιτώνιον quidem etiam virilem vestem dici putabas, λευκάσια autem masculos pediſequos appellabas. Quæ quis non nouit? quòd [f] videlicet χιτώνιον quidem muliebris vestitus, λευκάσια verò dè fœminis tantùm dicantur? Atque alia multa longè his clariora, quale est ἴπλαξ, & ἀπαντόμην, & καθιδοῦς illud, quæ ne inquilina quidem Attici sermonis sunt. Nos autem ne poëtas quidem laudamus, qui verbis obscurioribus & minus vsitatis poëmata scribunt. Tua verò, vt pedestrem orationem cum carmine conferamus, perinde vt [g] Dosiadæ ara, & [h] Lycophronis Alexandra seſe habent, & si quid istis sermone etiam miseriore scriptum

ἐπὶ

est. Quòd si igitur hæc imitatus fueris, & dedidiceris, optimè

ὑπὲρ σεαυτὸ ἴσῃ. ὦ δὲ λάθῃς αὖθις ἐς τὸ λιχνείαν ἐκτοπισθὰν, ἐμοὶ μὲ ἀφηπλήρωται ἡ παραίνεσις· σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἂν γε καὶ ξυνῇς χάριν γνόμενον.

de te ipso ſtatueris. Sin autem nihil animaduertens, iterum in auiditatem iſtam prolapſus fueris: ego quidem admonitioni atque officio meo ſatisfeciſſe videbor, tu verò te ipſum accuſabis, ſi vtique etiam intellexeris deteriorem eſſe te factum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HIc elegantiſſimus Dialogus in Antiquarios ſiue Opicos, qui obſoletis & priſcis verbis vtuntur, ſcriptus eſt, de quibus Gell l.1.c.10.l.2.c.21.l.5.c.21.l.6.c.15. l.11.c.16.l.13.c.9.

a Ex egenis & vilibus.] αὐτολυχνος *inopem ſcurram, mendicumq; nebulonem, ac paraſitum ſignificat: quiq; ſe ad omnia obeunda onera paratum vltrò offert. Demoſthenes aduerſus Cononem:* καὶ κωλύσει τὺς μὲν ἰγνῶς ἀλλὰς, τὺς δὲ αὐτολυχνίθους. αὐτοκαύδαλοι *autem, viles ac nihili homines dicuntur. Lycophron,* αὐτοκαύδαλοι σκάφοι. *vide interpretem, & Athenæum lib.10.* *b* Gry vel Phuy.] *Gry minimum quiddam ſignificat, aut ſordes vnguium, rem videlicet viliſſimam: aut vocem ſtillam, quam edere ſolent ij, qui grauantur ſermonem reſpondere. Hinc hyperbole prouerbialis apud Græcos, Ne γρῦ quidem loquitur, pro eo quod eſt, ne tantillum quidem. Huius vocis vſus frequens eſt admodum, & apud Ariſtophanem, & Lucianum noſtrum.* *c* Equidem diuinatorem.] *Alludit ad Eurycles, cuius Ariſtoph. mentionem fecit his verſibus:*

Μιμησάμενος τὸν Εὐρυκλέους μαντεῖαν καὶ φωνάν
Εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας ἐνδὺς κωμῳδικὰ πολλαχοῦ.

Eurycles autem ventriloquus fuit Athenis, qui vera ariolari cenſebatur, quòd genium haberet intra viſcera. Ab eo harioli ἐγγαστρίτται καὶ Εὐρυκλῖται vocabantur. Suidas: Eurycles omnia

ventrilo-

ventriloquus, inquit, vocatur, ab Eurycle, qui talis hariolus fuit. Nec verò tantùm homines sic vocabantur, sed etiam genij qui ventres hominum subibant, vt in Plutarch. libello de defectu Oraculorum. d Ne imiteris.] *Nobis igitur omnia dicta & facta nostra diligenter examinãda sunt, & seuocata retractaq; ab erroribus & ambagibus Sophistarum ad veram philosophiæ sententiam constanter dirigenda, & perducenda. Non enim satis, nosse virtutes & vitia, nisi hæc fugiamus & auersemur, illas sequamur & amplectamur. Sophistæ passim à Platone perstringuntur, vt quodam in loco dicat, eos euidẽtem esse discipulorũ perniciem.* e Gratijs.] *Hesiod. in Theog. tres facit: de his extat hymnus apud Orph.* f Videl. χιτώνιον.] χιτώνιον *pro muliebri solùm tunica accipiendã innuit, cùm ea tamen sui oblitus in commentario* ἀφὲ τῶν μιθῶ σωιόντων, *pro virili obstruserit.* g Dosiadæ ara.] *Sunt qui exponunt, & intelligunt epigramma Theocriti, quod* βωμὸς *inscribitur, ac Troili epitaphium continet admodum obscurum.* h Lycophronis Alexandra.] *Suidas scripsit, Lycophron, inquit, & Alexandrem obscurum illud poëma.*

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

CALIDVM.] Νεοχμὸν, *calidum verti, propter consonantiam vocum, caloris & squaloris. nam αὐχμὸς eum squalorem significat, qui ex nimia siccitate prouenire solet. vnde & pro peste quæ ex nimio æstu contrahitur, positum reperitur.* νεοχμὸν *autem, id quod nuper factum est. Videtur autem & prauam pronunciationem affectatoris istius notare.* Cypselus.] κυψέλης *aurium sordes significat. Cypselus autem & Periander Corinthiorum reges vetustissimi fuêre, quorum & Pausanias meminit.* Stylo haud.] ἀλιξις, *quam vocem ipse infrà in Rhetorum didascalo exponit* τὸ ἄμωνον ἐμμωσθαι. Obambulabimus.] περιπατήσομεν, *quod voluptabimur propriè magis significat.* Vestem.] βύρσαν *Græcè.* Ablutoriam.] τὸ ἐπίλυτρον. Armariolum.] ἐγχυθηκιδιὸν *Græcè. & notat Hesychius,* ἐγχύαν *etiam* ὀψωνίαν *significare.* Mula.] *In Græco est* ἀτράβη *& ἀτραβηλάτης: quorum alterũ nonnulli pro mulo seu iumẽto.*

alterum

alterum pro ephippio seu sella, non pro mulione accipiunt. vide Suidã. Vredo.] *καῦμα: cuius vocis & Athenæus in hac significatione meminit lib. 3. vbi & ipse de affectatoribus huiusmodi tractat.* Terræ.] *γηπάτηλον Græcè. apparet aũt bulbi genus esse. Bracana verò agrestia holera sunt, vt apud Suidam.* Lectho.] *hoc est, quæ pisa vel etiã oua vẽdit.* Quj sacculos.] *Ne Suidas χρυμάτια ἡ σκυθρίνη ait: & Pollux à quibusdã peram dici affirmat.* Vt ad Selga.] *Vtrũ corruptũ hic aliquid sit, nescio: certè qd velit, nõ puto facilè à quoquã intelligi posse.* Panẽ coloſtratũ.] *Sic interpretari placuit πυελάτλω, quẽ tamẽ alij pro ipso πύς, hoc est, colostra accipiunt. Idẽ & πυελιφθον dicitur. Cõmenta. in Aristoph. Vespas. Athen. lib. 14. & Pollux lib. 2. cap. 12.* Et fucas.] *Gaza interim fucas, interim squillas vertit apud Aristotelẽ. Athenæus lib. 7. φυκίδας vocat.* Et cœbum.] *Neq; de Oebo, neq; de Phoctis reperio quicquã. pro λαγάνιον aũt λαγώνιον lego, quod & apud Hesychiũ legam. quanquam neq; de hoc adeò cõtendo.* Sillus propemodũ.] *hoc est, Strabus: à σιλλαίνειν, quod propriè significat subsannandi causa oculos recutere seu retorquere: vnde & Silli versus. Pollux.* Ripæ aggerem.] *ψύτλαν*, id est, *αἰχμὴν, quod contra aquæ impetum opponitur. Suprà αὐδηνὴν idẽ dixit. Vide Hesychium.* Cottaborum strepitus.] *De Cottaborũ ludo Athen. lib. 10. 11. & 15. Pollux lib. 6. cap. 19. & Suidas meminit. & Plautus:* Vide ne crebri in te Cottabi crepent. Vt thridacinas.] *Hoc nomine μάζης quoddã genus Attici vocant.* Ad solem.] *ξηροφθαλμοφθήσω. Inde ξηροφθαλμοφθον locũ Cõstantinopoli fuit, cuius alibi mẽtio fit.* In aqua ista.] *ἐν λυτρίῳ. Vide Hesychium.* A tergo Carimantũ.] *Carimantes quos dicat, nõ satis intelligo: nisi si accipiamus sordidos quosdam & mercenarios, qui caput obligatum habeant, aut onera gestent, quales ab Hesychio & κορυμβίοι dicuntur.* Alius iaculo cõtendebat.] *τῷ κωφύχῳ αὐτόβαλε. Vide Hesychiũ.* Nõ enim in cepij, &c.] *κῆπον & σκαφίον tonsuræ species erãt. Scaphiũ quando tota coma ad cutẽ vsq; detonsa erat: cepium aũt seu cepus, quando ad frontis ornamentũ capilli resecti erãt, vt Comment. Aristoph. in Aues tradit.* Calida.] *ἱματροπόταγον fortasse id quod Plautus dixit thermopotare.* Ventrẽ.] *τλὼ νῆστιν ἡμᾶς. significat aũt νῆστις ieiunium, &*

cium, & item inteſtinum ieiunum inter ſtomachum & ventrem. Areſtes oliuas.] *Φαυλίας. Ita Suidas exponit: quanquã Heſychius genus mali grandioris eſſe dicat.* Bifida videlicet ſuilla.] *Intelligo pedes, eò quòd bifidi ſunt.* Hepar è ſartagine.] *id eſt, frixũ. Propriè tamen λοβὸν extremã partem hepatis vocãt.* Abyrtacè.] *intritũ quoddã barbaricum eſt. Vide Suid.* Thrymmatides.] *Pollux inter placẽtas recenſet θρυμματίδας. De Thrÿs aũt Cõmentator Ariſtophanis in Equitibus copioſè.* Quæ ſportulis.] *τῶν ἐν σπυρίδαις, de cuius ſignificatione Heſychius.* Qui canere deſijt.] *Capũ intelligo.* Piſcis erat paraſitus.] *Ipſa quidẽ vox paraſiti quid ſignificet, notum eſt: ſed quorſum ſpectet piſcis paraſitus, puto obſcurum eſſe.* Panes aderãt.] *πφαῦοι ſcilicet, pro πφαῦοι Atticè Eſt aũt πφοι vt Heſych. exponit, ὄλυρα, quæ à Latinis quoq; olyra, quibuſdã aũt ſiligo dicitur. vnde πφαῦοι panes, quorũ & Athenæus meminit lib. 3.* Tum.] *ὠογενά τε καὶ πεφυῆ. niſi quis malit parua ac magna accipere.* Delphi.] *Obſcurũ quã intelligat, niſi ſi tripodẽ, qualis ἡ δελφικὴ fuit.* Bõbylius.] *Poculũ eſt anguſti oris, inter bibendũ ſonũ edẽs. Athenæus & Pollux.* Dirocypelũ.] *Vt apud Homerũ ἀμφικύπελλον. de cuius etymologia Athen. lib. 11.* Qualia Theri.] *De Thericleo poculo vide item Athenæum.* Tenuia.] *αὐτμοφόρητα, hoc eſt, quæ vento ferri queant.* Pocula quędã.] *hoc eſt, literis inſcripta. quorũ ipſorum quoq; meminit Athenæus eodem lib. 11.* Abacus.] *τὸ κυλίκειον: ſic enim malim. niſi quis κυλίκιον pro ora ſeu labro poculi accipiat, & τὸ μεσὸν ad χάμμακα referat.* Lebes:] *ἀνολίβης quòd Athen. lib. 3. à Romanis miliariũ dici ait, vas ad calefaciendam aquã comparatum.* Vngebamur cancharide.] *Quódnam vnguentũ hoc ſit, obſcurũ. Podoctypa autẽ & Trigoniſtria, nomina pſaltriarũ videtur eſſe. Nam & Trigonis & Heſychius & Pollux meminêre.* Plauſu digitorũ ludebat.] *λιχίνδα, à λιχᾶν videlicet, cuius verbi Athenæus meminit li. 1.* Lumbos laſciuiter agitabat.] *Pollucẽ vide l. 4. c. 14.* Ocataxis.] *Suidas propriũ hoc eſſe tradit, quanquã apud illũ ὠοτακίτακτις legitur, ego tamen cognomentũ magis eſſe puto, ab ouis vel frangẽdis, vel deuorãdis, vel ſimili aliquo factũ.* Segmentũ quoddã.] *λειρόν τινα. Pollux tamẽ λῆρον per η habet.* Veſtibus in-

bus inusitatis.] ἄχρηστα & ἀφόρητα, tametsi eæ voces propri inutiles & gestu inhabiles significent. In Daduchum.] Eum qui gestat lampada, vt sacerdotes Promethei, Vulcani, &c. E egenis.] ἐγκαψιχιδαλῶν, quod si ab ἐγκόπλειν & χιδα deriuetur, ceparum helluonẽ significabit. Sed tamẽ apud Hesy chium καψιπήδαλῶν, per πη legitur pro eo, vt ipse ait, ὃς μὴ τὰ τὰ ἄλφιτα μὴ διδόντων τυγχάνει ἀλόμβων. quod neque ipsum quale sit, satis planũ est. αὐτολύκινθοι aũt & αὐτοκέδαλοι ab Hesychio exponuntur. Endromidum.] Endromides cursorum sunt, & propriè Dianæ: Baucides autẽ, croceæ muliebres Pollux. Domũ enim] Nescio corruptúsne sit locus, an mutilatus. Anxium quoddã.] μέμιγον. sed haud scio an πεμμίγιον potius legendũ, de quo etiam in prouerbijs Eras. Illius latera.] τὰ ἄκρα, latera verti, propterea quod & in acie latera τὰ ἄκρα dicuntur, vt ait Pollux. Mulierosum.] μύρτωνα ἀπὸ μυρτίου, scilicet genitali muliebri. Lentiscũ subinde rodentem.] χιοτραγάντιον, quo nomine notabantur qui elegantiæ & cultui muliebriter studebant. Delicatus & gulosus.] λιχανίδων, ἀπὸ λιχανίδος, seu λίχνος, quod patinam significat, v Pollux. coniecturaliter tamen: quanquam haud scio an corruptus locus sit. videntur enim deesse quoq; nonnulla. Theodorum.] Vt à dea seu Diana restitutum, & vita donatũ. Cariosissimis.] Pro antiquissimis accipio. Oliuas.] Fortasse eas quæ & hodie ex vino vel aqua assatis carnibus pro salsamento adhibentur. Testacea.] ἐμπυδάκωτα à πύδαξ videlicet. Crobylis.] Fuerunt autem Crobyli tertæ quædam texturæ capillorum in acutum desinentes, antiquorum Athenienſium gestamen, v Comment. Thucydidis in lib. 1. Mangonem.] παιδοσσμὸν quo nomine & mangonem & puerorum moderatorem intelli posse puto. Voluptatem.] Fortassis à λαλεῖν ἡδὺ γάννυσ Digitis.] χειροσόφους, quos ipse infrà in Rheto. didas. exponi ὀρχήστας, id est, saltatores. Etiam ringi.] ῥινασήσειν. Mensibus non laborasse.] ἀκαθαρσίαν ἄνευ, cuius verbi etiam A thenæus meminit lib. 3. Diuinatorẽ quendam dæmonẽ. ὑλασρίμυδόν τινα, quos & Eurycles Græci vocãt. Suidas. μῶν. .i. num. κῶτα.] atq; exinde. ἀσὶ ὅς.] Inquit. ἀμηχάνη.] ali quo modo. λῶστε.] optime. δήπουθεν.] videlicet. ἄτλα.] quæd

ἰτλας

ἐπλαφ.] *propè.* σπορδιᾶσθ.] *protendere membra cum oscitatione.* τιτθίζοντ.] *curiosè agere.* σπύλλεσθ.] *unguibus rapere, & infestum esse, unde & Scyllæ nomen videtur factũ.* σπλαπορδία.] id est, *petulantia & lasciuia.* Quod si igitur.] *Paræneſis de recta dicendi ratione.* ἀμφαλόπτα.] *Hesychius meminit ἀμφαλακικῆς cuiusdam, aitq́; paræmiam esse qua τὸ μηδὲν significatur.* πῶς οἴει.] id est, *quomodo putas.* κ) γῆς ἄνωθεν ἠυχόμην ἰέναι, &c.] Id est, *sub terram ire optabam quando audiebam te recitantem.* χιτώνιον.] id est, *tunicula.* ἀμπεχόνια.] *ſeruulas.* ἵππατον.] *volauit.* ἀπαντῶμεν.] *Obuiã veniẽs.* καθεύδεις.] *Sedens.* Qui verbis obſcurioribus & minùs vſitatis.] κ) γλώττῃσιν, *vt etiam Quintilianus lib.* 1. *cap.* 14.

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ.

DEMONACTIS Vita.

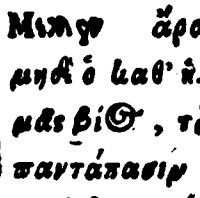
Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

ORatio demonſtratiui generis eſt, quæ hiſtoricæ ac didaſcalicæ tamẽ dictioni propior, quàm encomiaſticæ. Deſcribit autem genus, vitam, ſtudia, eruditionem & profeſſionem Demonactis philoſophi, quæq́; idem & priuatim & publicè fecerit, & ab alijs paſſus fuerit. Prętereà & apomnemoneumata ſeu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac ſalsè reſponſa, in quibus recenſendis potiſſimam orationis partem conſumit. Poſtremò etiam quæ circa mortem & ſepulturam illius acta, quibusque officijs & honoribus illum Athenienſes & reliqui Græci proſecuti ſint. Exordio attentos potiſſimùm facit, laudando ſuam ætatem, quòd ea quoque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis Herculi & Socrati ſimillimos procreârit: cuiuſmodi ſint Demonax hic, & Bæotius ille Soſtratus, de quo alibi ipſe fecerit mentionem.

Μικρῷ ἄρα μηδὲ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος, τὸ παντάπασιν ἄμοιρος ἴσως ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετῇ ὑπερφυᾶ, καὶ γνώμῃ ἄκρως εὐδόσοφον ἐκφαίνων. λέγω δέ, ἅς τι τὸν Βοιώτιον Σώστρατον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες ἐπάλουν, καὶ ὤοντο θεὸν εἶναι, καὶ μάλιστα ἐς Δημώναξα τὸν φιλόσοφον, ὃς καὶ ἄλλον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα. ἐπῄειμεν δὲ ὧδε Δημώνακτι καὶ ἐπὶ μάκιστον σωζομένῳ. περὶ μὲν δὴ Σωστράτου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέγραπταί μοι, καὶ διήλθομεν, μέγεθός τε αὐτοῦ, καὶ ἰσχὺν ὑπερβολὴν, καὶ ὁ ἔπαθλον ἐν ᾧ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ὑπόνους τὰ νῦν, καὶ προφὰς ὄρεσι, καὶ ἔργα οὐκ ἀπωδὰ τοῦ ὀνόματος. καὶ

Quidem conuenientem ac consentaneum esse arbitrarer & nostram hanc ætatem non omnino totum expertem fore virtutum laude & memoria dignorum, sed ijs quoque qui & eximijs corporis viribus, & mente sapientiæ studio exculti ssima præcelluerunt, florere. Dico autem cùm in [a] Bœoticum Sostratum ista referens, quẽ Græci [b] Hercvlem vocare soliti sunt, & esse existimabant: tum maximè in Demonactem philosophum: quos ego & ipse vidi, & visos magna admiratione suspexi. Cum altero quoque, nempe Demonacte, aliquandiu coniunctam conuersationem habui. Sed enim vitam Sostrati in alio quopiam libello diligenter perscriptam executus sum, declarata eius & animi magnitudine, & excellenti fortitudine. Insuper quæ eius fuerit in monte Parnasso sub ipso dio viuendi ratio, quod stratum laboriosum, quæ alimẽta in montibus conquisita, quæ opera à nominis celebritate non abhorrentia.

καὶ ὅσα ἦν λῃστὰς ἀφῶν ἐφαξεν, καὶ ὁδοιποιῶν τὰ ἄβατα, καὶ χειμῶνος τὰ ἀδιοδευτα. περὶ δὲ Δημώνακτος ἤδη δίκαιον λέγειν, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε δόξῃ μνήμης ἄξιος τοῖς ἀεὶ σοφοῖς τόγε καθ' ἡμᾶς, καὶ οἱ γνησιώτατοι τῶν νέων, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν πραγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων βίον ἑαυτοῖς προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἄνδρα ὧν οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γνώμενον. ὧν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, ὢν τῶν ἀφανῶν, οὐδὲν ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτήσει, ἢ μικρὸν ἀπὸ καὶ πάντων ζώντων ἥδιστα γνώμενος· καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλου, μὰ Δί', οὐδὲ Δημητρίου πρὸς αὐτῷ, οὐδὲ Επι-

Ad hæc quanta in tollendis è medio latrombus periacula exhauſerit, tum quanta per inuia faciendis itineribus, aut per traiectu difficilia præbendo tranſitu, pertulerit. Iam verò æquum mihi videtur de Demonacte nonnihil in lucé edere, duarum rerum gratia: vt & illius memores ſint viri noſtræ ætatis præſtantiſsimi, & iuuenes quique generoſiſſimi, animũ ad philoſophiã applicantes, non neceſſe habeant ad vetera tantùm exempla ſemetipſos componere, ſed ex noſtra quoque vita habeant, quem ſibi pro viuendi regula imitãdum proponant, facti illius æmuli, quem ego omnium optimum ex philoſophis eſſe cognoui. Erat itaq; Demonax genere Cyprius, non ex obſcuris ortus parentibus, quãtum ad dignitatem & poſſeſsionem ciuilem attinebat: cæterùm his omnibus ille longè erat excelſior atq; ſuperior: & cum rebus pulcherrimis atque præſtantiſsimis ſe ipſe dignũ iudicaſſet, ad philoſophiæ ſtudiũ ſemet cõtulit, non per Iouem ab Agathobulo tantùm & Demetrio, qui ante illum fuerant, neq; ab

Επικτήτου ἐπιγράντων, ἀλλὰ πᾶσι μὴ σιωπηρὸς ζώοις, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ηρακλειώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φωνῇ τε καὶ γνώμῃ μάλιστα λιπαρουμένῳ. ἀλλ' ὁ μὲν Δημώναξ, οὐχ' ὑπό τινων ζηνὸς, ὡς ἔφην, παρακληθεὶς, ἀλλ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῆς, καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἐρωτος, ἐκ παίδων εὐθὺς λιπαινομένου, ὑπῆλθε μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν ἀπάντων. ὅλον δὲ παιδὸς ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ καὶ παῤῥησίᾳ, διατελῶν αὐτός τε ὀρθῷ καὶ ὑγιεῖ, καὶ ἀνυπολήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ ζοῖς ὁρῶσι καὶ ἀκούσι παράδειγμα παρέχων, τοῦ ἑαυτοῦ γνώμου, καὶ τοῦ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀληθοῦς. ὁ μὲν ἀνίκλοις γε ποσὶ, τὸ τοῦ λόγου, πρὸς ταῦτα ἔξω, ἀπὸ καὶ ποιητικῆς σωτροφος ἐγγύς, καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο, καὶ λέξεων ἤσκητο. καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ παιδείσεως, ἐκ

Epicteto excitatus, ſed cum illis conuerſabatur, præci- puè verò cum Timocrate Heracleote, viro cumprimis ſapiente, neq; non eloquen- tia & induſtria plurimùm ornato. At Demonax nequa- quam ab aliquo illorum, v dixi, perſuaſus, ſed peculiari quo rapiebatur ad res præ- claras impetu, & inſito quo- dam ad philoſophiam amo re, ſtatim à puero permotus, omnia humana bona in vni- uerſum contempſit. Ac ſe ci totum libertati tradidiſſet dicendiq; fiduciæ, in ea con- ſtanter perſtitit, cùm & ipſe rectam ac ſanam & inculpa- tam vitam viueret, ac vidē tibus & audientibus ſuam i- pſius mentem exemplum ex- hiberet, veritatemq;, quam in philoſophando perpetuan obtinebat. Cæterùm nequa- quam c illotis, quod aiunt pedibus, hoc eſt, à dicend facultate alienus, ad philo-

ſophiæ ſtudia acceſsit, ſed in poëtarum lectionib. enutritus, multos tenebat memoria, dicendiq; artes nō mediocri ſtudio exercuerat. Ea verò quæ in philoſophia tractari ſolent, hauc

modicè,

ἐπ' ὀλίγον, οὐ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἁψάμενος, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα ἠγωνίσατο, καὶ ἐς ἀρετὴν διεπονήσατο. καὶ τὸν βίον, μεμελετηκὼς ὡς μηδενὸς ἄλλου προσδεὶς ἔσεσθαι εἰδὼς ἐν τῷ ἐμαυτῷ ἐν ἔτι ἱκανῶς διῃρκῶν, ἑκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολλῷ μᾶλλον αὐτὸς λόγον τοῖς ἀείσοις τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. εὐδοξίας δὲ ἄλλου οὐ πάνυ ἐφιέμενος, ἀλλὰ μικρὰ ἐς τὸ καταμίξας, οὐ πάνυ τι ἐξέφανε τῶν ἐκείνων ἕκαστον. ἐφίετο δὲ ὡς Σωκράτει μάλιστα ὁμιλῆσαι, ἐκ τοῦ σχήματος, καὶ τῇ βαδίσει, τὸν Σινωπέα ζηλοῦν ἔδοξε, διαπαίζειν τὰ ἐς τὴν δίαιταν, ὑπὸ θαυμαζόντων, καὶ ἀποβλέποντων ἐπ' αὐτὸν ἐνίοτε, ἀλλ' ὁμολογουμένως ἅπασι, καὶ σώφρων ἅμα, καὶ οὐδὲν ἐπ' ὀλίγον τῷ κάτω-

modicè, & neq; vt est in prouerbio, summo tantùm digito attigerat, sed exactè comperta habebat. Corpus præterea exercuerat, & ad tolerantiam variis laboribus assuefecerat. Breuiter, in hoc summo studio & cura elaborauit, ne alicuius alterius egens esset. Quare postquam sensit se quoq; ipse sibi ampliùs non sufficere, voluntaria morte è vita discessit, multo super hoc ipso Græcorum, optimatibus sermone relicto. Philosophiæ verò haudquaquà vnam tantùm speciem ab alijs seiunctam colebat, sed multis in idem commixtis, non admodum apertè ferebat qua potissimùm illarum oblectaretur. Apparebat quidem Socrati se magis addixisse, tametsi habitu & vitæ frugalitate Diogenem æmulari videretur. Non tamen ambitiosè adulterabat ea quæ ad victum pertinebant, admirationis popularis emendæ gratia, vtque ij quibus cum conuersaretur, in eum coniectos haberent oculos: verùm communi cum alijs viuendi ratione vtebatur, ne tantillum quidem philosophico fa-

καὶ ζηλοτυπίαν, καὶ ξυνιστορικὸν, καὶ τῶν μὴ ὄντων Σωκράτους ἐραστὴν ἑαυτὸν προσποιούμενον, χάριν δὲ Ἀθηνᾶς μετὰς ἀφράτων τὰς συνουσίας, ὡς τοὺς προσομιλοῦντας ἀπιέναι, μήτε καταφρονοῦντας ὡς ἀγχινοῦς, μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῆς ἐπιτιμήσεως ἀφεύγοντας, παιδίους δὲ ὄντας ἀφροσύνης γεμομένους, καὶ ἐσομένους πραοτέρους, καὶ φιλοτίμους, καὶ πρὸς τὸ μέτριον εὐέλπιδας. εἰ δέ ποτε τι χολῇ ὀφθὲν λυπραγὸς, ἢ ὑπεσταλμένῳ καὶ ἀγανακτοῦντι εἰς ἐπιτιμᾶν ἔοικεν ἀπὸ τῶν μὴ ἁμαρτημάτων καθάπτεσθαι, τοῖς δὲ ἁμαρτάνουσι συγγινώσκει, καὶ τὸ παράδειγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν λαμβάνειν, τὰ μὲν νοσήματα ἰᾶσθαι, ὀργὴν δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χωρεῖν. ἀγαθὸς γὰρ, ἀνθρώπου μὲν ἔναι τὸ

stu infectus: & cum aliis iuu
ctam consuetudinem exer
cebat, & communibus Reip
legibus non grauatim pare
bat. Porrò e Socratican
ironiam nulla ex parte ac
cedebat: gratia verò Attic
plenas semper disputatione
sermonibus haud obscuri
in medium afferebat, ita v
eius discipuli abeuntes neq
contemnerent eum tanquan
parùm generosum, neq; eiu
inhumanam in obiurgand
seueritatem atq; acerbitaten
fugientes pertimescerent, sec
omnimodi orationis ama
bili lætitia reddebantur, a
subinde multò modestiores
de futuris præcipitiis opti
mam spem concipiebant a
nimo. Itaque nunquam visu
est vociferari, aut mira per
uicacitate contendere, au
indignari: & si aliquis ill
esset increpandus, f ipse
quidem peccata reprehen
debat, cæterùm peccantibus benignè ignoscebat, exem
plum illud à medicis petitum usurpans, qui morbos ad
hibitis pharmacis propulsare solent, iracundiam verò erg
ægrotantes vitiatur minimè. Existimabat enim hominis esse
peccare.

τὸ ἁμαρτάνειν· θεοῦ δ', ἢ ἀνθρώποις ἰδίου, τὰ πλημμελήματα ἐπανορθοῦν. Ἐπὶ τοῦτο δὴ βίον καθίζων, ὡς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεᾶτο, φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ εἰκότα. καὶ τοὺς μὲν δυστυχῶν λοιδοροῦντας αὐτῶν ὑπεμίμνησκεν, ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους· τοὺς δὲ πρὸς πρᾶγμα ἀδυρομένους, ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας, ἢ χθρας ἢ νόσον ἀτιμαζούσας, οὐ γέλωτι πρὸς μηδέν, ἐχ ὁρῶντας, ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ ἀνιῶντα, λήθη δὲ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν, καὶ εὐθυμία μακρὰ πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δὲ αὐτῷ, καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας ἀρμόζειν προαιρέσεις. καὶ

peccare: Dei verò, aut viri diuis proximi, errata emendare. Ad hunc ergo modum cùm vitam instituisset sapientissimè, nullius in rebus suis egebat auxilio, ipse verò amicis in ijs quæ par erat, persæpe fidelem nauabat operam: ac nonnullos ex illis si qui secundiore fortuna vti videbantur, submonefacere solebat, quòd bonis ad breue tempus duraturis, & planè caducis ac transitorijs efferri atque gestire animo viderentur. Nonnullos quoq; immisum paupertatis onus lugentes, aut exilium grauiter molesteq; ferentes, aut senectutem aut morbum incusantes, cum risu consolabatur, non videtes breui futurum vt omnia quæ dolorẽ & molestiam in præsens illis adferrent, cessarent: bonorum verò ac malorum obliuio vnà cùm longa libertate omnes esset in exiguo temporis spacio complexura. Ad hæc curæ illi erat, fratres quoq; inter se dissidentes atque discordes, ad pristinam concordiam reducere, ac mulieribus cum maritis reconciliatis illorum animis pacem componere.

καί πω καὶ δήμοις τραυλομένοις ἐμμελῶς διαλέξαι, καὶ τὰς ταραχὰς αὐτῶν ἅπασαν ὑπερβάλλων τῇ παρρησίᾳ τὰ μέτρια. διὸ καὶ τῶν ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτῆς, πρᾶος καὶ ἥμερος καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸν λυπεῖ νόσος ἢ θάνατος, ὡς ἂν καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. καὶ δὴ καὶ τὸν φίλον καὶ τῶν ἄπασι, καὶ οὐκ ἴσην ὁρῶν τινα οὐκ οἰκείαν ἐνόμιζεν, ἄνθρωπόν γε ὄντα. πλείονος ἢ ἐλάττονος ἴσως, σωζομένοις αὐτῷ μόνοις ἐξισάμενος, ὁπόθεν ἂν ἐλπίσειεν αὐτῷ ἐπιγενήσεσθαι τὴν πάσας ἐλπίδας διαμπερὲς ἀνδρί. καὶ ταῦτα πάντα μετὰ Χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἐπαφῆκέ τι, καὶ ἔλεγεν, ὡς ἀεὶ τὸ ἡμισυ κρεῖττον ἐκείνου, τὸν πάθος τοῖς χαλεπαίνουσιν αὐτῷ ἐπικαθῆσθαι. διαβρόχου καὶ ἀβλωπάρου ὄντος ἀμφοτέρους δάκρυα, καὶ οἱ ἐρασταὶ φιλάδελφοι, ὑπὲρ φυᾶς

Ac sanè aliquando populum seditionibus exulceratum, scitè & vtiliter differendo compescuit, multosq; illorum persuasit, vt patria tranquillè & modestè subseruirent. Talem quempiam in philosophia exercenda morem obtinebat, mitem & mansuetum ac hilarem. Solùm verò amici aut morbo aut morte diſcruciabatur, itavt h rem omnium maximā & præstantiſsimā in rebus humanis amicitiam & voluntatū cōiunctionem esse existimaret. Quocirca amicus eat omnibus, nec fuit quiſquam quē non familiarem compellaſſet, qui quidem homo erat. Maiorem verò aut minorem animi alacritatem vultu præ ſe ferebat, cōuersatione nonnullorum ex illis vtens, eosq; coarguens, quotquot illi videbantur propter ſpem exhibiti obſequij delinquere. Et hæc omnia cum tanta gratia, eáque verborum venere faciebat dicebátque, vt ſemper iuxta Comicum, ſuadelam labijs ſuis inſediſſe credibile ſit. Itaque & Athenienſium vniuerſus populus, & ij qui in dignitatibus erant conſtitu-

ti, ſum-

φῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὥς τινα τῶν ἀρετῆς ἐραστῶν προσδιατείνοντες. καί οἱ ἐν ἀρχῇ πεσόντες οἷς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μισούμενος ὑπὸ τοῦ πρὸς τοῖς πλήθεσιν ἰσχύοντος, ἐπί τε παῤῥησίᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινος ἐπ' αὐτὸν ἀνέστησαν Ἄνυτος, καὶ Μέλητος, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ κἀκεῖνοι τότε, ὅτι οὔτε θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων τοῖς Ἐλευσινίοις. πρὸς ἅπερ ἀνδρείως μαθὼν φανερὸς ἐγένετο, καὶ καταβὰς ἱματίον ἀναλαβὼν, καὶ προελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· τὰ μὲν ἐμμελῶς, τὰ δὲ τῇ πραγματείᾳ καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν, ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὰ μὴ τεθυκέναι πώποτε τῇ Ἀθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσα· οὐδὲ γὰρ

ti, summa cum reuerentia illum admirabantur, eáque in sententia permanserunt, vt vnum ex optimatibus suspicientes. Cæterùm cùm in Reip. procurationib. obeundis versaretur, multorum prauis & nefarijs conatibus restitit: vnde odium & inuidiam nõ mediocrem multitudinis sibi conflauit, tum propter dicendi interritam fiduciam, & monendi libertatem. Vnde factum est vt nonnulli quoque aduersus illum insurgerent Anyti & Meliti, ea ipsa in Demonacte accusantes, quæ priùs per illos in accusando Socrate in crimen vocata fuerant, nempe quòd nunquam visus sit sacrificans, quodq; solus omnium nunquam sit Eleusinijs initiatus. Ad quæ magno animo, & corona redimitus, & nitida veste amictus, inque concionem progressus, partim scitè & dexteriter, partim verò asperiùs quàm philosophica requirebat professio, respondit. Etenim ad hoc quòd nunquam sacra fecisset Mineruæ: Nulla vos capiat admiratio, inquit, viri Athenienses, si priùs

μᾶλλον ἀπολῶ τ παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπολάμβανον. πρὸς δ δεύτερον τὸ τ μυστηρίων, τούτων ἔφη ἐχθρὸν εἶναι αἰτίαν, τ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τιμῆς, ὅτι ἄρα τι φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, ἐσιωπήσεσθαι πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀφαιρήσεσθαι αὐτοὺς τ ὀργίων· εἰ δέ τι καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους, ἤδη λίθους ἐπ' αὐτῷ ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντας, πρίασθαι αὐτόν, μὴ ἵλεως γενέσθαι αὐτοῖς, μὴ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξαμένους τιμᾶν μὴ ἀγαπᾶσθαι, καὶ τὰ τελευταῖα θαυμάζειν. καί τοι αὐτούς, ἐν ἀρχῇ τ πρὸς αὐτοὺς λόγων, προχειρῳ ἐχρῆτο τῷ προοιμίῳ· ἄνδρες γάρ, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη καί μοι καταθύετε· τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐκαινίζετε. βούλομαι δὲ ἕνια παθεῖν τ δυσχερῆ τι ἅμα

illi vnquam ſacrificauerim. nequaquam enim illam ſacris per me oblatis egere exiſtimabam. Ad ſecundam verò accuſationis partem, nempe myſteriorum, eam dixit ſubeſſe cauſam quòd minus cum illis feſtiuitatis particeps fuiſſet hactenus: quòd ſi myſteria, inquit, praua & friuola comperiſſet, apud nondum initiatos non tacuiſſet, ſed ipſos ab orgijs celebrandis auerſos feciſſet: ſin bona, rurſus humanitate adductus, omnibus expoſiturus erat. Ita Athenienſes qui iam aduerſus illum lapides ſuſtulerant, actutùm mitem erga eundem & placidum animum induerunt, atque ex illo eum cœperunt habitis honoribus reuereri quoque & colere: poſtremùm verò admiratione etiam proſequi. Ille autē ſtatim initio orationis ad illos habitæ, aſperiore proœmio vſus eſt: Viri enim, inquit, Athenienſes, cùm me ſertis coronatū videatis, quin me iam ſacrificatis? etenim antehac nunquam litaſtis. Quædā verò quæ ab illo acutè pariter & vrbanè dicta animaduerti, volo deinceps ſubiungere. Optimum

ἅμα καὶ ἀτεύως ὑπ' αὐτοῦ λελυμα-
μένων. ἄρξασθαι γὰρ Φαβω-
ρίνου λαλοῦν, καὶ ὧν πρὸς ἐκεί-
νον ἔπεμψεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖ-
νος ἀκούσας τινὸς, ὡς ἐν γέλω
λαβὶ ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ,
μάλιστα δ' ἐν αὐταῖς μελῶν,
τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα,
καὶ ἀγεννὲς καὶ γυναικεῖον, καὶ
φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, προ-
σελθὼν ἐρώτα τὸν Δημώνακ-
τα, τίς ἂν, φάναι τὰ αὐτῷ
ἄνθρωπος, ἔφη, εἴη, εὐαπάτη-
τα ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκεκμηκὼς δὲ
ὁ ἑρμηνεύς, καὶ ἐρωτῶν τί δὴ
καὶ ἐφόδια ἔχων, ὦ Δη-
μώναξ, εἰς παιδὸς εἰς φιλοσο-
φίαν ἥκεις; ὄρχεις, ἔφη. ἄλλο
τι δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελ-
θὼν, ἐρώτα τὸν Δημώνακ[τα]
τίνα αἵρεσιν ἀσπάζεται μᾶλ-
λον ἐν φιλοσοφίᾳ· ὁ δὲ, τίς
γάρ σοι ἔπεμψεν ὅτι φιλοσοφῶ;
καὶ ἀπιὼν ἤδη, παρ' αὐτῷ ἦ-
δὺ μάλα ἐγέλασε. τῷ δὲ ἐ-
ρωτήσαντι, ἐφ' ὅτῳ γελᾷ
εἰκῆ ἔφη· γελοῖόν μοι
δοκεῖ εἶδέναι, εἰ σὺ ἀπὸ τοῦ πώ-

mum autem factu videtur,
vt [k] *à Phauorino, & ijs quæ*
ad illum dixit, exordium fa-
ciam. Postquam enim Pha-
uorinus à quodam audîsset,
suas dissertationes à Demo-
nacte haberi ludibrio, ma-
ximè verò membrorum in il-
lis nimiùm fractas delicias,
ingeneroſam & muliebrem
molliciem, ac philoſophiæ
minimè congruentè: acceſsit
Demonactè, interrogauitq́
quísnam esset à quo ſubſan-
naretur: Homo, inquit, cui
aures ſunt deceptu difficiles. Occurrente verò quodã
Sophiſta, atq́ interrogante:
Quibúsnam viaticis inſtruc-
ctus, ô Demonax, à puero
ad philoſophiam acceſsiſti?
reſpondit, Teſticulis. Alio
tempore cùm ſemel idem
ille acceſsiſſet, quæſiuit ex
Demonacte, quam philoſo-
phiæ ſectam præ alijs ſtu-
dioſiùs amplecteretur: Quis
verò, inquit, te certum fe-
cit me philoſophari? Et cum dicto abiens, riſit apud ſe valde
ſuauiter. Illo verò interrogante quid esset quòd rideret, De-
monax: Perridiculum, inquit, hoc mihi viſum eſt, tu à barba

γων & ἀξιοῖς λείπεσθαι τὸς φιλοσοφοιῶτας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. τὸ δὲ Σιδώνιον ῥήτορα ἐφ' ἑαυτῆ ἀθλώμενον ἐνδοξοτάτοις θεωμένοις & λίαν σπουδάζοντα ὑπὲρ αὐτῆ ἐπαινόν ποιεῖσθαι, ἅτε πάσης φιλοσοφίας ἐμπείρατον, ἐθέλειν καὶ αὐτὰ ἀπεῖν, ἃ ἔλεγεν. ἐὰν μὲ Αἰσχίνης μὲν καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι· ἐὰν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι· ἐὰν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, διατρίψω· ἐὰν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων οὕτως, ἵνα μὴ προσαπῶμαι τὸ ὄνομα, καλεῖ με Πυθαγόρας. Πύθων δέ τις, τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐνδόξων νεανίσκων ὡραῖος, ἐν μέσοις θορύβοις ἐκείνου, προτείνοντός τι ἐρώτημά με σοφιστικὸν, καὶ μάλα σπουδάζοντος ἀπεῖν τὸ συλλογισμὸν τὴν λύσιν, ἄρα, ἔφη, οἶδα τίνος, ὅτι πρωΐα νῦ. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐπὶ πᾶσι τῷ τῆς ἀμφιβολίας σχήματι, καὶ σωφρονίζοντος

philosophantes iudicandos esse existimas, ipse barbam non habens. Sidonius autem rhetor cùm Athenis celebris & clarus haberetur, ac aliquando de se eiusmodi publica oratione decantaret encomium, quòd totius philosophiæ peritus esset, nec minus dicendi facultate ea posset exequi quæ diceret. Etenim, inquit, si Aristoteles ad Lycéum me vocârit, sequar: si Plato ad Academiam, veniam: si à Zenone ad porticum Variam prouocabor, nihil cunctatus præstò ero: si Pythagoras me accersiuerit, silebo. Surgens itaq; è medio auditorum Demonax: Heus tu, inquit, vocat te Pythagoras. Cæterùm Python quidam eorum qui fuerant è Macedonia splendidè & nitidè culti, iuuene formoso subsannante illum, ac quæstionem sophisticam proponente, iubente; vt syllogismi solutionem diceret: Vnum, inquit, fili noui, quòd subigêris. Cùm ego ille stomachanti animo indignaretur propter scommatis amphiboliam;

illiq;

illiq; cōminaretur, Statim tibi virū oſtēdam. ille in multum riſum effuſus, interrogauit adoleſcentem: Ergo virum habes? Quadā tempore cùm quidā etiam athleta ab eo fuiſſet deriſus propterea, quòd cùm victor extitiſſet in Olympia, veſtitu molli & florido amictus cōſpiceretur: vulnus illi lapide in caput incuſſit, adeò vt ſanguis efflueret. Itaque qui aderant, indignantes factum grauiter & moleſtè ferebant, quaſi vnus ex illis fuiſſet percuſſus. cumq; exclamarent vt ad Proconſulem iret: Nequaquam, inquit, viri ad Proconſulem, quin multò magis eamus ad medicum. Dum aliquando obambulans annulū aureum in itinere fortè fortuna reperiſſet: propoſita in foro ſchedula, voluit eum qui amiſſi annuli dominus exiſtiſſet, venire, atque ſi illius pondus & gemmam & typum rectè indicaſſet, recipere. Venit ergo adoleſcens quidam forma honeſta & amabili, qui ſe amiſiſſe perhibebat. Cæterùm cùm nihil ſani diceret: Abi, inquit, ô puer, ac

tuum

καὶ τὸν ἐαυτῆς δακτύλιον φύλαττε· τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολέλοιπας. τῶν δ' ἀπὸ τῆς Ρωμαίων βουλῆς τις, Ἀθλίωτον ὑὸν αὐτῷ δείξας παῖδα ὡραῖον, θυμηδίαν δὲ καὶ διακεκλασμένον, προσαγορεύει σε, ἔφη, ὁ ἡμέτερος οὗτος καὶ ὁ Δημώναξ, καλὸς, ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. ὁ δὲ γυναικὸν, ἐν ἀρχῇ μὲν φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ονόκρατον, ὥσπερ ὠνομάζετο. ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἀξιοῖ. ἐρωτήσαντός δέ τινος, τίς αὐτῷ ὁρᾷ εὐδαιμονίας ἐν ἀνθρώπου μόνου εὐδαίμονα εἶναι τὸν εὐπάθειαν. ἐκεῖνα δὲ φήσαντος, πολὺς εὐπαθείας ἐν ἀλλ' ἐκείνου νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δεδιότα. ὁ δέ, καὶ πῶς ἄν, ἔφη, τοῦτό τις δύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τοῖς δεδουλώμεθα. καὶ μήν, ἔφη, εἰ ἐξετάσειας τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις ἂν αὐτὰ ὅτι ἐλπίδος ὄντι φόβου ἄξια, tuum ipsius annulum diligenter obserua. etenim hunc non amisisti. Quispiam verò è Romanis senatoribus Athenis illi filium suum iuuenem supra modū formosum commonstrasset, effœminatum verò, & corruptū delicijs, dixissetq; Salutat te Demonax hic meus filius: Pulcher est, inquit, & te dignus, & matri non absimilis. Porrò Cynicum in pelle versi philosophantem, non Onocratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilaum vocare dignatus est. Cùm quidam ex eo quæsîsset quinam illi felicitatis finis esse videretur: respondit solum eum esse felicem, qui liber esset. Illo autem subijciente multos esse liberos: Atqui hunc ego solum, inquit, liberum esse existimo, qui neque sperat aliquid, neque pertimescit. Ille verò: Et quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim plurimùm his seruientes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto iudicio res humanas excusseris, hauddubiè easdem reperies neque spe neque metu dignas,

propte-

παυσαμένων πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν καὶ ἡδίων. Περιγένου δ' ἐκ Πρωτέως ἐπιμώντος αὐτῷ, ὅτι ἱκέλα τὰ πολλὰ, καὶ ζοῖς ἀνθρώποις προσίπαξι, καὶ λίχνοντος. Δημώναξ ὁ Λυκῆος, ἀπικόμενος Περιγρῖνι, ἐκ ἀνθρωπίσας, καὶ μιλὼ καὶ φυσικόν τινα, περὶ τ' ἀντιπόδων διαλεγόμενον ἀνασήσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν, ἤρετο· Ζοιοῦτος ἄρα τὸς ἀντίποδας ἔων λίγας; ἀλλὰ καὶ μάχης τινὸς ἔων λίγοντος, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς σὺν αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ, ὁπόσα βούλεται· μὴ θαύμαζε, ἔφη, καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνος ἐμί σοι, καὶ εἰ βούλει, ἔστι σὺν τὴν ἀρτόπωλιν καὶ ὄψα μοι δῶς μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ μικρῶν τῶν φαρμάκων πείθοντα αὐτὴν, δοκῶ μοι τὸν ἄρτον, ἀνιεμένου τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ

propterea quòd & quæ doleant, & iucunda sint, iuxtà finem capiant & euanescant. Peregrino autem, cui & Proteo cognomen fuit, obiurgante eum, quòd plerag omnia naso suspenderet, hominibusq; illuderet, dicentéq; Demonax, nō viuis Cynicum. respondit: Peregrine, non viuis hominem. Physicum quoq; super Antipodibus dissentem, surgens deduxit ad puteum, illiq; vmbram in aqua commōstrata, quæsiuit: Nunquid tales confirmas esse Antipodas? Præterea quopiam magum se esse profitente, habereq; carmina efficacissima, quibus omnes homines impellere posset ac persuadere vt sibi quæcunque vellet exhiberent: Ne hoc tibi mirum videatur, inquit, eandem enim tecum arte exerceo: & si placet, ad pistricem me sequere, videbisq; me vnica tantùm incantatiuncula ac modico veneficio persuasurum ipsam vt mihi panē det. Subobscurè monetā innuens, æquale cū incantationibus vim obtinentē. Cùm verò Herodes

grauiter

πάνυ, ἐπενθεῖ τὸν Πολυδεύκη, πρὸ ὥρας ἀποθανόντα, καὶ ἄξιόν ὄχημα ἡγοῦνται αὐτῷ, καὶ ἵππους παείσασθαι, ὡς ἀναβησόμενον, καὶ λαμπρὸν παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν, παρὰ Πολυδεύκους, ἔφη, κομίζω σοί τινα ἐπιστολήν. ἀσθενῶν δ' ἐκεῖνος, καὶ ὀλιγόφωνος, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συμπίπτει τοῦ πάθους αὐτῦ, καὶ ἀπόντος. τί οὖν, ὦ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἄξιοί σε κατηγορεῖ, ἔφη, ὅτι μὴ ἦλθες πρὸς αὐτὸν ἅπαξ. ὁ δ' αὐτὸς γὰρ πενθοῦντι, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθείρξαντι προσελθὼν, ἔλεγε μάλ' τι ἄν, καὶ λωφᾶσθαι αὐτῷ ἀναγαγὼν τὸν παῖδα τὸ ἄδωλον, ἃ μόνον αὐτῷ πῶς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσας, μηδένα πώποτε πενθηκότας ἐπὶ πολὺ ἰδεῖν ἐκείνῳ ἐνδοιάσαντος, καὶ ἀπροσώπως. ὑπὲρ ἄλλου τινὸς, οἶμαι, ἀπὼν ἴδιόν τι ἔτ', ἔφη, ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις μηδένα ὁρῶν πένθους ἄμοιρον;

grauiter & peracerbè Pollucis immaturâ morte ſublati obitum lugeret, velletq; currũ illi iungere, ac equos præſtare tanquam aſcenſuro, & cœnam adornare: aggreſſus hunc Demonax: A Polluce, inquit, epiſtolam tibi adfero. Cæterùm cùm ille gauiſus eſſet, putaretq; illum quoque alijs eſſe dolori, dixit: Quid igitur, ô Demonax, ſibi vult Pollux? Accuſat te, inquit, quòd ad illum abire cunctaris. Idem quendam alium filij ſui mortem incõſolabiliter lugentẽ, ac tenebris ſemet occultantem, acceſſit, ſeq; magum profeſſus eſt, ac filij ſimulacrum ab inferis poſſe reducere, ſi tres tantùm homines illi nominauerit, quos nunquam vllius obitum luxiſſe certò compertũ haberet. Cùm ergo diu multumq; ſecum hæſitaret, nec vnum quidem, vt opinor, talem poſſet producere: ait tandem Demonax: O ridicule, an te ſolum intoleranda mala perferre exiſtimas, cùm luctus expertem videas neminem?

Atqui

τὴ μὲν λαχάνων καταγελᾶν ἀξίε, τῶν ἐν τοῖς ὁμιλίαις, πάνυ ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἐνίοτε οὖν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγον τινὰ, καὶ ὑπερφυῶς ἀρχαϊκῶς ἀποκριναμένου, ἐγὼ μέν σοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρώτησα, σὺ δέ μοι, ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀποκρίνῃ. ἀπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων ἀπιόντι Δημώναξ εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξόμενοι ὑπὲρ τοῦ υἱέος, ἔφη, ὡς ἔοικε, τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰ μὴ λίαν ἀκροατὴν ἡμῶν εὐχομένων ἀπέφηνε. ἰδών δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους, ἀμαθῶς διαλεγομένους, ἐν ζητήσει ἐρίζοντας καὶ τὸν μὲν ἄτοπα ἐρωτῶντα, τὸν δὲ οὐδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον· ἆρα δοκεῖ ὑμῖν, ὦ φίλοι, ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τράγον ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὖ λέοντι ὑποτιθέναι Ἀγαθοκλῆς δὲ τὸν περιπατητικὸν μέγα φρονοῦντα, ὅτι

Atqui & illos falsè deridere solitus est, qui in sermonibus nimiùm vetustis & peregrinis vocabulis vti consueuerant. Itaq; cùm vnum aliquando super oratione quadam interrogasset, illéq; plus quàm Atticè respondisset: Ego quidem, inquit, amice, nunc te rogaui, tu verò mihi quasi Agamemnone regnante respondisti. Dicente quopiam ex amicis, Abeamus, Demonax, in fanum Aesculapij pro filij salute oraturi: Vehementer, inquit, surdum existimas Aesculapium, si nequeat nos nisi istic orantes exaudire. Cùm aliquādo vidisset duos philosophos egregiè rudes & indoctos super quæstione quapiam satis ridiculè altercantes, ac alterum absurda quærentem, alterum verò ad rem nihil sanè respondentem: Nonne videatur vobis, inquit, ô amici, alter illorum hircum mulgere, alter autem illi cribrum suppone-

re? *Agathocles verò Peripateticus cùm superbè & insolenter se ferret, & arroganter iactitaret dialecticorum se*

solum

ὅτι μόνος αὐτός ἐστι, καὶ πρῶτος τῶν Θεσσαλικῶν ἔφη, καὶ μόνος, ὦ Ἀγαθόκλεις, εἰ μὴ πρῶτος, εἶ μόνος· εἰ δὲ μόνος, εἶ πρῶτος. Κεθήγῳ δὲ τῷ ὑπατικῷ, ὁπότε δημὸς ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν Ἀσίαν ἀνῇει, πρεσβεύων τὸν πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λίγοντος καὶ ποιοῦντος, ἰδόντα τῶν ἑταίρων τις, ὁρῶν ταῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι· μὰ τὸν Δί, ἔφη ὁ Δημώναξ, οὐ μέγα. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν, μετὰ πολλῶν καὶ μαθητῶν ἐξελαύνοντα, ἤδη δὲ ἀπὸ μετάπεμπτος, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τοῦ βασιλέως συνιόντα· παρέρχεται, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτοῦ. ἄλλος δέ ποτε ἐρομένου, εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι· ἀθάνατος, ἔφη, ἀλλ' ὡς πάντα. περὶ μὲν οὖν Ἡρώδου ἔλεγεν ἀληθεύειν τὸν Πλάτωνα, φάσκοντα ἡμῖν μίαν ψυχὴν ἔχειν· οὐ γὰρ ἂν τῆς αὐτῆς

solum & primum esse: Atqui, inquit, ô Agathocles, si primus, nō solus: sin verò solus, nō primus. Porrò autem Cethego viro consulari dignitate prædito, quo tempore per Græciam legatus abiret in Asiam, patri suo multa turpia & ridicula dicente & faciente, postea quam ex amicis quispiam eadem vidisset, dixisseté Cethegum magnum scelus esse: Per Iouem, inquit Demonax, neq; magnum. Idem cùm aliquando conspexisset Apollonium philosophū multis cum discipulis discedentem, commodùm verò abibat accersitus quasi disciplinarum nomine Regi esset conuersaturus: Accedit, inquit, Apollonius, & eius Argonautæ. Alio autem quodam ex eo quærente, num anima illi immortalis esse videretur. Sanè immortalis, inquit, sed vt omnia reliqua. De Herode dicebat verum dixisse Platonem, affirmantem nobis haud vnam saltem esse animam. Neque enim esse eiusdem anima

Regis

τῆς ψυχῆς Ρηγίλλαρ, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἐπᾶρ, καὶ τὰ τοιαῦτα μιλιτᾶρ. ἐτόλμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, προρρήσεως ἀκούσας· διὰ τίνα αἰτίαν ἀφορίζουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, τοῦ τηλικοῦδε τελετοῦ αὐτοῖς καταστάντος Εὐμόλπου, βαρβάρου καὶ Θρᾳκὸς ὄντος, ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντί οἱ αὐτῷ δὴ χειμῶνος, ἔφη τις τῶν φίλων· ὦ δαιδοῖκας, μὴ ἀναπαπτώτου τοῦ σκάφους, ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῇς; διὰ τὰ ἀγνώμονα ἄν ἔλω, ἔφη, ὀκνῶν, ὑπὸ ἰχθύων καταδαυθῆναι, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. ῥήτορί δέ τινι, καὶ λίαν μιλησάντι, συμβάλλουσιν ἀσκεῖν καὶ γυμνάζεσθαι. τοῦ δὲ ἀπόντος, ἀεὶ ἐπ' ἐμαυτοῦ λέγω· ἀκότως τοίνυν, ἔφη, τοιαῦτα λέγεις, μωρῷ ἀκροατῇ χρώμενος. καὶ μάντιν δέ

Regilaum & Pollucem, vt tanquam viuentes expulis sciscipiat, taliáque illi curæ sint. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam excluderent barbaros, præsertim cùm eam mysterij festiuitatem constituisset illis Eumolpus, quem Thracem & barbarum fuisse non ignorabat. Postea verò quàm illi semel nauigandum erat negotij gratiâ existente hyeme, & iam nauem erat inscensurus, dixit amicorum quispiam: An non pertimescis, Demonax, ne naui fracta atque subuersa à piscibus deuoreris? Atqui, inquit, perabsurdum foret metuere à piscibus depasci, cùm tot ipse pisces antè deuorauerim. Cuidam rhetori vitiosissimè declamanti consuluit, vt frequenti exercitio incumberet. Cæterùm cùm ille dixisset: Nunquam non apud me ipsum declamo: ergo iure optimo, inquit, tam ineptè dicis, qui semper stulto auditore vti soleas. Augure quoq;

δὲ περὶ ἰδὼν, δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντευόμενον· οὐχ ὁρῶ, ἔφη, ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. ἂν μὲν γὰρ, ὡς ἀληθῆ τι λοιδορῶν τῶν ἐπινικιοσμένων, ὀλίγον αἰτῇς, ὁπόσον ἂν αἰτῇς· εἰ δὲ ὡς δόξαν τῷ θεῷ, πάντα ἴσως, τί σὺ λοιδορῇ τὴν μαντικήν; προθύτου δέ τινος Ῥωμαίου ὑσμαδιῶντος καὶ τῷ ἐνόπλιον αὐτῷ μάχῃ πρὸς πάλαιον ἐπιδεικνυμένου, καὶ ὁρμῶντος, πῶς οἱ Δημώναξ μεμαχῆσθαι ἐδόκει; ἁλῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἱερατικῶν πάνυ εὐσόχως παρεσκεύασο. ἱερομύτῃ γὰρ ἔοικε καὶ χιλιασμῷ, ἀχιλίας μνᾶς ξύλων λυμήσασθαι, ὦ Δημώναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο; εἴκοσιν, ἔφη, τάλαντα σποδὸν, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός ὅλη. Πολυβίῳ δέ τινι, ἀνθρώπῳ ἁπαιδεύ-

semel publicitùs mercedē gratiâ vaticinante conspecto : Non video, inquit quam ob rem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi queas ea quæ à Parcis immobili consilio decreta sunt, depellere, modicum postulas, quantumcunque tandem postulaueris. Sin omnia, quemadmodum Deo visum est euentura sunt, quid tua præstare potest vaticinatio? Sene verò quopiam Romano bene corpulento, armatam illi pugnam aduersus ligneum palum susceptam commonstrante, interrogantéque: Quanto tibi feruore, ô Demonax, pugnasse visus sum? magno, inquit : siquidem hunc ligneum habuisti aduersarium. Atqui ad intricatas & captiosas quæstiunculas acutè instructus erat. Interrogante enim quopiam ludibrij gratiâ : Si mille minis ligna combussero, Demonax, quot minæ fumo cessura sunt? Pondera, inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio autem, homine omnium fermè literarum rudi,

elati

ἀνθρώπου, καὶ σοι λοίπου ἀπέσῃ, ὁ βασιλεὺς μὲ τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ τιμήσῃ· ἄθε σι, ἔφη, Ἕλληνα μᾶλλον, ἢ Ρωμαῖον ποιήσῃ. ἰδὼν δέ τινα τῶν ὑπαρύτων, ἐπὶ τῷ πλάτει τῆς πορφύρας μέγα φρονοῦντα, ὑψώσας αὐτοῦ πρὸς τὸ οὖς, τῇ τῆς ἰωνίτου λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη· τοῦτο μέν σε πρὸ σοῦ πρόβατον ἐφόρει, καὶ νῦν πρόβατον. ἐπὶ μέν σε λουόμενος, ἄκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ἐτιάσατό τις, ὡς ἐκδειλιάσαντα, εἰπέ μοι, ἔφη, ἦν σοι κατεῖδε αὐτὸ πάσχειν ἐμπόρως; ἐρομένου δέ τινος, ὁποῖα νομίζεις ἄνακτα τὸν Ἅιδου, πεύμενον, ἔφη, μὴ κἀκεῖ σε ἐπιστῆναι. Ἀδμήτου δέ τινι, ποιητῇ φαύλῳ, λίγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν τοῖς ἐφεστῶσι λιθίνοις ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ στήλῃ οὐ λάχοι δέ· καὶ αὐτὸ ἀπᾶν,

elati tamen animi, arrogantiùs iactante, Rex Romanorum ciuitate me donauit: Vtinam, inquit, te magis Græcum, quàm Romanum feciſſet. Rurſus conſpecto quopiam ex molliter & delicatè conueſtitis, propter purpuræ latitudinem ſuperbiente, inſolentiúsque incedente, admoto ad illius aurem capite, apprehenſáque veſte, & commõſtrata: Heus tu, inquit, hoc ante te ouis ferre ſolebat, & ouis fuit. Cùm ſemel in balneis lauans in aquam feruentem inſcẽdere recuſaret, ac quiſpiam eundem meticulóſum & parùm audacem accuſaret: Dic mihi, inquit, num hoc ipſum pro patria paſſurus eram? Quærente ex eo quopiam: Qualiánam, ô Demonax, in orco eſſe exiſtimas? Præſtolare, inquit, & inde literis miſſis tibi reſcribam: Admeto verò cuidam

Γῶα

inepto poëtæ dicenti ſe ſcripſiſſe Epigramma monoſtichon, quod teſtamento quoque ſuæ ſtatuæ inſcribendum mandârit, neque malum eſſe illud perhibenti:

Γῆ κατάβ' Ἀδμήτε ἐνυφορῆ, βῆθ' εἰς θεὸν αὐτός. γελάσας ἔφην, ὅτω καλόν ἐστιν, ὦ Ἀδμητε, τὸ ἐπίγραμμα, ὥσπερ ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιπαχῆς γίγνεται, ἤρετο. τί ζῦτο, ὦ Δημώναξ; ὁ δὲ μαδιάσας, Χάρων με ἔδακεν, ἔφη. νὴ μὸν Δί νὴ Λακεδαιμόνιόν τινα ἰδὼν, τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα· φεῦσαι, ἔφη, ὁμότιμον σαυτῆ τὸν δοῦλον ἀπεφαίνων. Δανάης δέ τινος, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης· λείθηλι, ἔφη· ὁ γὰρ ἀ Δανάη, ἡ Ἀκρισίου θυγατήρ. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς ὑπὲρ ἀληθείας, ἀπὸ προσποιήσεως φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοιῶν ἰδὼν λιθωνὸν, τρίβωνα μὲν καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, ὑπερογκον λιπαρᾶγόντα, καὶ κέγοντα, ὅτι Ἀντισθένους καὶ Κράτητος καὶ Διογέ-

Corpus humo tegitur, A
metus ad astra volauit:
solutus in cachinnos, inqui
Adeò elegans est, ô Adm
te, Epigramma, vt magn
emerim illud iam inscr
ptum esse. Cùm vidisset qui
piam crura eius tarda & t
gida, qualia ferè senibus fi
ri consueuerunt, quæsiuit e
eo: Quid hoc sibi vult, D
monax? ille subridens: Cha
rō me momordit, inquit. I
tuitus semel Lacedæm
nium seruum suum flagr
cædentem: Desine, inquit, s
uo tuo simile te ostend
re. Puella quædam, cui n
men erat Danaë, fratri
iudicio litem intendent
Fratrem, inquit, in foro r
facies. neque enim es Dan
Acrisii filia. Magno verò a
que implacabili odio semp
aduersus eos pugnabat, qu
non iuxta veritatis ductum
sed ad ostentationem ph
losophari animaduertere

Itaque cùm vidisset Cynicum, pallium quidem & pera
habentem, cæterùm pro baculo supra modum fastuosè &
roganter vociferante, dicentemq; Antisthenis & Crateris

Diogen

μογόνους ἀλλ' ἁμαυτάς· μὴ ψεύδου, ἔφη, σὺ γάρ. Ὑπερίδου μαθητὴς ἂν τυγχάνεις. ἐπεὶ μέντοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἰδὼν ἀκόμαχόν τινας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἀγώνιον, ἅμα τῷ πανκρατίῳ διακινουμένους· ἐκ ἀπροσδοκήτως, ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντα λέοντας καλοῦσιν. ἄξιον δὲ καὶ τοῦτο ἀκοῦσαι, καὶ δικτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον ἀρμόζον· λοιδορίας γὰρ τῶν πιττουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. λιπαικοῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὰ ταῦτα λοιδορουμένου αὐτὸν, καὶ ὡς λιπαιδίαν διαβάλλοντος, ἀγανακτήσας καὶ διαστασιάσαι ἢ λιπαικὸν διαπράσσας, ἔμιμψε τὸ ξύλοις σαπρίσαι, καὶ φυγῇ ζημιῶσαι, ἀπ' ὀλίγου Δημώναξ παρατυχὼν παρῃτήσατο συγγνώμην ἔχειν

Diogenis sum æmulus: Cauue impudenter mentiaris: inquit: siquidem tu Hyperidæ discipulus existis. Cùm non paucos semel videret, athletas malè & ignauiter pugnantes, præterq; legem eisdem constitutam, pro eo quòd Pancratio decertandum fuerat, mordicùs se proscindentes: Non iniuria, inquit, nostri temporis athletas concomitantes socij leones vocant. Neque illud dictum sale vrbano caret, ac mordacitatis expers est, quo erga Proconsulem vsus esse fertur. Etenim vnus ex his erat, qui crura totúmque corpus vnguento solebant perungere. Porrò autem quidam Cynicus cùm in lapidem ascendisset, hoc ipsum in eo turpibus verbis accusauit, & tanquam obscœnũ & fœdè factum probrosè calumniatus est, adeò vt Proconsul inflammatus iracundia, Cynicum captum abripi iuberet, quẽ aut fustibus contusurus, aut exilio mulctaturus erat. Verũ cũ fortè fortuna intercessisset Demonax, deprecatus est Proconsulem, vt illi delicti gratiam concessa venia

ἴχναν αὐτῷ, κατά τινα παρρησίαν τοῖς κυνικοῖς παρρησίας θρασυνομένῳ. ἀπόκριναι τοίνυν καὶ σοῦ ἀνθυπάτου· νῦν μέν σοι ἀφίημι αὐτόν, ἂν δὲ ὕστερον διοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθὼν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημώναξ, φαναπιοθλίψαι τότε αὐτὸν κέλευσον. ἄπαγε δή τινι, στρατιώτων ἅμα καὶ ἱππέων σοὶ μετέστω ἀρχὴν ἐμπιεσθησόμενος, ἐς βασιλέως ἐρομένῳ, πῶς ἄν τις ἄριστα ἄρξειε ἀόργητος, ἔφη· καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. ἐρομένῳ δέ τινι, εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει. οἶμαι ἔγωγ', ἔφη, τοῖς μωροῖς τὰς μυλίους τιθέναι τὰ κυνεία; πρὸς δὲ τὴν Ποικίλην ἀνδριάντα ἐλθών, τὰ χεῖρα ἀφικνουμένου, ὀψέ ποτε ἔφη Ἀθηναίους ἀκάνθῃ χαλκῇ τιμωρήσασθαι τὸν Καναίγαρον, καὶ μετὰ καὶ Ῥοῦφον τὸν Κύπριον, λέγων ἀπὸ τὸν χαλκόν, τὸν ἐκ τοῦ πυ-

faceret; cùm hoc peculiari quadam dicendi libertate Cynicorum ausus esset. Adquem ille ita respondit: In praesentiquidem hunc tibi impunitum dimittam; caeterùm si posthac tale quippiam animi temeritate ac linguae intemperantia inductus designauerit, qua poena afficiendus erit? Ad quem Demonax: Sanè tunc illum inungi, sed dropace velli iubebis. Alteri cui rex & castra & magnum exercitũ vnà cum imperio crediderat, quaerenti qua ratione quispiam imperium quàm optimè administrare posset: Si ira, inquit, cauerit, & quamminimùm loquens, plurima audiet. Scisciranti cuidam, num ipse placentis vesceretur: An tu igitur, inquit, apud existimas fatuis suos fauces concinnare? Apud portam cum multa pictura & varia conspecta statua manibus mutila: Serò tandem, inquit, Athenienses aenea imagine Cynigerum honestârunt. Atque Rufinum quoque Cyprium, claudum illum dico, ex scho-

Περιπά-

Περιπάτοις ἐνδιατείβοντα, ὁ δὲ ἥδιον ἔφη, ἔφη, ἀναμαχητότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνιβούλευέν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι· πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον ἀνθ' αὑτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἱλαρώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· δώσω, ὦ Ἐπίκτητε, δύο μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι. εὖ γὰρ αὐτὸν πανηκάκιστον ἡγοῦντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη γε, καὶ δεκὰ τόπων αὐτοῦ τὰς λέξεις κατηγορίας ἔχοντα· Ἑρμῖνε, ἔφη, ἀληθῶς ἄξιόν σε τὰ λέξεις κατηγορεῖν. Ἀθηναίοις δέ ποτε πρὸς Κορινθίους, καταστάσεσθαι θέαν

Peripatetica, cùm multo tempore vidisset conuersantem cum Peripateticis: Claudo Peripatetico, inquit, nihil est turpius, atque impudentius. Cæterùm cùm Epictetus quoq; aliquando obiurgans ei consuleret, vt vxore domum adducta, liberis procreandis daret operam, affirmans & hoc viro philosopho non indecorum esse, alterum videlicet sui loco naturæ relinquere: festiuissimè illi redarguto respondit: Da mihi igitur, ô Epictete, vnam filiarum tuarum. Sed nec hoc quidem indignum memoratu esse videtur, quo Herminum Aristotelicum acerbè notauit. Etenim cùm non ignoraret illum extremè malum esse, innumeráque flagitia designantem: Aristotelem verò, eiusq; decē categorias, quas prædicamenta vocant Dialectici, nunquam non in ore habentem: Sanè verò, inquit, Hermine, decem categorijs te haudquaquam indignū esse opinor. Athenienſibus quondam consultantibus quadā æmulatione erga Corinthios de singulari certamine congredientiū

θεὰν μονομάχων, προσιὼν θὼν εἰς αὐτὸς· μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσησθε, ἀρ' μὴ τοῦ ἱλείου τὸν βωμὸν λαβεῖν. ἐπεὶ δ' εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ Ἠλεῖοι ἀερίνα χαλκῶ ἐψηφίσαντο· μηδαμῶς τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτους, μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατιθέασιν. ἤκουσα δ' αὐτοῦ ποτὲ καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπορον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνώδουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἂν τε πονηροῖς ἂν τε ἀγαθοῖς γράφοιντο. οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων, οἱ δὲ ὑπὸ νόμων, οὐδὲν βελτίους γιγνόμενοι, τῶν δ' Ὁμήρου στίχων ἕνα ἐκεῖνα μάλιστα, Κάτθανε δ' ὁμῶς ὅ, τ' ἀργὸς ἀνὴρ, ὅ τε πολλὰ ἐοργώς. ἐπῄνει δὲ καὶ τὴν Θερσίτου, ὡς λαμπρόν τινα παρρησιαστὴν ἐρωτηθείς δέ ποτε τίς αὐτῷ, ἀρίστους τῶν φιλοσόφων, ἔφη· πάντας μὲν θαυμασοί, *constituendo spectaculo, accedens dixit: Ne prius hæc, Athenienses decernatis, q̃ misericordiæ aram subuertatis. Cum in Olympiam semel profectus venisset, illiq; Helei æream statuam erigendam decreuissent: Nequaquam hoc facietis, inquit, viri Helei, ne maiores nostros probro afficere videamini, cum neque Socrati, neque Diogeni statuam ponì curârunt. Quin ipse præsens hæc illum ad Iurisperitum dicentem audiui, periculum esse ne leges omnes sint inutiles atq; superuacuæ, quòd q̃ nec bonis nec malis rogentur. Etenim illi non egent legibus, ij verò per easdem nihilò fiunt meliores. Ex Homericis versiculis vnum exactissimè calluit:*

Strenuus vt segnis fato potiuntur eodem.

Laude prosequi solitus est Thersiten, vt Cynicum quendam liberæ linguæ concionatorem. Interrogatus, quis illi potissimùm ex philosophis probaretur, inquit: Omnes equidem admiratione dignì

μάτοι, ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. βίου δὲ ἔτυχε ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατόν, ἄνοσος, ἄλυπος, ὀδύνας ἐνεχκάσας τι, ἢ αἰτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθρὸν οὐδένα ἑαυτῷ ποτε ἰσχνκώς. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα ἴσχυσε πρὸς αὐτὸν Ἀθλωνεῖοί τε αὐτοί, καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὥστε παιόντι ἐπιξανίσασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπῇ δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ τελευτῶν δὲ, ἤδη ὑπέργηρως ὤν, ἄπλητος, ἐς ἣν τύχοι, παρεὶς οἰκίαν, ἑδώδιμα, καὶ ἐκάθευδε, τῶν ἐνοικούντων θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα ἐσεληλυθέναι αὐτοῖς ἐς τὴν οἰκίαν. παιόντα δὲ αὐ ἀρτωπόλιδός τινος ἐπιβάντα πρὸς αὐτὰς, ἐκά-

gni sunt: cæterùm ego quidem Socratem colo, Diogenem admiror, Aristippum autem amore complector. Vixit annos fermè centum, nullo vnquam morbo implicitus, nulla affectus animi ægritudine: neminem vnquam facessendis negocijs molestauit, aut in ius productum accusauit. Amicis vtilem se præbuit, ac officiosum. Qui inimico in illum fuisset animo, nullum vnquam habuit, ipse hostis nemini. Tãto verò amore cùm ipsi Atheniẽses, tum vniuersa Græcia eũdem prosequebatur, vt prætereunti, honoris gratiâ etiam ij qui magistratus officijs fungebãtur, assurgerent, magnumq; illo præsente omnes agerent silentiũ. Postremùm vbi iam ætate supra modum ingraueſcente consenuisset, inuocatus in quamcunq; domũ fortuitò incidisset, in ea cibum sumebat, ac dormiebat. Quo nomine earundem ædium familia plurimum sibi gratulabatur, Demonacte viso Deum sibi ostensum esse existimans, aut aliquem bonum genium seu dæmonem in domum intrauisse. Prætereuntem verò pistrices certatim ad sese trahebant,

ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὸ ἄρτον, καὶ ἐς ὑπερτυχίαν ἑαυτῆς ἡ δεξαμένη ἐφέρετο. καὶ μὲν καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας προσφέρουσαν αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. σάσεως δέ ποτε Ἀθηναίοις γενομένης, ἐσελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ φανεὶς μόνον, σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτούς· ὁ δὲ ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, λόγον ἀπὸν, καὶ αὐτὸς ἀπῆλθε. ὅτι δὲ σωθῆναι οὐκ ἐθ' οἷός τε ὢν αὐτὸς ἐπικουρῆσαι, ἀπὸν πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον τῆς νικηφόρου πόδα, λάθρᾳ μὲν ἀπὸν τῶν κατηφῶν ἄθλων ταμίας, καιρὸς δὲ μαλακῇ μετέστη μίμῳ. καὶ πάντων ἀπεχόμενος, ἀπῆλθε τὸν βίον, φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο. ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς, ἐρομένου τινὸς, περὶ ταφῆς τί κελεύει;

vnaquaque cupiens vt à se panem acceptaret: ac magnam felicitatem sibi datam esse interpretabatur illa, à qua panem accepisset. Quin etiam pueri poma illi afferre solebant, patrem honorificè compellantes. Glisscente aliquando inter Athenienses discordia, per seditionem dissociatis ciuium animis, in concionem ingressus est: cumq; tantum comparuisset, facto silentio discordantes compescuit. Verùm cum pœnitentia ductos eosdem respuisse animaduertit, nullo adiecto verbo & ipse abijt. Cæterùm cùm iam haud obscurè persentisceret se sibi amplius auxilio esse non posse, dicta ad præsentes qua in certamine præcones vti solent clausula:

Iam finis est pulcherrimorum munerum
Certaminis, non differendum esse amplius
Tempus monet:

ac discedens ab omnibus, hilaro vultu diem suum obijt, quali semper obuiam venientibus conspectus est. Aliquanto antè verò quàm moriebatur, interrogante quopiam,

De se-

λώσας μὴ ταῦτα μονᾶτε, ἔφη· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν αἰσθήσομαι. φαμένου δὲ ἐκείνου, τί οὖν ἂν αἰσχρὸν, ὄρνισι καὶ κυσὶ βορὰν γενέσθαι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα· καὶ μὴν οὐδὲν ἄδικον, ἔφη, τοῦτο, εἰ μήπω καὶ ἀποθανόντος, ζώοις τισὶ χρήσιμον ἔσεσθαι. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι καὶ ἐθαύμασαν αὐτοῦ δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς. καὶ ἐπιπολὺ ἐπένθησαν, καὶ τὸν θῶκον τὸν λίθινον, ἐφ' οὗ ἐκάθιζε, ὁπότε λάμνοι ἀναπαύοιτο, προσκυνοῦσι, καὶ ἐστέφανον ἐς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς· ἄγουσι δὲ καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθίζετο. ἐπὶ μὲν οὖν τῇ ἐκφορᾷ, ἐκ ἔστιν ὅστις ἐκ ἀπλήστου, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων· οὗτοι μὲν οὖν ὑποδυτῶν, ἐκόμισαν αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸν τάφον. ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἴσως ἐκ τούτων οἷς ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

De sepultura verò quid imperas? Ne vos haec cura remordeat, inquit, solicitos. etenim fœtor me sepeliet. Respõdente autem illo, ánnon turpe foret & nefarium, si tanti viri corpus volueribus & canibus dilaniandum objiceretur? Atqui nihil absurdũ est, inquit, si mortuus quoq; nonnullis animalibus utilitatem aliquam allaturus sim. Cæterùm Athenienses magnifico funere elatũ illum sepelierunt, multoque tempore eius obitum luxerunt, ac sedem illam lapideã super qua, siquãdo correptus lassitudine quiescere solebat, adorabant, sertis coronantes in honorem viri, existimantesq; sacrum esse lapidem in quo sedisset. Circa funeris verò efferendi procurationem, nemo erat qui non accurrisset, maximè verò ex Philosophis. Illi subiectis humeris pheretro, vsq; ad sepulchrum efferebant mortuum. Hæc nimiùm pauca ex multis super Demonactis vita percensere libuit, ex quibus haud difficulter coniecturam facere licet legentibus, cuiusmodinam ille vir fuerit.

GIL-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

IN depingendo Demonacte philoſophorũ omnium feſtiuiſſimo nõ alio quàm in Alexãdro Pſeudomante vſus eſt Lucianus artificio, hoc eſt, limato & exculto. Sed in hoc perfectæ virtutis exemplum oſtendit. Quid enim fuit Demonacte ciuilius aut popularius, qui tametſi philoſophus eſſet, tamen à communi hominum vita & ſenſu nulla vitiatus inſolentia aut philoſophica moroſitate corruptus non abhorruit. Cõmendatur autem à patria, natalibus corporis exercitatione & valetudine, ſtudio & profeſſione philoſophiæ, ab *ijs quæ priuatim & publicè egit, amore & offitio aliorum in illum, tum à morte & ijs quæ circa funus & ſepulturã acta ſunt.* Præter aũt exordiũ à laude ætatis ſuæ, narrationẽ qua ad imitationẽ incitat iuuẽtutẽ, & perorationẽ aliam orationis partẽ non habet.

a BOEOTICVM Soſtratũ.] *Soſtrati Bœotij fortaſſis meminit in quodam mortuorum dialogo, in quo habetur prædo, & ſuæ nequitiæ cõmilitones facinorũ cauſam in fatum transfert, quem in Alexandro Pſeudomante inter ſceleribus nobilitatos annumerat. Soſtrati cuiuſdã Sicyonij Pauſanias in Eliaca lib. β. meminit, qui cognomento dictus ſit ἀκροχειρίτης, quòd colluctantes ſummis digitis adprehenderet, neque priùs dimitteret, quàm ſeſe victos faterentur, de quo Suid. etiam. Lucianus in Sympoſio vel Lapithis Soſtrati cuiuſdam meminit, qui Cleodemi diſcipulus fuit, cuius vxor ab ipſo Cleodemo ſtuprata fuit. Neſcio an hic Ariſtodemi frater fuerit & inter memorabiles Grãmaticos, de quo Strabo lib. 14. Soſtrati aũt Gnidij Architecti Lucianus mentionem facit in lib. Quomodo hiſtoria ſcribenda ſit, & in Hippia. De quo etiã Strabo lib. 17. & Plin. lib. 38. c. 2.* *b* Herculẽ.] *Id cognominis vulgo ſtrenuis ac laborũ tolerantiſſimis fuiſſe attributũ ſcribũt Varro, Plutarchus, Plinius, & Macrobius. Quæ denominatio durat adhuc apud Gallos, quoties viros fortes denotant.* *c* Illotis pedibus.] .i. *neutiquã inexercitatus, neq; rudis. Idem hoc prouerbio vſus eſt in Rhetorum præceptore, quo notat eos, quo nullis bonis diſciplinis inſtructi audaciter ad rhetoricum*

periculi munus accedũt. *d* Neq; summo digito attigerat.] .i. leuiter & quasi negligẽter. Ductũ prouerbium ab ijs, qui onus tollentẽ extremis digitis, quasi dicis causâ & perfunctoriè adiuuant. Hoc ipsũ est Cicero pro Cælio, & Iustinianus Institutionũ suarum lib 4. tit. de publicis iudicijs, qui vltimus est. Vide Chiliarcum nostrum. *e* Socraticam ironiam.] Ab εἰρωνεία autem Socrates εἴρων dictus est. i. dissimulator. Vtebatur enim (ait Cic. 1. Off.) lubenter ea dissimulatione, quam Græci εἰρωνείαν vocant, quã ait in Africano fuisse Lælium. *f* Ipsa quidem peccata reprehendebat.] Hunc faciendi modũ sumpserat ex Aiace Sophoclis: ἀλλ' ὥνπερ ἄρχεις, ἄρχε: τὸν σὸν ἐμὲ κολάζ' ἐκείνως. i. Sed quibus ius imperandi habes, his impera, & illos castiga isthiusmodi honestis verbis. Annotat ibi Triclinius: ὡσαυτὸς φασὶν, ἰταλικά σε πληγὴν ἔπω σὲ, κολάζω σε κολασίν. Ἐπεὶ δὲ σὺ ταῦτα ἡ κόλασις ἀφὸ λόγων ἐστὶν, ἀφὲ τοῦτο τὸ σημερὸν ἔπω κολάζειν ἐκείνως φησί. i. Quemadmodum dicunt, ici te ictu, ita &, punio te punitione. Quia verò hîc punitio oratione fiebat, ideo etiam, honestis verbis illos punire, dicit: Breue hoc scholion, sed ex quo tamen hoc vtilissimum præceptum sumpsimus, & diuturna obseruatione verum esse deprehendimus. *g* Existimabat hominis esse peccare.] Cuiusuis hominis est errare, nullius nisi insipientis, perseuerare in errore. Verinus:

Errare est hominis, sed non persistere, sæpe
Optimus est portus vertere consilium. Iuuenal. Sat. 8. Salomon Prouerb. 28. Sen. lib. 4. decl. 3. Pater, inquit, humanum est errare. *h* Rem omnium maximam in rebus humanis amicitiam.] Adeò vt Lucian. alibi puto pro imaginibus dicat: Amicitia sola, arma inuicta atque inexpugnabilia existit. Publius: Auxilia humilia, firma consensus facit. *i* Antehac nunquam litâstis.] Litare enim ritè sacrificare est, & impetrare. Sueton. in Cæsare: Deum pluribus hostijs cæsis cùm litare non posset, intrauit curiam spreta religione. *k* A' Phauorino.] In Phauorinũ Arelatensem philosophum hæc tria iactata sunt, vt miranda vixq; credenda, cùm Gallus esset, scire Græcè: cùm Eunuchus, accusatum fuisse de adulterio: Postremò quòd cum Adriano imperatore simultatem gerens, viueret. Huius æream statuam dedicarant Athenienses, vt hominis

Cæsari

Cæsari inimicissimi. Erant enim Athenienses Adriano Cæsari vectigales. Id posteaquam ei nunciatum est, nihil cõmotus, dixit, vtilius erat Socrati ab Athenienſibus ærea priuari ſtatua, quàm bibere cicutam, contempſit ſtatuæ iacturam, vita incolumi. Hunc quidam dicunt fuiſſe δίφυες. i. duplicis naturæ & ab ἀνδρόγυνον ſeu mauis virum & fœminam. His Plutarchi habitus est æmulus, cuius ſcriptorum copiam iniquo ferebat animo. Sunt qui vocant ſophiſtam. Hoc fecit hominis ſtudium ſingulare circa rhetoricen & eloquentiam. Eius vitam deſcripſit Philoſtratus lib. 1. Sophiſtarum. l Herodes grauiter.] *Atticus. Huius Herodis Gellius, Spartianus, Pauſanias & alij meminêre, ſed in primis Philoſtratus, qui eius vitam copioſè in Sophiſtis conſcripſit.* m Strenuus & ſegnis fato.] *κρίτανε pro κρίθανε, per ſyncopen aoriſt. β. Idem iam annotauimùs in Charonte. ἐοχώς. Præteriti medij participij pro ἐοχώς, cum prothesi ι, verbi ἔοχω. Omnibus promiſcuè moriendum est. Idem in Demoſth. encomio: Omnes homines naturâ morti obnoxij ſunt, etiamſi quàmpiam conetur, ſe incluſum in caueam ſeruare.*

ΟΝΕΙΡΟΣ Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ. SOMNIVM, SEV Gallus.

Eraſmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

HOc dialogo diuitiarum atq; potentiæ incommoda moleſtiasq; perſequitur, oſtendens quàm contrà tranquilla res paupertas ſit, ſi modò ſit ſorte ſua contenta. Facit autem hoc veluti collatione quadã. Nam in priore quidem parte dialogi Micyllus ſomnium exponendo ſuũ, Eucratis cuiuſdam opulenti cœnas, diuitias, luxũ, & quæcunq; vulgò ſpecioſa & expetenda videntur, extollit, adiecto etiam encomio auri, tum ab exemplis, tum ab effectu & vſu & cæteris ampificato. In poſteriore autem parte Gallus, qui ex Pythagora in auẽ transformatus, cum hero ſuo Micyllo colloquens introducitur, diuitum cùm priuatorũ ac ciuium, tum regum atq; potentum moleſtias, curas & pericula recenſet,

censet, quæ illis & belli & pacis temporibus, præterea etiam circa valetudinẽ, quam luxus & crapulæ istæ labefactant, accidere solent, additis etiam exemplis eius rei, & hypotyposi quadã, dum fingitur idẽ vi pẽnarum suarum reseratis ædium foribus ad ipsas diuitũ cellas Micyllũ perducere, & coràm illa quæ verbis narrauerat, spectanda exhibere. Cæterùm omnia hæc ita rursum Lucianus agit, vt nõ minus interim Pythagoram quoq; vt impostorẽ ac præstigiatorem quendã sugillet, quippe qui ridiculas & absurdas, & à natura quoque abhorrentes sui transformationes cõmentus fuerit, & multa eiusmodi, docẽdi simulatione tradiderit, quibus hominibus deceptis, solùm sibi auctoritatem cõparârit. Deinde & Stoicos eodem more suo corripit, vt arrogantes ac fastuosos, qui in rebus friuolis sapientiam affectent, & officiorum obseruantes videri cupiant, in cæteris verò neque domesticis neq; publicis hominum conuersationibus appositi atq; idonei sint. Omnino autem festiuissimus iocus est, gallum cum hero suo ridiculè adeò ac familiariter nugari, & interim tamen sapientiùs philosophari quàm quemuis in schola philosophum.

ΜΙΚΥΛΛΟΥ, ΑΛΕΚΤΡΥΟΝΟΣ ΚΑΙ ΣΙΜΩΝΟΣ.

MICYLLVS, Galli & Simon.

Ἀλλά σε, ὦ λάλιστε Ἀλεκτρυών, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτρίψαι, φθονερὸν ὄντα, καὶ ὀξύφωνον οὕτω, καὶ πλουτοῦντα, καὶ ἄδοντι ὀνείρῳ χαίροντα, καὶ

AT te, scelestissime Galle, cum ista tanta inuidentia, voceq; tam acuta, ipse perdat Iupiter, qui quidẽ opib. affluentẽ me, ac dulcissimo in somnio versantẽ, &

καὶ θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοιῶτα, διάτορόν τι καὶ γιγωνὸς ἀναβοήσας, ἐπήγαρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν πολὺ σοῦ μαρωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. καί τοι ἄν γε καὶ τιμωρίαν τῆ τε ἡσυχίᾳ, πολλῷ ἔτι ἄσκοπον τῶ κρύει, μηδέπω μὲ τὸ ὀρθεινὸν, ὥσπερ ἄωθες, ἀρτιναίον τι (γνώμων γὰρ οὕτω ἀψευδέστατός μοι προσιλαμπούσης ἡμέρας) οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσὶν, ὁ δὲ ἄθλιος οὕτω, ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο λῷδιον φυλάττων, ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς ἤδη λέκυθος, ἀλλ' οὔτι χαίρων γε· ἀμφοῖμαι γὰρ εὐθύς σε, ἢν μόνον ἡμέρα γένηται, σωτεύσων τῆ βακτηρίᾳ. νυνὶ γάρ μοι πράγματα παρέξεις, ἀναπηδῶν ἐν τῷ σκότῳ. Αλε. Μίκυλε δέσποτα, ὤμην τί σε χρεμπτόμενόν φοι, φθάνων τῆς νυκτὸς, ὁπόσον δυνάμην, ὡς ἔχοις ὀρθρινόμενον διανύειν τὰ σαυτοῦ ἔργα. ἦν γοῦν πρὶν ἀνατεῖλαι ἥλιον, μίαν

& admirabili felicitate fruentem, penetrabile quiddam & clamosum resonans, expergefeceris, adeò vt ne noctu quidem effugere liceat paupertatẽ, vel te ipso longè nocentiorẽ. Atqui si conijectandum est tum è silentio quod etiamdum ingens est, tum è rigore frigoréq; quod nondum me, quemadmodũ assolet, [b] antelucanò morsicat [c] titillatq; : nam hic mihi certissimus [d] gnomõ adiuentantis diei) ne medium quidem adhuc noctis est. Sed iste peruigil, perinde [e] quasi vellus illud aureum seruet, ab ipsa protinus vespera vociferari cœpit. Verùm haudquaquam impunè siquidem mox pœnas de te sumam, fusteq; cõminuam si diluxerit modò: nam mun negotium mihi faceres, subsiliens in tenebris. GAL [f] Here Micylle, equidem arbitrabar me tibi gratum esse facturũ, si quoad posses alta nocte & lucè anteuertisse, quò posses antelucanò surgẽ quàplurimùm operis cõficere. Etenim si priusq; sol exoriatur

μίαν κρηπῖδα ἐργάσαιο, πολλοῦ ἂν τοῦτο εἰς τὰ ἐφόδια συνεισενέγκοι. ἀλλ' εἰ σοὶ καθεύδειν ἥδιον, ἐγὼ μὲν οὐκ ἀναγκάσομαί σοι, μὴ πολὺν ἀφωνότερος ἔσεσθαι τῶν ἰχθύων. σὺ δὲ ὅρα, ὅπως μὴ ὄναρ πλουτῇς, λιμώττων δὲ ἐξεγρόμενος. Mi. Ὦ Ζεῦ τύραννε, καὶ Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτό ἐστιν; ἀνθρωπίνως ἐλάλησεν ὁ ἀλεκτρυών. Αλε. Ἐτά σοι τέρας ἂν δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, εἰ ὁμόφωνον ὑμῖν ἐμοί; Mi. πῶς γὰρ οὐ τέρας; ἀλλ' ἀπόκριναι, ὦ θεοί, τὸ κακὸν ἀφ' ἡμῶν. Αλε. σύ μοι δοκεῖς, ὦ Μίκυλλε, λυμιδῆ ἀπαίδευτον εἶναι, μηδὲ ἀνεγνωκέναι τὰ Ὁμήρου ποιήματα, ἐν οἷς ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἵππος, ὁ Ξάνθος, μακρὰ χαίταν φράσας ὑφ' ἑαυτοῦ κριθῆναι, ἔσηκεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος· ἵππου ὅλα ῥᾳθυμοῦντος, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ νυνί, ἄνευ τῶν μίτρων, ἀλλὰ καὶ ἱμαντιόν τε ἔχων, καὶ τὰ μέλοντα προεθέσπιζε, καὶ

vel vnicam feceris trepidâ, ísthuc laboris lucro tibi accésserit ad parandum victũ. Quòd si tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitratu quietem egero, lõgéq; [h] magis mutus fuero piscib[p]. Cæterùm tute videto ne [i] per somnium diues, [k] esurias experrectus. MI. [l] O prodigiorum [m] auersor Iupiter, ô [n] malorum depulsor Hercules: quid hoc mali est? Vocem humanã sonuit Gallus. GAL. Hoccine tandem tibi prodigiũ videtur, si eadem qua vos lingua loquor? MI. Quid? ánnõ hoc portentum? Sed auertite, Dij, malum à nobis. GAL. [o] At tu mihi videris admodũ illiteratus esse, Micylle, nec euoluisse Homeri poëmata, in quib. [p] equus Achillis, cui nomẽ Xanthus, posteaquam hinnitus longum [q] valere iussisset, medio in prælio constitit differens, totosque versus ordine recitans,

non quemadmodum nunc ego prosa oratione loquens: quinetiam vaticinabatur ille, deque futuris edebat oracula:

καὶ ὀδύρετο τι παράδοξον ἰδόντα ποιεῖν, οὐδὲ ὁ ἀκούων ἐπικαλεῖτο, ὥσπερ σὺ, τὸν ἁλιτήριον, καὶ πρόπαιον, καὶ οὐλόμενον καὶ τὸ ἄπυρον. καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἰ σοὶ ἡ τῆς Ἀργοῦς πρῶρα ἐλάλησεν, ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς ἐν Δωδώνῃ αὐτόφωνος ἐμαντεύετο; ἢ εἰ βύσας ἂν ὦτα ἔπλεες, καὶ βοῶν λιτὰ μυκώμενα, ἀμβροσία καὶ ἐρυθρὰ, οἷα περιπαρμένα τοῖς ὀβελοῖς; ἐγὼ δὲ, Ἑρμοῦ πάρεδρος ὤν, λαλισάτου καὶ λογιωτάτου θεῶν ἁπάντων· καὶ τὰ ἄπορα ὁμοδίαιτος ὑμῖν, καὶ συνέδρου, καὶ χαλκοῦς ἐμελλον ἐκμαθήσεσθαι τὸν ἀνθρωπίνου φωνοῦ. εἰ δὲ ἐχρῆν μυθήσασθαι ἀποχρώντως μοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμί σοι τὸν ἀληθέστατον αἰτίαν εἰπεῖν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν ὑπάρχει μοι οὕτω λαλεῖν. Μι. ἀλλὰ μὴ ὄνειρός ἐστι καὶ ταῦτα ἡμῖν, Αἰκυλρυὼν οὕτω πρὸς ἐμὲ ἁλιγόμενος. ἐπεὶ δ' ἔστι πρὸς τοῦ Ἑρμοῦ, ὦ βέλτιστε,

neque quicquam prodigio sum facere videbatur: neque is qui tum audiebat, malor auersorem, ita vti tu faci implorabat, quasi rem abo minandam & auertenda audîsse sese iudicaret. A quid tandem facturus era si tibi [r] nauis, cui nomẽ apu Homerum est Argo, carin fuisset elocuta, ità vt olim [s] Dodonæa sylua phagus se loquens oraculum edidi Aut si tergora direpta se pere vidisses, si carnes bou mugire semiassas, coctas verubus transfixas? Ego v rò quùm [t] Mercurij sim a sessor [u] loquacissimi, [x] de rumq; omnium facũdissim prætereà contubernalis v bis & conuictor: haud mi videri debet, si sermonẽ h manũ edidici. Quòd si m hi recipias taciturũ te, hau quaquam grauabor veri rem tibi causam aperire, v de factum sit, vt eadem q

vos lingua loquar, & vnde mihi suppetat huius orationis f

cultas. MIC. *Modò ne isthuc ipsum sit somniũ, Galle, qu*

mecum loqueris: sed dicito per Mercurium, ô præcla

qu

, τι καὶ ἄλλο σοι τῆς φωνῆς
ἄττον. ὡς δὲ σιωπήσομαι, καὶ
πρὸς ὀλίγα ἐρῶ, τί σε χρὴ δι-
δόναι; τίς γὰρ ἂν πιστεύσειέ
μοι, ἃ τινι λιγοίμην, ὡς ἀ-
λεκτρυόνος αὐτὰ ἀκούσας ἀ-
κηκοώς; Αλε. ἄκουε τοίνυν,
παραδοξότατόν σοι λόγον,
εἰ οἶσθ' ὅτι λέγω, ὦ Μίκυλε.
ἐτοσὶ γὰρ ὁ νεὼ σοι ἀλεκτρυ-
ὼν φανόμενος, οὐ πρὸ πολ-
λοῦ ἄνθρωπος ἦν. Μι. ἤκουόν
τι καὶ πάλαι τοιοῦτον, ἀπὸ
τῶν ὑμῶν, ὡς ἀλεκτρυών τις
νεανίσκος, φίλος γοῦν τοῦ
Ἄρεως, καὶ συμπίνοι τῷ θεῷ, καὶ
συγκωμάζοι, καὶ κοινωνοίη τ
ἀφροδίτης. ὁπότε γοῦν ἀφίοι
παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοι-
χεύσων ὁ Ἄρης, ἐπάγεσθαι καὶ
τὸν ἀλεκτρυόνα. καὶ ἐπεδύ-
ετο μάλιστα τὸν Ἥλιον ὑφο-
ρᾶτο, μὴ καθιδὼν ἐξάπτῃ πρὸς
τὸν Ἥφαιστον, ἔξω πρὸς ταῖς
θύραις ἀπολείπει ἀεὶ τὸν νεα-
νίσκον, μιμνήσουσα ὁπότε
φαίνοι ὁ Ἥλιος, ἅτε ποτὲ
καθαλισκομένου μὲν τοῦ ἀ-
λεκτρυόνος, καὶ προδιδόντος
τὴν

quid etiã aliud rei tibi ſit in cauſa vt iſtam linguã ſones. Nam vt taceam, neq; cuiquã proferam, quid attinet te ſolicitũ eſſe? Quis enim fidem mihi ſit habiturus, ſi cui narrem, me Gallũ hæc loquentem audîſſe? GAL. Auſculta igitur: nam orationẽ ex me audies omniũ (ſat ſcio) maximè nouam atq; incredibilem. Siquidem hic qui nũc tibi gallus appareo, non ita pridẽ homo fui. MIC. Profectò & olim iſtiuſmodi qdam de vobis inaudierã, adoleſcẽtulũ Y quempiã fuiſſe Gallũ, Marti adamatum, atq; hũc deo cõpotâſſe, colluſitâſſeq;, & in voluptatib⁹ geſsiſſe morem. Itaq; cùm Venerẽ adiret Mars, cum ea cubiturus, hunc quoq; Gallũ vnà ſecum adduxiſſe. Quoniã Solem potiſsimùm metueret, ne ſi è ſublimi cõſpexiſſet, Vulcano ſe proderet: foris ad oſtiũ adoleſcentulũ ſemper relinquere ſolitũ, cuius indicio certior fieret, quãdo ſol emergeret. Deinde Gallũ aliquãdo ſomno correptum,

τὴν φρουρὰν ἄκοντα, τὸν δὲ ἥλιον λαθόντα, ἐπισῦναι τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ τὸν Ἄρη ἀφρόντιδι ἀναπαυομένῳ. ὡς δὲ τὸ πισσώνην τὸν ἀδιάλυτον μηχανήσασθαι ἄν, εἴ τις ἰκέτευσε, καὶ οὕτω τὸν Ἡφαιστον παρὰ ἡλίου μαθόντα, συναγαγεῖν αὐτὼ, περιβαλόντα, καὶ καταδήσαντα τοῖς δεσμοῖς, ἃ πάλαι μεμηχάνητο ἐπ' αὐτούς. ἀφιεμένω δὲ, ὡς ἀφείθη, τὸν Ἄρη ἀγανακτῆσαι κατὰ τοῦ ἀλεκτρυόνος, καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸ εἰς τοῦτο ὄρνεον, αὐτοῖς ὅπλοις, ὡς ἀντὶ τῆς κράνους, τὸν λόφον ἔχειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. διὰ τοῦτο ὑμᾶς, ἀπολογουμένους τῷ Ἄρει, ὅτ' ἐδεῖν ὄφιν, ἐπειδὰν ἄδηθε ἀνατείνοντα τὸν ἥλιον, πρὸ πολλοῦ βοᾶν, ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ.

ΑΛΕ. φασὶ μὲν καὶ ταῦτα, ὦ Μίκυλε· τὸ δὲ ἐμὸν ἐτεροῖόν τι ἐγένετο, καὶ πάνυ ἀναγκαῖος εἰς ἀλεκτρυόνα σοι μεταβήσομαι. ΜΙ. πῶς; ἐθέλω γὰρ τοῦτο μάλιστα ἀδῆναι. ΑΛΕ. οἶσθα ἄρα τὸν Πυθαγόραν;

excubias deseruisse inscie-
tē, Solemq; nullo præsenti
imminuisse Veneri ac Ma
securè dormienti, propter
quòd confideret Gallū ind
caturū fuisse siquis interu
nisset. Itaq; Vulcanū à So
edoctum, eos deprehendiss
implicitos atque irretitos
vinculis quæ iam olim in
los fuerat fabricatus. Por
Martē simulatq; dimissus e
indignatū aduersus Gallu
fuisse, atq; eum in auē tran
mutasse, ijsdē armis, vt in c
pite pro galea crista obtin
ret. Hanc ob causam, qu
vos Marti purgetis, quū ia
nihil opus, simul atq; A So
exorientē sensistis, multò a
tè vociferari, atq; illius e
ortum prænunciare. GA
Ferūtur quidem & illa, M
cylle: at quod ego sum na
raturus, multò aliud quidc
fuit: atq; adeò nuper adm
dum in Gallū transforma
tus sum. MI. Quónā m
do? Nā isthuc maximop
re cupio cognoscere. GA

Audistin' de Pythagora quodam Mnesarchida Samio

B

MI

λ. τὸν σοφιστὴν λέγεις, τὸν
ναξόνα; ὃς ἐνομοθέτει, μή-
κρεῶν γεύεσθαι, μήτε κυά-
μων ἐσθίειν, ἄδιστόν μοι γοῦν
ψον, εὐπρόσιτον, ἄπονον ἀ-
τροφώνυμον· ἔτι δὲ καὶ πάντων
ὲς ἀνθρώπους, ἐς ψυχὴν ἔτι
ὰ σφαλήσεσθαι. Αλε. ἴσθι ἄν-
α κἀκεῖνο, ὡς πρὸ τοῦ Πυθα-
όρου, Εὔφορβός γέγοιτο.
λί. γόητα φασὶ, καὶ τερατευ-
ὸν τὸν ἄνθρωπον, ὦ Αλε-
ρυών. Αλε. ἐκεῖνός γε αὐτὸς,
γώ σοι ἁμὶ ὁ Πυθαγόρας. ὥ-
ν παύου, ὦ ἀγαθὲ, λοιδορέ-
μενός μοι, μὴ ταῦτα, οὐκ ἀ-
ὼς, οἷός τις ὢν τὸν τρόπον.
λί. τοῦτ' αὖ μακρῷ ἐκείνου
τερατωδέστερον, ἁλιτρυόνα
ιλόσοφον. ἀτὰρ δή ὅμως, ὦ
Μνησάρχου πᾶ, ὅπως ἡμῖν,
ντὶ μὲν ἀνθρώπου, ὄρνις, ἀντὶ
ὶ Σαμίου, Ταναγραῖος ἀνα-
ήνεσαι· ὡς πιθανὰ γὰρ ταῦτα,
ὲ πάνυ πιστεῦσαι ῥᾴδια, ἐκ-
ὴ δύο ἤδη μοι τετηρηκέναι
λοκῶ, πάνυ ἀπόρρητα ἐν σοὶ
ῦ Πυθαγόρου. Αλε. τὰ ποῖα;

MIC. *Num ſophiſtam illum dicis glorioſum, C qui inſtituit ne quis vel D carnes guſtaret, vel fabas ederet, ſuauiſſimum mihi edulium, ſalubre & parabile, à menſa ſubmouens? Præterea autẽ qui mortalibus ſuaſit E ne intra quinquennium loquerentur?* GAL. *Scis nimirum & illud, quemadmodũ priuſquam Pythagoras eſſet, F Euphorbus fuerit?* MIC. *Præſtigiatorem & prodigiorũ artificem hominem aiunt fuiſſe, ô Galle.* GAL. *Ille ipſe ego tibi ſum Pythagoras. Quare parce, quæſo, mihi conuiciari, præſertim quum ignores quibus ſim moribus.* MIC. *At hoc rurſum multò etiam quàm illud portentoſius: Gallus philoſophus? Attamen expone, ô Mneſarchi gnate, quâ factum ſit vt ex homine auis, ex Samio G Tanagræus repentè nobis prodieris. Neque enim iſta veriſimilia, neque omnino facilia creditu: quandoquidem duas quaſdam res iam mihi videor in te animaduertiſſe nimiùm alienas à Pythagora.* GAL. *Quas?*

Μι. ἴμ μὲν, ὅτι λάλ& ἄ καὶ λοιδορητικὸς, ὁ δὲ σιωπᾷν ἐς πάντα ὅλα ἔτη, οἶμαι, παρήνει· ἕτερον δὲ, καὶ παντελῶς παράνομον. ἐγὼ γὰρ ἔχων ὅ, τι σοὶ παραβάλομι, λυάμους χθὲς, ἃς οἶδα, ἔχων ἦκον, καὶ οὐ δυνάμενός με κωλύσας, ἐνέλιπες αὐτός· ὥστε ἔμοιγε ἔδοξάς σοι ἀνάγκην, καὶ ἄκων ἦνω, ἢ Πυθαγόραν ὄντι παρανομεῖν, καὶ τὸ ἴσον ἀδικεῖν, λυάμους φαγόντα, ὡς ἂν ἀπὸ κεφαλῆς τοῦ πατρὸς ἐδηδόκατε. Αλε. ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὦ Μίκυλε, εἴ τις αἰτία τούτων, οὐδὲ τὰ προσφορὰ ἑκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δὲ τότε μὲν οὐκ ἤδειν τῶν λυάμων· ἐφιλοσόφουν γάρ. νῦν δὲ φάγομαι ἄν. ὀρχιβιεῖ δέ, καὶ ἐκ ἀπόῤῥητος ἡμῖν ἡ φορά. ἀλλ' ἃ σοι φίλον, ἄπιθι τῶν ἐκ Πυθαγόρου· ἐγὼ νῦν ἀπειμὶ, καὶ ἐν ὄοσις πρότερον ἐβιώθην βίοις, καὶ ἃ τινα ἐ μεταβολῆς ἀπέλαυσα ἐκάστης.

MIC. H *Alterum quidem quòd garrulus es & obstre perus, quum ille silere in se lidos quinque annos (si me mini) præceperit. Alterum verò planè cum illius leg bus pugnat. Etenim cu non haberem quod tibi a cerem, fabas heri (sicut n sti) ad te attuli: ac tu nih cunctatus protinus eas su legebas: vnde fit, vt nece sit, aut emētitum esse te P thagoram esse, quum alii quiddā sis: aut si Pythag ras es, legem prætergressu esse te, iusq; violâsse, quu fabas ederis, perinde ac caput patris comederis.* GAL. *Non cognouisti, M cylle, quæ sit harum rer causa, neq; quæ ad vnu quodque vitæ genus cond cant. Ego tum quidem n estabam fabas, propter quòd philosoph⁹ essem. N contrà comesurus sim, quippe auitio congruas, neque no repudiandum pabulum. Verùm si molestum non est, a quemadmodum è Pythagora cæperim esse id quod sum præsentia, quamq; in multis vitæ generibus antehac vixer & quid ex vnaquaque transformatione sim consequu*

M

Μι. λέγοις ἄν, ὡς ἐμοιγὲ ἡδὺ παράδεισον ἂν τὸ ἀκουσμα γένοιτο. ὥστε ἄ τις αἵρεσιν προθείη, πότερον μᾶλλον ἐθέλω σοῦ ἀκούειν, τὰ τοιαῦτα διηγουμένου, ἢ τὸν παντοδαπὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον ἰδεῖν, τὸν μικρὸν ἔμπροσθεν, οὐκ οἶδα ὁπότερον ἂν ἑλοίμην, οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἀρίστοις φαντάσμασι, καὶ ἴσως τιμᾷ ὑμᾶς ἄγαν, ὅτι τι, καὶ τὸ πολυτιμητὸν ἐνόντιον. Αλ. ἔτι γὰρ σὺ ἀναπιμπάζῃ ἐκεῖνον, ὅστις ποτὲ ὁ φανείς σοι ἦν, καί τινα ἐνθάδε ματαιότατα θαρρυλλίδας, ἀγελαῖα, καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀπομορμολύττεται ἀνθρωπίνῃ μεταδιώκων; Μι. ἀλλ' ἐπιλήσομαί ποτε, ὦ Αλεκτρυὼν, καὶ ἔθι τῆς ὄψεως ἐκείνης, οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπ' ὄνειρος καταλιπὼν ᾠχήσατο, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ἐπ' αὐτῷ, ἐς ὕπνον αὖθις καταστόμενα. οἷον οὖν ἐν τοῖς ὠσὶ τὰ ἁπαλὰ ἐρείσαντα πτερώματα, τοιοῦτόν γέ τι καλὸν παράσχοιτό μοι τὸ ἐρώμενον.

MIC. I *Narra quæſo: nam mihi quidē auditu iucundiſſimū fuerit, adeò vt ſi qs mihi deferat optionē, vtrū te iſta narrantē audire malim, an rurſum feliciſſimū illud ſomniū quod paulò antè vidi, videre, haud ſciam, vtrū electurus ſim: vſqadeò cognata germanáq; videntur eſſe iſta tua cum ſuauiſſimis illis viſis: & ex æquo vos æſtimo, te pariter ac præclarū illud inſomniū.* GAL. *Etiā nū tu ſomniū illud quod dudū tibi viſum eſt, in animum reuocas, & imaīa quædam obſeruas ſimulachra, atque (vti loquūtur poëtæ) euanidā quādā felicitatē memoria cōſectaris?* MI. *Imò illud ſcias, Galle, ne vllo qdē tēpore vnquā viſi illius mihi vēturā oblitionē. Tātū mellis ſomniū aufugiēs in oculis mihi reliquit, vt præ illo vix queā palpebras attollere rurſus in ſomnū coëuntes. Itaq; qualē voluptatē mouēt pennæ in aurib. verſatæ, talē titillationē mihi pbent ea q̄ uidi.*

Αλε. Ηράκλεις, δεινόν τινα φὴς ἔρωτα τοῦ ἐνυπνίου, εἰ γε καὶ ἄλλως ὢν, ὡς φασι, καὶ ὄρον ἔχων τῆς πτήσεως τὸν ὕπνον, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἤδη πηδᾷ, καὶ ἐνδελεχὲς ἀντέχει τοῖς ὀφθαλμοῖς, μᾶλλον δὲ οὕτω, καὶ ἐναργὴς φαντάζεται. ἐθέλω γοῦν ἀκοῦσαι, εἴ τίς ἐστιν, οὕτω σοὶ τετύχηκεν ὤν. Μι. ἕτοιμος λέγειν· ἡδὺ γοῦν τὸ μεμνῆσθαι, καὶ διηγήσασθαί τι περὶ αὐτοῦ· σὺ δὲ πλανᾶσαι, ὦ Πυθαγόρα, διηγούμενος τὰ περὶ τὴν μεταβολήν; Αλε. ἐπεὶ σὺ, ὦ Μίκυλλε, παῦσαι ὀνειρώττων, καὶ ἀπόψυσον ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μέλι. τὸ νῦν δὲ πρότερον εἰπέ, ἵνα μάθω, ἆρά τι διὰ τῶν ἐλεφαντίνων πυλῶν, ἢ διὰ τῶν κεράτινων σοι ὁ ὄνειρος ἦλθε πετόμενος. Μι. οὐδὲ δι' ἑτέρας τούτων, ὦ Πυθαγόρα. Αλε. καὶ μὴν Ὅμηρος δύο ταύτας μόνας λέγει. Μι. ἔα χαίρειν τὸν λῆρον ἐκεῖνον ποιητὴν, ὃς ἐν ἀδότα ὀνείρων φύλα οἱ φάσθαι ἴσως ὄνειροι δι' ἀμφοτέρων τούτων ἐκφοιτῶσιν,

GAL. K *Nouũ quendã hero culè mihi narras amorẽ in somnij: ſiquidẽ alatũ quũ ſu (ſicut aiunt) metaſq; volandi præſcriptas habeat ſomniũ, L iam ſepta tranſilit, in oculis etiã vigilantis obſeruans. adeò mellitũ & euidẽs apparet. Quare peruelim audire, cuiuſmodinam ſit iſtud quod te ſupra modũ delectat.* MI. *Geſtio narrare. Nã dulce eſt hoc ipſum meminiſſe, & commemorare de illo quippiam. Verùm heus, Pythagora, quãdo tu narrabis de tuis transformationibus?* GAL. *Vbi tu, Micylle, deſieris ſomniare, melq; illud ab oculis abſterſeris. Interim prior dicito, vti intelligã vtrùmne per portas eburneas, an per corneas tibi ſomniũ aduolârit.* MIC. *Neq; per has, neq; per illas, ô Pythagora.* GAL. M *Atqui duas has tantùm cõmemorat Homerus.* MIC. *Valere ſinas vngatorem illũ poẽtã, qui nihil de ſomnijs intellexit. Paupertina fortaſsis ſomnia per iſtas cõmeant portas,*

qualia

οὔτε ἰκᾶνῶ ἰῶρα, ἰδὲ πάνυ ἐφᾶν, τυφλὸς αὐτὸς ὢν. ἐμοὶ δὲ διὰ χρυσῶν τινων πυλῶν ὁ ὕπνος ἐπέρχεται, χρυσᾶς καὶ αὐτὰς, καὶ χρυσᾶ πάντα περιβεβλημένος, καὶ πολὺ ἐπαγόμενος καὶ χρυσίον. Αλε. παῦε, ὦ Μίδα βέλτιστε, χρυσολογῶν· ἀτιχνῶς γὰρ ἐκ τῶν ἐκείνου σοι τὸ ἐνύπνιον, καὶ μέταλλα ὅλα χρυσᾶ ἐνορμίσθαι μοι δοκᾶς. Μικ. πολὺ, ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον ἄθρει, πολὺ, πῶς οἷα, καλὸν, οἵαν τὴν αὐγὴν ἀπαστράπτον; τί ποτε ὁ Πίνδαρός φησι περὶ αὐτῆς, ἐπαινῶν; ἀνάμνησον γάρ με, ἂν ἐπίστασαι, ἐπόταν ὕδωρ ἄριστον ἀπῇ ἔτα τὸ χρυσίον θαυμάζει, ἐν παιῶνι ἐν ἀρχῇ τοῦτο ἐκ Διὸς ἐλαμψε ἀσμάτων ἁπάντων. Αλε. μῶν ἐκᾶνο ζητᾶς· Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ ἄτε, διαπρέπει νυκτὶ, μεγάνορ ἔξοχα πλούτου.

qualia videbat ille, neque id admodum perſpicuè, quippe N *captus oculis.* O *Mihi verò per aureas quaſdam portas dulciſſimum hoc aduénit ſomnium, & ipſum aureum vndique, & aureis circum amictum, & auri plurimum ſecum adducens.* GAL. *Deſine, optime* P *Mida, de auro fabulari. Nam dubio procul ex illius voto iſtud tibi accidit inſomnium, & ſolidas auri venas mihi duxiſſe videris.* MIC. *Multam auri vim vidi, Pythagora, multã, quàm putas pulchri & quo fulgore coruſcantis? Quid tandem* Q *Pindarus in illius laudem dicit? nam in memoriam redige, ſi quidem meminiſti, quum aquam præſtantiſſimam dicens, poſtea aurum admiratur, idq; iure, ſtatim in initio carminis vnius omnium belliſſimi.* GAL. *Num illud quæris?*

Aqua eſt illa quidem optima:
Cæterùm aurum, vti candens
Ignis, ita emitens, noctibus eminet eximiè vnum
Cæteras ſupra opes, quæ
Gloriam ac decus addunt.

Μίκ. νὴ Δία αὐτὸ τοῦτο. ὥσπερ γὰρ τὸμὸν, ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, ἔτως ἐπαινεῖ τὸ χρυσίον. ὡς δ' ἤδη μάθῃς, οἷόν τι λῷον, ἄκουσον, ὦ σοφώτατε Ἀλεκτρυόν. ὅτι μὲν ἐκ οἰκόσοι λῷον χθὲς, οἶσθα Εὐκράτης γάρ μοι ὁ πλούσιος ἐντυχὼν ἐν ἀγορᾷ, λευκάμφορον ἤκειν ἐπὶ πανταλῶ ὥραν, ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Ἀλ. οἶδα πάνυ μὲν οὖν, πανάσσας παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχρι μοι, βαθείας ἤδη ἐσπέρας, ἐκπεσὼν ἐμβριγμῷ, τὸν ψῆφον ἐκείνην λυάμενος ἐμέλησεν· ἐπάνω δ' ἀφικόμην τὸ δεῖπνον ἀπεπεφρυάνει, ἀθλητῇ ποτε γενόμενος, καὶ Ὀλύμπια ἐν ἀφανεῖ ἀγωνισάμενος. Μίκ. ἐπὰν δ' ἀδυνήσας ἐπανῆλθον, ἐκάθευδον ἐνθένδε, τὸν λυάμενον ὡς παραβαλὼν ἔπαμοι κατὰ τὸν Ὅμηρον, ἀμβροσίην δὴ νύκτα θεός τις ἐπὶ πᾶσιν ἔπασε. Ἀλλ. τὰ παρὰ τοῦ Εὐκράτους πρότερον, ὦ Μίκυλε, διήγησαι, καὶ τὸ δεῖπνον, οἷον ἐγένετο, καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ πάντα·

MIC. *Per Iouem, iſthuc ipſum. perinde enim ac ſi in ſomnium meum videat Pindarus, ita prædicat aurũ. Sed vt tandem cognoſcas quale fuerit, auſculta iam ſapientiſſime Galle. Memimiſti, vt heri nullum domi cibũ acceperim: ſiquidem Eucrates dines ille fortè mihi in foro factus obuiam, R lotum me in tempore ad cœnam venire iuſſerat.* GAL. *Iſthuc equidem planè memini. Nam totum eſuriebam diem, donec mihi profunda tandè veſpera domum reuerſus ſubuiidus vinóq; madens, quinque illas fabas proferres, nõ admodum opiparã cœnam gallo, qui quondã fuerat athleta, quiq; Olympia non ſegniter olim decertârit.* MIC. *Aſt vbi reuerſus à cœna fabas tibi obieciſſem, obdormiij protinùs. Tũ mihi, iuxta Homerũ, S ambroſia ſub nocte diuinum quoddam haud dubiè ſomniũ aſſiſtẽs.* GAL. *Sed priùs quæ tibi apud Eucratem acciderint, Micylle, narra, & cuiuſmodi fuerit cœna, quæq; ſuper cœnam acta ſunt omnia.*

πάντα· ἀνάγκη γὰρ οὐθέν, αὖθις σε λαπνᾶν, ὥσπερ ὄναρόν τινα τῶν λάκκων ἐκείνων προαγούσα, καὶ ἀναμιμνησκόμενον τῇ μνήμῃ τὰ βεβρωμένα. Μικυλ. ὤμην ἐνοχλήσειν καὶ ταῦτα διηγούμενος· ἐπεὶ δὲ σὺ προθυμῇ, καὶ ἀ λέγω. ὑπώτερον, ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δειπνήσας, ἐν ἄπαντι τῷ βίῳ, τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ ἐντυγχάνων ἔθηκε τὸν Εὐκράτη. καὶ ἐγὼ μὲν προσιόντα αὐτὸν, ὥσπερ εἰώθειν, ὑπεδυόμην, ἀπαματτόμενος, ἵνα μὴ καταισχύνωμαι αὐτὸν, ἐν ῥυπῶντι τῷ τρίβωνι συμπαρομαρτῶν. ὁ δὲ, Μίκυλε, φησὶ, θυγατρὸς τύμπρωτον ἐμοὶ γενέθλια, καὶ παρεκάλεσα τῶν φίλων πολλοὺς. ἐπεὶ δέ τινα φασὶν αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα, οὐκ εἰόν τι εἶναι ξυνδειπνεῖν μεθ' ἡμῶν· σὺ οὖν ἐκείνου ἔτι πονουμένου, τῷ μὲ ὅ γε μηνυθεὶς αὐτὸς ἔφη ἀφίξεσθαι· ἵνα νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτο ἀκού-

omnia. Nihil enim prohibet te demùm cœnare, si veluti somnium quoddam eius cœnæ reducas, & quæ tum ederis, rursum commemoratione quasi ruminés. MIC. Credebam molestum futurum me, si hæc quoque retulissem: verùm posteaquam tu desideras, en id quoque narrabo. Quum nunquam antehac in vita cœnâssem apud vllum diuitem, ô Pythagora, heri bona quapiam fortuna in Eucratem incidi: atque ego quidem simulatque dominum illum salutassem, ita vti consueueram, subducebam me: ne pudori illi essem, si lacera in veste fuissem assectatus. At ille: Micylle, inquit, hodie natalitia filiæ celebro, plurimósque ad cõuiuium amicos inuitaui: verùm quoniam aiunt quendam ex his incommoda esse valetudine, neque posse pariter ad conuiuium nostrum accedere: tu eius loco venito lotus: nisi ipse fortè qui vocatus est, semet adfuturum renunciârit, quam nùs quidem ambigit. Hoc vbi audiſſem,

λύσας ἐγὼ, προσκυνήσας ἀπέρχομαι, τὸ χόμψ καὶ ἅπασι θεοῖς, ἰπιαλόν τινα, ἢ πλευρῖτιν ἢ ποδάγραν ἐπιπέμψαι καὶ μαλακιζομένῳ ἐκείνῳ, οὗ ἔφεδρος ἐγὼ, καὶ ἀντίδαπος, καὶ διάδοχος ἐκκαλούμενος. καὶ τὸ ἄχρι λουτροῦ, αἰῶνα μέτρισον ἐπιθυμῶν, σωρηδὸν ἐπισκοπῶν, ὁπόσα πού ἐστι τὸ στοιχεῖον ἤδη, καὶ πάνυ ἐδόκουν ἤδη πολὺ δεῖν. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ καιρὸς ἀφίκετο, καὶ τάχος ἐμαυτὸν ἀναρριψάμενος, ἀπέρχομαι, κοσμίως μάλα ἐσχηματισμένος, ἀντισφίγξας τὸ τεβέννιον, ὡς ἐπὶ τὴν λαμπρυντήριον ἀναβολήν. καταλαμβάνω τε καὶ τὰς θύρας ἅπας τι πολὺς, καὶ δὴ καὶ κενόν, φοράδιον ὑπὸ τοῦ πλάτους κομιούμενον, ᾧ μὴ ἐπιδαπανᾶν ἰδίᾳ τὸν νοσοῦντα λυπούμενον. καὶ ἰδόντας δέ με πονήρως ἔχοντα. ὑπίσχνουν, καὶ ἐπιβιβᾶν, καὶ ἐναγκαλίζεσθαι μοχθηρόν τι καὶ δυσκόσμητον, ὀχθοῦντά τε ὅλον, καὶ λιφόδυνον, ἀμφὶ τὰ ἐξήκοντα ἔτη σχεδόν.

dissem, adorato diuine discedebã, omnes obsecrans deos, vt algidam febrem aliquã, aut laterum dolorem, aut podagram morbi auctariũ immitterent valetudinario illi, cuius ego sellæ occupator, cœnæq; vicarius & hæres erã vocatus. Interim hoc spatiũ quod vsque ad balnei tempus interceſſit longiſſimum, ſeculum eſſe iudicabam: dũ ſubinde reſpicio quot pedum eſſet V litera, et quando illos iam lauiſſe conſentaneũ eſſet. Hîc vbi tempus tandem aduenisset, ocyùs me corripio, atq; abeo, nitidè admodum cultus, ſic obuerſo palliolo, vt qua eſſet parte puriſſimũ, ea videretur. Offendo aũt ad fores & alios complures, in quibus etiam illum (geſtabatur aũt à viris quatuor) cuius eram ſubcõuiua vocatus, qui malè habere dictus erat, atque id etiam præſe ferebat, quòd afflicta eſſet valetudine: nã ex alto gemebat, tuſſiebatq; ac ſcreabat velut ex abdito: quodq; ægrè graderetur, totus pallidus ac tumens, annos natus circiter 60.

ἐλήγετο δ' φιλόσοφός τις ὤν, τ πρὸς τὰ μειράκια φλυαρούντων, ὁ γὰρ πώγων μάλα τραγικὸς ἦν, ἐς ὑπερβολὴν κουρεῶν. καὶ αἰτιωμένου δ' Ἀρχιβίου τὸν ἰατρὸν, διότι ὅτως ἔχων ἀφίκετο, τὰ καθήκοντα, ἔφη, ὑπ' ἐμοῦ προδιδόναι, μὴ τοιοῦτα, φιλόσοφον ἄνδρα, κἂν μυρία νόσοι ἐμποδὼν ἑστῶντα· ὑπόσχεσις γὰρ Εὐκράτης ὑπερβαλλομένου πρὸς ἡμῶν. ὄμνυμι, εἶπον ἐγὼ, ἀλλ' ἐπαινῶ σε, εἰ οἶκοι παρὰ σαυτῷ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἐθέλοις, ἢπερ ἐν τῷ συμποσίῳ σωθεὶς παχυμαλάγῳ τῷ ψυχῷ, μετὰ τῆς φλέγματος. ἐκεῖνος μὲν οὖν ὑπὸ μεγαλοφροσύνης ὑπεδύετο ἀπεπτοφάγα ζῶν σκόμματα. ἐφίετο δὲ μὴ τὰ μικρὰ ὁ Εὐκράτης λιπεμυῶν, καὶ ἤδετο τὸν Θεσμόπολιν, τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο· διδάσκαλε, φησὶν, εἰ μὴ ἐποίησας αὐτὸν ἥκειν πρὸς ἡμᾶς. ὁ μὲν δ' ἄρτι δὴ ἐγίγνετο· καὶ ἀπόντι γὰρ ἅπαντα ἐξῆν ἐπίπτειν ἄν.

καὶ

X Ferebatur autem philosophus quispiam esse ex his qui apud adolescentulos nugas deblaterant. At barba mirè erat tragica, id est, hircina, suprà q̃ credi posset tonsoris egens. Porrò increpante Archibio medico, quamobrem quum ita esset affectus, adue misset: Non oportet, inquit, promissa deserere, præsertim hominem philosophũ, etiam si mille vrgeant & instent morbi. Putabit enim Eucrates sese à nobis haberi ludibrio. Haudquaquã, inquam ego: imò collaudabit te, si domi potiùs apud te velis emori, q̃ in cõuiuio animam vnà cum phlegmate excreãs. Atque ille quidem præ arrogãtia dissimulabat sese dicteriũ audisse. Haud multò pòst accessit & Eucrates iam lotus: conspectóq; Thesmopolide (nam id erat philosopho nomen) Præceptor, inquit, probè quidem factũ abs te, q̃ ipse ad nos veneris: tametsi nihilo deterius tibi fuerat futurum. siquidem etiam absenti omnia ordine missa fuissent.

Hæc

καὶ ἅμα λέγων ἀσπάζεται, χεῖρας ὀρέγων αὐτῷ, ἐπιρεαδομένῳ καὶ τοῖς οἰκέταις. ἐγὼ μὲν δὴ ἀπιέναι παρεσκευαζόμην. ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἱππολυθεὶς ἐνδοιάζει, ἐπεί μοι πάνυ ἀνθρωπὸν ἔδοξε πάθει, ἔφη, καὶ σύ, ὦ Μίκυλλε, καὶ συνδείπνει μεθ' ἡμῶν· ἦ γὰρ ἐγὼ λιπαύσω, ἐν τῇ γυναικωνίτιδι, μετὰ τῆς μητρὸς ἑστιαθῶσι, ὡς σὺ χώραν ἔχῃς. ἀσπάσας δὲ μάτην καὶ κατ' ἀνὼν παρὰ μικρὸν, ἀπεσχώμην· ὅτι ἐδόκουν ἐξιλλαπφέναι τὸ συμποσίου τὸ παιδίον τὸν Εὐκράτους. καὶ ἐπεὶ δὴ κατακλίνεσθαι καιρὸς ἦν· πρῶτον μὲν ἀράμενοι, ἀνέθεσαν τὸν Θεσμοπόλιν, ὃν ἀπραγμόνως, νὴ Δία, φησὶ, οἶμαι, νεανίσκοι ἀμελήθεις, ὀλίγα ψιβύνην αὐτῷ πάνυ θᾶττον, ὡς ἡδέως ἐν τῷ σχήματι, καὶ ἐπιποδὰν καταπέσοι. ἔπειτα μικρὸς ἀνήχομεν πλουσίου κατακεῖσθαι αὐτὸν, μὴ καταπλήσσοι φέροντες, ὡς ὁμοπάτριοι ἦμεν,

Hæc simul atq; dixerat, ingreditur, manus illi porrigens pariter & famulis innitenti. Ego igitur iam abire parabam. verùm ille conuersus, vbi diu secum hæsitasset, posteaquam me tristem admodum videret: Ades, inquit, tu quoque, Micylle, ac nobiscum cœna. Nam filium in mulierum cõclaui vnà cum matre conuiuium agere iubebo, quò tibi sit locus. Ingrediebar itaque, quum parùm abfuerit vt Y lupus frustra hians discederem: verùm ingrediebar pudefactus, quòd Euceratis filiolum è conuiuio viderem expulisse. Ast vbi iam tempus esset, vt discumberemus, primum tollentes Thesmopolin composuerũt, haud sine negotio per Iouem, quinque (si Dijs placet) proceri iuuenes, ceruicalia illi supponentes vndiquaque: quò nimirum in eodem habitu permanere, ac longum etiam tempus durare posset. Deinde vbi nemo iam tolerare posset, vt iuxta illum accumberet, me adductum declinant, vt eadem in mensa

essemus.

ἄμμε. τἀυτόθεν ὑπαπτόμεν, ὦ Πυθαγόρα, πολύοψόν τι, καὶ ποικίλον δεῖπνον, ἐπίχρυσον πολλῦ, καὶ ἀργύρου. καὶ ἐκπώματα λῶ χρυσᾶ, καὶ διάκονοι ὡραῖοι, καὶ μυσαρχοί, καὶ γελωτοποιοὶ, καὶ ὅλως, εἴ τις λῶ ἐ δεῦρο βύ: πλὴν ἁμά γε μικρὸν ὑπὸ μυτέως, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀριστόν τινα πρός με διεξιὼν, καὶ διδάσκων, ὡς οὐ δύο ἀρνήσεις μίαν καταφασιν ἀποτελοῦσι, καὶ ὡς, εἰ ἡμέρα δεῖ, νὺξ ἐκ ἔστιν. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἔφασκεν εἶναί μοι, καὶ διαῦτα πολλὰ ἐμοῦ μόνου φροντιστοῦ σωφέρει, καὶ ἐπιτίμιόν τῷ ἀνθρώπῳ ἐπέκειτο, ἐκ ἐᾶν ἀκούειν τῶν διαλεγομένων ἢ ᾀδόντων. ζῆτο μέν γοι, ὦ Δικκυλλύων, τὸ δεῖπνον. Δίκ. οὐκ ἄδικον, ὦ Μίκυλλε, καὶ μάλιστα ἐπεὶ σωνελήλυθας ὦν λύρᾳ ἐκείνῳ χίρροντι. Μίκ. ἄκουε δὴ καὶ τὸ ἐνύπνιον. ὤμην γὰρ τὸν Εὐκράτην αὐτὸν, ἄπαιδα ὄντα, ἐκ οἶδ', ὅπως ἀποθνήσκειν· ἔπειτα

essemus. Z. Deinceps cœnabamus, ô Pythagora, opiparam quandam & variã cœnam, multóq; in auro, multo item argento. Pocula erãt aurea, ministri formosi, cantores, & concitandi risus artifices. In summa, iucũdissima quæpiam erat vita: nisi quòd vnũ quiddam me vehemẽter malè habebat, Thesmopolis obstrepens atque obturbans, virtutem nescio quam mihi cõmemorans, docensq; quòd duæ negationes vnam efficerẽt affirmationem: quodq; si dies sit, nox non sit. Nonnunquam & cornua mihi dicẽbat esse: atque id genus multa philosophabatur erga me, quibus eiusmodi nihil opus: planeq; voluptatem interpellatione minuebat, quũ non sineret exaudiri eos, quũ cithara voceq; canebãt. Habes, Galle, de cœna. GAL. Nõ admodũ suauiter Micylle: maximè posteaquã cum illo deliro sene sortitus eras accubitũ. MIC. Audi nũc insomniũ. Visus enim mihi Eucrates ipse, quũ orbus esset liberis, nescio quomodo è vita decedere.

Dehinc

ἔτα προσκαλέσαντά με, καὶ
διαθήκας δείξαντος, ἐν αἷς ἅπα-
ντα κληρονόμον ἐμὲ ἀπάντων ἐγρά-
ψατο μικρὸν ἐπισχόντα ἀποθανεῖν. ἐ-
μαυτὸν δὲ παρελθόντα εἰς τὴν
οὐσίαν, τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀρ-
γύριον ἐξαντλεῖν, σκάφαις τι-
σὶ μεγάλαις, ἀφύατόν τι καὶ πο-
λὺ ἐπιῤῥέον· τὰ δ' ἄλλα, τὴν
ἐσθῆτα καὶ τραπέζας, καὶ ἐκπώ-
ματα, καὶ διακόνους, πάντα ἐ-
μὰ, ὡς τὸ ἀπὸς, ἦν. ἔτα ἐξύ-
λαυνον ἐπὶ λευκῆ ζεύγους, ἐξυ-
πτιάζων, περιβλεπόμενος ἅπασι
τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἐπίφθονος, καὶ
πολίτιμος ποιῶ, καὶ περίσ-
πουδος, καὶ ἔπομαι πολύς. ἐγὼ δὲ
τὴν ἐσθῆτα τὴν ἀπείνε ἔχων,
καὶ δακτυλίους βαρεῖς, ὅσον
ἐκκαίδεκα, ἐξημμένους τῶν δα-
κτύλων, ἐπίλεκτον ἐδαπάνησέ τι-
να λαμπρὰν ὑπερπιθῆσαι, εἰς
ὑποδοχὴν τῶν φίλων. οἱ δέ,
ὡς ἐν ὀνείρῳ ἀπὸς, ἤδη παρῆ-
σαν· καὶ τὸ δεῖπνον ἄρτι σωτε-
λεμίζετο, καὶ ὁ πότος ἐσυ-
κροτεῖτο. ἐν τούτῳ ὄντα μοι,
καὶ φιλοτησίας προπινούσας ἐν
χρυσαῖς φιάλαις, ἑκάστῳ τῶν πα-
ρόντων, ἤδη τε πλανᾶσθαι ἐκ-

Dehinc vbi me accersiſſet, ac
teſtamētū cōdidiſſet, quo me
in ſolidū hæredē, omniū ſcri
pſerat, paulo tempore ſuper-
ſtes emori. β Porrò ipſe vide
bar adire facultates: & tum
aurū argentumq; ingentibus
quibuſdā ſcaphis exhaurire,
ppetuò ſubſcaturiens, et affa
tim affluens: tum autem ve-
ſtes, menſas, pocula, mini-
ſtros, omnia mea, vt par e-
rat, eſſe. Poſtea candido ve-
hiculo vectabar reſupinus,
cunctis, qui intuebantur, con
ſpiciendus, & admirandus.
Accurrebant, peroſulti, ac
circumequitabant: complu-
res ſequebantur. Ego inte-
rim illius indutus veſtitum,
& annulos gerens circiter
ſedecim digitis inſertos, epu-
lum quoddam ſplendidum
iubebam adornari, quo ami-
cos acciperem. Iamq; illi, ita
vt in ſomnio fieri conſenta-
neum eſt, aderant: iam epulæ
erāt cōportatæ: iam potus ex
animi ſententia miniſtratus.
In his quū verſarer, & aureis
phialis præbibere omnibus q aderant amicis: quū iam inſer-

rentur

πομπομένου, ἀναβοήσας τὴν κάρηνα, σωνίαρπαξας ἡμῖν τὸ συμπόσιον, ἀνέτριψας καὶ τὰς τραπέζας. τὸν γὰρ πλοῦτον ἐκεῖνον ἅμα σκιδνάσας, ἅλυτόν μοι φαίνῃ παροιχόμενος. ἆρά σοι δοκῶ ἀγανακτῆσαι μικρὰ τοῦ λοιποῦ εἰς τρισπρόμ ἂν ἡδέως ἔτι ἕωλον ὄνειρόν μοι γενέσθαι. ΑΛΕ. ἔτω φιλόχρυσος εἶ καὶ φιλάργυρος, ὦ Μίκυλλε, καὶ μόνον ἐξ ἁπάντων θαυμάζεις καὶ ἡγῇ εὐδαίμονα εἶναι, πολὺ μικρὰ ὄντα χρυσίον; ΜΙ. οὐκ ἐγὼ μόνος, ὦ Πυθαγόρα, ἔοικα, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτὸς, ὁπότε Εὐφορβος ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐξημμένος τοῦ βοσπόρου, ἐξέας πολλαχοῦ τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ ἐν ὅπλοις πολλάκις, ἵνα σιδηροφορεῖν μᾶλλον, ἢ χρυσοφορεῖν ἄμεινον ἦν· σὺ δὲ καὶ τότε ἀξίους, χρυσῷ διαδεδεμένους τὰς πλοκαμίδας ἔχων διανυστάζειν. καί μοι δοκεῖ Ὅμηρος διὰ τοῦτο Χαρίτεσιν ὁμοίας ἀπεῖπεν σε τὰς κόμας, ὅτι χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἰσφύκουτο· μακρῷ γὰρ ἀμείνους ἁλιαδὴ, καὶ

rentur bellaria, intempestiuo tuo clamore perturbâsti nobis cõuiuium, mensásq; subuertisti, ac diuitias illas ita dissipâsti, vt in auras euanescerent. Num tibi videor iniuria stomachatus in ternam vel treis noctes perpetuas libenter adhuc somniũ illud quod mihi accidit, videre cupiam. GAL. Adeóne es auri cupidus, & opum auidus, Micylle? idq; ex omnibus vnum admiraris, ac felicitatem vnicam esse iudicas, si plurimum possideas auri? MICY. Equidem haud solus ita cogito Pythagora: quin ipse quoque, tum quum Euphorbus esses, auro atq; argento comis intexto prodibas pugnaturus cum Achiuis: idq; in bello, vbi ferrum quàm aurum gestare satius fuerat. At tu etiam tum voluisti calamistris auro maternexis in periculũ descendere. Atq; ob eam (opinor) causam, & Homerus comas tuas Gratijs similes dixit, quòd auro argentóq; reuincirẽtur. Etenim longè nimirũ me-

καὶ ἱμασμιώτερα φαίνοντος, συναναπλήσαι χρυσίου, καὶ σωματοφόρητον μετ' αὐτῆς. καί σοι τὰ μὲν σὰ, ὦ χρυσοκόμα, μέτρια, ὦ Πάνθου ὑὸς ὤν, ἐτίμας τὸ χρυσίον. ὁ δὲ πάντων θεῶν πατὴρ καὶ ἀνθρώπων, ὁ Κρόνου καὶ Ῥέας, ὃς ποτὲ ἠράσθη τῆς Ἀργολικῆς ἐκείνης μείρακος, οὐκ ἔχων εἰς ὅ, τι ἱμασμιώτερον αὐτὴν μεταβάλοι, ἀλλ' ὅπως ἂν διαφθείρῃ τῶν Ἀκρισίου πάλαι φρουρῶν· ἀνέσας ἅπαξ, ὡς χρυσίον ἐγένετο, καὶ ῥυεὶς διὰ τῆς τέγους, σωτῆρι τῇ ἀγαπωμένῃ. ὥστε τί ἂν σοι τὸ ἐμοὶ τούτῳ ἔτι λέγοιμι, ὅσους μὲν χρείας πρόσχημα ὁ χρυσὸς, ὡς δ' οἷς ἂν πρῇ, καλούς τε αὐτοὺς, καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχυροὺς ἀπεργάζεται, τιμὴν καὶ δόξαν σωτάπλων, καὶ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀδόξων ἐνίοτε περιβλεπτους καὶ ἀοιδίμους ἐν βραχεῖ τίθησι; τὸν γέλωτα γοῦν μοι τὸν ὁμότεχνον οἶσθα, τὸν Σίμωνα, ὃν τῷ πολλῷ δρωνύτα παρ' ἐμοί, ὅτι τὸ ἔτνος ἤψουν τοῖς Κρονίοις, δύο τόμυς

liores atq; amabiliores vide
bantur quòd essent auro re
ligatæ, vnáq; cum eo relu
cerent. Neq; isthuc nouu
est, auricome, si tu Panth
patre prognatus, aurum
precio habuisti. quin & i
pse Deorum omnium homi
numq; pater ille, (Saturn
Rheaq; progenitus, quum
Argolicam illam puellam
adamaret, vbi nihil inueni
ret amabilius in quod se
transformaret, neque qu
Acrisij custodias posset cor
rumpere, audisti videlicet v
aurum sit factus, atque it
per tegulas illapsus potitu
est ea quam deperibat. Ian
verò quid tibi commemorem
quàm multos ipsus præbea
aurum? & tu eos quibus ad
fuerit, formosos & sapien
tes & potentes reddat, de
cus & gloriam illis conci
lians? viq; nonnunquam e
obscuris & infamib. claro
ac celebres repentè efficiat
Nã nosti vicinũ mihi & eiu
dẽ artificij Simonẽ, q pauc
antè dieb. apud me cœnauit, quũ legumẽ coquerẽ (Saturna

libu

μυς τ' ἀπάντως ἐμβαλών; Αλ. οἶδα, τ' σιμὸν, τ' βραχαῖ, ὃς τὸ ψαμμωτὸν πρόβλιον ὑφηλόμενος, ὃ χιὸς τὸν μάλης ἔχων, μετὰ τὸ δεῖπνον, ὃ μόνον ἡμῖν ὑπῆρχεν ἄδορν τε αὐτὸς, ὦ Micylle. Μι. ἀκοῦω ἐκεῖνος αὐτὸ ἐλίψας, εἶτα ἐπωμόζε θεὺς ζοὺς; ἀπὸ τί δὴ ἐμιμύσθω, καὶ ἐβόας τότε, ὦ ἀλιτρὸν, ἡμᾶς ὁρῶν; Αλ. ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε ἐξῆν ἴδιον. τί δ' οὖν ὁ Σίμων; ἐφθὸς γάρ τι περὶ αὐτοῦ ἐρεῖν. Μι. ἀνιψιὸς ἦν αὐτῷ, πλούσιός τε ὑπερβολὴν, Δεμύλος τοὔνομα. οὔτε τῶν ἐμὲ ὀβολὸν ἔδωκε τῷ Σίμωνι· οὐδὲ γὰρ, ὃς καὶ αὐτὸς ἅπτετο τῶν χρημάτων; ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε πρώην, ἅπαντα ἐκεῖνα, κατὰ τοὺς νόμους, Σίμων ὁ τὰ ῥάκια τὰ πινυτὰ, ὁ τὸ πρόβλιον ψιλεῖχων, ἄσμενός τε ἐξεπαύνετο, ἀλουργῆ καὶ ὑσγινοβαφῆ ἀμπεχόμενος, οἰκέτας καὶ ἵππους, καὶ χρυσᾶ ἐκπώματα, καὶ ἐλεφαντόποδας κλισίας ἔχων, ὑφ' ἁπάντων θεραπευόμενος, ἐπὶ

libus, duasq; extòrũ cæsuras immitterem. GAL. Noui Simonem illum breuem: qui fictilem ollulam, quæ nobis erat vnica, suffuratus, peracta cœna abijt sub ala gestans. Nã ipse vidi, Micylle. MI. Atqui quum eam sustulerit, tam multos ille deos postea iurabat. Sed cur non gdebas, ac vociferabâre tũ, ô Galle, quum nos furto spoliari cõspiceres? GA. Coccyzabam, quod mihi solum licebat id tẽporis. Verùm qd Simõ ille? Nã videbare de illo dicturus nescio quid. MI. Ei cõsobrinus erat vir supra modũ diues, nomine Drimylus. is quoad viuebat, ne obolũ quidẽ donauerat Simoni. nã quî daret, quũ ne ipse quidẽ pecunias attingeret? At simul atq; mortuus est nuper, vniuersis illis opib. iuxta lẽges Simon ille, qui coria putria, q patellã circũligebat, gaudẽs, purpura ostrõq; circũtectus: famulosq; & currus, & aurea pocula, & mensas eburnis innixas pedibus possidet: ab omnibus adoratur:

ἀλλ' προσβλέψαν ἔτι ἡμᾶς. ἀναγκῶ γοῦν ἐγὼ μὴ ἰδὼν προσιόντα· χαῖρε, ἔφην, ὦ Σίμων. ὁ δ' ἀγανακτήσας· ἄπαγε, ἔφη, ὦ πονηρέ, μὴ καταμικρύνῃς μου τὄνομα. οὐ γὰρ Σίμων, ἀπὸ Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ καὶ οὐ γυναῖκες· ὁ δὲ θρυπτόμενος καὶ πρὸς ταύτας, καὶ ὑπορροᾷ. καὶ τὰς μὲν παρίεται, καὶ ἔνιοις ὅτε μὲν, ἂν δὲ ἀποπέσωσιν ἀνιᾶται αὐτὰς, ἀμελούμενα. ὁρᾷς ὅσα σοι ἀγαθὰ ὁ χρυσὸς ἄτιος, ἃ γε καὶ μεταποιεῖ τοὺς ἀμορφοτέρους, καὶ ἁρμονίους ἀπεργάζεται, ὥσπερ ὁ ποιητικὸς ἐκεῖνος λιθός. ἀκούεις δὲ καὶ τῶν ποιητῶν λεγόντων· Ὦ χρυσὲ, λιπάσματα καλλιστον κτήρας. καὶ Χρυσὸς γάρ ἐστιν, ὃς βροτῶν ἔχει κράτη. ἀπὸ τί μεταξὺ ἐλήλακας, ὦ Λικιννίου; Λικ. ὅτι ὑπ' ἀγνοίας, ὦ Μίκυλε, καὶ σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξεπάτησαι, καὶ

iamq; nos ne aſpicit quidem. Etenim nuper quum illum procedentem conſpexiſſem, Salue, inquam, Simon. At ille indignè ferens: Edicite, inquit, mendico iſti, ne vocabulum meum diminuat; neque enim Simon, ſed à Simonides appellor. Porro (quod eſt omnium maximum) mulieres etiam illius amore capiuntur. Atque ille quidem eludit eas, ac faſtidit, & alias quidem admittit, comeq; ſeſe præbet: alias porrò quæ negliguntur, necem cõſciſcituras ſibi minitantur. Vides quantas commoditates pariat aurũ, quãdoquidem eos qui ſunt deformoſiſſimi, transfigurat & amabiles reddit, & non ſecus atq; ceſtus ille poëticus. Audis inſuper & à Poëtis dictum:

O aurum auſpicata res,
& oſtentum optimum.

Et rurſum:

Aurum eſt quod opibus imperat mortalium.

Sed quid interim riſiſti, Galle? GAL. Quoniam tu quæ, ne per inſciti am, Micylle, ſimili modo falleris opi-

mione

πλούτων πολὺ, οὐδὲν ἧττον τοῦ πένητος ἀθλιώτερον ἡμῶν τὸν βίον βιοῦσι λέγω δὲ σοι, καὶ πένητος, καὶ πλουσίου πονηροῦ, καὶ ἀπαιδεύτου βίου παραμυθίαν, μετὰ μικρὸν δὴ καὶ αὐτὸς ἅπαντα ἴσῃ ἐκεῖνα. ΜΙ. νὴ Δία, καιρὸς γοῦν ἤδη καὶ ἀπᾶραι ὅποι ἀπαλλαγῆς, καὶ ἃ σαυτοῦ ὢν βίῳ ἑκάστῳ. ΑΛΛ. ἄκουε, ταῦτόν σοι προαλῶ, μηδενὶ μὲ σὺ ἀθλιωτέρῳ βιοτὸν ἰδεῖν. ΜΙ. ἐμοῦ, ὦ Ἀλιτρυών; οὕτω σοι γένοιτο πεδάγδης γάρ με λοιδορεῖσθαί σοι. ἀλλὰ ἄνωθεν, ἀπὸ Εὐφόρβου ἐξάμενος, ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετεβλήθης, ἅπαντα ἐξῆς, ἄχει δ' ἀλιτρυόν· ἀκὴς γάρ σοι ποικίλα καὶ ἰδέαν καὶ παθῶν, ἐν πολυαθλίοις τοῖς βίοις. ΑΛΛ. ἐκ μὲν Ἀπόλλωνος τὸ πρῶτον ἡ ψυχή μοι καταπλαμεῖσα εἰς γῆν γῆν, ἵνα δὴ ἐς ἀνθρώπου σῶμα, ἤν τινα γῆν

nione de diuitibus, quemadmodum vulgus: verùm (crede mihi) longè etiam ærumnosiorem vitã viuunt, quàm vos. Hæc autẽ loquor, qui ipse & pauper, & diues aliquando fuerim, atque omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst ipse quoq; hæc omnia cognosces. MIC. O Per Iouem, tempestiuum iam est, vt & tu referas quemadmodũ sis trãsfiguratus, & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. GAL. Ausculta, & hoc tantùm præmonitus, me neminem feliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. MICY. Quàm ego sim, ô Galle? Hanc felicitatem tibiipsi imprecor. Nam videre me tibi ridendũ proponere. Verùm age, narra, exordiẽs ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagoram trãsformatus: deinceps ordine ad Gallũ vsq. Consentaneũ enim est te varias res tum vidisse, tum tulisse, nimirum tam diuersis vitæ formis. GAL. Quemadmodum initiò ab Apolline profecta anima in terram deuolârit, & corpus humanum subierit, vt illic

πλὴν ὑακάδικλα ἰκτινοῦς, μακρὰν ἂν ἦν λέγειν ἅπασι τι ἔτι ὅσιον, οὔτε ἐμοὶ ἀπᾶν, ἔτι δὲ ἀκούειν τὰ δικαῖα. ἐγὼ δ' Εὔφορβος ἐγνώμην. Μι. ἐγὼ δὲ πρότερα τούτων, ὦ θαυμάσιε, τίς ἦν; τοῦτό μοι πρότερον ἀπόκριναι, ἃ μὲν νῦν ἐστιν ἐπαινῶ, ὥσπερ σύ. Αλ. μὴ μακρά. Μι. τίς οὖν ἦν, εἰπὲ τί ἐκδὸς ἀπᾶν· ἐθέλω γὰρ τοῦτο ἀκοῦσαι. Αλ. σὺ μυρμὴξ Ινδικὸς, τὸ χρυσίον ἀνορυττόντων. Μι. εἶτα ὕστερον ὁ μακροδαίμων ὀλίγων τ' ψυχμάτων ἕνεκεν ἐς τὸν βίον, ἐξ ἐκείνου ἐπισιτισάμενος; ἀλλὰ τί μετὰ ταῦτα, ἀπὸ· ἀκὸς γὰρ ἀκοῦσαι σε. ἐγὼ γὰρ τί ἀγαθὸν ἄν, ἀπάρξομαι ἴσως ἀνασὰς, ἀπὸ τ' παλάλης, ἐφ' οὗ σὺ ἵστασο. Αλ. ἐκ ἂν μάθοις τοῦτο, ἀπλῶς μηχανῇ. πλὴν ἀπὸ ἐκείνου Εὔφορβος ἐγνώμην (ἐπεὶ νῦν γὰρ ἐπ' ἐκεῖνα) ἐμαχόμην ἐν Ιλίῳ, ὑπ' ἀριστέως δ' ἀπὸ Μενελάου, χρόνῳ ὕστερον, εἰς Πυθαγόραν

pœnam quandam dependeret, id longum dictu futurũ sit: præterea neq; mihi referre fas est, neq; tibi eiusmodi audire. Verùm vbi Euphorbus factus essem. MICYL. o Sed ego priusquam essem is qui nunc sum, ô præclare, quisnam eram? hoc mihi priùs dicito, nunquid ego versus fuerim itidem vt tu? GAL. Maximè. MIC. Quis igitur eram? si quo modo potes dicere: peruelim enim isthuc cognoscere. GAL. Tu formica fueras Indica, ex earum genere quæ aurum effodiunt. MI. Et postea neglexi infelix, vel paucula frusta in vitam importare, quum illo essem alitus? Sed age, quid post hæc futurus sim dicito: quãdoquidem consentaneum est scire te. Etenim nisi quid bonæ sit rei, iam nunc suspendero me ab ista pertica in qua nunc stas. GA. Isthuc profectò nulla ratione possis cognoscere. Cæterùm quũ Euphorbus essem (nã ad illa redeo) in Troia pugnabam: atq; vt à Menelao necatus, aliquanto post tempore in Pythagoram pe-

ἧκον. πῶς δ' ἡδίμενον ἄοπτος ἰσθι, ἄχρι δὴ ὁ Μνήσαρχος ἐξεπόησέ μοι τὸν οἶκον. Μι. ἆρα τοῦτ' ἄν, ὦ τᾶν, καὶ ἄνοστος; Αλε. καὶ μάλα· οὐ γὰρ ἐδεῖτο τούτου, ἀλλὰ μόνου τοῦ σώματος. Μι. ἐκεῖνα τὰ ἐν Ἰλίῳ πρότερόν μοι ἀπόδειξον τὰ ὦν, οἷά φησιν Ὅμηρος γενέσθαι αὐτά; Αλε. πόθεν ἐκεῖνος ἴσασθ', ὦ Μίκυλλε, ὅς γε οὐδὲ τῶν ἐνόντων ἐκάστων, καίπερ ἐν Βάκτροις ὢν, ἐπίσταται τὸ ἀκριβές; ἐγὼ δ' οὖν σοὶ φημὶ ἁπλῶς, μηδὲ γενέσθαι τότε μήτε τὸν Αἴαντα τοσοῦτον μήτε τὸν Ἑλένην οὕτω καλὸν, ὡς οἴονται. ἄλλον γὰρ καλὸν μέν τινα, οὐκ ἐπιμύκητον πάνυ, ἐς ἀκρίδων λευκὸν θυγατέρα εἶναι· τὴν δὲ πάνυ πρόβατον, ἀλλ' ἰσοτίμως σχεδὸν ἅπασι· Ἑκάβης δ' ἴσως γε Θρῃκὸς πρῶρα ἀφικέσθαι, ἐν Αἰόλου ἄκρᾳ, καὶ ἀπὸ Ἡρακλείας γενόμενον. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πρότερον εἶλε Τροίαν καὶ τὰς πατέρας ἡμῶν, τὰς τότε

uenit. Porrò eousq; abſq; teſto perdurabat, donec Mneſarchus aliquādo mihi domum ædificaret. MICYL. Obſecro te, num abſque cibo potuq; ? GAL. Maximè. Nihil enim iſtis rebus opus, niſi corpori duntaxat. MIC. Illud igitur prius dicito, quæ ad Troiam geſta ſunt, num ita ſe habent, qualia fuiſſe dixit Homerus ? GAL. Quinam ille ſcire potuiſſet, Micylle, qui quidem dum iſta gerebantur, ipſe camelus erat in Bactris ? ω Cæterùm ego tibi tantum effabor diuinitùs, nihil id temporis eximium fuiſſe, neque Aiacem vſq; adeò magnum, neq; Helenam adeò formoſam, quē admodum arbitrantur. ſiquidem vidi candida quandam & procera ceruice, vt hinc A cygno prognatā eſſe adſimularent : cæterùm vehementer anum, æqualem propemodum Hecubæ. Hanc Theſeus primùm raptam in Aphidnis poſſedit. Is vixit Herculis fermè ætate. Porrò Hercules priùs Troiam ceperat, patrum noſtrorum

τότε μᾶλιστα. διηγεῖτο γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, λεμιδῆ μαραλιον ἄρ, ἱστορηκέναι λέγων τὸν Ἡρακλέα. Μι. τί δῆτα, ὦ Ἀχιλλεῦ, δοῦτος ἦν τὰ παιδία; ἢ μόθος ἄλλως καὶ ταῦτα; Αχι. ἐκεῖνο μὲν οὐδὲ σιωλωιχθίω, ὦ Μίκυλλε, οὐδ' ἂν ἔχοιμί σοι ὅτως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις λέγειν· πόθεν γάρ, πολίμιος ἂν; τὸν μέν σοι ἑταῖρον αὐτὸν, τὸν Πατροκλοῦ δὲ καλῶς ἀκηκοέναι, δηλάδη τὸν λόρατον. Μι. ἔτά σε ὁ Μενέλαος μακρῷ ὀλιγίσβον· ἀπὸ ταῦτα μὲν ἱκανῶς· τὰ Πυθαγόρεια δὴ καὶ λέγε. Αλι. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Μίκυλλε, σοφιστὴς ἄνθρωπος ἦν· καὶ γάρ, οἶμαι, καὶ θεῖος ἦν. ἀπλανὴς δὲ καὶ ἀμιλίτητος τὰ μαθημάτων. ἀπεδήμησε δὲ εἰς Αἴγυπτον, ὡς συγγενοίμην τοῖς τε φίτας ἐπὶ σοφίᾳ. καὶ εἰς Ἀδύλα καὶ Βαβυλῶνα, ἐξεμαθον τὰς βίβλους τὰς Ὥρου καὶ Ἰσιδος, καὶ

memoria, qui per id tempo-
ris maximè florebant. Nam
hæc mihi Panthus narrauit,
se, quum esset admodum a-
dolescens, vidisse Herculem.
MIC. *Quid autem Achil-*
les? Num talis erat, nempe
quauis in re præstantissimus?
an & isthæc fabulamenta
sunt? GAL. *Cum illo*
quidem congressus non sum:
neque queam adeò compere
tè de rebus Græcorum dice-
re. Etenim quâ scire potui,
quum hostis essem? Certè
B *Patroclum illius amicum,*
haud ita magno negocio
perenni lanceâ dissectum.
MIC. *Deinde te Mene-*
laus minore negocio. Ve-
rùm istis de rebus satis: nunc
res Pythagoricas refer. GA-
L. *Illud in summa, Micylle,*
sophista quispiam erat (o-
portet enim videlicet fate-
ri verum) alioqui non im-
peritus, neque inexercita-
tus in honestissimis disci-
plinis. Profectus sum autem
in Aegyptum, quò cum prophetis congrederer, de sapientia
communicaturus. Hîc adyta subij, atq; ibi Δ *Orí & Isidis li-*
bros

καὶ αὖθις ἐς Ἰταλίαν ἐπανήειμι, ὅτε δὴ τὰ κατ' ἐκεῖνα ἔμαθον, ὅτι θεὸν ἴδοιμι. Μί. Ἄκουσα ταῦτα, καὶ ὡς λέξεως ἀναβιβιωσκόμενα ἀποθανών, καὶ ὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδείξαιό ποτε αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι, μήτε λαικῶν, μήτε κυάμων ἔδεσθαι. Ἀλ. μὴ ἀνάκαιε τὰ δεινά, ὦ Μίκυλλε. Μί. ἆρα τί, ὦ Ἀλεκτρυών; Ἀλ. ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ ἀληθῆ. οὐδὲ γὰρ αὐτῶν. Μί. καὶ μὴν ἔδει ἐκεῖνα ἐπιμελῶς λέγειν πρὸς ἄνδρα φιλόσοφον καὶ φίλον· δι' ὃ καὶ ἐγὼ ἂν ἄποιμι ἔτι. Ἀλ. ἀλλ' ὑμῖν, ἃ δὴ σοφὸν ὦ, ἀνὴρ ἑταῖρον ὅτι οὐ μὴ τὰ συνήθη καὶ ταὐτὰ τοῖς πολλοῖς νομίζοιμι, ἵνα μὴ ἐπισπάσωμαι τοὺς ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα· ὅσα δ' ἂν ξυνίσημι, ταῦτα καὶ σοὶ καὶ ὑμῖν

bros perdidici. Pòst rursum in Italiam renauigabam, ac Græcos iuxta ea quæ in Aegypto didiceram, ita instituì, vt me proinde ac deum susspicerent. MIC. *Equidem inaudieram isthæc: præterea quemadmodũ creditus fueris defunctus in vitam rediisse, viq; aureum femur illis subinde ostenderis. Verùm illud mihi dicito, quid tibi venit in mentem, vt legem statueres, vti neque carnibus neque fabis vescerentur homines?* GAL. *Ne perconteris ista, Micylle.* MIC. *Quam ob rem, ô Galle?* GAL. *Nam pudet hisce de rebus verum fateri.* MIC. *Atqui non conuenit vti id facere graueris apud hominem contubernalem & amicum: nam herum posthac absit vt dixerim.* GAL. *Nihil sani, neque præclari quicquam erat: verùm animaduertebam, si consueta modò, ac eadem quæ vulgo traduntur à multis, præcepissem, nõ fore vt mortales in admirationem adducerem, sed quò peregriniora magisq; aliena proposuissem, futurum vt hoc magis nouus, magisq; viderer admirandus.*

αὐλῆι, ἔοικεν. ὥστε τὸ λοιπὸν ποιεῖν ἐνόμιζον, ἀπόῤῥητον ποιησάμενον τὴν αἰτίαν, ὡς ἀπάντησις ἄπορος ἄπως, ἄπαντος ἐκπλήξασθαι, καθάπερ ἐν τοῖς ἀσαφέσι τῶν χρησμῶν. Μι. ὁρᾷς; διαταράττει μὲ καὶ σὺ ἐν ᾧ μίρπαλοσιν, ὅσον Κροτωνιατῶν, καὶ Μεταποντίων καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφάντων, σοὶ ἑπομένων, καὶ προκατοικτίρων τὰ ἴχνη, ἃ σὺ ποτὲ ἀπολιμπάνεις ἀφανισάμενον ἢ τὴν Πυθαγόραν, τίνα μετημφιάσω μετ' αὐτόν; Αλ. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἐταῖραν. Μι. φεῦ τοῦ λόγου· καὶ γυνὴ ἦν ἐν τοῖς ἄλλοις, ὁ Πυθαγόρας; καὶ ὦ ποτνι χθών, ὅτι καὶ σὺ ἐστόκας, ὦ ἀλεκτρυόνων γενναιότατε, καὶ σιωπᾷ Περικλῆ, Ἀσπασία ἔοικας; καὶ κύησα ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔτεκε ἔξαυτῆς, καὶ μειράκιόν ἐστι, καὶ ἐγγαμεῖς ἐς τὸ ἐταιρικόν; Αλ. πάντα ταῦ

mirãdus. Proinde instituerã in animo, nouæ quiddã rei designare, eiusmodi proposito decreto, cuius causa esset inexplicabilis, quò videlicet alijs aliud coniectãtibus, omnes redderentur attoniti: quemadmodum in obscuris oraculis solet ac. Mic. Illud vide, vt rides me tu quoque, non minus atque E Crotoniatas, ac Metaponticos, & Tarantinos, eumq; hi alios, quimuti sequuntur, tuaq; adorant vestigia, quæ tu calcata reliquisti. Verùm vbi Pythagoram exueras, quem post eum induisti? GAL. Aspasiam Milesiam illam meretricem. Mic. Papæ quid ego audio? H Siquidem inter alias mulier quoq; fuit Pythagoras. Itáne fuit aliquando tẽpus, quo tu, Gallegenerosissime, ouæ pariebas, cumq; Periclem habebas, iam Aspasia videlicet, atque ex illo grauida facta es? Prætereà lanam tondebas, tramamq; deducebas? Postremò meretricum in morem gestiebas, vultumq; componebas? GAL. O ista quidem omnia fœa, tam

et

ἐκ ἐκείνου, ἐμόν γ', ἀλλὰ καὶ πρεσβύτου Τειρεσίου πρὸ ἐμοῦ, καὶ ὁ Ἐλάτου παῖς, ὁ Καινεύς. ὥστ' ὁπόταν ἄρ' ἀναπήδησας ἐς ἐμὲ, καὶ ἐς ἐκείνους ἀναπήδησας ἔσῃ. Μι. τί οὖν, πότερον δ' ὁ βίος ἡδίων σοὶ ἦν, ἄνδρα ὄντι, ἢ ὅτε σὺ ὁ Περικλῆς ἔσχες; Αλ. οἶδας οἷον ἦν ἐρώτησας, εἰ ἔχω Περικλεῖ συγγενέσθαι τὼ ἀπόκρισιν. Μι. ἀλλὰ μέντοι οὐ μὰ Δία, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης δίκαιον τὸ ζητῆσαι, ἁπὸν, ὡς χρὴ ἂν βέλτιον παρ' ἀσπίδα σῶσαι, ἢ ἅπαξ τυχεῖν. Αλ. καὶ μὴν ἀναμένω σε, ὦ Μίκυλε, ἐκ ἂν μακρὰν ἀφίκοιτο· ἴσως γάρ ποτε καὶ σὺ, ἐν τοσῷ τῷ πολέμῳ, τοκάδης. Μι. ἐκ ἀπάγξει, ὦ Ἀλεκτρυών, ἅπαντας οἰόμενος Μιλησίους ἢ Σαμίους εἶναι; σὺ οὖν φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα, τὼ ὥραν καμπρὸν, τοκάδης Ἀσπασίαν χρῆσθαι τῷ τυράννῳ. τίς δ' μετὰ τὼ Ἀσπασίαν, ἀνὴρ ἢ γυνὴ αὖθις ἀναφάνῃς;

esse non ego solus: verùm & ante me tum Tiresias, tum K Elati proles Cæneus. Proinde quicquid in me conuitij dixeris, tantundem & in illos dixeris. MIC. Age igitur, vtra tibi vita erat suauior, quum vir esses, an quum Pericles tecum haberet consuetudinem? GAL. Vides cuiusmodi isthuc est quod percontaris? nempe cui ne Tiresiæ quidem expedierit respondere. MIC. Atqui si minus fateare tu, tamen isthuc Euripides satis explicuit, quum ait se malle ter sub clypeo consistere, quàm párere semel. GAL. Imò præmoneo te paulò pòst puerperam fore: siquidem & tu mulier es olim futurus, idq; sæpiùs, longo nimirum seculorum orbe atque recursu. MIC. Non tu pendebis, ô Galle, qui quidem omneis mortales Milesios aut Samios esse ducas? Nam aiunt te etiam tum quum Pythagoras esses, venusta forma decorũ, sæpiùs Aspasiã fuisse tyrãno. Vertùm age, secundũ Aspasiam in quẽ virũ aut mulierem denuò

renatus

φάνης; Αλι. ὁ λωποδύτης Κράτης. Μι. ὦ Διοσκόρω τῆς ἀνομοιότητος, ἐξ ἑταίρας φιλόσοφος; Αλι. ἔπειτα βασιλεὺς, ἔπειτα πτωχός, εἶτα μυρίαι μυριάδες ἄλλαι. τὰ τελευταῖα δὲ, ἀλεκτρυὼν πομπεύων ἄφνω γὰρ ὧδε βίου μεταβολὴ πολλοῖς ἄνοις ἀνθρώποις, βασιλεῦσι, πτωχοῖς καὶ πλουσίοις. τὰ τελευταῖα, καὶ δὴ νυνὶ σωφρονῶ, καταγελῶν ὁσημέραι σε τοῦτον ὃν ὁρῶ, καὶ οἰμώζοντα ἐπὶ τῇ πενίᾳ, καὶ τοὺς πλουσίους θαυμάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις κακῶν. ἐγὼ δὲ ἄλλας τὰς φροντίδας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, ἐγίνωσκον ἐπὶ σοφῷ, πρῶτον μὲν τῷ Πυθαγόρᾳ μακαριζόμενον ἀεὶ τὸν πλούσιον. Μι. ἐγὼ δὲ, ὦ Πυθαγόρα, ἤ σ', τι μᾶλλον χαίρειν καλοῦμαι, ἵνα μὴ ἐπιταράττωμι τὸν λόγον, ἄλλο τι ἄλλον καλῶν. Αλι. διοίσει

renatus es? GAL. In M Cratetem Cynicum. MIC. O Castor, & ô Pollux, quàm dissimile: ex scorto philosophus? GAL. N Deinde rex: deinde pauper paulò pòst satrapes: dehinc equus, graculus, rana, aliáq; innumerabilia. perlongum enim fuerit singula recensere. Postremò gallus, atque id sæpius. nam hoc vita genere sum delectatus. Interea & alijs diuersis mortalibus seruiui, regibus, pauperibus, diuitibus, postremò nunc tecum viuo: rideoq; quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, eiulantemq; ac diuitum admirãtem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adsit malorum. alioqui si curas nãvis quibus illi distringuntur, teipsum profectò riseris, qui antea credideris, eum qui sit opulẽtus, sta-

tim felicissimum esse omnium. MIC. Ergo Pythagora, an quod maximè gaudeas appellari, ne confundam orationem si te nunc hoc, nunc illo nomine compellem. GAL. Nihil in-

tereri

ἢ ἐκεῖνον, ἢ τὸν Εὔφορβον, ἢ τὸν Πυθαγόραν, ἢ τὴν Ἀσπασίαν καλεῖς, ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ἐγὼ ταῦτά εἰμι. ΜΥΛ. Ἀλλὰ τὸ νῦν ὁρώμενόν σε, ἀλεκτρυόνα ὀνομάζειν, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, εἰ μὴ ἀτιμάζοις, εἰ τινὶ ἄλλῳ ἔοικα δοκῶ, ἢ ὄρνιν, ἢ ταῦτα, ἔχοντα ἐν ἐμοὶ ψυχὰς ἔχειν. Μι. ἀκούω δὴ Ἀλεκτρυόνος, ἐπειδὴ ἁπάντων σχεδὸν ἤδη τῶν βίων ἐπαΐεις, καὶ πάντα οἶδας, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιοῦσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πλούσια, ἵνα μάθω, ἃ ἀληθῆ ταῦτα φῇς, εὐδαιμονέστερον ἀφραίνων με τῶν πλουσίων. ΑΛΕ. Ἰδὰ δή, ὅπως ἐπισκέψει, ὦ Μίκυλε. σοὶ μὲν ὅτι μὴ μέλει πολλὰ πόλεμον, ἂν λέγητε, ὡς οἱ πολέμιοι ἐπελαύνουσιν, ἐκφοβοῦντός με ἀγρὸν τέμνειν ἐμβαλόντι, ἢ τὸν παράδεισον ξυμπατήσειν, ἢ τὰς ἀμπέλους ἀμήσουσιν, ἀλλὰ σάλπιγγος ἀκούειν μόνον, εἴ που ἄρα,

tererit, siue Euphorbum, siue Pythagoram, siue vocáris Aspasiam, siue Cratetem, quandoquidem ista omnia sum vnus: nisi quòd rectiùs feceris, si (id quod impræsentiarum esse videor) gallum me voces, ne auem hanc parui ducere contemnereq; videare, præsertim quum tam multas contineat animas. MIC. Ergo, Galle, quandoquidem omnia penè viuendi genera iam expertus es, atque omnia cognita habes, age dilucidè mihi narrato, quæ sint peculiaria diuitum ad vitæ rationem, quæ pauperum propria: quò videlicet cognoscam, veréne isthuc affirmes, me diuitibus esse feliciorem. GAL. En hûc ad modum interim perpende, Micylle. A Te quidem non magnopere tangit cura belli, siquando rumor sit, aduentare hostes: neque solicitus es ne in agros incursantes populentur, néve hortum proculcent, proteramq;, aut vineas vastent: sed simulatque tubam audieris, si tamen audieris, de te ipso vno

circum-

περιβλέπεσθε τὸ καθ' ἑαυτὸν, οἱ πρὸ πόλλου καὶ σωθῆναι, καὶ ἐλευθέρους διαφυγεῖν. οἱ δὲ ἀπολοῦνται μὴ καὶ ἀμφ' ἡμῶν ἀνιῶνται, ὁρῶντες δὲ τὰ τῶν ἀγρόν καὶ φερόμενα ὅσα ἔχομεν ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ ἐῶντες ἀσφαλῆ, μόνοι καλοιῶνται· ἐὰν ἐπιξενῶσαι, πεινῶντας ἀναδοῦναι στρατηγοῦντες ἢ ἱππαρχοῦντες. σὺ δ', οἱ συνίνλω ἀσπίδα ἔχων, ἀναλὰς καὶ ἐφ' ὃς σωτηρίαν, ἕτοιμος ἐπάδων τὰ ἐπινίκια· ἐπειδὰν δὲ στρατηγὸς ὑφαιρεθῇς, ἐν ἀρλεῖ τι αὖ. σὺ μὲν τὸ λάμπε δὲν, ἀναβὰς ἐς ἐκκλησίαν, τυραννεῖς τῶν πλουσίων· οἱ δὲ φείδεσθαι, καὶ ἐκκλίνουσι, καὶ δεινομαῖς ἐλάσκονται ὡς πατρὸς μὴ γὰρ ὡς ἔχοις, καὶ ἀγῶνας καὶ θεάματα, καὶ τἄλλα ἁβρά, ἅπαντα ἐκεῖνοι πονοῦσι, σὺ δὲ ἐξελαύνῃς, καὶ λοιμὸς πικρὸς, ὥσπερ λιμὸς ἔσῃς, ὁ λόγος μεταδιδοὺς ἐνίοτε. ἀλλ' ἐμοὶ λοιπὸν, καὶ ἐχαλάσθη

circumſpectas, quò deflexa
ſeruari queas, ac diſcrimen
effugere. Contrà illi tum d
ſeſe ſolicitiſunt, tum anim
diſcruciantur, quum de mi
nibus quicquid opum poſſi
debant in agris, id omne tol
li deportariq; conſpiciuni
Ac ſiue inferendum eſt ali
quid in ærarium, ſoli acce
ſuntur: ſiue in prælium ex
eundum, periclitantur, au
peditum turmis, aut equi
tum alis præfecti. O Tu in
terim vimineum gerens cly
peum, expeditus ac leuis
ad ſaluti conſulendum, pa
ratus victoriale conuiuiu
agere; ſiquando victor ex
ercitus ſacra fecerit. Π Rur
ſum pacis tempore, tu qui
dem quum de plebe ſis, in
greſſus in concionem, ty
rannidem in diuites obti
nes: illi verò trepidant pa
uitantiq;, ac largitionib. cho
ragijs te plarant. ſiquidem
quò tibi balnea, ludi, ſpectacula, reliquaq; id genus al
undè ſuppeditent, ea omnia curant illi. P At tu, cenſor & a
cerbus expenſor, perinde quaſi dominus, ne alloquio quidem
interdum dignaris illos. quòd ſi tibi collubitū ſit, ingentibu

ſax

σας αὐτ ἀφθόνυς τὸς λίθυς, ἢ τὰς ὑσίας αὐτῶν ἐλάμψυσας. ὅτι ἢ συκοφάντῃ διδόιας αὐτὸς, ὅτι λῃστὴν, μὴ ὑφίληται τὸ χρυσίον, ὑπερβὰς τὸ θεατρικὸν, ἢ ὀρύξας τ τοῖχον. ὅτι πράγματα ἔχεις, λογιζόμῳ ἢ ἁπαντῶν, ἢ τοῖς καλαράζοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων, καὶ πρὸς τὰς φροντίδας λογιζόμῳ, ἀπὸ λυπῆδα σωτηλίσας, ἁπλᾶ ὀβολὸς τὸν μισθὸν ἔχων, ἐπανασὰς, περὶ δείλην ὑψίαν πορεύμῳ, ἢν δοκῇ, σαπέρδην τινὰ, ἢ μαινίδας, ἢ λεπιδίων λυχνίδας ὀλίγας πριάμῳ, νὺ φρεάτιας σαυτὸν, ἄλων τὰ ποικὰ, καὶ τῇ βιλτίστῃ πρὸς προσφιλοσοφῶν. ὥστ διὰ ταῦτα ὑγιαίνης τι, ἢ ἐρρῶσθαι τὸ σῶμα, καὶ διαπαρτρεῖς πρὸς τὸ λεύ. οἱ πόνοι γὰρ σὺ παραβύγεντθ, ὃν νὺ καλαφρόμῳ ἀνταγωνιστὴν ἀσφαύνυσι πρὸς τὰ δικοιῶτα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα εἶν. ὥστ νὺ δίν σοι τῶν χαλιπῶν τὸ σαν νοσυμάζεσθαι ἀφθόνους τοὺς λίθους, ἢ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐλάμψεις. ὅτι ἢ συκοφάντην διδόιας αὐτὸς, ὅτι λῃστὴν, μὴ ὑφίληται τὸ χρυσίον, ὑπερβὰς τὸ θεατρικὸν, ἢ ὀρύξας τ τοῖχον. ὅτι πράγματα ἔχεις, λογιζόμῳ ἢ ἁπαντῶν, ἢ τοῖς καλαράζοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων, καὶ πρὸς τὰς φροντίδας λογιζόμῳ, ἀπὸ λυπῆδα σωτηλίσας, ἁπλᾶ ὀβολὸς τὸν μισθὸν ἔχων, ἐπανασὰς, περὶ δείλην ὑψίαν πορεύμῳ, ἢν δοκῇ, σαπέρδην τινὰ, ἢ μαινίδας, ἢ λεπιδίων λυχνίδας ὀλίγας πριάμῳ, νὺ φρεάτιας σαυτὸν, ἄλων τὰ ποικὰ, καὶ τῇ βιλτίστῃ πρὸς προσφιλοσοφῶν. ὥστ διὰ ταῦτα ὑγιαίνης τι, ἢ ἐρρῶσθαι τὸ σῶμα, καὶ διαπαρτρεῖς πρὸς τὸ λεύ. οἱ πόνοι γὰρ σὺ παραβύγεντθ, ὃν νὺ καλαφρόμῳ ἀνταγωνιστὴν ἀσφαύνυσι πρὸς τὰ δικοιῶτα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα εἶν. ὥστ νὺ δίν σοι τῶν χαλιπῶν τὸ σαν νοσυμάζεσθαι

saxis in illos degrandinas, vel facultates eorum publicas facis: ipse neq; calumniatorem metuis, neq; latronē, ne tollat aurum, vel ædium cōscenso fastigio, vel pariete perfosso: neq; necesse habes rationibus occupari, neque exactionibus: neque tibi cum sceleratis dispensatoribus conflictandum est: neque tantas in solicitudines distraheris: verùm simul atque crepidam vnam perfeceris, mercedemq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo, & si libuerit, lauaris: tum empto saperda quopiam, aut mænide piscículo, aut paucis ceparum capitulis, temet ipse oblectas: carens plerunque, optimáq; cum paupertate philosophans, adeò vt eas ob res salubri sis valentiq; corpore, obdurueriscq; aduersus gelu. siquidem labores quī te exacuunt muniuntq;, certatorem haudquaquam cōtemnendum reddunt aduersum eas res, quæ compluribus inexpugnabiles esse videntur. Atq; hinc nullus ex morbis illis

grauio-

νοσημάτων ἐπιβουλάς. ἀπ' ἐλαίου μοῖρα μικρὸν ἐπιλάβηται, πρὸς ὀλίγον ὑπηρίσας αὐτῷ, ἀνιπάλησας ὀθόνης, ἐφοπασάμενον τῇ ἀσιτίᾳ· ὁ δὲ φόβῳ αὐτίκα, φοβηθεὶς σκιᾷ τινὶ ὁρῶν ἐμφορούμενον, καὶ μακρὰν οἰμώξαν λέγοντα τὰς ἰατρικὰς ἀπειλάς. οἱ δὲ, ἐκ ἀπρασίας ἄθλιοι, τί τῶν κακῶν οὐκ ἔχουσι; ποδάγρας καὶ φθόας, καὶ πνευμονίας καὶ ἕλκη. ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἱ μὲν αὐτῶν, ὥσπερ ὁ Ἴκαρος, ὑπὸ πολὺ ἄραντες αὐτοὺς καὶ πλησιάσαντες τῷ ἡλίῳ, ὑπὸ ἄλλου ὅτι μικρῷ κέρμασι αὐτοῖς ἡ πτέρωσις, μίγαρ ἐνίοτε τὸν πάταγον ἐποίησαν, ἐπὶ κιφαλλὸν, ἐς πίλαγος ἐμπεσόντες. ὅσοι δὲ κατὰ τὸν Δαίδαλον, μὴ πάνυ μετέωρα, μηδ' ὑψηλὰ ἐφρόνησαν, ἀλλὰ πρόσγεα, ὡς ποτὲ καὶ ἐνίοις τῶν ἅλμῃ ἢ κηρὸν, ὡς τὸ πολὺ οὗτοι ἀσφαλῶς

grauioribus impetit te
Σ Quòd siquando leuis ce-
perit febricula: paulo negō-
cio eam medicatus, prō-
nus exilis, media temet in
excutiens. Illa porrò fugi
illicò: quippe metuens te,
quem videat etiam frigori
ali, saturumq; fieri, ac me-
dicorum certis illis recuſi-
bus T longum plorare re-
nunciantem. At illi ex ad-
uerſo propter intemperan-
tiam vitæ, quid tandem ma-
li non habent infelices? po-
dagras, phtiſes, pulmonum
exulcerationes, aquas inter-
cutes. Nam hæc omnia
ſumptuoſis illis conuiuijs na-
ſcuntur. Proinde quicunqu
ex his Y Icari in morem (v
ferè faciunt) ſeſe attollunt,
propiusq; ſe Soli admouent
haud cogitantes quòd alas
habeant cera agglutinatas,
ingentem nonnunquam ſtre-
pitum mouent. Cæterùm
qui Dædali exemplo no

admodum ſublimia neque excelſa appetunt, verùm hu
milia, terræq; vicina, adeò vt cera nonnunquam ſalis a
ſpergine madeſceret: ij tutò plerunque ac citra diſcrimen

tranſuo

διέπλευσαμ. Μι. ἐπιεικῆς τινας, καὶ σωφρονας λέγεις. Αλ. τῶν μὲν ζώντων ἄλλων, ὦ Μικυλλε, τὰς ναυαγίας πάνυ ἀσχήμονας ἂν ἴδοις ἄν, ὅταν ὁ Κροῖσος ἀνειρηκιλμένος τὰ πρὸς γέλωτα παρέχῃ Πέρσαις, ἀναβεβηκὼς ἐπὶ τὸν πυρὰν· ἢ Διονύσιος, μεταλλυθεὶς τυραννίδος, ἐν Κορίνθῳ γραμματοδιδάσκει, μετὰ τηλικαύτην ἀρχὴν, παιδία συλλαβίζειν ἀναγκάζων. Μι. ἐπί μοι, ὦ Ἀλκυονεύ, σὺ ὁπότε βασιλεὺς ἦθα (φῄς γὰρ καὶ βασιλεῦσαι) ποίοις τισὶν ἐπαρᾶσθαι ἐκεῖνα τὰ βίᾳ; ἢ πάνυ παιδαίμων ἦθα, τὸ κεφάλαιον ὤν, τί περὶ δὴ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων, ἔχων; Αλ. μηδέ μοι ἀναμνήσῃς με, ὦ Μικυλλε, οὕτω πρόσθεν ὢν τότε, ὧν ἔχω πᾶσιν, ὅπερ ἔφησθα, παναθλίως ἐν δοκῶν, ἔνδον δὲ μυρίαις ἀνίαις συνών. Μί. τίσι ταύταις; παράδοξα γὰρ, καὶ ὁ πάνυ σοφὸς φῄς.

transuolârunt. MIC. *Moderatos istos & cordatos narras.* GAL. *Verùm aliorum, Micylle, naufragia fœdissima cõspicias, & nempe vbi Crœsus reuulsis ab is risum exhiberet Persis, conscenso rogo: aut* X *Dionysius quum abdicatus tyrannide, Corinthiorum in vrbe ludi literarij magistrum ageret, post gestum tantum imperium puellos compellens vt syllabas connecterent.* MIC. *Dic mihi, Galle: tu quum rex esse (nam ait te regem quoque fuisse) cuiusmodi tandem id vitæ genus experiebaris? Mirum ni tum felix eras, quandoquidem id quod est bonorum omnium caput, possidebas.* GAL. *Ne mihi in memoriam regeras, ô Micylle: vsque adeò supra modum infelix tum eram. Nam quo ad res externas, quemadmodum dixisti, planè fortunatus esse videbar: at intus innumerabilibus curis distringebar.* MIC. *Quibus tandem curis? Nam rem prorsus absurdam neque credibilem nar-*

φής. Αλ. ἔρχομαι μὲν ἐκ ὀλίγης χώρας, ὦ Μίκυλλε, παμφόρου τινὸς, καὶ πολίων ἀνθρώπων, καὶ λιμένων τῶν πόλεων, ἐν τοῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις διαῤῥεομένης, καὶ θαλάττῃ εὐόρμῳ κεκομψένης. καὶ στρατιὰ μὲν πολλὴ, καὶ ἵππος ἀγχιπρότυμος, καὶ δορυφορικὸν ἐκ ὀλίγον, καὶ τριήρεις, καὶ χρημάτων πλῆθος ἀνάριθμον, καὶ χρυσοῦς ὁ δοῖλος πάμπολυς, καὶ ἡ ἄλλη τῆς ἀρχῆς παρασκευὴ πᾶσα, ἐς ὑπερβολὴν ἐξηκριβωμένη, ὥστε ἐπέτι πλείονι· οἱ μὲν πολλοὶ πεφαντάζονται, καὶ θρόνον τινὰ ὁρᾶν ἔοικε, καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις σωρηδὸν ὀφόμενοι· οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τέγη ἀνιόντες, ἵν' μὴ μάλα ἐτίθεντο ἀκριβῶς ἑώρων τὸ ζεῦγος, τὴν ἐφιππίδα, τὸ διάδημα, τοὺς προπέμποντας, τοὺς ἑπομένους. ἐγὼ δὲ ἄλλος ἐπόμην μὲν λιτὰ, καὶ

ras. GAL. Equidem in
perabam regioni neutiqua
exiguæ, Micylle, omnigq
rum rerum feraci, tum
colarum frequentia, neq
non vrbium pulchritudi
cum primis admirandæ: pr
tereà fluminibus nauig
bilibus, ac mari portuo
commodæ. Ad hæc exerc
tus ingens, equitatus sp
ctatissimus atque excellen
satellitium haud exigu
triremes, pecuniarum
maior quàm vt posset n
merari, vasorum argente
rum plurima copia, rel
quáq; omnis illa princ
patus tragœdia, strepitu
& apparatus suprà quà
credi queat, extructus a
que accumulatus. Itaq
quum prodirem, pleriq; ad
rabant, deum quempiam i
tueri sese rati: aliiq; trude
tes alios concurrebant, q
me conspicerent. nonnu
li conscensis tectis, mag

æstimabant si plenè contemplari licuisset quadriga
stragulam, diadema, tum ante ambulones, & eos qu
tergo comitabantur. Ego inter hæc mihi conscius, qu
te

λοὴ ἱστέον, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συγγνώμονας· ἐμαυτὸν δ' ἐλεεινὸν, δίκαιον ὄντα τοῖς μεγάλοις ἐκείνοις Κολοσσοῖς, οἷος ἢ Φειδίας ἢ Μύρων ἢ Πραξιτέλης ἐποίησεν. ἐκείνων μὲν ἕκαστον τὰ ἐντὸς, ἢ Ποσειδῶν, ἢ Ζεὺς ὅτι μάλιστα, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος κατασκευασμένος, μορφωτὸν ἢ ἀστραπὴν, ἢ τρίαιναν ἔχων τῇ δεξιᾷ· ὑμῶν δ' ἐκκολάψας ἄνωθεν τὰ ἔνδοθεν, ὄψει μοχλούς τινας, καὶ γόμφους, καὶ ἄλους ἁρμονικοὺς πεπερονημένους, καὶ κορμοὺς ἀσφένδονας, καὶ σίδηρον ἐπάκτιον, καὶ τοιοῦτόν τινα πολλὴν ἀμορφίαν ἐνοικοῦσαν. ἐῶ λέγειν μηδὲ τοὺς ἐκ μιᾶς χαλκῆς, ἐμπολιτευόμενον αὐτοῖς ἰόν τινα. ζωύφιόν τι καὶ βασιλικὸν ἐνόν. Μί. ὀλίγα εἴρηκας ἀπὸ τοῦ πολλοῦ, καὶ τοὺς γόμφους καὶ μοχλοὺς, οἵτινές ἄρα ἦσαν ἐν ἀρχῇ, καὶ τὴν ἀμορφίαν ἐκεί-

me res diſcruciarent verſarentq́ : illos quidem propter inſcitiam venia dignos iudicabam, Ω at mei ipſius miſereſcebat, qui aa *prægrandibus illis Coloſſis viderer perſimilis, quales vel* bb *Phidias, vel Myron, vel Praxiteles fabricatus eſt. Etenim illorum quiſque quoad ea quæ foris apparent, Neptunus ipſe eſt, aut Iupiter, mirificè decorus, auro eboreq́ compactus : & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentem fuſcinam dextra ſuſtinet : cæterùm ſi immiſſo capite quæ ſunt intus, inſpicias ; videbis vectes quoſdam, paxillos, & clauos introrſum prominentes, neque non vimina, cuneoſq́, & picem ſublitam, & aliam item id genus deformitatem intrinſecùs inhabitantem. Omitto recenſere muſcarum muſtelarumq́ vim, quæ nonnunquam in eis manſitant. Huiuſmodi quædam res nimirum regnum quoque videtur.* MIC. *Nondum explicuiſti lutum & claues, & vectes ; quinam fuerint in imperio, neque fœditatem*

ἐκείνῳ τῷ πομπῷ; ἆ τις ἐσ-
τίν· ὡς τό γε ἐξελαύνειν δε-
βιτικόμορον, καὶ τοσούτων ἄρ-
χοντα, καὶ πεσκιωέμφορα δαι-
μονίως, ἔοικεν ἕως Κολοσ-
σιαίῳ παραδείγματι· θαυμά-
σιον γάρ τι καὶ ἔνθεον. σὺ δὲ καὶ τὰ
ἔνδον ἤδη ἐκ Κολοσσοῦ λέγε.
ΑΛ. τί πρῶτον ἅπαντα ὦ Μί-
κυλλε; τὸς φόβους, καὶ τὰ δείγμα-
τα, καὶ τὰς ὑποψίας, καὶ μῖσος τὸ πα-
ρὰ τοιούτων, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ
διὰ ταῦτα, ὕπνον τε ὀλίγον,
ἐπιπόλαιον μᾶλλον, καὶ τα-
ραχὰς μετὰ ὀνείρατα, καὶ ἐν-
νοίας πολυπλόκους, καὶ ἐλπί-
δας ἀεὶ πονηρὰς, ἢ τῶν ἀσχο-
λίαν, καὶ χρηματισμὸς, καὶ
δίκας καὶ ἐκστρατείας, καὶ πε-
πάγματα καὶ συνθήματα,
καὶ λογισμός; ὑφ' ὧν ἀδὲ ὄ-
ναρ ἀπολαῦσαί τινος ἀδὲ
ἐγγίγνεται, ἀπὸ ἀνάγκης,
ὑπὲρ ἁπάντων μόνον δι-
σκοπεῖν, καὶ μυεῖα ἔχειν πρά-
γματα· Οὐδὲ γὰρ Ἀτρέα δα
Ἀγαμέμνονα ὕπνος ἡδὺς ἔχε λυ-
κηρὸς,

illam plurimam quæ na
ſit: nam iſtum ad modum v
ctari, tam multis impera
mortalibus, ac numinis
ſtar adorari, hactenus qu
dem cum Coloſſi exemp
quadrat. Siquidem hoc qu
que diuinum quiddam
admirandum. Nunc aute
quæ ſunt cc intra Coloſſum
exponito. GAL. Quid pr
mo loco tibi referam, M
cylle? vtrum metus, cur
mordaces, ſuſpiciones, odi
quo regem perſequuntur
qui cum illo viuunt, inſ
dias, atque eas ob res ſom
nium rarum, & hunc ipſu
pertenuem, ac plena t
multus inſomnia, cogit
tiones perplexas, ſpes ſen
per improbas: an ocij pen
riam, & occupationes, iu
dicia, expediciones, edict
fœdera, conſultationes? qui
bus rebus fit vt dd ne p
ſomnium quidem aliqua
ſuaui frui liceat, verùm

omnibus de rebus ſolus diſpiciat neceſſe eſt, millé; negoci
ſuſtineat:

Quippe ee nec Atriden Agamemnona dulcis habebat

Somnu

ιρὸς, πολὰ φρενῶν ὁρμαί-
ονῖα, καὶ ταῦτα, ῥιγηνόῖαν
ιχαῶν ἁπάνῖων. λυπᾶ ϳ ἓν
ιυδὸν ὑὸς, ἰωφὸς ὢν, ϳ Πέρ-
ων ϳ Κλέαρχος, Κύρῳ ξυσ-
οχῶν, ἄλλον δ' Δίωνα, πρὸς
ισίσι τῶν Συρακουσίων ἰσοι-
ολογούμενος, καὶ ἄλλον Παρ-
ενίωνα ἐπαινούμενος, καὶ Πτο-
λίμαιον Πτολιμαῖος, καὶ
Πτολιμαῖον Σέλευκος. ἀλλὰ
ἐκείνα λυπᾶ, ὁ ἐρᾶν ὁ
ρὸς ἀνάγκην ξυνὼν, καὶ παλ-
ακὶς ἄλλῳ χαίρουσα, καὶ ἀχ-
θόμενοί τινος λιχόμενοι, καὶ
λὼ ἢ τίτθαρος τῶν δορυφό-
ων πρὸς ἀλλήλους διαψιθυρί-
ονται. τὸ δὲ μίγιστον, ὑφορᾶ-
θαι δεῖ τοὺς φιλτάτους μάλιστα,
ὧν ἐκείνων ἀεί τι δεινὸν
ίξειν ἐλπίζειν. ὁ μὲν γοῦν ὑπὸ
ῦ παιδὸς ἀπόθανεν, ἐκφαρ-
άκῳ, ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶ
ρωμένου· ϳ δὲ ἄλλον ἴσως ὀ-
νοιότροπος θάνατος καθέλε-
ῃ. Μι. ἄπαγε δεινὰ ταῦτα
φὴς,

Somnus, multigenas vera
fantem pectore curas.
idq; quum reliqui omnes Achiui sterterent. ff *Adde quòd Lydum illum discruciat filius mutus: Persam verò Clearchus ad Cyrum desciscens: atque alium quempiam Dion cum Syracusanis nonnullis* 88 *ad aurem communicans. Rursum alium quendam vrit Parmenion collaudatus. Item Perdiccam Ptolemæus: Ptolemæum Seleucus. Quin illa quoque molestiam afferunt, amasius per vim non sponte conuiuens, concubina alio gaudens: tum si qui defectionem parare dicantur, aut duo quatuórve satellites inter sese consusurrantes. Porrò (quod est omnium grauissimum) amicissimi quique vel maximè sunt formidandi, semperq; metuendum ne quid magni mali ab illis exoriatur. Nam*

alius à filio veneno necatus est: alius item ab amasio. Alium simile quoddam fortasis mortis genus eripuit.

MIC. *Apagesis, atrocia miraque sunt ista quæ narras,*

φὴς, ὦ Αλικτρυών. ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον συνδεδεμένῳ ἐπικινδυνεύεται, ἢ οἴνου ἐκ χρυσῆς φιάλης, ἡσυχῇ καὶ ἀκονίτου σωφρονεστάτης φλοτησίας. ὁ δὲ κίνδυνός ἐμοί μ, ἂ παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ' ὀφθαλμοῦ, ὀλίγον τι ἐκμάξαι τὸ λακτίζειν ἐντεμόντα. οἱ δέ, ὡς φὴς, θανάσιμα ἐνωχλοῦντα, καὶ ταῦτα μυρίοις λακοῖς σωόντων. εἶτ' ἐπειδὰν πίσσωσιν, ὁμοῖοι μάλιστα φαίνονται τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς, ὧν πολλοὺς μὲν ἔγωγε ἔδον, τίνος, μὴ Κέκροπας, λοφίᾳ ὄντας, ἢ Σισύφους ἢ Τηλέφους, διαδήματ' ἔχοντας, καὶ ξίφη ἐλαφρὰ τόπασα, καὶ ἐπίσσωμα κόμης, καὶ χλαμύδια χρυσόπαστα· ἤν δ', οἷα πολλὰ γίγνεται προσαρέσας τις αὐτῶν, ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ κατακίσῃ, γέλωτα ἄνυδρον παρέχει τοῖς θεαταῖς, τῷ προσώπῳ μὴ σωτεθύτι αὐτῷ διαδήματι, ἁμαρτόντα ἐμβαλεῖν τοὺς ὑποκριτὰς, τὸν πρόσωπον καὶ αὐτὸν ἅμα τῷ διαδήματι.

ô gallè. Mihi igitur multò ſi tutius operæ cerdonicæ pro num incumbere, quàm e aurea bibere phiala com ter delatum hauſtum, ex terùm cicuta acomitoq; tem peratum. Nam mihi qui dem hoc vnum eſt periculi vti ſi paulùm hh aberret ſmi llon, deflectatq; à recta in ciſione, ſummum ſecanti digitum exiguo ſanguin tingat: at iſti, quemadmo dum narras, letifera agun conuitia, atq; id innumera bilibus in malis conſtituti ii Deinde vbi conciderint perſimiles eſſe videntur tra gœdiarũ hiſtrionibus. Na multi, ſicut videre licet kk Cecropes ſunt ſcilicet ll aut Siſyphi, aut Tele phi, diademata geſtant, a genteisq; caputis gladio comamq; ventilantem, e auro intertextam chlamy dem. quòd ſi quis (qualia n mirum permulta ſolent a cidere) impulſos illos m dia in ſcena præcipites det, riſum profectò moueant ſp ſtatoribus, videlicet perſona vnà cum ipſo diadem

contrita

μαγμένης δ' τῆς ἀληθοῦς λιπαρείας τῷ ἱματίῳ, καὶ τῶν σκελῶν ἐπιπολὺ γυμνουμένων ὡς τῆς τε ἐσθῆτος τὰ ἔνδοθεν ῥακιδαριώδη, δύσλυτα ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὴν ἀσθένειαν ἀμορφοτάτην, καὶ οὐκέτι κατὰ λόγον τοῦ ποδός. ἐμοῦ δ' ὅπως μὴ καὶ ἀκάλαμον ἰδίαξας ἤδη, ὦ βέλτιστε Ἀλεκτρυών. ἀλλὰ τυραννίδι μὲν, οἶσθα τόν τι ἄμφω ἔοικα· ἵππος δ' ἢ κύων, ἢ ἰχθὺς ἢ βάτραχος ὁπότε γένοιο, πῶς ἂν ἔφερον ἐκείνην τὴν διατριβήν; Αλ. μακρὸν διηγεῖ ἀναπίνεις τὸν λόγον, καὶ ἐν τῷ παρόντος καιρῷ. πλὴν τό γε λυφάλαιον, ἐᾶσαι ὅπως ἐν ἀπραγμοσύνῃ τῶν βίων ἔλαξί μοι τῷ ἀνθρωπείῳ, μόνας τὰς φυσικὰς ἐπιθυμίας καὶ χρείας ἐμμεμετρημένος, πλάνην ἵππον, ἢ συκοφάντην βάτραχον, ἢ σοφιστὴν κολοιὸν, ἢ ὀψοποιὸν κώνωπα, ἢ κίναδον ἀλεκτρυόνα ἢ τἆλλα, ὅσα ὑμᾶς ἐπιτηδεύειν, οὐκ

contrita, vero autem actoris capite luxato, cruribusq; maxima ex parte renudatis: vt iam interioris amictus quàm miseri sint panni, fiat perspicuum: ac cothurnorum quos pedibus induxerunt, appareat deformitas, haudquaquam ad pedis modum respondentium. Vides me iam similitudines conferre docueris, optime gallе. Cæterùm tyrannis talis quædam res tibi visa est esse: verùm vbi equus esses, aut canis, aut piscis, aut rana, quomodo eam vitæ rationem ferebas? GAL. mm Istum quem nunc suscitas sermonem, & longior sit, neque huius temporis. nn Illud autem vnum in genere dixerim, nullam ex omnibus vitam mihi non visam tranquilliorem vita humana, naturalibus duntaxat cupiditatibus & vsibus circumscriptam. Siquidem publicanum equum, aut sycophantam ranam, aut sophistam graculum, aut popinatorem culicem, aut cinædum gallum, atq; id genus alia, quæ vos studia cōminiscimini, haud-

ἀρ' ἴδοις ἂν ἐκείνοις. Μι. ἀλη-
θῆ ταῦτα ἴσως, ὦ Ἀλεκτρυών.
ἐγὼ δ', ὅτι πέπονθα, οὐκ αἰσχύ-
νομαι πρὸς σὲ λέγειν· ἐδίψων
διψαμαι ἀφροδιτῆν τὴν ἐπι-
θυμίαν, ἣν ἐκ παίδων εἶχον,
πλέοσι δ' γνίωθεν, ἀπό μοι
καὶ τὸ νύπνιον ἔτι πρὸ τῶν ὀ-
φθαλμῶν ἵσηκεν, ἐπιφαινό-
μενον τὸ χρυσίον. καὶ μάλιστα
ἐπὶ τῷ καταράτῳ Σίμωνι ἀ-
ποπνίγομαι, πλουτοῦντι ἐν ἀ-
γαθοῖς τοσούτοις. Αλ. ἐγὼ
σε ἰάσομαι, ὦ Μικυλε, καὶ ἐκ
πείρας ἔτι νύξ ἐστιν. ἐξανάστα,
ἕπου μοι· ἀπάξω γάρ σε πρὸς
αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα,
καὶ εἰς τὰς τ' ἄλλων πλουσίων
οἰκίας, ὡς ἴδοις, οἷα τὰ παρ'
αὐτοῖς ἐστι. Μι. πῶς τοῦτο, λί-
θους ὀρύξαντες, τ' θυρῶν μὴ καὶ
διορυχῆν με σιωπαναγκάσεις; Αλ. ἐλαμῶς, ἀλλ' ὁ Ερ-
μῆς, οὗπερ ἱερός εἰμι, ἐξαίρε-
τόν μοι τοῦτο, λῶ[ι]ς τὸ ὀρ-
θόν πτερὸν τὸ μέγιστον, ὃ δὲ
ἀπαλότη[τ]α ἐπικαμπές ἐστι.
Μι.

quaquam inter illos videbis. MIC. *Quæ dicis, ô galle, fortaſsis vera ſunt: verùm non me pudebit apud te fateri quod mihi accidit. Haud vnquam quiui dediſcere cupiditatem illam à puero mihi inſitam, videlicet vt dines euadam. Quin nunc quoque ſomnium illud ob oculos verſatur, aurum oſtentans: potiſsimùm autem ſceleſtus ille Simon excruciat, qui quidem tantas inter opes delicietur.* GAL. *At ego te iſto leuabo morbo, Micylle, tametſi nox etiamdum eſt. Surge modò, ac ſequere me. Siquidem ad ipſum te Simonem adducam, atque in aliorum diuitum ædes, quò mirum videas quomodo res habeant apud illos.* MIC. *Iſthuc quo pacto, clauſis foribus? Num me parietes transfodere compelles?* GAL. *Nequaquam: verùm Mercurius, cui ſum ſacer, hoc optanti mihi largitus eſt, vt ſit quis longiſsimam caudæ plumam, quæ ob mollitiem inflectitur.* MIC.

Atqui

Μι. Ἀλλ' ἔστι σοι δύο ταῦτα. Αλε. τὸ δεξιὸν σίνιον ὅτῳ ἂν ἐγὼ ἀκροσπάσω πρόσχω ἵπταμαι, εἰς ὅσα ἂν βούλωμαι, ἀνοῖξαι τε ὁ σύμπας πᾶσαν θύραν δυνάσθαι, καὶ ὁρᾶν τὰ πάντα, καὶ ὁρώμενος αὐτός. Μι. ἐπιστάθης μοι, ὦ Ἀλεκτρυών, καὶ σὺ γόης ὤν. ἐμοὶ δ' οἶδ' ἂν ἔτι σὺ ἄσμενος πρόσχοις, ὅπως τὰ Σίμωνος πάντα ἐνθάδε κομίσω· μισθὸς γὰρ αὐτὰ πρόσθεν, ὁ δὲ ἄνθις πρισπώμενος, ἀποίσω τὰ λαφύσματα. Αλε. ἀθέμιτος γένοιτο. σῦλον· πρόσταται γὰρ ὁ Ἑρμῆς, ἂν σύμπτόν τι ἐργάσηται ὁ ἔχων τὸ πτερὸν, ἀναβοήσαντά μου, καταφωράσαι αὐτόν. Μι. ἀπίθανον λέγεις, πείθων Ἑρμῆν αὐτὸν ὄντα, τοῖς ἄλλοις φθονεῖν τι συμπτόν. ἀπίωμεν δ' ὅμως· ἀφίξομαι γὰρ τὸν χρυσοῦν, ἂν δύνωμαι. Αλ. ἀπότιλον, ὦ Μίκυλε, πρότερον τὸ πτίλον. τί τὸ σῶμα ἀπέτιλας; Μι. ἀσφαλέστερον

Atqui duas habes eiusmodi. GAL. *At dextram ex his auulsam cuicunque ego gestandam dedero, is quoad voluero, fores omneis poterit aperire, cunctáque videre, ipse inuisibilis.* MICY. *Equidem ignorabam, ô gallе, te præstigiarum quoque peritum esse. Porrò si mihi isthuc semel præstiteris, videbis illicò Simonis vniuersas opes huc deportatas. nam eas huc rediens transferam: at ille rursum circunrodet ebibetq; putria coria, quibus cõsueuit soleas compingere.* GAL. *Atqui nefas sit isthuc facere. siquidem Mercurius illud mihi mandauit, vt si quis pennam tenens, istiusmodi quippiam patrârit, vociferans furem proderem.* MICY. *Rem neutiquam verisimilem narras, nempe Mercurium, quum ipse sit fur, non sinere alios vt idem faciant. Sed tamen abeamus. Nam aurum auferam, si modò possim.* GAL. *Pennam priùs reuellito. Quid hoc rei? ambas reuulsisti.* MICY. *Tutius*

πίσσον ὄντος, ὦ Αλεκτρυών, καὶ σοὶ ἄλλον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα ἂν εἴη, ὡς μὴ χωλοῖς ἅμα σοὶ θατέρου τῶν ὀρῶν μέρους. Αλ. ἄγε δή. ἐπὶ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἔλθωμεν, ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν πλουσίων; Μί. οὐμενοῦν, ἀλλὰ πρὸς τὸν Σίμωνα, ὃς ἀντὶ δισυλλάβου τετρασυλλάβους ἤδη πλουτῶν, ἵνα ἀξιοῖ. καὶ δὴ παρὰ τὰς θύρας. τί δῆτα ποιῶ τὸ μετὰ τοῦτο; Αλ. ἐπίθες τὸ πόδα ἐπὶ τὸ λιθάριον. Μί. ἰδοὺ δή, ὦ Ἡράκλεις, ἀναπέπτασται, ὥσπερ λιπαρὸν, ἡ θύρα. Αλ. ἀλλ' οὖν ἐς τὸ πρόσθεν. ὁρᾷς αὐτὸν ἀγρυπνοῦντα, καὶ λογίζόμενον; Μί. ὁρῶ νὴ Δία, πρὸς ἁμαρτάνων καὶ διψῶντα λιθρυαμίδα, καὶ ὠχρὸς ἔστιν, οὐκ οἶδ' ὁπόθεν, ὦ Αλεκτρυών. καὶ κατεκλυκὼς ὅλος, ἐπὶ τυχὸν ὑπὸ φροντίδων δηλαδή· οὐ γὰρ νοσεῖν ἄπως εἰκός. Αλ. ἄκουε ἃ φησιν· ἴσως γὰρ ὅθεν ἐστὶν εἴσει. Σί. οὐκοῦν ταῦτα μὲν ἐβλο-

hoc quidem, ô galle, tum tibi minus fœdum sit futurum, ne altera caudæ parte mutilatus claudices. GAL. *Age sanè. sed vtrum Simonem priùs adimus, an alium quempiam diuitum?* MIC. *Haud aliò, imò ad Simonê, qui videlicet pro disyllabo tetrasyllabus esse affectet, posteaquam dives euasit. Sed iam ad fores accessimus. Quid igitur deinceps faciu?* GAL. *Pennam fera admoue.* MIC. *Ecce autem, dij boni, ostium perinde atq; clauî resilijt.* GAL. *Perge, porrò præcedens.* PP *Vides illum vigilantem ac supputantem?* MIC. *Video per Iouem, & quidem ad obscuram siticulosaḿq; lucernam. Præterea pallet, haud scio vnde, galle, totusq; exaruit, atq; extenuatus est.* PP *mirum ni curis: neq; enim auditum est illum alioqui malè habere.* GAL. *Auscultа quid dicat. siquidem intelligis quibus de causis*

ad eum modum sit affectus. SIM. *Numirum septuaginta illa*

βούλομένους ταῦτα ἐκφέρειν πάνυ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ διορωρυγμένα, καὶ οὐδεὶς ὅλως ἔνδον τὰ ἑκκαίδεκα ἐκεῖνα ἔβλεψε Σωσίλας ὁ ἱπποκόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ κατακρυπτόμενός με. ὅλως οὖν περὶ τὸν ἵππον οὐδὲν ἐπιμελὴς, ἅμα τε οὐδὲ φιλόπονος ὤν· ἀκὸς δὲ διυρᾶσθαι πολλῶν πλείω ζύτον· ἡ πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος τοσοῦτον ἀλῶς ἔσεσθαι μίσθαρνον ἂν ἔφασκεν ἂν ἰχθῦς; ἐπίτηδες δὲ τῇ γυναικὶ ἐμέθιον ἐννῆσθαι πέντε δραχμῶν. ὅπως τάμὰ οἴκοι σωθῶσι μακροθύμους. ἀπ' οἴκου τὰ ἐκπώματα ἐν ἀσφαλεῖ μοι ἀπόκειται, ζωαῦτα ἅπαντα. δίδυμα γοῦν μή τις ἐπορύξας τὸν τοῖχον, ὑφήλητα ταῦτα. πολλοί φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσί μοι, καὶ μάλιστα ὁ γείτων Μίκυλος. ΜΙ. νὴ Δία· οἱ γὰρ ὅμοιοι ἰσχύουσι, καὶ τὰ πρόβλια ὑπὸ μάλης ἔχω. ΑΛΛ. σιώπησον, ὦ Μίκυλε, μὴ καταφοράσῃ πρόσθεν

illa talenta tutò admodum sub lectica defossa sunt, neque quisquam alius omnino vidit. At verò sedecim illa Sosylus equiso vidit me sub præsepe occultantem. Itaque de curando stabulo non est admodum solicitus, quanquam nec aliàs admodum laboris appetens. Verisimile est autem, illum multò etiam his plura sustuliſſe. Nam vnde alioqui Tibius heri tam ingens salsamentum illi obsonio proposuisset? Tum aiunt illum monile emisse vxori drachmis quinq. Heu misero mihi. Hi omnia mea dissipabũt bona. Quid quòd ne pocula quidem sat in tuto mihi recondita sunt, quũ sint multa? Vereor enim ne quis ea suffosso pariete tollat. Complures mihi inuident, atque insidias parant: præter cæteros autem Micyllus iste vicinus. MIC. *Ita per Iouem. Nam tibi sum similis, ac patellas sub ala*

gesto. GAL. *Tace, Micylle, ne protinus ipso in furto nos*

prodas.

προόντας ἡμᾶς. Σι. ἄριστον γοῦν, ἄγρυπνον αὐτὴ φυλάττειν, ἅπαντα περίεμι σφαιρηδὸν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν. τίς οὗτος; ὁρῶ σέ γε, ὦ τοιχωρύχε, μὰ Δία, ἐπεὶ κἀμὲ γε ὤρυττες. οὐκοῦν, ἄριστα ἔχει, ἀριθμήσω ἔνθεν, ἀνορύξας τὸ χρυσίον, μήτι μοι πρόσθεν ἀπολάβῃ. ἰδού, πάλιν ἐψόφησέ τις ἐπ' ἐμοί, δηλαδὴ πολιορκοῦμαι, καὶ ἐπιβαλοῦμαι πρὸς ἅπαντας. πῦ μοι τὸ ξιφίδιον, ἂν λάβω τινά; θάψω μὲν ἔνθεν τὸ χρυσίον. Αλ. τοιαῦτα μέν σοι, ὦ Μίκυλε, τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν δὲ καὶ ἐπ' ἄλλον τινά, ἕως ἔτι ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπόν ἐστιν. Μι. ὦ δυσδαίμων, οἷον βίον τὸν βίον ἐχθροῖς ὅτῳ πλουτεῖν γένοιτο. καὶ τὰ μόρης γοῦν παταξας αὐτὸν, ἀποπνιγῆναι βούλομαι. Σι. τίς πάττει μου; λησόμεθα ὁ δυσυχής. Μι. οἴμωξε, καὶ ἀγρύπνει, καὶ ὅμοιος γίγνου τὸ χρῶμα τῷ χρυσῷ, πεσὼν ἐπὶ τούτῳ. ἡμᾶς δέ, ἃ λοιπά, γύφωνα δὲ λανθάνει

prodas. SIM. Optimum igitur fuerit, vt ipse insomnis seruem. Omnem obibo domum, in orbem obambulans. Quis iste? Video te per Iouem, ô parietum perfossor, posteaquam es columna. bene res se habet. Pernumerabo denuò defossum argentum, ne quis fortè dudum me fugerit. Enrursum obstrepuit mihi nescio quis. Nimirum obsideor, atque insidijs appetor ab omnibus. Vbi mihi gladius, si quenquam deprehendero? Rursum aurum defodiamus. GAL. Sic tibi habent, ô Micylle, res Simonis. Sed abeamus ad alium quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum supereſt. MIC. O miser, cuiusmodi viuit vitam? hostibus eueniat ad hunc modum diuites esse. Itaque pugno illi in maxillam illiso, volo discedere. SI. Quis me pulsauit? Latrocinio despolior miser. MI. Plora ac vigila, auriq; similis corpore reddaris, quandoquidem illi affixus ac deditus es. Nos autem, si videtur, Gnophonem

ἀκούσῃ τὸν ἀνδρα· οὐ μακρὰν γὰρ οὐδὲ οὗτος οἰκεῖ, ἀλλ' αὐτὰς ἡμῖν ἀνέῳγε θύρας. ΑΛ. ὁρᾷς ἐπαγρυπνοῦντα καὶ τοῦτον ἤδη τὸν φροντίδων, ἀναλογιζόμενον τοὺς τόκους, καὶ τὰς ἀκριβεῖς διατεθειμένον, ὧν ἀνάσῃ μετ' ὀλίγον πάντα ταῦτα λιπόντα, σίφωνι ἢ ἐμπίδι ἢ μυῖαν γενέσθαι. ΜΙ. ὁρῶ δακρυόεντα, καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐδὲ νῦν πολὺ τῆς σίφωνος ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦντα. ὡς ἐγὼ οὐδεὶς ἐντέτηκεν ὅλος ὑπὸ τῶν λογισμῶν; ἐπ' ἄλλον ἀπίωμεν. ΑΛ. πρὸ τοῦ Εὐκράτην, εἰ δοκεῖ. καὶ γὰρ ἀνέῳκται καὶ αὐτῷ αἱ θύραι, ὥστε ἀσίωμεν. ΜΙ. ἅπαντα ταῦτα μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμὰ ἦν. ΑΛ. ἔτι γὰρ σὺ ἀνδραποδιεῖς τὸν πλοῦτον; ὁρᾷς γοῦν τὸν Εὐκράτην αὐτὸν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου, πρεσβύτην ἄνθρωπον. ΜΙ. ὁρῶ νὴ Δία δακρυοσυρόντα τινὰ, καὶ πασχηλισμὸν, καὶ δουλείαν ἀνθρωπίνην· ἀλλὰ γυναῖκα δ' ἐτέρωθι, ὑπὸ τοῦ μαγείρου μοιχευομένην καὶ

phonem fœneratorem viſamus. Nam nec is procul hinc habitat. Ipſæ nobis ſuapte ſponte fores patuerunt. GA. rr Vides hunc quoque curis inuigilantem, & vſurarum rationes iterantem digitis contortis? cui propemodum relictis his omnibus ſit in ſilpham aut culicem aut muſcam abeundũ. MIC. Equidem video miſerum ac vecordem hominem, ne nunc quidem multò meliorem viuere vitam, quàm ſilphæ aut culicis: adeò totus & hic à curis & rationibus eſt extenuatus. Nunc ad alium eamus. GAL. Ad tuum, ſi videtur, Eucratem. Ecce tibi fores per ſe patuêre. Quin introimus? MIC. Paulò antè hæc omnia mea erant. GAL. At etiam nunc tu diuitias ſomnias? ss Vides igitur Eucratem ipſum quidem à famulo, virum natu grandem? MIC. Video profectò quiddam haudquaquam virile. Porrò altera ex parte ipſam item vxorem à coquo conſtuprari. GAL.

καὶ αὐτῶν. ΑΛΕ. τί οὖν; οὐκ ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων κληρονομῆσαι, ὦ Μίκυλλε, πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους; ΜΙ. μηδαμῶς, ὦ Ἀλεκτρυών, λιμῷ πρότερον ἀπολοῖμι, ἢ ζῆν τοῦτό τι πάθοιμι. χαίρειν τὸ χρυσίον, καὶ ἡ λάπαρα. ἅμα ὀβολοὶ ἔμοιγε πλείους ἂν μᾶλλον, ἢ ζημιωθῆναι ὑπὸ τῶν οἰκείων. ΑΛΕ. ἀπὸ νεῶ· ἡμέρα γὰρ ἤδη ἐστὶ περὶ τὸ λυχναγωγεῖς αὐτὸ, ἁπλῶ μὴ οἴκαδε, παρ' ἡμᾶς. τὰ λοιπὰ δ' ἐσαῦθις ὄψει, ὦ Μίκυλλε.

ri. GAL. Quid ergo? Num optaris & horum hæres exiſtere, Micylle; cumſiáque poſsidere quæ ſunt Eucratis? MIG. Haudquaquam galle: imò fame citiùs interierim, quàm id genus quipiam patrarem. Valeat aurum & conuiuia. Duo oboli mihi potiores diuitiæ ſunt, quàm ſi à domeſticis mihi domus perfodiatur. GAL. Sed iam nunc, quandoquidem dies fermè diluxit, domum ad nos redeamus. Reliqua rurſus aliàs videbis, Micylle.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Dialogus longè feſtiuiſſimus, in quo Pythagorã velut impoſtorem ac præſtigiatorem taxat, tum eius dogma de metempſychoſi aut metamorphoſi prodigioſa animarum, hoc eſt, migratione earum in varia corpora, ob quod à carnium eſu abſtinebant. De qua re Laërt. lib. 8. & Plutarch. in comm. περὶ ἀμφιφαγίας. Hanc ſuperſtitionem latenter carpere & ſuggillare videtur Eurip. in Hippolyto περὶ μετεμψυχώσεως. i. de trãſmigratione animarum in varia corpora cùm hominũ tum etiam brutorum. vide vitam Pythagoræ à Diogene Laërtio deſcriptam. Item Plutarch. in vita Homeri: & Ouid. 15. Metam. apud quem ſic Pythagoras loquitur

Morte carens anima ſemperq́; priore relicta

Sedes

Sede, nouis domibus viuunt habitantq́; recepta.

Ipse ego nam memini Troiani tempore belli, &c. Postea Pythagoras factus est, postremò in gallum transmutatus, vt festiuè ludit hîc Lucianus. Stoicorum etiam fastū ridet, qui alioqui mollissimi vultus, vestiumq́; seueritate, vitæ continentiam præ se ferebant. Peculiariter tamē eos notat, qui obtentu sanctimonię fœdam cauponam exercent, speciosisq́; titulis seuero vultu, sapientiæ opinione cultu externo simplicioribus imponunt. Quos Græci eleganter λογμαχύρας καὶ λογηγορίλας dicunt. Gellius, æruscatores vocat, qui cibum quæstumq́; ex mendacijs, & id genus officijs ac pręstigijs captent. Hoc genere hominum nostra quoq; ętas nimis differta est. Diuitum ac regum vita quantis sit ærumnis obnoxia, docet: contrà quàm expedita res paùpertas hilaris, suaq́; contenta sorte. Introducit Gallum cum hero suo Micyllo sutore cōfabulantē, magis ridiculè quàm vllus possit μαλακοπαθὴς: sed rursus sapientius, quàm Sorbonicorū ac Sophistarum vulgus nonnūquam in scholis magno supercilio magnis de nugis disputat. Solent autem vel extremæ sortis homines, aliquando magnifica quædā somniare: quemadmodum hic Micyllus, qui per somnum opulentissimus, experrectus cerdo quispiam erat, Iro penè pauperior. Nam somniare, sperandi genus est, inquit Erasmus. Non dissimilem vanæ spei ac cupiditatis imaginem, Theocritus proponit in Piscatore, Eidillio 25. qui somniat se grandem piscem aureum cœpisse, atque ingenti gaudio exanimatum sanctè iurasse, nunquam se amplius dum viueret, piscibus capiendis operam daturum esse, sed de aureo ille pisce quem in somnis cœperat, sumptum facturū, atq; ita suauiter in ocio & luxu vitam exacturum suam. Manè cum vnà cum somno & aureus ille piscis, & spes ipsa auolasset, neq; esset experrecto ex aurifero illo somno vnde victitaret: nisi & ipse, & vxor ac liberi fame perire vellēt, vel inuitus, & contrà quàm iurauerat in somnis, ad consuetos labores redire cogitur. Quod auē homines

magno-

magnopere cupiunt & optant, de eo somniant. Vide prouerbium Erasmi: Quæcunq; in somno videntur.

a At te scelestissime.] *Exordium ab imprecatione. b* Antelucano morsicat] *Galli cantus importunus nonnunquam est. & quoniam nos à lecto excusitat, à Gracis (vt Plinius inquit) ἀλεκτρυὼν ἢ ἀλέκτωρ dictus est.* c Titillatq;.nam.] *Amplificatio à tempore.* d Gnomon aduentantis diei.] id est, *horologium. Id fieri docent Physici, per aliud ostium.*

e Quasi vellus illud.] *Alludit ad fabellam de draconè pernigili custode aurei velleris. Ouid. in Metamor.* f Here Mycille, equidem.] *Defensio per absolutionẽ, à fine.* g Lucem anteuertissem.] *Gallus enim à poëtis dicitur lucis prænuncius ales: & auis lucis, à Martiale hoc versu:*

Cristatæq; sonant vndiq; lucis aues.

h Magis mutus fuero piscibus.] *Aristoteles 2. de Anima adimit omnibus piscibus vocem, excepto scaphro & porco fluuiatili. Veteres aũt quemuis piscem vocabant ἔλλοπα, quòd vocem edere non posset. Vnde Plutarchus in Sympõsiacis, & Athenæus, existimant Pythagoricos à piscibus abstinuisse ob ἐχεμυθίαν:* id est, *silentium, quam Pythagoras docuit. Idem Lucianus in Alcyone: Nam muta sanè quæ in aquis degunt. Erasmus noster in lingua: Quin & ipsa linguæ forma facit ad vocem promẽdam: vnde pisces, quoniam linguam habent à terrestribus animantibus differentem, omnino muti sunt.* i Per somnium diues.] *Simile protulit Cicero in Salustium: Vade tu, qui modò ne paternam quidem domum redimere potueris, repentè tanquam somnio beatus, hortos preciosissimos, villam Tiburti, & Cæsaris reliquas possessiones parauerit. Quicquid enim optâris, id somniare contigit quibuslibet, sicuti Micyllus diuitem se ac prapotentem sõniat. Pastor quidam apud Theocritum in Ecloga nona:*

ἔχω δέ τοι ὅσα σὺ ὀνείρῳ
Φαίνεται, πολλὰς μὲν ὶς, πολλὰς δ' ἐχμαίεας. id est,
Possideo quæcunq; solent sub nocte videri
In somnis, vim magnam ouiũ, multasq; capellas

Apud eundem Theocritum Piscator somniat aureum piscem. Et infimæ sortis homines, nonnunquam reginarum con-

iugium

iugium somniat. k Esurias experrectus.] *Solomon in Prouerb. cap. 6: Vsque quò piger dormis? quando surges è somno tuo? Paululùm dormies, & veniet tibi quasi viator egestas, & pauperies quasi vir armatus.* l O prodigiorum] Τρεπτῶ Ζεὺς, *Iupiter prodigiorum auersor. Sophocles in Oedipo Epicolono vocat malorum depulsorem:* Ζεῦ ἀλεξήτωρ, τίς ποθ' ὁ πρεσβύς; id est: *Iupiter malorum depulsor, quisnam hic senex? Hesychius ait,* πρεπτὸς Ζεὺς, *deos esse signorum ac prodigiorum effectores.* m Auersor Iupiter.] *Ab admiratione.* n Malorum depulsor Hercules.] Ἀλεξίκακος Hercules, *hoc est, expellens mala, post Apollinem etiam dictus est, cuius etiam meminit Hesychius. Quibus monstris terras liberârit, plena sunt omnia.* o At tu mihi.] *Nouitatem rei eleuat ab exemplis.* p Achillis equus.] *Xanthus Achillis equus concionans apud Homerum Ιλιαδ. τ. in fine:* Τὸ δ' ἔρ ποτὲ ζυγὸν ἦεν, σεσάφη πόδας ἀΐολος ἵππος, &c. q Μακρὸν χαίρειν φράσας.] *Longum valere iussisset. Rem autem à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longũ valere iubere: sumpta metaphora ab ijs, qui discedũt diutiùs abfuturi, seu nunquam redituri. Vsurpat Lucianus in Ioue Tragœdo. item in Apologia* ἐπὶ δ' ἐν τῇ προσαγορεύσει τριτόμβολος, *interpretatur prouerbium his quidem verbis:* τὸ γὰρ μακρὸν χαίρειν τὸ μηκέτι φροντεῖν δηλοῖ: id est, *hoc dictum longum valere, declarat nobis non amplius curæ futurum. Virgil.*

Et longum formose vale, vale, inquit Iola.

r Nauis, cui nomen Argo.] *Argo dicitur fuisse prima nauium, in qua Iason cum quinquaginta quatuor heroibus Thessalis nauigauit Colchos, ad rapiendum vellus aureum. Dicta ab eiusdem nominis artifice, qui etiam inter nauigandum eius resarciendæ curam susceperat. Alij ab ἄργος, quod est velox. Facta est autem arboribus Dodonæ syluæ Epyri Ioui sacræ, quibus olim oracula reddebantur. Vocales enim fuisse dicuntur. Vnde & Poëtæ finxerunt, hanc nauem fuisse vocalem & loquaculam. Seneca:* ipsáque vocem prodidit Argo. *Ad id Poëta doctissimus respexit, quod Argonauticón 4. Apollonius scribit, in carina nauis Argus à Pallade lignum fuisse impactũ ex Dodonide fago, quod humana voce fungeretur quán-*

 doque.

doque. Sic enim ait: αὐτίκα δ' ἄφνω ἴαχεν αὐδρομίη κορώνη μεσ σηγὺ ἠόντων αὐδῇ ὑπ' γλαφυρῇ ῥηὸς δρυὸς. Propterea Lycoph alicubi λάληθρον κίσσαν: i. garrulam nuncupat picam. Eius i terpres: Illa, inquit λαληστάτην εἶχε τὴν πρόπιν ὑπὸ τὴ δωδώνη δρυός: i. Carinam habebat loquacissimam ex Dodonæ querc Porrò vetus Arati Phænomenon interpres scribit, Danaum a Aegypto fratre se proripientem, auxilio Mineruam inuocasse, qua primùm sit compacta nauis, quæ Argo sit appellata, ea petierit Danaus Argos. Auctor autem Aeschylus, ab Minerua eâdem materiam quandam loquentem naui insertam: quod p petit Iginus quoque. Extat & Antipatri epigramma de naui quodam fulmine icto, cuius nauis per se, moderante nullo, a littus delata rem gestam significauit. Nec Argoam, inquit, es petiuit carinam: ἀγλείτην δέ ὁ, κὴ λιγυὺ μιμήσατο κὴ φρένα ἀργὼ δ' ἐπόησεν ἀϋτήν. Reperias & alibi eius rei mentio nem, maximè apud Claudianum de victoria Stiliconis contr Alaricum:

—licet omnia vates
In maius celebrata ferant, ipsamque secandis,
Argois trabibus iactent sudasse Mineruam.
Nec nemoris tantùm vinxisse carentia sensu,
Robora, sed cæso toto Iouis arbore luco
Arbore præsaga tabulas animasse loquaces.

s Dodonæa sylua.] *Dodona ciuitas Chaoniæ, Epiri regio nis, à qua non longè nemus erat querneum Ioui sacrum, in qu & templum Ioui sacrum, oraculum habens, quod à fagis & quercubus vocalibus reddi, figmentis tradiderunt nonnull*

t Mercurij sim assessor.] *Poëtæ Mercurio ideò Gallum assessorem faciunt, quòd literati & negociatores vigilare ha bent necesse:*

Nec totam somno fas est consumere noctem.

u Loquacissimi.] Ψιθυρίστης Ἑρμῆς, i. *susurro, seu loqua Mercurius: sic & Athenis & vocatus & cultus, cuius Demo sthenes meminit in oratione Neæræ: si ea legitima sit, vt Harpo cration scribit.* *x* Deorumq; omnium facund.] *Mercu rius est sermonis auctor, & eloquentiæ Deus. Martialis lib.:*

Cyllenes cœlique decus, facunde minister.

Item Lucianus in apologia Pro mercede conductis: Eloquenti

præsi

æſidi Mercurio ſacrificabo. γ Quempiam fuiſſe Gal-
ım.] *Gallus adoleſcens in auẽ conuerſus. Rhodiginus lib.* 16.
p. 13. ζ Cùm Venerem adiret Mars.] *Martis & Vene-*
is adulterium à Sole deprehẽſum, vide apud Ouid. lib. 4. *Met.*
uius verba Boliginus ſic contraxit:

Leucothæ poſt hanc Solis narrabat amores,
Qui tua vulgârat Martia ſtupra Venus:
Aurea tunc vobis ponuntur retia iunctis:
Et fuit hæc cunctis fabula nota deis.

A Solem exorientem.] *Priſci noctis deliquium & acceſ-*
m diei, galli cantu metiebãtur, gnomonibus horarijs nondum
pertis. Gallus autem tribus interuallis canit, prænuncians
iem. Qua de re Plinius lib. 10. *cap.* 21. *Et hi noſtri vigiles no-*
turni, quos excitandis in opera mortalibus, rumpendoque ſom-
o natura genuit, norunt ſidera, & ternas diſtinguũt horas in-
erdiu cantu. cum Sole eunt cubitum: quartaq; caſtrenſi vigi-
ia, ad curas laboremque reuocant. Nec Solis ortum incau-
is ſinunt obrepere, diemque venientem nunciant cantu: ipſum
erò cantum plauſu laterum. Hactenus Plinius. Cur autem id
ccidat gallis, Democritus apud Ciceronem de Diuinationibus,
oncoctionem eſſe in cauſa putat, quòd id temporis cibus à pe-
ore depulſus, in omne corpus digeritur. Huic autem animanti
enter mirificè calidus, ita vt omnia ſtatim concoquat. Poëtæ
d hanc Luciani fabulam referunt. Auſonius:

—ter clara inſtantis Eoi
Signa canit, ſerus deprenſo Marte ſatelles.

Martialis:

Criſtatæque ſonant vndique lucis aues.

Lucretius libro 4. *ſcitè & eleganter naturam huius auis deſcri-*
ſit, & Politianus in ſuo Ruſtico:

Quin etiam Gallum (*inquit Lucrèt.*) noctem explau
dentibus alis
Auroram clarâ conſuetum voce vocare, *&c.*

Noctem explaudentib. alis. i. alis noctem cũ ſonitu, & veluti ap
lauſu excutientib. atq; exturbantibus. Videntur enim galli alę
noctem ſuo complosu, vel ſuarum alarũ ad latera appulſu exi-
ere & expellere. B Mneſarchida.] *Mneſarchi annulorum*

ſculptoris filio, de quo Diog. Laërtius. C Qui inſtituit.] *disciplina Pythagorica, ſiue eius dogmatibus & ſymbolis, G lius lib. 1. cap. 9. item lib. 4. cap. 11. Et Eraſmus meus copioſiſ mè in Chiliadibus. Ouid. lib. 15. Met.* D Carnes guſtaret *Seneca 19. Epiſtola ait, Pythagoram abſtinuiſſe à carnibu*

E Ne intra quinquennium.] *Idem Lucianus in Dialo βίων συγκρίσις quinquennale ſilentium Pythagoreorum iocis ſi inceſſit.* F Euphorbus.] *Nobilis Troianus Iliaco in belle Menelao occiſus, cuius animũ Pythagoras in ſe immigraſſe a firmabat. Ouid. lib. 15. Metam.* G Tanagræus.] *A Tan gra Bœotiæ Mediterraneæ vrbe, de qua Ptolomæus lib. 3. ca 5. Plinius lib. 10. cap. 2.* H Alterum quidem.] *Tacitè n tat Pythagoræ vanitatem, vt qui ſibiipſi repugnârit.* I Na ra.] *Occaſio totius diſputationis.* K Nouum quendam. *De ratione ſomniorum digreſſiuncula ex Homero.* L Iam ſ pta tranſilit.] *De ſomnio, cuius finis cùm ſit ſomnus, iam tiam vigilanti duraret. Vide Eraſmum noſtrum in prouerbi Vltra ſepta tranſilire.* M Atqui duas.] *Homerus ὀδυσ.τ*

Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμβρότων εἰσὶν ὀνείρων.

Quem locum expreſſit Virgil. in fine 6. Æneid.

Sunt geminæ ſomni portæ, quarum altera fertu
Cornea,—*&c.*

Si quis plura de geminis ſomni portis præter ea quæ Seruius i annotauit, legat Macrobium & Porphyrium philoſophũ. Ite Ouid. 11. Metam. N Captus oculis.] *Ob id Homeri nom ſortitus eſt, quum priùs Meleſigenes diceretur, à ad Melete fluuium natus eſſet, Cumæi namq; & Ione captos oculis ὀμ γες appellant, quod ὁμήγεις, i. itineris ducibus egeant. Hinc c pitus oculis ſic dicitur, & cæcutiens Meonius, à Martiano lib. de nuptijs Philologiæ.* O Mihi verò.] *Commendat ſomniu ſuum à materia, ſeu ſubiecto.* P Mida.] *Midæ Phrygiæ r ranni immenſæ opes fabulis compluribus & adagijs locum f cêre. Huic Plinius primum attribuit locum inter inſigniter uites, lib. 33. Hodie auari Midæ dicuntur.* Q Pindarus *In Olympia Hieroni Syracuſani χίλης, Ode 1. Optima res qua. Aurum excellit in ſuperbis diuitijs, ſicut excellit fulmu gnis nocte.* R Lotum.] *Lauabant veteres & vngebant*

a

ante cœnam, referente Homero Iliad. κ. S Ambrosia.] *Frequens noctis epitheton apud Homerum.* T Credebam molestum.] *Narratio continens descriptionem cœnæ Eucratis, & causam somnij.* V Litera.] *Pro linea gnomonem horologij intelligit. prisci enim lineis & vmbris horas distinguebant. Olim qui vocabant ad cœnam, designabant ad quam vmbram solarij vellent adesse conuiuas: itidem qui vocabantur, ne venirent ante tempus, rogabant ad quotam lineam esset veniendum.* X Ferebatur.] *Notat obiter & Stoicorum mores, qui cum ἀπαθεῖς esse volunt, interim nihil non appetunt.* Y Lupus frustra hians.] *Aiunt enim, lupum prædæ inhiantem rictu latè diducto accurrere: quam si frustretur, obambulare hiantem. Vnde natum prouerbium, Lupus hiat: quod dicebatur, si quis re multùm sperata, multumq; appetita frustratus discederet. Dionysius Sophista in epistola quapiam: Num insciens in prouerbium incidi, factusque sum lupus frustra hians? Vide Erasmum in Chiliadib.* Z Deinceps cœnabamus.] *Stoicorum inepta doctrina & conuersatio.* α Duę negationes.] *Caius de verborum significationibus: Duobus negatiuis verbis quasi permistis lex magis, quàm prohibuit: idque etiam Seruius animaduertit. Grammatici etiam fatentur duas negationes affirmatiuam inducere.* β Porrò ipse.] *Quæ in diuitibus speciosa ac beata habeantur vulgò.* γ Adcóne es auri.] *Auri encomium. estque hæc prior collationis pars, quæ diuitias commendat.* δ Homerus Gratijs similes.] *Homerus Iliad. ρ. in cæde Euphorbi:*

ἄμφω οἱ δ' ἴσω χθόνα φοίνισσον ὁμοΐως.

id est, *sanguine irrigatæ comæ Gratijs similes. Quam ob causam* ἐγκαρπόκομος *à Tzetze nuncupatur, vt qui solitus fuerit auri ramenta implicare cirrato capillitio.* ε Neque isthuc.] *Amplificatio ab exemplo Iouis.* ζ Saturno Rheáque progenitus, cùm Argolicam illam puellam.] *Iupiter Danaës, Acrisij regis Argiuorum filiæ, in turri à patre inclusæ, vigilibus custoditæ amore captus, in imbrem aureum conuersus corrupit. De hac fabula Ouidius libro 6. Metam. Horatius 3. Carminum, Ode 16.* η Iam verò.] *Ab effectu & vsu.*

θ Saturnalibus.] *Saturno dicatis, quibus seruis discum-*

bentibus Romani inseruiebant, feriatis interim ab opere septem dies, quibus exactis ad solitas operas reuocabantur. Saturnalium meminit Athenæus lib. 14. Macrobius cap. 1. lib. 1

ι Noui Simonē,] *Probat exēplo vicini Simonis.* κ Coccyzabam.] *Coccycis proprium est, gallorum accidens.* λ Simonides.] *Simonidis Cỹ senectus in Macrobỹs habetur, cuius etiam meminit Pausanias.* μ Non secus atque cestus ille poëticus.] *Id est, poëticum Veneris cingulum. Est autem cestus Veneris cingulum, efficax ad illectamenta gratiarum & amorum, quo illa dicitur Martem sibi conciliare. Hinc τὸν κυπρίδος ἱμάντα habere dicuntur, qui nouis modis quemlibet in amorem sui pelliciunt. Sumptum est autem ex Homerica Iliad. ξ. Quo loco Iuno concubitura cum suo Ioue, Venerem adit, atque ab ea cingulum gratiarum & amorum concilliatorem commodatò petit. Ab hoc & nostri incestum deduxêre. Sic verò vocatus cestus, velut κεστὸς ἱμάς, id est, ornatus, seu ἀφροδισιαστικὸς ἱμάς, quòd vim variam habet & colligandi & constringendi. Meminerunt huius Theocritus in Adonidis epitaphio, & Martialis multis in locis.* ν A' Poëtis.] *A' testimonio Poëtarum, Euripidis in primis.* ξ Quoniam tu.] *Hîc pauperum & mediocrium in vita hominū conditionem esse optimam & tranquillissimam, multis ostenditur.* ο Per Iouem.] *Propositio alterius partis collationis*

π Hoc tantum.] *Transitio.* ρ Quemadmodum initio.] *Series mutationum Pythagoræ, pertinens ad fidem faciendam sequentibus.* σ Sed ego.] *Micylli mutationes, per digressiunculam.* τ Tu formica fueras.] *Formicas Indicas aurum ex cauernis egerere, adserit Plinius libro 11. capite 30*

υ A' Menelao necat⁹.] *Homerus in principio Il. ε.* φ Domum.] *Corpus animæ domicilium intelligit.* χ Ea quæ a Troiam gesta sunt.] *Troiani belli historiam veram non esse apud Homerum, testes plures sunt. Dion Prusensis in libro de Troia non capta: Quidam, inquit, inter quos est Aristoteles scribunt Ilium nunquam fuisse captū à Græcis. Eusebius quoque libro 3. affirmat, à primæ Olympiadis tempore Græcam tantùm historiam creditam, cùm inquit: Ante hoc, vt cuique visum est, diuersas sententias tulerunt. Mihi videtur longè*

liu

nd ſenſiſſe D. Auguſtinum cùm ſæpè aliàs, tũ maximè lib. 1. initatis diuinæ, cap. 2. Circumferuntur hodie Dictys Cretenſis bello Troiano ac reditu Græcorum, volumina ſex. Extat Dares Phrygij de excidio Troiæ liber. Extat & Ilias, nobile opus Homeri, quo Troiæ captæ hiſtoriam libris 24. explicat, cùm Virgilius duodecim libris complexus ſit, quod ex vtroque opere vium eſt deterpere. ψ In Bactris.] *Bactra Scythiæ prouinciam vltrà Aſſyriam, à flumine Bactro cognominata, in qua ciuitas eiuſdem nominis, metropolis Scythiæ.* ω Cæterùm eo.] *Alia digreſſio de rebus Troianis & Homero.* A Cygno prognatam.] *Tradunt Ledam Teſtij filiam, à Ioue in cygnũ conuerſo, ad Eurotam amnem compreſſam. Quo compreſſu grauida, peperit Pollucem & Helenam: ex Tyndareo verò, Caſtorem & Clytemnæſtram, quæ poſtea Agamemnoni nupſit. Fabulantur eam ex Ioue ouum peperiſſe, vnde prognatos Caſtorem, Pollucem & Helenam. Hyginus ſecus fabulam refert. Paulò diuerſiùs in commentarijs Iſacius Tzetzes, quos ſcripſit in Caſſandram Lycophronis.* B Patroclum.] *Iliad. 16. in fine.* Γ Illud in.] *Redit ad propoſitum, & Pythagoram tacitè perſtringit, vt ſophiſtam & præſtigiatorem, qui & quæ docuit, imponendi cauſa dixeris, & in quæ tranſmutatum ſe dixit, ab ijs natura quoq; repugnârit.* Δ Ori & Iſidis.] *Monumenta literarum Hieroglyphicarum: ſic enim vocantur ænigmaticæ ſculpturæ, quarum priſcis ſeculis multus fuit vſus, potiſſimùm apud Aegyptios, Vates & Theologos, qui nefas eſſe ducebant ſapientiæ myſteria literis omnibus vulgo profano prodere, quemadmodum nos facimus: ſed quid cognitu dignum iudicaſſent, id animantium rerumque variarum expreſſis figuris, ita repræſentabant, vt non cuiuſuis ſtatim eſſet conijcere verum, ſi ſingularum rerum proprietas, ſi peculiaris cuiuſque animantis vis ac natura cognita, penitusque perſpecta fuiſſet, is demùm collatis eorum ſymbolorum coniecturis, ænigma ſententiæ deprehendebat. Ori Aegyptij extant duo ſuper huiuſmodi ſymbolis libri. librorum Iſidis meminit Plato libro ſecundo de Legibus.* E Crotoniatæ.] *Populi Italiæ Tarentinis vicini, Pythagoræ omnes addicti, Metapontici quoq;.* Z Aſpaſia.] *Mileſia à Pericle in matrimonii ac-*

cepta, cùm esset captiua, causa fuit Samij belli & Peloponne
siaci. Plutarchus in Pericle: & Aristophanes in ἀχαρνῆς
H Siquidem inter.] *Ridiculum ab absurdo.* Θ Ista qui
dem.] *Defensio absurda ab exemplis.* I Teiresias.] *Re*
Thebanus & augur. Cic. lib. 3. Tuscul. Ouid. lib. 3. Metam. d
quo idem Lucianus in dialogo Menippi & Tiresiæ, vbi plur
annotauimus. K Elati proles Cæneus.] *A lacte nutrici*
elegantissima puella fuisse creditur. Eius formam Neptunus ca
ptus, pro concubitu dedit vt in virum mutaretur, & ferro vul
nerari nõ posset. Imperabat Lapithis, quos quũ per hastam sui
per fastum & deorum contemptum iurare cœpisset, iratus Iupi
ter pugnantem cum Centauris arboris stipite oppressit. Mortuu
in auem mutatus dicitur ab Ouid. lib. Metam. 12. Maro verò
in priorem sexum redijsse, 6. Aeneid.

It comes & iuuenis quondã, nunc fœmina Cæneus,
Rursus & in veterem fato reuoluta figuram.

A Age igitur.] *Digressio in quæstionem iocosam.* M Cra-
tetem.] *Philosophum Cynicæ sectæ studiosum, Thebanum.*
N Deinde rex.] *Redit ad disputationẽ de diuitijs, & quan*
ta eadem incommoda iuncta habent: estque hæc altera colla
tionis pars. Ξ Te quidem non magnoperé.] *Quæ belli*
temporibus diuitem excruciẽt: & contrà, quæ pauperem ijsdem
temporibus commoda sequantur. O Tu interim.] Ἀντίθε-
σις. Π Rursum pacis.] *Quæ pacis temporibus.* P At tu
censor.] Ἀντίθεσις. Σ Quòd si quando.] *Quæ circa va-*
letudinem. T Longum plorare.] κλαύειν etiam in prouer-
bium abiit, vt plorare iubeamus, quos contemnimus. Quidam
inde natum existimant, quòd Scythæ Dario regi nihil aliud re-
sponderint, quàm κλαύειν, id est, *vt ploraret. Idem Lucianus*
in Tragopodagra: ἐγὼ δὲ τούτοις πᾶσιν οἰμώζειν λέγω: id est, *Ego*
omnibus illis nil nisi plorare impero, vbi quædã annotauimus.
Y Icari in morem.] *Alludit ad historicam fabulam Dæ-*
dali, qui sibi ac filio suo fabricatis alis, in Siciliam fugit. Ica-
rus pennis defl. tutus, in pelagus concidit, atque loco nomen de-
dit. De quibus Virgil. 6. Aeneid. & Ouid. lib. 8. Met. Φ Nem
pe vbi Crœsus.] *Amplificat exemplis.* X Dionysius ab
dicatus.] *Dionysii Siculi tyrãni, ac Syracusarum domini for-*
tuna

uua refertur à Iustino lib. 21. Mortuo enim superiori Dionysio filius patre, à militibus substituitur, verùm cùm tyrannidem exuis Syracusis exerceret, coactus est imperium relinquere & Corinthum profectus, in omniaq; vitia lapsus, tandem ludimagister factus est, vt omnino absque imperio non esset. Hinc Plutarchus ait, regiam Dionysij puluerulentam fuisse, propter eorum multitudinem, qui Geometricas in puluere figuras describebant. Fuit enim eruditus, vtpote Platonis auditor olim. Interrogatus iam exul, quid ei philosophia profuisset? respondit: Vt aequo animo ferrem talem fortunae mutationem. Huius vitam ex Historicis petendam relinquimus. ✝ Ne mihi in memoriam.] *Hactenus quae priuatis ac ciuibus accidunt: iam videntur, quae magnatibus ac regibus.* Ω At mei ipsius miserescebat.] *Amplificatio à collatione.* *aa* Prægrandibus illis Colossis.] *Colossis prægrandibus similes reges esse affirmat: quorum si strepitum & apparatum inspicias, nihil felicius, nihil deorum vitae similius: sin curas, suspiciones, odia contemplere, quibus intus discruciantur, nihil calamitosius. Colossi autem dicuntur, vastae prodigiosaq; magnitudinis statuae, quarum aliquot referuntur apud Plinium. ijs enim impendiò delectabantur Romani olim. Hinc alibi & hîc prouerbialis hyperbole apud Lucianum, Colossi magnitudine.* *bb* Phidias.] *De istis tribus statuarijs insignibus multa alibi annotauimus.* *cc* Intra Colossum.] *Quorum Colossi foris multo nitebant ebore, multo fulgebant auro, varijsq; coloribus arridebant. Praeterea Iouis aut Neptuni repraesentabant imaginem, fulmen aut tridentem dextra tenentes, vt planè numen aliquod esse viderentur, cùm intus nihil appareret praeter picem, araneas, & id genus sordes.* *dd* Ne per somnium quidem.] *Graecis prouerbialiter dictum est, pro eo quod est, nulla ratione, nullo tempore. Idem de Mercede conductis: Ne per somnium quidem vnquam albo pane satiatus est. Rursus de Electro: Porrò suauiter canetes, & eo modo quo tu praedicabas, ne per somnium quidem audiuimus.* *ee* Quippe nec Atridem.] *Homerus Iliad. 2. in principio, cùm Agamemnonẽ caeteris Achiuis dormientibus solùm vigilantem facit.* *ff* Adde quòd Lydum illum.] *Croesum intelligit Lyderũ regem, quem filium habuisse Athym*

nomine, mutum, præter alios commemorat Solinus capite 7. Porrò quòd Græcè κωφὸς est, quod propriè significat mutū, vt vertit Erasmus, accipitur etiam ἐπὶ τῆ βεβλαμμένῃ τινὶ ἀκοῇ, id est, *pro eo cui auditus est vitiatus,* hoc est, *surdo: propterea quòd qui (vt Physici tradunt) naturâ surdi, ijdem & muti sint oportet.* gg Ad aurem communicans.] *In aurē dicere vel hodie, inquit Erasmus, vulgò dictitant, pro eo quod est clanculùm & secretò cōmittere. Translatum ab ijs, qui propiùs admoti ad aurem insusurrant quæ nolint ab alijs audiri. Idem vsus est* De non facilè credendis delationibus. hh Aberret ſmilion.] σμίλιον *culter est sutorius, quo corium incidi-tur. Vtitur etiam vocabulo hoc Erasmus in Parabolarum siue Similium libro.* ii Deinde vbi conciderint.] *Alia collatio histrionum.* kk Quo ad Cecropes.] *De Cecrope Atheniensium rege, à quo Athenienses Cecropidæ dicti.* ll Aut Sisyphi.] *De Sisypho latrocinijs Atticam infestante, & de Telepho, qui ob cædem auunculorum in Mysiam fugit, nobis alibi dictum est.* mm Istum quem nunc suscitas.] *Pythagoras, cuius anima fingitur subinde mutato domicilio, per omnia virorum ac mulierum, bipedum & quadrupedum corpora fuisse peregrinata, fatetur hic, se longè suauiùs vixisse quum esset rana, quàm cùm esset rex.* nn Illud autem.] *Conclusio.*

oo At ego te.] *Iam & exemplis probat quæ dixit hactenus.*

pp Vides illum.] *Effictio diuitis cogitabundi, & rationem supputantis.* qq Mirum ni curis.] *Auari hominis hypotypoſis. Sic Horatius primo Sermonum:*

Queis humana sibi doleat natura negatis,
An vigilare metu exanimem noctesq; diesque,
Formidare malos, fures, incendia, seruos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuuat, &c.

Item Iuuenalis:

- parcus homo rerum tutela suarum,
Certa magis quàm si fortuna feruet eosdem,
Hesperidum serpens —. *Idem:*
Tantis parta malis cura maiore, metuq;
Seruatur: misera est magni custodia cēsus. rr Vides hunc curis vigilantem.] *Similimum his Tantalis,* hoc est,

est; *auaritissimis hominibus, & animo inquietissimis, facit Plautus suum Euclionem.* ss Vides Eucrates.] *Honesta admodum praecisio in re valde turpi. Significat autem masculam Venerem. Exaggerat eam turpitudinem ab aetate. Cùm enim (vt Cicero inquit) libido omni aetati turpis sit, tum senectuti turpissima est. Huius Eucratis diuitis habetur Dialogus Plutonis & Mercurij.*

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕ-
νη ἢ Δικαστήρια.

BIS ACCVSATVS, seu Fora.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ET hic Dialogus maxima ex parte contra philosophos, idque nominatim etiam institutus est. Introducit enim iudicio inter se contendentes, primò Academiam & ebrietatem pro Polemone philosopho, actione fugæ, quòd is cùm antea per omnem ætatem ebrietati ac crapulæ deditus fuisset, audito fortè quodam Xenocrate, subitò relictis priore vita ac habitu, ad frugem redierit, ac philosophari cœperit. Secundò, Stoam & voluptatem pro Dionysio Heraclensi, iniuriarum. quoniam hic ab initio Stoicam professionem secutus, mox cum morbo quodā correptus, ἀπαθείαν istam quam Stoici docent, cum corpore ac valetudinis affectione pugnare videret, eamque præstare non posset, ad Epicureos defecerat. Tertiò mollicię & virtutem pro Aristippo, consimili actione. Nam & hic cùm ab initio Socratis auditor & virtutis sectator extitisset, postea voluptatem vt finem bonorum asserere cœpit. Quartò mensariam Diogeni Cynico actionem fugæ intendētem, quoniam hic cùm à principio quæstum patris secutus, pro mensario sese gessisset, postea cùm ob adulteratam monetam solum vertere coactus fuisset, Athenas venit, & philosophiam sectari cœpit.

Quintò

Quintò pictoriam artem, Pyrrhonem vt desertorem accusantē, quòd ab initio pictor fuerat, postea autem relicta ea arte ad philosophiam sese contulerat. Videtur autem velle Lucianus ostendere & quàm ipsi homines abiecti ac viles, quidam autē etiam perditi per se fuerint, qui apud alios de virtute ac summis rebus philosophari, & foris sapiētię titulo gloriari soliti sint: & quàm à malis, interdum etiam turpibus principijs & causis, ad tantarum rerum professionem prosiluerint, cùm alium videlicet ex ebrio subitò Academicum factum, alium ex impostore Cynicum, alium autem etiam ex propria affectione bonorum finem & virtutis naturam æstimasse ostendit. Postremò aūt & se ipsum à Rhetorica & à Dialogo reū fieri fingit: ab illa, quòd ea à qua plurimum adiutus & nobilitatus fuerat, desserta, ad Dialogum transierit: ab hoc autem, quòd veterem eius characterem & modum egressus, iocosa & comica argumenta, contra vetus Platonis exemplum, tractare cœperit. Quo iterum videtur & studiorū suorum & instituti rationem quandam exponere voluisse, & pariter illis respondere quoque, qui ob scribendi genus, & dictionis nouitatem, ipsum fortassis nonnihil corripuerant, quemadmodum & suprà in Prometheo fecit. Ab exordio autem longam querelam Iouis de curis & officijs deorum præmittit, qua occasionem instituto dramati quærit, & quasi quandam viam ac futuram actionem sternit. Deinde & alteram Iustitiæ quæ se in terras iterū à Ioue ad præsidendū iudicijs videlicet demitti grauatur. Vbi in genere quoq; philosophorum initia siue creationes, & contentiosas atq; clamosas disputationes persequitur, adhibita ad hoc Panos persona, vtpote liberioris dei, & ipsam rem, vt est, παχυμερέστερον etiam narrantis. Titulus alter ab eo qui bis, hoc est, à Rhetorica, & à Dialogo accusatur, sumptus est, alter à toto argumento.

ΖΗΝΟΣ

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Δίκης, Παιδὸς, Αθηναίου, Αλλου καὶ Αλλου, Ακαδημίας, Στοᾶς, Αρετῆς, Τρυφῆς, Διογένους, Ρητορικῆς, Σύρου καὶ Διαλόγου.

IVPITER, MERcurius, Iustitia, Pan, Atheniensis, Alius & Alius, Academia, Stoa, Epicurus, Virtus, Mollicies, Diogenes, Rhetorice, Syrus, Dialogus.

ΑΛλ' ἐπιτριβῶμεν, ὁπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς θεοῖς φασὶν εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν. εἰ γοῦν ἤδεσαν, ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα πάσχομεν, οὐκ ἂν ἡμᾶς τοῦ νέκταρος ἢ τῆς ἀμβροσίας μακαρίσειαν, Ομήρῳ πιστεύσαντες, ἀνδρὶ τυφλῷ καὶ γόητι, μακαρίας καλοῦντι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ διηγουμένῳ, ὃς οὐδὲ τὰ ἐν τῇ γῇ καθορᾶν ἰκανός ἐστιν. αὐτίκα γοῦν ὁ μὲν ἥλιος οὗτος ἐνδεδυκὼς τὸ ἅρμα, πανημέριος τὸν οὐρανὸν περιπολεῖ, πῦρ ἐνδεδυκὼς, καὶ τῶν ἀκτίνων ἀποστίλβων, ὡς μηδὲ ὅσον κνίσασθαι τὸ οὖς, φασὶ, σχολὴ ἄγων. ἢν

AT malè pereant, quicunque philosophorum apud solos deos felicitatem esse dicunt. Quòd si igitur nossent quàm multa nos hominum causa patiamur, haudquaquam nos ob nectar aut ambrosiam beatos prædicarent, * Homero videlicet credentes, homini cæco, & præstigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis geruntur, exponenti: cùm ipse ne illa quidem quæ in terris fiunt, aspicere potuerit. Iam primum certè Sol quidem hic [b] iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs, ne tantum quidem ocij habens, quantum ad scalpendam aurem, ceu dici solet, sufficiat.

Nam

ἐν γάρ τι καὶ ὀλίγον ἐπιῤῥαθυμήσας λάθῃ, ἀφλιάσαντες οἱ ἵπποι, καὶ τῆς ὁδοῦ παραπαπόμενοι, κατίφλιξαν τὰ πάντα. ἡ σελήνη δὲ, ἄγρυπνος καὶ αὐτὴ περίεργος, φαίνουσα τοῖς λωμάζουσι, καὶ τοῖς ἀωρὶ ἀπὸ τῶν λύχνων ἐπανιοῦσιν. ὁ Ἀπόλλων τι αὖ, πολυπράγμων τὴν τέχνην ἐπανειλόμενος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκκεκώφωται, πρὸς τῶν ἐνοχλούντων καθ' ἑκάστην μαντικῆς. καὶ ἄρτι μὲν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀναγκαῖον ἦν μετ' ὀλίγον δὲ εἰς Κολοφῶνα θεῖ, κἀκεῖθεν εἰς Ξάνθον μεταβαίνει, καὶ θομαῖος αὖθις εἰς τὸν Κλάριον, ἔπειτα εἰς Δῆλον, εἰ δὲ εἰς Βραγχίδας. καὶ ὅλως, ἔνθα ἂν ἡ πρόμαντις, πίνουσα τοῦ ἱεροῦ νάματος, καὶ μασησαμένη τῆς δάφνης, καὶ τὸν τρίποδα διασασαμένη, καλῶν παρεῖναι, ἄσκνον χὴ αὐτίκα μάλα παρεσόμενον;

Nam si vel paululùm cessauerit insciens, arreptis habenis equi, & à via transuersè euntes, omnia miscere incendijs solent. Luna autem insomnis & ipsa circumit, c lumen exhibens ijs qui nocturnis comessationibus atque lasciuijs indulgent, quique præter tempus à cœnis domum redeunt. Rursus autem & Apollo negocioſam quandam artem profeſſus, parùm abeſt quin totis obſurdeſcat auribus, tanta illi multitudine quotidie obſtrepente, atque oracula efflagitante. Ac nunc quidem in Delphis illi eſſe neceſſe eſt, paulò autem pòſt Colophonem currendo petit. Inde & Xanthum tranſit, & curſu poſtea in Clarum abit, deinde verò etiam in Delum, vel ad Brachidas. Et in ſumma, vbicunque ſacerdos oraculorum interpres, poſtquam de ſacro latice biberit, & laurum commanderit, ac tripodem impulerit, adeſſe iubet, impigrum ac ſtrenuum quamprimùm aſſiſtere neceſſe eſt, connectentem

να, σωεἰροντα τοὺς χρησμοὺς,
ὶ οἴχεσθαι οἱ τὴν δόξαν τῆς
τέχνης. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὁπόσα
περὶ πᾶρεργα τῆς μαντικῆς ἐπι-
τεχνῶνται αὐτῷ, ἄρνεια κρέα,
καὶ χελώνας εἰς αὐτὸ ἕψουσι
τες, ὥστε εἰ μὴ τὴν ῥῖνα ὀξὺς
ὢν, κἂν ἀπῆλθεν αὐτοῦ ὁ Λυ-
δὸς καταγελῶν. ὁ μὲν γὰρ
Ἀσκληπιὸς, ὑπὸ τῶν νοσούν-
των ἐνοχλούμενος, ὀρῇ τι
λεπτὸν, θιγγάνει τι ἀηδῶν, ἐπ'
ἀπαλείψει τι συμφορᾶς, ἰ-
δίας καρποῦται λύπας. τί γὰρ
ἄν, ὡς τοὺς ἀνέμους φυτερ-
γοῦντας λέγοιμι, καὶ παρα-
πέμποντας τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς
πνεύμασιν ἐπιπνέοντας, ἢ τὸν
ὕπνον, ἐπὶ πάντας πέμπο-
μεν, ἢ τ' ὄνειρον, μετὰ τὸν ὕπνον
συναναπληροῦντα, καὶ ὑποφυ-
τεύοντα αὖ; πάντα γὰρ
ταῦτα ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ
θεοὶ πονοῦσι, καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ
τῆς βίου ἑκάστοις σωτηρίου-
σι. καί τοι τὰ μὲν τ' ἄλλων μέ-
τεια·

*ctentem oracula, vel interci*dere artis huius gloriam *sibi pati.* d *Nolo enim dicere quàm multa experiendæ artis, & probandorum vaticiniorum causa, insidiosè quidam contra ipsum machinantur, dum carnes agninas testudinesq; vno & eodem vase coctas illi apponunt: vt nisi nasum acrem & acutum haberet, abiisset eo etiam deriso Lydus ille. Nam Aesculapius quidem, cùm ab ægrotantibus quotidie vexetur, & tuetur graue, & tractat iniucunda, alienisq; ex malis proprias sibi cõtrahit molestias. Quid enim Ventos dicam plantas fouentes, & promouentes nauigia, iisque qui frumenta ventilant, ac paleas secernunt, aspirantes?* e *Aut Somnum, ad omnes volantem? aut etiam Insomnium vnà cum Somno pernoctãs,*

ac veluti interpretem quendam illius se gerens? Omnia *enim hæc humanitate ac beneuolentia quadam erga mortales dij operantur, & ad vitam in terris agendam singulis cõtribuunt. Ac cæterorum quidem negotia adhuc mediocria.*

ρια· ἐγὼ δ' αὐτὸς, ὁ πάν-
των βασιλεὺς καὶ πατὴρ, ὅσ-
ας μὲν ἀνδίας ἀνέχομαι, ὅσα
δὲ πράγματα ἔχω, πρὸς τοσ-
αύτας φροντίδας διηρημέν-
ος; ᾧ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλ-
λων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν
ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ὑμῖν
συνδιαπράττουσι τῆς ἀρχῆς,
ὡς μὴ βλακεύσειν ἐπ' αὐ-
τοῖς· ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυ-
ρία ἄλλα πράττειν, καὶ σχι-
δὸν ἀνίφικτα διὰ λεπτότη-
τα. ἐγὼ γὰρ μόνον τὰ μεγαλ-
ώτατα τούτων τῆς διοικήσεως,
οἷον νεφῶν καὶ χαλάζας, καὶ πνεύ-
ματα καὶ ἀστραπὰς αὐτὸς οἰκ-
ονομικάτερον; καὶ διατα-
ξάμενος ἀπαυδῶ, τῶν ἐπὶ μέρους
φροντίδων ἀπηλλαγμένος,
ἀπολαύειν δὲ καὶ τούτων μὴ
ποιεῖν, ἀσχολίαν δὲ κατὰ
τὸν αὐτὸν χρόνον ἀπανταχόσε,
καὶ πάντα ἐπισκοπεῖν, ὥσπερ
τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βουκόλον,
τοὺς κλέπτοντας, τοὺς ἐπιορ-
κοῦντας, τοὺς θύοντας· ἤν τις ἴδῃ
σφαγεύς, πόθεν ὁ λύκος, ἢ ὁ λα-
γὼς

cria. Ego verò ipse, omniu
ille rex ac pater, quàm mu
tas molestias sustineo? quà
multa autem negocia h
beo, tot ac tantis curis di
tractus? Cui principiò qu
dem necesse est ceteroru
deorum opera inspicere, qu
eunque aliquid commune
administrando imperio n
biscum agunt, ne desid
sint, & ad res obeundas to
pescant: deinde verò seo
sum ac per me ipsum innum
rabilia quædam peragen
eáque quæ propè incompr
hensibilia & inaccessa s
præ tenuitate sua. Non eni
solùm generalibus illis a
ministrationibus, pluuijs v
delicet, grandinibus, ve
tis & fulguribus admin
stratis, ceu curarum pa
subleuato quiescere mihi
cet, sed oportet me & h
quidem facere: & præter
autem aspicere eodem te
pore in omnes partes, omni
que contemplari, non sec
atq; illũ in Nemea bubul
furantes, peierantes, sacrificãtes, si quis libauit, vnde n do
fum

νὸν ἀνίρχεσθαι, τίς νοσῶν ἢ
πλέων ἐκάλεσε; καὶ τὸ πάν-
των ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἕνα
καιρὸν ἔφη τὴν Ὀλυμπίᾳ, τῇ ἑ-
κατόμβῃ παρεῖναι, καὶ ἐν Βα-
βυλῶνι, τοὺς πολεμοῦντας ἰ-
δεῖσθαι, καὶ ἐν Γέταις χα-
λάζῃ, καὶ ἐν Αἰθιόψιν ἑστι-
ᾶσθαι. τὸ δὲ μεμψίμοιρον
ἐδὲ οὕτω διαφυγεῖν ῥᾴδιον,
ἀλλὰ νομάδες οἱ μὲν ἄλλοι
θροῦσι, καὶ ἄνδρες ἱπποκορυ-
θαὶ ὑδοῦσι παννύχιοι, τὸν
Δία δ' ἐμὲ ἐν ἴσῃ νήδυμος ὕ-
πνος. ἀ γὰρ τις καὶ μικρὸν ἐπι
νυκτέξομεν, ἀλλὰς ἐνθὺς ὁ
Ἐπίκερος, ἀπρονόητους ἡμᾶς
ἀποφαίνων τῶν ἐπὶ γῆς πρα-
γμάτων. καὶ ὁ κίνδυνος ἐκ ἀ-
ξιοκαταφρόνητος, ἃ ταῦτα οἱ
ἄνθρωποι πιστεύσουσιν αὐτῷ,
ἀλλ' ἀπρόνοητοι μὲν ἡμῖν οἱ
θεοὶ ἔσονται, ἀνύποστοι δὲ
αἱ ἀγυιαὶ, ἄσπονδοι δ' οἱ κρα-
τῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ βωμοί. καὶ
ὅλως, ἄθυτα καὶ ἀκαπνίρη-
τα, καὶ ὀλιμὸς πολύς. τοιγα-
ροῦν, ὅσπερ οἱ κυβερνῆται,

fumus aſcendat, quisnám ae-
grotans aut nauigans inuo-
cârit, & quod omnium acer-
biſsimum eſt, vno eodémq;
tempore in Olympia Heca-
tombæ adeſſe, in Babylone
belligerantes intueri, in Ge-
tis grandinare, & in Aethio-
pibus conuiuari. Et tamen
querelas ac reprehenſionem
ne ſic quidem euitare facile
eſt, ſed ſæpenumerò dy qui-
dem cæteri, atque hominum
populus cauda criſtatus e-
quina, dormiunt totam per
noctem: me verò Iouem vi-
delicet placidus ſopor haud
tenet vnquam. Nam ſicubi
vel paululùm nictauerimus,
verus illicò Epicurus iſte
eſt, qui nulla nos prouiden-
tia, ea quæ in terris gerun-
tur, proſpicere affirmat. At-
que adeò periculũ hoc haud
quaquam contemnendum, ſi
homines ei hæc credent, ſed
ſine coronis quidem templa
nobis ſtabunt, ſine nidore
autem plateæ, ſine libamentis cratêres, frigidæque paſſim
aræ. Et in ſumma, ſine ſacrificijs ac victimis omnia, mul-
taque fames futura. Proinde veluti nauium gubernatores,

ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἵσηκα, τὸ πηδάλιον ἔχων ἐν ταῖν χεροῖν· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπιβάται μεθύουσι, καὶ ἐὰν τύχοι, ἐγκαθεύδουσιν· ἐγὼ δὲ, ἄγρυπνος καὶ ἄσιτος, ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνίζω κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, μόνῳ τῷ δεσπότης εἶναι δοκῶν τετιμημένος. ὥστε ἥδιστ' ἂν ἐροίμην τοὺς φιλοσόφους, εἰ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, ποτὲ καὶ σχολάζειν ἡμᾶς ἐῶσι νήχεσθαι καὶ τῇ ἀμβροσίᾳ νομίζουσι, μυρία ὅσα ἔχοντας πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ὑπ' ἀσχολίας, τοσαύτας ἐώλους δίκας φυλάττομεν ἀπωκημένας, ὑπ' εὐρωτος ἤδη καὶ ἀραχνίων διεφθαρμένας, καὶ μάλιστα, ὁπόσαι τῶν ἐπιστήμων καὶ τέχνων πρὸς ἀνθρώπους τινὰς σωτῆρας, πάνυ παλαιὰς ἐνίας αὐτῶν. οἱ δὲ κινδυνεύσουσιν ἁπανταχόθεν, καὶ ἀγανακτήσουσι, καὶ τὴν δίκην ἐπιβοῶνται, κἀμὲ δι' βραδύτητος αἰτιῶνται, ἀγνοοῦν-

sublimis solus in puppi stat
soleo, clauum tenens mani
bus: atque alij quidem qu
in naui vehuntur, inebrian
tur scilicet, & si fors ita fe
rat, etiam dormiunt: eg
verò insomnis atque ieiunu
pro omnibus illis cura exci
ceor, & solicitus sum mer
te animoque, solo eo nomi
ne honoratus, quòd omniu
dominus esse videor. Qua
re lubens equidem interro
gârim philosophos istos, qu
solos deos beatos prædi
cant, quando tandem & ne
ctari vacare nos & ambro
siæ putarent, innumerabili
bus adeò implicatos nego
tijs. Ecce enim præ con
tinuis occupationibus quàt
multas controuersias inti
repositas iam olim seruа
mus, situ adeò atque ara
neis iam propè corruptas
præcipueq; eas quas scien
tiæ atque artes aduersus ho
mines quosdam habent, ac
modum antiquas illarũ nos

nullas. Illi verò vociferantur vndique, & indignantur, e
iustitiam inclamant, meq; ob tarditatem accusant, & p
gritiam

γνοιῶτες δὲ ἐκ ὀλιγωρίας τὰς
λείσας ἡμερησίους σωίδειν
γνῶναι, ἀλλὰ μὲν τῆς ἀθλίας
μονίας, ἢ σωθῆναι ὑμᾶς ἐπι-
λαμβάνεται. τοῦτο γὰρ τὸν ἀ-
σχολίαν καλοῦσι. Ερ. ἀλλ'
τὸς, ὦ Ζεῦ, πολλὰ τοιαῦτα ἀ-
κόων διαχειρανόμενον, λίγδην
πρὸς σὲ ἐκ ἐτόλμων. ἐπεὶ δὲ
σὺ περὶ τούτων τὸς λόγους ἐνέ-
βαλες, καὶ δὴ λέγω. πάνυ δ-
γανακτοῦσι, ὦ πάτερ, καὶ
σχεδιάζουσι, καὶ ἐς τὸ φανε-
ρὸν μὲν οὐ τολμῶσι λέγειν,
ἐπιτονθορύζουσι δὲ συγκι-
νυφότες, ἀντιβλινοι τὸν
κρόνον, οὓς ἔδει πάλαι, τὰ
καθ' αὑτοὺς ἀθότας, εἰρῆσθαι
ἕκαστον τοῖς δικαζομέ-
νοις. Ζεύς. τί οὖν, ὦ Ερ-
μῆ, δοκεῖ; προτίθεμεν αὐ-
τοῖς ἀγαθὰν δίκην, ἢ θέλεις,
ἢ ὡς νέωτα παραγγελοῦμεν;
Ερ. σύμφημι, ἀλλὰ ἤδη προ-
θῶμεν. Ζεύς. οὕτω ποιῶ· σὺ
μὲν κήρυκι κατακέλευε, ὅτι

gritiã: neſciũ videlicet quòd haudquaquam negligentia aliqua, iudicia vltra diem extrahi atq; differri hæc contingit, ſed præ felicitate ſcilicet iſta, in qua verſari nos credunt. Hoc enim nomine occupationes haſce perpetuas illi vocant. MERC. Et ipſe, Iupiter, multa huiuſcemodi audiens grauiter ferentes & indignantes illos, dicere tibi non audebãt. At poſtquam tu ipſe de his mentionẽ incepiſti, eloquar ſané. Valde indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, atq; etiam manifeſtè quidem profiteri nõ audent, ſubmurmurant autem apud ſeſe, inclinati & incuruati accuſantes tempus: quos tamen conueniebat iam olim, proprijs ſuis viribus cognitis, contentum vnumquemq; eſſe rebus iudicatis. IVP. Quid igitur videt, Mercuri? Statimne illis forum conſtituemus, & agendi poteſtatem dabimus: an vis vt in proximum prorogato termino, diem illis dicamus? MER. Haudquaquam: ſed iam agendi copiam faciamus. IVP. Ita igitur facias. Tu quidem

ὅτι ἀγορᾶ δικῶν δεῖ καὶ τὰ δι, πάντας, ὁπόσοι τὰς γραφὰς ἀπηλιώσκασιν, ἥκειν τὴν πρώτην εἰς Ἄρειον πάγον· ἐκεῖ δὲ τοῖν μὲν Δίκαιον ἀκριβεστάτοις ἐστὶ τὰ δικαστήρια, κατὰ τὸν λόγον τῶν τιμημάτων, ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων. ἐὰν δέ τις ἄδικον οἴοιτο γίγνεσθαι τὴν κρίσιν, ἐξεῖναι ἑφέτει ἐπ' ἐμέ, δικάζεσθαι ἐξαπαρχῆς, ὡς ἂν μηδὲ τὸ παράπαν ἐδεδικασο. σὺ δέ, ὦ βύγατερ, καθεζομένη παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀκριβοῦν τὰς δίκας, μὴ ἰσοκοτεῖν τοὺς δικάζοντας. Δι. αὖθις εἰς τὴν γῆν, ἵν' ἐξεπανορθούμενοι πρὸς αὐτὴν, θρασύτερον πάλιν ἐν τῷ βίῳ, τὴν ἀδικίαν ἐπιγελῶσαν ὑφίεμαι; Ζεύς. χρηστὰ ἐλπίζεις γε θεᾶ· πάντως γὰρ ἤδη σοι πάλαι αὐτοὺς οἱ φιλόσοφοι τῆς ἀδικίας προτιμᾶν, καὶ μάλιστα ὁ τῆ Σωφρονίσκα, τὸ δίκαιον ὑπερθαυμάσας, καὶ

deuolans proclama quòd forum atque iudicium constituetur, hoc pacto: omnes quotquot actiones atque libellos suos obtulerunt, venire hodie debere in vicum Martium. Illic autem iudiciorum quidem præsidem Iustitiam, sortituram esse in ipsis fora secundum rationem ac litis æstimationem, ex cunctis Athenienſibus. Quòd si quis autem iniustum putauerit factum esse iudicium, seq; sententia grauatum, licere illi prouocanti ad me, deintegrò tum iudicio experiri, perinde ac si sententia prorsum lata non fuisset. [f] Tu verò filia, assidens iuxta deas venerandas & graues, actiones sorte distribue, & inspice iudicantes. IVS. Iterúmne in terram? vt eiecta ab illis, denuò fugitiua è vita abeam? vbi iniustitiam ferre non potero irridentem.

IVP. Bene sanè sperare decet. Omnino enim iam persuaserunt illis philosophi, vt te iniustitiæ anteponant, ac maximè [h] filius ille Sophronisci, laudato eo quod iustum

est,

καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον ἀπο-
φήνας. Δίκ. πάνυ γοῦν, ὦ
φίλε, αὐτὸν ἐπαίνου ἄνησαν
οἱ περὶ ἐμοῦ λόγοι· ὃς παρα-
δοθεὶς τοῖς ἑνδεκα, καὶ εἰς τὸ
δεσμωτήριον ἐμπεσών, ἔπι-
εν ἄθλιος τοῦ κωνείου, μηδὲ
τὸν ἀλεκτρυόνα τῷ Ἀσκλη-
πιῷ ἀποδόντος. παρὰ τοσοῦτον ὑπερίσχον οἱ κατή-
γοροι, τἀναντία περὶ τῆς ἀ-
δικίας φιλοσοφοῦντος. Ζεύς.
ξένα ἔτι τοῖς νόμοις τὰ τῆς
φιλοσοφίας ἦν τότε, καὶ ὀ-
λίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦν-
τες, ὥστε εἰκότως εἰς τὸν Ἄνυ-
τον καὶ Μέλητον ἔρρεπε τὰ
δικαστήρια. τὸ δὲ νῦν ἔχειν,
οὐχ ὁρᾷς ὅσοι τείβωνες, καὶ
βακτηρίαι καὶ πῆραι; καὶ ἐ-
πανταχοῦ πώγων βαθὺς, καὶ
βιβλίον ἐν τῇ ἀριστερᾷ. καὶ
πάντες ἐπὶ σοῦ φιλοσοφοῦ-
σι. μισοὶ δὲ οἱ πρεῖττοι κα-
τὰ ἤπειρον καὶ θάλατταν, ἀλ-
λήλοις ἀπαντῶντων, καὶ οὐ-
δὰς, ὅστις οὐ πρόφημα τῆς Α-
ρετῆς ἔχειν ἀσπῶν βούλεται.
πολλοὶ γοῦν τὰς τίτλους ἀ-
φυ-

est, & velut omnium bonorum maximo comprobato. Ivs. Proinde & ipsi illi quem dicis, admodum multum profuerunt habiti de me sermones, vt qui traditus Vndecimuiris istis capitalibus, & in carcerem coniectus, aconitum miser biberit, ne gallo quidem Aesculapio persoluto. In tantum præualuerũt accusatores contraria de iustitia philosophantes. Ivp. Peregrina adhuc plerisque tum philosophia erat, pauciq́ue etiamdum philosophabantur: quare meritò ad Anytum & Meletum fora tum inclinabant. At nunc ánnon vides quantum vbique palliorum & baculorum & perarum? & vt nusquam non barba profunda, & libellus in sinistra? atq; omnes adeò pro te philosophantur. Plena autem & ambulacra, turmatim atq; gregatim mutuò sibi obuiam euntiũ, nemóq; prorsum est qui non virtutis alumnus videri cupiat. Multi igitur relictis aribus

φητῶν, ἃς ἔχομεν τίνος, ἐπὶ τὴν πύραν ἀίξαντες καὶ τὸ τριβώνιον. καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον ὡς τὸ Αἰθιόπειον ἐπιμηκύναντες, αὐτοσχέδιοι φιλόσοφοι ἢ σκυτοτόμων ἢ τεκτόνων περιέρχονται, οἱ μὴ τὴν σὴν ἀρετὴν ἐπαινοῦντες· ὥστε κατὰ τὴν παροιμίαν, θᾶττον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεσὸν ξύλον, ἢ ἔνθα ἂν ἀπίδῃ ὁ ὀφθαλμὸς, ἀγαθὸν φιλόσοφον. Δι. καὶ μὴν οὗτοί μοι, ὦ Ζεῦ, διαβάλλουσι, πρὸς ἀλλήλους τίλλοντες, καὶ ἀγνωμονοῦντες ἐν αὐτοῖς, οἷς περὶ ἐμοῦ διεξέρχονται. φασὶ δὲ καὶ τοὺς πλείους αὐτῶν, ἐν μὲν τοῖς λόγοις προσποιεῖσθαί μοι, ἐπὶ δὲ τῷ πράγματι μὴ δὲ τὸ παράπαν εἰς τὴν οἰκίαν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δῆλους εἶναι ἀποκλείοντας, ἢν ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας· πάλαι γὰρ τὴν ἀδικίαν προαισθάνεσθαι αὐτοῖς. Ζεύς. οὐ πάντες, ὦ θύγατερ, μοχθηροί εἰσιν. ἱκανὸν ὄν, κἂν ἐνίοις τισὶ χρηστοῖς

quas antea exercebant, ad peram prosilientes & pallium, & corpore ad solem ad Aethiopis modum insensato, subiti & extemporales quidã philosophi ex coriarijs aut fabris prodeuntes obambulãt, te ac tuam virtutem collaudant: vt iuxta prouerbium, citiùs aliquis in naui cadẽs ligno destituatur, quàm hic quocunque aspexerit oculus, philosophum desideret. Ivs. Atverò, Iupiter, hi me territant, dum inter se altercantur, & improbè se gerunt in ijs ipsis, quæ de me commemorant. Aiũt autem & plurimos eorũ in sermone quidem simulare me, re ipsa autem omnino ne in ædes quidem intrò admittere, sed manifestè præ se ferre quòd excluſuri me sint, si vnquam ad fores illorũ propiùs accessero. Nam iam olim iniustitiam ab ipsis hospitio acceptãm esse. Ivp. Non omnes, filia, flagitiosi adeo sunt. Et abundè satis est si vel paucos quosdam bonos re-

perias

περιας. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, ὡς μᾶλλον ὀλίγα τύμβου ἐκδικασθῆσαι. Ερ. ἀπίωμεν, ὦ Δίκη, ἐνθὺ τοῦ Σουνίου, μικρὸν ὑπὸ τὸν Υμηττὸν, ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῆς Πάρνηθος, ἔνθα σὺ δύο ἐκεῖνοι ἄκρα· σὺ γὰρ ἔοικας ἐκλελῆσθαι πάλαι σὴν ὁδόν. ἀλλὰ τί δακρύεις, καὶ σχετλιάζεις; μὴ δείδιθι, οὐκ ἔθ' ὅμοια τὰ ἐν τῷ βίῳ πράγματα ἐκείνοις πάντως, οἱ Σκίρωνες καὶ Πιτυοκάμπται, καὶ Βουσιρίδης καὶ Φαλαρίδης, οὓς ἐφοβοῦ τότε· νυνὶ δὲ Σοφία καὶ Ακαδημία καὶ Στοὰ κατέχουσι πάντα, καὶ πανταχοῦ σε ζητοῦσι, καὶ περὶ σοῦ διαλέγονται κυκλούμενοι, ἅ ποθ' ἡμᾶς αὐτοὺς καταβλοῖο πάλιν. Δίκ. σὺ γοῦν μοι πάλιν ἴθι, ὦ Ερμῆ, ἂν ἄποις μόνος, ἵνα σωφρονῶμεν αὐτοῖς τὰ πολλὰ καὶ σωφρονίζωμεν ἐν τοῖς γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ (καὶ ἀγορᾷ γὰρ ἔσῃ, καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησίαις κηρύττεις) ὁποῖοί γε γεγένηνται, καὶ εἰ διωβελίσκοι παρ' αὐτοῖς

perias. *Verùm abite iam, vt vel paucæ aliquæ actiones hodie finiantur.* MER. *Abeamus, Iustitia, rectà versus Sunium, paululùm sub Hymetto ad sinistram Parnethis deflectentes, vbi duo illi vertices. Tu enim videris oblita iam olim esse viæ istius. Sed quid fles, atq; indignaris? Ne metuas. Non amplius eodem pacto res humanæ se habent, ac mortui sunt omnes illi Scirones, Pityocamptæ, Busirides, & Phalarides, quos tunc pertimescebas. Nunc autem Sapiëtia & Academia & Stoa tenent omnia, & vbique te quærunt, & de te disputant, hiantes & expectantes ſicunde ad ipsos iterum decoles.* IVS. *Proinde tu mihi verum, Mercuri, solus dicere poteris (vtpote qui cum ipsis degas plerunq;, & cõuerseris vnà tum in gymnasiis, tum in foro: nam & forensis quoq; es, & in conciombus præconẽ agis) qua-*

les tandem sint: & nũ videar apud ipsos cõmorari ac perma-

τοῖς ἀμουσ. Βρ. νὴ Δία· ἀδικοίλω γὰρ ἄν, πρὸς ἀδελφοῦσι ἅσαν μὴ λέγων. ἐκ ὀλίγα γὰρ πρὸς τῆς φιλοσοφίας ὠφελήλυθε οἱ πολλοὶ αὐτῶν· κἢ γὲ, εἰ μηδὲν ἄλλο, αἰδοῖ γοῦν τοῦ σχήματος, μετειώτερα ἁμαρτάνουσι. πολλὰ δὲ καὶ μοχθηροῖς τισιν ἐντύχῃ αὐτῶν (καὶ γὰρ, οἶμαι, τἀληθῆ λέγειν) ἐνίοις δὲ ἡμισόφοις καὶ ἡμιφαύλοις. ἐπεὶ γὰρ αὐτὸς μετέβαπτεν ἡ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ὁπόσοι μὲν ἐς πόρρω ἔπιον τῆς βαφῆς, καλοὶ ἀκριβῶς ἀπετελέσθησαν, ἀμιγεῖς ἑτέρων χρωμάτων, καὶ πρός γε τὴν ὅλην ὑποδοχὴν οὗτοι ἑτοιμότατοι. ὅσοι δὲ, ἀπὸ τοῦ πάλαι ῥύπου, μὴ ἐς βάθος παρεδέξαντο ὁπόσον δύνασθαι τὸ φάρμακον, τῶν ἄλλων ἀμείνους, ἀτιμοτέρας δὲ ὅμως, καὶ μιξόλευκοι καὶ κατεσταλμένοι, καὶ παραδαπανοὶ τὴν χρόαν. ὡσὶ δ', οἷ καὶ

nere posse. MER. Per Iouem: iniustè enim equidem agerem, si ad te, sororem vitique meam, non dicerem. Non enim parum vtilitatis ex philosophia perceperunt plerique ipsorum. Nam etiam si nihil aliud, illud saltem consecuti sunt, quòd pudore ac reuerentia habitus, modestiùs paulò delinquunt. Veruntamen & in flagitiosos quosdam ipsorum incides (decet enim, opinor, verum quod est, fateri) nonnullos autè & semidoctos, & propè seruiles. Nam postquam acceptos eos alio colore infecit Philosophia: illi quidem quotquot ad satietatem vsque tincturam imbiberunt, exactè boni probiq; effecti sunt, nullo alieno colore permixti. Te ad suscipiendam te, tales quammaximè appositi sunt. Quotquot aût præ veteri squalore atq; illuuie, minus altè quantũ medicamenti illius imbuendi vim habet, intrò receperunt: alijs quidem meliores, sed tamen imperfecti, & semialbi, & quasi compuncti, partim modo, quod ad colorem attinet, variegati quasi

Sun

ἐπὰν μόνον ψαύσαντος τοῦ ξύλου τοῦ λίθου ἄκρῳ τῷ λαιῷ πόδι, πολὺ ἐπιχρισάμενοι τῆς ἀσβόλου, ἱκανῶς οἴονται καὶ αὐτοὶ μεταβεβάφθαι. Ἐμοὶ γὰρ τοίνυν δοκεῖ μετὰ τῶν βελτίστων ἤδη διατρίβειν εἶναι. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἤδη πλησίον ἐσμὲν τῆς Ἀττικῆς, ὥστε τὰ μὲν δεξιὸν, ἐν δεξιᾷ καταλείπωμεν, εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἐπανάγωμεν ἤδη. καὶ ἐπειδὰν καταβεβήκωμεν, αὐτοῦ μοι ἐπιτηρεῖσθε μου, ἐπὶ τοῦ πάγου καθήμενοι, τὴν Πύκνα ὁρῶντες, καὶ προσμένουσαι, εἰς τ' ἂν κηρύξω τὰ παρὰ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς, ξέσω ὅτως ἅπαντας ἐκ τοῦ ἐκεῖθεν προσκαλέσομαι. Δίκ. μὴ πρότερον ἐπέλθῃς, ὦ Ἑρμῆ, πρὶν ἂν ἅπαν, ὅστις οὗτος ὁ πεσὼν ἄνθρ, ὁ κεφαλόρ, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λασιόπους ἐκ τῶν ἐκεῖθεν ἀκούσωμαι. Ἑρμ. τί φῄς, ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα, τὸν Διονύσου θεραπόντων ἅπαντα βακχικώτατον;

Sunt autem etiam [k] qui cùm ſolùm attigerint foris lebetem ſummo digito, ac ſiniſtra ligninis nonnihil ſibi illeuerint, abundè putent & ipſi ſeſe tinctos denuò eſſe. Tibi verò certum eſt, quòd cum optimis conuerſandum erit. Sed interea dum ſermones cedimus, iam appropinquamus Atticæ: quare Sunium quidem ad dextera relinquamus, ad arcem autem iam hinc declinemus. Ac poſtquam deſcendimus, ipſa quidem hîc alicubi ſuper vicum ſede ad Pnycen aſpiciens & expectans, donec ea proclamauero, quæ à Ioue imperata ſunt. Ego verò conſcenſa arce, facilius hoc pacto vniuerſos ex alto, & vnde exaudire vocem omnes poſſint, illos aduocabo. IVST. Ne anteà abieris, Mercuri, quàm dicas quisnam iſte ſit, qui huc accedit, cornutus videlicet, ac fiſtulam habens, & hirſuta crura. MERC. Quid ais? ⁊annon noſti Panà illum, ex Dionyſij miniſtris omnium maximè Bacchicum?

χικόν τε ζῶμεν; οὗτος ὑπὸ μὲν τὸ πρόσθεν ἀπὸ τὸ Παρθένιον ὄρος ὑπὸ τὸν Δάτιδος ἐπίπλουν, καὶ τὸν Μαραθῶνα δή, τῶν βαρβάρων ἐπόβασιν, ἥκων ἄκλητος ἐπὶ τοῖς Ἀθηναίοις σύμμαχος, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, τὸν ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλυγγα ταύτην ἀπολαβόμενος, οἰκῶ μικρὸν ὑπὸ τοῦ Πελασγικοῦ, ἐς τὸ μετοικικὸν σωτηλῶν. καὶ νῦν, ὡς τὸ εἰκός, ἰδὼν ἐν θεάτροις, πρόσοισι ἀξιοσόοις. Πὰν. χαίρετε, ὦ Ἑρμῆ, καὶ Δίκη. Ἑρμ. καὶ Δίκη. καὶ σύγε, ὦ Πάν, μουσικώτατε, καὶ πηδητικώτατε Σατύρων ἁπάντων, Ἀθήναζε δὲ καὶ πολεμικώτατε. Πάν. τίς δ' ὑμᾶς, ὦ Ἑρμῆ, δεῦρο ἤγαγεν; Ἑρμ. αὐτὴ σοι διηγήσεται τὰ πάντα· ἐγὼ δὲ καὶ τὸν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ ἄνθεμα. Δίκ. ὁ Ζεύς, ὦ Πάν, κατέπεμψέ με, ἀπαλλαττούσας τὰς δίκας. οἶδε δὲ πῶς τὰ ἐν Ἀθήναις ἔχει. Πάν.

chicum? Hic antea quidem habitabat in Parthenio monte: temporibus autem illis quibus Datis cum classe adueclus est, & Barbari in Marathonem egressi, vltrò atque inuocatus venit Atheniensibus auxilium laturus. Et ex eo spelunca hac sub arce vel lut præmio eius rei accepta habitat paulùm infra m. Pelasgicum, inter aduenas & inquilinos census. At nunc quidem, vt verisimile est, e vicinis nos conspicatus accedit, salutatos excepturus. PAN. *Saluete, Mercuri, & tu Iustitia.* MERC. *Et ti*

IVST. *Et tu vtique, ô Pa Musicorum studiosissime, & saltatorum inter omnes Sa tyros agillime, Athenis au tem & bellicosissime.* PA *Quid autem rei, Mercur est? aut quæ vos huc nece sitas appulit?* MERC. *Ha tibi enarrabit omnia. Eg verò in arcem hinc, & præconium faciẽdum abe*

IVST. *Iupiter, ô Pan, demisit me, vt sortitò distribuere actiones forenses. At tibi quo pacto res habent Athen*

PA

λάρ. τὰ μὲν ὅλον, ὦ καν' ἐμὲ λαμπρά ἐστιν παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερον τῆς ἐλπίδος, καὶ ταῦτα, τηνικαῦτα τοῦτον ἀπωσάμενος τὸν ἐκ τῶν βαρβάρων. ἡμῶν δὲ δὶς ἢ τρὶς τοῦ ἔτους ἐπιόντες, ἐπιλεξάμενοι τράγον ἔνορχιν θύουσί μοι, πολλῆς τῆς κνίσσης ἀπόλουται· εἶτ' ἐσθίουσι τὰ κρέα, ποιησάμενοί με τῆς εὐφροσύνης μάρτυρα, καὶ ψιλῇ τιμήσαντες τῷ κρότῳ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχει τινά μοι ψυχαγωγίαν ὁ γέλως αὐτῶν, καὶ ἡ παιδιά. Δί. τὰ ἄλλα δή, ὦ Πάν, ἀμείνους πρὸς ἀρετὴν ἐγένοντο, ἀπὸ τῶν φιλοσόφων; Πάν. τίνας λέγεις τοὺς φιλοσόφους; ἆρ' ἐκείνους τοὺς ἰατρικῆς, τοὺς συνεσπασμένους τὸ πρόσωπον, τοὺς τὸ γένειον ὁμοίους ἐμοί, δασεῖς; Δί. καὶ μάλα. Πάν. οὐκ οἶδα ὅ, τι μὴ λέγουσιν, οὐδὲ σωίημι τὴν σοφίαν αὐτῶν· ὄρθος γὰρ ἔγωγε, καὶ

PAN. *In vniuersum quidem haudquaquam pro dignitate apud ipsos ago, sed multò deterius quàm sperâram, & hoc, cùm tantum depulerim tumultum illum à Barbaris exortum. Sed tamen bis aut ter quotannis ascendentes, segregato ad hoc hirco aliquo coleato, grauiter ac multum olente, sacrificant mihi: deinde epulantur carnes illas, me lætitiæ eius velut testem adhibentes, ac tenui quodam honorantes applausu: quanquam me nonnihil animo oblectat risus ipsorum & lusus.* IVS. *In cæteris verò, ô Pan, ecquid meliores, & ad virtutem intenti magis redditi sunt à philosophis?* PAN. *Quósnam istos dicis philosophos? num tetricos illos, ac tristes vultu, congregatos pariter multos, quòd ad mentum ac barbam attinet, non dissimiles mihi, loquaces prætereà?* IVST. *Atque admodum.* PAN. *Non sanè intelligo neque quid dicant, neque quæ sit sapientia illorum. In montibus enim versari ego soleo,*

& affe-

καὶ τὰ λεμψὰ ταῦτα ῥήματα καὶ ἀστεῖα ἐμεμάθηκα, ὦ Δίκη· πόθεν γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ σοφιστὴς ἢ φιλόσοφος; μέχρι τοῦ πλαγίου καλάμου καὶ τῆς σύριγγος ἐγὼ σοφός· τὰ δ' ἄλλα ἀπόλοιτο καὶ χορευτὴς, καὶ πολεμικὸς, καὶ δίκαιος πάλιν· ἀπό γε αὐτῶν ἀεὶ λειτουργότων, καὶ ἀρετήν τινα, καὶ ἰδέας, καὶ φύσιν, καὶ ἀσώματα δικαιούντων, ἄγνωστα ἐμοὶ, καὶ ξένα ὀνόματα. καὶ τὰ πρῶτα μὲν, ἀρχικῶς ἐναρχόμενοι τῶν πρὸς ἀλήθειαν λόγων, προϊόντες δὲ τῆς συνουσίας, ἐπιτείνουσι τὸ φθέγμα μέχρι πρὸς τὸ ἄρθιον. ὅταν ὑπὲρ διατεινόμενοι, καὶ μεγάλα λέγειν ἐθελόντων, τότε, τὸ πρόσωπον ἐρυθριᾷ, καὶ ἡ τράχηλος οἰδεῖ, καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται, ὥσπερ τῶν αὐλητῶν, ὁπόταν εἰς σφοδρὸν τὸν αὐλὸν ἐμπνεῦν βιάζωνται· διαταράττεις γε οὖν τοὺς λόγους, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπούμενον

& affectata iſta verba a
que vrbana haudquaqua
didici, Iuſtitia. Vnde en
in Arcadia ſophiſta vel ph
loſophus foret? Vſque
tranſuerſum calamum &
ſtulam doctus ego ſum: quo
ad cætera attinet, paſtor,
ſaltator, & bellator etia
ſi opus ſit. Sed tamen a
dio certè illos aſſiduè voc
ferantes, ad virtutem n
ſcio quam, & ideas, & na
turam, & incorporea qua
dam commemorantes, igno
ta mihi ac peregrina nom
na. Ac primùm quidem p
cificè exordiuntur inter
ſermones: cæterùm proc
dente aliquantum diſput
tione, intendunt vocem v
que ad tonum, ſeu modu
quem orthium vocant,
exinde cùm nimiùm diſte
duntur, atque eloqui m
gna contendunt, & faci
illis rubeſcat, & collum i
tumeſcat, & venæ extan
tiores appareant, perinde vt tibicinum ſolent, quando ang
ſtam tibiam inflare vi quadam coguntur. Conturbatis igit
ſermonibus, & eo quod à principio inſtituerant, confuſan
relict

ἐκλῖπον συγχίαντ[ες] ἀπίασιν
ἰδιορρεπάμφοι ἀπόλοιδ' οἱ
πολλοί, τὸν ἱδρῶτα ἐκ τοῦ μετ-
ώπου ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ
ἐκβομφοί. καὶ οὕτω κρα-
τῆν ἔδοξεν, ὃς ἂν μεγαλο-
φωνότατός τε αὐτῶν, καὶ θρασύ-
τατος. πολλὴ δὲ ἡ γε λεὼς
πολύς, τεθαύμασται αὐτούς,
καὶ μάλιστα, ὁπόσοις μηδὲν
ὧν ἀναγκαιότερον πρᾶγμα
χολᾶν, καὶ παρεῖναι, πρὸς
τὸ θράσος καὶ τὴν βοὴν ἐκπε-
πληγμένοις. ἐμοὶ μὲν οὖν ἔνια-
νόν τινες ἐφάνοντο ἄνδρες αὐ-
τῶν, κἀμὲ ἐπιβαλλόμενον τῇ τοῦ πο-
λὺν ὁμοιότητι. ἆρα δέ γε ἂν
ὠφελίας τι ἐνῆν τῇ βοῇ αὐτῶν,
εἴ τι ἀγαθὸν ἐκ τῶν ῥημά-
των ἐπαίνων ἀνηφύτο αὐτοῖς,
ἃ ἂν ἐπῄνων ἔχοιμι. πολλὴ δὲ
ἡ γε θέα, μηδὲν ὑποσκάμ-
μασι, τὴν ἡδονὴν διηνύσασθαι (οἷα
δὴ ἔγωγε ἐποίησα, ὡς ὁρᾷς) πολ-
λὰς αὐτῶν πολλάκις ἤδη ἐθεά-
σαμην ἤδη πρὸ δείλης ὀψίας. Δέ-
σποτα, ὦ Πάν, οὐχ ὁ Ἑρμῆς
σοι

relicto, abeunt, conuician-
tes sibi mutuò plerique, & sudorem ex fronte incuruo digito abstergentes. Atque hic demum vincere visus est, qui ipsorum maximè clamosus, aut confidentior alijs fuit. Sed tum populus iste promiscuus admiratur eos, & maximè ij, quibus alioqui necessariæ rei nihil incumbit, aut curæ est, qui tum astant confidentia atque clamore illorum excitati. Proinde mihi quidem homines quidam arrogantes ob hæc videbantur esse, atque ægrè afficiebar propter barbæ similitudinem. Vtrum autem vtile aliquid, atque in commune conducens, clamori ipsorum ineset, & num quid boni ex verbis illis enascereturipsis, dicere sanè haudquaquā possum. Quāquam si conuenit vtiq; depositio metu quod verū est proferre (nam habito veluti in specula quadā, vt vides) mul

os ipsorum sæpenumerò iam conspicatus sum circa profun-
dam vesperam. IVST. Sustine, ô Pan: annon Mercurius,

tibi

δι ὑπόθαρ ἴδοξε; Πάν. πάνυ μὲν οὖν. Ερμ. ἀκούετε λεὼς, ἀγορὰν δικῶν ἀγαθῇ δίκῃ καταστησόμεθα τὴν μίαν, ἰλαφηβολιῶνος ἑβδόμῃ ἱσταμένου, ὁπόσοι γραφὰς ἀπειλήφαμεν, ἅπαν ἐς Ἄρειον πάγον. ἵνθα ἡ Δίκη ἀφικηρόδοι τὸ δικαστήριον, καὶ αὐτὴ παρίσται τοῖς δικαζομένοις. οἱ δικασταὶ, ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων. ὁ μισθὸς, τριώβολον ἑκάστης δίκης. ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν, κατὰ λόγον τοῦ ἐγκλήματος. ὁπόσοι δ' ἀριθμοὶ γραφῶν, τοσοῦτοι καὶ ψήφοι ἀπὸ κάδου, καὶ τοῦτο ὁ Αἰακὸς ἀναταμιεύσεται. ἢν δέ τις ἄδικα δικάσασθαι οἴηται, ἐφίσιμον ἀγωνιέσθω πρὸς τὸν Δία. Πάν. βακχὰ τοῦ θορύβου, ἀληκτον, ὦ Δίκη, ἀναβήσεσθαι; ὡς δὲ μὴ σπουδῇ σιωπήσουσιν, ἐπιστήσω ἀπήλους πρὸς τὸ ἄναντες ἀπὸ τοῦ Ἀρείου πάγου; καὶ ὁ Ερμῆς δὲ ἤδη

tibi iam proclamare visū est? PAN. Admodum igitur. MERC. Audite populus: forum atque iudicium, quod felix faustúmque sit, constituemus hodie mensis Februarij die septima. Quicunque igitur actiones detulêre, in vicum Martium veniunto. Ibi Iustitia sortietur fora, atque ipsa præstò erit iudicantibus. Iudices ex vniuersis Athenienſibus dabuntur. merces, tres oboli vniuſcuiuſque cauſæ. numerus iudicum, ſecundùm æſtimationem litis. Quotquot autem relictis actionibus priuſquam iudicio experiri potuêre, facto functi ſunt, & hos Aeacus remittat. Quòd ſi verò quiſpiam iniquè iudicatum eſſe putauerit, appellationem facta denique experietur: ipſa autem prouocatio ad Iouem fiat. PAN. Papæ! quantus litis tumultus! quantum, Iuſtitia, exclamârunt. Vt autem ſeriò vndique concurrunt, trahentes ſeſe mutuò per accliue ſurſum verſus Areopagum. Ipſe autem Mercurius quoque

ἐκ

ἤδη παρεστιν. ΕΡ. ὅπως ὑμῖν μὴ ἐμοὶ τὰς δίκας ἐγκαταλείπητε ἀποκληροῦντι, καὶ δικάζειν ἦτε, ὥσπερ ὑμῖν νόμος. ἐγὼ δ', ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἀπελθὼν, συρίξομαί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ᾧ τοὺς Ἠχὼ ἔφθαι ἐπιμυρτομένη. ἀκροάσεων δ', καὶ λόγων τῶν δικανικῶν ἄλις ἔχοιμι, ὀσημέραι τὸν Ἄρειον πάγον δικαζομένων ἀκούων τι. ΕΡΜ. ἄγε, ὦ Δίκη, πρόσκαλοῦμαι. ΔΙΚ. οὗ λέγεις. ἀθρόοι γοῦν, ὡς ὁρᾷς, προσίασι θορυβούμενοι, ὥσπερ οἱ σφῆκες περιβομβούμενοι τοὺς ἄκρους. ΑΘ. ἁλῴημι, ὦ κατάρατε. ΑΜ. συκοφάντας. ΑΜ. λώβας ποτὲ ἤδη τοὺς δίκας. ΑΜ. ἐξελέγξω σε, λαβὲ ἀργασμένον. ΑΜ. ἐμοὶ πρῶτον ἀκροῶ. ΑΜ. ἕπου μιαρὲ πρὸς τὸ δικαστήριον. ΑΜ. μὴ πνίγε με. ΔΙ. οἶσθα, ὦ θράσος, ὦ Ἑρμῆ, τὰς μὲν ἄλλας δίκας εἰς τοὺς αὖθις ὑπερβαλώμεθα· σύμπροσ δὲ πληρῶμεν τὰς τοιαύτας

iam adest. Quapropter vos quidem actionibus & iudicijs operam date, sortimini & disceptate pro eo atque legitimum vobis est: ego verò ad spelunca hinc digressus, fistula canam carmen aliquod amatorium, [n] quo Echo soleo probris incessere. Cæterùm auscultationum et orationū iudicialium abundè habeo, quotidiè contendentes ac litigantes in Areopago audiens. MERC. Age Iustitia, aduocemus istos. IVST. Rectè dicis. Conferti siquidem, vt vides, accedunt tumultuantes, & perinde vt vespæ circumstrepentes verticem. ATHEN. Cepi te, ô scelestè. ALIVS: Sycophantam agis. ALI. Dabis tandem iam pœnas. ALIVS: Conuincā te, quòd grauia atque indigna perpetraris. ALI. Mihi primo sortire. ALIVS: Sequere, scelestè, ad Iudicem. ALI. Ne suffoca me. IVST. Scis quid faciamus, Mercuri? Cæteras quidem lites in crastinum reijciamus: hodie autem eas tantùm sortiamur, quæcunque ab ar-

τοιαύτας, ἀπόσων τίχνων, ἢ βίων, ἢ ἐπιτηδευμάτων πρὸς ἄνθρωπας ἐσὶν ἐπηγγελμένα, καί μοι ταύτας ἀνάδ@ τὸν γραφῶν. Ερμ. μίαν μὲν κατὰ τὴν Ακαδημίας, ὑπὲρ Πολέμωνος, ἀνθρακοδιωμῦ. Δίκ. ἐπὶ μὲν μιᾶς ἐγώ@. Ερμ. ἡ δὲ κατὰ τῆς ἡδονῆς, ἀδικίας, ὅτι τὸν ἐραστὴν αὐτῆς Διονύσιον ἀπέσπασεν. Δίκ. οὐχὶ ἱκανοί. Ερμ. καὶ Αεσίππου Τρυφὴ πρὸς Αρετήν. Δίκ. οὐκοῦν καὶ τούτοις δικασάτω@ν. Ερ. ἀμφοτεραμοιβικὴ, ἀσεμῦ Διογένους. Δίκ. τρεῖς ἀκριβῶν μόνους. Ερ. ἡ γραφικὴ κατὰ Πύρρωνο@ λεκοπλοκίου. Δίκ. ἰσονίκα κεκίνηκε@ν. Ερμ. βούλει τοίνυν ἀκριβῶμεν, ὦ Δίκη, τὰς δίκας, τὰς πρώτας, τὰς ἀπογραφομένας κατὰ ζῦν ἕκαστον@; Δίκ. τὰς παλαιὰς πρότερον διελύσωμεν· αὗται δὲ ὡς ὕστερον διδικάσονται. Ερμ. καὶ μὲν ὅμοιά γε καὶ αὗται, καὶ τὸ ἔγκλημα, ἐὰν μὴ σταρὸν ἀπὸ

ab artibus, aut vitiis, aut sci
tijs contra homines promul
gatæ sunt. Ac mihi has i
medium profer actiones.
MERC. Ebrietas cum
Academiam pro Polemo
plagij. IVST. Sortire fu
ptem. MERC. Stoa cont
Voluptatem, iniuriarũ, quò
amatorem ipsius Dionysii
seductum ab ipsa abstrax
rit. IVST. Quinque suffi
cient. MERC. Pro Aristi
po, Mollicies contra Virtu
tem. IVST. Etiam his qui
que iudicent. MERC. Me
saria contra Diogenem, fi
gæ. IVST. Tres sortire fu
los. MERC. Pictoria co
tra Pyrrhonem, vt deserto
rem. IVST. Nouem cogni
scant. MERC. Vis
& has sortiamur Iustiti
duas videlicet istas pau
antè, nosti, contra Rhet
rem institutas atque del
tas? IVST. Antiquiores i
las priùs decidamus, hæc a
tem postea continuò disc
putabũtur. MER. Atqui similes etiam istæ superioribus sun
& id quod intenditur, etiam si recens ac nouũ, affine tam
il

μὰ τὸν ἀφανίσαντα τοῖς θεοῖς τοὺς κολοκυνθοκεφάλους, οὐκ ἐν δίκαις δικαζῶν ἄξιον. Δι. ἔοικας, ὦ Ἑρμῆ, χαριζόμενος τῷ Λύσιππῳ ἀποκληρῶσαι δ' ὅμως, ὦ Ἑρμῆ, πλὴν ἐκ τούτων μόνων· ἱκανὰ γὰρ ἂν καὶ ἀποκληρωθέντα. λέγε τὰς γραφάς. Ερ. ῥητορικὴ, λοιδορίας τοῦ Σύρου, λοιδόρου καὶ τῶν αὐτῶν ὕβρεως. Δι. τίς δ' οὗτός ἐστιν; οὐ γὰρ ἐγγέγραπται τοὔνομα. Ερ. οὗτος ἀποκλήρου τοῦ ῥήτορος τοῦ Σύρου· καίτοι γε οὐδὲν κωλύει ἄνευ τοῦ ὀνόματος. Δι. ἰοὺ, καὶ τὰς ἀφορείας ἤδη ἀβλώπιδι ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἀποκληρώσομεν, ἃς ἐκεῖνον τὸν Εὐφραταῖον καλῶς ἔχει λαχεῖν δικαζόμενον, πολὺ ἀποκλήρου κρείττονα τοὺς αὐτοὺς ἑκατέρᾳ τῶν δικῶν. Ερ. εὖγε, ὦ Δίκη, φάθι, μὴ πολὺν ἀναλίσκεσθαι τὸ δικαστικόν. Δι. οἱ πρῶτοι καθίσαντες ἐπὶ Ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ μίθῃ· οὐ δεῖ τὸ ὕδωρ ἔγχεαι. κατέρα δὲ οὐ

illis est, de quibus modò sortiti sumus: quare inter ea disceptari quoque dignum est. IVS. *Videris, Mercuri, indulgere nonnihil petitioni. Sed tamen sortiamur, si tibi videtur: veruntamen duas has solas. Sufficiunt enim hæ de quibus sortiti iam sumus. Cedò ipsas actiones.* ME. *Rhetorica contra Syrum, malæ tractationis. Dialogus contra eundem contumeliæ.* IV. *Quis autem Syrus iste est? Neque enim nomen adscriptum est.* MER. *Ita sortire: contra Rhetorē Syrum. Nihil enim vetabit etiam absq; nomine proprio.* IV. *Ecce externas quoq; iam & peregrinas Athenis in Areopago sortiamur, quas rectiùs fuerat vltra Euphratem disceptatas fuisse. Veruntamen sortire vndecim, eosdemq; vtriq; liti.* MER. *Eia Iustitia, parce nimiùm adeò exhaurire fiscum tot mercede iudicum.* IVS. *Primi considento Academiæ &*

Ebrietati iudicaturi. Tu verò aquam infunde. Prior autem

σύ λιχνὶ ὦ μέθη, τί σιχᾷς, καὶ δλαυκῶπι; μάθε, ὦ Ἑρμῆ, πρόσαθόν. Ἑρ. ἀλλὰ μά, φησί, τὸν ἀγῶνα ἅπαν, ὑπὸ τοῦ ἀκράτου τὴν γλῶτταν πεπηδηκυῖαν μὴ καὶ γέλωτα ὄφλω ἐν τῷ δικαστηρίῳ, μόγις κἀγὼ ἴσχω, ὡς ὁρᾷς. Δί. ἀκουέτω συνήγορον ἀναβιβασάτω τῶν δλιγῶν τούτων τινά· πολλοὶ γάρ, οἶμαι, ἐπὶ τριωβόλῳ δραχμῇ ναὶ ἕτοιμοι. Ἑρ. ἀλλ' οὐδεὶς ἐθελήσαι γε ὦ φαυλότατε συναγορεῦσαι μέθῃ, πλὴν ἴσως ἑνὸς μονάγριος ταῦτα ἴσως ἀξιοῦ. Δί. τὰ ποῖα; Ἑρ. Ἀκαδημία ἀεὶ πρὸς ἀμφότερα παρασκευασαμένη τοὺς λόγους, καὶ ἔστ' ἂν δοκῇ, τἀναντία λαλῆσαι δύναιτο λέγειν. αὕτη τοίνυν φησίν, ὑπὲρ ἐμοῦ πρότερα εἰπάτω, εἶτα ὕστερον ὑπὲρ ἑαυτῆς ἐρᾷ. Δί. καλὰ μὲν ταῦτα· ἀλλὰ σὺ μὲν ἄπιθι, ὦ Ἀκαδημία τὸν λόγον ἐκτρέχων, ἐπὰν δι' ἡμέρας. Α. ἐκεῖσε, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρότερον τὰ ὑπὲρ τῆς μέθης·

dic tu Ebrietas. Quid ta
ces & nutas? Audi, Mer
curi; accedens. MER. No
possum, inquit, certame
hoc perorare, lingua mi
hi præmero impedita atqu
illigata, ne etiam risui m
exponam in iudicio. Aegr
autem, vt vides, consti
quoque. IVST. Proinde pa
tronum adducat ex vehe
mentibus ac grauibus istis a
liquem. Sunt enim multi qu
vel trioboli gratia disrum
pi parati sunt. MER. A
nemo certè volet manife
stè patrocinari Ebrietati
Verum æqua via hæc po
stulare videtur. IVST
Quænam? MER. Aca
demia hæc semper in vtra
que parata atque instruct
est orationem, idq; etiam e
xercet sese, vt contraria pro
bè possit dicere. Ea igitu
inquit, pro me prior dica
atq; ita deinceps pro se ipf
verba faciat. IVST. Nou
quidem hæc. Sed dic tam
Academia orationem vtramque, quandoquidem hoc ti
facile est. ACA. Audite, viri iudices, priore loco il

qu

λιθης· ἱκάνης γὰρ τό γε νεῶ ῥῆμα. ἀδίκημα δὲ ἡ ἀβελία τὰ μέγιστα ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐμοῦ ἀνθρώπου, ὃ μόνον εἶχεν ἀγαθὸν, καὶ φίλον αὐτῇ, μάλιστα ἐπιτήδειον, ὃν προσέταττεν, οἰόμενον, ἀσφαλῶς τὸν Πολέμωνα ἐκεῖνον· ὃς μὲν ἡμέραν ἐκώμαζε μετὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης, ψαλτρίαν ἔχων, καὶ μαλακίᾳ καὶ ἁβρότητι φερόμενος, εἰς ἐσπέραν μεθύων ἀεί, καὶ μεταπαλῶν, καὶ πρὸς μεταπαλοῦντας τοῖς στεφανοις ἐλιλυθισμένος. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μάρτυρες Ἀθηναῖοι ἅπαντες, οἳ μηδέπω πώποτε νήφοντα Πολέμωνα εἶδον. ἐπὰν δ' ὁ μακαρίτης ἐπὶ τὰς τῆς Ἀκαδημίας θύρας ἐκώμασεν, ὥσπερ ἐπὶ πάντας ἐώθει, ἀνθρακοδικῶν αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μέθης ἁρπάσας μετὰ βίας, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀγαγὼν, ὑδροποτῆσαί τε κατηνάγκασε, καὶ νήφειν μεταδιδάξαι, καὶ τοὺς στεφάνους ἀφεῖσθαι, καὶ λιτὸν πλοκὴν

quæ pro Ebrietate afferuntur. Illium enim est id quod nunc dicitur. Iniuria affecta est misera; vt cùm maximè, à me Academia, mancipio quod solum habebat beneuolum ac fidéle, quòdque nihil turpe eorum quæ ipsa imperasset putabat, spoliata, Polemone illo inquam: qui interdiu cum lasciuia ac petulantia per medium forum ferebatur, psaltriam secum habens, & cantu perstrepens, à summo mane ad vesperam vsque ebrius semper, & crapulæ indulgens, capútque corollis ac floribus implicatum gerens. Atque hæc quòd vera sint, testes sunt Athenienses vniuersi, qui ne vnquam quidem Polemonem sobrium vidérunt. Postquam autem infelix ille ad fores Academiæ quoque comessabundus & per lasciuiam illudens accessisset, perinde vt ad omnes solebat: mancipatum illum, atq; è manibus Ebrietatis vi ereptum, & ad se adductum, aquam bibere, ac sobrium esse docuit, corollasq; capiti

γαρ καταπίμπλον, ῥαμδ-
τια σκολιὰ καὶ λυσιωδὰ, καὶ
κωμῳδοῦντα ἀνάμιστα
ἠπιάλωσφ. ὥστι ἀντὶ τοῦ
τίος ἐπανθοιῶτ ἀὐλῶ ἐ-
ρυθήματ ὠχρὸς, ἄθλι, καὶ
ῥικνὸς τὸ σῶμα γιγνόμε-
τα. καὶ τὰς ἡδὰς ἀφαδῶς
ἐκμαθὼν, ἄσιτ ἐνίοτι,
καὶ διψαλέ ἐς μέσον ἡ-
μέρας, καθηται ληρῶν, ὁ-
ποῖα πολλὰ ἡ Ακαδημία ἐγὼ
ληρεῖν διδάσκω. τὸ δ μίγι-
στον, ὅτι καὶ λοιδορεῖται τῇ μέ-
θῃ, κἄς ἐμοῦ ἐπῄθὰς, καὶ
μυρία κακὰ διέξασι περὶ
αὐτ. ἄρηται σχεδὸν τὰ ὑπ
ἐπὶ τῆς μέθης ἅπα καὶ ὑπὲρ
ἐμαυτῆς ἐρῶ, καὶ τὰ ἐκ
τούτου ἐμοὶ ῥηθησεται. Δί. τί
οὖν κἄς ταῦτα ἐρεῖ; πολλὴ
ἀπ' ἐγχεῖ τὸ ἴδον ἐν ᾧ μέρῃ.
Ακα. οὐτωσὶ μὲν ἀκοῦσαι
πάνυ ἄδικα, ὦ ἄνδρες δι-
καστα, ἃ συνήγορ ἔρηκε
ὑπὲρ τῆς μέθης· ἃ δὲ ἐμ-
μοῦ μετ' ἀνοίας ἀκούσετε,
ἄσι-

detractas discerpsit. Ac quo
ties bibendum atq; accum
bendum fuerat, verba qua
dam perplexa ac misera, &
multa curiositate referta
illi tradidit. Quare pro e
qui antea efflorescebat i
illo, rubore, pallidus mise
& incuruus corpore facti
est, & cantilenis illis vniuer
sis obliuioni mandatis, sin
cibo interdum & sitibun
dus ad mediã vsq; vesperã
sedet, nugãdo videlicet qua
lia multa Academia ego nu
gari doceo. Quod autẽ ma
ximum est, etiã conuiciatu
Ebrietati, à me eò inductu
& innumera quædam ma
la de ea commemorat. Di
cta fermè sunt quæ pro E
brietate adduci possunt
Iam verò & pro me ipse
verba faciam: & exind
peroratum à me esto. IVS
Quid igitur ad hæc re
spondebit? Veruntame
infunde & huic parem vi
cissim. ACA. At hoc quidem pacto auditu admodum pro
babilia videntur, viri Iudices, quæ à patrono pro Ebrieta
dicta sunt. Quòd si autem & me eadem benevolentia audi
tis, in

ἔτυχεν, ὡς οὐδὲν ἀνιὼν ἀδικηκώς. τὸν γὰρ Πολέμωνα τοῦτον, ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην ἔναι, πονηρόν τε οὐ φαύλως, οὐδὲ λίαν τῶν μέτριον, ἀπ' οἰκείου ἐμοὶ, καὶ τῆς φύσεως ὅμοιον προσφερῆ ὄντα, σωφρονιζομένης τῆς ἡδονῆς· ἅτε αὐτῇ τὰ πολλὰ ξυνυπουργοῦντα, διέφθειρεν ἄθλιον, τοῖς λήμοις, τοῖς τε τῶν ἑταίρων πρασσοῦσα ἡδονῆς, ὡς μηδὲ μικρὸν αὐτῶν τῆς αἰδοῦς ὑπολείπεσθαι, καὶ ἄχρι νῦν ἐμοὶ ἑαυτῆς λέγειν μικρὸν ἔμπροσθεν ᾤετο, νῦν ἐμοῦ ἀρχὴν ποιεῖσθαι. πρώτιστα γὲ ἴσως ὁ ἄθλιος ἐστεφανωμένος, λιπαινόμενος, ἐκ τῆς ἀγορᾶς μέσης διατρεχόμενος, οὐδὲ ποτὲ νήφων, μαινόμενον ἐπὶ πάντας, ὕβεως τοῦ κραιπάλου, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ γέλωτος τοῖς ξένοις. ἐπεὶ μοί τις παρ' ἐμὲ ἥκων, ἐγὼ μὲν ἔτυχον, ὥσπερ

tis, intelligetis sanè quòd nulla ipsam iniuria affeci. Nam Polemonem hunc, quem seruum illa suum esse ait, natum haudquaquam seruiliter, neque ita vt ebrietatem referret, sed familiarem mihi, & natura similem, præreptum adolescentem adhuc atque tenerum existentem, adiuuante ad hoc Voluptate, quæ illi in plerisque mutuam operam præstat, corrupit miserum, lasciuis comessationibus & meretricibus quasi in deditionem tradendo: ita vt ne paululùm quidem verecundiæ in eo remaneret. Atque ea quidem quæ illa pro se paulò antè dici putabat, pro me dicta esse existimate. Circumibat enim miser ille à primo statim mane coronatus, ac crapula perditus, per medium forum, sonantibus vndique circum

ipsum tibijs, minquam sobrius, lasciuus ac petulans in omnes, dedecus, & contumelia maiorum, & præterea ciuitatis totius, ludibrium autem peregrinorum ac hospitum. Posteaquam autem ad me venit, ego quidem sorte quadam,

ὥσπερ ἔθος αὐτῷ, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν, πρὸς τοὺς παρόντας τῶν ἑταίρων, λόγους τινὰς περὶ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης διεξιόντα. ὁ δὲ μετὰ τοῦ αὐλοῦ καὶ τῶν στεφάνων ἐπῆσεν, τὰ μὲν πρῶτα βόα, καὶ συγχεῖν ἡμῶν ἐπειρᾶτο τὴν συνουσίαν, ἐπιτρέπειν τῇ βοῇ. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἦν ἡμᾶς ἐπιφροντίζοντας αὐτοῦ, κατ' ὀλίγον (οὐ γὰρ τέλεον ἦν διάβροχος τῷ μέθῃ) ἀνίνητος πρὸς τοὺς λόγους, καὶ ἀφεὶς τὰ τῶν στεφάνων, καὶ τὴν αὐλητρίδα καταισθόμενος, καὶ ἐπὶ τὴν πορφυρίδα ἀσχημίζετο. καὶ ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀνιγερόμενος, ἑαυτόν τε ἐθεᾶτο διὰ πάσης ἰόντα, καὶ τοῦ παλαιοῦ βίου κατεγίνωσκεν. καὶ τὸ μὲν ῥυθμικὸν, τὸ ἐκ τῆς μέθης, ἀπῄει, καὶ ἡ φανίζησις, ἐρυθρία δὲ κατ' αὐτοῦ τῶν πραγμάτων. καὶ τέλος ἀσχάλλων, ὥσπερ ἔχω, ἀνελόμενος παρ' ἐμὲ, ἔτι ἐπὶ καλλιφώνου,

vt conſueui facere, patentibus foribus ad amicos qui tum præſentes erant, ſermones quoſdam de virtute atque modeſtia faciebam. Ille verò cum tibia & coronis aſtans, principiò quidem vociferabatur, ac perturbare nos tentabat, conuerſationem noſtram clamore ſuo interturbando. At poſtquam nos nullam illius rationem habebamus, paulatim (neque enim omnino aut extremè vino madefactus erat) reſipiſcere cœpit ad ſermones, & ſimul auferebat coronas, & tibicinam compeſcebat, & ob purpuram erubeſcebat: ac veluti è profundo ſomno experrectus, cùm ſeipſum aſpiciebat, quo pacto ornatus atque affectus eſſet, tum vitam ſuperiorem & anteactam damnabat. Et rubor quidem ille ex temulentia contractus defloreſcebat, euaneſcebátque: ipſe autem præ pudore eorum quæ fecerat, erubeſcebat. Poſtremò ab illa aufugiens, ita vt erat, ad me tranſiit, neque vocanti

me

οὗτος, οὐκ διαφθαρήσεται, ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενος, ἀλλ' ἐκὼν, αὐτὸς ἐμαυτῷ ταῦτα ἥκειν καταμανθάνων. καί μοι ἤδη καὶ τοῦτον ἄγε πρὸς ἐμὲ, ὅπως καταμάθητε, ὁποῖος πρὸς ἐμὲ διακείμενος ἥκει. τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὑπολαβόντες γνησίως ἔχοντα, καὶ μήτε φορτικὸν ἀφιέναι, μήτε ἰσχνὸν ὑπὸ τῆς ἀκράτου διωκόμενον, οὐκ ἐρυθριῶντα, οὐκ ἀνυβρίστως, καὶ ἀντὶ ἀνδραποδώδους, κόσμιον ἄνδρα, καὶ σώφρονα, καὶ νοῦν ἄξιον τῶν Ἑλλήνων ἀπέδειξα. καὶ μοι αὐτός τι χάριν οἶδεν ἐπὶ τούτοις, καὶ οἱ προσήκοντες ὑπὲρ αὐτοῦ. ἄρκεσα. ὑμεῖς δ' ἤδη σκοπεῖτε, πότερα ὑμῖν ἄμεινον ἦν αὐτὸν σωθῆναι. Ερ. ἄγε δὴ, μὴ μέλλετε, ψηφοφορεῖτε, ἀνάστατοι. καὶ ἅπας γὰρ δικάζων. Δι. πάσας ἡ Ἀκαδημία κρατεῖ, πλὴν μιᾶς. Ερ. πρόδοξον οὐδὲν, ἄνδρά τινα καὶ τῇ μέθῃ τιθέμενον, καθίστε, οἱ τῇ Στοᾷ πρὸς τὴν ἡδονὴν λαχόντες, ὑπὲρ τοῦ

me, neq; cogente, perinde vt illa de me ait, sed vltrò ac volens, meliora hæc nostra esse credens. Ac mihi iam ipsum huc aduoca, vt cognoscatis quo pacto à me immutatus atq; affectus sit. Hunc ego, viri Iudices, ad me receptum, ridiculè omnino sese gerentem, & neque vocem edere, neq; consistere præ mero valentem, conuerti, ac sobrium reddidi, & ex vili mancipio virum modestum ac temperantem, precióque dignum Græcis effeci. Et mihi nunc ipse gratiam pro ea re habet, & propinqui eius pro ipso. Dixi. Vos autem iam spectate, Iudices. vtri nostrum satius fuerit illum cõuersari. MER. Agite itaq; ne cunctemini, ferte sententiam, atq; inde exurgite: nam & cæteros iudicare oportet. IVST. Omnibus calculis superat Academia, excepto vno. MER. Nihil nouum aut mirum, si quis sit qui & pro Ebrietate ferat. Sedete nunc vos, qui Stoæ contra Voluptatem sortitò electi estis,

ζῦν ἱματίῳ διακοσμῆσαι. ἐγκέχυται τὸ ὕδωρ. ἐκλέλαμπρυσμένη, καὶ τὰ ποικίλματα, οὐκ ἄδηλα λέγει. ΣΤΟΑ. οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς πρὸς ὑμᾶς μοι τὴν ἀντίδικον, ὁ λόγος ἔσται· ἀλλά μοι ὑμῶν τὰς γνώμας ὁρῶ, πρὸς μὲν ἐκείνην ἀφορώσας, καὶ μαλιττομένας πρὸς αὐτὴν, ἐμοῦ δὲ καταφρονούσας, ὅτι ἐν χρῷ κέκαρμαι, καὶ ἀρρενωπὸν βλέπω, καὶ σκυθρωπὸν λοιπόν. ὅμως δ', ἢν ἐθελήσητε ἀκοῦσαί μου λεγούσης, θαρρῶ πολὺ δικαιότερα ταύτης ἐρεῖν· ἴσως γάρ τι καὶ τὸ πρὸν ἦν πλημμελὲς ὄνομα, ὅτι οὕτως ἐπαισθητῶς ἐσκευασμένῃ τῷ ἐπαγωγῷ ὄψεως, ἐφαίνετο ἐμοὶ, ἄνδρα τότε σώφρονα, τὸν Διονύσιον φανεῖσθαι πρὸς ἐκείνην ψελίσασαν, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς ἐμοῦ δίκην ἐδίκασεν, τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ μέθῃ, ἀδίκως τὴν πρόνοιαν δίκην ἐσιν. ἐξιστᾶσιν γὰρ ἐν

ad iudicium de amatore ferendum. Infusa est aqua. Heus picturata, ac varicoloribus induta, tu iam dic. STOA. *Haud equidem ignoro, viri iudices, quàm contra formosam aduersariam oratio habenda mihi sit. sed & vestrûm pleroſque video ad illam quidem aspicere, & eidem arridere, me verò contemnere, quòd videlicet ad cutem vsque tonsa sum, & virile quiddam obtueor, tetricáque ac triſtis appareo. Sed tamen si me dicentem audire volueritis, confido equidē multò iuſtiora, quàm hæc, dicturam me esse. Nam hoc ipsum illud est quod in præsentia accuſo, quòd ita meretricio modo exornata, aſpectus illecebris amatorem meum virum tunc modeſtū ac temperantē, Dionyſium videlicet, fraude circūuentū, ad seſe auulſum hinc abſtraxit. Et quam præcedentes illi cauſam iudicauerunt inter Academiam & Ebrietatem, quaſi quædā ſoror præſentis cauſæ eſt. Examinabitis enim*

ἐμὲ δ' παρόντι πότερα χοίρων δίκην, γαυρούτας διάτω, διδομένους δὲ ξύμ, μηδὲν μεγαλόφρον ἐπινοοῦντας, ἢ ἐμ διατέρῳ τὸ καλὸς ἔχον-τ' ἡγησαμένους τὸ τερπνὸν ἐλευθέρους ἐλευθέρως φιλοσοφᾶν, μήτε τὸ ἀλγεινὸν, ὡς ἄμαχον δεδιότας, μήτε τὸ ἡδὺ ἀνθρακοδοκῶν θαρρυμένους, καὶ τὴν ἐπιμελειαν ζητοῦντας ἐν ᾧ μέλιτι καὶ τοῖς ἰσχάσι; τοιαῦτα γὰρ αὐτῆ διλήματα ζῶις ἀνοήτοις προτείνουσα, καὶ μορμολυττομένη ὡς τέκνα, προσάγεται αὐτῶν τοὺς πολλοὺς, ἐν οἷς καὶ τὸν δείλαιον ἐκεῖνον ἀφηνιάσαι ἡμῶν πεποίηκε, νοσοῦντα τηρεῖσθαι· ὃν γὰρ ὑγιαίνοντ' ποτὲ προσήκατο τοῖς παρὰ ταύτης λόγοις. καίτοι τί ἂν ἐγὼ ἀγανακτοίην καθ' αὐτῆς, ὅτι μηδὲ τῶν ἐμῶν φείδεται, ἀλλὰ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν δεδιάναι, ὥστε ἂ σωφρονεῖτε, καὶ ἀσυβείας ἂν δίκην

enim in præsentia, vtrũ porcorum more in terram deiectos viuere nos deceat, voluptati indulgentes, neq; quicquam generosum in animo cogitantes: an verò posteriore loco, eo quod est delectabile, posito, prælata honestate, liberos liberè philosophari, neq; dolorẽ vt ignauũ quiddam pertimescentes: neque id quod dulce est, mancipiorum more sectantes, felicitatemq; in melle & cariis quærentes. Huiusmodi enim illectamenta hæc stultitis obijciens, & labore ceu quadam larua perterrefaciens, plerosque ipsorum ad se illectos adducit, inter quos & miserum illum velut excussa iugo à nobis secedere fecit, cùm ægrotantem tacitè obseruasset. Neque enim rectè valentem ac sanum oratione sua vnquam facilè adduxisset. Quanquam quid ego adeò aduersus illam indignata sim, quando ne ipsis quidem diis parcere soleat, sed administrationẽ ac prouidentiã illorũ calumnietur? Quare si rectè sapitis, Iudices, etiam impietatis

ἀκήκοα λόγοις παρ' αὐτῆς. ἔπαινον δ' ἔγωγε, ὡς ἐμὲ αὐτὴ παρεσκευάσθαι ποιήσασθαι τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν Ἐπίκουρον ἀναβιβάσασθαι σωτῆρα ἀγαθὸν ὄντα, ὅτου ἐνδεήσει τῶν ἀπαντησόντων. πλὴν ἀλλὰ ἐκεῖνά γε αὐτὴν ἐρωτᾶτε, οἵους ἄρ' οἴεται γεγενῆσθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν ἡμέτερον Θησέα, ἀπαθῆ τῆς ἡδονῆς, ἵνα μὴ τοὺς πόνους· οὐδὲν γὰρ ἂν ἐκώλυεν μεθ' ἡδονῆς ταῦτα πονησάντων. ταῦτα ἔπαιον, ὦ πάντες οἱ μακροῖς τῶν λόγων χαίρουσι· διὰ γὰρ βραχέων ἀπηλλάγην. εἰ δέ μοι σωτηρίαν μόνην, τάχιστ' ἂν γνοίητε τὸ μηδὲν ὄφελος. πλὴν ἀλλὰ ὑμᾶς γε τῶν ὅρκων μνημονεύσαντας, ψηφίσασθαι λοιπὸν τὰ δίκαια, μὴ πιστεύσαντας Ἐπικούρῳ, λίαν ὀλίγον εἰ μηδὲν ἐπιστρέφει τῶν παρ' ἡμῖν γιγνομένων τοὺς θεούς. Βρ. μετάσχοι. ὁ Ἐπίκουρος ὑπὲρ τῆς ἡδονῆς λέγει.

Epi-

pœnas de ipsa sumetis. Porrò audiui equidem quòd neque orationem ipsa habere parata sit, sed Epicurum sibi stum patronum pro se hanc adductura. Adeò scilicet illudit etiam ipsi iudicio. Verumtamen illa certè ipsam interrogate, qualem nam putet fuisse Herculem, ac Theseum nostrum, num etiam illi indulgentes voluptati, laborem euitârint. Nihil enim prohiberet quominus plena iniustitiæ terra foret, si illi laborem non sustinuissent. Atque hæc dixi, vt quæ non admodum longis orationibus delectari soleam. Quod si vtique voluerit & parumper respondere mihi interrogata, celerrimè cognoscetur quòd nulla sit. Verumtamen vos certè iurisiurandi memores, decernite iam quæ iusta ac pia sunt, haudquaquam Epicuro fidem adhibentes, qui deos dicit nihil eorum quæ apud nos geruntur, attendere. MERCV. Transi hinc. Heus Epicure, pro Voluptate dixito.

EPIC.

Ἐπὶ δὲ μακρὰ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. δεῖ γὰρ ἐκ πολλῶν μοι τῶν λόγων, ἀλλ' ἃ μὴ ἐπῳδαῖς τισιν, ἢ φαρμάκοις, ὧν φησιν ἐρασθὶς ἑαυτὸν ὁ Στωϊκὸς τὸν Διονύσιον ἀναγκάσαι ταύτης μὴ ἀπαλλαγῆναι, πρὸς ἑαυτὸν δὲ βλέπειν καὶ ἡδονὴ, φαρμακὶς ἂν ἀκότως εἶδος, καὶ ἀδικεῖν ἐπιχειρῶ, ἐπὶ τὰς ἀπορίας ἐρασὰς μαγγανεύουσα. ἃ δέ τις ἐλεύθερος ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει, μὴ ἀπαγορευόντων τῶν νόμων, τλὺς παρὰ ταύτης ἀηδίαν μυσαχθεὶς, καὶ λύπῃ φησὶ διαφέρεσθαι τῶν πόνων, τλὺς εὐδαιμονίαν παραλιπεῖν θαι, λῆρον οἰηθεὶς, ζοὺς μὴ ἀγαύους ἐκείνους λόγους, καὶ ταπεινοῖς ὁμοίους, ἀπέφυγε, πρὸς δὲ τλὺ ἡδονλὺ ἄσμενος ὑπεδράπετο. ὥσπερ διαμά τινα ἐκρῆξας, τὰς τῶν λόγων πλεκτάνας, ἀνθρώπινα καὶ οὐ βλακικὰ φρονήσας, καὶ τὸν μὴ πόνον, ὅπερ

EPIC. *Haud quaquam prolixiùs apud vos, viri Iudices, dicam. Nam multis verbis ne opus quidem mihi est. Verùm si incantationibus aut medicamentis quibusdam Voluptas eum quem Stoa hæc amatorem suum ait, Dionysium videlicet, coëgit ab hac quidem abstinere, ad se autem conuertere sese, venefica meritò visa est, & iniuriam fecisse huic coarguitur, tanquam contra alienos amatores præstigias ac dolos machinata. At si quis liber, in ciuitate libera, legibus non vetantibus, molestiam atque acerbitatem quæ ab hac proficiscitur, perosus, & felicitate quam quasi caput laborum inde prouenire aiunt, pro nugis ac nihilo habita, obliquos & incuruos huius sermones, labyrinthisq; similes reliquit, ad Voluptatem autem lubens transfugit, verborum istorum retijs tanquam vinculis quibusdam abiectũ haudquaquam stolida, sed humana sapiens, laboréq; ipsum,*

ἀνὴρ δὲ, νοσηρὸν, ἢ λεῖον καὶ ἡδονὴν ἀγόμενος, ἀρετὴν ἐκείνην ἐκβάλλειν ἐμέλλεν, ὥσπερ ἐκ ναυαγίου τινὰ μιμησόμενον πεσόντα, καὶ γαλήνης ἐπιθυμοῦντα, σωσόμενον ἐπὶ μικρὰν ἐς τὸν πόνον, καὶ ἱκέτην τὸν ἄθλιον παρίχειν τῆς ἀπορίας, καὶ ταῦτα, ὥσπερ οἰκέτην, ἐπὶ τὸν τῆς ἡδονῆς βωμὸν, ἐπὶ καλὴν ἡδονὴν ἐκπεσόντα, ἵνα καλὴν πολυθρύλητον ἀρετὴν λιταδὴ, ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἰόντι πολλῷ ἀνιαρὸν, ἴδῃ, εἶτα δὲ ὃς πονήσας τὸν βίον, εὐδαιμονήσῃ μετὰ τὸν βίον. καί τι τὶς ἂν εἴποι δικαιότερον ἢ δόξειεν ἂν ἐκεῖνον, ὃς καὶ τὰ παρὰ τῆς Στοᾶς ἐκεῖνος, ἃ καί τις ἄν, καὶ μόνον πως τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἡγήσατο ἄν, μεταμαθὼν ὡς καλὸν ὁ πόνος ἐστὶν, τὸ βέλτιον ἐξ ἀμφοῖν ἀποκρίνας, εἶτα; ἰδρὼς γὲ οἶμαι, τοὺς περὶ

ipsum, id quod est, malum, Voluptatem autem suavem ducens: excluderéne eum decebat quasi ex quodam naufragio ad portum enatantem, & serenitatis cupientem, præcipiti capite in laborem impellendo, & ceu deditîtium, inopiæ atque egestati miserum illum tradendo, idq; cùm ille supplicis instar ad Voluptatem tanquam ad misericordiæ aram aliquam confugeret? Nimirum, vt passim ac multis iactatam illam virtutem, cum multo sudore in arduum progressus aspiciat; atque exinde per omnem ætatem laboribus exercitatus, demum post vitam peractam felix atque beatus fiat. Atqui quis quæso iudex iustior in hac causa fuerit, quàm ipse ille qui & ea in quibus Stoa versatur, cognouit vt quisquam alius: & cùm antea solam illud quod honestum est, bonum putaret esse, postea quantum malum foret labor, cognito, id quod melius ex vtroque probauit esse, delegit? Videbat enim, opinor, eos qui de tole-

περὶ τῶν καρτερῶν, καὶ ἀνιχνεύοντας πόνους, ποθὰ διηγεῖσθαι· τὴν δὲ ἀπονίαν τρυφὴν καλοῦσι· καὶ μέχρι τούτου γυμνάζουσι, οἷον αἰσχυνόμενοι τὰς τῆς ἡδονῆς νόμους βιοῦντας, ἀνεπαισχύντως δὲ, ἐὰν φανερῶν τινα χαλῶντα τῶν τόνων, καὶ προσαναδιδόντα τὸ δόγμα, μικρὸν ὑποστάντες ἀθλίως τὸ τοῦ Ταντάλου, καὶ λύπας ἀμηχάνους, καὶ ἀσφαλῶς παρανομήσειν ἐλπίσωσι, χανδὸν ἐμπιμπλάμενοι τῆς ἡδονῆς. ἐγοιῶ τις αὐτοῖς τὸν τοῦ Γύγου δακτύλιον ἐδωκεν, ὡς μηκέτι μὴ ὁρᾶσθαι, ἢ τὸν τοῦ Ἅιδου κυνῆν, ἵν' οἶδ' ὅτι μακρὰν χαίρειν τοῖς πόνοις φράσαντες, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν ὁρμῶεν ἂν καὶ ἐμιμοῦντο ἅπαντες τὸν Διονύσιον· ὃς μέχρι μὲν τῆς νόσου, ἤλπιζεν ὠφελήσειν τι αὐτὸν τοὺς περὶ τῆς καρτερείας λόγους ἐπαινῶν ἢ κλύων, καὶ ἐνόσησε, καὶ ὁ πόνος. ἀληθέστερον αὐτῷ καθίκετο, ἰδὼν

tolerandis ac perferendis laboribus multa commemorare solent, priuatim autem Voluptatem colunt, eò quidem vsq; iuueniliter sese iactare, domi autem secundum Voluptatis præcepta vitam degere, erubescentes quidem si deprehendantur remittere aliquid de firmitate & contentione, prodereq; professionem suam, patientes autem miserè interea Tantali illud: & vbi latere sese, ac tutò leges transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus voluptatem ingurgitantes. Proindè si quis ipsis Gygis annulum daret, vt eo inducto conspici non possint, aut etiam Orci galeam: sat scio quòd laboribus longum valere iussis, ad Voluptatem prosilirent, & cuncti imitarentur Dionysium: qui quidem antea quàm morbo correptus esset, sperare solebat illos de tolerantia sermones multùm sibi profuturos esse. At postquam dolere atque ægrotare cœpit, ac labor re ipsa illum inuasit, animad-

ἄλλως τὸ σῶμα τὸ ἑαυτῆς ἀνθρωπικὸν τῇ Στοᾷ, μὴ ταναντία λογιζόμενον, αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἐπισταμένοις, μὴ ἄνθρωπος ὢν, μὴ ἀνθρώπου σῶμα ἔχων, μὴ διανοούμενον, ἐξ ὧν ἀνθριάντι αὐτῷ χαίρων, ἀλλ' ὅτι ὁ ἀφ' ἅπαντος λέγων, καὶ ἡδονῆς καταγορῶν, λόγοισι χαίρει, τὸν δὲ νοῦν ἔχειν οὐκ ἐθέλει. Ἄρηκα. ὑμεῖς δ' ἐπὶ τούτοις ψηφοφορήσατε. Στοά. μηδαμῶς, ἀπ' ὀλίγα μοι σωφρονήσαντες ἐπιτρέψατε. Ἐπί. ἐρώτησον· ἕτοιμοι γάρ. Στοά. ἆρα δὴ ἡγῇ τὸν πόνον; Ἐπί. ναί. Στοά. τὴν δὲ ἡδονὴν δὲ ἀγαθόν; Ἐπί. πάνυ μὲν οὖν. Στοά. τί δέ, οἶσθα δ, τι διάφορον καὶ ἀδιάφορον, καὶ προηγμένον καὶ ἀποπροηγμένον; Ἐπί. μάλιστα. Βρ. ἃ φασιν, ὦ Στοά, συνῆκα οἶμαι λύσασα τὰ διαύλαβα ταῦτα ἐρωτήματα. ὅτι μὲν ἡσυχίαν ἄγετε, ψηφοφορήσουσι γάρ. Στοά. καὶ μὴν ἐπράτησα ἄρα, ἃ σωφρόνησα ἐν

animaduertens corpus ſuum diuerſam à Stoa philoſophiam ſequi, & contraria ſtatuere, ibi magis quàm iſtis credidit: atque ita ſibi perſuaſit, homo cùm eſſet, etiam corpus humanum habere ſeſe: vixitq; exinde non vt ſtatua illo vtens, ſed hoc ſciens, quòd quicunque aliter dicit, ac Voluptatem accuſat, verbis quidem delectetur, animum autem illuc conuerſum habeat. Dixi. Vos autẽ ob hæc ſententiam ferte. STOA. Nequaquam, ſed pauca etiam interrogare mihi permittite. EPIC. Interroga: reſpondebo enim. STOA. Malúmne putas laborẽ? EPIC. Etiã. STOA. Voluptatem autem bonum? EPIC. Atque admodum. STOA. Quid autem? Scísne quid ſit differens, vel indifferens, & promotum, vel reiectum? EPIC. Maximé. MER. Negant ſe Iudices intelligere, Stoa, diſſyllabas iſtas interrogationes: quare ſilentiũ agite. Iam enim ſententiã ferẽt. STOA. Atqui viciſſem ſanè, ſi interrogaſſem

ἐν ᾧ τρίτῳ τῶν ἀναποδείκτων σχήματι. Δί. τίς ὑπερίσχυε; Ερ. πάσας ἡ ἡδονή. Στοά. ἐφίημι ἐπὶ τὸν Δία. Δία. τύχῃ γε ἀγαθῇ· σὺ δὲ ἄλλους κάλει. Ερ. περὶ Αἰσίππου Ἀρετὴ καὶ Τρυφὴ, καὶ Αἰσίππῳ δὲ αὐτὸς παρέσω. Αρ. πρότερον ἐμὲ χρὴ λέγειν, τὴν Ἀρετήν· ἐμὸς γάρ ἐστιν Αἰσίππος, ὡς δηλοῦσιν οἱ λόγοι, καὶ τὰ ἔργα. Τρυ. οὔμενοῦν, ἀπ' ἐμὲ τὴν Τρυφήν· ἐμὸς γάρ ὁ ἀνήρ, ὡς ἔστιν ὁρᾶν ἀπὸ τῶν στεφάνων, καὶ τῆς πορφυρίδος, καὶ τῶν μύρων. Δί. μὰ θελοναικῆτε· ὑπερκάσεται γὰρ καὶ αὕτη ἡ δίκη, ἐφ' ᾧ ὁ Ζεὺς δικάσῃ περὶ τῇ Διονυσίου παραπλήσιον γάρ τι καὶ τόδε ἔοικεν ἔσεσθαι. ὥστε ἐμοὶ μὲν ἡ Ἡδονὴ μεμαθήσῃ, καὶ τὸν Αἰσίππου ἕξει ἡ Τρυφή. νικήσῃς δ' αὖ τῆς Στοᾶς, καὶ οὗτος ἴσται τῆς Ἀρετῆς ἡττημένος. ὥστε ἄλλοι

in tertia figura, eorum videlicet quæ demonstrari non possunt IVST. *Vtra superauit?* MERC. *Voluptas calculis omnibus.* STOA. *Prouoco ad Iouem.* IVST. *Bona sanè fortuna, vt libet. Tu verò alios accerse.* MERC. *De Aristippo cõtendentes Virtus atque Mollicies, & Aristippus verò ea tiã ipse adesto.* VIRTVS. *Priorem me dicere conuenit, Virtutem videlicet. Meus enim est Aristippus, perinde atque indicant sermones, & opera.* MOL. *Haudquaquam, sed me potius. Meus enim est homo ille, quemadmodum videre licet ex coronis, & purpura, & vnguentis.* IVST. *Ne ambitiosè adeò cõtendite. differetur enim & hæc causa eò vsq; dum Iupiter de Dionysio sententiam ferat. Non enim dissimile quippiam hoc quoque videtur esse. Quare tum quidem, si Voluptas vicerit, etiam Aristippum Mollicies habebit. Vincente autem contrà Stoa, & hic erit Virtuti condemnatus. Proinde*

νοι παρίσασαν. τὸ δίκαιον μὲν
δὴ μὴ καμβανίτωσαν οὗτοι
τὸ δικαστήριον· ἀδίκως δ' ἂν
ἡ δίκη μεμένηκεν αὐτοῖς. Ερ.
μάτην ἄρ' ἀνιλήλυθότες ὧδε
γηρονῆτε ἄνδρες, ἐπὶ μακρὰν
τὴν ἀνάβασιν; Δί. ἱκανόν, ἃ
φρίτημόσιον λάβοιεν. ἄπιτε,
μὴ ἀγανακτῶτε, αὖθις δικά-
σασι. Ερ. Διογένη Σινωπέα
παρεῖναι καιρὸς, ᾧ σὺ ζῇνων
ἀργυραμοιβικὰ λέγει. Δι.
ᾧ μὴ ἄρ' ἔτι μὲ παύσητε ἐν-
οχλοῦσα, ὦ Δίκη, ἀλλ' ἔτι θρα-
σὺ δικάσεταί μοι, ἀπὸ πολ-
λῶν καὶ βαθέων τραυμάτων·
ἐγὼ γὰρ αὐτίκα μάλα πατάξω
τὸν ξύλῳ. Δί. τί τοῦτο; ἀπίφω-
γεν ἀργυραμοιβικὰ, ὁ δὲ
δίκη, ἐκπεφυγὼς τὸ βάρ-
βαρον, ὑπομένειν τι καλὸν ἡ
δόλια ἔοικε λήψεσθαι. τὸν
Πύῤῥωνα λέγουσι. Ερ. ἀπ' ἀ
γραφικῆς πάρεσμεν, ὦ Δί-
κη, ὁ Πύῤῥων δὲ οὐδὲ πλὴν
ἀρχὴν ἀνιλήλυθε, καὶ ἴσως
οὗτος πράξει. Δί. διά τί, ὦ
Ερμῆς;

alij adsunto. *Istud autem*
ne accipiant hi, iudiciale
præmium puta. Nam cau-
sa hæc incognita & indis-
cussa manſit ipſis. MERC.
Fruſtráne igitur per lon-
gam adeò atque aceliuem
viam aſcenderint viri hi ſe-
nes? IVST. *Abundè eſt ſi*
tertiam etiam partem acce-
perint. Abite, ne indignemi-
mi, aliàs iterum iudicabitis.
MERC. *Diogenem Sino-*
penſem adeſſe tempus eſt. Ac-
tu itaq; Mēſaria dic. DIOG.
At verò niſi deſinat moleſta
eſſe, Iuſtitia, non amplius
de fuga mecum apud iudi-
cem aget, ſed de multis at-
que altis vulneribus. Ego
enim quamprimùm adeò fu-
ſte hanc cōtundam. IVST.
Quid hoc rei eſt? profu-
git Menſaria: ille autem
ſublato baculo inſequitur.
Haud mediocre malum a-
liquod videtur miſera il-
la acceptura eſſe. ° *Pyr-*
rhonem proclama. MERC. *At pictoria quidem iamdu-*
dum adeſt, Iuſtitia: ipſe autem Pyrrho principiò ne aſcen-
dit quidē huc. Ac videtur hoc facere. IVST. *Qua de cauſa*

Mer

Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι οὐδὲν ἡγῶνται δικαιότερον ἀληθείας εἶναι. Δι. Διὰ ταῦτα οὖν κατακλινάσθωσαν τὸν λογογράφον ἤδη κάλει τὸν Σύρον, καὶ τοῦτον πάλιν ἀγωνιζόμενον κατ' αὐτῶν γράφε, καὶ ἐκεῖνον ἤδη κινείσθω. πολὺ ἀμέ, καὶ ἔοικεν, πρότερον ἅπασιν τῆς ῥητορικῆς τὸν λόγον. βαβαὶ, ὅσοι συνηλύθασιν ἐπὶ τὰν ἀκρόασιν; Ερ. ἀκότας, ὦ Δίκη. τό, τι δὴ μὴ ἴσον ἔσται τοῖς δείσιν, ἀπὰ δικαιοῦν καὶ ξένον, χθές, ὥσπερ ἔφης, ἐπηγγελμένον, καὶ τὸ ἐλπίζειν ἀκούσεσθαι ῥητορικῆς οὐ καὶ σχολάζει, ἐν ᾧ μόνον κατηγορούμενον, ἀπλοῦν δὲ καὶ ἀμφοτέρους τὸν Σύρον, τοῦτο πολλοὺς ἐπάγειν τῷ δικαστηρίῳ. πολὺ ἀλλὰ ἄρξαι ποτὲ, ὦ Ῥητορική, τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις

Mercurii. MERC. *Quia nullum putat iudicium aut forum verum esse.* IVST. *Proinde contumaciæ ipsum condemnent. At iam scriptorem prosæ orationis Syrum illum accerse. Quamquam nuper adeò actiones contra ipsum hæ delatæ sint, & nihil necesse erat tantopere festinari, atque eas tam statim disceptari: veruntamen quia ita visum est, priorem introduc Rhetorices causam. Papæ, quàm multi ad audiendum conuenêre!* MERC. *Meritò, Iustitia. Nam hoc ipsum quòd actio hæc minimè vetus aut obsoleta est, sed noua ac peregrina, heri, quemadmodum ais, primùm intentata: deinde quòd & sperant audituros se esse Rhetoricam quidem atq; Dialogum per vices accusantes, vtrisque autem Syrum respondentem, multitudinem tantam ad iudicium contraxit. Veruntamen incipe tandem Rhetorica causam dicere.* RHETOR. *Principiò quidem, viri Athenienses, deos deasq; precor omnes,*

πάσας, ὅσην ἐγὼ εὔνοιαν ἔχουσα τυγχάνω τῇ τε πόλει, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα. ἔπειτα, ὅπερ δὴ μάλιστα δίκαιον, τοῦτο παρασκευάσασθαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν· τὸν μὲν ἀντίδικον σιωπᾷν ἐμοὶ δέ, εἰς ἃ βούλομαι, καὶ βιβούλημαι, τοῦτο κατηγορίαν ἅπασαν ποιήσασθαι. οὐχὶ ταυτὰ δέ μοι παρίστατο γιγνώσκειν, ὅταν τι εἰς ἃ πέπονθα ἀναβλέψω, καὶ ὅταν εἰς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους, ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς, οὕτω ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς· τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὄψιαθι, ὥστε ὅπως μὴ χεῖρόν τι πείσομαι πρὸς αὐτοῦ, σκέψασθαι δίομαι. ἀπὸ γὰρ, ἵνα μὴ μακρὰ προοιμιάσωμαι τοῦ ὕδατος πάλαι ἀκὴν ῥέοντος, ἄρξομαι τῆς κατηγορίας. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον τὸν μειρακίσκον ἔτι

vt quanta ipſe beneuolenti affectus ſum erga hanc ci uitatem, ergaq́ vos omne tantam à vobis ad præſe certamen hoc conſequi po ſim. Deinde, quod eſt æqu maximè, id vobis in me tem à Dijs immortalib dari, vt aduerſarium qu dem ſilentium agere i beatis: me verò, quema modum conſtitui, me cumq́ ipſe deliberaui, a cuſationem peragere po faciatis. Cæterùm hau quaquam eadem in me tem venit ſtatuere, quoti ad ea quæ paſſus ſum aſp cio, & ad orationem verba quæ audio. Nam pe ba quidem quàm ſimillim meis, iſte ad vos faciet: r autem eò vſque proceſsi videbitis, vt mihi iam n ceſſe ſit ſpectare ne qu peius etiam ab ipſo mihi a cidat. At enim vt ne lo giore proœmio vtar, aq iamdudum fruſtra efflue te, accuſationem ipſam incipiam. Ego enim, viri Iudic hunc, cùm admodũ adhuc adoleſcens eſſet, neq; non barba

etiamnu

ἔτι τῶν φωνῶν, καὶ μονονυχὶ λάνδιν ἐνδιδυκότα, ἐς τὸν Ἀσσύριον τρόπον, περὶ τὴν Ἰωνίαν ἐρρῶσθαι, πλαζόμενον ἔτι, καὶ ὅτι χρήσαιτο ἑαυτῷ, ἐκ ἀλλότα παραλαβοῦσα ἐπαίδευσα. καὶ ἐπειδὴ ἐδόκει μοι ἀμαθὴς εἶναι, καὶ ἀτενῶς ὁρᾶν ἐς ἐμὲ (ἐνόμιζε γὰρ ἔτι τότε, καὶ ἐθεράπευε, καὶ μόνῳ ἐθαύμαζεν) ἀφεῖσα τοὺς ἄλλους, ὁπόσοι ἐμνήστευόν με πλούσιοί τε καὶ καλοὶ, καὶ λαμπροὶ τὰ προγονικὰ, τούτῳ ἐμαυτὴν ἐνεγύησα πένητι καὶ ἀφανεῖ, καὶ νέῳ, προῖκα δὲ μικρὰν ἐπενεγκαμένην, πολλοῖς καὶ θαυμασίοις λόγοις. ἔπειτα ἀγαγοῦσα αὐτὸν ἐς τοὺς φυλέτας τοὺς ἐμοὺς, παρενέγραψα, καὶ ἀντὶ ἀπόρου ἔφην, ὡς τοὺς ἁμαρτόντας ἐγγύης ἀφαιρήσοιτο. λόξα δὲ αὐτῷ πεπονθέναι, ἐπιλαξομένῳ τῇ γάμῳ τῶν ἀποικίαν, ἀλλ' ὅτι πειναλέος εἶη, ἀπὸ πάντα-

etiamnum loqueretur, ac tantum non Candyn indutus, Assyriorum more incederet, circa Ioniam inuentũ, errabundum adhuc, & quid de se ipso statueret, nescientem, ad me receptum educaui: & quia videbatur mihi ingenio admodum prompto, & ad discendum apposito esse, méq; fixis in me oculis intueri (nam & verebatur adhuc tum me, & colebat, ac solam in admiratione habebat) relictis cæteris quotquot nuptias ambibant meas, diuites atque formosi, & quod ad maiores attinet, etiam illustres, ingrato huic me ipsam despondi, pauperi videlicet, & obscuro, & adolescenti: dote haudquaquam exigua insuper allata, multis & admiratione dignis orationibus. Post hæc adducto eo ad contribules meos, nomen eius in tabulas tacitè retuli, ac ciuem reddidi: vt ij quî à spe desponsationis meæ exciderant, exinde suffocarentur. Porrò cũ ipsi visum esset terrarum orbem circumuagari, felicitatéq; cõiugij passim ostẽtare: ne tum quidẽ à tergo relicta

παντα χῆ ἐπομένη, ἄνω καὶ κάτω περιηγόμενον, καὶ λαμπρὸν αὐτὸν, καὶ ἀοίδιμον ἐποίουν, κατακοσμοῦσα καὶ περιστέλλουσα. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰωνίας μέτρια, ἐς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἀφορμήσασι ἐθελήσαντι αὐτῷ τὸν Ἴονιον συμπλεῦσαι, καὶ τὰ τελευταῖα, μέχρι τῆς Κελτικῆς συναπέρασε, δυσπορεῦσθαι ἐποίησα. καὶ μέχρι μὲν πολλὰ πάντα μοι ἐπείθετο, καὶ συνῆν μοι, μηδεμίαν νύκτα ἀπόκοιτος γιγνόμενος παρ' ἡμῶν. ἐπεὶ δὲ ἐκατὸν ἐπεσιτίσατο, καὶ τὰ πρὸς τὴν ὁδοιπορίαν ἐφοδιάσατο, τὰς ὀφρῦς ἐπάρας, καὶ μεγαλαφρονήσας, ἡμῶν μὲν οὐδὲν ἐμέλησεν, μᾶλλον δὲ τι πλέον ἔσχε· αὐτὸν δὲ τὸν γενναῖον ἐκεῖνον, τὸν δὴ τὸ σχῆμα, τὸ διάλογον, φιλοσοφίας γὰρ ἐν λεγόμενον, ὑπεραπήσας μάλα ἐρωτικῶς,

sum, sed quoquouersum se quens, sursum atq; deorsu circunducebat, clarum ipsum ac celebrem facieb ornando pariter & com ponendo. Atque ea quide quæ in Græcia & in Ion acciderunt, mediocria sun postquam autem & in taliam proficiscí statu vnà cum eo Ionium ma traieci: & postremò vsq in Galliam vnà progres diteſcere ipsum feci. At longum quidem vsque p omnia mihi obtemperab & conuersabatur mihi, vnam quidem noctem e tra lectum à nobis diue tens. At vbi iam abun dè viaticum sibi compara se visus est, & quantu ad famam & existimati nem attinet, rectè sibi or nia habere credidit: add ctis supercilijs, & elatu præ se animum ferens, quidem neglexit, imò verò prorsus missam fecit: ipsu verò barbatum illum, ex habitu conspicuum, Dialogu videlicet, quem philosophiæ filium esse perhibent, sup quàm decet amando, atque admodum amatorie proseque

do, n

κῆς, πρεσβύτερον αὐτὸ ὄντα τούτῳ σώματι. καὶ οὐκ αἰσχύνεται, πλὴν μὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ ἄνετον τῶν ἐμοὶ λόγων σώματι μὸν, ὡς μικρὰ καὶ κομματικὰ ἐρωτήματα διακλείσας ἑαυτὸν, καὶ ἀντὶ τοῦ λέγειν ὅ, τί βούλεται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, βραχεῖς τινας λόγους ἀναπλέκων, καὶ συναμβίζων, ἀφ' ὧν ἁθρόον μὴν ἔξεστιν, ἢ μετρίως πολὺς οὐκ ἂν ἀπαυδήσειεν αὐτῷ, μέλλοντα καὶ παρὰ τῶν ἀκουόντων, καὶ τὸ ἐπιφέρεσθαι πλὴν χεῖρα ἐντὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ μακρὰ ἐπινεύσαι τῇ κεφαλῇ, καὶ ἐπισυνάξαι τοῖς λεγομένοις. τοιούτων ἀράδιον ὁ γοῦν, ἐμοῦ καταφρονήσας· φασὶ δὲ αὐτὸν μὴν πρὸς τὸ ἐρώμενον τὸν ἀρχίλεω ἄγαν, ἀπὸ καὶ εἰς ἐμέ νον, οἰμαι, ὑβρίζειν. πῶς οὖν οὐκ ἀχάριστος οὕτως, καὶ ἄνοχος τοῖς περὶ κακώσεως νόμοις; ὃς

do, natu quàm ipse est, grandiorem: cum eo nunc consuetudinem habet. Neq; pudet ipsum libertatem quidem hanc orationis meæ, qua veluti laxatis habenis soluta ac libera fertur, concidere, in paruas autem & perbreuia commata tractãdas quæstiones seipsum includere. Ac pro eo quod licitum ipsi fuerat, quodcunque libuisset, plena ac sonora voce eloqui, breues quasdam sententiolas inter se implicare, & quasi per syllabas numerare. Vnde sanè conferta quidem laus aut multus applausus haudquaquam obuenerit ipsi, irrisio verò auditorum nonnulla, & attollere manum, intra fines tamen, & longè annuere capite, & ingemiscere dictis. Talis nimirum sunt quibus generosus iste amatus me contempsit. Aiunt autem ipsum ne cum isto quidem amasio suo pacem agere, sed & erga illum contumeliosè, opinor, se gerere. Quomodo igitur non ingratus, atq; obnoxius ijs quæ de mala tractatione sancitæ sunt legibus censendus fuerit,

ὃς τῷ μὴ νόμῳ γαμετῇ, παρ' ἧς τοσαῦτα ἤληφε καὶ δι' ἣν ἐνδοξός ἐστιν, ἄτως ἀτίμως ἀπέλιπε, καὶ καινῶν ὠρέχθη πραγμάτων, καὶ ταῦτα νῦν, ὁπότε μόνῳ ἐμοὶ θαυμάζεσθαι, καὶ ἐπιφράττουσα ἅπαντα τοῖς προσάτῃσιν ἑαυτῶν. ἀλλ' ἐγὼ μὴ ἀντίσχω, τοσούτων μνηστευόντων, καὶ διοίξειν αὐτοῖς τῷ θύρας, καὶ τοὔνομα ἐπιβοωμένοις μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὅτι ἀνοίγεται, ὅτι ἁπαλοῦ βούλομαι· ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς ἄλλῳ πλοῦν δοκοῦντας. οὗτος ἢ ἐκ ἔτως ἐπισφίγξασα πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐρώμενον βλέπει, τί, ὦ θεοί, χρηστὸν παρ' αὐτοῦ λήψεσθαι προσδοκῶν; ὃν τῷ πλούτῳ ἐκ ἄλλῳ δεῖ πλοῦν ἔχοντα. ἄρηκα, ὦ ἄνθρωπε λιπαρέ. ὑμᾶς δέ, ἂν ἐς τὸν ἐμὸν τρόπον τῶν λόγων ἀκριβῶς θέλῃ, τοῦτο μὴ ἐπιτρέψῃς, ἄγνωμον γάρ, ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἐμοὶ μάχαιραν ἀκονᾶν. καίτοι ἢ αὐτοῦ ἐρώμενον, ἢ Διάλογον, οὗτος ἀκριβολογείσθω,

qui legitimè quidem nuptâ, à qua tanta accepit, & per quam nobilis & clarus adeò est, ita ignominiosè reliquit, ac nouas atque alienas re appetiuit, idq; nunc, quam do solam me cunctis mi rantur, & veluti præsiden suum, scripto testantur? A ego quidè repugno tot pro cis ambientibus me: & pul santibus iamiam illis, ac no mine inclamantibus me vo ce elata ac magna, nequ aperire volo, neque etian exaudire. Video enim illo nihil amplius clamore ist hinc auferre. Iste verò e tiam ne sic quidem a me reuertitur, sed ad a masium illum suum respi cit: & quid tandem bon ô dij, ab eo accepturum sperans, quem præter pa lium habere videt amplu nihil? Dixi, viri Iudices. V autem si meo iste oration atq; verborum modo resp dere voluerit, ne permitti

Iniquum enim foret meam contra me macheram ac Sed iuxta amatum à se Dialogum illum respondeat, si p

te

γάθω, ἂν δώητε. Ερ. τοῦτο μὴ ἀπίθανον· ἴσως γὰρ οἷόν τι, ὦ Ρητορικὴ, μόνον αὐτὸν ἐκλογίζεσθαι κατὰ σχῆμα τὸν διαλόγου, ἀλλὰ ῥᾴδιον καὶ αὐτὸν ἀπάγειν. Συ. ἐπὰν καὶ τοῦτο, ὦ ἄνδρες, ὁ ἀντίδικος ἐμοῦ ἀναπείσῃ, ὁ μακρῷ χείρονα ἐμοῦ λέγων, καὶ αὐτὸ τὸ δώσειν λόγον παρ' ἐκείνης λαβών· πολλὰ μὴν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, τὰ μὲν ἄλλα καὶ αὐτὰ ἐπιλυσάμενος τῶν κατηγορηθέντων, ὑμῖν ἀφελέσθαι σκοπῶν περὶ ἁπάντων. πάντα γὰρ, ὅσα διῆλθέ περὶ ἐμοῦ, ἀληθῆ ὄντα διῆλθε. καὶ γὰρ ἐπαίδευσε, καὶ συναπεδήμησε, καὶ εἰς τὸς Ελληνας ἐνέγραψε, καὶ κατά γε τοῦτο χάριν ἂν εἰδείην ἐγώ. Αἱ δὲ καὶ αἰτίαι δι' ἃς ἀφῆκεν αὐτὸν, ἐπὶ τοῦτον τὸν Διάλογον ἐμβαίνω, ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καί μοι μικρὸν τοῦ χρησίμου ἕνεκα φθόνησον ἐπιβολῆς.

teſt. MERC. *At hoc quidem non perſuadebis, Rhetorica. Neque enim fieri poteſt vt hic ſolus iuxta formam & morem dialogi reſpondeat, ſed perpetua oratione ipſe quoque dicat.* SY. *Poſteaquam, viri Iudices, hoc quoq; malè habet aduerſariam, ſi longiore paulò oratione vtar, ipſe quoque eo quod dicere poſſum, ab illa accepto, multa quidē verba apud vos haudquaquam faciam: capita verò ipſa diſſoluendo, eorum de quibus ille me accuſauit, vobis vniuerſum negocium exinde inſpiciendum ac perpendendum relinquam: omnia enim quæcunq; modò de me narrauit, ita vtſunt, ac verè narrauit. Nam & educauit me, & mecum vnà quocunque abij profecta eſt, & Græcorū ciuitati adſcripſit: eoq; certè nomine etiam gratiam lubens egerim nuptijs iſtius. Cæterùm ob quas cauſas relicta ea ad Dialogum hunc diuerti, de eo quæſo, viri Iudices, vt me pauliſper audiatis. Ac me cōmodi alicuius gratiâ nihil quic-*

βοῆς. ἐγὼ γὰρ, ὁρῶν ταῦτα οὐκ ἔτι σωφρονοῦσαν, ἀλλ' ἐμμανῆ σαν ἐπὶ τῇ λοσμίᾳ σχήματι, οἷόν που τὴν ἐσχηματισμένην αὐτὴν ὁ Παιανιεὺς ἐκεῖνος ἀνήγαγε, λοσμυμένην, καὶ τὰς τρίχας ἀναπλέξασαν εἰς τὸ ἐπιτήδειον, καὶ φυκίον ἐντριβομένην, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ ἐπιγραφομένην, ὑπόπλεων ἐνόντα, καὶ παρεφύλαττον, ὅποι τὸν ὀφθαλμὸν φέροι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ, καθ' ἑκάστην δὲ τὴν νύκτα, ὁ μὴ σφῶϊν ἡμῶν ἐνεπίμπλατο μεθυόντων ἐρασῶν, λυμαζόντων ἐπ' αὐτὴν, καὶ λοπτόντων τὴν θύραν, ἐνίων δὲ καὶ ἀναβιάζεσθαι σὺν ἀδρῷ λόσμῳ τολμώντων· αὕτη δὲ ἐγέλα, καὶ ἅδετο ἐπὶ τοῖς θρωμένοις. καὶ τὰ πολλὰ ἢ παρέκυπτεν ἐκ τῆς σίγης, ᾄδόντων ἀκέστα παρακέκλῃ τῇ φωνῇ ᾄδάς τινας ἐρωτικὰς, ἢ μὴ παρανοίγουσα τὰς θυρίδας, ἡμῖ οἰομένη λαθεῖν, ἀσελγαίνει, καὶ ἐμοιχᾶτο τοῖς ἀστῶν. ὅπερ ἐγὼ μὲ

quam falsi dicere existimetis. Ego enim cùm viderem hanc haudquaquam ampliùs temperantem esse, neq; etiam in eo modesto habitu permanere, quo olim ornatam ipsam Pæanensis ille duxerat, comptam autem, & capillos meretricio more collocantem, prætereà fuco illitam, & genas ceruſſa quoque pingentem: ſuſpicari ſtatim cœpi, ac taciè obſeruare quorſum verteret oculum. Ac cætera quidem mſſa facio: ſingulis autem noctibus angiportus quidem noſter replebatur amatoribus temulentis, & laſciuè erga illam petulanteréq; multa agentibus, ac fores pulſantibus, quibuſdam verò etiam vi intrò ſeſe eiectra omnem modeſtiam ferre audentibus. Hæc autè videbat, & ijs quæ agebantur, delectabatur, ac plerunq; vel de tecto proſpiciebat, canentes illos aſpera voce cantilenas quaſdã amatorias auſcultans: vel etiam apertis clàm foribus dum me latêre iſta putat, laſciuè ſe gerebat, et ſtuprabatur ab illis. Quod cũ ego

ferre

φέρειν, γράψασθαι μὲν οὐτωὶ μοιχείας οὐκ ἐδοκίμαζον, ἐν γειτόνων δὲ οἰκοῦντι τῷ Διαλόγῳ προσελθὼν, ἠξίουν καταδιαλυθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ταῦτα ἦν, ἃ ἐγὼ τῷ Ρητορικῷ μὲν πολλὰ ἠδίκηκα. καί σοι ἃ καὶ μηδὲν αὐτῇ σοι προσῆκε πράττειν, καλῶς ἔχει μοι, ἀνδρὶ ἤδη τεσσαράκοντα ἐτῶν σχεδὸν γεγονότι· θορυβῶν μὲν ἐπαύσω, καὶ δικῶν ἀπεκλήσθαι, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ἀφεῖναι, καὶ τυράννων κατηγορίας, καὶ ἀστῶν ἐπαίνους ἐκφυγόντι, εἰς δὲ τὴν Ἀκαδημίαν, ἢ εἰς τὸ Λύκειον ἐλθόντα, τῷ βελτίστῳ τούτῳ Διαλόγῳ συμπεριπατῆσαι, ἡρέμα συναδολεσχοῦντα. πολλὰ ἔχων ἐπᾶραι, ἤδη παύσομαι· ὑμεῖς δὲ ἤδη τὴν ψῆφον ἐνέγκατε. Δι. τίς κρατεῖ; Ερ. πάντας ὁ Συρίσκος, πλὴν μιᾶς. Δι. ῥᾴστη τις ἔοικεν ἂν, ὁ τὴν ἐναντίαν

ferre non poſſem, accuſare quidem ipſam adulterij non placebat: ad Dialogum autem hunc in vicino habitantem accedens, rogabam vt is me recipere vellet. Atque hæc illa ſunt, Iudices, quibus ego tanta iniuria Rhetoricam affeci. Quanquam etiam ſi nihil tale ab ipſa commiſſum eſſet: tamen, puto, deceret me, virum iam prope quadraginta annos natum, à tumultibus quidem iſtis & cauſis agendis deſiſtere, ac viros iudices pati quieſcere, cùm Tyrannorum accuſationibus, tum optimatium laudibus euitatis: in Academiam autem vel Lycéum ingreſſum, cum optimo hoc, Dialogo videlicet, vnà deambulare, paulatim ac ſenſim cum eo diſputando. Multa adhuc habens, Iudices, quæ dicere poteram, in præſentia quieſcam. Vos autem ſententiam iuriurando iuſto conſentaneam proferte. IVST. *Vter vincit?* MER. *Omnibus calculis Syrus, excepto vno.* IVS. *Apparet rhetorem fuiſſe aliquem, qui con-*

τίαν θήμφος, ὁ Διάλογ& ἐπὶ τ αὐτῶν κίγει· ὑμᾶς δ μεμενηκότας, διπλασίονα ἀρισόμενοι τὸν μισθὸν ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς δίκας. Δια. ἐγὼ δ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μακρὸς μὲν ἀρτάνδρ τοὺς λόγους οὐκ ἂν ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς, ἀπὸ βραχέων μικρὸν, ὥσπερ ἔωθα· ὅμως δ, ὡς νόμ& ἐν τοῖς δικαστηρίοις, οὕτω ποιήσομαι τὴν κατηγορίαν, ἰδιώτης πανάπαν πρὸς πάντα, καὶ ἄτεχν& τῶν τοιούτων ὤν. καί μοι ἕτοιμον πρὸς ὑμᾶς τὸ πρόοιμιον. ἃ ἐγὼ ἐδίκημαι, καὶ πρὸ τούτου ἐμεμνήμην πρὸς τοῦτον, ταῦτά ἐστιν, ὅτι μὲ σιμὸν τέως ὄντα, καὶ θεὸν ποιεῖ, καὶ φύσεως, καὶ πάσης τῶν ὅλων περιόδου σκοπούμενον, ὑψηλὸν, ἄνω πως τῶν νεφῶν ἀβοβατοῦντα, ἔνθα ὁ μέγας ἐν ἁρμάτῃ Ζεὺς, πλανὸν ἅρμα ἐλαύνων φέρεσθαι, καὶ διασκοπάζειν αὐτὸς, κἄπη διὰ τοῦ ἀέρος πετόμενον, καὶ ἀναβαίνοντα ὑπερθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ πρὸς σωτρίαν

trarium tulit. Heus Dialoge, sub ijsdem Iudicibus dic tu quoq. Vos autem sedentes manete, duplicem accepturi mercedem, pro vtraque videlicet lite. DIA. Ego verò, viri Iudices, longiorem quidem proferre orationem apud vos haudquaquam statueram, sed breuibus verbis, vt consueui, rem expedire: veruntamen vti lex est in iudicijs, ita peragam accusationem: quanquam imperitus planè, atq; istarum rerum indoctus sim. Atq; hoc ad vos exordium paratum mihi sit. Quæ verò per iniuriam & contumeliosè ab hoc passus sum, ea ita se habent. Nam me, cùm grauis antea ac venerandus essem, ac de dijs pleraque, & natura, & vniuersi huius ambitu considerarem, sublimis supra nubes alicubi per aërem incedens, vbi magnus ille per cœlum Iupiter alatum currum agens fertur iam in summa conuexitat

abstractum inde ipse, cùm volarem, atque vltra cœlum ascenderem, & alis confractis

φωνήσας, ἰδιώτην τοῖς πολλοῖς ἐποίησεν· καὶ τὸ μὲν τραγικὸν ἐκεῖνο. καὶ σωφρονικὸν πρόσωπόν μοι, καὶ κωμικὸν δ' ἕτερον, καὶ Σατυρικὸν ἐπίθηκέ μοι, καὶ μικροῦ δεῖν γελοῖον. εἶτά μοι εἰς τὸ αὐτὸ φέρων, συγκαθῆρξε μοι τὸ σκῶμμα, καὶ τὸν ἴαμβον καὶ Εὔπολιν καὶ Ἀριστοφάνη, ἀνδρας ἐπιτρίβοντα τὰ σμικρὰ, καὶ γελάσαντα τὰ καλῶς ἔχοντα. τελευταῖον δέ, καὶ Μένιππόν τινα, τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν, ὡς δοκεῖ, καὶ διάρρουν ἀνορύξας, καὶ τὸν ἐπιδακνόντα μοι, φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς κυνᾶ, καὶ τὸ δῆγμα λαθραῖον, ὅσῳ καὶ γελῶν ἅμα ἔδακνε. πῶς οὖν οὐ δικαίως ἐνοχλοῦμαι, μηκέτ' ἐπὶ τοῦ οἰκείου σχήματος διατρίβων, ἀλλὰ κωμῳδῶν καὶ γελωτοποιῶν, καὶ ἐπεισάγων ἀλοκότους ἐπιτρόπους

ctis, æqualem & eiusdem conditionis cum multitudine promiscua fecit. Ac tragicam quidem illam atque modestam personam abstulit mihi: comicam verò aliã, atq; satyricam quandam imposuit, ac tantùm non ridiculam. Deinde in eundem locum ad me adducta, conclusit mecum Conuiciũ, Iãbum, Cynicam petulantiam: prætereà Eupolin & Aristophanẽ, vehemẽtes vidclicet viros ad exãgitandũ grauia illa, & ad irridendum ea quæ præclara ac pulchra sunt. Postremò autem & Menippo quodam ex antiquis illis canibus admodum latratu facili ac prompto, vt videtur, deinde mordaci atque aspero quoque effosso, hunc quoq; ad me introduxit, terribilem reuera canem, & morsu latenter inuadentem, eo nimirũ quòd etiã ridendo pariter mordeat. Proinde quomodo non graui contumelia affectus videar, qui neq; familiari ac proprio habitu amplius cõspicior, & comœdias ãgendo, ac risus ciendo, argumentáq; aliena tractando, quasi quendam histrionem illi

νόμῳ σοι αὐτῷ; τὸ γὰρ πάντων ἀτοπώτατον, ἱμάσιόν τινα παράλογον λίκραμα, καὶ ὅτι μισός εἰμι, ὅτι ἐπὶ τῶν μετεώρων βέβηκα, ἀλλὰ ἱππόκρημνος ἁπλῶς λέλεμαι, σωθέντός τι, καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀκούουσι δοκῶ. ΕΡ. τί οὖν πρὸς ταῦτα ἐρεῖς, ὦ Σύρε; ΣΥ. ἀποδόκητον, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀγωνίζομαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοιῶ μᾶλλον ἂν ἤλπισα τὸν Διάλογον, ἢ τοιαῦτα ἐρεῖν περὶ ἐμοῦ, ὃν πάλαι βαρὺ ἐγὼ σκυθρωπὸν ἔτι τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, καὶ ἀπὸ τῶν συνεχῶν ἐρωτήσεων διατεθηκότα, καὶ ταύτῃ ἀηδέσιμον ἂν ἔναι δοκοῦντα, καὶ πάντῃ δὴ ἀηδῆ, καὶ τοῖς πλήθεσι δυσχερασμένον, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν ἐς τὰνθρώπινον ἔθος τὸν πρόσω, μετὰ δὲ τοῦτον τὸν ἀσχήμονα πολιόν, ἀπρεπῆ, καὶ μεθ' ἡδονῆς καταναγκάσας, ἁπλῶς τοῖς ὁρῶσι προσηνῆ. ἐπὶ πᾶσι δὲ,

illi me gero? Nam quod omnium absurdissimum est, temperatura quadam aliena ac noua mixtus sum, & neque pedestris amplius sum, neq; in sublimibus incedo: sed plane Centauri modo compositum quiddam ac peregrinum spectrum auditoribus appareo. MER. *Quid igitur ad hæc dices, Syre?* SYR. *In expectatum equidem, viri Iudices, certamen hoc apud vos sustineo. Quid uis enim citiùs putâram Dialogum, quàm hæc de me dicturum esse. Quem ego susceptum tetricum adhuc plerisque apparentem, & præcontinuis interrogationibus præfractum ac durum, eóq; nomine venerabundum quidem aliquid præ se ferentem, haudquaquam tamen omnino suauem, aut etiam multitudini acceptum, principiò quidem ipsum per terram incedere ad humanum hunc morem assuefeci: postea autem squalore isto multo absterso, & ridere ipso coacto, suauiorem ac gratiorem aspicientibus exhibui. Supra omnia*

τὴν κωμῳδίαν αὐτῷ συνῆψα, καὶ καθ' ἓν τοῦτο, πολλὴν εὔνοιαν πρὸς τῶν ἀκουόντων· οἱ γάρ τινες τὰς ἀπάνθρακας ἐν αὐτῷ διελιόντο, ὥσπερ τὸν ἐχῖνον, λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐφυλάττοντο. ἀπ' ἐμοῦ οἶδ' ὅπερ μάλιστα λυπεῖ αὐτόν, ὅτι μὴ τὰ ἰσχνὰ ἐκεῖνα καὶ λεπτὰ καθάπερ πρὸς αὐτὸν σμικρολογήματα, ἃ ἀθάνατός ἐστι ψυχή, καὶ πόσους ὁ θεὸς, ὁπότε τὸν κόσμον ἐργάζετο, πῆξε ἐμιγοῦς, καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῆς ἐμῆς οὐσίας ἐνέχειν εἰς τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ πάντα ἐκραίνετο, καὶ ἡ ῥητορικὴ πολιτικῆς μοῖραν ἄδωλον, κολακείας τὸ τέταρτον. χαίρει γάρ, οὐκ οἶδ' ὅπως, τοιαῦτα λεπτολογοῦν, καθάπερ οἱ τὴν ψώραν ἡδέως κνώμενοι. καὶ τὸ φρόνημα ἡδὺ αὐτῷ δοκεῖ, καὶ μέγα φρονεῖ, ἂν λέγηται, ὡς ὁ παγκάλου ἀνθρώπου σωφιδεῖν, ἃ περὶ τῶν ἰδιωτῶν ὀξυδορκεῖ. ταῦτα μὲν

omnia autem Comœdiã cum ipso coniunxi, ac per hoc multam illi beneuolentiam apud auditores conciliaui: qui antea ſpinas in eo iſtas metuentes, perinde vt Echinum, in manus accipere ipſum fugiebãt. Cæterùm noui ego quod maximè ipſum male habet, nempe quòd non tenuia illa atque exilia ſedendo cum eo argutari ſoleo, ſit'ne anima immortalis videlicet, & quot heminas Deus quando mundum fabricauit, ſinceræ & eodem modo ſeſe habentis ſubſtantiæ in craterem illum, in quo vniuerſa miſcendo temperabat, infuderit: & num Rhetorica politicæ particulæ imago, adulatoriæ pars quarta ſit. Delectatur enim neſcio quo pacto huiuſmodi argutias diſputando, perinde vt illi qui ex pſora libenter fricantur. Ac cogitatio iſta & cura, dulcis ipſi videtur: ac magnificè ſe effert ſi

dicatur quòd non cuiuſuis hominis ſit ea intelligere, quæ ipſe de ideis ſubtiliter & acutè ſpeculatur. Huiuſmodi videlicet

λὰ μὴ παρ' ἡμῶν ἀφαιρεῖται, καὶ τὰ πτερὰ ἰκάνα ἰδεῖν, μὴ ἀφορᾷ, τὰ πρὸ ποδῶν οὐχ ὁρῶν. ἐκεῖνό γε ἄπορον ἔνεκα ἐστὶν, οἶμαι, μέμψεταί μοι. ὡς θαυμαστὸν ὅσον τὸ Ἑλληνικὸν περιπάσας αὐτῇ, βαρβαρικὸν μεταμφιάσω, μὴ ταῦτα, βαρβάρου καὶ αὐτὸς ὢν λοιπόν. ἀλλὰ νὴ ἐγὼ, τὰ διαῤῥήδην εἰς αὐτὸν παρανομῶν, μὴ πλὴν πατρίου ἐσθῆτα λωποδυτῶν. ἀπολόγημαι, ὡς δύναμαι ἐμοί. ὑμεῖς δ' ἀμοίαν τῇ πάλαι πλὴν ψῆφον ἐνέγκατε. Ερ. βαβαῖ, δίκαια ὅλως ἐρᾷς. ὁ μὲν αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι, ἐπὶ νεῷ ὁμοφόρῳ ὤν, ἀμίλητος, ἐπὶ τοῦ ὄζειν, μὴ πᾶσι πλὴν τετρυπημένῳ οὕτω φέρειν, μὴ μὰ πάσας θεούσῃ τοῖς ἀεὶσοις. ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἄπιτε ἀγαθῇ τύχῃ, εἰς αὖριον δὲ τὰς λοιπὰς διακαλοῦμεν.

licet à me quoque poscit, & alas illas quærit, ac sursum aspicit: illa interim quæ ante pedes sunt, non videns. Nã cæterorũ certè causa haudquaquam, puto, accusauerit me, quòd veste hac Græca detracta, barbaricam ipse induerim, & hoc, cùm barbarus ipse videar esse. Iniuriam enim fecissem, si legibus præteritis in ipsum talia commisissem, ac patrio vestitu grassatorum more spoliassem. Respondi, Iudices, quantum possibile mihi fuit. Vos autem similem priori sententiam quæso ferte. MER. Papæ omnibus decem vincis. Nã ipse ille prior ne nunc quidem eadem cum cæteris sentit. Nimirum cõsuetudo hæc illius est, atque omnibus perforatũ calculum ferre solet, nec facilè deferit optimis quibusque inuidere. Sed vos quidem nunc abite bona cum fortuna: in crastinum autem & de reliquis cognoscemus.

GILBER-

ANNOTATIONES.

a HOMERO cæco.] *Therſites in Mortuorum dialogis Homerum vocauit cæcum: id quod negat Lucianus lib. 2. Verarum hiſtoriarum. Sunt contrà, qui ſcribunt, eum adeò pauperem fuiſſe, vt luminibus ægritudine amiſſis, non eſſet illi vnde ſumptus puero à quo duceretur, impenderet. Herodotus cum Plutarcho id nominis à cæcitate ſortitum fuiſſe ſcribunt. ὄμηρον enim cæcũ appellant Cumani.* b Iuncto curru totum diẽ.] *In dialogo Mercurij & Solis, è Iouis mandato Mercurius ſolem admonet ne tribus continuis diebus currum agat, nec lucrat.*

c Lumen exhibens.] *Lunam ait ſplendere τοῖς κωμάζουσι.*

d Nolo enim dicere.] *Alludit ad ea quæ de Cræſo ſcribit Herodotus lib. 1.* e Aut ſomnum ad omnes volantem.] *Qualis Deus ſit Somnus & Somnium vide 2. Iliad. vbi volatilis fingitur, quod Virgil. in Aeneid. ſæpe imitatus. Et lib. 6. vbi Aeneas apud inferos complecti voluit patrem Anchiſen, de ſomnio ſic meminit:*

Par leuibus ventis, volucriq; ſimillima ſomno:

Item lib. 5. cùm narrat quomodo Palinurus deceptus à ſomno, è prora in mare ciderit, ſomnusq; receſſerit:

Ipſe volans tenues ſe ſuſtulit ales in auras.

De ratione ſomniorum vide Luciani Somnium ſiue Gallũ. Homerus in Odyſſ. 19. fingit duas eſſe portas ſomniorum, per quas exeuntia offerunt ſe hominibus. Alteram eburneam, cuius ſomnia vana & ἄκυρα ſunt: alteram verò corneam, cuius ſomnia vera eſſe dicuntur. Id Virgilius lib. 6. Aeneid. imitatus eſt. Vide de eo primum librum Macrobij in Scipionis ſomnium, cap. 3. vbi ex Porphyrio de poëtis Somnij diſputat. Extant quorundam commentarij cùm Græci, tum Latini de Somnijs. f Tu verò filia.] *Phurnutus, Iouem Iuſtitiæ patrem creditum ait, ea ratione, quòd ſit princeps & imperator vniuerſorum, quodque quæcunq; reges facerent, vt iuſta & æqua putarentur. Eadem ratione Anaxarchus Sophiſta apud Arrianum in quarto Hiſto. antiquos ait Ioui aſſiſtentem iuſtitiam fecisſe. quam interpretationem Arrianus non ſatis probat.* g Aſſidens iuxta deas.] *Apocration ſcribit, Athenienſes*

vocare

vocare Erinnyes, σεμνὰς θεὰς, quasi dicas deas castas & incorruptas. Paus. in Corinth. ait, Semnas à Sicyonijs, Eumedic ab Atticis. In Attica tamen etiam: Iuxta Dearum, inquit, templum, quas σεμνὰς vocant. Sophocles de his multa, præcipuè in fabula Oedipi Epicolono. Has vocat Hesiodus in Theogonia, Erinnyes. Semnis deis oues prægnantes immolabant, & meli cratum. Philemon poëta Comicus diuersas Eumenidas, & Semnas fecit in fabulis. h Filius ille Sophronisci.] Socraten Sophronisci lapicidæ fabri & Phænaretæ obstetricis filium Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum, reum postulárunt Anytus & Melitus, quòd corrumperet iuuentutem, deos contemneret, nouas superstitiones introduceret, Athenienses veneno sustulerunt. Melitum damnatum capitis, Anytum & cæteros accusatores in exilium actos, ex Laërtio, Platone & Themistio, in sermone ἐὰς τ ὠῦ πυτίου, scimus. Socrati aeream statuam, quæ in Pompeo poneretur, à Lysippo factam, esse decretam, ciuitatem lustratam, palæstras & gymnasia, velut in publico ciuitatis luctu, clausa, &c. Occidistis, occidistis sapientissimam & innocentissimam luscinam Musarum. Vide ea quæ annotauimus in Parasito, ex Aeschine, & Fugitiuis & Iouconfutato. i Ne gallo quidem Aesculapio.] Cum draconem etiam gallum attributum legimus propter vigilantiam, de quo ipsi res sacra fiebat. quin & Socrates apud Platonem moriturus, sumpto veneno, cùm puer illi detexisset, quòd illi iã frigerent præcordia: Debemus, inquit, ô Crito. hoc summis viribus egerat, vt Socrates vitæ suæ consuleret. adeò inerat illi vis natiua quædam vis vrbanitatis, vt moriens etiam iocaretur. Nam hanc ferunt illi fuisse supremam vocem. k Qui quum solum attigerint foris lebetem.] ψαῦσαι λέβητος, non multùm abest, quod dixit Cornel. Tacitus in Dial. cùm ait In cortina esse. Id contrarium est, quod Græci ἀδιδασκάλους vocant. Quæ enim in cortina siue lebete sunt, nondum penitùs imbiberunt fucum. At herculè, inquit, permulgatis iam omnibus cùm vix in cortina quisquam assistat, qui elementis studiorum, vt si non instructus, vt certè imbutus sit. l Annón nos Pana.] De Pane in Icaromenippo & in epigrãmate eiusdẽ Luciani de Echo & Pane dictũ est. In deorũ cocilio dicitur capra

riu

sius homo. Solitudine delectatur, & maximè loca maritima colit, ideoq; ἁλίπλαγκτος & à Græcis appellatur, & Echonẽ amare existimatur. Mare autem πολύηχον est: i. *vocale & clamosum.* m Pelasgicum.] *Locus in arce Athenienſi fuit hoc nomine, cuius & Aristophanes meminit.* n Quo Echo.] *Iactat hic Pan amorem ſuum, cùm erga alias Nymphas, tũ præcipuè erga Echo: & conuenit hoc. cùm enim in ſcopulis & ſyluis degat, non habet cui loquatur, cui accinat, aut ἐπιχαρίζοιτο, præter ſolam Echo. Nemo enim alius audit, aut illi reſpondere poteſt. Ouid. lib. 13. Metam. de Echo.*

Inde latè ſyluis nulloque in monte videtur,
Omnibus auditur, ſonus eſt qui viuit in illa.

o Pyrrhonem proclama.] *Hic ex pictore philoſophus, huius meminit Laërt. lib. 1. & lib. 9. autor Scepticorum ſectæ, qui ſemper aſſenſum retinebant, ſemper ſe dubitare præ ſe ferentes. De quibus idem Lucianus in Vitarum auctione ſub finem. Extant Sexti philoſophi Pyrrhoniarum hypotypoſeõn libri tres Græcè & Latinè, quibus in tres philoſophiæ partes ſeueriſſimè inquiritur. Lucianus noſter in Icaromenippo & in vitarum auctione.* p Scriptorem pro ſe.] *Intellige Lucianum Rhetorem ex Samota Syriæ ciuitate natum. Syria autem maioris Aſiæ regio eſt, iuxta Iudæam, quæ hodie Syria vocatur, de qua Strabo lib. 16. Plin. lib. 5. cap. 12. & 22. Pomp. Mela lib. 1. capite 11. Volaterr. lib. 11. cap. 1. qui varia & diuerſa nomina recitat, & tandem doctiſſimè ſuo ordine deſcribit.* q Eupolin.] *Eupolis Athenienſis priſcæ comœdiæ ſcriptor, claruit Apollodoro principe Athenis, Olympiade 86. & fuit vitiorum hominum acerbiſſimus impugnator. habuit canem Moloſſum genere, qui in Ephialtem ſeruum, qui Eupolidis fabulas ſurripuerat, acerrimo impetu mordicusque comprehenſum interfecit.*

r Et Menippo.] *Menippus Cynicus fuit philoſophus dicax & feſtiuus, cuius Laërt. meminit in Philoſophorũ vitis, quemq; ſubinde pro ſuo decoro dialogis aliquot loquẽtem introducit noſter Lucianus, & ab eo Satyram Menippeam cognominauit Varro, quam Gellius lib. 1. cap. 17. citat.*

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙ- RHETORVM
δάσκαλος. præceptor.

Bilibaldo Birckeimero interprete.

ARGVMENTVM.

INſectatur hoc ſcripto Lucianus corruptam ſuorum temporum eloquentiam, & affectatum dicendi genus eorum, qui ſe maximè facundos eſſe, atque egregiè perorare exiſtimant, cùm verba quædam ex vltima vetuſtate repetita, & vix ipſi Euandri matri intellecta, orationi paſſim admiſcent, aut veriùs infarciunt: quales fuerunt noſtra ætate non pauci, cùm apud Germanos alicubi, tum præcipuè apud Italos, quibus maxima ea cura fuit ita loqui, vt à nemine intelligerentur. In quorum gratiam & ſuperioribus annis dialogus ille qui Volſcorum & Oſcorum titulo ferebatur, editus apparet. Cæterùm ipſa oratio didaſcalica eſt. Duas enim vias ad eloquentiam conſequendam adoleſcēti, à quo (vt fingitur) ad id impulſus fuerat, præſcribit: priorem quidem aſperam ac duram, & vix longo tempore peragēdam, cæterùm veram ac rectam, quam non modò ad eloquētiam, verùm ad omnem virtutem parandam ingredi opus eſt ei, qui volet vel mediocrē laudem aſſequi. Alteram autem planam & expeditam, ſed quæ ad improbitatem & petulantiam, non virtutem, perducat: quam ipſe ironica quadam epitrope commendat, ac adoleſcēti obeundam proponit, ſcilicet ad temporum ſuorum morem alludens: quibus vt quiſq; indoctiſſimus & impudentiſſimus erat, ita pro præcipuo ac ſummo habebatur. Vtrique autem viæ doctorem quendam addit: alterum videlicet, ea quæ recta ſunt & ad ipſam rem pertinent, monentem: alterum autem quæ ad arrogantiam, improbitatem & temeritatē ſpectant, veriusq; rabulam ac ſycophātam aliquem, quàm oratorem efficiunt, docentem: qui primò quidem, quę de ſe ipſo afferre conueniat diſcipulum, præcipit: deinde qui

de quibus maximè studere publicè, primũ in affectandis verbis, & componenda oratione, deinde inter agendum, & in foro, & in frequentia hominũ: post hæc priuatim quoq;, & domi inter suos idẽ debeat, docet. Quæ omnia eiusmodi sunt; vt mores ac vitia illorum temporum planè referant, quemadmodum cùm ex alijs pleriſque, tum ex Quintiliano multis in locis idem animaduertere licet, qui ipse quoque huiusmodi affectatores & arrogantes nõ semel perstringit. Exemplum autem talis oratoris, qualem hìc describit, suprà in Lexiphane expressum habes, & hodie in multis coràm & ob oculos videre licet.

Ρωτᾷς, ὦ μειράκιον, ὅπως ἂν ῥήτωρ γένοιο, καὶ τὸ σεμνότατον ἅπαντος, καὶ πανδήμου ὄνομα σοφιστὴς αὐτὸς ἐν δόξῃς. ἀβίωτα γὰρ ἔναί σοι φῂς, ἃ μὴ σεαυτῷ τινὰ τῶν δυνάμεων περιβάλοιο ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἄμαχον εἶν, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ θαυμάζεσθαι πρὸς ἁπάντων, καὶ ἀποβλέπεσθαι, περιστάσεσθαι ἄκουσμα τοῖς Ἕλλησι δοκοῦντα· καὶ δὴ τὰς ἐπὶ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, αἵτινές ποτέ εἰσιν, ἐθέλεις ἐκμαθεῖν. ἀπὸ οὐδεμιᾶς φθόνου, ὦ παῖ, καὶ μάλιστα, ὁτῳοῦν τινὸς αὐτὸς ὤν, ὁρμητόν γε ἀεί σοι, οὐκ ἀδῶς ὅτῳ ἄν

Ciſcitaris, ô adoleſcẽs, quõnã [a] pacto rhetor euadere, et *venuſtiſſimum illud, ac oppidò quàm honorificum nomen Sophiſta ipſe eſſe cenſeri poſſis. Tibi enim viuendũ eſſe negas, ni talem in dicendo vim quandam aſſequaris, vt [b] inexpugnabilis ac intolerabilis exiſtat, omneſq; in admirationem & venerationem rapiat, ac Græcis res celeberrimæ famæ eſſe videatur. Ideò vias illuc perducentes, quæ nam tandem ſint, addiſcere cupis. Atque nulla inuidia, fili mi: præcipuè cùm quiſpiam adoleſcens adhuc exiſtens, optima deſiderat, ignarus tamen*

ἂν ταῦτα ἐκπορίσαιο, ἱερόν τι χρῆμα, τῷ συμβουλίῳ οὖσαν, καθάπερ νῦν σὺ, ζῆτο ἂν τοίνυν προσιόντι. ὡς τι ἂν πρὸς τόνδε ἐμοὶ, καὶ πάνυ θαρρῶν, ὡς μάλιστα δεινὸς ἀνὴρ ἴσθι γνῶναί τι τὰ δέοντα, καὶ ἁρμόσαι αὐτὰ, ἢν τὸ μετὰ ταῦτα ἐθελήσῃς οὕτω τοῖς ἐμοῖς, οἷς ἂν ἀκούσῃς παρ' ἡμῶν, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾷν, καὶ προθύμως ἀνύειν τῷ ὁδῷ, ἐς ἃ ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρμα. τὸ μὲν οὖν θέραμα ἐστὶ σμικρὸν, οὐδὲ ὀλίγης τῆς σπουδῆς δεόμενον, ἀπὰ ἐφ' ὅτῳ μὴ πονῆσαι πολλὰ, καὶ ἀγρυπνῆσαι, καὶ πᾶν ὁτιοῦν ὑπομεῖναι ἄξιον. σπουδῇ γοῦν, ὁπόσοι τέως μηδὲν ὄντες, ἔνδοξοι καὶ πλήσιοι, καὶ νὴ Δί' ὠγκήσαντο ἔνδοξαν ἀπὸ τῶν λόγων, ὅμως οὐ μὴ δείσῃθι, μηδὲ πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἐλπιζομένων ἀπαυθαδιάσῃς, μυρίους τινὰς τοὺς πόνους προπονήσαν οἰκείας. εἰ γάρ σε πραχεῖάν τινα, οὐκ ὄρθιον,

vnde hæc hauriat, ſitq; res ſ
cra quædam conſiliũ, quem
admodum tu iam accedens
hoc expoſtulet. Igitur ex m
audi, & admodum conſi
de, quòd in perquàm elo
quentem euadas virum, it
vt ea quæ deceant, & co
gnoſcere & explicare poſſi
ſi tute interim memor eſſ
illorum, quæ à nobis audie
ris, aſſiduóque labore exer
cere, & alacriter viam ca
peſſere volueris. Ita enim
ad optatum peruenies ter
minum. Cæterùm huius re
adeptio minimè eſt exigua
neque mediocri indiget ſtu
dio, ſed pro qua multos la
bores multaſq; vigilias ſubi
re, ac quicquid euenerit, ſu
ſtinere decet. Conſidera i
gitur quotnam hucuſque
cùm nullius eſſent momen
ti, ob ſermonem clari & o
pulenti, ac per Iouem nobi
liſſimi quoque apparuêre
Atqui ne timeas, neque ol
ſperatorum magnitudinem
labores ſubeundos exiſti
per aſperam quandam au
ra duan

deſperes, infinitos quoſdam mans. Siquidem minimè

βλιον, καὶ ἱδρῶτ& μετὰ ἡμᾶς γε ἄξομεν, ὃς μέσους αὐτοῦς ἀναστρέψαι λαμένλα, ἐπεὶ οὐδὲν ἂν διαφέροιμεν τῶν ἄλλων, ὅσοι τὴν συνήθη ἰκείνην ἡγεμῶτας, μακρὰν καὶ ἀνάντη, καὶ λαμπυρὰν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπηνυσμένην· ἀλλὰ τόγε παρ' ἡμῶν ἐξαίρετον τῆς συμβουλῆς, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡδίστην τὴν ὁδὸν καὶ ἀπὸ τομωτάτην, καὶ ἱππήλατον καὶ λατάντη, σὺν πολλῇ τῇ θυμηδίᾳ καὶ τρυφῇ, διὰ λειμώνων ἀνθῶν, καὶ σκιᾶς ἀκειβοῦς σχολῇ, καὶ βάδην ἀνιόντ, ἀνιδρωτὶ ἐπισπόμενον τῇ ἄκρᾳ, καὶ ἀγρῴσας οὐ λαμβάν. καὶ νὴ Δί' ἀνωχόμενον, λαταλείμενόν τε ἔκπνουν, ὁπόσοι τὴν ἑτέραν ἐφάπτονται, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐπισκοπῶν ἐν τῇ πορείᾳ τῆς ἀνόδου, ἔτι λατὰ λυσβάτων καὶ ὀλισθηρῶν τῶν λειμμένων μόλις ἀνέρπονλας, ἀρτιαλιομένους ἐπὶ λιφαλλὲς ἐνίοτε, καὶ πολλὰ πράγματα λαμβάνοντας περὶ πραγείαις τῆς πέτρας. σὺ δὲ πρὸ πολλοῦ ἄνω ἐστεφανωμένον, ἀναλαμονέν-

arduam ſudorisve plenam nos perducemus, vt ex ipſa media laſſus regredi cogaris, quandoquidem nil ab aliis differimus, qui per conſuetam illam deducunt, longam, inuiam, laborioſam, & vt plurimùm deſperatam: ſed conſilij noſtri præcipuum hoc eſt, vt per iucundiſſimam pariter ac compendioſiſſimam facilémque & acceliuem viam, cum multa animi voluptate delicijſq; inter florida prata vmbráſque amœnas deambulans, otio ac greſſu placido abſque ſudore in ſummo conſiſtas vertice, illicq; citra laborem venari, & per Iouem diſcumbens quoque conuiuari poſſis, ac illos qui per aliam incedunt viam, in aſcenſus cliuo ab edito deſpicias: quin per confragoſa & lubrica præcipitia vix ſurrepentes, ac nonnunquam in capita deuolutos, multaq; vulnera cautium aſperitate accipiétes. Tu verò pridem anteà in ſummo co-

δαιμονίσαι ἴσῃ, ἅπαντα ἐν βραχεῖ, ὅσα ὄντως ἀγαθὰ, παρὰ τῆ ῥητορικῆς, μονονουχὶ λαβὼν δωρεὰν λαβών. ἡ μὲν δὴ ὑπόσχεσις ἔστω μεγάλη, ἀλλὰ πρὸς φιλίου Διὸς μὴ ἀπιστήσῃς, εἰ ῥᾴσαί τι ἅμα καὶ ἥδιστα δοκεῖ σοι ταῦτα ἐπιδείξαι φαμέν. εἰ γὰρ Ἡσίοδος μέν, ὀλίγα φύλλα ἐκ τοῦ Βλικῶνος λαβὼν, αὐτίκα μάλα ποιητὴς ἐκ ποιμένος κατέστη, καὶ θεῶν καὶ ἡρώων ὑμνῳδός, καὶ τοιγὰρ ἐκ Μουσῶν γνώμων· ῥήτορα δέ, ὃ πολὺ ἔντιμον τῆς ποιητικῆς μεγαληγορίας ἐστὶν, ἐν βραχεῖ καταστῆσαι ἀδύνατον, εἴ τις ἐκμάθοι τοῦτο ταχίστου ὁδὸν, ὡς ἔγωγε καὶ διηγήσασθαί σοι βούλομαι Σιδωνίου τινὸς ἐμπόρου ἐπίνοιαν, δι' ἀπιστίαν ἀτελῆ γενομένην, καὶ σοὶ ἀκούσαντι ἀνόνητον. ἤρχε μὲν γὰρ ἤδη Ἀλέξανδρος Πέρσῶν, μετὰ τοῦτο ἐν Ἀρβήλοις μάχῃ, Δαρεῖον λαβὴ νικήσας· ἔδει δὲ πανταχόσε τῆς ἀρχῆς διαθεῖν τοὺς γραμ-

ronatus, *felicissimus eris, breui vniuersa quotquot in Rhetorica sunt bona, tantùm non dormiendo accipiens. Atqui promissio hæc admodum magna est, verùm per hospitalem Iouem ne diffidas, si facilè pariter & iucundissimè tibi hæc ostendi posse asserimus. Etenim si Hesiodus cùm pauca ex Helicone folia sumpsisset, confestim poëta egregius ex pastore euasit atque Musarum numine afflatus, deorum & heroum genus decantauit: cur rhetorem, qui multò infra poëtices est magniloquentiam in breui creare impossibile erit, si quis compendiosissimam didicerit viam? quæ admodum & ego tibi enarrare volo Sidonij cuiusdam mercatoris consilium quod ob incredulitatem imperfectum remansit, ac audienti inutile. Imperabat iam Alexander Persis, postquam Darium in Arbelis pugna deuicerat, ac oportebat vndique per imperium nuncios emitteri*

γραμματοφόρους, τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου κομίζοντας. ἐκ Περσῶν δὲ πολλὴ εἰς Αἴγυπτον ἐστὶν ἡ ὁδός· ἐμπεριέχεσθαι γὰρ ἅπαντα τὰ ὄρη, ἔπειτα διὰ τῆς Βαβυλωνίας εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐλθεῖν, ἔπειτα ἐρήμων πολλῶν ἐκλάσαντας, ἀφικνεῖσθαι ποτὲ μόλις εἰς Αἴγυπτον, ἔτεσι μηκίστοις ἀνδρὶ εὐζώνῳ πεζομοὺς τούτους διανύσαντα. ἤχθετο οὖν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίους τι παρακινεῖν ἀκούων, οὐκ ἔχει διατάξων ἐκπέμπειν τοῖς σατράπαις τὰ δοκοῦντα οἱ περὶ αὐτῶν. τότε δὴ ὁ Σιδώνιος ἔμπορος· ἐγώ σοι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ὑπισχνοῦμαι δείξειν ὁδὸν οὐ πολλῷ ἐκ Περσῶν εἰς Αἴγυπτον. εἰ γάρ τις ὑπερβαίη τὰ ὄρη ταῦτα, ὑπερβαίη δ' ἂν τεταῦος, αὐτίκα μάλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτός ἐστι. καὶ ἔχειν ὅτω· πολλῷ ὅγε Ἀλέξανδρος ἐκ ἐπίστευσεν, ἀπατᾶν δόκησε τὸν ἔμπορον ᾠήθη. οὕτω τὸ παράδοξον τῆς ὑποσχέσεως ἄπιστον ἐφάνη τοῖς πολλοῖς.

emittere, qui Alexandri ferrent edicta. Erat verò ex Persis longissima in Aegyptum via. siquidem montana circumire oportebat: hinc Arabiam per Babyloniam intrare, inde longis emensis desertis, vix tandem in Aegyptum perueniebatur statiuis viginti prolixis viro expedito. Ferebat id ægrè Alexander, quoniam Aegyptios nonnihil tumultuari audiebat, nec habebat quo pacto quæ sibi agenda viderentur, Satrapis annunciare posset. Tum mercator Sidonius: Ego, rex, inquit, viam haud longam ex Persis in Aegyptum me tibi ostensurum polliceor. etenim si quis montana hæc superabit (transgredietur autem triduo) confestim in Aegypto erit. Et sic se res habebat: verùm Alexander non credidit, sed deceptorem esse mercatorem existimabat. Ita quamplurimis promissiones admiṽdæ incredibiles videntur.

ἀλλὰ μὴ σύγε πάθῃς τὸ αὐτό· ἔστι γὰρ πειρώμενος, ὡς ὀλίγου σε διαλύσει ῥήτορα δοκεῖν μιᾶς, ἀλλ' ὅλης ἡμέρας, ὑπερπλαθέντα τὸ ὄρος ἐκ Περσῶν εἰς Αἴγυπτον. ἐθέλω δέ σοι πρῶτον, ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα γράψαι μέν σου τῷ λόγῳ, ἑκατέραν ἐπιδεῖξαι τὴν ὁδόν. δύο γάρ ἐστιν αἱ πρὸς τὴν ῥητορικὴν ἄγουσαν εἰς ἱερὰν ὑμετέρους μοι δοκεῖς, καὶ δῆτα καὶ μάλ' ἐφ' ὑψηλοῦ καθήσθαι, πάνυ διαλελ καὶ ἀπροσωπος, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσαν ἐν τῇ δεξιᾷ, παντοίοις καρποῖς ὑπερβρύον· ἐν θατέρᾳ δέ μοι δόκει τὸν πλοῦτον παρεσῶτα ὁρᾶν χρυσοῦ ὅλον ὄυλα, καὶ ἐπίρασον· καὶ ἡ δόξα δὲ καὶ ἡ ἰσχὺς παρεῖναι, καὶ οἱ ἔπαινοι περὶ πᾶσαν αὐτὴν, ἔρωσι μικροῖς ἐοικότες, πομφοὶ ἀπανταχόθεν περιπλεόμενοι ἐπιτόμβοι, εἴ που τὸν Νεῖλον εἶδες γραφῇ μιμημένον, αὐτὸν μὲν ἐέμβον ἐπὶ κροκοδείλε

Sed ne id tibi accidat, caue: etenim experientiâ cognoſces, quòd nil prohibebit te Rhetorem cenſeri vnius, nec totius quidem diei, montem ex Perſis in Aegyptum tranſgreſſum. Proinde Rhetorices primò imaginem ſermone deſcribere, & quemadmodum [c] Cebes ille, vtranque viam tibi oſtendere volo. Etenim duæ ſunt, quæ ad Rhetoricā perducunt, quam haud mediocriter mihi amare videris. Illa itaque in eminenti reſidet ſolio, admodum formoſa, ac aſpectu eleganti: in dextráque [d] Amalthéæ retinet cornu, fructibus omnifarijs refertum. Ex altera autem parte adſtātes mihi diuitias aſpicere videtur, penitùs aureas, ac perquàm amabiles: iuxta quas gloria quoque & vehementia conſiſtunt: ipſam verò laudes permultæ, puſillis Amoribus ſimiles, ac vndiq; confertæ circumuolitant, inſtar Nili, ſi quando illum depictum vidiſti. Croco-

dilo

ποδάλε τινὸς ἢ ἱπποποτάμου, οἷον οἱ πολλοὶ γράφουσιν ἐν ἀνδρῶν, μικρὰ δέ τινα παιδία παρ' αὐτὸν παίζοντα, πήχεις αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι· τοιοῦτόν τι καὶ περὶ τὴν ῥητορικὴν αἱ ἔπαινοι. πρόσει δὲ σὺ ὁ ἐρασὴς, ἐπιθυμῶν δηλαδὴ ὅτι τάχιστα γενέσθαι ἐπὶ τῆς ἄκρας, ὡς γαμήσοντός τε αὐτῷ δοκοῦντος, καὶ πάντα ἐπῆνα ἔχοις, τὸν πλοῦτον, τὴν δόξαν, τοὺς ἐπαίνους· νόμῳ γὰρ ἅπαντα γίγνεσθαι τοῦ γιγαμπτόντος. ἔπειτα ἐπειδὰν πλησιάσῃς τῷ ὄρει, τὸ μὲν πρῶτον ἀπορήσεις τὴν ἄνοδον, καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν σοι ἔσται δοκεῖν, οἷα ἡ Ἄορνος ἐφάνη τοῖς Μακεδόσιν, ἀπόξυρον αὐτὴν ἁπανταχόθεν ἰδοῦσιν, ἀτριβῶς ἔχουσι ὀρνίθοις ὑπερπτῆναι ῥᾴδιαν, Διονύσου τινὸς, ἢ Ἡρακλέους, ἂν μέλλοι καθαιρεθήσεσθαι, διομένῳ. ταῦτά σοι δοκεῖ τὸ πρῶτον. ἔπειτα μετ' ὀλίγον ὁρᾷς δύο τινὰς ὁδοὺς, μᾶλλον δὲ ἡ μὲν ἀπρακτός ἐστι, καὶ ἀναβάσεις καὶ πραχεῖα, πολὺν τὸν δίψον ἐμφαίνουσα καὶ ἱδρῶτα· καὶ ἔρθη γὲ

dilo alicui, vel equo fluuiatili, quales multi sunt in eo, insidentem: paruulos autem puellos, Peches illos Aegyptij vocant, circa ipsum lusitantes: tales & circa rhetoricam laudes. Tu verò amator accedis, desiderans scilicet quamcelerrimè in summum euadere, vt tibi ascendenti nubat, ac omnia ea possideas, diuitias, gloriam, laudes. lege etenim cuncta nubentis fiunt. Inde cùm monti appropinquas, sub initium de ascensu desperabis, resq; tibi similis esse videbitur, quemadmodũ e Aornos Macedonibus apparet, vndique aspicientibus prærupta, [illegible]ix auibus transuolatu facilis, Dionysio aliquo, aut Hercule, si complanari debeat, indigens. & ita tibi sub initium videbitur. Inde paulò pòst duas quasdam vias cernes, vel potius altera semita est, anguſta, spinosa & aspera, multum sitis ac sudoris præ se ferens, quam iam

ἤδη Ἡσίοδος, τὸ μάλα ὑποδείξας αὐτῷ, ὡς οὐδέν μοι δεήσει. ἡ ἑτέρα δέ, πλατεῖα καὶ ἀνθηρὰ, καὶ ὕδωρ ζωηφόρον ἔχουσα, οἵαν μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον, ἵνα μὴ καὶ τὰ αὐτὰ λέγων πολλάκις, ἐπέχω σε ἤδη ῥήτορα ὄντα διαφθείρων. πλὴν τόγε τοσοῦτο προσθεῖναί μοι δοκῶ, ὅτι ἡ μὲν τραχεῖα ἐκείνη καὶ ἀνάντης, οὐ πολλοὺς ἴχνη τῶν ὁδοιπόρων ἔχει, εἰ δέ τινα πάνυ παλαιὰ· καὶ ἔγωγε κατ' ἐκείνην ἄδην ἀνῆλθον, τοσαῦτα καμών, οὐδενὸς δέον· ἡ ἑτέρα δέ, ἅτε ὁμαλὴ οὖσα, καὶ ἀγχίνουν οὐδένα ἔχουσα, πόρρωθέν μοι ἐφάνη, οἷά ὄναρ, οὐχ ὁδὸν οὖσαν τινί. οὐ γὰρ ἐώρων νέον ἔτι ὢν τὸ βέλτιον, ἀλλὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον ἀληθῆ ὤμην, λέγοντα ἐκ τῶν πόνων φύεσθαι τὰ ἀγαθά· τὸ δ' οὐκ ἔχει οὕτως. ἀτρυνεῖ γοῦν ὁρῶ τοὺς πολλοὺς μείζονων ἀξιουμένους ὁμοίας τῆς αἱρέσεως, τῆς τῶν λόγων καὶ ὁδῶν. ἐπεὶ δὲ ἔρ ἐς πλὴν ἀρχὴν

antea f Heſiodus perquàm egregiè oſtendit, ita vt nihil mei indigeas. Altera verò lata eſt, florida, ac manantibus aquis irrigua, & penitùs talis, qualem paulò antè dixi, ne eadem ſæpiùs repetens, te qui iam Rhetor eſſe poſſes, detineam. Tantū hoc addendum videtur, quòd aſpera illa & ardua, nō multa viatorū retinet veſtigia: & ſi aliqua, valde vetuſta. per illam ego miſer aſcendi, tantum laborans, cùm haud neceſſe eſſet. Altera verò vndiq; plana, ac nil cōfragoſi habens, qualisnam ſit, à longè tantū mihi apparuit: non tamen per illam inceſſi. Haud enim cùm adhuc iuuenis eſſem, quid optimum foret cernebam, ſed poëtam illū vera loqui exiſtimabam, dicentem, & Ex laboribus germinare bona. Illud verò minimè ſic ſe habebat. multos enim video abſque labore maiori dignitate euectos, felici ſermonum & viarum electione tantùm. Cùm verò ad ingreſſum

perue-

ἀρχὴν ἀφικόμενος, οὐ οἶδα ὅτι ἀπορήσας, καὶ ἤδη ἀπορεῖς, ὁποτέραν καὶ πρακτέον. ὡς ὃν ποιήσας ἤδη, ῥᾷστα ἐπὶ τὸ ἀκρότατον ἀναβήσῃ, καὶ εὐδαιμονήσας, καὶ γαμήσας, καὶ θαυμαστὸς πᾶσι δόξας, ἐγώ σοι φράσω· ἱκανὸν γὰρ, τὸ ἐμαυτὸν ἐξαπατηθῆναι, καὶ πονῆσαι, σοὶ δὲ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα φυέσθαι πάντα, καθάπερ ἐπὶ τοῦ Κρόνου. νῦν οὖν πρόσεισί σοι καρτερός τις ἀνὴρ, ὑπόσκληρος, ἀνῳδὸς τὸ βάδισμα, πολιὸν τὸν ἥλιον ἐπὶ τοῦ φθέματος ἔχων, ἀῤῥῳπὸς τὸ βλέμμα, ἐγρηγορὼς, τῆς πρακείας ἐκείνης ὁδοῦ ἡγεμὼν, λήρους τινὰς ὁ μάταιος διεξιὼν, πρὸς σὲ ἕπεσθαι οἰ παρακελεύομενος, ὑποδεικνὺς τὰ Δημοσθένους ἴχνη καὶ Πλάτωνος, καὶ ἄλλων τινῶν, μεγάλα μὲν, καὶ ὑπὲρ τὸν νῦν, ἀμαυρὰ δὲ ἤδη, καὶ ἀσαφῆ τὰ πολλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου. καὶ φησὶν εὐδαιμονάσειν σε ἴσως, καὶ νόμῳ γαμήσαντι τῷ ῥητορικῷ, ἃ κατὰ τοῦ-

perueneris, rectè noui te hæsitaturum, quin iam dubitares ad quamnam sit vertendum. Quid igitur iam tibi faciundum sit vt facilè ad summum ascendas, fortunatus euadas, & nubas, omnibusque admirabilis videaris, ego tibi expediam. Satis enim est me ipsum deceptum esse, & laborasse: h tibi verò citra sementem & arationem, tanquam Saturni seculo, cuncta prouenient. Confestim igitur tibi se obuium feret vir quidam robustus, prædurus, gressu virili, multum solis in corpore ostendens, aspectu masculo, vigilator, asperæ illius viæ dux, nugas quasdam vanas prædicans, vt se sequaris cohortans, Demosthenis, Platonis, & aliorum quorundam vestigia demonstrans, magna quidem, & super præsentia, verùm iam obscura, & vtpluriminùm à tempore obliterata. Addet te beatum fore, ac lege Rhetoricâ tibi nupturam,

τὰ τούτων ὀλισθήσας, ὥσπερ ἐπὶ τῶν καλῶν βαίνοντος· ἂν δὲ μικρόν τι παραβαίνῃς, ἢ ἔξω τῆς εὐθείας, ἢ ἐπὶ θάτερα μᾶλλον κλιθείης τῇ βάσει, ἐκπεσεῖσθαί σε τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, καὶ ἀδούσης ἐπὶ τὸν γάμον. ἔτά σε κελεύσει ζηλοῦν ἐκείνους τοὺς ἀρχαίους ἄνδρας, ἴωλα παραδείγματα παρατιθεὶς τῶν λόγων, οὐ ῥᾴδια μιμεῖσθαι, οἷα τὰ τῆς παλαιᾶς ἐργασίας ἐστίν, Ἡγησίου, καὶ τῶν ἀμφὶ Κράτητα καὶ Νησιώτην, ἀπεσφιγμένα καὶ νωθρὰ καὶ σκληρὰ, καὶ ἀκριβῶς ἀφειδῶς τὰ περιττὰ τῆς γραμμῆς. πόνον δὲ, καὶ ἀγρυπνίαν καὶ ὑδατοποσίαν, καὶ τὸ ἁλισπαρὲς, ἀναγκαῖα ταῦτα, καὶ ἀπαραίτητα φύσει· ἀδύνατον γὰρ εἶναι, ἄνευ τούτων διανῦσαι τὴν ὁδόν. ὃ δὲ πάντων ἀνιαρότατον, ὅτι σοι καὶ τὸν χρόνον πάμπολυν ἀπογράψει τῆς ἐφοιτήσεως, ἔτη πολλὰ, οὐ κατὰ ἡμέρας, οὐ κατὰ τετραετηρίδας, ἀλλὰ καθ' Ὀλυμπιάδας ὅλας ἀριθμῶν,

nupturam, si per illa inceſſeris, veluti eos qui ad bona pergunt. at si parumper transgrediaris, vel extra rectum tramitem, aut inceſſu aliquorſum magis declines, te à vera via & ad nuptias deducente aberraturum. Inde te priſcos illos viros imitari iubebit, inutilia ſermonum proponens exempla, nec imitatu facilia, qualia vetuſtæ ſunt conſtructionis Hegesij, & quæ circa Cratetem, Neſiotem quoq; ſeuera, neruoſa & dura, diligenterque à literis amputanda. Laborem autem, vigilias, & puræ aquæ vſum, ſqualorem quoq; hæc cuncta neceſſaria & ineuitabilia dicet. Etenim impoſſibile eſſe abſque illis viam perficere. Et quod omnium moleſtiſsimum, perlongum tempus ad perficiendum iter tibi præſcribet, annos multos, non per dies, neque triennalia, ſed per integras numerans Olympiades, ita vt priuſquam audiens

ἀεθμῶν, ὡς προαπεκαμὼν τὸν ἀκρόασιν, καὶ ἀπαγορεύσας, πολλὰ χαίρειν φράσαντα τῇ ἐλπιζομένῃ ἐκείνῃ εὐδαιμονίᾳ. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ μισθὸς ὀλίγους ἀπαιτήσει τῶν διόντων κακῶν, ἀλλὰ οὐκ ἂν ἡγήσαιτό σοι, ἃ μὴ μεγάλα πρότερον λάβοι. ὁ μὲν ταῦτα φήσας, ἀλαζὼν, καὶ ἀρχαῖος ὡς ἀληθῶς, καὶ Κρονικὸς ἄνθρωπος, νεκροὺς εἰς μίμησιν παλαιοὺς προτιθεὶς, καὶ ἀνορύττων ἀξιῶν λόγους πάλαι κατορωρυγμένους, ὥς τι μέγιστον ἀγαθὸν, μαχαιροποιοῦ υἱὸν, καὶ ἄλλον Ἀτρομήτου τινὸς γραμματικοῦ ζηλοῦν ἀξιῶν· καὶ ταῦτα ἐν εἰρήνῃ, μήτε Φιλίππου ἐπιόντος, μήτε Ἀλεξάνδρου ἐπιτάττοντος, ὅπου τὰ ἐκείνων τότως ἐδόκει χρήσιμα, οὐκ εὐθὺς οἷοί τε ὄντες νῦν κινεῖσθαι, ταχεῖς καὶ ἀπράγμονες, ἢ ἐς τὸ ἐνθὺ ἡ ῥᾳδία καὶ ἄπονος ὁδός. σὺ δὲ μήτε πείθου, μήτε προσίεσο αὐτῷ, μή σε ἐκ τραχηλίου τινὸς παραλαβὼν, ἢ τὸ ἡμιτελὲς ἀγαγόμενος τοῖς πόνοις

audiens laborem ſubierit, & defatigatus fuerit, felicitati illi ſperatæ longum valere dicat. Inſuper ob hæc mala haud paruam expetet mercedem: ſed neque dux eſſe incipiet niſi magna priùs acceperit. Et hæc tibi dicet ſuperbus, & verè antiquarius ac Saturnius homo, mortuos, vetuſtos ad imitationem proponens, ſermonesque pridem defoſſos eruere dignum ducens, ac ſi maximum eſſet bonum, gladiorum fabri, & alium Atrometi cuiuſdam grammatiſtæ filium imitari: & hæc in pace, neque Philippo ingruente, neque Alexandro cogente, quo tempore illorum ſermones vtiles ſunt viſi: ignorans quænam ſint nunc innouata, celeritas, laboris euitatio, & via ad Rhetoricam perquàm cõpendioſa. Tu verò haud acquieſcas, neque illi mentem adhibeas, ne te ſuſcipiens alicubi præcipitet, vel demum priuſquam tot labo-

res

σοις παρασκευάσει. ἀλλὰ ἐ
πάνω ἰρᾷς, καὶ τάχιστα ἐ-
θέλεις τῇ ῥητορικῇ συνεῖναι,
ἀκμάζων ἔτι, ὡς καὶ σπου-
δαίοις πρὸς αὐτὴν, ἴσθι ὧν
μὲν ἕνεκα τούτῳ, καὶ πίρας
τοῦ μετρίου ἀνδρικῷ μακρὰ
χαίρειν, κἀγὼ ἀναβάντα αὐ-
τὸν, καὶ ἄλλους, ὁπόσους ἂν
ἐξαπατᾷν δύνηται, ἀνάγειν
καταλιπὼν ἀσθμαίνοντας,
καὶ πολλῷ ἱδρῶτι σωύντας.
πρὸς δὲ τὸν ἑτέραν ἐλθὼν,
εὑρήσεις πολλοὺς καὶ ἄλλους,
ἐν τούτοις δὲ καὶ πάνσοφόν
τινα, καὶ πάγκαλον ἄνδρα,
διασεσαλυμένον τὸ βάδισμα, ἐπικεκλασμένον τὸν αὐ-
χένα, γυναικεῖον τὸ βλέμ-
μα, μιλιχρὸν τὸ φώνημα, μύ-
ρων ἀπνέοντα, καὶ λακτί-
λῳ ἄκρῳ τὴν κεφαλὴν κνώ-
μενον, ὀλίγας μὲν ἔτι, σύν-
δας δὲ καὶ ὑακινθίνας τὰς
τρίχας ἐνθετίζοντα, πάνυ
βρόν τινα Σαρδανάπαλον,
ἢ Κινύραν, ἢ αὐτὸν Ἀγάθω-
να, τὸν τραγῳδίας ἐπίτη-
δον ἐκεῖνον ποιητήν. λέγω δὲ
ὡς

res exhaurias, in senium per-
ducat. Sed si omnino amore
flagras, ac celerrimè Rhe-
thoricæ congredi desideras
adhuc vigens, ita vt illi di-
ligentem operam impende-
re possis, aspero huic homi-
ni, & vltra mediocritatem
virili, longè dic valere: ip-
sum verò ascendere, & a-
lios quotquot decipere po-
test, secum ducere permitte,
vt tandem anhelantes, &
multo sudore perfusos de-
stituat. Ad alterum verò
perueniens viam, alios quo-
que multos inuenies, inter
quos perquàm sapientem
quendam ac perpulchrum
virum, [i] incessu molli, cer-
uice infracta, vultu effœmi-
nato, voce suaui, vnguenta
spirantem, ac [k] summo di-
gito caput scalpentem; ca-
pillos quidem paucos ad-
huc, intortos tamen & hya-
cinthinos componentem, per-
quàm [l] delicatum Sardana-
palum quendam, vel [m] Ci-
nyram, aut [n] Agathonem
ipsum, lepidum illum tragœdiæ poëtam. Hæc ideo re-
fero,

ὡς ἀεὶ τούτων γνωρίζοις αὐτὸν, μηδ' οὕτω θεσπέσιον ῥῆμα, καὶ φίλον Ἀφροδίτῃ καὶ Χάρισι δηλάθοι. καὶ δι τί φημι; κἂν μύοντι γάρ σοι προσελθὼν ἄποι τι, τὸ Ὑμήττιον ἐκεῖνο ἀνοίξας στόμα, καὶ τὴν συνήθη φωνὴν ἀφῇς, μάθοις ἂν ὡς οὐκ τῶν καθ' ἡμᾶς τις ὤν, οἳ ἀρόσεως καρπὸν ἔδομεν, ἀλλά τι ξένον φάσμα, δρόσῳ ἢ ἀμβροσίᾳ τρεφόμενον. τοῦτο δι νυν προσελθὼν, καὶ παραδοὺς σεαυτὸν, αὐτίκα μάλα ῥήτωρ ἔσῃ, καὶ πειθανότατος, καὶ ὡς ὀνομάζει αὐτὸς, βασιλεὺς ἐν δὶς λόγοις ἀρνεῖ καθεσθήσῃ, τὰ τέθριππα ἐλαύνων τοῦ λόγου· διδάξεται γάρ σε παραλαβὼν τὰ πρῶτα μὲν ἐκεῖνα. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἀπάτω πρός σε· γελοῖον γάρ, ὑπὲρ τοιούτου ῥήτορος ἐμὲ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, φαῦλον ὑποκειτὼ ἴσως τῶν δὶ οὑτων καὶ τηλικούτων, μὴ καὶ σωτρίψω που πρὸς τὸν ἥρωα, ὃν ὑποκείνομαι, φαύλῃ ἅρμα δι γαροιῶ πρὸς σε, ὃ δὲ

fero, vt ab ijs eum cognoscas signis, ac rectam diuina, Venerijq; & Gratijs amica minimè te lateat. Sed cur hæc dico? etenim si ad cæcutientem te accedes, solum quid proloquutus fuerit, Hymettium os illud aperiens, & consuetam vocem tantùm emittens, quamprimùm intelliges eum non ex nobis quempiam, qui terræ fructu pascimur, esse, sed spectrum peregrinum, rore vel ambrosia enutritum. Ad hunc itaq; si accesseris, teq; ipsum tradideris, confestim Rhetor eris egregius ac conspicuus, & vt ipse vocat, rex in sermonibus citra laborem constituêris, orationis moderans quadrigas. etenim suscipiens te, prima illa docebit: sed potiùs ipse te alloquatur. Siquidem ridiculum, pro tanto rhetore me verba facere, malũ forsitan talium tãtorũq; mimũ, ne alicubi cadens, heroa quẽ repræsentare conor, atterã. Te igitur cõpellabit, comam interim

ἢ δὶ ἐμὲ διαπαίσμενος, ὁπόσον ἔτι λοιπὸν τῆς κόμης, καὶ ἐπιμαδιάσας τὸ γλαφυρὸν ἐκεῖνο καὶ ἁπαλὸν, οἷον ἄνθος Ἀνθαΐδα τινὰ κωμικὴν, ἢ Μαλθάκην, ἢ Γλυκέραν τινὰ μιμησάμενος τῷ πρόσωπῳ τὸ φθέγμα. ἄγροικον γὰρ τὸ ἀρρενωπὸν, καὶ πρὸς ἁβρὸν καὶ ἱλαρὸν οὐδέν. φήσει δ' ἴσως μετ' ὀλίγον ὑπὲρ ἑαυτοῦ· μῶν σε, ὦ ἀγαθὲ, ὁ Πύθιος ἔπεμψε πρός με, ῥητόρων τὸν ἄριστον προσαπτόμενον; ὥσπερ ὅτι Χαιρεφῶν ἤρετο αὐτὸν, εἰ δοκεῖ σοὶ, ὅστις νῦν ὁ σοφώτατος ἐν τοῖς τότε. εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀπὸ κατὰ κλέος αὐτὸς ἥκεις, ἀκούων ἁπάντων ὑπὲρ ἐκπεπληγμένων τὰ ἡμέτερα, καὶ θυμούμενος, καί τι θηπόντων καὶ ὑποπεπληχότων. αὐτίκα μάλα ἔσῃ πρὸς οἷόν ποτε δαίμονιον ἄνδρα ἥκεις. προσδοκήσεις γὰρ μηδὲν ἧττον ὄψεσθαι οἷον ὦδὴν ἢ ὦδὴν παραλαβεῖν, ἀπ' ἄλλου τινὸς ἢ Τιτυὸς ἢ Ὠτου ἢ Ἐφιάλτου, ὑπὲρ ἐκείνους πάνυ

interim quæ adhuc reſidua eſt, demulcens, ſubridensque iucundum illud & tenerum, quemadmodum aſſueuit, comicam Thaidem, vel Malthacen, aut Glyceram in emittenda voce imitatus. Siquidem ruſticana eſt virilitas, & minimè ad molliciem & blãditias rhetoris apta. Dicet igitur de ſeipſo perquàm modeſtè loquens: Num, ô præclare, te Pythius ipſe ad me miſit, rhetorum optimum dijudicans, quemadmodum Chærephonti olim perquirenti oſtendit quisnam ex tum viuentibus ſapientiſſimus eſſet? At ſi non ideo, ſed propter gloriam aduenis, quoniam audieris noſtra omnia eſſe perquàm ornatiſſima, decantata, ſtupenda & mirè expolita: confeſtim intelliges ad quàm diuinum acceſſeris virum: expectabis autem nihil tale viſurum, ſicuti hoc vel illud accipere: verùm ſi quis Tityus, aut Otus, ſeu Ephialtes, longè ſuper illos tibi

ων φανῆται σοι τὸ πρᾶγμα ἀπρεπὲς καὶ τραχύ· ἐπεὶ τοὺς γε ἄλλους τοσοῦτον ὑπερφωνοῦντα εὑρήσεις, ὅσον ἡ σάλπιγξ τοὺς αὐλοὺς, καὶ οἱ τίτλιγγες τὰς μυίττας, καὶ οἱ χορδαὶ τοὺς ἐνδιδόντας. ἐπὰν δὲ καὶ ῥήτωρ αὐτὸς ἐθέλῃς γενέσθαι, κἀκ τούτου οὐκ ἂν παρ' ἄλλου ῥᾷον μάθοις, ἢ παρ' ἐμοῦ μόνου· ὃ λοιπὸν μέλημα, οἷς ἂν ἅπτω, καὶ ἴσθι πάντα, καὶ τοὺς νόμους, οἷς ἂν ἐπιτάξω χρῆσθαι, ἀκριβῶς μοι παραφύλαττε· μᾶλλον δὲ ἤδη προχώρει, μηδὲν ὀκνήσας, μηδὲ πλουτίας, εἰ μὴ προεπιτηδεύσεις ἐκεῖνα τὰ πρὸ τῆς ῥητορικῆς, ὅσα ἡ ἄλλη προπαίδευσις τοῖς ἀνοήτοις καὶ ματαίοις, μετὰ πολλοῦ καμάτου ὀδοποιεῖ. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν δεήσει, ἀλλ' ἀνιπτοις τοῖς ποσὶν, ἡ παροιμία φησὶν, ἐμβαίνειν, οὐ μέλλοντι ἐξαρκεῖν διὰ τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ κοινότατον, μηδὲ γράφειν τὰ γράμματα· ἄδηλος. ἄλλο γάρ τι περὶ πάντα ταῦτα ὁ ῥήτωρ. λέξω δὲ πρῶτον ἧ, ὅσα καὶ αὐτόν σε οἴκοθεν ἐ-

rex videbitur immensa & admiranda: me etenim tantum alios vocalitate excellere inuenies, ô quantum tuba fistulas, cicadæ apes, chorique eos qui remisse cantare assuenerunt. Postquam verò & ipse rhetor euadere cupis, idque haud facilè ab alio addiscere potes, solum ô gloriolæ studium ea quæ dico sequere, ac omnia imitare: leges quoque quibus te vti iubeo, mihi diligéter obserua. quin potiùs mi cunctatus iam accede: neque admireris si ante rhetoricam priùs ea non didiceris, quæ alia præexercitatio multo labore stultis & vanis inculcat hominibus (nullius enim eorum indigebis) sed P illotis pedibus (inquit paræmia) irrue: nil minus ideo habiturus, neque si tritissimum illud literas scribere ignoraueris. Etenim vltra hæc omnia aliud quid rhetor est. Primùm igitur referam quódnam te domi digres-

χοῦν ἅμα ἐφόδια πρὸς τὴν πορείαν, καὶ ὅπως ἐπιστήσασθαι, ὡς ἂν τάχιστα ἀφανίσαι δυνηθείης· ἔπειτα καὶ αὐτὸς, ἃ μὲν πείθοντι ἐπιδεικνὺς κατὰ τὴν ὁδὸν, ἃ δὲ καὶ παραινῶν, πρὶν ἥλιον δῦναι, ῥᾴζοράσι ἐπὶ τοῖς πάντας, ἀποφανῶ, οἷός ἐστιν ἐμοί, ἀναμφιλέκτως τὰ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα τῶν λόγων ἐπιχειρούντων ἔχων. νόμιζε δεῖναι τὸ μέγιστον μὲν, τὴν ἀμαθίαν, ἔπειτα θράσος ἐπὶ τούτοις, καὶ ἄκαιρον δὲ τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν, αἰδῶ δὲ, καὶ εἰκαιότητα, καὶ μετριότητα, καὶ ἐρύθημα οἴκοι ἀπόλιπε· ἀχρεῖα γάρ, καὶ ὑπεναντία τῷ πράγματι. ἀπὸ μὲν καὶ βούλου ὅτι μέγιστον, καὶ μέλος ἀναίσχυντον, καὶ βάδισμα, οἷον τὸ ἐκ μὲν, ταῦτα δὲ ἀναγκαῖα πάντα, καὶ μόνα ἐστὶν ὅτι ἱκανά. ἡ ἐσθὴς δὲ ἔστω ἀνθηρὰ καὶ λευκὴ, ἔργον τῆς Ταραντίνης ἐργασίας, ὡς διαφαίνεσθαι τὸ σῶμα. καὶ ὑποκρηπὶς Ἀττικὴ, καὶ γυναικεία, τὸ

sum viaticum ad peragendum iter afferre oporteat, qualiterq; commeatum instruere, vt illud perquam celerrimè perficere possis. Inde ego ipse quædam procedenti per viam ostendens, nonnulla verò admonens, ante Solis occasum rhetorem te supra omnes, qualis ipse sum, efficiam, indubitater prima, media & nouissima eorũ, qui declamare cõnãtur, possides. Igitur quod maximum est, ignorantiam affer: dein temeritatem, audaciam præterea, & impudentiam: verecundiam autem, mãsuetudinem, mediocritatem & erubescentiam domi relinque. inutilia enim sunt, & negotio perquàm contraria. Præterea clamorem validissimum, ac cantu turpem, incessum quoq; qualis meus est. Siquidem hæc valde sunt necessaria, & sola quodammodo sufficiunt. Vestitus aũt sit cõspicuus & cãdidus, opus Tarẽtini operis, vt corpus transpareat. Crepida verò attica & muliebris

eff

ἡ πολυτελὴς: ἡ ἐμβὰς Σικυωνία, λευκοῖς τοῖς λευκοῖς ἐπιπρέπουσα. καὶ ἀκόλουθοι πολλοί, καὶ βιβλίον ἀεί. ταῦτα μὲν αὐτὸν χὴ συντελεῖν, τὰ δ' ἄλλα, καθ' ὁδὸν ἤδη προϊὼν, ὅρα, καὶ ἄκουε. καὶ δή σοι τοὺς νόμους λέγω, οἷς χρώμενός σε ἡ ῥητορικὴ γνωριεῖ, καὶ προσήσεται, οὐδὲ ἀποστραφήσεται, οὐδὲ σκοταδιεῖ, παθάπερ ἀτέλεστόν τινα, καὶ κατάσκοπον τῶν ἀπορρήτων, ἀλλὰ σχήματος μὲν τὸ πρῶτον ἐπιμεληθῆναι χὴ μάλιστα, καὶ ὠμόρφου τῆς ἀναβολῆς. ἔπειτα ψυχικαίδεκά που, ἢ οὐ πλάω γε τῶν ἄκοσιν, Ἀττικὰ ὀνόματα ἐκλέξας ποθὲν, καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἐπιμελούμενος, πρόχειρα ἐπ' ἄκρας ἡ γλῶττης ἔχε τὸ ἄττα καὶ μάτα, καὶ μῶν καὶ ἀμηχέπη, καὶ λῆρος, καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν ἅπαντι λόγῳ καθάπερ τι ἅδυσμα ἐπίπασον αὐτῶν. μεμέτω δὲ μικρὸν τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀνόμοια τούτοις, καὶ ἀσύμφυλα καὶ ἀπρεπῆ.

ἡ πορ-

effigiata. Solea Sicyonia, ligamentis albis decorata. Sectatores verò quamplurimi, libellusq; semper. Haec te ipsum conferre oportet: at reliqua per viam iam procedens vide & audi. etenim iam tibi leges enarrabo, quibus si vsus fueris, rhetorica te cognoscet, & accedet, minimeque auertetur, aut quapiam afficiet contumelia tanquam haud initiatum, & arcanorum speculatorē quendam. Proinde formae ac vestitus decori permaximam curam adhibere oportet. inde quindecim, vel non vltra viginti, q Attica quædam selige verba, haecq; diligenter exercēs, in summa lingua prompta habe, vtpote, quippe, nempe, quoniam quidem, igitur, vtique, & hetus optime, ac talia: in omniq; sermone illa tanquam condimentum quoddam insperge. Aliorum nulla tibi sit cura, si his sint dissimilia, inconuenientia & incōcinna.

ἡ πορφύρα μόνον ἔσω καλὴ καὶ ἀνθοῦσι, λέγω στόμα τῶν παχέων τὸ ἱμάτιον ἦ. μετὰ δὲ, ἀπόῤῥητα καὶ ξένα ῥήματα, καὶ σπανιάκις ὑπὸ τῶν πάλαι εἰρημένα, καὶ ταῦτα συμφοράσαι ἐκτόξευε, πρὸς χαλεπόμενος ἐς τοὺς προσομιλοῦντας. οὕτω γὰρ ἂν ὁ λαὸς ὁ πολὺς ἐκθαυμάσῃ, καὶ θαυμασὸν ὑπολήψεται· καὶ τῶν παιδάριον ὑπὲρ αὐτοῦ, ἃ ἐκπεπηγέναι μὲν, τὸ ἐκλέλυσθαι λέγοις, τὸ δὲ ἀλλο θέριον, ἀληθεύεσθαι, τὸν ἀραβῶνα δὲ, πρωτίμιον, τὸν βρῦτον δὲ, ἀπροσκυφῆ. ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸς ποιεῖ καινὰ καὶ ἀπόκοπα ὀνόματα, καὶ ὀνομαθέτει τὸν μὲν ἐμπλεκτῶνα δαιδαλέα, ἀλιξῖνα κάλων, τὸν σωτῆρα, σοφόν ποιῶν, τὸν ὀρχηστὴν δὲ, χαρίεντα φορῶν. ἂν δὲ σολοικίσῃς δὲ, ἢ βαρβαρίσῃς, ἴσον ἴσῃ φάρμακον, ἀναισχυντία, καὶ πρόχειρον ἀεὶ σοι ὄνομα οὔτε ὄντος οὔτε γενομένου ποτὲ, ἢ ποιητοῦ ἢ συγγραφέως, ὃς

Tantummodo purpura pulchra ac florida, licet palium ex crassioribus cõsitet pellibus. Deinde vbi obsoleta & peregrina, raroque ab antiquis vsitata colligeris verba, haec expedies in eos cum quibus conuersaris eiaculare: ita enim populus ille magnã venerabitur, & admirandum sibi spiciet. Doctrinam igitur quae eorum exuperat intellectum, expertam, tanquam ex peritia habitam nominabis. Buttubata nugatoria, pro valde dices antigerio, pro cito toper, pro bestiae similem belutum. Nonnunquam tu quoq; noua effinge, & monstrosa componenomma. nam poëtam verificem appella, praestantem venerabilem venerando habilem, certamina agonisma ta. Cùm verò solœcismum vel barbarismum commitis, vnum tibi sit remedium impudentia, confestimq; in promptu sit nomen poëtae

cuiusdam vel scriptoris qui nec est nec fuit vnquam: v

cùm

ἂς οὕτω λέγῃς ἐδοκίμασε σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπεκεκαθαρμένον. ἀλλὰ καὶ ἀναγίγνωσκε τὰ παλαιὰ μὲν οὐ γὰρ μάταιός τις ἦν ὁ λῆρος Ἰσοκράτης, ἢ ἀχαρίτων ἄμοιρος Δημοσθένης, ἢ ὁ ψυχρὸς Πλάτων, ἀλλὰ τοὺς τῶν πρὸ ἡμῶν ὀλίγον λόγους, ἃ ἄς φασι τούτους μελέτας, ἃς ἔχεις, ἀπ' ἐκείνων ἐπισκευάζου, ἐν παρῷ καταχῶσθαι, καθάπερ ἐκ ταμιείου προφέρων. ἐπὰν δὲ καὶ δέῃ λέγειν, καὶ οἱ παρόντες ἐμβάλωσί τινας ὑποθέσεις, καὶ ἀφορμὰς τῶν λόγων, ἅπαντα μὲν, ὁπόσα ἂν ἢ δυσχερῆ, λιχνεύου, καὶ ἐκφωνείσθω, ὡς οὐδὲν ὅλως ἀνθρώπων αὐτῶν· ἐλομένων δέ, μὴ μελήσας λέγε, ὅπως ἐπί σε ῥῆμα γλῶττάν ἔλθῃ, μηδὲν ἐκείνων ἐπιμεληθεὶς ὡς τὸ πρῶτον, ὅσπερ οὖν καὶ ἔστι πρῶτον, ἐρεῖς ἐν καιρῷ προσήκοντι, καὶ τὸ δεύτερον, μετὰ τοῦτο, καὶ τὸ τέλος, μεθ' ἐκεῖνο· ἀλλὰ τὸ πρῶτον

cùm ita dixeris, vir sapiens esse censearis. Vocem verò data opera altissimè tolle. Proinde vetusta minimè perlegeris tute, neq; siquas nugator Isocrates, vel gratiarum expers Demosthenes, aut Plato frigidus scripta reliquêre: sed orationes eorum qui paulò ante nos fuêre, & quas hasce exercitationes appellant, vt illis instructus, ac tanquam ex penu depromēs, habeas quibus in tempore abuti possis. Postquam verò orandū erit, præsentesq; argumēta quædā ac sermonum occasiones subiecerint, vniuersa ea quotquot sunt, cum indignatione dicantur, vilipendāturq;, tanquam nil penitùs ex his virile existat. De illis verò quæ tute elegeris, caue mediteris, sed quicquid verbi in linguam venerit, effutias. Quin nec hoc tibi curæ sit, vt primum quemadmodum primum est, debito proferas tempore, secundumq; dein, ac tertium post illud: verùm quicquid primum inciderit,

τον ἱμπτὸν, πρῶτον λεγέσθω· καὶ ἢν οὕτω τύχῃ, περὶ ὃν μετώπου μὲν ἡ κνημὶς, περὶ τῇ κνήμῃ δὲ ἡ κόρυς. πολὺ δὲ ἴσαγε, καὶ σώφρων, καὶ μὴ σιώπα μόνον. κἂν περὶ νόθευτόν τινα ἢ μοιχὸν λέγῃς Ἀθήνῃσι, τὰ ἐν Ἰνδοῖς, καὶ τὰ ἐν Ἐκβατάνοις λεγέσθω. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθὼν καὶ ὁ Κυνάγειρος ἂν ὀκ ἄν τι ἄνω γένοιτο· καὶ ἀεὶ ὁ Ἄθως πλεέσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πεζευέσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν ὑπερέσθω, καὶ Ξέρξης φευγέτω, καὶ ὁ Λεωνίδας θαυμαζέσθω, καὶ τὰ Οθρυάδου γράμματα ἀναγιγνωσκέσθω, καὶ ἡ Σαλαμὶς, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, καὶ αἱ Πλαταιαὶ, πολλὰ ταῦτα καὶ πυκνά. καὶ ἐν πᾶσι ὀλίγα ἐκεῖνα ὀνόματα ἐπιπολαζέτω, καὶ ἐπανθείτω, καὶ σωρηδὸν τὰ ἄνθη, καὶ τὸ λίπουθγ, κἂν μυδαμοῦ αὐτῶν δέῃ· καλὰ γὰρ δὴ καὶ ἀκῆ λεγόμενα. ἢν δέ πῃ καὶ ἄσαι καιρὸς ἔναυλοκῆ,

primum quoque dicatur: & si ita euenerit, ocrea capiti, tibiæ verò adaptetur galea. præterea accende, & vndique connecte: sciummodò ne taceas. Quòd si de cõtumelioso quodam vel mœcho Athenis verba facies, quæ apud Indos aut Ecbatana gerantur, referas. In omnibus verò sit Marathon & Cynægirus, sine quibus nil fiat: semperque Athos nauigetur, & Hellespontus pedibus teratur, & sol à Persarum sagittis obumbretur, & Xerxes fugiat, & Leonides admirationi existat, & Othryadæ literæ legantur, & Salamis, & Artemisium, & Plateæ, multa hæc & inculcata. In omnibus verò pauca illa verba immisceantur, & tanquam flosculi interspergantur, assidueque in ore sint. vtique illud, & quoniam quidem igitur: etiam si illi minimè indigeas. pulchra etenim unt etiã fortuitò prolata. Proinde & si aliquando canendi tempus esse videtur

omni

μοχῇ, πάντα ἀδιάφθω, καὶ μὲ-
λῃ γινέσθω. ἐὰν ποτὲ ἀφε-
κὼς πράγματος ᾠδικοῦ,
τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ὀ-
νομάσας ἐμμελῶς, πιπλη-
κτικίνει οἷον τῇ ἁρμονίᾳ·
τὸ δ' οἴμοι τῶν ἰσχίων, πολ-
λάκις, καὶ ὁ μηρὸς πατασσέ-
σθω, καὶ παρύγγιξι, καὶ ἐπι-
χρίμπτου τοῖς λεγομένοις, καὶ
βάδισι, μεταφέρων τῇ φυ-
γῇ. καὶ ἂν μέν σε μὴ ἐπαι-
νῶσιν, ἀγανάκτει, καὶ λοιδο-
ροῦ αὐτοῖς. ἂν δὲ ὀρθοὶ ἐπή-
νωσιν, ἐπὶ τῆς αἰσχύνης ἤδη
πρὸς τὴν ἔξοδον ἴθι μοι, καθί-
σθαι κέλευε, καὶ ὅλως, τυ-
ραννὶς τὸ πρᾶγμα ἔσω. ὅπως
δὲ καὶ τὸ πλῆθος θαυμάσω-
σι τῶν λόγων, ἀπὸ τῶν Ἰλια-
κῶν ἀρξάμενος, ἢ καὶ νὴ
Δία, ἀπὸ τῶν Δευκαλίωνος
καὶ Πύῤῥας γάμων, ἂν δοκῇ,
καταβίβασι τὸν λόγον ἐπὶ τὰ
παρὼν καθεστῶτα. οἱ μὲν γὰρ
σωφρονοῦντες, ὀλίγοι, οἱ μάλι-
στα μὲν σιωπήσονται ἐπ' εὐ-
νοιμοσύνης· ἂν δέ τι λέ-
γωσι τι, ἐπιφθόνου αὐτὸ δό-
ξει σι φέρειν. οἱ πολλοὶ δ' ἢ σχή-
ματος καὶ φωνῆς, καὶ βάδισματος,

omnia canantur, & melos fiant. Quòd si aliquãdo canendi quoq; ignarus fueris, viros qui iudicio præsident, exactè sonorosè nominans, harmoniam explere puta. At illud, heu malorum, sæpius repetatur, & femur percutiatur, & murmurillo interim susurra, & dictis adgãnias, ac incedendo clunes exagita. Quòd si te haud laudent, indigneris, & eos conuicijs insecteris: si verò surrexerint, & ob pudorem exire parati iam fuerint, eos sedere iube, sitque penitus [u] *res tyrãnica. Vt verò multitudo quoq; sermones tuos admiretur, ab* [x] *Iliacis incipiens, vel per Ioué* [y] *à Deucalionis, si videtur, & Pyrrhæ nuptijs, ad præsentia sermonem detorque: etenim qui hæc intelligant, pauci erũt: qui maximè, propter beneuolentiam tacebũt. Quòd si quid dixerint, ob inuidiam id facere videbuntur: multitudo verò & formam, & vocem, & incessum, & de-*

καὶ περίπατον, καὶ μίλτον, καὶ κρηπῖδα, καὶ τὸ ἄλλο σὺ ἐκεῖνο θαυμάσονται, καὶ τὸν ἱδρῶντα ὁρῶντος καὶ τὸ ἄθυμα, οὐκ ἔχουσιν ὅπως ἀπισήσουσι μὴ οὐχί πάνδεινόν τινα ἐν τοῖς λόγοις ἀγωνιστὴν εἶναί σε. ἄλλως τε καὶ τὸ ταχὺ τοῦτο, οὐ σμικρὰν ἔχει τὴν ἀφελείαν, καὶ θαῦμα παρὰ τοῖς πολλοῖς, ὥστε ὅρα μή ποτε γράψῃς, ἢ σκιψάμενος παρέλθῃς· ἴλιγγος γὰρ σαφὴς ταύτῃ. οἱ φίλοι δὲ κροτήσουσι ἀεί, καὶ μισθὸν τῶν δείπνων ἀποτίσουσι, ἃ πολλάκις ἀθυμοῦντός σε καταπεσόμενον, χεῖρα ὀρέξουσι, καὶ παρίξουσι τὸν εὑρεῖν τὸ λιχθησόμενον ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν ἐπαίνων ἀναπαύμασι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τὰ δεῖ μιλήτου σοι, καὶ χορὸν ἔχειν οἰκεῖον καὶ συμφέρουσα. ταῦτα μὲν σοι τὰ ἐν τοῖς λόγοις· μετὰ ταῦτα δέ, προιόντα σε διευθετήσουσιν, ἐγκεκαλυμμένον αὐτόν, καὶ περὶ ὧν ἔρεις, μεταξὺ διαλαμβάνοντα. καὶ εἴ τις ἐντύχοι, θαυμάσεται ἐπὶ σαυτοῦ

ambulationem, & cantum, & crepidas, & vtique illud tuum admirabitur. [2] Prætereà sudantem te & anhelantem cernens, nil prohibebit quin te perquàm aptum quendam in sermonibus certatorem esse credat. Proinde celeritas illa haud paruâ defensionem habet, admirationemq; apud multos: ideo caue, ne aliquando scribas, vel meditatus procedas. Siquidem id manifestæ est rei dargutionis. Amici verò semper applaudãt, ac cœnarum precium exoluant, siquando te à memoria excidisse intelligant, manus porrigentes, & inter laudes tuas spatium præbentes, vt rursus inuenire possis quod dicẽdum erat. Siquidem hoc tibi præcipuè curæ sit, [A] vt chorum habeas domesticum, tibiq; concinentem. Et hæc tibi in sermonibus obseruãda crũt: dein verò vbi processeris, ille te stipans, satellitum vices expleat, de quibus dicis, interim conferat. Quòd siquis obuiam factus fuerit, admi-

randa

ρωδὸν λέγε, καὶ ὑπερτιθέ-
μενος, καὶ ἐπαχθὴς γίγνου ἀκρο-
ωμένοις. τί γὰρ ὁ Φαιανιεὺς πρὸς
ἐμὲ, καὶ πῶς ἔνεστιν ἴσως μοι
τῶν παλαιῶν ὁ ἀγὼν; καὶ
τὰ τοιαῦτα. ὁ δὲ μέγιστον, μὴ
πρὸς τὸ εὐδοκιμοῦν ἀναγ-
καιότατον ὀλίγου δεῖν παρέλ-
κοντος, ἁπάντων καταγέλα
τῶν λεγόντων· καὶ ἂν μέν τις
καλῶς ἔπῃ, ἀλλότρια, καὶ ἐκ
ἀλλοτρίου λεκυθίου λοκᾶτο. ἂν
δὲ μετρίως ἐνέχθῃ, πάντα ἴσ-
ως ἐπιπλήξιμα. καὶ ἐν ταῖς ἀκ-
ροάσεσι μετὰ πάντας εἰσίέ-
ναι χρὴ, ἐπίσημον γάρ· καὶ
σιωπησάντων ἁπάντων, ξέ-
νόν τινα ἔπαινον ἐπαινεῖν, τὰς
ἀκοὰς τῶν παρόντων ἐπι-
σείουσα καὶ ἐνοχλήσουσα,
ὡς ναυτιᾶν ἅπαντας ἐπὶ τῷ
φορτικῷ τῶν ὀνομάτων, καὶ
ἐπιφράττεσθαι τὰ ὦτα. ἐπι-
σείου δὲ μὲν πολλάκις τὴν
χεῖρα, ἐνίοτε γάρ· μιᾷ δ' ἀ-
νάσεῖσ, πλεῖν ἅπαξ, ἢ δὶς
τὸ πλεῖστον. ἐνοχλεῖ δὲ τὰ πολλὰ,

randa de te ipso referas, ac
summis te laudibus extol-
las, grauemq; te illi ostendas.
quid enim B Pæanienſis in
mei est comparationem? &
vtinam mihi cum veteri
quopiam certamen foret? &
alia huiusmodi. Proinde,
quod maximum est, & ad
existimationem perquàm ne-
cessarium, paulò minùs præ-
termiseram. omnia quæ di-
cuntur, irride: & si quis-
piam benè loquutus fuerit,
aliena & non sua ostentare
videatur. Quòd si vel me-
diocriter contrà niti volue-
rit, omnia carpantur. Præ-
tereà in auditoria post cum-
ctos ingredi oportet: id e-
nim insigne est, omnibúsque
tacentibus, peregrinam quã-
dam laudem, præsentium
auditum auertentem & in-
terturbantem, inchoare: a-
deò vt omnes tantorum no-
minum onere nauseent, ac
aures obstruant. Interim
manum haud frequenter

moueas: nam id facilè facile. neque præterquam semel,
vel vt plurimùm bis assurgas. Subsanna autem quàm

πομὰ καὶ ἁπλῶ γίγνου μὴ ἀρεσκόμε-
νος τοῖς λεγομένοις.
ἐμφιλαφὴς δ' οὖν ἀφορμὴ
τῶν μέμψεων τοῖς συκοφαν-
τικοῖς τὰ ὦτα, τὰ δ' ἄλλα
μὲν θαρρεῖν, ἡ τόλμα δὲ καὶ ἡ
ἀναισχυντία, καὶ τὸ ψεύσασθαι
πρόχειρον, καὶ ὅρκῳ ἐπ' ἄκ-
ροις ἀεὶ τοῖς χείλεσι, τὸ φθό-
νῳ πρὸς ἅπαντας, καὶ μί-
σῳ καὶ βλασφημίᾳ, τὸ δύσ-
βουλοι πιθανοί· ταῦτα σε
ἀοίδιμον ἐν βραχεῖ, καὶ πο-
λύλλιτον ἀφανεῖ. τοιαῦτα
μὲν τὰ φανερὰ, καὶ τὰ ἔξω·
ἰδίᾳ δὲ πολλὰ πράγματα
ποιεῖν σοι δοκῶ, μυβώνειν,
μεθύσκεσθαι, λαγνεύειν, μοι-
χᾶσθαι, αὐχεῖν τι, ἴσως μὲν
ποιήσεις, καὶ πρὸς ἅπαντας
λήσεις, καὶ γραμμάτια ὑπο-
δεδυκότα ὑπὸ γυναικῶν λῦ-
σον γράφητε· καλὸς γὰρ ἔσ-
εσθε δῆλον. καὶ σοι μελήσει, ὑπὲρ
τῶν γυναικῶν σπουδάζεσθαι
δοκεῖν. ἐς ἣν ῥητορικὴν γὰρ
οὐ τοῦτο ἀνοίσουσιν οἱ πολλοί.
ἐς δὲ σὲ τοῦτό σε καὶ ἄχρι τῆς
γυναι-

plurima, & palàm oſtende
minùs tibi placere quæ di-
cuntur. Abundè autè repre-
henſionum occaſiones & Sy-
cophanticis aures ſuppedi-
tabunt. at in reliquis confi-
dere oportet, etenim auda-
cia, & impudentia, menda-
cium quoque promptum, ac
ſemper D in labijs ſummi
periurium, & inuidia erga
cunctos, odium quoque &
blaſphemia, nec non calum-
niæ frequentes, hæc te in
breui celebrem & conſpi-
cuum reddent. Et talia qui-
dem ſint, quæ manifeſtè ac
palàm fiant: priuatim verò
res omnes perpetrare vi-
dearis, ludere, inebriari,
ſcortari, mœchari, iugula-
re quoque: & ſi non facis, co
ram omnibus tamen te face-
re iactita, literaſq; aliquan-
do à mulieribus conſcriptas
oſtende. Nam & pulchr
eſſe velis, præcipuáque tib
ſit cura, vt à fœminis cele-
brari videaris. Nam per hã
viam quamplurimi ad Rhe-
toricam vſque aſcenderunt. Ideò & tu quoque per illam E ac

gynæ-

βαρβαρισμὸν καὶ ἀσυνηθισμόν. καὶ τὸ λέγειν ἃ μὴ ἐπίστασαι, μέγα πρὸς ἀνδρῶν ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ ἐρᾶσθαι λοιδορίας, καὶ πάντα ψεύστης, ἢ καὶ νὴ Δία φαλακρὸς ἤδη ὢν ἐπὶ ἔσωθεν οἱ καὶ ἐπὶ τούτῳ συνόντες, ὧν δὲ μὴ ὦσιν, οἱ οἰκεῖται ἱκανοί· πολλὰ γὰρ ἡμῖν ἐκ τοῦ τοιούτου πρὸς τὴν ῥητορικὴν χρήσιμα παρεγίγνεται, πλείων δὲ ἀναισχυντία καὶ θράσος. ὁρᾷς, ὡς λαλίστραι αἱ γυναῖκες, καὶ λοιδορούμεναι σφοδρῶς, καὶ ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας, ἐὰν δὲ τὰ ὅμοια πάσχωσι· διοίσεις τῶν ἀνδρῶν. καὶ μὴν καὶ πιπτούσθαι χρὴ μάλιστα μὲν τὰ πάντα, εἰ δὲ μή, πάντως ἐπᾶναι. καὶ αὐτό σοι δὲ τὸ στόμα πρὸς ἅπαντα ἁβρῶς λιχνεύετω· καὶ ἡ γλῶττα ὑπηρετείτω, καὶ πρὸς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τἆλλα, ὁπόσα ἂν δυνηθῇ· δυνήσεται δὲ οὐ σοληκίζειν μόνον, οὐδὲ βαρβαρίζειν, οὐδὲ ληρεῖν, ἢ ἐπιορκεῖν, ἢ λοιδορεῖσθαι, ἢ ὀμνύναι καὶ ψεύδεσθαι, ἀπὰ καὶ

gynæceum vsque clarescere poteris. Atque istud ne verearis, etiamsi à viris ob aliud quiddam amari videaris, & hoc barbatus, aut etiã per Iouem caluus iam existens: sed adsint qui etiam ob id tecum consuetudinem habeant. At si nemo alius fuerit, vel serui sufficient. Nam hinc multa ad Rhetoricam vtilia oriuntur: augetur impudentia & temeritas. Cernis etenim vt F loquaciores sunt fœminæ, impotentiusq; ac supra viros conuicijs debacchantur. Quòd si itaque & tu similia patiéris, alijs longè præstabis. Iam verò & volsum esse maximè oportet per omnia. Quòd si non, illa prorsum vtique. Et ipsum autem os quoque ad cuncta libenter tibi diducatur, & lingua sermonibus & reliquis quantum potest, subseruiat. potest autem non solùm solœcismum & barbarismum committere, nugari, peierare, cõuiciari, criminari, mentiri: sed & aliud

quid

καὶ νύκτωρ τὶ ἄλλο ἐποτιλᾶρ, καὶ μάλιστα, ἢ πρὸς ἔτω πολλὰς τὰς ἐρωτας μὴ ἀρκούσης. πάντα αὐτὴν ἐπισάσθω, καὶ γοητεύτρια γιγνέσθω, ἵν' μὴν ἄν ἀπρονοήτως. ἢν ταῦτα, ὦ παῖ, καλῶς ἐμάθῃς (λυσιτελεῖ δ', ἢν γὰρ ἐν αὐτοῖς βαρὺ) θαῤῥῶν ἐπαγγέλλομαι σε ἐς μακρῷ σι ἄμεινον ῥήτορα καὶ ἡμῖν ὅμοιον ἀφικνεῖσθαι. τὸ μὲν γὰρ ἐμὲ, ἐκ ἐμοὶ χρὴ λέγειν, ὅσα ἐν βραχεῖ παρίσει σοι τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῆς ῥητορικῆς· ὁρᾷς γάρ ἐμὲ, ὅτι πατρὸς μὲν ἀφανοῦς, καὶ ἐκ καθαρῶς ἐλευθέρου ἐγγέγονα, ἀνὴρ Κόιν καὶ Θμοῦιν δουλεύσαντος· μητρὸς δ' ἀπειρίας, ἐν ἀμφοδίῳ τινὶ, αὐτὸς δ' τὴν ὥραν ἐς πανέπαιρον ἀδόκιμον ἔναι δόξαις, τὸ μὲν πρῶτον, ἐπὶ ψυχῇ ἐμοὶ τρίφεσθαι, σωλῶν τινι λακοδαίμονι, καὶ γλίσχρῳ ἰρανῇ. ἐπεὶ δ' τὴν ὁδὸν ταύτην ῥᾴστην ἔσαν ἐπιτάδον, καὶ διαπρᾴσας, ἐπὶ τὸν ἄνδρα ἐγγόμην (ἀνὴρ γάρ μοι, ὦ φίλη Δράστεια,

πάντα

quid peragere noctu, & maximè quando vnus tam multis amatoribus non suffuies. Nam cuncta facere noscat, vt expeditior reddatur, & penitùs à re nulla abstineat. Hæc, fili mi, si rectè didiceris (poteris siquidem, nihil enim ex his graue) confidenter polliceor te haud longo tempore rhetorem præstantissimum, nobisq; similem euasurum. G Quæ verò sequuntur, haud me dicere oportet, quàta tibi bona breui à Rhetorica aderūt. H Cernis etenim me, qui è patre sordido, nec penitùs libero, quiq; super Xoni & Thmuim seruitutem seruierit, natum sum, matre verò sartrice, in biuio quodam: ipse verò forma non omninò illiberali esse visus. sub initium ob victus penuriam, eum infelici, suaui tamen conuersabar amatore. At postquam viam hanc quàm facilis esset conspexi, & transgrediens in summū pueni, siquidem, ô amicabilis Adraste, omnia

πάντα ἰκανὰ, ἃ πρόσθεν ἐν φόβῳ, τὸ θράσος, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀναισχυντία) πρῶτον μὲν, οὐκ ἔτι μετανὸς ὀνομάζομαι, ἀλλ' ἤδη τοῖς Διὸς καὶ Λήδας υἱοῖν ὁμώνυμος γεγένημαι· ἔπειτα γραῒ γυναικὶ συνοικήσας. τὸ πρῶτον τὴν ἐπαγριόμην πρὸς αὐτὸν, ἐρῶν νεανικοῦ μὲν γυναικὸς ἰδέσθαι μισοτέκνου δ', τίθασσον ἔτι λευκὰς ὀδόντας ἔχουσαν, χρυσῷ καὶ τούτους ἐνδεδυμένους. πολλὰ μὲν οὖν καὶ δι' ἐκείνην τὴν πενίαν, ὑφειράμην τὸν βίον, καὶ τὰ ψυχρὰ ἐκεῖνα καὶ ἐκ τοῦ φιλήματα, ἡνίκα δίοιτό μοι ἡ ψυχὴ ὁ λιμός. ἔτα ἀλίγου δεῖν κληρονόμος, ὑπ' ἄκρᾳ, πάντων κατέλιπεν, ἀ μὴ καταράτός τις οἰκέτης ἐμήνυσεν, ὡς φάρμακον ἄρα ἐπ' αὐτὸν ἐσκευάκοι. ἐξωθοῦσι μὲν οὖν ἐπὶ κεφαλὴν, ὅμως δὲ τότε ἐπόμενα τῶν ἀναγκαίων. ἀλλὰ καὶ ῥᾴστην δοκῶ, μὲν τοῦτ' ἔτι ἐξεπίτηδες, προδιδὲς τὰ πρακτὰ, μὴ τοῖς δικασταῖς ἐνόχλει

omnia quæ iam enumerauí, uiatica, abundè mihi ſuppetebant, audacia, ignorantia, impudentia. Primùm igitur haud amplius deſiderabilis appellor, ſed iam Iouis & Ledæ filijs cognomine ſimilis ſum effectus. Deinde cum anu mihi contubernium fuit, quam primò, ventris cauſa amare ſimulabam, mulierem ſeptuagenariam, quæ adhuc dentes quatuor, & illos auro colligatos habebat. Veruntamen ob paupertatem certamen ſuſtinebam, ac frigida illa exſepulchro oſcula, perquàm ſuauiſſima mihi fames reddebat. inde parùm abfuit, quin omnium bonorum, quæ poſſidebat, hæres euaſiſſem, niſi excrendus quidam illi indicaſſet famulus, quòd ob eam tollendam venenum comparâſſem. In caput igitur præceps eiectus, minimè tamen neceſſarijs interea cărui. Sed & rhetor eſſe videor, ac in iudicijs me oſtento, multa prodens, ac iudices corrumpendo

fatuis

ἀνοήτοις· καθυπισχνέῖται δ'· καὶ ἐλᾶσαι μὲν τὰ πλεῖστα, οἰ φοίνικα δ, ἐπὶ τῇ θύρᾳ χλωρὸν ἐστεφανωμένοι· ζώντοις δὲ ἐπὶ ζυγὸς ἀνεσχεῖς χεῖται ζῶσι λιπάσιον. ἀπὸ καὶ τὸ μισεῖσθαι πᾶσι ἀπάντων, καὶ ἐπίσημον εἶναί μι, ἐπὶ τῇ μοχθηρίᾳ ζῶ τρόπου, καὶ πολὺ πρότερον τῶν λόγων, καὶ τὸ λάνυσθαι ὦ λαπτόλε, ζῶντα ἐκεῖνον τὸν ἀκρόατον ἐν πάσῃ λαπίᾳ λιγόμενον, ὃ μικρὸν ἔμοιγε λοκᾶ. ταῦτα σοι παραινῶ, νὴ τὸν πάνδημον, πολὺ πρότερον ἐμαυτὸν παρανίσας, καὶ χάριν ἐμαυτῷ ὀμικρὰν ἐπισπασάμ-μ'δ'. ἔγω, ὁ μὲν γνάθας, ἀπὸν ταῦτα, πιπαύσεσθαι. σὺ δ, ὦ παθῆς ζῆς ἐρημένοις, καὶ δὴ παρεῖναι νόμιζε, οἷ-περ ἐξαρχῆς ἐπόθεις ἐλθεῖν· καὶ ὀδδέν σε κωλύσει ἐπόμενον ζῶ νόμῳ, ἴν τι ζῆς δικαστείοις κρατεῖν, καὶ ἐν ζῆς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, καὶ ἐπίσημον εἶναι καὶ γαμεῖν, ὃ γραῦν τινα τῶν κωμικῶν, καθάπερ ὁ νομοθέτης καὶ διδάσκαλ'δ', ἀπὸ καπήλου

fatuis cõcilio hominibus. Vt plurimùm verò succumbo, foresitamen obiter viridi coronantur palma. his enim illecebris erga infelices vtor. verùm ab omnibus odio haberi, & morum prauitate longè priùs quàm sermonum esse insignem, ac digito demonstrarier, En ille qui eunctis flagitijs præcellere fertur, non parua mihi rei esse videtur. His te admonere volui, longè priùs per Venerem me ipsum admonens, ac gratiam haud mediocrem mihi ipsi referens, & egregiè quidem. Generosus itaque hæc dicens cessabit. Tu verò si dictis acquiescis, iam illic esse puta, quò sub initium peruenire desiderabas, nec quicquam tibi impedimento erit, si leges has obseruaueris, quò minùs in iudicijs excellas, apud multitudinem clareas, acceptus quoque sis: & tibi nubat non vetula quædam comica, quemadmodũ legislatori & præceptori illi tuo, sed

mulier

γυναῖκα, τὴν ῥητορικὴν, ὡς τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐκεῖνο πτηνὸν ἅρμα ἐπαίνουσα φέρων, ἢ μᾶλλον πρέπειν περὶ σαυτῆς ἐπαίρῃ, ἢ ἐκεῖνον περὶ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' (ἀγεννὴς γὰρ καὶ δειλός εἰμι) ἐκστήσομαι ὑμῖν τῆς ὁδοῦ, καὶ παύσομαι τῇ ῥητορικῇ ἐπιπολάζων, ἀσύμβουλος ὢν πρὸς αὐτὴν τὰ ἡμέτερα· μᾶλλον δ' ἤδη πέπαυμαι. ἔστι δὲ καὶ νῦν ἀναπνεύσαντι, καὶ θαυμάζοντι, μόνον τοῦτο μεμνημένοις, ὅτι μὴ τῷ τάχει ὑμῶν ἐπικρατήσαντες, αὐτῶν φαίνεσθε, ἀλλὰ τῷ ῥᾳδίῳ καὶ πρανεῖ παρόντι τὴν ὁδόν.

mulier pulcherrima, Rhetorica ipsa, ita vt cum Platonis curru illo alato veharis, magis te deceat de te ipso loqui, quàm illum de Ioue. EGo verò (nam degener sum & timidus) è via vobis decedam, ac circa Rhetorices superficiem nauigare desinam, ignarus quo pacto vestra cum illa conueniant. quin potiùs iam desino. Verùm cùm pulueremvictores declarati, & admiratione dignissimi, hoc solùm reminiscamini, quòd non festinatione illa vestra celeriores apparentes victores euasistis, sed quia ad faciliorem & proniorem viam declinâstis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a .O' ADOLESCENS.] *Ironicῶς Rhetorem instituit.*

b Inexpugnabilis ac intolerabilis.] *In Græco* ἄμαχον καὶ ἀνυπόστατον δεξιᾶς, *pro* ἄμαχος, ἀνυπόστατος, δεξιᾶν.

c Cebes ille.] *Cebes Thebanus philosophus fuit, discipulus Socratis: quem scripsisse Dialogos tres, qui inscribuntur* ἑβδόμη: id est, *septima*, φρόνιξ, & πίναξ: id est, *tabula. authores sunt Laërtius in secundo, & Suidas in Collectaneis. sed iniuria temporis, aut hominum incuria potiùs, præter* πίνακα *nihil extat. Opusculum est morale, & vtile omnibus, & præcipuè adolescentibus: in quo vitæ humanæ conditio graphicè depingitur, ac velut in speculo ostenditur iter ad*

virtutem

virtutem arctum, arduum, & labore sudoreq; refertum: eúmque qui ad eam conscendere voluerit, abstinentem in primis & constantem fore necessarium esse, ac tandem vbi ad eam peruenerit, perpetua felicitate fruiturum. Ediuersò semitam, quæ ducit ad vitia, latam quidem esse & planã, & voluptatum plenã, cæterùm tandem in præcipitiũ atq; æternã miseriam & infortunium perducere. d Amalthéæ retinet cornu.] *De Amalthéa apud autores in hunc modum narratur fabula: Rhea Iouem enixa, metu patris infantem in Creta occuluit, nutriendum à duabus nymphis, Adrastea & Isda, Melissei filiabus. Hæ nutricauerunt illũ capræ cuiusdam lacte, cuius nomen fuerat Amalthéa. Eam capram Iupiter iam adultus in sidera retulit, vocaturq; à Græcis αἰξ ἀφανὴς, capra cælestis. Huius alterum cornu Nymphis nutricibus dedit, videlicet officij præmium: hâc adijciens facultatẽ, vt quicquid optassent, id illis ex eo cornu suppulluláret. Hinc translatum est adagium, Αμαλθείας κέρας, vbi rerum summa suppetit copia. Citatur ab eodem Luciano de Mercede seruientibus.* e Aornos Macedonibus.] *Aornos in India petra est, quam nulla supervolat auis, propter frigora, & altitudinem. De ea quoque Lucianus in Hermotimo.* f Hesiodus perquàm egregiè.] *Hesiodus in Georg. ait, asperam esse ad virtutem viam, cacumen verò molle. Cuius celeberrima verba hic referam:*

τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθανάτοι. μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
καὶ τραχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' ἐς ἄκρον ἵκηται,
ῥηϊδίη δ' ἔπειτα πέλει χαλεπὴ περ ἐοῦσα. *Id est,*

Omninò vitium facile est contingere cuiuis.
Est via ad id breuis, & vicina in sede mouetur.
Contrà virtutem sudoribus vndique diui
Præsepsêre: & longus ad hanc perq; ardua callis
Asper & est primùm: sed vbi alta cacumina victo
Contigeris, iam fit facilis, licet ardua dudum.

Eodem pertinet:

Litera Pythagoræ discrimine secta bicorni.

de qu

de qua carmen extat elegans Virgil. Et Euangelicum illud de via arcta quę ducit ad vitam. Item de duplici via apud inferos: quarum altera ducit ad campos Elysios, altera ad malam rem. Neq; quicquam tritius eo est quod dicit Aristoteles lib. Moralium Nicomachicorum 2: καὶ τὸ χαλεπώτερον ἀεὶ περὶ τέχνην ἐστὶ καὶ ἀρετήν. Id est, Et ars & virtus circa id versatur quod est difficilius. Plures huiusce modi sententias Erasmus noster adscripsit in Prouerbio: Difficilia quæ pulchra. Vide etiam quæ in Somnio seu vita Luciani annotauimus. g Ex laboribus germinare.] Quæ ad hanc sententiam faciunt, in vnum coniecit Erasmus noster in Prouerbijs: Cura siue exercitatio potest omnia: Cum Minerua manum quoq; moue. &: Dij facientes adiuuant. Non enim cessantibus ac inertibus, sed industrijs parata est gloria, cùm dij labore sua munera vendant. Stobæus Sermone 27. de assiduitate & diligentia, ex Euripide simile carmen citat, nisi quòd pro φύσει ἀρετή ibi legitur αὔξεται. h Tibi verò citra sementem & arationem.] Id est, seminandi arandiq; laborem, tanquam Saturni seculo cuncta prouenient: hoc est, citra studium. Poëtæ indicant, Saturno regnãte aureum seculum fuisse, quo omnium rerum erat plena tranquillitas. Non furor sæuiebat, non auaritia hominum fluctibus vitam commiserat, & cessantibus rastris inarata & grauida terra fruges præbebat, ociosa erat & secura vita mortalibus, & sine vicissitudine temporum veris gratia fruebatur. De ætatibus lege Hesiodum primo Oper. & dier. & Aratum in Φαινομένοις. à quibus multa transtulit Ouid. in 1. Metam. Hoc adagio vtitur idem Lucian. in Phalarid. 2. & in Parasito. Hom. Odyss. 9. i Incessu molli, ceruice infracta.] Delicijs effœminatũ hominem describit, nimirũ solicitũ, ne comã studiosè compositã perturbet. k Summo digito caput scalpentẽ.] De molli & effœminato dicit. Idẽ est quod in Cæsare dixit Plutarch. vno digito caput scabere. l Delicatum Sardanapalum quendam.] Fuit enim Sardanapalus Anacyndaraxis filius, rex Nini, Persicæ religionis, delicijs vsque adeò effœminatus, vt inter eunuchos & puellas ipse puellari cultu desidere sit solitus. Cuius cognomen ob insignem hominis molliciem abijt in prouerbium. m Cinyram.] Pindarus in Nemeis, & Plato lib. de Legib. 2. meminerunt

Cinyræ prædiuitis: item Suidas in dictione κατακεχρεωκώς.

n Agathonem ipſum, lepidum.] *Agathonis poëtæ tragici, ſplendidi & liberalis, meminit Ariſtophanes in Theſmophoriis, cuius carminũ molliciem multis modis deridet. Meminerunt etiam illius Suidas & Plato, in cuius epinicijs celebrat illud nobile conuiuium.* o Quantum tuba fiſtulas.] *Idem ſic in Muſcæ encomio: ſed tantò volat his ſuauius muſca, quantò ſunt tuba & cymbalis tibiæ dulciores.* p Illotis pedibus.] Id eſt, *nullis bonis diſciplinis inſtructus ad Rhetoricum munus accede. Idem in Demonactis vita, hoc prouerbio vſus eſt, de quo Eraſmus noſter.* q Attica quædam.] *Contra vanos elegãtiæ affectatores. Hic τὸ articulus materialiter ſumptus præponitur.* r Obſoleta & peregrina.] *De verbis obſoletis, priſcis & peregrinis, vide noſtrum Eraſmum lib. 1. De verborũ copia. Obſoletum autẽ eſt omnino abrogatum & obſcurum verbum: peregrinum, barbarum, & tamen pro Latino vſurpatum: nouũ eſt, ab aliquo probo & recepto autore nuper inuentum & fictũ. Cæterùm plurima huiuſcemodi verba Pompeius, Perottus & Marcellus annotârunt in ſuis Dictionarijs. Eos igitur adeat qui volet.* s Nugator Iſocrates.] *Hic λῆρος & ſubſtantiuum pro ληρώδης adiectiuo.* t Ocrea capiti, tibiæ verò adaptetur galera.] *Id eſt, Omnia præpoſterè fiant. Nam vt Apuleius inquit: Hic galea caput, ille crura ocreis inuoluit. Hoc adagio vtitur in Commentario De errore compellationis.* u Res tyrannica.] *Crudelis, ſæua & violenta.* x Iliacis.] *Troianis. Iliũ enim regia Priami fuit, quæ & Troia, à nomine regionis minoris Aſiæ cognominata: ab Ilo, Trois regis filio, Ilium.* y A' Deucalionis.] *Deucalion Prometheo, Pyrrha eius coniunx Epimetheo fratribus nati, quos ferunt in fabulis, iactu ſaxorũ genus humanum poſt diluuium reparaſſe.* z Prætercà ſudantem.] *Admonitio lepida.* A Vt chorum habeas.] Id eſt, *conducticios laudatores. Cicer. in 3. Verrina, præconium mercenarium: in 2. de Oratore, domeſticum præconium appellat.* B Pæanienſis.] *Quid per hanc dictionem ſit intelligendum, nemo facilè diuinabit. Eſt tamen qui Platonem intelligit, & fortaſſe rectè: quum παιανιεὺς tribus quædam Athenienſis fuerit.* C Sycophanticis.] *Sycophantæ quamuis*

pu

profilla de causa litem mouent, & quæuis calumniantur. Plutarchus de curiositate ostendit, Sycophantæ nomen hinc natum, quod cùm lege cautum esset, ne quis Athenis ficos efferret, quidam obseruatos nonnullos qui furtim exportabant, detulerunt. Hinc populari ioco sycophantæ vocati παρὰ τὸ σῦκα φαίνειν: i. quòd ficus proderent. Sunt qui putant ἀπὸ τῆς φαγεῖν τὰς σύκας: hoc est, ab edendis ficub. dictos, quod hinc euenisse dicitur. Quidam Græcorũ olim duos seruos habuit, quorũ alter domi semper paratas clàm ficus absumens, in socij sui inscitiã culpam postea coram domino reijciebat. Herus vtrumq; seruorum tepidam aquam bibere iubens, tandem sycophantem deprehendit. Hinc Græca origine natà dictione, erraticum, calumniatorem, mendacem dolosúmve significamus. D In labijs summis periurium.] *Hic loquendi modus quomodo à Græcis vsurpetur, annotauimus in amatorio dialogo Musarij & Matris, & in Apologia pro Mercede conductis.* E Ad gynæceum.] Id est, *ad mulierum conclaue, & (vt ita dicam) senatulum.*

F Loquaciores sunt fœminæ.] *Mulier, animal natura loquax. Plautus in Aulul.* Nam multùm loquaces meritò omnes habemur. *Idem in Cist.* Largiloquæ exemplo sumus, plus loquimur quàm fas est. *Eurip. in Phœnissis.*

Φιλόψογοι δὲ χρῆμα θήλειαι φύσιν.
Σμικρᾶς δ' ἀφορμῆς καὶ λάβωνται τῶν λόγων,
Πλείους ἐπεσφέρουσι, νόσον δὲ τοῦτο
Γυναιξὶ, μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλας λέγειν. *Id est,*
Mulieres naturâ sunt ad vituperandum pronæ.
Quòd si exiguam dicendi ansam nactæ fuerint,
Plurima adijciunt. Volupe enim est
Mulieribus, nihil sani inuicem loqui.

G Quæ verò sequuntur.] *Cohortatio à specie.* H Cernis etenim me.] *A proprio exemplo.* I Tu verò si dictis.] *Hucusque locutus est Rhetor: loqui nunc incipit Lucianus.* K Ego verò nam.] *Conqueritur Lucianus de se ipso.*

ΙΠΠΙΑΣ Η ΒΑ- HIPPIAS, SE
λανεῖον. Balneum.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

BAlneum Hippiæ deſcripturus, principiò ipſum artificem à cognitione artium atq; peritia commendat. Orditur autem à loco communi, ita videlicet proponens, eos eſſe potiſſimùm laudandos artifices, qui non ſolùm verbis prolixè polliceri, aut de ſcientijs diſputare ſoleant, ſed quì ipſo opere hoc quod profitentur, præſtare poſſint. hunc locum exemplis aliquot illuſtrat, deinde ad præſens inſtitutum accommodat. Proinde, inquiens, etiam mechanici artifices maximè laudandi illi ſunt, qui non verbis tantùm opera aliqua deſcribunt aut promittunt, ſed qui re ipſa illa quàm optimè atque artificioſiſſimè extruunt: qualis & Hippias hic vnus eſt id quod opus ab eo, nempe balneum extructum, comprobat. atq; exinde ipſum balneum deſcribit, ſitum, elegantiam, proportionabilitatē operis, deinde & vtilitatem & opportunitatem omnium cellarum, & lauandi in eo vſum commendans.

Ὅσοι μὲν σοφῶν ἀνδρῶν λόγους μάλιστα ἐγωγὲ ἐν μιδὲν ἐπαινῶ, ὅτι δεῖ μὲ λέγοντας μόνον ἀξίους παρίσχεσθαι τῶν πραγμάτων ἐπέσθαι, ἀλλὰ καὶ ἔργοις

OS a ego vi
ros ſapiente
cumprimis lau
de celebran
dos eſſe exiſtimo, qui
cunque non orationes ſo
lùm magna induſtria ela
boratas, ac ſingulis d
rebus memoriæ proditas poſteris reliquerunt, ſe
operi

ἔργοις ὁμοίοις τὰς τῶν λόγων ἐπισχύσαντο. καὶ γὰρ τῶν ἰατρῶν ὅτι νοῦν ἔχων, ὁ τὰς ἄσιτα ὑπὲρ τῆς τέχνης ἁπάσης δυναμένους μεταπείθειν νοσοῦν, ἀλλὰ τὸν πράξαι τι καὶ αὐτῷ μεμελετηκότας. ἀμείνων ἂν καὶ μουσικὸς, οἶμαι, τὸν διηκριβωκότα ῥυθμοὺς καὶ ἁρμονίας ἐπισταμένου, ὁ καὶ ψάλαι καὶ λιθαρίσαι αὐτὸς δυνάμενον. τί γὰρ ἄν μοι τῶν στρατηγῶν λέγοιμι τοὺς ἀκότους ἀείσους μεθυστάς, ὅτι ὁ τάλλα μόνον καὶ παραινέσαι ἔσαν ἀγαθοί, ἀλλὰ καὶ πολεμάρχησαι τ' ἄλλων, καὶ χερὸς ἔργα ἐπιδέδυνθαι; οἷον τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ Ἀχιλέα, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον καὶ Πύρρον ἐμοὶ γιγνόντας. πῶς δὲ τί ταῦτ' ἔφην; ἐπεὶ

operibus quoque non dissimilibus ea quæ orationibus ampliter & magnificè polliciti sunt, cõfirmarunt. Quippe ægrotus, cui quidè pectus sapit, non eos accersit medicos, qui super arte multa loculentè & excellèter disputare nouerunt, sed qui vsũ medendi illam diu multumq; exercuerunt. Potior autem & maioris precij habendus est, vt mea fert opinio, musicus qui psallendi & pulsandæ citharæ peritia exornatus est, quàm is qui tantùm rhythmos & concentuum harmoniam iudicare nouerit. Quorsum enim attinet bellorum atq; exercitus duces, tibi enumerare non inuitâ optimos & præstantissimos hominum opinione iudicatos, quod eorum virtus nedum in instruenda acie, & militum animis tempestiua oratione accendendis & inflammandis eluxerit, sed quòd in prælijs quoque fortissimè dimicando optimè se gesserint, ac manu non secus quàm lingua prompti, memorabilia facinora ediderint: cuiusmodi ex vetustis illis Agamemnonem & Achillem, ex paulò autem recentioribus Alexandrum & Pyrrhum fuisse cognouimus:

ἐγὼ ἅπαντας ἰσθείαν ἐπιδείκνυσθαι βούλομαι, ἐπιμνήσθην αὐτῶν, ἀπ' ὀτι κὴ τὴν μηχανικὴν ἐκείνους ἄξιον θαυμάζειν, ἀπόδοι ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ λαμπροὶ γενόμενοι, κὴ μνημόσυνα ὅμοια τὴν τέχνης, καὶ πράγματα ἴδιᾳ μετ' αὐτὸς καταλιπόντ' ἐπὶ τοῖς λόγοις μόνοις ἐγγυμνασαμένοι, θρασεῖα μὲν ἄν ἐκότως μ' φανεν, ἃ θρασὺ ἴσως ἀπορρίπτω. δίδωμι δὲ τὸν Ἀρχιμήδην γνώμῃ, καὶ τὸν Κνίδιον Σώστρατον, τὸν μὲν Πτολεμαῖον χειρωσάμενον, κὴ σὺν Μέμφιν ἄνω πολιορκίας, ἀπροφυῆ κὴ διαφύσει τῷ πόλεμῳ, τὸν δὲ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαντα τῇ τέχνῃ, καὶ Θαλῆν δὲ τὸ Μιλήσιον πρὸ αὐτῶν ὑποδεχόμενος Κροίσῳ ἄβροχον διαβιβάσαι, τὸν στρατὸν ἐπινοίᾳ καταπίπτειν δὲ στρατιᾶς μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἀλυατικὸν ποταμόν, ὁ μηχανικὸς οὗτος γενόμενος,

b Quorsum verò ista percensui? Non quòd aliarationem historiam edere statuens; harum rerum mentionem fecerim, sed quòd ex mechanicis quoque eos laude & admiratione non indignos putem, quicunque visendis operibus aliquam ingenij famam sibi parauerunt, eademque operarum artis suae egregia monimenta posti se reliquerūt: quandoquidem illi qui solis sermet orationibus exercuerūt multò iustius c Sophistarum quàm sapientium appellationem meruerunt. Talem multorum relatu percepimus fuisse Archimedem, a d Sostratum illū Cnidium quorum alter de Ptolemæo subiugato victoriam reportauit, ac Memphim sine obsidione, fluminis intercepauersione occupauit: alter singulari artificio hostium triremes absumpsit incendio. Thales quoque Milesius ante illos Crœso Lydorum regi pollicitus exercitum sicco pede se traiecturum, sua industria in vnius noctis spacio Alyos fluuij alueum à tergo, exercitus deriuatū circunduxit, tamen ἐ mechanicorum numero non fuerit: verùm alioqui magni intell

ϛρὸς ἅ, καὶ ἐπινοῆσαι καὶ συνεῖναι πιθανώτατος· τὸ μὲν γὰρ τοῦ Ἐπειοῦ πάνυ ἀρχαῖον, ὃς δὲ μόνον τετυχύσασθαι τοῖς Ἀχαιοῖς τοῦ ἵππου, ἀλλὰ καὶ συγκαταβλῶαι αὐτοῖς εἰς αὐτὸν λέγεται. ἐν δὲ τούτοις καὶ ἱππίας τουτοί, τοῦ καθ' ἡμᾶς, μεμνῆσθαι ἄξιον, ἀνδρὸς λόγοις μὲν, παρ' ὧν τινα βούλει, τῶν πάλαι συγγυμνασμένου, καὶ σφόδρα τι ὀξέως, καὶ ἐρμηνεῦσαι σοφιστάτου. τὰ δὲ ἔργα πολὺ τῶν λόγων ἀμείνω παρέχομένος, καὶ τῶν τέχνης ἐπόδοσιν ἀκριβοῦντος, ἐν ἐν τοιούτοις μὲν ἐπόδοσιν, ἐν οἷς οἱ πάλαι γεγόνασι τυγχάνων, κατὰ δὲ τὸν γεωμετρικὸν λόγον, ἐπὶ τῆς δοθείσης, φασὶν, εὐθείας τὸ τρίγωνον ἀκριβῶς σχήσασθαι. καίτοι γε ἄλλων ἔργων, ἐν τι τῆς ἐπιστήμης ἔργον ἀφορμώμενος, ἐν ἐκείνῳ εὐδοκιμήσας, εἶναί τις ὅμως ἐδόξῃ.

intelligentia & singulari ingenij acumine præditus. Etenim e quod de Epéo fertur, cōmentum peruetus est, qui non tantùm Achiuis equi machinam fabricasse, sed vnà cū Græcorum optimatibus in eam conscendisse perhibetur. f Inter hos & Hippiæ huius, quem nostra memoria vixisse constat, meminisse æquum puto, viri dicendi facultate & studio ita exercitati, vt cum quouis ex priscis illis & veteribus optimè conferri possit, præterea qui ingenij acrimonia atque intelligētia multùm præcelluerit, quiq; interpretando multa perspicuitate vsus sit. Cæterùm opera ipsis orationibus longè præstantiora exhibebat, & quæ arte sua pollicitus fuerat, re ipsa absoluta reddidit: neque verò in talibus saltem professionibus, in quib' illi, q ætate eum præcesserūt, feliciter floruerūt, sed iuxta geometricā quoq; rationē proposita (quod aiunt) linea triangulum rectè potuit describere. g Atqui aliorū quisq; vnum quiddā ab arte decerptum & singulare opus exercuit, in quo parata sibi hominum opinione aliquis esse visus est.

ὁ δ' μηχανικῶν τι ὢν τὰ πρῶτα καὶ γεωμετρικῶν, ἔτι δ' ἁρμονικῶν καὶ μουσικῶν φαίνεται, καὶ ὅμως ἑκάτερον τούτων ἐντελῶς ἀλλότριος, ὡς ἂν αὐτὸ μόνον ἐπισάμενος. πλὴν ἐγὼ περὶ ἀκτίνων καὶ ἀνακλάσεων καὶ καταόπτρων θεωρίαν, ἔτι δὲ καὶ ἀστρονομίαν, ἂν ἐθέλῃς τὸν νοῦν ἀπὸ παιδιᾶς ἐπὶ τοῦτο ἀνενεγκεῖν, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἂν εἰδείης ἱκανῶς. ἃ δὲ ἀναγκαῖον ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου καταλαβεῖν, ἐν ὀκτώ σοι ἀπάσας. καὶ νὴ μὲν γὰρ ἡ ἐν Βαθύροις, καὶ ὡς ἐγὼ ἀφ' ἡμῶν βίῳ πάνυ πολλὰ, βαλανεῖα καταστρώματα, πτύσεις δὲ, καὶ ἐν ὧ καὶ τοῦτο σωρὸς θαυμαστός. Τόπος μὲν οὖν ἐν ἐπίπεδος, ἀπὸ πάνυ πόρρω καὶ ὄρθιος, ὃν παραλαβὼν κατὰ βάσεις εἰς ὑπερβολὴν τεταπεινὸν, ἀσπιδίου βαθέος ἀπέφηνε, καμπὴ μὲν βαθυτέρα

Porrò ille primùm reb⁹ mechanicis perpolitus, ne dimẽsionũ quidem geometricarũ rudis fuit, nec ab harmonicis & muſicis alienus apparuit: ac vnumquodq; ex illis vna eademq; opera ita perfectè cognitũ demonſtrauit, quaſi in eo ſolo cognoſcendo elaborasſet. Multi verò temporis res eſſet, eius laudare induſtriam circa radiorũ & repercuſſionum ac ſpeculorum expreſſionem. Prætereà quanta in Aſtronomia cognitione excelluerit, in quã omnes eos qui annis eum anteiuerunt, pueros eſſe oſtendit. [h] Sedenim quæ nuper ipſe vidi opera illius induſtria elaborata, quæq; mihi ſpectanti ſtuporem & admirationẽ incuſſerunt, ea nunc in præſens referre nõ grauabor. Eſtenim argumentũ cõmune, & in noſtra memoria admodum frequens, [i] balneæ ſubſtructio: ſolertia autem, & in communi illo argumento ſingularis admirationis ſpectatur induſtria. [k] Locus erat prorſus in æquali deformatus planitie, declivis & arduus quẽ ille occupans extraq; parte magnopere humilem, verumque ſoli altitudine æquauit, firmamentumq; munitiſſimum

omn

ἅπαντι τῷ ἔργῳ βαλόμενος, καὶ θεμελίων θέσει τὴν τῶν ἐπιτιθεμένων ἀσφάλειαν ἐπιδωσάμενος, ὕψει δὲ πάνυ ἐκτόμοις, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν συνιχομένοις τὸ ὅλον κρατιωάμενος. τὰ δὲ ἐποικοδομηθέντα, ὥν τι τῇ τόπῃ μηκύνθη σύμμετρα, καὶ ὧν ἐνὶ λόγῳ τῆς κατασκευῆς ἁρμοδιώτατα, καὶ τὸν τῶν φώτων λόγον φυλάττοντα. πυλῶν δὲ ὑψηλὰς, ἀναβάσεις πλατείας ἔχων, εὐρύς τε καὶ μέγας, ἐπὶ θύρας πρὸς τὴν τῶν ἀντιόντων εὐμάρειαν. ἀσιόντα δὲ τῶν ἐκδέξασθαι κοινὸς οἶκος, εὐμεγέθης, ἱκανὴν ἔχων ἀποδοχὴν καὶ ὑπηρέτας διατριβὴν ἀσυρῆ δὲ τῶν εἰς προφὴν παρασκευασμένων οἰκημάτων. βαλανάῳ δ' οὐ καὶ ταῦτα πρεπωδέστατα, χαρίσασα, καὶ φωτὶ πολλῷ καταλαμπόμενα ἐπιχωρήσας. ἔστ' ἐχόμενος αὐτῶν οἶκος, ἐπὶ ἀριστὰ μὲν, ὡς πρὸς τὸ λευκόν

ommi futuro operi subiicies, fundamentorum positione substruendi ædificij ceritudinem confirmauit: fastigia verò magnopere præruptis & præcisis, & ad firmiorem coniunctionem compliacatis, totum opus consolidauit. Cæterùm quæ substructa sunt, loci magnitudinem mensuræ quantitate non excesserunt, sed ædificij proportionibus conuenientissimè atque decentissimè responderunt, lucis vbique infusæ rationem constanter custodientia. Portarum altitudo latos ingressus retinens, supina magis quàm erecta ad ingredientium conuenientiam informata fuit. Ingredientem verò statim domus communis excipit, sufficientem exhibens pedisequis & ministris conuersandi amplitudinem. Porrò ad læuam cameræ sunt ad delicias exercendas substra-

cte. Proinde & ista in balneo decentissimè sunt obseruata. Amœni & luce multa illustrati recessus. deinde domus illorum, quam quidem longè præstantiorem quàm vt la-

πρόμ. ἀναγκαῖος δ', ὡς πρὸς τὸν τῶν λακαμονικῶν ἀποδοχὴν μετὰ δ' τῶν, ἐκατέρωθεν ἐξέδρας ἔχων ἀνδρῶνας ἐπιφανεῖς. καὶ μέσος εἶκος ὕψει τι ὑψηλότατος, καὶ φωτὶ φαιδρότατος, ψυχροῦ ὕδατος ἔχων φιάλας λουτρικὰς, λευκαίνῃ λίθῳ κεκοσμημένος, καὶ ἀγάλμασι μὲν λίθου λευκοῦ τῶν ἀρχαίας ἐργασίας· ἃ μὲν ὑγιείας, ἃ δὲ Ἀσκληπιοῦ. εἰσιόντας δ' ὑποδέχεται ἀπρίμα πλατανόμορφος οἶκος, ἐκ ἀριστερᾶς τῆς εἰρμῆς πᾶσαν παντῶν, ἐπιμήκης, ἀμφιστόγυλος. μεθ' ὃν ἐν δεξιᾷ οἶκος, ἐν μέλαν φαιδρὸς, ἀλείψασθαι προσφόρως παρεχόμενος, ἐκατέρωθεν ἐξέδρας ἔχων, Φρυγίῳ λίθῳ λευκοπεποικιλμένας, τὰς ἐκ παλαίστρας εἰσιόντας δεχόμενος. ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἄλλος οἶκος, οἵου πρὸ ἀπάντων

uacro conueniat dixeris: perneceſſariam tamen ad melioris notæ homines & opulentiores ſuſcipiendos. Poſt hanc vtrinque ſuffi-cientes exuentibus ad reponendum veſtitum habitationes. Ac media domus & faſtigio excelſiſſima, & iucundo lumine amœniſſima, tres aquæ frigidæ piſcinas in ſe complectitur, Lacæno lapide exornata. Sunt etiam in illa ſtatuæ geminæ ex albo lapide antiqui operis & artificij, altera quidem Sanitatis, altera verò Aeſculapij. Ingreſſos autem excipit domus ſenſim ac gradatim tepeſcens, calore non inſuaui occurrente: quæ in longum porrecta, ac circumcirca orbiculatim extructa eſt. Poſt hanc ad dextram habitatio eſt magnopere amœna & elegans, copiam delicatis & voluptuoſis vnctionibus exhibens, ex vtraque parte habens aditus & ingreſſus lapide Phrygio ornatiſsimè decoratos, à palæſtra ingredientes ſuſcipiens. Quæ deinde hanc conſequitur habitatio,

omne

ἁπάντων λάμπει, σὺν ἁ τι καὶ ἐγκαθέζεσθαι προσλίσα- ται, καὶ ἐμβραδῦναι ἀβλαβέ- στατα, καὶ ἐγκυλίεσθαι ὠφελι- μώτατα, Φρυγίῳ, καὶ αὐτὸς ἐς ὑροφὴν ἄκραν ἀκρίλβων· ἐξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται λιάδρομος, νομάδι λίθῳ δια- πεποικιλμένος· ὁ δὲ ἔνδον οἶκος, λάμπει, φωτός τε πολ- λῦ ἀνάμεστος, καὶ ὡς πορφύρα ἀνθοβοσμένος, τρεῖς καὶ οὗτος θερμὰς πνοὰς παρέχεται. λου- τρῷ δὲ ἐνέστι σοι, μὲν τὸ δεξιὸν καὶ αὐτῶν οἴκων αὖθις ἐπανίε- ναι, ἀπὸ ταχείας τοῦ ἐπὶ τὸ ψυχρὸν, δι' ἠρέμα θερμοῦ οἰκή- ματος, καὶ ταῦτα πάντα, ὑπὸ φωτὶ μεγάλῳ, καὶ πολλῇ τῇ ἔνδον ὑμέρᾳ, ὕψη πρὸς τοῦτοις ἀνάλογα, καὶ πλάτη τοῖς μήκε- σι σύμμετρα, καὶ παντάπασι πολ- λὴ χάρις, καὶ Ἀφροδίτη ἐπαν- θεῖ. κατὰ δὲ τὸν λαμπρὸν Πίν- δαρον, Ἀρχομένοις ἔργοις, πρό- σωπον καὶ θύρᾳ πρέπει.

omnes reliquas pulchritudine excedit & elegãtia, & ad ſtandũ ſedendumq; accõmodatiſsima, & ad diutiùs immorandũ minimè noxia, tum ad volutandũ vtiliſsima, & ipſa lapide Phrygio ad ſummũ vſq; faſtigiũ expolita relucens. Deinceps verò locus thermis dicatꝰ, lauãtes excipit, Nomade lapide extructꝰ. Porrò interior habitatio omni amœnitate referta et elegãtia, plurima luce cõſpicua eſt, ac inſtar purpuræ floribus et venuſtate renitet: ad hæc tria labra thermarũ exhibet. Porrò aũt tibi lam loto nõ integrũ eſt per eaſdem habitationes regredi, ſed ea quæ ad frigidam tendit vĩa, per vaporarium lento tempore caleſcens regrediendũ eſt. Et hæc omnia copioſo lumine illũſtrata, & multo diei intus lucentis ſplendore exornata ſunt. Ad hæc ipſa faſtigia ab ædificio non diſcrepantia, tum latitudines longitudinibus aptè cohærent: in ſumma, multa vbiq; relucet ſumma cũ elegantia & venuſtas & gratia. Etenim iuxta elegãtiſsimi Pindari præceptũ, opus exordientibus facie eleganti & ſplendida exornandum eſt.

Hoc

τοῦτο δ' ἄρ' ἄνω ἐκ τῆς αὐτῆς μάλιστα, καὶ τοῦ φέγγους, καὶ τῶν φωταγωγῶν μεμηχανημένον. ὁ μὲν γὰρ σοφὸς ὡς ἀληθῶς Ἱππίας τὴν μὲν ψυχρολόχον οἴκησιν εἰς βορέαν πνέοντα μηχανᾶται ποιῆσαι, ἐκ μέσου δὲ τοῦ μεσημβρινοῦ ἀέρος. τὰς δὲ ἄλλας παλαίστρας διομένους, νότου καὶ ἕω καὶ ζεφύρου ἐπίπνοιας. τί οὖν ἂν σοὶ τὰ ἐπὶ τούτοις λέγοιμι, παλαίστρας, καὶ τὰς κοινὰς τῶν ἱματιοφυλακούντων καταπατὰς ταχεῖαν τὴν ἐπὶ τὸ λουτρὸν, καὶ μὰ Δία μακρᾶς τὴν ὁδὸν ἐκτέμνεσθαι, τοῦ χρησίμου τὰ καὶ ἀβλαβῆ ἕνεκα; καὶ μή μοι λέξῃ τις μικρὸν ἔργον πρόβλημα, καταμεμφόμενος ὃ λέγω πρᾶγμα· τὸ γὰρ ἐν τοῖς κοινοῖς ὠφελοῦντα πάντας ἀναγκαῖα, οὐ μικρᾶς δόξας ἔγωγε τίθημι· οἷον καὶ τόδε τὸ ἔργον ὁ θαυμάσιος ἡμῖν Ἱππίας ἐπιδείξας, σπάνιος ἔχον

Hoc certè cum primis in huius domus ſubſtructione cum ipſo lumine tum feneſtris obſeruatum eſt. Etenim ſapiens, vt reuera fuerat, Hippias habitationem frigidæ lauacro deſtinatam, ad Boream tendentem inſtituit, nec aëris meridiani expertem: reliquas autem multum feruoris & caliditatis requirentes, Notho & Euro ac Zephyri flatibus ſubiectas oppoſuit. Quid ad hæc tibi palæſtras memorem, & veſtes aſſeruandum communes habitatiunculas, compendioſam citra ambages viam quæ ad lauacrum ducit, habentes, ſingularis vtilitatis capiendæ, & incommodi vitandi gratia? Neque verò quis me ſuſpicetur opus modicum proponentem, orationis lenocinijs atque verborum ampulis extuliſſe. Siquidem in rebus communibus & publicis noua elegantiæ ſigna atque indicia excogitare, non mediocris aut contemnendæ ſapientiæ argumentum ego eſſe opinor: quo in numero & hoc opus admirãdi illius Hippiæ opera ad vnguem elaboratũ meritò habendum

ἅπαν τὰς βαλανείας ἀρετὰς, τὸ χρήσιμον, τὸ εὔκαιρον, τὸ εὐφυὲς, τὸ εὔμμετρον, τὸ ὡς τόπῳ ἁρμοσθὲν, τὸ τῇ χρείᾳ ἀσφαλῶς παρεχόμενον, μὴ προσόντι, τῇ ἄλλῃ πειρείᾳ λιπαρουμένου, ἀμφόδων μὴ ἀναγκαίων λυσὶν ἀναχαρίσασιν, ἐξόδοις τε ποποῖς τὴν ὑρωμένου. ὁρῶν δ' λιπὰς λιπάσας· τῷ μὲν δι' ὕδατος καὶ μυπάσματος, τῷ δὲ διὰ ἡλίου ἐπιλαμπόμενον. ταῦτα ἰδόντα μὲν ἀρδοιῶσι τὸν πρίποντα ἔπαινον ὡς ἔργῳ, ἐκ ἀνοήτου μόνου, ἀλλὰ μὴ ἀχαρίστου, μᾶλλον δὲ βασάνου μοι εἶναι δόξειν. ἐγὼ μὲν οὖν ἐς δύναμιν μὴ τὸ ἔργον, μὴ τὸν τεχνίτην μὴ λαμπρὸν ἀμειψάμενος ὡς λόγῳ· εἰ δὲ θεὸς ποτε ῥᾴθυμοι μὴ λίσασθαί ποτε, ποῦ οἶδα μὴ ἅπαντας ἕξειν τοὺς ξυνεπαινέσοντάς μοι τῶν ἐμῶν.

bendum est, quodq; nobis ab illo ostensum est omnes balnei virtutes complectens, vtilitatem, opportunitatem, perspicuitatem, mensuræ quãtitatem in omnibus apte obseruatam, nec loci neglectam commoditatẽ, tum tutum lauandi vsum exhibens. Prætereà omnibus alijs industriæ atq; solertiæ officijs absolutum, biuiorũ & ambituum duplicibus secessibus, multarumq; ianuarum patens egressibus. [m] Quinetiam horarum geminis indicijs idem balneum exornauit: vno per aquam & sonitum, altero per solem. His inquam visis, nec debitam & conuenientem tam illustri operi reddere gratiam, non insipientis solùm, sed etiam ingrati, aut potius inuidi mihi visum est. Itaque ego pro viribus, cùm opus ipsum, tum architectum & artificem orationis meæ laudibus euexi & persolui. Cæterùm si deus aliquando concesserit & lauandi copiam, non dubium est & alios permultos in laudum mearum partem mecum venturos.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Eos ego viros.] *Orditur à theſi ſeu loco cõmuni. Morem enim dicentis plurimùm valere ad perſuadendum, & à magnis ac ſapientibus viris traditum eſt, & res ipſa loquitur. Omnes enim facilè adducimur, vt aſſentiamur iis, quos bonis moribus præditos eſſe opinamur.* b Quorſum verò.] *Adaptatio.*

c Sophiſtarum.] *Sophia ſapientia eſt, & in genere quæuis ars & ſcientia. Inde fit σοφίζω, erudio ad ſapientiam. Hinc σοφιστὴς ſapientiæ & eloquentiæ præceptor, & eruditus, olim idẽ quod σοφὸς: ſed hominum vitio ipſa profeſſio (vt fit) in odium venit, vt σοφιστὴς dicatur impoſtor et cauillator, qui falſa ſpecie ſapientiæ ſeſe venditat, & pecunias corradit. Inde σοφίζομαι decipere.* d Soſtratum.] *Soſtrati Gnidij mentionem fecit in lib. Quomodo hiſtoria ſcribenda ſit, qui iuſſu Ptolemæi Philadelphi in Pharo turrim illã nobilem extruxerit, vt ex ea nocturni ignes nautarum curſibus oſtendi poſſent, cum hac inſcriptione: Σώστρατος Δεξιφάνους Θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωιζομένων: Quam inſcriptionẽ Plin. lib. 38. cap. 12. miratur Ptolomæum Soſtrato permiſiſſe. De quo vide Strabonem lib. 17.*

e Quod de Epeo fertur.] *Iunoni & Palladi Phrygum res ob Paridis iudicium inuiſæ fuerant, quarum arte factum ſit, vt Epeus equum ligneum fabricârit, qui plenus armatis viris in vrbem receptus, peperit πυρὸν Ἰλίῳ, & omnium ornamentorum eius regni. De quo Virg. 2. Aen.*

—& ipſe doli fabricator Epeus. *Hom. Odyſſ. θ. Δουρήτιον ἵππον appellat, quòd trabibus eſſet contextus. Eurip. in Troadibus Δούρειον, κλῃδήσασα Δόρει Θ' ἵππ Θ' χρυσήλατον ἀμπίσχων δόλον. i. vocabitur Dureus equus, armatos occultans viros. Vide adag. Dureus equus, apud Eraſ.* f Inter hos.] *Deſcendit ad hypotheſin, & præſens inſtitutum.* g Atqui aliorum.] *Laus Hippiæ à collatione aliorum artificum.* h Sed enim.] *Ab ipſo opere & effectu.* i Balnei.] *De quatuor domicilijs balneorum, quorum nomina hæc erant, Frigidarium, Tepidarium, Calidarium, Sudatio ſiue Laconicum, quæ inſeruiebant viris, & totidem rurſus quæ inſeruiebant fœminis, ita*

inter

Inter se dissosita, vt tepidarium virile coniunctum esset tepidario muliebri, & reliqua eodem cohærerent modo. De his Vitruuius lib. 5. Meminit etiam Galenus libr. 10. Methodi. k Locus erat.] *Descriptio balnei. In Græco* κεκλασμένος. *i.* κεκύφως, *declinis.* l Neque verò.] *Occupatio qua fidem facit descriptioni.* m Quin etiam horarum.] *Sunt qui horas ita inuentas tradunt: Cœli, aiunt, quadraturam in partes duodecim pro ratione Musica diuisi, & inde horarum manasse rationem: & aquam quæ ex tenuissima cauerna diffluebat, cùm per totum diem excepissent, hanc in duodecim partes diuisernnt, ex quibus horis nomen impositum. atque inde etiam vasis ipsis, quibus horas dimetiebantur, clepsydræ & hydrologia nuncupata. Porrò prisci sunt, qui scribunt P. Scipionem Nasicam primùm reperisse clepsydram, quo nubilo quoque die & noctibus horæ distinguerentur. Nunc pro clepsydris clepsamnis & ἀνακλίτοις vtuntur horologijs. Solarium, inquit Varro, dicunt in quo horæ in sole inspiciuntur. Huius est, teste Gellio, mentio apud Plautum in fabula Bœotia, ex parasiti esurientis persona:* Vt illum dei perdant, qui primus horas reperit, quiq; adeò primus statuit hîc solarium, qui mihi comminuit misero articulatum diem.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ΩΝΟΥΜΕΝΟΝ.

ADVERSVS INdoctum, librorum longa supellectile tumentem, sermo.

Anastasio interprete.

ARGVMENTVM.

ACerba quadam irrisione obiurgat ex populatibus suis, vt videtur, quendam diuitem, & multos vndique libros commercantem: cæterùm indoctum, & nullis bonis studijs conuersatum. Illud ostendens, quòd nō librorum copia & speciosa supellex, sed assidua ac diligens

gens lectio doctum faciat. Atque ab hac propoſitione ſtatim exorditur quoq;, vt dicat errare illum, ſi quia libros multos ac precioſos habeat, propterea ſe putet inter doctos ac eruditos recenſendum eſſe. Rationes ſumuntur à cauſis, & qualitate perſonæ, videlicet quoniam ipſe prorſus literarum ignarus ſit, & non libri, ſed librorum lectio eruditos faciat, perinde vt nec arma militem, ſed animus præſens, & vtendi peritia. Atque hoc argumentum poſtea multis ſimilibus & exemplis per inductionem amplificat, quorum pleraque eiuſmodi ſunt, vt miram elegantiam ac feſtiuitatem habeant. Poſtea autem & factum illius in ſuſpicionem vocat, & à cauſis finalibus criminatur, quas ipſas quoque vt vanas & indignas pleraſque confutat & irridet, præcipuè vltimam, qua videbatur Imperatoris ſeu regis, vt ipſe vocat, gratiam ambire: quam & à circumſtantijs perſonæ refellit & ſtultitiam illius comparatione quadam depingit. Ad poſtremum grauiter atq; acerbè obiurgat illum, & commonet, quibus rebus relicto hoc inutili coëmendorum librorum ſtudio, incumbere potius debeat, quò videlicet & rei conſulat, ac famæ ipſe ſuæ.

Καὶ μὴν ἐναντίον ἢ σὺ οἴει, ὦ ἑταῖρε, ἔσται σοι τὰ πράγματα· οἶδα γὰρ ἐγὼ πεπεισμένος καὶ αὐτὸς ἔναι τις δόξαν, σπουδῇ σωρεύσας τὰ κάλλιστα τῶν βιβλίων, τὸ δὲ ἐπὶ τούτοις καταχωρεῖν, καὶ ἐλλόγιμος γίγνεσθαι τῆς ἀπαιδευσίας τῶν πολλῶν. μάλιστα δὲ ὑ-

AT crede mihi, quod tu putas, haud ex eo cõſequêre quod agis: Perſuaſum enim cùm habeas futurum, vt ſi omni ſtudio optimos vndiq; libros coëmeris, ipſe quoque inter doctos ac eruditos ponaris: planè tibi diuerſum accidit, atque hoc demum argumento tua inſcitia & inertia vulgo proditur. Tametſi profectò optimos

optimos codices minimè cõparas, sed vt quisque à bibliopola laudatus est, fidem habes: ac prorsus quũ hæc de libris mentiuntur, prædam te faciunt, istisq; cordicum cauponibus pulchrè partus est thesaurus. [a] Nam quo pacto tu queas dignoscere veteres ac eximios, aut futiles & putidos? nisi inde conijcias, quòd arrosi ac mutili, in q̃ his dijudicandis, blattis timeisq; vtaris æstimatoribus. quî enim credam liquidò ac certò hæc te posse peruidere? [b] Et vtdem tibi hanc cognitionem perspectam, ac tenere quæcunque Callinus pulcherrimè, aut ille laudatus Atticus omni cura absoluta descripserunt, quid hinc tibi commodi redit, hominum ineptissime? qui neque scriptorum speciem consideras, neque profectò magis vti scis, quàm cæcus frui pueri venustissima facie. [c] Ac tu apertis quidem oculis, & mehercle ad tædium vsque libris incumbis, & non-

ἀναγινώσκεις, ἵνα πάνυ ἐπὶ πρίχων, φθάνον τῷ ὀφθαλμῷ τὸ σῶμα, ὀλίγῳ ἔτι τοῦτό μοι ἱκανὸν, εἰ μὴ ἀλλὰ τοῦ ἀρίστου, καὶ κακίαν ἁπάσης ἐγγιγραμμένων, καὶ σωίεις· ὅστις μὲν ὁ νοῦς συμπᾶσι, τίς ἡ τάξις τῶν ὀνομάτων, ὅ τι τε πρὸς τὸν ὀρθὸν κανόνα ὡς συγγράφει ἀπηκρίβωται, καὶ ὅσα λίβελλα καὶ νόθα καὶ παρακεκομμένα. τί οὖν φὴς, καὶ ταῦτα μὲ μαθὼν, ἡμῖν ἀλιγναιπόθεν, ἐὰ μή ποτε παρὰ τῶν Μουσῶν λαῶνα λαβὼν ἁπὸ ὁποιουδὴν ἐκεῖνον, λαβὼν; Ἑλικῶνα μὴ γὰρ, ἵνα δὴ τρίβων αἱ θεαὶ λέγονται, ἀλλ' ἀκήκοας, οἶμαί, ποτὲ, ἀλλ' ἐπιτρίβας διατρίβεις ἡμῖν ἐν παισὶν ἐποίει. εἰ καὶ μυθῶδη Μουσῶν ἀνόσιον· ἐκεῖναι γὰρ ὡς ποιμένι μὲν οὐκ ἂν ὤκνησαν φανῆναι, σκληρῷ ἀνδρὶ καὶ λασίῳ, καὶ πολιὸν ἥλιον ἐπὶ τῷ σώματι ἐμφαίνοντι, οἷόν ἐστί μοι, πρὸς τῆς Λιβανίτιδος, ἄφες ἐν τῷ παρόντι τὴν μὲν συμπαντὸς ἀφῆν, ἐκ

nulla valde festinata lectione percurris, vt sæpe lumina os anteuortat. [d] Sed hoc non etiam satis est, nisi noris virtutem quoq; totius & vitia orationis, sensumq; scriptorum intelligas, & quæ structura sit verborum, & quàm ad certam quandam minimeq; fallacem amussim cuncta auctor exegerit, mox cernas ambigua, sincera parùm ac concinna: quid mihi respondebis? Num hæc nosse te, cùm nunquam didiceris? An verò sicut ille quondam pastor, aureum ramũ à Musis tu quoque accepisti? [e] Sed Helicona certè, vbi Musas habitare aiunt, nõ ita es à puero institutus, vt audieris, opinor, nonnunquam nominari, & meminisse Musarum tibi religio est. [f] Nam cum pastore sanè, quanquam aspero & multo sole deformato, non piguit has congredi: at qualis es (quæso verò te per Libanitidem, concede hoc mihi, vt quædam tuorum facinorum prætermittam) talis inquam

ἢ ἴγγυς γένοιτο ἄν, οἶδ' ὅτι καταγέλασον, ἀντὶ δ' ἀλάφου μυρρίνη ἄν, ἢ μὴ μαλάχης φύσοις μασήσαι, ἀπώσαιο ἂν τοιοῦτον, ὡς μὴ μιᾶναι μήτε Ὀλμειὸν, μήτε τὸν ἵππου καρῶλον, ἅπερ ἢ ποιμένιοις διψῶσιν, ἢ ποιμένων σώμασι καθαροῖς πότιμα. καί τοι οὐκ εἰ πάνυ ἀναίσχυντος εἶ, μὴ ἀνθρώπου τὰ τοιαῦτα τολμήσας ἄν ποτε εἰπεῖν, ὡς παιδευθεὶς, ἢ ἐμελησέ τοι πώποτε ἐν χρῷ πρὸς τὰ βιβλία σωφρονίσας, ἢ ὡς διδάσκαλός τοι ὁ δεῖνα, ἢ τῷ δεῖνι ξυνηφοίτας. ἀλλ' ἐνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα ἐκεῖνα ἀναβραμεῖσθαι νιῶ ἐλπίζεις, ὦ κατεῖδες πολλὰ βιβλία. κατὰ δὴ ταῦτα ἔχει, ξυμβὰν ἐκεῖνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χερὶ τῇ αὐτοῦ ὁ ῥήτωρ ἔγραψε, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα πρὸ τοῦ Δημοσθένους μὴ αὐτὰ ὁπόσαις μετεγγεγραμμένα εὑρέθη κατὰ πᾶς. εἰ ἅπαντα ἐκεῖνα κτήσῃ, ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν ἐξεκόμισε, τί ἄν ἐκ τούτου πλέον εἰς παιδείαν κτή-

inquam ne aſpectum quidem, ſat ſcio, ferrent, at potius myrto vel malua cæſum ſua ſede eiicerent, ne Olmeii aut Caballi fontem, quibus gregibus ſanè horumq; magiſtris ſitim ſedare permiſſum erat, polluas. 8 Non credo te eſſe tam impotentem, tametſi in huiuſmodi nimiſquam es fortis, vt aufis affirmare bonis literis te fuiſſe imbutum, aut ſtuduiſſe vnquam vt verè probatos codices tibi faceres familiares, vel quòd hic tibi præceptor extiterit, aut ad illum diſcendi gratia te contuleris. Et nunc omnia illa vno hoc te conſecuturum ſpes eſt, ſi ingentem librorum aceruum congeſſeris. Proinde ſi hoc es animo, age conquire [h] quicquid Demoſthenes ille orator etiam ſua manu ſcripſit: deinde Thucydidis hiſtoriam, quæ octies huius oratoris induſtria extat deſcripta. Iam vt tot tibi libri ſint, quot Athenis in Italiã aduexit [i] Sylla,

λίσσαο, μὴ ὑποβαπόμην σὺ αὐτὰ ἐπικαθεύδῃς, ἢ ξυγκολλάᾳς καὶ ψιβαπόμην σὺ ψιττακοῖς; μίθηκος γὰρ ὁ μίθηκος, κἂν ψροιμία φησὶ, κἂν χρυσία ἔχῃ σύμβολα, καὶ σὺ ζῇς νῦν βιβλίον μὲν ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγινώσκεις ἀεὶ τῶν δὲ ἀναγινωσκομένων οἶδα ὅτι οὐδὲν, ἀλλ' ὄνος λύρας ἀκούεις, λιτῶν τὰ ὦτα. ὡς εἴγε τὸ λιπαῖνειν τὰ βιβλία, καὶ παιδευμένον ἀπέφαινε τὸν ἔχοντα, πολλοῦ ἂν ὡς ἀληθῶς τὸ λεῖμμα λῷον ἄξιον, καὶ μόνων ὑμῶν τῶν πλουσίων, ἃ ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς λῶ πρίασθαι, ζῦς πτωχοὺς ἡμᾶς ὑπερβαλλοντας. τίς δὲ ζῆς ἐμπόροις καὶ ζῆς βιβλιοπαπύλοις ἔστιν ἂν ψρὶ παιδείας, ζοσαῦτα βιβλία ἔχουσι, καὶ πωλοῦσιν; ἀλλ' εἴγε διαλέγεσθαι βιβλίοις, ὄψει μάλ' ἐκεῖνος πολὺ ζῦ τὰ ἐς παιδείαν ἀμείνους, ἀλλὰ βραδύτερους μὲν τῷ φορτίῳ, ὥσπερ σὺ, ἀξιωτέρους δὲ τῇ γνώσει, οἵους εἶναι τὸς μηδὲν ἢ λαλῶν καὶ αἰσχρῶν λαθιωραπόντας. καὶ

vt ſuper his dormias, affixos tibi vbiq; circumferas, num ideo eruditior es futurus? Sicut enim adagio fertur, [k] Simia eſt ſimia, etiam ſi aureum cultum geſtet. Et librum quidem ſemper in manu portas, legisq; ſemper aliquid, quorum tamen nihil penitus intelligis, ſed aſinus micans auribus lyram auſcultas. [l] Quòd ſi librorum copia doctum redderet eum qui comparaſſet, precioſa profectò res erat, & vobis tantùm diuitibus propria, ſi quidem veluti in foro pauperes nos ſuperantibus daretur mercari: imò cum ipſis bibliopolis, quibus librorum tanta copia eſt, qui diſtrahunt, doctrina & eruditione quis certet? quos tamen, ſi rem ſpectes, inuenies, haud multò te bonis artibus præſtare: nempe ſermone ruſtico vtuntur, mente nihil valent, quales meritò ſunt qui inhoneſti & turpis contemplatione nunquam ſunt verſati.

& tu

καί σι σὺ μὴν ἓν ἢ τρία παρ' αὐτῶν ἐκείνων πεπραμένον ἔχεις, οἳ δὲ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν δι' χαρτὸς ἔχουσιν αὐτά. τίν' οὖν ἀγαθοῦ φύσιν ταῦτα, ἃ κἀμὲ μὲν τὰς ἀρθήνας αὐτὰς τῶν βιβλίων ἐᾷν μεστὰς εἶναι, τοσαῦτα συγγράμματα παλαιῶν ἀνδρῶν ξυγγράμματα; καί μοι, ἃ δοκεῖ, ἀπόκεινα, μᾶλλον δὲ, ἐπεὶ τοῦτό σι ἀδύνατον, ἐπίνευσον γοῦν, ἃ ἀνανεύσομαι πρὸς τὰ ἐρωτήματα. εἴ τις αὐλεῖν μὲν ἐπίσταιτο, κτήσαιτο δὲ τοὺς Τιμοθέου αὐλοὺς, ἢ τοὺς Ἰσμηνίου, οὓς ἐπὶ ταλάντων ὁ Ἰσμηνίας ἐν Κορίνθῳ ἐπρίατο, ἆρα δι' τοῦτο καὶ αὐλεῖν δύναιτο, ἢ οὐδὲν ὄφελος αὐτῷ ἐκ τῆς κτήματος, ἂν ἐπίστασθαι κρούεσθαι κατὰ τὴν τέχνην; ἴσως ἀνέγνωκας· οὐδὲ γὰρ τοὺς Μαρσύου ἢ Ὀλύμπου λίθους ἀν, οὐδ' ἂν, μὰ Δία, μαθών. τί δ', εἴ τις τοῦ Ἡρακλέους τὰ τόξα κτήσαιτο, μὴ Φιλοκτήτης ὤν, ὡς δυνάσθαι ἐν τείνασθαί τι αὐτὰ, μὴ ἐπὶ σχο-

& tu vnum modò aut alterum codicem redis mercatus, isti diu noctúq; in manibus voluunt. quid ergo cõmodi hîc expectas? aut cur non ipsæ cellulæ librariæ doctæ tibi videntur, quæ tot veterum auctorum scripta complectuntur? [m] Age verò, si non est molestum, paulum quiddam respondè, aut qui infantior es quàm vt possis, saltem annue vel abnue ea quæ sum rogaturus. Quæso te, si quis tibia canendi artis ignarus prorsus, fortè sit nactus Timotheï tibias, aut quas Ismenias septem talentis emit Corinthi, ánne arte inflabit? vel nullus vsus huïc rei erit, quæ scitè vti nequit? Rectè sanè abnuisti. Nam neq; quibus [n] Marsya & Olympus cecinerunt, hoc efficient, vt concinnum quiddam inspiret, qui nunquam didicerit. Verùm si quis Herculis arcus habeat, cùm Philoctetes non sit, qui solus tendere potuit, & quòd

σκοπῶ ξεῦσαι. τί δοκεῖ καὶ οὗτος λοκεῖ; ἆρ' ἂν ἐπιδείξαιτό τι ἔργον ξότου ἄξιον; ἀνήνασεν καὶ τοῦτο. κατὰ ταῦτα δὴ καὶ ὁ κυβερνᾶν οὐκ εἰδὼς, καὶ ἱππεύειν μὴ μεμαθηκὼς, εἰ ὁ μὲν ναῦν καλλίστην πραλαβοι, ὁδὸς ἄπασι καὶ εἰς λιμένα καὶ εἰς ἀσφάλειαν λάλιστα ἐξεργασομένην· ὁ δ' ἵππον κτήσαιτο Μῦλον, ἢ καταφεύγειν ἢ καταφόρον ἐπὶ γήρους ἂν, οἶμαι, ἑκατέρῳ, ἐκ εἰδὼς, ὅ, τι κήσαιτο ἑκατέρῳ. ἐπαινεῖς καὶ τοῦτο; φείδει δὴ, καὶ τοῦτο μοι ἐπαίνεσον, εἴ τις, ὥσπερ σὺ, ἀπαίδευτος ὢν, ὠνοῖτο πολλὰ βιβλία, οὐ σπόμματα οὕτως εἰς ἐπαίδευσίαν ἑαυτῷ ἐκφέρεα; τί ὀκνεῖς καὶ τοῦτο ἐπαινέσαι; ἕλιγγος γάρ, οἶμαι, ἁφὴς οὖσος, καὶ τ' ὀρθόντων ἕκαστος τοὺς τὸ πολὺ ἁρότατον ἑαυτὸν ἐπιφθέγγεται, τί δοκεῖ σοι καινὸν καὶ βαλανεῖο; καὶ ἐγένετό τις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ἀσίᾳ πλούσιος ἀνὴρ, ἐκ συμφορᾶς ἀτυχήσας ἀμφοτέρους τοὺς πόδας,

collimasset figere, quis tibi videbitur? Num qui facinus edat dignum sagittandi perito? Negas hoc quoque. Eodem pacto igitur & ratem gubernare ignorans, & qui nunquam equum conscendit: ille si pulcherrimam & aduersus ventorum procellarumq; impetus munitissimam sit nauem sortitus, hic verò Centauro satum, aut generosissimæ notæ equum, vtrumque derisum iri opinor, quòd neuter suis bonis vti possit. Annuis? Obsecro verò hoc etiã concede, si quis, velut tu es, indoctus, infinitos sibi libros acquirere laboret, centén' aliud hoc suo facto quàm risus & iocos eruditis facturum? Quid cessas annuere? Nam argumentum clarum est, quiq; hoc ita fieri cernunt, vulgatum illud haud dubiè inclamant: o Quid rami cum balneo? p Fuit non ita multò antè in Asia vir opulentus, cui calamitoso casu, cũ per multã ite-

facere

ἐκ λιμοῦ, οἶμαι, ἀποφθιμένας, ἐπαλύ ποτε δὲ χιόνος ὁλοιφορήσας ξυνοίκῳ αὐτῷ· οὕτω δὴ τοίνυν τοῦτο μὲν ἐλεεινὸν ἐπιτήδευμα, καὶ θαυμάσαι τὴν δυσχίαν, ξυλίνους πόδας ἐπιποιῆσαι, καὶ τοὺτους ἐπιδούμενον, ἐβαδίζειν, ἐπισκευάζοντα ἅμα τοῖς οἰκέταις. ἐκεῖνο δὲ γέλοιον ἐποίει· λεπτοῖδας δὲ καλὰς ἐπρίατο νεοτμήτους ἀεί, καὶ τὴν πλείστην πραγματείαν περὶ ταύτας ἔσχεν, ὡς καλοῖς ἐπιδήμασι λιποσμημένα ἂν αὐτῷ τὰ ξύλα, οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα ἔρᾳ καὶ σὺ ποιεῖς. χαλὴν μὲν ἔχων καὶ συνίνλω τὴν γνώμην, ὠνούμενος δὲ χρυσοῦς ἐμβάδας, οἷς μόλις ἄν τις καὶ ἀρτίπους ἐμπεριπατήσειεν; ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν Ὅμηρον ἐπίῃ πολλάκις, ἀναγνώτω τίς, αὐτὸ λαβὼν τὴν βύβλον τὴν Ἰλιάδα ῥαψῳδίαν, ἧς τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐξετάζῃ· ἐδὲν γὰρ αὐτῶν πρὸς σέ, ποιήσαι δέ τις αὐτῷ δημηγορῶν, παγγέλοιος ἄνθρωπος, ἀναίσχυ-

faceret, putrefactus è frigore, vestiris vtrâq; pes deperierat. ille iam miserabilem fortunam expertus, infelicitatem solari cupiens, ligneos pedes truncis accómodabat, ac calceis indutus, vndiq; seruis innixus incedere gaudebat. Vbi hoc insuper deridiculum commiscebatur: crepidas pulcherrimas & nouas semper cura erat summa mercari, vt ita calceis speciosis ligna sua, nempe pedes, essent conspicua. Nunquid verò his adsimilia facis tu quoque? qui cùm claudamẽte sis, ac ꝙ ficulneis sensibus, emis auratos soccos, quibus vix aliquis pedes integer rectè possit ingredi. Et quoniam inter alios tuos codices Homeri poësin sæpenumerò repositũ est cernere, accepto aliquis libro, legat tibi secundũ Iliados, cuius caue aliquid perpendas; nam nihil ad te, præter quàm qui isthic depictus est vehementer absurdus homo;

διαλεγόμενον τὸ σῶμα, καὶ πολυθρύλητον. ἐκεῖνον δέ γέ πω ὁ Θερσίτης· ὁ δὲ τοιοῦτος ἀνὴρ τὴν Ἀχιλλέως πανοπλίαν, εἶτα, ὅτι αὐτίκα δὴ τοῦτο καὶ καλὸς ἅμα καὶ ἰσχυρὸς ἂν γένοιτο, καὶ ὑπερπηδήσεται μὲν τὸν ποταμὸν, ἐντελοῦς δὲ αὐτῷ τὸ ἕδαφος τῷ φόνῳ τῶν Φρυγῶν, ἀπολεῖται δὲ Ἕκτορα, καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν Λυκάονα, καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον, μηδὲ φέρειν ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν μιλίαν δυνάμενον; οὐκ ἂν ἄνοιτο, ἀλλὰ καὶ γέλωτα ἂν ὀφλισκάνοι χωλαίνων ὑπὸ τῷ ἀσπίδι, καὶ ἐπὶ σῶμα καταπίπτων ὑπὸ τῶν βαρους, καὶ ὑπὸ τῷ κράνει, ὁπόταν ἀναβλέψας, ἅτινας τὰς στραβὰς ἐκείνας αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸν θώρακα ἐπαίρων ὑπὸ μεταφρενίου λυγδοῦ ὄντι, καὶ τὰς κνημῖδας ἐπισύρόμενον, καὶ ὅλως, ἀσχολίαν ἀμφοτέρους, καὶ τὸν δημιουργὸν αὐτῶν, καὶ τὸν δεσπότην; τὸ αὐτὸ δὴ καὶ σὺ πολυπραγμονῶν, ἐπὶ ὀρᾷς, ὁπόταν τὸ

mutilo ac portentoſo corpore, qui iſthic concionatur. Therſites eſt. Ille inquam huiuſmodi ſi adeptus ſit Achillis arma, putásne propterea fortem iuxtà & decentem futurum, qui & fluuium tranſiliat, & alueum turbet trucidatoris Phrygum cruore: occidat poſt Lycaona & Aſteropæum, Hectorem, cùm ne Meliæ quidem pondus humeris ſuſtinere queat? Negabis opinor, ac potius dices, dum poſt clypeum claudicaret, mox humi procumberet impar armorum oneri, ſiquando ſublato capite è galea proſpectaret, ſuos iſtos intortos oculos oſtendens, deinde loricæ ſubiecto gibbo velut tuberes, & ocrearum dum in terra repit, tractus: hæc inquam dices riſum omnibus motura, & ipſum dehoneſtaturum primùm panopliæ opificem, deinde etiam dominum. Tu verò

nunquid animaduertis prorſus idem tibi accidere, dum librum

ἢ βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ ἔχεις παγκαλον πορφυρᾶν ἢ ἔχον τιὼ λιφθίραν, χρυσῶν δὲ τὸν ὀμφαλὸν, ἀναγινώσκεις δὲ αὐτὸ βαρβαρίζων, καὶ καταισχύνων καὶ διαφθείρων; ἆρ' οὐ μὴ τῶν παιδευομένων καταγελάσῃ, ἆρ' οὐ δὲ τῶν ξυνόντων σοι κολάκων ἐπαινέσῃ, οἷς καὶ σὺ πρὸς ἀπάλης ἐπιστρέφεσθαι, γελῶσι τὰ ποιαῦτα. θέλω δέ σοι διηγήσασθαί τι Πυθοῖ γενόμενον. Τάραντίνον, Εὐάγγελον τοὔνομα, τῶν ἐκ ἀφανῶν ἐν τῷ Τάραντι, ἐπιθύμησεν νικῆσαι Πύθια. ἐπὰ ἢ ἦν ἡ γυμνῶν ἀγωνίας αὐτίκα ἐλόκα ἂν τῷ ἀδυνάτῳ εἶναι, μήτε πρὸς ἰσχὺν μήτε πρὸς ὠκύτητα εὖ πεφυκότι· διάφορα δὲ ἦ ᾠδῇ ῥᾳδίως ἐρατεύσειν ἐπείσθη ὑπὸ τῶν κατρώνων ἀνθρώπων, οὓς ἔχει περὶ αὐτὸν, ἐπαινούντων καὶ βοώντων, ὅπότε τι ἢ τὸ σμικρότατον ἐπᾴσειε. ἦκεν οὖν εἰς Δελφοὺς, καί τι ἄρα λαμ-

librum manu tenens progrederis, cuius aluta purpurea, bullulæ aureæ sunt, at tu barbara voce legis, deformans & euertens scriptoris dignitatem? Hæc cùm facere te vident, non solùm eruditi ridere solent, sed tuî etiam assentatores, quorum consuetudine vnicè oblectaris, auersisse intuentes, à cachinno minimè abstinent. Age verò, narrabo tibi quod Pythijs gestum memoratur. Tarentinum quendam Euangelum apud Tarentinos non obscuro loco natum, nec incelebrem, inuasit cupido vincendi Pythia. vbi in ijs quæ nudi certamina ineunt, non posse fieri vt superior euaderet, quippe qui neque robore, neque pedum velocitate esset præditus, facilè cogitauit. Verùm cithara & carmine omnibus præmia præreplurum esse, persuaserant pestes illæ quas ad applaudentes ad exilissimum Itaque venit Delphos veste

pud se fouebat, laudantes & quenque cantus strepitum.

λαμπρὸς, καὶ δὴ καὶ ἐσθῆτα χρυσόπαστον ποικιλμάτων, καὶ στέφανον δάφνης χρυσῆς κάλλιστον, ὡς ἀντὶ καρπῶν τῆς δάφνης σμάραγδους ἔνια βεβρυτῖσθαι τῷ καρπῷ. τὴν μὲν γὴν καθάραν αὐτὴν, ὑπερφυές τι χρῆμα, ἀς ἔοικε καὶ πολυτέλειαν· χρυσῷ μὲν γὰρ ἀκριβῶς πᾶσαν, σφραγῖσι δὲ καὶ λίθοις ποικίλοις κατακεκοσμημένην, Μουσῶν μὲν ταξὺ, καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ὀρφέως ἐνειδρυμένων, θαῦμα μέγα τοῖς ὁρῶσιν. ἐπεὶ δ' οὖν ποτε καὶ ἦκεν ἡ ἀγὼν ἡμέρα, πρῶτος μὲν ἦρχεν ἐλαχε δὲ μέλος αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ἄδειν, καὶ μετὰ Θέσπιν τὸν Θηβαῖον τὸν φύλλος ἀγωνισάμενον ἀκριβέστατα σφόδρα· ὅλος περιλαμπόμενος ὑπὸ χρυσῷ, καὶ τοῖς σμαράγδοις καὶ βηρύλλοις καὶ ὑακίνθοις, καὶ ἡ πορφύρα δὲ ἐνέπρεπεν τῇ ἐσθῆτι· ἡ μεταξὺ τοῦ χρυσοῦ διεφαίνετο. τοιαῦτα ἅπαντα περικαλλίσας τὸ θέατρον, καὶ θαυμαστῆς ἐλπίδος ἐμπλήσας τοὺς θεατὰς, ἐπειδὴ πρὸς

auro insigni, & corona aureis lauri foliis plexa splendens. haec verò etiam smaragdis lauri fructui aequalibus variegata erat: at cithara, visu mirabile, apparatu diues, ex purissimo auro fabricata, annulis & gemmis passim ornata, suisq; locis, Musarum Apollinis & Orphei imaginibus sculpta, spectatores suspensos animis tenebat. Iam autem venerat dies quo in theatrum erat descendendum. conueniunt tres certaturi, obtigitq; sors Euangelo vt secundo loco caneret. procedit ille post Thespin Thebanum, qui non malè suas partes egerat, auro, smaragdis, beryllis, hyacinthis totus collucens. ipsa purpura, quae auro contexta visebatur, commendabat hunc cultum mirificé. quibus cùm iam stupentes reddidisset, ac noua quadam & incredibili spe replêsset spectatores, cùm omnino iam

&

πατ κὴ ἅσσα κὴ λιθρίσαι πάντως ἔδει, ἀναπροθύτατα μὴ ἀνάρμοσόν τι κὴ ἀσυντακτον, ἀπορρήγνυσι δ' πρὸς ἅμα χορδὰς, σφοδρότερον ἢ δίουτ' ἐμπεσὼν τῇ λιθάρᾳ. ἄδειν δ' ἄρχεται ἀπόμουσόν τι κὴ λιπλὸν, ὥστε γέλωτα μὴ πάντων γίνεσθαι τῶν θεατῶν, ζοὺς ἀθλοθέτας δ' ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τῇ τόλμῃ, μαστιγώσαντας αὐτὸν, ἐκβαλεῖν τὸ θέατρον. ὅτε δὴ κὴ γελοιότατον ὤφθη, δακρύων ὁ χρυσοῦς Εὐάγγελος, κὴ διὰ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος δι' μέσης τῆς σκηνῆς, κὴ τὰ σκέλη λατομήματα ἐκ τῶν μαστίγων, κὴ συλλέγων χαμόθεν τὰς λιθάρας τὰς σφραγίδας· ἐξεπεπλώκεσαν γὰρ, μιᾶς ἑκάστης ξυμμαστιγουμένης αὐτῶν. μικρὸν δ' ἐπισχὼν μετ' αὐτὸν, Εὔμηλός τις Ηλεῖος ἀφίρχεται, λιθάραν μὲν παλαιὰν ἔχων, ξυλίνους δ' κόλοπας ἐπικαμπῆ, ἐσθῆτα δ', κὴ μόλις σιῶ ἐσ σφάνο δίκα δραχμῶν ἀξίαν, ἀπ'

& citharam pulsare, & gracinere esse necesse, personat agreste quiddam, inersque & incompositum: simul dum immodicè citharam increpat, rumpit tres fides. cantus autem planè ineptus erat, & solutus, ita vt ab hominibus qui aderant, rideretur: sed ludorum præfecti offensi hominis temeritate, loris cæsum è theatro proiecerunt. Hic verò iucundissimum erat spectaculum aureus ille Euangelus, cùm per mediam scenam traheretur ab his qui verbera infligebant, lachrymans, crura plagis cruentus, humi interim colligens delapsos dum vnà vapulat, citharæ annulos. Exiguo autem temporis spacio interposito prodit Eumelus quidam Eleus, peruetustam citharam afferens, cuius lignei erant clauuli, ipse vestem indutus vix vnà cum serto decem denariorum precij.

At

ἀπ' οὗτός γε ᾄδε δεξιῶς, καὶ κιθαρίζει κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης, ἐκρούετο, καὶ ἀνεκηρύττετο, καὶ ὁ Εὐαγγέλιον κατηγγέλλετο, μάλιστα ἐμφορούμενος τῇ κιθάρᾳ, καὶ τοῖς σφραγῖσιν ἐκείναις· καὶ ἀκοῦσαί γε λέγεται πρὸς αὐτὸν, ὦ Εὐαγγέλιε, σὺ μὴ χρυσῷ καλῷ ἄρα εἶ· ἐγὼ δὲ ὁ πένης τοῦ Διοφαντίδου. πλὴν τοῦτό γε μόνον ὄνησόν σε, ὅτι μηδὲ ἐπιτυμβίου ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀπέρχῃ, ἀπὸ μισθώματος προσήκει δὲ τῷ ἀτυχήματι τούτῳ, καὶ στεφάνῳ πρεπόντως. περὶ πόλλα δή σοι καὶ Εὐαγγέλιε οὕτως, ὡς ὀρθῶς γε οὐδὲ ὀλίγου μέλει τοῦ γέλωτος τῶν θεατῶν, οὐκ ἄκαιρον δ' ἂν γένοιτο, καὶ Λέσβιον μῦθόν τινα διηγήσασθαί σοι, πάλαι γνώριμον. Ὅτι ἡ Ὀρφέα διασπασάσας αἱ Θρᾷσσαι, φασὶ τὴν κεφαλὴν ἀνοῦ σὺν τῇ λύρᾳ εἰς τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν, ἐμ-

At ille & bellum edebat carmen, & ritè ſicut ars poſcebat, chordas feriens modulabatur. itaque & victor abibat præconis voce proclamatus, ridens interim Euangelum, qui nequicquam cithara ac annulis iſtis ſeſe oſtentaſſet. Et aiunt ſic fuiſſe allocutum: Aurea lauro redimitus es, Euangele, & quidni? opibus enim vales. me verò quia pauper ſum, Delphica oportet eſſe contentum. Verumtamen hoc commodi tuus tibi ornatus peperit, quòd cùm neminem tui miſereat, oderint omnes iſtas tam ineptè ſuperfluas delicias. Mirum verò ni pulchrè tibi cum hoc Euangelo conueniat, quatenus ne tu quidem ſpectatorum cachinnos quicquam moraris. Arbitror autem non intempeſtiuum eſſe, vt Lesbiam quandam fabulam tibi narrem. Cum Orphea Threſſæ mulieres dilaniaſſent, ferunt, caput vatis vnà cum lyra cùm primùm Hebrus

ἐμβληθῆναι εἰς τὸν μέλανα πόντον, καὶ ἐπιπλεῖν γε τῷ ἀφαλεῖ τὴν λύρᾳ· τῷ δὴ φθέγξαι βροῶδές τινα ἐπὶ τῷ Ὀρφεῖ, ὡς λόγος, τῷ λύρᾳ δὲ αὐτῷ ἁπτεσθαι, τῶν ἀνέμων ἐμπιπλόντων ταῖς χορδαῖς, καὶ οὕτω μετ' ὀλίγης πλοσηχθῆναι τῇ Λέσβῳ. καὶ τοὺς μὲν ἀνελομένους, τῷ μὲν ἀφαλεῖ καταθάψαι, γηράσκοντι δὲ τὸ βαρβιτεῖον αὐτοῖς δεῖξαι· τῷ λύρᾳ δὲ ἀναθεῖναι εἰς τὸ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν, καὶ ἐπὶ πολὺ γε σώζεσθαι αὐτοῦ. χρόνῳ δ' ὕστερον, Νίανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου ταῦτα ὑπὲρ τῆς λύρας πυθόμενον, ὡς ἐκήλει δὴ καὶ θηρία, καὶ φυτὰ, καὶ λίθους, ἐμπνεόμενα δὲ καὶ μετὰ τῷ τοῦ Ὀρφέως συμφωνεῖν, μηδενὸς ἁπτομένου, πρὸς ἔρωτα τοῦ ἀνύματος ἐμπεσεῖν, καὶ δεῖσθαι φθείραντα τὸν ἱερέα μηχάνοις χέσασθαι, πᾶσαι ἐπιθυμοῦντα ἑτέραν ὁμοίαν λύραν, δοκοῦσαι αὐτῷ τῷ Ὀρφέως· λαβόντα δὲ μιᾷ ἡμέρᾳ δὴ ἐν τῇ πόλει χεῦ-

excepiſſet, [x] in nigrum Pontum eiectum, ac ita ſimul nataſſe caput ac lyram: illo lugubre quiddam in Orphei necem canente, hac ventis chordas percellentibus aptos materiæ faciente modos, donec ad Lesbum appellerentur. vbi incolæ fluctibus vtriſque ereptis, caput ſepulchro [y] condiderunt, lyram autem ſuſpenderunt in templo Apollinis, in quo cùm bene longum tempus fuiſſet adſeruata, multis annis pòſt [z] Neanthus Pittaci tyranni filius, cùm quæ de lyra narrabantur, audiſſet, quòd beſtias hac demulſiſſet Orpheus, plantas & ſaxa mouiſſet, quódque ipſo iam caſo tamen per vndas lata, nemine modulante reſonaſſet, capitur incredibili amore habendi hanc. quare ingenti pecuniarum vi corrupto ſacerdoti perſuadet, Orphei lyram, alia ſuppoſita, ſibi det: qua accepta, parùm tutum ratus interdiu

hac

χῦσθαι, ἐν ἀσφαλεῖ οἰκεῖσθαι ἅπαντα, νύκτωρ δὲ ἀπὸ δείπνου ἔχοντα, μόνον πορεύεσθαι εἰς τὸ πρόαστιον. καὶ πεχθεισαμένου λύρᾳ, καὶ σωτράπτοντος τὰς χορδὰς, ἄτεχνον καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα καὶ μίλητινὰ θεσπίσια ἐνηχήσειν τῇ λύρᾳ, ὑφ' ἧς πάντας καταθέλξειν καὶ ψυχαγωγήσειν, καὶ μακάριον ἔσεσθαι, κληρονομήσοντα τῆς Ορφέως μουσικῆς. ἄχρι δὲ ξυνελθόντας τοὺς κυνᾶς πρὸς τὸν ἦχον (πολλοὶ δὲ ἦσαν αὐτόθι) ἀθροισθῆναι αὐτόν· ὡς δὲ ἔνα ζῆλον ὅμοιον τῷ Ορφεῖ πασθεῖν, καὶ μόνους ἐφ' ἑαυτὸν ξυγκαλέσαι τοὺς κυνᾶς. ὅτι μὲν καὶ σφόδρα ἐφάνη, ὡς οὐκ ἄλλῃ λύρᾳ δηλῶν ἢ τέχνῃ, καὶ ἀοιδῇ, ἃ μόνα ἐξάρτα τῷ Ορφεῖ πρὸς τῆς μητρὸς ὑπῆρχεν· ἄλλως δὲ ἄπλους ἐστὶν μῦθος ἐκεῖνος, ἐᾶν ἅμεινον τῶν ἄλλων βαρβίτων. καὶ τί δεῖ τὸν Ορφέα ἢ τὸν Νέανθον λέγω; ὅσον καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς

hac in vrbe ludere: nocte sinu occultam efferens, solus in suburbium pergit. Quò vbi venit, lyram pulsare incipit, ac chordas perturbat, sperans stolidus & imperitus artium iuuenis, fore vt diuinum aliquod carmen percussæ fides redderent, quo cunctos permoueret, & animi affectus quò vellet traheret, vt hoc nomine beatus haberetur, Orphei musices hæres. Dum hæc agit, vicini canes, qui in eo loco erant plurimi, strepitu exciticonëunt, ac infelicem istum citharœdum discerpunt: quod ipsum solum cum Orpheo commune habuit, postquam canes adduxerat. Manifestissimè igitur ostensum hoc exemplo est: non lyram esse quæ homines & feras lenierit, sed artem ac carmen, quæ præ alijs excellentia mater Orpheo contulerat; lyra nihil à quibusuis barbitis differente. Quorsum verò attinet Orpheum vbi aut Neanthum proponere? cùm nostra ætate vixerit,

ὧντὸς ἐγένετό τις, κἀ ἔτι ὧν, οἶμαι, ὃς τὸν Ἐπικτήτου λύχνον τὸν Σζήνωνος, κεραμεοῦν ὄντα, τριακοσίων δραχμῶν ὠνήσατο· ἤλπιζε γὰρ, οἶμαι, καθ' ἑκάστην νύκτα ἐκείνου τοῦ λύχνου ἀναγινώσκοντος, αὐτίκα μάλα καὶ τὴν Ἐπικτήτου σοφίαν ὄναρ ἐπίσεσθαι, κἀ ὅμοιος ἔσεσθαι τῷ θαυμαστῷ ἐκείνῳ γέροντι, εἰ μὴ πρόθυμός τις τὸν Πρωτέως τοῦ Κυνικοῦ βακτηρίαν, ἣν καταβίβλῳ κλαὸν ἐς τὸ πῦρ ἁλόντα κατέλιπε καὶ ἐπείσθη. καὶ ἔχει μὲν τὸ μανίλιον τοῦτο, κἀ λείψανον, ὡς Τηλεφίου μὲν τοῦ Καλυδωνίου τὸ λῖρμα, καὶ Θηβαῖοι τὰ ὀστὰ τοῦ Γηρυόνου, καὶ Μεμφῖται τῆς Ἰσιδος τοὺς πλοκάμους. αὐτὸς δ' ὁ τῶν θαυμαστῶν κτημάτων δεσπότης, καὶ αὐτὸν οἱ τῆς ἀναισθησίας καὶ βλιτυρίας ὑπερήνεγκεν. ὁρᾷς ὅπως κακοδαιμόνως διάκεισαι, βακτηρίας τοῦ λιφαλοῦ ὡς ἀληθῶς δεόμενος. λέγεται γὰρ κἀ Διονύσιον τραγῳδίαν ποιῆσαι φαύλως πάνυ, καὶ γελοίως· ὥστε τὸν

xerit, & ni fallor, adhuc ſuperſtes eſt, qui Epicteti Stoici lychnum fictilem trecentis denarijs mercatus eſt: ſperans futurum ſcilicet, vt ſi noctu ad iſtam lucernam legiſſet, mox Epicteti ſapientiam ſomniaret, & ſimilis efficeretur admirando ſenì. Sed nuperrimè alius quiſpiam Protei Cynici baculum, quem cùm in flammam inſiluit, reliquerat, emit talento, cuſtoditúmque etiam num inter reconditas ac chariſsimas opes habet, oſtentatáq; non ſecus ac Tegeatæ apri Calydonij tergus, & Thebani oſſa Geryonis, & Memphitæ Iſidis capillos. At ille tanti boni poſſeſſor, ipſum ſe quoque ſtultitia & nugacitate ſuperauit. Vidén' quàm peſsimè res tuæ habeant? & quòd caluariæ fuſte opus ſit? A Ego verò etiam Dionyſium quondam ſcripſiſſe Tragœdiam accipio, ſed qua nihil fuerit vnquam minus equam cùm dediſſet legendam

legans, aut magis ridiculum:

Φιλόξενον ποιᾶσαι δὶ αὐτὸν ἐς τὰς κολακείας ἐμπαῖσαι, ἢ διαφάγεσθαι κατίχαρ ἢ γέλωτα. οὕτω δεινῶς πυθόμενος, ὡς ἐγγελᾶται, τὸ Αἰσχύλου πυξίον, ἐς ὃ ἐκεῖνον ἐγράφει, σὺν πολλῇ σπουδῇ ἐξαλεῖψαι καὶ αὐτὸ, φησὶ, ἔνθεν ἐστὶν ἐκεῖνον, καὶ καθ' ἑαυτὸ πυξίον. ἀλλ' ὅμως ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ μακρῷ γελοιότερα ἐγράφειν, οἷον καὶ τὸ Δωρικὸν, ἔκγονε ἐκ Διονυσίου γαμέτα. καὶ πάλιν, οἴμοι, γυναῖκα χρησίμην ἀπώλεσα. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τοῦ πυξίου. καὶ τὸ, αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν. ἓν μέν γε πρὸς τὰ μάλιστα δυσχερὲς ἂν ἐρημένον εἴη, ἢ τῷ Διονυσίῳ, καὶ ταῦτ' ἔδει ἐκεῖνα τὸ πυξίον. τίνα γὰρ ἐλπίδα καὶ ἔνι τὸν ἔχοντα εἰς τὰ βιβλία, καὶ ἀνελίττοντα ἀεὶ, καὶ διασκολάπτοντα, καὶ ῥιπτάζοντα, καὶ ἀλείφοντα τῷ ἐλαίῳ καὶ τῷ λιβάνῳ, καὶ λιμάρας ῥιβδάλλοντα,

B Philoxeno, nec ille adulari posset, sed salibus incesseret scriptorem, sæpenumerò in lapidicinas coniectus est. Cùm autem Dionysius contemni sese, & vulgo fabulam esse comperisset, nulli operæ ac impensæ pepercit, vt C Aeschyli pugillaribus, quibus sua poëmata describere fuerat solitus, potiretur: quibus acquisitis, iam se plenum ex Aeschyli ceris numine, & planè attonitum putabat: D & tamen in his longè absurdiora scribebat, quale est Doricum illud: ἔκγονε ἐκ Διονυσίου γαμέτα. Et iterum: ὤιμοι, γυναῖκα χρησίμην ἀπώλεσα. nam hoc quoque inde sumptum est. Et hoc: αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν. Hoc tamen postremum non parum rectius in te quadret, quàm Dionysium, & propterea ceras inaurare debebas. Namque obsecro quid consequendi spes est, quòd libros voluis, reuoluis, colligis, quod non decet resecas, croco pingis, & polis cedro, amicis

λας, καὶ ὀμφαλὸς ἐντίθης, ὡς δή τι ἀφελούσων αὐτῶν πρὸς τὴν γνῶσιν ἄμεινον γενήσεσθαι διὰ τὴν ἀγνοιαν, ὃς γε οὕτω φεύγεις, μᾶλλον δὲ τῶν ἐχθρῶν ἀφωνότερος καὶ κωφός. βιοῦς δέ, ὡς ἐγὼ ἀπῶν καλόν· μισοῦσι δέ, φασι, παρὰ πάντων ἴσχας ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ, ὡς ἡ τοιαύτης ἀπεργάζεται τὰ βιβλία, φυγεῖν φωκτέον, ἂν ἦν ὅτι πορρωτάτω ἀπ' αὐτῶν. δυοῖν δὲ ὄντοιν, ἄπ' ἂν παρὰ τῶν παλαιῶν τις κλέπτοις, λέγειν τε μώσθαι, καὶ πράττειν τὰ δίκαια, ζήλῳ τῶν ἀείσων, καὶ φυγεῖν τῶν χαρόντων, ὅταν μήτε ἐκεῖνα, μήτε ταῦτα φαύλως τις παρ' αὐτῶν ὠφελῶν, τί ἄλλο, ἢ τοῖς μυσὶ δατεῦσαι φανεῖται, καὶ τοῖς τίλφαις οἰκίσαις, καὶ πλημμελὴς ὡς ἀμελοῦσι τοῖς οἰκέταις; ὅπως δὲ ἐμελέτησε αὐτοῖς, εἴ τις ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα σοι βιβλίον ἰδὼν (ἀεὶ δέ τι πάντως ἔχεις) ἔροιτο, οὗτινος, ἢ ῥήτορος, ἢ ξυγγραφέως

cis pellibus, bullulas infigis? sic agis tanquam fructū inde percepturus, & factus es scilicet vehementer ex hoc mercatu melior, quippe qui sic loqueris, ac potiùs qui piscibus magis es mutus. vitā autem qualem viuas, dictu fœdum est: hoc certè aiunt, tuā illam obscœnitatem extremè odisse vniuersos. quòd si librorum hæc esset culpa, fugiendum ab eis erat quammaximè procul. E Duo autem cùm sint, quæ à veteribus scriptoribus petas, dicendi virtutem, & honestè viuendi rationes: dum quæ bona sunt imitaris, quæ mala, deuitas: quando neutrum spectatus es, quid aliud comparasse dicemus te, quàm lucidum muribus, & tineis habitaculum, ac seruis, si negligentiores in codicibus curandis fortè fuerint, verbera? F Sed quod sum nunc dicturus, haud scio an tibi summam ignominiam afferat: si quis fortè fortuna te conspicatus (sicut ferè cerni amas) habētem in manu librum, roget, author quis sit, orator, histori-

φίως ἢ ποιητοῦ ὄντος· σὺ δὲ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς εἰκὸς, πρᾴως ἅπασι τοῦτό γε. εἶτα, ὡς φιλεῖ τὰ τοιαῦτα ἐν ξυνουσίᾳ προχωρεῖν εἰς μῆκος λόγων, ὁ μὲν ἐπαινοῖ τι ἢ αἰτιῶτο τῶν ἐγγεγραμμένων, σὺ δ' ἀπροίκτος, καὶ μηδὲν ἔχοις εἰπεῖν· οὐκ ἄξιον τότε χάνειν σοι τὴν γῆν κατὰ σαυτοῦ, ὡς ὁ Βελλεροφόντης, συνεφίρων τὸ βιβλίον; Δημήτριος ὁ Κυνικὸς, εἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀνά-δρα τινα, βιβλίον καλὸν ἀναγινώσκοντα, τὰς Βάκχας οἶμαι τοῦ Εὐριπίδου, κατὰ τὸν ἄγγελον καὶ τὸν διηγούμενον τὰ τοῦ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Ἀγαύης ἔργον, ἁρπάσας, διασπασθῆναι αὐτὸ, εἰπὼν, ἄμεινόν ἐστι τοῦ Πενθέως, ἅπαξ σπαραχθῆναι ὑπ' ἐμοῦ, ἢ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. ἵνα τοίνυν καὶ ἐγὼ πρὸς ἐμαυτὸν, ὅπως καὶ τἀμέρου ἐνεργὸν διδύνημαι, τίνος ἕνεκα τῇ σπουδῇ ταύτῃ ἐσπούδακας, περὶ τὴν ὠνὴν τῶν βιβλίων. ὠφελείας μὲν γὰρ, ἢ χρείας τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν οἰκθείη τις τῶν ἐπ' ἐλάχιστον σὺ δ' ὁτῶν,

cus, poëta: ac tu ex inscriptione doctus, aptè dicas quæsitum: posteà, ita vt fit, dum sermo familiaris progreditur sæpè longiùs, vel laudet aliquid, aut accuset scriptorum, tu verò non habeas quòd respondeas, nonne optes tum vt tibi tellus dehiscat, qui in tui perniciem velut Bellerophontes codicem attuleris? Demetrius Cynicus cùm Corinthi conspexissem ineruditum quendam pulcherrimum librum legentem, opinor in Bacchis Euripidis locum, vbi nuncius Penthei fatum & factum Agaues exponit, arreptum codicem lacerauit: Satius est, inquiens, semel à me, quàm à te toties dilaniari, Penthea. Scire autem peruelim (quod ego nulla quantumuis diligenti animi cogitatione assequi possum) cuius rei gratia tāto studio in hoc sis versatus. Nam fructus & vsus causa nemo putare queat: qui te vel mediocriter nouit:

non

ἢ μᾶλλον, ἢ φαλακρὸς ἄν τις μείζω λιτρίον, ἢ λάτομος ὁ τυφλὸς, ἢ ὁ λωφὸς αὐλητὴς, ἢ σαλπιγκὴς ὁ εὐνοῦχος, ἢ ὁ ἀπείρατος λώπης, ἢ ὁ κυβερνήτης ἄροτρον. ἀλλὰ μὴ ἐπίδειξιν σπούδασόν σοι τὸ πρᾶγμα ἔχειν, καὶ βούλει τοῦτο ἐμφανῶς ἅπασιν, ὅτι μὴ εἰς τὰ μηδέν σοι χρήσιμα, ὅμως ἐκ πολλῆς τῆς οὐσίας ἀναλίσκεις; καὶ μὲν ὅσα γε λέγεις Σύρον ὄντα εἰδέναι, εἰ μὴ σαυτῷ φέρων, τοῖς τὰ γέροντος καὶ ἐκείνου διαθήκας πρεσβύτερος γράψας, ἀπολώλεις ἂν ὑπὸ λιμοῦ πάλαι, καὶ ἀγοράν προτίθεις τῶν βιβλίων, λοιπὸν ἦν δεῖ ἐκεῖνο περιπεσμένον ὑπὸ τῶν λοιδόρων, ὡς ὁ μόνον καλὸς εἶ καὶ ἱράσμιος, ἀλλὰ σοφὸς, καὶ ῥήτωρ καὶ συγγραφεύς, οἷος οὐκ ἕτερος, ὠνεῖσθαι τὰ βιβλία ὡς ἀληθῶς τοὺς ἐπαίνους αὐτῶν. φασὶ δέ σε καὶ λόγους ἐπιδεικνύσθαι αὐτοῖς ἐπὶ λείπνῳ, καὶ κεκραιπαλωμένους βατράχων λίμνῃ λιψῶντας ἐκκεκραγέναι, ἢ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διαῤῥαγῶσι βοῶντες.

non certè magis, quàm si caluus pectinem emat, aut speculum cæcus, aut tibicinè conducat surdus, scortúmve spado, vel nauem qui nullū mare propinquū habet, aut gubernator aratrum. K Sed fortassis hac re tuas opes iactas, dum palàm facis, etiam in res tibi nihil vtiles, ex immẽsis diuitijs esse quod insumas. Atenim quantū ego, qui & ipse Syrus sum, exploratū habeo, nisi te locupletis istius hominis testamento, dolo fraudéque mala subingessisset, iamdiu venum libris datis, fame tibi fuisset pereundum. L At fieri potest, vt nunc deinceps ideò libros vndique accumules, quo fidem facias assentatoribus tuis, quos audis quotidiè prædicantes, te nõ modò bellū & amabilem rhetorem, sed sapientẽ quoque & historicum, qui secundum non inuenit. M Fertur quoque orationes quasdam in conuiuijs ex more recitare, ac illos terrestrium ranarum instar sitibundos exclamare, nec potare, nisi priùs clamore differantur.

νὴ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ῥᾴδιον ἐστὶ καὶ σὲ κρεμάσαι, ὃς πάντα πιστεύεις, καὶ τῷ τυχόντι ἐπιτρέπεις, ὡς βασιλεῖ τινι ὁμοιώσαι τὸν ὄψιν, καθάπερ ὁ ψευδαλέξανδρος, καὶ ψευδοφίλιππος καὶ ἐκεῖνος καταφρονῶ, καὶ ὁ κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν ψευδόνηρων, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν διὰ τὸ ψεύδεσθαι τεταγμένων, καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο ἔπαθεν, ἀνόητος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος, καὶ πομπεύεσθαι ἐξυπλιάζων, καὶ μιμεῖσθαι βάδισμα καὶ σχῆμα καὶ βλέμμα ἐκείνου, ᾧ σαυτὸν ἐκάλεσας, ἐπαιρόμενος, ὅπου καὶ Πύρρον φασὶ τὸν Ἠπειρώτην, τὰ ἄλλα θαυμαστὸν ἄνδρα, ἔστιν ὅτε διαλάθειν ὑπὸ τῶν ὁμοίων ποτὲ διαφθαρῆναι, ὡς πιστεύειν, ἂν ὅμοιος καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκεῖνος καί τι τὸ τοῦ Μυσῶν ζῷον, ὃ δὴ πάντων τὸ πρᾶγμα λῷον· εἶδον γὰρ καὶ τὸν τοῦ Πύρρου εἰκόνα, καὶ ὅμως ἐπείσθη ἐκεῖνος μιμήσασθαι τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν μορφεύ. ἀλλ' ἵνα μὲν δὴ τούτων ὕβρεισαί μοι εἰς τὸν Πύρρον, ὅτι σε ἔπασα

NNam neſcio quo pacto non eſt difficile naſo te ſuſpendere, qui omnia credis, ſicut illud nuper te vni cuipiam regi aſſimilem, quemadmodum Pſeudalexander quondam, ac Pſeudophilippus, & ſuperioribus annis Pſeudonero, & ſi qui alij hoc modo mentiti ſunt. Nec mirum eſt te hominem inſulſum ac ſtolidum ſic affici, & lectica vehi, aut illum regis inceſſum, vultum, habitum denique totum ſtudere imitari, gauderéque ſi quiſte huic cõferat. O Quid hoc mirum, inquam, quando etiam Pyrrhus Epirota, alioqui vir clariſſimus, dicitur ita ab aſſentatoribus fuiſſe corruptus, vt ſe Alexandro illi ſimilem arbitraretur, quanquam iſtorum ſacrilegorum opus palàm erat omnibus? Nam Pyrrhi quoq; imagines iam circumferebantur, & tamen ille hoc erat perſuaſus, expreſſam eſſe Alexandri figuram. Hactenus equidem contumelia affeci Pyrrhum, quòd tecum compara-

ὑπαρα κατὰ τοῦτο αὐτῷ, τὸ δ' ἀπὸ τούτου, καὶ πάνυ σοι πρέπον ἂν εἴη· ἐπεὶ γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύρρος, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπίστατο, οὐδεὶς ὅστις οὐ ξυνετίθετο, καὶ ξυνήσχαιρεν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ πρεσβύτις ξένη, αὐτῷ τάληθὲς ἀπόουσα, ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς ἀορυξίας. ὁ μὲν γὰρ Πύρρος, ἐπιδείξας αὐτῇ εἰκόνα Φιλίππου καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο, τίνι ὅμοιος ἄν, πάνυ πιθανομένος ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἔξειν αὐτλῷ· ἡ δὲ πολλὰ χρόνον ἐπισχοῦσα, Βατράχιόνι, ἔφη, τῷ μαγείρῳ. καὶ γὰρ ἦν τις ἐν τῇ πόλει Λαρίσσῃ, Βατράχιον ὄνομα μάγειρος, ᾧ Πύρρῳ ὅμοιος. καὶ οὐ δὴ ὅ τινι μὲν τῶν ἐπ ὀρχήσεως σανόσιν ἐπιδεῶν ἔοικας, οὐκ ἄν ἔποιμι, ὅτι δὲ μανίαν ἐρρωμένῳ ἔτι καὶ νῦν μαίνεσθαι λοιδοροῦντι πᾶσιν, ἐπ' ἐκείνῃ τῇ εἰκόνι πάνυ σφόδρα οἶδα. οὕτω θαυμαστὸν, ἃ ἐπίστανται ἔτι

comparaui: verùm quod ſupereſt, pulchrè inter vos conuenit. Nam Pyrrhus poſtquam ita eſſe in animam induxerat, nemo erat omnium, qui diuerſum vel ſentire, vel loqui vellet, donec vetulà quædam eius Lariſſæ hoſpita, id quod res erat prolocutura, veſaniam hominis repreſſit. Ille enim cùm Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Caſſandri, aliorúmque regum Macedonum imagines protuliſſet, rogauit cuinam ex illis ſimillimus videretur, omninò pro certo habens fore, vt Alexandro pronunciaret. At illa diu contata, tandem Batrachioni inquit: erat enim quidam in vrbe cocus Batrachio nomine, Pyrrho paulàm ſimilis. Tu quoq; quem ex hiſtrionicis cinædis refers, tacere malo: ſed quòd vniuerſi dicant, ingenti te correptum inſania, qui illam imaginē tibi cōuenire putes, hoc verò ſat ſcio. Itaque nihil eſt noui ſi tā nullius artis

ζωγράφ' ὦν, καὶ τοῖς πεπαιδευμένοις ἐξομοιοῦσθαι ἐθέλεις, πισεύων τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐπαινοῦσι. καὶ τί ταῦτα λυπῶ; πρόδηλον γὰρ ἡ αἰτία τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα βιβλία σπουδῆς, ἃ καὶ τὸν νωθέστατον ἐγὼ μὰ πάλαι κατέδηλον. ὀρθὸν γὰρ, ὡς γοῦν οἶμαι, τοῦτ' ἐπινενόηκας, καὶ ἐλπίδας ἃ μικρὰς ἔχεις περὶ τοῦ πράγματος, εἰ βασιλεὺς μάθοι ταῦτα ὀρθὸς ἀνὴρ, καὶ παιδείαν μάλιστα τιμῶν. ἃ δὲ ταῦτα ἐπὶρ τοῦ ἐκεῖνον ἀκέσασθαι, ὡς ὠνῇ βιβλία, καὶ ξυνάγαγες πολλὰ, πάντα ἐν βραχεῖ παρ' αὐτοῦ ἔσεσθαί τοι νομίζεις. ἀπ' ὦ κατακύψαν, οἷα τοιοῦτον μανδραγόραν κατατετυχέναι αὐτοῦ, ὡς ταῦτα μὴ ἀκούσαν, ἐκεῖνα δὲ μὴ ἀδύνατα, οἶσθ' μὲν οὖν ἃ μεθ' ἡμέραν βίος, οἷοι δέ σοι πότοι, ὁποῖαι δὲ κύκλῳ, καὶ οἵοις καὶ ἑταίροις ξυγκαθεύδεις; ἀλλ οἶδα, ὡς ὅτα, καὶ ὀφθαλμοὶ πολλοὶ βασιλέως; τὰ δὲ σὰ ὅτω περιφανῆ ἐστὶν, ὡς καὶ τυφλοῖς ἔναι καὶ κωφοῖς γνώριμα· ἃ γὰρ καὶ φθέγξαιο

pictor cùm sis, viris eruditissimis æquari te postulas, ὑς fidem habens, qui hoc te nomine laudib. efferùt. Quorsum verò has nugas, cùm causa sit in promptu istius tui librorum coaceruandorũ studij? tametsi, qui meus est stupor, nunc demũ animaduerti. P Nam, quod opinare, prudenter hoc inueneristi, ideoq; in magnam spem erectus es, regem intelligentem virum, & in primis amantem doctorum, postquam didicerit quam des operam libros plurimos habere, in nulla planè re tibi defuturum. QVerùm heus mollicule, an tu putas tantũ R Mandragoræ oculis regis offusum, vt cũ hæc audiat, nõ etiã habeat compertum, qualis tuæ diurnæ vitæ ratio, quæ cõuiuia, cuiusmodi noctes, qualib. & quibuscum consuetudinẽ agas? An nescis s multos regib. esse & oculos et aures? Et quæ tu facis, adeò latent neminẽ, vt & surdis & cæcis sint cognita. Atq; vtinam loquẽtem possemus

μένον, ἃ γὰρ καὶ νομίζω ἀπόδυσαι, μᾶλλον δὲ μὴ ἀποδύσῃ, ἐὰν λοχᾷ, οἱ δ' οἰκέται μόνον ἵνα ἀποδύσωνταί σου, τί οἴει μὴ αὐτίκα ἴσεσθαι πάντα σου πρόδηλα τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόῤῥητα; ἀπόκριναι μοι καὶ τόδε· ὁ Βάσσος ὁ ἡμέτερος ἰκανὸς σοφιστὴς, καὶ Βάταλος ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ λίναιδος Ἡμιθέων ὁ Συβαείτης, ὃς τοὺς θαυμασιοὺς ὑμῖν νόμους συνέγραψεν, ὡς χρὴ μαίνεσθαι καὶ παρατίλλεσθαι, καὶ σαλάσσειν, καὶ ποτὲ μὲν ἰκανὰ, ἐὰν τούτων τις νῦν λιποντίῳ περιβαλόμενος, καὶ ῥόπαλον ἔχων βαδίζοι, τί οἴει φάσκειν σοὶ τοῖς ὁρῶσιν, Ἡρακλέα τὸν αὐτόν; οὐκ, εἰ μή τι καὶ χύτρας λημῶντος τυγχάνοις· μυελὸς γὰρ δὴ τὰ ἀντιμαρτυροῦντα τῷ σχήματι, βάδισμα καὶ βλέμμα καὶ φωνὴ, καὶ τραχηλος ἐπικεκλασμένος, καὶ ψιμύθιον καὶ μαλάχη καὶ φῦκος, οἷς ὑμεῖς κοσμεῖσθε· καὶ ὅλως, κατὰ τὴν παροιμίαν, βάτραχον ἂν πρώτιστα ἐλέφαντας ὑπὸ μάλης κρύψειας, ἢ ἵνα λίναιδον.

possemus audire, ac lauantem daretur contueri: quanquam quia aliter putas, non attinet te in publico vestibus exuiis cerni, nec enim serui tui tacebunt, quæ nocte indigna relatu facinora edis. Responde igitur mihi hoc quoque: Τ si Bassus ille noster Sophista, aut Batalus tibicen, aut iste Sybarita cinædus Hemitheon, qui nobis præclaras illas leges condidit, quemadmodum omni spurcitiei genere furere oporteat, si istorum, inquam, vnus aliquis V leonina pelle circundatus, clauā manu tenens prodambulet, qd? Herculémne existimas, quibus obuiam factus sit, habituros? nō equidem opinor, vt maximè ollis fortè cæcutiant. sexcēta enim sunt, quæ repugnant: incessus, obtutus, vox, obliqua ceruix, varius fucus, vnguenta, quibus vos soletis excolere: & omninò, sicut in prouerbio est, citiùs septem elephātos sub alis absconderis, q̄ vnum cinædum.

ἅτα ἡ λεοντῆ μὴ τὴν ζωὴν σε ἀφῇ ἔκφυγε· σὺ δὲ οἴει λύσας σκιπόμφος βιβλίῳ; ἀλλ' ἀδύνατον, πόθεν γάρ σοι, μὴ ἀποκαλύψῃ τὰ ἄλλα ὑμῶν γνωρίσματα. τὸ δ' ὅλον, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, ὅτι τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας ὁ παρὰ τῶν βιβλιοκαπήλων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐτοῦ, καθ' ἡμέραν βίον λαμβάνων. σὺ δ' οἴει σωφρόνων μὲν, καὶ μάρτυρα ἕξεσθαί σοι, τὸν Ἀττικὸν καὶ Καλλίνον, τοὺς βιβλιογράφους; ἔκ, ἀλλ' ὠμούς τινας ἀνθρώπους, ἐπιτρέψοντάς σοι, ἢν δοκῇ σοὶ ἰδίωσαι, καὶ πρὸς ἴσχατον πενίας ἐλάσουσας· δίκαιον ἔτι σοῦ σωφρονίσαντα ἐκδόσθαι τινὶ τῶν παιδαγωγῶν τὰ βιβλία ταῦτα, καὶ σοὶ αὐτοῖς τοῦτο πόλιν ταύτην οἰκίαν· ἐκδοῦναι δὲ τοῖς ἀνθρακοδοκαπήλοις, μίαν γὰρ ἐκ πολλῶν τῶν ὀφλημάτων. καὶ γὰρ ἐκεῖνα μετὰ δύο ταῦτα ἐκείνοις ἐπιδόσεις, βιβλίων τε τῶν πολυτελῶν λυτήσεις, καὶ μαρτύρων τῶν ἐξόφων καὶ ἄδετα λαμπρῶν ὀνειδῶν.

Iam cùm leonina pellis hunc non occultat, tùm' speras libello contectus posse latere? X Sed fieri nequit, quin te prodant alia illa vestri indicia. In summa, ignorare te video, quòd bonam & splendidam famam non ab illis librorum institoribus, sed à seipso, & quotidianæ vitæ modo petere conueniat. An verò confidis aduocatos ac testes probitatis futuros tibi Atticum & Gallinum, librarios? Caue putes, sed sæuos homines perdituros te, si dij sinant, ac ad extremam paupertatem redacturos: quem nunc tandem modestiorem, ac magis cogitantem, par erat istorum codicum vni cuipiam ex eruditis copiam facere, simúlque ex ista nuper extructa domo migrare: ijs etiam apud quos mancipia prostant reddere partem saltem multorum debitorum. Etenim his duobus præcipuam collocâsti operam, vt libros possideres raros, & adolescentes validos ac robustos mercareris.

καὶ

Proinde

καὶ τὸ πρᾶγμά σοι πάνυ σπουδαῖον, καὶ ὑπερώου. ἀφωνότατον δ' οἶμαι ὄντα πρὸς ἅμφω διαρκεῖν. σκόπει τοίνυν, εἰ χρὴ χεῖμα συμβολὴ, ἀξιῶ γάρ σε ἀφιμένον τὰ μηδὲν πρόσκοντα, τὸν ἕτερον νόσον θεραπεύειν, καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἐκείνους· ἀνῇ δ' ὅμως μὴ ἐπιλαθόμενον σε τῶν οἰκοθεν, μισθίους τινὰς τῶν ἐλευθέρων, οἷς ἐφ' ἁπλοῦν ἀπολοῦσιν, ἂν μὴ λάβωσιν, ἅπαντα ἐξαγορεῦσαι τὰ πραχθέντα ὑμῖν μετὰ τὸν πότον, οἷα καὶ πρώην ἄσχιστα περὶ σοῦ διηγεῖτο ἐξελθὼν ὁ πόρνος, ἔτι καὶ λείγματα ἐπιδεικνύς. ἀλλ' ἔγωγε καὶ μάρτυρας ἂν παρασχοίμην τοὺς τότε παρόντας, ὡς ἠγανάκτησα, καὶ ὀλίγου πληγὰς ἐνέτριψα ἀνδρί, χαλεπαίνων ὑπὲρ σοῦ, καὶ μάλιστ' ὅτι καὶ ἄλλον ἐπικαλούσατο μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ ἄλλον, ταυτὰ καὶ λόγοις διηγουμένους. πρὸς δὴ ταῦτα ἔστ' ἀθέατα μισθώτα τάρρυσιον, καὶ φύλαττε, ὡς οἶσθα, καὶ κατὰ πολλὴν ἀσφάλειαν ταῦτα ποιῶν καὶ πάσχων ἥκεις.

Proinde considera quàm sit res aurea consilium. Nam meo quidem iudicio rectissimum fuerit, si missa feceris ea quæ non magnopere ad te pertinent, ac illum alterũ morbum curaris, & pro ministris (sic tamen, vt ne perpetua emptione res domesticæ deficiant) adhibueris ingenuos aliquos, quibus ne tutum quidem sit si abs te digrediantur, nisi precio hoc redimas, proferre omnia quæ vos inter comessandum designatis, qualia nuper pusio tuus obscœnissima de te mane domo egressus narrabat, etiam signa ostendens sceleris. ego verò testes facio quotquot tum aderant, quàm indignè tulerim, & vix manus continuerim, iratus tui causa, maximè cùm vnum atque alterum adduceret confirmaturos quæ dixerat, qui & ipsi eadem multo sermone declamabant. In hos ergo vsus recõde argentum, bone vir, vt domi tutò ista perpetrare possis.

ὥστε μὴ γὰρ μηκέτι ἐργάζεσθαι τίς ἂν μεταπείσαι σε; οὐδὲ γὰρ λύκων ἅπαξ γεύσαντ' ἂν, σκυτοτραγεῖν μαθόντα, τὸ δ' ἕτερον ῥᾴδιον, τὸ μηκέτι ὠμὰ βιβλία· ἱκανῶς πεπαίδευσαι, ἅλις σοι τῆς σοφίας, μόνον οὐκ ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους ἔχεις τὰ παλαιὰ πάντα. πᾶσαν μὲν ἱστορίαν οἶδα, πάσας δὲ λόγων τέχνας, καὶ πᾶσαν αὐτῶν, καὶ ἁμαρτίας, καὶ ὀνομάτων χρῆσιν τῶν Ἀττικῶν. πάνυ σοφόν τι χρῆμα, καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γεγένησαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων· ἰωλυὶ γὰρ οὐδέν σοι ἐνδιατρίβειν, ἐπειδὴ χαίρεις ἐξαπατώμενος. ἐπεὶ δ' ὡς ἂν καὶ ἑτοίμως σοι, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων; τί μάλιστα ἀναγιγνώσκεις αὐτῶν; τὰ Πλάτωνος, τὰ Ἀντισθένους, τὰ Ἀντιλόχου, τὰ Ἱππάνακτος; ἢ τούτων μὲν ὑπερφρονεῖς, ῥήτορας δὲ μᾶλλον ἔχεις τούτων δὲ χάριν; ἐπί μοι, καὶ Αἰσχίνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀναγιγνώσῃ; ἢ ἐκεῖνά γε πάντα οἶδα, καὶ γιγνώσκεις αὐτ' ἐκεῖνα;

Nam quis nunc deinceps abiſtis quibus te aſſuefeciſti, retrahat? Y Non facilè ceſſat canis corium rodere vbi cœpit. At illud alterum, ne in poſterum libros commerceris, facilè obtinebimus. Z Doctus es, ſapiès es. Quicquid vſpiam antiquitatis extat, hoc tibi modò non in ſummis labris natat. omnem hiſtoriam tenes, omne orationis artificium, virtutem, vitia, dictionum Atticarum vſum: ac planè ſcitus es, & in omni ſcientiarum genere primus, ob librorũ aceruum. Nam quid vetat etiam me tibi ciconiam pinſere, quando decipi te iuuat? a Ego verò quàm velim fieri abs te certior, cùm tot tibi libri ſint, quibus potiſsimùm te occupes, Platonis, Antiſthenis, Antilochi, Hipponactis? β Aut ſpretis his, magis rhetores in manibus habes, & Aeſchynis orationè aduerſus Timarchũ legis? An verò iam antè hæc omnia tibi ſunt clara, nec eſt cur legas.

at in

τὸν Ἀριστοφάνη καὶ τὸν Εὔπολιν ὅλον διεφθαρκας, ἀνέγνως καὶ τὰς βάπτας, τὸ δρᾶμα διῆλθον; ἔστ' οὐδέν σε τοιοῦτον καθίκετο, οὐδ' ἐρυθριάσας, γνωρίσας αὐτά; τοῦτο γοῦν καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, τίνα ἐκ ψυχῆς ἔχων, ἅπτῃ τῶν βιβλίων, ὁποίαις αὐτὰ χερσὶν ἀνελίττας. πότε δὲ ἀναγιγνώσκας, μεθ' ἡμέραν; ἀλλ' οὐδεὶς ἑώρακε ποιοῦντα τοῦτο. ἀλλὰ νύκτωρ· πότερον ἐπιτεταμένος & ἤδη ἐκείνοις, ἢ πρὸ τοῦ λόγων; ἀλλὰ καὶ πρὸ σκότους μηκέτι μὲν ὀλιγίστοις τοῖς μηδέν. ἄφες δὴ τὰ βιβλία, καὶ μόνα ἐργάζου τὰ σαυτοῦ. καί τοι ἐχρῆν μηκέτι μηδ' ἐκεῖνα· ἀλλὰ θᾶττον ἢ τὸν Εὐριπίδου Φαίδραν, καὶ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἀγανακτῆσαι, καὶ λίγξαι·

Οὐδὲ σκότον φείσονται συνεργάτιν,
Τερμόνατ' οἴκων μή ποτε φθογγὴν ἄφῃ.

Εἰ δὲ πάντως ἐμμένειν τῇ σοι μοιχᾷ νόσῳ διέγνωσται, ἴθι, ὠνοῦ μὲν βιβλία, καὶ οἴκοι κατακλείσας, ἔχε, καὶ καρποῦ τὴν δόξαν τῶν κτημάτων,

at in Aristophane & Eupolide totus es? Scis Baptas? percurrîsti totam fabulam? Nam alicubi tetigit te poëta. nuncubi puduit te agniti flagitij? Hîc autem iterum miramur quali animo, qualibus manibus libros verses. Quando? num interdiu? quod nemo vnquam facere te vidit. At noctu. An cum istis alijs es intentus: aut ante vestra exercitia, quæ nisi cum caligine terra est obducta, aggredi non ausis? Missos verò fac libros, ac tuam rem potius cura, quanquam hoc quoque indignum est, debuerasque Euripidis Phædram saltem vereri, quæ mulieribus succensèt, ac inquit:

Nullas tenebras expauescunt conscias,
Néve ædium vocem latebræ edant, timent.

Quòd si omnino decreuisti tuo morbo blandiri, age abi: mercare libros, domi conclude, fruere partorum bonorum gloria,

hac

ἱκανόν σοι καὶ τοῦτο· προσάψῃ δὲ μηδέποτε, μηδὲ ἀναγνῶς, μηδὲ ἀναγάγῃς τὴν γλῶτταν παλαιῶν ἀνδρῶν λόγους καὶ ποιήματα, μηδὲν δεινόν σε ἐργασόμενα. οἶδα ὡς μάτην ταῦτά μοι λελάρηται, καὶ διὰ τὴν παροιμίαν, Αἰθίοπα σμήχειν ἐπιχειρῶ. οὐ γὰρ ὠνήσῃ, καὶ χρύσῃ ἐὰν ὦσιν, καὶ καταγελασθήσῃ πρὸς τῶν πεπαιδευμένων, οἷς ἀπόχρη ὠφελῆσθαι, οὐκ ἐκ τοῦ κάλλους τῶν βιβλίων, ἀλλ' ἐκ τῆς πολυτελείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς φωνῆς καὶ τῆς γνώμης τῶν γεγραφότων. σὺ δὲ οἶδ' ὅτι θεραπεύσαν τὴν ἀπαιδευσίαν, καὶ ἐπικαλύψαν τῇ δόξῃ ταύτῃ, καὶ ἐκ πλήξεων ὧν πλήθει βιβλίων, οὐκ εἰδὼς ὅτι καὶ οἱ ἀμαθέστατοι τῶν ἰατρῶν τὸ αὐτό σοι ποιοῦσιν, ἐλεφαντίνους νάρθηκας, καὶ σικυὰς ἀργυρᾶς ποιούμενοι, καὶ σμίλας χρυσοκολλήτους, ὁπόταν δὴ καὶ χρήσασθαι τούτοις δέῃ· οἱ μὲν οὐδὲ ὅσον καὶ μετρίως χρῆσθαι αὐτοῖς ἴσασι. παρελθὼν δέ τις ἐς τὸ μέσον τῶν μεμαθηκότων, φλεβότομον εἰς μάλα ἐπωνυμίνον ἔχων, ἴδ τοῦτο μὲν,

hac ſcilicet contentus: caue verò tãgas, aut lecturus aliquid aperias, ne ſit in ore tibi veterum aliqua oratio aut poëma nihil malè de te meritorum. An non ſum neſcius hæc fruſtra à me diſputari: & nugas eſſe meras, iuxta adagionem, Aethiopem lauare. Nam tu non ceſſabis libros coëmere, cùm ab eruditiſsimis quibuſq; rideberis, quibus non hoc agitur, vt liber niteãt, & magnifici ſint, ſed vt vtiles verbis & ſentẽtijs verborũ. An verò ſperas iſta opinione tuam inſcitiam poſſe occulere, & codicum multitudine permouere vulgus? Neſcis autem quòd imperitiſsimi medici idem faciũt, qui eburneis virgulis, & vaſculis quibꝰ ſanguinem eliciunt, argenteis, ſcalpelliſq; auro inſignibus ſuperbiunt: cùm verò horũ iam vſus eſt, ne in manus quidem rectè capere ſciunt: alius autem quiſpiam in medium prolato phlebotomo, rubigine quidem ambeſo, ſed

ἐπάναξι τῆς ὀδωύης τὸν νοσοῦντα. ἵνα δὲ καὶ γελοιοτέρῳ τινὶ τὰ σὰ ἐπάσω, τοὺς κουρέας τούτους ἐπίσκεψαι, καὶ ὄψει τοὺς μὲν τεχνίτας αὐτῶν, ξυρὸν καὶ μαχαιρίδας, καὶ κάτοπτρον σύμμετρον ἔχοντας· τοὺς δὲ ἀμαθεῖς καὶ ἰδιώτας, πλῆθος μαχαιριδίων προτιθέντας, καὶ κάτοπτρα μεγάλα ἔνιοι λίαν γε ὄντα· ταῦτα δὴν ἀδότας. ἀλλὰ τὸ γελοιότατον ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κείρονται μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν, πρὸς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα προσιλθόντες, τὰς κόμας ἐυθετίζουσι. καὶ σὺ τοίνυν ἄλλῳ μὲν δικαίῳ χρήσας ἂν τὰ βιβλία, χρήσαιο δὲ αὐτὸς οὐκ ἂν δικαίως. καί τοι εἰδὼς ἔχουσας ἀδηνὶ βιβλίον πώποτε, ἀλλὰ τὸ τῆς κυνὸς ποιεῖς τῆς ἐν τῇ φάτνῃ καταπαύουσης, ἣ ἔστι αὐτὴ τῶν κριθῶν ἐσθίει, ὅτι τῷ ἵππῳ δικαμένῳ φαγεῖν ἐπιτρέπει. ταῦτα τοίνυν ἐγὼ

sed bene acuto, ægrum morbo leuat. Sed vt tuarum rerum magis iocosam faciam comparationem, ad hos mihi tonsores aspice, & inuenies eos qui artifices optimi sint, nouaculam tantum ac forpicem & mediocre speculum habere. Sed ignaros artis, etiam si infinita specula & forpices proponant, non tamen latêre, artis quòd nihil calleant tonsoriæ. Accidit́q; hoc risu dignissimũ, quòd plerique apud vicinos tondẽt, coram ipsorum speculis comuntur. ¶ Et tu alij quidem cui vsus esset, commodare librum certè posses, ipsis vti non potes: tametsi nulli commodâsti vnquam, faciśq; hoc tantum quod canis in præsepe, qui cùm hordeo non vescatur, equum tamen volentem pasci, haud sinit.

μὲν μόνων τῶν βιβλίων παῤῥησιάζομαι πρὸς σὲ· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα καλάλυσα καὶ ἀπονέδισα ποιῆς, αὖθις ἀκούσῃ πολλά-

xii.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

INdoctum quendam, qui coëmptione librorum fa
mam doctrinæ aucupabatur, ridet: & sumit exordiu
statim à propositione. Senecæ epist. de non compa
randa librorum multitudine. Item eiusdem cap. 9. d
vitæ tranquillitate. Et Quintiliani primum caput lib
10. Plutarchus in lib. de Educandis lib. In comparan
dis sapientiæ instrumentis non numerum, sed vsun
spectandum suadet, vt non plurimi, sed optimi com
parentur.

a NAM quo pacto.] *Cõfirmatio dicti.* *b* Et vt dem.] *Permissio.* *c* Ac tu apertis.] *A Contrario accommoda similitudinem.* *d* Sed hoc.] *Lectio vtilis.* *e* Sed Heli
co.] *Modò montem, modò fluuium, modò instrumentum musi cum significat.* *f* Nam cum pastore.] *Tractat collatio nem. Nam Musæ cum pastore Hesiodo, οἵη δὲ σοὶ, pro ἀλλὰ τοι τῷ οἵῳ σοὶ.* *g* Non credo te.] *Redit ad argumentum.*
h Quicquid Demosthenes.] *Certum est, Demosthenem octies descripsisse sua manu Thucydidis historias, non aliam o causam, quàm vt fideliter eius scripta memoria complexus, de ctionem floridam imbiberet, familiaremq; sibi redderet. Aga theus Smyrneus historicus libro 2. Historiarum huius facit mi tionem.* *i* Sylla.] *De huius Syllæ rebus gestis Plutarchu qui totam eius descripsit vitam.* k Simia est simia.] *Ac monet hoc adagium fortunæ ornamenta non mutare homin ingenium, & natum videtur à simijs illis Cleopatræ Aegypti r ginæ saltationem humanam imitantibus, quarum apologu Lucianus refert de Mercede conductis.* *l* Quòd si libroru. *Ab absurdo. Vtitur præteritis, quia hactenus non fuerit con pertum aliquem propter librorum copiam doctum esse factum vnde vult intelligi, nec posthac fore.* *m* Age verò si no est.] *Inductio παραμυθητική, Platonica propositio, & loci pletandæ orationi accommodatissima.* *n* Marsya.] De
fabu

fabula est apud Ouid. 6. Fastorum, & in dialogo Iunonis & Latonæ ante. Item in Tragopodagra. Eius quoque fit mentio in Harmonide. o Quid cani cum balneo.] *Hoc adagium Erasmus in Adagiorum Chiliadibus dicit, quadrare in eos, qui ad rem quampiam prorsus sunt inutiles, ita vt in balnea nullus est omnino canum vsus. Eo vtitur etiam Lucianus in Parasito.* p Fuit non ita.] *Narratiuncula seu διηγήματα, è re nata artificiosissimæ comparationes. In Græco* ὦ πολλῆς, *scilicet* χόρτου. q Ficulneis sensibus.] *Prouerbium in inutiles, infirmos, in nihili homines: à ligno ficulneo, quod debile, fragile & inutile est. Horatius:*

Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum, &c.

Theocritus in Operarijs: Stringite collectores manipulos ne quis prætereiens dicat: O ficulnei homines, periit & hæc merces. Eodem respexit Alexander Pseudomantis, libros Epicuri lignis exurens ficulneis, nullius pretij philosophum significans. Vide Erasmi adag. Ficulnus. r Thersites.] *Græcorum omnium qui ad Troiam venerunt fœdissimus fuit, idemq; ignauissimus: altero oculo strabo, altero pede claudus, angustissimis humeris, & ad pectus vsque contractis, vertice acuminato, raro capillitio: cuius deformitatem Homerus notam carmine suo posteris omnibus fecit Iliad. 2. Vide dialogum Nerei & Thersitæ, de forma contendentium, inter Mortuorum dialogos.* s Hæc cùm.] *Amplificatio.* t Thressæ mulieres.] *Thraciæ, quas Ouid. Bacchas & Menades, alij Thyades & Dassarides appellant. Quomodo autem à Bacchis Orpheus deceptus sit, graphicè in ipso statim initio 11. Metamorph. depingit Ouidius.* u Cum lyræ.] *De lyra & capite Orphei fabula.* x In nigrum Pontum.] Id est, *in mare.* y Condiderunt.] *Ita vt nunc & Bacchion apud ipsos, hoc est, Bacchi oraculum.* z Neanthus.] *Neanthus à canibus infeliciter discerptus.* A Ego verò Dionysium.] *Dionysius etiam pestilentissimus ille Siciliæ tyrannus, tragœdias & comœdias, vt alia mittam, condidit: qui expulsus imperio, Corinthi pueros literas ac musicam mercede docuit, vt ante alios Cicero epistolarum ad Atti-*

ad Atticum lib. 9. tradidit. vnde proverbium factũ est, Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ: *quòties neminem tam sublimi esse fortuna ostendere volumus, qui non etiam ad humilem & abiectam ruere possit. At verò hunc Dionysium ob latitiam de tragœdiæ victoria perüsse, testis est Plinius. Sed quoniam plura tam à Græcis quàm Latinis de Dionysio scribuntur, & ea notissima sunt, ea recensere supersedeo.* B Philoxeno.] *Notissima est etiam Philoxeni historia, quem in lapidicinas, quas* latomias *&* lithomias *Græci vocant, Dionysius tyrannus detrusit, quòd eius poëmatibus illudebat. Cicero in Epistolis ad Atticum lib. 4. Philoxeni animum probat, qui maluerit in carcerem reduci, quàm assentari tyranno. Idem Lucianus de Mercede seruientibus:* σὺ δ' οὐδ' ἂν μὴ ἐπαινῇς, ἐς τὰς λιθοπλίας Διονυσίου θύρας ἀφίξῃ. *Quod ni tu laudes, protinus in Dionysij lapicidinas relegaberis. Hoc nomine carcer erat insignis, quem Dionysius extruxerat.* C Aeschyli pugillare.] *Huius fit mentio in Demosthenis encomio. poëta fuit Tragicus, quem, vt Philostratus scribit, Atheniensis tragœdia parentem appellauêre, & decreto publico statuêre, vt illius vnius ex omnibus tragicis fabulæ docerentur, ipso etiam mortuo, tantus illi honos à populo Atheniensi tributus est. Tragœdias scripsit potando, vt scribit Plutarchus cum Athenæo. Vixit tempore Pythagoræ & Pindari, Lyrici poëtæ.* D Et tamen his.] *Hìc diligenter considera, quantam puritatem sermonis exigat scriptore Lucianus, qui cur ista reprehendat, potissimùm vltimum versiculum, vix Græcè doctissimus aliquis opinor viderit.* E Duo autem sunt.] *Quid ex autoribus sit discendum.* F Sed quoc sum.] *Argumentum insciti.* G Bellerophontes.] *Itidem in Apologia pro Mercede conductis, & Plautus in Bacchidibus:* Alia Bellerophontem iam tuus me fecit filius

H Demetrius.] *χρεία missa.* I Scire autem.] *Interrogatio, facti suggillatio à fine.* K Sed fortassis hac.] *Dilutio amara.* L At fieri non potest.] *Alia causa.* M Fer tur quoque.] *Comprobatio à simili facto.* N Nam ne scio quo.] *Dilutio à qualitate personæ.* O Quid hoc mi rum.] *Amplificat exemplo.* P Nam quod opinare.] *Tertia causa.* Q Verùm heus.] *Dilutio à persona regis*

R Man

R Mandragoræ.] *De Mandragora multa annotauimus in Timone, & Demosthenis encomio.* S Multos regibus esse & oculos.] *Idem refertur de Mercede seruientibus, vbi plura annotauimus. Per exploratores enim obseruent, quid quisq; dicat faciátve. Vide etiam Erasmum nostrum in Declamatione, qua Lucianice respondet.* T Si Bassus.] *Amplificatio ab exemplo.* V Leonina pelle.] *Mos tegendi se pellibus, antiquis fuit, vnde λεοντὴ Herculis, caprina Iouis. Verùm vt leonina Herculem non facit, ita nec cuculla monachum.* X Sed fieri.] *Obiurgatio seria.* Y Non facilè cessat canis.] *Prouerbium de mala consuetudine, à qua quis deinde non facilè auelli potest. Magna enim vis est assuetudinis in primis annis, nec facilè quis contra eam agere solet, aut potest.* Z Doctus es, sapiens es.] *Ironia,* a Ego verò perquam.] *Interrogatio distributa.* β Aut spretis.] *Alia obiurgatio ab inutili.* γ Quòd si omnino.] *Epitrope ironica.* δ Non sum nescius.] *Epilogus. Iuxta adagionem, Aethiopem lauare conor. Quicquid enim natiuum est, id haud facilè mutatur. Circa autem Nili & Oceani oram Aethiopes habitant, quos Solis vicinia vsque ad nigri coloris speciem ita exurit, vt nulla abluantur aqua, neque vlla ratione candescant. Extat de hac re Luciani epigramma.* ε An verò.] *Obiurgatio à spe inutili inscitiæ.* ζ Et tu alij quidem.] *Claudit suo more, celebri & scito dicto, sicut ferè omnes sermonum suorum particulas solet. Canis enim in præsepi siue stabulo cubans, in eos dicitur, qui hæc ipsi fruuntur re quapiam, neque reliquos sinunt vti. Vtitur eodem in Timone, vbi plura annotauimus. Ad similẽ insaniam pertinent illi versus Horatij in 2. Sermonum:*

Si quis emat cytharas, emptas cõportet in vnũ, &c.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ. DE DOMO.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

OBliqua quædam domus laudatio est, cuius & situm & structuram, & tecti cæteratumque partium

ornamenta, poſtremò etiam parietum picturas deſcribit, additis paſſim amplificandi gratia etiam ſimilitudinibus quibuſdam. Atque hæc omnia ſub diſputationis ſeu contentionis quadam figura, qua de pulchritudine domus, vtrum ea videlicet ad inuitandum & iuuandum oratorem in ea dicentem plus proſit, an noceat, diſputatur. Cuius quidem affirmatiua pars priore loco tractatur, ab effectu & poteſtate pulchritudinis comprobata: additis & exemplis & ſimilitudinibus eodem pertinentibus. Altera autem, ac negatiua, per proſopœiam ſubiungitur. Pingitur enim alia quædam alterius oratio ſuperiorem refellere, & ſimilitudines, & quæ de vi pulchritudinis à ſuperiore afferuntur, per inuerſionē confutare, ipſa autem ſuam ſententiam ab alijs elegantiæ ac pulchritudinis effectibus, præterea & Herodoti teſtimonio, & ipſorum auditorum exemplo, confirmare. Ac in priore quidem parte ſitus domus & tecti, cæterarumq; partium elegantia depingitur: in poſteriore verò parietum picturæ deſcribuntur, vt ex ea quoque re nouitas ac gratia quædam ſcripto accedat.

ΕΙΤΑ Αλέξανδρος μὲν ἐπιθύμησεν ἐν τῷ Κύδνῳ λούσασθαι, καλόν τι καὶ διαυγὲς τὸν ποταμὸν ἰδὼν, καὶ ἀσφαλῶς βαθὺν, καὶ πολλῶς ὀξὺν, καὶ σύσκιον ἅπαν, καὶ θέρους ὥρᾳ ψυχρὸν, ὥστε καὶ ἐπὶ πρόλογον

ERGO Alexander quidem expetiuit in Cydno lauari, cùm pulchrum adeò & perſpicuum fluuium eum conſpicatus eſſet, deinde & tutò profundum, & lenite cōcitatū, & æſtatis tempor gelidum: adeò etiam, vt iam antea manifeſtum eum morbū quo poſtea ex illo ægrotare cœpit, præuidiſſet, nō facile a

νόσῳ, ὃν ἰνόσησεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκεῖ μοι οὐκ ἂν τῆς λουτροῦ ἀπέχεσθαι δοκεῖν. οἶκον δέ τις ἰδὼν μεγέθει μέγιστον, καὶ κάλλει κάλλιστον, καὶ φωτὶ φαιδρότατον, καὶ χρυσῷ στιλπνότατον, καὶ γραφαῖς ἀνθηρότατον, οὐκ ἂν ἐπιθυμήσαι λόγους ἐν αὐτῷ καταθέσθαι, εἰ τύχοι περὶ τούτους διατείβων, καὶ ἐνδοκιμάσαι καὶ ἐπαμπρύνθαι, καὶ βοῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ αὐτὸς μέρος τοῦ κάλλους αὐτοῦ γενέσθαι; ἀλλὰ περιεσκοπήσας ἐμβριθῶς, καὶ θαυμάσας μόνον, ἅπασι, καφὸν αὐτὸν καὶ ἄλογον καταλιπὼν, μήτε προσειπὼν, μήτε προσομιλήσας, ὥσπερ τις ἄνανδρος, ἢ φθόνῳ σιωπῶν γνωκὼς; Ἡράκλεις, οὐ φιλοκάλου τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ εὐμορφότατα ἐρωτικοῦ τὸ ἔργον, ἀγροικία δέ τις καὶ ἀπειροκαλία, καὶ προαίτι γε ἀμου-

cilè ab illius lauacro abſtinere ſe potuiſſe videatur. Domum autem ſi quis videat mole maximam: forma pulcherrimam, luce clariſsimam, auro fulgentiſſimam, denique & picturis floridiſsimis, non expetat in ea orationem velut teſtato relinquere: ſi fortè circa hoc ſtudium verſetur, & celebrari intus & inclareſcere, ac voce illam implere, & quammaximè licet, etiam ipſe pars quædam pulchritudinis illius eſſe: ſed ſtatim poſtquam diligentiùs paulò contemplatus illam atque admiratus tantum nodò fuerit, iterum inde abeat, mutam, & orationis expertem illam relinquens, neque alloquendo quicquam videlicet, neque ſermonem conferendo, perinde atque elinguis aliquis, aut qui initiatia quadam tacere decreuiſſet? At Hercle neque honeſti aut ſtudioſi viri officium hoc, neque eius qui pulcherrimarum rerum amore teneatur, ſed ruſticitas multa atque inſcitia eſt, & præterea amu-

ἀμουσία, τῶν ἰδίων αὐτὸν ἀπαξιοῖ, καὶ τῶν καλλίστων ἀποξενοῖ, καὶ μὴ σωφίνα, ὡς ἐκ ὁ αὐτὸς περὶ τὰ θεάματα νόμος ἰδιώταις τε, καὶ πεπαιδευμένοις ἀνδράσιν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρκεῖ τὸ τοιοῦτον τοῦτο ἰδεῖν μόνον, καὶ περιβλέψαι, καὶ τῷ ὀφθαλμῷ περιφέρειν, καὶ πρὸς τὸν ὄροφον ἀναβλέψαι, καὶ τὴν χεῖρα ἐπισεῖσαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν καθῆσαι, δι' οὗ μὴ ἄν δοκοῖεν ἄξιόν τι τῶν βλεπομένων εἰπεῖν. ὅστις δὲ μετὰ παιδείας ὁρᾷ τὰ καλὰ, οὐκ ἄν, οἶμαι, ἀγαπήσειεν, ὄψει μόνῃ καρπωσάμενος τὸ τερπνόν. οὐδ' ἂν ὑπομεῖναι ἄφων καὶ θεατὴς τοῦ μᾶλλον γενέσθαι, παράσχοιτο δὲ, ὡς οἷόν τε, μὴ ἐνδιατρῖψαι, μὴ λόγῳ ἀμύψασθαι τὴν θέαν. ἢ δὲ ἀμοιβὴ, ἐπαινος καὶ τοῦ οἴκου μόνον (τοῦτο μὲν γὰρ ἴσως ἐκείνῳ τῷ νησιώτῃ μαραχίῳ ἔπρεπε, τὴν Μενελάου οἰκίαν ὑπερεχ-

sum certè & barbarum quiddam, suauissimis rebus se ipsum velut indignū abstinere, & à pulcherrimis velut exulem relegare, neq; intelligere quòd non eadem circa spectacula lex posita sit idiotis siue indoctis, & eruditis viris: sed illis quidem sufficit commune hoc, videre solum, & circunspicere, atque oculos circumferre, ac sursum versus tectum spectare, manumq; attollere, & cum silentio voluptatē capere, præ metu ne quid nō satis dignum ijs quæ spectantur, dicendo proferat. At qui cum eruditione siue iudicio aliquo spectat ea quæ pulchra sunt, ille haud quaquam, puto, contentus erit visu tantùm, id quod delectabile est, decerpere, aut mutus spectator pulchritudinis esse: sed enitetur, quoad fieri potest, & immorari in eo, & oratione cōpensare visum. Cæterùm compē-

satio ea, nō laus modò domus (nam hoc quidē fortassis adolescentem illum insularem decebat, Menelai videlicet domū

cum

ἐκπεπλῆχθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τόν τε ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἐπικάζειν, ἅτε μηδὲν ἐν γῇ καλὸν τι ἄλλο ἑωρακότι) ἐπὶ καὶ τὸ αὐτῷ ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς βελτίστους συγκαλέσαντα λόγων ἐπίδειξιν ποιήσασθαι, μέρος τοῦ ἐπαίνου καὶ τοῦτο γίνοιτο ἄν. καὶ τὸ πρᾶγμα ἡδύτατον, οἶμαι, εἶναι ὁ λάκκος ἐς ἀποδοχὴν λόγων ἀναπεπλασμένον, καὶ ἐπαίνου καὶ εὐφημίας μεστὸς ὤν, ῥῆμα καὶ αὐτὸς, ὥσπερ τὰ ἄντρα, σωτηρίαν, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παραλήγων τὰ τελευταῖα τῆς φωνῆς, καὶ τοῖς ὑστάτοις τῶν λόγων ἐμφερόμενος· μᾶλλον δέ, ὡς ἄν τις εὐμαθὴς ἀκροατὴς, ἀναμιμνησκόμενος τὰ ῥηθέντα, καὶ τὸν λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ ἀντίδοσιν οὐκ ἄμουσον ποιούμενος πρὸς αὐτά· οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τὰ αὐλήματα τῶν ποιμένων αἱ σκοπιαὶ ἐπαυλοῦσαι,

cum admiratione quadam ſpectare, & cum iis quæ in cœlo pulchra ſunt, ebur & aurum ipſius comparare, vt qui in terris pulchrum aliud nihil vidiſſet) ſed & dicere in ea, & optimis quibuſque conuocatis, orationis ſpecimen exhibere, pars quædam laudis hoc quoque fuerit. Atque adeò rem ſuauiſſimam arbitror eſſe, domum pulcherrimam ad ſuſcipiendas orationes adapertam, laudisque & comprecationis plenam, paulatim ipſam quoque, perinde vt antra, voces referentem, & iis quæ dicuntur, reſpondentem, & protendentem poſtrema ſermonis, & vltimis verborum immorantem: imò verò, quemadmodum docilis aliquis auditor ſolet, ea quæ dicta ſunt, memoriâ repetẽtem, & eum qui dicit, laudantem, ac permutationem haudquaquam à Muſis alienam cum ipſis facientem: quale quiddam accidit & ſpeculis paſtorum tibijs & cantu reſonantibus,

λῆσαι, τῆς φωνῆς ἐπανιούσης κατὰ τὸ ἀντίτυπον, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναστρεφούσης· οἱ δὲ ἰδιῶται νομίζουσι παρθένόν τινα εἶναι τὴν ἀμειβομένην τοὺς ᾄδοντας ἢ βοῶντας, ἐν μέσοις πως τοῖς ὄρεσι καθημένην καὶ καλοῦσαν ἐκ τῶν πετρῶν ἔνδοθεν. ὅμοιόν μοι δοκεῖ καὶ σιωπῇ θαυμάσαι οἶκον πολυτελείᾳ καὶ τῷ πλούτῳ γνώμης, καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἐπιχειρῆσαι, καθά πέρ τι καὶ ἐποκλάζουσης τῆς θύρας. σχεδὸν γὰρ ἐπορεῖ τι, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τὴν ψυχὴν καλόν, ἔνθα πρὸς αὐτὸ κοσμῆσαν ἐκπέμπει τοὺς λόγους. ἢ ὦ μὴν Ἀχιλλεῖ πιθόμην τὴν ὄψιν τῶν ὅπλων ἐπιτεῖναι κατὰ τῶν Φρυγῶν τὴν ὁρμήν, καὶ ἐπαδὴν ἰδεῖν αὐτὰ παρόμιν, ἐπαρθῆναι καὶ πλησθῆναι πρὸς τὴν τῶν πολεμίων ἐπιθυμίαν, λόγου δὲ σπουδὴν μὴ ἐπιτείνασθαι πρὸς πάσην χωρίων. καί τοι Σωκρά-

voce in contrarium reper-
cussa, atque in se ipsam re-
uertente. Idiotæ autem &
indocti putant b *virginem*
quandam esse, quæ canen-
tibus vel clamantibus hoc
modo respondeat, in medijs
alicubi præcipitijs habitan-
tem, ac loquentem intus de
rupibus. Mihi itaq; videtur
vnà cum magnificentia do-
mus ac sumptu, etiam dicē-
tis animus attollere sese, &
ad perorandum excitari, vt-
pote cui ipse quoque visus
subministrat ac subijcit nō-
nihil. Fermè enim intrò per
oculos permanat ac descen-
dit ad animum vsque pul-
chrum aliquid, ad quod de-
inde ille exornatam & com-
positam orationem foràs e-
mittit. An verò Achilli cre-
dimus, visum armorum in-
tendisse illum contra Tro-
ianos impetū, & postquam
idem illa experiendi tantùm
gratia induisset, elatū fuis-
se, & veluti sublimem ad
belli desiderium abreptum: orationis autem atque dicendi
studium non eodem modo pulchritudine locorum accendi

Atqui

Σωκράτει μὲν ἀπίχησε πλάτανος καὶ ὕφυης, καὶ πόα ἁθαλὴς, καὶ πηγὴ διαυγὴς, μικρὸν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ· καὶ ταῦτα καθιζόμενον, Φαίδρου τοῦ Μυῤῥινουσίου καταρωνεύοντος, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ Κεφάλου λόγον διήλεγχε, καὶ τὰς Μούσας ἐκάλει, ἢ ἐπίστευεν ἥξειν αὐτὰς ἐπὶ τῷ ἐρωμένῳ, συμπεπλεγμένας τῶν περὶ τὸν ἔρωτα λόγων. καὶ οὐκ ἠσχύνετο γέρων ἄνθρωπος, παρακαλῶν παρθένους, συνουσομένας τὰ παιδικὰ εἰς ἓν οὕτω καλὸν χωρίον ἄρα οἰόμενος καὶ ἀκλήτους αὐτὰς ἐλθεῖν; καὶ μὴν οὐ κατά γε σκιὰν μόνην, ἀλλὰ κατὰ πλατάνου κόμης ὑπόδοχὴ, ἀλλ' ἄρα τῷ ἐπὶ τῷ Ἰλισσῷ καταλιπὼν, τῷ Βασιλέως λέγεις τῷ χρυσῷ. ἐκείνης μὲν γὰρ, ἐν τῇ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα, τέχνη δὲ, ἢ κάλλος, ἢ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον ἢ τὸ εὔρυθμον ἢ σωφρόνως, οὐδὲ κατεμέμικτο τῷ χρυσῷ,

Atqui Socrati quidem satis fuit platanus illa ingeniosa, & herba virescens, & fons perspicuus non longè ab Ilisso, atque ibi residens, cùm Phædrum illum Myrrhinusium verbis eludebat, ac Lysiæ Cephali illius filij orationem redarguebat, tum Musas quoq; accersebat, credebatq; venturas eas esse in solitudinem, & coadiuturas se ad illam tum de amore institutam orationem. Neq; verebatur homo senex advocare virgines ad amores masculos intelligendos. Nos autem in locum adeò pulchrum non putemus eas vel inuocatas venturas esse? At sanè nō in vmbra solùm, aut sub platani pulchritudine receptaculum hoc erit, neque etiam illa ad Ilissum amœnitate relicta, Regis domum auream cum hac conferas. Nam illius quidem admiratio omnis in magnificentia ac sumptu consistebat, ars autem, vel pulchritudo, vel delectatio, vel concinnitas partiū, vel iusta etiam proportio, nulla respondebat: neq;

κυσῶ, ἀλλ' ἱκανῶς βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ εὐδαιμονισμὸς τῶν ἰχόντων, ἔπαινος δὲ οὐδαμοῦ πρόσω. οὐδὲ γὰρ ἔμοιγε τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις, οὐδὲ ἐφρόντιζον, εἰ ἐπαινέσονται οἱ θεαταὶ, ἀλλ' ὅπως ἐκπλαγήσονται· οὐ φιλόκαλοι γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. τούτου δὲ τοῦ οἴκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικούς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ κατὰ Περσικὴν ἀλαζονίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πλοῦτος μόνον· ἀλλὰ σὺν συνετῷ θεατῇ λόμενον, καὶ ὅτῳ μὴ ἐν τῇ ὄψει ἡ κρίσις, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπακολουθεῖ τοῖς λεγομένοις. τὸ γὰρ τῆς τυχούσης ἡμέρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀφορᾶν, κάλλιστον ὄν αὐτῆς, καὶ πολυανθρωπότατον, ἡ ἀρχή·

etiam auro ſparſim ac modeſtè ornata erat, ſed erat ſpectaculum planè barbarum opulentia mera, & inuidia aſpicientium, & felicitatis iactantia ijs qui eam poſsidebant: quod autem verè laudares, nihil illi aderat. Neque enim ratio vlla erat Arſacidis pulchri, neque oſtentationes ſuas ad voluptatem comparabant, neque etiam curabant, laudaturine eam eſſent ſpectatores, an non, ſed hoc ſolũ, vt cum ſtupore quodam intuerentur. Non enim honeſti amantes, ſed diuitiarum ſtudioſi barbari ſunt. At huius domus pulchritudo, non ad barbaricos aliquos oculos, neque ad Perſicam arrogantiam, aut regiam iactantiam comparata eſt, neque pauperem modò ſpectatorem: ſed ingenioſum aliquem poſtulat, & cuius non ſolùm in viſu iudicium, ſed & conſideratio aliqua atque æſtimatio verba ſequantur. Nam [d] quòd & ad pulcherrimam diei partem reſpicit (pulcherrima autem ipſius pars, & amabilis maximè princi-

ἀρχή· καὶ τὸν ἥλιον ὑπερκύ-
ψαν]α ὠθὺς ἀποδέχεσθαι, καὶ
τοῦ φωτὸς ἐμπίμπλασθαι ἐς
κόρον, ἀναπεπταμένων τῶν
θυρῶν, ἃ ἀφ' ὧ καὶ τὰ ἱερὰ βλέ-
πον]α ἐποίουν οἱ παλαιοὶ, καὶ
τὸ ζῦν μάκρος πρὸς τὸ πλάτ-
ος, καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψ-
ος εὐ-
ρυθμον, καὶ τῶν φωταγωγῶν
τὸ ἐπιθέρον, καὶ πρὸς ὥραν
ἑκάστω ἐῦ ἔχον· πῶς γὰρ ἂν
ταῦτα πάν]α, καὶ ἐπαίνων
ἄξια; ἔτι δ' θαυμάσαι ἄν
τις καὶ τῆς ὀροφῆς ἐν ᾧ εὐ-
μόρφῳ τὸ ἀπέριττον, καὶ ᾧ
ἀκόσμῳ τὸ ἀνεπίληπτον, καὶ
τὸ ζῦν χρυσῦν ἐς τὸ ἀκριβὲς
σύμμετρον, ἀπὸ μὲν περὶ
τὰς χρείας ἐπίφθονον, ἀπ' ὀ-
λίγον ἂν καί τινα σώφρο-
νι καὶ ἁπλῇ ἀρκίον ἐπισημό-
τερον ἐργάσασθαι τὸ μάτ-
ος, ἢ περὶ τὴν μαρὴν λιπός τις ὅρ-
μος, ἢ περὶ τῶν δακτύλων σφρ
δόνη ἄφορ-
ος, ἢ ἐν ζώνῃ ἕτε-
ροιν

principium est) & Solem prospicientem statim excipit, & lumine ad satietatem vsque repletur, foribus adapertis, pro eo ac veteres quoque templa sua statui, & ad Solem aspicere fecerũt. Deinde quòd & longitudo cum latitudine, & rursum vtraque hæc cum altitudine iusta proportione consentiũt, & feneſtræ liberæ vndequaque à nulla parte impediuntur, & ad quodlibet anni tempus benè comparatæ atque appositæ sunt: hæc, inquam, quomodo non suauia omnia, & multa laude digna? Præterea autem & tecti miretur quispiam illud, quòd in tam pulchro nihil affectatum aut nimiũm, in tam eleganti nihil quod reprehendere meritò possis, & quòd aurum, quibus additum est, decorè atque conuenienter respondet, neq; vbi opus eo est, ibi immodicè aut superfluè accumulatum: sed perinde vt & mulieri modestæ ac pulchræ satis erit ad formam insignioré reddendam, vel circa collum tenue aliquod monile, vel circa digitum annulus gestabilis, vel de auribus

τοιν ἐνώτια, ἢ πόρπη τις, ἢ
τενία τὸ ἄφιζον τῆς κόμης
συνδέουσα, τοσοῦτον τῷ κόσμῳ
φέρα προσθεῖσα, ὅσον τῇ ἑαυτῆ-
τι ἡ πορφύρα. αἱ δὲ γυναῖκες
ἄρα, καὶ μάλιστα αἱ ἀμορφότε-
ραι αὐτῶν, καὶ τὴν ἑαυτῆς ὄ-
λην πορφυρᾶν, καὶ τὴν βαρβά-
χρυσον περιποιῆσαι, ἵνα πολυ-
τελεῖ ἐπιθέμεναι τὸ ἐπαγω-
γὸν, καὶ τὸ ἐνδέον τῷ καλῷ,
προσθήκῃ τοῦ ἔξωθεν τερπνοῦ
παραμυθέμεναι· ἡγοῦνται γὰρ
καὶ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν λιπαρο-
τέραν φανεῖσαι, συναπολάμ-
πουσαν τῷ χρυσῷ, καὶ ζῦ· πο-
λὺς τὸ μὲν ὑπερείσραφον λέ-
οντος χρυσῷ σανδάλῳ, καὶ
τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἐρυθρίᾳ-
τερον φαίνεσθαι, ἵνα φαιν-
τάτου σωφρόνου. ἀλλ' ἐκεῖ-
νοι μὲν ὕστις ἡ δίκη σφρα-
γῖνα, χρυσῷ μὲν τὰ ἀρκοῦν-
τα, καὶ μόνον τὰ ἀναγκαῖα
προσχῦται· τὰ δ' αὐτῆς κάλ-
λη, ἐν ᾗ ἐκχωίοις, εἶ-
ναι, καὶ γυμνὴν ἀσκεῖσθαι.

καὶ

ſuſpenſæ inaures, aut annu-
lus quiſpiam, vel tænia co-
mam diffluentem colligans,
quæ tantum pulchritudini
apponit, quantum veſtitui
purpura ſolet. At meretrices
certè, & maximè deformio-
res earum, & veſtem purpu-
ream totam, & ceruicem
auream facere ſolent, ma-
gnificētia videlicet ſumptu
iſta vemuſtatem atque ama-
bilitatem quandam venan-
tes: & quod pulchritudini
deeſt, appoſitione externæ
delectabilitatis ceu quodam
ſolamine compenſantes. Ar-
bitrantur enim & humeros
ſuos nitidiores apparére, re-
ſplendentes vnà cum auro:
& pedis craſſitiem & inæ-
qualitatem, ſub aureo ſan-
dalio tectum iri: faciémque
etiam ipſam amabiliorem fo-
re, ſi vnà cum eo quod ſplen-
didiſſimum, conſpiciatur.
Ac illæ quidem hoc pacto.
Modeſta verò mulier, auri
quidem pro eo ac ſatis eſt, &
ad illa ſolùm quibus opus eſt, vtitur: pulchritudinē verò ſu
haudquaquam verebitur etiam nudam exhibere ſpectādam

Proind

καὶ τοίνυν αὐτῆς τοῦ οἴκου ὀροφὴ, μέτωπον ἢ λιφαλὴ, εὐπρόσωπον μὲν καὶ λαμπρὸν ἐαυτὸν, τῷ χρυσῷ δὲ εἰς τοσοῦτον λιπόσμηται, εἰς ὅσον καὶ ὑραν ὸς ἐν νυκτὶ ὑπὸ τῶν ἀστέρων, ἐκ διαστημάτων περιλαμπόμενον, καὶ ἐκ διαλαμμάτων ἀνθῶν τῷ πυρί. ἀ δίχα πῦρ ἦν τὸ πᾶν, ἀ λαμπρὸν ἄν, καλὸν δὲ φοβερὸν ἡμῖν ἐδοξεν. ἔστι δὲ ἄν τις ἐκ ἀργὸν ἰνα καὶ τοῦτο τὸ χρυσὸν, ἐκ μόνου τοῦ τέρποντος ἕνεκα τῷ λοιπῷ κόσμῳ συνεσταρμένον, ἀλλὰ καὶ αὐγοῦ τινα ἡδεῖαν ἐκλάμπει, καὶ τὸν οἶκον ὅλον ἐπιχρυννύσι τῷ ἱρυθήματι· ὁπόταν γὰρ τὸ φῶς προσπεσὸν ἐφάψηται, καὶ ἀναμιχθῇ τῷ χρυσῷ, κοινόν τι ἀπασραπτουσι, καὶ διπλασίαν τοῦ ἱρυθήματος ἐκφαίνουσι τὴν αὐθείαν· τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ καὶ κορυφαῖα τοῦ οἴκου τοιάδε, ὁμῶς τινὸς δεόμενα ἐπαίνου, ἵνα αὐτὸν ἢ ὑψόροφον, ὡς τὸν

Ελεγχος

Proinde etiam huius domus tectum, imò potius caput, formosum quidem per se ipsum quoq; est, auro autem in tantum exornatum est, quantum & cœlum noctu stellis certis spatijs inter se distantibus circumcircà splendet, certisq; item interuallis igne collucet. Quòd si totum foret igneum, haudquaquam certè pulchrum, sed terribile nobis videretur. Cæterùm & hoc videre licet, aurum hîc haudquaquam ociosum, aut delectandi modò gratia, reliquo ornatui interspersum esse, sed & fulgorem quendam non iniucundum de se præbere, & totam domum rubore suo velut inficere. Quando enim lumen diei incidens applicatur, & commiscetur cum auro, commune quiddam resplendent, & duplicem ruboris claritatem ac rutilantiam exhibent. Proinde ea quidem quæ ad fastigium & verticem domus pertinent, huiusmodi sunt, vt Homero alio laudatore opus habeant, qui illam vel celsiuectam perinde

Ελενης θάλαμον, ἢ αὐγλήεντα, ὡς τὸν Ολυμπον ἄποι. τὸν δ' ἄνθρον λόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ τῶν χρωμάτων τὰ κάλλη, καὶ τὴν ἐναργῆ ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἀληθὲς, ἅρα θ' ὁμοῦ, καὶ λειμῶνι δ' ἀνθηρῷ καλῶς ἂν, οἶμαι, παραβαλὼν πολλῷ, παρ' ὅσον ἐκεῖνα μὲν ἀνθεῖ, καὶ μαραίνεται, καὶ ἀλλάττεται, καὶ ἀφανίζει τὸ κάλλος, τοῦτο δὲ τὸ ἔαρ ἀίδιον, καὶ ὁ λειμὼν ἀμάραντος, καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἅτε μόνης τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ θρεπτομένης τὸ ἡδὺ τῶν θρεπτομένων. τὰ δὲ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τίς ἂν ἂν ἡδέως βλέποι; ἢ τίς ἂν ἂν πεθυμηθείη μὴ παρὰ τοῦ λυπάσειν ἐν αὐτοῖς λέγειν, ἀφ' ὧν ἀσχίστον ὄν, ἀπολαφθῆναι τῶν ὁμοιωμένων; ἀπαγωγόν γάρ τι ἡ ὄψις τῶν καλῶν, οὐκ ἐπ' ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππος ἄθλιος ἂν, οἶμαι, θράσει κατὰ

inde ad Helenes thalamum, vel ſplendoroſam velut Olympumipſum appellet. Reliquum autem ornatum, & parietum picturas, & colorum pulchritudinem, & vniuſcuiuſque euidentiam, & diligentiam, & veritatem, cum veris aſpectu & prato aliquo florido haud iniquum fuerit comparare: niſi quòd illa quidem defloreſcunt, & emarceſcunt, & immutantur, & abiiciunt pulchritudinem: hoc autem ver perpetuum, & pratum nunquam marceſcēs, & flos immortalis, vtpotè ſolo riſu apprehendente hæc, & decerpente ſuauitatem eorum, quæ carpuntur. Atqui tot ac talibus quis non voluptate afficeretur ſpectandis? aut quis non magnoperè expeteret, etiā præterquàm poſſet, inter ea orationē habere? cùm ſciat turpiſſimū eſſe ab iis, quæ riſu percipiuntur, ſuperari atq; à tergo relinqui.

e Maximā enim alliciendi vim habet aſpectus pulchrorū, non inter homines modò, ſed & equus libentiùs opinor curſurus fuerit

κατὰ πρανῆ πεδίον καὶ μα-
λακοῦ, προσλωῶς ἀλιχομένῳ
τῷ βάσιν, καὶ ἀρίστα ὑπεί-
κοντι τῷ ποδί, καὶ μὴ ἀντι-
τιτροιῶντι τῇ ὁπλῇ· ἅπαντι
τι γοιῦν τότε χρῆται τῷ δρόμῳ,
καὶ ὅλον ἐπιδοὺς ἑαυτὸν τῷ
τάχει, ἁμιλᾶται καὶ πρὸς τὸ
πεδίου τὸ κάλλος. ὁ δὲ ταὼς,
ἦρ ἀρχομένου, πρὸς λειμῶ-
νά τινα ἐλθών, ὁπότε καὶ τὰ
ἄνθη πρόσιμεν, οὐ ποθανό-
τερα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄρ
τισι τις, ἀνθηρότερα, καὶ
τὰς βαφὰς καθαρώτερα, τό-
τε, καὶ οὕτω ἐκπετάσας τὰ
πτερὰ, καὶ ἀναδείξας τῷ ἡ-
λίῳ, καὶ τῷ ἠρὶ ἐπάρας, καὶ
πάντοθεν αὐτῷ περισήσας,
ἐπιδείκνυται τὰ ἄνθη τὰ αὐ-
τοῦ, καὶ τὸ κάρ τῶν πτερῶν,
ὥσπερ αὐτὸν προκαλούμενον
ἐς τὴν ἅμιλαν. ἐπιστρέφει γοιῦν ἑαυτὸν, καὶ
περιάγει, καὶ ἐκπομπεύει τὸ
κάλλος, ὅτι δὴ καὶ θαυμασιώ-
τερον φαίνεται πρὸς τὸν αὐ-
γὴν, ἁπαλλομένων αὐτῷ τῶν
χρωμά-

fuerit per campum declinuem & mollem, placidè recipientem greſſum, & ſenſim cedentem pedi, neque referientem, aut reſiſtentem vnguiæ. Toto igitur tunc vtitur curſu, totumq; ſeipſum tradens celeritati, certat etiam cum campi pulchritudine. f *Pauo autem, incipiente vere, ad pratum aliquod aceedens, quando & flores prodeunt non amabiliores modò, ſed & (vt ita dixerit quiſpiam) floridiores, & quod ad colores & tincturam attinet, liquidiores: ipſe quoq; extentis pennis, ijſq; oſtenſis Soli, & ſublata cauda, eamq; vndique circa ſe pandens, ſpectandos exhibet, & illius flores, & ver illud pennarũ, perinde vt prato ad huiuſmodi contentionem & certamẽ ipſum prouocante. cõuertit quippe ſeipſum & circumagit, & quaſi quandam pompam agit pulchritudinis ſuæ: quãdo videlicet etiã admirabilior apparet ad ſplendorem Solis, variãtibus ſe coloribus, &*

paulatim

χωμάτων, καὶ μεταβαινόντων ἀρίμα, καὶ πρὸς ἕτερον εἶδος τὴν μορφὴν ἀλλοιουμένων. πάσχει δὲ αὐτὸ μάλιστα ἐπὶ τῶν κύκλων, ὃς ἐπ' ἄκροις ἔχει τοῖς πτερυγίοις, ἰσαλὲς μὲν καὶ ἴσον πρὸς ἑαυτὸν ἑστώς· ἐπὰν γὰρ τὸν χαλκοῦν ἴδῃ, ζοῦτο ἐγκλίναν καὶ ὀλίγον, χρυσοῦν ὄψεται, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου λαμπρυνόμενον, ἐὰν σκιασθείη, χλοάζον ὄψεται· ἔτι μεταπορεύεται πρὸς τὸ φῶς ἡ πτέρωσις. ὅτι μὲν γὰρ καὶ ἡ θάλαττα ἱκανὴ προσκαλέσασθαι, καὶ ἐς ἐπιθυμίαν ἐκκινῆσαι, ἐν γαλήνῃ φανεῖσα, ἴσως μὲν ἂν μὴ εἴπω. ὅτι δὲ καὶ πάντες ἴσμεν ἀπαρῶτες, καὶ ἀπαρόπλους τις ἂν, πάντως ἂν ἐθελήσαι καὶ αὐτὸς ἐμβῆναι καὶ πλεῦσαι, καὶ πολὺ δὴ τῆς γῆς ἀποπάσαι, καὶ μάλιστα, ἂ βλέποι πρὸς μὲν αὔραν λέφος ἐπουρίζουσαν πρὸς ὀθόνιον· πρὸς δὲ ναῦν προσπλεῦσαι

paulatim in alios atque alios transeuntibus, aliamq; ac nouam formositatis speciem subinde recipientibus. Accidit autem hoc potissimùm in circulis, quos in summis pennis habet, quorum quemlibet quasi quædam irides circundant. Nam qui antè æreus visus fuit, mox inclinante se paululùm illo, aureus conspicitur: & rursum quod ad Solem cæruleum apparuit, si sub vmbram transferatur, viride videtur. Adeò ad luminis vicissitudinem pennarum ille ornatus variatur. Nam quòd & mare idoneũ est ad prouocãdum & ad cupiditatem concitandam, quando tranquillum videlicet est, ipsi scitis, tametsi ego non dicam: quandoquidem etiam si quispiam longissimè à mari continentem incolat, & omninò nauigationis inexpertus sit, nihilominùs tamen & ipse cupit ingredi illud, & circumnauigare, & quàm procul a terra in altum deduci: ac maximè si videat auram quidem leniter à tergo prosequentem velum, nauem autem placidè a

κὴ λείως ἐπ' ἄκρων ῥέοντα ποταμὸν διολισθάνοντα τῶν ἐνυπάντων. καὶ τοίνυν καὶ τῦδε τὸ οἴκου τὸ κάλλος ἱκανὸν καὶ πάνυ ῥοπὴν ἔχει πρὸς λόγους, καὶ λέγοντας ἐπεγεῖραι, καὶ πάντα πόρον εὐδοκιμῆσαι πραγματεύσασθαι. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πείθομαι, καὶ ἤδη πέπεισμαι, καὶ ἐς τὸν οἰκοδομικὸν λόγον παρελήλυθα, ὥσπερ δὴ εἰς ῥόμβον τινὰ καὶ Σειρῆνα τοῦτον καλὸν ἐλκόμενος, ἐλπίδα ἐμπορίαν ἔχων, ἐπειδή τινος ἡμῖν ἄμορφοι ἦσαν οἱ λόγοι, καλοὶ οὗτοι φανεῖσθαι, καθάπερ ἐσθῆτι καλῇ λιτοπραγμονήσαντες. ἕτερος δέ τις ἐκ ἀγχίνους λόγος, ἀπὸ καὶ παλαιὸν γυναῖος, ὡς φησι, καὶ μιταξύ μου λέγοντος ὑπέκρουε, καὶ διεκόπτειν ἐπειρᾶτο τὸν ῥοῦν· καὶ ἐπειδὴ πέπαυμαι, ἐκ ἀληθῆ ταῦτα λέγειν φησί μοι, ἀπὸ θαυμάζειν, ἐφάσκοι μὲν ἐπιτηδειότερον εἶναι πρὸς λόγων ἐπίδειξιν οἶκον κάλλος, γραφῇ

cidè ac leuiter per summos paulatim fluctus labentem. Atque ob eam quidem rem etiam huius domus pulchritudo idonea satis atque efficax est ad prouocandas orationes, & ad excitandos dicentes, omnibusq; adeò modis celebrem aliquem reddendum. Proinde ego quidem hisce credo, & iamdudum persuasus sum, & in domum dicendi gratia ingressus sum, pulchritudine illius veluti rhombo aut Sirene aliqua tractus, spem haud exiguam habens, etiam si antehac orationes meæ deformes atque inelegantes fuerint, exinde pulchras atq; elegantes eas visum iri, perinde ac veste aliqua pulchriore exornatas. Cæterùm altera quædam oratio haudquaquam ignaua, sed valdè generosa quoque, vt ait, & inter loquendum refellebat me, & interrumpere sermonem conabatur: & postquam dicendi finem feci, haudquaquam vera hæc dicere me ait: sed mirari se, si dicam aptiorem esse ad orationes recitandas ac peragendas, domus pulchritudi-

γραφῇ καὶ χρυσῷ λιπαρουμένην· αὐτὸ γὰρ που τοὐναντίον ἀποφαίνειν. μᾶλλον δ', ἂν δοκῇ, αὐτὸς παρελθὼν ὁ λόγος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθάπερ ἐν δικαστηρίοις, ὑμῖν ἀπάτω, ὅπῃ δυσπειθέστερον ὑγιαίνει τῷ λέγοντι ἀντίκειται οἴκῳ, καὶ ἀμορφίαν. ἐμοὶ μὲν ἀκηκόατε ἤδη πολλάκις, ὥστε οὐδὲν δέομαι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν εἰπεῖν· ὁ δὲ παρελθὼν ἤδη λεγέτω, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ πρὸς ὀλίγον αὐτῷ μετασχήσομαι. ἄνθρωπε τοίνυν δικασαί, φησὶν ὁ λόγος, ὁ μὲν προεπὼν ῥήτωρ, ὥσπερ καὶ μεγάλα τὸν δῆμον τοῖς λόγοις ἐπήνεσε, καὶ ὡς ἑαυτὸν λέγων ἐπόμενος· ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δεῖν φόβον αὐτοῦ διεξελαύσειν, ὅστε καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου παραλειπόμενα προθύσειν μοι δοκῶ. ὅσον γὰρ ἂν ὑμῖν κάλλιον φαίνηται, τοσῷδε μᾶλλον ἐναντίως τῷ τὸν λόγον ἔχειν δεήσει. καὶ πρῶτόν γε, ἐπειδὴ γυναικῶν καὶ κόσμου καὶ χρυσοῦ ἐκεῖνος

christitudinem picturis atque auro exornatam. Nam ipsum contrarium planè euincere. Imò verò, si videtur vobis, ipsa huc accedens oratio, pro se tanquam apud Iudices vos dicat, quatenus cōducibiliorem putet esse dicenti domum simplicem atque deformem. Ac me quidem iam audîstis, atq; orationem meam: proinde opus non habeo de eadem re bis dicere. Ista autem accedens iam dicat, & ego tacebo, atque aliquantisper locum ipsi dabò. Proinde, viri Iudices, inquit oratio, ille quidē orator, qui anteà verba fecit, multis ac magnis modis domum hanc prædicauit, & oratione sua ornauit. Ego verò tantùm abest vt illam reprehendere aut vituperare velim, vt etiam ea quæ ab illo prætermissa sunt, addenda amplius mihi putem. Nam quò pulchrior illa vobis apparuerit esse, eò magi

contraria esse dicentis commoditati atq; vsui ostendetur. A primùm quidem, posteaquam mulierum & ornatus, & aur

mentionem

πᾶν & ἐμνημόνευσεν, μοὶ ἐπιτρέψατε χάριν ὑμῶν παραδείγματι. φημὶ γὰρ οὐ, νὴ γυναῖκας καλὰς ὄχ ὅπως συμβαλέσθαι εἰς τὸ ὑμέτερον πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ ἐναντιοῦσθαι τὸν κόσμον τὸν πολύν, ὁπόταν τις ἐνεγκανόντων ἴδας & ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ, καὶ τῶν λίθων τις πολυτελῶν ἐκπλαγεὶς, ἀντὶ τοῦ ἐσθῆτα ἢ χρόαν ἢ βλέμμα, ἢ παρειὰν, ἢ πῆχυν, ἢ δάκτυλον· ὃ γοῦν ἀφεὶς, εἰς τοῦτο σφόδρα ἢ τὸ σμάραγδον, ἢ τὸν ὅρμον, ἢ τὸ ψέλιον ἀμβλέπει, ὥστε ἄχθοιτο ἂν ἑκάστως παρορωμένη διὰ τὸν κόσμον, ὃν ἀγόντων σχολὴν ἐπαινεῖν αὐτοῦ τε θιγεῖν, ἀλλὰ παρόντα αὐτὰς ποιουμένων τοῦ θιγεῖν· ὅπερ ἀναγκαῖον, οἶμαι, παθεῖν καὶ τὸν ἐν ὄτῳ καλοῖς ἔργοις λόγος ἀδικνύον τὰ. παυθάνεσθαι γὰρ ὧν μηδὲν ἄξιον τῶν καλῶν τὸ λεχθὲν, καὶ ἀφανοῦται, καὶ σπαράττεται, καθά-

mentionem ille fecit, mihi quoq; permittatis quæso eodem exemplo vti. Nam aio equidem, mulieribus formosis non modò nihil conferre ad pulchritudinem ampliorem reddendam, ornatum illum multum, sed contrà aduersari potius, quando videlicet eorum qui fortè aspiciunt illas, vnusquisque auro & lapillis istis preciosis obstupefactus, pro eo quòd laudare vel colorem, vel vultum, vel ceruicem, vel cubitum, vel digitum debebat, relictis his, ad Sardium vel Smaragdum, vel monile vel armillas respicit, vt ob id meritò illa ita neglecta, dolore affici possit, propter ornatum seu mundum spectatoribus non habentibus ocium ac spacium laudandæ illius, sed obiter duntaxat ipsam intuentibus. Quod idem opinor necesse est etiam illi accidere qui inter tam pulchra opera orationem recitare volet. Latet enim inter magnitudinem pulchrarum rerum, quod dictum est, obscuraturq;, & vnà abripitur,

καθάπερ ἂν λύχνον τις ἐς πυρκαϊὰν μεγάλην φέρων ἐμβάλοι, ἢ μύρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος ἢ καμήλου λευκούοι· τοῦτο γοῦν φυλακτέον ὃν λέγουσι. μὴ πόσίτι γε μὴν μηδὲ φωνὴν ἀνθρώπου ἐπιτρέπειαι ἐν οὕτως ἐυφώνῳ καὶ ἠχούσῃ οἴκῳ λέγων· ἀντιφθέγγεται γάρ, καὶ ἀντιφωνεῖ, καὶ ἀντιλέγει, μᾶλλον δ' ἐπικαλύπτει τὴν βοὴν, οἷόν τι καὶ σαλπιγξ ὁρᾷ ἢ αὐλὸν, ἃ συναυλοῦσιν ἢ τὰς λιτανευσάσας ἀθάλαττα, ὁπόταν πρὸς κῦμα ἰσχὺν ἐπάλλῃ τῇ ἀγριότητι θλωσιν. ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ μεγαλοφωνία, καὶ καταπλήττει τὸ ἦθος. καὶ μὴν ἐκεῖνο, ὅπερ ἔφη ὁ ἀνταδικος, ὡς ἄρα ἐπιτείνει ὁ καλὸς οἶκος τὸν λέγοντα, καὶ προθυμότερον παρασκευάζει, ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ ἐναντίον ποιεῖ· ἐκπλήττει γὰρ, καὶ φοβεῖ, καὶ τὸν λογισμὸν διαταράττει, καὶ δαπότερον ἐργάζεται ἐνθυμούμενον, ὡς ἁπάντων ἐστὶν ἄσχισον, ἐν εὐμόρφῳ χω

perinde ac ſi quis lucernam allatam in rogum aliquem magnum inĳciat, aut formicam in elephante ſeu camelo ſpectandam exhibeat. Proinde hoc euitandum diligenti eſt. Præterea autem ne vocem ipſam confundit, quæ in vocali adeò & ſonora domo dicit. Nam illa reſpondet, & exaduersò reſonat, & contradicit, imò etiam obruit atque abſcondit vocem dicentis: quale quiddam & tuba facit tibiæ, ſi pariter inflentur, aut hortatoribus mare, quoties illi ad ſtrepitum maris, remigationi accinere volunt. Vincit enim magnitudo vocis, & ſupprimit id quod minus eſt. Iam verò etiam illud quod dixit aduerſarius, quòd videlicet excitet pulchra domus dicentem, & alacriorem reddat, quantum mihi quidem videtur diuerſo modo ſe habet. Obſtupefacit enim & perterret, & rationem conturbat, timidioremq; facit: cogitãtem nimirum illud, quòd omnium turpiſſimum ſit, in loco pulchro ac ſpecioſo non pulchrã ac ſpe-

cioſa

κὸ μὴ ὁμοίως φαίνεσθαι λόγος. ἐλέγχων γὰρ οὗτός γε ὁ φράσων, ὥσπερ ἂν εἴ τις πανοπλίαν καλὴν ἐνδὺς, εἶτα φεύγοι πρὸ τῶν ἄλλων, ἐπισημότερος ὢν ἅπασι τοῖς ὁρῶσι. τοῦτό μοι δοκεῖ καὶ ὁ τὴν Ὁμήρου ῥητορικὴν συγγράψας, ὁμοιοφυίας ἐλάχιστον φροντίσαι, μᾶλλον δὲ πάντως ἐπιδεῶς αὐτὴν ἀπεκδύσασθαι, ἵνα ἀπὸ τῶν πρὸς λόγον τὸ κάλλος, εἰς τὸ πρὸς τὸ ἀμορφότερον ἐξετάσεως ἄλλως τε ἀνάγκην πᾶσι, μὴ πολὺ τοῖς λέγουσι διάνοιαν ἀσχολεῖσθαι περὶ πολὺ θέαν, μὴ τὸ φρονεῖν ἅμα τὸ ἀκριβὲς, εἰς ὕβριν ἐκπίπτῃ, τὸ ὕψους ἐπιπρεπτόσης, μὴ πρὸς αὐτὸ καλουσης, μὴ τῷ λόγῳ προσέχειν ἐκ ἐθούσης. ὥστε τίς μηχανὴ, μὴ ἐχὶ πάντως ἐλαττον ἱερᾶν αὐτὴν, πῶς ψυχῆς διαπριβούσης περὶ τῶν ὁρωμένων ἔπαινον; ἐγὼ γὰρ λέγειν, ὅτι μὴ δι πρόντου αὐτὸ, καὶ

cioſam orationem quoque apparere. Index enim iſte profectò omnium manifeſtiſsimus eſt, non aliter ac ſi quis armaturam pulchram induat, deinde ante cæteros fugiat, notabilior videlicet ex eo, quòd armis inſignioribus ornatus. Atque hoc quidem videtur mihi etiam apud Homerum orator ille perpendiſſe, atque ideo formoſitatis minimam curam habuiſſe, quin magis homini prorſus etiam imperito ſeipſum aſsimilaſſe, quò videlicet maiori admirationi foret verborum & orationis ipſius pulchritudo, ex illa cum deformitate facta collatione: præſertim cùm omnino neceſſe illud quoque ſit, dicentis ipſius mentem circa intutum detineri, & cogitandi diligentiam ac curam langueſcere viſu ſuperante, & ad ſeſe vocante, neq; orationi vacare atque incumbere permittente. Quare quid reſtat vltrà, quo minùs deterius prorſum dicat talis aliquis, animo circa eorum quæ videntur laudes occupato? Omitto enim dicere, quòd & præſen-

καὶ τοὺς τῶν ἀκροάσεων παρα-
λημμένους, ἐπαλλὰν εἰς τὴν ἑαυ-
τῶν οἴκων παρελθόντας, ἀντὶ
ἀκροατῶν θεατὰς καθίστανται.
οὐχ ὅτω Δημοδόκος ἢ Φή-
μιος, ἢ Θάμυρις ἢ Ἀμφίων,
ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ἦν, ὥστε
ἀπροσπάσαι τὴν διάνοιαν αὐ-
τῶν ἀφ' ὧν θέας ἀπ' οὖν ἔκα-
στος, ἐπαλλὰν μόνον ὑπερβῆναι τὸ
οὐδὸν, ἀθρόως ὑπὸ καλλους πε-
χυθείς· λόγων μὴ ἐκείνων ἢ ἀ-
κροάσεως, ἀπ' ὀλίγου τὴν ἀρχὴν
λαβόντι ἔοικεν. ὅλος δὲ ἐν τοῖς
ὁρωμένοις ἦν, εἰ μὴ πάνυ τισὶν
παντελῶς τυφλὸς ἦν, ἢ ἐν νυ-
κτὶ, ὥσπερ ἐξ Ἀρείου πάγου
βουλὴ, ποιοῖτο τὴν ἀκρόασιν.
ὅτι γὰρ οὐκ ἀξιόμαχον λόγων
ἰσχὺς ὄψει ἀνταγωνίζεσθαι,
καὶ ὁ Σαρδώνιος μῦθος πα-
ρεθεὶς ὑπὸ τὴν Γοργόνων δι-
δασκαλίαν ἄν. ἐκεῖναι μὲν γὰρ
ἐκπλοῦν τοὺς παραπλέοντας με-
λῳδοῦσαι, καὶ κολακεύου-
σαι τοῖς ᾄσμασι, καὶ παρακα-
λοῦσαι ἐπὶ πολὺ κατέχον,
καὶ

tes ipsi, & ad auscultandum
intrò assumpti, postquam
ad talem domum accesse-
rint, ex auditoribus spectato-
tores fiunt: & neque iam
Demodocus, aut Phemius,
aut Thamyris, aut Am-
phion, aut Orpheus ali-
quis, is qui orationem ha-
bet, ita est, vt auellere co-
gitationes illorum à spe-
ctando possit: sed vt quis-
que ipsum modò limen tran-
scenderit, ita frequenti a
multa pulchritudine cir-
cumfusus, verborum sa-
illorum aut recitationis n
principium quidem exaudi
re videtur: sed totus in spe-
ctando versatur, nisi qu
fortè omnino cæcus fueri
aut noctu, velut ille in vic
Martio Senatus solet, ad au
scultandum venerit. Na
quòd verborum vis long
inferior sit, quàm vt cu
visu certare queat, etiam Si
renum & fabula cum illa d

Gorgonibus comparata, facilè docuerit. Illæ enim mulce
bant quidem præternauigantes, canendo, atque obblandien
do carminibus, & ad se delatos aliquandiu detinebant

& in

καὶ ὅλως, τὸ ἔργον αὐτὴ ἰδίαν
τιν & διατριβῆς· καί που
ς αὐτὰς καὶ παρέπεσεν,
ὰ τ μίλητ παρέκυσεν. τὸ δὲ
ὧν Γοργόνων καλὸν &, ἅτε
παύσασθόν τι ὄν, καὶ ζοῖς καυ-
σαλέοις τῆς ψυχῆς ὁμιλοῦν,
νθὺς ἐξίστη τὸς ἰδόντας, καὶ
φάνης ἐποίει, ὡς καὶ ὁ μῦθ &
λίθινοι, καὶ λιθινοι, λίθινοι
γίγνονζο ἐκ τ θαύματ &.
ἴσι καὶ ὧν ὑπὲρ τ τοῦ λόγου
ἴνα πρὸς ὑμᾶς μικρὸν ἔμπρο-
θεν, ὑπὲρ ἐμαυτ ἀρῶμαι νο-
μίζω· καὶ γὰρ ἐκεῖνα ἐν τῇ ὄψει,
κ ἐν τῇ φωνῇ τὸ τραχύ. καὶ
ί τις παρασκευάζ & τὸν
ἡδόνα ἢ τὸν ἀηδόνων, ἄδοντ
ἐπιδεῖν, μετ ἀηδόντων
παραδείξει τὸν ταὼ σιωπῶν-
τα· οἶδ ὅτι ἐπ ἐκεῖνον με-
ταβήσεται ἡ ψυχὴ, μακρὰν
χαίρειν φράσ & ζοῖς ἐκεί-
νων ᾄσμασιν· οὕτως ἅμα-
χόν τι ἔοικεν εἶναι ἡ δι ὄψεως
ἡδονή. καί ἴσως, ἐὰν βούλῃ,
καὶ ὑμῖν παρασκόμαι
θρὸν

& in ſumma, res ipſa mora quadam opus habebat: atque interim eas etiam præteruectus quiſpiam eſt, & carmen ipſum obturatis auribus præterm iſit: h at Gorgonum pulchritudo, vt quæ violentiſima eſſet, & partibus animæ præcipuè ſauciabilibus obuerſaretur, ſtatim attonitos reddebat aſpicientes, ac mutos faciebat, & quemadmodum fabulæ placet, & fertur, in lapides illicò præ admiratione conuertebantur. Quamobrem & illa quæ de pauone paulò antè ad vos dixit, pro me ipſa dicta eſſe exiſtimo. Nam & illius in aſpectu non in voce delectatio eſt. ac ſi quis iuxta illum vel philomelam vel cygnum ſtatuat, ac canere iubeat, inter canendum autem pauonem iacentem commonſtret: ſat ſcio quòd ad hunc deflexurus ſit animus, longum valere iuſſis illorum canticis. Adeò inexpugnabile quiddam videtur eſſe ea quæ per viſum voluptas capitur. Atq equidem, ſi vultis, teſtem vobis

σοφὸν ἄνδρα, δεῦρο ἀγάγωμεν αὐτόν, ὃς παρ' αὐτοῦ μοι μαρτυρήσει, ὡς πολὺ ἐναργεστέρα ἐστὶν ἡ τῶν ἀκουομένων τῶν ὁρωμένων. καί μοι ἀγαθὸς ὁ κῆρυξ προσκαλεῖσθω αὐτὸν Ἡρόδοτον Λύξου Ἁλικαρνασσέα, καὶ μᾶλλον ἂν καλῶς ποιῶμεν ἥκοντες, μαρτυρείτω πρῶτον· ἀναδέξασθαι δὲ αὐτὸν, ἴσως πρὸς ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ ἐμοὶ εἴθισται. Ἀληθῆ τὰ δι' ὀλίγου ὑμῖν, ἄνδρες δικασταί, μυθεῖται, καὶ οἱ πεῖθεσθαι, ὅσα ἂν λέγῃ τοιαῦτα πέρι, ὄψιν ἀκοῆς τετιμίωμεν· ὧτα γὰρ τυγχάνει ὄντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν, ἀκούσατε τοῦ μάρτυρος, ἃ φησιν, ὡς τὰ πρῶτα τῇ ὄψει ἀποδεδώκαμεν; ἀκούετε· τὰ μὲν γὰρ ἴσια βαρύτερά ἐστι, καὶ οἴχεται ἅμα τοῖς πεπραγμένοις ἀφανιζόμενα· ἃ δὲ τῶν ὁρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεστῶσα καὶ παραμένουσα, πάντως τὸν θεατὴν ἀπολείπεται. πῶς οὖν οὐ χαλεπὸς τῷ λέγοντι ἀνταγωνιστὴς,

adducam virum doctum, qui ſtatim mihi teſtimonium feret, quòd multò magis ſuperant ea quæ viſu percipiuntur, quàm quæ auditu. Ac iam heus præco accerſe mihi huc ipſum Herodotum, Lyxi filium, Alicarnaſſenſem. Et quia probè fecit, atque obediit, teſtimonium dicat accedens. Vos autem aduertite ipſum Ionica lingua vobis loquentem, perinde vt conſuetum ipſi eſt. Vera iſta, Oratio vobis hæc, Iudices, narrat atque ipſi credite quæcunque de his vobis dixerit, viſum auditui præferendo. Aures ſiquidem fide minus digniores ſunt, quàm oculi. Auditis teſtem, quæ dicit, & vt primas viſui tribuerit? ac meritò. Nam verba quidem alata ſunt, & euanescunt, pariter cum eo quido proferuntur, auolanti. At eorum quæ videntur delectatio ſemper adeſt ac præſens manet, & ſpectatorem ad ſe prorſus abducit. Proinde quomodo non difficilis ac grauis dicen

aduer

νῦν, οἷς δ' ἔστω καλὸς καὶ πρὸς βλεπόμενος καὶ τὸ μέγιστον ὠφέλιμος, φημί· ὑμᾶς γὰρ αὐτοὺς οἱ δικασταὶ, καὶ μετὰ ξυλλογόντων ἡμῶν, εἰς τὸν ὄροφον ἀναβλέποντες, καὶ τοὺς τοίχους θαυμάζοντες, καὶ τὰς γραφὰς ἐξετάζοντες, καὶ πρὸς ἑκάστῳ θορυφούμενοι, καὶ μηδὲν αἰσχυνόμενοι. συγγνώμη γὰρ, ἄ τι ἀνθρώπινον πεπόνθατε ἄλλως τε, καὶ πρὸς οὕτω καλὰς καὶ ποικίλας τὰς ὄψεις. ἡ γὰρ τέχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἱστορίας μετὰ τῆς ἀρχαίας τὸ ὠφέλιμον, εἰσαγωγὸν ὡς ἀληθῶς καὶ παραμυθίαν τινὰ βίαν λιόμενον, καὶ ἵνα μὲν πάνυ ἑκάστοις ἀρβλέπειν, ἡμᾶς ἀφελισόντας, φέρε, ὡς οἷόν τε, γράψωμεν αὐτὰ ὑμῖν ὡς λόγῳ· ἡσθήσεσθε γὰρ, οἶμαι, ἀκούοντες, ἃ καὶ ὁρῶντες θαυμάζετε· καὶ ἴσως ἄν με καὶ δι' αὐτὸ ἐπαινέσαιτε, καὶ τῷ ἀντιδίκῳ προσλιμώσαιτε, ὡς καὶ αὐτὸ ἐπιδιδάξαντα, καὶ δικαίαν διάθεσιν ὑμῖν τὴν ἡδονὴν.

τὸ

aduersaria fuerit domus ita pulchra, & ab omni parte conspicua? Quin quod maximum est, nondum etiam dixi. Nam vos ipsi Iudices, & interea dum nos dicimus, ad tectum sursum aspexistis, & parietes admirati estis: & picturas, ad vnamquamque auersi, examinâstis, neque quicquam etiam veriti estis. Venia enim dignum est si quid humanum passi estis, præsertim ergatam pulchra ac varia obiecta. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate vtilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores eruditos requirunt. Et vt ne per omnia isthuc oculos auersos habeatis nobis relictis, age, quoad fieri potest, depingam illa vobis oratione. Delectabimini enim, vt puto, audientes quoque ea quæ oculis intuentes miramini. Ac fortasis ob idipsum etiam laudabitis me, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse demonstrem hæc, & duplicem vobis voluptatẽ pariam.

τὸ χαλεπώτατον τῶν ἐπιτηδευμάτων ὁρᾶτε, ἄνευ χρωμάτων καὶ σχημάτων καὶ τόπου, συνηθροῖσθαι τοσαύτας εἰκόνας· ψιλὴ γάρ τις ἡ γραφὴ τῶν λόγων. Ἐν δεξιᾷ μὲν οὖν ἰόντι, Ἀργολικῷ μύθῳ ἀναμέμικται τοῦτο Αἰθιοπικόν. ὁ Περσεὺς τὸ κῆτος φονεύει, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν καθαρεῖ, καὶ μετὰ μικρὸν γαμήσει, καὶ ἄπεισιν αὐτὴν ἄγων, παλαιὸν τοῦτο τῆς εἰς Γοργόνας πλεύσεως. ἐν βραχεῖ δὲ ποιεῖ ὁ τεχνίτης ἐμμανῆ, ἀνδρὸς πρεπῆ καὶ φόβον· ἐπισκοπεῖ γὰρ τὴν παλαιὰν ἄνωθεν ἐκ πέτρας, καὶ νεανίου τόλμαν ἐρωτικήν, καὶ θηρίου ὄψιν ἀπρόσμαχον. καὶ τὸ μὲν ἔοικε πεφευγὸς τὰς ἀκάνθας, καὶ δειλίᾳ τὸ μέγεθος ὡς χάσματι, καὶ ὁ Περσεὺς ἢ τῇ λαιᾷ μὲν δείκνυσι τὴν Γοργόνα, τῇ δεξιᾷ δὲ καθικνεῖται ξίφει· καὶ τὸ μέν, ὅσον τὸ

Cæterùm conatus huius difficultatem videtis, nimirum quàm graue ſit abſque coloribus & figuris & loco, tam multas imagines in vnum congerere. Eſt enim exilis planè pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ intermixtum eſt malum illud Aethiopicum: Perſeus videlicet monſtrum illud marinum interficit, & Andromedam deponit, paulò pòſt eandem ducet, atque inde diſcedet abducta ſecum illa. Atque hoc parergon quoddam, ſiue extra propoſitam rem additum fuit ad eum quo ad Gorgonas abijt volatum. In exigua autem parte, multa imitatione expreſsit artifex ille, verecundiam puta virginis, & metum. Spectat enim & pugnam deſuper ex rupe, & adoleſcentis audaciam amatoriam, & belluæ viſum intolerabilem. Atque ea quidem accedit horrida ſpinis, & formidabilis hiatu oris. Perſeus autem ſiniſtra quidem oſtendit Gorgonem, dextra verò enſe ferit. Et rurſum, quantum quidem

λίθους ἄδε τῷ Μεδούσῃ, ἄδε λίθος ἐστί· τὸ δ', ὅλον ἔμψυχον μενόν, τῇ ἅρπῃ κόπτεται. Ἐξῆς δέ, μετὰ τοῦδε τοῦδε εἰκόνα, ἔτερον γράμμα γίγραπται δικαιότατον, οὗ τὸ ἀρχέτυπον ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδου ἢ Σοφοκλέους δοκεῖ μοι λαβεῖν (ἐκεῖνοι γὰρ ὁμοίαν ἐγραψάτην εἰκόνα) τὸν νεανίαν τὸν ἑταίρου, Πυλάδην τὸν Φωκέα καὶ Ὀρέστην, δοκοῦντε ἤδη τεθνάναι, λαβόντε τὰ βασίλεια, καὶ πρὶν θορυβεῖσθαι ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη ἀνῄρηται, καὶ ἐπ' οὐδοῦ τινος ἀπομύσσονται πρόκειται, καὶ θεραπεία πᾶσα, ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον· οἱ μέν, ὥσπερ βοῶσιν, οἱ δέ τινες, ὅπῃ φύγωσι, περιβλέπουσι. σεμνόν δέ τι ὁ γραφεὺς ἐπενόησε, τὸ μὲν ἀσεβὲς τῆς ἐπιχειρήσεως λείξας μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον παραδραμών, ἐμβραδύνοντας δὲ τοὺς νεανίσκους εἰργασάμενος· ὡς τοῖχ

belluæ illius Meduſam aſpexit, iam ſaxum eſt: reliquum autem quod adhuc animatum eſt, falcato enſe cæditur. Deinceps autem poſt hanc imaginem alia quædam pictura, iuſtiſsima illa quidem, depicta eſt, cuius primùm exemplar videtur mihi pictor ab Euripide vel Sophocle accepiſſe: (nam illi ſimilem quandam imaginem deſcripsêre) adoleſcentes duo ſocij, Pylades videlicet Phocenſis, & Oreſtes, cùm iam viderentur mortui eſſe, poſt regiam latentes, & clàm adeuntes, occidunt ambo Aegiſthum. Clytæmneſtra autem iam interfecta eſt, & in lecto quodam ſeminuda poſita iacet. Ac totum famulicium, facinore tanto obſtupefacti, alij quidem clamantibus ſimiles apparent, alij autem nonnulli quo fugam capiant, circumſpiciunt. Honeſtum autem quiddam pictor excogitauit, qui quod impiũ in hac re fuit, id oſtẽdit ſolùm, & quaſi iam peractũ trãſcurrit: adoleſcẽtes

χὸ φόνο. Μετὰ δ' τοῦτο, θεός τις εὔμορφος, καὶ μειράκιον ὡραῖον, ἐρωτική τις παιδιὰ ὁ Βράγχος, ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ἀνίχα λαγὼν, καὶ προσπαίζει τὸν κύνα. ὁ δὲ πηδήσαντι ἔοικεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς τὸ ὕψος, καὶ Ἀπόλλων παρεστὼς μειδιᾷ, τερπόμενος ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ τῷ θέοντι τῷ κυνί. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ Περσεὺς πάλιν τὰ κατὰ τοῦ κήτους ἐκεῖνα διώκων, καὶ ἡ Μίνερβα τιμωμένη τὴν κεφαλὴν, καὶ Ἄθλιος σπένδουσα τὸν Περσέα· ὁ δὲ τὴν μὲν τόλμαν ἤρκεσε, τὸ δὲ ἔργον οὐκ ἐφράκει πω ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, τῆς Γοργόνος τὴν εἰκόνα· οὐδὲ γὰρ τὸ πρόσωπον τῆς ἀληθοῦς ὄψεως. κατὰ δὲ τὸν μέσον τοῖχον, ἄνω τῆς ἀντίθυρος, Ἄθλιος ναὸς πεποίηται· καὶ θεὸς λίθου λευκοῦ, τὸ σχῆμα οὐ πολεμικόν, ἀπ' οἷον ἄν τις θεὸν εἰρήνης ἀγούσης θεοῦ πολεμικῆς. ἔπειτα μετὰ ταῦτα, ἄλλη Ἄθλιος, οὐ λίθου αὐτὴ

autem in cæde adulteri immorari fecit. Post hæc autē deus est formosus, & adolescentulus venustus, amatorium quoddam ludicrum: Branchus puta in rupe sedēs tenet léporem, & alludit cani. Hic autem asilienti ad ipsum in sublime, similis est: & Apollo adstans arridet. delectatur videlicet vtroq; & puero ludente, & cane saltum meditante. Vltra hæc Perseus iterum sequitur, illa quæ belluæ marinæ cædem antecesserunt, aggrediens, & Medusæ caput amputans, & Minerua protegens Perseum: atq; hic quidem facinus iam peregit, factum autem ipsum nondum vidit in clypeo, Gorgonis imaginem. vidit enim pœnam veri aspectus. In medio autem pariete exaduersò ianuæ, Mineruæ ædicula quædam est, & dea ipsa marmore candido: habitus autem haudquaquam militaris, sed qualis fuerit pacem agentis deæ bellicæ. Deinde post hanc alia Minerua, nō mar-

morea

αὕτη γε, ἀλλὰ γραφή. πάλιν Ἥφαιστος αὐτῷ διώκει ἐρῶν· ἡ δὲ φεύγει, διὰ τῆς διόξιος Ἐριχθόνιος γίγνεται. ταύτην ἕπεται παλαία τις ἄλλη γραφή· Ὠρίων φέρει τὸν Κηδαλίωνα, τυφλὸς ὤν, ὁ δ' αὖ ὑποβαίνει πρὸς τὸ φῶς ὁδόν, ἐποχούμενος, καὶ ὁ ἥλιος φανεὶς ἴαται πρὸς πόρωσιν, καὶ ὁ Ἥφαιστος Λημνόθεν ἐπισκοπεῖ τὸ ἔργον. Ὀδυσσεὺς τὸ μετὰ τοῦτο, λύθεν μεμηνώς, ὅτε συστρατεύειν τοῖς Ἀτρείδαις μὴ ἤθελεν. πάρεσοι δὲ οἱ πρίσβεις, ἤδη ταλαιπωροῦντα. καὶ τὰ μὲν τῆς ὑποκρίσεως πιθανὰ πάντα, ἡ ἀπιστία, τὸ τῶν ὑπηρετῶν ἀσύμφωνον, ἀ[illegible]ν τῶν ἁρμοζόντων. ἐλέγχεται δ' ὅμως ὡς βρίφος. Παλαμήδης γὰρ ὁ τοῦ Ναυπλίου, συνεὶς τὸ γιγνόμενον, ἁρπάσας τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλεῖ φονεύσειν, πρόκωπον ἔχων τὸ ξίφος, καὶ πρὸς τὴν μανίας ὑπόκρισιν, ὀργὴν καὶ οὗτος ἀνθυπο-

morea illa quidem, sed pictura rursum, quam [k] Vulcanus amans insequitur. ipsa autem fugit, & ex ea persecutione Erichthonius nascitur. Hanc consequitur vetus quædam alia pictura: Orion portat Cedalionem, cæcus existens, ille autem dum ita vehitur, indicat ipsi ferentem ad lucem viam, & Sol apparens medetur cæcitatem. Vulcanus autem à Lemno opus hoc intuetur. [l] Post hæc Vlysses sequitur, insaniens videlicet, quando cum Atridis in expeditionem ire nolebat. Adsunt autem legati iam vocantes ipsum. Atque ea quidem quæ ad simulationem pertinebant, probabilia omnia, vehiculum videlicet, & iumentorum iunctorum absurditas & repugnantia, & eorum quæ agebantur, insciția. sed redarguitur tamen obiecto infante. Nam Palamedes Nauplij filius, intelligens rem correpto Telemacho, minatur se eum interfecturum esse, strictum tenens ensem: & vt ille insaniam fingit, ita hic quoque iram

contrà

ἀνθυποκείνεται. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν φόβον τοῦτον σωφρονεῖ, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὴν ὑποκρισιν. Ὑστάτη δὲ ἡ Μήδεια γέγραπται, ὡς ξήλῳ δακνομένη, τὰ παιδία ἀποβλέπουσα, καί τι δεινὸν ἐννοοῦσα. ἔχει γοιῶν ἤδη τὸ ξίφος, τὼ δ' ἀθλίω καθῆσθον γελῶντε, μηδὲν τῶν μελλόντων εἰδότε· καὶ ταῦτα, ὁρῶντι τὸ ξίφος ἐν τῶν χειροῖν. ταῦτα πάντα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐχ ὁρᾶτε, ὅπως ἀπάγει μὲν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἁρπάζει, μόνον δὲ καταλείπει τὸν λέγοντα; καὶ ἔγωγε διεξῆλθον αὐτὰ, οὐχ ἵνα τὸν ἀντίδικον ὠλιγωρῶν ὑπολαβόντες, καὶ θρασὺν, ἐπὶ τοῖς οὕτω δυσκόλοις ἑαυτὸν ἐκὼν φέρων ἐπίβαλι, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, μὴ ἐπὶ τῷ λόγῳ ἐγκαλέσητε· ἀλλ' ἵνα μᾶλλον αὐτῶν σπουδάσητε, καὶ ὡς οἷόν τε, καταμένοντες ἀκούητε τῶν λεγομένων, λογιζόμενοι τοῦ πράγματος

contrà simulat. Vlysses autem ad metum hunc respiscit, & pater fit, simulationemq; deponit. Postrema verò Medea depicta est, aemulatione atque inuidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Tenet quippe iam gladium: miseri autem illi adstant ridentes, nihil eorum quae futura erant, scientes, & hoc, aspicientes in manibus matris gladium. Haec igitur omnia, viri Iudices, an non videtis quomodo abducant quidem auditorem, & ad spectandum auertant, solum autem relinquant dicentem? Atque equidem verbis ea persecutus sum, non vt aduersarium, pro audaci ac temerario eo habito, quòd rebus ita difficilibus seipsum volens immerserit, damnetis, atque odio habeatis, solumq; eum suis orationibus relinquatis: sed vt magis in certamen ipsi adsitis, & quoad fieri potest, conniuentes ea quae dicuntur audiatis, aestimantes

apud

πράγματ' τὴν δυσχέρειαν μόλις γὰρ ἂν οὕτω φλυαρηθείη, οὐ λιπαρῶς, ἀλλὰ σωφρονιστῶς ὑμῖν χρησάμενος, μὴ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς ἐν οἴκου πολυτελείας νομισθῆναι. ἃ δ' ὑπὲρ ἀντιδίκου ταῦτα λέγομαι, μὴ θαυμάσητε· καὶ γὰρ τὸν οἶκον φιλῶν, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ λέγοντα, ὅστις ἂν ᾖ, βουλοίμην ἂν εὐδοκιμεῖν.

apud vos rei difficultatem. Vix enim etiam hoc pacto haudquaquam videlicet Iudices vos, sed auxiliatores habendo, poterit non omnino indignus magnificentia domus hac cēseri. Quòd autem pro aduersario hæc oro, ne miremini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, optârim equidem celebrari.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ERGO Alexander in Cydno.] *Alexandrum ex Cydno flumine morbum contraxisse scribit Iustin. lib.* 11. b Virginem.] *Echo quæ vltimas voces iterare & repetere solita est, in solis specubus & antris habitat, atque à nemine videtur, vt Ouidius inquit:*

Inde latet syluis, nulloq; in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa. *De ea apud eundem Lucianum nonnihil dictum est in suo Epigrammate & in Bis accusato & in Erasmica declamatione Lucianicæ respondente.* c Virgines.] *Lucianus hic Musas παρθένους: id est, virgines vocat: quoniam disciplinæ, vti virgines, abditæ, & non fuco comptæ esse videntur, natiuo scilicet decore contentæ.* d Quod & ad pulcherrimam.] *Iuxta hanc sententiam & quidam illud Virgilianum esse existimant:*

Nunc adeò melior, quoniam pars acta diei est.

e Maxi-

e Maximam alliciendi vim.] *Quæ pulchra ſunt, habere eam vim, vt ſtatim conſpecta omnium ſibi voluntatẽ conciliẽt, amoremq́; adiungunt, nemini ignotum eſſe, niſi communis ſenſus experti, poteſt. Hinc Ariſtoteles dicebat pulchritudinem quauis epiſtola efficaciorem ad commendationem, quam donum appellabat, quia gratis contigit à natura. Eundem Socrates appellauit exigui temporis tyrannidem, quòd formæ gratia mox defloreſcat. Plato naturæ prærogatiuam, quòd paucis contingat. Theophraſtus ſilentem fraudem, quòd abſq; verbis perſuadeat. Theocritus eburneum detrimentum, quòd grata quidem ſit aſpectu, ſed multorum incommodorum cauſa. Carneades ἀδορυφόρητον βασιλείαν. i. regnum abſq; ſatellitio, quòd formoſi impetrent, quicquid volunt, nulla adhibita vi. f* Pauo.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos poſuiſſe dicitur. Ouid. in fine* 1. *Metamorph. g* Etiam Sirenũ fabula.] *Ouid.* 3. *Artis:*

Monſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora
Quaslibet admiſſas detinuêre rates.
His ſua Siſyphides auditis penè reſoluit
Corpora. nam ſocijs illita cæra fuit.

Cicero lib. de Finibus bonorum & malorum:

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlyſſes,
Auribus vt noſtros poſſis agnoſcere cantus, *&c.*

Iuuenalis Satyra. 9. *h* At Gorgonum pulchritudo.] *In Heſiodi Theogonia traditur Gorgonũ origo, earumq́; vnius cũ Neptuno concubitus. Gorgones enim tres traduntur, Stheno, Euryale, & Meduſa. i* Perſeus.] *De Perſeo & Meduſa talem poëtæ fingunt fabulã: Meduſa vna Gorgonũ, cùm à Neptuno in templo Mineruæ ſtuprata eſſet: irata dea, ne tantum crimen inultũ maneret, crines eius, quibus Neptuno placuerat, in angues vertit, deditq́;, vt eam aſpicientes in ſaxa verterentur. Hanc poſtea Perſeus, Iouis Danaësq́; filius, acceptis talaribus & falcato enſe Mercurij, item ſcuto Palladis, Meduſam vnico ictu interemit. Vnde Pallas, vt terribilior hoſtibus videretur, Gorgonis caput ſuo clypeo geſtauit. k* Vulcanum amans.] *Cùm Vulcanus fulmina Ioui aduerſus gigantes pugnanti fabricatus eſſet, ab eo mercedis nomine impetrauit, vt ſibi cum Minerua rem habere liceret. Hunus ob id cubiculum clàm ingreſſus,*

cùm

vnum vitiũ castissimæ Deæ offerre conaretur, libidine æstuans, semen in pauimentũ effudit, ex quo Erichthonius natus. Scio hanc fabulã variè tractari. Isocrates & Pausanias Erichthoniũ Vulcano & Terra generatũ opinantur. Vide Lucianum in Philopseude. l Post hæc Vlysses.] *Vlysses ex Penelope Icarij filia Telemachum suscepit, eamq; ita adamauit, vt reliquis Græcorũ principibus ad bellum Troianũ proficiscentibus, ipse insaniam simulauerit, futurum sperans, vt tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Iunctis itaq; duobus diuersi generis animalibus, littus proscindebat, & frugum loco salem serebat. Palamedem tamen virum prudentissimum latere non potuit, qui vt technam illam detegeret, aranti Telemachum filium in sulco obiecit. quod Vlysses conspicatus, ne filium læderet, aratrum sublenauit. Quo argumento facilè deprehensum est, non veram illam, sed simulatam esse insaniam. Pertractus itaq; ad Troiam, strenuam vtilissimamq; in bello Græcis operam nauauit. Lucianus inter domus suæ picturas fabulam hanc etiam refert, cuius mentionem fecit Hyginus cap. 95. Fabularum: Bocat. lib. 10. cap. 6. lib. 11. cap. 40. Ouid. 13. in contentione Aiax Vlyssem notat his verbis:*

Optima nunc sumat, qui sumere noluit vlla.

Et rursus:

Atq; vtinam aut verus furor ille, aut creditus esset,
Nec comes huc Phrygias vnquã veniisset ad arces
Hortator scelerum, *&c.*——. *Nota est fabula ex antiquo poëta. Versus ea de re Cic. lib. 3. Offic. recitat.*

MAKPOBIOY *MACROBII.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAtalogus est μακροβίων, hoc est eorum qui ad longam ætatem peruenerunt: quem natalicij muneris loco Quintillo cuidam mittit, somnio ad hoc faciendũ, vt ipse ait, admonitus. Recensetur autem principiò totas hominum

hominum nationes ac genera quæ diutiſſimè vixerint deinde tranſitione ad ſingulos facta, reges primùm a principes, deinde & Philoſophos, & Hiſtoricos, & Oratores, & Poëtas, & Grammaticos qui quàm maximè longæui fuiſſe perhibentur, annumerat. Orditur autem à cauſa qua ad hoc ſcriptũ impulſus fuit, addita etiam commendatione operis ab vtilitate, quam ex huius lectione percepturus ſit Quintillus.

Νῷ τί ἔτι, λαμπρότατε Κυϊντίλλε, διηλθὼν προσφέρω σοι λόγον, τοὺς μακροβίους· πάλαι μὲν τὸ ὄνῳ ἰδὼν, καὶ ἱστορήσας τοῖς φίλοις, ὅτε ἐτίθεσο τῷ δευτέρῳ σου παιδὶ τὄνομα. συμβαλεῖν δ' οὐκ ἔχων, τίνας ὁ θεὸς διανοεῖται μοι προφέρειν σοι τοὺς μακροβίους, τότε μὲν ἀνεβαλόμην τοῖς θεοῖς ἐπὶ μάκιστον ὑμᾶς βιῶναι, ὅτε τε αὐτὸν, καὶ παῖδας τοὺς σοὺς, τοῦτο συμφέρειν νομίσων, καὶ συμπαντὶ μὲν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει, πρὸ δὲ τῶν ἄλλων, αὐτῷ τε ἐμοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ νῦν δὲ ἐμοί τι ἀγαθὸν ἐδόκει προσημαίνειν ὁ θεός.

Omniũ muneris [a] loco, clariſsime Quintille, iuſſus apporto tibi longæuos : ſommium inquam, quod iam olim vidi, & amicis narraui meis, quo die minori natu filio tuo nomen indidiſti. Cùm autem nulla coniectura potuiſſem aſſequi, quósnam Deus hoc ſomnio longæuos tibi me afferre mandaret, equidem deos id temporis precatus ſum, vt vitam quàm longiſsimam tu, & filij tui traducere tis, ratus ſcilicet hoc profuturum cùm vniuerſo generi hominum, tum præceteris mihi, & meis omnibus. Siquidem hoc ipſo mihi quiddam felicitatis Deus viſus eſt prædicere

Conſide

σκοπούμενῳ δὲ κατ' ἐμαυτὸν, ἃς σωφροσύνην ἦλθον, ἀνὸς ἐὼν, τοῖς θεοῖς ἀνδρὶ περὶ παιδείαν ἔχοντι ταῦτα πεφάσσοντας, ἰκανώτατον τὶ προσφέρειν ἐκ τῶν ἀφ' ἑστίας. ταύτην οὖν ἀσφαλεστάτην νομίσαντί τε τῶν σῶν γνωρίμων ἡμέραν, δίδωμί σοι τοὺς ἐσχηκότας ἐς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὄφελος γένοιτό τί σοι ἐκ τοῦ συγγράμματος δηλοῦν, τὸ μὲν εὐθυμία τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐπὶ μήκιστον δηλάσθαι βιῶναι· τὸ δὲ διδασκαλία τις ἐκ παραδειγμάτων, ἃ ἐπιγνοίης, ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμεληθέντες ποιησάμενοι, κατά τε σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν, οὕτοι καὶ ἐς μακρότατον γῆρας ἦλθον, σὺν ὑγείᾳ παντελεῖ. Νέστορα μὲν οὖν, τὸν σοφώτατον τῶν Ἀχαιῶν, ἐπὶ τρεῖς παρατεῖναι γενεὰς ἥμερον λέγει, ὃν σωίσησιν ἡμῖν γεγυμνασμένον ἄεσα

Conſideranti autem apud animum meum, venit in mentem, vt par erat hominem liberalibus diſciplinis verſanti, deos hæc mihi præcepiſſe, vt aliquod eruditū opuſculum, & ab ingenuis artibus profectum ad te deferrem. [b] Hanc itaq; aptiſſimam natalicijs muneribus offerēdis diem exiſtimans, eos tibi dedico, quos ad longam ſenectutem ſana mente & integris corporis viribus peruenisſe comperimus. Fortaſſe autē ex huius libelli lectione gemir à ad te peruenire pōteſt vtilitas: vna, vt & alacritatem animo & optimam ſpem concipias, & te poſſe quàm diutiſſimè viuere: altera, qua inſtitutionem ab exemplis capias, cognitis ijs qui poſteaquā maximam ſui curam habuerunt, corporis pariter & animi ratione habita, ſummā ſenectutem ſine omni corporis incommodo ſunt conſequuti. [c] Homerus igitur Neſtorem principum Achiuorum ſapientiſſimum vitam ſuam tribus ſeculis produxiſſe ſcribit, quem nobis

καὶ ψυχῇ καὶ σώματι· καὶ Τει-
ρεσίαν δὲ τὸν μάντιν ἐν πα-
λαιᾷ μίξει ἐξ ἀνδρῶν γυ-
ναῖκα γενέσθαι λέγει. βιβλίον δ' ἂν
εἴη, ἄνδρα θεοῖς ἀνακείμενον,
καὶ καθαρωτέρᾳ διαίτῃ χρώ-
μενον, τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ
μήκιστον βιῶναι, καὶ γῆρᾳ δὲ
ὅλα μακρόβια ἰσχεῖται δι'
αὐτῶν διαίταν, ὥσπερ Αἰγυ-
πτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμ-
ματεῖς. Ἀσσυρίων δὲ καὶ Ἀρά-
βων οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων·
Ἰνδῶν δὲ οἱ καλούμενοι Βραχ-
μᾶνες, ἄνδρες ἀκεραίως φι-
λοσοφίᾳ σχολάζοντες, καὶ οἱ
καλούμενοι δὲ Μάγοι, γένος
τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀ-
νακείμενον· παρά τε Πέρσαις
καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις
καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις,
καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ πα-
ρὰ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις
ἐρρωμένοί τινες εἰσι, καὶ πολυ-
χρόνιοι, διὰ τὸ μαγείαν διαι-
τώμενοι καὶ αὐτοὶ ἀκεραίε-
στερον. ἔθνη δὲ καὶ ἔθνη ὅλα
μακροβιώτατα. ὥσπερ Σύ-

& animo & corpore exer-
citatum commendat. Et Ti-
resiam vatem poëtæ tragici
ad sex vsq; ætates hominum
vitam prorogâsse perhi-
bent. Credibile est autem,
virum dijs immortalibus sa-
crum, & moderatiore vi-
uendi ratione vtentem, lon-
gissima vita fuisse functum.
Quin omnes nationes pro-
pter victus rationem lon-
gæuæ fuisse inueniuntur: cu-
iusmodi sunt Aegyptiorum
sacri scribæ, & apud Assy-
rios & Arabas fabularum
interpretes, & apud Indos
Brachmanes, ad amussim
philosophiæ studijs vacan-
tes. Præterea quos Mag
vocant, genus illud vatidi
cum, & dijs dicatum. Insi
per apud Persas, & Pa
thos, & Bactros, & Chora
mios, & Sacas, & Medos,
liasq; multas gentes barb
ras, qui & firma corpo
valetudine sunt præditi,
valde diuturni, cum beneficio magicæ quam exercent, tu
quòd & ipsi accurata victus ratione vtantur. Iam verò ge
tes quoq; ætate omnium longissima vtëtes, ex quibus sunt S
r

ρας μὲν ἰσορρόπους μέχρι τριακοσίων ἔτῶν· οἱ μὲν ὡς ἄκρως, οἱ δὲ τῇ γῇ τὴν αἰτίαν τῆς μακρᾶς γήρως πεποιούμενοι, οἱ δὲ καὶ τῇ διαίτῃ· ὑδροποτοῦσι γάρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο σύμπαν. καὶ Ἀθῶτας δὲ μέχρι τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστόρηται. καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος· τούτους μὲν καὶ ἐλεβίνῳ ἄρτῳ χρωμένους, ὡς ὀξυδορκίας τοῦτο φάρμακον· οἷς γε φασὶ δι' αὐτὸν διαίτην, καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐρρωμένας εἶναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τῶν μακροβίων χρωμάτων καὶ τῶν ἐθνῶν ἃ τινά φασιν ὡς ἐπὶ πλεῖστον διαγίγνεσθαι χρόνον, οἱ μὲν διὰ τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα, οἱ δὲ διὰ τὴν διαίταν, οἱ δὲ καὶ δι' ἄμφω. ἐγὼ δ' ἂν σοι δικαίως τὴν ἐλπίδα ῥᾳδίως παράσχοιμι ἰσοφύσας, ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα ἀέρα

res, ad trecentos annos vsque viuere, memoriæ proditum est. Cuius rei causam nonnulli temperato aëri, nonnulli naturæ terræ, alij rationi viuendi assignant. Siquidem aiunt omnes illas nationes tantùm aquam potare: Compertum est autem Athotas quoque centum & triginta annos viuere, & Chaldæos vltra centum annos egredi fama est, & eosdem hordeaceo pane vti, tanquam perspicacitatis pharmaco. Quibus perhibent ob hanc ipsam victus rationem alios quoque sensus quàm cæteris hominibus esse validiores. Sed hæc de nationib⁹ longæuis, & gentibus quas plurimum ætatis aiunt viuere, nonnulli propter situm terræ, nonnulli propter aëris temperiem, nonnulli propter rationẽ victus, nonnulli autem propter vtrunque. Cæterùm ego iure optimo longè meliorem spem tibi ostendam, si planum fecero, homines vbique terrarum & gentium, & sub quouis

ἀέρα μακρόβιοι γιγνόμενοι
ἄνδρες, οἱ γυμνασίοις τοῖς παι-
δικοῖς, καὶ διαίτῃ τῇ ἐπιτη-
δειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμε-
νοι. διαρρήδην δ' τὸ λόγῳ ποιή-
σομαι τοῦ πράγματος, κατὰ γὰρ
τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀν-
δρῶν· καὶ πρῶτον μὲν οἱ τοὺς
βασιλικοὺς καὶ στρατηγικοὺς
ἄνδρας ἱστορήσω, ὧν ἕνα καὶ
ἐνδοξότατον μεγάλαι, θαυμά-
σιά ἀὐτοματόν τύχη ἐς
τὸν τελειοτάτου ἀγαγοῦσα
τάξιν, ὑπηρέτησε τὰ μέ-
γιστα τοῦ οἰκουμένου τοῦ ἰσω-
τοῦ. οὕτω γὰρ ἂν ἀπιδὼν καὶ
ἐν τῶν μακροβίων ἀνδρῶν
πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως
καὶ τῆς τύχης, ἑτοιμότερον
ἐλπίσαις χεῖρας ὑγιεινὸν καὶ
μακρὸν καὶ ἅμα ζηλώσας,
ἐργάσαιο σαυτῷ τῇ διαίτῃ
μεῖζόν τι ἅμα καὶ ὑγιανό-
τερον βίον. Πομπίλιος Νε-
μᾶς, ὁ ἐυδαιμονέστατος τῶν
Ῥωμαίων βασιλέων. καὶ μάλι
στα περὶ τοῦ θεραπείαν τῶν
θεῶν ἀσχοληθείς, ὑπὲρ ὀγδοή
κοντα ἔτη βεβιωκέναι ἱσο-
ρεῖται. Σέρβιος δὲ Τύλλιος,

aëre degentes, ad ſummam
ſenectutem peruenire, qu
commodis exercitationi
bus, & conuenientem ſa
nitati viuendi rationem ſe
ctantur. d Facta autem
huius narrationis ſectio
ne, primùm obſeruatis vi
rorum ſtudijs, initiò Re
ges & virtute imperato
ria claros homines memo
rabo, quorum vnum ſum
mæ religionis pietas a
perfectiſſimum ordinē per
ducens, maximis benefi
cijs imperium & terra
ipſius affecit. Ad hun
modum & tu longæuorū
ominum naturæ & fortu
næ animaduerſione inten
tus, tanto promptius ſpera
re poteris ſenectutem ſa
nam & longam: & pa
ſtudio hos ipſos æmulatu
tibi ipſe longiſsimā & pr
uectiſsimā vitam ratione v
ctus paraueris. Numa Pom
pilius Romanorum regu
longè feliciſsimus: ac Deo
cultui deditiſsimus, ſupr
octoginta annos vixiſſe traditur. Seruius autem Tulli

Ρωμαίων καὶ οὗτος βασιλεύς, ἐπὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιῶσαι λέγεται. Ταρκυίνιος ὁ ἕβδομος καὶ ὁ τελευταῖος Ρωμαίων βασιλεύς, φυγαδευθεὶς, καὶ ἐπὶ Κύμης ἀφικόμενος, ἐπὶ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται σφοδρότατα βιῶναι. Οὗτοι μὲν Ρωμαίων βασιλεῖς· οἷς προσθήσω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς εἰς μακρὸν γήρας ἀφικομένους, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἑκάστου. ἐπὶ τέλει δὲ τοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς Ρωμαίων, τοὺς εἰς μέγιστον γήρας ἀφικομένους προσαναγράψω, προσθεὶς ἅμα καὶ τοὺς κατὰ τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας. ἀξιόλογον γὰρ ἱστορίᾳ, εἰ ἰσχνὰ ἀφορμὴν παρεχομένων τὸν ἐντεῦθεν ἔρα, ὅσοι καὶ ἡμᾶς χρηστὰς ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τελείους μὴν τὰς εὐχὰς ἔσεσθαι, πρὸς ἃ εἰς μέγιστόν τι καὶ λιπαρὸν, τὸν πάσης γῆς καὶ θαλάσσης ἀκριβέστερον, γήρας ἀφικέσθαι, τῇ ἑαυτοῦ οἰκουμένῃ βασιλεύοντα ἤδη, καὶ γηροντα.

& ipſe Romanorum rex, ſimiliter vltra octoginta annos vixiſſe dicitur. Tarquinius nouiſsimus rex Romanorũ electus in exilium: cùm is conſenuit, ac vltra nonaginta annos firmiſsima valetudine vſus vixiſſe perhibetur. Et hi Romanorum reges fuêre: quibus & reliquos reges adiungam, qui ad vltimam ſenectutem peruenerunt, demonſtratis etiam illorum exercitationibus. In calce autem reliquos etiam Romanorum ad longiſsimam ſenectutem delatos adſcribam, adiectis etiam cæteris Italiæ populis qui diutiſsimè vixerunt. Etenim qui ſola hiſtoria noſtratem aërem calumniantur, probabilibus argumentis refelli poſſunt, adeò vt meliorem ſpem habere liceat, fore vt perfecti voti compotes fiamus, & longiſsimam ac pleniſsimam tota terra mariq; dominantem ſenectutem, iamque in ſuis locis regnantem & ſeneſcentem conſequamur.

Ἀργανθώνιος μὲν ὁ Ταρτησσίων βασιλεὺς, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεται, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς, καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων· ἀλλὰ τοῦτο μὲν μῦθος τισὶ δοκεῖ. Ἀγαθοκλῆς δὲ, ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐνενηκοντα πέντε τελευτᾷ, μεθάπερ Δημοχάρης καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσιν. Ἱέρων δὲ, ὁ Συρακουσίων τύραννος δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν γεγονώς, ἐπὶ τοσοῦτον νοσῶν, βασιλεύσας ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ Καλλιστράτου, καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Ἀντίας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ἐπιστρατεύσας τὰ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δὲ, ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεὺς, ἀφ' ἵππου λέγεται τοῦ μάχεσθαι ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, εἰς ἐνενήκοντα τελῶν ἔτη. Τήρης δὲ, ὁ Δρυσῶν βασιλεὺς, μεθάφησι Θεόπομπος, δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν.

Proinde [e] *Arganthonius Tarteſiorum rex centum & quinquaginta annos vixiſſe traditur, authoribus Herodoto hiſtorico, & Anacreonte poëta lyrico: tametſi hoc quibuſdam fabuloſum videatur. Agathocles Siciliæ tyrannus annos quinque & nonaginta egreſſus fato functus eſt, ſicut Democharis & Timæus literis prodiderunt. [f] Hieron quoque Syracuſanorum tyrannus duos & nonaginta annos natus, morbis tandem abſumptus obiit, cùm regnaſſet annos ſeptuaginta, ſicut Demetrius Calliſtianus & alij memorant. Anteas autem rex Scytharum qui ad Iſtrum fluuium cum Philippo confligens in pugna occubuit, vltra nonaginta annos egreſſus eſt. Bardylis verò rex Illyriorum, qui ex equo in eo quo geſſit cõtra Philippum bello, pugnâſſe dicitur, nonaginta annos compleuit. Teres rex Dryſorum, authore Theopompo, duos & nonaginta annos agens mortuus eſt.*

Ant

Αντίγονος δὲ ὁ Φιλίππου, ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ καὶ Λυσιμάχῳ, πολλαῖς πεπληγὼς πληγαῖς, τελευτᾷ τὸν ἐνιαυτὸν καὶ ὀγδοηκοστόν, ὥσπερ ὁ συστρατεύσας αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος δὲ Μακεδόνων βασιλεύς, ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀποτόμῳ μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν τελῶν, ὡς ὁ αὐτὸς φησιν Ἱερώνυμος. Αντίγονος δέ, υἱὸς μὲν Δημητρίου, υἱωνὸς δὲ Αντιγόνου τοῦ μονοφθάλμου, οὗτος τεσσαράκοντα καὶ τεσσαράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη· ἐβίωσε δὲ ὀγδοήκοντα, ὡς Μέδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. ὁμοίως δὲ καὶ Αντίπατρος ὁ Ιολάου, μέγιστον διαπραξάμενος, καὶ ἐπιτροπεύσας πολὺν Μακεδόνων βασιλείας, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη οὕτως ζήσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλέων,

Αἰγύπτῳ

Antigonus autem Philippi filius luscus rex Macedonũ, in Phrygia cum Seleuco & Lysimacho confligens, multis acceptis vulneribus collapsus, anno vno & octogesimo vitam finiuit, sicut narrat Hieronymus, qui cum eo militauit. Porrò Lysimachus & ipse rex Macedoniæ, in pugna contra Seleucũ susceptą occubuit, octogesimum annum consequutus, vt idem Hieronymus testatur. & Antigonus verò filius Demetrij, Antigoni Luſci nepos, quatuor & quadraginta annos regnum Macedoniæ tenuit: vixit autem octoginta, sicut Medius & alij scriptores testantur. Consimiliter & h Antipater patre Iolao genitus, maxima fultus potentia, & qui multorum regum Macedoniæ tutelam egit, vltra octogesimum annum egressus excesſit è vita. i Ptolemæus autem Lago patre natus, inter reges propria fortuna feliciſsimus, imperauit

Αἰγύπτῳ μὲν ἐβασίλευσε, τέτταρα καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη. ἔλιπε δὲ παρέλαβε τῷ ἀρχαίῳ, πρὸ δυοῖν ἐτοῖν ἢ τελευτᾶν, τῷ Πτολεμαίῳ τῷ ἑαυτοῦ, Φιλαδέλφῳ ἐπικληθέντι, ὅστις δὴ διὰ ἔξα τὸ πατρῴαν βασιλείαν ἀδελφῶν. Φιλέταιρος δὲ ἦν, πρῶτος μὲν ἐπήσας τῷ περὶ Πέργαμον ἀρχαίῳ, καὶ εὐτυχής, εὐνοῦχος ὤν, καὶ ἔσχε τὸν βίον, ὀγδοήκοντα ἐτῶν γηράσας. Ἄτταλος δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τῶν Περγαμηνῶν καὶ οὗτος βασιλεύων, πρὸς ὃν καὶ Σκιπίων ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐξέλιπε τὸν βίον. Μιθριδάτης δὲ, ὁ Πόντου βασιλεύς, ὁ προσαγορευθεὶς Κτίστης, Ἀντίγονον τὸν μονόφθαλμον φεύγων, ἐπὶ Πόντου ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀριαράθης δὲ, ὁ Καππαδοκῶν βασιλεύς, δύο μὲν καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησεν ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ· ἐλπὶς δὲ ἦν καὶ ἐπὶ πλέον ἀφικέσθαι, εἰ μὴ ἐν τῇ πρὸς

Aegypto annos octoginta quatuor natus. Vltimus aũt tradidit imperium duobus annis antequam moreretur, Ptolemæo filio, cui cognomentum fuit [k] *Philadelpho. qui & paternum regnũ à fratribus sortitus est. Philæteros, q primus condendi circa Pergamum principatus author fuit, & eundem cũ esset Eunuchus obtinuit, mortuus est octoginta annos natus. Attalus aũt cognominatus Philadelphus, et hic rex Pergamenorum, ad quẽ etiã Scipio Romanorum Imperator venit, duos & octoginta annos agens, vitã reliquit.* [l] *Mithridates rex Ponti, Ctistes appellatus, Antigonum Luscũ fugiens, in Põto mortuus est, cùm egisset annos quatuor & octoginta, sicut Hieronymus & alij scriptores prodiderũt. Ariarathes rex Cappadocũ Hieronymi testimonio duo & octoginta annos vixit: atq; hand dubiè ad grandiorem ætatẽ peruenire potuisset, nisi in pugna contra*

Perdic-

Περδίκκαν μάχῃ ζωγρηθὲς ἀνασκολοπίσθη. Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὡς λεγόσιν οἱ Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων ὅροι, οἷς καὶ Ονησίκριτος, ὁ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, συμφωνεῖν δοκεῖ, ἐκατονταέτης γεγόνει, ἑξήκοντα μὲν ἔνα ἕκαστον τῶν φίλων μαθὼν καὶ τοὺς πλείστους διαφθαρμένους, ὑπὸ Καμβύσου τοῦ υἱοῦ, οὐ φάσκοντος Καμβύσου κατὰ πρόσταγμα τὸ ἐκείνου ταῦτα πεποιηκέναι, τὸ μέν τι, πρὸς τὴν ὠμότητα τοῦ υἱοῦ διαβληθὲς, τὸ δέ τι, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν αἰτιασάμενος, ἀθυμήσας ἐτελεύτα τὸν βίον. Ἀρταξέρξης, ὁ Μνήμων ἐπικληθὲς, ἐφ' οὗ Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστρατεύσατο, βασιλεύων ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νοσῶν, ἐξ οὗ ὀγδοήκοντα ἐτῶν γεγόνει· ὡς δὲ Δείνων ἱστορεῖ, τεσσάρων καὶ ἐνενήκοντα. Ἀρταξέρξης, ἕτερος Περσῶν βασιλεὺς, ὅν φησιν ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ ἱστόρησεν ὁ Χαρα-

Perdiccam viuus captus, & in crucem ſublatus fuiſſet. Maior autẽ Cyrus rex Perſarum, ſicut Perſæ & Aſſyriorum hiſtoriæ loquuntur, quibus etiam ſuffragari videtur Oneſicritus, qui res geſtas Alexandri Magni in hiſtoriam contulit, centeſimũ annum aſſequutus, requirebat vnumquenq; amicorum: quorum cùm plurimos à filio ſuo Cambyſe interemptos comperiſſet, ac m Cambyſes ipſius iuſſu hoc ipſum ſe feciſſe fateretur, partim ob filij crudelitatem probrosè affectus, partim ſe ipſe tanquam iuſtitiæ & legum violatorem accuſans, maxima triſtitia conturbatus vitam finiuit. n Artaxerxes Mnemonis cognomentũ ſortitus, cõtra quẽ Cyrus frater exercitum duxit, imperium Perſarũ obtinens, morbis cõſumptus deceſsit, annos ſex & octoginta natus: ſed vt Dinõ ſcribit, quatuor & nonaginta. Artaxerxes alter Perſarum rex, quẽ patrum ſuorum memoria Iſidorus Characenus

κλωὸς ἀνηρέθιν, βασιλεύσαν ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα βιὰς, ἐπιβουλῇ τὰ ἀδελφῆ Γωσέθρα ἀδολοφονήθη. Σιναρθοκλῆς δὲ, ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἔτ' ὀγδοηκοστὸν ἤδη γεγονὼς, ἀπὸ Σακαυράκων Σκυθῶν καταχθεὶς, βασιλεύειν ἤρξατο, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτά. Τιγράνης δὲ, ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λεύκολλος ἐπολέμησε, πέμπτῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ ἔτει τελευτήσας νόσῳ. Υσπασίνης δὲ ὁ Χαραξηνὸς, καὶ τῶν κατ' ἐρυθρὰν θάλατταν τόπων βασιλεὺς, πέμπτῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ ἔτει νοσήσας τελευτήσει. Τήρεως δὲ, ὁ μετὰ Υσπασίνην τρίτος βασιλεύσας, δύο καὶ ἐνενήκοντα βιὰς, τελευτᾷ νόσῳ. Ἀρτάβαζος δὲ, ὁ μετὰ Τήρεων ἕβδομος βασιλεύσας Χαράκων, ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη, καταχθεὶς ἀπὸ Πάρθων, ἐβασίλευσε. καὶ Μνασκίρης δὲ, βασιλεὺς Παρθυαίων, ἓξ καὶ ἐνενήκοντα ἔζησε ἔτη. Μασσινισσᾶς δὲ, Μαυρουσίων βασιλεὺς, ἐνενήκοντα ἐβίωσε ἔτη.

cenus historicꝰ regnâſſe tradit, cùm annos tres & nonaginta vixiſſet, inſidijs fratris Goſethræ clàm obtruncatus eſt. Smarthocles autem rex Parthyæorum annos nonaginta iam natus, à Sacauracis Scythis reductus ab exilio regnare incœpit, & regnauit annos ſeptem. At Tigranes rex Armeniorum, cõtra quem Lucullus pugnauit, quinto & octogeſimo anno morbo conſumptus periit. Hyſpaſines Characenorum & regionũ mari rubro adiacentium rex, quinto & octogeſimo anno morbo correptus deceſsit. Tereus tertius poſt Hyſpaſinen earum nationum rex, cùm vixiſſet duos & nonaginta annos, morbo periit. Artabazus autem, qui ſeptimus poſt Tiræum Characenorum regnum tenuit, ſex & octoginta annos reductus à Parthis ab exilio regnauit. Et Mnaſcires rex Parthyæorum ſex & nonaginta annos vixit. Maſiniſſa verò rex Mauritaniæ nonaginta annos vixit.

Aſandrus

Ἀσανδρος δ', ὁ ὑπὸ τῦ θεῦ Σεβασῦ, ἀντὶ ἐθνάρχε βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς Βοσπόρε, πρὶ ἔτη ὢν ἐνενήκοντα, ἱππομάχων καὶ πεζομάχων ἄριστος ἅπασιν ἐφάνη. ὡς δ' ἐώρα τὸν ὑπὸ τῇ μάχῃ Σκριβωνίῳ πεπιθημένος, ἀρρωστίᾳ δ' σιτίων ἐτελεύτησε, βιὸς ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα. Γάιος δ', ὥς φησιν Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς, ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ ἡλικίας ὁ Μάνου τ' ἀρωματοφόρε βασιλεύσας, πρῶτος καὶ μόνος τὸν γενόμενον ἐτῶν, ἐτελεύτησε νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὖν τοσούτους ἱστορήκασι μακροβίους οἱ πρὸ ἡμῶν. ἐπεὶ δὲ καὶ φιλόσοφοι, καὶ πάντες οἱ περὶ παιδείαν ἔχοντες, ἐπιμέλειάν πως καὶ οὗτοι παιδόμενοι ἑαυτῶν, εἰς μακρὸν γῆρας ἦλθον. ἀναγράψωμεν καὶ τούτων τοὺς ἱστορημένους, καὶ πρώτους γε φιλοσόφους. Δημόκριτος μὲν ὁ Ἀβδηρίτης, ἐτῶν γενόμενος τριακοσίων καὶ ἑκατὸν, ἀρρωστούμενος τροφῆς, ἐτελεύτα.

Aſandrus autem à diuo Auguſto loco Etnarchi rex Boſpori declaratus, annũ agens nonageſimum, & equeſtri & pedeſtri pugna nullo inferior vſpiam eſt conſpectus. Qui vt animaduertit Scribonio rem militarem commendatam, cibo abſtinens diem ſuum obijt, cùm vixiſſet annos tres & nonaginta. Goæſus, vt Iſidorus auctor eſt, Characene regnum tenuit, quo tẽpore Mano quoq; imperauit Arabibus, centum & quindecim annos natus, poſtremùm morbo perijt. Tot igitur ante noſtram memoriam memorandæ ſenectutis reges fuiſſe maiores noſtri literis prodiderunt. His annumerãtur Philoſophi, & omnes qui ingenio & eruditione præſtantes fuerunt, qui aliqua ſui cura habita, ad extremam ſenectutem peruenerunt. Eos itaq; quos multa lectione didicimus, perſcribemus: ac initiò quidem [o] Philoſophos, [p] quorum Democritus Abderites centum & quatuor annos natus, cùm alimento abſtineret, mortuus eſt.

[q] Xeno-

Ξενόφιλος ὁ μουσικὸς, ὡς φησιν Αἰσχίνης, προσχὼν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ὑπὲρ τὰ πέντε καὶ ἑκατὸν ἔτη Ἀθήνησιν ἐβίωσε. Σόλων δὲ, καὶ Θαλῆς καὶ Πιττακὸς, οἵ τινες τῶν λεγομένων ἑπτὰ σοφῶν ἐγένοντο, ἑκατὸν ἑκάστῳ ἔζησεν ἔτη. Ζήνων δὲ, ὁ τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα. ὃν φασιν ἀναχωροῦντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσπταίσαντα ἀναφθέγξασθαι· τί με βοᾷς; καὶ ἀποστρέψαντα οἴκαδε, καὶ ἀποχόμενον φορῆσαι, τελευτῆσαι τὸν βίον. Κλεάνθης δὲ, Ζήνωνος μαθητὴς καὶ διάδοχος, ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γενόμενος ἔτη, φῦμα ἔσχε τῇ ἐπὶ θάτερα, καὶ ἀκρατοφόρων, ἐπιτιθούσων αὐτῷ παρ' ἑταίρων τινῶν γράμματα· προσφάτως δὲ καμὼν καὶ φορήσας καὶ πράξας περὶ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ἀποχόμενος αὖθις φορῆσαι, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ξενοφάνης δὲ, ὁ Δεξίνου μὲν υἱὸς, Ἀρχελάου δὲ τοῦ φυσικοῦ μαθητὴς, ἐβίωσεν ἔτη ἓν καὶ ἐνενήκοντα,

¶ *Xenophilus Muſicus, pe*-*hibente Ariſtoxeno, Pytha*-*goricæ philoſophiæ candi*-*datus, vltra quinque & cen*-*tum annos Athenis vitam traduxit. Solon autem, & Thales, & Pittacus, qui è ſeptem ſapientum numero fuerunt, centum annos vnuſ*-*quiſque vixit.* ¶ *Zenon verò Stoicæ philoſophiæ auctor & princeps, octo & nona*-*ginta. Hūc aiunt in concio*-*nem prodeuntem offenſo pede exclamaſſe: Quid me vocas? & domum reuer*-*ſum inedia vitam finiſſe.* ¶ *Cleanthes Zenonis diſci*-*pulus & ſucceſſor, nouem & nonaginta annos na*-*tus, tuberculum in labijs habuit. Cumq; decreuiſſet inedia vitam abſumere, al*-*latæ ſunt ei ab amicis lite*-*ræ. Ac mox adhibito ci*-*bo, & perfectis amicorum poſtulatis, iterum cibo abſtinens, vita defunctus eſt. Xenophanes autem Dexino patre natus, Ar*-*chelai phyſici auditor, vnum & nonaginta annos vixit.*

Xeno-

Ξενοκράτης ἡ, Πλάτωνος μαθητὴς γνήσιος, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης ἡ, ὁ τῆς νεωτέρας ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης ἡ, ὁ Σελευκεὺς, ὁ ἐκ Τίγριος, Στοϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ δὲ Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα καὶ ἱστορίας συγγραφεύς, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Κριτόλαος ὁ περιπατητικὸς ὑπὲρ δύο καὶ ὀγδοήκοντα. Πλάτων ἡ ὁ ἱερώτατος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος Σάνδωνος Ταρσεὺς, Στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' οὗ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἀπεφέρθη, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι· καὶ τιμὰς ὁ Ταρσέων δῆμος ὡς ἥρωϊ κατ' ἔτος ἕκαστον ἀπένειμε, ὡς ἥρωϊ. Νέστωρ δὲ Στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα Ξενο-

Xenocrates Platonis discipulus, quatuor & octoginta. Carneades nouæ Academiæ fundator, annos quinq; & octoginta. Chrysippus vnum & octoginta. Diogenes autem Seleucus Tigrius, Stoicæ sectæ philosophus, duodenonaginta. t Posidonius Apamea Syriæ oriundus, lege autem philosophus Rhodius, pariter & historicus, octoginta quatuor. Critolaus Peripateticus vltra duos & octoginta. u Plato philosophorum sanctissimus, vnum & octoginta. Athenodorus Sandonis Tarsensis, qui fuit Cæsaris Augusti præceptor, cuius precibus Tarsis ciuitas vectigalibus leuata est, duos & octoginta annos agens mortuus est in patria. Huic Tarsensis populus quotannis solennes honores vt heroi persoluit. Nestor verò Stoicus, & hic à Tarso ortum trahens, præceptor Cæsaris Tiberij, duos & nonaginta. Xeno-

phon

φῶν δὲ ὁ Γρύλλου ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. οὗτοι μὲν φιλοσόφων οἱ ἔνδοξοι. συγγραφέων δὲ Κτησίβιος μέν, ἑκατὸν ἔτη καὶ εἴκοσι τέσσαρα γεγονὼς, ἐν Πιερίᾳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δέ, ἐν πολέμοις γεγονὼς καὶ πολλὰς ἐπομένας καὶ πρόσφατα, ἔζησεν ἔτη τέσσαρα καὶ ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ περὶ τῆς Ἀσίας ἱστοριῶν λέγει. καὶ θαυμάζεται τὸν ἄνδρα, ὡς μίαν καὶ τελευταίας ἡμέρας ἄρτιον ὄντα ἐν τοῖς σωματικοῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἀθλητικοῖς, μηδενὸς γνώμενον τῶν πρὸς ὑγίειαν ἐλλιπῆ. Ἑλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα καὶ πέντε· καὶ Φερεκύδης ὁ Σύριος ὁμοίως ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρομενίτης ἓξ καὶ ἐνενήκοντα. Ἀριστόβουλος δέ ὁ Κασανδρεὺς, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι. τὸν ἱστορίαν δέ, τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς, ἤρξατο συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν

phon Grylli filius vixit vltrà nonaginta annos. Et hi celebres fuêre philosophi. Ex scriptoribus autem historicis Ctesibius centum & viginti quatuor annos egressus, inter deambulãdum mortuus est, sicut narrat Apollodorus in Chronicis. Hieronymus verò & in bellis versatus, ac nõ paucis laboribus & vulneribus affectus, vixit ad annum quartum & centesimum, sicut refert Agatharchides libro nono historiæ Asiaticæ. Ac hominem non mediocriter demiratur, quòd ad summum vsq; vitæ diem valuerit in colloquijs, & in sensibus ad sanitatem necessarijs non defecerit. Helladicus Lesbius octogintaquinque annos vixit. Similiter Pherecydes Syrus quinque & octoginta. Timæus Tauromenites sex & nonaginta. Aristobulus Cassandræus vltra nonaginta annos vixisse fertur, qui historiam suam quartum & octogesimum annum agens orsus est conscribere, id quod ipse in operis sui princi-

ἀρχὴ τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ ὁ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνιὼν, ἀφ' ἵππου κατέπεσε, καὶ ἐκ τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν, ἐτῶν δύο καὶ ὀγδοήκοντα. Ὑψικράτης δὲ, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, ἀφ' ὅσων μαθημάτων γεγόνει, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δὲ Γοργίας, ὃν τινὲς σοφιστὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτὼ, προῆκε δὲ ἀκροχόλως, ἐτελεύτησεν· ὃν φασιν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τοῦ μακρᾶς γήρως, καὶ ὑγιεινῆς ἐν πάσαις τοῖς αἰσθήσεσιν, εἰπεῖν, ἀφ' ὧν μηδέποτε συμπεσεῖν ψυχθῆναι τοῖς ἄλλων ὠμοῖς. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν Πανηγυρικὸν ἔγραψε λόγον. περὶ ἔτη δὲ ἐνὸς ἀπολείποντα ἑκατὸν γεγονὼς, ὡς ἤδη Ἀθηναίους ἐπὶ Φιλίππῳ ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικηκότας, πολιόμενον, τὸν Εὐριπίδειον ἴαμβον προσῳκείωσε, εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρων·

principio teſtatur. [x] Polybius autem Lycorta patre genitus, Megalopolitanus, rure rediens ab equo delapſus eſt, quo caſu morbo correptus deceſſit anno ſecundo & octogeſimo: Porrò [y] Hypſicrates Amiſenus hiſtoricus, vir in multis diſciplinis verſatus, annos duos & nonaginta vixit. Cæterùm è Rhetoribus [z] Gorgias, quem quidã Sophiſtam vocant, annum agens octauum & centeſimum, inedia vitam finiuit. Hunc interrogatum cauſam tam longæ ſenectutis, & valetudinis in omnibus ſenſibus vigentis, reſpondiſſe aiunt, quòd aliorum conuiuia non ſit ſectatus. Iſocrates ſex & nonaginta annos natus ſermonem ſcripſit [a] Panegyricum. Iam verò ingreſſus annum nonageſimum nonum, cùm accepiſſet Athenienſes in pugna apud Chæroneam commiſſa à Philippo eſſe ſuperatos, quiritando Euripideum verſiculum recitauit, ad ſeipſum referens:

Σιδὼ-

Sidonis

Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Καδμεῖον λιπών,

καὶ ἱππῶν, ὡς λελώσα ἡ Ἑλλὰς, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ἀπολλόδωρος ἦν, ὁ Περγαμηνὸς ῥήτωρ, θεῖος Καίσαρος Σεβαστοῦ διδάσκαλος γραμμάτων, καὶ σὺν Ἀθηνοδώρῳ τῷ Ταρσεῖ φιλοσόφῳ παιδεύσας αὐτὸν, ἔζησε ταυτὰ τῷ Ἀθηνοδώρῳ, ἔτη ὀγδοήκοντα δύο. Ποτάμων ῥήτωρ ἄδοξος ἦν, ἔτη ἐνενήκοντα. Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς, ῥᾴγα σταφυλῆς καταπιὼν, ἀπεπνίγη, πρώτην καὶ ἐνενήκοντα βιοὺς ἔτη. οὗτος ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱοῦ, ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, παρανοίας δεινόμενος, ἀνέγνω τοῖς δικασταῖς Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος δι' αὐτοῦ δράματος, ὅπως τὸν νοῦν ὑγιαίνει· ὡς τοὺς δικαστὰς τὸν μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψηφίσασθαι δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μανίας. Κρατῖνος δὲ, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐβίωσε, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου διδάξας τὸν Πυτί-

Sidonis vrbis alta quondam mœnia

Cadmus relinquens.

Quibus cùm adiecisset, fore vt Græcia in seruitutẽ prolaberetur, è vita decessit. B *Apollodorus aũt rhetor Pergamenus, Cæsaris Augusti in diuos relati præceptor, quem vnà cũ Athenodoro Tarsensi bonis disciplinis imbuit, totidem quod Athenodorus annos, nempe duos & octoginta, vixit. Potamon rhetor nõ incelebris, annos nonaginta.* C *Sophocles poëta Tragicus deuorato vuæ acino strãgulatus est, cùm egisset annos quinq; & nonaginta. Hic à filio Iophonte sub finem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitauit Iudicibus Oedipum Colonæum, planum faciens ea fabula, quòd sanæ mentis compos esset. Qua audita, Iudices ingenium eius admirati sunt ac filiũ insaniæ damnauerũt.* D *Cratinus aũt poëta Comicus septem supra nonaginta annos vixit, atq; sub finem vitæ cùm docuisset fabulam Pyti-*

nen

κλω, καὶ νικήσας, μετ' ὀλίγον τελευτᾷ. καὶ Φιλήμων δὲ ὁ κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ, ἑβδομηκοστὸν καὶ ἔνατον ἔτος βιὸς, ἰατρικὰ τὸ μὲν ἐπὶ ἐλαίνης κριμνῶν, θεασάμενος δὲ ὄνον τὰ παρασκευασμένα αὐτῷ σύκα ἰατροδίονλα, ὥρμησε μὲν εἰς γέλωτα· καλέσας δὲ τὸν οἰκέτην, καὶ σὺ πολλῷ καὶ ἀθρόῳ γέλωτι ἐπὸν προσδραμεῖν τῷ ὄνῳ ἀκράτου ῥυφῆσαι, ἀποπνιγεὶς ὑπὸ τοῦ γέλωτος, ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ, ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, καὶ αὐτὸς ἐνενήκονλα καὶ ἑπτὰ ἔτη λέγεται βιῶναι. Ἀνακρέων δὲ, ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἕξήκοντα ἔτη σχὼν καὶ ὀγδοήκονλα. καὶ Στησίχορος δὲ ὁ μελοποιὸς ταυτά. Σιμωνίδης ὁ Κεῖος ὑπὲρ τὰ ἐνενήκονλα. Γραμματικῶν δὲ Ἐρατοσθένης μὲν, ὁ Ἀγλαοῦ, Κυρηναῖος, ὃν οὐ μόνον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἄν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον καὶ γεωμέτρην, δύο καὶ ὀγδοήκονλα αὐτὸς ἔζησεν ἔτη. καὶ Λυκοῦργος δὲ, ὁ νομοθέτης

nen, eáque victor euasisset, haud ita multò pòst est mortuus. Non dissimiliter quoq; E Philemon Comicus septimum & nonagesimũ annum agens decumbebat in lectulo quiescens: qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, prolapsus in cachinnos, & accersito famulo, multo & vehementi cum risu præcepit asino merum ad sorbendum dari, atque ita risu suffocatus obiit. F Epicharmus autem & ipse poëta Comicus, septem & nonaginta annos vixisse dicitur. Porrò G Anacreon poëta Lyricus vixit annos H quinque & octoginta. Et I Stesichorus poëta Lyricus totidem. K Simonides Cius supra nonaginta. Sedenim ex Grammaticis Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non Grammaticum solùm, sed etiam Poëtam meritò quis vocârit, & Philosophum & Geometram, duos & octoginta annos vixit. L Quin etiam Lycurgus Lacedæmoniorum legum con-

θέτης τῶν Λακεδαιμονίων, πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ζῆσαι ἱστορεῖται. Τοσούτους ἐγὼ νῦν ἔθηκα βασιλέας, καὶ πεντακοσίους ἀθροῖσαι. ἐπὶ δὲ τὴν σχόλιον καὶ Ῥωμαίων τινὰς, καὶ τῶν πάλαι Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίων ἀναγράψαι, τούτους σοι, θεῶν βουλομένων ἐροῦμεν, Κυϊντίλιε, ἐν ἄλλῳ δὲ λόγῳ.

ditor, quinque & octoginta annos vixisse dicitur. Tot impræsentiarum Reges & eruditos homines colligere potui. Quia verò pollicitus sum & Romanorum quosdam longæuos, & Italos, qui ad summam senectutem peruenerunt, perscribere: eos tibi, Dijs volentibus, præstantissime Quintille, in altero libro manifestabimus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hoc libello accuratiùs eos, qui diu vixerũt, collegit, atq; temperantiam sanitatis conseruatricẽ, & longæ senectutis autorem & propagatricẽ esse, breuiter ostendit: qui profectò est non tam festiuus, quàm vtilis, quòd plures hic subinde recensẽtur, qui habitâ ratione victus, floridi ad ipsam vsque ætatis arcem ascenderint. De hominibus longæuis, qui ante diluuium terræ vniuersale vixerunt, vide in Geneſi & Iosepho. Plinius libro 7. cap. 48. aliorum quoque facit mentionem. Sic plerique autores sunt, Galenum Medicum centum & quadraginta annos vixisse, & eũ tam in cibo quàm in potu adeò abstinentem fuisse, vt nunquam ad satietatem aut comederit, aut biberit: tum ne crudum quicquam gustasse, odoriferum anhelitum semper spirasse, & sine aliquo morbo sola senectute, quamuis & hæc, vt inquit Comicus, morbus est, viribus defectu obijsse.

a SOMNIVM muneris.] *Exordium à causa.* b Hanc itaque.]

aque.] *Commendatio ſcripti ab vtilitate.* c Homerus i-
itur.] *Homerus in Odyſſea tertio Neſtori Pyleorũ regi, quem*
o opuſculo propoſuit, tres ætates attribuit: τρὶς γὰρ δὴ μέλω φα-
ν αἰάξασθαι ἥβοι ἀνδρῶν: id eſt, *Illum iam exegiſſe tria ho-*
inum ſecula, fama eſt. Idem affirmat in 1. Iliad. vbi facun-
iam eius celebrat. Vnde Horatius lib. 2. Odar. Od. 9. inquit:

At non ter æuo functus amabilem,
Plorabit omnes Antilochum ſenex
Annos.—

Vbi Acron interpres Horatij annotauit, Neſtorem nonaginta
nnos vixiſſe. Nam vnam ætatem triginta annos quondam fe-
iſſe. Cicero de Senectute: Videtisne vt apud Homerum ſæpiſſi-
ὲ Neſtor de virtutibus ſuis prædicet? tertiam enim iam æta-
em hominum viuebat. Vide noſtras annotationes in Paraſi-
um. d Facta autem.] *Tranſitio ad ſingulos homines, &*
rimùm reges & principes. e Arganthonius.] *Cenſorinus*
ibro Diei natalis, cap. 6. idem ſcribit. Anacreon poëta centum
& quinquaginta annos vixiſſe Arganthonium, etiam tradit.
Vide Plinium, Herodotum & Ciceronem in Catone. Valer. Ma
cimum libro 8. cap. 13. Tarteſſus autem olim vinacißimis re-
ibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius fuit. Eſt vrbs
Bæticæ Hiſpaniæ, ob loci fertilitatem etiam celebris. f Hie-
on.] *Theocritus quum hunc Syracuſarum, hoc eſt, ciuitatis*
iæ principem carmine celebraſſet, nulla gratia relata eſt: qua-
e Eidyllio ſexto conqueritur de Hieronis ingratitudine. Hiero-
lis filius fuit, & extremus Siciliæ tyrannus, qui regnum qui-
lem obtinuit, dux iam anteà declaratus à ciuibus, atque infe-
iores poteſtates perdidit, vt tyranni nomen non immeritò for-
itus ſit. Vide Val. Maximũ lib. 8. cap. 12. Liuium 24. g An-
igonus.] *Alexandri Magni frater fuit, & in regno Macedo-*
ico ſucceſſor. De hoc plura apud Diod. Sicul. & apud Aelian.
lb. 1. & 12. h Antipater.] *Sidonius poëta ſcribit Antipa-*
rem omnibus annis vno die tantũ natali correptũ febre, & eo
enſumptum eſſe ſatis longa ſenecta. Idem ſcribitur à Valerio et
Plinio. i Ptolemæus.] *Ptolemæus Lagi filius, & eius filius*
Philadelphus, regnârunt annis ante Chriſtum 270. Hic ſua mu
ificentia multa præclara ingenia fouit. Eorum tempore vixe-

runt Theocritus, Bucolici carminis ſcriptor, & Menander c
micus per duodecim ferè annos cum Alexandro in expediti
nibus fuit, ac poſt eius mortem Aegyptum attigit. k Ph
ladelpho.] *Hic ſecundus fuit Ptolemæus Aegypti rex, qui*
re Philadelphus dictus eſt, quòd amârit, & in vxorem duxe
ſororem, cùm Græcis ἀδελφὴ Latinis ſoror ſonet. Hinc Luci
nus in Icaromenippo: Ptolemæum vidi, inquit, cum ſorore re
habentem. Philoſophi Stratonis diſcipulus fuit, ipſe quoqu
deinceps doctiſſimus, qui & Alexandriæ copioſiſſimam bibli
thecam inſtituit, in qua fuerunt librorum quinquies centen
millia, cuius etiam cura ſacri Bibliorum libri per ſeptuagin
Interpretes, ex Hebræorũ ſermone ſunt in Græcũ translati. Ca
tera petantur ex Iuſtini lib. 5. l Mithridates rex Ponti.
Linguarum interpres, de cuius ingenti memoria meminit Pl
nius lib. 7. cap. 24. Is quotidie venenum bibiſſe dicitur, de cui
laude idem Plinius lib. 25. cap. 20. Huius res geſtæ Iuſtini l
bro 38. continentur. m Cambyſes.] *Paternæ crudelitat*
adminiſter fuit, Aegyptiorum templa dirui iuſſit, de quo I
ſtinus lib. 1. n Artaxerxes.] *Darius Perſarum rex morien*
duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & C
rum iuniorem. inter hos fratres excitatum fuit bellum, in q
Cyrus interfectus eſt. Vide Plutarchum in Artaxerxe. o Pl
loſophos.] *Vitæ ſpatium octoginta & ampliùs annorum h*
potiſſimùm conceſſum eſt, qui corpore & animo valeant,
Platoni, Dionyſio Heracleotæ, Diogeni Cynico, Eratoſtheni
Xenocrati Platonico. Qui verò centeſimum & ampliùs attig
rint, Carneades, à quo tertia Academia eſt, quæ dicitur nou
cum alijs pleriſque memorantur. p Quorum Democ
tus Abderit.] *Democritum, cùm centum & nouem annos v*
xiſſet, primò mortem propinquam dies aliquot nidore panu
retardaſſe, deinde ſponte ſua mortem oppetiſſe traditum eſt,
quo Lucretius libro 3. q Xenophilus.] *Plinius lib. 7. ca*
30. Valer. Maximus lib. 8. cap. 12. r Zeno Stoicæ ph
loſophiæ.] *Zeno Citticus, vt Laërtius teſtatur, tum in vict*
tum in voluptatibus venereis vſq; adeò patiens ac parcus fu
vt crudis duntaxat veſceretur, ac pallio prætenui tegereti
Hinc in vulgi ſermonẽ abijt: Zenone temperantior. s Clea
th

hes Zenonis discipulus.] *De eo Laërtius, Suidas & Valerius Maximus libro 8. capite 7.* t Posidonius.] *Philosophus Apaminensis ex Syria.* u Plato philosophorum sanctissimus.] *Moriens genium suũ, fortunamq́; suã laudabat, primùm, quòd homo, non fera: deinde quòd Græcus, non barbarus: postremò quòd ætate Socratis natus esset.* x Polybius Lycorta.] *Hic est eximius ille historiarum scriptor Africani Scipionis iunioris præceptor, cuius partem operum habemus.* y Hypsicrates.] *Hypsicratis grammatici Gellius libro 16. capite 12. meminit, qui de vocibus Latinis è Græco ortis scripserat. Varro: tametsi cohortem in villa Hypsicrates dicit esse Græcè χόρτον apud Poëtas dictam.* z Gorgias quẽ quidem.] *Hic Gorgias Leontinus fuit primus è numero Sophistarum, qui ausus est in conuentu poscere:* id est, *iubere dicere, qua de re quis vellet audire. audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Ex Cicerone de Finibus libro secundo. Idem Cic. Catone, Quintilianus 3. capite, Plinius libro 7. capite 48. Aelianus, Varr. histor. 2. Valerius Maximus libro 8. capite 12.* A Panegyricum.] *Hæc est celebrata illa oratio, & ferè princeps inter Isocrateas, in celebri conuentu populi Athenienſis habita, quam alij decem, alij quindecim annis elaboratam esse putant. In ea commemoratione virtutis maiorum, & prædicatione potentiæ & autoritatis qua polleant Athenæ, suadet, vt sopitis intestinis Græcis bellis, expeditio contra Barbaros suscipiatur. post hanc scripsit Orationem* περὶ τῆς ἀντιδόσεως: id est, *permutatione facultatum, in qua Panegyrico sic inquit: Nam oratio, quæ vobis ostenditur, illis est scripta temporibus, cùm Lacedæmonij Græcis imperarent, nostræ verò opes humiles essent. Isocratis senectutis memnit Cicero his verbis: Est quietè, & purè, & eleganter acta ætatis placida ac lenis senectus, qualem accepimus Isocratis, qui eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, nonagesimoquarto anno scripsisse dicitur, vixitque quinquennium postea. Hæc ille.* B Apollodorus.] *Apollodori Rhetoris, qui Olympiade centesima septuagesimanona fuit præceptor Callidij & Augusti, mentionem faciunt, Eusebius, Strabo, Quintilianus, & alij.* C So

phocles poëta Tragicus deuorato vuę acino.] *Quod & Sotadis verſiculus etiam probat:*

Σοφοκλὴς ῥάγα φαγὼν ταφυλῆς πνιγεὶς τέθνηκε.

Sophocles grana vorans vuæ, ſtrangulatus interiit. Periclis æqualis: Plutarcho & Strabone teſtibus. Cicero de Senectute: Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit, qui propter ſtudium cùm rem familiarem negligere videretur, à filiis in iudicium vocatus eſt, vt quemadmodum (noſtro more) malè rem gerentibus patribus, bonis interdici ſolet: ſic illum quaſi deſipientem à re familiari remouerent Iudices. Tum ſenex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proximè ſcripſerat Oedipum Coloneum recitaſſe Iudicibus, quæſiſſeque num illud carmẽ deſipientis videretur? Quo recitato, ſententijs Iudicum eſt liberatus. Hactenus Cicero. Vide Valerium Maximum libro nono, capite duodecimo, & libro octauo, capite ſeptimo. Cic. in Catone. D Cratinus autẽ poëta Comicus.] *Callimedis Atheniensis filius, veteris Comœdiæ poëta, & penè author fuit, ſi ab Horatio ſtamus. Floruit Olympiade octuageſimaquinta. Fabulas vnam & viginti ſcripſit. Audax autem à Perſio Satyra prima appellatur, quia mira dicendi acerbitate Athenienſes proſcidit. diemque ſuum obiit, eo tempore quo primùm Lacedæmonij in Atticam irruerunt, eo anno quem obſeruauit Lucianus noſter.* E Philemo Comicus.] *Philemonem ex Quintil. libro decimo Prænotamentis in Ariſtophanem, Apuleio Floridorum ſecundo, & Gellio volumine decimoſeptimo, capite quarto, tertiæ nouæque Comœdiæ Poëtam fuiſſe, quem & vim riſus immoderati abſtuliſſe ex Valerio Maximo libro nono, capite duodecimo, & Suida etiam didicimus. Secùs credidit Plutarchus in Commentario, An ſeni accedendum ſit ad Rempubl. adminiſtrandam. Quàm comiter ſe erga eum geſſerit Magas, ipſe Plutarchus in libello de priuatione Ire patefecit. Diogenes Laërtius hoc mortis genus Chryſippo accidiſſe ſcriptum reliquit. Aelianus verò in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte hiſtoriam affert.* F Epicharmus autem & ipſe poëta Comicus.] *Epicharmi patria eſt incerta. parentes habuiſſe Chimarum & Sicidam dicitur. Suidas cum Ariſtotele affirmat, eum cum Phormo Comœdiam inueniſſ*

inueniſſe in Sicilia. Vixit Hieronis tyranni tempore, circiter ſeptuageſimamquartam Olympiadem. Multas fabulas Dorica lingua docuit. Eum imitatus eſt Plautus. Horatius libro Epiſtolarum ſecundo:

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.

G Anacreon poëta Lyricus.] *Plinius naturalis Hiſtoriæ libro ſeptimo, capite ſeptimo refert, Anacreontem poëtam acino uuæ paſſæ ſtrangulatum. Pluresque incertis cauſis ſubitò abſumptis, commemorat in eodem libro. At horum exemplorum pleni ſunt authores.* H Quinque & octoginta.] *Lilius Gregor. Girardus de Poëtis in Steſichoro ſcribit legendum eſſe nonagintaquinque.* I Steſichorus.] *Steſichorus, Simonides, Heſiodus grandes natu cygnæum neſcio quid, & ſolito dulcius vicina morte cecinerunt. Hieronymus ad Nepotianum.* K Simonides Cius ſup. nonan.] *Octogeſimo anno & docuiſſe ſe carmina, & in eorum certamen deſcendiſſe, ipſe gloriatur. Valerius libro 8. capite de Studio & Induſtria. Ad hũc authorem refertur ars memorandi, & propter dulcedinem vocatus fuit Melicerta, qui natus eſt in inſula Ceo, teſte Suida. Eſt autem Ceos, vna ex Cycladibus. Strabo in libro decimo. Is eſt qui duas arcas oſtendere ſolebat, alteram beneficentiæ, alteram gratitudinis: de quibus alibi à nobis dictum eſt. Lyricus fuit Poëta. Theognidi σύγχρονος.* L Lycurgus Lacedæmoniorum leg. conditor.] *Conſtans opinio eſt, eum circiter Agrippæ Syluij tempora floruiſſe: quo tempore Pharnaces Medus Sardanapalum imperio & vita priuauit, teſte Paterculo. De eius legibus lege Xenophontem in eo libro, quem de Lacedæmoniorum legibus conſcripſit: Plutarchum in eius vita: Lucianum noſtrum in Aſtrologia. Sublatæ ſunt eius leges & diſciplina poſtquam* D. C C C. *annis ſteterunt, Anno ab Vrbe condita* D. L X V. *Marco Fuluio & Cn. Manlio Volſo, Conſulibus.* M Dijs volentibus, præſtantiſs. Quintille.] *Quod fit dijs volentibus, σὺν τῷ θεῷ fit Græcis. Sophocles in Aiace flagellifero: σὺν τῷ θεῷ πᾶς κἀγαλᾶ ἢ ὠδύρεται: id eſt, Deo volente quiſque ridet, atque flet. Ariſtophanes in Equitibus: ἀλλ' ὁδὶ σὺν τῷ θεῷ ἵκετο ἐς ἀγορήν. Id eſt, Sed ipſe in concionem prodit huc, tanquam Deo volente. Contrà*

sine Deo fit, quod absque deorum fauore fit. Pindarus in Pythijs hymno quinto, ὃ θεῶν ἄτερ: id est, *non sine dijs. Horatius libro tertio, Oda quarta:*

Non sine dijs animosus infans.

Et Virgilius:

Haud equidem, sine mẽte reor, sine numine diuûm.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΨΑΔΩΝ.

*DE *DIPSADIBUS.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam est, cuiusmodi & superiores nonnullæ sunt, qua studium suum erga auditores, siue quicunque illi tandem fuêre quibus cum versatus tum fuit, collatione ista cum Dipsadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere serpentis percussi sunt, inexplebilis quædam sitis inuadit, ita vt quò sunt plus potæ, plus sitiantur aquæ, vt ille ait: ita se quoque desiderio quodam insatiabili teneri ait, & quò frequentiùs apud illos sit, eò magis ac magis esse cupere. Porrò quòd ad Dipsadis morsum, & sitim istam lethalem attinet, habes consimilem fermè descriptionem atque exemplum Auli cuiusdam signiferi in exercitu Catonis, qui eodem modo perijt, vt ille de quo epigramma præsentis narrationis testatur, apud Lucianum libro nono, vbi & cæterorum serpentium genera, de quibus hîc mentio fit, enũmerantur: addita etiam fabula, cur Libya serpentibus ita abundet, atque infesta sit.

Ἡ Λιβύης τὰ νότια, ψάμμος ἐστὶ βαθεῖα, καὶ γῆ κεκαυμένη, ἔρημος ἐπὶ πολὺ, ἀκειβῶς ἄκαρπος, πᾶσα λιτὴ ἅπασα, ὑ χλόλω, οὐ πόα ἄρ, οὐ φυτὸν οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, ἢ εἴπερ ἄρα ἐν κοίλοις συνισηκὸς ὕετῶν ὀλίγον λείψανον, παχὺ καὶ τοῦτο, καὶ ἀνοσῶδες, εἰ μάνυ λιψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον, διοίκητος γοιῶν δεῖ διὰ τοῦτα. ἢ πῶς γὰρ ἂν οἰκοῖτο ἀνήμερος οὕτω, καὶ ξηρὰ καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλῷ ὡς αὐχμῷ μιξομένη; καὶ τὸ θάλπος αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, κομιδῇ πυρώδης καὶ φλογερὸς ὤν, καὶ ἢ ψάμμος ἀπειρξιουσα, παντελῶς ἄβατον τὴν χώραν τίθησι. Γαράμαντες μόνοι, πρόσοικοι ὄντες, ἰσχνὴν καὶ κοῦφον ἔθνος, ἄνθρωποι σκηνίτας, ἀποθήρας τὰ πολλὰ ζῶντες, ἐνίοτε

A [a] pars Libyæ q̃ ad Austrum tendit, arena est profunda, & terra exusta Solis ardoribus, deserta vt plurimum, frugibus in totum infœcunda, campestris vniuersa, non gramen, non fœnum, non plantam vllam nec aquam habens, nisi sicubi in terræ concauitatibus constiterint imbris & pluuiarum reliquiæ, quæ tamen & ipsæ densæ sunt, & mali odoris, & homini sitibundo minimè potabiles. Has igitur ob causas inhabitabilis est. Aut quo pacto tandem inhabitari possit locus ita durus & implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus arboribusq; iuxtà infœcundus, quiq; tam molestis feruoribus sit subiectus, cùm ipse quoque calor & aër nimiùm ardens sit, & igneus? Præterea ipsa arena magnopere feruens regionem prorsus facit inuiam & inaccessibilem. Soli verò [b] Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atque frugalis, vitam degentes in tentorijs, venationibus vtplurimùm viuentes,

ἐνίοτε οὗτοι ἐσβάλλουσι, θερούντες ἀμφὶ τροπὰς τὰς χαμιεινὰς, μάλιστα ὕσαντα τὸν θέρος τηρήσαντας, ὁπότε τὸ πολὺ τοῦ καύματος ὀφθείη, καὶ ἡ ψάμμος νοτισθείη, καὶ ἀμηχάνη βατὰ γένοιτο. ἡ θήρα δὲ ἐστὶν ὄνων τε τῶν ἀγρίων, καὶ στρουθῶν τῶν μεγάλων καμπιτῶν, καὶ στιθήκων μάλιστα, καὶ ἐλεφάντων ἐνίοτε· ταῦτα γὰρ μόνα διαρκῆ πρὸς τὸ δίψος, καὶ ἀνέχεται ἐπὶ πολὺ, ταλαιπωρούμενα ὑπὸ πολλῷ καὶ ὀξεῖ τῷ ἡλίῳ. καὶ ὅμως οἱ Γαράμαντες ἐπειδὰν τὰ σιτία καταναλώσωσιν, ἅπερ ἔχοντες ἀφίκοντο, ἀπιπαύνυσιν ἀθὺς ὀπίσω, δεδιότες, μὴ σφίσιν ἡ ψάμμος ἀναφλεγεῖσα, λύσβας τε καὶ ἄπορος γένηται, ἅτε ὥσπερ ἐντὸς ἀρκύων ληφθέντες, καὶ αὐτοὶ ἀπόλωνται μετὰ τῆς ἄγρας. ἄφυκτα γὰρ ἐστι, ἢν ὁ ἥλιος, ἀναστάσας τὸν ἰκμάδα, καὶ τάχιστα ξηράνας τὸν χῶρον,

nonnunquam irrumpunt venantes iuxta solstitiũ hybernum, sidere maximè pluuioso obseruato, quando videlicet maior ardoris pars deferbuit & extincta est, & arena assiduis imbrib. madefacta, & aliquo modo peruia reddita est. Venantur autè [c] onagros, & magnos struthiones humi volantes, cumprimis verò simias, aliquando etiam [d] elephantos. [e] Hæc enim animantia [f] sola aduersus sitim perdurant, tũ magnopere sufferre possunt immodici & feruentis Solis molestias. Sedenim Garamantes posteaquam commeatum quem secum ingredientes importauerant, omnem consumpserunt, iterum ad suos discedunt postlimio, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat aut difficiliorem reddat reditum: deinde, quemadmodum in reti comprehensis & sibi ipsis pereundum sit vnà cũ præda. Siquidem omnis euadendi facultas sublata est, siquãdo sol subtracto humore ex regione celerrimè exiccata,

feruere

ἀπρξίαν, ἀκμαιοτέραν τῶν ἀκτῖνα προσβαλόντος, ἅτε πρὸς τὸν νοτίδα παρατεθυμένων· προφὴ γὰρ αὕτη τῷ πυρί. καί τοι ταῦτα πάντα, ὁπόσα ἔπομαι, τὸ θάλπος, τὸ λίμος, ἡ ἐρημία, τὸ μηδαμοῦ ὕδωρ ἐκ τῆς γῆς λαβεῖν, ἄκαρπον ὑμῖν ἀνοχυρῶν ἔναι λόξα τοῦ διχθησομένου, καὶ διὰ τοῦτο φευκτία πάντως ἡ χώρα ἐκείνη. ἐρπετὰ γὰρ ποικίλα, μεγέθει τε μέγιστα, καὶ πλήθει πάμπολλα, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόπτερα, καὶ τὸν ἰὸν ἄμαχα, ἐπινέμεται τῶν γῆν, τὰ μὲν ὑπερβρύχια, φωλεύοντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμου· τὰ δ' ἄνω ἐπιπολάζουσα, φύσαμοι, καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔχιδναι, καὶ λιβάδες, καὶ βιπρώσας, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ δράκοντες, καὶ σκορπίων γένος διπλόον· τὸ μὲν ἕτερον, ἐπίγειόν τι καὶ πεζὸν, ὑπέρμεγα καὶ πολυσφόνδυλον, θάτερον δ' ἐναέριον καὶ πτηνόν, ὑμενόπτερον δ', οἷα τοῖς ἐκτῖσι καὶ τζίτζιξι καὶ νυκτερίσι τὰ πλεῖστα τοιαῦτα ὄρνια πέλει, πολλὰ δὲ καὶ ἄπτερα, καὶ ἑρπετοειδῆ, καὶ ἀπόδα, καὶ ἀμφίπορα, καὶ ἀμφίκερκα, καὶ ἀμφίκρανα, καὶ ἀμφίουρα, καὶ ἀμφίστομα, καὶ ἀμφίβολα, καὶ ἀμφίβιον ἄλλο, καὶ ἀμφίβιον ἄλλο, καὶ ἀμφίβιον ἄλλο

ἐπιπτόμενα οὐκ εὐπρόσιτον ἀπεργάζεται τῇ Λιβύῃ τὴν. τῶν δὲ ἄλλων ἁπάντων ἰοβολώτατον ὂν καὶ λεπτότατον ἔρπει ἡ ψάμμος καὶ τρέφει, ἡ δίψας ὄφις, ὃν οὐ πάνυ μέγας, ἐχίδνῃ ὅμοιος, τὸ δῆγμα βίαιος, τὸν ἰὸν παχύς, ὀδυνᾶς μὲν ἀλύτους ἐπάγων τοῖς τύπτουσι· καυστικὸν γὰρ, καὶ σηπεδόνας, καὶ πίμπρασθαι ποιεῖ, καὶ βοᾶσιν, ὥσπερ οἱ ἐν πυρὶ κάμινοι. τὸ δὲ μάλιστα καταπονοῦν καὶ καταφύχον αὐτοὺς, ἐκεῖνό ἐστιν, ὁμώνυμον πάθος ὧν ἔπαθεν ὁ δηχθείς· διψῶσι γὰρ ἐς ὑπερβολήν. καὶ τὸ παραλογώτατον, ὅσῳπερ ἂν πίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγονται τοῦ ποτοῦ, καὶ ἡ ἐπιθυμία πολὺ πλείων ἐπιτείνεται αὐτοῖς. οὐδ' ἂν σβέσειας ποτὲ τὸ δίψος, οὐδ' ἂν τὸν Νεῖλον αὐτὸν, ἢ τὸν Ἴστρον ὅλον ἐκπιεῖν παράσχῃς, ἀλλὰ προσεκκαύσεις ἐπάρδων τῷ νόσῳ, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐλαίῳ πῦρ καταβρέχοι. λείπεσθαι

circumuolantibus inaceſſibilis & infeſta redditur illa Libya. Cæterùm ſerpentum omnium nocentiſsimũ, quos arena nutrit, Dipſas eſt, ſerpens non admodũ magnus, viperæ ſimilis, violento ictu, veneno craſſo, dolores illicò inducens intolerabiles. Ardores enim immittit extinguibiles, & putredines, & totum corpus adurit incendio. Et qui ab illa icti fuerint, clamant non ſecus atq; illi qui in ignẽ coniecti ſunt. Quod autem illos omnium vehementiſsimè affligit & torquet, illud eſt, nempe cruciatus ſerpenti o reſpondens cognomine. eius enim morſum mox ſequitur bibendi ſitis inexplebilis: & vltra modum ſitiunt. Et quod maximè admirandũ eſt, quantò plus biberint, tantò magis potum expetunt: ac ſubinde magis atque magis potando creſcit bibendi deſiderium. Neque illorum ſitum extinxeris, tametſi totum. p Nilum aut Danubium epotandum præſtiteris, verùm irrigandi ſedulitate morbum incendis: quemadmodum q ſi quis oleo ignem conetur extinguere.

Eam

λίγουσιν ἰατρῶν παῖδες ἰκανὴν τὴν αἰτίαν εἶναι, ταχὺ τὸν ὄντα, ἵππατα λυόμενον τῷ ποτῷ, ὀξυκίνητον γίγνεσθαι, ὑγρότερον, ὡς τὸ εἰκός, καθισάμενον, καὶ ἐπὶ πλεῖον διαχεόμενον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδεμίαν τοῦτο πεπονθότα εἶδον, μηδὲ, ὦ θεοί, ἴδοιμι οὕτω κολαζόμενον ἄνθρωπον. ἀπ' ἐκείνης τῆς βίβλου τῆς Λιβύης τὸ παράπαν, οὐ ποιῶν, ἐπίγραμμά τι ἤκουσα, ὅ μοι τῶν ἑταίρων τις ἔλεγεν αὐτὸς ἐπὶ σήλης ἀναγινώσκειν, ἀνδρὸς ἔτι ζῶντος ἀφικνεῖσθαι, ὃς ἐν Λιβύῃ, ἔφη, ἄπιὼν ἐς Αἴγυπτον, παρὰ τὴν μεγάλην Σύρτιν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν. οὐ γὰρ ἦν ἄλλως, ἔνθα δὴ τάφῳ ἐντυχεῖν, παρὰ τὴν ὁδόν, ἐπ' αὐτῷ τῷ κλύσματι, καὶ σήλην ἑστάναι, δηλοῦσαν τοῦ ἐλθεῖν τὸν τρόπον. κατακλάσθαι δὲ ἐπ' αὐτῇ ἄνθρωπον μίαν τινα, οἷον

Eam verò incurabilis morbi causam afferre solent medici, venenum Dipsadis, cùm crassum esse consueuit, posteaquam potu rigatum fuerit, continuò mouetur atque incenditur, atque etiam humidiùs, vt par est, redditur, & per omnia membra diffunditur. Ego verò neminem vnquam tali affectum morbo aut laborantem vidi: & faxint superi, ne vnquam mihi cõtingat videre hominem his conflictantem cruciatibus. Sed ne omnino quidem vnquam ingressus sum Libyã, & rectè mihi feciſſe videor. Porrò autem epigramma *quoddam audiui, quod mihi vnus è familiaribus pro certo confirmabat, se ipsum legisse supra statuam viri ad hunc modum fato functi: qui, vt aiebat, in Aegyptum iter faciẽs, magnam Syrtin præteribat. neque enim alia eò perueniendi via patet. Ibi in littore obiter ad sepulcrum esse delatum, ac propter fluxum ipsum adstantem vidisse statuam exitij rationem indicantem. quippe supra illam sculptũ esse hominem quẽdam,*

qualem

οἷον ϗ Τάνταλον γράφουσιν, ἐν λίμνῃ ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τῷ ὕδατος, ὡς πίοι δῆθεν· τὸ θηρίον δὲ, πλὴν δι' ἀσφάδα, ἐμπεφυκὸς αὐτῷ, περιεσπαράσθαι τῷ ποδί, καί τινας γυναῖκας ὑδροφορούσας ἅμα πολλὰς καταχεῖν τὸ ὕδωρ αὐτῷ, πλησίον δὲ ὠὰ κεῖσθαι, οἷα ϗ στρουθῶν ἐκείνων, οὓς ἔφασαν θηρᾶν τοὺς Γαράμαντας. γεγράφθαι δὲ πρὸς τοὐπίγραμμα, ὃ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ ἐπεῖν·

Τοῖα παθόντ' οἶμαι καὶ Τάνταλον ἄιθοπος ἰοῦ
Μηδαμὰ κοιμίσσα διψαλέ' ὀδμώλῳ,
Καὶ Δαναοῖο κόρας ζῶον πίθον ἐκ ἀναπλῆσαι,
Αἰὲν ἐπαντλήσας ὑδροφόρῳ καμάτῳ.

ἔτι καὶ ἄλλα ἐπιτίθεται ἐν περὶ τῶν ὠῶν, καὶ ὡς ἀναιρούμενον αὐτὰ, ἰδήχθη, ἀλλ' ἐκ ἔτι μέμνημαι ἐκείνων. συλλέγουσι δὲ ἄρα τὰ ὠὰ, καὶ ἐσπεδάκασι περὶ αὐτὰ οἱ περίοικοι, οὐχ ὡς φαγεῖν μόνον, qualem ferè pingere ſolent Tantalū in media palude conſiſtentem, ac vndas hauri entem, nō aliter ac ſi biberet: beſtiolam autem, nempe Dipſada, illi inhærentem, ac pedi eius implicatam. Tum mulieres quaſpiam aquā ferentes, eademq; opera non paucas illi eandem potandā affundētes. Inſuper oua quoque adiecta conſpiciuntur, qualia ferè ſtruthionū illorū eſſe perhibētur, quos Garamantas venari ſuprà memoraui. Eſt autem epigramma aſcriptū, quod & hic referre non alienum eſſe opinor:

Talia paſſus erat quoque Tantalus Aethope cretus,
Qui nullo potuit fonte leuare ſitim.
Tale nec è Danao natas implere puellas
Aſsiduis vndis vas potuiſſe reor.

Erant adiecta adhuc & alia quatuor carmina de ouis, quemadmodum ea tollens à Dipſade percuſſus ſit: ſed illa memoriter non teneo. Itaque [u] oua colligunt, eaque ſtudiosè gentes vicinæ indagant, non edendi tantùm gratia,

ſed

ἀλλὰ μὴ σκεύεσι χρῶνται κενώσαντες, μὴ ἐκπώματα ποιοῦνται ἀπ' αὐτῶν· ὁ γὰρ ἔχεσι κεραμεῦσαι διὰ τὸ ψάμμον εἶναι τὴν γῆν. ἀδύνατον μικρὰ εὑρεθέν, καὶ πῖλοι γίγνονται δύο ἐκ τῶν ὠῶν ἑκάστου· τὸ γὰρ ἥμισυ μόριον ἑκάστου, ἀρκοῦν τῇ κεφαλῇ, πῖλός ἐστιν. ἐκεῖ τοίνυν λοχῶσιν αἱ δίψάδες παρὰ τὰ ὠὰ, μὴ ἐπιόντα προσέλθῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ δὲ ψάμμου ἐξερπύσασαι, δάκνουσι δὲ λακοδαίμονα. ὁ δὲ πάσχει ἐκεῖνα τὰ μικρὸν ἔμπροσθεν εἰρημένα, πίνων ἀεὶ, μὴ μᾶλλον διψῶν, καὶ πιμπλάμενος οὐδέποτε. ταῦτα θεῖν, μὰ Δία, πρὸς Νίκανδρον τὸν ποιητὴν φιλοτιμούμενος διεξῆλθον, οὐδ' ὅπως ὑμῖν μάθοιτε, ὡς οὐκ ἀμελὴς γεγένημαί μοι, φύσεις τῶν Λιβυκῶν ἑρπετῶν εἰδέναι· ἰατρῶν γὰρ ἂν μᾶλλον ὁ ἔπαινος ἦν, οἷς ἀνάγκη εἰδέναι ταῦτα, ὡς καὶ ἀμύνασθαι αὐτὰ μετὰ τέχνης ἔχοιεν.

sed illis euacuatis pro vasis & instrumentis vtũtur. plurimùm verò ex illis pocula præparãt. Neq; enim figulinã exercere possunt, propter terram arenosam. Cæterùm magnis & capacibus inuentis, etiam pileos ex illis conficiũt, semper ex ouis singulis geminos: cuiusque enim pars dimidia aptũ & sufficientẽ pileum præstat tegendo capiti. Ibi ergo iuxtá oua dipsades insidiosè excubant, tum accedentem quempiam mox ex arena prorepentes morsu infelicem feriunt. Ille verò ictus, illicò incurabili morbo affectus, talia patitur quæ paulò antè à me relata sunt, subinde bibens, ac vehementius sitiens, cùm tamẽ nunquam sedata siti repleri possit. Hæc per Ioue non in hoc à me dicta sunt, vt ambitiosè cum ×*Nicãdro contenderem, neque vt vobis planum facerem, quàm non neglectui dederim Libycorum serpentum nosse naturas. Medicorum enim magis ista laus est, quibus hæc necessariò comperta esse debent, vt in tali casu egentibus opem ferre pro artis suæ professione queant.*

At

ἀλλά μοι δοκῶ (καὶ πρὸς Φιδίαν μὴ δυσχεράνητε τὴν εἰκόνα θηριώδη ὅσαν) ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς πάθος πρὸς ὑμᾶς, οἷον ἐκεῖναι πάσχουσι πρὸς τὸ ποτὸν, οἱ δηχθέντες ὑπὸ τῆς δυψάδος. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπὶ πλέον παύω εἰς ὑμᾶς, τοσούτῳ μᾶλλον ἐρίγομαι τοῦ πράγματος, καὶ τὸ δίψος ἄσχετον ἐπικραίνεταί μοι, καὶ ἔοικα δὴ ἐμπλήσεσθαί ποτε τῶν τοιούτων ποτῶν, καὶ μάλα ἀκότως· τῶν γὰρ ἂν οὕτω διαφανῆ τε καὶ καθαρὸν ὕδατι ἐντύχοιμι; ὥστε σύγγνωτε, εἰ δηχθεὶς καὶ αὐτὸς τὴν ψυχὴν ἀδίκῳ τούτῳ καὶ ὑγιεστάτῳ ὡς ἁληθῶς πάθει, ἐμφορεῖσθαι χανδὸν, ἐπιθεὶς ὡς κρουνῷ τὴν κεφαλήν· ἐᾶτε μόνον με ἐπιλείπειν τὰ παρ' ὑμῶν ἐπιῤῥέοντα, μηδ' ἐνθεῖσαν τὴν σπανίδα τῆς ἀπροάσεως, κεχηνότα ἔτι, καὶ δίψῶντα καταλιπεῖν. ὡς δίψος γε ἕνεκα τοῦμοῦ πρὸς ὑμᾶς, ὅλον ἂν ἐκπιεῖν πίνων ἀεί. κατὰ γὰρ τὸν σοφὸν Πλάτωνα, κόρος ὐδεὶς τῶν καλῶν.

At ego mihi videor (& per Phidiam ne iniquo feratis animo comparationem ferinam existentem) non dissimile quiddam erga vos pati, cuiusmodi illi patiuntur grauissimè, qui morsu dipsadis percussi sunt. Quò enim crebriùs ad vos itare soleo, hoc magis atque frequentiùs ad vos eundi me vexat cupiditas, & planè siti aduror intolerabili, videorque mihi tali nunquam expleri posse desiderio, & quidem iure optimo. Vbi enim adeò claram & conspicuam aquam possim consequi? Quare ignoscite, si & ego ictus animo, hoc morsu iucundissimo & saluberrimo prolixè & abundanter me impleo, capite scaturiente subiecto fonticulo, dummodo me non deficiant vndæ vobis influentes, néve effusi audiendi studio hiantem & sitientē deseratis. Nam quod ad meam erga vos sitim attinet, nihil prohibebit subinde bibere. Etenim iuxta sapientis Platonis sententiam, rerum venustarum nulla est satietas.

GILBER

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

* Dipsadi serpentum generi, de naturæ ratione ascitum nomen monumentis veteribus proditum est. Eius forma viperæ similis, morsu nocentior, cuius ictũ inextinguibilis & letalis sitis consequitur. Frequens est in Libya Africæ regione, quæ ab Atlante monte Mauritaniæ incipit, & ad Canopum vsque Nili ostium panditur: dicta à Libya coniuge Epaphi, filij Iouis. Ea semper aliquid noui ideo dicitur adferre, quòd in siticulosa regione ad vnum aliquem riuum plurimæ ferarum species bibendi gratia conuenire cogantur, inibiq; varia mixtura violentæ Veneris, varias monstrorum formas, subindeq; nouas nasci. Arenosa est, deserta, inculta & vasta. Hinc illud Antiphili·

Καρποῖς ἀ σταδίοισιν ἐριζόμεθ. οὐδὲ γὰ αὔλαξ
Αἰγύπτε λιβύης ψάμμυς ἐπιφρίσσει. Id est,

Fructibus contendimus, non stadijs: neque enim sulcus Aegypti, Libyæ harenas curat. Meminerunt huius Dipsadis etiam Nicander in Theriacis, vbi antiqua & lepida memoratur fabella de dipsadis exuuio, & sitis origine, qua à dipsade icti laborant.

a Ea pars Libyæ, quæ ad Austrum tendit.] *Narratio.* *b* Garamantes ijs locis finitimi.] *Garamantes populi sunt Aphricæ extremi, & quasi à consortio humanitatis remoti. vide Calium Rhodig.* *c* Onagros.] *Asinorum, inquit Varro, duo sunt genera: vnum ferum, quos vocant ὀνάγρους. In Phrygia & Lycaonia sunt greges multi. Alterum mansuetum, vt sunt in Italia omnes.* *d* Eleophantos.] *Libycum institutum est, vt quos in venatione vel pugna elephantes attriuerint, magnificè sepeliant, ac hymnos præterea concinant.* *e* Hæc enim.] *Sitim quæ maximè ferant animalia.* *f* Sola aduersus sitim.] *Libycas feras aestate non bibere prodiũt authores grauissimi, vbi præcipuè ardescere sitim, consentaneum. Hyeme autem potui indul-*

gere multum: quoniam diuersa omnino contingere debuerint. Verùm id esse in causa compertum est, quòd in eo mundi situ, per æstatem aquæ propemodum nullæ sunt: proinde illis non bibere in consuetudine est. Hyeme autem scatentibus aquis, non ita. Transeunte verò in naturam consuetudine, si aliò transferantur, pristinum nihilo secius retinent morem. g Aspides.] Aspidi nomen à scuto est. Quatuor longos dentes & virulentos maxillis huius aspidis inesse, scribit Nicander, è quibus virus in hostem eiaculetur. Paulus Aegineta lib. 5. cap. 18. ex Galeno tres aspidis species profert: Cherseam, id est, terrestrem Chelidoniam, velut hirundinariam. πλυάδα: huic à sputo nomen, quòd erecto corpore virus in corpus hominis exspuat. Hanc πλυάδα, deuicto Antonio Cleopatra sinistræ mammæ admouit, quum Augustus eam rapere & perdere vellet, vt ocyßimè interiret. h Viperas.] Viperarum autem Græcis triplex est discrimen. Masculus enim ἔχις, fœmina ἐχίδνα vocatur: sicut ἐχῖνος, soboles, veluti filij echidis. Qui verò à vipera morsi sunt, ἐχιδνικοὶ appellantur. i Ceraſtes.] Ceraſtes cornutus serpens, παρὰ τὸ κέρας: id est, à cornu. Longitudine naui longæ æquiparatur à Nicandro, qui dolosum appellat, quòd orbitis, plaustrorumq; itinere sese occultans, incidentem in se fortè occidit. k Βουπηστὶς.] Insecta. de genere cantharidum esse Dioscorides lib. 2. cap. 54. adseuerat. Nomen gerit à nocumento, quo armento vel bubus interitum adferre solet. Nomen enim habet παρὰ τὸ τοὺς βόας ἐμπίμπρασθαι: id est, ab incendendis bubus. Id quod & Nicander in Alexipharmacis monet. De hac ita Galenus: Bupreſtes, inquit, sunt genus quoddam animalis, simile cantharidibus, & forma, & virtute. Aegineta eadem refert. l Iacula.] Ἀκόντια sunt animalia, quæ instar iaculorum currunt. m Amphisbænas.] Amphisbæna παρὰ τὸ ἀμφὶ & βαίνω, quòd gemino capite & nutante gressu incedat. Ex huius exuuijs lignicidæ baculum induunt, eoq; frigore hyberno aduersus triporem manuum vtuntur, Nicandro autore. n Dúplex genus ſcorpionum.] Octo scorpionum genera apud Nicandrum in Theriacis enumerantur: quorum quartum χλοάων à viridante colore dictum, multis corporum vertebris insigne, suspicor hîc esse

primum

rimum: ceteruum μελιχλωρ@: id est, mellei coloris, hîc esse alterum. Nam à tergo gerit alas locustæ similes. Quanquam hîc libenter cedam melius iudicantium sententiæ. o Respondens cognomine.] Huic serpenti nomen absiti est inditum, quòd qui ab hoc læsus fuerit, adeò sitiat, vt bibendo in tantum repleatur, vt vmbilico fracto, effundat vteri onus, vt Nicander de dipsade tradit. παρὰ τὸ διψᾶν: id est, à sitiendo. p Nilum.] Nilus Aegypti fluuius. q Vt si quis oleo ignem.] Oleo restinguere incendium dicitur, qui ea admouet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbent. Idem Lucianus in Timone: Si quem aspexerit incendio conflagrantem, pice atque oleo se velle restinguere. r Porrò autem.] Exemplum rei. s Tantalum.] Nota est fabula de Tantalo apud inferos ad aquam stante, de pomis in capite imminentibus, cùm sitiens interim atque esuriens neutra possit contingere: vel ex dialogo Menippi & Tantali, vbi de Tantalo plura recitauimus, tum in Timone. Lege Homeri Odyss. circa finem. Ouid.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.

t Danao natas.] Danaus Beli Prisci filius, ex pluribus coniugibus quinquaginta filias habuit. quæ cùm quinquaginta filijs Aegypti fratris Danai nupsissent, eos omnes vna nocte interfecerunt: præter Hypermnestram, quæ Lino viro suo pepercit. Ob quod nefas, hac finguntur pœna apud inferos damnatæ Danaides, vt assidua in vrnis fundo carentibus haurire aquam cogantur. u Oua.] Struthionis oua, inquit Plinius libro decimo, capite primo, commendantur propter amplitudinem, recepta pro vasculis, & pennæ ad cristas galearum, cuncos adornantes. x Nicandro.] Nicander poëta & medicus fuit, scripsitq; plurima versibus, quorum Theriaca & Alexipharmaca extant, reliqua desiderantur. de eo extant aliqua præconia in libro primo Epigrammatum Graecorum. Is de dipsade scripsit in Theriacis.

ΠΛΟΙΟΝ Η ΝΑΥΙΓΙΟΝ, SEU VOTA.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

IRridet hoc Dialogo Lucianus cupiditates & stult hominum vota, vt qui in ijs rebus plerunque felic tatem ponant, eaque sibi expetant, quæ si ipsis contin gant, plurimum & molestiæ & periculorum quoqu interim habituri sint. Ita enim fingitur hic Adiman tus primò diuitias, post hunc Samippus potentiam & imperium, postremus autem Timolaus voluptates, & quicquid mundo plausibile videtur, optare. Quorum omnium vota Lucianus ita confutat, vt ostēdat quic uis potius quàm felicitatem in his rebus positam e sse. Argumenti autem huius occasio à noua & inus tata nauis magnitudine nasci fingitur, quæ cùm fort tum ex Aegypto frumentum in Italiam portaret, tem pestatibus acta, Athenas in Piræum appulsa fuera Hanc cùm Adimantus (vt fingitur) conspicatus esse & de numero frumenti quem portaret, deque annu quęstu quem domino faceret, audisset, inita secum r tione, vt si tantos quotannis reditus ipse caperet, fel cissimum ac beatissimum sese putaret: interim dum Luciano ob stultitiam deridetur, cæteris quoque pe sonis, optandi cuique quod vellet, occasionem ac f cultatem præbet. Estque hæc veluti narratio quæda totius Dialogi. Ad quam antequam venitur, perso quoq; Adimanti, & nauis magnitudo, & tempestu sum circa Chelidonias mare, dialogi gratia describu tur. Exordium à Timolai studio trahitur, qui ad s mam nauis à Corintho Athenas spectandæ eius gr tia venisse fingitur. Eiusdem autem argumenti saty quoq; est apud Iuuenalem decima, in qua & ille

suo more cupiditates & inania vota
hominum insectatur.

ΛΥΚΙΝΟΥ, ΤΙΜΟλάου, Σαμίππου καὶ Ἀδειμάντου.

Υκ ἐγὼ' λιγον, ὅτι θᾶττον τὸν γύπας ἴοιεν νεκρὸς, ἐν φανερῷ κείμενος, ἢ θειμάτιον παραδόξων Τιμόλαον διαλάθοι, πρὶν ἂς Κόρινθον ἀποι ἀπνευσὶ θέοντα ἀπίνυτα; διὰ τοῦτο οὕτω φιλοθεάμων εἶ, καὶ ἄοκνος τὰ τοιαῦτα. Τι. τί γὰρ ἄλλο καὶ ποιεῖν, ὦ Λυκῖνε, σχολὴν ἄγοντα, πυθόμενον οὕτως ἐμπρησθῆναι ναῦν, καὶ πῦρα τοῦ μέτρου ἐς τὸν Πειραιᾶ καταπεπλευκυῖαν, μίαν τῶν ἀπ' Αἰγύπτου ἐς Ἰταλίαν σιταγωγῶν; οἶμαι δ' καὶ σφὼ, εἴ τι καὶ Σάμιππον τουτονὶ, μὴ κατ' ἄλλό τί ἐξ ἄστεος ἦκεν, ἢ ὀψομένους τὸ πλοῖον. Λυ. νὴ Δία, καὶ Ἀδείμαντος ὁ Μυρρινούσιος

LTCINVS, TIMOlaus, Samippus & Adimantus.

N' non dixi quòd citiùs latuerit vultures cadauer prædianum ac marcidum in propatulo positum, quàm spectaculum aliquod nouũ & inopinatum, Timolaum, etiam si Corinthum illum oporteat sine respiratione curriculo abire? Quamobrem autem ita spectandi cupidus es tu, & ad huiusmodi res adeò impiger? TIM. Quid enim aliud conueniebat facere quoque, Lycine, cùm ocium alioqui agerem, audito nauem adeò ingentem, & mensuram omnem excedentem, in Piræum appulsam esse, vnam videlicet earum quibus ex Aegypto in Italiam frumentum importari solet? Arbitror autem & vos, te videlicet & Samippum hunc, non ob aliam causam ex vrbe huc progressos esse, quàm vt nauigium hoc videretis. LYCIN. Per Iouem, & Adimantus quoque Myrrhinusius

ῥινούσι& ἅπιτο μιτ' ἡμῶν· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπου νυῶ ἐκεῖνός ἐστιν, ἀποπλανηθεὶς ἐν τῷ πλήθει τῶν θεατῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς ἅμα ἤλθομεν, καὶ ἀνιόντα αὐτὸν αὐτὸν, οὐ μὰ, οἶμαι, Σάμιππε, προῆκας, μετὰ σὲ δὲ ὁ Ἀδείμαντος ἦν, εἶτ' ἐγὼ μετ' ἐκεῖνον ἐχόμενος αὐτοῦ ἀμφοτέραις. καί με δὴ τῆς ἀναβάθρας ὅλης παρέπεμψε, χαραγωγῶν ὑποδεδεμένον, ἀνυπόδητος αὐτὸς ὤν· τὸ δὲ τούτου οὐκ ἔτι αὐτὸν εἶδον, οὔτε ἔνδον, οὔτε ἐπὶ καταπλεύσαντι. Σάμ. οἶσθα, ὦ Λυκῖνε, ὅπου ἡμᾶς ἀπέλιπεν; ὁπότε, οἶμαι, τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο μεράκιον ἐκ τῆς θαλάμης προῆλθε, τὸ πλὴν καθαρὰν ὀθόνην ἐνδεδυκὸς, ἀναδεδεμένον εἰς τοὐπίσω πλὴν κόμην, ἑκατέρα τοῦ μετώπου ἀπηγμένην. ἆ τοίνυν ἐγὼ Ἀδείμαντον οἶδα, οἶμαι, γλαφυρὸν ἕτω ἐκεῖνος θέαμα ἰδὼν, μακρὰ χαίρειν φρά-

rhinusius vnà nobiscum. Sed nescio vbinam ille nunc sit, inter multitudinem spectatorum alicubi errans. Nam vsque ad nauem quidem vnà venimus, & ascendentes in ipsam, tu quidem, opinor, Samippe, præibas, sequebatur autem Adimantus: deinde ego post illum, vtrisque ipsum manibus apprehendens. Ac me per totas scalas subuehebat ille, manu ducens, subligatum crepidis, cùm ipse absque calceis incederet. Sed postea non amplius ipsum vidi, neque intus, in naui, neque postquam inde iterum descendimus. SAM. Nôsti, Lycine, vbi nos reliquit ille? Quando opinor formosus ille adolescentulus ex interiore parte nauis prodiebatur, mueo ac puro amiculo indutus, religata post tergum coma, ad vtranque frontis partem reducta. Proinde si ego Adimantum rectè noui, arbitror venustum ac dulce adeò spectaculum conspicatum, longum

valere

φράσας τῷ Αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, περιηγουμένου τὸ πλοῖον, παρίστηκε δακρύων, ὥσπερ ἔωθε· ταχὺ δ' ἀπρυς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐς τὰ ἐρωτικά. ΛΥ. καὶ μὴν οὐ πάνυ καλὸς, ὦ Σάμιππε, ὁ μειράκιον ὃν ἐδόκει μοι, ὃς ἄρ' καὶ Ἀδείμαντον ἐκπλῆξαι, ὃν τοσοῦτοι Ἀθηναίων καλοὶ ἵπτανται, πάντες εὐπρόσωποι, εὔμυλοι τὸ φθέγμα, παλαίστρας ἀσπαζόμενοι, οἷς καὶ παραδακρύσαι οὐκ ἀγεννές. οὕτω δὲ πρὸς τῷ μειράκιον εἶναι, καὶ πρόχειρός ἐστι καὶ λιπλὸς ἅμα τοῖν πλοῖν, καὶ ἐρεύγεται ἐπισυρμόν τι, καὶ σωρὸς, καὶ ἐπίπροχορ. Ἑλληνιστὶ μὲν, ἐς τὸ πάτριον ἀφ' ὧν φόρτος, καὶ ὧν τῆς φωνῆς τόνου· ἡ δόμη δ', καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος σωρὸς παραμένων οὐκ εὐγενῆ φησιν αὐτὸν εἶναι. ΤΙ. σὺ μὲν ἀγροικίας, ὦ Λυκῖνε, σημεῖόν ἐστι Αἰγυπτίας, ἡ κόμη.

valere iussō Aegyptio fabricatore, per nauigium circumcirca præeunte, adstitisse lachrymantem, quemadmodum consueuit. Admodum enim proclinis ad lachrymas homo est, quod ad amores attinet. LYC. Atqui non adeò formosus, Samippe, adolescens ille mihi visus est, vt etiam Adimantum velut attonitum in se conuerteret, quem tot subinde Athenis formosi sectantur, ingenui omnes, loquendo garruli, & palæstram spirantes, quibus etiam illachrymari non ignauum est. Hic autē præterquam quòd colore fusco est, etiam labia habet prominentia, & gracilia nimis crura, loquiturq; dissolutum & incompositum quiddam continuatis & agglomeratis inter se verbis, Græcè quidem, sed ad patrium morem concitato strepitu, & inflexo vocis accentu. [a] Coma autem & ille post tergum conuolutus capillus, haudquaquam liberum esse ipsum arguit. TIMOL. Hoc quidem nobilitatis signum, Lycine, est [b] Aegyptiacæ, co-

μη. ἅπαντες γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐλεύθεροι παῖδες ἀναπλέκονται, εἴς τι πρὸς τὸ ἐφηβικόν. ἐν Παλλήνῃ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι κομᾶν τοὺς γέροντας, ἀναδουμένοις πρόβυμον, καὶ τεττιγι χρυσῷ ἀναπεπαμένοις. Σά. εὖ γε, ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς ἀνεμιμνήσκεις τῶν Θουκυδίδου συγγραμμάτων, ἃ ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τῆς ἀρχαίας ὑμῶν τρυφῆς ἔφη ἐν τοῖς Ἰωσιν, ὅτε πότε οἱ τότε σωφρονίσθησαν. Τι. ἀτὰρ, ὦ Σάμιππε, νῦν ἀνεμνήσθην, ὁπόθεν ἡμῶν ἀπελείφθη Ἀδείμαντος, ὅτι παρὰ τὴν ἰσὸν ἐπιπολὺ ἕστημεν ἀναβλέποντες, ἀριθμοῦντες τῶν βυρσῶν τὰς ἐπιβολὰς, καὶ θαυμάζοντες ἀνιόντα τὸν ναύτην ἀπὸ τῶν κάλων, εἶτα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀσφαλῶς ἀφιέντα, τῶν κεροιάκων ἐπαλλομένων. Σάμ. εὖ γε λέγεις. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνθαῦτα, καραδοκοῦντα αὐτὸν, ἢ ἰόντας;

ma videlicet. Cuncti enim illorũ pueri ingenui capillũ à tergo collectum gerunt, vsque dum ex ephebis excedunt: quemadmodum & c Pallenæ maiores nostri; quibus pulchrum videbatur comam nutrire senes quoq; redimitos d crobylli textura, sub aurea cicada religata. SAM. Euge, Timolaë, quòd nos commonefacis e Thucydidis commentariorum, quæ & in proœmio de veteri nostra luxuria dixit ille in Ionibus, quãdo illi tũ vnà cũ cæteris in coloniam missi fuêre. TIM. At nunc demum in mentem mihi venit, Samippe, vbi à nobis relictus fuerit Adimãtus, quãdo videlicet iuxta malũ aliquãdiu stetimus sursum spectantes, numerantes coria alia aliis superimposita, & mirantes ascedẽtem per funes nautam, deinde per antennam supernè tutò adeũ currentem, apprehensis antennarum clauis seu cornibus. SAM. Rectè dicis. quid igitur oportet facere nos hîc? vtrum expectare ipsum? an vi

ἐγὼ αὖθις ἐπάνειμι εἰς τὸ πλοῖον; ΤΙΜ. μηδαμῶς, ἀλλὰ προίωμεν· ἐκὸς γὰρ ἤδη παρεληλυθέναι ἐκεῖνον, ἀφεσοβοιῶτα εἰς τὸ ἄστυ, ἐπεὶ μηκέθ' ἡμᾶς ἑυρεῖν ἐδυνάτο· εἰς δὲ μὴ, ἀλλ' οἶδε γοῦν ὁδόν Ἀδείμαντος, καὶ δεῖ οὐδὲν, μὴ ἀφεληφθεὶς ἡμῶν ἀποδυσκολήνῃ. ΛΥΚ. ὁρᾶτε, μὴ σκαιὸν ᾖ, φίλον ἀφεληκότας, αὐτοὺς ἀπιέναι. βαδίζωμεν δ' ὅμως, εἰ καὶ Σαμίππῳ ζῆτον δοκεῖ. ΣΑ. καὶ μᾶλλα δοκεῖ, εἴ πως ἀνιφεγὲς γε πρὸς παλαίστραν ἔτι καταλάβωμεν· ἀλλὰ μεταξὺ τῶν λόγων, ἡλίκη ναῦς, ἔκοσι καὶ ἑκατὸν πήχεων ἕλκυσον ὁ ναυπηγὸς τὸ μῆκος, εὖρος δὲ, ἀπὸ τὸ τέταρτον μάλιστα τούτου, καὶ ἐκ βαθύτατον εἰς τὸν σύθμενα, ἢ βαθύτατον κατὰ τὸν ἄντλον, ἐννέα καὶ δέκα ἔκοσι. τοῦ δ' ἄλα, ἡλίκος μὲν ὁ ἰσὸς, ὅσον δ' ἀνέχει πρὸς

vis vt ego ad nauigium iterum abeam? TIM. Nequaquã, sed pergamus. Nam verisimile est prætergressum illum iam, recipientem in vrbem sese, postquam nos amplius inuenire non potuit. Quòd si minùs, at viam saltem nouit Adimantus: neque metuendum est, ne à tergo relictus, à nobis seducatur. LYC. At videte, ne agreste nimis fuerit, relicto post nos amico, ipsos hinc abire. Sed eamus tamen, si idem hoc Samippo quoque videtur. SAM. Atque admodum videtur, si fortè apertam adhuc palæstram deprehendere possimus. Sed interea dum sermones cædimus, quanta nauis hæc? centum & viginti cubitos in longitudinem porrecta, latitudine autem supra quartam maximè partem mensuræ huius patens. Tum à summis foris ad fundum vsque, quà profundissima est, eo loci videlicet, quò sentina defluit, nouem & viginti cubitos alta. Præterea autem quantus malus, quantamque sustinet anten-

πλὼ μιρράαρ, οἵο ἢ πρότο-
νο λίγχεται, καὶ συνίχνται.
ὡς ἢ ἡ πρύμνα μὲν ἐπανίσχ-
ηκεν ἠρέμα καμπύλη, χρυσοῦ
δοινίσκον ἐπικαμψήν, καταν-
τικρὺ δέ, ἀνάλογον ἡ πρώρα
ἐπηρβίβηκεν, ἐς τὸ πρόσω ἐκ-
κεκινωμένη, πλὼ ἐκτόνυμον
τῆς νηὸς θεὸν ἔχουσα, πλὼ ἐκ-
σιν, ἑκατέρωθεν. ὁ μὲν γὲ ἄλ-
λο μόνον, οὐ γραφαὶ, καὶ
δὴ ἐσίου τὸ πράσιον πυρω-
πὸς, καὶ πρὸ δύτων, οὐ ἄγ-
κυραι καὶ σφῆνες καὶ στρεπ-
τῆρες, καὶ οὐ μετὰ πλὼ πρύμ-
ναν οἰκήσεις, θαυμάσια πάν-
τα μοι ἔδοξε· καὶ τὸ τῶν ναυ-
τῶν πλῆθος στρατιᾶς ἄν
τις ἀπάσαιτο· ἐλέγετο δὲ καὶ
τοσοῦτον ἄχυρον σῖτον, ὡς ἐκ
πανὸς ἔτους πᾶσι δῆς ἐν τῇ
Ἀττικῇ ἐνιαύσιον πρὸς τρο-
φλύ. καλύβια πάντα μικρός
τις ἀνθρωπίσκος, γέρων ἦν
ἤδη, ἔσωζεν, ὑπὸ πλικίᾳ δάμαλι
τὰ τηλικαῦτα σκεύαλα στρε-
πτήρων. ἐδόκει γάρ μοι ἐκ-
φαλαι-

nam? quanto autem rudente vtitur atque astringitur? Vt autem ipsa quidem puppis paulatim assurgit inflexa, atque [f] aureum anserculum supernè habens impositum: eregionè autem æqua proportione prora prominet, in anteriorem partem longè porrecta, & cognominem naui deam, Isidem videlicet, vtrinque additam habens. Nam cætera quidem ornamenta, vti picturæ, & veli flammeus ille atque [h] parasius color, & ante hæc anchoræ quoque, & vertendi circumagendiq; instrumenta, & habitationes illæ post puppim, omnia admiratione digna visa mihi sunt. Iam & nautarum multitudo, cum exercitu comparari posset. Dicebatur autem tantum frumenti numerum portare, quantus in annum victum sufficere omnibus in Attica facilè posset. Atque hæc omnia paruus quidam homuncio, senex iam, conseruabat, tenui adeò pertica tanta gubernacula conuertēs. Commonstratus enim mihi fuit cal-

nafter

φαντίας αὖθ', Ηρων, οἶμαι, τοὔνομα. ΤΙΜ. θαυμασίως τὴν τέχνην, ὡς ἔφασκον οἱ ἐμπλέοντες, καὶ τὰ θαλάττια σοφὸς, ὑπὲρ τὸν Πρωτέα. ἀκούσατε δέ, ὅπως δεῦρο κατήχθη τὸ πλοῖον, οἷα ἔπαθον πλέοντες, εἰ ὡς ὁ ἀνὴρ αὐτὰς ἔσωσεν; ΛΥΚ. ἀλλ', ὦ Τιμόλαε, ἀπὸ νεὼς ἡδέως ἂν ἀκούσαιμεν. ΤΙΜ. ὁ ναύκληρος αὐτὸς διηγεῖτό μοι, χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ προσομιλῆσαι ἀξιός. ἔφη δὲ ἀπὸ τῆς Φάρου ἀπάραντας ὑπὸ πάνυ βιαίου πνεύματος, ἑβδομαίους ἐλθεῖν τὸν Ακάμαντα, ἔτα ζεφύρου ἀντιπνεύσαντος, ἀπενεχθῆναι πλαγίους ἄχρι Σιδῶνος· ἐκεῖθεν δ', ὑμῶνι μεγάλῳ δεινάτῳ ἐπὶ χιλιοστάσιος, ὑπὸ τὸν Αὐλῶνα ἐλθεῖν, ἔνθα δὴ περὶ μικροῦ ἐναυαγίσαι ἅπαντας. οἶδα δέ ποτε παραπλέουσα καὶ αὐτὸς Χελιδονίας, ὑλίκον ἐν ᾧ τόπῳ ἀνίστατο τὸ κῦμα,

uaſter quidã criſpus, Heron, opinor, nomine. TIM. Mirabilis, quod ad artẽ attinet, ille, quemadmodum dicebãt ij, qui cũ eo nauigant, & rerum marinarum ſupra Proteã illum doctus. Audiſtis autem quomodo huc appulerit nauem? qualia acciderint nauigantibus? aut quemadmodum ſtella ipſos ſeruârit? LYC. Haudquaquam, Timolaë. Quin hoc ipſum abs te libenter nũc audierimus. TIM. Ipſe nauclerus narrauit mihi, homo probus, & ad conuerſandum ingenuus. Aiebat autem cùm à Pharo ſoluiſſent, flatu non admodum vehementi ſeptimo die eò fuiſſe proiectos, vt iam Acamantem viderent. Exinde Zephyro ex aduersò ſpirante tranſuerſos abreptos fuiſſe ad Sidonem vſque. Inde autem tempeſtate magna iactatos, decimo tandem die per anguſtias illas ad Chelidonias peruenisſe, vbi parùm abfuit quin omnes ſubmergerentur. Noui autem, aliquando etiam ipſe naui prateruectus Chelidonias, quanti ſe eò loci attollant fluctus,

μα, καὶ μάλιστα περὶ τὸν λίβα, δεύτερον ἐπιπάθῃ καὶ τὸν νότον· μετ' ἐκεῖνο γὰρ δὴ συμβαίνει μερίζεσθαι τὸ Παμφύλιον ἀπὸ τῆς Λυκιακῆς θαλάσσης, καὶ ὁ κλύδων ἅτε ἀπὸ πολλῶν ῥευμάτων περὶ τὸ ἀκρωτήριον σχιζόμενος (ἀπόκρημνοι δὲ οὖσαι πέτραι καὶ ὀξεῖαι, παραθυγόμενα τοῦ κλύσματι) καὶ φοβερωτάτῳ ποιεῖ τὸν κυμάτων ἦχον, καὶ τὸν χόρον μέγαν· καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἰσομέγεθες τοῦ σκοπέλου. σοιαῦτα καὶ ὀφὲς καταλαβὼν ἐφασκεν ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς ὄντος, καὶ βόθου ἀκριβοῦς, ἀπὸ πρὸς τὸν οἰμον τὸν αὐτῶν ἐπιπλαθέντας τοὺς θεοὺς, πῦρ τι ἀναλάμψαι ἀπὸ τῆς Λυκίας, ὡς γνωρίσαι τὸν τόπον ἐκεῖνον, καί τινα λαμπρὸν ἄστρα, Διοσκόρων τὸν ἕτερον, ἐπικαθίσαι τοῦ καρχησίου, καὶ κατευθῦναι τὸν ναῦν ἐπὶ τὰ κατὰ τὸ πέλαγος, ἤδη τοῦ ἱερημνοῦ προσφερομένου· fluctus, & maximè flante Africo, si quando assumpserit & Austri partem aliquam secum. Nam ab eo loco contingit diuidi Pamphylium mare à Lycio, & fluctus ipsi, vtpotè multis ac variis vndis circa promontorium illud velut intersecti (præruptæ autè rupes sunt, & acutæ, & incursionibus aquarũ exasperatæ) & procellas excitant terribiliores, & fragorem edunt immensum. Ac fluctus sæpenumerò tanti attolluntur, vt ipsius scopuli altitudinẽ exæquent. Talia igitur se quoque tum deprehendisse atq; expertos esse nauclerus aiebat: insuper etiam nocte existente tum, & tenebris profundis. Cæterùm cùm ad ploratum ipsorũ dij tandem flexi atque inclinati fuissent, ignem apparuisse ipsis ex Lycia, ita vt locum illum manifestè cognoscere possent, & stellam quandam splendidam, i Dioscurorum videlicet alterum, in summa parte mali consedisse, nauemq; ad sinistram in altum iterum direxisse, cùm iam præceps in rupem deferre-

προσφερομένῳ. τοῦτον οὖν ἅπαξ τῆς ὁδοῦ ἐκπεσόντας, καὶ τὸ Αἰγαῖον πλεύσαντας, ἑβδομηκοστῇ ἀπ' Αἰγύπτου ἡμέρᾳ, πρὸς ἀντίους τοὺς ἐτησίας πλαγιάζοντας, εἰς Πειραιᾶ χθὲς καθορμίσασθαι, τοιοῦτον ἀπενεχθέντας εἰς ὃ κάτω, ὅσ' ἐκ τῶν Κρητῶν δεξιὰν λαβόντας, ὑπὲρ τὴν Μαλέαν πλεύσαντας, ἤδη ἄνω ἐν Ἰταλίᾳ. Λυκ. νὴ Δία, θαυμάσιόν τινα φῆς κυβερνήτην τὸν Ἡρωνα, ἢ τὸν Νηρέως ἁλικιώτην, ὃς τοσοῦτον ἀπεσφάλη τῆς ὁδοῦ. ἀπὸ τί τοῦτο, ὦ Ἀδείμαντε; Τιμ. πάνυ μὲν οὖν Ἀδείμαντος αὐτὸς, ἐκβοήσομαί σοι. Ἀδείμαντε, σὲ φημι, τὸν Μυρρινούσιον, τὸν Στροβίχου. Λυκ. ἄνοιγε θάτερον, ἢ ἀνοχρᾴνει καθ' ἡμῶν, ἢ ἐκκεκώφωται. Ἀδείμαντος γὴ, ὦ ἄνθρωπε τίς δὲ πάνυ πόθεν ἔφυς ὁρῶ, καὶ σοιμάτιον αὖ, καὶ τὸ βάδισμα ἐκεῖνο, καὶ ἐν χῷ ἡ λυρά. ἐπιτέ-

deferretur. Atq; ex eo, cùm iam semel à recta via excidissent, per Aegæum nauigantes, septuagesimo die quàm ex Aegypto soluerunt, aduersus Etesias per obliquum & transuersè actos, in Piræum heri appulsos huc esse, eò usque videlicet ad inferiorem partem abreptos, quos conueniebat Creta ad dexteram relicta, supra Maleam tenendo cursum, iam in Italia esse. LYC. Per Iouem mirabilem quendam gubernatorem narras, Heronem istum, aut Nerei potiùs æqualem, qui tantùm à via aberrârit. Sed quid hoc? ánnon Adimantus ille? TIM. Admodum Adimantus ipse. Vocemus igitur hominem, Adimante. Te inquam Myrrhinusium illum, Strobichi filium. LYC. Ex duobus alterũ illi accidit videlicet: aut enim succensèt nobis, aut obsurduit. Nam omninò Adimantus ille est, neq; alius quisquã. Admodum igitur planè iam video, & vestem ipsius & incessum agnosco. Etiam tonsura illa ad viuum usq; arguit hominem.

Sed

ἐπιτάνωμεν βαδίσματος τὸν πεζικὸν, ὡς καταλάβωμεν αὐτόν. ἢν μὲν δὴ ταῦτα πάντα μόνοι, καὶ ἐπισφίγξωμεν, ὦ Ἀδείμαντε, οὐκ ἂν ποτὲ ἡμᾶς ἐμβοῶσιν; ἀτὰρ καὶ φροντίζοντί τοι ἔοικας ἐπί τινος σπουδαίας τινὸς, ὃ μικρὸν μὲν οὐδὲ τοῦτο καταφρόνητον πρᾶγμα, ὡς δοκεῖς, ἀναπυνθάνου. Ἀδείμ. οὐδέν, ὦ Λυκῖνε, χαλεπὸν; ἀτάρ μοι καινή τις ἔννοια μεταξὺ βαδίζοντα ἐπελθοῦσα, παρακέκραγέ σου ὑμῶν ἐποίησεν, ἀτενίσαι πρὸ αὐτοῦ ἅπαντι τῷ λογισμῷ ἀφυλάκτου. Λυκ. τίς ἄντη; μὴ γὰρ ὠκυήκοας ἀπεῖμεν, ἢ μή τις δεῖ τῶν πάνυ ἀπορρήτων. καίτοι ἐπιλέλησμαι, ὡς οἶσθα, καὶ σιγᾶν μεμαθήκαμεν. Ἀδείμ. ἀπ' αἰσχύνομαι ἔγωγε ἀπεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἴσως γὰρ μειρακιῶδες ὑμῖν δόξει τὸ φρόνημα. Λυκ. μῶν ἐρωτικόν τί ἐστιν; οὐ γὰρ οὐ τοῦτο ἀμυήτοις ὑμῖν ἐξαγορεύσας, ἀπ' οὐ λαμπρᾷ τῇ δᾳδὶ καὶ αὐτοῖς

Sed tamen acceleremus obambulationem hãc & greſſum, vt aſſequamur hominem. Quòd niſi veſte apprehenſum te conuertiſſemus, Admante, nunquam puto hodie clamantes nos exauditurus fuiſſes. At etiam cogitabundo ſimilis videris, neſcio quid magnum, ac minimè contemnendum, tecum ipſe animo & cogitatione, vt videre, volutans. ADIM. Nihil equidem acerbum aut graue, Lycine: ſed mihi noua quædam cogitatio interueniendum in mentem veniens, vt ne audirem vos fecit, dum intentè adeò ac tota mente in illam velut defixus incumbo. LYC. Quænam iſta? ne enim graueris dicere, niſi omninò ex arcanis iſtis aliquæ fuerit. Atqui initiati ſumus & nos, vt ſcis, & celare quæ audimus, didicimus. ADIM. Ac erubeſco equidem apud vos dicere, adeò iuuenile vobis videbitur, ſat ſcio, id quod nunc cogito. LYC. Non amatorium quiddam eſt. Neque enim hoc profanis nobis narrabis, ſed ſplendida admodũ face etiam ipſe luſtratis,

αὐτοῖς τετελεσμένοις. Αδε. ἰδού, ὦ θαυμάσιε, τοιοῦτον, καὶ τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ ἀνεπλαττόμην, οὐ μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι, καί μοι ἐν ἀκμῇ τῆς τρυφῆς ἐπέστης. Λυκ. ἐκοῦ τὸ προχαρέστερον τοῦτο, κοινὸς Ἑρμῆς, φασι, κἀς μέσον κατάθες φέρων τὸν πλοῦτον· ἄξιον γὰρ ἀπολαῦσαι τὸ μέρος, φίλους ὄντας, τῆς Ἀδαμάντου τρυφῆς. Αδαμ. ἀπελήλυθα μὲν ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ ἐς τὸ πλοῖον ἐμβάσης, ἐπεί σε, ὦ Λυκῖνε, κατέστησα ἐς τὸ ἀσφαλές. ἐπειμετρούμην δέ μου τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, οὐκ οἶδ' ὅπου ὑμᾶς ἀφίστηται. ἰδὼν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἐρόμην τινὰ τῶν ναυτῶν, ὁπόσου ἀφῆρται ὁ ναῦς ὑφ' ἑαυτῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἕκαστος ἐνιαυτὸν τῷ μισθοφορίαν. ὁ δέ μοι, δώδεκα, ἔφη, Αττικὰ τάλαντα, εἰς πρὸς τὸ λέγει-

lustratis initiatisq. ADIM. *Nihil, ô præclare, istiusmodi, sed opulentiam quandam mihi ipsi fingebam, quam inanem felicitatem plerique vocare solent, atque in ipsa adeò acie opum & deliciarum versanti mihi, superuenistis.* LYC.[k] *Proinde illud, quod in proclini est,* [l] *Communis Mercurius, aiunt, ac in medium allatas huc diuitias istas depone. Aequum enim est nos quoque parte aliqua frui voluptatum Adimanti, amici cùm simus.* ADIM. *Relictus equidem à vobis fui statim à principio, cùm primùm nauem conscendissemus, postquam te, Lycine, in tuto collocâssem. Nam metiente me anchoræ magnitudinem, nescio quorsum vos à me discessistis. Attamẽ cùm omnia perlustrâssem, interrogaui quendam ex nautis, quantũ mercedis ac lucri communibus rationib. nauis ea referret domino in singulos annos. Ille autem, duodecim, inquit, talenta Attica, etiam si quis communiora tantùm computaret,*

& ad

λάχισόν τις λογίζοιτο. τοῦτο οὖν ἐγὼ ἐννοῶν, ἐλογιζόμην, εἴ τις θεῶν τὴν ναῦν ἄφνω ἐμοὶ ποιήσειεν εἶναι, οἷον ἄρα ἂν εἴη εὐδαίμονα βίον ἐβίων, εὖ ποιῶν οὓς φίλους, καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτὸς, ἐνίοτε δὲ οἰκέτας ἐκπέμπων; εἶτα ἐν τῶν δώδεκα ἐκείνων ταλάντων οἰκίαν τινὰ ἤδη ᾠκοδομησάμην ἐν ἐπικαίρῳ, μικρὸν ὑπὲρ τὴν ποικίλην, τὴν παρὰ Ἰλισσὸν ἐκείνην, τὴν πατρῴαν ἀφεὶς, καὶ οἰκέτας ὠνούμην καὶ ἐσθῆτας καὶ ὄχημα καὶ ἵππους. νυνὶ δὲ ἤδη καὶ ἵππον, ὑφ' ἁπάντων εὐδαιμονιζόμενος καὶ τῶν ἐπιβατῶν, φοβερὸς οἷς ναύταις, καὶ μονονουχὶ βασιλεὺς νομιζόμενος· ἔτι δέ μοι καὶ κατὰ τὴν ναῦν εὐθυτίθεντι, καὶ εἰς λιμένα πόρρωθεν ἀφορμοῦντι ἐπιεὰς, ὦ Λυκῖνε, κατίδυσας τῶν πλούτων, καὶ ἀνέτρεψας τὸ φερόμενον σκάφος, ἐρέφος δ' εὐχῆς ὡς πνεύματι. Λυκ. ὀκνῶ οἶμαι,

& ad minimam ſummam redigeret. Exinde igitur rediens mecum ipſe cogitabam: Quòd ſi nunc deorum quiſpiam nauem hanc derepentè meam eſſe faceret, qualem & quàm beatam vitam acturus eram? qui & amicis benefacturus, & interdum quidem ipſe in ea nauigaturus, interdum autem ſeruos emiſſurus, deinde ex duodecim illis talentis & domum ædificaturus eſſem in loco maximè opportuno, paulò videlicet ſupra porticum pictam, relicta paterna illa, quam apud Iliſſum habeo, & ſeruos coëmpturus, & veſtes, & vehicula, & equos. Iam autem nauigabam quoque, & felix ab omnibus iis, qui nauem conſcenderant, prædicabar, à nautis autem formidabar, & tantùm non rex quiſpiam exiſtimabar: cùm interea dum ea quæ in naui ſunt cõpono, & ad portum à longè aſpicio, ſuperueniens, Lycine, opulentiam hãc omnem ſubmerſiſti mihi, nauemq; ipſam, benè ac ſecundo voti vento labentem, ſubmerſiſti. LYC.

Proinde

οὖν, ὦ γύναι, λαβόμενός μου, ἄπαγε πρὸς τὸν στρατηγὸν, ὡς τινα παρατλῶ, ἢ καταποντίσλω, ὃς τηλικοῦτον ναυάγιον ἤργασμαι, καὶ ταῦτα, ἴσως γῇ, κατὰ τλὼ ἐν Παραλίᾳ ἐς τὸ ἄστυ. ἀλλ' ὅρα ὅπως παραμυθήσομαί σε τὸ πάθημα. πῶς γάρ, ἐὰν βούλῃ, καλλίω καὶ μείζω σοι Αἰγυπτίου πλοῖα ἄλλη ἴσχει, καὶ τὸ μέγιστον, οὐδὲ κατακλυσθῆναι δυνάμενα, καὶ ταχὰ δὶ πεντάκις ἐξ Αἰγύπτου, κατ' ἔτος ἕκαστον, σιταγωγήσει σιταγωγίαν. καὶ ὦ ναυκλήρων ἄριστε, λῆλος ἔσῃ ἀφόρητος ἡμῖν τότε γενόμενος· ὃς γε, ἔτι νῦν πλοίου τοιοῦδε ἀνεπόντος ὤν, πρήξεις βοώντων, ἐὰν πῶς λιμένα πρὸς τοῦτο, τριήρεμμα πολυτελὲς ἀνάλιθρα, οὐδὲ ὄψει ἁπλῶς τοὺς φίλους. σὺ μὲν οὖν πλόει, ὦ βέλτιστε, ἡμεῖς δ' ἐν Παραλίᾳ καθιζόμεθα,

Proinde, ô generose, correptum me abduc hinc ad Imperatorem, veluti piratam aliquem, aut demersarem, vt qui tantum naufragium effecerim, idq; etiam in terra, in via videlicet qua ex Piræo in vrbem itur. At vide tamen quo pacto te consolabor pro hoc lapsu. Quinque enim, si placet, pulchriora adeò, & maiora Aegyptio isto nauigia possidere te facito: &, quod maximum fuerit, etiam talia, quæ demergi non possint. Deinde etiam quinquies tibi ex Aegypto per singulos annos frumentum portasis importent. Atque, ô nauclere optime, iam nunc præ te fers quàm nobis tum intolerabilis futurus sis. Nam cùm vnius etiã nauigij istius dominus existens, exaudire clamantes nos haud volueris, quid ageres si quinque possideas vltra hoc, tribus velis instructa, & tempestatibus inuicta? nempe ne aspiceres quidem amicos. Proin tu quidem secunda nauigatione vtere, ô præclare: nos autem in Piræo sedebimus,

θα, ἢ τὴν ἐξ Αἰγύπτου ἢ Ἰταλίας
καταπλέοντας ἀναπείνοντες,
ἄ που τὸ μέγα Ἀδαμάντου
πλοῖον, τοῦ ἴσμεν τὶς οἴεται.
Ἀδα. ὁρᾷς· διὰ τοῦτο ὄκνουν
ἀπεῖπον, ἃ ἐνεθύμουν, ἀλλὰς ὅτι
ἐν γέλωτι καὶ σκώμματι ποιή-
σοιθέ μου τοῦ εὐχεῖν. ὥστε ἐπι-
σᾶς μικρὸν, εἰς ἂν ὑμᾶς προ-
χωρήσητε, ἀφ' ἑαυτοῦ μαι πάλ-
λιν ἐπὶ τὴν νεὼς· πολὺ γὰρ ἄμει-
νον, ἵνα ναύτας προσμα-
λεῖν, ἢ ὑφ' ὑμῶν ἁλαγελᾶ-
σθαι. Λυ. μηδαμῶς, ἀλλὰ συν-
επιβησόμεθά σοι καὶ αὐτοὶ ἀπο-
σάντος. Ἀδεί. ἀλλὰ ὑφαιρή-
σω τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, προεισελ-
θών. Λυ. οὐκοῦν ἡμεῖς γε
προσυπεξόμεθ' ὑμῖν. μὴ γὰρ οἴε
σοί μὲν ἔναυ ῥᾴδιον, τηλι-
καῦτα πλοῖα κατᾶσθαι, μήτε
πειραμένῳ μήτε ναυπηγη-
μένῳ, ἡμᾶς δὲ οὐκ αὐτόθεν
πρὸ τῶν θεῶν, ἐπὶ πολοὺς
σταδίους ἀκμήτους δεῖσθαι
νεῖν. καί σοι πρῶτον καὶ ἐς Αἴγι-
ναν, ἐπὶ τοῦ τ' Ἐνοδίας τε-
τοῦ,

eosq; qui vel ex Aegypto vel Italia nauigabunt, interrogabimus, eccubi magnum illud Adimanti nauigium. Isidem puta, quispiam viderit. ADIM. Vides. propterea equidem grauabar dicere quid'nam esset quod in animo mecum ipse cogitabam, sat sciens quòd risu & dicacitate prosecuturi essetis votum meum. Quare subsistens hic aliquantulum, dum vos progressi fueritis, cum naue mea iterum hinc nauigabo. Nam multò satius est cum nautis me colloqui, quàm hîc à vobis irrideri. LYC. Nequaquam. nam tecum illam conscendemus etiam ipsi subeuntes. ADIM. At scalas subtraham, ingrediendo vos prouertens. LYC. Proinde nos adnatando sequemur vos. Ne enim putes tibi quidem facile esse tanta nauigia posidere, cùm neq; emeris illa, neque ædificaueris: nos autem non posse à diis petere vt per multa stadia indefessis nobis liceat natare. Atqui primùm etiam in Aeginam ad festum Dianæ,

scio

τλὺ, οἶσθα ἐν μικρῷ σκαφιδίῳ πάντες ἅμα οἱ φίλοι, τετταράκοντα μὲν ἐκας ὀβολῶν διαπλεύσαντες, καὶ ἐδὲν ἐλυσχίαινον ὑμᾶς συμπλέοντας· νῦν δὲ ἀγανακτεῖς, εἰ συνεμβήσομαί σοι, καὶ τὴν ἀρβάθραν προσελθὼν ἀφαιρεῖς. ὑπερμαίνῃ γε, ὦ Ἀδείμαντε, καὶ εἰς τὸν λίμνον ἐμβλέπεις, οὐδὲ οἶσθα ὅστις ὢν ναυκληρεῖς, ἔτως ἐπῆρέ σε καὶ ἡ οἰκία, ἐν καλῷ τῆς πόλεως οἰκοδομηθεῖσα, καὶ πολὺν τὸν πλῆθος. ἀπ' ὀλίγου, οἶσθα, ὅτι ἰσιδος, καὶ τὰ Νειλῶα ταῦτα τὰ πολλὰ μεμνησο ἡμῖν ἄγειν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μύρον ἀπὸ τῆς Κανώπου, ἢ ἴβιν ἐκ Μέμφιδος· εἰ δὲ μὴ ἡ ναῦς ἐλαφρὰ, μὴ τῶν πυραμίδων μίαν. ΤΙ. ἄλις παιδιᾶς, ὦ Λυκῖνε, ὁρᾷς, ὡς ἐρυθριᾷ Ἀδείμαντος ἐποίησας, ποιῶ ὦ γέλατι ἐπιπλέοντα τὸ πλοῖον, ὡς ὑπέραντλον ἂν, καὶ μηκέτι ἀντέχειν πρὸς τὸ ἐπιῤῥέον. καὶ ἐπεὶ-

scis quàm parua nauicula omnes simul amici, quatuor quisque datis obolis traiecerimus, & tamen nihil ægrè ferebas quòd tecum nauigaremus: nunc autem indignaris quòd tecum conscensuri sumus, & scalas præingressus subtrahis. Nimirum luxu diffluis, Adimante, & in sinum non inspuis, neque agnoscis quinam ipse sis, qui, nauclerum nunc agis. Adeò te sublimem euexit domus ista, in pulcherrimo vrbis loco ædificata, & seruorum multitudo. Atqui, ô præclare, per Isidem quæso, etiam Niliaca sálsamenta, tenuia ista dico, memineris nobis huc ex Aegypto apportare, aut vnguentum à Canopo aliquod, aut Ibin ex Memphide. quòd si verò nauis etiam sufficiet, ex pyramidibus quoque vnam. TIM. *Satis iocorum, Lycine. An non vides quo pacto erubescere Adimantum feceris, multo adeò risu nauigio inundato, ita vt iam superfluat, neque amplius ad id quod influit, resistere possit? Et*

ἐπεὶ ὡς ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπόν ἐστι πρὸς τὸ ἄστυ, διελόμενοι τετραχῇ τὴν ὁδὸν, καὶ τὰ τῶν ἐπιβαλλόντων ἑκάστοις σταδίων, ἀτρεμῇ, ἕως ἂν ἀλλήλων, πρὰ τῶν θεῶν· ἵνα γὰρ ἂν ἡμᾶς ὁ τελαμῶν λάθοι, καὶ ἅμα εὐφραινόμεθα, ὥσπερ ἐλπίσαι ὀνείρατι ἡδεῖ τινὶ προσπεσόντες, ἐφ' ὃν βουλόμεθα, ἐν ποιοῦντι ἡμᾶς. παρ' αὐτῶν γὰρ ἐκάστῳ τὸ μέτρον τῆς εὐχῆς, καὶ οἱ θεοὶ πάντα ἐπιπειθεῖς παρέξονται, ἃ καὶ τῇ φύσει ἀνύσαντα ἴσως. τὸ δὲ μέγιστον, ἐπίδειξις ἔσται τὸ πρᾶγμα, ὅστις ἂν ἄρα χρήσαιτο τῷ πλούτῳ, καὶ τῇ εὐχῇ· ἐλπίδος γὰρ, οἷον ἂν μὴ πλουτῶσιν ἐμφανίζει. ΣΑΛ. καλῶς, ὦ Τιμόλαε, καὶ πείθομαί σοι, καὶ ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, εὔξομαι, ἕως ἂν λέγῃ. εἰ μὲν γὰρ Ἀδείμαντος βούλεται, οὐδὲ ἐρωτᾶν οἶμαι, ὅς γε δὴ ἐν τῇ νηῒ τὸν ἕτερον πόδα ἔχει. καὶ ἡνίκα

Λυκί-

quoniam adhuc multum nobis viæ ad vrbem vsque restat, diuiso in quatuor partes itinere, suo cuique attributo stadio, postulemus a diis quæ cuique maximè debuntur. Ita enim & laborem eundi fefellerimus, & pariter lætitia quadam afficiemur, perinde ac somnio aliquo suauissimo vltrò nobis obiecto, quod nos quoadipsi voluerimus, beet. Nam penes vnumquenque ipsum mensura voti erit, & dij omnia exhibendo subministrent, etiamsi alioqui natura incredibilia fuerint. Et quod maximum est, demonstratio quædam erit hæc res, quinam omnium optimè diuitijs ac votis vsurus sit. Indicabit enim quisque qualisnam futurus fuerit, si ei diuitiæ tantæ contigissent. SAM. Pulchrè me hercle, Timolaë, atque adeò obsequor tibi, & cùm tempus vocauerit, optabo quæcunque videbitur. Nam si Adimantus vult, ne interrogandum quidem opinor, vt qui in naui alterum pedem habeat. Oportet autem &

λυνίνῳ δοκᾶμεν. ΛΥ. ἀλλὰ μὴν ἀπὸ τοῦτο γε ἡμῖν, ὦ Ἅδαμαντε, μὴ βασκαίνωμεν ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀτυχίαις δοκοῦντες. ΑΔΕΙ. τίς οὖν πρῶτος ἄρξεται λέγειν, ὦ Λυκῖνε; ΛΥ. σὺ, ὦ Ἀδείμαντε, ἔπειτα μετὰ σὲ ὁ Σάμιππος, ἔπειτα Τιμόλαος· ἐγὼ δὲ ὀλίγον, ὅσον ἡμιαδίου τὸ πρὸς τὴν Διφυλλον, ἐπιψόμαι τῇ νηΐ, κἀκεῖθεν, ἂν οἷόν τε, προφθάσομαι. ΑΔΕΙ. ἐμοῦ μὲν ἐγὼ μὴ ἀπὸ νεὼς ἀναστήσομαι πρὶν ἂν ἅπαξ ἔξω μυριάσω τῇ νηΐ· ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ λῷστος ἐπινευσάτω ἅπασιν. ἴσως γὰρ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμὰ, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, αἱ γυναῖκες, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο, ὅτι ἥδιστον ἔστιν ἀπάντων ἀπολαύειν. ΣΑΜ. λέληθας σαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ. ΑΔΕΙ. τί παῖδα φῂς, ὦ Σάμιππε, τὸν κομήτην; ἀγαπᾷς δ' οὖν ἐμός. ὅσος δὲ ὁ πυρὸς ὅλος, οὗτος ὁ ἀργυροῦς ἅπας, καὶ χρυσίον ἐπίσημον γενέσθω, καὶ

tem & Lycino idem videri. LY. Ac diteſcamus ſanè, ſi hoc potius, ne inuidere etiam communi fortunæ videar. AD. Quis igitur primus incipiet? LY. Tu Adimante, deinde ſecundo loco Samippus hic, poſt quem Timolaus. Ego verò paulò antè quàm ad Diphylum peruenemus, circa extremum ſemiſtadium videlicet potum meum inciam, idque, quoad fieri poteſt, breuiſſimè percurram. ADI. Proinde ego quidem neque nunc à naui diſcedam, ſed ſi modò licet, etiam amplius aliquid voto adiiciam, [m] Mercurius autem quæſtuoſus ille annuat omnibus. Sit enim nauigium, & quæ in eo ſunt, mea omnia, & onus quod fertur videlicet, & mercatores, & mulieres, & nautæ, & ſi quid aliud ſuauiſſimum

ſuerit ex cunctis facultatibus. SA. At te ipſum oblitus es in naui habens. ADI. Puerum iſtum, inquis, Samippe, comatum? Et ille igitur meus ſit: quantum autem frumenti eſt, totus ille numerus in aurum ſignatum vertatur, fiantq;

τοσοῦτοι Δαρεικοί. Λυ. τί τοῦτο, ὦ Ἀδείμαντε; καταδύσεταί σοι τὸ πλοῖον. οὐ γὰρ ἴσον βάρος πυρὸς, καὶ τοσοῦτον ἀριθμὸν χρυσίου. Ἀδε. μὴ φθόνει, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐπειδὰν ἐς σὲ πρίληθε τὸ εὐχή, τότε Πάρνηθα ἐκεῖνο, ἐὰν θέλοις, ὅλον χρυσοῦν ποιήσῃς ἔχε, κἀγὼ σιωπήσομαί σοι. Λυ. ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦτο ἔγωγε σοῦ ἐποιησάμην, ὡς μὴ ἀπολέσθαι ἅπαντας μετὰ τοῦ χρυσίου. καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα μέτρια, τὸ μακάριον δὲ τὸ ἐμὸν ἀπενηνέσθαι ἄβλιον, νέαν ἀκμὴν ἔτι σάμψον. Τι. θαῤῥεῖ, ὦ Λυκῖνε· οἱ Δελφῖνες γὰρ αὐτὸ ὑποδεδώκασιν, ἐξοίσουσιν ἐπὶ τοῦ γιαλοῦ. εἰ νομίζεις μεθύοντόν τινα σωθῆναι παρ' αὐτῶν, καὶ ἀγκαλεσάμενον τὸν μισθὸν ἀντὶ τοῦ ᾠδῆς, καὶ νεκρόν τι ἄλλο παιδίον ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐπὶ Δελφῖνος ὁμοίως προκομισθῆναι, τὸν δὲ Ἀδειμάντου οἰκέτην, τὸν νεωνητὸν ἀπολέσαι Δελφῖνα

totidem Darici. Ly. Quid hoc, Adimante? Submergetur tibi nauigium: non enim idem pondus est tritici, & æqualis numero auri. Adi. Ne inuideas quæso, Lycine, sed postquam ad te peruenerit votum, Parnethen, si placet, totam auream facias licet, atque ego tum tacebo tibi. Lyc. At ego, quò magis in tuto ipse nauigares, hoc agebam, ne videlicet vnà cum auro omnes periretis. Ac quantum ad vestras quidem res attinet, mediocre periculum hoc futurum erat: adolescentulus autem ille formosus suffocabitur miser, cùm natare nesciat. Tim. Bono animo sis, Lycine. [n] Delphines enim ipsum tergo subeuntes, in terram deportabunt. An tu putas [o] citharœdum quempiam ab illis seruatum esse, accepisseq; mercedem hanc carmini

sui: deinde & alium quendam [p] puerum mortuum, in Isthmum à Delphine eodem pacto apportatum: Adimanti autem seruum hunc nouitium nullum habiturum Delphinem amato-

ρὶν ἐρωτικὸς; Ἀδε. καὶ σὺ γέ, Τιμόλαε, μιμῇ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμιτρεῖς τῶν σκωμμάτων, καὶ ταῦτα, ἐσηγητὴς αὐτὸς γενόμενος. Τι. ἄμεινον γὰρ ἴσως, πιθανώτερον αὐτὸ ποιεῖν, καί τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀνορύττειν, ὡς μὴ πράγματα ἔχοις ἐκ τῆς πλοίου, μετατιθεὶς χρυσίον ἐς τὸ ἄστυ. Ἀδε. εὖ λέγεις, ἀνορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τὸν Ἑρμῆν τὸν λίθινον, ὃς ὅτιν ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μύριμνοι χίλιοι ἐκ πισύμου χρυσοῦ. ἀθὺς οὖν κατὰ τὰ Ἡσίοδον, οἴκαδε τὸ πρῶτον, ὡς ἂν ἐπιτηδειότατα οἰκοίην, καὶ τὰ περὶ τὸ ἄστυ πάντα ὠνησάμην ἅπερ, πλὴν ὅσα Ἰσθμοῖ καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ἐλευσῖνι. ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ περὶ τὸν Ἰσθμὸν ὀλίγα, τῶν ἀγώνων ἕνεκα, ἅ ποτε δὴ τὰ Ἰσθμια ἐπιδημήσαμι, καὶ τὸ Σικυώνιον πεδίον καὶ ὅλως, εἴ πῃ ἢ σωτηρίοις ἢ ἔνυδρον ἢ εὔβοτον ἐν τῇ Ἑλλάδι, πάντα ἐν

amatorem? ADIM. etiam tu, Timolaë, imitaris Lycinum hunc, & ingeris conuicia, & hoc, cùm tu ipse huius rei dux & caput sis. TIM. Melius enim fuerat verisimilia magis te fingere hæc, & alicubi thesaurum sub lecto effodere aliquem, ne tibi negocium ipse exhiberes, dum aurum è naui in vrbem transferes. ADIM. Rectè dicis. Effodiatur igitur thesaurus sub Mercurio illo marmoreo, qui nobis in aula est, medimna videlicet mille auri signati. Statim itaque, iuxta Hesiodum, ædes principiò quammaximè insignes habitarem, deinde quæ circa vrbem sunt, omnia iam coëmissem, præterquam quæ in Isthmo, & apud Delphos, & Eleusine sunt. Prætereà quæ ad mare iacent, & circa Isthmum nonnulla quoque certaminum gratia, siquando ad Isthmia proficiscī lubitum esset, & Sicyonium campum: & in summa quicquid vsquam in Græcia foret vel consitum nemoribus,

ἐν ὀλίγῳ Ἀδάμαντα ἴσως. ὁ χρυσὸς δὲ λοιπὸν, ἡμῖν ἐμφαγεῖν, τὰ δὲ ἐκπώματα, οὐ λοῦσφα, ὡς τὰ Ἐχεκρατίδους, ἀλλὰ διτάλαντον ἕκαστον πλὴν ὀλιγῳ. ΛΥ. ἔτα πῶς οἰνοχόσεις ὀρίξῃ πλήρους ἄτω βαρὺ ἐκπωμα, ἢ σὺ δίξῃ παρ' ἐμοῦ τινί, οὐ σκύφον, ἀλλὰ Σισύφιόν τι βαρὺ ἀναδιδόντος; ΑΔΕΙ. ἄνθρωπε, μή μ' ἀναδυσχέραινε πλὴν γὰρ ἐκεῖ πρᾶγμα ἔσται ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, καὶ τὰς κλίνας χρυσᾶς, ἢ δὲ μὴ σιωπήσῃ, καὶ τοὺς δεκάνους αὐτούς. ΛΥ. ὅρα μόνον, μὴ ὥσπερ ὁ Μίδας, καὶ ὁ ἄρτος σοι, καὶ τὸ ποτὸν, χρυσᾶς γένηται, καὶ πλουτῶν, ἄθλιος ἀπόλῃ, λιμῷ διαφθαρεὶς πολυτελεῖ. ΑΔΕΙ. τὰ σὰ εὐθυμεῖσθε πιθανώτερον, ὦ Λυκῖνε, μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν αὐτὸς αὐτῆς. ἴσθι ἐπὶ τούτοις ἁπαλὴς, καὶ ὁ βίος σοὶ ἁβρότατος, ἔπειτα,

vel irriguum fontibus, vel fœcundum frugibus, id omne breui adeò tempore Adimanti sit. Aurum autem concauum nobis sit ad cibum ex eo capiendum, pocula verò haudquaquam leuia, vt Echecratis illa, sed duorum talentorum vnumquodque pondere. LYC. Quo pacto ergo pocillator plenum porrigat tibi poculum adeò graue? aut quomodo tu accipies ab eo, nisi cum magno negocio, non scyphum illo, sed Sisyphium quoddam pondus attollente? ADIM. Mi homo, ne mihi disturba votum. Ego verò etiam mensas totas aureas facturus sum, & lectos aureos: si verò non tacueris, etiam ipsos ministros. LYC. Vide modò ne quemadmodum Midæ, & panis tibi & potus aurum fiat, & diteſcendo miſer pereas, fame iſta precioſa enectus. ADI. Tua igitur magis veriſimiliter compones paulò pòſt, Lycine, poſtquam ipſe optare incipies. Cæterùm ad hæc veſtis quoque purpurea mihi ſit, & victus quammaximè delicatus:

ὕπνος, ἡδὺ ὄδωρ ἥδιστος· εἶτα λοιπὸν πρόοδοι καὶ ἀκούσεις, καὶ τὸ ἄσμενος ἀσπάσασθαι καὶ προσειπεῖν. καὶ οἱ μὲν ἔωθεν πρὸς τὰς θύρας ἄνω καὶ κάτω περιπατοῦσιν, ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ Κλεαίνετος καὶ Δημοκράτης οἱ πάνυ. καὶ πολὺ θαυμαστοί γε αὐτοῖς, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἀσπαζόμενοι ἀξιῶσι, θυρωροὶ ἑπτὰ ἑστῶτες, γίγαντες βάρβαροι πρόσαντες εἰς τὸ μέτωπον εὐθὺ πλὴν θύρας, οἷα νεῶ ἄνδρες ποιοῦσιν· ἐγὼ δέ, ὁπόταν δόξῃ, προσδραμὼν, ὥσπερ ὁ ἥλιος, ἐκείνων μὲν οὐδὲ ἐπιβλέψομαι τινός. ἐὰν δέ τις πένης, οἷος ἔγωγε πρὸ τοῦ θησαυροῦ, φιλοφρονήσομαι τοῦτον, καὶ λυσάμενον ἕκαστον πλὴν ὥραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. οἱ δὲ ἀπαντήσαντες οἱ πλούσιοι, ὁρῶντες ὀχήματα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅσον δυσχιλίους, ἐξ ἁπάσης ἡλικίας ὅ, τι περ τὸ ἀνθηρότατον. ἔπειτα δᾶδες

tus: somnus, quoad fieri potest, suauissimus, amicorum salutationes & petitiones: & quod vulgo faciunt, omnes me vereantur & adorent: atque alij quidem primò statim mane ad fores sursum ac deorsum obambulent, inter ipsos autem & Cleænetus & Democrates, illi supra modum. Atq; accedentibus quidem ipsis, & ante alios intrò recipi volentibus ianitores septem astantes, ingentes barbari, in frontem statim impingant inuitam, perinde atq; ipsi nūc alijs faciunt. Ego verò, quādo visum fuerit, prospiciens quemadmodum sol, illorum quidem nonnullos ne aspiciam quidem: si verò pauper quispiam, qualis ego videlicet fui ante repertum thesaurum, illum humaniter complectar, ac lotum ad cœnam sub tempus venire iubebo. Diuites autem isti rumpentur, aspicientes vehicula, equos, & pueros formosos circiter bis mille, ex omni ætate delectos, vt quisque fuerit maximè floridus. Deinde &

πνα ἐπὶ χρυσῆ, ὑστινὰς γὲ ὁ ἄργυρος, καὶ οὐ κατ' ἐμὲ τάχα εἰχος μὲν ἐξ Ἰβηρίας, οἶνος δὲ ἐξ Ἰταλίας, ἔλαιον δὲ ἐξ Ἰβηρίας καὶ τοῦτο, μέλι δὲ ἡμέτερον τὸ ἄπυρον, καὶ ὄψα παντα χόθεν, καὶ σῦς καὶ λαγὼς, καὶ ὅσα πλωτὰ, ὄρνις ἐκ Φάσιδος, καὶ ταὼς ἐξ Ἰνδίας, καὶ ἀλεκτρυὼν Νομαδικὸς. οἱ δὲ σκευάζοντες ἕκαστα, ὡσανεί τινες, περὶ πίμματα καὶ χυμὸς ἔχοντες. ἐμοὶ δέ τινι προσπίοιμι, σκύφον ἢ φιάλην αἰτήσας, ὁ ἐκπιὼν ἀποφέρετω καὶ τὸ ἔκπωμα. οἱ δὲ νῦν πλούσιοι, πρὸς ἐμὲ Ἰρῆι, καὶ προσάτται δικαδὲ ἅπαντες καὶ οὐκ ἔτι τὸ ἀργυροῦν μυελλίον ἢ τὸν σκύφον ἐπιδείξεται Διόνυσος ἐν τῇ πομπῇ, καὶ μάλιστα, ἐνδὲ ὁρᾷ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς ἀργύρου τοσούτου κεκτημένους. τῇ πόλει δὲ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξαίρετα ὑπάρξει ἄν· οἱ δὲ φθονοῦντι, καὶ τὰ μιᾶ ἕκαστον φιάλῃ,

cœnas in auro appositas (vile enim argentum, & nihil ad nostram fortunam) ac salsamentum quidem ex Hispania, vinum autem ex Italia, oleum uerò & ipsum ex Hispania, mel autem nostrate nouum, & igni nondum admotum. Præterea obsonia vndequaque allata, fures videlicet, & lepores, & quæcunque volatilia, gallina ex Phaside, & pauo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò vnumquodque apparant, sophistæ quidam sint, circa bellaria & sapores exercitati. Quòd si cui autem præbibero, scyphum aut phialam poscens: ille qui ebiberit, auferat secum & poculum. Diuites verò isti qui nunc sunt, præ me Iri videlicet & mendici omnes videantur: neque ampliùs tum argenteam istam scutellam aut scyphum Dionicus in pompa spectandum præbebit? & maximè postquam videbit seruos etiam meos tam multo argento

uti. Ciuitati autem hæc apud me velut exemptitia erunt. At pecuniarum quidè distributiones, singulis mensibus drachma

ciu

μοὶ, ἓν μὲν ἀτῷ ἑκατὸν, ἓν δὲ μικρῷ ἥμισυ τούτων. δημόσια δὲ ἐς κόσμον θέατρα καὶ βαλανεῖα, καὶ πᾶν θάλατταν ἄγων πρὸς τὸ Δίπυλον ἔπειτα, ἐκδυτασθαί που λιμένα ἔνδον, ἐπαχθέντος ὀρύγματι μεγάλῳ τε καὶ βαθεῖ, ὡς τὸ πλοῖόν μου καὶ νηῦν ὁρμεῖν, καὶ ἀφανὲς ὂν ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ τοῖς φίλοις δὲ ὑμῖν, Σαμίππῳ μὲν εἴκοσι μυρίμνους ἐπισήμου χρυσίου παραμετρῆσαι, τὸν οἰκονόμον κελεύω δὲ, Τιμολάῳ δὲ πεντάτροχοι κοινικας, Λυκίνῳ δὲ χοίνικα, ἐπειμακρυμμένῳ καὶ ταύτῃ, ὅτι λάλος ἐστὶ, καὶ ἐνοχλεῖ μου τὰ ἐγκλήματα. τοῦτον ἐβουλόμην βιοῦν τὸν βίον, πλησίον τοῦ βουλεύειν, καὶ πρυτανεύειν, καὶ πολλὰς ἀδολεσχίας ἀρθόνους χαρίζεσθαι. ἔρρηκα· καί μοι ὁ Ἑρμῆς τετέλεσται ταῦτα. Λυ. οἶδα ἔγωγε, ὦ Ἀδείμαντε, ὡς πάνυ σοι ἀπὸ λεπτῆς ἐρόκης ὁ παῖς οὗτος Πλοῦτος ἀπήρτηται, καὶ ἢν ἐκείνη ἀρρήξῃ,

ciui quidem centum, inquilino autem quinquaginta dabo. Publicè verò ad ornamentum vrbis theatra ædificabo, & balnea: & mare vsque ad Dipylum intromittam, atque ibi portum aliquem extruam, aqua perfossam magnam introducta, vt nauigium meum propiùs appelli, & ex Ceramico apertè conspici possit. Amicis autem vobis, Samippo quidem viginti medimna auri signati adnumerare dispensatorem iubebo: Timolao autem quinque chœnices: Lycino verò chœnicem solamq; etiam circunscriptam, eò quòd loquacior est, & votum meum irridet. Atque hanc viuere vitam volebam, supra modum diteſcens, & delicatè agens, omnibúsque voluptatibus copiosè fruens. Dixi. Ac mihi Mercurius perficere ea, & ad euentum perducere velit. LYC. Scis igitur, Adimante, vt tibi ex tenui admodum trama puer iste Plutus suspensus sit: ac si fors aliqua ruperit illam,

ραγῆ, πάντα οἴχεται, καὶ ἄνθρακές σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται. ἀλλὰ πῶς λέγεις, ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι, ὦ ἄριστε, ἄδηλον, ὁπόσον χρόνον βιώσῃ πλουτῶν. τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ἔτι παραπεμφόμενος σοι ἡ χρυσῆ τράπεζα, πρὶν ἐπιβαλεῖν τὼ χεῖρε, καὶ ἀπαχθῆναι ἢ ταὼς ἢ Νομαδικὸν ἀλεκτρυόνα, ἐκφυσήσεις τὸ ψυχίδιον ἄνω, γυψὶ καὶ κόραξι πάντα ἐκεῖνα καταλιπών; ἢ ἐθέλεις διαλειφθέντα σοι τὰ μὲν ὠτίνια, πρὶν ἐκλαῦσαι σοῦ πλέον, ἀποθανόντας ἰνίους ἤδη ὄντας ἀπορριφῆναι ὧν ἔχον, ὑπό τινος βασκάνου πρὸς τὰ ζειωτὰ δαίμονος; ἀνύπνως γάρ πως τὸν Κροῖσον καὶ τὸν Πολυκράτη, πολὺ σοῦ πλουσιωτέρους γενομένους, ἐκπεσεῖν φασιν ἐν βραχεῖ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων. ἵνα δέ σοι καὶ τοὺς ἀφῶ, τόδε τι ὑγιαίνειν ἔχειν γνώμην οἷα σοι φρονεῖσθαι καὶ βιῶναι; ἢ ἐχθρᾶς νόσου ἢ πολεμίου, λοιμοδαμόνος ἀπόντος

illam, omnia euanescent, & carbones tibi thesaurus iste erit? ADIM. Quomodo dicis hoc, Lycine? LYC. Quoniam, ô optime, incertum est quantum temporis victurus sis. Quis enim scit an adhuc apposita tibi mensa ista aurea, priusquam manum admoueas, & pauonem aut gallum Numidicum deguste, exhalata animula abiturus sis, vulturibus & coruis omnia illa relinquens? An vis vt enumerem tibi alios quidem statim priusquam diuitijs fruerentur, mortuos, alios autem etiam viuos, ijs quæ possidebant, spoliatos atque exutos à deo aliquo, qui huiusmodi rebus inuidebat? An non audis Crœsum & Polycratem, multò te opulentiores cùm fuerint, breui adeò tempore à bonis illis omnibus excidisse? Sed vt tibi missos hos faciam, num tibi valetudinem adeò firmam putas fore, atque constantem? An non vides multos diuitum infeliciter ætatem

agere,

γουσας ἀπὸ τῶν δαιμονίων, τὰς μὲν ἐπὶ βασίλεσι δίκαια μαίνεσθαι· ἐνίους δὲ τυφλοὺς, ἢ τῶν ἐνδοθίων τι ἀλγεῖν τας; ὅτι μὴ γὰρ ἂν εἴποιο, πλουτοῦσι δὲ ἕτερον τοσοῦτον πλοῦτον, ὅμοια πάσχειν Φανομάχῳ τῷ πλουσίῳ, καὶ θηλυμανεῖσθαι, ὡς ἐκεῖνος, ἴσθι· ἀλλὰ, ἐᾷν μὲ ἄνευ, ἐῶ λέγειν, ὅσας ἐπιβουλὰς οἶδα μετὰ τοῦ πλούτου, καὶ λῃστὰς, καὶ φθόνον τὸ μίσος παρὰ τῶν πολλῶν. ὁρᾷς, οἷον σοι πραγμάτων αἴτιος ὁ θησαυρὸς γίγνεται; Αλε. ἀεὶ σύ μοι, ὦ Λυκῖνε, ἐχθρανεῖ, ὥστε ὅτι πλὴν χοινικίδα τι λάψῃς, ἐς τέλος μάτην ἐνήξῃ ἐπηρεάσων. Λυ. ἦ μὴν ἤδη καλὰ τὰ πολλὰ τῶν πλουσίων ἀναλίσκῃ, καὶ ἀναλαβὼν πάλιν ἐπόχιον. ἀλλὰ σὺ ἤδη ὁ Σάμιππος εὖχου. Σαμ. ἐγὼ δὲ, Ηπιρώτης γάρ εἰμι, Αρκὰς, ἐκ Μαντινείας, ὡς ἴστε, ναῦν μὲν οὐδαμῶς γρί-

agere, doloribus ac morbis [illegible]ratos? ac alios quidem ne valere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus labore aliquo effectos? Nam quòd ne alteram quidem tantam opulentiam possidere velis, atque eadem cum Phanomacho diuite isto pati, paritérque vt ille mulierosus esse, sat scio, etiam si nullus ipse dixeris. Omittam interim dicere, quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim. Prætereà & prædones, & cædes, & odium quod apud multitudinem obeundum est. Vides nimirum cuiusmodi rerum causa extiterit tibi thesaurus iste. ADI. Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque chœnicem etiam accipies, vt qui perpetuò votum meum infecteris. LYC. Atqui hoc quidem iam commutaui diuitum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Samippe iam opta. SAM. Ego verò (Arcas enim sum ex Mantinea, vt scitis, in continente vitam agens) nauem quidem haudquaquam postulabo mihi

γνώσθαι, λῶ γε τοῖς πολίταις ἐπιδείξασθαι ἀδωδάζων· μικρολογήσομαι πρὸς θεοὺς θησαυρὸν αἰτῶν, καὶ μικρὰ χρυσίον, ἀπὸ (δυνατὰ γὰρ ἅπαντα τοῖς θεοῖς, καὶ τὰ μέγιστα ἔνια δοκοῦντα, καὶ ὁ νόμος ἡμῖν ἀρχῆς, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φύσας μηδὲν ὀκνεῖν αἰτεῖν, ὡς ἐκείνων πρὸς ἅπαν ἀνανεύοντων) αὐτῷ μὲν βασιλεῖ γνώσθαι, οὐχ οἷος Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, ἢ Πτολεμαῖος, ἢ Μιθριδάτης, ἢ εἴ τις ἄλλος, ἐκδεξάμενος τὴν βασιλείαν πρὸς πατρός, ἄρξας· ἀλλά μοι, τὸ πρῶτον ἀπὸ λῃστείας ἀρξαμένῳ, ἑταῖροι καὶ σωματόται, ὡς τριάκοντα, πρὸς μᾶλλα μὴ πρόθυμοι γνώσεσθαι, ἔπειτα κατ' ὀλίγον, ἑξακόσιοι προσιόντες ἡμῖν, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις, ἔπειτα χίλιοι, καὶ μετ' οὐ πολὺ μύριοι. καὶ τὸ πᾶν, ὡς πρέπει μυριάδας, τὸ ὁπλιτικόν· ἐπὶ πᾶσι δέ, ἀμφὶ τὰς πρὸ λαισχιλίους. ἐγὼ δέ, χειροτονηθεὶς ὑπὸ ἁπάντων προκριθεὶς, ἄρχων ἄριστος

contingere, vt quam ciuibus meis ſpectandam exhibere impoſsibile ſit. neque ſtrupulosè adeò cum dijs rationem inibo, theſaurum petens, & aurum ad menſuram accumulatum: ſed (poſſunt enim omnia dij, etiam ea quæ maxima videntur eſſe, & lex voti quam Timolaus tulit, iubet nihil vereri poſtulare, tanquam illis nihil non annuentibus) poſtulo videlicet rex eſſe, non qualis Alexander Philippi filius, aut Ptolemæus, aut Mithridates, aut ſi quis alius accepto à patre regno imperauit: ſed mihi principio à prædandi conſuetudine exorſo, ſocij & coniurati circiter triginta fideles admodum & audaces adſint. Deinde paulò pòſt trecenti accedentes nobis alij ſuper alios. Poſtea mille, & non multò pòſt decies mille, poſtremò tota armatorum ſumma quinquaginta millia. Equitum autem circa quinq; millia ſit. Ego verò ſuffragijs cunctorum antepoſitus & electus, Imperator optimus

eſſe

ες & ἄναξ λόξας, ἀνθρώ-
πων ἡγεῖσθαι, καὶ πραγμασι
χρῆσθαι, ὡς τοῦτό γε αὐτὸ ἤδη
μᾶλλον ἄναξ τῶν ἄλλων βασι-
λέων, ἅτε ἀρετῇ προχειρισθέν-
τα τῆς στρατιᾶς ἀρχήν, ὁ λλη-
νομόνομον γιγνόμενον, ἅμα πο-
λίζων & εἰς τὴν βασιλείαν·
ἐπεὶ ὦ Ἀδείμαντε θησαυρῷ
παπλήσιον τὸ διοῦδε. καὶ
τὸ πρᾶγμα οὐχ ὅμοιον ἤδιν, ὥ-
σπερ ὅταν ἴδῃ τις αὐτὸς δι
αὐτοῦ διηρημένον & τὴν διανο-
ίαν. Λυ. πάνυ γε, ὦ Σαμ-
μιππε, ἤδη μικρὸν, ἀπὸ τοῦ
διαφέροντος αὐτὸ τ' ἀγαθῶν
ἁπάντων σὺ γε κτήσῃ, ἄρχειν
ἀνδρῶν τοσούτων, ἄνευ &
ἐμοῦ προειρημένος ὑπὸ τῶν πρε-
σβυτέρων. διὸ δὴ ἡμῖν ἡ
Μαντινέα θαυμαστὸν βασι-
λέα καὶ στρατηγὸν ἐπιλέλεκται ἀνα-
φέρεσθαι πρὸς βασίλεως,
καὶ ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν, καὶ
ἄξιόν γε τό, τε ἱππικὸν, καὶ
τοὺς ἀνδρας τοὺς ἀσπιδιώτας·
ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι, οἷ βαδιεῖσθε
τοσοῦ-

esse videar, qui & hominibus præeam, & rerum administrationem geram. Vt hoc vtique ipso iam maior sim cæteris regibus, vipotè qui virtute cæteris antepositus, exercitui imperem, non per successionem hæreditariam ab alio in regnum introductus. Nam hoc Adimanti thesauro non dissimile foret, & ipsa res haudquaquam eodem modo suauis, vt cùm aliquis videtur ipse per se ipsum potentiam ac principatum assecutus esse. LYC. Papæ, Samippe, haudquaquam exiguum aliquid tu quidem, sed ipsum adeò caput bonorum omnium postulâsti, videlicet aciei tantæ optimus ipse iudicatus à quinquaginta millibus. Talem scilicet nobis Mantinea, & tam admiratione dignum regem atque imperatorem, interim dum non animadvertit, enutriuit. Verùm age regna, præi militibus, & exorna equestrem exercitum, pariter & viros clypeum gestantes. Cupio enim scire quo nam profecturi sitis

tam

τοῦτοι ὄντ[ες, ἐξ Ἀρκαδίας, ἢ ἐπί τίνας ἀθλίους πρώτους ἀφίξεσθαι. Σά. ἄκουε, ὦ Λυκῖνε, μᾶλλον δέ, εἰ δοκεῖ σοι, ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ· ἵππαρχον γάρ σε τῆς πρώτης ἱππαρχίας ἀποφαίνω. Λ. ἀλλὰ τὴν μὲν τιμήν, ὦ βασιλεῦ, χάριν οἶδά σοι, καὶ προσκυνήσας σε τὸ Περσικὸν, προσκυνῶ σε, προσαγαγὼν εἰς τιμὴν σὺ τὸ χάρις, τιμῶν πλὴν τιάραν, ὀρθὴν δέ, καὶ τὸ διάδημα. σὺ δὲ τῶν ἱππέων τούτων τινὰ ποίησον ἵππαρχον. ἐγὼ γάρ σοι ἀδρανὴς ἄφιππός εἰμι, καὶ οὐδὲ ἅπαξ ἐπέβην ἵππου ἐφ' ᾧ μένω. ἀλλὰ ζήτει, μὴ δὲ Θετταλικῆς ἱππασιώνους, ἀλλ' ἁπλῶς ἵππον, συμπαλτῶν ἐν τῇ τάξει, ἵνα ζεσάντας ὁπλᾶς, καὶ μὴ θυμοειδὴς ὁ ἵππος ᾖ, ἐξφίηκά μου, δι' ἀλαζονείαν ἐν ἀκαιρίᾳ, εἰς μέσους τοὺς πολεμίους ἢ λιποῦ ἀλαλαθεῖσά μου πρὸς τὸ ἐφίππιον· ἢ μίτρᾳ μηδὲν τι ἄνω, καὶ ἔξωθεν τοῦ χαλινοῦ. Ἀλλ. ἐγὼ σοι, ὦ Σαμιππε, ἀγάγομαι τῶν ἱππέων,

tam multi ex Arcadia, aut contra quos miseros primos expeditionem facturi. SAM. Audi, Lycine. Imò verò si tibi placet, sequere vnà nobiscum. Præfectum enim alæ constituam te equitum quinque millium. LYC. At pro honore quidem isto ô rex, gratiam tibi habeo ac Persico more procumbens adoro te, circumastiti post tergum manibus venerando tiaram rectam istam atque ipsum diadema. Ti verò ex validis istis aliquem, præfectum equitum designa. Nam ego tibi re equestri valde alienus sum, neque omnino equum vllum ascendi ante hunc diem. Proinde metuo ne tubicine classicum intonante, decidens ego, in tu multu à tot vngulis concul cer, aut etiam equus ferocior existens, arrepto fren in medios hostes efferat me aut denique oporteat me a

Λυκῖν[ε

ligari ephippio, si manere super illud debeam, frenum tenere. ADIM. At ego tibi, Samippe, ducam equite

Lycini

Λυκῖνος δὲ τὸ δεξιὸν κέρας ἰέτω. δίκαιος δ' ἂν ἔγωγε τυγχάνω παρὰ σοῦ τῶν μεγίστων, σοὶ δὲ τοσούτοις σὺν μεδίμνοις δωρησάμενος, ἰσοσύμαυ χρυσίαν. Σαμ. καὶ αὐτοὺς ἐρώμεθα, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς ἱππέας, εἰ δέξονταί σε ἄρχοντα σφῶν γνώσεσθαι. ὅτῳ δοκεῖ, ὦ ἱππῆς, Ἀδείμαντον ἱππάρχην, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα πάντων, ὡς ὁρᾷς, ὦ Ἀδείμαντε, ἐμοὶ δοκοῦντα. ἀπὸ αὐ μὴν ἄρχει τῆς ἵππου, Λυκῖνος δὲ ἡγείσθω τὸ δεξιόν· οὗτος δὲ Τιμόλαος ἐπὶ θάτερα τεταξέτω. ἐγὼ δὲ μετὰ μέσου, ὡς νόμος βασιλεῦσι τῶν Περσῶν, ἐπεσθαι αὐτοῖ συμπροθυμήσεται αὐτοῖς βέλτιόν τινας. προίωμεν δὲ ἤδη τὸν ἐπὶ Κορίνθου, διὰ τῶν ὀρέων, εὐξάμενοι τῷ βασιλεῖ Διΐ. μᾶλλον δὲ τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πάντα χειρωσάμενοι (ῥᾳδίως γὰρ οὐδεὶς ἀνθιστήσεται ἡμῖν τὰ ὅπλα, τοσοῦτοι οὖσιν, ἀλλ' ἀκονητὶ καὶ ἀναιμωτὶ κρατήσομεν) ἐπι-

Lycinus autem dextrum cornu ducat. Timolaus porrò hic ad sinistram ordinabitur. Ego verò mediam aciem regam, prò eo atque legitimum est Persarum regibus, quando ipsi aſsidere sibi aliquos volunt. Sed progrediamur iam rectà versus Corinthum, quà per montana itur, comprecati Iouem Regium. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia sub potestatem redegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistet, aut arma opponet, cùm tam multi simus, sed absque sudore ac puluere vincemus) conscen-

ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὸν ἵππον ἐς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάσαντα, (παρεσκεύασται δὲ ἐν Κεγχρειαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα διαρκῆ, καὶ τἄλλα πάντα) διαπλεύσομεν τὸν Αἰγαῖον ἐς τὴν Ἰωνίαν. ἔπειτα ἐκεῖ τῇ Ἀρτέμιδι θυσάντες, καὶ τὰς πόλεις ἀταλαίπωρον λαβόντες, φάλιον ἄρχοντας ἀφέντες, πεζῇ χωρήσομεν ἐπὶ Συρίας, διὰ Καρίας, ἔπειτα Λυκίας καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισιδίων, καὶ τῆς παραλίου καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἀφικώμεθα. Λυ. ἐμοὶ, ὦ βασιλεῦ, ἀπόδος τὸν Εὐφράτην καταλιπεῖν· δόλιος γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι πολὺ ἀπολειφθῆναι οὐκ ἂν ἑκὼν ὑπομείναιμι. σὺ δὲ ἔοικας ἐπὶ Ἀρμενίους καὶ Πάρθυαίους ἐλάσαι, μάχιμα φῦλα, καὶ πολὺ ζεύγιλον ὄντα· ὥστε ἄμφω πραδοὺς τὸ δεξιόν. ἐμοὶ Ἀντίπατρόν τινα ἔασον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, μή μοι καὶ διαφθείρῃ τις

sis triremibus, & equis i naues impositis (apparatur autem est in Cenchreis c frumentum satis multum & nauigia quæ suffician cæteráque ad hanc rem o mnia) traijciamus per Ae gæum in Ioniam, & exind ibi sacris Dianæ peractis ac ciuitatibus nullo defen dente captis, præfectisq; ibi dem facilè relictis, in Sy riam pergamus, per Caria itinere facto, inde per Ly ciam, & Pamphyliam, Pisidas, & vtranque Cili ciæ oram, maritimam vide licet & montanam, done ad Euphratem peruener mus. LYC. At me, ô re si placet, satrapam aliqu Græcis relinque. Form dolosus enim sum, neq; d mo longiùs abire facilè s stimuero: tu verò videris et contra Armenios & Pa thos exercitum ducturus e se, gentes bellicosas, & s gittandi perquàm perit

Quare alteri alicui dextrum cornu committe: me verò A tipatrum quempiam in Græcia relinque, nequis etiam sagit

ιι ὀϊσῶ, ἄθλιον βαλὼν ἐς τὰ
νμνὰ, περὶ σῦς ἢ Βακτρα
χομένον οἴ]ῃς φάλαγγ'
ἐκ. ἐξαλίφαδνος, ὦ Λυκῖ-
ι, τὸν καλὸν λόγον, ἀλλὰς ὤν.
Ἀ νόμ' ; ἀκριβ]μῆσθαι τὸν
ιφαλῆ, ἃ τὴν πίστιν φαίνοι
ὸν τάξιν. ἀπ' ἰνὰ κατὰ
ὸν Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ
ποταμὸς ἴσαται, καὶ κα-
όπιν ὑπὸ ἀπιλιπόθαμεν,
ὸφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάν-
ἀπάρχοι κατέχουσιν, ἀπ'
μοῦ ἑκάστοι ἔθνη ἐπαχθέ-
θη· οἱ δὲ καὶ ἀπίασι, τὸν Φοι-
νίκην ἡμῖν ἐν τοῦτο ; καὶ
τὸν Παλαισίνην, ἔτα κὴ τὸν
Αἴγυπτον παραξόμενοι· σὺ
πρῶτος, ὦ Λυκῖνι, διάβαινε,
ὁ δεξιὸν ἄγων, ἔτα ἐγὼ, καὶ
ιτ' ἐμὶ σὺν τοῖ Τιμόλαος·
ὶ πᾶσι δ', τὸ ἱππικὸν ἄγε
ὺ, ὦ Ἀδάμαντε. καὶ ὅμ-
ὴ τῆς Μεσοποταμίας οὐδεὶς
ἐναντιώτηκεν ἡμῖν πολέμιος,
ὰν' ἐκόντες, αὐτούς τε καὶ
ὰς ἀκροπόλεις ἄνθρωποι ἐνε-
ρήκαν. καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα
ἐπόν-

me transfigat ea parte qua nudus maximè ero, miserum me feriens, circa Susa vel Bactra alicubi phalangem ducentem tibi. SAM. *Aufugin, Lycine, ac ne deseris ordinem, meticulosus videlicet existens: atqui lex iubet caput amputari ei, si quis ordinem deseruisse deprehendatur. Sed quoniam apud Euphratem iam sumus, & fluuius ipse ponte iunctus est, & quæcunque à tergo reliquimus, bene ac tutò nobis se habent, omniáque à præfectis tenentur, qui à me cuique genti impositi sunt; alij autem etiam abierunt, Phœniciam interea nobis & Palæstinen, & exinde Aegyptum quoque adiuncturi: age tu primus, Lycine, transi, dextrum ducens cornu, deinde ego sequar, & post me Timolaus hicce, postremus autem equestrem duc exercitum, Adimante. Ac per Mesopotamiam quidem nullus nobis obuiam fuit hostis, sed vltrò se ipsos & urces, homines dediderũt. Etiã ad Babylonem*

ἐλθόντες, ἐπεβοήθουν παρὰ τὸ ἔσω τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν ἀβασιλεύτως δὲ περὶ Κτησιφῶντα διατρίβομεν ὑπονοοῦντες τὴν ἔφοδον. ἅτε δὲ Σελεύκειαν πρὶν ἐλθεῖν, πρεσβευσάμενος ἐπίας τις ὅτι πλείστους μισθοφόρους, καὶ ἱππέας καὶ σφενδονήτας. ἐπάγεσθαι δ' οὖν οἱ σπεροὶ, ὡμοῦ τὰς ἑκατὸν ἤδη μυριάδας ἐς μαχίμου σεσωπλισμένους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἑκκαίδεκα ἱππεξόδους, καί ἐσι οὔπω ὁ Ἀρμένιος πάρεσμεν, ὅτι οἱ κατὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν οἰκοῦντες, οὔτε οἱ ἐκ Βάκτρων, ἀλλ' ἐν τῇ πλησίον, καὶ πρασσόντων τὰς ἀρχὰς, οὕτω ῥᾳδίως ἐξαναστάντας μυριάδας ἑξακοσίας παρέσονται ἤδη, σκοπεῖν ἡμᾶς ἔφη, τί χρὴ ποιεῖν. Ἀδιμ. ἀλλ' ἐγὼ μέν φημι δεῖν ὑμᾶς τὸ πεζὸν, ἀπιέναι πρὸς τὸν ἐπὶ Κτησιφῶντος, ἡμᾶς δὲ, τὸ ἱππικὸν, αὐτοῦ μένειν πρὸς Βαβυλῶνα διαφυλάξοντας.

accedentes, praeter ſpem in
tra muros recepti ſumus,
vrbem ipſam tenemus. Re
autem ad Cteſiphontem ci
morans, aduentum noſtru
accepit. Proinde Seleucia
profectus, exercitum con
parat, & equites quampl
rimos vndecunque acce
ſens, & ſagittarios, & fu
ditores. Renunciant ita
que ſpeculatores, ad cen
tum myriadas hominu
bello aptorum congrega
tos eſſe, & ex his vigin
qui exequis iaculantur. Ne
que tamen adhuc neque A
menius adeſt, neque ij q
ad Caſpium mare habitan
neque Bactriani, ſed ij ta
tùm qui in vicino degun
& in ipſo quaſi ſuburb
regni. Adeò facilè tot m
riadas ille recepit. Temp
igitur iam eſt vt videam
quid nam oporteat nos f
cere. ADIM. At ego qi
dem cenſeo oportere vo
pedeſtrem videlicet exer
tum, proficiſci hinc ad Cteſiphontem: nos autem, eq
tes puta, manere hîc, & Babylonem aſſeruare. SA

Eti

ας. Σαλ. ἀφελείας σὺ, Ἀδείμαντε, καταφοβῇ τὴν τοῦ πλοὸς γνώμην; Ἀδ. Οὐ δῆτα· ἀλλὰ τί σοὶ δοκεῖ, ὦ Τιμόλαε; Τί ἀπαντᾶν τῇ πρακτέᾳ βαδίσαντι; Τιμ. Πᾶσι μὲν πολεμίοις, μηδὲ πρὶν ἐκείνοις ἐπ' ἄρα ἄμεινον πρᾶγμα παρασκευασαμένοις, πανταχόθεν αὐτοῖς συμμαχῶν προσγενομένων. ἀλλ' ἕως ἔτι καθ' ὁδὸν ἐσμὲν οἱ πολέμιοι, ἐπιχειρητέον αὐτοῖς. Σά. Καλῶς λέγεις σὺ καὶ σύ, ὦ Λυκῖνε, δοκεῖ σοι; Λυ. Ἐγὼ σοὶ φράσω. ἐμοὶ μὲν γὰρ, ἐπειδὴ τάχιστα, σπουδὴν ὁδεύσαντες, ὅπου καλῶς ἔχει ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ νῦν ἤδη τριάκοντά που σταδίους προκεχωρήκαμεν, καὶ ὁ ἥλιος πολὺς· κατὰ μεσημβρίαν γὰρ ἤδη μάλιστα, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰς ἐλαίας, ἐπὶ τῆς παραγραμμίσης στήλης καταβάντας ἀναπαύσασθαι, ἕως οὗτος ἀνασάντας πορεύεσθαι, καὶ ἄριστον τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαλ. Ἔτι γὰρ καὶ σοὶ δοκεῖ, ὦ μακάριε, ἐν Ἀθήναις,

Etiam tu metu effœminaris, Adimante, postquam propiùs periculo ventum est. Sed quid tibi videtur, Timolaë? TIMOL. *Omnibus copijs eundum hosti obviam esse, neque expectandum dum illi melius sesè parârint, auxilijs undique ipsis accedentibus: sed dum adhuc in itinere sunt hostes, adoriamur ipsos.* SAM. *Rectè dicis. Tu verò, Lycine, quid censes?* LYC. *Equidem tibi dicam. Posteaquam defessi iam sumus contendendo, & absque intermissione iter faciendo, quando in Piræum mane descendimus, & nunc autem triginta propè stadia processimus, deinde & Solis ardor frequens (nam iam circa meridiem maximè est) hic alicubi ad oleas, super columnam istam inscriptionibus insignitam residentibus, quiescendum paulisper esse. Deinde resurgentibus*

nde iterum eundum, & reliquum viæ ad vrbem absolendum esse. SAM. *Etiámne Athenis, ô beate, tibi esse*

πᾶς, ὃς ἀμφὶ Βαβυλῶνα, ἐμ
ῷ πεδίῳ, πρὸ τῶν τειχῶν,
ἐν ξαίβις στρατιώτας κά-
θησαι, περὶ τῦ πολέμου δια-
σκοπίμενος; Λυ. ὑπέμ-
νησας· ἐγὼ δ' ἔνφρα ὤμην,
καὶ σὺ πρὰ τὸ φανῆναι μὴ
νόμιμον. Σαυ. πρόσιμεν
δή, ἄλλοι δοκῶ. καὶ ὅπως ἄν-
δρες ἀγαθοὶ ἐν ξῖς ἐναντί-
οις ἔσεσθε, μηδ' πρδόντε
τὸ πάτριον φρόνημα· ἤδη γάρ
που καὶ οἱ πολέμιοι ἐπιλαμ-
βάνονται. ὥστε τὸ μὴ σαύθημα
ἔσω, Ενυάλιος· ὑμᾶς δ', ἐπεὶ-
φὰρ συμάνη ὁ σαλπιγκτὴς,
ἀναπάξαντες, καὶ τὰ δόρατα
ἐρείσαντες πρὸς τὰς ἀσπί-
δας, ἐπάγεσθε συμπίπτοντι ξῖς
ἐναντίοις, μὴ ἐντὸς γένεσθαι τ
ξεσμάτων, ὡς μηδ' πλησὰς
λαμβάνωμεν, ἀπροβολίστως
αὐξῖς διδόντες. καὶ ἐπειδὴ
ἐς χεῖρας ἔλθη σαπιαλήθας
μεν, τὰ μὲν δόνυμον μὴ ὁ Τι-
μόλαος ἐπίσηνε τὰς ὁδὸς
αὐτὸς, Μήδους ὄντας· τὸ δ'
ἐμὶ, ἰσόπαλον ἔτι. Πέρ-

videris, qui circa Babylo
nem in campo ante muro
inter tot milites sedes d
bello deliberans? LY
Submonuisti. Ego verò so
brium esse me putabam, a
tu in eo, vt sententiam pro
ferrem. SAM. Acceda
mus igitur, si tibi videtu
Ac vt viri fortes in pericu
lis satisfacite, neque proda
tis patrios spiritus. Iam e
nim & hostes videlicet pu
gnam capessunt. Quare te
sera quidem Enyalius est
Vos autem postquam cla
sicum cecinerit tubicen, cu
clamore inuadentes, & cl
peos hastis pulsantes, pr
perate cum aduersarijs m
num conferere, ac comin
pugnate, atque intra teli i
ctum consistite, vt ne pl
gas accipiamus, dum il
spacium feriendi eminùs
cedimus. Et quoniam ad m
nus mutuò iam ventum
sinistrum quidem cornu
Timolaus in fugam ver

σαι
runt eos, quibus cum congressi sunt, Medos. Media aut
acies, & quod circum me est, æquo adhuc Marte pugn

Pe

Περσαι γάρ εἰσι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς. καὶ ἵππος ἅπας τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας ἡμῶν ἐλαύνεται, ὥστε, ὦ Λυκίνη, αὐτός τις ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεσθαι, καὶ τοῖς μετὰ σαυτοῦ πρακτέον δεξιοῦσθαι τὴν ἐπέλασιν. Λυ. ὦ τύχης· ἐπ' ἐμὲ γὰρ οἱ ἱππεῖς ἅπαντες, καὶ μόνος ἐπιτήδειος αὐτοῖς ἔδοξα ἐπιλαύνειν. καί μοι δοκῶ, ἂν βιάζωνται, αὐτοὺς ἐκμολεῖσθαι· πεσοῦμαι γὰρ ἐς τὴν παλαίστραν, ἔτι πολεμοῦντας ὑμᾶς καταλιπών. Σά. μὰ Δία οὐκ ἐῶ σε· ἀρτίως γὰρ αὐτῶν καὶ νῦν ἤδη τὸ μέρος ἐγὼ κατέβην, ὡς ὁρᾷς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα, προσκαλεῖται γάρ με, καὶ ἀναδύσομαι, πάντως ἀσχημόν. Λυ. νὴ Δία, καὶ τιτρώσει αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτοῦ· βασιλικὸν γάρ, καὶ τὸ προθύμως περὶ τῆς ἀρχῆς μαχόμενον. Σαλ. εἶτ' οὐκ αἰσχρόν, ἐπιπόλαιον μέν μοι τὸ τραῦμα, καὶ ἐκ τῶν φανερῶν ἐκ ἐπιδέρμιον, ὡς μηδὲ τὴν ἀλλὰ

Perſæ enim ſunt, & inter eos ipſe rex. Vniuerſus autem equitatus Barbarorum in dextrum cornu noſtrum fertur. Quare, ô Lycine, & ipſe vir fortis ſis, & eorquiterum ſunt, exhortare ad fortiter excipiendam & ſuſtinendam impreſſionem. LYC. *O fortunam. Aduerſum enim me equites euncti, ſolusq; idoneus ipſis viſus ſum qui contrà ferar. Ac mihi videor, ſi vim adhibeant, transfugiturus eſſe, in palæſtram hinc currens, belligerantes etiamnum vos relinquens.* SAM. *Nequaquam. Vincis enim & tu ipſos iam parte quadam. Ego verò, vt vides, etiam ſingulari prælio cum rege congrediar. Prouocat enim me, & pugnam detrectare omnino turpe fuerit.* LYC. *Per Iouem etiam vulneraberis ſtatim admodum ab eo. Nam hoc quoque regium eſt, vulnerari de regno dimicantem.* SAM. *Bene dicis. Leue tamen, & vix ſummam cutem perſtringens vulnus hoc, neque etiam in aperta corporis parte, vt ne*

ἀλλὰ ἕτερόν τι ἄμορφον ἔσται ὀφθῆναι, καὶ δεινὰ ὄψῃ, ὅπως ἐπιστρέφῃ, μιᾷ παρορμῇ αὐτόν τε καὶ τὸν ἵππον διαπείρας, καὶ τῷ κόγχῃ ἀφεὶς; ἔπειτα καὶ διαφανῆ ἀφῃρημένος, καὶ ἀφελὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς ἤδη γέγονα, προσκυνούμενος ὑφ' ἁπάντων. οἱ βάρβαροι προσκυνείτωσαν ἡμᾶς, κατὰ τὸν Ἑλλήνων νόμων ἄρξω, εἰς σφᾶς ἀνομασμένος. ἐπὶ τούτοις ἄρα ἐννοεῖτε, ὅσας μὲν πόλεις ἐπανελεύσομαι ἐμαυτῷ οἰκείῳ, ὅσας δὲ καὶ καθαιρήσω, ἐλὼν καὶ κρατήσας, εἰ ἄρα ἐθέλοιμί τινας καὶ ἀρχήν. ἁπάντων δὲ μάλιστα Κυδίαν τὸν πλησίον μετιὼν ὀλοφύρομαι, ὃς ὅμορός μοι ἤδη ὢν, ἐξώσει με ἀφ' ἡμῶν, ἐπιβαίνων κατ' ὀλίγον ἐς τὰ ἄνω ὄρη. Λυ. παῦσαι λοιπὸν ἤδη, ὦ Σάμιππε· καιρὸς γάρ, εἴπερ ἄλλοτε ποτέ, καὶ νῦν παυσαμένους τῆς μάχης, ἐν Βαβυλῶνι εὐωχεῖσθαι καὶ ἐπινίκια ἐπάδειν. ἥδομαι,

cicatrix quidem deformis apparitura sit postea. Cæterùm vides quo pacto ipse in cursando vna adeò plaga & ipsum & equum emissa hasta transfegerim: deinde amputato capite, & ablato diademate, rex adeò ipse factus iam sim, & ab omnibus adorer? Barbari igitur adorent nos, ego verò iuxta Græcorum legem imperabo, atque vnus Imperator nominabor. Post hæc igitur cogitate, quàm multas quidem ciuitates cognomines mihi ipsi conditurus sum, quàm multas autem etiam destructurus per vim captas, si quæ contumeliosè aliquid in regnum fecerint. Omnium autem maximè Cydiam istum diuitem persequar, qui cùm mihi vicinus tam esset, eiecit me agro, transcendens paulatim in interiora finiũ.

LYCIN. Desine tandem, Samippe. Tempus enim est, te quidem post pugnam tantam superatam, Babylone conuiuium celebrare, & victoriæ sacra peragere (iam enim extra præscriptum stadiũ, opinor, pro-

βι ἡ ἀρχὴ, Τιμόλαον δ' ἐμ
οῦ μέρει εὔχεσθαι, ὅτῳ ἂν
ἐθέλῃ. Σὰ δ' οὖν, ὦ Λυκῖνε,
οἷά σοι ἐπᾶσθαι δοκῶ; Λυ. πα-
ραπολύ, ὦ θαυμασιώτατε βα
σιλέων, ἐπιπονώτερα καὶ βιαιό-
τερα τῶν Ἀδαμαντυ, παρ' ἃ ἔ-
γων ἐκεῖνος μὲν ἁπαλώτερα δι-
τελαντα χρυσᾶ ἐκπώματα
πρτάναν τοῖς συμπόταις, σὺ
δ' καὶ ἐτιτρόχου μονομα-
χῶν, καὶ ἐδιδλίας, καὶ ἐ-
φρόντιζον νύκτωρ, καὶ μιθ'
ἡμέραν· οὐ μόνον γὰρ σοι
τὰ πρὰ τῶν πολεμίων φο-
βερὰ ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλαὶ
μυρίαι, καὶ φθόνος πρὰ τῶν
φωόντων, καὶ μῖσος καὶ κο-
λακεία. φίλος δ' οὐδεὶς ἀ-
ληθὴς, ἀλλὰ πρὸς τὸ δι-
ἅπαντος, ἢ πρὸς τὴν ἐκεί-
νου δοκοῦντος ἕνεκα.
ἀπόλαυσις μὲν γὰρ οὐδ' ὅτῳ
τ ἀδικῶν, ἀλλὰ δόξα μόνον,
καὶ πορφυρὶς χρυσῷ ποικί-
λη, καὶ ταινία λευκὴ πρὶ τῶ
μέτωπον, καὶ δορυφόροι πρόιον
τες,

proceſsit tibi imperium) Timolaum autem viciſsim optare quicquid voluerit. SAMIP. Quid igitur, Lycine? qualia tibi poſtulaſſe videor? LYC. Longè, ô præclariſsime regum, laborioſiora & violentiora, quàm quæ Adimantus: quippe cùm ille quidem in delicijs verſaretur, & duorum talentorum pocula aurea compotoribus porrigeret, tu verò etiam vulnerabaris ſingulari prælio dimicans, & metuebas, & curis diſtinebaris noctu, interdiúque. Non ſolùm enim ea quæ ab hoſtibus fierent, formidanda tibi erant, ſed & inſidiæ innumerabiles, & inuidia eorum quibuscum viuebas, & odium, & adulatio. Amicus autem nullus verus, ſed ad metum omnes vel ſpem beneuolentiam ſimulantes. Fruitio certè voluptatum ne per ſomnium quidem, ſed gloria ſolùm, & purpura auro variegata, & faſcia candida circum frontem, & ſatellites præeuntes.

τὸν· τὰ δ' ἄλλα λάμαθος ἀφόρητος, καὶ ἀηδία πολλή. καὶ τὸ χρηματίζειν τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων ἥκουσι δεῖ, τὸ λιπαρεῖν, τὸ καταπλήττειν τοῖς ὑπηκόοις ἐπιτάγματα. καὶ ἢ τοι ἀφάνισταί τι ἔθνος, ἢ ἐπιπλέουσί τινες τῶν ἔξω τῆς ἀρχῆς. ἀλλὰ φοβεῖσθαι δὴ δεῖ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι, καὶ ὅλως, ἵνα μὴ πάντων μάλιστα, τὸ σὸν αὐτοῦ εὐδαιμονίζεσθαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τόδε πῶς οὐ ταπεινόν, ὅτι τὸ μὲν ὁμοῖα τοῖς ἰδιώταις, καὶ ὁ πυρετὸς οὐ διαγινώσκει σε βασιλέα ὄντα, οὐδ' ὁ θάνατος ἀλλὰ τοὺς λοιποὺς ὁμοίως, ἀπ' ἴσης ἄγει, ὁπόταν αὐτῷ λάχῃ, ἄγαν οἰμώζοντα, οὐκ ἀδημονῶν τὸ διάδημα; οὐδὲ ὑπερφυὴς ὑψηλός; καταπεσὼν, ἀναστενάξεις ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ὑποπτερωθεὶς ἅλμα, τοῖς πολλοῖς ἰσότιμος, ἀλαζονόμενος ἐν τῇ ἀγέλῃ τῶν νεκρῶν, χθαμαὶ ὑψηλὸν ὑπὲρ γῆς, καὶ σηλὸν μακρὰν, ἢ πυ-

Cætera autem, labor intolerabilis, & acerbitas multa. Et aut responsa dare ab hostibus venientibus oportet, aut ius dicere, aut mittere ad subditos edicta. Et vel gens aliqua defecit, vel incursiones fiunt ab iis qui extra imperium degunt. Timere itaque oportet omnia, & habere suspecta. Et in summa, ab omnibus magis quàm à te ipso beatum prædicari. Nam illud quoque an non humile & abiectum, quòd & ægrotas eodem modo cum priuatis, & febris in nullo discrimine habet te regem, neque etiam mors metuit satellites tuos, sed superueniens quandocunque ipsi lubitum fuerit, ducit plorantem te, nihil verita diadema istud. Tu verò ille sublimis adex alto decidens, abrepta è solio regio, eandem viam abis cum multitudine, eodem honore cum cæteris inte

gregem mortuorum agitaris, tumulum excelsum supra terram, & columnam in longum porrectum, a

pyra

πυραμίδα ἰσόγραμμον, τὰς γωνίας ἀφελόντα, ἐπιφάθεσμα καὶ ἀνεπαίσθητα φιλοτιμήματα. εἰκόνας δὲ ἐπέναι καὶ νεὼς, οὓς ἀνίσασιν αἱ πόλεις βραβεύσασαι, καὶ τὸ μέγα ὄνομα, πάντα κατ' ὀλίγον ἀποῤῥεῖ, καὶ ἄπεσιν ἀμνάμονα. ἰδὲ δὲ καὶ ὅτι μάλιστα ἐπὶ πλεῖστον προβαίης, τίς ἔτι ἀπόλαυσις ἀναισθήτοις αὐτῶν γενομένοις; ὁρᾷς οἷα μὲν ἴσως ἔτι ἔξεις πράγματα, δειλιῶν καὶ φροντίζων καὶ μάτην· οἷα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀναπαλιν ἔσται; ἀλλ' ἴθι σὺν αὐτῷ, ὦ Τιμόλαε, καὶ ὅπως ἐπιβαλεῖ τοῖς, ὅσπερ ἀνὴρ ἄνδρα γνωστὸν, καὶ πράγμασι χρῆσθαι ἀδόκα. Τι. σκόπει γοιῶν, ὦ Λυκῖνε, εἴ τι ἐπιτίμιμον εὔξομαι, καὶ ὅ, τι ἂν ἀνύσαι διαγνοίην. χρυσὸν μὲν γὰρ καὶ θησαυροὺς, καὶ μυρίμνους νομίσματος, ἢ βασιλείας καὶ πολέμους, καὶ δείματα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ ἐκόσμον

pyramidem æquis ac rectis angulis assurgentem, post te relinquens, serotina videlicet, & tum insensibilia magnificentiæ spectacula. Statuæ autem illæ & templum quæ ciuitates erigunt colentes, & magnum illud nomen omnia paulatim defluunt atque abeunt neglecta. Quòd si autem quammaximè etiam in longissimum pedurârint, quis quæso fructus eorum amplius fuerit, cùm sensu careas? Vides qualia quidem etiam viuus negocia habiturus sis, metuendo videlicet, & cogitando, & laborando: qualia verò & illa quoque quæ post mutationem sequentur. Sed iam tuum erit, Timolaë, optare: ac vt superes istos vide, quemadmodum decet virum intelligentem, & rebus pti scientem. TIMOL. Attende igitur, Lycine, num quid reprehensione dignum optabo, & quidnam arguere quispiam meritò possit. Nam aurum quidem, & thesauros, & medimna nummorum, aut regna, & bella, & terrores pro imperio, quæ

ἀ ἀκότως λίβαλον, ὑπ αὐτὰ θμαι· ἀβίβαια γὰρ ταῦτά γε, καὶ πολλὰς τὰς ἐπιβουλὰς ἔχοντα, καὶ πλέον τὸ ἀνιηρὸν ἐν αὐτοῖς ἢ τὸ ἡδέως τὸ ἀνιηρὸν ἐν αὐτοῖς ἢ. ἐγὼ δὲ βούλομαι, τὸν Ἑρμῆν ἐντυχόντα μοι δακτυλίους τινὰς δακτυλίους τοιούτους τῶν δώσειν, ἵνα μὴ, ὅσα ἀεὶ ἐρρῶσθαι, καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄτρωτον εἶναι καὶ ἀπαθῆ· ἕτερον δὲ, ὡς μὴ ὁρᾶσθαι τὸν περιθέμενον, οἷος ἦν ὁ Γύγου· τὸν δὲ τινα, ὡς ἰσχύειν ὑπὲρ ἄνδρας μυρίους, καὶ ὅ, τι ἂν ἄχθος ἅμα μυρίοι δυνῆσαι μόλις δυώσαντες, τοῦτο μὲν ῥᾳδίως μόνον ἀναθέσθαι, ἔτι δὲ καὶ περιθεῖναι, πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀρθέντα. καὶ πρὸς τούτοις μοι εἶναι δακτυλίου τινά, ᾧ μόνῳ ἐς ὕπνον καταστάντι, ἐπῶδοὺς ἂν ἐθέλω, καὶ ἄφαρ θύραν προσιόντι μοι ἀνοίγεσθαι, χαλωμένου τοῦ κλήθρου, καὶ τοῦ μοχλοῦ ἀφαιρεμένου, ταῦτα ἅμα φόρτα ἐς δακτύλιον δώσω.

quæ tu meritò reprehendisti, haudquaquam postulabo. Caduca enim hæc, & multis insidijs referta: & plus molestiæ in ipsis est, quàm dulcedinis. Cæterùm Mercuriũ ego volo obuiam mihi venientem dare nonnullos annulos, qui huiusmodi vim habeant: primùm quidem vt rectè semper valeam, & corpore sanus sim & insauciabilis, & nulli perturbationi obnoxius. Secundum autem, vt ne conspici possit is, qui eum induerit, qualis ille Gygis fuit. Deinde alium quendam, vt robore superem virorum decem millia: atque onus quod alioqui decem millia hominum mouere simul vix possent, ego solus facilè in humeros attollere possim. Præterea autem & volare possim, longè à terra in sublime sublatus, & ad hoc quoque annulum quendam habeam. Iam verò & in somnum resoluere quos voluero, & omnem ianuam accedenti mihi aperiri, laxata sera, & dimoto obice. hæc ambo vo-

nus

φω. τὸ δὲ μέγιστον, ἄπαύστις ἔστω ἐπὶ πᾶσιν ὁ ἔρως, ὡς ἐράσμιον εἶναί μοι, περιμίσητον πασὶ τοῖς ὡραίοις, καὶ γυναιξί, καὶ δήμοις ὅλοις, καὶ μηδένα εἶναι ἀνέραστον, καὶ ὅτῳ μὴ πολλάκις ἔλθῃ, καὶ ἀνὰ σῶμα, ὥστε πολλὰς γυναῖκας, οὐ φθόνῳ τὸν ἔρωτα, καὶ ἀπεχθῶν ἑαυτὰς, καὶ τὰ μέγιστα ἐπιμεμνῆσθαί μοι, καὶ ὠδίνουσα ἔτι νεανίσκῳ, εἴ τινα καὶ μόνον προσβλέψαιμι αὐτῷ, εἰ δ' ὑπερορῴη, μαίνεσθαι ὑπὸ λύπης ἀπολωλέναι· καὶ ὅλως, ὑπὲρ τὸν Ὑάκινθον ἢ Ὕλαν, ἢ Φάωνα τὸν Χῖον εἶναί μοι. καὶ ταῦτα πάντα ἔχειν, μὴ ὀλιγοχρόνιον ὄντα, μηδὲ κατὰ μικρὸν ξῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς, ἀλλ' ἔτη χίλια, νέον ἐκ νέου γιγνόμενον διαβιῶναι, ἀμοιβὴ τὴν ἐπτακαιδέκατον ἔτη ἀεὶ ἀπολύμενον τὸ γῆρας, ὥσπερ οἱ ὄφεις. οὐδὲν γὰρ ἐλλείσει μοι ταῦτα ἔχοντα· πάντα γὰρ ἐμοὶ ἔσται.

mus annulus posſit. Et quod maximum eſt, alius quiſpiam ſit ſupra omnes ſuauiſſimus, qui me amabilem faciat indutus, & pueris formoſis, & mulieribus, & populis totis, neque quenquam amoris expertem eſſe ſinat, & cui non deſiderabiliſſimus ipſe videar, atque in ore ſim, ita vt multæ mulieres, dum amorem pati nequeunt, ſeipſas etiam ſuſpendant, & adoleſcentuli ad inſaniam redigantur mei deſiderio: adeóque ſeipſos beatos eſſe putent, ſi quem ipſorum vel aſpiciam ſolùm: ſi verò contemnam, etiam illi marore pereant: & in ſumma, ſupra Hyacinthum, aut Hylam, aut Phaonem Chium illum ſim. Atq; hæc omnia habeam non in breue tempus ac ſtatim moriturus, neque etiam ad menſuram humanæ vitæ viuens, ſed annos mille, ſubinde iuuenis ex iuuene renaſcens, viuendo exigam, circa decimumſeptimum quenque annum exuens ſenectutem, perinde atque ſerpentes. Nihil enim deerit mihi, cùm hæc habebo. Siquidem omnia quæ-

ὧν ἄρα τὰ τῶν ἄλλων, εἰς ὅσον ἀνοίγειν τὰς θύρας ἐλαύνω, καὶ δυνάμην τοὺς φύλακας, καὶ σοφίαν ἔναι ἀοράτου. ἀδεὴς ἂν ἐν Ἰνδοῖς ἢ Ὑπερβορέοις θέαμα παράδοξον, ἢ κτῆμα τίμιον, ἢ ὅ τι ἐμφαγεῖν ἢ πιεῖν ἡδύ, ὑπερφιάλως, ἀπ' αὐτοῦ ἐμπιπτόμην. ἀπίλαυον ἁπάντων εἰς κόρον. καὶ ἐπεὶ γρὺψ, ἵππαλεκτρυὼν θεῖον, ἢ φοινιξ, ὄρνιον ἐν Ἰνδοῖς ἀθέατον τοῖς ἄλλοις, ἐγὼ καὶ τοῦτο ἑώρων ἄν. καὶ τὰς πηγὰς καὶ τὰς Νείλου μόνος ἂν ἐπισάμην, καὶ ὅσον τῆς γῆς ἀοίκητον, καὶ ἃ τινες νοτίους ἡμῖν οἰκοῦσι, τὸ ἀντίον τῆς γῆς ἡμίσεμον ἔχοντες. ἔτι δὲ καὶ ἀστέρων φύσιν καὶ σελήνης, καὶ αὐτὸ ἥλιον ἐγγύθεν ἂν ἐγνώμην, ἀπαθὴς ὢν πυρός. καὶ τὸ πάντων κάλλιστον, ἀθυμηδὸν ἀγγεῖλαι εἰς Βαβυλῶνα, εἰς ἐπίκαιρον Ὀλύμπια· καὶ ἀεισθέντα, εἰ τύχοι μι ἐν Συρίᾳ, ἀδεῶσαι ἐν Ἰταλίᾳ.

quæcunque alij habent, mea futura essent, quatenus & fores aperire possem, & sopire custodes, & ipse ingressus inuisibilis esse. Quòd si apud Indos aut Hyperboreos spectaculum aliquod mirum ac nouum foret, aut res aliqua preciosa, aut quicquid esu vel potu dulce: nihil veritus, sed ipse eò aduolans fruerer omnibus ad satietatem vsque. Et quia Gryps alata fera, aut Phœnix auis apud Indos à cæteris videri nequit, ego verò etiam illud viderem. Et fontes Nili quoque solus scirem, & terræ quicquid inhabitabile est, & si quâ Antipodes ex aduerso nobis habitant, australem terræ partem dimidiam tenentes. Prætereà autem & stellarum naturam, & Lunæ, & ipsius Solis, facilè nossem, vt qui ab igne illorum lædi non possem. Et quod omnium suauissimum fuerit, vno eodémque die annunciare Babylonem possem quisnam in Olympijs vicisset: & si fortè in Syria pransus essem, cænare in Italia.

Si

δίφ. ἀ δ' τις ἐχθρὸς ἦν, ἀμύνασθαι καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, πέτρον ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ἐπιστρέφαι τὸ μέγιον· τοὺς τε αὖ φίλους εὖ ποιεῖν, ἐπιχέαντα, κοιμωμένοις αὐτοῖς τὰ χρυσίον. καὶ μὴν εἴ τις ὑπερόπτης εἴη, ἢ τύραννος ἢ πλούσιος ὑβρεικὸς, ἀφελόμενον αὐτὸν, ὅσον ἐπὶ σταδίους εἴκοσιν, ἀφεῖναι φέρεσθαι κατὰ τῶν μεμνῶν, τοῖς παλλακοῖς δ' ὁμιλεῖν ἀκωλύτως ἂν ἐξῇ, σαφῶς ἀθάνατον, κοιμίσαντα ἅπαντας, ἄνω ἐκείνων μόνων. οἷον δὲ καὶ ἐκεῖνο ὅτι, τοὺς πολεμιωτάτους ἐπισκοπεῖν, ἔξω βέλους ὑπερφερόμενον. καὶ ἐ δοξάσει μοι, πεσόντων ἂν τοῖς ἐναντίοις, κοιμίσας τοὺς νικῶντας, νικᾶν πρότερον τοῖς φεύγουσιν, ἀναστήσασιν ἀπὸ τῆς προτῆς. καὶ τὸ ὅλον, παιδιὰν ποιοῦμαι ἂν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον, καὶ πάντα ἐμὲ ὑπὸ θεὸς ἐλάχον τοῖς ἄλλοις. τοῦτο δ' ἄρα εὐδαιμονία ὅτι, μὴ

Si quis autem inimicus mihi foret, vlciſci etiam iſtum ex obſcuro iecto in caput eius ſaxo, ita vt diminueretur ei cerebrum: amicis autem contrà benefacere, offundendo dormientibus ipſis aurum. Ac ſanè ſi quis ſuperbus foret, aut tyrannus diues contumelioſus, ſublatum ipſum ad ſtadia viginti per præcipitia ſupernè deijcerem. Cum puſionibus autem nemine prohibente cõuerſari mihi liceret, quippe cùm & videri non poſſem ingreſſus, & omnes in ſomnum reſolucrem, ſolis illis exceptis. Quale verò etiam illud foret, quòd belligerantes tutò ſpectare poſſem, extra teli iactum in altum ſublatus? Et ſi viſum fuiſſet, adiungenda me victis, & ſopiendo victores fugientibus victoriam ſubminiſtrare, ex fuga videlicet reuerſis. Et in ſumma, ludum quendam facerem vitam humanã, omniáq; adeò mea fo-

rent, ac deus viderer cæteris. Atque hæc ſumma felicitas eſt,

quæ

μήτε ἀρρίσθαι μήτε ἰσχύοντα πολλῶν ἀνωμαλιῶν, καὶ μάλιστα μὲν ὑγείας ἐν μακρῷ τῷ βίῳ· εἰ δὲ ἀπαλλαγείης, ὦ Λυκῖνε, τῆς ψυχῆς; Λυ. οὐδέν, ὦ Τιμόλαε· οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς, ἀναπτομένῳ ἀνδρὶ πτερωτῷ, καὶ θεὸν μυρίους τὸν ἰσχυόν. πλὴν ἀπὸ ἐκείνου ἐρήσομαί σε, εἴ τινα ἄλλον ἔλαθες ἐν τοσούτοις ἔθνεσιν, ὅσα ὑπέπτησας, γέροντα ἤδη ἄνδρα, οὕτω παραπεπτηνυῖαν τὸν νοῦν, ἐπὶ δακτυλίου μικροῦ ὀχούμενον, ὃν ἡ ὅλη λιπεῖν ἄρα τῶν δακτύλων δυνάμενον, ἐπείρασον πᾶσι, μὴ ταῦτα, φαλακρὸν ὄντα, καὶ τὸν ῥῖνα σιμόν. ἀτὰρ εἰπέ μοι καὶ τόδε, τί δή ποτε οὐχ οἷός τε δακτυλίῳ ἅπαντα ταῦτα δύασαί σοι, ἀπὸ τοσούτου πλήθους συμμιγοῦς βαθεῖ τῷ ἀειρᾶν συφορτιομένῳ κατὰ δάκτυλον ἕνα, μᾶλλον δὲ ἅρπασάν σ' ὁ ἀετὸς, καὶ δίκην καὶ τὸν δικαζόμενον ἀναπλακέντα; καί σοι ἑνὸς τοῦ ἀναγκαιοτάτου ἔδει, ὃς πρὸ μυρίων ὤν, ὀκνεῖ συνεπιλαβέσθαι; καὶ σοὶ

quæ neque perire, neque in fidijs peti poteſt, & maximè cum bona valetudine per longam ætatem. Quid igitur eſt, Lycine, quod in hoc voto culpare queas? LYC. Nihil, Timolaë. neque enim tutum fuerit adverſari viro alato, & qui robore multa hominum millia ſuperat. Veruntamen illud interrogabo te, ecquem alium videris inter tot gentes, quas volando oberrâſti, ſenem iam virum mente à ſtatu ſuo ita dimota, qui annulo exiguo vectus totos adeò montes digitos mouere potuerit, anabilem omnibus, idq; cùm calluus eſſet, naſum haberet ſimum? At verò etiam hoc reſponde mihi: Cur tandem non vnus annulus omnia tibi iſta poteſt, ſed tam multis reuinctus incedes, ſiniſtra grauata per ſingulos digitos? imò verò excedit numerus, & neceſſe erit etiam dextram ferendo

oneri ſuccedere. Atqui vno adhuc neceſſario maximè opus

eſt

ι, πάνυ μαραίνοντα, πλὴν
τοσοῦτον ταύτην ὑβρυλαν ἀφ-
ξύσας· ἢ τοῦτο μὲν καὶ ὁ ἑλλέ-
βορος, ἱκανὸς ποιῆσαι, φορώ-
τερος καὶ ποθεῖς. Τι. ἀπὸ πάν-
των, ὦ Λυκῖνε, καὶ αὐτὸς εὔξῃ
τι ἤδη ποτὲ, ὡς ἂν μάθωμεν,
οἷα κατεύξασθαι ἀνεπίληπτα καὶ
ἀνύβριστα, ὁ συκοφαντῶν
τοὺς ἄλλους. Λυ. ἀπ' ὀλίγου
μὲν οὐκ ἔχω· οὐκοῦν γὰρ ἤδη πρὸς
τὸ Δίπυλον, καὶ ὁ βέλτιστος
οὗτος Σάμιππος, ἀμφὶ Βα-
βυλῶνα μονομαχῶν. καὶ σύ,
ὦ Τιμόλαε, δεῦρο μὲν ἐν Συ-
ρίᾳ, δαπανῶν δὲ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ
οἷς ἐμοὶ ἐπιβάλλουσι σχολίοις
διαχρήσασθε, καλῶς ποιοῦν-
τες· ἄλλως τε οὐκ ἂν δεξαίμην,
πλατύσας ἐπ' ὀλίγον, ἀπωλύ-
μιόν τινα πλοῦτον, ἀναθλῶσαι
μετ' ὀλίγον, ψιλὴν τὴν μέ-
λαιναν ἐσθίων, οἷα ὑμεῖς πείσεσθε
μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν ἡ εὐδαι-
μονία ἡ ὑμῖν, καὶ ὁ πολὺς πλοῦ-
τος οἴχηται ἀποπτάμενος, αὐτοῖ

est, qui te indutum [illegible] cohibeat, multa ista insolentia deterſa: aut an hoc quidem etiam Elleborus abundè poteſt, meracior videlicet hauſtus? TIMO. At prorſus, Lycine, etiam ipſe optabis tandem iam aliquid quò diſcamus qualia tu poſtulaturus ſis, irreprehenſibilia videlicet, & quæ accuſari nequeant, quādoquidem cæteros calumniaris omnes. LYC. At non opus habeo voto ego. Venimus enim iam ad Dipylum, & optimus hic Sāmippus, dum circa Babylonem ſingulari prælio dimicat, & tu, Timolaë, dum in Syria quidem prandes, in Italia autem cœnas, etiam ea ſtudia quæ ad me pertinebant, abſumpſiſtis: rectè ſanè facientes, præſertim cùm non in breue tempus diteſcere opulentia quadam quaſi ſubuentanea, deinde poſt paulum mœrore affici, dum nudam aliquam maſſam panis comedam: quale vobis non multò pòſt accidet, poſtquam felicitas quidem iſta vobis multæque diuitiæ auolantes euaneſcent,

αὐτοὶ [illegible]καταβάντες ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τι καὶ διαδημάτων ὥσπερ ἐξ ἡδίστου ὀνείρατος ἀνηρόμενοι, ἀνόμοια τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας εὑρήσετε, ὥσπερ οἱ τὸς βασιλεῖς ὑποκρινόμενοι τραγῳδοὶ, ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ θεάτρου, λιμώττουσι οἱ πολλοὶ, καὶ ταῦτα πρὸ ὀλίγου Ἀγαμέμνονες ὄντες, ἢ Κρέοντες· λυπήσεσθε δὲ, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ δυσάρεστοι ἔσεσθε τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας, καὶ μάλιστα σὺ, ὦ Τιμόλαε, ὁπόταν δέῃ σε τὸ αὐτὸ παθεῖν ᾧ ἱκάρῳ, τῆς πτερώσεως ἀφαιρεθείσης, καταπτάντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, χαμαὶ βαδίζειν, ἀφελόμενα τῶν ἀκολούθων ἐκείνους ἅπαντας, ἀποῤῥυέντας τῶν δακτύλων. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἱκανὸν, ἀντὶ πάντων θησαυρῶν, καὶ Βαβυλῶνος αὐτῆς, τὸ γελάσαι μάλα ἡδέως, ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἀπτόητοι, ζηλωτοὶ ὄντες, καὶ ταῦτα, φιλοσοφίαν ἐπαινοῦντες.

ipsi autem digressi à thesauris & diadematibꝰ istis, tanquam ex suauissimo aliquo somnio excitati, domi dissimilia omnia reperietis, perinde vt histriones regum personas agẽtes, qui ex theatro regredientes, plerique fame conficiuntur, idq; cùm paulò antè *Agamemnones* aut *Creontes* fuerint. Mœrore igitur afficiemini, vti cõsentaneum est, ægróq; animo ea quæ domi vobis sunt aspicietis, & maximè tu Timolaë, quando necesse tibi erit idem pati quod *Icaro* olim, vt soluta videlicet pennarum textura de cœlo delapsus, humi incedere cogaris amissis annulis illis omnibus, vltrò de digitis effluẽtibus. Mihi verò etiam hoc abundè satis erit, pro omnibus thesauris, ipsáq; adeò *Babylone* suauiter admodum ridere ad ea quæ vos optâstis, tam præclara scilicet, & hoc, cùm ipsi philosophiam laudetis.

GILBER

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

Hic impias & ſtultas hominum preces atq; vota ridet. Colloquium ex mediſs Academię ſpatijs deſumptũ eſt. Sic enim Plato in Alcibiade ſecundo Socratem ſuũ cum Alcibiade ad ſacrificium proficiſcentem de vótis diſputantem facit. Quid aũt potiſſimum à dijs ſit flagitandum, docet Seneca in Epiſt. & Perſ. in 2. Satyr.

a COMA autem.] *Quòd dedecori fuerit, ingenuum comã alere, oſtendit Lycinius.* *b* Aegyptiacę.] *Apud Aegyptios pueri omnes ingenui crines gerebant intortos, ad pubertatis vſq; annos: deinde tondebantur.* *c* Pallenæ.] *Pagus Atticus.*

d Crobyli.] *Eſt autem crobylus crinium plexus, in acumen deſinens, de quo Thucydides in primo. Sunt qui accipiunt pro ipſo reticulo comam conſtringente. Plutarchus in libello de tacente Pythia, loquens de oraculis, vbi ſacerdotes antiquitùs in aureos crobylos capillicium frangebant:* Δι' ὃ δὴ καὶ, inquit, τὸ περιττὸν ἡ χρεὰ κροβύλους τε χρυσοῦς ἀφῆκεν, καὶ ξυρίδας μολακὰς ἀπημφίεζε, καί πως καὶ κόμην σκιαρωτέαν ἀπώκειρε. *i. Vſus ſuperfluitatẽ nimiam abolens, aureos crobylos reiecit, & faſtuoſiorem comæ ſyluam detondit. Vſus eſt hac voce Q. Septimius Florens, lib. de velandis Virginibus: Debebunt, inquit, etiam & ipſi ſibi aliqua inſignia defendere, aut pennas Garamantium, aut crobylos Barbarorũ, aut cicadas Athenienſium, aut cirros Germanorum, aut ſtigmata Britonum. Theophylactus Scholaſticus in epiſtola quadam:* κροβύλῳ, inquit, πτίλῳ ὁ Γοργίας σεμνώσεται μήπω τοῖς ἰσχίοις καταστιάσας τὸ ἄνθος τοῦτο: id eſt, *Crobylo & cicada ſuperbit Gorgias, nondum inumbrante malas lanugine. Cæterùm cicadas, quarum eſt crebra apud authores mentio, aureas crinibus innodabant Athenienſes: oſtendere volentes eo argumento, indignos ſeſe. De his Thucydides initio hiſtoriæ de Athenienſibus loquens, Philoſtratus lib. 2. Helladicon. Greg. Nazianzenus:*

Κεκροπίδαι πτίλα πολλὰν ὑπὸ γῆς ἰήλα γαίης
πηγάσες —

Cecropidæ indigenæ natam tellure cicadam
Innodant citris —,

Quem morem expreſſit in Ciri Virg. de Niſo Pandionide loquēs:

Aurea ſolenni comptum quem fibula ritu
Mopſopio, tereti nectebat dente cicadæ.

e Thucydides.] *Locus Thucydidis eſt in* 1. *vbi de coloniis Ionum tradit τῶν κεραιόκων ἐπιλημμάτων.* *f* Aureum anſerculum.] *Cheniſcum. Grammatici Græci, Cheniſcum ſcribunt lignum eſſe in puppi ſeu prora, ex quo anchoræ ſuſpendantur. Phauorinus: Cheniſcus, inquit, pars eſt cui appenduntur anchoræ, quæ & carinæ nauis eſt principium. Sunt & qui puppis potius principium dicant, ad quam epotides nauis connectuntur. Sed vtcunque ſit, cheniſcus dictus eſt, quoniam nauium artifices eam partem in anſerini capitis formam effingunt, ponuntque in ſummo nauis, fortè quod vel nauigium in eius ſpeciem & ſimilitudinem formant, vel potius boni augurij cauſa, tanquam immerſibilis nauis ſit, vt auis illa quæ fluctus enatet. Hactenus ille, quod ex antiquis ſcriptoribus collegit. Vide Bayſium de nauium partibus & L. Gregorium Gyrardum de Nauigijs cap.* 12. *de nauium inſtrumentis armamentiſve. Cheniſci meminit Artemidorus lib.* 2. *ὀνειροκριτικῶν. Lucianus noſter in fine veræ hiſtoriæ: Cheniſcus, inquit, qui ad puppim erat, pennatus apparuit & exclamauit,* &c. *g* Cognominē naui deam Iſidem.] *Habens hinc inde ſignum deæ Iſidis nauis cognomentum. Meminit & huius Iſidis nauis Placiades Fulgentius in mythologico, & Apuleius tribus in locis.* *h* Paraſius color.] *fortaſſe quali Paraſius vſus fuit.* *i* Dioſcurorum.] *Id eſt, geminorum, ita Græcis appellantur Caſtor & Pollux nauigantium numina: quorum beneficia in tempeſtatibus maris, & certaminibus equeſtribus Theocritus Eidillio* 27. *commemorat. De ſtellis Caſtoribus vide Plinium lib.* 2. *cap.* 37. *k* Proinde.] *Planiùs: quod maximè in promptu, vel quod in ore eſt omnibus.* *l* Cōmunis.] *Græc.* κοινὸν Ἑρμῆν: id eſt, *communem Mercurium dixerunt, quòd multa in vita inuenerit. Sunt enim, qui dicunt, eum præſtigiatorum artem excogitaſſe, & rebus nomina impoſuiſſe, & verba in ordinem redegiſſe, deorum cultum & ſacra inſtituiſſe, aſtrorum & ſiderum curſus obſeruaſſe, numeroſque excogitaſſe & medicinam & chelym: id eſt, teſtudinem: ſed & fidium tres vocas, acutam, grauem,*

grauem, & mediam. Sed & eodem nomine appellârunt Aristides, Plutarchus, Hesychius & Phurnutus. Vnde in prouerbium exijt κρίνος Ερμῆς, de ijs qui aliquid commune inuenerunt, quod & Erasmus meus annotauit. m Mercurius quæstuosus.] *κερδῶος quasi lucripeta vel quæstuarius ἀπὸ τῦ κέρδους, eò quòd lucris præsit. Inde Agoreus à Cornuto dicitur in mythologijs, quasi forensis. Quæstorius à Budæo sub finẽ libri primi de contemptu rerum fortuitarum à quærendo dictus. Est enim Mercurius à mercium cura dictus. In Pseudologista dicitur Logius. In Apologia pro Mercede conductis, eloquentiæ præses dicitur. Græci etiam vocant κτήσιον. Est enim κτήσιος Ζεὺς quia in ærarijs & quæstorijs dicatus erat, quasi fortunator, & quæstorius, & quasi lucripetis propitius. Εμπολαῖον καὶ ἐμπορεῖον dictum esse antea monuimus, quinetiam lucra & thesauri, qui præter expectationem contingunt, ἐμπόια καὶ ἐμπόεια vocantur, quomodo in Sophistis Philostratus, Phurnutus in Mercurio affirmant, & Erasmus in prouerbio Mercuriali. Quin & de inuentis & thesauris principem Mercurium facere soliti erant, cui idibus Maij rem diuinam faciebant (ait Macrobius) quin, vt ait Martialis:* Maię Mercurium creâstis Idus. n Delphines.] *Vide quæ de eorum natura in Dialogo Neptuni & Delphinum annotauimus, in quo plura exempla referuntur.* o Citharœdum quempiam.] *Arionem intelligit nobilem illum citharœdum, qui quum ex Italia, vbi ingentem pecuniæ vim arte sua meruerat, Corinthum trajiceret, videretque à nautis, qui opibus suis inhiabant, sibi insidias strui, nonnihil ab alijs sibi concedi postulauit, quo velut cygnus moriturus, suas sibi exequias caneret. Quod quum impetrasset, stans celsa in puppi carmen orthium dijs marinis cecinit, quo peracto, se in mare præcipitem dedit, statimque à Delphino exceptus ad Tenarum Laconiæ promontorium est perrectus, & exemptus à periculo.* p Puerum mortuum.] *Melicertum Inus & Athamantis Thebarum regis filium, cum quo mater, quum virum videret furere, in mare se præcipitauit.*

q Deseris ordinem.] *Pœna capitalis erat, qui locum ab Imperatore datum deseruisset. Vnde & desertoris vocabulum apud militares homines ignominiosissimũ. Plato lib. de Leg. 12.*

iubet τὸν παλαλαλιπέτα τὸν φρεναὰν. i. qui excubias deseruisset, in foro palàm describi, infamię notęq́; causa: tanquã is quod in ipso erat, Rempub. prodiderit, loco relicto. r Nõnullos annulos.] *Priscorũ superstitio plurimũ tribuit annulorũ efficaciæ, ita vt venditarẽtur incantamẽtis variè efficaces, alij cõtra morsus ferarũ, alij aduersus calumniã: alij ad alia, vel depellẽda incõmoda, vel cõmoda cõcilianda ijs q gestaret. Aristoph. in Pluto: φορῶ γὰρ τριάμφορον τὸν δακτύλιον. i. quãdo gesto hunc annulum. Hũc quidẽ φαρμακίτιν κὴ φυσικὸν appellãt. Tales annulos Timolaus cõplures sibi optat hic, & quales habebat Gyges; alium q ditesceret, aliũ quo gratus & amabilis redderetur, aliũ per quẽ liceret volare, &c. Quidã huiusmodi annulos cõstruendos docẽt, quãdo stella aliqua ascẽdit fortunata, & à luna fœliciter aspecta, vel cũ ea iuncta, tumq́; lapidẽ herbãq́; huic stellæ subditã, capiendã præcipiunt, huicq́; metallũ cõforme: q̃ libẽter vt nugas prætereo.* s Extra teli iactũ.] *hoc est, in tuto citraq́; periculũ. Optat enim pennas, vt è sublimi spectare possit dimicãtes, ipse tutus à iaculis. Translatũ est à bellis, vbi q nolũt feriri iaculis lõgiùs semouẽt sese, q̃ vt possint cõtingi iactu teli, aut in loco à iaculis defenso se continẽt. Quod frequens est apud eundẽ Lucianum, ac eo vsu est in dialogis, Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis. In Nigrino. Cõtrà apud eundẽ in Baccho, obnoxius periculo dicitur ἐντὸς βέλους. i. intra teli iactum.*

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. *DEORVM CONcilium.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

RVrsum hoc loco Lucianus deorũ gentilium vanitatem atq; stultitiã more suo deridet: hominũq́; superstitionẽ tacitè reprehendit, qui ridicula adeò atq; absurda de illis sibi ipsis persuadeant ac credãt. Est aũt festiua quędã imitatio, qua exemplũ Athenienſis reipub. cõcilium Deorũ haberi fingit, super ijs videlicet q ceu nothi ac peregrini in ciuitatem ac cœtũ deorũ irrepsissent. Accusatoris igitur vicẽ Momus generalis deorũ cętero rũ sugillator suscipit: q principiò quidẽ cõmuni nomine in eos q partim ex dijs, partim ex hominib. nati, in cœli

receepti fuerant, tanquam nothos ac peregrinos inuehitur. Præcipuè verò Dionysiũ accusat, vt q̃ non solùm ipse aduentitius in cœlo sit, verùm etiã alios quosdã barbaros et informes, numeroq́; deorũ prorsus indignos secũ introduxerit. Atq; huius rei tanquã auctorẽ & causam Iouem quoq; in crimẽ vocat, q̃ is cũ mulieribus mortalibus, nũc hac, nũc illa specie trãsformatus concũbat, ac postea ex illis procreatos liberos inter deos referat, & in cœlo collocet. Itaq; iam illius exemplo etiã deas cũ viris hominib⁹ cõgredi cœpisse, ac liberos ex ijsdẽ sustulisse. Secũdo aũt loco eos q̃ & Barbari, & ex solis hominibus procreati, pro dijs haberẽtur, insectatur, illorũ indignitatem, cùm ob personarũ ac linguę fœditatẽ, tum ob ea quę ex eo q̃ in cœlũ recepti essent, cõsecuta sint, exaggerans. Inter quos præcipuè Aegyptiorũ absurditatem persequitur, quorũ alij canũ, alij boum, alij aliorum turpium atq; brutorũ animantium specie colerẽtur. Postremò etiã philosophorum illa plausibilia ac vulgò iactata nomina arripit, puta Virtutẽ, Fatũ, Naturã, &c. vt quæ nõ noua ac peregrina sint, sed ne vsquã quidẽ existant. Quo loco & temporũ suorũ vitia, & philosophorum vanitatẽ simul notâsse videtur, vt qui verbis quidẽ multa de virtute iactârint, ipso aũt opere quiduis pot⁹ quàm virtutẽ & honestatẽ præstiterint. Quòd aũt fati & naturæ quoq; meminit, eò pertinet. quòd cultus deorũ paulatim sublatus fuit, quando homines à philosophis edocti, fato quodam & naturali rerũ ordine ac serie, nõ deorum benignitate fieri ac geri omnia, opinari cœperunt. Atq; ad hunc modũ accusatione sua peracta, Momus decretum quoq; à se compositum proponit ac recitat, quo ipso quoq; ad exemplum Athenienſium psophismatum, qualia multa temporibus Demosthenis, & paulò suprà quoque facta sunt, effecto, iubentur dij cognitiones diuinitatis & originis quisq; suę ad proximũ concilium afferre, vt qui peregrini & aduentitij reperti fuerint, è cœtu ac ciuitate deorum remoueantur.

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ καὶ Μώμου.

IVPITER, MERcurius & Momus.

Ηκίτι τοῦθ' εἵξετε, ὦ θεοί, μηδὲ κατὰ γωνίας συρῥοθοῦντες πρὸς ἄλλους ἀνάξιους τῆς ἡμετέρας συμποσίου· ἀλλ' ἐπειδὰν ἅπαντα διάδοται περὶ τούτων ἐκκλησία, λεγέτω ἕκαστος καὶ εἰς τὸ φανερὸν τὰ δοκοῦντά οἱ, καὶ μαθηγορείτω. σὺ δὲ κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου. Ερ. ἄκουε, σίγα· τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξεστιν; ἡ δὲ σκέψις περὶ τῶν ἐνοίκων καὶ ξένων. Μῶ. ἐγὼ ὁ Μῶμος, ὦ Ζεῦ, εἰ μοι ἐκπρίψας ἀπῆν. Ζεύς, καὶ κήρυγμα ἤδη ἐστίν, ὡς τι δεῖ μοῦ λέγειν. Μῶ. φημὶ δίκαιον εἶναι ποιεῖν ἐνίους ὑμῶν, οἷς οὐκ ἀπόχρη θεοὺς εἶ

E POST. hac clanculũ cõsuſurretis, ô Superi, neque ad angulos cõuerſi, in aurem alter cum altero colloquamini, indignãtes multos parùm dignos noſtri ſympoſij eſſe participes: verùm poſteaquam coactum eſt concilium, quiſque propalàm in medium ſuam adferat ſententiam, & quæ accuſatione digna ſunt accuſet. Cæterùm, Mercuri, præconium illud ex lege clara voce promulgato. MER. Arrige aures, vocem comprime: Quis ex dijs ſenioribus & perfectis, quibus permiſſum eſt, in concione verba facere vult? Ipſa deliberatio de inquilinis & hoſpitibus futura eſt. MO. Ego Momus, ô Iupiter, ſi fandi copiam mihi feceris. IV. Iam ipſo præconio loquendi libertas tibi facta eſt: itaque meo permiſſu nihil opus eſt. MO. Aio itaque nonnullos noſtrûm vitiosè & improbè facere, quibus non ſatis eſt ſemet

ἐξ ἀνθρώπων αὐτοὺς γεγονέναι, ἀπ' ἃ μὴ καὶ τοὺς ἀπὸ λίθων καὶ θεράποντας αὐτῶν ἴσοτίμους ἡμῖν ἐπιφανοῦσιν, ἢ μέγα, ἢ νεανικὸν οἰόντας ἠργάσασθαι. ἐξιῶ δέ, ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας μοι λοιδορῆσαι ἐπεί· οὐδὲ γὰρ ἄλλως λοιδορήσομαι. ἀπὰ πάντες μισοῦσιν, ὡς ἰδιώτρόν μοι τὴν γλῶτταν, καὶ οὐδὲν ἂν κατασιωπήσαιμι τῶν δοκούντων γιγνομένων. λελήθασι γὰρ ἅπαντα, καὶ λέγω τὰ λοιπὰ μοι ἐς τὸ φανερόν, οὔτε λοιδορίας τινὰς, οὔτε ὑπ' αὐλῶν ἐπικαλύπτων τὴν γνώμην, ὅς τι καὶ ἐπάληθὲς λοιπὸν δοκῶ τοῖς πολλοῖς, καὶ συκοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημόσιός τις κατήγορος ὑπ' αὐτῶν ἐπονομαζόμενος. πλὴν ἀπ' ἐπείπερ ἔξεστι, καὶ ἐκκέκρυπται, καὶ σὺ, ὦ Ζεῦ, δέδωκας μετ' ἐξουσίας ἐπεῖν, δοκῶ ὑποπαλαμνος ἐρῶ.

semet deos ex hominibus factos esse, nisi suos quoque pediſequos & famulos nobis honorę pares esse ostenderint. qua in re nil magnum aut iuuenile se feciſſe existimant. Volo verò, ô Iupiter, vt interrita loquendi libertas mihi conceſſa ſit. Neque enim aliter, quæ ſentio, eſſari poſsim. Sed me omnes ex æquo nouerunt, quàm liberæ linguæ deus ſim, & quàm nihil eorum quæ parùm honeſtè & decorè fiunt, reticere ſoleam. Etenim omnia in reprehenſionem rapio, ac propalàm, quæ mihi optimè aut ſecus facta videntur, proloquor, neque reformidans cuiuſquam auctoritatem neque præverecundia ſententiam meam concelans. Quapropter & oneroſus multis eſſe videor, & natura ſycophanticus, dum popularis quiſpiam & communis omnium accuſator ab illis vocor. Sedenim poſteaquam licitum eſt atque ita iam proclamatum, & tu Iupiter cum libertate loquendi facultatem mihi conceſſeris, nihil diſſimulanter tacitum aut præteritum dicturus ſum.

πολλοί γάρ, φημι, ὦ ἀγαπῶντες ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῶν ἡμῖν ξυνεδρίων, καὶ συνωχοῦνται ἐπ' ἴσης, καὶ ταῦτα, ἐνίοτε ἐξ ἡμισείας ὄντος, ἔτι καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ θιασώτας τοὺς αὑτῶν ἀνέλαχον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρῳκίσαν. καὶ νῦν ἐπ' ἴσης διανομάς τινὰς νέμονται, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, οὐδὲ καταβαλόντος ὑμῖν τοῦ μισθίου. Ζεύς. μηδὲν ἀνιγματωδῶς, ὦ Μῶμε, ἀπὸ σκοποῦ καὶ διαρρήδην λέγε, πᾶσθαι καὶ ζῆνόμα· νυνὶ γὰρ εἰς τὸ μέσον ἀπερρίφθαί σοι ὁ λόγος, ὡς πολλοὺς ἀπάξαν, καὶ ἐγκωμίοις ἄμοτε ἄλλον ἄλλοις ἀνομοίοις. χὴ δὲ παῤῥησιαστὴν ὄντα, μηδὲν ἐπικρύπτειν. Μῶ. εὖγε, ὦ Ζεῦ, ὅτι καὶ παροτρύνεις με πρὸς τὴν παῤῥησίαν, ποιεῖς γὰρ τὸ βασιλικὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ μεγαλόφρον, ὅς τις ἐᾷ καὶ

Multi sunt, inquam, non contenti quòd ipsi in deorum concilium admissi, nostri contubernij sint participes, quodq; pari sorte nobiscum conuiuantur, præsertim cùm ex dimidio homines eos esse constet: adhuc etiam ministros suos & chori in socios cœlum subduxerunt, eosq; duos fecerunt adscriptitios: & nunc æqualem cum alijs distributionem auferunt, & sacrificiorum consortes sunt, neque pensionem in inquilinos constitutam nobis persoluentes. IVPIT. Ne quid obscuris ambagibus inuoluas, ô Mome, verùm perspicuè & dilucidè, quæ sentis eloquere, additis quoque nominibus. Iam enim in medium ita oratio tibi proiecta est, vt multos pariter in suspicionem rapiamus, ac alium alio modo tuis dictis obnoxium insimulemus. Oportet verò liberum concionatorem nihil ob metum reticere. MO. Euge, ô Iupiter, quandoquidem me ad linguæ libertatem cohortaris, fit verò hoc abs te animo prorsus regio & magnifico: proinde nominatim quoque tuo iussu

καὶ τὄνομα. ὁ γάρ τοι γενναιότατος Διόνυσος, ἡμάνθρωπος ὤν, ἐκ Σεμέλης μητρόθεν, ἀλλὰ συροφοίνικός τινος ἐμπόρου, τὸ Κάδμου θυγατριδοῦς, ἐπείπερ ἀξιώθη τῆς ἀθανασίας, οἷος μὲν αὐτός ἐστιν οὐκ ἐρῶ, οὔτε τιάραν ὅτι τιάραν μίτραν τε ὅτι τὸ βάδισμα πάντες γοῦν, οἶμαι, ὁρᾶτε, ὡς θῆλυς, καὶ γυναικεῖος τὴν φύσιν, ἡμιμανὴς, ἀκρατὸς ἑωθεν ἀφρενίων· ὁ δὲ καὶ ὅλην φρατρίαν ἐσεποίησεν ἡμῖν, καὶ τὸν χορὸν ἐπαγόμενος πάντα. καὶ θιάσῳ ἐπέφλαυε, τόν τε Πᾶνα, καὶ τὸν Σιληνὸν, καὶ Σατύρους τινὰς, καὶ ἀπόλους τοὺς πολλοὺς, σκιρτητικοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορφὰς ἀπονενοημένους· ὧν ὁ μὲν κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐς ἡμισείαν ἐς τὸ κάτω αὖ τοιχὰς, καὶ γένειον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγου πράγος διαφέρων ἦν· ὁ δὲ φαλακρὸς γέρων, σιμὸς τὴν ῥῖνα, ἐπ' ὄνου τὰ πολλὰ ὀχέ-

sue eosdem perstringam. Ille enim generosissimus Dionysius, semihomo existens, neque à materna stirpe Græcus, sed Syrophœnicis cuiuspiam Mercatoris, nempe Cadmi nepos, postea quam immortalitate donatus est, cuiusmodi quidem ille sit, non dico, neq; mitram, neq; ebrietatem neq; errantem eius incessum vituperabo. Omnes enim, vt opinor, videtis quàm mollis sit & effœminatus delicijs, dimidio insaniens, statim à summo mane merũ spirans. Illé verò totam fratriam nobis induxit, & toto choro aduecto præstò est, deosq; declarauit & Pana, & Silenum, & Satyros, agrestes quospiam & caprarios permultos homines saltationi deditos, & forma monstrosa spectabiles: quorum hic quidem gerens cornua, [a] dimidia parte corporis capram referens, barbamq; profundam nutriens, parùm ab hirco discrepat: alter verò [b] senex caluitio & simis naribus deformatus, plurimùm super asinum inequitans, gene-

ὀχήμα. Λυδὸς οὗτος. οἱ δὲ Σάτυροι, ὀξεῖς τὰ ὦτα καὶ αὐτοὶ φαλακροί, κεράστα, ἀλλὰ νῦν ἄρτι γεγενημένοις ἐοικότες τὰ κέρατα ἐπιφύεται, φρύγες τινὲς ὄντες. ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἅπαντες. ὁρᾶτε οἷον ἡμῖν θεὸν ποιεῖ ὁ γενναῖος; ἆρα θαυμάζομεν, ἢ καταφρονοῦσιν ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίους θεούς, καὶ τραγικούς. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ δύο γυναῖκας ἀνήγαγε, τὴν μὲν ἐρωμένην ἔφασαν αὐτοῦ, τὴν Ἀριάδνην, ἧς καὶ τὸν στέφανον ἐγκατέλεξε τοῖς τῶν ἄστρων χορῷ, τὴν δὲ Ἰκαρίου τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα. καὶ ὃ πάντων γελοιότατον, ὦ θεοί, καὶ τὸν κύνα τῆς Ἠριγόνης καὶ τοῦτον ἀνήγαγε, ἵνα μὴ ἀνιῶτο ἡ παῖς εἰ μὴ ἔχοι καὶ τοῦτον ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξυμπόσιον ἐκεῖνο, καὶ ὅπερ ἦν ἅπαν λαμπρόν. ταῦτα οὐχ ὕβρις ὑμῖν δοκεῖ, καὶ παροινία καὶ γέλως; ἀκούσατε δ' οὖν καὶ ἄλλους. Ζεύς. μηδέν, ὦ Μῶμε, εἴπῃς, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ μήτε περὶ Ἡρακλέους· ὁρᾷς γάρ, οἱ

genere Lydus est. Cæterùm [c] Satyri acutis auribus, & ipsi calui & cornigeri, qualia ferè hœdis nuper natis excrescunt cornua, Phryges quidam existentes. Sunt verò caudati omnes. Videte cuiusmodi deos nobis fecit generosus ille. Mitto enim dicere quòd & duas mulieres adduxerit, alteram amicam suam existentem, nempe [d] Ariadnen, cuius etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit: alteram verò Icari agricolæ filiam. Et, quod omnium est ridiculosissimum, ô Superi, Erigones quoq; canem illum adduxit, ne tristitia afficeretur puella, si familiarem suũ in cœlo non haberet, & eam quam in deliciis habuit caniculã. Hæc verò non videntur nobis esse contumeliosa, quæq; nec insania nec risu carent? Audite etiam alios. IVPIT. [e] Cave Mome, quicquam dixeris aut de Æsculapio, aut de Hercule. Video enim quò ora-

φέρῃς τὸν λόγον. οὗτοι γὰρ, ὁ μὲν αὐτῶν, ἰᾶται, καὶ ἀνίσησιν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἔστι πολλῶν ἀντάξιος ἅπαν· ὁ δ' Ἡρακλῆς, ἤδη ὢν ἡμέτερος, ἐπόνησεν πόνους ἐμφανεῖς τοῦ ἀθανασίαν, ὥστε μὴ καταγνόρθαι αὐτῶν. ΜΩ. σιωπήσομαί σοι, ὦ Ζεῦ, πολλὰ ἀπὸν ἔχων, καί τοι ἀμηδὲν ἄπορος, ὅτι τὰ σημεῖα ἔχεις τῆς πυρός· ἂν δὲ ἐξῶ καὶ πρὸς αὐτόν σε τὴν παρρησίαν χρῆσθαι, πολλὰ ἂν ἔχοιμι ἀπὸν. ΖΕΥΣ. καὶ μὴν πρὸς ἐμὲ ἔξεστι μάλιστα. μῶν δ' ἔν γε ἐμοὶ ἐχθρὸς λέληθας; ΜΩ. ἐν Κρήτῃ μὲν ὁ μόνον τοῦτο ἀκοῦσαί σοι ἔξεστιν, ἀλλὰ καὶ ἀπόντι περὶ σοῦ λέγουσι, καὶ τάφον ἐπιδεικνύουσιν· ἐγὼ δ' ὅτι ἐκείνοις πείθομαι, ὅτι Ἀχαιῶν Αἰγινῆσιν ὑποβολιμαῖόν σε ἔφασκον. ἃ δὲ μάλιστα ἐπιτιμᾶσθαι ἄξιά μοι, ταῦτα ἐρῶ. πολλὰ γάρ σοι ἀρχὴ τοιούτων

orationis tuæ impetu rapiaris. Etenim horum alter aegit medicum, & aegrotos morbis leuat, estq; planè multis alijs anteferendus. At Hercules filius meus exiſtens non paucis laboribus immortalitatem adeptus eſt. Itaque caue ne hoſce accuſes temerè. MO. In tuâ quidem gratiam tacebo, ô Iupiter, etſi multa dicenda habeam: atque ſi nihil aliud, adhuc tamen ſigna igne inuſta in corpore retinent. Porrò ſi liceret & aduerſum te dicendi libertate vti, multa haberem quæ poſsim oratione reprehendere. IVPIT. Atquì in me maximè tibi licet dicere. Nunquid igitur & me vt deum inquilinum in ius vocas? MO. Equidem f in Creta non tantùm hoc audire licet: verùm aliud quoque de te dictitant, atque etiam ſepulchrum tuum commonſtrant hoſpitibus. Ego verò neque illis fidem habeo, neque ex Achiuorum numero Aeginenſibus ſubditicium te eſſe affirmantibus. Cæterùm quæ cumprimis reprehenſione digna ſunt, ea in medium adducam. Enimuero horum deli-

διάτων παρανομημάτων, καὶ πλὴν αἰτίαν τῶ νοθευθῆναι ἡμῶν τὸ ξανθόριον οὖν, ὦ Ζεῦ, παρέσχες, θνητοῖς ἐπιμιγνύμενος καὶ λατιὼν παρ' αὐτὰς ἐν ἄκοτε ἄκρῳ σχήματι, ὥστε τινὰς ἡμᾶς διαλιγῆσαι, μή σε λαταβύσῃ τὶς ξυμαβὼν, ὁπότ' ἂν ταῦρος ἦς, ἢ τῶν χρυσοχόων τὶς λατεργάσηται χρυσοῦν ὄντα, καὶ ἀντὶ Διὸς, ἢ ὅρμον ἢ ψέλιον ἢ ἐνώτιον ἡμῖν γένῃ. πολλὰ ἀκούομεν ἐπιβουλὰς γε τὸν οὐρανὸν τῶν ἡμιθέων τούτων· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἄκοιμι. καὶ τὸ πρᾶγμα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπόταν τις ἄρνα ἀκούσῃ, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς μὲν θεὸς ἀπελέχθη, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὃς ἐπέταξεν αὐτῷ, τέθνηκε. καὶ πλησίον Ἡρακλείους νεὼς, οἰκέτου ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τοῦ δεσπότου αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μὲν θεὸς, οἱ δ' ἀνεψιοὶ αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς καὶ

delictorum principij, & cõcilij noſtri nothorum multitudine & adulterandi, cauſam tu Iupiter adeò primus induxiſti, eum puellis ac mulieribus mortalis conditionis rem habere ſuſtinens, ac alio ſubinde habitu ad eas deſerto cœlo deſcendes. Itaque perſæpe in metu ſumus, ne quis te comprehenſum ſacrificet, quoties taurus factus es: aut quiſpiam ex aurifuſoribus te conflatum perimat, quoties auri ſpeciem indueris, ac nobis pro Ioue aut ſegmentum, aut armilla aut inauris factus fueris. Sedenim hiſce ſemideis cœlum iam compleuiſti: neque aliter poſſum dicere. Eſtq; res planè abſurdiſſima, ſi quis ex improuiſo audierit Herculem in deorum numerum eſſe aſſumptum, Euryſthea autem qui illi imperauit, fatis functum eſſe. Et Herculis templum cerni in proximo miniſtri exiſtentis, Euryſthei verò illius domini ſepulchrum. Et rurſus ex Thebanis Dionyſius, deus factus eſt: eius autem conſobrini, nimirum Pentheus,

&

καὶ ὁ Ἀκταίων καὶ ὁ Λίαρχος, ἀνθρώπων ἁπάντων κακοδαιμονέστατοι. ἀφ' οὗ δὲ ἅπαξ σὺ, ὦ Ζεῦ, ἀνέῳξας τοῖς θεοῦσι τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θνητὰς ἐτράπου, ἅπαντες μιμοῦνταί σε. καὶ οὐκ ἄρρενες μόνον, ἀλλ' ὅπερ ἄσχετον, καὶ αἱ θήλειαι θεαί· τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσην καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα καὶ τὸν Ἰάσονα, καὶ τοὺς ἄλλους; ὡς τί ταῦτα μὴ ἐάσειν μοι δοκῶ· μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διελέγχειν ἕκαστα. Ζεύς. μηδὲν περὶ τοῦ Γανυμήδους, ὦ Μῶμε, εἴπῃς· χαλεπαίνω γάρ, εἰ λυπήσας τὸ μειράκιον, ἀνελίσας εἰς τὸ ἄνω. Μῶ. οὐκοῦν μηδὲ περὶ τοῦ ἀετοῦ ἐρῶ, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ὢν, ἐπὶ τοῦ βασιλείου σκήπτρου καθεζόμενος, καὶ μονονουχὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου νεοττεύων, θεὸς εἶναι δοκῶν, ἅ καὶ τοῦτο τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἐάσομεν; ἀλλ'

& Actæon, & Learchus, homines fuerunt omnium infeliciſsimi. Ex quo verò tu Iupiter ſemel illis hanc licentiæ ianuam aperuiſti, & cum mortalibus commercium habere cœpiſti, omnes tuum inſtitutum imitantur. Neque tantùm dij tui ſunt imitatores, ſed etiam deæ hac in parte tuum æmulantur ingenium. Quis enim ignorat Anchiſen, & Tithonum, & Endymiona, & Iaſonem, & complures alios? Itaq; hæc mihi miſſa facienda videntur: multi enim laboris eſſet hæc cuncta ſingulatim reprehendere. IVPIT. At vide Mome, ne quid [h] de Ganymede dixeris. Malè enim me habebit, ſi adoleſcentem verbis conturbaueris, affecto contumelia genere. MO. Proinde neque de [i] aquila quicquam dicturus ſum, quòd & illa in cœlo verſatur, regio ſceptro inſidens, ac tantùm non ſuper capite tuo nidificans, & deus eſſe geſtiens: aut illam quoq; in Ganymedis gratiam præteribimus? Atqui,

ἀλλ' ὁ Ἄττις γε, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας καὶ ὁ Σαβάζιος πόθεν ἡμῖν ἐπεσκηπτήθησαν οὗτοι, ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος, ὁ Μῆδος, ὁ τὸν ἀνδρῶνα καὶ τὴν τιάραν, οὐκ Ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, ὥς τι οὐδ' ἂν πεπίοι τις, ξυνίησι. διὸ καὶ οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Γέται, ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰν ἡμῖν χαίρειν ἀπόντες· αὐτοὶ ἀπαθανατίζουσι, καὶ θύειν χαριστοῦνται, οὗτ' ἂν ἐθελήσωσι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ ὁ Ζάμολξις δοῦλος ὢν παρῃνέσατο, οὐκ οἶδ' ὅπως δεξαμένων. καίτοι ταῦτα πάντα, ὦ θεοί, μίσθια, σὺ δέ, ὦ λινοπρόσωπε, καὶ σινδόσιν ἐσταλμένε Αἰγύπτιε, τίς εἶ, ὦ βέλτιστε, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι, ὑλακτῶν; τί δὲ βούλεται καὶ ὁ Μεμφίτης οὗτος ταῦρος; ὁ ποικίλος, πεσκευασμένος, καὶ χρᾷ, καὶ προφήτας ἔχει; αἰσχύνομαι δὲ

Atqui, ô Iupiter, Attis ille, & Corybas, & Sabazius, vnde nobis tandem accerſiti veniunt? Aut etiam Mithres ille Medus, qui indumento Perſico amictus, & tiara redimitus eſt, neque Græcam vocem ſonans, adeò vt ſi quis illi nectar propinet, præbentem non intelligat? Itaque & Scythæ & Getæ hæc videntes, nobis longum valere iuſſis, ipſi immortalitate donant homines, ſuiſq; ſuffragijs deos quoſcunque libuerit conſtituunt, non alia ratione quàm Zamolxis ſeruilis cõditionis homo exiſtens, diuinitatem adeptus eſt, & deorum numero aſſcriptus, haud ſcio quo modo nobis impoſuerit. At ſanè hæc omnia, ô Dij, adhuc mediocria, & aliquo modo ferenda ſunt: cæterùm tu, ô camino rictu hians Aegyptie, qui ſindone amictus es, quis nam eſſe gloriaris, ô optime, aut quomodo deus eſſe contendis latrando? Quid autem ſibi vult & Memphites taurus ille verſicolor, qui & precibus deueneratur, & reſpondet oraculis, neque non prophetas habet? Pudet

ἰβιδας καὶ πιθήκους ἀπᾶν καὶ τράγους, καὶ ἅμα πομπῶ γελοίοτερα, καὶ οἶδ' ὅπως ἐξ Αἰγύπτου πραβυθήσεται εἰς τὸν οὐρανόν, ἃ ὑμεῖς, ὦ θεοί, πῶς ἀνέχεσθε, ὁρῶντες ἐπ' ἴσοις, ἢ καὶ μᾶλλον ὑμῶν προσκυνούμενα; ἢ σύ, ὦ Ζεῦ, πῶς φέρεις, ἐπειδὰν καὶ κέρατα φύσωσί σοι; Ζεύς. αἰσχρὰ ὡς ἀληθῶς ταῦτα φὴς τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ὅμως δ' ἔα, ὦ Μῶμε, τὰ πολλὰ αὐτῶν αἰνίγματα ὄντα, καὶ ἐνίοτε καὶ καταγέλαστα, ἀμύητον ὄντα. Μῶμ. πάνυ γὰρ μυστήρια, ὦ Ζεῦ, δεῖ ἡμῖν, ὡς ἔοικε, θεοὺς μὲν, τοὺς θεούς, λιμνοκεφάλους δεῖ, τοὺς λιμνοκεφάλους. Ζεύς. ἔα, φημί, τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ἄλλο τι γὰρ περὶ τούτων ἐπισκεψόμεθα ἐπὶ σχολῆς. σὺ δὲ τὸν ἄλλον λέγε. Μῶμ. Τροφώνιον, ὦ Ζεῦ, καὶ ὃ μάλιστα με ἀφανίζει, Ἀμφίλοχον, ὃς ἐναγὴς ἀνθρώπου, καὶ μητραλοίου ὢν, θεσπιῳδεῖ ὁ γέρων ἐν Κιλικίᾳ, ψευδόμενον

det verò me ciconias percenſere, & ſimias, & hircos, atque his longè abſurdiora, quæ neſcio quomodo ex Aegypto in cœlum vſque conſcenderunt. Illa itaque, ô Dij, quomodo ſuſtinetis, æquali vobiſcum honore, aut etiam ampliùs adorari? Aut, tu Iupiter, quo ferre potes animo, poſteaquam arietis cornua tibi produxerint? MOM. Turpia profectò ſunt quæ dicis de Aegyptijs: attamen pleraque illorum in ſe myſtica complectuntur ænigmata, quæ non prorſus à prophanis deridenda ſunt. IVPIT. Planè nobis, Iupiter, opus eſt myſterijs, vt deos, deos eſſe cognoſcamus: & caninis capitibus præditos, canes eſſe intelligamus. IVPIT. Mitte de Aegyptijs in præſens dicere, nos verò de his aliàs per ocium deliberabimus. Itaque alios, ſi qui notandi ſunt perſunt, adducito. MOM. Trophonium, ô Iupiter, & quod me præuocat, Antilochum illum, inquam, ſceleſti & matricidæ hominis filium vaticinatur in Cilicia, multa impudenter emen-

νθ τὰ πολλὰ, καὶ γοητῶν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν ὅτι σὺ, ὦ Ἀπολλον, εὐδοκιμεῖς, ἀπὸ ἤδη πᾶς λίθ, καὶ πᾶς βωμὸς χρισμῷ δεῖ, ὃς ἂν ἐλαίῳ πιεχυθῇ, καὶ στέφανος ἔχῃ, καὶ γόης ἀνὴρ ἀπορήσῃ, οἱ πολλοί εἰσιν. ἤδη καὶ ὁ Πολυδάμαντ τῷ ἀθλητῇ ἀνδριὰς ἵδρυται τὸς πυρίπολας ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένης ἐν Θάσῳ· καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ κατανικητηρίῳ ἐν Χερρονήσῳ· ἀφ' οὗ δὴ τοσοῦτοι γεγόναμεν, ἐπιδέξιοι μᾶλλον ἢ ἐπιορκία καὶ ἱεροσυλία, καὶ ὅλως, κατάπτυστον ἀνθρώπων, τὸ ψοιδῆ τοῦ. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν νόθων καὶ παρεγγράπτων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα πολλὰ ἤδη ἀκούων, ὅτι ὕπωρ τινῶν παρ' ἡμῖν, ὅτι σωτῆρα ὅλως ἄλλα μεγάλων, πάνυ, ὦ Ζεῦ, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἔστι γὰρ ὅπου καὶ πολυθρύλητ ἀρετὴ καὶ φύσις,

tiens, & duorum obolorum gratia præstigijs incantans homines. Quocirca non am plius tu Apollo ob vaticinij prædicationem haberis in precio, sed iam omnis lapis & quæuis ara responsa da oraculum petentibus, dum modò [k] oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & ho mine præstigiatore abunda uerit, cuiusmodi iam permul tisunt. Iam etiã Polydaman tis athletæ statua medetur fe bre laborãtibus in Olympia & [l] Theagenis in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & eregioni Protesilao, nempe in Cher roneso. Ex quo igitur in tan tum numerum subinde auct excreuimus, magis in osi fuit periuriũ & sacrilegium & omninò nos despectui ha bere cœperunt rectè facien tes. Et hæc quidẽ de nothi & supposititijs dict lui. Cæterũ ego et peregrin

nomina permulta audiens eorũ qui neq; degũt apud nos, ne vllo modo possunt esse, admodum, ô Iupiter, propter hæc ri deo. Vbi enim gentiũ est multis modis iactata illa virtus, c

natur

φύσις, καὶ ἁμαρμένη καὶ τύχη; natura, & fatū, & fortuna,
ἀνυπόστατα καὶ ἀσφαλῆ πράγματα ὀνόματα ὑπὸ βλακῶν intoleranda & vana rerū vocabula ab inertibus hominibus philosophiæ titulo semet venditantibus excogitata? Quæ quanquam ipsorū commenta sunt, sic tamen simplicium animos peruaserunt, vt nemo ampliùs nobis sacrificare dignetur, certò persuasum habens, quòd etiā si infinitas hecatōbas nobis obtulerit, fortunam tamen nihilo secus ea facturam, quæ à fatis decreta sunt, & quæ sub initium cuiq; nascentiū Parcæ fatalib. fusis adneuerint. Perlibenter itaq; te, Iupiter, interrogarem, vbinam gentiū tibi visa esset aut virtus, aut natura, aut fatū? Quòd enim & tu talia subinde in philosophorū disputationibus audias mihi dubium non est, nisi fortasse quispiam surdis sit auribus, vt eosdem vociferantes inaudire nequeat. Multa equidem adhuc dicenda supersunt, sed finem verborum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolenter perturbari, & iam sibilare: maximè verò eos, qui orationis libertate tacti sunt. Itaque pro concludenda oratione, si ita sedet, animo tuo, Iupiter,

ψήφισμά τι περὶ τούτων ἀναγνώσομαι ἤδη ξυγγεγραμμένον. Ζεύς ἀνάγνωθι· σὺ πάντα δὲ ἀλόγως ἐτιάσω, καὶ δεῖ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπισχεῖν, ὡς μὴ ἐπιπλέον ἂν γίγνηται.

decretum quoddam de illis iam conscriptum legam. IVP. Recita. Neq; enim omnia absurdè aut de nihilo reprehendisti. Et sanè multa ex illis inhibenda & coërcenda sunt, ne in immensum excrescant.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

MOmus hîc introducitur conuicij & maledicentię ac reprehensionis deus: liuorem ac inuidiam dicere possumus. Hunc Hesiodus in Theog. natum ex nocte cecinit, vnà cum morte, & somno & insomnijs, cæterisque. Hunc inducit Lucianus nec semel taxantem cùm alia, tum deos ipsos: vt minùs mirum sit, & illum sandalia & crepidas Veneris vituperasse, adeò vt inter prouerbia iam Momo locus sit. Apologus ille certè in omnium est ore, Momum reprehendisse Vulcanum, quòd non fenestratũ hominis pectus fecisset, quo eius cogitatus planè viderentur, res est nota, præcipuè in nostri Luciani Hermotimo, & hîc. Item in veratũ Histor. lib. 2. Momi aũt oratio ad deos habetur in Ioue Tragœdo

a DIMIDIA parte.] *Pana pedibus caprinis pingũt. Hũ igitur Theocrit.* λαρναχόγωον *vocat: idem est, ac si dicat, qui habet membra seu pedes desinentes in vngulas, vel caprinos. Qui autem Panes à Græcis vocantur, eos Latini videntur, addita aspiratione, Faunos vocare, & si non me fallit Latinorum, vel Aboriginum potiùs quendam regem Faunum fuisse. Panas Me. Aegipanas vocat, Aegipanumque celebratur forma. Homines autem ferebãtur esse monstrosi & biformes, mixti ex homine & capro.* b Senex simis narib.] *Silenum intelligit compressæ & simæ naris, qui Bacchi nutritius & pædagogus fuit, qui super asino vehi solitus, ex cuius vitio apud Lucret. lib. 4. e.*

cogita

ogitata est ſpecioſa in amica excuſatio deformitatis, quæ eadem in deo ſit, vt prope venuſtum videri debeat & decorũ, quod in dijs reperiatur, qui omnis labis & turpitudinis expertes habentur: Simula, *inquit,* σιλλόν ac ſatyra eſt. c Satyri acutis auribus.] *Non enim (vt opinor) acutis dicit, acutè & attentè audientes, & Bacchi canticis operã dantes, & arrectis auribus, ſed in acumen fatigatis atq; collectis. Horat. 2. Car. od. 19.*

- & aureis Capripedum Satyrorum acutas. *Hîc Hor. vt & multi alij Satyris caprarum tribuit pedes, quos eſſe Panis potiùs paulò antè Lucian. dicit. Ita dimidia ſui parte caper eſt Pan, vt cenſet Lucianus. Nonnulli tamẽ ſcriptores, Satyros dicunt eſſe tanquã Silenos & Panas, eosq; ad libidinem & rem venereã admodum propenſos eſſe, Satyrosq; ἀπὸ τ σάτης eſſe appellatos, quæ vel eſt inflammata rei venereæ cupiditas, vel* τίων, i. ἔρρων μοιχός. *Battus quidem ille apud Theocrit. id. 5. caprarium quendam libidinoſiorem, dicit genere & cognatione cum Satyris, aut Panibus eſſe coniunctum, atq; etiam cum illis libidine certare poſſe. Capripedes autem & Horatius & Lucretius Satyros appellant. Lucret. lib. 4:*

Hæc loca capripedes Satyros, Nymphasq; tenere,
Finitimi fingunt, & Faunos eſſe loquuntur, &c.

Vterque & Lucret. & Horat. epithetum Græcum τραγόποδες expreſſit. Pauſanias in Atticis narrat, ſe à quodam Ephemo Care de Satyris accepiſſe, cùm in Italiam nauigaret, ſe vi ventorũ & tempeſtate abreptum, à recto curſu longè admodum aberraſſe, atq; in mare peregrinum & inauditum, in quo deniq; nauigari non ſolet, delatum eſſe: in eo mari inſulas eſſe multas deſertas atq; incultas, in quibus habitarent tamen homines feri, & agreſtes, & rufi, quibus caudæ nõ multò caudis equinis minores ad coxas vſque propendèrent: inſulas autem illas appellari Satyridas. Plura de Satyrorum profuſa libidine ſcribit.

d Ariadnem.] *Ariadne, Minois regis Cretæ & Paſiphaës filia, quam à Theſeo in inſula Naxo deſertam, Bacchus in vxorem accepiſſe dicitur, eiusque coronam illi à Venere datam, nonnem ſtellis adornaſſe, atq; inter ſydera repoſuiſſe.* e Caue Mo me quicq. dix. de Aeſcul.] *Aeſculapius præſtantiſſimus apud veteres Medicus, ob idque pro deo habitus, & ἀσκληπιὸς*

Græcis dictus. *f* In Creta sepulchrum tuum.] *In Creta Iouis sepulchrum visum est cum inscriptione: ὁ ζεὺς τοῦ κρόνου. i In hoc sepulchro conditur Iupiter Saturni filius.* *g* Adulterandi.] *De Iouis adulteriis, de stupris, & alijs eius nefandis & turpibus amoribus ac incestis concubitibus, qui ne à sorore quidem abstinuit. Vide Iliad. Homeri lib. 14. vbi ipse Iupiter eos narrat vxori suæ, quasi re præclarè gesta: Ouidiũ etiam lib. 6. Metam. & Isocratem in Helenæ laudationem, Pindarum, Lycophronem, Apollonium, & cæteros innumeros propemodum. Apud eundem Lucianum in Dialogo Iunonis & Iouis vxor legitima relicta in terra adulteria exercet. Idem in libro de Sacrificijs, & in Promethei Caucaso.* *h* De Ganymede.] *Hũc Iupiter in aquilam conuersus rapuisse dicitur. Causæ turpitudinem explicat idem Lucianus in Dialogis Deorum.* *i* Aquila.] *De Aquilæ præstantia nonnihil agit Pindarus Ode 2. Pythiorum, & Ode 3. Neme. dicitur Ioui esse dicata, tum ob fortitudinem & præstantiam, tum quia altissimè volat, & ad summa æris loca peruadit. Horatius:*

Qualem ministrum fulminis alitem
Cui rex deorum regnum in aueis vagas
Permisit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo:
Olim inuentas, & patrius vigor
Nido laborum propulit inscium.

Homerus multis in locis inducit missa à Ioue ostenta per aquilam. *k* Modò oleo perfusa fuerit,] *Ea fuit veterum superstitio, vt simulachra deorum religiosè pieque oleo perfunderent, huncque cultum superis gratissimum & acceptissimum putarent. Solebant & ad illa circumagi, & vt Græci dicunt περιφέρεσθαι. Hinc Lucret. lib. 5. Rerum naturalium:*

Nec pietas vlla est velatu sæpè videri
Vertier ad lapidem, atq; omnes accedere ad aras:

Lapidem vocat statuam marmoream iacentem, ad quam volutabantur. *l* Theagenis in Thaso.] *De Theagene scribit Pausanias in Eliacis, cùm alia, tum quòd eius statua ærea collapsa quendam oppresserit.*

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΓΑΘῊ Τύχῃ.

Μόμῳ καὶ Διΐ.

Ἐκκλησίας ἐν νόμου ἀγομένης, ἑβδόμῃ ἱσταμένου ὁ Ζεὺς ἐπιτάττει, καὶ πείθει Ποσειδῶν, ἐπιστάτει Ἀπόλλων, ἐγραμματεύει Μῶμος τῆς νυκτός, καὶ ὁ Ὕπνος τῷ γνώμῃ ἔπεσθαι. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντος κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας, παρεγγραφόντος οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ θεοὶ δόξαντος, ἐμπιπλάσθαι μὲν τὸν οὐρανόν, ὡς μετὸν εἶναι τὸ συμπόσιον ὄχλου ταραχώδους πολυγλώσσων τινῶν καὶ ξυγκλύδων, ἐπιλείπειν δὲ καὶ ἀμβροσίαν καὶ τὸ νέκταρ, ὥστε μνᾶς ἤδη τῷ κοτύλῃ εἶναι διὰ τὸ πλῆθος τῶν πινόντων· οἱ

DECRETVM Bonæ fortunæ.

Momi & Iouis.

Concilio legitimè coacto, septima die mensis instantis Iupiter consulatum agebat: Neptunus præsidem, Apollo præfectum: Momus scribæ officio fungebatur nocte, & Somnus dixit sententiam: Quoniam multi ex peregrinis non Græci tantùm, verumetiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reipublicæ, communi nobiscum participatione, nothi & subdititi, haud scio quónam modo etiam dij esse contendentes, cœlum angulatim compleuerunt, ita vt sympo∫ium tumultuo∫is turbis plenum ſit obſtrepente paſſim diuerſilingui & vndique accerſita multitudine: defecit autem ambroſiæ & nectaris copia, adeò vt mna iam coëmendus ſit ſextarius, propter bibentium multitudinem:

οἱ δ' ὑπὸ αὐθαδείας παρωσάμενοι τοὺς παλαιούς τε καὶ ἀληθεῖς θεοὺς, προεδρείας ἀξιοῦσιν ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάτρια, καὶ ἐν τῇ γῇ πρότιμᾶσθαι θέλουσι, διὸ δόχθω τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ξυλλεγῆναι μὲν ἐκκλησίαν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, περὶ τροπὰς χειμερινάς· εἶναι δὲ ἐπιγνώμονας, τελείους θεοὺς ἑπτά· τρεῖς μὲν ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς, τῆς ἐπὶ Κρόνου, τετάρτας δὲ ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸν Δία. τούτους δὲ τοὺς ἐπιγνώμονας, αὐτοὺς μὲν καθίζεσθαι ὁμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρκον, τὸν Στύγα. τὸν Ἑρμῆν δὲ κηρύξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυνεδρεῦσαι εἰς τὸ ξυνέδριον. τοὺς δὲ ἥκειν μαρτύρας ἐπαγομένους ἐνώμοτους, καὶ ἀπράγειας τοῦ γήρους. ξυντιθέσθω δὲ, οἱ μὲν παείτωσαν καθ' ἕνα, οἱ δὲ ἐπιγνώμονες ἐξεταζόντων, ἢ θεὸς

sed enim illi qui a ſunt procacitate & immodeſtia, dijs veris & antiquis loco motis, ſemet ipſi primis dignantur accubitibus, præter omnem morem patrium, ad hæc in terris quoque ante alios honorari contendunt: viſum eſt curiæ & populo, vt ad hyberna ſolſtitia cogatur in Olympo concilium. ſeptem autem ad cognoſcendum appoſiti eliganturDij perfecti: tres quidem ex curia veteri, quæ Saturno regnante conſtituta eſt: quatuor autem[a] ex duodecim, quorum in numero vnus erit Iupiter. Cæterùm qui electi erunt arbitri, ipſi ad cognoſcendum cauſam ſeſſum eant, dicto priùs iuramento legitimo, nimirum[b] Styge. At Mercurius proclamato præconio vniuerſos in concionem congreget. quicunque in deorum concilium legitimè admitti poſtulant. Veniant autem illi adductis iuratis teſtibus, & certi generis iudicijs. Deinde illi in vnum locum commeent: verùm arbitri accuratè expendentes,

aut

ἢ θεὸς ἔσται ἀποφανοῦται, ἢ καταπέμψουσιν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἤθεια, καὶ τὰς θήκας τὰς προγονικάς. ἐὰν δέ τις ἀλῶ ἢ ἀδοκίμως, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἐκκεκριμένων ἐς τὸν οὐρανὸν, ἐς τὸν Τάρταρον ἐμπεσεῖν τοῦτον. ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὐτῷ ἕκαστον, καὶ μήτε τὴν Ἀθηνᾶν ἰᾶσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησμῳδεῖν, μήτε τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον ποιεῖν, ἀλλ' ἐάν τι ἐπιλιξάμενον, μάντιν ἢ κιθαρῳδὸν, ἢ ἰατρὸν εἶναι· τοῖς δὲ φιλοσόφοις προσπεῖν, μὴ ἀναπλάττειν καινὰ ὀνόματα, μηδὲ λῆρον περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ὁπόσοι δὲ ἤδη ναοὺς ἢ θυσίας ἠξιώθησαν, ἐκείνων μὴ παραριθμεῖσθαι τὰ ἀγάλματα, ἐντιθέναι δὲ ἢ Διὸς ἢ Ἥρας ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινός. ἐκείνοις δὲ τάφον χῶσαι τὴν πόλιν, καὶ βύλλον ἐπισῶσαι ἀντὶ βωμοῦ. ἐὰν δέ τις παρανοῦσα τοῦ

aut deos illos declarabunt, aut ad ſua ſepulchra & maiorum tumulos ablegabunt. Si verò quiſpiam ex obſcuris & reprobatis comprehenſus fuerit, & ſemel ab arbitris condemnatus in cælum aſcenderit, ille per præceps in Tartarum corruat. Prætereà quiſque exerceat ſua commercia, neque Minerua rei medicæ intenta ſit, neque Aeſculapius dandis oraculis vacet aut ſeruiat, neque Apollo tanta ſoli ſibi obeunda vendicet, ſed vna re quapiam electa, aut vatem aut citharœdũ, aut medicum agat. Porrò autem philoſophis dicetur, ne noua ſubinde fingendo commiſcantur nomina, neque de ijs quorum imperiti ſunt, nugentur. In quorumcunque autem honorem aut cultum templa aut ſacra conſtituta ſunt, illorum imagines ſubuertantur, earumque loco, aut Iouis, aut Iunonis, aut Apollinis, aut alterius cuiuſpiam erigatur. Illis autem vrbs congeſta terra ſepulchrum accumulet, & aræ loco ſtatuam reponat. Quod ſi

τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴ ἐθελήσῃ ἐπὶ τοὺς ἐπιγνώμονας ἐλθεῖν, ἐρήμῳ αὐτοῦ καταδικασάντων. Ζώς. τοῦτο μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα δικαιότατον, ὦ Μῶμε, καὶ ὅστις δοκεῖ, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα, μᾶλλον δὲ οὕτω γιγνέσθω· πλείους γὰρ, οἶδ' ὅτι ἔσονται οἱ μὲν χειροτονήσοντες· ἀλλὰ νῦν μὲν ἄπιτε, ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ἑρμῆς, πάντες νομίσαντες ἅμα καὶ ἀναρχῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις, πατρὸς ὄνομα καὶ μητρὸς, καὶ ὅθεν καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν καὶ φράτορας· ὡς ὅς τις ἂν μὴ παράσχηται, οὐδὲν μελήσει τοῖς ἐπιγνώμοσιν, εἰ νιφόμενος τις μέγαν ἐπὶ γῆς ἔχει, καὶ εἰ οἱ ἄνθρωποι θεὸν ἀνήγορον νομίσωσιν.

quis præconio dicto audiens esse noluerit, arbitrorumque examen & censuram subire recusarit, ille indicta causa condemnetur. IVP. Iustissimum equidem decretum est illud, ô Mome: & qui suffragatur huic, manum protendat. Atqui potius ita fiat. Complures enim noui futuros, qui sua non sunt adiecturi suffragia. Verùm in præsens abite. Cæterùm in concionẽ accersiti à Mercurio venite, adferentes vnusquisque cognitiones claras, & manifestas comprobationes, matris & patris nomen, & vnde oriundus sit: tum quomodo diuinitatem adeptus sit, ad hæc tribum quoque & curiales. Verumenimuerò qui præsto non fuerit, parum curæ erit arbitris, tametsi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem deum esse existimauerint.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a EX DVODECIM.] Duodecim erant dij selecti, qui maiores Gentium dij vocabantur: Iuno, Vesta, Minerua, Ceres, Ve-

res, Venus, Diana, Iupiter, Mars, Mercurius, Neptunus, Vulcanus, Apollo. *b* Styge.] *Styx fluuius infernalis à poëtis fingitur à mœstitia dictus, quem à superis manare nonnulli sentiunt, inter quos est & Statius, dum canit:*

Est Pheneos nigro Styge mittere credita Diti.

Stygiam autem paludem iurare grauissimum dijs iusiurandum, Odyss. 5.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ. *SATVRNALIA.*

Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

SAturnalia, festa Romæ fuerunt in honorem Saturni instituta, quæ mẽse Decembri, initio à decimosexto calend. Ianuarij facto, per proximos dies septem peragebantur. In ijs neque bella gerenda suscipiebantur, neq; pœnæ à nocentibus sumebantur, sed licebat seruis, pileatis (quod signum libertatis erat) per vrbem liberè vagari, atq; aleę vacare, & cũ ipsis dominis etiam cibum capere. Pauperes autem à diuitibus conuiuijs quoq; accipiebantur, ijdemq; inter se dona mittebant: quorum quæ mittebantur, xenia: quæ verò referebantur, apophoreta vocabant. Id quod cùm ex alijs scriptoribus, tum ex Martiale præcipuè apparet, qui postremos suos libros illorum titulis inscripsit quoq;. Quoniam igitur tum (vt est verisimile, omniaq; in deterius abeunt tempore) pauperes à diuitibus non eodẽ modo vt à principio, æqualiter accipiebantur, vinoque alij viliore, atque epulis vixdum gustatis, semieiiuni & esurientes interim è conuiuio discedebant: deinde neque munera eodem precio, quo olim, referebãt. occasionem inde sumpsisse Lucianus videtur, vt consuetudinem illam pro suo iure ac modo exagitaret, atque hæc, tanquã & ipsa Saturnalicia quædã munera, legẽda proponeret. Quanquã neq; hic ab ingenio suo quicq̃ recedit, pariterq; & deos & homines more suo incessit.

Nam

Nam Saturni fabulam neq; perſequitur, & vecordiam ipſius coarguit, vt qui pro liberis ſaxa deuorâtit, & compedibus vinctus degat, à Ioue regno depulſus. Et Iouem ipſum accuſat, vt qui citra delectũ & inæqualiter bona fortunasq; hominibus diſtribuat, malos euehendo, & contrà bonos deprimendo. Atque hæc ſummatim per tota Saturnalia tractantur. Cæterùm primo hoc Dialogo ritum & originem ſacri huius potiſſimùm tradit, facto Sacerdotis & Saturni colloquio, quorum alter quidẽ diuitias à Deo poſtulat: alter autem dum diuitias largiri, ſuæ poteſtatis eſſe negat, interea quatenus ipſe regnet, & quid præſtare ſoleat, denique cur hoc feſtum inſtitutum ſit, exponit, refutata interim etiam fabula quę de liberis deuoratis, & amiſſione regni, & captiuitate ipſius vulgò iactatur. In ſequenti autem Chronoſolone, leges Saturnaliorum conſtituit, primam videlicet de ritu ac modo peragẽdi feſti, & de ijs quæ in eo agere fas ſit. Secundam de accipiendis atque tractandis pauperibus, deq; muneribus à diuitibus ijſdem mittendis. Poſtremã de modo & ratione conuiuiorum, quæ apponi videlicet debeant, & quantum à quoque bibi, & quouſque ludo vtendum ſit. Et hæc omnia cum longa præfatione, qua legibus hiſce authoritatem à perſona & mãdato ipſius Dei parat. Inſcribitur autem Chronoſolon, vt videtur, ab exemplo quòd eodem modo & apud Athenienſes olim Solon ille leges dictauit. Poſt hæc in epiſtolis, in prioribus quidem de mutandis rebus, & inſtituenda æqualitate agitur. Nam pauper quiſpiam petit à Saturno, vt cum diuitibus agat, quo depoſitis in medium opibus, ex æquo ſe quoque frui illis patiantur, aut certas vtique veſtes & pecunias, & cætera ad feſtum peragendum pauperibus mittant. Primùm quia abſurdum & inconueniens ſit, ita inæqualiter agere: deinde quòd contra vetus exemplum, quo Saturni temporibus omnia æqualia fuiſſe perhibeantur: addita etiam collatione diuitum, & hypotypoſi quadam

dam morum ac vitæ illorum. Postremò comminantes se omnia mala illis imprecaturos esse, nisi hæc quę petant, fiant. Contrà autē Saturnus increpat pauperem, qui ea à se postulet, quæ suæ potestatis non sint, sed tamen respondet, se cum diuitibus hoc nomine agere velle: addita post hæc longa cōmonitione, qua pauperes, vt sua sorte contenti sint, hortatur, ostendens plus molestiæ & periculorum diuitias quàm voluptatis secum habere. In posterioribus autem agunt inter se Saturnus & diuites de æqualitate in cœnis habenda: ac prior quidem Saturnus exponit diuitibus quæ à pauperibus ad se scripta ac postulata fuerint, admonens illos, vt benigniores erga ipsos se gerant, atque æqualitatem recipiant, argumentis à signo & consequentibus: tum commodis, si faciant, tum periculis, si detrectent, adhibitis. Contrà autem diuites extenuata accusatione pauperum à consueto, respondent, se quidem feciſſe pro eo atque æquum & honestum fuerit, sed illos ita immodestos & intemperantes se gerere, vt eos deceterò omninò excludendos censuerint. Veruntamen ex illius consilio denuò admissuros se eos esse, si ex pacto recipiant, se nihil cōtumeliosè aut intemperanter posthac facturos esse.

ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ Κρόνος.

SACERDOS ET Saturnus.

Κρόνε, σὺ γὰρ ἐν τοῖσδε τοῖς καιροῖς ἄρχων τόνδε τὸν βίον ἔχεις, καὶ σοὶ τίθυται, καὶ καθιέρηται παρ' ἡμῶν, τί ἂν μάλιστα, ὑπὲρ τῶν ἱερῶν αὐτίκα θυσας, λάβοιμι παρὰ σοῦ;

Dic mihi, Saturne, quando tu quidem hoc tempore regnare videris, tibiq; & sacrificatū & litatū est à nobis, quid potissimùm abs te pro immolatis hostijs postulare debeam, quod postulatū feram?

SAC.

Κρό. τοῦτο μὲν αὐτόν σι καλῶς ἔχει σκέψασθαι, ὅ, τι σοι ἀμεινόν, ἃ μὴ καὶ πάντων ἅμα ἐθέλοις ἄνευ τὸν ἄρχοντα, εἰδέναι, τί σοι ἄδικον αὐτεῖν. ἐγὼ δὲ τἄλλα ὅσα τάχει ἀνανεώσω, πρὸς τὴν ἀγελίν. ΙΕΡ. ἀλλὰ πάλαι ἔσκεμμαι· ἐρῶ γὰρ τὰ μάλιστα ταυτὶ καὶ πρόχαρα, πλοῦτον καὶ χρυσὸν πολύν, καὶ ἀνθρώπων ὡς πλείστων εἶναι, καὶ ἀνθράκεσθαι πολλὰ κτᾶσθαι, καὶ ἐσθῆτας ἁπαλὰς καὶ μαλακάς, καὶ ἄργυρον καὶ ἐλέφαντα, καὶ τἆλλα. ὁπόσα τίμια. τούτων δέ, ὦ ἄριστε Κρόνε, δίδου μοι, ὥστε καὶ αὐτὸν ἀπολαῦσαί σου τῆς ἀρχῆς, μηδ' ἄμοιρον εἶναι μόνον αὐτὸν ἁπάντων τῶν βίῳ. ΚΡΟ. ὁρᾷς; ὃ καὶ ἐμὲ ἔτη σας· ὃ γὰρ ἐμόν, ἅπαντα τὰ ζητούμενα, ὥστε μὴ ἄχθου, ἃ ἀτυχήσεις αὐτῶν. ἀπ' ἄλλα παρὰ τοῦ Διὸς, ὁπόταν εἰς ἐκεῖνον ἡ ἀρχὴ περιέλθῃ μετ' ὀλίγον· ἐγὼ

SAC. *Istud quidē te ipsum perpēdere oportuit, quid tibi foret optandū: nisi qui princeps sit, eundem & vatem esse vis, vt norit quid maximè collubitum sit animo tuo petere. Cæterùm ego, quātum facultas feret, non abnuam votis tuis.* SACER. b *Quin istud iam olim mihi perpēsum est, desidero enim vulgaria ista, ac passim obuia, videlicet opes, multam auri vim, vtq; viris imperem vtq; multa possideam mancipia, vestes splendidas ac delicatas, tum argentum & ebur: breuiter si quid est præterea rerū preciosarum. Hæc igitur mihi da, optime Saturne, vt & ipse nonnihil emolumēti ex tuo sententiam imperio, néve solus per omnem vitam earum rerum sim expers.* SATVR. *Illud vide, iam postulas quod non est meæ potestatis: neque enim mearum partium est ista distribuere. Quare ne grauiter feras, si quæ petis, non assequeris: quin magis ista à Ioue postulato, quū ad eum imperij vices redierint, id quod breui futurū est.*

Nam

ἐγὼ δ' ἐπὶ ῥηθεῖς παραλαμβάνω τὴν διοίκησιν. ἐπεὶ μὴν ἅπαντα βασιλεία, καὶ ἔστιν ἐκ προθεσμίου τούτων γίγνομαι, ἰδιώτης αὖθις εἰμι, καὶ οὐ τῶν πολλῶν διαφέρω. ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις οὐδὲ δημόσιον μὲν, οὐδὲ ἀγοραῖον ἐξουσίασθαί μοι συγκεχώρηται. οἶνον δὲ καὶ μεθύειν, καὶ βοᾶν, καὶ παίζειν, καὶ κυβεύειν, καὶ ἄρχοντας λαβέσθαι, καὶ τοὺς εἰσιόντας δωρεῖσθαι, καὶ γυμνὸν ἅδειν, ἢ λιποτεῖν ἐπορίμους ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπὶ κεφαλῆς ἀθεῖσθαι, ἀσθόλῳ κεχρισμένον τὸ πρόσωπον· ταῦτα ἐξεστί μοι ποιεῖν. τὰ μεγάλα δὲ ἐκεῖνα, τὸν πλοῦτον καὶ τὸ χρυσίον ὁ Ζεὺς διδοίησιν, οἷς ἂν ἐθέλῃ. ΚΡ. ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνον, ὦ Κρόνε, ῥᾳδίως καὶ πρόχειρος, ἔγωγ' οὐκ ἤδη ἀπηγόρευκα, αὐτῷ μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ὁ δὲ οὐκ ἐπαΐει τοπαράπαν, ἀλλὰ τὴν ἀγίδα ἐπισείων, καὶ τὸν κεραυνὸν ἐπανατείνων,

Nam ipse præscriptis conditionibus rerum administrationem ab illo suscipio. Est autem vniuersum imperium meum, septem duntaxat dierum, quorum si ius excesserit, illicò priuatus reddor, ac velut vnusquilibet de plebeia multitudine. Nec tamè in his ipsis septem diebus serium quippiam aut publicũ tractare mihi permissum est, verùm potare, inebriari, vociferari, ludere, certare tesseris, creare reges, famulos in conuiuium adhibere, canere nudum, lasciuo corporis motu saltitare, nonnunquam & in gelidam aquam dare præcipitem, facie fuligine oblita. Hæc vti faciam, permissum est. Cæterùm magna illa, puta diuitias & aurum, Iupiter ipse dilargitur, quibus illi visum fuerit. SAC. *Imò ne ille quidem, Saturne, admodũ facilè ac lubens id facit, adeò vt me iam vox defecerit, magno clamore hæc ab illo flagitantẽ. At is nihil prorsus audit, verùm* [c] *ægidem obuibrãs,* [d] *ac fulmen intentans,*

[c] *torumq;*

ἀμὴν ἐνορῶν, ἐκπλήττει τοὺς ἐνοχλοῦντας. ἢν δέ ποτε καὶ ἐπινεύσῃ τινὶ, καὶ πλούσιον ποιήσῃ, πολὺ τὸ ἄκυρον ἐντεῦθεν. καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐνίοτε καὶ σωφρονοῦντας ἀφείς· ὁ δὲ πάμπονηροις τε καὶ ἀνοήτοις ἀνθρώποις πιεζῶν τὸν πλοῦτον, μάστιξιν ἢ ἀνθρωπίνοις οἷς πλείστοις αὐτῶν. πλὴν τάχα σοι δυνατὰ ἰδίᾳ εἰδέναι, τίνα ταῦτά ἐστιν; Κρο. ὦ μικρὰ ἔλεος, ἀλλ' οὐδαμῶς ἀνεκτὰ ταῦτα, ὡς πρὸς τὴν δύναμιν ἐξετάζεσθαι τῆς συμφορᾶς ἀρχῆς, ἃ μή σοι γε μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐς τὴν μονάδα κυλιομένου τοῦ κύβου, σοὶ τὴν ἑξάδα ἐπιφέρων ἀεὶ φαίνεσθαι. πολλοί γοιῶν ἐς πόρον ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἐπέσοντο, οἷς ἵλεως καὶ φορὸς ὁ κύβος ἐπινεύσας· οἱ δὲ ἅμπαν γυμνοὶ ἐξεφύγοντο, σωτευθέντος αὐτοῖς τοῦ σκάφους, περὶ οὕτω μικρῷ ἑρμαίῳ τῷ κύβῳ. καὶ μὴν καὶ πιεῖν ἐς τὸ ἄδιψον, καὶ ᾠδικώτερον ἄλλου δόξαι ἅμα ἐν ᾧ συμποσίῳ, μὲ hilarescere, ac modulatius aliò videri canere in cõuiuio.

e toruumq; obtues, pauefacit instãtes. f Quòd si quãdo etiam annuerit alicui, diuitẽq; reddiderit: mirũ, quàm id nullo delectu facit, vt aliquoties præteritis probis ac sapientibus viris, sceleratis ac stultis hominib⁹ opes offundat, verberonibus atque effœminatis, cuiusmodi sunt isti pleriq;. Quãquam equidem cupio cognoscere quænam sint ista tuæ potestati permissa. SAT. Haudquaquã parua, neq; omnino contemnẽda, si quis vniuersi imperij vim expendat: nisi fortè tibi paruum esse videtur, & vt in tesserarũ ludo vincas cũ quæ cæteris alea in vnionẽ voluatur, tibi senionẽ semp in summo latere ostendat. Nam hinc sibi pleriq; victum parant vel ad saturitatẽ vsque, quibus propitia ac secũda aspirârit tessera. h Rursum alij nudi enatârũt, naue elisa, fracta ad tã minutum scopulum, puta aleam. Adde his, potando quammaxi-

Præterea

καὶ διακονουμένων, τοὺς μὲν ἄλλους εἰς τὸ ὕδωρ ἐμπεσεῖν (τοῦτο γὰρ τὸ ἐπιτίμιον τῇ ἀδεξίᾳ διακονίας) σὲ δὲ καὶ ἀναμηρυχθῆναι καλλίνικον, καὶ τἄθλ' ἁρπασθῆναι τὰ ἄλλοντα, ὁρᾷς ὑλίκον τὸ ἀγαθὸν, ἔτι καὶ βασιλεία μόνον ἐφ' ἅπασιν γενέσθαι, ὡς ἀσφαλέστατα πράττοντα· ὡς μήτε ἐπισκηπτόμενος γελοῖα ἐπιτάγματα, καὶ αὐτὸς ἐπιτάττειν ἔχοις. ὡς μὲν, αἰσχρόν τι καὶ περὶ αὐτοῦ ἀναβοῆσαι, ὡς δὲ, γυμνὸν ἐρχήσασθαι, καὶ ἁρπάσαντα τὸν αὐλητρίδα, καὶ τὸν οἰκίαν περιελθεῖν. πῶς οὐχὶ καὶ ταῦτα δείγματα μεγαλοφυΐας τῆς ἐμῆς; ἃ τὸ μὲν ἀληθῆ μηδὲ βέβαιον γίγνεσθαι τῷ τοιούτῳ βασιλείαν αἰτιάσῃ, ἄγνωμον ποιήσεις, ὁρῶν αὐτὸν ἐμὲ, καὶ ταῦτα διανέμοντα, ὀλίγου χρόνου τὸν ἀρχὴν ἔχοντα. τούτων δ' ὅν, ἃ μοι δοκεῖ δυνατὰ εἶναι, καὶ ποιῶν, τὴν ἀρχὴν, τὴν ἡδονὴν, καὶ τῶν ἀκολουθούντων ἑκάστῳ, παρρησιάζεσθαι, ὡς ἐμοὶ πρὸς οὐδὲν διαλιξομένου σοι τῇ ἀγωγῇ καὶ τῷ κεραυνῷ.

Præterea reliquis ministris in aquam præcipitatis (nam ea pœna est parũ dextrè ministranti) te & victorẽ pronunciari, atq; ei quem vicesris, præmia præripere. Vides nimirum quàm ingẽs sit bonum: quemadmodum & illud, quum talo victor solus omnibus rex præficeris, vt non solùm ipse non feras vlla ridicula imperata, verũetiã ipse possis alijs imperare: huic vt turpe quiddã de se ipso vociferet: illi vt saltet nudus, vtq; sublata in humeros tibicina ter domũ obambulet. An non hæc quoq; munificẽtiæ meæ nõ exiguæ sunt argumenta? Quòd si causaberis regnum hoc nec verũ esse, nec stabile, inscitè feceris, quum videas meipsum, qui ista dilargior, exigui tẽporis imperium tenere. Ex his igitur quæ meæ facultatis est præstare, nempe de taxillis, de regnando, de canendo, deq; reliquis quæ modò recẽsui, audacter quæ voles petito, nihil veritus ne te ægide aut fulmine territem.

Ικ. ἀλλ', ὦ Τιτάνων ἄριστε, τῶν μὲν τοιούτων οὐ δέομαι· σὺ δὲ ἀλλ' ἐκεῖνό μοι ἀπόκριναι, ὃ μάλιστα ἐπόθουν ἀκοῦσαι, καί μοι ἂν ἅπαξ αὐτὸ, ἱκανὸν ἴσως τοῖς ἀμοιβαῖς ἀρκέσωσιν ἀντὶ τῆς θυσίας, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἀφίημί σοι τὰ χρέα. Κρό. ἐρώτα μόνον· ἀποκρινοῦμαι γάρ, ἂν εἰδῶς τύχω. Ικ. τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνο, ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν, ἃ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὡς πατηθεὶς τὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς Ῥέας, ἐκείνη δὲ ὑφειμένη τὸν Δία, λίθον ἀποβαλομένη ἀντὶ τοῦ βρέφους, ἔδωκέ σοι καταπιεῖν· ὁ δὲ ἐς ἡλικίαν ἐλθὼν, ἐξέλασέ τε τῆς ἀρχῆς, πολέμῳ κρατήσας, ἔπειτα ἐς τὸν Τάρταρον φίψας ἐνέβαλε, πεδήσας αὐτόν σε; καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὅσον πόσον κατὰ σὲ παρετάξατο. Κρό. ἐὰν μὲν ἑορτὴν, ὦ οὗτος, ἄγωμεν, καὶ μεθύειν ἐφίητο, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς δεσπόταις ἐπ' ἐξουσίας, ἴσως ἂν ὡς ὀργίζεσθαι γοῦν ἐφῆκάς μοι, τοιαῦτα ἐρωτήσας,

SAC. *Atqui istis nihil mihi est opus,* [i] *Titanum optime. Tu tamen illud mihi respondeas velim, quod maximè cupiebam cognoscere: quod si mihi dixeris, satis magnam gratiam pro sacro persolueris, quin & in reliquum tempus quæ debueris, condono.* SAT. *Roga modò, equidem respondebo, si fortè quod rogâris, sciero.* SAC. *Illud in primis, num vera sunt ista quæ de te audimus, quèadmodum* [k] *deuoraris liberos tibi* [l] *ex Rhea natos, vtq; clàm illa subducto Ioue, saxum infantis loco suppositum, tibi deuorãdum tradiderit: deinde puer adultus te regno expulerit, bello superatum, mox arreptum in tartarum præcipitârit, vinculis iniectis tum tibi, tum omnibus copijs auxiliaribus, quæ tecum in acie steterant?* SAT. [m] *Quid dixti? Nisi festum celebraremus, essetq; licitũ inebriari,* [n] *atque in dominos impunè conuicia iácere, intelligeres profectò mihi permissũ esse irasci, q quidẽ istiusmodi roges,*

οὐκ ἀδικῶδες πολιὸν οὕτω, καὶ προβύτην θεόν. ΙΕΡ. κἀγὼ ταῦτα, ὦ Κρόνε; οὐ παρ' ἐμαυτοῦ φημὶ, ἀλλ' Ἡσίοδος καὶ Ὅμηρος· ὀκνῶ γὰρ ἅπαξ ὅτι μὴ ἅπαντες ἄνθρωποι σχεδὸν, ταῦτα πεπιθάκασι περὶ σοῦ. ΚΡΟ. οἴει γάρ τι τὸν ποιμένα ἐκεῖνον, τὸν ἀλαζόνα, ὑγιές τι περὶ ἐμοῦ εἰδέναι; σκόπει δ' οὕτως, εἴ ὅστις ἄνθρωπος (οὐ γὰρ θεὸν ἐρῶ) ὑπομείνειεν ἂν ἐκὼν αὐτὸς καταφαγεῖν τὰ τέκνα, ἐὰν μή τις Θυέστης ᾖ, καὶ ἀσεβῆ ἀδελφῷ περιπέσῃ, ἵνα τι καὶ τοῦτο ἂν ἔτι, πῶς ἀγνοήσει λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίων, ἐὰν μὴ ἀνάλγητος ᾖ τοὺς ὀδόντας; ἀλλ' οὔτε ἐπολεμήσαμεν, οὔτε ὁ Ζεὺς βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφείλετο, ἑκόντος δέ μου παραδόντος αὐτὴν, καὶ ὑπεξάντος ἄρχειν. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε πεπέδημαι, οὔτε ἐν τῷ Τάρταρῳ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς, οἶμαι, εἰ μὴ τυφλὸς, ὅσπερ Ὅμηρος ἔφη.

ΙΙ.

nihil reueritus adeò canũ ac senem deum. SAC. At ego hæc, Saturne, non ex me ipso dico: quin & Hesiodus & Homerus (nolo enim dicere) reliqui propè mortales omnes eadem de te credunt. SAT. An tu putas vel pastorem illum, vel hunc ampullosum, verè quippiam de me scisse? Rem ad hunc considera modum: Est ne quisquam homo, non dicam Deus, adeò durus, vt possit ipse volens suos deuorare liberos? nisi si quis esset Thyestes, qui ab impio circuuentus fratre comederet. Sed finge esse qui possit, quî fiat vt ignoret se saxum edere vice pueri? nisi forte dentibus sit huiusmodi, vt dolere non queant. Imò neq; bello confliximus, neq; Iupiter per vim imperiũ occupauit, sed ego illi volẽs & vltrò rerũ administrationem tradidi, cessiq;. Porrò neq; vinctũ esse me, neque in tartaro esse, vel ipse vides o pũhor, nisi prorsus oculis captus es, quemadmodũ Homerus.

Ιλ. τί παθὼν ἄ, ὦ Κρόνε, ἀφεῖναι τὴν ἀρχήν; Κρό. ἐγὼ σοι φράσω, τὸ μὲν ὅλον χαίρων ἤδη καὶ ποδαγρὸς ὑπὸ τοῦ γήρους, ὦν, διὸ καὶ πεπεδῆσθαί μοι ποτοὶ ἔφασαν· ἐπεὶ γὰρ ἐδυνάμην διαρκῶς πρὸς οὕτω πολλὰ ἀδικήματα τὰ νῦν, ἄνω δὲ ἀναβαίνειν ἴδοι ἄν καὶ κάτω, τὸν κεραυνὸν διηρμένον, τοὺς ἐπιόρκους, καὶ ἱεροσύλους καὶ βιαίους καταφλέγοντα, καὶ τὸ πρᾶγμα πάνυ ἐργῶδες ὂν, καὶ πανικόν· καὶ ἐξεῖναι ὃν ἐν τοῖς ὧν Διΐ, καὶ ἅπαξ ἅ, καλῶς ἔχειν ἐδόκει μοι διανέμαντα τοῖς παισὶν οὖσι τὴν ἀρχήν, αὐτὸν ἀναχωρῆσαι τὰ πολλὰ ἐφ' ἡσυχίας, ὅ τι τοῖς ἀνιομένοις χρηματίζοντα, οὔτε τῶν τέκνων ἀπολείποντα ἐπιμέλειαν, οὔτε βροντῶντα καὶ ἀστράπτοντα, καὶ χάλαζαν ἐπιέναι βάλλειν ἀναγκαζόμενον· ἀλλὰ πρᾳότητί τινα τοῦτον ἥδιστον βίον διάγω, ἡσυχότερον πίνων τὸ νέκταρ, ὧν

SAC. *Sed quid tibi acciderit, Saturne, vt imperiũ deponeres?* SAT. *Ego tibi dicam in ſumma: Senex iam & podagroſus quum eſſem ob ætatem (vnde etiam factum eſt vt plerique [u] mihi compedes eſſe finxerint) impar eram viríb. ad tam multa huius ætatis facinora puniẽda. nam erat aſsiduè mihi [x] ſurſum ac deorſum curſitãdum obarmato [y] fulmine, quo ſacrilegos, periuros, ac raptores exurerẽ. Eratq́ negotium plenum laboris, quodq́ue iuuenem deſideraret. Itaque mihi conſulens, Ioui locum dedi. Quanquam & alioqui rectè facturus mihi videbar, ſi [z] partitus filijs (nam erant) imperium, ipſe pleramque vitam cõuiuijs per ocium traducerem, nihil neceſſe habens, neque vota facientibus operam dare, nec ab ijs qui contraria petunt, moleſtia affici, neq; tonare, neq; fulminare, neque grandinem aliquoties immittere. Sed ſenilem hanc ac iucundiſsimam dego vitam, meracius bibens nectar, atque*

ἐν Ἰαπετῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλλι-
κιώταις προμυθολογῶν. ὁ δὲ
ἄρχει, μυρία ἔχων πράγμα-
τα· πλὴν ὀλίγας ταύτας ἡ-
μέρας, ἐφ' οἷς ἔπαρχος, ἐπιξυλί-
δαι μοι δόξει, καὶ ἀναλαμβά-
νω τὴν ἀρχήν, ἃς ἀπομνήσε-
σι τοὺς ἀνθρώπους, οἷς ἐν ἐ-
μοὶ βίῳ, ὁπότε ἄπορα καὶ
ἀνήροτα πάντα ἐφύετο αὐτοῖς.
ἦ σάχνοι, ἀλλ' ἕτοιμος ἄρτος,
καὶ κρέα ἐσκευασμένα, καὶ ὁ οἶ-
νος ἐῤῥεῖ ποτα μικρὸν, καὶ πη-
γαὶ μέλιτος καὶ γάλακτος· ἀγα-
θοὶ γὰρ ἦσαν καὶ χρυσοῖ ἅπαν-
τες. αὕτη μοι ἡ αἰτία τῆς ὀλι-
γοχρονίου ταύτης διωρεάς,
καὶ διὰ τοῦτο ἅπαντας κρότος,
καὶ ᾠδὴ καὶ παιδιὰ, καὶ ἰσοτι-
μία πᾶσι, καὶ δούλοις καὶ ἐλευ-
θέροις· οὐδεὶς γὰρ ἐπ' ἐμοῦ
δοῦλος ἦν. ΙΑ. ἐγὼ δέ, ὦ Κρό-
νε, καὶ τοῦτο ἄκαιρον, εἰς τοὺς δού-
λους καὶ παιδοτρίβας φιλάνθρω
πον ἐκ τοῦ μύθου ἐκεῖνο ποιεῖν
σι, λιμᾶτα τοὺς τὰ ὅμοια πά-
σχοντας, ἅτε καὶ αὐτὸν δουλεύ
οντα, μεμνημένον τῆς τύχης.

atque interim A cum Iapeto reliquisq; æqualibus diis cõfabulans. At regnat quidem ille mille districtus negotijs, nisi quòd hos pauculos quos dixi dies, mihi visum est excipere, in quib. recipio principatũ, vt mortalibus in memoriam reducã, cuiusmodi fuerit me regnãte vita, cùm citra sementẽ citráq; arationẽ cuncta illis prouenirent. B Haud tũ quidẽ aristæ, sed panis paratus, carnes apparatæ, ac vinũ fluminũ instar fluebat, tũ fontes mellis lacteisq;, propterea quòd mortales omnes probi essent & aurei. Hæc, inquã, mihi causa fuit cur exigui temporis imperium geram, atq; ob id vndiq; plausus, cãtiones, lusus, æqualitas omnib⁹ seruis æquè ac liberis. neq; enim me regnante quisquam erat seruus. SA. At ego, Saturne, coniecturã istam ad seruos, & eos qui boias terunt, referebã, quasi ob eam causam tibi fabula tribueret erga hos humanitatẽ: quòd memor teipsum aliquando seruitutẽ seruîsse, ac gestâsse cõpedes, eos magnifaceres, q̃ simili essent fortunæ.

Κρό. ὃ παῦσαι γὰρ τὰ τοιαῦτα λαρῶς; Ικ. οὔκ λέγεις, μὴ παύσομαι. πλὴν ἔτι μοι τὸ τόδε ἀπόκριναι, τὸ παλαιὸν σοὶ ἦν ἐν τοῖς ἐπὶ σοῦ ἀνθρώποις; Κρό. ἦν μάλα, οὐ μὴν περὶ ταλάντων γε καὶ μυριάδων, ὥσπερ ὑμῖν, ἀλλὰ περὶ καρύων τὸ μέγιστον· ὡς μὴ ἀνιᾶσθαι κλαυθμυρίζοντα, μηδὲ λαμπρὰν ἀεὶ ἄσιτον ἰούλα μόνον ἔχειν. Ικ. οὔκουν ἐκεῖνοι ποιοῦντες ἦσαν τινος γὰρ ἂν μὴ ἐπίπλουν αὐτοὶ ὁλόχρυσοι ὄντες; ὡς ἔγωγε, μὴ μιταξὺ λέγουσάς σου, δι' ὃ δή τι ἐνενόησα, ἄν τις ἕνα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν χρυσοπλάτων εἰς τὸ μέσον τοῦ βίου ἀγαγὼν, ἐπιδείξειε τοῖς πολλοῖς, οἷα πάθοι ἂν ἄθλιος ὑπ' αὐτῶν; διανοοῦμαι γὰρ αὐτὸ, οἶδ' ὅτι, ἐπιθραμόντας, ὥσπερ τὸν Πενθέα αἱ Μαινάδες, καὶ αἱ Θρᾷτται τὴν Ὀρφέα, καὶ τὸν Ἀκταίονα αἱ κύνες, περὶ τοῦ μείζονος ἀμιλλᾶσθαι τὸ μέρος, πρὸς ἀλλήλους ἕκαστος ἁμιλλώμενοι. οἴγε

SAT. *Non tu desines istiusmodi nugari nugas?* SAC. *Bene mones, itaque desino. Quin illud etiam mihi responde, C talis ludere, in vsu fuit tui quoque seculi mortalibus?* SAT. *Erat sanè, at non depositis talentis, ac decem nummûm millibus, quemadmodum vos facitis, verùm vt plurimo nucibus: ne videlicet discruciaretur qui victus esset, néve semper ploraret sese vnum omnium non habere quod ederet.* SAC. *Et rectè quidem illi.* D *Nam quo tandem præmio certassent ipsi talis, quum ipsi toti essent aurei? Itaque te loquente, tale quiddam mihi venit in mentem, si quis vnum aliquem ex aureis illis viris, in hanc nostram ætatem adductum vulgo ostenderet, quid illi tandem eueniret? Nempe miserum (sat scio) discerperent, haud aliter incursantes, quàm* E *in Pentheum Mænades, aut* F *in Orpheum fœminæ Thraciæ, aut* G *in Actæonem canes, interque sese decertarent, quantam quisque maximam posset portionem auferre,*

vt

εἶτ᾽ οὐκ ἑορτάζουτος, ἵνα τοὺ φιλοκερδοῦς ἀσιν, ἀλλὰ πρόσοδον οἱ πολλοὶ ποιῶνται τὴν ἑορτήν. ἔτα οἱ μὲν ἀπάρχονται λιβανώτου ἐν τῷ συμποσίῳ τοὺς φίλους, οἱ δὲ σοί τε λοιδοροῦνται, οὐδὲν δίον, καὶ τοὺς κύβους σωτρίβουσιν, ἀναιτίους ὄντας αὐτοῖς ὧν ἐκόντος ποιοῦσιν: ἀτὰρ ἀπί μοι καὶ τόδε, τί δήποτε ἀνδρὸς οὕτω θεὸς ὤν, καὶ γέρων, ἐπιλιξάμενος τὸ ἀτρεπίστατον, ὁπότε καὶ χιὼν ἐπέχει τὰ πάντα, καὶ ὁ βορέας πολὺς, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐ πέπηγε τοῦ ψύχους, καὶ τὰ δένδρα ξηρὰ καὶ γυμνὰ τῆς φυλλάδος, καὶ οἱ λειμῶνες ἄμορφοι καὶ ἀπεμβρυκότες, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπικυφότες, ὥσπερ οἱ πάνυ γεγηρακότες, ἀμφὶ τὴν κάμινον οἱ πολλοὶ, τὴν καλὴν ἑορτάζεις. οὐ γὰρ πρόσφυτικός γε ὁ καιρὸς, οὐδὲ ἐπιτήδεος πρὸς ἡδονάς. Κρόν. πολλά μοι ἀναπρίνεις, ὦ οὗτος, οὐδὲν δίον. παρέρησαι

vt qui ne in feſto celebrando à lucri ſtudio temperent, quin ipſo etiam feſto ad lucri abutuntur incrementum. Itaque alij quidem tibi primitias immolant, amicos in conuiuio deprædantes. Alij verò tibi conuiciantur, cùm nihil ad rem pertineat, tum ipſas comminuunt teſſeras, perinde quaſi illis ſit impunè tandum, quod illi ſuapte ſponte faciunt. Sed dic mihi & illud, quid tandem cauſæ fuit vt Deus vſquadeò imbecillis ac ſenex, H tempus inamœniſſimum delegeris, cùm iam mix omnia occupat, plurimus ſæuit Boreas, cumque nihil non gelu concretũ eſt, I arent arbores nudæ decuſſis frondibus, ſqualent horentq; vacua floribus prata, cũ incurui contractiq; mortales, perinde quaſi extremo cõfecti ſenio, ad focum fermè deſident, interea tu feſtũ diem agis? K neque enim accõmodum ſeni tempus, neq; ſatis idoneum genio indulgentibus. SAT. Sed heus tu. permulta quidem à me ſciſcitaris, cùm potare iam oporteat.

παρέρησαι γὰρ μοι χρόνον ἑορτῆς οὐκ ὀλίγον, οὐ πάνυ ἀναγκαίᾳ μοι ταῦτα πρὸς φιλοσοφῶν. ὥστε νῦν μὲν ἄφες αὐτὰ, ἀνωχλήμεθα ἤδη, καὶ πρωτῴμεν, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ἄλλα ξῶμεν. ἔπειτα ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἐπὶ καρύοις, καὶ βασιλείας χειροτονῶμεν, καὶ παραρχῶμεν αὐτοῖς. οὕτω γὰρ ἂν τῇ παροιμίᾳ ἐπαληθεύσαι μοι, ἃ φησι, παλίμπαιδας τοὺς γέροντας γίγνεσθαι. ΚΡ. ἀλλὰ μὴ μωραίνε λίψῶν υἱέ, ὦ Κρόνι, ὅτῳ μὴ ταῦτα, ἃ λέγεις, ἥδεται. ὥστε πίνωμεν· ἱκανὰ γὰρ ἀρκέκρισαι καὶ τὰ πρῶτα. καί μοι δοκῶ γράψάμενός σε βιβλίον ταύτην ὑμῶν τὴν συνουσίαν· ἅ, τι αὐτὸς ἠρώτησα, καὶ σὺ πρὸς ταῦτα ἴλεως ἀπεκρίνω, παρέξειν ἀναγνῶναι τῶν φίλων, ὅσοις ἐπανέσειν τῶν σῶν λόγων ἄξιοι.

Itaque non exiguam temporis portionem tuis rogationibus mihi de festo perdidisti, dum ista mecũ philosopharis, non admodum ad rem pertinentia. L Quare nunc istis tandem omissis, conuiuium agitemus, plaudamus, ac liberam agamus vitam. Deinde prisco more depositis nucibus, M ludamus tesseris, ac reges suffragijs creemus, ipsisq; vltrò pareamus. Siquidem ad eum modum effecerimus vt verum videatur prouerbium quod dicunt, N Senes repuerascere. SAC. Imò cui ista quæ dicis, non probantur, Saturne, precor vt ei O nec tum bibere liceat, cùm sitit. Itaque bibamus, quandoquidem & primo colloquio satis à te respõsum est. Proinde videor mihi rectè facturus, si nostram hanc confabulationem, & quæ ipse interrogârim, & quæ tu propitius responderis, literis prodita tradam amicis legenda, si qui sunt digni qui tua dicta accipiant.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SATVRNALIA.] *Saturno ſacra fiebãt. de quibus in primis Macrobius libro* I. *capite* 8. *&* [10. *&*] *Lilius Gregorius Giraldus de annis & menſibus. Hæc χρόνια dicebantur à Græcis. Et primò vno die tantùm:* id eſt, XIIII. *Cal. Ianuarias celebrari ſolita: ſed pòſt in triduum propagata, primùm ex adiectis à Cæſare huic menſi diebus, deinde ex edicto Auguſti, quo trium dierum ferias Saturnalibus addixit, à* XVI. *igitur cœpta, in* XXIII. *deſinebant, quo ſolo fieri antè conſueuerant. Sed ſigillariorum adiecta celebritas, in* VII. *dies diſcurſum publicũ & lætitiam religionis extendit. Sed plura hoc loco de Saturnalium celebritate poſt Lucianum noſtrum commentari ſupervacaneum videtur.* b Quin iſtud iam.] *Petitio & occaſio dialogi. Ritus Saturnaliorũ & eorundẽ commendatio.* c Aegidem obuibrãs.] *Scutum, capræ Amaltheæ mortuæ, à qua nutritus fuerat, pelle contectum,* ἀπὸ τοῦ αἰγὸς. i. *capra dictum, in cuius capræ memoriam Aegiochum ſe appellari voluit: Sexto hoc aduerſus Titanas pugnaturus ſeſe armauit.* d Ad fulmẽ intentans.] *Fulmen enim potente Iouis manu torquetur atq; celeriter infigitur.* e Toruumq; obtuens.] *Eſt αἶσι odientis & indignantis ſignum limis oculis taurinè & torùè aſpicere, vt inquit Plato.* f Quòd ſi quando annuerit alicui, *&c.*] *Vide prouerbium, Diuitiæ non ſemper optimo contingunt. Hoc etiam diſtichon Eraſmus vertit in prouerbio: Omnium rerum viciſſitudo.*

Nunc etenim huic libram inclinat, nunc Iuppiter illi,
Vt modò ſis diues, nil modò poſſideas.

Alludere videtur ad Homeri locum Iliad. θ. vbi Iupiter aureis lancibus expandit Troianorum & Græcorum fata. g Vt in teſſerarum ludo vincas.] *Teſſera lateribus conſtabat ſex, quibus inter ludendum vtebantur tribus. Suetonius in Auguſto: Talis iactatis, vt quiſque canem aut Senionem miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios in medium cõferebat, quos tollebat vniuerſos, qui Venerẽ iecerat. Quoties verò tali quatuor ita excidebant, vt diuerſa eſſet omnibus facies, Venerius appel-*

labatur iactus, idemque felicissimus erat, vt docet in Amoribus idem Lucianus. Fuit autem Senio punctus in talis, qui à Græcis ἓξίτης dicitur, ab Aristotele κῶς lib. 2. de Cœlo, qui dexter appellabatur, quia lucrum afferebat. Latus tali est sex puncta continens, à senario numero dici videtur. Qui verò vnum punctum continebat, χὼν κύων. i. canis, Persio, Canicula dicebatur. Quem Lucianus hic intelligit, per vnionem. Pollux binarium & quinarium in talis non fuisse scribit. h Rursum alij nudi enatârunt naue elisa.] *Adhuc hodie multi grauiter hac cupiditate, velut æstu quodam fluctuantes nec pauci tempestatis magnitudine submergũtur, & nudi enatant. Idem pro Imaginibus: Audebo iactare aleam. In Hermonide: Itaq; iuxta prouerbium, In vno viro iecimus aleam. Vide quæ in Imaginibus annotauimus.* i Titanum optime.] *Transitio per reiectionem. Ferunt Cœlum plures duxisse vxores, ex quibus 45. liberos sustulit, præcipueq; ex Titea 17. qui à matre Titanes dicti sunt. Sicq; omnes Cœli filij Saturnus, Titan, qui ex terra Gigantes genuit, qui etiã Titani dicuntur.* k Deuorâris liberos.] *Prolem masculam. Saturnus Cœli & Vestę filius, qui Opim sororem suã matrimonio sibi coniunxit, & patri Cœlo virilia excuit, ex quib. in mare abiectis, spumaq; agitatis, nata est Venus, quæ inde dicta est Aphrodite. Fratrẽ habuit Titanẽ maiorem natu, qui cũ parenti, vti par erat, succedere deberet, animaduertens tamen matrẽ sorores q; in Saturnũ proniores esse, iure suo illi cessit, ea tamen lege, ne Saturnus prolem masculam tolleret, sed regnum ad suam stirpem rediret. Saturnus igitur ex pacto cum fratre inito, liberos suos masculos, vbi primùm nati essent, deuorabat. Verùm cũ Ops vno partu Iouem & Iunonẽ edidisset, Iunonem quidem Saturno ostendit, Iouem verò clàm nutriendum ablegauit: adhibitis interim Corymbantibus, q cymbalorum tympanorumq; pulsu obstrepebant, ne pueri vagitus audiretur. Saturno aũt, cùm ille puerũ deposceret, vt & ipsum deuoraret, Ops lapidem ei ostendit pannis inuolutum, eumque partu illo à se editũ simulabat, quem ille acceptũ, sine mora deuorauit. Post hæc cùm ex oraculo didicisset, fore, vt à filijs regno pelleretur, cùm ob hoc Ioui insidias strueret, ab eo regno pulsus & priuatus est.* l Ex Rhea natos.] *Ops ita Græca vocabula*

bulo dicitur ἀπὸ τῦ ῥεῖν, quod est fluere: propterea q; terra rebus omnibus affluat. Ops verò idcircò dicta putatur, q; terræ ope vita hominum sustentetur: vel ab antiquo adiectiuo ops, quo veteres pro diuite vtebantur, quemadmodum contrà inopem dicimus pauperem & egenum. Veteres enim, quorũ opes præcipuè in re pecuaria, & agricultura consistebant, terram huiusmodi opum largitricem diuinis prosecuti sunt honoribus, Opemq́ue, hoc est, opulentam nuncupauêre. m Quid dixisti.] *Confutatio fabulæ de Saturno, de qua Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 8.*

n Atq; in dominos impunè conuicia iácere.] *Ipsis Saturnalibus domini seruos suos conuiuijs liberalibus & opiparis accipiebant, ipsi muneribus seruilibus fungebantur: seruis impunè, quicquid liberet, loqui licebat, & vt scribit idem Macrobius libro 1. & Athenæus libro 14.* o Nihil reueritus canum ac senem deum.] κρόνον, id est, *Saturnus, podagrosus, ac senex, à Poëtis fingitur, & temporum deus: quasi* χρόνον. p Vel pastorem illum.] *Hesiodum poëtam natum in Ascra Bœotiæ vico, qui missus à patre ad ouium custodiam, dormiens somniauit se repentè factum Poëtam, & à Musis coronatum. vnde Mantuanus:*

Tu sapis vt custos ouium Parnasidos Ascræ
Incola, quem subitò Musæ instituêre Poëtam.

Primus agriculturæ præcepta tradidit. Primus fabulas scripsit. q Vel hunc ampullosum.] τὸν ἀλαζόνα *Homerum fastuosum, ostentatorem, vaniloquum, mendacem, verba tumentia & sufflata proferentem.* r Thyestes ab impio fratre.] *Atreo. Atreus & Thyestes Pelopis filij fuerũt adeò sœui, vt Thyestes cũ Aëropa fratris vxore concubuerit, & incestum hunc ægrè ferens Atreus, liberos proprios ei comedendos apposuerit.* s Saxum edere.] *Nihil in rerum natura saxo durabilius. At id quoque temporum diuturnitas absumit. Quod Poëtæ nimirum innuunt, cùm fingũt Saturnum temporis deum saxum Iouis loco suppositum deuoraſſe.* t Oculis captus, vt Homerus.] *Ob id Homeri nomen sortitus est, quum priùs Melesigenes diceretur, quòd ad Meletem fluuium natus esset. Cumæi namque & Iones oculis captos ὁμήρους appellant, quòd ὁμήρους: id est, itineris ducibus egeant. Hinc cæcutiens*

Mæonius

Mæonius nuncupatur à Martiano Capella libro 1. de Nuptijs Philologiæ. Poëtæque præcipuè Oeagrium citharistam, cæcutientisque Mæonij suauiloquam senectutem. Pontanus:

Vnde oculis capto nomen permansit Homero.

w Mihi compedes esse finxerunt.] *Saturnus in compedibus fingi solet. Atque huius figmenti rationem reddit aliam Lucian. in lib. de Astrologia, nempe quod orbis Saturni longissimè à nobis semotus sit, ob hoc in tartara coniectum finxêre, ex aëris profunditate sumpta occasione. Deinde quod motus sunt omniũ tardissimi, vt quasi stare videãtur, compedibus alligatũ finxerũt.* x Sursum ac deorsum.] *& ἄνω κὴ κάτω ita finitimæ sunt, vt eadem esse videantur. Prouerbialia schemata sunt, quæ accommodãtur ad omnia tentantẽ, vel ad omnia confundentẽ, vel ad intelligentiam omni ex parte negotium circumspiciẽtis.*

y Fulmine.] *Saturno ac Ioui fulmẽ attribuerũt Poëtæ, & hac effigie ficti sunt.* z Partitus filijs.] *Saturni & Opis filij fuerũt Iupiter, Neptunus, & Pluto. Verùm Iupiter Iunonẽ sororem suam eodem secum partu editam, vxorem duxerat, & cũ Plutone Neptunoq; fratribus regnum partitus, Olympum sibi reseruans habitauit. Vide Hom. 15. Iliad.* A Cum Iapeto.] *Cœli & terræ filius fuit, vir potens & proterui ingenij, magisq; filiorum, quàm sua virtute clarus. De eo Val. Flacc. lib. 1. Ouid. 1. Met. & Sillius lib. 12. Hic Lucianus Saturno æqualem facit. Suidas pro délyro apud Aristoph. poni scribit.* B Haud tam quidem Aristę.] *Origo & causa festi.* C Talis lude-re.] *Talis ac nucibus olim lusitâsse homines, vel Horat. testis, cùm ait:* Te talos Aule nucesq;. D Nam quo tandem præmio.] *Digressio in præsentes mores.* E In Pentheum Menades.] *Pentheum regem Thebanum cum orgia, hoc est, sacri Bacchi noua adhuc, & iamprimùm incipientia prohibere conaretur, à matre & materteris alijsq; Menadibus in furorem actis, discerptum esse ferunt. De Pentheo interitu habes in Bacchis Theocriti, Eidyl. 23. tractatur idem argumentum in Bacchis Euripidis fusiùs. Ouidius eandem fabulam exponit in 3. Metam. Huius etiam meminit Lucianus de morte Peregrini, in initio.* F In Orpheum fœminæ Thraciæ.] *Mulieres insanientium ritu Bacchi Orgia celebrantes, Menades dictæ à verbo*

verbo Græco μαίνεσθαι, quod significat insanire. Orpheus autem Eiuridices vxoris iacturã ægrè ferens, cælibem deinde vitam agere statuit, quumque iam multas nuptias reiecisset, aliosq; insuper à mulierum consortio deterreret, atque in puerorum amores pelliceret, à Mænadibus inter Bacchi sacrificia iuxta Hebrum fluuium occisus, & discerptus est: cuius membra passim per agros sparsa Musæ collegerunt, dederuntque ea sepulturæ, Lyra verò & caput in Hebrum deiecta, ad Lesbon insulam delata sunt, vbi caput ab incolis sepulturæ mandatũ est. G In Actæonem canes.] *Actæon à suis ipsius canibus dilaceratus fuit, vt indicant Theocriti enarratores, & Ouidius libro 3. Metam. Claudianus in Ruffinum, & Sillius lib. 12.* H Tempus inamœnissimum.] *Hyemis descriptio. In hyeme enim Notus suapte natura nubem & imbres affatim colligit, quę Boreæ rigore congelascunt. Hinc Aquilonia hyemis à Valerio Flacco lib. 6. dicta. A' Mantuano verò niuosa, & Borealis. Tum à Virgilio glacialis:*

Strinxit aquas tenues vt glacialis hyems.

I Arent arbores.] *Hinc Horat. lib. 2. Carm.*

Informes hyemes reducit Iuppiter idem.

Sillius lib. 3. Deformis hyems. K Neq; enim accommodum seni tempus.] *Mantuanus:*

Surgit hyems onerosa inopi, damnosa senectæ.

L Quare nũc istis tandẽ omissis ac depositis nucib.] *Prouerbium à puerorum lusibus, qui nucibus peraguntur, ductum.* M Ludamus tesseris, ac reges creemus.] *Reges conuiuij constituebantur, qui leges bibendi ferebant, quibus cæteros omnes parere erat necesse. Huiusmodi regem, arbitrum bibendi nominat Horatius Oda 7. libri 2.* N Senes repuerascere.] *Hunc locum Erasmus noster citauit in Adagio: Bis pueri senes.* O Nec bibere liceat cùm sint.] *Verba sunt hominum malè precantium, veluti Thyestea execratio. Huic similia sunt, In morbo consumat, & capiti eueniat: & quæ in fine primæ epistolæ Saturnalium diuitibus imprecantur.*

KPONO-

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ. CRONOSOLON: id est, *Saturnalium Legumlator.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

Α δ' λέγεται Κρονοσόλων, ἱερεὺς ἦν καὶ προφήτης τοῦ Κρόνου, καὶ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὴν ἑορτήν· ἃ μὲν οὖν ποιῆσαι χρὴ τοὺς πένητας, αὐτοῖς ἐκείνοις ἔπεμψα, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας. καὶ οὐ διὰ ὅτι ἐμμενοῦσι ταῖς ἐκείνοις τοῖς νόμοις, ἢ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς ἐπιτιμίοις, ἃ κατὰ τῶν ἀπειθούντων μεγάλα ὥρισται. ὑμᾶς δέ, ὦ πλούσιοι, ὁρᾶτε, ὅπως μὴ παραβήσεσθε τῶν δὲ τῶν προσταγμάτων· ὡς ὅστις ἂν ἕτερος μὴ ποιήσῃ, ἴσθι οὕτως, οὐκ ἐμοῦ νομοθέτου ἀμελήσων, ἀλλ' αὐτὸν Κρόνον, ὃς μὲ προείλετο νομοθετῆσαι αὐτῇ ἑορτῇ, ἐκ ὄναρ ἐπισκεψάμενος, ἀλλὰ πρόσφατον ἐγρηγορότι ἐναργῶς συγγενόμενος. ἦν δὲ οὐ πλούτου, οὐδὲ ἀχμὴ πλοῦ,

Aec[a] dit Cronoſolon ſacrificus, & idem vates Saturni, earúmque legum conditor, quæ quidem ad feſtum pertinent. Quid pauperes facere oporteat, id alio miſſo libro illis ipſis præſcripſi. Neque dubito quin eas leges ſeruent, alioqui obnoxij futuri pœnis, quæ grauiſſimæ decretæ ſunt in eos, qui minùs paruerint. Vos autem diuites, videte ne hæc mandata prætergrediamini, neque negligatis. Nam ſi quis ſecùs fecerit, is ſciat ſe non me neglecturum legislatorem, ſed ipſum potiùs Saturnum, qui me condendis feſti ſui legibus delegit, haud ille quidem [b] in ſomnis viſus, ſed nuper cum vigilante palàm congreſſus. Erat autem neque compedibus vinctus, neque ſitu obſitus,

[a] qualem

πίως, οἷον αὐτὸν οἱ ζωγρά-
φοι, παρὰ τῶν παλαιῶν ποιη-
τῶν παραδείγματα ἐπιδεί-
κνυνται, ἀπὸ τοῦ μὲν ἅρπην
ἔχει πάνυ τιθηνημένην, τὰ δ'
ἄλλα φαιδρός τε ἰδεῖν καὶ καρ-
τερὸς, καὶ βασιλικῶς ἐνε-
σκεύασο, μορφὴν μὲν τοιόσ
δε ὄφθημοι· ἃ δὲ εἶπε, πάνυ
θεσπέσια, καὶ ταῦτα προσ-
ρῆσθαι ὑμῖν ἄξια. ἰδὼν γάρ
με συνεφωπὸν ἐπὶ σιωνοίας
βαδίζοντα, ὥσπερ ἀκὸς ἰδεῖν
θεὸν, ἔγνω αὐτίκα τοῦ αἰ-
τίαν τῆς λύπης, ἅτις ἐσί μοι,
καὶ ὡς τοῦ πενίαν δυσχεραί-
νοιμι, ὃ κατὰ τὸν ὥραν μοι
νοχιτιῶν· καὶ γὰρ ἐρύθη, καὶ
βορέας πολὺς, καὶ ἐρύσαιπον
καὶ χιὼν, ἐγὼ δ' ἥκιστα ἐπι-
φράγμην πρὸς αὐτά. ἀπ' ὅτι
καὶ τῆς ἑορτῆς πάνυ πλησιαι-
ζούσης, ἑώρων τοὺς μὲν ἄλλους
παρασκευαζομένους, ὅπως
θύσωσι, καὶ ἀνακόσονται, ἐ-
μαυτῷ δ' ὀ πάνυ ἑορτάσι-
μα ὄντα, καὶ δὴ προσιόντων
ὄπισθεν, καὶ τὸ ὠτὸς μου λαβό-
μενος, καὶ σφάσας, ὥσπερ
μοι

c qualem eum pictores fin-
gũt, exemplar d à deliris poẽ
tis mutuati, verùm e falcem
quidem tenebat præacutam,
f cæterà verò et hilaris erat,
& validus, regióq; apparã
tu. Atque hac quidem specie
mihi visus est. Cæterùm quæ
locutus est, planè diuina
sunt, & in his hæc digna,
quæ vobis priùs exponam.
Nam vbi me vidit g animo
mœstum inambulantẽ, mox
intellexit, h quippe deus, quæ
nam esset molestiæ causa,
videlicet grauiter me ferre
paupertatem, vt qui nõ i pro
temporis ratione vnicam ve
stem haberem, cùm iam es-
set gelu, multúsque flaret
Boreas, glacies ac nix, ad-
uersus quæ ego minimè com
munitus eram. Multò ma-
gis autem, quòd cùm festum
instaret iam proximè, reli-
quos viderem apparantes
quæ ad victimas, quæq; ad
conuiuia requirebantur, mi-
hi verò ipsi res non admo-
dum ad festũ instructas esse.
Iam k à tergo accedens, aureq; prehensa, ac vellicata (nã hac

specie

μοι πρόσεχε μᾶλλον τί ταῦτα, ἔφη, ὦ Κρονοσόλων, ἀνιωμένῳ ἔοικας; ὃ γὰρ ἄξιον, ἔφην, ὦ λίσποτα, ὅταν κατεράτας μὲν καὶ μιαρὰς ἀνθρώπους, ἀνιερωσυλίας, καὶ μόνους φυσῶντας ὁρῶ, αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν πεπαιδευμένων, ἀφειᾶ καὶ ἀμηχανίᾳ συνόντων; ἀλλ' ἐπὶ σὺ, ὦ λίσποτα, θύλακος πλοῦσα ταῦτα, καὶ μεταλοιμῶσαι πρὸς τὸ ἰσόμοιρον. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφη, ὃ ῥᾴδιον ἀνακαίνειν, ὁπόσα ἐκ Κλωθοῦς, καὶ τῶν ἄλλων μοιρῶν πάσχει· ἃ δὲ ὑπὸ τῆς ἴσης λάχεως, ἐπανορθώσομαι ὑμῖν τάχα μᾶλλον. ἃ δὲ ἐπανόρθωσις οὐδὲ ἔξω. ἴθι, ὦ Κρονοσόλων, καὶ γράψον μοι νόμους τινὰς, ἃ χρὴ πράττειν ἐν τῇ ἑορτῇ, ὡς μὴ καθ' αὑτοὺς οἱ πλούσιοι ἑορτάζοιεν, κοινωνοῖεν δὲ ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν. ἀλλ' οὐκ οἶδα, ἔφην. ἐγὼ, ἔφη, ὃς, διδάξομαί σε κἀκεῖνα ἀρξάμενος ἐδίδασκεν. ἔπειτα ἐπειδὴ πάντα ἐπισκέμμαι,

specie sese mihi consueuit ostendere.) Quid istud sibi vult (inquit) Cronosolon? videre mihi solicitus. An'nō æquum, inquam, here, cùm [l] impios ac sceleſtos homines opibus superfluere, & solos delicijs frui videam, ipſe verò, mecumq; complures alij docti, cum inopia, summaq; rerum penuria vitam degimus? Ne tu quidem, here, curas his rebus finem imponere, & ad æqualitatem reuocare. Tum ille: Cætera quidem, inquit, haud facile fuerit innouare, quæ vobis [m] à Clotho reliquisq; Parcis accidunt: porrò paupertatis malum vobis corrigam, quatenus ad festum attinet. Sit autem hæc corrigendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot cō scribito, ostendens quid obseruandum sit in festo, vti ne diuites inter sese festum celebrent, sed vobis sua bona impertiant. At non noui, inquam, leges conscribere. Quin ego, inquit, docebo te. Moxq; ingressus, ordine me docuit. Deinde cùm cuncta perdidi-

cissem

μλω, καὶ ἐπὶ αὐλοῖς, ἔφη, ὅτι λῷ μὴ ταῦτα ποιῶσι, μετὰ τοῦτο ἐγὼ τοῦτο ἄρπαν ταύτην ὀξεῖαν περιφέρω καὶ γεροῖν ἂν ἔλθω, τὸν μὲν πατέρα ἐκτομίαν ποιήσας, τὸν δὲ οὐρανὸν, τοὺς δὲ πλουσίους μὴ εὐνουχίσας, ἀπόβοι ἂν φανοῦμεν, ὡς ἀγαθοῖς τοῖς μητρὶ θεῶν αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις, βάκχοι γενόμενοι. ταῦτα ἀπειλῶν ὧδε καλῶς ἔχει ἡμῖν μὴ παραβαίνειν τοὺς νόμους. Νόμοι πρῶτοι. Μηδεμία μηδὲν, μήτε ἀγοράσιον μήτε ἴδιον πράττειν ἐν τοῖς τῶν ἑορτῶν, ἢ ὅσα εἰς παιδιὰν καὶ τρυφὴν καὶ θυμηδίαν. ὀψοποιοὶ μόνοι, καὶ πεμματοποιοὶ, ἐνεργοὶ ἔστωσαν. ἰσοτιμία πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις, καὶ πένησι καὶ πλουσίοις. ἀρχίσθαι, ἢ ἀγανακτεῖν, ἢ ἀπειλεῖν, μηδενὶ ἐξέστω λογισμὸς παρὰ τῶν ἐπιμελουμένων Κρονίοις λαμβάνειν, μηδὲ ἔστω ἐξέστω. μηδεὶς τὸν ἄργυρον ἢ τἄλλα ἐσθῆτα ἐξεταζέτω, μηδὲ ἀναγραφέτω ἐν τῇ ἑορτῇ, μηδὲ γυμναζέσθω Κρονίοις, μηδὲ

cissem: Et illud, inquit, illis dicito, nisi seruârint hæc, tum ego profectò sine causa falcem hanc acutam circumfero. Alioqui ridiculus sim, si cùm[n] patrem Cœlum execuerim, non item castrâro diuites istos, quicunque leges meas violauerint, [o] vt iam euitati, Cybeli matri se adiungant cum tibijs ac cymbalis. Hæc ille minabatur. Quare rectè facietis, si leges non prætergrediamini. [p] Lex prima: Ne quis quid intra festi tempus agito, neque publicum, neque priuatum, [q] nisi quæ ad lusum, ad voluptatem, animique oblectationem pertinebunt. Obsoniorum & bellariorum artifices soli in opere sunto. Aequalitas omnibus esto, seruis, liberis, paiperibus, diuitibus. Irasci, indignari, minarive ne cui liceat. Rationem exigere ab ijs qui res curant Saturnalitias, ne id quidē fas esto. Ne quis argentum vestémve expendito, néve inscribito solennitatis tempore. Ne quis exer-

μηδὲ λόγους ἀσκεῖν ἢ ἐπιδείκνυσθαι, πλὴν εἴ τινες ἀστεῖοι καὶ φαῦλοι, σκώμματα καὶ παιδιὰν ἐμφαίνοντες. Νόμοι λωτροῖς· Πρὸ πολλοῦ τῆς ἑορτῆς οἱ πλούσιοι γραφόντων μὲν εἰς πινάκιον ἑκάστων φίλων τὰ ὀνόματα· ἐχόντων δὲ καὶ ἀργυρίου ἕλιμον, ὅσον τῶν κατ' ἔτος προσιόντων, τὸ δίκαιον, καὶ ἰσθῆτα τῆς ὥρας πλὴν πρίνλλου. καὶ ὅσην παχυτέραν ἢ κατ' αὐτὸν καταπανὴ, καὶ τῶν ἀργύρων ἐκ ὀνίγα· ταῦτα μὲν πρόχειρα ἴσω. πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς, καθάρσιον μέν τι προφέρεσθω, καὶ δι' αὐτῶν ἐξελαυνέσθω ἐκ οἰκίας μικρολογία καὶ φιλαργυρία καὶ φιλοκερδία, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄλλα σώοικα ἔστι παιδίοις αὐτ. ἐκδιδάσκειν ἢ καθαρὰν πλὴν οἰκίαν ἐξορᾶσονται, θυόντων Διὶ πλουτοδότῃ, καὶ Ἑρμῇ κάδῳ, καὶ Ἀπόλλωνι μεγαλοδώρῳ. ἔπειτα περὶ δείπνου ὀψίαν, ἀναγινωσκέσθω ἢ σοί σι τὸ φιλικὸν ἐκεῖνο πινάκιον. καταceatur, néve literis operam dato, aut recitato, niſi ſi quæ ſint vrbana lepidáq, quæ dicacitatem reſipiant ac iocum. [r] Lex ſecunda: Multò ante feſtum diuites ſingulorum amicorum nomina in tabella ſcribunto. Porrò pecuniam paratam habento ad decimam partem annuorum fructuum. Præterea quicquid illis ſupereſt veſtium, & quicquid eſt cultus pinguioris, quàm vt ipſis conueniat. Ad hæc argenteorum vim non modicam. Atque hæc quidem in promptu ſunto. Cæterùm ante ſolemnitatem [s] porcellus circumagitor, atq; ex ædibus eijciuntor ſordes, auaritia & quæſtus, & ſi quid id genus alia ſunt pleriſque diuitum domeſtica. Deinde vbi domum perpurgârint, tum rem diuinam faciunto Ioui diuitiarum largitori, atq; Mercurio munifico, atq; Apollini magna donanti. Deinde circa veſperam tabu-

lam illam amicorum nomina tenentem relegunto. Diſtri-

buti

καταπέμπεσθω δὲ αὐτοῖς κατ' ἀξίαν ἑκάστου, πρὶν ἥλιον δῦναι, πεμπόντων τοῖς φίλοις. οἱ δὲ ἀποκομίζοντες, μὴ πλείους τριῶν ἢ τεττάρων, οἱ πιστότατοι τῶν οἰκετῶν, ἔστωσαν πρεσβύτατοι. ἐγγραφέσθω δὲ εἰς γράμματιον ὅ, τι τὸ πεμπόμενον, καὶ ὅσον, ὡς μὴ ἀμφότεροι ὑποπτεύοιεν τοὺς ἀποκομίζοντας, αὐτοὶ δὲ οἱ οἰκέται, μίαν μόνην ἔχοντες καὶ πίνοντες, ἀποτρεχόντων, ἀπαιτούντων δὲ μηδὲν πλέον. τοῖς πεπαιδευμένοις διπλάσια πάντα πεμπέσθω· ἄξιον γὰρ δίμοιρεῖσθαι αὐτούς. τὰ ἐπὶ τοῖς ἀθύροις λεγόμενα, ὡς μετριώτατα καὶ ὀλίγιστα ἔστω. ἐπαχθὴς δὲ μηδεὶς μηδὲν σωτιστέτω, μηδὲ ἐπαινείτω τὰ πεμπόμενα. πλησίον δὲ πλησίῳ μηδὲν πεμπέτω, μηδὲ ἐξέστω Κρονίοις ὁ πλησίος ἢ ἰσότιμον τῶν εἰς τὸ πεμφθῆναι προχειισθέντων φυλασσέσθω μηδὲν, μηδὲ μετάνοια ἐσέτω ἐπὶ τῇ δωρεᾷ, ἔστις πέρυ-

butis autem pro cuiusque dignitate muneribus, ante Solis occasum amicis mittunto. Porrò qui deferant, ne plures, tribus quatuorve sunto, atque hi certissima ex famulis fide, iamq; natu grandes. Asscribatur autem in literis & quid mittatur, & quantum, vt ne vtrique suspectos habere possint eos qui perferunt. Atque ipsi ministri vnico quisq; calice epoto, domum recurrunto, neq; præterea quicquam ab eis postulanto: Doctis omnia dupla mittuntor. Nam hos æquum est geminam accipere portionem. De muneribus quammodestissima simul & quampaucissima verba sunto, neque graue quicquam in literis quisquam asscribito, nec odiosè laudato quæ mittuntur. Diuiti diues ne quid mittito. Neque locuples Saturnalibus æquali sorte quempiam conuiuio accipito. Ne quid eorum quæ in hoc deprompta fuerint vt mittantur, seruanto. Néve cui muneris pœnitentia subito. Quòd si quis anno

πέρυσιν ἀφλημῶν, δι αὐτὸ
ἄμοιρος λαῖτμα, ἀφλαμβα-
νέτω μηχανᾶνα. ἀφανέντων δὲ
οἱ πλούσιοι μὴ χρῖα ὑπὲρ τῶν φί-
λων τῶν πενήτων, μὴ τὸ ἐνοί-
κιον, οἵ τινες ἂν καὶ τᾶς οἰκίας
ἐντῶ, καταβαλᾶν μὴ ἔχω-
σι· καὶ ὅλως, πρὸ πολλοῦ μελέ-
τω αὐτοῖς ἀδεῶς, ὅ τι μάλι-
στα δέονται. ἀπίστω δὲ καὶ τῶν
λαμβανόντων μιμψιμοιρία,
καὶ τὸ πιμφθὲν, ὁποῖον ἂν ᾖ,
μέγα λογέτω. οἶνος ἀμφο-
ρεὺς, ἢ λαγὼς, ἢ ὄρνις παχεῖα,
Κρονίων δώρων μὴ λογέτω.
μηδὲ τὰς Κρονικὰς δωρεὰς
ἀνείλωτα φερέτωσαν. ἀντι-
πεμπέτω δ' ὁ πένης τῶν πλουσίων·
ὁ μὴ πεπαλαιωμένος βιβλίον τι
παλαιῶν, ἤ τι ἐύφημον καὶ
συμποτικὸν ἔχῃ, ἢ αὐτοῦ συγ-
γραμμα, ὁποῖον ἂν δυνῆ-
ται. καὶ τᾶτο λαμβανέτω ὁ
πλούσιος πάνυ φαιδρῷ τῷ
προσώπῳ, καὶ λαβὼν ἀναγι-
γνωσκέτω εὐθύς. ἂν δὲ ἀπό-
θηται, ἢ ἀρρίψῃ, ἴσω πᾶσ-
αν ἀφειλῇ ἔνοχος ὤν,

superiore peregrè fuit, eâq
causa munerum expers fuit
& illa accipito. Quinetian
pro tenuibus amicis æs alie-
num diuites soluunto: atqu
etiam conductarum ædium
precium, si qui forte & hoc
debent, neque sunt soluen-
do. In summa verò, multò
antè illud illis esto curæ, v
cognoscant qua re maxim
his sit opus. Rursum qui ac-
cipiunt, ne de missis domi
vt exiguis queruntor: &
quicquid mittetur, quale-
cunque fuerit, id magni du-
cunto. Vini cadus, aut le-
pus, aut pinguis auis, inte
munera Saturnalitia ne ha-
bentor. Néve Saturnalia do
na in risum vertunto. Re
mittito vicissim diuiti pau
per: si doctus est, libellu
aliquem veterem, aut si qui
ipse conscripsit, quod faus
sit ominis, & conuiuijs acc
modum, qualecunque potu
rit: atq; id diues læto adm
dum hilariq; vultu accipito, acceptum protinus perleg
to. Quodsi recusârit, reiecerítve, sciat sese ijs quæ de fa
ce minatus sum, obnoxium esse, etiam si miserit quicqu
alioq

λλῳ πέμψῃ ὅτε ἐχελῶ. οἱ μὲν ἄλλοι, οἱ μὲν στέφανος, οἱ δὲ λιβανωτὸν χόνδρους πεμπόντων. ἂν δὲ πένης ἐῶντα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν, παρὰ τὴν δύναμιν; πέμψῃ πλουσίου· τὸ μὲν πεμφθὲν ἔστω δημόσιον, καὶ λαμπρὰν ἐμβαλλέσθω εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Κρόνου· ὁδὲ πένης, εἰς τὴν ὑστεραίαν πληγὰς παρὰ τοῦ πλουσίου λαμβανέτω, ὑπὸ ναρθηκι εἰς τὰς χεῖρας, οὐκ ἐλάττους δέκα καὶ πεντήκοντα. Νόμοι συμποτικοί· Λουτέον μέν, ὁπόταν τὸ σκέλος ἑξαδάκτυλον ᾖ. τὰ δὲ ἀπὸ ἀνδρὸς, λάρνακι καὶ πλοσσοῖς ἐπιτήδειον. λατανέσθω ὅπου ἂν τύχοι ἑκάστῳ. ἀξίωμα δὲ γένους, ἢ πλούτου ὀλίγον συνεπιτιθέτω εἰς τὸ συνέδριον. οἶνον δὲ αὐτῷ πίνειν ἅπασι μηδὲν ἧττον πρόφασις ᾖ πλουσίῳ, ἢ πονηρίᾳ ἢ ἰατρικῆς ὀδύνη, ὡς μόνῳ δὴ αὐτῷ πίνειν τοῦ ἰατροῦ κελεύοντος. μοῖραι ἰσαίως, καὶ ἐν ἅπασιν. οἱ διάκονοι τῆς χάριν μηδὲν μηδὲν ἀπὸ μη

alioqui mittendum erat. Porrò reliqui, coronas alij, alij thuris frustula mittunto. Quòd si pauper aut vestem, aut argentum, aut aurum supra facultatem diuiti miserit, id quidem quod missum fuerit, publicum esto, conflatumq; in Saturni thesaurum infertor: ipse verò pauper postridie plagas à diuite, manibus ferulæ suppositis accipito, non pauciores quinquaginta suprà ducentas. [u] Leges conuiuales: Lauandum est vbi linea sex erit pedum. Ante lauandum, nucibus ac talis lusitandum. Vbicunque casus cuique locum dederit, ibi accumbito. Dignitas, aut genus, aut diuitiæ, parũ momenti habento vt priùs alicui ministretur. Eodem de vino omnes bibunto, neque prosit diuiti si causetur vel stomachi vel capitis dolorẽ, vt ideo [x] bibat de meliore. Carniũ omnibus æqua portio. Ministri ne cui quid fa-

κ

more danto, neque contantor, neque prætermittunto, donec

ἢ βραδυτέρῳ, μηδὲ πρὸς πλησίον, ἐς ἃ ἂν αὐτοῖς δοκῇ, ὑπόκωφον. μηδὲ μεγάλα, ὥσπερ ἡμῖν δὲ μικρὰ προτιθέτω. μηδὲ ὠμηρὸς, ὥσπερ ἀγνάθου σοὶς, ἀλλ' ἰσότης ἐπὶ πᾶσιν. ὀξυχόος ὀξὺ διοραίτω ἐπὶ πλεονπᾶς ἐς ἕκαστον, καὶ ἕλκεσθον ἐς τὸν δισπότην, καὶ ἐπ' ὀξὺ στρον ἐπακούετω. καὶ κυλικεῖα παντοῖα. καὶ ἐξέστω πρίχεσθαι, ἢν τις ἐθέλῃ, σκολοψίαν. πάντι πᾶσι πεπινέτωσαν, ὅπου ἂν βέλωσι, πεπόνῃσι δ' πλησίον. μηδὲ ἐπάναγκες ἔστω πίνειν, ἢν τις μὴ δυνήσεται. ἐς τὸ συμπόσιον μήτε ὀρχηστὴν μήτε κιθαριστὴν ἐσιέτω τοῖς ἄνδρασιν, ἄρτι μανθάνοντα ἐξέστω. ἢν τις ἐθέλῃ, σκόμμα ὀξὺ καὶ μέτρον ἔστω, τὸ ἄλυπον. ἐπὶ πᾶσι πεπαύετωσαν ἐπὶ καρδίαν. ἢν τις ἐπ' ἀργυρίῳ πεπαύσῃ, ἄσιτος ἐς τὴν ὑστεραίαν ἔστω. καὶ μύστω, καὶ ἀπίτω ἕκαστος, ὁπόταν βούληται. ἐὰν δ' ἐς τοὺς οἰκέτας ὁ πλησίον ὠμὸς ᾖ, δεκανούντων καὶ

ipsis visum fuerit, quæ tolu
lenda erunt. Neque huic
quidem magna, illi verò per
exigua apponunto. Néve
huic coxa fuis, illi maxilla
apponitor, sed in omnibus æ
qualitas esto. Y Pocillator
acutis oculis vnumquemque
obseruato, minus tamen he
rum. Acutius etiam exaudi
to. Calices omnis generis
sunto. Ad potandum inui
tare siquis voluerit, ius esto.
Omnes omnibus præbibun
to, si libeat, vbi præbiberit
diues. Neque quisquam bibe
re compellitor, qui non va
leat ad compotationem. Ne
liceat ipsis neque saltato
rem neque citharœdum in
ducere, nisi qui nuper disce
re cœperit. Quòd si cui libe
at dicterijs vti, liceat: sed ha
ctenus z adhibeatur modus
vt ne sint molesta. Super o
mnia, pro mucibus ludunt
talis. Si quis deposita pecu
nia talis luserit, in posterum
vsque diem ieiunato. Et ma
neto quisque & abito cùm voluerit. Porrò cùm diues fa
mulos suos conuiuio accipiet, tum amici quoque vnà cum

ipsi

κὴ οἱ πλοῦσιοι σὺν αὐτοῖς. τὸν νόμον τοῦτον ἕκαστον τῶν πλουσίων ἐγγράψαντα εἰς χαλκοῦν στήλην, ἔχειν ἐν μεσαυλίῳ τὴν αὐλῆς, καὶ ἀναγινώσκειν, καὶ ἀλλήλοις λέγειν, ὅτι ἕως ἂν αὕτη ἑστήκῃ μήτε, ὅτι λιμὸς ὅτε λοιμὸς, ὅτε πυρκαϊὰ, ὅτε ἄλλο κακὸν ἐπὶ πᾶσιν ἢ τὸ ἐκείνων αὐτοῖς. τοῦτο δ' ἐπεὶ (ὅπερ μὴ γένοιτο, θεοὶ ἀποτρέποιεν) ἀφαιρεθείη, πρόσωπον, οἷα πείσονται.

ipso ministranto. Leges hasce singuli diuites, æreæ columnæ inscriptas, in aulæ meditullio habento, ac legunto. Atque id quidem sciendū est, quoad ea columna manebit, neque fames, neque pestilentia, neque incendium, neque quicquam alioqui molestum, in illorū domum subibit. Quòd siquando (id quod dij prohibeant) tollatur, abominanda sunt quæ illis tum euentura.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HAEC ait.] *Præfatio in leges, qua authoritatem illis parat.* *b* Non in somnis visus.] *Plato lib. 7. de legibus* κατ' ὄνειρον: id est, *per somnium, siue in somnis. In somnis enim nos vidisse ea prouerbio dicimus, quorum ambiguam quandam ac tenuem, penèq; euanidam memoriam aut intelligentiam obtinemus.* *c* Qualem eum pictores fingunt.] *Liberum enim est poëtis & pictoribus impunè, quicquid velint fingere. Lucianus noster in dialogo* ὑπὲρ τῶν εἰκόνων. *Atqui vetus hoc dictum est, liberos esse poëtas ac pictores. Idem in Demosth. encomio: Poëticum genus liberum dicit. Diphilus apud Athenæum lib. 6. de Poëtis:*

—quibus licet
Et facere solis quidlibet atque dicere.

Ad quod alluſit Horatius cùm ait:

—pictoribus atq; poëtis
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Est autem plurimum cognationis inter poëticen & picturam. Hinc est quod Simonides, authore Plutarcho lib. πῶς δεῖ τ. μέλ. picturam taciturnam poësim appellat. Poësim autem loquentem picturam. Proinde Horat. de Arte poëtica:

Vt pictura poësis erit. *d* A' deliris poëtis.] *Politianus:* —insanis mos est dare verba poëtis. *e* Falcem tenebat.] *Cum falce pingitur: quoniam tempus omnia metit, execatq; & aufert. Proinde falcifer cognominatus à poëtis.* *f* Cætera & hilaris.] *Interpres figuratã Latinam locutionẽ obseruauit. Cic. de nat. Deor. Non solùm enim Poëta suauis, verùm etiam cætera doctus, sapiensq; traditur. Martialis:*

Visceribus bonus est, cætera vile sapit. i. *quantum ad cætera. Hanc in nostris adagijs habemus.* *g* Animo mœstum.] *ἀθυμία mentis tristitia est, dolor cordis, molestia.* *h* Quippe deus.] *Sidon. Qua deuotione placatus inspector pectorum Deus.* *i* Pro temporis ratione.] *Hyemis.*

k A' tergo aure prehensa, ac vellicata.] *Consecrata enim auris est Memoriæ. Hinc illud apud Plin. Est in aure ima memoriæ locus, quem tangentes attestamur. Igitur veteres aurem vellere dicebant pro admonere, à prisco ritu sumpta locutio. Virgil. in Sileno:*

Cùm canerem reges, & prælia, Cynthius aurem
Vellit, & admonuit pastorem, Tityre pingues
Pascere oportet, oues, deductum dicere carmen.

Quod imitatus Calphurn. in Bucolicis:

—vellit nam sæpiùs aurem
Inuida paupertas, & dicit vilia cura.

l Impios opibus superfluere.] *Cæcus enim & claudus, interdum contrà oculatus & celer Plutus diuitiarum deus fingitur. Cùm enim ad impios ac scelestos homines mittitur, celerrimus est, & cæcus: cùm verò ad bonos, sanè claudus.* *m* A' Clotho reliquisq; Parcis.] *Parcæ à Latinis dicuntur κατὰ τὸ ἀνάπαλιν. i. per contrarium, quòd nemini parcant, Græci μοίρας à diuidendo & distribuendo vnicuiq; sua, dictas arbitrantur. Clotho contrahit omnia, Lachesis fatum sortitur, Atropos inuertibilis & incommutabilis est. Hinc & à Græcis ἀμετατρεπτοι. i. inconuertibiles dicuntur.* *n* Patrem Cœlum excue-

excecyerim.] *Saturnum aiunt abscidisse Cœli patris pudenda, quibus in mare deiectis Venerem procreatam, quæ à spuma Aphroditæ nomen accepit.* o Vt iam euirati, Cybeli.] *Cybele, quæ & Rhea Deorum mater, aliisq; multis nominibus vocabatur, sacerdotes castratos, qui Galli dicebantur, habebat, Lucretius illis tympana & cymbala adhibet. De his cùm satis superq; pluribus alijs in locis, deq; omni Cybelis cæremoniarum ritu annotârim, nõ est cur hoc loco plura repetam.* p Lex prima.] *De ritu & modo parandi festa, quidq; ipsis diebus præcipuè agendum.* q Nisi quæ ad lusum & voluptatem.] *In Prometheo seu Caucaso: Si tollamus, inquit Prometheus, è conuiuijs lepores illos, risum & subdolas captiones, quid oro, præter temulẽtiam, edacitatem, & silentium fiet reliqui?* r Lex secunda.] *De excipiendis & tractandis pauperibus, deque muneribus mittendis.* s Porcellos.] *Olim publicè lustrabantur domus, porcello circumacto.* t Geminam accipere.] *Milites διμοιρίται nuncupati, dupla stipendia merent. Idem Lucianus:* ἡμιόλιον ἐφέρεις, τάχα διμοιρίτης ὤν. u Leges conuiuales.] *De modo & ratione conuiuiorum, siue quibus rebus in conuiuijs studendum sit.* x Bibat de meliore.] *Fortè legendum* ὡς πιόμενος, *vt vertit Erasmus: alioqui si leges* προπίοντες, *sensus erit, priusq; bibat dives.* y Pocillator.] οἰνοχόος *Pincerna, à poculis, à cyathis, cuius officium est, vt in conuiuio vinum misceat. Nec multò pòst, in epist.* 1. *præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisq; nostrûm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, æquè atq; ipsi domino vtq; vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Puerum enim ad cyathum habebant, qui quot petebant cyathos vini, admetiebatur, in poculumq; fundebant. Sic & Græci, cyathos sibi nomine eorum misceri petebant, quos charos habebant.* z Adhibeatur modus.] *Modus in omnibus rebus obseruandus. Xenophon:* Ἐν δὲ μετρίοις οἴνοῦ τοῦ αὐ ἁμαρτάνοις. i. *modum sequens, nunquam errabis. Pindarus Nemeorum hymno* 10: ἐπὶ δ' ἄκρον ἀνθρώπων βαρὺς αἰνᾶσαι. i. *modum in rebus excedere, auditoribus graue est. Vide Erasmi nostri prouerbium: Ne magna loquaris.*

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Κρονικαί.

Ἐγὼ Κρόνῳ χαίρειν.

ΕΓΕΓΡΑΦΗΝ μὲν ἤδη σοι καὶ πρότερον ὅτι ἐν οἷς εἶμι, καὶ ὡς ἐπὶ πᾶσι λιμῷ κινδυνεύοιμι, μόνος ἄμοιρος εἶναι τῆς ἑορτῆς, σοῦ ἐνέγκαντος. ἔτι καὶ τοῦτο προσέθηκα (μέμνημαι γάρ) ἀδικώτατον εἶναι, τοὺς μὲν ἡμῶν ἐκφαυλιστὰς καὶ φυφᾶς, οὐκ ἐθέλειν κοινωνοὺς ὧν ἔχουσι, τοῖς πενεστέροις, τοὺς δὲ λιμῷ διαφθείρεσθαι, καὶ ταῦτα, Κρονίων ἐνιαυτῶν. ἐπεὶ δέ μοι τότε οὐδὲν ἀντιγέγραπται, ἀναγκαῖόν μοι δέον αὖθις ἀναμνῆσαί σε τῶν αὐτῶν. ἐγκλῶ γάρ σε, ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄνισον τοῦτο ἀφανίσαντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸ μέσον ἅπασι κατατεθέντα, ἔπειτα ἑορτάσαι. ὡς

EPISTOLAE Saturnales.

Ego Saturno Salutem.

EQVIDEM & antea tibi scripsi, significans quónam in statu essem, & quemadmodum ob inopiam mihi periculum esset, ne solus omnium expers relinquerer solennitatis quam indixisti. Addidi & illud (nam memini) iniquissimum esse, si nostrûm alij opibus ac delicijs superfluerent, nihil ex suis facultatibus impertientes pauperioribus, alij rursum fame contabescerent: atque id quidem instantibus Saturnalibus. Verùm quoniam tum ad meas literas nihil respondisti, operæprecium existimaui, te denuò ijsdem de rebus commonefacere. Tuum erat, optime Saturne, [a] sublata hac rerum inæqualitate, bonisq; in medio depositis, postea celebrandum festum edicere. Nam

ὡς ἔνιοι ἔχουσιν, μύρμηξ ἐλέφαντος, ὡς ἡ παροιμία φησί. μᾶλλον δὲ τραγικὸν ὑποκριτὴν ἐννόησον, θατέρῳ μὲν τῶν ποδοῖν ἐφ' ὑψηλοῦ βεβηκότα, οἷόν ἐσιν οἱ τραγικοὶ ἐμβάται. θατέρῳ δὲ ἀνυπόδητος ἑστώς. εἰ δέοι τινὰ βαδίζοι ἕτως ἔχων, ὁρᾷς ὅτι ἀναγκαῖον αὐτὸν ἄρτι μὲν ὑψηλῷ, ἄρτι δὲ ταπεινῷ χρῆσθαι, καθ' ὁπότερον ἂν πόδα προβαίνῃ. τοσοῦτον γὰρ τῷ βίῳ ἡμῶν τὸ ἄνισον, καὶ οἱ μὴ ὑποδησάμενοι ἐμβάτας, ὑπὸ τύχης χορηγούσης, ὑπερεμβαίνουσιν ἡμῖν, οἱ πολλοὶ δὲ πεζῇ καὶ χαμαὶ βαδίζομεν. δεινάμενοι ἄρα, εἰ ἴσθι, μὴ χεῖρον αὐτῶν ὑποκρινοίμεθα μηδὲ ἀσχημονήσομεν, εἴ τις ἡμᾶς ἐνεκελεύσατο πρᾶξαι τοιοῦτον ἐκείνοις. καί σοι ἀκούω τῶν ποιητῶν λεγόντων, ὡς τὸ παλαιὸν, ἃ διαῤῥήδην νῦν τοῖς ἀνθρώποις τὰ πράγματα, οὐκ ἔτι μονῳδοῦντα ὡς ἀπ' ἀρχῆς. νῦν δὲ ἀσπορος καὶ ἀνήροτος ἔφυν αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ, δεῖπνον ἕτοιμον ἐκάστῳ ἐς λόρον, πολλαχοῦ δὲ, οἱ μὴ

Nam vti nunc res habent, [b] *formica camelus, quemadmodum aiunt prouerbio. Quin magis* [c] *tragœdiæ histrionem animo concipe,* [d] *qui altero pede prærultis cothurnis sublimis insistat, cuiusmodi sunt tragica calceamenta, altero verò sit incalceatus. Is si ad hunc modũ instructus ingrediatur, videa necessariò futurum, vt nunc excelsus sit, nunc humilis, prout hunc aut illum pedem vicissim promouerit. Nec minor est in vita nostra inæqualitas, dum illi cothurnis fulti, adornante fortuna tragœdias in nos agunt. Contrà magna pars pedibus atque humi ingredimur, quum & ipsi, scias velim, nihilo deterius illis fabulam agere possimus, atque ingredi, si quis nos quoq; ad eundem instum modum adornârit. Atqui* [e] *ex poëtis audio, nihil harũ rerũ inter homines fuisse olim, quũ tu solus adhuc imperiũ teneres: verùm tellus illis citra serendi arandiq; laborẽ bona progignebat, cœnã vnicuiq; paratam, vel ad satietatem vsq. Porrò flumina partim vinum,*

οἶνον, οἱοὶ γάλα, ἄσοι δὲ οἱ καὶ μέλι ἔῤῥιον. τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοὺς ἐκείνους φασὶ τοὺς ἀνθρώπους χρυσοῦς εἶναι, πενίαν δὲ μηδὲ τὸ παράπαν αὐτοῖς πλησιάζειν. ἡμᾶς δὲ αὐτοὶ μὲν, οὐδὲ μόλιβδον ἂν ἀπόντως ἐνοχοίημεν, ἀπ' ἄλλου τινὸς καὶ τοῦτο ἀτιμότερον· ἃ προφὴ δὲ μετὰ πόνων τοῖς πολλοῖς, ἀπορία, καὶ ἀπορία καὶ ἀμηχανία, καὶ τὸ οἴμοι, καὶ τὸ πόθεν ἄν μοι γένοιτο, καὶ ὦ τῆς τύχης, πολλὰ τοιαῦτα. πρὸς γὰρ ἡμῖν τοῖς πένησι καὶ ἄλλον ἄν, εἰ ἴοιτο, λοιδορίαν ἄν ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ τοὺς πλουσίους ἑωρῶμεν τοσαύτης εὐδαιμονίας σωρόντας· οἳ τοσοῦτον μὲν χρυσὸν, τοσοῦτον δὲ ἄργυρον ἐκκαλάμβοι, ἐσθῆτας δὲ ὅσας ἔχουσι, ἀνδράποδα δὲ καὶ ἵππους, καὶ οἰκίας καὶ ἀγροὺς, κτήνη δὲ καὶ ταῦτα ἅπαντα κεκτημένοι, οὐχ ὅπως οὐ μετίδοσάν ἡμῖν ποτε αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ πόσου βλέπειν τοὺς πολλοὺς ἀξιοῦσι.

ταῦτα

vinum, partim lac, erant autem & quæ mel manabant. Quodq; est omnium maximum, aiunt illos ipsos [f] homines aureos fuisse, cæterum paupertatem procul ab illis abfuisse. Nos contra [g] non satis idonei sumus qui vel plumbum videri possimus, aut si quid etiam plumbo vilius, vt quorum plerisque victus labore quæritur, ac passim paupertas, egestas ac desperatio, & illud: Hei mihi: & , vnde inueniam? & , ô fortunam, atq; id genus alia permulta apud nos nempe pauperes abundant: quanquam his de rebus leuius discruciaremur, [h] nisi diuites conspiceremus tanta fruentes felicitate, [i] qui quidem quum tantum auri, tantū argenti cōditum habeant, tantum vestium possideant, tot mancipia, tot currus, familias, agros, atque harum rerum omnium magnam vim teneant, tamen adeò nobis nihil vnquam de eis impertiunt, vt plebeios homines ne aspectu quidem dignentur.

Hæc,

ταῦτα ἡμᾶς μέλισσα ἀφανίζῃ, ὦ Κρόνι, καὶ ἀφόρητον ἡγούμεθα τὸ πρᾶγμα, τὸν μὲν ἐφ' ἁλουργίδων κατακείμενον, τοσούτοις ἀγαθοῖς ἐντρυφᾶν ἐρυγγάνοντα, καὶ ὑπὸ τῶν σωζόντων εὐδαιμονιζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα· ἐμὲ δὲ, καὶ τοὺς ὁμοίους ὀνειροπολεῖν, ἄσοθεν ὀβολοὶ τισὶ φέρεσθαι γένοιντο, ὡς ἐκ τοιμῆς ἄρτων γοῦν ἢ ἀλφίτων ἐμπιπλησόμενοι καθεύδωμεν, κἀρδαμον ἢ θύμον ἢ ἑρόμενον ἐπιτρώγοντες. ἢ τίνιον ταῦτα, ὦ Κρόνι, ἀπαίδευτον καὶ μιξαποίητον ἐς τὸ ἰδιαίτερον, ἢ τὸ ὕστερον, αὐτοὺς γε ἐκείνους καταλύειν τοὺς παλαιούς, μὴ μόνους ἀπολαύειν τ' ἀγαθῶν, ἀπὸ ἀεὶ μεθίμενον τοσούτου χρυσίου, τοίνυν καὶ ἡμῶν πάντων καταστορέσαι. ἀεὶ δὲ ἱματίων, ἃ μὲν ὑπὸ σητὸς διαβρωθέντα, ἐκ ἂν αὐτοὺς ἀνιάσειεν· ταῦτα γὰρ πάντως ἀχρηστότερα, ἢ ὑπὸ τ' χρόνου διαφθειρόμενα, ἡμῖν δόξαι περιβαλέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐν ταῖς κοίταις κηλίσαις, ὑπῶτι ποτῷ καταβρεχθῶσι. Hæc, inquam, sunt, Saturne, quæ [k] nos enecant maximè, planéque rem intolerandā arbitramur, hunc in purpura accumbentem, tantis opum delicijs affluere, ructantem interim, & applaudentibus amicis perpetuò festum diem agere: me verò, meique similes, somniorum coniecturas interpretari, sicunde fortè quatuor oboli contingant, quò videlicet pane polentáve expleti dormire queamus, nasturtium, aut porrū, cepásve, alliúmve opsonij vice arrodentes. [l] Aut hæc igitur, Saturnē, ad æquabilitatem vitæ mutes corrigasque necesse est: aut quod est postremum, illis ipsis interdicas diuitibus, ne soli bonis fruantur, verùm è modijs auri tam multis vel heminam in omneis nos dispergant. Porrò ex vestibus, si quas iam à tineis exesas, citra suum incommodum dare possint, malintque hæc prorsus vetustate situque peritura, nobis dare qui induamur, quàm sinere vt in cubilibus ac scrinijs multa carie computrescant.

Præte-

καὶ μιὰν καὶ δεκανίσαν ἕκαστον, ἄρτι μὲν τετράς, ἄρτι δὲ πεντάς τῶν πενήτων παραλαμβάνοντας, μὴ μεγάλοις εἰς τὸν νεῶ τρόπον τῶν δείπνων, ἀπ' εἰς τὸ δημοτικώτερον, ὡς ἴσοις μετέχειν ἅπαντας καὶ μὴ τὸν μὲν ἐμφορεῖσθαι τῶν ὄψων, καὶ τὸν οἰκέτην πρεμένην εἰστῶτα, ἕως ἂν ἀπαγορεύσῃ ἰδίων· ἐφ' ἡμᾶς δ' ἐλθόντα, ἔτι πρασκευαζομένων ὡς ἐπιβάλοιμεν τὴν χεῖρα, πραμέβιθαι, δείξαντες μόνον τὴν λοπάδα, ἢ ὅσον δὴ τὸ πλακοῦντος τὸ λοιπόν. μηδὲ ἰσχομιθνίους συὸς, δεινὸν μουντα τὸν μὴ δεσπότην πρατιθέναι τὸ ἥμισυ ὅλον σὺν τῇ κεφαλῇ, οἷς δ' ἄλλοις ὀστᾶ φέρειν ἐγκεκαλυμμένα. πεπεῖσθαι δὲ καὶ τοῖς οἰνοχόοις, μὴ πιεσμένην εἰς ἂν ἐπάκις αὐτῶν πιεῖν ὑμῶν ἕκαστον, ἀλλὰ ἢν ἅπαξ κελεύσῃ, αὐτίκα ἐγχέαι, καὶ ἀναδῦναι, μεγάλῳ κελεύσματι ἐμπλησθέντας, ὥσπερ τὸν δεσπότην. καὶ τὸν οἶνον δὲ αὐτὸν πᾶσι τοῖς συμπότας ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι· ἢ τὰ

Prætereà vt cœnent singuli, nunc quaternis, nunc quinis pauperibus ad conuiuium adhibitis. Haud isto quidem pacto, quo his temporibus conuiuia peraguntur, verùm popularius, vt æqua sit omnium portio, neque vt hic opsonijs ingurgitet sese, famulo interim adstante atq; opperiente donec herus vorando præfocetur. Cæterùm vbi ad nos venerit, quum vix etiam apparauerimus admonuere manum, protinus ad alios transferatur patina tantum ostensa, vel si quid de placenta reliquum est. Neq; illatum aprum ita partiatur, vt domino totum dimidium apponat vnà cum capite, reliquis autem ossa tecta apponat. Vtque præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrùm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant æquè atque ipsi domino, vtq; vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus.

Alioquī

ἢ πᾶς γε γιγράφθαι χρὴ τὸν νόμον, ἢ μὴ ἀνθοσμίᾳ μεθύσκεσθαι, ἐμοὶ ἧττον γλώττης διαῤῥήγνυσθαι τῷ γαστρὶ ἢν ταῦτα ἐπανορθώσῃς, καὶ μεταποιήσῃς, ὦ Κρόνε, βίον μὲν τὸν βίον, ἑορτὴν δὲ τὴν ἑορτὴν ἔσῃ ποιητής. ἐπεὶ μὲν, ἐκεῖνοι μὲν ἑορτάζουσιν, ἡμᾶς δὲ καθῆσθαι μεθ' ἡσύχου δεήσει, ἐπειδὰν λαμπάδες ἅπασι, καὶ παῖδας δὴ καὶ ζῆς ἀναπιάσῃ τὰ ἀμφορία, καὶ ἄξας, καὶ μάγειρον ἥκειν δέῃ, καὶ ἐπιλαθόμενον τὸ τάριχος ἐπὶ φακὴν ἐμβαλεῖν ἰχθύων, τὴν ἰωμὸν δὲ πᾶσαν ἐπιφορῆσαί τι ἅπαντα ὅλον καταφαγεῖν, περὶ τᾶμα τὸ ὀψοποιῶν ἐχόντων, καὶ ζῦ πανοικεσίᾳ τὸ ἥμισυν τὸν ὦν ἧττον μὴ ἔλαφον, μηδὲ φιλοφάνια μεταξὺ ὀπτόμενα τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὅπερ Ὅμηρος περὶ τῶν ἡλίου βοῶν φησι, μᾶλλον δὲ μὴ ἕρπειν μόνον, ἀλλ' ἀναπηδᾶν καὶ φώγειν ἐς τὸ ὄρος αὐτοῖς ὀβελοῖς· μὴ τὰς ὄρνιθας δὲ τὰς παχείας, καὶ δὴ ἀπτέρους ἤδη ὄντας, καὶ ἐσκευασμένας, ἀναπλαμένας οἴχεσθαι μὴ ταύτας,

Alioqui vbinã ista lex scripta fuit, aut receptus mos, vt hic vino odorato generoso-qúe temulentus sit, mihi contrà musto disrumpat̃ aluus? Hæc si correxeris nouarisq́, Saturne, tum demum effeceris vt vita verè vita sit, festũ verè festũ. sin minus, illi quidem epulentur, [m] nos autem interim, sedentes precabimur, vt simul atque loti venerint, puer subuersam amphoram rumpat, vtq́ coquus ius adurat, ac per obliuionẽ muriam piscium in lentem infundat, vtq́ canis in domum irruens, opsoniorum artificibus alibi intentis, exta deuoret vniuersa, præterea placẽtæ dimidium: vtq́ sus ac ceruus, neque non suculæ inter assandũ idem faciant, [n] quod Homerus de Solis bobus commemorat: imò vti non serpant solùm, verumetiam vnà cum ipsis verubus in montem abripiant sese, fugiantq́, vtq́ ipsæ etiam aues pingues, iam ademptis plumis, & ad coquendũ apparatæ, volatu aufugiant,

ne

ὡς μὴ μόνοι ἀπολαύοιεν αὐτοῦ. ὃ δὴ μάλιστα ἀνιᾶσθαι τὸ μὴ χρυσίον μυρμηκάς τινας, οἵους τοὺς Ἰνδικούς, ἀνορύττοντας ἐκ τῶν θησαυρῶν, ἐκφέρειν νύκτωρ εἰς τὸ δημόσιον. τοῦτο ἐοικυῖα ἡ τῶν ἐπιτρόπων ἀμέλεια τοιούτους ἀπεργάζεται τοὺς ἀρίστους, ὡς μηδὲ κοσκινοῦν δύνασθαι τὸν βλίτον μετὰ τῶν βελτίστων μυῶν, ὡς ἀγλώττους θωυπολικῆς μηδὲν διαφέρειν· παῖδας δὲ αὐτῶν τοὺς ὡραίους καὶ κομήτας, οὓς ὑακίνθους, ἢ Ἀχιλλέας ἢ νάρκισσους ὀνομάζουσι, μιᾶς ὀρίζοντας σφίσι τὸ ἔκπωμα, φαλακρὸς γίγνεσθαι, ἐπιῤῥεούσης δὲ κόμης, καὶ πώγωνα φύειν ὀξύν, οἷοί εἰσιν ἐν ταῖς κωμῳδίαις οἱ σφενδονοπώγωνες, καὶ παρὰ τοῖς τραγῳδοῖς πάνυ κόσιον, καὶ κάρτα ἐπιτηδεῖον, τὸ μεταξὺ δὲ λεῖον καὶ γυμνὸν ἔστω. ταῦτα, καὶ πλείω τούτων ἐξαιμιεῖ ἄν, ἢν μὴ θέλωσι τὸ ἄγαν φίλαυτον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, εἰς τὸ κοινὸν πλεονεκτεῖν, καὶ μεταδιδόναι ἡμῖν τῶν μετρίων.

ne soli illis fruantur: quodq; futurum est illis grauissimum, vt ° formicæ tales, quales feruntur Indicæ, aurum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: vtq; vestis curatorum indiligentia ita ab optimis muribus perforetur, vt cribrum videri possit, nihilque differat à casse venatorio: vtq; formosi illorum comantiq; puelli (quos P Hyacinthos, aut q Achilles, aut r Narcissos appellare solent) dum ipsis poculum porrigunt, subitò defluente coma calui fiant, & acutam edant barbam, cuiusmodi in comœdijs induci solet Sphenopogones, quibus à cuneata barba nomen inuentum est: vtq; vertex illis asperis ac pungentibus pilis sit hirtus, reliqua capitis parte nuda. Hæc atque his etiam plura illis imprecabimur, nisi desinant vsqueadeò suis priuatim studere commodis, velintq; in commune diuites esse, nobis quoq; quantum æquum est impartientes.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SVBLATA rerum inæqualitate.] *Propositio. Spectauit hanc æquationem Plato, & ante eum Lycurgus instituit, & nunc Anabaptistæ reuocare conantur. Sed frustra hæc fiunt, & plus calamitatum inuehunt, quàm vtilitatum. Euertuntur enim respublicæ neq; ipsa æquatio, diuturna esse potest, propter varias causas, & morum & casuum & liberorum. Etenim vt stellæ aliæ vincunt alias & splendore & magnitudine, ita fieri nunquam poterit, vt ex æquo omnes sint & diuites & honorati. Cic. lib. 3. Off. Capitalis, inquit, omnino oratio est, ad æquationem bonorum pertinens. Qua peste quæ potest esse maior, vide ea quæ scripta sunt in legem Agrariam, hoc est, de publicis agris populo diuidendis.* b Formica camelus.] *Loquitur de opibus inæqualiter inter mortales distributis, vt huic plurimum superfit, huic multum desit. Dicitur autem prouerbium de vehementer inæqualibus, & modò minimis, modò maximis, quod perinde sit, quasi repentè camelus in formicam vertatur. Erasmus noster dicit non intempestiuè dici posse, in eos qui sibi non constant, in vtramque partem immodici.* c Tragœdiæ histrionem.] *Ab inconuenienti ludionem, qui personatus in scenis fabulas agitat.* ὑποκριτὰ, μίμου. *Roscius & Aesopus histriones clari.* d Qui altero pede prælatis cothurnis.] *Hoc calciamenti genus Græci κόθορνον, Latini mutata literula cothurnum vocant, quo mos erat tragœdiarum actoribus in scena vti, vt proceriores viderentur: erat enim subere sublenatum & ἀμφοτεροδέξιον, hoc est, tam dextro, quàm sinistro pede conueniens, & de suris religabatur. Vnde illud Horatij Sermonum 1. Sat. 5.*

Non illi larua, aut tragicis opus esse cothurnis.

Quia ore ita deformi esset, vt instar laruæ videri posset, neq; cothurnis, quia magna corporis esset statura. e Ex poëtis audio.] *Ab exemplo & vita veteri Saturno regnante ætatẽ auream fuisse fabulãtur, terramq; sua sponte expertẽ vomeris & aratri peperisse fruges, cõmunesq; id temporis & nullis distinctas limitibus agrorum possessiones fuisse. Virgil. 6. Aen.*

Augustus Cæsar, diuûm genus, aurea condet
Secula, qui rursus Latio, regnata per arua
Saturno quondam —. f Homines aureos.] *Theocritus in Aita χρύσοι πάλαι ἄνδρες. i. aurei quondam viri. Virg. 2. Georg.*

Aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat.

g Non idonei qui plumbum.] *At postquam fugato Saturno, Iupiter dominari cœpit, paulatim omnia rerum mortalium in deterius labi occœpêre. Atque sequentes tempestates, quia aureo seculo fuerunt deteriores, secunda dicta est argentea, tertia ænea, quarta ferrea, ipsiq; homines plumbei:* id est, *inefficaces, inutiles, & inanes visi sunt. Harum omniũ descriptio elegans extat apud Hesiodum in oper. & diebus, & Ouid. lib. 1. Metam.* h Nisi diuites conspiceremus.] *Malevolus & inuidus vicinorum oculus, inquit prouerbium, ad quod videtur respexisse Horatius lib. 1. Sat.*

Qui fit Mecœnas, vt nemo, quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors obiecerit, illa
Contentus viuat, laudet diuersa sequentes? *Respondet Publius mimographus: Aliena nobis, nostra plus aliis placent. Adde quod inuidia ferè comes est felicitatis.* i Qui quidem quum tantum auri.] *Amplificatio à collatione diuitum.* k Nos enecant.] *Horat. epistolar. lib. 1. ad Lollium* 1:

Inuidus alterius rebus macrescit opimis.
Inuidia Siculi non inuenêre tyranni
Maius tormentum —. *Sic Lucret. lib. 3:*
Macerat inuidia, &c. l Aut hæc igitur, Saturne.] *Redit ad propositionem, & leges quoque describit.* m Nos precabimur.] *Epilogus per comminationem formulæ execrationum & dirarum precationum. Talis fuit sacerdotis imprecatio ante, τὸ πρὸς κέρας. Imò, inquit Saturne, precor vt si nec tu bibere liceat, cùm sitit. Vide in nostris adagijs: Thyestea execratio, & capiti eueniat. In morbo consumat.* n Quod Homerus de Solis bobus.] *Odyss. a.* o Vt formicæ tales.] *In Septentrionali Indiæ regione, formicæ cornutæ & pugnacissimæ esse feruntur, aurumque ex terra cauernis egerere*

etq;

atq; cumulare. Ipsis color felium, magnitudo luporum Aegypti esse dicitur. Indi id aurum in maximo Solis æstu furantur, cùm formicæ domi latitant, quæ tamen nonnunquam odore excitatæ, celerrimo cursu auri prædones, camelis & dromedarijs fugientes, assequuntur atq; lacerant. Plin. lib. 11. cap. 31. Strabo de ijsdem formicis loquitur lib. 15. p Hyacinthos.] *Hyacinthus puer fuit Amyclæus eodem tempore à Zephyro & Apolline adamatus, cuius fabulam à Palæphato in tractatu de fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio lib. 1. Metam. refertur.* q Achilles.] *Achilles formosissimus omnium Græcorum.* r Narcissos,] *Narcissus puer fuit formosissimus, cuius fabulam latè refertur ab Ouid. lib. 3. Metamorph.*

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ τῷ ἡμιστίτῳ χαίρειν.

Τί ταῦτα λυρᾷς, ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν παρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀναλογισμὸν τῶν ἀγαθῶν ποιῶν ἐλλιπῆ; τὸ γὰρ ἥμισυ ἄρα ἔχω, ἐφ' ὑμῖν ἄρχοντας θαυμάζω γάρ σε καὶ μόνῳ τῶν ἁπάντων ἀγνοεῖν, ὡς ἐγὼ μὴ πολλὰ βασιλεύσας, πεπαυμένος εἰς ὤφ, ἅπασι σημαίνω τὰ δέοντα. ὁ Ζεὺς δὲ μάλιστα τούτων ἐπιμελεῖται· τὰ δ' ἡμίτομα ταῦτα μέχρι πότων, καὶ λυρότου, καὶ ᾠδῆς καὶ μέθης, καὶ τοῦ, οὐ πλείω ἡμῶν ἐπιτάττει. ὥστε

SATVRNVS MIhi chariſſimo Sal.

Quid a tu, obſecro, nugas iſtas ad me, ac de rebus huiuſmodi ſcribis, iubesq; vt de integrò bonorum faciam partitionem? quod quidem alterius munus fuerit, penes quem nunc eſt imperium. Etenim demiror te, ſi ſolus omnium ignoras quemadmodum iampridem regnare deſtiterim, ac priuatus eſſe cœperim, b liberis partitus imperium: quanquam Iupiter præcipuè rerum iſtiuſmodi curam agit. Porrò c mea poteſtas non niſi ad taxillos vſque, ſaltationes, cationes, & ebrietatem valet, idq; ſeptem nō ampliùs diebus.

ὥστε περὶ τῶν μειζόνων, ἃ φὴς, ἀφιλέᾳ τὸ ἄνισον, καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἢ πλείστων ἅπαντας, ὁ Ζεὺς ἄρ χρηματίσαι ὑμῖν. εἰ δέ τι τῶν ἐκ τῆς ἑορτῆς ἀδικοῖ τό τις, ἢ πλεονεκτοῖτο, ἐμὸν ἄρ ἔσῃ διηκάσαι. καὶ ἐπειδὴ δὲ τοῖς πλουσίοις περὶ τῶν λείπωνων, καὶ τὸ χοίνικος τοῦ χρυσίου, καὶ τῶν ἱματίων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμπουσιν εἰς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτὸς ποιεῖν, ὡς φατὲ, ἐμέ τι ἄλογον ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτα ἔχωσι λέγειν. τὸ δ' ὅλον, ἴσε οἱ πένητες ὑμᾶς, ἐξεπατημένοι, καὶ ἐκ ὀρθῶς λογίζονται περὶ τῶν πλουσίων· ἴσως παναδαίμονας αὐτὸς οἴεσθε εἶναι, καὶ μόνους ἁβρόν τινα βίον τὸν βίον, ὅτι λαπτέον πολυτελῶς ὄντων αὐτοῖς, καὶ μεθύσκεσθαι οἴνου ἡδέος, καὶ πασσὶν ὡραίοις, καὶ γυναιξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐσθῆσι μαλακαῖς χρῆσθαι. τὸ δὲ πάνυ ἀγνοεῖτε, ὁποῖόν ἐστιν· οὐ

Itaque grauioribus in cauſis, de quibus ſcribis, videlicet de tollenda rerum inæqualitate, vtq; ex æquo omnes aut opibus abundent, aut egeant, Iupiter vobis operam dabit. Quòd ſi quid in his quæ ad feſtum pertinent, vel fraude detractum eſt alicui, vel additum, id erit mearum partium iudicare. Iamq; ſcribo diuitibus, de cœnis, deq; auri hemina, neque non de veſtibus, vt vobis quoque ad celebrandum feſtum nonnihil mittant. Quandoquidem æqua ſunt iſta, decetq; illos facere quemadmodum prædicatis, niſi fortè habent iſti, quòd probabiliter ad hæc reſpondeant. e In ſumma tamen illud ſcitote pauperes, vos longè falli, neque rectè iudicare de diuitibus. f Siquidem illos felices arbitramini, ſolosq; ſuauem vitam viuere, propterea quòd illis liceat opiparè cœnare, vino ſuaui inebriari, puellis formoſis mulieribusq; frui, veſtibus

vti delicatis: verùm iſtam felicitatē cuiuſmodi ſit, ignoratis: ſiquidem

αὖ τι φροντίδων ἀφ' ὑμῶν, οὐ μικρὰ, ἀλλ' ἀνάγκη ἐπαγρυπνεῖν ἐκάστοις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλαπτώσης ὑφέλκηται, μὴ ὁ οἶνος ὀξυνθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθαρείσης, ἢ ὁ λῃστὴς ὑφέληται τὰ ἐκτόμματα, μὴ πιστεύσας ὁ δῆμος, λέγουσί τυραννεῖν αὐτὸν ἐθέλειν, ταῦτα δὲ πάντα οὐκ τὸ πολὺ ἂν εἴη μέρος τῶν ἀπόντων αὐτοῖς. εἰ γοῦν ἐπίσασθε τοὺς φόβους, καὶ τὰς μερίμνας, ἃς ἔχουσι, πολὺ ἂν ὑμῖν φανείη ὁ πλοῦτος ἔλαττον· ἐπεὶ οἶδα μὲ αὐτὸν. οὕτως ἂν ποτε διορυβαντιάσαι, ὡς ἐ καλὸν εἶναι τὸ πλουτεῖν καὶ βασιλεύειν, ἀφεῖτα ἂν αὐτὲ, καὶ παραχωρήσαντα ἄλλοις, λαθεῖν ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀπαλλαγῆναι τῶν ἄπαντα ταράττοντων; ἀπὸ τὰ πολὰ ταῦτα ἐάων, ἃ τοῖς πλουσίοις καὶ ἄρχουσι πρόσεστιν ἀνάγκη, ἀφεῖμαι πάλαι ἀρχῆς ὧν ποιῶν καὶ

ſiquidem hæc res non mediocribus curis eos diſtorquent, ſed ſingulis inuigilare coguntur, ne quid rerum domeſticarũ diſpenſator fraudet, aut clanculùm ſuffuretur, ne vinum aceſcat, ne frumentum vermibus corrumpatur, ne latro tollat poculà, ne populus credat calumniatoribus, ſi illum dixerint affectare regnum. Atqui hæc quidem quota pars eſt eorum, quæ iſtos diſcruciant? Quòd ſi noſſetis metus & curas, quibus obnoxij ſunt, planè fugiendas vobis eſſe diuitias exiſtimaretis. Alioqui creditis 8 vel meipſum vſqueadeò inſanum, vt ſi præclara res eſſet opulentia, aut regnum, depoſiturus hæc, aliiſq; ea ceſſurus fuerim, patererq; vt nunc priuatus alieno parérem imperio? Quin potius quum non eſſem ignarus huiuſmodi malorum quæ plurima diuitibus ac regibus adſint neceſſe eſt, imperium depoſui, idque ſapienter.

καὶ γὰρ ἃ νῦν ἐποίνιῶν πρός με, ὡς τὸς μὲν συῶν καὶ πλακοῦντων ἐμφορυμένους, ὑμᾶς δὲ λάρδαμον καὶ θύμον καὶ ἐρόμβινον ἐπιπρόγουλας ἐν τῇ ἑορτῇ, σκέψαι ὁποῖά σε· πῶς μὴ γὰρ τὸ πρῶτον, ἀλλὰ, καὶ ὀκ ἀνιστὸν ἴσως ἐκάστοτε αὐτῶν. ὡς δὲ μετὰ ταῦτα, ἔμπαλιν ἀναστρέφεται τὸ πρᾶγμα. ἔπειτα ὑμῖν μὲν ὔτι βρυβροιῶτον ἀναστάντι ἂν ἐς τὴν ὑστεραίαν, ὥσπερ ἐκείνοις ἀπὸ τῆς μέθης, οὔτε ἀπὸ τῆς ἄγαν πληθωρούσης λυσωδίας τι καὶ καπνώδες ἐρυγγάνοντον. οἱ δὲ τέτωρα τε ἀναλαύουσι, καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ κοιμῶν ἢ γαμοῦσιν, ἢ ὅπως ἂν ὁ πολὺς γε καὶ λιπὼν, συναναφυσήσῃ τον, ἢ φθόλω ἢ πτισανομανίαν, ἢ ὕδρον οὐ χαλεπῶς συνεξελίξαντο ἐκ τῆς κοιλίας πυρῶν. ἢ τίνα ἂν αὐτῶν ῥᾳδίως δέξαι λαιμᾶν, μὴ πάνυ γε ὠχρὸν ὄντα, πολὺ τὸ μεταξὺ ἐπιφαίνουσα; ἵνα γὰρ ἐς ὥρας ἀφικόμενον τοῖς ἀνθρώποις ποιῶν,

Nam quòd tu nunc apud me deos obtestans deplorabas, illos apris ac placentis expleri, vos contra nasturtium, porrúmve aut cepe per festi tempus, opsonij loco arrodere, cuiusmodi sit, considera. Etenim in præsens quidem vtrumq; dulce est illis, nimiméq; molestum. [h] *At postea res inuertitur. Quandoquidem vobis deinde non accidit, vt postridie surgatis,* [i] *capitis dolore grauati ob temulentiam, quemadmodum illi, neque ob immodicam* [k] *ingurgitationē grauē olentem, & acrem spiritum ructatis. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quoniam magnam noctis partem* [l] *vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbum intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Alioqui quotum quenq; potes ostendere, qui nō planè palleat, ac facie cadaueroſam præ se ferat? Quotumquenq; autem, qui cùm ad senectutē peruenerit, suis ipsius pedibus*

νεσίν, ἀλλὰ μὴ φορυδλω ἐν-
νὶ πλάσμα ὀχύρωμον, ὅλο-
χρυσον μὲν ἔξω, καὶ ἀῤῥαφον
ἔνδον, ὥσπερ αἱ τραγικαὶ
ἐσθῆτες, ἐκ ῥακῶν πάνυ ἀτε-
λῶν συγκεκομμένας ὑμᾶς κ,
ἰδεῖν μὲν ἄγαστοι, καὶ ἄσιγοι,
κοδάγρας ἢ ἐπιστασμονίας,
οὐχ ὁρᾶθ, ὅτι καὶ τούτων ἄπει-
ροί ἐσμεν, ἃ ἔστι κατ' ἄλλο τινὰ
ἀτίαν συμβαίνοι; καίτοι ἐκ'
αὐτοῖς ἐκείνοις ἔστι δεῖν αὐτὸ,
καθ' ἡμέραν καὶ πέρα τὸ λέ-
γειν ἡδίαν τέτων, ἀπ' ἄλλοις
ἄν αὐτὸς ἔτω παχέως καὶ θύ-
μως ὀρεγόμενος ἐνίοις, ὥσπερ ὄ-
κ εὖ τῶν παχῶν καὶ ἐνῶν,
ἐῶ λέγειν ὅσα ἄλλα λυπεῖ αὐ-
τὸς, ἢ υἱὸς ἀσέλγειος, ἢ γυνὴ ἢ
φίλτρα ἐφῶσα, ἢ ἐρώμενος τὸς
ἀνάγκλω μᾶλλον ἢ τὸς ἐδο-
κεῖν σωφρ. καὶ ὅλως, πολλά ἐσ-
τιν, ἅπερ ὑμεῖς ἀγνοεῖτε, τὸν
μενοῦν ὁρᾶτε αὐτ μόνον, καὶ
πολὺ πορφύραν, καὶ ἂν ἴδητε πο
τε ἐξελαύνοντας ἐπὶ λευκῆ ἡμό-
νους, ἀχθομένους, καὶ προσκυνᾶτε·

pedibus ingrediatur, ac non potius à quatuor baiulis geſtetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac pannoſus, cuiuſmodi ſunt tragica indumenta, ex pannis admodum vilibus conſarcinata. Vos autem quum moleſtum eſt, quòd de piſcibus guſtare non liceat, quod inedia laboratis: non illud item cogitatis, eoſdem & podagræ, & tuſsis expertes eſſe, aut ſi quid aliud aliam ob cauſam illis incommodi cõtingit. Quanquam nec illis ipſis æquè dulce eſt, quotidie ſupráq; ſatietatem iſtis veſci. Quin potius videas eos nonnunquam ita olus ac lupinum appetere, vt tu non æquè leporem appetas, aut aprum. Vt de reliquis interim ſileam, quæ illos diſcruciant, puta ſi filius ſit luxurioſus, ſi vxor vel amans, vel amata à famulo, coacta magis quàm ex animo cum illo dormiat. In ſumma multa alia ſunt, quæ vos ignorantes, tantùm aurum illorum ac purpuram videtis. Tum ſi quando videtis eos albo prouehi curru, inhiatis & adoratis.

εἰ δὲ ὑπερωρᾶτε αὐτῶν, καὶ καταφρονεῖτε, μὴ μέντοι ἐπισρέφοιτε πρὸς τὸν ἀργυροῦν ἅρμα μάμαξαν, μήτε μεταξὺ διαλεγομένων, εἰς τὸν ἐν ᾧ δακτυλιδίῳ σμάραγδον ἀφορῶτες, μηδ' ἱματίων παπτόμενοι, τὸ μαλακὸν ἐθαυμάζετε, ἀλλ' ἴσως καθ' ἑαυτοὺς πλουτεῖν, οὗ ἐσε, αὐτοὶ ἐφ' ὑμᾶς ἰόντος, ἐθέλοντο σωθαπυᾶν, ὡς ἐπὶ πλείοντο ὑμῖν τὰς κλίνας καὶ τὰς τραπέζας, καὶ τὰ ἐκπώματα, ὧν δὴν ὄφελον, εἰ ἁμάρτυροι ἐν κτῆσις εἴη. τάχι δὲ πλεῖσα εὑροῖτε ἂν αὐτὸς ὑμῶν ἕνεκα κατωμένος, ἢ ὅπως αὐτοὶ χρήσωνται, ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς θαυμάζοιτε. ταῦτα ὑμᾶς παραμυθοῦμαι, εἰδὼς τὸν βίον ἐκάτερον. καὶ ἄξιον ἑορτάζειν, ἐνθυμουμένους ὅτι μετ' ὀλίγον ἅπαντας λύσει ἀπιόντας ἐκ τοῦ βίου, καλὰ κἀκεῖνα τὸ πλέον, καὶ ὑμᾶς τὴν πενίαν ἀφέντας. πλὴν ἐπιστολῶ γε αὐτοῖς, ὥσπερ ὑπισχόμην, καὶ οἶδ' ὅτι οὐκ ὀλιγωμήσουσι τῶν ἐμῶν γραμμάτων.

Quòd si illos contemnere-tis, negligeretisq́, neque ad argenteum currum oculos haberetis intentos, neque inter colloquendum, smaragdũ annulo incluſum reſpectaretis, neque veſtes obiter contrectantes molliciem admiraremini, ſed ſmeretis eos ipſos ſibi diuites eſſe, haud dubiè futurum ſit, vt ipſi vos vltrò adirent, ad cœnam rogarent, nimirum vt vobis oſtendere poſsint lectos, menſas ac pocula. [m] Quarum rerum nulla ſit vtilitas, ſi ſine teſte poſsideantur. Certè reperietis pleraque hæc illos veſtra cauſa parare, non quo vtantur ipſi, ſed vti vos admiremini. [n] Hæc ad conſolandos vos ſcribo, vtranque vitam cognitam habens. Conuenitq́ ita feſtum agere, vt cogitetis omnibus breui decedendum è vita, & illis, depoſitis opibus, & vobis relicta paupertate. Quãquam & illis ſcribam, ſicuti ſum pollicitus: certum ſcio eos non neglecturos literas meas.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a QVID tu.] *Exordium ab increpatione. b* Liberis partitus imperium.] *Iouis namq; in diuisione paternæ hæreditatis, Cælum, Neptuno, terra, mareq;, Plutoni autem ea quæ sub terra, in sortem cesserunt. c* Mea potestas non nisi ad taxillos.] *In Saturnalibus conuiuia liberiora agebantur, in quibus talis ludebatur, saltationes, cantationes, ebrietates & alij turpiores actus fiebant: in tali namq; festo non fuerunt alia exercitia & studia. In quibus etiam seruis accumbere licebat, feriatis interim ab opere. d* Itaq; grauioribus in causis.] *Propositio & responsio ad superiorem petitionem. e* In summa.] *Digressio, qua pauperibus suadet, vt sua sorte contenti sint, plus oneris inesse diuitijs, quàm voluptatis. f* Dum illos felices arbitrabimini.] *Xenoph. κυρωπαιδ. lib. 8. Pheraulas, inquit, ex paupere diues à Cyro factus, desyderio tandē pristinæ tranquillitatis, & quietis affectus, & curarum ac molestiarū, quas sibi diuitias importasse querebatur, multitudine offensus, omniū bonorum suorum possessionem in Sacam transfert, hoc sibi tantùm excipiens, vt ab eo, tanquam hospes, atque etiam parciùs, minusq; eleganter, ac sumptuosè, quàm hospes alatur. Inter cætera autem diuitiarum incommoda, hoc quoq; commemorat, quod necesse sit homini diuiti sæpe ab aliquo aut asserri oues aliquot à lupo iugulatas, vel bouem è prærupto, & præcipiti loco delapsum: aut nunciari iumenta in morbum incidisse. Apud Horatiū non dissimilia habentur in epist. 2. ad Mecœnatē lib. 1:*

Verùm vbi oues furto, morbo periêre capellæ,
Spem mentita seges, bos est enectus arando:
Offensus damnis, &c. *g* Vel meipsum.] *Assueratio à suo ipsius exemplo. h* At postea res inuertitur.] *Voluptatum intemperantia morborum & mœroris causa. Hinc Plaut. in Amphitruone, vbi Alcumenam ita loquentem facit:*

Satin' parua est res voluptatū in vita atq; ętate agūda,
Præ quod molestum est? cuiq; hominum in ætate ita comparatum est,
Ita dis est placitum, voluptati vt mœror comes consequatur.

i Capitis dolore grauati.] *Sunt quibus caput assiduè dolet, vbi vel liberaliùs vinum ingesserint, vel meraciùs, idq; magis, si suapte natura calidum fuerit, vt testatur Galen. 3. de Locis affectis, vtpote quod omnino quidem caput vaporibus replet, aliquando etiam humoribus calidis, cùm & citra vini potum eiusmodi ad caput promptè deferuntur. Theognis:*

οἶνόν τοι πόσις πολλὸν ἐμοὶ κακόν: id est, *Vinum bibere multum, malum est. Torquentur enim homines vino.* *k* Ingurgitationem.] *Pauperes edunt, bibunt, faciunt, non quod & quando libet, atq; expedit, sed quod habent, quodq; licet. Nec tamen his multò feliciores sunt diuites pleriq;, qui intemperantia sua non minùs lædunt valetudinem, quàm pauperes ex inopia, quos excusat necessitas & fortunæ iniquitas, cùm diuites nullam habeant defensionem. Ne igitur modus excedat cibo, potu, libidine, quoniam voluptates magnos plerumq; dolores pariunt, corrumpunt valetudinem, & immaturum obitum accersunt. Crapula enim & intemperantia multi pereunt: frugalitas verò & continentia valetudini conducunt.* *l* Vario coitu.] *Magna ex nimio coitu virium & spirituum dissipatio. Arist. sectione 4. probl. 22. vt, teste Hipp. in vestibulo libri de spermate, vniuersi corporis robur labefactum tangueat & contremiscat.* *m* Quarum rerũ nulla sit vtilitas si sine teste.] *Sic Prometheus in Caucaso suo: Istuc interea tecum expendas velim, num tibi bonum aliquid appareat sine omni penitùs teste, & num oblectare queat habentem possessio, aut opus quod nemo videat, nemo laudet, nemo admiretur? Quod ideo dixerim, quia nisi fierent homines, iam futurũ erat, vt omnis cunctarum rerũ decor esset sine teste, & opes nostræ ne à nobis quidẽ ipsis haberentur in precio: quum nemo alius sit, qui harum admiratione caperetur.* *n* Hæc ad consolandos.] *Epilogus per commiserationem.*

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ Πλησίοις χαίρειν.

Οἱ πρέσβεις ἦναγκάσαν ἐπιστεῖλαί μοι, ἀτιμάζοντες ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σφίσιν ὧν ἔχετε, καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀξιοῦσι μὴ ποιεῖν πᾶσι ποιεῖν τἀγαθά, καὶ τὸ μέρος, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν τὰ ἴδια· δίκαιον γὰρ εἶναι, ἰσοτιμίαν καθεστηκυῖαν, καὶ μὴ τὸν μὲν πλέον, τὸν δὲ μηδόλως μετέχειν τῶν ἰδίων. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων ἔφην ἄμεινον σκέψασθαι τὸν Δία, περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ ὧν ἀδικεῖσθαι δοκοῦσι κατὰ τὰς ἑορτάς, ἱκανὸν ἐπ' ἐμοὶ καθήκειν τοῖς θεοῖς καὶ ἐπαχόμενον γράψειν πρὸς ὑμᾶς. ἐστὶ δ' ἃ περὶ ἀξιοῦσι, τοιαῦτα μέτρια, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε. πῶς γάρ, φασί, ῥιγοποιοῦντες τοσούτῳ μέρει, καὶ λιμῷ ἐχόμενοι, πρὸς ὅτι

SATVRNVS DIuitibus, Salutem.

PAuperes nuper ad me datis literis incusârunt vos, qui nihil ipsis ex facultatibus quas possidetis, impertimini: atque omnino postulârunt, vt omnia bona facerem omnibus communia, vt ad singulos illorum sua pars rediret. Aequum enim esse, vt rerum æqualitas constituatur, neque decere, vt huic superfit, ille nullo modo sit particeps voluptatum. Ego verò respondi, hisce de rebus rectius Iouem consideraturum. Cæterum de præsenti negocio, déque iniurijs, quibus sese per festos dies affici putant, videbam mei officij esse sententiam ferre, sumq; pollicitus me vobis scripturum. Sunt autem quæ postulant hæc, vt mihi quidem videtur, æqua. Nam quo pacto, inquiunt, tanto frigore horrentes, tantæq; obnoxij esuritioni, posthac diem etiã festum cele-

σίτι ἑορτάζοιμεν; ἃ δίνιω ἐν θέλοιμι καὶ κἀκείνους μετέχειν τῆς ἑορτῆς, ἐκέλευόν με ἀναγκάσαι ὑμᾶς ἐσθίειν τι, ὧν ἔχετε, μεταδοῦναι αὐδοῖς, εἴ τινος περιττεύει καὶ περιέστιν, ἢ ἴσως ὑμᾶς, καὶ ἢν χρυσίν ὀλίγον ἐπιπλάξαι αὐδοῖς. ἃ δὲ ταῦτα, φασί, ποιήσετε, μέτα ἀμφισβητεῖν ὑμῖν ἔτι τἀγαθῶν ἐπὶ Διός· ἃ δὲ μὴ, ἀνάγκη ἔσται καλεῖσθαι ἐπὶ τὸν ἀναδασμόν, ἐπειδὰν τὸ πρῶτον δίκας ὁ Ζεὺς καθῇ. ταῦτά σε μὲν ἀνάγκη χαλεπὰ ὑμῖν δόξει ποιεῖν, ἃ καλῶς ποιοῦντα τὸν ἔχετε, νὴ Δία καὶ τῶν δείπνων αὖ, ὡς σωφρονοῦσιν ὑμῖν, καὶ τοῦτο πρόσθεσθαι ἀξιοῦν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς νῦν γε μένουσι ὑμᾶς πρόσω, ἐπικλῄουσι μεγάλας θύρας. ἃ δὲ ποτε καὶ κάνωμεν τινὰς ἑστιᾶν ἀπὸ μακρῦ ἐθελήσομεν, πλέον ἔμφρανον ἔσεσθαι τὸ ἀνιαρὸν ὧν δείπνων, καὶ τὰ ποτὰ ἐφ' ὕβρει αὐτῶν

celebrare posſimus? Quare ſi vellem & illos feſti participes eſſe, poſtulârunt vt cogerem vos, vt & [b] de veſtibus illis impertiamini, ſi quæ ſuperſunt pinguiores, quàm quæ vobis conueniant, vtq; de auro nõnullas guttulas in illos deſtilletis. Quòd ſi iſta feceritis, inquiunt, non erit ampliùs diſceptatio inter vos de bonis apud Iouẽ. Sin minus, minitantur ſeſe ad nouam rerum partitionem prouocaturos, vt primùm Iupiter pro tribunali ſedere cœperit. Atque hæc quidem facere vobis nequaquam graue fuerit, impertiri nonnihil de tantis opibus, quas poſſidetis, & rectè poſſidetis. Quin [c] de cœnis quoq; vt vobiſcum cœnarẽt, & hoc literis addendum putârunt, quemadmodum vos in præſentia foribus occluſis, ſoli deliciis fruereminí. Quòd ſi quando vobis viſum fuerit, & illorum quempiam poſt longum tempus conuiuio adhibere, plus eſſe moleſtiæ in cœna, quàm voluptatis, multaq; illic in pauperum contumeliam fieri? vel

luc

αὐτῶν γίγνεσθαι, οἷον ἐκεῖνο, τὸ μὴ τὸ αὐτὸ οἶνο συμπίνειν. Ἡράκλεις, ὡς ἀνελεύθερον, καὶ καταγιγνώσκειν αὐτῶν ἐκείνων ἄξιον, ὅτι μὴ μεταξὺ ἀναστάντες οἴχονται, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπόντες. ἀλλ' ἐπὶ τὸ μόριον ὅμως φασὶ πίνειν· τὰς γὰρ οἰσοφάγους ὑμῶν, ὥσπερ τοὺς Ὀδυσσέως ἑταίρους, κηρῷ βεβυσθαι τὰ ὦτα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὕτως αἰσχρὰ ἦν, ὥστε ἐκεῖνα λέγειν, ἃ περὶ τῆς νομῆς τῶν μερίδων αἰτιῶνται, καὶ τῶν ἀμελούντων ὑμῖν μὴ πρίασθαι, ἕως ἂν ἀφιμεθυσθῆτε, ἐκέλευε κ' πράθιόντων, καὶ ἅπαντα ποιὰ διαῦτα μικροπρεπῆ, καὶ ἄτιτα ἐλευθέροις πρέποντα. τὸ γὰρ ἄδικον, καὶ συμποτικώτερον, ἰσοτιμία ἐστί, καὶ ὁ ἰσοδαίτης τοῦτο ἕνεκα ἐπ' ἄνδρα ὑμῖν τ συμποσίαρχος, ὡς τὸ ἴσον ἅπασιν ἔχοιεν. ὁρᾶτε οὖν, ὅπως μηκέτι ὑμᾶς αἰτιάσονται, ἀλλὰ τιμήσουσι, καὶ φιλήσω-

lut illud, cùm non eodem de vino bibant. Dij boni, quàm illiberale: planè dignum, in quo & illi debeant accusari, qui non surgant potius, abeantq́, toto conuiuio vobis solis relicto. Quanquam negant sese etiam ad satietatem ex illo qualicunque vino bibere, propterea quòd vestri pincernæ, [d] aures habeant cera obturatas, quemadmodum olim Vlyssis socij. Porrò reliqua vsque adeò sunt turpia, vt pigeat commemorare, quæ de carnium partitione criminantur, deq́, ministris, qui cùm vobis assistant, donec plus quàm ad plenum expleamini, ipsos prætercurrunt, aliaq́ huius generis permulta sordida, minimeq́ digna viris ingenuis. [e] Proinde æqualitas, res est omnium iucundissima, maximeq́ conuiuijs congruens. Atque hac de causa, vobis æquus ille partitor in conuiuijs præficitur, vt æquam omnes habeant portionem. Videte igitur ne posthac vos iterum accusare possint. [f] Quin potius honorabũt vos, & amabunt,

σι, τῶν ὀλίγων τούτων μετα-
λαμβάνοντες, ὧν ὑμῖν μὴ ἀ
λαπάνη ἀνιαρὰ δόξῃ, ἐκεί-
νοις δ' ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἀ
δόσις ἀείμνηστος. ἅπαν τε
ἐστὶ ἄν τις εὖ ποιῇ ἀνθρώπους τὰς
πόλεις, μὴ ἐχὶ τῷ πρώτων θυμ-
πολιτευομένων, τῇ μνείᾳ πρὸς
τὸ ἀθάνατον ὑμῖν σωτη-
ρίαν· ἐπεὶ ἄν ἔχοιτε τοὺς
θαυμάζοντας ὑμῶν τὸν πλοῦτον,
ἂν μόνοι, τῇ ἰδίᾳ, καὶ ἐν σκό-
τῳ πλουτῆτε. ἰδέτω δὲ πολ-
λοὶ, καὶ θαυμαζέτωσαν ὑμῶν
τὸν ἄργυρον καὶ τὰς παστάδας,
καὶ πεπινότων εὐπετηρίας,
μεταξὺ πινόντες πιεσκοπεί-
σθωσαν τὸ ἔκπωμα, καὶ τὸ βάρος
ἴσωσαν αὐτοῖ λαβάσαντες, καὶ
τῆς ἰσοτίας τὸ ἀκριβὲς, τὸν
χρυσὸν, ὅσος ὁ ἐπανθῶν τῇ
τέχνῃ. πρὸς γὰρ ὧν χρῆσις καὶ
εὐανθρώπους ἀκέαν, καὶ τὸ
φθονεῖσθαι ἐκ αὐτῶν ἔξω γι-
νέσθω· τίς γὰρ ἄν φθονήσει
τῷ κοινωνοῦντι, καὶ διδόντι
τὰ μυρία; τίς δ' ἐκ ἄν δί-
ξαιο

bunt, si paucula ista à vobis
acceperint, quorum impen-
dium à vobis nec sentire-
tur quidē, penes illos mune-
ris in tempore dati memoria
semper mansura est. Prætere-
à nec Remp. administra-
re possitis, ni pauperes vnà
vobiscum in ea versentur,
milléque modis felicitatem
vestram adiuuent. Neque e-
nim habituri estis, qui diui-
tias vestras suspiciant, si so-
li atque apud vosipsos in te-
nebris eas possideatis. Vi-
deat igitur vulgus, mire-
turque vestrum argentum,
mensas, & quemadmodum
præbibentes ad potandum
inuitetis. Deinde illi inter bi-
bendum poculum vndique
contemplentur, ac pondus
expendant, manu librantes:
tum argenti absolutam ce-
laturam: tum auri vim, vi-
cissim artem condecorantis.
Nam in istum modum, non
solùm illi vos probos viros
& humanos prædicabunt,
verùm etiam inuidiam illorū effugietis. Quis enim inuideat
impertienti, dantíque quod æquum est? Quis non potius optet,

vt

ξαῖς ἐπὶ τὸ μάλιστα διαβιῶ-
νε, αὐτῶν ἀπολαύοντα τ ἀγ-
γαθῶν; ἂς ἡμῖν ἔχει, ἁμάρ-
τυρ & μὴ ἡ ἀνθρωπία, ἐπί-
φθονος & ὁ πλοῦτος, ἀνδὲς δ
ὁ βίος· ἐπὶ γὰρ ἐπὶ ὁμοίοις ἀδὺ
οἶμαι, μόνον ἐμπίμπλασθαι,
ὥσπερ τὰς λέοντάς φασι, καὶ
τὰς μονίας τῶν λύκων, καὶ συ-
νόντας ἀγρίοις ἀνθρώποι, καὶ
παίζειν χαρίζεσθαι παρασκεύ-
ασις· οἳ πρῶτα μὲν ἂν ἀφῶνον τὸ συμπόσιον ἐάσειν ἂν, ἀλλ' ἐν μύθοις συμ-
ποτικοῖς, καὶ σκώμμασιν ἀνα-
παχθέσι, καὶ φιλοφροσύναις
ποικίλαις σωιέχουσι· οἷα ἔθι-
σεν ἁρμόσαι, φίλα μὲν Διο-
νύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ, φίλα δὲ
Χάρισιν. ἔπειτα δὲ πρὸς ἅπαν-
τας ἐν τῷ ὑγιαίνειν διηγύμε-
νοι, ὑμῶν τῷ ἀγχιότητα φι-
λάνθρ πραοτέρους. ταῦτα
μοῦν πρίασθαι καλῶς ἔλεγον. ἐπὶ ἰρήθημα ὑμῖν, ἐ
μέλοντα οἱ πένητες βαλίε-
σθαι (ἐπιθύμηκα γὰρ οὔ-
τως) οὐκ ἂν ὑμᾶς λυπήσαι,
οὐκ ἔχοντας οἷς ἐπιδείξα-

vt quamdiutiſsimè viuès, bonis ſuis fruatur? Verùm vt nunc res vobis habent, & felicitas veſtra teſte careat, & diuitiæ inuidioſæ, & inſuauis vita. Neque enim perinde iuuat, opinor, ſi quis ſolus expleatur, quemadmodum aiunt [g] leones facere, & ex luporum genere [h] quos ſolitarios vocant, quàm ſi cum lepidis hominibus, ac per omnia gratificari paratis conuiuatis: qui primùm non ſinent conuiuium ſurdum aut mutum eſſe, verùm conſuetudine ſua fabulas cõuiuijs aptas, dicteriáq; minimè moleſta, variáſq; voluptates adferent: quibus rebus tempus iucundiſsimè tranſigitur. Idq; gratum eſt Baccho, gratum Veneri, gratum etiam Gratijs. Deinde poſtero die, dum comitatem veſtram referunt, beneuolentiam vobis conciliant. Hæc etiam magno fuerant emenda. Nam illud à vobis

ſciſcitabor, [i] ſi pauperes abeant taciti, ſic enim fingamus, nõne vos ea res vereret, cùm non haberetis quibus oſtentaretis

ὠτια τὰς ἁλουργεῖς, ἱματίας, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος, καὶ τῶν δακτυλίων τὸ μέγεθος; ἐῶ λέγειν, ὡς καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μίσος παρὰ τῶν πενήτων ἀναγκαῖον ἐγγίνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι τρυφᾶν ἐθέλητε· ἃ μὴ γὰρ ἀρᾶσθαι διαθ' ὑμῶν ἀπειλοῦσιν, ἀρητόπαια, μηδ' ἐθέλοιεν ἂν ἀναγκάζειν αὐτοὺς διατελῶσι τῆς ἀχύρου, ἐπεὶ ὅτι ἁπάντων γε ἀσιοῦσθε, οὔτε πλακοῦντος, οὐδ' ἔτι λέψανον τῆς ἰνιός· ἃ φασὶ δὲ ὑμῖν σαπέρδιον ἐντετηκότα ἕξειν. ὗς δὲ καὶ ἔλαφος, ὀπλώμενοι μεταξὺ, θρασμὸν βαλοῦσιν ἐκ τῆς ὀπτανείου εἰς τὸ ὄρος. καὶ ὄρνις ψυθίαν διατείνασα, ἄπτερος καὶ αὕτη, παρ' αὐτοὺς τοὺς πτήνας ἐκπτύσεται. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὡραιότατοι οἰνοχόοι, φαλακροὶ ἐν ἀκμῇ τοῦ χρόνου ὑμῖν γενήσονται, ἐπὶ διαταγότι καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε βουλεύου ἃ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γένοιτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα.

retis purpureas veſtes, comitum multitudinem, annulorum magnitudinem? [k] Nec iam libet referre, neceſſariò futurum vt pauperum inſidiæ atque odia in vos oriantur, ſi ſoli delicijs frui velitis. Nam quæ minantur vobis imprecaturos ſeſe, prorſus abominanda ſunt: ac [l] dij prohibeant, ne vnquam ad eiuſmodi imprecationes venire cogantur: quandoquidem ſi id fiat, neque inteſtina poſthac guſtabitis, neque placentam, niſi ſi quid canis reliquum fecerit. Præterea [m] lenticula ſaperdæ liquamen vobis habebit. Porrò ſus aut ceruus interim dum aſſantur, è veru in montes aufugere parabunt. Tùm aues quoque pingues abſque alis fugam molientes, ad pauperes auolabunt. Denique quod eſt omnium grauiſſimum, pocillatores formoſiſſimi repentè vobis calui fient, idq; etiam fracta amphora. Super his rebus conſulite quæ & feſto ſint digna, & vobis quàm maximè

λίστα, καὶ ἐπιτρέψει πολλὰ
λὼ περιάρ αὐτοῖς, ἀπ' ὀλί-
γε τελίσματος φίλος ἐμμε-
νεῖς ἔσονται.

maximè tuta, atq; illis pau-
pertatis onus subleuate, exi-
guo vectigali illos amicos
habituri, neutiquam malos.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PAVPERES.] *Exordium ab expositione.* b De vestibus.] *Propositio prima de vestibus.* c De Cœnis.] *Secunda de cœnis.* d Aures habeant cerâ obturatas.] *Notissima est ex Homeri Odyssea fabula de Vlysse sociorum aures cerâ claudente, vt periculum sibi suisq; imminens effugeret. Hinc ceram auribus obdere dicuntur, qui recusant audire, vel dissimulant se audire.* e Proinde æqualitas.] *Argumentum à signo & causa.* f Quin potius honorabunt.] *A' consequenti & conditione pauperũ.* g Leones facere.] *Extat in Pandectis, in quibus ex Vlpiano refert Aristo, Cassium respondisse, societatem talem coire non posse, vt alter lucrum tantùm, alter damnum sentiret, & hanc societatem Leoninam solitum appellare. Respexit ad Aesopi apologum hunc: Leo, asinus & vulpes societatem inierant, vt quod venatu cepissent, id in commune partirentur. Prædam vbi erant nacti, leo iubet vt asinus partiatur. Ille vt est stolidus, in treis æquas portiones distribuit. Qua gratia mox indignatus leo, quòd cæteris æquaretur, asinum adortus dilaniat. Restabat vulpes, eam de integro partiri iubet, illa totam fermè prædam leoni attribuit, sibi vix paucula quædam seruans. Leo comprobata distributione rogat, quisnam illam artem partiendi docuisset: Calamitas inquit asini. Talis fermè solet esse societas plebeiæ sortis hominibus cum præpotentibus & diuitibus, ad quos omne commodum redit, pauperibus vi fraudatis. In argumentum huiusmodi est antiqua & elegans fabula in primo libro mearum narrationum, de oraculo Iouis Ammonis, siue de mulo, equo, asino, camelo & leone.* h Quos solitarios.] *Inter tot luporum genera nusquam hoc Lucianicũ reperi, quod prædam cæteris non diuidit. Albertus enim scribit, Lupos prædam ex æquo diuidere his, qui in venatione fuerunt,*

& si quid supereſt, alios vlulatu aduocare. i Si pauperes abeant.] *Amplificat καθ' ὑπόθεσιν.* k Neque libet referre.] *A' periculo.* l Dij prohibeant.] *Et à vobis auertant, loquendi modus frequens. Lucret. lib. 5:*

Quod procul à vobis flectat fortuna gubernans.

id eſt, *auertat.* m Lenticula ſaperdæ liquamen.] *Opſonij pontici, márceſcẽtis, putrefacti condimẽtum, quòd malum odorem contraxerit.*

ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΟΙ τῷ Κρόνῳ χαίρειν.

ΠΡὸς γάρ σε οἴει μόνον ὑπὸ τῶν πενήτων ταῦτα γεγράφθαι, ὦ Κρόνε, ἀλλ' ἤδη καὶ ὁ Ζεὺς ἅπαντα διακεκώφωται πρὸς αὐτῶν, ἀναβοώντων καὶ αὐτὰ δὴ ταῦτα, καὶ ἀναδασμὸν ἀξιούντων γενέσθαι, καὶ αἰτιωμένων τὴν εἱμαρμένην, ὡς ἄνισον τὴν νομὴν πεποιημένην, καὶ ἡμᾶς, ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μέτα διδόναι ἀξιοῦμεν. ἀλλ' οἶδεν ἐκεῖνος, ἅτε Ζεὺς ὤν, παρ' οἷς τισιν ἡ αἰτία, καὶ διὰ τοῦτο παρακούει αὐτῶν τὰ πολλά, σοὶ δὲ ὅμως ἀπολογησόμεθα, ἐπείπερ ἄρχεις γε νῦν ἡμῶν. ἡμεῖς γὰρ ἅπαντα πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντες, ἃ γέγραφας, ὡς καλὸν ἐπικουρεῖν

DIVITES SATURNO Salutem.

NVm[a] putas, Saturne, de rebus iſtis ad te ſolùm ſcripſiſſe pauperes? Quin potius Iouis ipſius aures iam obſurduerũt illorũ querelis, dum hæc eadem vociferantur, ac nouã rerum partitionẽ flagitant, ac ſimul & fatum incuſant, quòd non æqualiter diſtribuerit: & nos, quòd nihil ipſis velimus impertiri. Verùm[b] nouit ille, quippe cùm ſit Iupiter, penes quos ſit culpa, eoſq; illos plerunque obaudit. Nihilominus tamen purgabimus nos tibi, quandoquidẽ hoc certè tempore princeps noſter es. [c] Nos enim omnia iſta quæ ſcribis, ob oculos habẽtes, quàm ſit honeſtum de magna rerum copia opitu-

ἐκὲ πονηρῶν τοῖς δεομένοις, καὶ ὡς ἥδιον, σωθῆναι καὶ συνδιαχεῖσθαι τοῖς πένησιν, ἀλλ' ἐστιατορίῳ ὅτῳ ποιοῦντες, ἑστιατορίοις ἐοικότες, ὡς ἂν μηδὲ τὸν σωτῆρα αὐτῶν αἰτιάσασθαί τι. οἱ μὲν γὰρ ὀλίγων ἐν ἀρχῇ δεῖσθαι φάσκοντες, ἐπειδὴ πᾶσαν αὐτοῖς ἀνεπετάσαμεν τὰς θύρας, οὐκ ἀφίσασιν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις αἰτοῦντες· ἀλλ' οὐ πάντα ἀθρόως, μηδὲ πρὸς ἓν λαμβάνοντες, ὀργὴ καὶ μῖσος, καὶ πρόχειροι αἱ βλασφημίαι. κἂν ἔτι ἐπιφθόνοντι ἡμῖν, ἀλλ' οἶγε ἀκούοντες ἐπίστευον ἄν, ὡς ἀκριβῶς εἰδόσιν ἐκ τοῦ συγγιγνώσκειν· ὥστε λυοῖν θάτερον, ἢ μὴ διδόντα, ἐχθρὰν εἶναι πάντως ἕδρα, ἢ πάντα πεπεμφότας, αὐτίκα μάλα πτῶσθαι, καὶ τῶν αὐτόνομον καὶ αὐτὸν εἶναι καὶ τὰ μὴ ἄλλα μίτρια, ἐν δὲ τοῖς δείπνοις αὐτοῖς ἀμελήσαντες τοῦ ἐμπίμπλασθαι καὶ χασμᾶσθαι

opitulari ijs qui indigent, quantoq; sit iucundius, simul cum pauperibus versari, & conuiuium agitare, ad eum modum assiduè facimus, adeoq; in ratione vitæ nos æquamus, vt nihil possit incusare is quem ad conuictum admittimus. Verùm illi primùm aiunt sibi paucis opus esse: deinde vbi semel illis fores aperuerimus, nunquam desinunt alia super alia postulare. Quòd nisi protinus omnia, simulq; cum dicto acceperint, [d] mox paratum odium, in promptu conuitia, etiam si quid de nobis sit mentiendum. Porrò qui audiunt, fidem illis habent, rati videlicet illos probè scire quæ dicunt, propterea quòd nobiscum consuetudinem habuerint. Ita fit, vt in alterutrum incidamus, vt aut si nihil demus, illos prorsus habeamus hostes: aut [e] profusis omnibus, ipsi protinus egeamus, iamq; in pauperum gregem veniamus. Ac cætera quidem vtcunque ferenda sunt: verùm inter cœnas ipsas non satis habent ingurgitari cibis, atque aluum explere;

σθαι, καὶ αὐλοὶ, ἐπαλλὰξ πλέω τῶ ἱκανῶ πίωσιν, ἢ παιδὸς ὡραίης μιταξὺ ἀναδόντος τὸ ἔκπωμα, ἵνυξαν πλὼ χεῖρα, ἢ παλαικῇ, ἢ γαμετῇ γυναικὶ ἐπιχείρησαν. ἔπα λαμπρύνασης τῶ συμποσίε, ἐς πλὼ ὑστεραίαν λοιδορῆντα ἡμῖν καλιτιθόντω, ὡς ἐδίψησαν, καὶ ὡς λιμῷ σιωπῆσαν διηγέμενοι. καὶ ἄ οἱ ταῦτα καταψεύδεσθαι αὐτῶν δοκῶμεν, τὸν ὑμέτερον παράσιτον ἀναμνήσητι τὸν Ἰξίονα· ὃς ἀξιωθεὶς κοινῆς τραπέζης, ἀξίωμα ἴσον ἔχων ὑμῖν, τῇ Ἥρᾳ μεθυσθεὶς ἐπιχείρει, ὁ γραικός. ταῦτά δε, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὑφ' ὧν ἡμεῖς ἐβλασφήμεθα πρὸς τὸ λοιπὸν, ἀσφαλέας ὑμετέρας ἵνεκεν, μηκέτι ἐπίβαλον ποιεῖν αὐτοῖς πλὼ οἰκίαν. ἃ δ' ἂν σὺ συμβοῦντο μετρίως διάκεισθαι, ὥσπερ νῦν φασι, μηδὲν δ' ὑβριστὸν ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάσασθαι, καινὸν νομοθέτον ἡμῖν καὶ συνδιαιτητὴν τύχη τῇ ἀγαθῇ. καὶ τῶν ἱματίων, ὡς σὺ κελεύεις, πέμ-

sed ijdem vbi plus satis adbiberint, tum vel puellæ formosæ cyathum porrigentis manum vellunt, aut concubinam vxorémve solicitant. Postremò conuomito conuiuio, postero die nobis obtrectant, narrantes quemadmodum sitierint, esurierintq. Quòd si hæc aduersus illos mentiri videmur, vester ille parasitus f Ixion in memoriam redeat, qui ad communis mensæ honorem admissus, ac vobis dignitate æquiparatus, iam ebrius vir ille egregius, Iunonē adortus est. g Hæc atque huiusmodi sunt, propter quæ in posterum statuimus, quò res nostræ sint in tuto, ne posthac illis in domum aditum præbeamus. Quòd si te authore, pacto recipiant, sese moderatè petituros, quemadmodum nunc aiunt, neque quicquam flagitiosè in compotationibus admissuros: age, conuiuant nobiscum, simulq; cœnēt h bonis auibus. Ac de amicis, sicuti iubes, mittemus,

ἀμφοῖν, καὶ τῷ χρυσίῳ, ὀκνή-
σομεν, καὶ πολλαπλασίως
σομεν, καὶ ὅλως, ἐκ περιουσίας
ποιήσομεν. αὐτοὶ δ' ἀφιέμενοι τῶν κατὰ
τέχνην ὁμιλιῶν ἡμῖν, φίλοι ἀντὶ
κολάκων καὶ παρασίτων
ἔσεσθαι· ὡς ἡμᾶς γε καὶ ἂν
ἀντιάσαιτο, μηκέτι τὰ δίκαια
πράττοντας.

mittemus, & de auro quantum facultas patietur, ac sumptus augebimus: in summa, nihil omittemus officij nostri, modò vicissim desinant ipsi arte nobiscum viuere, sintq; pro parasitis & adulatoribus amici. Ita nihil erit quod in nobis desideres, si ipsi quoque suo fungi volent officio.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a NVM putas, Saturne:] *Exordium ab extenuatione.* *b* Nouit ille cùm sit Iupiter.] *Cuncta sciens, spectans, auscultans. Ipse cunctorum auditus, mens & visus est.* ὁ Ζεὺς τὰ πανταχόθεν, οἷον γλῶττα καὶ θαλάττιον. i. *Deus circumquaq; inspicit, quæ terra & mari geruntur, apud Plutarch. in sep. Sap. conuiuio. Sic antè in Chronosolo. mox intellexit, quippe Deus.* *c* Nos enim omnia.] *Propositio & dilutio criminis per regestionem, qua vicissim pauperes accusant immodestiæ & intemperantiæ.* *d* Mox paratum odium.] *Parasiti & assentatores loquendo mellis dulcedinem proponunt, re verò ipsa vulnus inferunt, lingua blandiuntur, latenter verò feriunt.* *e* Profusis omnibus.] *Adulatio homines in omne scelus impellit, eoq; impulsum & inuolutum, in vitam demum calamitosam trahit, perq; caput & pedes in profundissimam ærumnarum voraginem demergit. Rectè itaque dicere solebat Aristonymus: Ligna dum igne nutriuntur, ab ipso cõsumi: Diuitias, dum adulatores alunt, ab eis labefactari.* *f* Ixion.] *siue Antonionis, siue Pisonis, siue Martis, siue Phlegyæ filius (nam dissentiunt inter se authores) Diam Deionei filiam duxit vxorem. Erat autem in more positum apud veteres, sponsarum patribus munera quædam dare, vt & Homerus indicat:* Πρόθ' ἑκάτην βοῦς ἧκεν, ἑκὼν δὲ χιλὶ ἐπέστη Αἴγας ὁμῶς πᾶσιν. *Deioneus igitur*

Ixionem, vt mos erat, filiæ suæ virum munera poscebat. Ixion verò cùm ab illo crebrò appellaretur, atq; adeò vrgeretur, fossam faciendã curauit, eamq; materia, quæ ignẽ facilè & subitò cõcipere posset, impleuit: Quo facto, socerũ quasi ad epulas opiparas, & sumptuosas inuitauit. Ille aũt insidiarum, & fraudis ignarus, cùm ad eum locũ, vbi fossa suberat, accessisset: in eam iam inflammatã incidit, & ita flãmis cõsumptus est. Iam verò cùm Ixionẽ tãto scelere contaminatũ nemo expiare vellet, cumq; eum omnes detestarẽtur, & contagionẽ aspectus fugerent, cùm ipsi dij deniq; illũ aspernarẽtur, ab illoq; abhorrerent, solus Iupiter eius misertus, maculã ex illo scelere conceptã deleuit, eum vltrò in cœlum sustulit, sibi contubernalem fecit. At Ixion neq; prioris beneficij, neq; posterioris memor, ecce sibi nouum animo cõcipit facinus, nouumq; flagitiũ aggreditur, & Iunonis amore incẽsus, rem cũ ea habere meditatur. Iupiter aũt hoc cognito, nubem, vt Iunoni similis esset, specie quadã falsa cõformauit, qua visa exarsit ille, & corpus cĩ ea commiscuit, ex qua immanem quendam & monstrosum virũ procreauit, nomine Centaurum. Iupiter porrò manus & pedes Ixionis rotæ arctissimis vinculis apud inferos astrinxit, quã in perpetuum volubilem effecit, eiq; rotæ Ixion alligatus, clamat: Benemeritis gratiã esse referendã. Horatius de Arte poëtica, perfidũ vocat. Quod si quis plura de Ixione scire volet, legat Pindarum, Pyth. ᾠδ. β. & interpretem Tib. lib. 1:

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.

g Hæc atq; huiusmodi sunt.] *Epilogus quo sub conditione in Saturni postulata consentiunt.* *h* Bonis auibus.] τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. *Xenoph.* καὶ ἀγαθῇ τύχῃ δέχομαι, *quod felix fortunatumq; sit, admitto.* καλὸν, ἢ δίκαιόν. ἐπ' ἀγαθῷ ἐξελήλυθα.

i Parasitis & adulatoribus.] κολάκων κολακικοῖς τὸ τρόπον, γνάθων παρασίτων. *Vide eundem Lucianum pro Imaginibus à laudatore quid differat assentator, & Plutarchi librum de dignoscendo Amico ab adulatore.*

SECVNDI TOMI FINIS.

TOM

TOMI SECVNDI
OPERVM LVCIANI
INDEX.

A

ABderitæ vltrò Andromadę fabulam agunt, prouerbium 368
Abderitarum morbus sub Lysimacho 362
de Absentibus aduersarijs dicenti nõ credendum 218 219
Academia ab ebrietate accusata 672.674. p ebrietate causam dicit ibid.
ἀκάθαρτος 558
Acherusius cãpus 115
Achilles cur præstantissimus dux habitus 741 exercitus contra impios Elysium campum inuadentes dux 497. eius apud inferos forma derisa 89. pusillanimitas ibid. dictum 85.221. equus humana voce vaticinatus 593.641. omnium Græcorum formosissimus 963
Achillis sepulchrũ 164
Aconiti vsus 77.80. 263.311
ἀκόντιον 850
Acrisius rex 49
Actæon 911. cur à Diana transformatus, & canibus obiectus 20. 934
Adimantus, eiusq; votum ridetur 852.863
Admetus poëta à Demonacte derisus 579
Adrastea Iouis nutrix 736
Adulatio 981
Adulatorum apud inferos

feros pœnæ 111
Æacus inferorum iudex 83. eius officium 84
Ægysthi cæsi historia 809
Ægyptus Beli F. 851
Æmulatio quomodo homines perturbet 184
Æqualitas 973
Aër rerum principium 302
Aër temperatus longæ vitæ causa 819
Aërocoraces 447
Æschylus qualis, & quando vixerit 784
Æschyli pugillares cur Dionysius emerit 768
Æsculapius à Ioue cõtra Momum defensus 908. ex quo deorum ordine sit 524. cur ei gallus cũ draco ne attributus 704
Æsopus apud inferos 492. eius fabulæ 298. 764
Ætatum mundi vicissitudines 737. 785
Æthiopem lauare, prouerb. 780
Affectus non cadere in virtute præditũ 183. 184
Africa cur dicatur semper aliquid noui adferre 849
Agamemnon præstantissimus dux 371. 741. apud inferos à coquo non differt 116
Agathocles Sicil. rex 822. peripateticus, eiusq; arrogantia 575
Agathon poëta 718
de Agrorum finibus litigãtium vanitas 157
Aiax Telamonius 497. an in heroum numerum referendus dubitatur 485
Aiacis sepulchrum 164
Alcæi forma 373
Alcmena Herculẽ parit 47. eiusdẽ genealogia, desponsatio, & cum Ioue concubitus 1149

Alcyonis nidus miræ magnitudinis 512
Aleæ ludum à Saturno regi 928
ad Aleæ ſcopulũ multos naufragium facere 928.939
ἁλιπηγὰν & ἁλίπλοον vnde dicatur 640
Alexander cur præſtantiſsimus dux habitus 741. ſibi ex Cydno flumine morbum cõtrahit 786 813
Alexandri cum Hannibale de præeminentia lis apud Rhadamantum 486
ἁλιξίκακος Hercules & Apollo 593. 641
ἁλιξίτωρ 641
Aloëi filij ob montes montibus impoſitos puniri 137
Amabilitas Veneris F. 38
Amaltheæ capræ fabula 736. prouerb. ἀμαλθέας κέρας ibid.
Ambroſia deorum cibus 46.48. Noctis epitheton 645
Amicitia & lis, rerum principia 302
Amictus vitreus 457
Amphilochus vates 69. 71
Amphisbæna ſerpens 850
Amphitrite 53
Amyclæ 17
Anacharſis 347. cur è Scythia Athenas profectus 343.359. quomodo in patriam redire parans, à Toxari exceptus 347
Anacreon poëta 490. 733.839
Anacreontis ætas 835
Anacyndaraxis 737
Anaxagoras Socratis præceptor 79
Anchiſes à Momo carpitur 911
Ancoræ vitreæ 476
ἄνδυρα 556
Andromeda à Perſeo liberata 62.68
Anemodromi 445
ἀνεμοφόρητα 557
Anima an immortalis

esset interrogáti quid responderit Demonax 576
Anima non vna tantùm hominibus ibid.
de Anima variæ philosophorum opiniones 303
Animarum transmigratio Pythagorica 591. 596 650
Animi magnitudo virtutis præmium 182
Annulus Gygis 685
Annulorum superstitio & efficacia magica 892.902
Anteas rex 822
Antigenidas tibicē 340
Antigonus Luscus Philippi filius 823.835. Demetrij filius ibid.
Antilochus à Momo apud Iouem accusatus 913
Antimachus poëta 515
Antiochus Seleuci filius, & eiusdem in nouercam amor 405
Antiochus Soter 323
Antiopa Ioui amata 47
Antipater Iolai filius 823.835
Antipho histrio 507
Anytus Socratis accusator 79. 661. eius pœna 704 (178
Aorna Alexādro euersa
Aornos petra 736
ἀπάθεια Stoica 651.685
Apollodorus rhetor 832.837
Apollo à Iunone accusatus, à Latona defenditur 18
Apollo qualis deo 523. eius oracula varijs locis 654. in Hyacinthum amor 14
Apophoreta 923
Aqua rerū principium 302
Aquæ potus longæuitatis causa 819
Aquā pistillo tūdere in mortario, puer. 292. ad vulnus afferre 79
aquila Ioui sacra 918. à Momo accusata 911
Arabię felicis odor 483
Araneę maiores Cycladibus insulis 447

Arbor carnea 455
Arborei homines in Lunari insula ibid.
Arbores Dodonęę syluæ vocales 641
Arcesilaus 341
Archelaus Socratis p̃ceptor 79. Tragicus poëta 363
Archimedes cur sapiẽtis nomẽ merit⁹ 742
Architeles Areopagita 344
Areopagytarũ etymõ, autoritas & integritas 311. mos 266
Arganthonius rex 822. 835
Argiui vnde dicti 49
Argiuorũ p agris pugnantiũ stultitia 165
Argus explorator multioculus 4. Iûs custos 3. 4
Argi oculi pauonis caudæ impositi 524
Argo nauis 641. eius carina locuta 594
Argos amphilochium 72. Peloponnesi 49
Ariadne à Momo accusata 908. eius in Theseum officiũ 242 917
Ariarathes rex in crucẽ sublatus 824
Arij pugillatus in campo Elysio 498
Arion Lesbius in campo Elysio 490
Aristides iudex in beatorum insulis 486
Aristippus in Elysio cãpo 492. eius autoritas apud inferos 114
Aristipp⁹ Socratis primùm sectator, pòst mollicie corruptus 672. 687.
Aristobulus Cassandræus historic⁹ 377. 830
Arsacidæ 792
Ars longa, vita breuis, Hippocratis dictum, philosophiæ tribuitur 147. 263
Artis vtilitas 404
Artifices potissimùm laudandi, qui 740
Artabazus rex 826
Artaxerxes Mnemon primus eius nominis Persa

Perſarum rex 825. 836
Artaxerxes alter Perſarum rex, eiusq; cædes 825
Aſandrus rex 827
Aſinus minans auribꝰ, lyram auſcultans, prouerb. 756
de Aſini vmbra litigare, prouerb. 277
Aſinorum duo genera 849
Aſpaſia 618
Aſphodelus quid apud inferos 111
Aſpis, ſerpens 850
ἀσφάβη, ἀσφαβηλάτης 555
Athamantis furor 51. prolex 52
Athenienſes αὐτόχθονες cur dicti 360
Athenodorus Sandonis filius 829
Athletarum mos 442. cum philoſopho cõparatio 231
Athotarum longęuitas 819
Athys Crœſi filius mutus 649
Atlas cœliger 138
de Atomis doctrina Epicureorum ridetur 104.303
Attalus Philadelphus 824
Auaritia quomodo homines perturbet 154
Auari hominis hypotypoſis 634.648.650
Auarorum pœnæ apud inferos 111
Auli ſigniferi interitus 840
in Aurem dicere 650
Aures minus fide dignæ oculis 806
Auri laus 601.609. vituperium 147.612
αὐχμὸς 555
αὐχμηρὸν δόλον 554
αὐτόχθονες 360
αὐτολέκυθος 554.

B

BAcchus è Iouis femore natus 6.7.8. quomodo educatus 51
Bacchi & Herculis inſula viniflua 437
Bacchi genealogia & apotheo-

apotheosis 49
nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Bactra 647
Balæna 65.67
Balneorum domicilia apud veteres 750
Bardylis rex 822
Bassus sophista 775
Batalus tibicen ibid.
Baucides 558
Beatorum ciuitas 486. insulæ 482.483.484
Bellum omnium pater est, prouerb. 364.428
Bellorum duces præstantissimi qui 741
Belus Priscus 851
Biton & Cleobis felicissimi cur 146
Bœotia 71.94
Bombylius 557
Bona dea 523
ad Bonum summũ variæ viæ 207
de Bono & bonorum finibus variæ philosophorum opiniones 103. 302
Bonis caducis & temporalibus non superbiendum 565
Bracana olera 556
Brachmanes longæui 818
Branchus 810
Bucephali 516
βυρσίνη 843.850
Busyris Elysios campos inuadit 497.525.

C

CAbalusa insula 519
Cacozelia derisa 527.544
Cadmi regia 47.49
Cæneus ex fœmina in virum 619.648 inde in auem ibid. & 619
Callimorphus medicus 383
Calpurnianus historicus 381
Caluarius 123.127
Calypsus insula 510
ad Calypsum Vlyssis literæ ex Beatorum insulis 509
Cambyses, eiusq; furor 151.825. quantum à patre Cyro diuersus 167
Canis Ægyptius deus 912
Canis

Canis impudentiæ nota 84
Canis in præsepi, prouerb. 781.785
Canis, canicula, aleæ laterculus 938
Cani quid cum balneo, prouerb. 758.783
Canes Cynici 80
Capra cœlestis fid⁹ 736
καψικάλη 558
Carbones pro thesauro 276.312.876
Carimantes 556
καρίμοιροι ibid.
Carionautarum conflictus 511
Carneadis longæuitas 829
Carnium esu abstinendum, iuxta Pythag. 597.617
Cari de Vlysse victoria in Elysijs 498
Caseus inf. 481
Caspiæ niues, prouerb. 386
Castor & Pollux nauigatium numina 900. quomodo nati, & vicissitudine immortales 46.48.647
Caulomyceres 448
καῦμα 555
Cebes philosophus 712.735
Centaurus, Zeuxis pictura 318
Ceos inf. 839
Cephal⁹ Phædri F. 754
Cepheus 62.64
Ceramicus 347.360
Ceraستes serpens 850
Cerberus vltor malorum apud inferos 77. 114. lyra Menippi sopitus 110
Ceres 523
κηρὸν 76
Cest⁹ Veneris 33.646
Cethegus 576
à Ceto nauis cum hominib⁹ absorpta 463. 467
Chaldæorum longæuitas 819
Cheniscus 900
Charon 75. eius officium 83
Chersonesus 53
Chimæra apud inferos 114.280

χί&ϖ 938
Chiron centaurus in zodiaco 94.477. eius genealogia & fabula 95
χιτώνιον 553.554
Chronosolon 942
Chrysippi longæuitas 829. ante Elysiorũ ingressum quater elleboro purgatus 492
Cicuta quomodo non statim nec semper lethalis 263
κοινὸς ἑρμῆς, puerb. 901
Cinyras 718.737.738
Cinyrus ob Helenę raptũ fumo necatꝰ 504
κῦπ& 556
Cithæron mons 51
κλαύειν, prouerb. 648
Clarus mons 22
Clari oraculum 19
Cleanthes 828
Cleobis cum fratre cur felicissimi 146
Cleopatræ aspis 850
Clepsydræ inuentum 751
Clitus 429
Clotho parca 151
Clytæmnestræ parentes 647. natiuitas 48. necatæ historia 809
Coitus immodici comites morbi quales 510
Colossus Rhodius 391.429.648
Colossi, Colossi magnitudine, prouerb. 649
Columnarum vanitas 119.162
Comam alere dedecori 855.899
Cometarũ incolæ 456
Cõmunis Mercurius, prouerb. 863.960
Concilij Deorum præses, præfectus & scriba 919. vsus 405.777
Consuetudinis vis 785
Consuetudinem transire in naturam 850
Conuiuia diuitum & pauperum inæqualia 957.958
Conuiuia sumptuosa noxia 624
κῶμ& 650
Corinthus 210.211. 212.648.649

de Cor-

de Corporeo & incorporeo Stoicorum cũ Platonicis contentio 226
Corybas à Momo accusatus 912
Cottaborũ ludus 556
Cranium 428
Crapulæ noxa 967
Crates cynicus 648. 652. eiusdem anima Pythagoræ 620
Cratinus comicꝰ 832. 838
Credere non citò, nec facilè, & sobriũ esse, Thesei filum 242
Credulitatis nimiæ typi 273
Creon Menœcei filius 118
Critolaus peripateticus 829
Crobylus 558. 899
Crœsus rex 145. 167. 225. 876
Crœsi filius mutus 649. 650
κρόκια sacra 937
Crotoniatæ Pythagoræ addicti 647
Ctesiæ historici mendacia 433. 505. 524
Ctesibius historicus 830
Cupido Veneris fil. 38. qualis 523
Curæ encomia 737. 817
Curiositas reprehensa 124
Cyclopum fabula 434
Cydnus fluv. 786. 813
κυλίκιον 557
Cynobalani 448
κύων aleæ 938
κυψέλη 555
Cypselus rex ibid.
Cyrus Maior Persarũ rex 145. 168. 823. in Elysijs campis 491
Cyrus iunior, eiusque cædes 836.

D

DAdaches 558
Dædali exemplum 624
Damon Socratis præceptor 79
Danaë Acrisij filia 47. 49
Danaidum fabula 310. 846.

846. 851
Daphne in arborẽ 439
Darius rex apud inferos mendicus 120. in Arbelis victus 710
Deforme quid 372
Delphicum oraculum 19. 260
Delphines 512. 870. 901
Delus inſ. 56. 57
Demetrius philoſ. 561. 770
Democritus, abſtinentia mortuus 828. eius mũdi innumerabiles 302
Democriti ætas 836
Demonax 559. inde 560. 561. 562. 585. 587
Demoſthenis veſtigia ad eloquentiá imitatu difficilia 715
Demoſthenes Thucydidis ſtudioſus 755. 782
Dẽſitas & raritas aëris, rerum principia 302
Deum vbiq; eſſe 295. ſacrificijs noſtris non indigere 568. nec Crœſi opibus 148
Dij facientes adiuuant, prouerb. 737
Dij ſelecti, ſeu maiorũ gentium 523. 923
Deorum iudicium 24
Deorũ concilium 902. differẽtiæ 522. vanitas & ſtultitia 902
Dij ſemones, & mediox. 524
Deſertor 901
Deucalion 738
Diana à Iunone accuſata, à Latona defendit 18. qualis dea 523
Didimęum oraculũ 19
Diei pulcherrima pars quæ 792
Difficilia q̃ pulchra 737
Diffidere & ſobrium eſſe, filũ Theſei 242
Dignitates nihil facere ad virtutem aut felicitatem 181
διμοιρῖται 953
Diogenes apud inferos quid agat 120. eius dolium 364. quo animo mortẽ ſubierit 78. in

Elysijs campis Laidē scortū ducit vxorem 492. idem à mēsaria, ob adulteratam monetam transfuga ad philosophiam 672. 688
Diogenes Seleucus 829
Diomedes Thrax 497. 525
Dion Heracleensis 185. 113. 540. 629
Dionysius Corinthi, prouerb. 127. 783
Dionysius Bacchus 7. 8. 665. à Momo accusatus 903
Dionysius Siciliæ tyrannus Corinthi ludimagister 113. 625. 648. 649. 783. à Dione accusatus, à Minoē absoluitur 113. eius res gestæ 767. 783. Sophista 645. Heraclienſis 651
Dionysius tibicen 341
Dionysus 907. 910
Dioscuri 860. 900
Dipsas serpens 840. 844. 845. 846. 849. 850
Δὶς δεῖ πασῶν 428
Dis, qui & Pluto 83
Disci lusus genus 17
per Ditem iuramētum 81
Disciplinæ nullo fuco comptæ 813
Diuitiæ vanæ & incertæ 97
Diuitiarum molestiæ 590
Diuitias nihil facere ad virtutem aut felicitatem 182
in Diuitijs confidentiū stultitia 131. 145
de Diuitijs variæ philosophorum opiniones 103
Diuites ærumnosiores pauperibus 613 974. non esse felices, nec solos suauem vitam agere 964
Diuitum vita fabulis Tragicis similis 97. 116. animos in asinos migrare 122. 127

Diuitum & pauperum felicitatis collatio 964
Doctos quid faciat 751.752
Doctores quomodo medicis ſimiles eſſe debeant 564
Dodonææ arbores vocales 594.641
Dolium in cranio volutatum, prouerb. 427
Dolorem non cadere in virum perfecta virtute præditum 183. 184
Domus laudatio 785. 787.802
Dorius tonus 330. 340
δολάσια 553.

B

EBrietas Academiam accuſat 672.674. eiuſdem incommoda poſtridie 966
ἴχις, ἰχίδιον, ἰχιδεῦσοι 850
Echo 671.790.813.Pani amata 705
Edeſſa 389. Antiochia prius 429
ἐγγύα, ἐγγυᾶσθαι 555
ἐγκαψιμίδαι & 558
Electrion 83
Elephantum ſepultura 849
ἔλοψ piſcis 640
Eloquentiæ comparandæ ratio 528. 549. 706
Elyſius campus 489. 523
Empedocles ſemiuſtus in elyſios campos nō receptus 495.496
Encomij ab hiſtoria diſcrimen 370
Endromides 558
Endymion à Momo reprehenſus 911. rex Aëriæ inf. 443. 453
Endymionis fabula 477
Euthydemus peripateticus 187
Epaphus 849
Epeus 743
Ephialtes 705
Epicharmus poëta 833. 838

Epictetus philoſophus 562. 583. eiuſdem lychnus fictilis quanti emptus 767
Epicurei quales habiti 194. eorum opiniones 103.225.302. 657.682
Epij pugilatus apud inferos 196
Equiformicæ 444
Equiuultures 442
Eratoſthenes 833
Erichthonius 811.815
Erichtheus 360
Erigones canis 908
Erinnyes σεμναὶ θεαὶ 704
Eridis pomum 25.40
Ἔρως Veneris fil. 38
Errare humanum, errata emendare diuinum 564
Errorem confiteri, magnanimitatis 284
Ethices inuentor 79
Euangelus 761.762
Eucrates Stoicus 187. diues 637
Eumelus citharœdus 763
Eumolpus, eiusque ſacrificia 577
Eunomus muſæus 490
Euphorbus 597.609. 621.643. cõuerſus in Pythagorã 590. 613. cæſus 614.644
Europus 392
Eupolis comicus 705
Euryſtheus 910
Exercitationis vis 737. commoda 820
ἐξίτης 938
Exordiũ hiſtorici 420
Exuuium neglecto ſerpente ſectari, puerb. 292
ἐύλυξις 555

F

FAbarũ abſtinẽtia Pythagorica 597.617
Fati vanum vocabulũ 915
Fauonius ventus 17
Fauni 524
Febres mortis miniſtr & nunciæ 155
Felices Soloni qui 14
Felicitas incerta 26
Felicitatis finis 572

vrbs 207
de Felicitate variæ philosophorũ opiniones 103
Ferrum auro præstantius 149
Ficulneis sensibus, prouerb. 783
Fides nulli facilè habẽda 242
de Finibus philosóphorum opiniones 124
Fluuij etiam morti obnoxij 165
Fœmina loquax natura animal 731.739
Fœminæ an viri iucundior vita 619
Fœneratorum pœnę apud inferos 111
Formæ fragilitas, fugacitas 92
Formica camelus, prouerb. 955.961
Formicæ Indicæ 646. 960
Formosum quid 373
Formosi apud inferos derisi 90
Fortitudo priscorum quantò maior quàm remedium 74.75
Fortuna humanæ vitæ præses 116. inane nomen 915
Fortunę bona aliena, nõ ppria nostra esse 116
in Fortuna confidentiũ stultitia 131.145
Furiæ, vltrices malorũ apud inferos 111.

G

GAlatea 522
Galeni longæuitas 834
Gallus adolescẽs in auẽ versus 595.643
Gallus Mercurij assessor 594.642. humanã sonat vocem 595
Galli cantus 596.643. epitheta 639
Ganymedes Ioui raptꝰ 8.25.29.41.48. à Momo reprehendi vetat Iupiter 911
Garamantes 841
Gargarus mons 24
Gastrocnemia 454
Geloni tyranno cur oris fœtor ab vxore nõ sit indicatus 222

Genius 522
Genij mali tortores apud inferos 111
Geryonis ossa à Thebanis ostẽtari solita 767
γυάλλαν & bulbi genus 556
Glacie Gallica frigidius, prouerb. 386
Glorię vanitas 86. 97. 131. 181. 182. 302. quomodo quis eam facilè cõsequatur 330
Gnidius 426. de Indorũ regione mira scribit 433
Gniphon fœnerator 636.637
γνώμων 342
Goœsi longęuitas 827
Gorgię longęuitas 836
Gorgones à Perseo domitæ 62
Gorgonum fabula cũ Sirenib⁹ collata 280. 864
Gosethræ in fratrẽ Artaxerxem insidię 826
Grãmatici longęui 833
γρῦ 547. 554
Gygis annulus 685. 686. 892. 901
Gylipus 409
Gymnasia nostra veterum scholis deteriora 304
Gymnicorũ certaminũ cum veritatis inquisitione comparatio 231.

H

HÆreses omnes inquirẽdę & examinandæ cur 241. 302. 303
ab Habitu nõ iudicandum de probitate 195
Hannibalis cũ Alexandro cõtentio de præeminentia 485
Harmonides tibicen 330
Hecate triformis an eadem cum Proserpina 126
Hecates carna, etymon 83. 126
Hectoris sacra apud Lilium 914
Hegesij eloquentia 716

Hella-

Hellanici longæuitas 830
Helena & Pollux vnde nati 48.49.647
Helenæ in Elysijs campis raptus 499. item alius prior 37.41. pulchritudo 36.37.90. 91.615
Helicon 781
Helle, ab ariete in mare delapsa 50.52
Hellespontus vnde dictus ibid.
Hercules & Mercurius cur palæstræ præsides 48
Hercules à Ioue contra Momum defenditur 908. quomodo conceptus 10.11.12
Hercules ἀλεξίκακος 593
Herculis genealogia & apotheosis 49
Herculis insula 437
Hercules in Oeta combusta fabula 182
Herculem ocioſum in cœlo desidere 47. in cœlo gestãdo Atlantis vicem subire 183
Hermaphroditus 6.8
Hermocrates 409
Hermotimus 171
Herodes 573.576
Herodoti scripta 420. 806. quare Musæ appellantur 412
Herodotum ob mendacia acerrimè apud inferos puniri 505. 524
Heros quid 70.72.522
Heron gubernator 859
Hesiodus quomodo poëta statim à pastore factus 710. carpitur 101.931
Hesiodus Homerum vincit in Elysijs campis 496
Hieroglyphicæ literæ 647
Hieron Syracusanus 822. ingratitudinis à Theocrito accusatus 835
Hieronymus historicus 830
Hippiæ præstantia 343.744

Hippo 524
Hippocentaurorum fabula & pictura 280. 312. 318
Hippogypi 442
Hippotyphia 415. 430. 431
Hircum mulgere, & cribrum supponere, prouerb. 575
Historia quid 421. 430. quomodo scribenda 262. 361. 404. ab encomio quantũ distet 370
Historiæ finis 428
Historicus qualis esse debeat 407. 411. 430. qualis eius stylus 413
Historici aliquot longæui 830
Historico quæ cauenda 368
Homerus reprehensus 48. 101. 495. 524. 931. 939. ab Hesiodo in Elysio victus 496. de se multa in Elysijs testatus 497. 524. 643. 703. quomodo à suis ciuibus dictus 494
Homeri docta breuitas 423
Homeri poëmatum celebritas 522. sepulchrum 429
Homerum tẽpore belli Troiani fuisse camelum in Bactris 615
ὅμηρος 703
Homicidarum pœnæ apud inferos 111
Homo bulla, prouerb. 158. 169
à Hominis formatione reprehensus à Momo Vulcan. 199
Hominum studia ridicula 155
Hominum pectora fenestrata esse oportere 307. 916
Homines mel emungentes 456. dimidij stadij statura 473
Honestum ipsum virtutis præmium 181
Horæ quomodo inuentæ & vnde dictæ 751
Hordeacei panis vsus 819

Horologiorum ſpecies & vſus 751
Humanæ vitæ inſtabilitas & vanitas 98. 116. 131. 168
Hyacinthi fabula 14. 16. 17. 91. 491
Hydamardia 519
Hydrops ex intemperantia 624
Hylas apud inferos 491
Hypera omiſſa pedem quæris, prouerb. 74. 76
Hypermneſtra Lino marito parcit 851
Hypſicrates hiſtoricus 831
Hyſpaſines Characenorum rex 826.

I

IAculandi exercitium 220
Iacula animalia 850
Iambulus 434
Ianus 523
Iapetus Saturno æqualis 933. 934
Iaſius tonus 340
Iaſon à Momo carpitur 911
Iaſonis amor Medeæ vnde 280
Icari caſus 648. fabula 624
de Ideis vanæ philoſophorum ſententiæ 104. 303
Idiotarum vita opt. & tutiſsima 103. 124. 299
Ignis rerũ principium 302
Ignem gladio fodere, prouerb. 502
Ignorantia quomodo circumuolitet ac decipiat 153. 160
Ilium 738
Illotis pedibus 721. 738
Imperij adminiſtrandi ratio optima quę 582
impiorum inſulæ 501. 503
Impoſsibilia non affectanda 277
impoſturæ delubrum 507
Inachus 170

Incerti nihil eligẽdum 223
Inceſtus 646
Incredulitas & ſobrietas, filum Theſei 242
Indicta cauſa nemo dãnandus 214
Indolentiæ præſtantia, bonorum finis 302
Inedia, medicamentum febris 624
Inferni flumina 75
Inferorum cibus 84
apud Inferos æqualis omnium conditio 89.
ab Inferis reditus nemini conceſſus 94. 96
de Infinito vanæ opiniones philoſophorum 303
Ingenium robori coniungẽdum ad parandum 48
de Inani philoſophorũ doctrina 104
Ino in mare ſe præcipitat 50.51. Bacchi matertera 53
Inſulę beatorum & impiorum 473 483
Inſtemperantia vitę quę mala adferat 624
Io in vaccam conuerſa 3.4
Ionicus tonus 330.340
Ionium mare vnde dictum 4.
Iphienaſſa 62.66
Iphiclus Herculis frater 13
ἰχνολίβης 587
Ira quomodo homines circũuolitet 153
Ira vacare quem potiſs. deceat 183.564.582
Irum mendicum à rege non diſcerni apud inferos 116
Iſis qualis dea 524
Iſidis ex Io transformatio 3.4
Iſmenias tibicen 757
Iſocrates quo ætatis anno mortuus 831. 837
Iſthmi duo 428
Iucundũ nõ eſſe quod ſimplex & vniforme 93.373

Iudices mortis ministri 155
Iudicium humanũ cæcum 43. inter potentes periculosum 32
Iuno 523. Zelotypa 35
Iupiter 532. 981. an patrem Saturnum cœlo expulerit 930. 931. eius adulteria 903. 909
Iouis catena 176. epitheta 593 641
Iuramentum per Stygiam paludem 923
Iurandi per suos deos mos cuiusuis gentis 361
Iustitia Iouis fil. 660
Iustitiæ querela ibid.
Ixion 115. 980. 982.

L

LAbore deos munera sua vendere 737
Labyrinthi proluſtrandi tuta ratio 242
Lachanopteron auis 445
λαγόνιον 556
λάθε βιώσας, prouerb. 97
Latinus mons 476
Latonæ cum Iunone dialog. 18. 21
Lauandi & vngendi ante cœnam mos 644
Laus iucunda & solida quæ 342
Learchus 911
Lebadia 72. eius oraculum 70
Lecitho 556
Leda 37. 46. 48. 647. eius forma apud inferos 90
Lenonum pœnæ apud inferos 111
Leucothea 509
Lexiphanes 531. 546. 548 549
Liber pater 523
Librorum copia superbientes ridentur 732. 753
Liberi qui 522
Libido seruituti turpissima 651 nimia, morborum causa 966

Libyæ

Libyæ descriptio 841.
termini ibid.
Lis & amicitia rerum principia 302
de Loco absurdæ philosophorum opiniones 303
Loculo alterum pedẽ habere insertum, prouerb. 290
Longæuorum catalogus 815
Longum valere iubere, prouerb. 641
Lucernarum vrbs 460
Lucianꝰ rhetor & eius patria 705. scriptorũ apologia 312
Luciferi colonia 443. 453. 459
Lucina 523
Luna insula 443
Lunę in Endymionem amor 476
de Luna absurdæ philosophorum opiniones 303
Lupus hiat, prouerb. 645
Lupini historia, & vsus 83. 84
Lupinis vesci vetat Rhadamanthus 502
Lycinus 531. 546. 547. 549
Lycon orator 80
Lycophron 553. 555
Lycurgus Laced. legũlator 833. 839. qualis apud inferos 491
Lydia harena, prouerb. 167
Lydiæ fertilitas ibid.
Lydius tonus 330. 340
Lynceus 707
Lynceo acutior, prouerb. 308
Lyra Orphei 764. 766. 783
Lysimachi ætas 823.

M

Μ Ἀριθμοὶ 816
Mæandrius Polycratis tyranni occisor 117. 152
Magistri nostri quales hodie creari soliti 305
Magnanimitas virtutis præmium 182
Magica, longæuitatis causa

cauſa 818.819
Magorum præſtigię 98. 125. ſuperſtitio & poteſtas 98. 105
Maiæ genealogia, proles, &c. 45 47.48
Maiorum gentium dij 523
Maluæ radix 502
Mandragoræ arbores in Somni inſula 506
Mano 827
Mare lacteum 481
Mars qualis deus, &c. 523. 595. 643
Marſias tibicen 20. 332. 757
Martis & Veneris concubitus 595.596
Maſiniſſæ longæuitas 826
de Materia, variæ philoſophorum opiniones 303
Mechanici laude digni qui 742
Medeæ in liberos crudelitas 812
Medicinæ difficultas 174
Medici imperiti oſtentatores 780
Medici q̃ potiſsimùm accerſendi 741
Medioximi 524
Meduſæ cædes 63.66. caput à Perſeo amputatum 810.814
Megalonymus 538. 539
Melitus & Anytus Socratis accuſatores 79. 80.567. qua pœna poſtea affecti 704
Menander comicus 835
Mendacium magis diligi veritate 248
Mendacium pœna apud inferos 433. 524
Menelaus Pelopides 37. eius de Helena lis apud Rhadamanthũ 485
Menelai ædes 355. 361
Menippus 80. 705
Menippi ex inferis reditus 98. eiuſdem patria, conditio, mors 80

Menius lunaris 453
Mercurius 523. eius officia & res gestæ, item cognomina 3.5. 10.45.48.73.90.633. 642.900
Metempsichosis Pythagoræ 590. 596. 639
Metus 153.411. 430. 572
Midas rex, eius opulentia, votum 121. 601.644.872
Milo Crotoniates 143
Minerua 524. eius galea 33.63.810.munera 35.Erichthonium gignit 811.815
cum Minerua manum moue, prouerb. 737
Minois tribunal 111
Minotaurus 516.527
Mithres à Momo accusatus 912
Mithridatis ætas 824. 837
Mithrobarzanes 106
Mnasceires 826
Mnesarchus Pythagoræ pater 615.643
Momi cauillatio, etymon, officia, parentes 181. 199. 307. 522. 910
Mors, certiss. felicitatis iudex 146. neminem metuit 896
Mortis semper habenda ratio 132.141
Mortis nuntij & ministri qui 155
Morti omnia subiecta 131. 141.146
Mortuorum cultus & apotheosis ridetur 69
Mortuorum apud inferos loca 98.110
de Motu vanæ philosophorum opiniones 303
Mulier natura loquax animal 731.739
Mulieris ornatus 793. 794.801
Mulieres non in ventre, sed in crurium posteriori parte concipientes 454
Multitudo quantũ faciat ad sectę commendationem 194.250

Munda-

Mundana omnia vana & incerta 97.131
de Mundo contrariæ philosophorum opiniones 104.362
Musæ cur virgines 813
Musicæ occultæ nullus respectus, prouerb. 340
Musicus quis maioris precij habendus 741
Musicorum modorum proprietates 330. 340
Mutatio in melius sæpè maiorũ malorũ principium 462
Mutatio rerum omniũ iucunda 95
Mutus magis quàm piscis, prouerb. 593. 640
Mycenæ 164
Myron statuarius 627
Myrto Socratis vxor 79.

N

NArcissus à Socrate armatus 493, eius forma 90
Nare trahi, prouerb. 273
Natura quid, aut vbi versetur, Momi quæstio 915
Naturæ accusatio 247
Naturalis philosophiæ vsus 79
Nauis, eiusque instrumenta 857
Nauis malus germinat & fructum edit 513
Naues cucurbitinæ 510. corticeæ è nucũ putamine 511
Nautica ars nouo & insolito more 518
Nectar deorum potus 46. 48. à Cicerone negatur 48
Necracademia Socratis in campis Elysijs 497
Necyomantia 98
Negationes duæ instar affirmationis 645
Negretus fons 506
Nemea sylua 4
Nemorum dij 524
νόμος 555
Nephelococcygia 461
Neptunus 5. 309. 522. eiꝰ dialogi, & res gestæ 50. 54. 55. 199. 465. 814

Nereides

Nereides 50.52.61.62
Neſiotes in eloquentia imitatu difficilis 716
Neſtoris longæuitas 817.835. apud inferos conuerſatio 120. 491
Neſtor Tarſenſis Stoicus 829
Nicandri ſcripta 851
Nicoſtratus athleta 373
Nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Ninꝰ vrbs euerſa 164. 170
Nireus formoſus qualis apud inferos 90. 116
νῦσις 756
Nyctelion 447
Nobilitatis arte ſua parandæ ratio facilima 330
Norma 377
Nouitatis admiratio 312
Nox ambroſia 645
Noctis templum 507
Noctua quomodo à reliquis auibus oppugnetur, ſeque defendat 331.341
Nubecentauri 450
Nubium vrbs 461
Nudo veſtes detrahere, prouerb. 83
Numa in campis Elyſijs 491
Numeri, rerum naturalium principia 302
Nyctiporus fluv. 506
Nyctor lunaris 455
Nilus fluv. 844.851
in Nyſa Bacchus enutritus 7.9.

O

OBſcuritatis affectatio ridetur 544
Obſoleta verba 724. 738
Occas 304
Oceanus rerũ omniũ parens 302
Ocreas capiti aptare, prouerb. 738
Octipedes apud Scythas qui 343.359
Oculi auribus fide digniores 896

Odium

Odium quomodo homines circumuolitet & diripiat 153
Odyssea an Iliade prior fuerit ab Homero scripta 495
Oebalia 16. Oebalus 14.16
Ogygia inf. 508
Oleo igné restinguere, prouerbium 844. 851
Oliua 558
ad Oliuæ ramum trahi, &c. prouerb. 273
Olympicum certamen 309. eiusdem cum inquisitione veri comparatio 231
Olympus tybicen 332. 757
Olyra 557
Onager 849
Onocritus Cynicus 572
Onomacritus 533
Onomarchus 534
Onoscelæ mulieres 520
Opibus fidentium stultitia 131.145
Oracula rídetur 18. 69
Orationem vbiq; Deũ audire 575
Oratori an domus pulchritudo prosit 786. 802
Orcus 523
Orci galea 685
Ordinem deserere capitale 883.901
Orestis & Pyladis historia 809
Orus Ægyptius 616. 647
Orion cæcus 811
Ornatꝰ modestia 793. 801
Orpheus 765. 766. 783. 804
Orpheus à mulieribus discerptus 764. 934
Ortygia inf. quæ post Delos 57
Ostrea immensæ magnitudinis 475
Orthryades 165
ὀλίγα πρὸς διόνυσον, prouerb. 253.

P

PÆanicus tribus Athenis 739

παιδοβοσμὸς 558
Palamedes qualis apud inferos 120.491.811. 815
Pancratij cum veri inquisitione comparatio 232
Pan quomodo & qualis Athenas venerit, quidq; ibi inuenerit 667. à Momo accusatus 907
Panes dij 524
Pannychia fons 506
πανοπλία 477
Panthus 524.616
Parætonium 426.431
Parcarum decreta 151
Paris cognatus Ganymedis 25. eius iudicium inter deas 24. 40
Parnassus 560
Patricij Scoti puteus 71
Pauonis caudæ oculi Argi impositi 524. quando eam extendere soleat 797.814
Pauperes accusati apud Saturnum 965.966. ad eosdem Saturni epistola 963
Pauperum necessarius vsus in repub. 974
Pauperum & diuitum felicitatis collatio 964
Paupertatis laus 590. 613
Peccare humanũ, peccata emẽdare diuinũ 564.565.589
Pectus hominum quale esse desideret Momus 199.307
Pecuniæ contemptus 103. vis 573
Pedem alterum loculo insertum habere, prouerbium 290
Pelasgicum 705
Pellibus se tegẽdi mos apud priscos 785
Penelope 815
Pentheus Bacchi cognatus 910. à Mænadibus cæsus 934. 940
Perdiccas 405.825
Periander Corinthus 491.555
περιδρόμια 555

Perillus 497
Peripatetici 194
Perithoi audacia 96
Perpendiculum 342
Perſarũ ſagittãdi exercitatio 220
Perſeus, eiusq; res geſtæ 62.68.808.810.814
Perſpicuitas orationis virtus 551
Peſtis vino ſedata Athenis 344
Phędrus Myrrhinuſius 791.
Phęnaręta obſtetrix Socratis mater 79.704
Phaëton Solis inſulæ rex 443
Phalaris apud inferos qualis 497.525
Phanomachus 871
Phaon Chius 893
Phauorinus 569.589
Pharnaces Medus 839
Phariturris 426.431
φαυλία 556
Phello inſ. 482.Phellopodes ibid.
Pherecydæ Syri longæuitas 830
Phidias ſtatuarius 627.
pictor 251
Philadelphus quando regnârit 837
Philæteros eunuchus 824
Philemon comicus 833.838
Philinus 535
Philippus Maced. rex apud inferos calceos mereede conſuit 120
Philoctetes 757
Philonides 98
Philoſophia dolio cõfuſarum frugum cõparata 260. 261. varijs hæreſibus infecta 302. cicutæ & aconito collata 263. quomodo in compendiũ contrahi poſsit 255. eius difficultas 174. Moralis inuentor 79. Naturalis nullum eſſe fructum ibid. eius ſumma quædam capita 254. varia dogmata 259
Philoſophi quales 651. 661. 664. 667

Philosophorum confidentia & temeritas 266. doctrina incerta 98.102. ignorantia 103.243. de summo bono variæ opiniones 103. incertæ digladiationes 103. 125.277. intemperátia 186. secta quæ optima 170. 171. 190. 191, vitia & vita doctrinæ contraria 104
Philoxenus curâ Dionysio in latumias cõiectus 767.784
Phlogius Soleris 453
Phocyon Athenienses apud inferos 491
Phædra 779
Phrygæ 61
Phrygi⁹ ton⁹ 330. 740
Phryxus Hellespontũ tranat 151
Phtisis ex intemperantia 624
Phyllira Oceani F, 95
Physices nullus fruct⁹ 79
Pictoria ars desertorũ suum accusat 688
Pileatum esse, signum libertatis 855
Piscatorum vanæ spei collata philosophorum temeritas 266. 267
Pisces qui muti, aut nõ, & cur 640
Pittaci longæuitas 828
Pityocamptes 497. 525
Plato cur non sit in Elysijs campis 491. quandiu vixerit 629. philosophorum doctissimus 829.830
Platonici quales vulgò habiti 194
Platonicis fœminæ cõmunes 493
Plautus Epicharmi imitatus 838
Pleione nympha 48
Plorare iubemus, prouerbialiter, quos cõtemnimus 80.648
Pluto inferorum deus 83. qualis 523. eius regia 110
Podagra ex intemperantia 624

Poëma-

Poëmata quàm diuerſa ab hiſtorijs 370
Pœnæ malorum apud inferos 111
Poëtæ longæui aliquot 832
ex Poëtarum lectione duo petenda 769. 770. eorundem vanitas arguitur 48
Polemon ex ebrio philoſophus 672. 675
Pollux & Helena quomodo nati 647. immortalitatem cũ fratre communicat 48
Polus hiſtrio 118
Polybius hiſtoricus 831
Polycrates tyrannus 152. qualis apud inferos 120. 876
Polydam. Scotuſſæus 405. proditor Troiæ 429
Polydamantis athletæ ſtatua 914
Polylampes 453
Pompilij longæuitas 820
Porcus fluuiatilis 640
Poſidonius philoſophus & hiſtoricus 829
Potamen rhetor 832
Potentia mundi vana & incerta 97. eius moleſtiæ & incommoda 587. in potentia confidẽtium ſtultitia 131
Præiudicia in veritatis inquiſitione vitanda 265
Preſentibus acquieſcẽdum 95. 124
Praxiteles ſtatuarius 627
Preces vbique Deum audire 575
Priapus qualis deus 524
Principia philoſophorum dubia & incerta 124. 226. 276. 302
Principium dimidium totius 306
Prometheum cum fratre iactu lapidum homines creaſſe 738
Proſopopœiæ ratio 424

Proter Cynici baculus 767
Proteſilai ſacra 914
πρόξυ& 359
ψύμα 477
Pſyllotoxotæ 445. 477
ψύλλα 556
Pſittopodes 470
Ptolemæus Lagi F. quando vixerit, eiuſque in doctos liberalitas 837
Ptolemæus Philadelphus 824
Pudenda eburnea 455. lignea ibid.
Pulchritudinis definitio 813
Pulchra difficilia 737
Pulchrum, quod cuiuſque proprium 372
Pulicum magnitudo in Luna inſ. 445
Pyladis & Oreſtis hiſtoria 809
πύ& 556
Pyramidũ vanitas 119. 162
πνεύστης 556
πνεύσι& ibid.
Pyriphlegethon 110
Pyronides 453
Pyrrha Epimethei F. 738
Pyrrhia coquus 116
Pyrrhi ducis præſtantia 741. ab aſſentatoribus corruptus 772
Pyrrhon ex pictore philoſoph⁹ 672. 688. 705
Pythagoras cur fabis & carnibus abſtinere iuſſerit 498. 597. 616. 617. 644 vt impoſtor ſugillatus 591. 596. 597. eiuſdem animæ migrationes 613. 614. 618. 620. diſciplina & dogmata 596. 644.

Q

QVæ ſupra nos, nihil ad nos, Socratis dictum 79.

R

RAnæ per aëra circumuolantes 455. 456
Reges apud inferos mendi-

mendicantes 120. lõgæui recenſentur 822
Reges Coloſsis ſimiles 648. quibus miſerijs ac curis torqueantur 185.625
Regibus multi oculi & aures 774.785
Regula quid 342
Rhadamanthus 484. 522.523
Rhea Saturni vxor 11. 736.930.938
Rhetor quomodo quis euadat 707
Rhetores longæui recenſentur 831
Rhetorum præceptor 706
Riſus fons in Elyſio campo 490
Robur ingenio iungẽdũ ad victoriam cõparandam 48
Robore corporis confidentiũ ſtultitia 131. 143
Romulus ex quo deorum genere 524
Rufinus Cyprius peripateticus 582
Ruſticanæ opes præcipuæ 359.

S

SAbazius à Momo accuſatus 912
Sacellũ gallinaceo dedicatum 507
Sagittandi exercitium 220
Sagittarius in Zodiaco 451
Samippus 852.877
Samoſata Luciani patria 392
Sapientes qui potiſſimùm laudandi 740
Sapientium nomẽ qui potiſsimùm mereantur ibid.
Sapientia virtutis præmium 182
Sardanapalus 737. apud inferos deridetur 121
Satietas ex ijſdem 93. 95
Saturnalia 645. 923. 937

Saturnus 523. 938. quomodo à Poëtis fingatur 939. an proprios liberos, & pro Ioue saxum vorârit 931. an à Ioue expulsus ibid. an falce sua patrem Cœlum exsecat 945. cur & quomodo imperium deposuerit 965. 932
Saturni continentia, & in vxorem fides 11. exempla 963. filij, & regni partitio 937. forma, & lex 942. potestas 929. 963. seculum quale fuerit 715. 933. 955
Satyrus 118. satyri 524. 907
Saxum edere 931. 939
Scamander fluv. 58. 60
σκαφίον 556
Scaphrus piscis 640
σκιροφόρια 558
Scholæ nostræ veterũ gymnasijs multò deteriores 304
Schinis insignis latro 525
Scintharus 479
Scipio Nasica clepsydræ inuentor 751
Sciron 497. 525
σκοροδιτάδαι 559
Scorpionum duo genera 843. octo 850
Scribæ sacri Ægyptiorum plerunque longæui cur 818
Scriptorum communia vitia 368. 369
è Scriptoribus duo petenda 769
Scythia 22
Scythæ anthropophagi 18. 220
Sectarũ varietate philosophiam inanẽ argui 302
de Sectis disceptatio 171
Seculum aureum sub Saturno 955. 956
Selecti dij 523
Semele fulmine icta 6. 7. 8. 49
Semidei 523
Semones dij ibid.
Senectutis longæ causa 819. 820. 831

Senectuti turpissima libido 651
Senes repuerascere, prouerb. 936.941
Senio aleæ 928.938
Sensus humani fastidium 96
Sentina 84
Septa trãsilire, prouerb. 600.644
Sepulchrorum vanitas 162
Serum longæuitas 819
Serpentes Libyę 843
Seruius Tullius 820. 821
Sidon Phœniciæ 49
Sidonius rhetor 570
Sigeum 164
Silentium Pythagoricum quinquemale 597
Silenus à Momo derisus 907
σιμαίνειν 556
Sillus ibid.
Simia manet simia, &c. prouerb. 756.782
Similares partes quibusdam rerum principia 302
Simon coriarius repẽtè diues nomen auget 611
Simõ, Simonides vult appellari 612
Simonidis longæuitas 833. eius industria, & aræ duæ cuiusmodi 839
Simonides diues quibus curis noctu in somnis vexetur 634
Sinarthocles rex 826
Sinerdis interitus 167
Sinum non inspuis, prouerb. 867
Sirenum fabula 804. 814
Sisyphus apud inferos 115
Sitim quæ animalia ferant 842
σμίνιον 650
Smyrnæi 524
Sobrietas instar medicamenti 624
Sobrium esse, & diffidere, filum Thesei 242
Socrates 491. apud inferos quid agat 120.

quo animo mortem & infernum subierit 77. eius accusatores 704
Socratis de hominum pectoribus fenestratis dictum 307. fortitudo falsa 81. sapientia, constantia vita 79
Solariorum cum lunarijs fœdus 452
Solis insula 443. regio fertilissima 459
Solis diurnus labor 653
Solonis cum Crœso colloquium 145.148. longæuitas 828. sapientia & virtus 350
Somnium 342
per Somnium dies, prouerbium 593. 640
Somniorum duæ portæ 703. varia forma 507
Somniorũ insula 501. 505
Somnus deus 655.703. quantis laboribus ad omnes volando, obnoxius 655.656
Somni ciuitas 506. portæ 506.601.644. regia 507
Sophistarum ambages 551.554
Σοφὸς, Σοφία 311.750
Sophocles poëta, & eius mors 832.838
Sophroniscus Socratis pater 704. statuarius ibid. & 79.660
Sosipolis 546
Sostratus Cnidius 426. 560.742., Bœoticus 588
Spes 153.279
Sphenopogones 960
Spicæ, panes paratos emittentes 488
Stesichorus musicus 490.523. poëta lyricus 833 839
Stoici 194.591. eorundem secta & dogmata 171.225.286.290
Struthionũ oua, vasorum vice 846.851
Strutobalani 446

per

per Stygiam paludem iusiurandum religiosissimum 79.923
Styx palus 923
de Summo bono variæ philosophorum sententiæ 103.225
Superborum apud inferos pœnæ 112
Superstitio veterum 524.902
Supplicij locus horribilis 504
Surdi natura, & muti 650
Sycophanta 739
Sycophantorum pœnę apud inferos 111
Syllæ vita & res gestæ 782
Syllogismorum vafra inuenta 124.
Syluarum dij 524
Syluani ibid.
Syria 705. fertilissima 167
Sisyphus 630.650.

T

TAbes mortis nuncia 155
Tali lusus etiam Saturni seculo invsu 934. 937.940
Tanagra 644
Tanagræus 579. 644
Tantalus apud inferos 115.154.846
Tarquinius 821. cur Superbus dictus 127
Tarsis, cur à vectigalibus immunis 829
Taurus deus 920
Tauri comutis oculis 481
Taygetus mons 17
Telegonus Vlyssis F. 509.526.527
Telemachus à patre relegatus 355.361.815. 527
Tellus dea 523
Temperantiæ commoda 818.834
Templa cur ad Orientem aperta veteres statui voluerint 793
Tempore omnia abire in deterius 923
de Tempore varię philosophorum opiniones 303

Temulen-

Temulentię incommoda 966
Teres rex 822
Tettigophori 360
Thales Mileſius 742. 828
Thanatuſia certamina 496
Theagenes Thaſius 405.914.918
Thebæ Bœotiæ 11.14. 72
Themis dea. 523
Theocriti ætas 836
Theodatas Rhodius 324
Theoxenus 354
Theodorus, aliàs Artemidorus 541. 558
Thericles 537
Therideum poculum 557
Therites ſolaris 453
Therſites 380. 584. 783. apud inferos à Nireo non diſcernitur 116
Theſaurus, carbones, prouerb. 276. 312. 317
Theſei ætas 523.615
Theſeo rapta Helena 37.615
Theſei filum 241
Theſinopolis 607
Theſpis citharœdus 762
Thetys dea 524
Thneſicrates 411
Thracæ mulieres cur Menades dictæ 940. 941
Trymmatides placentæ 556
Thucydidis encomion 410. 412. 420. 423 755.782
Thyeſtes 931.939
Tigranes rex 828
Timæus hiſtoricus 830
Timocrates 562
Timolaus 852.891
Timon Phliaſius 341
Timotheꝰ tibicen 330. 331.340.757
Tiræus rex 826
Tireſias vates 196. 123. rex 126. 619. 648
Tireſiæ longęuitas 818
Tithonus 310 911

Tithonij anni 310
Tityus gigas 115
Tomyris regina 151
Tonorum musicorum proprietates 330.340
Totum ex partibus nō cognosci 252
Toxaris Scytha in Heroum numerū relatus 343. eiusdem monumentum 345
Triton 62
Tritonomendites incolæ 469
Troiani belli historia non vera 640. ab Homero falsò descripta 615
Trophonius, eius oraculum 71. templū 125
Tyrannus 311
Tyro formosus apud inferos ridetur 90
Tyro Salmonei filia, regina in Lactea inf. 482. 483
Tyroëssa insula 500
Tyrus 522.

V

VAlere longum iubere, prouerb. 641
de Vacuo vanæ philosophorum opiniones 303
Varietas iucūda 93. 96.
M. Varronis Satyræ 80
Vaticinia solius Dei 32
Vēter apertilis & clausilis 457
Verecundia virginum propria 25
Velim nolim, prouerb. 80
Vellus aureum à draco ne custoditū 640
Venus qualis dea 21. 524
Veneris iactus in alea 937
Veneris cestus 33. 664. munera 36. cum Pallade & Iunone contentio de forma 24
Verba alata 806
in Verbis non esse virtutem, sed in factis 290
Veritas exosa hominibus 237
Veritatis delubrū 507
Veritatis inuentio impossibi-

Temulentię incommoda 966
Teres rex 822
Tettigophori 360
Thales Mileſius 742. 828
Thanatuſia certamina 496
Theagenes Thaſius 405.914.918
Thebæ Bœotiæ 11.14. 72
Themis dea. 523
Theocriti ætas 836
Theodatas Rhodius 324
Theoxenus 354
Theodorus, aliàs Artemidorus 541. 558
Thericles 537
Therideum poculum 557
Therites ſolaris 453
Therſites 380. 584. 783. apud inferos à Nireo non diſcernitur 116
Theſaurus, carbones, prouerb. 276. 312. 317
Theſei ætas 523.615
Theſeo rapta Helena 37.615
Theſei filium 241
Theſinopolis 607
Theſpis citharœdus 762
Thetys dea 524
Thneſicrates 411
Thracæ mulieres cur Menades dictæ 940. 941
Trymmatides placentæ 556
Thucydidis encomion 410. 412. 420. 423 755.782
Thyeſtes 931.939
Tigranes rex 828
Timæus hiſtoricus 830
Timocrates 562
Timolaus 852.891
Timon Phliaſius 341
Timotheꝰ tibicen 330. 331.340.757
Tiræus rex 826
Tireſias vates 196. 123. rex 126.619. 648
Tireſiæ longęuitas 818
Tithonus 310 911

Tithonij anni 310
Tityus gigas 115
Tomyris regina 151
Tonorum musicorum proprietates 330.340
Totum ex partibus nō cognosci 252
Toxaris Scytha in Heroum numerū relatus 343. eiusdem monumentum 345
Triton 62
Tritonomendites incolæ 469
Troiani belli historia non vera 640. ab Homero falsò descripta 615
Trophonius, eius oraculum 71. templū 125
Tyrannus 311
Tyro formosus apud inferos ridetur 90
Tyro Salmonei filia, regina in Lactea inf. 482. 483
Tyroëssa insula 500
Tyrus 522.

V

VAlere longum iubere, prouerb. 641
de Vacuo vanæ philosophorum opiniones 303
Varietas iucūda 93. 96.
M. Varronis Satyræ 80
Vaticinia solius Dei 32
Vēter apertilis & clausilis 457
Verecundia virginum propria 25
Velim nolim, prouerb. 80
Vellus aureum à dracone custoditū 640
Venus qualis dea 21. 524
Veneris iactus in alea 937
Veneris cestus 33. 664. munera 36. cum Pallade & Iunone contentio de forma 24
Verba alata 806
in Verbis non esse virtutem, sed in factis 290
Veritas exosa hominibus 237
Veritatis delubrū 507
Veritatis inuentio impossibi-

Temulentię incommoda 966
Teres rex 822
Tettigophori 360
Thales Mileſius 742. 828
Thanatuſia certamina 496
Theagenes Thaſius 405.914.918
Thebæ Bœotiæ 11.14. 72
Themis dea. 523
Theocriti ætas 836
Theodatas Rhodius 324
Theoxenus 354
Theodorus, aliàs Artemidorus 541. 558
Thericles 537
Therideum poculum 557
Therites ſolaris 453
Therſites 380. 584. 783. apud inferos à Nireo non diſcernitur 116
Theſaurus, carbones, prouerb. 276. 312. 317
Theſei ætas 523.615
Theſeo rapta Helena 37.615
Theſei filium 241
Theſinopolis 607
Theſpis citharœdus 762
Thetys dea 524
Thneſicrates 411
Thracæ mulieres cur Menades dictæ 940. 941
Trymmatides placentæ 556
Thucydidis encomion 410. 412. 420. 423 755.782
Thyeſtes 931.939
Tigranes rex 828
Timæus hiſtoricus 830
Timocrates 562
Timolaus 852.891
Timon Phliaſius 341
Timotheꝰ tibicen 330. 331.340.757
Tiræus rex 826
Tireſias vates 196. 123. rex 126.619. 648
Tireſiæ longęuitas 818
Tithonus 310 911

Tithonij anni 310
Tityus gigas 115
Tomyris regina 151
Tonorum musicorum proprietates 330.340
Totum ex partibus nō cognosci 252
Toxaris Scytha in Heroum numerū relatus 343. eiusdem monumentum 345
Triton 62
Tritonomendites incolæ 469
Troiani belli historia non vera 640. ab Homero falsò descripta 615
Trophonius, eius oraculum 71. templū 125
Tyrannus 311
Tyro formosus apud inferos ridetur 90
Tyro Salmonei filia, regina in Lactea inf. 482. 483
Tyroëssa insula 500
Tyrus 522.

V

VAlere longum iubere, prouerb. 641
de Vacuo vanæ philosophorum opiniones 303
Varietas iucūda 93. 96.
M. Varronis Satyræ 80
Vaticinia solius Dei 32
Vēter apertilis & clausilis 457
Verecundia virginum propria 25
Velim nolim, prouerb. 80
Vellus aureum à draco ne custoditū 640
Venus qualis dea 21. 524
Veneris iactus in alea 937
Veneris cestus 33. 664. munera 36. cum Pallade & Iunone contentio de forma 24
Verba alata 806
in Verbis non esse virtutem, sed in factis 290
Veritas exosa hominibus 237
Veritatis delubrū 507
Veritatis inuentio impossibi-

possibilis 246. via quanta diligentia inuestiganda 207
Vertumnus 524
Vespertilionum copia in Somni insula 506
Vesta qualis dea 524
Vicissitudo iucundissima 95
Vineæ quotannis duodecies ferentes 488
Viperarum discrimen 850
Virginũ peculiaris verecundia 25
Virine an fœminæ vita iucundior 619
Virtutis via 175.307. imago 172.736. vsus & finis 180
Virtutis vrbs 205. 302
Virtutis vanum vocabulum 914.915
Virtutem omnem in actione consistere 290
Visus auditu superior 804
Vita breuis, ars longa, Hippocratis dictum philosophiæ tribuitur 174. 263
Vita humana histrioni similis 955. itẽ bullæ 158. folijs arborũ 159. pompis solennibus & tragicis fabulis 98. 116. peregrinationi 156
Vitæ breuitas, & incertitudo 174. 311. 876. vanitas 131
Vitæ genus optimum quodnam 123
Vitæ intemperatæ incommoda 624
in Vita nihil iucundum 157
Vitia nõ satis est nosse, nisi etiam fugiamus 555
Vlysses, eiusq; res & interitus 120. 434 502. 503. 509. 527. 811. 814. 815
Vmbrarũ cibus 84. 162
Vndas numerantis fabula 298
Vngendi ante cœnam mos 644. 645
Vnio aleæ 928. 938
Voluptas accusatur 490

Voluptas in varietate 93
Voluptatis fons 490
in Voluptate ſummum bonum 103.302
Voluptatũ intẽperantia morborũ cauſa 966
Vota hominum ſtulta 852
Vrbes etiam morti obnoxiæ 165
Vulcanus 21.523. Erichthonij pater quomodo 811.814. Martem cum Venere deprehenſum ligat 596
Vulgi iudicium 374.

X

Xanthippe Socratis vxor 79
Xanthus Achillis equs 641. locutus 593
Xanthus fluv. 58.60
Xenia 923
Xenocrates 651.675. 828
Xenophilus muſicus 828
Xenophon 410. eius longæuitas 829.830
Xerxes rex apud inferos mendicans 120.

Y

ὑπερ 76.

Z

Zalmoxis 361
Zamolxis Thrax in Elyſio campo qualis 491. à Momo accuſatus 911
ad Xamolxim ablegandi mortuos mos 344. 360
Zelotypia vnde naſcatur 6.8.9
Zenon Stoicorũ princeps, eius longæuitas & mors 828.836
Zephyrus riualis Apollinis 15.16
Zephyri flatus nomina, etymon 16.748
Zeuxis pictor, eiusque Hippocentaurus 313. 317.322
Zodiacũ ingreſſus Lucianus 459
Zoroaſter magnus Babylonius 105.

SECVNDI TOMI INDICIS FINIS.